

החיבורים העבריים מקומראן: מהדורה משולבת

אלישע קימרון

כל הזכויות שמורות למהדיר
תל-אביב 2020

עם המהדורה החדשה

מאז פרסום מהדורתי לחיבורים העבריים מקומראן הואץ קצב מחקר הטקסט של החיבורים האלה. להאצה הזאת תרמו כמה מפעלים חשובים:

- א. מפעל תצלום המגילות שברשות העתיקות שפירסם תצלומים מעולים של המגילות שברשותו. מילים שלא פוענחו בתצלומים הישנים נראות בבירור בתצלומים החדשים.
- ב. מפעל המילון ההיסטורי של האקדמיה ללשון העברית, שהשלים את התקנת החיבורים לצורך המילון ההיסטורי. במלאכת ההתקנה השתתפו כמה חוקרים מיומנים שבדקו כול אות בתצלומים החדשים והישנים. חוקרי מפעל המילון שעסקו בהתקנת המגילות נועצו בי וקריאותיהם מובאות במהדורה הזאת בשמם.
- ג. מפעל שיחזור מגילות קטועות שמתמקד בשיבוץ מחדש של קטעי מגילות הנקרא Scripta Qumranica Electronica ובקיצור SQE. בראש צוות המחקר עומד פרופסור יונתן בן-דב מאוניברסיטת חיפה. חוקרי המפעל נועצו בי והצעותיהם מובאות בשמם.

בהכנת המהדורה הזאת נכללים תיקונים רבים שהוצעו בספרות המחקר ונבדקו על פי התצלומים החדשים והישנים. כמו כן שופרו הטקסטים בעבודתי על הכנת דקדוקי החדש ללשון המגילות. המהדורה החדשה שונה מקודמתה. יש בה תיקוני קריאה מרובים, חיבור או הפרדה של קטעים, שינויים בסדר הטקסט החדש. כמו כן הורחבו ההערות וההשלמות לטקסט החסר. ההשלמות הללו נחוצות להבנת הטקסט ששרד ואין הן משקפות בדיוק את הטקסט המקורי החסר. המחבר חייב תודה לחוקרים שנועץ בהם בהכנת המהדורה: מנחם קיסטר, ורד נעם, אריאל פלדמן, אלכסיי יודיצקי, אהרן שמש ז"ל, דבורה דימנט, אייברט טיכלאר, יונתן בן-דב, אשבל רצון, חנן אריאל, אסף גייער ואסתר הבר. דניאל סיון הקליד וערך את הספרים. הספרים מוקדשים לשרה אשתי ולעינת אודי וירוחם ילדיי.

[הב]ן בדבורה הלוא פוֹחַ בכנפיה וה[בט בדרכיה, הלוא אין]
[מוש]ל לֵה וּמְצוּה וּתְהַלֵךְ בצדק את רע[ותה]
[] ° ותכן להמָה ותחמל על תנוב[תה]

(חברה מופתית)

תוכן עניינים

ט	הקדמה
יב	מבוא
יב	על החיבורים שבמהדורה
יג	המהדורה ודרך הההדרה
יד	הסימנים בטקסט
טו	שילוב כתבי היד
טז	קריאת הטקסט וטכנולוגיות הצילום
יז	האפראט הביקורתי
יז	צירוף הקטעים וסדרם
יח	הפיסוק וציונים נוספים
יט	מראה מקום וסדר המהדורה
כ	שמות החיבורים
כא	קיצורי שמות החיבורים
כב	קיצורים ביבליוגרפיים
ל	סימני ההתקנה
	ברית דמשק
1	מבוא
5	פרק א
22	פרק ב
25	פרק ג
48	פרק ד
53	פרק ה
	מגילת ההודיות
59	מבוא
63	הטקסט
	מגילת המלחמה
109	מבוא
111	מגילת המלחמה א
135	מגילת המלחמה ב
	מגילת המקדש
137	מבוא
141	הטקסט
	מגילת הסרכים
209	מבוא
213	סרף היחד

231	אותות ומועדים
235	סרף העדה
238	סרף הברכות
	פשר חבקוק
243	מבוא
245	הטקסט
259	מפתחות
v-xlv	מבואות באנגלית

הקדמה

בסוף נובמבר 1947, ימים מעטים לפני החלטתה של עצרת האומות המאוחדות בדבר חלוקת הארץ והקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל, התגלו בקומראן שליד ים המלח שבע מגילות מסוף ימי הבית השני. בעקבות התגלית המרעישת הזאת נמצאו עוד רבבות קטעי כתבי יד קרועים ומפוקרים של חיבורים יהודיים מן המאה השלישית לפני הספירה ועד סמוך לחורבן הבית השני. החיבורים נכתבו בשלוש הלשונות שהיהודים דיברו בימים ההם: רובם כתובים עברית, חלקם כתובים ארמית ומעט מהם כתובים יוונית. לחיבורים האלה נודעת חשיבות רבה לתרבות העולמית בכלל ולתרבות היהודית בפרט.

בימים ההם צמחו רעיונות גדולים שנהיו נחלת הדתות המונותאיסטיות ובמיוחד הרעיונות על האל הדואג לכל בריותיו ועל התגמול שהוא יגמול לאדם בעולם הבא על מעשיו. אין תמה שהמגילות עוררו עניין רב הן בקרב החוקרים והן בקרב ציבור המשכילים בעולם המערבי. די לציין את מספרם העצום של המחקרים שנכתבו עליהן. טובי החוקרים בתחומים רבים ומגוונים עסקו בחקר המגילות ותרמו תרומה נכבדה איש איש בתחומו.

לפני ארבע שנים קיבלתי עליי להכין מהדורה כוללת של החיבורים העבריים מקומראן (למעט מגילת הנחושת). בכרך הראשון של המהדורה הרואה אור בזה כלולים החיבורים שהגיעו לידינו במצב השתמרות טוב (המגילות השלמות) ובשני הכרכים הבאים ייכללו החיבורים המקוטעים. כפי שיבואר במבוא יש במהדורה הזאת כמה וכמה חידושים באופן הצגת הטקסטים וקריאה חדשה של הטקסטים.

תבורך יד יצחק בן-צבי שהכירה בצורך במהדורה כוללת חדשה ואמינה המבוססת על הישגי המחקר. את המהדורה יזמו דוד רוזנטל ומנחם קיסטר כהמשך לספר מגילות קומראן: מבואות ומחקרים שבעריכתם. צבי צמרת החליט לכלול את המפעל במפעלי המחקר של יד יצחק בן-צבי ודאג לכל הצרכים. דוד יסלזון תרם תרומה נדיבה למימון ההוצאות הגדולות. הוא אף העמיד על הצורך בהכנת מבואות בעברית ובאנגלית. פרס האקדמיה ללשון העברית על שם רוברט ומישל אסרף שהוענק לי בשנת תשס"ט אף הוא סייע למפעל. בנימין זאב וכסלר סייע בכל לבבו בהקמת המפעל וליווה אותו לאורך כל הדרך.

תודה למרכז לחקר היהדות באוניברסיטת הרוורד שאירחני ואיפשר לי להתפנות לעסוק במלאכתי ולהסתייע בספריות ובשירותים המצוינים של האוניברסיטה.

תודה גדולה אני חב למהדירים ולחוקרים שהמהדורה הזאת נסמכת על עבודתם. הם מוזכרים במקומות המתאימים.

אנשים רבים סייעו בהכנת המהדורה. שרה אשתי סייעה לי להתפנות ממטלות רבות ולהתמסר לעבודת הההדרה. ללא אהבתה ותמיכתה המתמשכת בכל לב לא הייתי עומד בנטל הכבד. מנחם קיסטר סייעני בעצה ודעת, הוא גילה עניין רב בכל פרטי העבודה מתחילתה ועד סופה. בפגישות ובשיחות רבות האיר את עיניי ותרם תרומה גדולה בפתרון סתומות ובהכרעות חשובות. דניאל סיון עשה עבודה גדולה בהכנת הספר לדפוס. בחפץ לב ובכישרון מעשה התגבר על הקשיים הגדולים של התקנת טקסטים כה מסובכים. הוא ליווה את העבודה מראשיתה וללא שיתופו לא הייתי נוטל עליי את המשימה הכבדה. שלומי אפרתי שקד בתבונה ובדעת על ענייני עריכה והאחדה שבספר. אהרן שמש וכנה ורמן סייעו לי בההדרת כמה חיבורים ודברים שאמרו בעל פה מובאים במהדורה במקומם. מיכאל מגן מנהל מעבדת השימור במוזיאון ישראל טרח בסבלנות וברצון לצלם מחדש כמה קטעים מושחרים ותצלומיו איפשרו לשפר את הקריאה. מרק תרשיש ממחלקת הציוד הבין מחלקתי במרכז הרפואי הדסה ופנינה שור מרשות העתיקות סייעו בהכנת תצלומי מיקרוסקופ שאיפשרו לשפר את הקריאה. נועם מזרחי ויוכבד הבר הגיהו פרקים מן הספר. כולם יבואו על הברכה.

מבוא

על החיבורים שבמהדורה

בשלהי ימי הבית השני, בזמן שלטון יוון ורומא נכתבו חיבורים יהודיים רבים. מקצתם נכתבו ביוונית (בעיקר בחוץ לארץ) ומקצתם נכתבו בעברית ובארמית. רוב הספרים שנכתבו בעברית ובארמית לא השתמרו כנתינתם. מקצתם אבדו ומקצתם תורגמו ליוונית ונעשו לכתבי קודש של הכנסייה הנוצרית והם מכונים הספרים החיצוניים. לעתים לא השתמר גם התרגום היווני של הספרים האלה אלא רק תרגום מן התרגום היווני לשפות אחרות ששימשו את הכנסיות הנוצריות השונות (סורית, געז, ארמנית, סלבית כנסייתית ועוד).

רק לפני כמאה שנה התגלו בגניזת קאהיר שרידים של ספר בן-סירא בעברית ושל הספר המכונה כתב לוי (המקביל באופן חלקי לצוואת לוי) בארמית. דרך גלגולם של ספרים מימי בית שני להעתקות מימי הביניים שנשמרו באופן חלקי בגניזה אינה נהירה לחוקרים, ונאמרו בזה השערות שונות. בנוסף לספרים אלו שהטקסט שלהם היה, במידה רבה, ידוע מתרגומם הקדום ליוונית (ובמקרה של בן-סירא גם לסורית) נמצאו בגניזה שני כתבי יד שונים של ספר בלתי ידוע בעברית שכונה ברית דמשק. שכטר, מפרסמו הראשון של הספר, הציע שהוא התהווה בתקופת מלכות החשמונאים בחוג הקרוב לזה של ספר חנוך א, של ספר היובלים ושל צוואות השבטים, אולם נשמעו גם דעות אחרות הן באשר לזמנו של הספר הן באשר לחוג שבו נתחבר. בזכות גניזת קאהיר היו בידינו אפוא כמה דפים מחיבורים בעברית ובארמית מימי בית שני בהעתקות מאוחרות.

מצב זה השתנה מיסודו עם גילויין של מגילות מדבר יהודה לפני יותר משישים שנה. בתחילה התגלו חמש מגילות לא מקראיות במצב השתמרות טוב למדי: סרך היחד, מגילת ההודיות, מגילת המלחמה, פשר חבקוק ומגילת חיזונית לבראשית, כתובה בארמית. המגילות העבריות שייכות לסוגות שונות, ואולם הן מעידות על עצמן שהן נכתבו בחוגיה של עדה מסוימת שחוקרים רבים מזהים אותה עם האיסיים, יש ביניהן דמיון ניכר בפרזיאלוגיה, והן מזכירות בכמה מובנים את החיבור ברית דמשק. בהמשך התגלו רבבות קטעים קטנים וגדולים יותר של מגילות ששרדו מתוך כתשע מאות כתבי יד וביניהם קטעים מעותקים רבים של ברית דמשק.

הטקסטים שנמצאו בקומראן הם בעלי אופי דתי. אפשר לחלקם לסוגות שונות למדיי זו מזו: תפילה וברכה, עיבודי מקרא ופסלים על המקרא, חוק, חכמה, אסכטולוגיה, סיפורים של גיבורי המקרא ועוד. במהדורה זו השתדלתי לקרב טקסטים העוסקים בעניינים דומים זה אל זה. רוב מכריע של הקטעים העוסקים בתפילה ובחוק הוא בעברית, ולדעתי אפשר להסיק מכאן שהעברית הייתה השפה ששימשה בימי בית שני בהקשרים אלו. ברור שלא כל כתבי היד שנמצאו בקומראן נכתבו בחוגי העדה. השאלות איך להבחין בין כתבים שנוצרו בעדה לבין כתבים שנוצרו מחוץ לעדה, וכלום יש הבדל מהותי בין טקסטים כתובים עברית לטקסטים כתובים ארמית, מעסיקה את המחקר החדש. רוב רובם של החיבורים שנשמרו בקומראן התהוו בימים שבהם התגבשה יהדות התורה לגווניה השונים, בימים של מחלוקות עזות בדבר דרך קיום המצוות עד כדי מלחמה, כפי שמתאר אחד מבני הדור ההוא: "ויתקרע ישראל בדור ההוא להלחם איש ברעהו על התורה ועל הברית. ושלחתי רעב ב[ארץ] ולא לל[ח]ם וצמא ו[לא] למים [כי] אם ל[שמע] את דברי[א]" (דברי ירמיהו, 4Q387 קטע 3 שו' 7-9).

הטקסטים משקפים שלבים קדומים בצמיחתו של מדרש המקרא ובהתהוותן של מערכות רעיוניות בתר מקראיות שונות, והם משקפים ציפייה אסכטולוגית ערה ותסיסה אפוקליפטית. משימתו של מבוא קצר זה למהדורה אינו לתאר אף לא את המתווה הכללי של הרעיונות העולים במגילות בתחומים שונים; דינו אם

נאמר שהכרתם של הרעיונות התאולוגיים, הפרשניים וההלכתיים העולים במגילות פותחת צוהר להבנה רחבה של יהדות הבית השני, ואף להערכה מחודשת של מכלול הספרות של היהדות התלמודית (בעיקר בשכבותיה הקדומות) ושל הנצרות הקדומה (בעיקר הברית החדשה). לא ייפלא אפוא שהמגילות עוררו עניין עצום הן בקרב חוקרים מתחומים שונים הן בקרב ציבור המשכילים, ונכתבו עליהן מחקרים רבים מספור. טובי החוקרים בתחומים רבים ומגוונים נזקקו למגילות, כל אחד בתחומו, ותרמו תרומה נכבדה להבנת המגילות מהיבטים שונים. ואולם יש לזכור שגם התזות הרחבות ביותר תלויות בקריאתן של האותיות בקטעים, בשילובם של קטעים ובשחזור הטקסט. אני מקווה שמהדורה חדשה זו, אם ישתמשו בה בזהירות הראויה, תוכל לתרום תרומה ייחודית להיבטים השונים הכרוכים בחקר מגילות קומראן.

במערת קומראן לא נמצאו חוזים ומסמכים אישיים. מגילת הנחושת ממערה 3, שבה רשומים מקומות גניזתם של אוצרות עלומים חריגה בנוף הקומראני. את כל כתבי היד שנמצאו אפשר לתארך בין המאה השלישית לפני הספירה למאה הראשונה לספירה. זמן היווצרותם של החיבורים השונים לעתים קרובות בלתי ידוע.

במהדורה זו יובאו הקטעים העבריים הלא מקראיים מקומראן שיש בהם טקסט רצוף למעט מגילת הנחושת. יש לקוות שהקטעים הארמיים יראו אור בכרך נפרד בעתיד.

המהדורה ודרך הההדרה

המגילות וקטעי המגילות הלכו והתפרסמו קמעא קמעא, וקריאתם וההדרתם היו כרוכות בקשיים רבים. המגילות והקטעים הופקדו בידי חוקרים מעולים, שהשכילו לקרוא ולפרש אותן לאור ספרות הבית השני, הספרות היהודית והספרות הנוצרית הקדומה. אליעזר ליפא סוקניק, יגאל ידין, יעקב ליכט, וויליאם בראונלי, ונחמן אביגד פרסמו את המגילות ממערה 1, שהיו במצב השתמרות טוב יחסית, ואולם גם המהדורות החשובות שהוציאו מתחת ידם טעונות הרבה פעמים רוויזיה וקריאה חדשה; זיוף מיליק, מוריס באייה, ג'ון סטרגל ואחרים טיפלו ברבבות הקטעים שנמצאו במערות האחרות. זיהוי שייכותם של קטעים שונים, בחלקם קטנים מאוד, למגילות ולחיבורים הוא מלאכה מפרכת המצריכה ניסיון, דמיון והיכרות עם לשון הטקסטים ועם הספרות הקרובה להם המסייעת בקריאה ובהשלמה. מיליק, באייה וסטרגל ראויים לשבח ולתודה על שקידתם במשך עשרות שנים על מיון הקטעים וצירופם, על פיענוח הכתוב בכל המגילות ועל ניסיונות להשלמת החסר. במשך כארבעים שנים הם פרסמו רק מעט מפרי עמלם. בסופו של ויכוח שבו הוטחו בחוקרים חשובים אלו דברי האשמה לא מוצדקים נמסרה מלאכת הההדרה לחוקרים אחרים, ואלה הסתמכו על עבודת קודמיהם בעיקר בצירוף הקטעים, בקריאה ובהשלמה. אמנם יש להעיר שלצד צירופים רבים מספור שאין ערוך לחשיבותם, יש גם צירופים מוטעים ומטעים, ויש גם קטעים שלא צורפו.

המגילות הגדולות פורסמו בדרך כלל כספרים נפרדים; המגילות הקטועות פורסמו רובן ככולן בסדרת התגליות, Discoveries in the Judean Desert (ובקיצור DJD), הכוללת את תעתיק הקטעים, הערות לקריאה, תרגום ופירוש, ומצורפים לה צילומים וקונקורדנציות. איכות הההדרה של כל המגילות אינה אחידה; היא תלויה בקשיים האובייקטיביים ושונה ממהדיר למהדיר. סדרת התגליות היא המהדורה המדעית היחידה של קטעי המגילות. המהדורות הכוללות שיצאו לאור לאחרונה, זו של ג'ייט וזו של פארי וטוב, הן ביסודן העתק של הטקסט שבמהדורות אחרות. הושמט בהן מידע חשוב ונכלל בהן טקסט משובש.

מהדירי המגילות הסתפקו במסירת תעתיק מדויק ככל האפשר של המגילות וקטעי המגילות כפי שהגיעו לידינו. לעתים הציעו השלמות לאור כתבי יד אחרים מקומראן, ולעתים רשמו חילופי נוסחאות בכתבי יד אחרים, אבל נקודת המוצא לפרסום הייתה הקטעים כפי שהשתמרו בקומראן, וכל אחד פורסם בין קטעי המערה שבה נמצא. רק לעתים רחוקות ניסו לשלב את כתבי היד השונים וליצור טקסט משולב; דרך שיטה

נעשה הדבר רק במגילת מקצת מעשי התורה, במגילת המקדש ובשירי עולת השבת. המהדורה שלפנינו משלבת את העותקים השייכים לחיבור אחד. יתרונו של הטקסט המשולב גדול מאוד: לא זו בלבד שכל החומר הרלוונטי מובא במקום אחד, והמעיינים אינם צריכים לנדוד בין דפים שונים, ולעתים קרובות גם בין ספרים וכרכים שונים, אלא שלצירוף הנתונים שבעותקים השונים יש גם ערך מוסף של ממש להבנת הטקסט, ומה שקטוע בטקסט אחד מצוי בטקסט אחר. מי שיקרא, דרך משל, את כתבי היד של מקצת מעשי התורה כל אחד בנפרד לעומת קריאת הטקסט המשולב לא יוכל שלא להבחין בהבדל.

מהדורה זו נבדלת מקודמותיה באופן מהותי. היא מגישה לקוראים את המגילות ערוכות לפי החיבורים, בלוויית אפרט ביקורתית של חילופי נוסח. יש להעיר שבמהדורה מסוג זה על המהדיר לקבל החלטות קשות, שכן השאלה היכן לשלב את קטעי העותקים חייבת להיות מוכרעת בגוף הטקסט. דרך משל, שלא כחוקרים קודמים החלטתי שאת קטעי מגילת המלחמה ממערה 4 יש לשלב בשורות ובטורים החסרים של מגילת המלחמה ממערה 1. מהדורה המבוססת על טקסט משולב מקלה ללא ספק על המעיין ועל החוקר ומסייעת בידם להבין, לפרש ולנתח את הטקסטים, ואולם החוקר מצווה לתהות תמיד מחדש על שילוב הקטעים לא פחות משהוא מצווה לתהות על השלמות המהדיר מדעתו: יש לזכור שנקודת המוצא לכל מחקר טקסטואלי בכתבי קומראן היא הקטעים הבודדים, ובל נשכח שקטע המובא במהדורות ובתצלומים כקטע אחד הוא במקרים רבים צירוף של קטעים קטנים יותר.

כידוע רק מעט מגילות נשתמרו במצב טוב. רוב הממצא מקוטע מאוד. נמצאו רבבות קטעים של מגילות עבריות לא מקראיות (מספר הקטעים היום הוא כשליש ממספר הקטעים שנמצאו שכן קטעים רבים צורפו זה לזה במגע ומוספרו כקטע אחד). במקומות רבים הכתב קטוע ושחוק או דהוי ואין קריאה אחת וודאית ומוסכמת. התצלומים אינם מראים בדיוק את מה שנראה במקור; לפעמים אפשר לזהות בוודאות את הכתב רק במקור ולפעמים הוא נראה דווקא בתצלומים שנעשו בטכנולוגיות צילום מיוחדות (לפרטים ראה להלן וכן א' קימרון, 'בעיות פיענוח וההדרה במגילות קומראן', מגילות קומראן: מבואות ומחקרים, העורך: מ' קיסטר, ירושלים תשס"ט, עמ' 91-106). לצורך המהדורה הזאת בדקתי מחדש את הטקסטים בתצלומים שונים, ישנים וחדשים ולפעמים גם את המקור. עיינתי במהדורות השונות של המגילות ובהצעות לתיקון הקריאה ולצירופי קטעים שבספרות המחקר והכרעתי בכל מקום בין אפשרויות הקריאה השונות ובבעיות צירוף הקטעים. במידת הצורך הערתי על העניין באפראט הביקורתית. עמל זה הניב אלפי תיקונים בקריאת הטקסט, כולל קריאות חדשות של מילים שלא פוענחו עד כה. כמו כן הוצעו עשרות צירופי קטעים שהמהדירים לא עמדו עליהם ופורקו צירופים שנעשו שלא כהלכה.

בחרתי להרבות בשחזור הטקסט כדי להצביע בפני הקוראים על מהלכו המשוער של הטקסט המקוטע. על הקוראים להיות ערים להבחנה בין הטקסט שנשתמר לבין ההשלמה המוצעת במהדורה. אותיות מסופקות מאוד המסומנות בעיגול אף הן ראויות למלוא תשומת לבם של הקוראים: עליהם להיזהר מלהסתמך על השחזור, ולבדוק את מידת הספק בקריאת האותיות, לצד הצורך להיות ערניים לסובייקטיביות הקיימת בשילוב הטקסטים. תקוותי שהקוראים שיהיו מודעים לכל אלו יצאו נשכרים ממלאכת ההדרת הטקסטים, שבכל פרט בה שוקעה מחשבה רבה.

הסימנים בטקסט

המהדורה משקפת את הסימנים שיש להם משמעות טקסטואלית ומתעלמת מפרטים טכניים הנוגעים למנהגי הסופרים, למשל הסופרים מחקו אותיות בדרכים שונות ובמהדורה צוינו המחיקות לסוגיהן בסוגריים עגולים. השורות הובאו כסדרן במקור משום שמראה המקום מצוין על פיהן ומפני שבסופי שורות סטו הסופרים לפעמים ממנהגם ומדוחק המקום כתבו תיבות מסוימות שלא ככתבתן הרגילה (כגון דברך במקום דברכה). המקומות החלקים הובאו כצורתם בכתבי היד.

בכמה כתבי יד כגון במגילת סרך היחד רשם הסופר סימני פיסוק בשוליים, נוסף על המקום החלק. במהדורה הוחלף הסימן שבשוליים בנקודתיים בתוך המקום החלק. לפעמים מילית והתיבה הסמוכה לה כתובות בלא רווח ביניהן. מקרים אלו סומנו בקו מאונך בין התיבות (את'כול). אומנם לא תמיד הקפידו הסופרים להשאיר רווח ניכר בין התיבות ולכן במהדורה צוינו בעיקר מקרים שיש סיבה להניח שנעשו בכוונת מכוון ושיש להם משמעות לשונית או טקסטואלית. תיבות תלויות הובאו כהווייתן בכתבי היד ושולבו במקומן ככוונת הסופר. אותיות תלויות הובאו כהווייתן ושולבו במקומן בתיבה המתאימה שבתוך השורה. אם הן כרוכות במחיקת אותיות בתיבה או בתיקון הובאה הגרסה המתוקנת ואילו הגרסה שלפני התיקון צוינה באפראט. טעויות סופר סומנו בכוכבית ובאפראט הוצע תיקון לנוסח. לפעמים תלו הסופרים אותיות בסופי שורות על מנת שלא לפלוש לעומק השוליים. האותיות הללו שולבו במקומן בשורה (ולא בין השורות).

מאמצים רבים הושקעו בהשלמת הטקסט החסר. ההשלמות נכתבו באותיות חלולות ובתוך סוגריים. אבל בהשלמת תיבה בודדת שמקצת מאותיותיה שרדו הושמטו הסוגריים מטעמי נוי, כאן די באותיות חלולות. בסמוך לקו השוליים הושמטו הסוגריים רק במקרים שקו השוליים ניכר ואין מקום לעוד תיבה. ההשלמות הותאמו לשיעור החסר שבכתב היד. הדבר נעשה בדקדקנות מרבית משום שקביעת שיעור הטקסט החסר מצריכה לפעמים שיקול דעת. מעתה מי שיחפשו השלמה אחרת ידעו את שיעור הטקסט שנפגם. במקומות מעטים שיש בהם דרכי השלמה שונות מהותית זו מזו ושאינן הכרע ביניהן הובאה ההשלמה החלופית באפראט. מקצת ההשלמות מסתייעות במקורות מקבילים ומקצתן נסמכות על העניין והלשון. בהשלמה שמסתייעת במקורות מקבילים הובאו מראי המקום באפראט. לפעמים הוצעו השלמות מפליגות שאין להן על מה שיסמכו ושנועדו לספק איזה הקשר אפשרי למה שנותר מן הטקסט. ההשלמות האלה אינן מכוונות בדיוק לטקסט המקורי ויש להתייחס אליהן בביקורתיות ולהרהר באפשרויות אחרות. אפילו השלמות המבוססות על מקבילות אינן מכוונות בדיוק לטקסט המקורי שכן אין ביטחון שהטקסטים היו זהים ממש.

אותיות מנצפ"כ שיש להן גם צורה סופית, סןף"ך, הובאו כצורתן בכתב היד. בשימוש בכל אחת מן החלופות יש לפעמים עניין לשוני, למשל השימוש בצורה הלא סופית בסופי מיליות מסמנת כנראה היעדר הטעמה במילה הראשונה. הנה כמה דוגמות: עמ אנשי סרך היחד ט 16, אמ ישוב שם ז 19; גם אני מגילת ישעיהו סו 4, ואפ חושבים ממ"ת עותק ד קטע 5 שו 3. כיוצא בזה, כתיבים מעין עליהם חשובים להכרעה בשאלת קיום התנועה הסופית בכינוי.

שילוב כתבי היד

כתבי יד של אותו החיבור שולבו זה בזה. הרי אין טעם להביא פעמיים ושלוש את אותו הטקסט ולהטריח את הקורא בחיפושים מיותרים. די ברישום חילופי הנוסח באפראט הביקורתית. כבסיס לטקסט של החיבור משמש כתב היד השלם יותר. למשל מגילת המקדש (11QT^a) ומגילת ההודיות מן המערה הראשונה (1QH^a) משמשים כבסיס של כל אחד מן החיבורים, וכתבי היד האחרים משלימים את הטקסט החסר. כל כתב יד משלים מופיע בצבע כציונו בכותרת. הצבע מסמן לא רק את ההשלמות שבסוגריים אלא גם את הטקסט החופף שלא מוסגר. במקומות שיש בהם עדויות משלושה כתבי יד הובאו הצורות מכתב היד הקטוע יותר באפראט (בצבע שבכותרת). מטעמי חיסכון צומצם מספר הצבעים לארבעה (צבע כתב היד מצוין בכותרת). במגילת סרך היחד מקצת כתבי היד כה שונים זה מזה עד שאי אפשר לשלבם. משום כך הוורסיות השונות הוצגו זה מול זה במפתח אחד. אבל במקומות ששרד בכתב היד הקטוע רק מעט מן הטקסט הוא שולב בכתב יד היסוד. גם בהצגה הסינופטית הובאו כתבי היד המשלימים בצבעים.

בחיבורים שנזכרו לעיל שרד כתב יד שלם פחות או יותר שאפשר לשלב בו את הטקסט שנוותר בכתבי היד הקטועים. הטקסט המקביל הובא בסדר הטורים והשורות של כתב היד השלם יותר. טקסט ששרד בכתבי היד המשלימים בלבד ואין מקומו ידוע הובא לאחר נוסח כתב יד היסוד.

החיבורים ברית דמשק ומקצת מעשי התורה השתמרו בכתבי יד רבים שיש ביניהם חפיפה של ממש. עם זה כל כתבי היד קטועים (או לא מדויקים, למשל ברית דמשק מן הגניזה) ואין אפילו אחד מתאים לשמש יסוד. בחיבורים הללו כתב יד היסוד מתחלף ובכל מקום נבחר כתב היד ששורותיו במקום שלמות יותר. הטקסט בחיבורים הללו כונה טקסט משולב. השורות שבטקסט המשולב הן העתק של השורות שבכתב יד היסוד אך מספרן אינו משקף את סדרן בטור כמקובל אלא את סדרן בפרק. החיבורים האלה חולקו לפרקים, ומספרי השורות מתחדשים בכל פרק. בראש כל פרק הובאה כותרת לציון התוכן ובמקום שכתבי היד מתחלפים הובאה כותרת לציון כתב יד היסוד וכתבי היד המשלימים (בצבעים במתאימים לאלה שבטקסט), וכן מספרי הטור והשורות המקובלים בכל כתבי היד. משמאל לטקסט נרשמו מספרי השורות של כתב יד היסוד וכן צוין כתב היד (כתבי היד מקומראן צוינו באות לטינית וכתבי היד מן הגניזה צוינו באותיות עבריות). במקום אחד בברית דמשק כתבי היד מן הגניזה שונים מאוד זה מזה ומייצגים מסורות נוסח שונות. כאן נבחר CD^a כיסוד ואילו CD^b מופיע בצבע כחול בדף שממול. גם בחיבורים אחרים כגון בחוכמת רז נהיה (4Q415-418) ובשירי עולת השבת (4Q400-405) נבחר בכל מקום כתב היד השלם יותר. אולם בהם החפיפה מעטה ורק במקומות שיש בהם רצפי טקסט ארוכים הותקן טקסט משולב כדוגמת הטקסט של החיבורים הנזכרים למעלה.

הטקסטים המשולבים אינם אקלקטיים שכן כל כתב יד הובא בדיוק כנתינתו. אין בהם עירוב של גרסאות. רק הקטעים הושלמו מעותקים אחרים ותמיד בהבלטה ובציון המקור.

במגילת המלחמה התקשו החכמים לשלב בין כתבי היד. במגילה הגדולה ובכתבי היד מן המערה הרביעית יש תיאורי סדרי קרב והימנונים שחוזרים בשינויים ניכרים, והואיל והחוקרים סברו שאלה תיאורי סדרי קרב והימנונים של קרב אחד הם קבעו שהעותקים ממערה 4 מייצגים מסורת ספרותית שונה של ספרות מלחמה. אולם במגילה עצמה סדרי הקרב וההימנונים נשנים בכל מערכה ואפשר שבקטעים מן המערה הרביעית יש טקסט שלא שרד בתיאורים שבמגילה הגדולה. זאת ועוד, בניגוד להשערות קודמות מוצע בזאת שבכל טור מטורי המגילה היו כשלושים שורות (ברגיל אורך הטורים במגילות כפול מרוחבם), ושהיו במגילה עשרים וכמה טורים. לפיכך שולבו מקצת הקטעים מן המערה הרביעית בחלק התחתון (החסר) של המגילה או בסוף המגילה. על הצורך לצרף קטעים ולשלב כתבי יד ראו להלן בסעיף 'צירוף קטעים וסדרם'.

קריאת הטקסט וטכנולוגיות הצילום

הקריאה במהדורה הזאת נסמכת על תצלומי המגילות שצולמו בזמנים שונים ובטכנולוגיות שונות. כל אות נבדקה בתצוגה דיגיטלית של התשלילים השונים שפורסמו. מקרים שהאותיות נראות רק בתצלום מסוים ולא באחרים צוינו באפארט. במקצת המקרים שהתצלומים אינם ברורים די הצורך נבדק כתב היד המקורי או צולם תצלום ממוקד בטכנולוגיה חדשה. השימוש בטכנולוגיות חדשות נוסד תקווה לשיפור נוסף של הקריאה. מן הצילום הניסיוני שנעשה לצורך המהדורה הזאת התברר שבתצלומי אינפרה אדום ממוקדים ובמסננים מתאימים ניתן לזהות אותיות שאינן נראות לעין מחמת השחרת כתב היד. במקומות שהכתב נקלף או דהה אפשר לגלות את הרושם שהשאירה הדיו בתצלומים מיקרוסקופיים או באור אולטרה סגול או באמצעים אחרים.

האפראט הביקורתי

באפראט הובאו כל חילופי הגרסאות (להוציא חילופי כתיב ותצורה שבכתבי היד של ברית דמשק מגניזת קהיר). במקום שיש עדויות משלושה כתבי יד הובא נוסח כתב יד אחד באפראט בצבע המסמן את כתב היד וללא ציון. עוד נכללו באפראט הערות על הקריאה, על תיקונים בכתב היד, על קריאות חלופיות אפשריות שבמהדורות אחרות ובספרות המחקר (פרט לקריאות שהצעתי בפרסום קודם וחזרתי בי ופרט לטעויות ברורות). במקומות שלא הוצעה בהם עד כה קריאה בעלת משמעות נכתב באפראט "קריאה חדשה". נכללו באפראט גם הערות על צירופי קטעים זה לזה ועל עניינים הנוגעים לטקסט או להשלמות. לפעמים הובאו בו הערות על אותיות הנראות רק בתצלומים משובחים או בתצוגה דיגיטלית של התשלילים המאפשרת להבהיר את התצלום, וכן הוער על אותיות ששרדו רק בתצלומים ישנים ועל אותיות הדבוקות לאחורי המגילה שנראו בבירור רק לאחר שאחורי המגילה נוקו. ההערות הללו הובאו בעיקר בתיבות שיש להן חשיבות לנוסח הכתוב שכן אין לדבר סוף. הקוראים מוזוהרים שלא להסתמך על הדפסי התצלומים שבמהדורות לבירור הטקסט במקום שהוא מושחר או פגום.

לפעמים הובאו התיבות בניקוד או בתעתיק לצורך הבהרת הטקסט או הצורה, אף נרשמו פה ושם הערות קצרות על פירוש התיבות, כגון במקרים של חילופי גרוניות. צוינו באפראט גם מראי מקום של מובאות מן המקרא.

הדיבור המתחיל ניכר בגודל האות ודומה לתיבה שבטקסט. הגרסאות האחרות כתובות באותיות קטנות ואילו דברי המהדיר כתובים באות שונה (גם ציוני המהדיר שבגוף המהדורה כתובים באות שונה).

האפראט הביקורתי הוא חלק בלתי נפרד מן הטקסט והמשתמשים במהדורה מתבקשים לעיין בו היטב. במיוחד יש להיזהר מציטוט הטקסט בלא ההערות על האפשרות לקריאה חלופית. כבר אירעו תקלות אין ספור מהתעלמות מהערות קריאה של המהדירי המגילות שקדמונו.

ציונים לשני מהדירים או יותר השותפים בפירסום הובאו בקיצור, כגון ס"ה = סטרגל והרינגטון. וכן הדבר במקרים שאחד המהדירים מודה שהוא התבסס על טיוטת מהדורה שהכינו ג'ון סטרגל או ז'וזף מיליק (או על העתק עבודתם). כידוע סטרגל ומיליק שעסקו כארבעים שנה בהכנת מהדורות לטקסטים הרבים שהופקדו בידיהם זכו לפרסם רק מקצת עבודתם והמהדירים שבאו אחריהם השתמשו בטקסטים ובהערות שסטרגל או מיליק הכינו.

צירוף קטעים וסדרם

רבבות הקטעים שנמצאו במערות קומראן מוינו למאות כתבי יד, ומקום כל קטע בכתב היד נקבע לפי מיטב שיפוטו של המהדיר. הקטעים צורפו זה לזה הן ישירות והן במרווח. המהדירים לא נהגו לדווח על הצירופים הישירים אם כי פה ושם מסרו מידע חשוב בעניין זה. בתצלומים אין מעשה הצירוף ניכר תמיד בבירור. אפשר גם ללמוד הרבה מן התצלומים הישנים שהקטעים נתונים בהם בערבוביה, אך זה תחום לעצמו המצריך התמחות מיוחדת. לפעמים צורפו קטעים זעירים ללא יסוד מוצק ופה ושם צורפו לכתב יד מסוים קטעים מכתב יד אחר מחיבור אחר. במהדורה זו הופרדו קטעים שצורפו בטעות זה לזה ולעומת זה אומצו בה הצעות לצירוף קטעים שהוצעו בספרות המחקר ואף נכללו בה צירופים חדשים.

במגילת ההודיות שובצו קטעים רבים לפי הצעותיהם של ז'ין קרמיניאק, אמיל פואש והרטמוט שטגמן (פרט לשיבוצים מפוקפקים או מוטעים). מבין הקטעים הלא משובצים הובאו רק אלה שיש בהם לפחות שלוש תיבות שלמות או איזה עניין לשוני מיוחד. כגון צורות ומילים מיוחדות או מונחים המעידים על אופי החיבור.

מקצת המהדירים חששו לצרף קטעים שאין ביניהם מגע, ואף בחרו להפריד בין קטעים שצורפו בידי חלוצי העוסקים בפירסום המגילות. אפשר להבין את חששם אולם הקטעים הזעירים שהם חסרי משמעות כשהם לעצמם עשויים להאיר את עינינו אם יצורפו לקטעים הגדולים יותר. במקרה זה יש להעדיף תעוזה ודמיון על פני חששנות וזהירות יתר, ובלבד שמעשה השילוב יהיה ניכר לכל המעיינים בגוף המהדורה. לכן צירוף קטעים שלא במגע סומן בסוגריים מורכבים [] . יש להבהיר שהשימוש שנעשה בסימן הזה אינו טכני תמיד. לפעמים הועדפו הסוגריים המרובעים [] משיקולים טקסטואליים, למשל, טור ב בפשר חבקוק נקטע והטקסט ששרד אינו רצוף. אולם כאן אין ספק בחיבור החלקים ואף שיעור הטקסט החסר שביניהם ידוע בוודאות מן המובאה שבשורה 19 (הגוי המר והנמהר).

בדרך כלל נשמר סדר הקטעים שהמהדיר הראשון קבע ורק כשהסדר שגוי בעליל הוא שונה בין אם הוצע בספרות המחקר סדר עדיף ובין אם לאו. דוגמה לשינוי על פי ספרות המחקר יש בחיבור 'מדרש הלכה' שסדרו נקבע על פי הצעתו של אהרן שמש (עיינו במבוא לחיבור). דוגמה לשינוי סדר שלא הוצע עד כה יש בחיבור 4Q392-3 (עיינו במבוא לחיבור). במקום שהמהדיר הראשון סידר את הקטעים בטורים על פי השערה וסימנים חיצוניים הובא מספר הטור בסוגריים מרובעים אחרי מספר הקטע.

נראה שנחוצים דברי הבהרה בעניין הגישות השונות בההדרת קטעי המגילות. כידוע, רוב המהדירים צירפו קטעים זה לזה, במגע ושלא במגע, ושילבו טקסטים של כתבי יד שונים זה בזה. בלי הצירופים והשילובים היו רבים מן הטקסטים מקוטעים, שתומים וחשוכים. עם זה הכול מודעים לסכנות שבמלאכת הצירוף וכבר נתגלו לא מעט צירופים מוטעים. בשילוב כתבי היד קיים חשש שמא נוסח כתב יד היסוד שונה מכתב היד המשלים. למרות הסכנות והחששות דומה שאיש אינו מציע שלא לצרף ולשלב. מלאכת צירוף הקטעים חייבת להימשך על אף שהיא קשה, מתישה ומתסכלת.

רוב המהדירים לא הרחיקו לכת מעבר למסגרת כתב היד. הם צירפו ושילבו בכל כתב יד בנפרד וכאשר הטקסט חוזר בשלושה או בארבעה כתבי יד הם הביאוהו בשלושה או בארבעה מקומות שונים, לפעמים בספרים שונים. הפיזור הזה מקשה מאוד על המשתמשים. הרי כדי לאסוף את כל המידע הנחוץ להבנה ולמחקר יהיה עליהם לעשות עבודה דומה לזו שנעשתה במהדורה זו ובסופו של דבר אף יזקקו לצירופים, לשילובים ולשיחזורם שאין מהם מנוס. החוקרים הקפדנים שמתנגדים עקרונית לצירופי קטעים ולשילוב כתבי היד יוכלו לשוב למהדורות המביאות כל קטע לעצמו וכל כתב יד לעצמו, אולם כדאי שיזכרו שקטעים רבים המובאים בתצלומים ובלוחות המקוריים הם צירוף של קטעים קטנים יותר שצורפו זה לזה ובמקרים לא מעטים התברר שהדבר נעשה בטעות.

שיטת שיחזור החיבורים שבמהדורה הזאת באה לתת בידי המשתמשים את המרב שניתן להפיק מקטעי כתבי היד, ולקרב את הפזורים. המשתמשים מתבקשים לתת את הדעת לכך שלפעמים הצירופים והשילובים המוצעים אינם בטוחים. לאחר שהטקסט המוצע כאן יבחן על ידי מומחים יתבררו ליקויים ויתוקנו טעויות, התועלת תגדל והמכשולים יתמעטו.

הפיסוק וציונים נוספים

במקומות שאפשר לטעות בהבנת הכתוב הוסף פסיק, במיוחד במשפטים שפותחים במשלים אדברביאלי המאופיינים ללשון המגילות. לפני פסוקית הפותחת במילית או בווי"ו לא נרשם סימן פיסוק אלא במקרים מיוחדים, כגון לציון עניין חדש. במקום שיש בכתב היד רווח מכוון לא צוין סימן פיסוק. די בפיסוק של הסופר. כמו כן לא הוכנסו סימני פיסוק לפני מובאות מן המקרא, שכן אלה הובדלו מדברי המחבר באותיות קטנות.

הציונים "שוליים עליונים" ו"שוליים תחתונים" הובאו בקטעי המגילות ששרדו בהם שוליים. השוליים הימניים או השמאליים ניכרים במהדורה בכך שאין סוגריים לציון החֶסֶר. כאשר הטקסט שבתחילת

השורות או בסופן חסר קשה לקבוע את גודל החסר. אם אין נתונים מספיקים השיעור נקבע על פי טורים אחרים בכתב היד והקוראים ישפטו בכל מקום עד כמה הדברים מבוססים. הציון "חסרות שורות" משמש במקום שאין רצף בין טורים או בין קטעי טורים ובדרך כלל צוין המספר המשוער של השורות החסרות.

מראה מקום וסדר המהדורה

מראה המקום מובא על פי הדרך הנהוגה: תחילה נרשם ציון כתב היד משמאל לימין בסדר הזה: מספר המערה בתחילה, מימינו האות Q (= קומראן) לציון מקום המציאה (במקרים בודדים C = קהיר) ומימין לאות Q מובא שם היצירה (על פי רוב בקיצור). בחיבורים קטועים שטיבם אינו מחוור הובא מספר כתב היד במקום שם החיבור. בחיבורים ששרדו ביותר מכתב יד אחד נרשמה אות לועזית תלויה מימין לקיצור הלועזי של שם החיבור לציון מספרו הסודר של כתב היד. מכאן נמשך מראה המקום שמאלה על פי סדר הכתיבה בעברית וצוינו מספר הקטע, מספר הטור, שנכתב באות עברית במקום בספרה רומית, ולבסוף צוין מספר השורה.

מראה המקום המקובל לא שונה גם כאשר המהדירים הראשונים קיבצו קטעים ויצרו טורים משוחזרים, וגם כאשר הביאו מספר קטעים תחת מספר אחד. במגילת ההודיות הובא מראה המקום שקבע הרטמוט שטגמן. במהדורה הראשונה, מהדורת סוקניק, מוספרו הטורים והשורות על פי מה ששרד ואילו שטגמן שיפר את סדר הטורים וקבע לשורות מספרים על פי שיעור המגילה לפני שנפגעה. ויש מי שעשו פשרה בין השיטות וציינו את הטורים על פי הסדר המשופר והמיספור של שטגמן ואת השורות על פי מהדורת סוקניק. בהפניות למגילות הגדולות צוינו הטורים באות עברית והשורות במספר, למשל מגילת המקדש ב 1. בספר היובלים ובספר טוביה מראה המקום מציין פרק (באות עברית) ופסוק (במספר) ציון לטור משוחזר הובא בטקסטים שאינם משולבים בסוגריים מרובעים. וגם ציון לשורות משוחזרות הובא בסוגריים מרובעים.

במהדורה שלושה כרכים: (א) המגילות הגדולות ושרידי עותקיהן; (ב) קטעים גדולים של חיבורים (ועותקיהם); (ג) קטעים חיבורים קטנים. בכרך הראשון שישה חיבורים או קובצי חיבורים (עיינו במבוא לסרך היחד ולמגילת המלחמה), לרוב החיבורים יש עותקים רבים וסך כל כתבי היד ארבעים ושבעה. בכרך השני יש ארבעים ושישה חיבורים ועוד כעשרה מזמורים. אם מונים גם חיבורים בעלי שם אחד שאין ביניהם חפיפה כמו דברי יהושע א-ד מגיע מספר החיבורים לכשבעים וחמישה. סך כל כתבי היד בכרך השני מאה ארבעים וחמישה. בכרך השלישי הובאו כמה וחמישים כתבי יד של חיבורים ששרד מהם רק עותק אחד, רובם קטועים. כמו כן הובאו בכרך הזה כמה כתבי יד של טקסטים מקראיים מעובדים ושישה עשר לוחות מועדים וכיו"ב. סך כל החיבורים שהותקנו במהדורה כולה כמאתיים שלושים וחמישה. סך כל כתבי היד שהותקנו במהדורה כולה כשלוש מאות ושישים.

המגילות הגדולות וקטעי החיבורים הגדולים הובאו בסדר אלף-ביתי של שמותיהם. קטעי החיבורים הקטנים הובאו על פי ציון כתב היד (מספר המערה ומספר כתב היד: 1Q1, 1Q2). את שמות החיבורים קבעו המהדירים הראשונים ורובם השתגרו בספרות המחקר. שינינו את השם רק במקרים שהשם שהמהדיר קבע מעורר קשיים, כגון החיבור שנקרא בראשונה Beatitudes נקרא כעת "חוכמת המלך שלמה" על פי כותרתו ועל פי תוכנו, והחיבור שנקרא בראשונה Instruction או "מוסר למבין" נקרא כעת "חוכמת רז נהיה" כהצעת מנחם קיסטר. כל השמות הלועזיים תורגמו לעברית. השמות העבריים בכרכים א-ב הובאו בסדר האלף-ביי"ת. מקצת השמות העבריים פותחים במילה המתאימה לציון הסוגה כדי שחיבורים ששייכים לסוגה אחת יובאו זה ליד זה בסדר האלף-ביי"ת. למשל חיבורים שעניינם חוכמה פותחים במילה **חוכמת**; חיבורים המתארים אירועים בעבר פותחים במילה **דברי**.

חיבורים עבריים מקומראן

כתבי היד של החיבורים הגדולים הובאו בקיצורים לועזיים כמקובל, כגון $4QD^a$ (= כתב יד א של ברית דמשק מן המערה הרביעית בקומראן). השמות העבריים משמשים בדיונים ובהפניות שבמהדורה. אבל במקום שנדרש ציון העותק משמשים הקיצורים הלועזיים, כגון $4QBrakot^a$. המעיינים יכולים למצוא את ציוני כתבי היד שבחיבורים המצוינים בשם העברי על פי הרשימה הבאה הערוכה בסדר אלף-ביתי. אחריה באה רשימת קיצורים לועזיים של שמות החיבורים בסדר אלף-ביתי ולבסוף רשימת הקיצורים הביבליוגרפיים.

בסוף כל כרך הובאו מפתחות המציינים היכן שולבו במהדורתנו כתבי היד המובאים במהדורות אחרות בסדר המספרים וכיו"ב.

שמות החיבורים

D = ברית דמשק
4Q286-290 = ברכות וקללות (א+ב+ג)
4Q503 = ברכות לימי החודש הראשון
4Q414, 4Q284, 4Q512 = ברכות למיטהר
4Q502 = ברכות למשפחה
4Q434-438 = ברכי נפשי
4Q499, 4Q369 = דברי הודות על חסדי האל
4Q504-506 = דברי המאורות
4Q522, 4Q378-379 = דברי יהושע (א+ב+ג)
2Q22, 4Q371-373 = דברי יוסף ומשה
4Q391, 4Q388, 4Q385-386 = דברי יחזקאל
4Q389, 4Q388a, 4Q385a = דברי ירמיהו
4Q467, 4Q364a = דברי ישראל ומצרים
4Q460 = דברי לוי
1Q22 = דברי משה
4Q298 = דברי משכיל לבני שחר
4Q185 = חוכמת גבורות האל
4Q184, 4Q525 = חוכמת המלך שלמה (א+ב)
4Q299-301, 1Q27 = חוכמת הרזים
4Q424, 4Q423, 4Q415-418, 1Q26 = חוכמת רז נהיה
4Q420-421 = חוכמת תום דרך
H = מגילת ההודיות
T = מגילת המקדש
11Q14, 4Q285, 1Q33 = M = מגילת המלחמה (א+ב)
4Q251 = מדרש משפטים
4Q513 = מחלוקות
4Q421, 4Q264a = מצוות שבת
4Q394-399 = מקצת מעשי התורה
4Q274 = משפטי טהרה

מבוא

סיפורי תורה (מעין יובלים) (א+ב+ג) = 4Q225-227
ספר בן סירא = 11Ps^a, 2Q18
ספר היובלים = 11Q12, 4Q176, 3Q5, 2Q19-20, 1Q17-18, 4Q216-224
ספר טוביה = 4Q200
ספר נפתלי = 4Q215
סרך הברכות = Sb
סרך היחד = S
סרך העדה = Sa
עתידות = 4Q390
פטר בראשית (א-ד) = 4Q252-254a
פטר הושע (א-ב) = 4Q166-167
פטר חבקוק = pHab
פטר ישעיהו (א-ה) = 4Q161-165
פטר מיכה = 1Q14
פטר מעשי מלכיצדק = 11Q13
פטר נחום = 4Q169
פטר על אחרית הימים (א+ב+ג) = 4Q182+4Q177+4Q174
פטר על הקיצים (א+ב) = 4Q180-181
פטר צפניה = 1Q15
פטר תהלים (א+ב+ג) = 1Q16+4Q173+4Q171
קינה על העם וגדוליו = 4Q469, 4Q439
קינות = 4Q179
שאלה באל = 4Q408, 1Q29, 4Q375-376
שיר למשכיל לבהל רוחות = 4Q510-511
שירי אישים מקראיים (א+ב) = 4Q380-381
שירי לחש = 11Q11
שירי מגילות תהלים = 11QPs^a יח-כח; 4QPs^f ז-י, 11Q6
שירי עולת השבת = 11Q17, 4Q400-405, MasadaShOlShab
תפילות לחגים = 1Q34, 4Q507-509

קיצורי שמות החיבורים

Barki = 4Q434-438
BrakLamiṭ = 4Q512, 4Q284, 4Q414
Brakot = 4Q286-290
D = Damascus
DibEzek = 4Q385-386, 4Q388, 4Q391
DibHam = 4Q504-506
DibJer = 4Q385a, 387, 388a, 389
DibJos = 4Q378-379, 4Q522, 3Q9

DibYosep = 2Q22, 4Q371-373
H = Hodayot
ḤokHarazim = 1Q27, 4Q299-301
ḤokRazNihye = 4Q415-418
ḤokTomDerek = 4Q420-421
M = Milḥama (A+B)
MiṣShab = 4Q264a, 4Q421
MMT = 4Q394-399

S = Serek Hayahad	SipTora = 4Q225-227
Sa = Serek Ha'eda	Shir = 4Q510-511
Sb = Serek Habrakot	ShOlShab = 4Q400-405, 11Q17, MasadaShOlShab
She'ela = 4Q375-376, 1Q29, 4Q408	T = Temple Scroll
SeperHayob = 4Q216-224 and other MSS	TpilLahagim = 1Q34, 4Q508-509

קיצורים ביבליוגרפיים

אלכסנדר וורמש, עותקי סרך היחד ממערה 4, תגליות כו; מגילת המלחמה ב, תגליות לו, עמ' 245-228	א"ו
אשל וירדני, מזמורי מגילות תהלים, תגליות יא, עמ' 425-403	א"י
ח' אריאל, א' יודיצקי ואלישע קימרון, "פשר על הקיצים א-ב (4Q181 ו-4Q180): ההדרה לשון ופרשנות", מגילות יא-יב (תשע"ו), עמ' 39-3	א"ק
J. F. Elwolde, "RWQMH in the Damascus Document and Ps 139:15", in: <i>Diggers at the Well</i> (edited by T. Muraoka and J. F. Elwolde), Leiden 2000, pp. 65-83	אלולד
J. M. Baumgarten, "Corrigenda to the 4Q MSS of the Damascus Document", <i>RQ</i> 19 (1999), pp. 217-225	באומגרטן
J. Baumgarten, "The 'Sons of Dawn' in CDC 13, 14-15 and the Ban on Commerce among the Essenes", <i>IEJ</i> 33 (1983), pp. 81-85	באומגרטן, בני השחר
M. Burrows, <i>The Dead Sea Scrolls of St. Mark's Monastery II: Plates and Transcriptions of the Manual of Discipline</i> , New Haven 1951	בורוז
M. Baillet, <i>Qumran Grotte 4 III (=DJD VII)</i> , Oxford 1982	באייה
ברוק על פי מיליק, פשר בראשית, תגליות כב, עמ' 239-185	ב"מ
מ' בר-אשר, "על כמה כתיבים במגילות קומראן ופשרם", מגילות ג (תשס"ה), עמ' 176-165.	בר-אשר, כתיבים
ב' בר-כוכבא, "לתולדות כת מדבר יהודה: היחסים עם שליטי המדינה החשמונאית מימי שמעון ועד מות ינאי (143-76 לפני סה"נ)", ציון פד (תשע"ט), עמ' 57-5	בר-כוכבא
W. H. Brownlee, <i>The Midrash Peshar of Habakkuk</i> , Ann Arbor 1979	בראונלי
G. J. Brooke and J. M. Robinson, "A Further Fragment of 1Q5b: The Schøyen Collection MS 1909", <i>JJS</i> 46 (1995), pp. 120-133	ברוק ורובינון
M. Bernstein, Review on DJD 13, <i>DSD</i> 4 (1997), pp. 102-111	ברנשטיין
M. Bernstein, "Walking in the Festivals of the Gentiles: 4QpHosea ^a 2:15-17 and Jubilees 6:34-38", <i>JSP</i> 9 (1991), pp. 21-34	ברנשטיין, מנהג
D. Barthélemy, "Règle de la Congrégation", <i>Qumran Cave 1 (=DJD 1)</i> , Oxford 1955, pp. 108-118	ברתלמי
גרסייה מרטינז, ון דר וודה וטיכלאר, תגליות כג	גו"ט
ליאורה גולדמן, "מקרא ופרשנות פשר במגילת ברית דמשק", עבודת דוקטור, אוניברסיטת חיפה 2007.	גולדמן
F. García Martínez and E. J. C. Tigchelaar, <i>The Dead Sea Scrolls: Study Edition</i> , Leiden 2000 (paperback edition)	ג"ט
L. Ginzberg, <i>An Unknown Jewish Sect</i> , New York 1976	גינצבורג
	כב

- J. C. Greenfield and E. Qimron, "The Genesis Apocryphon Col. XII", *Abr-Nahrain Supplement* 3 (1992), pp. 74-75 גרינפלד וקימרון
- D. Dimant, "An Apocryphon of Jeremiah from Cave 4", *New Qumran Texts and Studies* (= STDJ 15), Leiden 1994, pp. 11-30 דימנט, אפוקריפון
- D. Dimant, "A Synoptic Comparison of Parallel Sections in 4Q427 7, 4Q491 11 and 4Q471B", *JQR* 85 (1994), pp. 157-161 דימנט, הקבלה
- D. Dimant, "On Righteous and Sinners: 4Q181 Reconsidered", *Manières de penser dans l'Antiquité méditerranéenne et orientale: Mélanges offerts à Francis Schmidt par ses élèves, ses collègues et ses amis*, édité par Christophe Batsch et Mădălina Vărtejanu-Joubert, Leiden 2009, pp. 61-85 דימנט, צדיקים
- A. Dupont-Sommer, *Le livre des hymnes découvert près de la Mer Morte (1QH): traduction intégrale avec introduction et notes* (Sem 7), Paris 1957 דיפון-סומר
- M. Delcor, *Les Hymnes de Qumran (Hodayot)*, Paris 1962 דלקור
- S. Holm-Nielsen, *Hodayot: Psalms from Qumran*, Aarhus 1960 הולם-נילסן
- M. P. Horgan, *Pesharim: Qumran Interpretations of Biblical Books*, Washington, DC 1979 (הורגן פירסמה את הפשרים גם במהדורת צירלסוורת כרך 6b, עמ' 201-1) הורגן
- V. A. Hurowitz, "RWQMH in the Damascus Document 4QD^c (4Q270) 7 i 14", *DSD* 9 (2002), pp. 34-37 הורוביץ
- Ch. Hempel, "The Text of 4QD^a (4Q266) 2 ii 3", *RQ* 18 (1977), pp. 299-301 המפל
- M. O. Wise, "The Temple Scroll: Its Composition, Date Purpose and Provenance" (Ph.D diss. University of Chicago 1988) וייז
- M. O. Wise, "A New Manuscript Join in the 'Festival of Wood Offering' (Temple Scroll XXIII)", *JNES* 47 (1988), pp. 113-121 וייז, עצים
- ר' ויס, מחקרי מקרא: בחינות נוסח ולשון, ירושלים תשמ"א ויס
- B. Z. Wacholder, *The New Damascus Document: The Midrash on the Eschatological Torah of the Dead Sea Scrolls: Reconstruction, Translation and Commentary*, Leiden - Boston 2007 וכולדר
- ונדרקם ומיליק, יובלים ומעין יובלים, תגליות יג, עמ' 1-185 ו"מ
- J. van der Ploeg, *Le Rouleau de la Guerre* (= STDJ II), Leiden 1959 ון דר פלוג
- P. Wernberg-Møller, *The Manual of Discipline* (= STDJ I), Leiden 1957 ורנברג-מולר
- P. Wernberg-Møller, "Some Passages in the 'Zadokite' Fragments and Their Parallels in the Manual of Discipline", *JSS* 1 (1956), pp. 110-128 ורנברג-מולר, CD
- Sapiential Perspectives: Wisdom Literature in Light of the Dead Sea Scrolls: Proceedings of the Sixth International Symposium of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature, 20-22 May, 2001* (edited by J. Collinse, G. Sterling and R. Clements), Leiden 2004 חוכמה
- E. J. C. Tigchelaar, *To Increase Learning for the Understanding Ones: Reading and Reconstructing the Fragmentary Early Jewish Sapiential Text 4QInstruction*, Leiden 2001 טיכלאר
- E. J. C. Tigchelaar, "A Cave 4 Fragment of Divre Mosheh (4QDM) and the Text of 1Q22 1:7-10 and Jubilees 1:9, 14", *DSD* 12 (2005), pp. 303-312 טיכלאר, דברי משה

- E. J. C. Tigchelaar, "More Identifications of Scraps and Overlaps", *RQ* 19 (1999), pp. 61-68 טיכלאר, זיהויים
- E. J. C. Tigchelaar, "A Newly Identified 11QSerekh ha-Yahad Fragment (11Q29)?", in: L. Schiffman, E. Tov and I. VanderKam (eds.), *The Dead Sea Scrolls: Fifty Years after Their Discovery 1947-1999*, Jerusalem 2000, pp. 285-292 טיכלאר, קטע
- E. J. C. Tigchelaar, "On the Unidentified Fragments of DJD XXXIII and PAM 43.680: A New Manuscript of 4QNarrative and Poetic Composition and Fragments of 4Q13, 4Q269, 4Q525 and 4QSb(?)", *RQ* 21 (2004), pp. 477-485 טיכלאר, קטעים
- E. J. C. Tigchelaar, "Toward a Reconstruction of the Beginning of 4QInstruction (4Q416 Fragment 1 and Parallels)", in: *The Wisdom Texts from Qumran and the Development of Sapiential Thought* (edited by C. Hampl, A. Lange and H. Lichtenberger), Leuven 2002, pp. 99-126 טיכלאר שיחזור
- E. J. C. Tigchelaar, "The Poetry of the Wiles of the Wicked Woman (4Q184)", *RQ* 25 (2012), pp. 621-633 טיכלאר, שירה
- T. Tucker and P. Porzig, "Between Srtifacts, Fragments, and Texts: Sn Analysis of 4Q266 Column I", *DJD* 25 (2018), pp. 335-358 סקר ופורציג
- י ידן, מגילת מלחמת בני אור בבני חושך ממגילות מדבר יהודה, ירושלים תשכ"ז ידן, מלחמה
- י ידן, מגילת המקדש א-ג, ירושלים תשל"ז ידן, מקדש
- אי יודיצקי, "4Q21: עותק נוסף של מגילת המקדש", לשוננו עח (תשע"ו), עמ' 499-494 יודיצקי, מקדש
- B. Jongeling, *Le Rouleau de la Guerre des manuscrits de Qumran*, Assen 1962 יונגלינג
- ח' ילון, מגילות מדבר יהודה: דברי לשון, ירושלים תשכ"ז ילון
- A. Yardeni, "A Note on a Qumran Scribe", *New Seals and Inscriptions, Hebrew, Idumean and Cuneiform* (edited by M. Lubetski), Sheffield 2007, pp. 287-298 ירדני
- ר' ישי, "ספרות המלחמה בקומראן: כתבי היד 4Q496-4Q491 (מהדורה ופירוש) והשוואתם למגילת המלחמה (1QM)", עבודת דוקטור, אוניברסיטת חיפה 2005 ישי
- י כדורי, "פרשנות המקרא בקומראן", מבואות ב, עמ' 387-408 כדורי, מבואות
- Ch. Cohen, "The Ancient Critical Misunderstanding of Exodus 21:22-25 and Its Implication for the Current Debate on Abortion", in: *Mishneh Todah: Studies in Deuteronomy and Its Cultural Environment in Honor of Jeffrey H. Tigay*, Winnona Lake 2009, pp. 437-458 כהן
- M. Christian, "The Sons of Seth: A New Interpretation of 4Q417 1 i 14-16", *DJD* 25 (2018), pp. 1-14 כריסטיאן
- S. Lieberman, *Greek in Jewish Palestine*, New York 1942 ליברמן, יוונית
- י ליכט, מגילת ההודיות ממגילות מדבר יהודה, ירושלים תשי"ז ליכט, הודיות
- י ליכט, מגילת הסרכים ממגילות מדבר יהודה, ירושלים תשכ"ה ליכט, סרכים
- באומגרטן על פי טיוטת מהדורה של מיליק, ברית דמשק, תגליות יח; חיבורים על ענייני חוק, תגליות כד מ"ב

מבוא

מ' קיסטר (עורך), מגילות קומראן: מבואות ומחקרים א-ב, ירושלים תשס"ט	מבואות
T. Muraoka, "Notae Qumranicae Philologicae (1)", <i>RQ</i> 17 (1996), pp. 573-583	מוראוקה 1
T. Muraoka, "Notae Qumranicae Philologicae (2)", <i>Abr-Nahrain</i> 33 (1995), pp. 55-73	מוראוקה 2
T. Muraoka, "Notae Qumranicae Philologicae (3)", <i>Abr-Nahrain</i> 35 (1998), pp. 47-64	מוראוקה 3
M. Morgenstern, "Language and Literature in the Second Temple Period", <i>JJS</i> 48 (1997), pp. 130-145	מורגנשטרן
M. Morgenstern, "The Meaning of ביה מולדים in the Qumran Wisdom Texts", <i>JJS</i> 51 (2000), pp. 141-144	מורגנשטרן, בית מולדים
טלמון בן-דב וגלסמר על פי מיליק, תגליות כא	מטב"ג
S. Metso, <i>The Textual Development of the Qumran Community Rule</i> (STDJ XXI), Leiden 1997	מטסו
F. Brown, S. R. Driver and Ch. A. Briggs, <i>A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament</i> , Oxford 1907	מילון BDB
י' מיליק, פשרים, סרך הברכות ועוד חיבורים, תגליות א, עמ' 155-77, ג, עמ' 184-179	מיליק
H. A. Mink, "Die Kol. III der Tempelrolle: Versuch einer Rekonstruktion", <i>RQ</i> 11 (1982-1984), pp. 163-181	מינק
ניצן על פי מיליק, ברכות וקללות, תגליות יא, עמ' 74-1	מ"נ
M. Mansoor, <i>The Thanksgiving Hymns: Translated and Annotated with an Introduction</i> , (STDJ 3), Leiden 1961	מנצור
פיצמייר על פי מיליק, טוביה, תגליות יט, עמ' 76-1	מ"פ
M. Martin, <i>The Scribal Character of the Dead Sea Scrolls</i> , I-II, Louvain 1958	מרטין
שיפמן על פי מיליק, חוכמת הרזים, תגליות כ, עמ' 123-31	מ"ש
G. W. Nebe, "Nocheinmal zu Text und Übersetzung von CD VI, 11-14", <i>RQ</i> 16 (1993), pp. 285-287	נבה
T. Novick, "The Meaning and Etymology of איש", <i>JBL</i> 127 (2008), pp. 339-343	נוביק
J. Norton, "Observation on the Official Material Reconstruction of <i>Sefer ha-Milhamah</i> (11Q14 and 4Q285)", <i>RQ</i> 21 (2003), pp. 3-27	נורטון
ב' ניצן, מגילת פשר חבקוק ממגילות מדבר יהודה, ירושלים תשמ"ו	ניצן
ו' נעם, "בין ספרות קומראן למדרש ההלכה: לשחזורו של פולמוס פרשני", מגילות ז (תשס"ט), עמ' 78-71	נעם, פולמוס
V. Noam, "Corpse-Blood Impurity: A Lost Biblical Reading?", <i>JBL</i> 128 (2009), pp. 243-251	נעם, דם
J. Nati, "New Readings in 4Q256 (4QS ^b)", <i>RQ</i> 30 (2018), pp. 69-77	נתי, קריאות
סטרנגל ואטריגי, תגליות יג, עמ' 362-353	ס"א
סקיהן, אולריך ופלינט, 4QPs ^f , תגליות טז, עמ' 106-85	סא"פ
דימנט על פי טיוטת מהדורה של סטרנגל, דברי ירמיהו ודברי יחזקאל, תגליות ל	ס"ד
סטרנגל והרינגטון, חוכמת רז נהיה, תגליות לד	ס"ה

כה

- טוב ווייט על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, תורה מעובדת ומגילת המקדש, תגליות יג, עמ' 319-333 סו"ט
- וינפלד וסילי על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, ברכי נפשי וקינה, תגליות כט, עמ' 255-341 סו"ס
- M. Sokoloff, *A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic of the Byzantine Period*, Ramat-Gan 1990 סוקולוף
- א"ל סוקניק, אוצר המגילות הגנוזות שבידי האוניברסיטה העברית, ירושלים תשט"ו סוקניק
- חזון על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, 4Q441-444, תגליות כט, עמ' 367-378 ס"ח
- טנצר על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, חוכמת רז נהיה (ב), תגליות לו, עמ' 333-346. ס"ט
- J. Strugnell, "Notes en marge du volume V des 'Discoveries in the Judaean Desert of Jordan'", *RQ* 7 (1970), pp. 163-276 סטרגנל, תגליות ה
- J. Starcky, "Psaumes apocryphes de la grotte 4 de Qumrân (4QPs^f VII-X)", *RB* (73 (1966), pp. 353-371 סטרקי
- לרסון, שיפמן וסטרגנל, 4Q470, תגליות יט, עמ' 235-244 סל"ש
- ניוסום על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, שירות עולת השבת, תגליות יא, עמ' 173-401; 4Q370, 4Q374, תגליות יט, עמ' 85-110 ס"נ
- סמית על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, דברי ישראל ומצרים, תגליות יט, עמ' 195-209 ס"ס
- פאלק על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, 4Q392-393, תגליות כט, עמ' 23-61 ס"פ
- שולר על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, הודיות ומעין הודיות, תגליות כט, עמ' 69-254; דברי יוסף ומשה, תגליות כח, עמ' 151-204 ס"ש
- D. K. Falk, *Daily, Sabbath, and Festival Prayers in the Dead Sea Scrolls*, Leiden 1998 פאלק
- E. Puech, "Un hymne essénien en partie retrouvé et les Béatitudes", *RQ* 13 (1998), pp. 59-88 פואש, הודיות
- E. Puech, *La croyance des Esséniens en la vie future: immortalité résurrection, vie éternelle?*, II, Paris 1993 פואש, חיים
- E. Puech, *Qumrân Grotte 4 XVIII, Textes Hébreux (4Q521-4Q528, 4Q576-4Q579)*, (= *DJD XXI*) Oxford 1998 פואש, מקדש
- E. Puech, "Un autre fragment du Psaume 122 en 4Q522 (4Q522 26)", *RQ* 20 (2001), pp. 129-132 פואש, עוד קטע
- A. Feldman and L. Goldman, *Scripture and Interpretation*, *BZAW* (449), Berlin 2014 פלדמן, פרשנות
- A. Feldman, *The Dead Sea Scrolls Rewriting Samuel and Kings: Texts and Commentary*, *BZAW* (469), Berlin 2015 פלדמן, שמואל
- ד' פלוסר, "היסודות האפוקליפטיים של מגילת המלחמה", פרקים בתולדות ירושלים בימי בית שני, ירושלים תשמ"א, עמ' 434-452 פלוסר

- J. H. Charlesworth (editor), *The Dead Sea Scrolls: Hebrew, Aramaic and Greek Texts with English Translations*, Vols. 1-6, Tübingen 1994-2002
 J. Kugel, "The Jubilees Apocalypse", *DSD* 1 (1994), pp. 332-335
- J. Kugel, "Biblical Apocrypha and Pseudoepigrapha and the Hebrew of the Second Temple Period", in: *Diggers at the Well: Proceedings of a Third International Symposium on the Hebrew of the Dead Sea Scrolls and Ben Sira* (edited by T. Muraoka and J. E. Elwolde), Leiden 2000, pp. 166-177
- י" קוטשר, הלשון והרקע הלשוני של מגילת ישעיהו השלמה ממגילות ים המלח, ירושלים תשי"ט
- E. Qimron, "Dualism in the Essene Communities", in: *The Bible and the Dead Sea Scrolls* (edited by H. Charlesworth), II, Waco, TX 2006, pp. 195-202
- אי קימרון, "גְּדֹל הזרוע, גְּבֵהַּ הקומה וקִדְשׁ ההיכל", קול ליעקב: אסופת מאמרים לכבוד פרופ' יעקב בן-טולילה (עורכים ד' סיון ויי הלוי-קירטצ'וק), באר-שבע תשס"ג, עמ' 327-339
- אי קימרון, "על דיפתונגים והגיי מעבר במגילות מדבר יהודה", מחקרים בלשון ב-ג, ירושלים תשמ"ז, עמ' 259-278
- E. Qimron, *The Hebrew of the Dead Sea Scrolls*, Harvard Semitic Studies 29, Atlanta, GA 1986
- E. Qimron, "A New Reading in 1QH XV 15 and the Root GYL in the Dead Sea Scrolls", *RQ* 14 (1989), pp. 127-128
- אי קימרון, "הוריה וחברותיה", אור ליעקב, מחקרים במקרא ובמגילות מדבר יהודה לזכרו של יעקב ליכט (עורכים יי הופמן ופי פולק), ירושלים תשנ"ז, עמ' 263-267
- אי קימרון, "ההמנון למנהיג שבכתב יד 4Q499 קטע 11: טקסט משופר", מגילות יד (בדפוס)
- E. Qimron, "Further Observations on the Laws of Oaths in the Damascus Document 15", *JQR* 85 (1994), pp. 251-257
- E. Qimron, "A Work concerning Divine Providence: 4Q413", in: *Solving Riddles and Untying Knots: Biblical, Epigraphic and Semitic Studies in Honor of Jonas C. Greenfield* (edited by Z. Zevit and others), Winona Lake, 1995, pp. 195-198
- אי קימרון, "וי"ו לסימון הגה מעבר", תשורה לשמואל: מחקרים בעולם המקרא (עורכים: צי טלשיר, שי יונה וד' סיון), ירושלים תשס"א, עמ' 362-375
- אי קימרון, "ההבחנה בין וי"ו ליו"ד בתעודות מדבר יהודה", בית מקרא יח (תשל"ג), עמ' 102-112
- אי קימרון, "לשיפור המהדורות של מגילות מדבר יהודה", ארץ-ישראל כו (תשנ"ט), עמ' 142-146.
- אי קימרון, "לתקנת המהדורות של מגילות מדבר יהודה (א-ד)", מגילות א (תשס"ג), עמ' 135-145; ב (תשס"ד), עמ' 79-89, ג (תשס"ה), עמ' 239-244, ד (תש"ס), עמ' 191-200

- E. Qimron, "Some Remarks on the Apocryphal Psalm 155 (11QPs^a Column 24)", in: *Qumran Questions* (edited by J. H. Charlesworth), Sheffield 1995, pp. 64-66
 אי' קימרון, "מילון המקרא בראי המגילות", תרביץ נח (תשמ"ט), עמ' 297-315
 קימרון, מזמור
- E. Qimron, *The Temple Scroll: A Critical Edition with Extensive Reconstructions*, Jerusalem 1996
 אי' קימרון, "לנוסחה של מגילת המקדש", לשוננו מב (תשל"ח), עמ' 136-145
 קימרון, נוסח
- E. Qimron, *Rule of the Community*, The Dead Sea Scrolls 1 (edited by J. H. Charlesworth), Tübingen 1994, pp. 6-51
 קימרון, סה"י
- E. Qimron, "Further New Readings in the Temple Scroll", *IEJ* 37 (1987), pp. 31-35
 קימרון, עוד קריאות
- אי' קימרון, "ענות וחברותיה", לשוננו סז (תשס"ה), עמ' 21-26
 אי' קימרון, "בידול תנועות אחוריות ומשקל קטל במגילות מדבר יהודה", לשוננו עד (תשע"ב), עמ' 69-77
 קימרון, ענות
 קימרון, קטל
- E. Qimron, "New Readings in the Temple Scroll", *IEJ* 28 (1978), pp. 161-172
 קימרון, קריאות
- E. Qimron, "שבועה הנינים in the Damascus Covenant", *JQR* 81 (1990), pp. 115-118
 אי' קימרון, "לפתרון חידת התיבות החסרות שבמגילת ברית דמשק", יובל לחקר מגילות ים המלח (העורכים ג' ברין ובי ניצן), ירושלים תשס"א, עמ' 244-250
 קימרון, שבועה
- E. Qimron, *A Grammar of the Hebrew of the Dead Sea Scrolls*, Jerusalem 2018
 אי' קימרון וגי' סטרגנל, מקצת מעשי התורה, תגליות י
 מי' קיסטר, "אחור וקדם: אגדות ודרכי מדרש בספרות חז"ל", הגיון ליונה, ירושלים תשס"ז, עמ' 231-259
 קימרון, תיבות חסרות
 קימרון וסטרגנל
 קיסטר, אגדות
- M. Kister, "'First Adam' and 'Second Adam' in 1 Cor 15: 45-49 in the Light of Midrashic Exegesis and Hebrew Usage", *The New Testament and Rabbinic Literature*, Leiden-Boston 2010, pp. 351-365
 מי' קיסטר, "קטע מקומראן (4Q392 l) ותפיסת האור ב'דואליזם הקומראני'", מגילות ג (תשס"ה), עמ' 125-142
 קיסטר, אדם
- M. Kister, "Divorce, Reproof and other Sayings in the Synoptic Gospels: Jesus Traditions in the Context of 'Qumranic' and Other Texts", *Text, Thought and Practice in Qumran and Early Christianity* (edited by R. A. Clements and D. R. Schwartz), Leiden 2009
 קיסטר, אמרות ישו
- M. Kister, "Barnabas 12:1; 4:3 and 4Q Second Ezekiel", *RB* 97 (1990), pp. 63-67
 קיסטר, בר נבא
- M. Kister, "Wisdom Literature and Its Relation to Other Genres: From Ben Sira to Mysteries", in: *Sapiential Perspectives: Wisdom Literature in Light of the Dead Sea Scrolls, Proceedings of the Sixth International Symposium of the Orion Center for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature 20-22 May, 2001* (eds J. J. Collins, G. E. Sterling and R. A. Clements), (= STDJ 51), Leiden 2004, pp. 13-47
 קיסטר, חוכמה
- מי' קיסטר, "על שני מטבעות לשון בספר היובלים", תרביץ ע (תשס"א), עמ' 289-300
 קיסטר, יובלים

מבוא

- M. Kister, "Newly-Identified Fragments of the Book of Jubilees: Jub 23:21-23, 30-31", *RQ* 12 (1987), pp. 529-536 קיסטר, קטעי יובלים
- M. Kister, "Some Notes on Biblical Expressions and Allusions and the Lexicography of Ben Sira", in: *Sirach, Scrolls, and Sages: Proceedings of a Second International Symposium on the Hebrew of the Dead Sea Scrolls, Ben Sira, and the Mishnah, held at Leiden University, 15-17 December 1997*, Leiden 1991, pp. 160-187 קיסטר, לקסיקוגרפיה
- מ' קיסטר, "ספרות החכמה בקומראן", מבואות א, עמ' 299-320 קיסטר, מבואות
- M. Kister, "Some Observations on Vocabulary and Style in the Dead Sea Scrolls", in: *Diggers at the Well: Proceedings of the Third International Symposium on the Hebrew of the Dead Sea Scrolls and Ben Sira* (edited by T. Muraoka and J. F. Elwolde), Leiden 2000, pp. 137-165 קיסטר, מילון
- מ' קיסטר, "מילים וענייני לשון מצפוני מדבר יהודה", לשוננו סז (תשס"ה), עמ' 44-27 קיסטר, מילים
- מ' קיסטר, "עיונים במגילת מקצת מעשי התורה ועולמה: הלכה, תאולוגיה, לשון ולוח", תרביץ סח (תשנ"ט), עמ' 371-317 קיסטר, ממ"ת
- מ' קיסטר, "עוללות מספרות קומראן", תרביץ נז (תשמ"ח), עמ' 315-325 קיסטר, עוללות
- M. Kister, "Biblical Phrases and Hidden Biblical Interpretations and Pesharim", *The Dead Sea Scrolls: Forty Years of Research* (edited by D. Dimant and U. Rappaport), (= STDJ 10) Leiden 1992, pp. 27-39 קיסטר, פשרים
- M. Kister, "Qumran, Jubilees, and the Jewish Dimensions of 2 Corinthians 6:14-7:1", *The Religion Worldview Reflected in the Dead Sea Scrolls: Proceedings of the Fourteenth International Symposium for the Study of the Dead Sea Scrolls and Associated Literature, 28-30 May 2013* (edited by R. Clements, M. Kister and M. Segal), Leiden 2018, pp. 103-139 קיסטר, קוריתיים
- מ' קיסטר, "שירת בני מערבא – היבטים בעולמה של שירה עלומה", תרביץ עו (תשס"ו), עמ' 184-105 קיסטר, שירה
- מ' קיסטר, "שלוש מילים מצפוני מגילות מדבר יהודה", לשוננו סג (תשס"א), עמ' 40-35 קיסטר, שלוש מילים
- M. Kister and E. Qimron, "Observations on 4QSecond Ezekiel (4Q385 2-3)", *RQ* 15 (1992), pp. 595-602 קיסטר וקימרון
- J. Carmignac, *La Règle de la Guerre des fils de lumière contre les fils de ténèbre*, Paris 1958 קרמיניאק
- Ch. Rabin, *The Zadokite Documents*², Oxford 1958 רבין
- A. Rofé, "A Neglected Meaning of the Verb כיל and the Text of IQS VI: 11-13", in *Sh^carei Talmon: Studies in the Bible, Qumran and Ancient Near East Presented to Shemaryahu Talmon* (edited by M. Fishbane and E. Tov), Winona Lake 1992, pp. 315-321 רופא
- א' שולר, עותקי ההודיות מן המערה הרביעית, תגליות כט, עמ' 232-69 שולר

חיבורים עבריים מקומראן

א' שולר, עותקי ההודיות מן המערה הרביעית, תגליות כט, עמ' 69-232	שולר
Ch. Stadel, <i>Hebraismen in den aramäischen Texten vom Toten Meer</i> , Heidelberg 2008	שטאדל
H. Stegemann, "More Identified Fragments of 4QD ^d (4Q269)", <i>RQ</i> 18 (1998), pp. 497-509	שטגמן
H. Stegemann, "Zu Textbestand und Grundgedanken von 1QS III 13 - IV 26", <i>RQ</i> 13 (1988), pp. 95-131	שטגמן, סה"י
H. Stegemann, "Some Remarks to 1QSa, to 1Qsb and to Qumran Messianism", <i>RQ</i> 17 (1996), pp. 479-505	שטגמן, סרכים
R. C. Steiner, "תָּה and עֵין: Two Verbs Masquerading as Nouns in Moses' Blessing (Deutonomy 33:2, 28)", <i>JBL</i> 115 (1996), pp. 693-698	שטיינר
S. Schechter, <i>Documents of a Jewish Sectaries, I: Fragments of a Zadokite Work</i> , Cambridge 1910	שכטר
א' שמש, "פיקוח נפש ודברים אחרים שדוחים את השבת", תרביץ פ (תשע"ג), עמ' 481-505	שמש, שבת
שטוידל על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל, 4Q408, 4Q412, תגליות לו, עמ' 298-319	ש"ס
י' שצמן, "מגילת מלחמת בני אור בבני חושך: היבטים צבאיים", מבואות א, עמ' 341-383	שצמן, מבואות
שטגמן ושולר, 1QHodayot ^a (בשילוב העותקים האחרים), תגליות מ <i>Discoveries in the Judaean Desert</i>	ש"ש תגליות

סימני ההתקנה

שְׂרִידֵי כֶּתֶב שְׁנִיתָנִים לִזְיָהוּי; הַקְּרִיָּאָה וְדֹאִית לַמְדֵי עַל פִּי הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	אֲ
שְׂרִידִים לֹא מְזוּהִים; הַקְּרִיָּאָה מְסוּפֶקֶת מִבְּחִינַת הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	אַ
הַשְּׁלֵמַת הַמַּהְדִּיר	אֶ
כֶּתֶב עֵבְרִי עֵתִיק אוֹ כֶּתֶב סְתָרִים	א
(בְּאוֹתִיּוֹת קֶטְנוֹת) מוּבָאָה מִן הַמְקֵרָא	אֵ
סִימָן מֵעַל אַחַת מִצְמַד אוֹתִיּוֹת הַדּוּמוֹת זֶה לָזֶה בְּמִקְצַת כֶּתְבֵי הַיָּד: וִי, בִּ/כ, דִּ/ר, כִּ/ךְ, מִ/ם. הַסִּימָן	אִ
בֹּא כֹאשֶׁר הָאוֹת הַחֲלוּפִית אֶפְשָׁרִית מִבְּחִינַת הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	
חֶסֶר בְּכֶתֶב הַיָּד אוֹ מִקּוֹם חֶלֶק	[]
חֶסֶר בְּמִקּוֹם שֶׁל צִירוּף לֹא יֶשֶׁר שֶׁל קֶטְעִים	[]
עוֹר מְקוּלָּף אוֹ שְׁחוּק אוֹ כֶּתֶב דֶּהוּי לַחֲלוּטִין	[]
מַחִיקָה בְּכֶתֶב הַיָּד	()
מַחִיקָה שֶׁל הַמַּהְדִּיר	{ }
הוֹסַפָּה שֶׁל הַמַּהְדִּיר	< >
טֶקְסַט חֶסֶר	+
(כּוֹכְבִית לַפְנֵי הַתִּיבָה) תִּיבָה מִתּוֹקֶנֶת בְּכֶתֶב הַיָּד אוֹ (בְּמִקְרִים בּוֹדְדִים) הַגְרָסָה שֶׁלַּפְּנֵי הַתִּיקוֹן, אוֹ	*אֵאֵא
גְרָסָה שֶׁהַמַּהְדִּיר מְצִיעַ (בְּכָל מִקְרָה הַגְרָסָה הָאַחֶרֶת צוּינָה בְּאַפְרָאֵט הַבִּיקוּרִיתִי)	
מִילִיּוֹת הַמַּחֲבֻרֹת (לֹלָא רוּוַח וּבְכוּוֹנָה) לַמִּילָה סְמוּכָה כְּגוֹן אֶתְכּוֹל	אֵאֵא
מִילָה אַחַת מוּפְרֶדֶת לְשֵׁתֵי תִיבּוֹת כְּמוֹ יֶשֶׁר־שָׂכָר	אֵאֵא
סִימָן פִּיסוּק בְּשׁוּלִיִּים הַיִּמְנִיִּים שֶׁל כֶּתֶב הַיָּד	:
אַרְבַּע נִקּוּדוֹת אוֹ קוּוִים לְצִיּוֹן שֵׁם הַהוּיָה	////

ברית דמשק

מבוא

השם ספר ברית דמשק השגור היום הוא אחד מן השמות שניתנו לחיבור משום שנאמר בו שאנשי העדה התגוררו בארץ דמשק ובאו שם בברית חדשה. החוקרים נחלקו בשאלה אם הכוונה לדמשק ממש או למקום אחר. בין כך ובין כך השם הזה אינו הולם את תוכן החיבור שעיקרו עיון בתולדות ההתייחסות למצוות האל וקובצי חוקים ערוכים על פי נושאים.

מן החיבור הזה שרדו שנים-עשר כתבי יד. שניים מהם נמצאו בגניזת קהיר, שמונה נמצאו במערה הרביעית בקומראן, אחד נמצא במערה החמישית (5Q12) ואחד במערה השישית (6Q15). כתב היד הראשון מן הגניזה מחזיק שישה עשר עמודים בני עשרים ואחת ועשרים ושלוש שורות (כמה עמודים נפגעו בסופם). מיליק הראה שמקומם הנכון של עמודים טו-טז הוא אחרי עמוד ח. כתב היד השני מן הגניזה מחזיק שני עמודים בני שלושים וארבע ושלושים וחמש שורות. בעותק 4QD^a שרדו קטעים מן הטור הראשון, הטור האחרון וקטעים רבים מן הטקסט שביניהם ובהם דברי חוק חשובים ומיוחדים. כתבי היד האחרים מקוטעים אך כמה מן הקטעים גדולים למדי ולפעמים קטעים קטנים מכתב יד אחד או יותר מצטרפים זה לזה לטקסט רצוף. כתבי היד חופפים במקומות רבים ומיליק השכיל לשחזר בעזרתם את סדר החיבור. (על הטקסט המורכב שבמהדורה עיינו במבוא למגילות). קשה לאמוד את הטקסט שאבד, אולם ברי שהרבה חוקים מגוף החיבור (חלק ג במהדורה) אבדו. כתבי היד מקומראן הם מימי בית הורדוס. חוץ מן 4QD^a ומן 4QD^f שהם מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. כתב היד הראשון מן הגניזה הוא מן המאה העשירית לספירה, וכתב היד השני הוא מן המאה השתים עשרה לספירה.

רוב כתבי היד משמרים מסורת נוסח אחת בשינויי לשון. אבל בכתב היד השני מן הגניזה יש מדרש פסוקים השונה מזה שבנוסחים מקבילים של המגילה. ההבדל שבין הנוסחים היה חידה שלא נמצא לה פתרון מניח את הדעת. היו שהסבירו את ההבדלים כתוצאה של השמטות בכתבי היד (בכל אחד מכתבי היד של הגניזה נשמטו פסוקים אחרים). לאחרונה הציע מנחם קיסטר פתרון מבריק. הוא הניח שבכתבי היד השתמרו שתי ורסיות שונות שנוצרו כבר בימים קדומים כתוצאה מפרשנות שונה לתיבה **נמלטו**. בכתב יד א היא נדרשה כלשון מנוסה ובכתב יד ב היא נדרשה כלשון הצלה, עיינו מ' קיסטר, "לחקר התהוות המהדורות הקדומות של ברית דמשק", באר שבע יח (תשס"ה), עמ' 209-223; למסקנה דומה הגיעה ליאורה גולדמן מטעמים אחרים; עיינו ל' גולדמן, "היחס בין כתב יד א לכתב יד ב של ברית דמשק לאור הפשרים שבהם", מגילות ד (תשס"ו) עמ' 169-189. במהדורתנו הובאו שתי הוורסיות זו מול זו.

החפיפות בין כתבי היד מקומראן לכתב יד א מן הגניזה מלמדות שכתב היד מן הגניזה השתבש. עיקר השיבושים נובעים כנראה מהשמטות בשל קשיי הקריאה של המקור מקומראן שעמד לפני המעתיקים שהעתיקוהו לראשונה. דומה שהמעתיק מן הנוסח הזה השאיר מקומות חלקים כאשר לא הצליח לפענח את הכתוב, ושמעתיקים מאוחרים ביטלו את רוב המקומות החלקים האלה (ראו קימרון, תיבות חסרות). כמו כן יש בנוסחים מן הגניזה חילופים בין וי"ו ליו"ד שנובעים מכך שבכתבי היד מקומראן שמהם הועתקו האותיות הללו היו דומות. עוד ניכר שהסופרים שהעתיקו את כתבי היד מן הגניזה המירו בשיטתיות את הכתיב ואת הצורות הדקדוקיות המיוחדים ללשון המגילות בכתיב ובצורות הידועים להם מן המקרא ואף לכתב שהיה נהוג בימיהם. למשל במגילות תיבות כמו **ראש** או **יאכל** כתובות בכתיבים מיוחדים מעין **רואש** **ראוש** או **רוש**, **יאכל** או **יוכל**, ואלה הומרו בשיטתיות לכתב הנהוג במקרא. במגילות הכתניות משמשות בכל מקום צורות קדומות מעין **יכתבו** ולא צורות מקוצרות מעין **יכתבו** המשמשות במקרא שלא

בהפסק. בכתבי היד מן הגניזה הצורות הקדומות שרדו רק במקרים בודדים. במגילות מקומראן משמשים כינויים חתומי ה"א מעין **דברמה** במקום **דברב**, **הואה** במקום **הוא**. צורות אלה אינן בנמצא בכתבי היד שבגניזה חוץ ממקרים בודדים שהמעתיק לא חש בהם, כגון **במה** = **בָּם** ג 25.

החיבור הוא בעיקרו קובץ חוקים ערוך לפי נושאים. הוא פותח בתיאור היסטורי על תולדות בחירת האל בעם ישראל, הפרת הברית על-ידי העם וחסדי האל שהותיר שארית לעם. ההיסטוריה מלמדת שמי שעשה את רצון אל התקיים ומי שמרד אבד. עיקר המבוא עוסק בבחירת העדה ובמאבקה עם יריביה שאינם מקיימים את מצוות התורה כרצון האל. יריבי העדה מטמאים את המקדש ולכן נמנעים חברי העדה מלבוא למקדש בעת ההיא. לפני שנמצאו כתבי היד מקומראן חולק החיבור לשני חלקים עיקריים: חלק היסטורי וחוקים. אולם בכתבי היד מקומראן יש עוד חלקים ונראה יותר שהתיאור ההיסטורי אינו אלא מבוא לחוקים. בכתב היד מקומראן שרד סוף החיבור ובו דברי חתימה מתאימים למבוא ההיסטורי ותיאור גירוש העבריינים מן העדה. שלא כסרך היחד החיבור הזה מכוון לכל עדת היחד ולא רק לחברים. (עיינו במבוא לסרך היחד) המבוא נחתם בחסדי האל וישועתו לשומרי בריתו. גם כאן כמו בחיבורי העדה האחרים נזכרת השקפת העולם המיוחדת לה כגון הגזירה הקדומה (עיינו במבוא למגילת ההודיות) וההבחנה החדה בין הצדיקים מקיימי תורת אל המסתייעים במלאכים לבין הרשעים המושפעים מבליעל. רוב החוקים קשורים למקדש: טומאה וטהרה, אכילת קודשים, תרומות, טומאת הזב והמצורע, הנידה והיולדת. מבין הנושאים האחרים יוזכרו דיני שבת, דיני נישואים, דיני נדרים ושבועות, דיני התוכחת וסדרי הדין. מי שמעיין בחוקים שבחיבור הזה (ובשאר החיבורים של העדה) מופתע מן השוני שביניהם לבין החוקים שבספרות התנאים. השוני ממש מדהים. הוא מלמד שתורת משה הפכה בימי הבית השני לשתי תורות נבדלות. אומנם יש גם חוקים דומים

לאחר החוקים מובאים ענייני אירגון העדה ועונשי העבריינים, כרשימה שבסרך היחד (עיינו במבוא לסרך היחד). לבסוף נאמר שמי שיעבור בזדון על החוקים ישלח מן העדה בטקס המעבר בברית. כאן נרחיב בעניין עיקרי המחלוקת שבין עדת היחד לבין מתנגדיה. עדת היחד מכנה את חבריה "עושי רצון האל" ומרבה להשתמש בביטוי "לעשות את רצון האל" למשל סרך היחד ט 13. רצון האל מתגלה בחוקי התורה ובדברי הנביאים. האל ממשיך לגלות את רצונו לבחירי ישראל העוסקים בלימוד התורה ודברי הנביאים. על כל ישראל לקיים את המצוות כפי שהן מתפרשות ומתגלות לבחירי. עדת היחד מאשימה את מתנגדיה הראשיים (הם הפרושים) שאינם עושים את רצון האל אלא "עושים את רצונם" (פרק א שוי 68-69). לדבריהם המתנגדים נוטלים לעצמם את הכבוד המגיע לאל וממירים את תורתו בתורה שלהם.

כידוע חז"ל אומרים שבנוסף לתורה שבכתב נתן האל למשה תורה "שבעל פה" שהיא תוספת ופירוש לתורה שבכתב. עדת היחד רואה בתורת מתנגדיה דברי בני אדם המנוגדים לתורת האל. לדבריה תורת המתנגדים אינה תוספת לתורת האל אלא תחליף שנוצר בידי בשר ודם. ובאמת עולמם של החכמים מנוגד בהרבה עניינים מהותיים לחוקי התורה. די אם נזכיר שבתורה אין כלל מעמד של חכמים והסמכות בענייני הדת נתונה לכוהנים וללויים. הם המקשרים בין האל לבין עמו. קישור החכמים לתורה נסמך על מסורתם הם המובאת בפתיחה למסכת אבות: "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרו לאנשי כנסת הגדולה". הכוהנים אינם נכללים בשלשלת המסירה והדבר תואם את מגמתם של החכמים ליטול את סמכויות הכוהנים לעצמם. החכמים לימדו שבימיהם הקשר הישיר עם האל נותק ומעתה כל ענייני הדת מסורים לחכמים. רק הם בעלי הסמכות ואפילו האל עצמו אינו רשאי להביע דעה ואם הוא משמיע בת קול ומנסה להכריע שלא כהלכות חכמים משיבים לו "לא בשמיים היא". אין עוד נבואה ולא אורים ותומים או כל קשר אחר של הפרט עם האל. מי שמעז לדבר בשם האל מכונה שוטה.

שלטון החכמים הבלעדי שהתבסס בשלהי ימי הבית היה מהפכה חברתית שנישלה את המעמדות שהוסמכו על ידי האל ככתוב במקרא. עדת היחד נלחמת בכל כוחה במרד באל שלא כוהנים הצדוקים שנכנעו לאחר מות אלכסנדר ינאי ועשו כרצון חכמים.

למרבה הצער אין מהדורה מפורשת בעברית של החיבור החשוב הזה. אף לא נכתבו מחקרים מקיפים בעברית המיוחדים רק לו. את כתבי היד מן הגניזה ההדיר שלמה שכטר S. Schechter, *Fragments of a Zadokite Work, 'Documents of Jewish Sectaries'*, Cambridge 1910 שכטר עמד על אופיו של החיבור והעיר הערות חשובות. לוי גינצבורג כתב מחקר מקיף על החיבור ותרום תרומה חשובה להבנת החוקים שבו. המחקר נכתב בגרמנית ותורגם לאנגלית (ראו ברשימת הקיצורים). חיים רבין כתב פירוש לחיבור (עיינו ברשימת הקיצורים). אלישע קימרון הוציא מהדורה חדשה של הטקסטים מן הגניזה ותצלומיהם. במהדורה קובצו תיקוני הקריאה למהדורת רבין שהוצעו במחקר וכן קריאות משל המחבר על פי עיון בתצלומים משובחים ובמקור עצמו: E. Qimron, "The Text of CDC" in Magen Broshi (editor), *The Damascus Document: Reconsidered*, Jerusalem 1992, pp. 9-49. את כתבי היד מן המערה הרביעית ההדירו ז'וזף מיליק ויוסף באומגרטן בסדרת התגליות כרך יח. ברשימת הקיצורים נכללו גם ספרו של וכולדר שאין בו תרומה של ממש ומאמרם של טקר ופורציג שמבוסס על טעות בקביעת המרחק שבין השורה הראשונה במגילה לשורה השנייה.

את כתבי היד מן המערה החמישית ההדיר ז'וזף מיליק בסדרת התגליות כרך ג, ואת כתב היד מן המערה השישית ההדיר מוריס באייה באותו הכרך. במהדורה של מיליק ובאומגרטן יש מגרעות שנסייבות הפירסום גרמון. מיליק שהיה מפענח כתבי יד גאוני התקין את הטקסט, אולם הוא לא לא היה מסוגל להכין טקסט אמין. באומגרטן שכוחו גדול בחקר החוק של המגילות הסתמך על הטקסטים שמיליק הכין כמו שהם ומיעט בהערות על בעיות הקריאה. כתוצאה מכך הטקסט בעייתי וכולל צירופי קטעים בלתי אפשריים ומי שאינו מעיין בתצלומים אינו מבחין בבעייתיות של מקצת הטקסטים המצורפים.

א. ברית האל

$4QD^a$ קטעים $1a+b+d$ 25-1 ($4QD^b$ קטע 1 א 8-1)*

שוליים עליונים

a	[ואלה הדברים למשכיל לכול ב] נִי אֹר להנזר מדר[כי הושה]
2	[בקץ הרשעה וללפת בדרפי צדק] עֵד תום מועד פקודה בים
3	[המשפט הוא היום אשר יפק] וְד אל את כול *מעשיה להבי כלה
4	בת[ועי רוח ולהשיב גמול] למסיגי גבול וכלה יעשה[בעדת]
5	רשעה[ועתה שמע] וְ לִי ואודיעה לכם מְח[שבות לבו]
6	הנורא[ות עם כול רזין] פלאו וְאספירה לכ[ם רזים אשר נסתרו]
7	מאנוש[ונחתמו בש]מים אשר חי כֹּל[העולמים]
8	בעמק[ין רזין] [הק]
9	חתם[אל בל]וחות ה[שמים]
10	[צֹה ביד מוש]ה 10

חסרות ארבע שורות

14	[במצו[ות אל
15	[לוא שמעו]	בתרומת[שפתים]
16	הלכו]	לקול מושה]
17	ויעברו את פיהו לעשות]	רכיל בחוק[ומצוות אל] נאצו
18	[קטנה וגדולה ל]
19	ואשמעה]	הודיעני נא א[ם תדע]
20	אם בסוד[שיחתך א[ם תביץ]
21	... מְזוּב אשה]	עמדתה ותתבונן]
22	הוא עפר[(אפר) ישיב את [רחו]
23	בבינה לוא]	ואפר מצידוק ח[מר קורץ]
24	[התבוננתה]
25	ביד כול בשר ובריאה]	וכגו[ניתה]

* כתב יד היסוד שבעמוד הזה מצורף משלושה קטעים. את $b+a$ צירפו מ"ב על פי הצורה והתוכן ואת d צירף שטגמן. בקטע a נרשמה האות אל"ף בשוליים הימניים הרחבים לסימון היריעה הראשונה || 1 [ואלה הדברים למשכיל] השוו פרק ג שוי 275-277 || 2 תום מועד פקודה אולי הה"א תלויה לא במקומה || 3 *מעשיה נקודה מעל היו"ד, אולי תוקן מעשה || 4-6 הטקסט הושלם על פי לשונות דומים במגילת ההודיות יב 14, 28-29 ובחוכמת רז נהיה פרק א שוי 20 || 6 וְאספירה או ואספורה, מ"ב קוראים {ספרורה} || 7 כֹּל [עולם] או עולם] || 8-10 [ל]וחות ה[שמים]... ביד מוש]ה על צירוף הקטע ראו באומגרטן, עמי 222 וקיסטר, יובלים, עמי 299-300, הערה 61; מתחת לקטע הזה צורף בטעות קטע קטן, ראו טקר ופורציג, עמי 349-350 || 14 בחוק[] העור שמתחת לקו"ף נקלף; הואיל ולא שרד דבר מרגלה של הקו"ף אפשר אולי לקרוא בחוס[ו] ברוח הצעתו של וכולדר; ומצוות מ"ב קוראים ומצות; 14-15 [ויעברו את פיהו לעשות] קטנה וגדולה על פי במדבר כב 18 || 16 הודיעני מ"ב קוראים הודיענו || 17-18 [אם בסוד]... ותתבונן על פי ירמיהו כג 22 || 18 ... מְזוּב = (נולד) מזוב, דימוי לשפלות האדם; מ"ב קוראים ה"י שֹׁב שלא כצורת האותיות || 19 ישיב מ"ב קוראים ישיבו, במגילה עצמה אין ויין אלא חור וכתמי דיו || 20 ומצידוק יומגושי, מ"ב קוראים ומין] ק; בבינה על פי ירמיהו כג 20 || 21 התבוננתה] $4QD^b$ הבינתה || 22 וכגו[ניתה] הקריאה בעותק $4QD^b$ בטוחה; ביד או [סוד] ||

$$4QD^a \text{ קטע 2 א } 24-1 \text{ (+ } 4QD^c \text{ 17-1 + } CD^a \text{ א } 21-1) *$$

a	[הַרְיִשׁוֹנֹת בָּאוּ וְאֶחְרוֹנוֹת הַלּוֹא כֵן תְּבוֹאִינָה]
1		הַ אִיזָה תַחֲלֹתָ וְאִיזָה סוֹפּוֹ וְ]
2	25	[יָבוֹא בְּמָה כִּי־]
3		כִּי הָיָה *חֲקוֹק קִצִּי חֲרוֹן לַעַם לֹא יִדְעֵהוּ]
4		[וְהוּא הַכִּין מְוַעֲדִי רִצּוֹן לְדוֹר] שֵׁי מִצְוֹתָ וְלֹהֲלֵכִים בְּתַמִּים דָּרָךְ	
5		[וַיִּגַּל עַל־יְצִיֵּיהָ מָה בְּנִסְתָּרוֹת וְאִזְנָם *פִּתְחוּ וְיִשְׁמְעוּ עֲמוּקוֹת וַיְבִינּוּ	
6		[בְּכוֹל הַנְּהוּיֹת עַד מָה יָבוֹא בְּמָה] וְעַתָּה שִׁמְעוּ כּוֹל יוֹדְעֵי	
7	30	[צַדִּיק וְיָבִינּוּ בְּמַעֲשֵׂי אֱלֹהִים כִּי רִיב לּוֹ עַם לְכֹל בְּשֹׁר וּמִשְׁפָּט יַעֲשֶׂה	
8		בְּכוֹל מְנַאֲצֵינֵינוּ כִּי בְּמוֹעֵלָם אֲשֶׁר עֲזָבוּהוּ וְלֹהֲסִתִּיר פְּנֵינֵינוּ מִיִּשְׂרָאֵל וּמִמְקַדְשׁוֹ	
9		וַיִּתְנֶם וְלֹחֲרָב וּבִזְכוּרֵי בְרִית רְאִישׁוֹנִים הַשְּׂאִיר שְׂאֵרֵיתָן לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא	
10		נִתְנָם לְכֹלָה וּבִקְצֵי חֲרוֹן] שְׁנַיִם שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת וּתְשַׁעִים] לְתַתּוֹ אֹתָם בִּיד	
11		נְבִי [וְכַדְנָא] צָר מִלְּךָ] בְּכָל פְּקֻדָּם] וַיִּצְמַח מִיִּשְׂרָאֵל וְיִמְאָה [רָ] וְשֵׁן [וְ] רֶשֶׁת	
12	35	[מִטְעָת לִירוּשָׁלַיִם אֲתָא] וְרָצוּ וְלִדְשָׁן בְּטוֹב אֲדַמְתוּ וַיְבִינּוּ] בְּעֹלָוָנָם וַיִּדְעוּ	
13		כִּי אֲשַׁמִּים הֵמָּה [וַיְהִי כְעוֹרִים וְכִימִגְשָׁשִׁים דְּרָךְ] שְׁנֵינֵינוּ עֲשָׂרָם] וְעֲשָׂרָם] וְעֲשָׂרָם]	
14		וַיְבִן אֱלֹהִים אֶל מַעֲשֵׂי־הֵם כִּי בִלְבָב שְׁלֵם דְּרִשׁוּהוּ וַיִּקֶּם לָהֶם מוֹרָה צַדִּיק	
15		לְהַרְיִכֵם בְּיַד לְבָנוּ] וַיּוֹדַע לְדוֹרוֹת אַחֲרָיִם אֶת אֲשֶׁר]	
16		עָשָׂה בְּיַד [וְ] אֲחֲרוֹן [בְּעֵדֶת בּוֹגְדִים הֵם סָרִי דְרָךְ לְבָנוּ] הִיא הַעֲתָ	
17	40	אֲשֶׁר הָיָה [כַּתְּ] וְיָב עֲלֵיהָ] בְּסַפֵּר הַשְּׂעֵר כִּפְרָה סוֹרִירָה כֵן סָרַר יִשְׂרָאֵל]	
18		בְּעַמּוּד אִישׁ הַלְצָוֹן אֲשֶׁר הִטִּף לְיִשְׂרָאֵל מִיָּמֵי כֹזַב [וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ	
19		וְלֹא דְרָךְ לְהַשְׁחִי גְבוּהוֹת עוֹלָם *וּלְסוֹר מְנַתִּיבוֹת צַדִּיק וְלֹהֲסִיעַ גְּבוּל	
20		אֲשֶׁר גְּבָלוּ רִישׁוֹנִים בְּנַחֲלָתָם לְמַעַן הַדְּבִק בָּהֶם אֶת אֲנָלוֹת בְּרִיתוֹ	
21		לְהַסְגִּירָם לְחֲרוֹב נִקְמַת נִקְם בְּרִית בְּעֵבוֹר אֲשֶׁר דְּרִשׁוּ] בַּחֲלֻקֹת	
22	45	[וְ] יִבְחָרוּ [בַּ] מְהֵרָה לְתוֹת וַיִּצְפּוּ לְפָרְצוֹת וַיְבַחְרוּ בְּטוֹב הַצּוֹר וַיִּצְדִּיקוּ	
23		[רִשְׁעֵי וַיִּרְשְׁעוּ צַדִּיק *וַיַּעֲבִירוּ בְּרִית וַיִּפְּרוּ חוֹק וַיִּגְוּ] דָּו עַל	
24		[נִפְשׁ צַדִּיק וְדָם נִקְיֵי יִרְשְׁעוֹ] וּבְכָל הוֹלְכֵי תַמִּים תַּעֲבֵה] נִפְשָׁמָה	

* הטקסט שבתחילת העמוד הוא המשך ישיר של העמוד הקודם || 23 [הַרְיִשׁוֹנֹת בָּאוּ] על פי ישעיהו מב 9, מח 3 || 24 וְאִיזָה לְצִוּוֹן זְמַן, הַשּׁוֹ מִלְכִים א כב 24; עֲדָה כְמוֹ בְשׁוֹרָה 29; בְּעוֹתֵק 4QD^c הַעוֹר מִקוֹלֶךָ || 25 [לְהַתְּקֵם] וְלֹהֲתָאֲחֹר 4QD^c לְקִדְמָה אֲחֵרָה || 26 *חֲקוֹק גְּרִסַת 4QD^c חֲקֵק עֲדִיפָה; קִצִּי מִיָּב קוֹרָאִים קִצִּי; יִדְעוּהוּ = יִדְעוּהוּ || 27 מִצְוֹתָ 4QD^c מִצְוֹתָי || 28 [וְ] אִזְנָם 4QD^c וְאִזְנָמָה; *פִּתְחוּ גְרִסַת 4QD^c פִּתַח עֲדִיפָה || 29 שִׁמְעוּ 4QD^c שִׁמְעוּ לִי, וְלִפְנֵי שִׁמְעוּ הַעוֹר מְרוֹט; הַשּׁוֹ יִשְׁעִיהוּ נָא 7 || 30 יַעֲשֶׂה הַיּוֹיִד אֲוִלֵי מוֹסַפֵּת בְּעוֹתֵק 4QD^c || 32 וַיִּתְנֶם 4QD^c וַיִּתְנֶם [וְ]; וְלֹא 4QD^c [וְ] אֲנָלוֹת || 33 [חֲרוֹן] = אֲוִלֵי הַחֲרוֹן || 34 פְּקֻדָּם 4QD^c [פְּ] קֻדְמָה, שְׂאֵר כְּקִרְיָאֵת מִיָּב || 35 וְלִדְשָׁן = וְלִדְשָׁן || 37 אֱלֹהִים כְּמוֹ בְּתַהֲלִים לֵג 15 || 40 [כַּתְּ] וְיָב הַשְּׂעֵר ד 16; [בְּ] סַפֵּר הַשְּׂעֵר CD^a חֲסָר; הוֹסֵף לְפִי חִיִּשׁוֹב אֲוֹרֵךְ הַשּׁוֹרָה בְּעוֹתֵק 4QD^b || 41 בְּתַהוֹ אוֹ בְּתַהוֹ] || 42 וְלֹא CD^a לֹא; *וּלְסוֹר גְּרִסוֹ וְלִסְרֵי; [וְ] לְהַסִּיעַ CD^a וְלִסְרֵי || 45 [הַ] צּוֹר CD^b הַצּוֹר || 46 *וַיַּעֲבִירוּ גְרִסוֹ וַיַּעֲבִירוּ || 47 [דָּם נִקְיֵי יִרְשְׁעוֹ] הַמִּילִים הָאֵלֶּה חֲסָרוֹת בְּעוֹתֵק CD^a וְהֵן שׁוֹחֲזוֹר עַל פִּי תַהֲלִים צד 21 וּבַהֲתָאֵם לְגוֹדֵל הַחֲסָר בְּעוֹתֵק 4QD^a || 47 נִפְשָׁמָה כֵּתֵם דִּיו מַעַל הַיָּא ||

$$CD^a \text{ א } 21\text{-}19 \text{ ב } (+ 4QD^a \text{ קטע } 2 \text{ ב } 19\text{-}1 + 4QD^c \text{ קטע } 1 \text{ ב } 3\text{-}1 + 4QD^d \text{ קטע } 1 \text{ ב } 2\text{-}1) *$$

ב	וירדפום לחרב ויסיסו *לריב עם ויחר אף	
1	אל בעדתם להשם את כל המונם ומעשיהם לנדה לפניו	
2	ועתה שמעו אלי כל באי ברית ואגלה אונכם בדרכי	50
3	רשעים + אל אהב דעת חכמה ותושייה הציב לפניו	
4	ערמה ודעת הם ישרתוהו ארך אפים עמו ורוב סליחות	
5	לכפר בעד שבי פשע וכוח וגבורה וחמה גדולה בלהבי אש	
6	*בי כל מלאכי חבל על סררי דרך ומתעבי חק לאין שאירית	
7	ופליטה למו כי לא בחר אל בהם מקדם עולם ובטרם נוסדו ידע	55
8	את מעשיהם ויתעב את דורות *מדם ויסתר את פניו מן הארץ	
9	*מי עד תומם וידע את שני *מעמד ומספר + ופרוש קציהם לכל	
10	הוי עולמים *ונהיית עד מה יבוא בקציהם לכל שני עולם	
11	ובכולם הקים לו קריאי שם למען התיר פליטה לארץ ולמלא	
12	פני תבל מזרעם ויודיעם ביד משיחו רוח קדשו והווי	60
13	אמתו בפרוש {שמו} שמותיהם ואת אשר שנה התעה	
14	ועתה בנים שמעו לי ואגלה עיניכם לראות ולהבין במעשי	
15	אל ולבחור את אשר רצה ולמאוס *כאשר שנה להתהלך תמים	
16	בכל דרכיו ולא לתור במחשבות יצר אשמה ועני זנות כי רבים	
17	תעו במ וגבורי חיל נכשלו במ מלפנים ועד הנה בלכתם בשרירות	65
18	לכם נפלו *עידי השמים בה נאחזו אשר לא שמרו מצות אל	
19	ובניהם אשר כרום ארוזים גבהם וכהרים גויותיהם *כי נפלו	

* הטקסט שבכתבי היד המשלימים $4QD^c$ $4QD^d$ שונה מזה של CD^a בכמה מקומות: א) שוי 53-55, בעותק $4QD^a$ שוי 5 המקום צר מלהכיל את הטקסט של CD^a ובשוי 6 יש מקום לטקסט ארוך מזה של CD^a ; עיינו בשיחזור המוצע בהערות לשוי 53-55; ב) שוי 64-65, בעותק $4QD^a$ שוי 17 המקום צר מלהכיל את הטקסט של CD^a ; ג) שוי 64-66, הטקסט של $4QD^c$ ששולב כאן בעייתית; הוא הורכב מכמה קטעים זעירים שקריאתם קשה ומיקומם בעייתית; מ"ב לא סימנו ספקות, קריאותיהם וענין] שוי 64, [מלפני] ו[עד] אינן נכונות ומיקום הקטע השמאלי מוטעה; נראה שאחרי המילים ענין] [זנות היו כמה מילים שחסרות בעותק CD^a ; ברור שבמקום הזה $4QD^a$ הוא הקצר ביותר ועותק $4QD^c$ הוא הארוך ביותר || 48 *לריב אולי יש לגרוס לרוב || 49 לפניו $4QD^a$ לפניו || 51 רשעים ולאחריה מקום חלק; בנוסח $4QD^a$ מופיעות כאן המילים ומכול שבילי חט ויש שם מקום לעוד כשלוש מילים, והוצע ומכול שבילי חט]איים אויר אתכם], ראו המפל, וכן קימרון, תיבות חסרות, עמי 248; לפניו $4QD^d$ לפניו || 52 ערמה $4QD^a$ וערמה] || 53 שבי $4QD^a$ כל שבי || 54 *בי כל אולי נשמטה דלית ויש לגרוס ביד כל, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמי 245; הסימנים הנראים בתצלום ליד המילה הראשונה אינם אלא חורים; שאירית $4QD^a$ שרת || 53-55 במקום השיחזור של מ"ב מוצע:

5. בעד שבי [פשע וכוח וגבורה וחמה גדולה בלהבי אש על סררי דרך <לכלה>

6. לאין שרת [ופליטה למו <ביד כל מלאכי חבל> כי לא בחר אל בהם] ||

56 *מדם נוסח משובש; אולי יש לגרוס מעמדם, ראו קימרון, שם. הוצע גם סדם ורנברג-מולר, CD, עמי 112-114 או דווחם מקדם, השוו גינצברג, עמי 9) || 57 *מי נוסח משובש, ראו קימרון, שם, עמי 245; *מעמד ומספר נוסח משובש; השמות חסרי כינוי מיידיע, מוצע מעמדם <ומספר ימיהם>; השוו מגילת ההודיות א 24 ותנו דעתכם שבעותק $4QD^a$ נותרו שרידים מן הטקסט החסר, יודיצקי קורא שם ימיהם], ראו קימרון, שם || 58 הוי = הוי; ראו קימרון Grammar עמי 58; *ונהיית גרסו ונהיית || 59 קריאי שם $4QD^a$ קריאים; התיר = הותיר או הותר || 60 משיחו גרסו משיחי || 61 $4QD^a$ [] בפרוש שמותיהם] || 62 לי $4QD^a$ אל] || 63 כאשר גרסו באשר על פי מגילת ההודיות יז 24; שנא $4QD^a$ יש מקום לעוד כארבע מילים || 64 ועני $4QD^c$ ענין] || 65 וגבורי חיל [וגבורי חיל], $4QD^a$ גבורי חיל; חסרון הווייו מתאים לעובדה שנוסח $4QD^c$ קצר יותר כנראה נשמטו ממנו המילים רבים תעו במ מחמת הדומות || 66 *עידי גרסו עירי כמו $4QD^a$, באמת הדלית בעותק CD^a אינה מובהקת; עיר בארמית = ציר מלאכי || 67 *כי אולי נוסח משובש מן בו ||

CD^a ב 20 - ג 11 (+ 4QD^a קטע ב 19 - ג 5 + 4QD^d קטע 2 1-6)

20	כל בשר אשר היה בחרבה *כי גוע ויהיו כלא היו בעשותם את	
21	רצונם ולא שמרו את מצות עשיהם עד אשר חרה אפו במ	
ג	בה *תעי בני נח ומשפחותיהם בה הם נכרתים	70
2	אברהם לא הלך בה ויעל אֱלֹהֵי הַבְּשָׁמְרוּ מצות אל ולא בחר	
3	ברצון רוחו וימסור לישחק וליעקב וישמרו ויכתבו אוהבים	
4	לאל ובעלי ברית לעולם בני יעקב תעו במ ויענשו לפני	
5	משגותם ובניהם במצרים הלכו בשרירות לבם *להיעץ על	
6	מצות אל ולעשות איש הישר בעיניו ויאכלו את הדם ויכרת	75
7	זכורם במדבר + להם בקדש עלו ורשו את + רוחם ולא שמעו	
8	לקול עשיהם + מצות יוריהם וירגנו באהליהם ויחר אף אל	
9	בעדתם ובניהם בו אבדו ומלכיהם בו נכרתו וגיבוריהם בו	
10	אבדו וארצם בו שממה בו *הבו באי הברית הראשנים ויסגרו	
11	לחרב בעזבם את ברית אל ויבחרו ברצונם ויתורו אחרי שרירות	80

68 *כי גוע ויהיו גרסו בו גועו והיו; **כלא** 4QD^a **כלו** || 69 **אפו** 4QD^a **אפת**, כתיב ישן של הכינוי לנסתר || 70 *תעי גרסותעו; **נח** 4QD^a **נח** || 71 ויעל ירשם (בלוחות השמים); || 73 **לפני** = לפי || 74 *להיעץ גרסו להועץ || 76 להם בקדש עלו ורשו כמה מילים חסרות כאן, כגון <אשר אמר> להם בקדש עלו ורשו את <הארץ וילכו אחר> רוחם; 4QD^d יש מקום למילים החסרות || 76-77 ולא ... יוריהם 4QD^d ולוא האזינו; מוצע לשחזר [ולא שמעו לקול עושיהם] ולא האזינו [אל מצות יוריהם], ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 246 || 78 וגיבוריהם כתיב מאוחר, השוו וכימגששים שוי 36, סורידה שוי 40 || 79 שממה 4QD^d יש מקום לכמה מילים נוספות אחרי המילה הזאת; *הבו גרסו הב; הראשנים 4QD^d הראשונים ||

CD^a ג 10-12 ט (+ 4QD^a קטע 3 א 4-1 + 4QD^e קטע 1 ב 2-3)

ג לבם לעשות איש את רצונו ובמחזיקים במצות אל
 13 אשר נותרו מהם הקים אל את בריתו לישראל עד עולם לגלות
 14 להם נסתרות אשר תעו במ כל ישראל שבתות קדשו ומועדי
 15 כבודו עידות צדקו ודרכי אמתו והפצי רצונו אשר יעשה
 16 האדם וחייה בהם + פתח לפניהם ויחפרו באר למים רבים 85
 17 ומואסיהם לא יחיה והם התגוללו בפשע אנוש ובדרכי נדה
 18 ויאמרו כי לנו היא ואל ברזי פלאו כפר בעד עונם וישא לפשעם
 19 ויבן להם בית נאמן בישראל אשר לא עמד כמהו למלפנים ועד
 20 הנה המחזיקים בו לחיי נצח וכל כבוד אדם להם הוא כאשר
 21 הקים אל להם ביד יחזקאל הנביא לאמר הכהנים והלויים ובני 90
 22 צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל
 2 מעליהם יגישו לי חלב ודם הכהנים הם שבי ישראל
 3 היוצאים מארץ יהודה והנלויים עמהם ובני צדוק הם בחירי
 4 ישראל קריאי השם העמדים באחרית הימים הנה פרוש
 5 שמותיהם לתולדותם וקץ מעמדם ומספר צרותיהם ושני 95
 6 התגוררם ופירוש מעשיהם + הקודש *שונים אשר כפר
 7 אל בעדם ויצדיקו צדיק וירשיעו רשע וכל הבאים אחריהם
 8 לעשות כפרוש התורה אשר התושרו בו הראשנים עד שלים
 9 *הקץ השנים האלה כברית אשר הקים אל לראשנים לכפר
 10 על עונותיהם כן יכפר אל בעדם ובשלום הקץ למספר השנים 100

82 לגלות = וגי'להי || 85 ייתכן שהסופר השאיר מרווח משום שבכתב היד המקורי מקומראן הייתה מילה מטושטשת או חור בקלף, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 248 || 86 ומואסיהם יכול מי שמואס בהם, ראו כרד ב, עמ' 198, הערה לשורה 5 || 87 לנו היא על משמע הביטוי הזה ראו קיסטר, פשרים, עמ' 34-35, ראו עוד גולדמן, עמ' 40-41 || 90 לאמר יחזקאל מד 15 || 92 הכהנים במקום הכהנים והלויים או שמא נשמטו כמה מילים, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 248 || 96 הקודש *שונים נוסח משובש, אולי יש לגרוס <הם אנשי> הקודש <הראשונים>, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 246 || 98 התושרו גרסו התיסרו; הראשנים 4QD^e הרישונים; שלים גרסו שלום כמו בשוי 100 || 99 *הקץ השנים גרסו קץ השנים או השלם הקץ <למספר> השנים כמו בשורה 100; לפי השיחזור של מ"ב יש להשלים בקטע שבעותק 4QD^a [הקץ] מספר [לשנים] אולם הטקסט המתאים לשוי 97-104 ששרד בעותק 4QD^a מועט וקטוע, הקריאה אינה בטוחה ושיבוץ הקטעים הזעירים בעייתי ||

CD^a ד 21-11 (+ 4QD^a קטע 3 א 7-4 + 4QD^d קטע 3 2-1; קטע 17-18 + 6QD קטע 1 3-1)*

ד	האלה אין עוד להשתפח לבית יהודה כי אם לעמוד איש על
12	*מצודו נבנתה הגדר רחק *החיק ובכל השנים האלה יהיה
13	בליעל משולח בישראל כאשר דבר אל ביד ישעיה הנביא בן
14	אמוץ לאמר פחד ופחת ופח עליך יושב הארץ פשרו
15	105 שלושת מצודות בליעל אשר אמר עליהם לוי בן יעקב
16	אשר הוא תפש בהם בישראל ויתנם פניהם לשלושת מיני
17	הצדק הראשונה היא הזנות השנית *ההין השלישית
18	טמא המקדש העולה מזה יתפש בזה והניצל מזה יתפש
19	בזה + בוני החיץ אשר הלכו אחרי צו הצו הוא מטיף +
20	110 אשר אמר הטף יטיפון הם ניתפשים בשתים בזנות לקחת
21	שתי נשים בחייהם ויסוד הבריאה זכר ונקבה ברא אותם

* על 4QD^d קטע 17 ראו טיכלאר, קטעים, עמ' 483, 485 || 101 להשתפח = להסתפח, ראו קימרון Grammar עמ' 285-284 || 102 *מצודו גרסו מצודו על פי פשר על אחרית הימים ב קטע 10-11 שוי' 6; החיק גרסו החוק; גולדמן, עמ' 69-70, משווה אל מיכה ז 11 || 104 לאמר ישעיהו כד 17; פשרו אולי הושמטה על או הם אחרי המילה הזאת || 107 הראש ונה 4QD^d הריש[ונה]; *ההין גרסו ההון || 108 טמא המקדש טימוא רוח הקודש; כעדות ההמשך וגם את רוח קדושהם טמא (להלן שוי' 122), ראו M. Kister, "Textual Growth, Midrash and Anthropology in CD A 4:12-5 - 5:19: Some Aspects of ruah", RQ 30 (2018), pp. 265-292. השמות קודש ו-מקדש מתחלפים זה בזה בעברית הקדומה, כגון עיר הקודש/המקדש, טהרת הקודש/המקדש, מקדשו = 'קודשו' במדבר יח 29, ובכלל המשקלים קָטַל/מקטל לציון תכונה מתחלפים זה בזה, כגון: רוחב/מרחב, רוחק/מרחק, חושך/מחשך, עומק/מעמק, רום/מרום || 109 בוני החיץ על פי יחזקאל יג 10; הצירוף הזה נסוב שם על נביאי השקר ההולכים אחר רוחם, והשוו גם 4Q424 קטע 1 שוי' 2-4; הלכו אחרי צו הושע ה 11 וישעיהו כח 9-14 וקימרון, וי"ו, עמ' 371-374; מטיף בשל היעדר היידוע מוצע להוסיף הכוב ויש מקום למילה הזאת בעותק 4QD^d || 110 אמר השוו מיכה ב 6, 11; הם 4QD^d [ה]מה || 111 בחייהם = בחייהו, ראו קימרון Grammar עמ' 285-284; זכר בראשית א 27; על הדמיון לאונגליון לפי מרקוס ראו קיסטר, מבואות ב, עמ' 638-839 ||

CD^a ה 19-1 (+ 4QD^a קטע 3 ב 6-1 + 4QD^b קטע 2 3-1 + 6QD קטע 2 2-1, קטע 3 3-1)

ה	ובאי התבה שנים שנים באו אל התבה ועל הנשיא כתוב
2	לא ירבה לו נשים ודויד לא קרא בספר התורה החתום אשר
3	היה בארון כי לא (נפֹ) נפתח בישראל מיום מות אלעזר
4	115 ויהושע (ויושע) והזקנים אשר עבדו את העשתרת ויטמון
5	+ נגלה עד עמוד צדוק ויעלו מעשי דויד מלבד דם אוריה
6	ויעזבם לו אל וגם מטמאים הם את המקדש אשר אין הם
7	*מבדיל כתורה ושוכבים עם הרואה את דם זובה ולוקחים
8	איש את בת אחיה(ם) ואת בת אחותו ומשה אמר אל
9	120 אחות אמך לא תקרב שאר אמך היא ומשפט העריות לזכרים
10	הוא כתוב וכהם הנשים ואם תגלה בת האח את ערות אחי
11	אביה *והיא שאר וגם את רוח קדשיהם טמאו ובלשון
12	גדופים פתחו פה על חוקי ברית אל לאמר לא נכוננו ותועֵבָה
13	הם מדברים במ כלם קדחי אש ומבערי זיקות קורי
14	125 עכביש קוריהם וביצי צפעונים ביציהם הקרוב אליהם
15	לא ינקה *כהר ביתו יאשם כי אם נלחץ כי אם למילפנים פקד
16	אל את מעשיהם ויחר אפו בעלילותיהם כי לא עם בינות הוא
17	הם גוי אבד עצות מאשר אין בהם בינה כי מלפנים עמד
18	משה ואהרן ביד שר האורים ויקם בליעל את יחנה ואת
19	130 אחיהו במזמתו בהושע ישראל את הראשונה

112 שנים בראשית ז 9; כתוב דברים ז 17 || 115 ויהושע ויושע כפילות; אפשר שבעותק הקדום נכתב ישוע כנהוג במגילות והסופרים תיקנו בשני אופנים; אשר עבדו כי העם עבדו || 118 *מבדיל גרסו מבדילים והוסף אולי בין הטמא לטהור || 119 אמר ויקרא יח 13 || 122 *והיא אולי יש לגרוס ודוא; המילה הזאת פותחת סיפה של משפט תנאי, ראו קיסטר (הערה לשורה 109 לעיל), עמ' 271 הערה 26 || 123 ותועֵבָה אולי שיבוש מן תועה, ראו שוי 212 || 124 כלם 4QD^a כן[לם] || 125 ביציהם 4QD^a בן[צי]הם; הקרוב 6QD הקרוב || 126 *כהר ביתו אולי יש לגרוס כהרבותו, כלומר יכהרבותו לקרוב, השוו חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 172 שוי 5 [כפי רוב נחלת איש באמת]; כי אם למילפנים 4QD^a כי למלפנים[ם], תנו דעתכם לנקודה מתחת ללמ"ד השנייה; הסופר התכוון אולי למחוק את הלמ"ד הראשונה ולא את השנייה, השוו שוי 88, 128 ומילון BDB, עמ' 583 || 127 לא עם בינות 4QD^a [עם] לא בינות || 128 מלפנים [מלפנים] || 129 ואהרן 4QD^a [ואהרן]; 6QD [ואהרן]; 130-129 שר ... אחי הו 4QD^b שר האורים ויקם בליעל [את יחנה וא]הו[הו] במזמ[ת]; החיית שבמילה יחנה מטושטשת ונוספה חיית מעליה; המילה במזמתו חסרה; קשה לקבוע את הנוסח של כתב היד מקומראן, אך ברור שהוא היה שונה מזה של CD^a, שלא כמ"ב || 130 בהושע 4QD^a בהו[שע], 4QD^b בהושע; קריאתם של מ"ב בהושע בעייתית ומנוגדת לגרסת 6QD בהושע ||

4QD^b קטע 2 14-4 (+ 4QD^a קטע 3 ב 14-7 + 6QD קטע 3 5-3 + 4QD^d קטע 4 א 3-1 + CD^a ה 20- ו 7)*

- b [ובקץ חרבן] הא[רץ עמדו] מְסִיגִי [ג]בֹּל ויתְעֹז את יש[ראל]
 5 [ותישם ה]א[ר]צִי כי דברו עֲצָה סָה על מצוות אל בִּיד
 6 [מש] הִּ וגם בְּמִשְׁחֵי הַקּוֹדֶשׁ ויִנְבְּאוּ שִׁקְר לַה[ש]יב את
 7 [יש]ח אל מְאַהְרִי אל ויזְכּוֹר אל בְּרִית רִי[ש]וֹנִים ויקָם
 8 [מאה]רוֹן נְבוֹנִים ומִיִּשְׂרָאֵל חֲכָמִים וְיִשְׁמְעוּ[עם] ויִחַפְּנוּ[ו]רָן] 135
 9 [א]ת הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר מוֹשֶׁה בְּאֵר חַפְּנוּ וְהָיָה שְׂרִים וְכָרוּהָ
 10 נדיב[י] העם [במחוקק
 11 הבאר] ה[י]אֵה התוֹרָה [ה]וחופריה [ה]מה שבי י[שרא]ל
 12 היוצ[א]י[ם] מארצִי [ה]הוד[ו]ה ויִגְדוּ בָאָרֶץ דִּלְמִשְׁק אֲשֶׁר קָרָא
 13 אל א[ת] א[ת] כ[ו]לם שר[י]ם [כ]י כ[ו]לם דרשוהו וְלֹא הוֹשֵׁבָה פִּאֲרָתָם] 140
 14 בְּפִי אֶחָד

* שכבת העור העליונה בקטע המשמש כאן יסוד נאכלה על ידי תולעים. ייתכן שניתן יהיה לקרוא את מקצת הטקסט החסר בסיוע טכנולוגיות צילום חדשות. על כל פנים, כתבי היד המשלימים מבססים את הקריאה, ולכן לא נרשמו כאן סוגריים עיליים || CD^a מקום חלק בתחילת השורה לציון תחילת פסקה; מְסִיגִי [ג]בֹּל 4QD^a מסגי גבול, CD^a מסגי הגבול, 4QD^f קטע 1 מְסִיגִי הגב[ו]ל, שיוך הקטע הזעיר הזה לברית דמשק מפוקפק, הוא שיוך גם ל-4Q280; ראו בכרך כט של סדרת התגליות, עמ' 7; בקונקורדנציה למגילות הוא הובא פעמיים || 132 ותישם 6QD ותשם]; עֲצָה חסר בעותק CD^a; הסופר סימן קו מאונך לאחר המילה || 133 וגם אין מרווח לפני בעותק 6QD ובעותק CD^a; בְּמִשְׁחֵי בְּמִשְׁחֵי || 134 מְאַהְרִי CD^a מאחר; ויזְכּוֹר 6QD ויזכר; רִי[ש]וֹנִים אין די מקום להשלמה של מ"ב רי[אשו]נִים, 6QD רִי[ש]וֹנִים]; CD^a ראשנים || 135-136 ומִיִּשְׂרָאֵל ... הַבְּאֵר 4QD^a הטקסט תלוי בין השיטין || 135 וְיִשְׁמְעוּ[עם] קשה לזהות כמה מן האותיות בתצלומים הקיימים של 4QD^a, 4QD^b || 136 אֲשֶׁר אָמַר מוֹשֶׁה CD^a חסר; בבמדבר כא 18; וְכָרוּהָ מ"ב קוראים כָּרוּהָ כנוסח CD^a || 138 [ה]אֵה 4QD^a היא || 139 [ב]אָרֶץ דִּלְמִשְׁק מ"ב קוראים [במגו]ר [דמשק]; הצורה דומשק (או דורמשק) מתועדת במקרא ומחוצה לו, למשל מלכים ב טז 10 וראו מילון HAL, עמ' 227 || 140 [כ]וֹלֵם שר[י]ם] מבדיקת המקור נראה שהעור התקלף בסוף המילה השנייה; כוֹלֵם] CD^a חסר || 141 בְּפִי אֶחָד מקום חלק אחרי הצירוף ||

CD^a ו 7-4 (+ 4QD^a קטע 3 ב 17-5 + 4QD^b קטע 2 15 + 4QD^d קטע 4 ב 1-7 + 6QD קטע 4 1-3)

1 והמחוקק הוא דורש התורה אשר
 8 אמר ישעיה מוציא כלי *למעשיהו ונדיבי העם הם
 9 הבאים לכרות את הבאר במחוקקות אשר חקק המחוקק
 10 להתהלך במה בכל קץ הרשיע וזולתם לא *ישיגו עד עמד
 11 יורה הצדק באחרית הימים וכל אשר הובאו בברית
 12 לבלתי בוא אל המקדש להאיר מזבחי חנם ויהיו מסגירי
 13 הדלת אשר אמר אל מי בכם יסגור דלתִי ולא תאירו מזבחי
 14 חנם אם לא ישמרו לעשות כפרוש התורה לקץ הרשע ולהבדל
 15 מבני השחת ולהנזר מהון הרשעה הטמא בנדר ובחרם
 16 ובהון המקדש ולגזול את עניי עמו להיות אלמנות שללם
 17 ואת יתומים ירצחו ולהבדיל בין הטמא לטהור ולהודיע בין
 18 הקודש לחול ולשמור את יום השבת כפרושה ואת המועדות
 19 ואת יום התענית כמצאת באי הברית החדשה בארץ דמשק
 20 להרים את הקדשים כפירושיהם לאהוב איש את אחיהו
 21 כמהו ולהחזיק ביד עני ואביון וגר ולדרוש איש את שלום
 2 אחיהו ולא ימעל איש בשאר בשרו *להזיר מן הזונות
 2 כמשפט להוכיח איש את אחיהו כמצוה ולא לנטור
 3 מיום ליום ולהבדל מכל הטמאות כמשפטם ולא ישקץ
 4 איש את רוח קדשיו כאשר הבדיל אל להם כל המתהלכים

143 אמר ישעיהו נד 16; *למעשיהו אולי שיבוש מן למעשהו (כלומר למעשיו, לבריותיו) כנוסח מגילת ישעיהו נד 16 ||
 145 במה = ב, בהם, *ישיגו יש לגרוס כנראה ישוגו משורש שגיג ולפרש וזולתם לא ישוגו יורק הם לא ישגו; ראו גולדמן, עמ' 127-126 || 146 וכל 4QD^a [נכול; הובאו 4QD^a הובא || 147 מזבחי או מזבחי; ויהיו מ"ב קוראים [הוא]; מסגירי 4QD^a מסגירי; מ"ב קוראים מסגירי { } || 148 אמר מלאכי א 10 || 149 אם לא ירק, השוו אי רופא, "הערות על ברית דמשק ה 15; ו 14", מגילות ד (תשס"ו), עמ' 209-211; ולהבדל 4QD^a [להבדל] || 151 ולגזול חוזר אל ולהנזר שבשו' 150, כלומר 'להנזר מלגזול; רבין מתקן ולא לגזול אך אם כן השלילה חסרה גם לפני להיות ולפני ירצחו; שימו לב שרוב צורות המקור משמשות כאן כפועל מפורש || 152 ולהבדיל 4QD^a [להבדל] || 154 כמצאת אפשר לפרש את הצורה המיוחדת הזאת כמקור נקבי של מצ"א = יכמו שגילוי, או ככתיב פוניטי של מצות, ראו קימרון, דיפונגים, עמ' 268 || 155 כפירושיהם כפרושיהם], כפרושיהם || 156 ול החזיק [ולהחזיק; בעותקים 6QD, 4QD^d המילה כתובה מתחת למילה כפרושיהם ומסתבר שהטקסט שם היה ארוך מזה של CD^a; ביד מ"ב קוראים בע'ד] || 160-157 איש ... המתהלכים הטקסט של 4QD^d קטע 4 ב מיוסד על צירוף שני קטעים. רק מעט אותיות שרדו בטור ב של הקטע הגדול יותר אך נראה שהטקסט שלו היה ארוך מזה של CD^a; מוצעת קריאה חדשה של הטקסט:

איש בש' [אר בשרו להוכיח איש את אחיהו כמצוה ולא]

לנטור] מיום ליום ולהבדל מכל הטמאות כמשפטם ולא ישקץ

איש את ר' [וח קדשיו כאשר הבדיל אל להם]

[כל המ'תהלכים]

157 *להזיר אולי יש לגרוס להזר (בנפעל) || 160 איש את [אי]ש את [ת]; רוח קדשיו השוו רוח קדשיהם שו' 122 ||

CD^a ז 16-5 (+ 4QD^a קטע 3 ג 5 + 4QDX)*

ז	באלה בתמים קדש על פי כל יסורו ברית אל נאמנות להם
6	לחיותם אלף דור ואם מחנות ישבו *כסדך הארץ ולקחו
7	נשים והולידו בנים והתהלכו על פי התורה וכמשפט
8	היסורים כסרך התורה כאשר אמר בין איש לאשתו ובין אב
9	לבנו וכל המואסים בפקד אל את הארץ להשיב גמול רשעים 165
10	עליהם בבוא הדבר אשר כתוב בדברי ישעיה בן אמוץ הנביא
11	אשר אמר יבוא עליך ועל עמך ועל בית אביך ימים אשר +
12	באו מיום סור אפרים מעל יהודה בהפרד שני בתי ישראל
13	שר אפרים מעל יהודה וכל הנסוגים הסגרו לחרב והמחזיקים
14	נמלטו לארץ צפון כאשר אמר והגליתי את סכות מלככם 170
15	ואת כיון צלמיכם מאהלי דמשק ספרי התורה הם סוכת
16	המלך כאשר אמר והקימותי את סוכת דוד הנפלת המלך

* על 4QDX ראו טיכלאר, מגילות טו (2020). נוסח כתב היד הזה שוחזר על פי CD^a, ואין הוא מתאים לטקסט CD^a || 161 על יסורו = יסוריי, הכינוי מתייחס לאלוהים; נאמנות = נאמנת כמו בפרק ד שוי 31 || 162 לחיותם אלף דור הדברים נסובים על נדיבי העם, שוי 143, הם חבורת המנהיגים שעזבו את ירושלים וחיו במדבר, פרושים מנשים, ונאמר כאן ששם יזכר לעד, בניגוד לשאר בני העדה שנשארו נשים והולידו בנים, שוי 162-163, שבניהם הם זכרם; דור בעותק CD^b נמצא הפסוק כ' ... לאלף דור; אפשר שנשמט מחמת הדומות; *כסדך גרסו כסרך || 164 אמר במדבר ל 17 || 165 המואסים יש להוסיף במצות ובחוקים על פי CD^b || 167 אמר ישעיהו ז 17; יבוא עליך בנוסח המסורה יביא ה' עליך, ונראה לגרוס על פיו יביא עליך בהשמטת שם ההווייה || 167-168 אשר באו במקום אשר לא באו || 169 שר = סר, ראו קימרון Grammar עמ' 111-121 || 170 אמר עמוס ה 26-27 || 172 אמר עמוס ט 11 ||

1 נאמנות להם לחיותם לאלפי דורות ככ שומר הברית והחסד
2 לאהב ולשמרי מצותי לאלף דור ואם מחנות ישבו כסרך
3 הארץ אשר היה מקדם ולקחו נשים כמנהג התורה וה[ן]לידו בנים
4 ויתלכו על פי התורה וכמשפט היסודים כסרך התורה
5 כאשר אמר ב² איש לאשתו ובין אב לבנו וכל המאסים במצות
6 ובחקים להשיב גמול רשעים עליהם בפקד אל את הארץ
7 בבוא הדבר אשר כתוב ביד זכריה הנביא חרב עורי על
8 רועי ועל גבר עמיתי נאם אל הק את הרעה ותפוצינה הצאן
9 והשיבותי ידי על הצוערים והשומרים אותו הם עניי הצאן

7 כתוב זכריה יא 11 || 9 והשומרים אותו הם עניי הצאן על פי זכריה יא 7, ראו גולדמן, עמי 160-168 ||

4QD^a קטע ג 18-ט 1 (+ 4QD^d קטע 5 א 3 + CD^a ז 14-n 3)

a	[הוא הק]ה'ל ויכניי הצלמים המה ספרני [הנביא]ים
19	[אשר בזה ישראל א]ת ד'בריהם והכוכב] הוא דור'ש ה'תורה
20	175 [הבא ארץ] דמשק' כ'אשר'ן ה'ה' כתוב דרך [כוכב מיעקב]
21	[וקם שב]ט מ'ישראל השבט ה'וא]נ' נ'שיא [וכו]ל [העדה ובעמדו]
22	[וקרקר א]ת כול בני שית אל'ה ימ'ל'טו פ'אשר נ'מל'טו בקיץ]
23	[הפקודה] הרישון והנסוגים ה'נסגיר'ו ל'חרב [וכן מ]שפט
24	[כל באי בריתו] אשר לו יחזיקו] באלה [ל]פ'קודם [לכלה ב]יד
25	180 [בליעל הוא הי]ום אשר יפקדו [ב]יד אל] כאשר [דבר]ו היו [שרי
26	[י]הודה כמשיגי גבול [ב]יום אשר]

173 [ויכניי הצלמים] CD^a וכניי הצלמים וכיון הצלמים כפל גרסה || 175 [ארץ] לפי גודל החסר נראה שנוסח 4QD^a היה ארוך מנוסח CD^a; השיחזור נעשה לפי שורה 139; כ'אשר'ן [ה]ה' כתוב במדבר כד 17; קריאתם של מ"ב {כאשר} כתוב מפוקפקת; בעותק CD^a מופיע המונח הרגיל יותר כאשר כתוב; הביטוי כאשר היה כתוב מופיע בשוי 40 וכן מגילת המלחמה ב, 4Q285 קטע 4 שוי 3 || 176 נ'שיא מ"ב קוראים [נ]שי || 177 וקרקר על פירוש המילה ראו מ' מורגנשטרן, "הערות ללשון קומראן", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 163-166; אל'ה ימ'ל'טו פ'אשר נ'מל'טו] CD^a אלה מל'טו, ראו מ' קיסטר, "לחקר התהוות המהדורות הקדומות של ברית דמשק", באר שבע יח (תשס"ה), עמ' 209-223 || 179 כל באי בריתו מ"ב מצרפים לכתב יד היסוד שני קטעים זעירים וקוראים בתחילת השורה כ'ול באים בב'ן]תו ובתחילת השורה הבאה הם קוראים [ב]ליעל. הצירוף בלתי אפשרי משום שהמרחק שבין השורות בקטע הימני גדול מזה שבקטע השמאלי, משום שהקריאה [ב]ליעל אינה מתאימה לשרידי האותיות ולמרחק שבין שתי הלמדי"ם, ומטעמי לשון; ל'פ'קודם] CD^a לפוקדם; על עדיפות הקריאה בווי"ו ראו קימרון, לשיפור, עמ' 144 || 180 יפקדו [ב]יד אל] CD^a יפקד אל; כאשר [דבר] חסר || 180 [דבר] העדויות הטקסטואליות למובאה מהושע ה 10 אינן אחידות; CD^a היו שרי יהודה אשר תשפור עליהם העברה, על גרסת CD^b עיינו ממול ||

10 אלה ימלטו בקץ הפקדה והנשארם ימסרו לחרב בבוא משיח
11 אהרן וישראל כאשר היה בקץ פקדת הראשון אשר אמר (יחזקאל)
12 ביד יחזקאל (והתוי) להתות התיו על מצחות נאנחים ונאנקים
13 והנשארים הסגרו לחרב נוקמת נקם ברית וכן משפט לכל באי
14 בריתו אשר לא יחזיקו באלה החקים לפקדם לכלה ביד בליעל
15 הוא היום אשר יפקד אל כאשר דבר היו שרי יהודה כמשיגי
גבול עליהם אשפך כמים עברה

11 בקץ פקדת הראשון = 'בקץ הפקודה הראשון, חורבן הבית הראשון'; אמר יחזקאל ט 4 ||

CD^a n 21-4 (+ 4QD^a קטע 3 ד 6-2 + 4QD^d קטע 6 2-1)

ח כי יחלו למרפא *וידקמום כל *מורדים מאשר לא סרו מדרך
 5 בוגדים ויתגוללו בדרכי זונות ובהון רשעה ונקום וניטור
 6 איש לאחיו ושנוא איש את רעהו ויתעלמו איש בשאר בשרו
 7 ויגשו לזמה ויתגברו להון ולבצע ויעשו איש הישר בעיניו 185
 8 ויבחרו איש בשרירות לבו ולא נזרו מעם ויפרעו ביד רמה
 9 ללכת בדרך רשעים אשר אמר אל עליהם חמת תנינים יינם
 10 וראש פתנים אכזר התנינים הם מלכי העמים ויינם הוא
 11 דרכיהם וראש הפתנים הוא ראש מלכי יון הבא לעשות
 12 בהם נקמה ובכל אלה לא הבינו בוני החיץ וטחי התפל כי 190
 13 שוקל רוח ומטיף כזב הטיף להם אשר חרה אף אל בכל עדתו
 14 ואשר אמר משה לא בצדקתך ובישר לבבך אתה בא לרשת
 15 את הגוים האלה כי מאהבתו את אבותך ומשמרו את השבועה
 16 וכן המשפט לשבי ישראל *סרו מדרך העם באהבת אל את
 17 הראשנים אשר *היעירו + אחריו אהב את הבאים אחריהם כי להם 195
 18 ברית האבות *ובשונאי את בוני החיץ חרה אפו + וכמשפט
 19 הזה לכל המואס במצות אל ויעזבם ויפנו בשרירות לבם
 20 הוא הדבר אשר אמר ירמיהו לברוך בן נרייה ואלישע
 21 לגחזי נערו כל האנשים אשר באו בברית החדשה בארץ דמשק

182 *וידקמום גרסו כנראה שיבוש מן ויקדמום ויגיעו אליהם, השוו שמואל ב כב 6 קדמני מוקשי שחת; כל 4QD^a כול; *מורדים
 4QD^a מלירים כקריאת יודיצקי, ניגוד של מרפא שלפניו 'נגעים אנושים', כמו במגילת ההודיות טו 28-29, להלן עמי 82 כי פרה נזעי
 למרורים וכאוב אנוש לאין עצור כזה; למבנה המשפט השוו איוב ל 26 ואחילה לאור ויבא חשך; המשפט הזה חסר בעותק CD^b
 ובמקומו כתוב כי באו בברית תשובה; נוסח 4QD^a מתאים לנוסח CD^a || 183 ויתגוללו CD^b ויתגלו; זונות 4QD^a זנות; CD^b
 זנות; על זונות כחלופה של זנות ראו קימרון וסטרנגל, עמי 90; וניטור CD^b ונטור, צורת מקור שממשיכה פועל מפורש ||
 186 ויבחרו 4QD^a ובה[רו] || 187 אמר דברים לב 33; על מדרש הפסוק הזה ראו גולדמן, עמי 193-198 || 189 ראש
 מלכי יון ראו בר-כוכבא, עמי 11-13 || 192 אמר דברים ט 5 || 194 *סרו כך גם בעותק CD^b; גרסו סרי = סרי
 בשני כתבי היד || 195 *היעירו CD^b העידו על העם || 196 *ובשונאי גרסו ובשונא; + השוו לנוסח CD^b שממול ||
 199 דמשק כאן נקטע רצף הדפים של CD^a, אולם ההמשך שרד בעותק CD^b ||

א	ושבו ויבגדו ויסורו מבאר מים החיים	200
35	לא יחשבו בסוד עם וּבַכְתָּבִם לֹא יִכְתְּבוּ מִיּוֹם הָאֶסֶף (יור מורה	
ב	מִיּוֹם) מורה *היחיד עד עמוד משיח מאהרן ומישראל וכן המשפט	
2	לכל באי עדת אנשי תמים הקדש ויקוץ מעשות פקודי ישרים	
3	הוא האיש הנתך בתוך כור (ה) בהופע מעשיו ישלח מעדה	
4	*כמו שלא נפל גורלו בתוך למודי אל כפי מעלו (יח) יוכיחוהו אנשי	205
5	דעות עד יום ישוב לעמד במעמד אנשי תמים קדש (אשר אין	
6	גורלו בתוך א) ובהופע מעשיו כפי מדרש התורה אשר יתהלכו	
7	בו אנשי תמים הקדש אל (ית) יאות איש עמו בהון ובעבודה	
8	כי אררוהו כל קדושי עליון וכמשפט הזה לכל המאס בראשונים	
9	ובאחרונים אשר שמו גלולים על לבם (וישימ)וילכו בשרירות	210
10	לבם אין להם חלק בבית התורה כמשפט רעיהם אשר שבו	
11	עם אנשי הלצון ישפטו כי דברו תועה על חקי הצדק ומאסו	
12	בברית () ואמנה אשר קימו בארץ דמשק *והוא ברית החדשה	
13	ולא יהיה להם (ו) ולמשפחותיהם חלק בבית התורה ומיום	
14	האסף יורה *היחיד עד תם כל אנשי המלחמה אשר שבו	215
15	עם איש הכזב °שנים ארבעים ובקץ ההוא יחרה	
16	אף אל בישראל כאשר אמר אין מֶלֶךְ ואין שר ואין שופט וְאֵין	

201 (יור מורה) הסופר התחיל לכתוב יורה = 'מורה'; השוו שוי 77 ולהלן שוי 215, וכן יש לקרוא יורי צדק במגילת תרי עשר ממערה 4, הושע י 12 || 202 *היחיד גרסו היחד = היחד || 205 *כמו גרסו כמי || 208 יאות לשון שיתוף; ראו י יוסטן, "מינוח כיתתי ופרשנות המקרא: הוראת הפועל 'אותי' בכתבי קומראן", מגילות א (תשס"ג), עמ' 219-226 || 213 *והוא גרסו והיא || 215 *היחיד גרסו היחד = היחד כמו בשורה 202 ובשורה 233 || 216 °שנים רבין קורא כשנים || 217 אמר הושע ג 4 ||

CD^b ב 34-17 (+ 4QD^b קטע 3 7-1 + 4QD^a קטע 4 8-7)

17 מוכיח בצדק () ושבי פשע יעֲקֹב שמרו ברית אל אז נִדְבְּרוּ איש
 18 אל רעהוֹ לְהִצְדִּיק אִישׁ את אֶחָיו לתמך צעדם בדרך אל ויקשב
 19 אל אל דְּבָרֵיהֶם וישמע ויכתב סֵפֶר זְכוֹנָה לִירָאִי אל ולחושבי 220
 20 שמו עד יגלה () ישע וצדקה לִירָאִי אֵל וּשְׁבַתְם וְזֵאתֶם בֵּין צְדִיק
 21 ורשע בין עבד אֵל לאשר לא עבדו ועשה חסד לִאֱהָבָיו
 22 ולשמרו לאלף דור בית פֶּלַג אשר יצאו מעיר הקדש
 23 וישענו על אל בקץ מעל ישראל ויטמאו את המקדש ושבו עֹד
 24 אל דֶרֶךְ הָעַם בדברים מעט לִמְלֵאכֵי לְפִי רוּחוֹ ישפטו בעצת 225
 25 הַקֹּדֶשׁ וכל אשר פרצו את גְּבוּל הַתּוֹרָה מבאי הַבְּרִית בהופע
 26 כְּבוֹד אל לישראל יכרתו מִקְרָב המִחְנָה ועמהם כל מרשיעי
 27 יהודה בימי מצרפותיו וכל המחזיקים במשפטים הַאֵלֶּה לְ[צ]את
 28 ולבוא על פי התורה וישמעו לקול מורה + ויתודו לפני אל חֲטָאֵנו
 29 רשענו גַּם אנחנו גם אבותינו בלכתנו קרי בחקי הַבְּרִית לִ 230
 30 ואמת משפטיך בנו ולא ירימו יד על חקי קדשו ומשפטי
 31 צדקו ועדוות אמתו והתיסרו במשפטים הראשונים אשר
 32 נשפטו בם אנשי *היחיד והאזינו לקול מורה *צדק ולא יעזבו
 33 אֵת חֲקֵי הַצֶּדֶק בשמעם אתם ישישו וישמחו ויעזו לְבָם ויתגברו
 34 עַל כל בני תבל וכפר אל בעדם וראו בישועתו כי חסו בשם קדשו 235

218 נִדְבְּרוּ מלאכי ג 16; רבין קורא יד[בר] || 221 וּשְׁבַתְם שם 18 || 222 ועשה שמות כ 6 || 223 בית פֶּלַג קבוצה מקרב עדת היחד שלא הקפידה על כל מצוות היחד, השוו פשר נחום קטע 3-4 שוי 1 וקימרון, דואליזם, עמי 202 || 224 עֹד רבין קורא עד || 225 לֵם או [כולם] || 227 כל 4QD^b כול || 228 וכל המחזיקים במשפטים 4QD^b המילים [וכל מחזיקי הַבְּרִית תוכפות למילה [מצרפותיו] ויש מקום חלק לפני לצאת] ולבוא מסתבר שהטקסט היה ארוך יותר מעין [וכל מחזיקי הַבְּרִית [וישעו] [וכל המחזיקים במשפטים האלה [לצאת]...] || 230 הַבְּרִית רבין קורא הברית צדק מבלי לציין שהתיבה השנייה אינה במהדורת שכטר; קיסטר שבדק את כתב היד באור אולטרה סגול אומר שלא כתוב דבר אחרי המילה הברית || 231 קְדֵשׁוּ הסופר התחיל לכתוב חיית ותיקן אותה לקויף || 233 *היחיד גרסו היחד = היחד כמו בשורות 202, 215; *צדק גרסו הצדק; יעזבו רבין קורא ישיבו || 234 אתם = אותם ||

ב. עבריינים שדינם כרת*

4QD^e קטע 2 א 21-9

חסר טקסט

e	[אֹ יַעֲבֹד או ישְׁלִי] לְשֵׁמֶשׁ	1
10	[או לִירַח או לְכֹכְבִים או אֲשֶׁר יִזְבַּח לְשֵׁ] עֵינִים או יִדְרוֹשׁ בְּאוֹב וּבִידְעוֹנִים	
11	[וְהִרְחֹת אֹ אֲשֶׁר יַחֲלַל אֶת הַשֵּׁם	
12	לְ] [ֹֹֹֹ	הַקְדוֹשׁ

שתי שורות חסרות

15	[ֹֹֹֹ נִי	5
16	[או אֲשֶׁר יִקַּח אִשָּׁה אֲשֶׁר יֵצֵא עֲלֶיהָ שֵׁם רַע בְּ] בְּתוֹלָה בְּבֵית	
17	[או אִשָּׁה אֲשֶׁר הִתְאַרְמְלָה] וְשָׁכַב אַחַר עֲמָה	אֲבִיהָ
18	[או אֲשֶׁר יִקַּח רֵב אֶל אִשְׁתּוֹ בְּיוֹם	
19	[הָ או אֲשֶׁר י] [הַשַּׁבָּת
20	[10
21	[כָּל	

שוליים תחתונים

* מ"ב קבעו כאן את מקומו של פרק ב על פי כמה שרידי אותיות שבראש הטור שלדעתם מתאימים אולי לטקסט של סוף הפרק הראשון. אולם שרידי האותיות האלה אינם ניתנים לזיהוי, ואפילו לפי קריאת מ"ב אין הם מתאימים לטקסט של סוף הפרק הראשון. עם זה הטקסט שבפרק הזה שונה בסגנונו מסגנון החוקים שבחיבור ומסגנון התקנות והעונשים התוכפים לחוקים, ואין למצוא לו מקום מתאים אחר || 1 אֹ כהצעת יודיצקי; ישְׁלִי] [או ישְׁלֵה, השוו יחזקאל ח 17; קריאת האות האחרונה אינה בטוחה לא בתצלומים ולא במקור; 2-1 [לְשֵׁמֶשׁ ... [לְכֹכְבִים] הושלם על פי דברים יז 13 || 7-6 [או אֲשֶׁר] ... עֲמָה הושלם על פי פרק ג שוי 118-117 || 6 [בְּ] בְּתוֹלָה מ"ב קוראים [בְּ] בְּתוֹלָה || 9 [הַשַּׁבָּת] או [הַכְפּוּרִים] ||

4QD^e קטע 2 ב 21-1 (+ 6QD קטע 5 4-1)

שוליים עליונים

e	[עַל קָדוֹ]]°°[
2	[וְאֵת הַקִּיִּם]
3	[אֶל מְקוֹרָיו]]°°[
4	[וְאֵל יְיָ] אִו אֲשֶׁר יִקְּ
5	[או אשר לוא י] מַחֵא לַהֲרִים [את כל הקודשים]
6	[אשר נתנם אל] לְבִנֵי אַהֲרֹן הַמְטַעַת הָרָה [ביציית לכל פרי עצי]
7	[המאכל וראשית] כֹּל אֲשֶׁר לֵהֶם וּמַעֲשֵׂר בְהֵם [מתם ובכורות הבקר]
8	[והצון ופדו] הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפְדוּי בְכֹר הַאֲדָמָה וְרֵאשִׁית גֵּזֶן]
9	[הצון וכסף הערכים לפדוי נפשם] [וכל אבדה נמצאת אשר]
10	[אין להשיבה וחומשה עליה או י]
11	[בשמותם לטמא את רוח קודשו א]ו אשר י
12	[או ינוגע בנגע צרעת או זב טמ]אה יהיה בבשרו או
13	[אשר יגלה את רז עמו לגואים או יקלל] את עמו או אשר ידבר]
14	[סרה על משיחי רוח הקדש ותולעה] עַל כֹּל הַחַיִּי אֲמַתּוֹ לְהַמְרוֹת]
15	[את פי אל או ישחט בהמה וחיה עבר]ות או אשר ישכב עם]
16	[אשה הרה מקיץ דם] דוּתָהּ או יקרב א]ל בה[מה או ישכב עם זכר]
17	[משכבי אשה עוברי א]מרות אל במועדי הפקודה] הֵיאָ בְדוּ כִּי]
18	[בם חקק אל להעביר בה]רצונו כל רשעי אר]ץ]
19	[ועתה שמעו לי כל יודעי צדק ותהי תו]ר[ת אל בלבכם ואגלה]
20	[לכם דרכי חיים ונתיבות שחת אפתחה ל]פניכם ובפחי בליעל]
21	[אל תתפשו ובהבינכם במעשי דור ודור]

שוליים תחתונים

15-12 על ... ואל כתוב על קטע נפרד || 16 [י]מחא להרים יתרום בדיוק; השו ש' נאה, "יממחה משקלות ומקנח מאזניים" – פרק מתוך מסכת מידות ומשקלות, תרביץ נט (תש"ן), עמ' 379-395 || 17-18 הַמְטַעַת ... [המאכל] הושלם על פי מקצת מעשי התורה פרק ב ש' 62-63 || 18 [ובכורות] השלמתו של אהרן שמש, ראו א' שמש, "דיני הבכורות ומעשר הבהמה בספרות קומראן ובהלכות חז"ל", מגילות ג (תשס"ה), עמ' 146-147 || 19 וּפְדוּי הַבְּהֵמָה מָה אין די מקום להשלמה של מ"ב וּפְדוּי בכור הבהמה; 19-20 [וראשית גז] הצון על פי דברים יח 4 || 20-21 [וכל] ... להשיבה השו פרק ג ש' 205-206 || 22 בשמותם אפשר להשלים את החסר שלפני המילה הזאת על פי הושע ב 19 || 26 עבר[ות] = מעוברות' || 27 מקיץ מ"ב קוראים מקיץ מעוררי אך התחביר והמשמע בעייתיים; לפי הקריאה המוצעת כאן זו צורת מקור מן קצ"ץ לציון זמן הפסקת הווסת, השו פרק ה ש' 28-29; בה[מה] על פי ויקרא יח 22-23; מ"ב קוראים בת] אחיו] 29 חקק אל להעביר 6QD חקק להעביר ללא ציון שם ההויה; בה[מה] כל רשעי אר]ץ שיחזור הטקסט נסמך על פרק א ש' 26; מ"ב קוראים בה[רון] אפו בק]ץ; סוף השורה הושאר כנראה חלק לפני העניין החדש || 30 שמעו ... בלבכם על פי ישעיהו נא 7 || 31 אפתחה ל]פניכם] השו פרק א ש' 85 || 31-32 [ובפחי בליעל] אל תתפשו השו פרק א ש' 105-110 ||

4QD^a קטע 5 א 17-1 (+ 4QD^b קטע 5 ב 7-1)*

חסר טקסט

שוליים עליונים

a	[נִקְ אֵת]]
2	[כִּי אִם אָנוֹס אֵל לִי]
3	[לְשֹׁמְרֵי אֵת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה] 35
4	[גַּם אֵל יִבְּ]
5	[הָאֲחֵרוֹן לִי] לִלְ]
6	[עַם לִי]
7	[שֵׁן]
8	[וְאִמְצִי כֹחַ בְּנִגְלִי הַמֶּן] 40
9		הַמְּזֻכְרִים בְּשֵׁם קוֹדֵשׁ הַיְהוָה	הַתּוֹרָה
10		יִהְיֶה כִּי בִיהוּדָה נִמְצָא קֶשֶׁר	אֲנֹשִׁי הַיְחָד
11		לְשׁוֹב אֶל הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת אֵל לְיִשְׂרָאֵל בְּעוֹמְדֵם יְהוָה	
12		וְכֹל הַנִּשְׁאָרִים יוֹסְפִירוּ]
13		לְחַרְבַּ וְכֹל הַבְּאִים בְּבְרִית אֵל אִישׁ (ל) לְפִי רוּחֹנוּ יִקְרָא בְּנוֹ] 45
14		לְעֵדֶת הַקּוֹדֵשׁ וְאִישׁ לְפִי רֹחַ יִחְקֹר לְפִי הַמְּבַקֵּר הַיְהוָה עַל	
15		הַמַּחְנֶה וְהַחֹקֵם אֲשֶׁר יִתְהַלְּכוּ בָּם כֹּל שְׂבִי יִשְׂרָאֵל (כָּל)	
16		יִמְצֵא מִמְּשַׁלֵּת בְּלִיעַל עַל פִּי בְּנֵי צְדוּק הַכֹּהֲנִים הַזֶּה הַכֹּל	
17		עַל מַדְרֵשׁ הַתּוֹרָה הָאֲחֵרוֹן	

* מיקומו של הקטע הראשון (שוי 33-38) הוא ניחוש בעלמא ושיעור הטקסט שאבד לפניו ולאחריו אינו ידוע || 34 [כ] אִם אָנוֹס השוו פרק ג שוי 186 || 40-41 בְּנִגְלִי הַמֶּן הַתּוֹרָה] השוו פרק ג שוי 159 || 41 קוֹדֵשׁ] שוֹ] מ״ב קוראים בעותק 4QD^b [הקו]דש; השיחזור נסמך על ישעיהו מח 3-1 ועל פרק א שוי 228-221; [ה]ם 4QD^b הַמָּה || 42 [קש]ר בעותק 4QD^b יש מקום חלק לפני קשר || 44-45 וְכֹל ... [אל] השוו פרק א שוי 178-179 || 46 לִיחְקֹר תוֹקוֹ, כנראה מן יקרבו; [ל] מ״ב קוראים [וכל] || 47-49 [המְשַׁפְּטִים] ... הָאֲחֵרוֹן השוו פרק ה שוי 50-53 ||

ג. חוקי הברית

4QD^a קטע 5 א 17-19

a	ואלה החוקים למש[פילי ע]	1
18	[להבי]נם לכול ישראל כ' לו יוש[יע אל את] כל[אשא]	
19	[יסור] מדרכו להתהלך דרך [רשעה]	

1 ואלה החוקים רצוף לטקסט שבסוף העמוד הקודם (ללא מקום חלק); למש[פילי ע] על פע דניאל יא 33 ומשכילי עם יבנו לרבים || 2 [להבי]נם מ"ב קוראים] בם; השוו סרך העדה א 5; לו = לא || 3 מדרכו להתהלך דרך השוו פרק א שוי 186-187 וסרך היחד ה 10; מ"ב קוראים [בדרכו להתהלך מנים]; על מיקום 4QD^a 5 i c-d ראו מ"ב, עמי 49 ||

4QD^a קטע 5 ב 16-1 (+ 4QD^b קטע 5 ג 8-1 + 4QD^b קטע 2 2-1 וקטעים 4-3 א 11-5)

חמש שורות חסרות

שוליים עליונים

	[ופול אשר]
	[וכול כהה עינים או חרש ופול אשר]
a		[איינו ממהר להבין וכול א] שר נקל בלשון או איש טרוד	
2		[דבר לבלתי] פצל דברו להשמיע [באוזן] לוא יקרא בספר	
3		[התורה] למה ישוג בדבר מות [שלהו °° ואל יתן כוחו]	
4		פפול אחו הכהנים בעבודה [ואל] [ופול איש]	
5	10	מבני אהרון אשר ישבה לגואים [אל יקרבו אל משמרתם]	
6		לחללה בטמאתם אל יגש לעבודת [הקודש ואל יבאו אל]	
7		מבית לפרוכת ואל יוכל את קודש ה[קודשים] ופול	
8		[איש מבני אהרון אשר ינדה לעבד]	
9		להרות עמו בישוד עם וגם לבני עמו [ואיש מבני]	
10	15	אהרון אשר הפיל שמו מן האמת ו[אל יקרבו]	
11		בשרירות לבו לאכול מן הקודש [פי אל הבדיל]	
12		מישראל את עצת בני אהרון המלש [רתים לפניו וישפוט]	
13		את האוכל [והב בדם] [פי לוא נכתב]	
14		ביחשו[ם] וזה סרך מושב[ן] המחנות אנשי	
15	20	הקוד[ש] במהני[הם] [ני] עליהם בכל [ול קץ הרשעה]	
16		[א] [יצחק] [פפול מו] שב אש[ר]	
		[תם]	
		[לו]	

29-1 חוקי הברית מתחילים בכוהנים המופקדים על הקריאה בתורה ועל הקורבנות || 5 וכול כהה עינים הקריאה אינה בטוחה || 6 [להבין] או [להבה] || 6-7 [איש טרוד דבר] מבנה שמני = איש מהיר דיבורי || 7 לבלתי מייב קוראים לו לא; לשימוש התחבירי של לבלתי השוו סרך העדה ב 7; פצל מייב משווים אל נחמיה ח 8 ויקראו בספר בתורת האלהים מפרש ושום שכל ויבינו במקרא; דברו 4QD^b [דבין]; להשמיע [באוזן] או להשמיע [בקולו]; [יקרא בספר] 4QD^b • קרא בספר || 8 ישוג יישגה; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 145 || 9 פפול על פי דברים יח 7; וכולדר קורא [אצל] || 12 יוכל קו מאונך מעל הייוד; ה[קודשים] הושלם על פי עזרא ב 63 כהצעת מייב || 13 ינדה מייב קוראים ינד, אבל במקור נראים שרידים מרגלה השמאלית של החיית || 14 להורות כתוב בשוליים; בישוד = ביסוד || 18 האוכל 4QD^b האכל; והב בדם אולי יישם כשופך דם לשכנות חו"ב+דם השוו סנהדרין ד 5; בדם או בהם ||

4QD^g קטע 1 א 9-1 + 4QD^d קטע 7 10-1 + 4QD^h קטע 4 ב 6-1*

חסר טקסט

g	[ואשר אמר אדם]
1	25 [כי יהיה בעוד בשדו שאת א]ו ספחת או ב[הדת, השאת שומה]
2	[היא והספחת מכת עץ ו]אבן וכול מכה בבוא הר[ח ואחזה]
3	[בגיד ושב הדם למ]עלה ולמטה והגיד °° [
4	[° אחר הדם]
5	[וראה הפוהן את העוד]החי ואת המת[אם גוסף אל]המת מן
6	30 [החי בשבעת הימים עד] אשר יצמה [הבשר ועד אשר ישוב הדם לגיד]
7	[ואחר ישה]אשר אמר והסגירו עוד שבעת ימים[וראה] הכוהן ב[י'ום השביעי]
8	[והנה מלא הגיד דם ור]ח החיים עולה ו[יו]רדת ו[ה]בשר צמה
9	[נרפא ה]שאת ונעלמה ה[ספחת, לוא יראנה הכוהן, לעור הבשר]
9	[שב הדם פהור הוא] ואם שפל השאת או הס[פחת בעינה עמ]ה[ח]

* טיכלאר מצרף לעותק 4QD^d קטע זעיר המשתלב בשוי 32-30: E. Tigchelaar, "Publication of PAM 43.398 (IAA #202): 32-30 including New Fragment of 4Q269", *From 4QMMT to Resurrection: Mélanges qumraniens en hommage à Émile Puech*, edited by F. García Martínez, A. Steudel and E. Tigchelaar, Leiden-Boston 2006, pp. 205-208 || 25 שומה תרגום השם שאת || 31-30 השורות האלה אינן תואמות את השורות שבכתב היד; התוספת הארוכה הוכנסה למקומה וחייבה את החריגה ממנהגנו; ישה ולא ישה; אמר אמר; ימים או ימים || 31 אמר ויקרא יג 5 || 32 השביעי [ה]שביעי; ו[ה]בשר ו[ה]בשר || 33 לעור לעור || 34 בעותק 4QD^h נותרו שרידים: [א]ם [שפל ה]שת [א]ו השפח; שפל 4QD^h ישפל; השאת 4QD^d השת; או או; בעינה עמ[ה]ח קריאה חדשה על פי ויקרא יג 5; בעותק 4QD^g נותרו שרידים: ו[א]ם [שפל ה]שת [א]ו השפח ||

4QD^a קטע 6 א 15-2 (+ 4QD^d קטע 7 13-11 + 4QD^e קטע 1 א 20-10, ב 4-1 + 4QD^h קטע 4 ב 11-7)*

- a 35 [והובא אל הפו]הן וראה הכהן אותו כמראי הבשר החי וכ[הה מן]
 3 [העור הוא רוח] היאה האוחזה בעור החי וכמשפט הזה [יהיה]
 4 [לפול נגע צרעת] וראה הכהן ביום השביעי והנא נוסף מן החי
 5 [אל המת טמא הואה צ]רעת ממארת היא ומשפט נתק הרוש והזקן
 6 [וראה הכהן ו]הנא באה הרוח ברוש * ובזקנ באוחזה
 7 40 בגיד ונב[שר אשר מתחת הש]ער והפך מראה לדק צוהב כי כעשב
 8 הוא אשר יש הרוש תחתו ויקוץ שורשו ויבש פרחו ואשר
 9 אמר וצ'ה הכהן וגלחו את הרוש ואת הנתק לא יגלחו למען אשר
 10 *יספור הכהן את השערות המיתות והחיות וראה אם *יספ מן
 11 (כ) החי אל המת בשבעת הימים טמא הואה ואם לו *ליוספ מן הח[יות]
 12 45 על המיתות והגיד נמלא [ד]ם ו[ח] החיים עולה וירדת ב[נרפא]
 13 הנגע זה משפט תורת הצרעת לבני אהרון להבדיל ל[צרועי]ם
 14 ומשפט הזב את זובו כול איש אשר ז[ב] יזוב
 15 מבשרו כי הוא יעלה בלב[ו] מהשבת [ז]מה און אשר תצא ממנו

* לאורך השוליים השמאליים נכתבו ונמחקו המילים שפוח[ת] גבחת תחנה; זוהי כנראה הוספה לטקסט החסר בראש העמוד || 35 [והובא אל הפו]הן הושלם על פי ויקרא יג 2; אותו כמראי הבשר [א]תו ל[מ]ראי [ה]בשר; [] ה[ב]שר [] || 36-35 וכ[הה מן העור הוא] השו ויקרא יג 20-21 || 36 האוחזה מתוקן מן האוחז; בעור החי בעור החי || 37 והנא 4QD^e [ה]נה || 38 היא 4QD^e מקום חלק אחרי התיבה || 39 הכהן 4QD^h הכהן; [ו]הנא 4QD^h והנה; או תלויה בין השיטין כחלופה לוויי המחברת || 40 מראה ההיא מתוקנת, אולי מוויי || 41 ויקוץ מייב קוראים ויקוץ; ואשר 4QD^e מקום חלק לפני התיבה || 42 אמר ויקרא יג 33; הרוש מתוקן מן הבשר; לא 4QD^h לוא || 43 *יספור הסמ"ך מתוקנת משיין; *ליוספ הסמ"ך מתוקנת משיין || 44 לו *ליוספ = ילא נוסף || 45 על 4QD^e אל || 46 ל[צרועי]ם בסיס המ"ם שרד על קטע זעיר שמוקם נכון במהדורה הראשונה, אך שרידי המ"ם נעלמו מעיני מייב || 48 כי הוא מייב קוראים [או] א[שר]; בלב[ו] מייב קוראים [ע]ל[ו] ||

4QD^g קטע 1 ב 5-17 (+ 4QD^a קטע 6 א 16)*

g	[שכבת זרע יטמא עד הערב ו]מגעו כמגע ה[זב את זובו]
6	50 וכבס בגדיו [ורחץ במים ואחר יוכל וכול עוד טמאתו]
7	בו הנוגע בו י[רחץ וטמא עד הערב ו]משפט [הזבה כול אשה]
8	הזבה דם שב[עצת ימים תהיה בנה]תה ב[ן דד ת]שב את
9	שבעת הימים[וכול המשכב יטמא כמשכב]הנדה וכול
10	הנוגע בו [יכבס בגדיו ורחץ במים]
11	55 ובער[ב יטהר]
12	[תקוץ [ויבטה
13	המים] החיים [ורחצה]
14	[שנית]
15	ובמי הנדה[יזו על בשרה ואחר תכבס בגדיה ורחצה במים]
16	60 החיים שנית[ת וביום השמיני תביא שה לעולה ואם לוא תמצא]
17	[ידה] והביאה תור

* מ"ב שכחו להזכיר שטקסט זה מורכב משמונה קטעים. הם לא מספרו אותם ואף לא הזכירו שאחד מהם מורכב משני קטעים שאיחודם מסופק || 55-49 [כול הנוגע] ... ובער[ב יטהר] הושלם על פי ויקרא טו 7-27, ללשון ובער[ב יטהר] השוו במדבר יט 19 וטהר בערב, וכן דברים כג 12 והיה לפנות ערב ירחץ במים || 54 בו מ"ב קוראים בה || 58 שנית קריאה חדשה || 60-59 ובמי הנדה ... שנית חיבור של שני קטעים, רווח גדול בין החיים לבין שנית || 61-60 ההשלמה משוערת על פי ויקרא טו 29-30, יב 6-8, הטקסט נמשך בשורה 62, והשוו שו' 72-74 להלן ||

4QD^a קטע 6 ב 13-1*

a [אחת או] בן יונה אחד והאשה הנדה אשר יקרב [אישה]
 2 [אליה עו] ון נדה עלו ואם ראתה דבר והואה לו[א יבו]
 3 [למקדש] שבעת ימים והיאה אל תוכל קודש ואל ת[קרב אל]
 4 חל המקדש עד בו השמש ביום השמיני 65
 5 ואשה אשר[ן תזריע] וע וילדה זכר [וטמאה א]ת שבעת [הימים]
 6 כימי נדת[ן דאותה וביום השמיני ימול בשר] ערלת[ן ושלושים]
 7 [יום ושלושת ימים תשב בדם טהרה ואם נקבה תלד וטמאה]
 8 [שבועים כנדת ד]אותה ו[ששים יום וששת ימים תשב בדם]
 9 [טהרה והיאה] לא תוכל[ן] קודש ולא תבו אל המקדש] 70
 10 [כי מ]שפט מות הו[א]ה [תן את]
 11 הילד למנקת בטוה[רה ובמלות ימי טהרה תבי שה לעולה]
 12 ואם לוא ה"יגה יד[ה די שה ולקהה בן יונה או תור לעולה]
 13 והמירו את ה[שה]

חסר טקסט

* מורכב משלושה קטעים שאין ביניהם מגע || 62 יקרב בעותק 4QD^s קטע 1 ב שוי 18 ניתן לקרוא יקרב במקום הזה || 63 דבר מייב קוראים [עו]; והואה מייב קוראים והיאה || 65 חל השרידים מתאימים פחות לקריאה כול, ואינם מתאימים לקריאת מייב אל; המקדש בקטע אחד המקד ובאחר ש || 66-74 ואשה ... את ה[שה] על פי ויקרא יב 3-6 || 66 [תזריע] ע או [הה] ע || 67 ערלת[ן] או [ערלת[ן]] || 69 [ד]אותה = דווקא || 72 למנקת מהזכרת המינקת למדים שנאסר על האם להניק את בנה בימים שהיא מיטהרת מטומאתה, ראו ב"מ || 73 ה"יגה התיבה מתוקנת אך אין לזהות את האותיות שתוקנו || 74 והמירו מייב קוראים [ה]המירה ||

4QD^c קטע 3 א*

75 [] הַזֶּה מִדְּ []° []

הַזֶּה []
[] הַזֶּה יוֹם וְשָׁנָה []
[] מִשְׁקֵי קִצִּיר לְדַעְתָּ []
[] אֲשֶׁר יִשְׁקוּ []

שוליים תחתונים

חסר טקסט

* המיקום משוער; התיבות שבשוי 77 כתובות בדיו אדומה ומשערים שהן חלק מכותרת שקדמה למצוות התלויות בארץ. לפני הכותרת נותרה שורה חלקה, ולפניה (בשוי 75) שרידי טקסט הדין בהזיית מי נידה (כנראה סוף חוקי הטהרה). גם בעותק 4QD^a קטע 6 ג יש מעבר מחוקי טהרה למצוות התלויות בארץ. שם נכתב את מי הנדה ולאחר כשורה חלקה כתוב הטקסט שבשוי 80 (על הלקט והעוללות). אם בשני כתבי היד האלה השתמר המעבר מחוקי טהרה למצוות התלויות בארץ הרי הכותרת והדברים הכלליים שאחריה חסרו בעותק 4QD^a || 77 חז"י [] ארצות כתובות בדיו אדומה שאינה נראית היטב בתצלומים. הקריאה המובאת כאן ברורה בתצלום מיקרוסקופי. לפני החיית יש מקום חלק המלמד כנראה שכאן התחילה הכותרת. לקריאה שונה ראו באומגרטן, עמ' 217-218 וכן וכולדר, עמ' 64 ||

4QD^e קטע 3 ב 21-12 וקטע a ב 3 (+ 4QD^a קטע 6 ג 10-3 + 4QD^b קטע 6 7-1)*

e 80 [הלִקֵט וּעַל לֹת הַכֹּרֶם] [ע] דָּ עֵשׂ [רַה ג] רָגְ[רִים]

13 [הַע] וְלֵלֶת [וְכֹל הַלְקֵט] עַד סָאָה לְבֵית הַסָּאָה וְהִיא אֲשֶׁר זָרְעָהּ

14 אֵין בָּהּ תְרוֹמָה וּפְרִי אֵין בָּהּ [וְבַעֲוֹלָה לְעַד עֲשָׂה גִרְגָרִים

15 [וּבְנִקְוָה הַזֵּית] וּפְרִי תְבוֹאוֹתוֹ אִם [שְׁלֵמָה הִיא נִקְפָּה] [אֶחָד]

16 [מִשְׁלוּשִׁים] בְּרִי וְכֹל מִעֶשֶׂר [בּוֹ וְאִם רְפוּס הִשְׁדָּה אוֹ] [קֵדָה]

17 85 [בְּשֶׁרְפָּה] וּנְפִרְטָהּ [מִסָּאָה לְבֵית סָאָה מִעֲשָׂה בָּהּ וְאִם תִּלְקֹט

18 [נֶפֶשׁ אֶחָד סָאָה] אֶחָת מִמֶּנּוּ בְיוֹם אֶחָד תְרוּמָה בָּהּ עֲשֹׂרוֹן

19 [עַל] חֲלוֹת הַתְרוּמָה לְכָל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל אוֹכְלֵי לֶחֶם

20 [הָאָרֶץ רֵאשִׁית חֲלָה לְ] הָרִים אֶחָת בְּשָׁנָה עֲשֹׂרוֹן אֶחָד תִּהְיֶה הָאֶחָת

21 [בְּנֵי הַכֹּהֲנִים יִזְאָכְלוּהוּ בְּשָׂר] ׀ הִשְׁלֵמוּ לְיִשְׂרָאֵל אֶל יְרֵם אִישׁ

שוליים תחתונים

90 [אֶת רֵאשִׁית לַח] ׀ הַבֶּכֹר [וְרִים] [

[כִּי הוּא] חֶלֶב הַדֶּגֶן] [

חסר טקסט

* המיקום משוער; הטקסט שרד בקטעים משלושה כתבי יד, רובם זעירים. בקטע 4QD^a 6 ג מ"ב כללו ארבעה קטעים שאין ביניהם מגע ורק בשניים מהם הטקסט חופף לזה של כתב יד היסוד (רק הם נכללו בטקסט שלנו). מ"ב הוסיפו שם אחרי קטע 6 ג שני קטעים שאין ביניהם מגע (6 ד) שכתבם שונה מזה של 4QD^a וכנראה אינם מן החיבור; על הטקסט שלפני שוי 80 בעותק 4QD^a עיינו בהערת הכוכבית לעמוד הקודם || 81-82 אֲשֶׁר זָרְעָהּ אֵין בָּהּ אֲשֶׁר זָרְעָהּ אֵין בָּהּ || 82 וְבַעֲוֹלָה 4QD^a וְבַעֲוֹלָתוֹ || 83 נִקְפָּה 4QD^b [נִקְפּוֹ] || 84 מִשְׁלוּשִׁים בְּכַתֵּב יַד הַיְסוּד נִוְתְרוּ רֵאשִׁי אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁיכִים אוֹלֵי לְתִיבָה הַזֹּאת; בְּרִי הַדִּיּוֹ דֵּהתָה; בּוֹ מִי"ב קוֹרָאִים [] לְוִ; [קֵדָה] = קֵדָה אוֹלֵי יְנַחֲדִי || 85 בְּשֶׁרְפָּה] הִי הַהִיא דֵּהתָה; מִי"ב קוֹרָאִים בְּשֶׁרְפּ; וּנְפִרְטָהּ מִי"ב קוֹרָאִים וּנְפִרְטָהּ || 87 תְּחִילַת הַשׁוּרָה שׁוֹחֲזָה עַל פִּי בַמְדַבֵּר טו 19-20 || 87-88 [עַל] חֲלוֹת ... הָאֶחָת לְשִׁיחֹזֵר וּלְפִירוֹשׁ הַחוּק רָאוּ אִי שֶׁמֶשׁ, "רֵאשִׁית וּבִיכּוֹרִים בַּהֲלַכַת קוּמְרָאן", מְגִילוֹת א (תשס"ג), עמי 163-164; לַמְבַנֵּה הַתְּחִבְרִי הַשׁוּרָה מִקְצַת מַעֲשֵׂי הַתּוֹרָה פֶּרֶק ב שׁוֹי 13-15 || 89 [בְּנֵי הַכֹּהֲנִים] ... לְיִשְׂרָאֵל הַשׁוּרָה מְגִילַת הַמִּקְדָּשׁ כֹּא 4-7; [בְּשָׂר] ׀ הִשְׁלֵמוּ יְלִפְנֵי שְׁמַעְבִּירִים אֶת הַדֶּגֶן לְרִשׁוֹת יִשְׂרָאֵל || 90-91 [אֶת רֵאשִׁית] ... הַדֶּגֶן מִיְקוּם הַקֵּטֶע הַזֵּעִיר (3 ii a) מְשׁוּעֵר ||

4QD^f קטע 2 14- (+ 4QD^d קטע 8 א 3-2, ב 6-1 + 4QD^e קטע 3 ג 21-13)*

שוליים עליונים

f [מגורן ימ'וד את העשרון מן הג'נת וההיין ששית הא'יפ'ה]
 2 [והיא הבת פ'אשר הקים אל'] האיפה והבת () תכון אחד שניהם [והריים ממנו של'שית
 3 [ההיין לייין ומהצית לשמן ולפרי]העין אל יבדל איש להרים לשה'ן אה'ל מן המ'אה
 4 95 [אל']ואכל איש'ן מן השד'ה'ה ומן הפרם [ומן הגנה טרם ישלחון הפוה'נים את ידם
 5 [לבר'ן]לריאשונה'ן ואם ממכר על הא'ב'ות' לאיש ימכור ובחסר'ן מק'ה'ה ואז ינקה
 6 ון [וק'ן] ואת הא'ן ה' כ'שדה המעורב
 7 []חד שלוש פעמים
 8 אל יבא'ן איש את כול הבגדים אשר התע'ר בו בדם זבחם ל'כסו'תו בטהרתו ומכו'ל]
 9 100 הוזהב והכסף [והנחוש'ת] וה'בדיל והעו'ן פרת א'ש'ר עשו הגואים פ'ן ס'ל אל יביאהו
 10 איש אל טהר'תו מן החד'ש הבא מן ה'טהור' ה'בא אל' יב'א איש'ן כול עור ובגד ומן
 11 כל הכל'ים אשר יעשה מ'ן לאכה בהם אשר יטמאו לנפש'ן אדם כיא [אם הוזה כמשפ'ט
 12 [הטהרה] מי [הנדה בקץ הרשע איש טה'ן ור' מכול ט'מא'ה אשר
 13 [יעריב ש'משו יזה ופול אשר לו' א' מלאו ימיו לעבור על הפ'קודים אל יז
 14 []ה' ל'] 105

חסר טקסט

* מ"ב מסמנים כקטע 2 חמישה קטעים שאין ביניהם מגע; מיקום הקטעים משוער || 92 ימ'וד מ"ב קוראים יו'ד; שמש, שם, עמי' 160 מעמיד על הניגוד להלכה של חז"ל האוסרת לתרום במידה; הג'ת] מ"ב קוראים ה'ו'מר] || 93 הקים יחזקאל מה 11; שניהם מ"ב קוראים שניהן שלא כדקדוק || 94 לשה' על פי יחזקאל מה 15, ראו מילון בן יהודה ערך שאה || 95 [אל']ואכל מ"ב קוראים [ואל]יאכל; ומן כתובה על קטע זעיר שהמהדירים שיבצוהו בסוף שוי' 93 || 96 [הא'ב'ות' על פי דברים יח 8 כהצעת קיסטר; מ"ב קוראים בית'; ובחסר'ן מק'ה' = יבמחיר חסרי' || 98 [א'חד 4QD^d מ"ב מצרפים לכאן קטע זעיר וקוראים ממשפטי הי'חד] || 99 ומכו'ל] 4QD^e ומכל || 103-99 לפירוש העניין ראו ו' נעם, "יתעבירו באש' (במי' לא, כג): לקדמותה של מסורת פרשנית", שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום יט (תשס"ט), עמי' 128-119 || 100 [ה'בדיל] במקור המקראי, במדבר לא 22 מופיעה ברשימת המתכות המילה הברזל (לפני הבדיל), נראה שאין לה מקום לא בכתב יד היסוד ולא בעותק 4QD^d, ואולי היא נשמטה מחמת דמיונה הגראפי למילה הבדיל. הנה הטקסט של 4QD^d מושלם על פי הטקסט שבגוף המהדורה:

[בטהרתו ומפ'ל הזהב ו]הכסף והנחוש'ת] והבדיל והעופרת א'ש'ר עשו הגואים פ'ן]

[אל' יבא איש אל טהר'תו] מן החד'ש'ן הבא מן הטהור' הבא] אל יבא איש כול ע'ן ובגד

[ומפ'ל הכל'ים אשר יעשה מ'ן לאכה בהם אשר יטמאו לנ'פש אדם כיא אם הוזה כמ'שפ'ט]

יביאהו 4QD^e יבא || 101 [מן החד'ש] ש' הבא מן ה'טהור' ה' או מן החדש הבא מן ה'טהור' [יו'בא מ"ב קוראים מן החדש הבא מן הכו'ר ... שלא בהתאם לשרידיים; על פי ההצעה הראשונה יש לפרש את הבא כצורת מקור המציינת פקודה: ימן המתכת החדשה יש להביא או מן המתכת שנטהרה באש יש להביא; על פי ההצעה השנייה יש לפרשה כבינוני; השוו במדבר לא 23-22 || 102 הושלם על פי ויקרא יא 32 || 103 [טמא'ה] 4QD^d מ"ב קוראים טמא'ה], 4QD^f מ"ב קוראים [טמא'תו; איש טה'ן ור' מכול טמא'ה] נוסח מדרש, ראו קיסטר, ממ"ת, עמי' 333-335 || 104 יעריב ש'משו מ"ב קוראים יעריב א'נת השמש]; ראו קימרון, לשיפור, עמי' 145; [לו' א' אין שרידיים של למ"ד, אולי עדין לקרוא [ט'ם] ||

4QD^e קטע 4-8-1 (+ 4QD^a קטע 13-7-1)*

	[◦ הקודש]
	[כמדת צדק]
	[הנביאים עובד את אל]
e]	125 או יעיד את רעה ואל [יבא איש אשה להאלותה	
2		[כי אם יקוץ הדם וכן] הרואה אם יראה אשת	
3	[[איש עם איש זר יעיד עליה אם] אמרה אנוסה היתי ◦]
4		[אשר לא ידע אל יב] יאה כי אם דמה יצו◦	
5		[וכאשר יביאנה לפני אי] ש [מן] הכהנים ופרע	
6]	130 [הכהן את ראש האשה והשביע את] האשה והשקה את	
7		[האשה את מי המרים המאורים] לא תקח מידו כל	
8		[הקדושים]

* מקומו של הטקסט בדף הזה ובדף הבא משוער על פי התוכן (דיני אישות). הטקסט בשורות 122-145 מבוסס על צירוף אחד עשר קטעים (משני כתבי היד) שאין ביניהם מגע. למרבה הצער, המהדירים הראשונים טשטשו את מלאכת הצירוף. החלק הראשון של הטקסט (שוי 122-134) מורכב משני קטעים (אחד מעותק 4QD^e ואחד מעותק 4QD^a) שיש ביניהם חפיפה מזערית. החלק השני (שוי 135-145) מורכב מתשעה קטעים זעירים שצורפו זה לזה על פי מקבילות אפשריות מן המקרא ומן המגילות. || 123 כמדת מייב קוראים במדת || 124 הנביאים מייב קוראים [רואים שלא על פי השרידים || 125 רעה או רעהו] || 125-131 [ואל] יבא ... מידו כל על פי במדבר ה 12-31 || 127 [אם] אמרה אנוסה היתי מייב משווים לספרי במדבר: והיא לא נתפשה להוציא את האנוסה || 128 יצו◦ על פי כתב היד המקורי; מייב קוראים יצוא ||

4QD^e קטע 4-21-9 (+ 4QD^a קטע 12-9-1)*

e	א] ל יתן איש את]
10	כי אם] לפני	בתו]
11	כמשפט הנשי]ם יע[שה]	135] עדים שנים
12	המלכים]	לה כאשר צוה אל]
13	אל ישכב איש] עם אשה]
14	שבוייה עד עבור חודש ימים ואל יקרב אל ה] שופחה ^{החופה} כי אם]
15	[נפדתה ולא יגעו בטהרתו שבע שנים ואשר]	אמר לא ת]
16	וכאשר י] קחנה או לבנו	140]
17	ה] ... אשר ל]	ייעדנה]
18]]
19	ואל תואכל]מן הקדש להמו]	ן]
20	והאיש אשר] ישכב עם	ועד השנה הש]מיניית
21	[145]אשה ב]עולה] ...

חסר טקסט

* על אמינות הטקסט ראו בעמוד הקודם || 136-135 [כמשפט הנשי]ם יע[שה לה] על פי שמות כא 9 || 138-137 אל ישכב ... יקרב אל על פי מגילת המקדש סג 14-13 והצעותיו של אהרון שמש || 140 או או אם || 144-143 [ואל תואכל ... הש]מיניית] השו מגילת המקדש סג 14-15 ושוי 139 דלעיל ||

CD^a טו 10-1 (+ 4QD^a קטע 8 א 1 + 4QD^e קטע 6 א 20-21 + 4QD^f קטע 4 א 7-12)

חסר טקסט

טו] כל שבועה אל[
1	וְיִשְׁבְּעוּ וְגַם בְּאֵלֶיךָ וְלִמְדָּךָ וְגַם בְּאֵלֶיךָ וְדָלַת כִּי אִם שְׁבוּעַת הַבְּנִיִּים
2	בְּאֵלוֹת הַבְּרִית וְאֵת תּוֹרַת מֹשֶׁה אֶל *יִזְכּוֹר כִּי בְּה' אֵל כָּל פְּרוֹשׁ הַשָּׁמַיִם
3	וְאִם יִשְׁבַּע וְעָבַר וְחָלַל אֶת הַשֵּׁם וְאִם בְּאֵלוֹת הַבְּרִית וְיִשְׁבְּעוּ
4	הַשִּׁפְטִים אִם עָבַר אִשֶׁם הוּא וְהִתּוּדָה וְהִשְׁבִּיב וְלֹא יִשָּׂא אֶת הַטְּאֵהָ
5	150 וְיָמוֹת וְהִבֵּא בְּבְרִית לְכָל יִשְׂרָאֵל לְחֹק עוֹלָם אֵת בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר יִגִּיעוּ
6	לְעִבּוֹר עַל הַפְּקוּדִים בְּשְׁבוּעַת הַבְּרִית יִקְיִמוּ עֲלֵיהֶם וְכֵן
7	הַמִּשְׁפָּט בְּכָל קֶץ הַרְשַׁע לְכָל הַשֵּׁב מִדְּרָכָה הַנִּשְׁחָתָה בְּיוֹם דְּבָרוֹ
8	עִם הַמְּבַקֵּר אֲשֶׁר לְרַבִּים יִפְקְדוּהוּ בְּשְׁבוּעַת הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת
9	מֹשֶׁה עִם יִשְׂרָאֵל אֵת הַבְּרִית לְשׁוֹבֵב אֶל תּוֹרַת מֹשֶׁה בְּכָל לֵב וּבְכָל
10	155 נַפֶּשׁ אֶל הַנִּמְצָא לַעֲשׂוֹת בְּכָל[קֶץ קָרְבּוֹ וְאֵל יוֹדִיעָהוּ אִישׁ אֵת
	הַמִּשְׁפָּטִים עַד

146 שְׁבוּעַת הַבְּנִיִּים = שְׁבוּעַת צַעֲרֵי עֵדֶת הַיַּחֲדָה בְּהִגִּיעֵם לְבִגְרוּת, כְּנֹאמֵר לְהֵלֵךְ בְּשׁוֹי 150-151, רֹאוּ קִימְרוֹן, שְׁבוּעָה, עִמִּי 116 || 147 *יִזְכּוֹר אֲוֹלֵי יֵשׁ לְגְרוֹס יִזְכִּיר || 148 יִשְׁבְּעוּ קְרִיאָה חֲדָשָׁה; הַכּוּוֹנָה, אִם הַשּׁוֹפְטִים מִשְׁבִּיעִים גּוֹלָן בְּאֵלוֹת הַבְּרִית וְהוּא מִכְחִישׁ, עֲלִיו לְהִשְׁבִּיב אֵת הַגּוֹלָה וְלְהִתּוּדוֹת, לְבַל יַחַלֵּל אֵת הַשֵּׁם, רֹאוּ קִימְרוֹן, הַשְּׁבָעָה, עִמִּי 251-257 || 149 אִשֶׁם = אָשָׁם || 153-155 לְפִירוֹשׁ הַכְּתוּב כֹּאן רֹאוּ קִיסְטֵר, יוֹבֵלִים, עִמִּי 299 || 155 קֶץ קָז; קָרְבּוֹ וְכוּלְדֵר קוֹרָא לְמַדּוֹ שְׁלֹא עַל פִּי שְׂרִידֵי הָאוֹתִיוֹת; רִבִּין מִשְׁלִים [הַרְשַׁע] ||

4QD^a קטע 8 א 9-2 (+ 4QD^c קטע 6 ב 10-5 + CD^a טו 20-11)

- a עמדו לפני המבקר למה [יתפ]תה בה בדרשה אותו וכא[שר]
 3 יקים עלו לשוב אל | תורת מוש[ה] בכול לב ובכול נפש נקיאים
 4 הם [ממנו] אם ימעל וכול אשר נגלה מן התורה לרוב המחנה
 5 והו[א] שג[ה] בה יודיעהו המבקר אותו ויצוהו עלו וילמד 160
 6 עד שנה תמימה ולפי דעתה יקרב וכול היותו אויל
 7 [ומ]שוגע אל יבו וכול פתי ושוגה וכה עינים לבלתי ראות
 8 [ו]הגר או פסח או חרש או נער זעטוט א[ל] יבוא] איש
 9 [מ]אלה אל תוך העדה כי מלאכי הקוד[ש] ל[ת] בם []
 165] רבו שני האד []
 [] דוד
 [] ואל

אולי חסרה שורה

157 [יתפ]תה ייטעה; בה CD^a בו; על הכתיב בה"א לציין תנועת ם ראו קימרון Grammar עמ' 89; בדרשה CD^a בדורשו ||
 158 יקים עלו CD^a יקים אותו עליו || 160 [שג]ה רבין קורא שוה; קווי האות השנייה דהים בתצלומים הקיימים; בה
 CD^a בו; ויצוהו עלו CD^a וצה עליו || 161 דעתה CD^a דעתו; יקרב וכול CD^a חסר || 162 אל יבו CD^a חסר; פתי
 4QD^c פותה; וכה CD^a וכה, ראו קימרון Grammar עמ' 103, 309, והשוו ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שו' 1 || 163 זעטוט
 יצעירי || 164 ל[ת] גרסת CD^a נראית משובשת, דרוש כאן בינוני כגון מתהלכים || 165 רבו קריאת מ"ב [מ]עטו אינה
 מתאימה לשרידי האותיות ||

4QD^f קטע 4 ב 15-1 (+ 4QD^c קטע 6 ב 21-17 + CD^a טו 17-1)

f	[ם ב]]
2		חוקי הברית ועל הברית הה' דשה אשר צוה אל ביד מושה]	יברות]
3		על כן ייקום האיש]	170 לאמור] על]
4		ופרוש קציהם לעורון]	על נפשו לשוב אל]
5		ובש[בועותיהם]	ישאל מכול אלה הנה הוא]
6		המשטמה]	וביום אשר יקים]
7		מוצא]	מאחריו אם יקים את ה'בריו על]
8		לעשות]	175 שפתיך תשמור להקים כול שבועת אשר אשר יקום]
9		לסדר]	דבר מן התורה עד מחיר מות אל]
10		לאישה]	את התורה עד מחיר מות אל יקינמהו]
11		ואם]	להניא את שבועתה אל ינא איש שבועה אשר לא ידענה]
12		על]	להניא אם לעבור ברית היא יניא]
13		מזיד]	180 משפט הנדבות אל ידור איש למזבח מאום אנוס וגם]
14		רעהו]	ישאל אל יקדש איש את מאכל מישר]
15		ואם משדה]	יצדו] חרם אל יקדש איש מכל שדה
16			[אחזתו קדש לא]

169 יברות או זביות; הה' דשה] היא הברית הנזכרת בשוי 170 במובאה משמות לד 27 || 170 עמכה CD^a עמכם; על השימוש בפסוק הזה במחלוקת העתיקה על התורה שבעל פה ראו קיסטר, יובלים, עמי 299; *ייקום גרסו יקים || 172 [ובש[בועותיהם] 4QD^f החסר מתאים לצורה ובשבעותם || 175 *ייקום גרסו יקים || 176 *יפדהו] גרסו יפרהו; לסדר את CD^a לסדר מן]; לאפשרות הקריאה לסיר בהפעיל השוו ישעיהו לא 2 וראו הערה לשוי 221 || 177 עד מחיר בלי רווח בין המילים || 178-177 לאישה להניא את שבועתה פרפרזה של במדבר ל 14 || 178 אל ינא מ"ב קוראים בטעות יניא כגרסת CD^a; *הם גרסו אם || 179 *יניא]ה] גרסו יניאנה; *יקימנה] גרסו יקימה || 180 אנוס השוו שוי 185-186 להלן; למשמעות הפועל ראו ד' טלשיר, "על משמעי אניס בארמית ובעברית", מגילות ג (תשס"ה), עמי 205-229, ובמיוחד עמי 205-207; מזיד CD^a מאת || 181 מישר]ל שיעור הכתוב יאל יקדש איש (לאלוהים איזה שהוא) מאכל של ישראל אחיהו; הברמן קרא פיהו לא], ראו רבין, עמי 77, אולם אין די מקום להשלמתו, וההשלמה הזאת אינה מתאימה לפסוק המובא אחריה המדבר ברע; אמר מיכה ז 2; רעהו CD^a רעהו || 182 יצדו] חרם יש די מקום לצורה יצדו]; מפרש חרם = ינדר, איסור הנאה; אל או ונאל] כמו גרסת CD^a || 183 קדש = יקדיש ||

4QD^a קטע 8 ב 7-1 (+ 4QD^e קטע 6 ג 15-13 + 4QD^f קטע 4 ב 16 + CD^a טו 17-20)

a	[גַּם]
2	185	הַמְשַׁפֵּט הַזֶּה לְפִי הַחֹדֶר וְאֵם יִגְאָלְנוּ וְנַעֲנֵשׁ הַנּוֹדֵד אֶת חַמְצוֹת יִשְׁתִּית	
3		כִּסְף עֲרֹכוּ] וְאֵלֶּה (מְשַׁפֵּט) יָם) הַמְשַׁפֵּט יָם לְשׁוֹפְטִים	
4		לְשִׁפּוֹט צִדְּןָּ קָ וְלִקְדֵי קוֹדֵשׁ יָם אַחֵר הַנְּזָרָּ פִי אֵם אֲנוֹס	
5		הוּא עַד אֲשֶׁר יִוָּסְרָּ הַנּוֹדֵד] וְשִׁלֵּם הַנּוֹדֵד אֵם לֵא דַבָּר	
6		אֲמַת עִם רַעַה וְעַד] אֲשֶׁר יִשְׁיֵב] לְיָ אֵת הַגְּזֻלָּה וְשִׁלֵּם	
7	190	מִבֵּיתוֹ כִּמּוֹה כִּי לֹא הָיָה אֵת אֲשֶׁר צִוָּה אֵל לְדַבֵּר אֲמַת	

184 גַּם מִמְשִׁיךְ אֶת יָם קֹדֶשׁ לֵאלֹהֵי שְׁבִדֵי הַקּוֹדֶשׁ || 185 וְאֵם יִגְאָלְנוּ הוֹשִׁלֵּם עַל פִּי וִיקְרָא כִּז 27 כְּהַצַּעַת אַהֲרֹן שֶׁמֶשׁ; הַנּוֹדֵד
 כִּז גַּם CD^a || 186] וְאֵלֶּה (מְשַׁפֵּט) יָם) הַמְשַׁפֵּט יָם] מִיֵּב קוֹרְאִים (לְהַמְשַׁפֵּט); הַסּוֹפֵר מַחֵק כְּנֹרָאָה אֶת הַמִּילָה מְשַׁפֵּטִים כְּנֹדֶשׁ ||
 187 וְלִקְדֵי יָם כְּקִרְיָאֵת יוֹדִיצְקֵי בְּתַצְלוּם B-295918, הַשּׁוֹ וִיקְרָא כִּז; אֲנוֹס CD^a אֲנֹס]; לְמַשְׁמַעוֹת הַפּוֹעֵל אֲנִיִּס עֵינֵינוּ בְּמֹאמֵר
 הַמּוֹבָא בְּהַעֲרָה לְשׁוֹי 180 לְעֵיל; כְּמוֹ בְּשׁוֹי 180 הַאֲנָס נֹכֵר כִּאֵן בּוֹיָקָה לְמַתְנַת נֹדֶר, הַתּוֹאֵר אֲנוֹס חוֹזֵר אֵל הַאִישׁ הַנּוֹדֵד וְלֹא אֵל
 מַתְנַת הַנּוֹדֵר || 189 רַעַה וְעַד 4QD^e רַעַה עַד || 190 כִּמּוֹה יְעַרְכָּה; לֹא 4QD^e לֵא; לְדַבֵּר אֲמַת מְקוֹם חֲלָקֵי אַחֲרֵי
 אֲמַת, הַשּׁוֹ זְכַרְיָה ח 16 דְּבָרוֹ אֲמַת אִישׁ אֶת רַעַהוֹ ||

4QD^c קטע ג 20-15 (+ 4QD^a קטע ב 8-10 + 5QD קטע 1-2 + CD^a ט 7-1)*

e	[וא] שר אמר	
16	[ואשר אמר]	[כל אדם אשר יחרים *אדם מאדם בְּחֻקֵי הַגְּזָאִים לְהַמִּית הוּא
17	[לא תקום ולא]	תנטור את בני עמך כל [א]יש מבאי הַבְּרִית אשר י[ביא על רעהו] [דבר אשר]
18	[לא בהוכח ע]	ל פי עדים וְהַבִּיאוּ בְּ[חרון] אפו או ספר [לזקניו] לְהַבְזוֹתוֹ נוקם הוּא [ונו]טֵר
19	[ואין כתוב כי א]	ם נוקם הוּא לְ[צריו] נוטֵר ¹⁹⁵ לאויבו אם הִחְרִישׁ לוֹ מיום ליום וּבְחֻרְ[וֹ]ת אפו
20	[בו דבר בו סרה ונענש אם	בדבר מות] דבר כן יִעַן[שה] לוֹ וזו[קניו] יִהיוּ נִקְיִים [

* כתב יד היסוד נקלף באמצע השורות ובסופן. הקילוף סומן רק במקומות שהטקסט לא הושלם מעותק CD^a; על החוק שכאן ראו א' קימרון "דין הנוקם והנוטר במגילות מדבר יהודה", אוהב שלום: מחקרים לכבודו של ישראל פרידמן בן-שלום, באר שבע תשס"ה, עמ' 499-505 || 191 [אמר] ויקרא כז 28 || 192 *אדם גרסו חרם; [אמר] ויקרא יט 18 || 193 תנטור מ"ב קוראים תטור כגרסת CD^a; כל CD^a וכל; מבאי CD^a מביאו; רעהו או רעהו (נהגה re'o); מ"ב קוראים רעהו || 194 [על פי CD^a לפני; [לזקניו] ילזקני העם; ילשופטים; לְהַבְזוֹתוֹ CD^a להבזותו || 195 כתוב נחום א 2; מיום ליום 4QD^b קטע 9 שוי 1 נוסף וּמְחֻדָּשׁ לחודש, השו 4Q306 קטע 1 שוי 2 || 195-196 אם הִחְרִישׁ ... דבר כן הטקסט בכתב יד היסוד ארוך מזה שבעותק מן הגניזה שכתוב בו "אם החריש לו מיום ליום וּבְחֻרְוֹן אפו בו דבר בו דבר מות ענה בו". זה טקסט חסר מובן ונראה שנשמטו ממנו כמה תיבות כמו התיבות הכתובות בתחילת שוי 196 באותיות חלולות || 196 דבר כן CD^a ענה בו; וְזִמְ[ת] ... [המעל] CD^a חסר; כן יִעַן[שה] לוֹ השו דברים יט 19 ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו; וזו[קניו] או וה[וקנים] כקריאת יודיצקי; כן יִעַן[שה] לוֹ השו דברים יט 19 ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו ||

CD^a ט 12-7 (+ 4QD^b קטע 9 א 6-1 + 5QD קטע 1 3-5)

ט יען אשר לא הקים את מצות אל אשר אמר לו הוכח
 8 תוכיה את רעיך ולא תשא עליו חטא על השבועה אשר
 9 אמר לא תושיעך ידך לך איש אשר *ישביע על פני השדה
 10 אשר לא לפנים השפטים או מאמרם הושיע ידו לו וכל האובד
 11 ולא נודע מי גנבו ממאד המחנה אשר גנב בו *ישביע בעליו
 12 בשבועת האלה והשומע אם יודע הוא ולא יגיד ואשם

197 אמר ויקרא יט 17; לו מיליק קורא בעותק 5QD לוא אבל בתצלומים הקיימים האותיות שאחרי הווי"ו אינן ברורות; מ"ב חיברו לכאן קטע זעיר ובו המילה [] ענה; הקטע הזה אינו מתאים בצורתו והאותיות שבו אינן מתאימות לנוסח של כתבי היד האחרים || 199 אמר המובאה מבוססת כנראה על שמואל א כה 26; *ישביע בעותק 4QD^b [ן]שיע לו, זו הגירסה המקורית ואילו גירסת CD^a משובשת בהשפעת המילה השבועה שבפתיחה המכוונת לשבועת אביגיל שהצילה את דויד מעשיית דין לעצמו; דיון מפורט יובא במאמר של אלכסי יודיצקי ואלישע קימרון העתיד להופיע במגילות טו || 200 לפנים = לפני או לפי; מאמרם יעל פי דברם, מרשותם, השו שוי 119 לעיל, הושיע צורת מקור = hošê בעי"ן נחה || 201 גנב אולי סביל קל; *ישביע 4QD^b [יש]מיע, ראו B-358135, קריאה זו מאמתת את התיקון שהציע שכטר ||

CD^a ט 13-י 3 (+ 4QD^a קטע 8 ג 3 + 4QD^b קטע 9 א 8-7 + 4QD^c קטע 6 ד 11-15)

ט	כל אשם מושב אשר אין בעלים* והתורה* המישב לכהן
14	והיה לו לבד מאיל האשם (וכל) וכן כל אבדה נמצאת ואין
15	לה בעלים והיתה לכהנים כי לא ידע מוצאה את משפטה
16	אם לא נמצא לה בעלים הם* ישמרו כל דבר אשר ימעל
17	איש בתורה וראה רעהו והוא אחד אם דבר מות הוא* וידיעהו
18	לעיניו בהוכיח למבקר והמבקר יכתבהו בידו עד עשותו
19	עוד לפני* אחד ושב והודיע למבקר אם ישוב וניתפש לפני
20	אחר שלם משפטו ואם שנים הם והם מעידים על
21	דבר* אחר והובדל האיש מן הטהרה לבד אם נאמנים
22	הם וביום ראות האיש יודיעה למבקר ועל ההון יקבלו שני
23	עידים נאמנים ועל אחד להבדיל הטהרה ואל יקובל
י	*עוד לשופטים להמית על פיהו אשר לא מלאו ימיו לעבור
2	על הפקודים ירא את אל אל יאמן איש על רעהו
3	לעד עובר דבר מן המצוה ביד רמה עד זכו לשוב

203 אין בעלים השוו לביטוי ואין לה בעלים בשוי 204-205; *והתורה גרסו והתודה; *המישב = המשיב || 204 (וכל) הסופר מחק את המילה במשיכת הדיו ימינה וצורת הווי"ו השתנתה || 206 *ישמרו אולי = ישמרוה || 207 *וידיעהו אולי יש לגרוס יודיעהו || 208 לעיני המועל; בהוכיח = בהוכיח, בליווי ראיות || 209 *אחד אולי יש לגרוס אחר || 210-212 הטקסט שבשורות האלה נידון במאמר מעמיק: שלמה נאה ואהרן שמש "עדים זוממים: לתולדותיה של פרשנות הלכתית קדומה", מגילות יא (תשע"ו) עמ' 296-315. המחברים העמידו על כך שפרשת העדויות הנזכרת כאן היא מעין שכתוב מדרשי של הכתוב בדברים יט 15 והתקנה בשורות 210-212 עוסקת בדניי נפשות ובהמתת האשם. לדעתם, עונש ההרחקה המוטל כאן סותר את החוק שבתורה. לפיכך הם משחזרים את הטקסט על פי 4QD^c (שהטקסט שלו קצר מזה של כתב היד מן הגניזה) כדלהלן: [והומת] האיש לבד אם נאמנים הם במקום והובדל האיש מן הטהרה לבד אם נאמנים הם וביום ראות האיש יודיעה למבקר. ובאמת בטקסט של 4QD^c חסרות המילים מן הטהרה אך יש בו די מקום לשאר המילים שבכתב היד מן הגניזה, אולי בקיצור מעין וביום ראותו יודיע למבקר. המונח והובדל (בלי ציון זמן) מציין גירוש לצמיתות שהוא העונש הכבד ביותר בעונשי עדת היחד (ראו ליכט, סרכים, עמ' 153, 155) ואילו עונש ההמתה המוצע על ידי המחברים אינו מתאים לעונשי העדה ואינו מופיע לא בעונשים שבמגילת ברית דמשק ולא באלה שבסרך היחד. עונש ההמתה שנקבע בתורה לא היה אפשרי בתקופת שלטון הרשעה ואת מקומו מילא עונש ההרחקה לצמיתות || 211 *אחר אולי יש לגרוס אחד; לבד נראה שיש לחבר את לבד אל אם שאחריה כמילית מורכבת, למרות המקום החלק שבין התיבות האלה || 213 עידים 4QD^c עדים; ועל אחד 4QD^c ועל פי עד אחד; הטהרה גרסו מן הטהרה כמו בשוי 211 || 214 *עוד גרסו עיד = עד; ימיו 4QD^c ימו || 216 עובר חוזר אל איש; ביד רמה יבזדון; זכו אולי יכו או זכו, צורת מקור משורש זכ"ך, כלומר, עד אשר יהיה זכאי לשוב, השוו סרך היחד ח 18, ט 9 ||

4QD^e קטע 6 ד 20-15 (+ 4QD^a קטע 8 ג 9-4 + CD^a י 10-4)*

e וְזֶה סֶרֶךְ לְשׁוֹפְטֵי הָעֵדָה [עד] 16
 16 אֲנָשִׁים בְּרוּרִים מִן הָעַדָּה לְפִי הָעֵת אֲרַבְעָה לְמַטֵּה לֹוִי וְאַהֲרֹן וּמִשֵּׁרָא לְ[ששה]
 17 מְבֹנְנִים בְּסֵפֶר הַהֶגְלָי וּבִיסוּרֵי הַיְּהוּדִית [מבני ה] מִשׁ וְעֹשֵׂרִים שְׁנָה וְעַד בֶּן שָׁשִׁים שְׁנָה
 18 וְלֹא יִתְיַצֵּב עוֹד מִבֶּן שָׁשִׁים שְׁנָה [ומעלה] לְשֹׁפֵט אֶת הָעֵדָה כִּי בְּמוֹעֵל [הָאָדָם מֵעַט] 220
 19 יָמוּ וּבַחֲרוֹן אַף אֵל בְּיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ [אמר *לסור א]ת דְּעַתָּם עַד אֲשֶׁר לֹא [ישלימו י]מ[ן]יָהֶם
 20 עַל הַטְּהָרָה בְּמִים

* כתב יד היסוד נקלף באמצע השורות. הקילוף סומן בסוגריים עיליים רק במקומות שהטקסט לא הושלם מכתבי יד אחרים || 218-217 [עד] עֲשֶׂרָה י' לא פחות מעשרה; השוו סרך העדה ב 22 ולהלן פרק ד שוי 3, וכן מלכים ב ד 35 || 218 [מן הַעַדָּה] 4QD^a נכתב מלכתחילה מן עדה או מהעדה || 219 בספר ההגלי י' יבתורה; [וביסור] רי 4QD^a וביש[ן], ראו קימרון Grammar עמ' 118-121; CD^a וביסודי; [ח]מִשׁ CD^a חמשה; ועַד בֶּן [CD^a עד בני || 220 וְלֹא CD^a ואל; לְשֹׁפֵט העור מקולף אך רושם האותיות נראה בבירור בתצלום מיקרוסקופ באור אולטרה סגול; בְּמוֹעֵל CD^a 4QD^a במעל || 221 יָמוּ או יָמוּ; *לְסוֹר גרסו לסיר = להסיר; 4QD^a [לשיר], ראו הערה לשוי 176; עַד אֲשֶׁר לֹא [ישלימו י]מ[ן]יָהֶם CD^a עד לא ישלימו את ימיהם; בקטע 14a שבעותק a כתוב עד אשר לו אך שילובו של הקטע הזה בעייתי, ראו הערה לשורה 226 || 222 עַל הַטְּהָרָה בְּמִים כותרת לחוקי הטהרה במים; יש לקרוא כנראה הַטְּהָרָה, צורת בינוני פֶּעַל ||

CD^a י 10-יא 3 (+ 4QD^a קטע ג 8-9 + 4QD^c קטע ט 6 ד 20-21, ה 1-4)

	אל	
11	ירחץ איש במים צואים ומעוטים מדי מרעיל איש	
12	אל יטהר במה כלי וכל גבא בסלע אשר אין בו די	225
13	מרעיל אשר נגע בו הטמא וטמא מימיו *במימי הכלי	
14	על השבת לשמרה כמשפטה אל יעש איש ביום	
15	(מל) השישי מלאכה מן העת אשר יהיה גלגל השמש	
16	רחוק מן השער מלואו כי הוא אשר אמר שמור את	
17	יום השבת לקדשו וביום השבת אל ידבר איש דבר	230
18	נבל ורק אל ישה ברעהו כל אל ישפוט על הון ובצע	
19	אל ידבר בדברי המלאכה והעבודה לעשות למשכים	
20	אל יתהלך איש בשדה לעשות את עבודת הפצו	
21	השבת אל יתהלך חוץ לעירו + (א) על אלף באמה	
22	אל יאכל איש ביום השבת כי אם המוכן ומן האובד	235
23	בשדה ואל יאכל ואל ישתה כי + אם היה במחנה	
יא	בדרך וירד לרחוץ ישתה על עומדו ואל ישאב אל	
2	כל *כל אל ישלח את בן הנכר לעשות את הפצו ביום השבת	
3	אל יקח איש עליו בגדים צואים או מובאים	

223 על הכותרת לחוקי הטהרה במים ראו שוי 222 || 224 ומעוטים מ"ב קוראים בעותק a [ומן]עטים אבל בתצלומים אין רואים עיין; מוצע לקרוא [ומע]טים או [ומע]טים כבעותק מן הגניזה; מרעיל = מרחל כלי המחזיק ארבעה סאה, ראו ליברמן, יוונית, עמ' 135 || 225 במה 4QD^c בהם כקריאת יודיצקי או בהם ככקריאת מ"ב; כלי 4QD^c כל כלי || 226 מרעיל = מרחל כבשורה 224; *במימי גרסו כמימי || 229 אמר דברים ה 11 || 234 השבת חסרה מילת יחס מעין ממוזרת או אחר; (א) על אלף באמה כתוב באותיות עבות ובמקום האות המחוקה חסרה מילה, כגון יותר, והשוו מצוות שבת, 4Q264a קטע 1 שוי 1 || 235 המוכן ימאוכל שהוכן לפני השבת; ומן האובד כנראה = מתבואה או מפרי שנפלו מן הצמח || 236 אם היה במחנה המילים האלה פותחות חוק חדש ונראה שלפניהן נשמטו כמה מילים (קיסטר) || 238 *כל גרסו כלי ||

4QD^f קטע 5 א 21-1 (+ 4QD^e קטע 6 ה 21-12 + 4QD^a קטע 9 א 16 + CD^a יא 3-יב 6)

- f 240 [בגזו כי אם כוב] סו במים או שופים בלבונה אל יתערב [איש מר] צונו
 2 [בשבת אל ילך א] יש אחר בהמה לרעותה חוץ מעירו כל] אם אלפים] באמה
 3 [אל ירם את] ידו להכותה באגרופ אם סוררת ה]א אל יוציא] אה
 4 [מביתו אל יוציא] איש מן הבית לחוץ ומן החוץ לבית וא]ם בסו] כה יהיה
 5 [אל יוצא מלמנה ו]אל יבוא אל]יה] אל יפתח כלי טוח בשבת] אל [ישא איש
 6 [עלו סמנים לצ]ת ולבוא [ב]שבת אל יטול בבית מושבת סלע ועפר אל
 7 [ישא איש אומן את] ה]יונק] [לצאת ולבוא בשבת אל ימר את עבדו ואת
 8 [אמתו ואת *שוכרו ב]שבת] אל יילד איש בהמה בשבת ואם תפול אל בור
 9 [ואל פחת אל יקימה בש]בת אל ישבות איש במקום קרוב לגוים בשבת
 10 [אל יחל איש את השבת על הון ובצע בשבת וכול נפש אדם אשר תפול
 11 [אל מים] מקום מים ואל [ר] אל יעלה [אי]ש בסולם וחבל וכלי אל יעל איש
 12 [למזבח בשבת כי אם עו]ל]ת השבת כי כ]ן כתוב מלבד שבתותיכם אל [יש]לה
 13 [למזבח עולה ומנחה ולבונה] ו]עין ב]ד איש] טמא [באה]ת מן הטמאות לה]רשותו]
 14 [לטמא את המזבח כי כן] כתוב זבח רשעים תעבה [ותפלת] צדיקים כמנחת
 15 [רצון וכל הבא אל בית ההשתחוות אל יבוא טמא כבוס וב]הרע]
 16 [חצוצרות הקהל] יתקדם או יתאחר ולוא ישביתו את העבודה] כולה כ]י
 17 [בית קודש הוא אל [ישכב איש עם אשה בעיר המקדש לטמא את [עיר]
 18 [המקדש בנדתם ס]ל איש אשר ימשולו בו רוחות בליעל ודבר סרה כ]משפט]
 19 [האוב והידעוני ש]פט וכול אשר יתעה לחלל את השבת ואת המו]עדו]
 20 [לא יומת כי על בני] האדם משמרו ואם ירפא ממנה ושמרוהו עד [שבע]
 21 [שנים ואחר ב]וא לקהל אל ישלח איש את ידו לשפוך [דם לאיש]

שוליים תחתונים

240 יתערב = "יטמא", ראו א' קימרון "אל יתערב איש מרצונו בשבת (ברית דמשק יא 4)", דברי הקונגרס העולמי התשיעי למדעי היהדות, חטיבה ד, ירושלים תשמ"ו, עמ' 9-15 || 241 בהמה CD^a הבהמה || 242 ירם יש מקום להוסיף איש או כיו"ב || 243 אל יוציא = אל יוצא || 244 יבוא יבוא; יפתח CD^a פתח || 245 [לצ]ת CD^a לצאת || 246 ה]יונק] [רוחב הקטר לפני המילה ולאחריה מעידים על נוסח ארוך יותר מזה של CD^a, כגון [אל ישא איש אומן את [ה]יונק]ים], וכן יש לשחזר גם בעותק 4QD^e, ימר CD^a ימרא איש || 247 *שוכרו גרסו שנייד; 4QD^e המילים האלה חסרות (אלא אם כן נתלו בין השיטין); [ב]שבת]ת] 4QD^e ב]יום השבת]; בשבת CD^a ביום השבת; תפול 4QD^e יפול; CD^a תפיל || 247-251 לפירוש החוקים ראו שמש, שבת, עמ' 484-501 || 248 אל ישבות ... בשבת 4QD^e חסר || 250 [ר] CD^a מקם, השוו 4Q265 קטע 6 שוי 6; [אי]ש 4QD^e תלוי בין השיטין; וחבל 4QD^e ובהגל || 251 שבתותיכם CD^a 4QD^e מקום חלק אחרי המילה || 252 למזבח CD^a איש למזבח, רוחב הקטר כאן מעיד על נוסח קצר || 253 כתוב משלי כא 27; תעבה מ"ב קוראים תעבה || 254 ההשתחוות CD^a השתחות || 255 הקהל קריאה מעין ההקהל מתאימה יותר לרוחב הקטר ואולי הושמטה ה"א היידוע לפני ה"א בנוסח CD^a (ראו בהערה הקודמת) || 255-256 [כ]י בית] ראו אנטה שטוידל (1993) RQ16, עמ' 109-122 || 257 איש CD^a תלוי בין השיטין || 260 ואחר רוחב הקטר מעיד על טקסט ארוך יותר; לקהל CD^a אל הקהל ומקום חלק ||

CD^a יב 22-6 (+ 4QD^a קטע 9 ב 8-1 + 4QD^b 9 ג)

יב	מן הגוים
7	בעבור הון ובצע וגם אל ישא מהונם כל בעבור אשר לא
8	יגדפו כי אם בעצת חבור ישראל אל ימכר איש בהמה
9	ועוף טהורים לגוים בעבור אשר לא יזבחום ומגורנו
10	ומגתו אל ימכר להם בכל מאדו ואת עבדו ואת אמתו אל ימכור 265
11	להם אשר באו עמו בברית אברהם אל ישקץ איש את נפשו
12	בכל החיה והרמש לאכל מהם מעגלי הדבורים עד כל נפש
13	החיה אשר תרמוש במים והדגים אל יאכלו כי אם נקרעו
14	חיים ונשפך דמם וכל החגבים במיניהם יבאו באש או במים
15	עד הם חיים כי הוא משפט בריאתם וכל העצים והאבנים 270
16	והעפר אשר יגואלו בטמאת האדם לגאולי שמן בהם כפי
17	טמאתם יטמא הנגע במ וכל כלי (מסמר) מסמר או יתד בכותל
18	אשר יהיו עם המת בבית וטמאו בטמאת *אחד כלי מעשה
19	סרך מושב ערי ישראל על המשפטים האלה להבדיל בין
20	הטמא לטהור ולהודיע בין הקודש לחול ואלה החקים 275
21	למשכיל להתהלך במ עם כל חי ולמשפט עת ועת וכמשפט
22	הזה יתהלכו זרע ישראל ולא יוארו

262 ישא 4QD^a [ישא] א[ש] || 263 חבור 4QD^b חבור || 264-265 ומגורנו ומגתו כנראה = דגן, תירוש ויצהר, השוה במדבר יח 27 || 267 החיה ההיא הראשונה תוקנה כנראה מחיית; מעגלי הדבורים הכוונה לרימות הדבורים שבדבש || 269 במיניהם במקום למיניהם || 270 עד הם חיים יבעודם בחיים || בריאתם פְּרִיָתָם לשון אכילה || 270-273 על העניין ראו נעם, פולמוס, עמי 84-94 || 271 לגאולי = ילטומאת משקים; שמן בהם רבין קורא שמו כהם || 272 יטמא 4QD^a אולי ויט[מא] || 273 בטמאת אולי יש לגרוס כטמאת למרות היסוסיו של גינצבורג, עמי 83, הרי יש כאן השוואה; *אחד גינצבורג ומייב סוברים שמקומה אחרי בבית; דומה שאין די מקום להכילה בטקסט של 4QD^a, ראו מייב, עמי 68 ||

ד. תקנות

CD^a יב 22-יג 16 (+ 4QD^a קטע 9 ב 14 - ג 3 + 4QD^b קטע 9 ד 11-1 + 4QD^f קטע 5 ב 20-21)

יב	1	וְזֶה סֵרֵךְ מוֹשֵׁב
23		הַמְחַנְנֵת הַמְתַּלְכִּים בְּאֵלֶּה בִּקְצֵן הַרְשָׁעָה עַד עֲמוּד *מִשׁוּחַ אַהֲרֹן
ג		וְיִשְׂרָאֵל עַד עֲשֶׂרָה אַנְשִׁים לְמוֹעֵט לְאַלְפִים וּמֵאִיּוֹת וְהַמְשִׁימִים
2		וְעֲשֶׂרוֹת וּבִמְקוֹם עֲשֶׂרָה אֶל יִמֵּשׁ אִישׁ כֶּהֵן מִבּוֹנֵן בְּסֵפֶר הַהֲגִי עַל
3	5	פִּיהוּ יִשְׁקוּ כֹּלָם וְאִם אֵין הוּא בַחֲוֹן בְּכָל אֵלֶּה וְאִישׁ מֵהַלּוּיִם בַּחֲוֹן
4		בְּאֵלֶּה וַיֵּצֵא הַגֹּרֵל לְצִאֵת וּלְבֹאֵ עַל פִּיהוּ כָל בְּאֵי הַמַּחֲנֶה וְאִם
5		מִשְׁפֵּט לְתוֹרַת נֹגַע יִהְיֶה בְּאִישׁ וּבֹא הַכֶּהֵן וְעַמֵּד בְּמַחֲנֶה וְהִבִּינוּ
6		הַמְּבַקֵּר בְּפִרוּשׁ הַתּוֹרָה וְאִם פְּתִי הוּא הוּא יִסְגִּירֵנוּ כִּי לֵהֵם
7		הַמִּשְׁפָּט וְזֶה סֵרֵךְ הַמְּבַקֵּר לְמַחֲנֶה יִשְׁכִּיל אֶת הַרְבִּיּוֹת בְּמַעֲשֵׂי
8	10	אֵל וַיְבִינֵם בְּגִבּוֹרוֹת פְּלֹאֵ וַיִּסְפֵּר לְפָנֵיהֶם נְהִיֹּת עוֹלָם *בְּפִרְתִּיהָ
9		וַיִּרְחַם עֲלֵיהֶם כֹּאֵב לְבָבֵי וַיִּשְׁקֹד לְכָל מִדְּהוּבָם כְּרוּעָה עֲדָרוּ
10		יֵתֵר כָּל חֲרִצּוֹבוֹת קִשְׁרֵיהֶם לְבִלְתִּי הִיֹּת עֲשׂוֹק וְרִצּוֹן בְּעֲדָתוֹ
11		וְכָל הַנוֹסֵף לְעֲדָתוֹ יִפְקְדֵהוּ לְמַעֲשָׂיו *וְשׁוֹכְלוּ וְכוּחוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ וְהוֹנוֹ
12		וְכַתְּבוּהוּ בְּמִקְוֵמוֹ כִּפִּי נְחַלְתּוֹ בְּגֹרֵל הָאוֹר אֵל יִמְשׁוּל אִישׁ
13	15	מִבְּנֵי הַמַּחֲנֶה לְהַבְיֵא אִישׁ אֵל הָעֵדָה וְזוֹלְתֵי פִי הַמְּבַקֵּר אֲשֶׁר לְמַחֲנֶה
14		וְאִישׁ מִכָּל בְּאֵי בְרִית אֵל אֵל יִשָּׂא וְאֵל יֵתֵן לְבְּנֵי הַשַּׁחַת כִּי
15		אִם כֶּף לִכְף וְאֵל יַעֲשֵׂ אִישׁ אִדְּבָר לְמַקְהָ וּלְמַמְכָר כִּי אִם הָוֹדִיעַ
16		לְמַבְקֵר אֲשֶׁר בְּמַחֲנֶה וְעֲשָׂה בְּעֵצָה

2 *מִשׁוּחַ גִּרְסוֹ מִשִּׁית הַשּׁוּר 4QD^a קטע 10 א שו' 12 וסרך היחד ט 11 || 3 עַד לְשִׁימוֹשׁ הַמִּילִית כִּאֵן הַשּׁוּר סֵרֵךְ הָעֵדָה ב 22 (קִיסְטֵר) || 4 עֲשֶׂרָה הֵיִיא נְרֵאִית כַּחֲיִיִּית; הַהֲגִי 4QD^a [ה]גִּיא || 6 וּלְבֹא 4QD^a [ו]לְבֹ; כָּל הַכִּיִּף תּוֹקְנָה כְּנֵרָא מְבִיִּית; 4QD^a [אֵת כוּל] || וּבֹא [ו]בֹא || 8 הוּא 4QD^f תְּלוּי בִּין הַשִּׁיטִין || 10 *בְּפִרְתִּיהָ גִרְסַת 4QD^b [בפ]תְּרִיהֶם עֲדִיפָה || וַיִּרְחַם עֲלֵיהֶם מִיֵּיב קוֹרֵאִים בְּעוֹתֵק 4QD^b [וְעֵלִיָּהֶם] יִרְחַם; וַיִּשְׁקֹד עֲדִיף עַל וַיִּשְׁקֶה וְעַל הַהֶשְׁלָמָה שֶׁל רִבִּין וַיִּשְׁ[יב]; כְּרוּעָה 4QD^b כְּרוּעָה || 13 *וְשׁוֹכְלוּ וְשׁוֹכְלוּ || 14 נְחַלְתּוֹ רִבִּין קִרָא הִיּוֹתוּ; הָאוֹר וְלֹא הָאֵת] כְּקִרְיַאת רִבִּין || 15 זוֹלְתֵי רִבִּין [לְמִרוֹת] || 16 הַשַּׁחַת בְּאוֹמְגֵרְטוֹן, בְּנֵי הַשַּׁחַר, הַצִּיעַ הַשַּׁחַר, אֵדְךְ קִיסְטֵר עֵינֵן הֵיטֵב בְּכַתֵּב הַיַּד הַמְּקוֹרֵי וְרֵאָה רִשְׁמִים בְּרוּרִים שֶׁל תִּיּוֹ || 17 דְּבָר רִבִּין קִרָא חֶבֶר; מִיֵּיב קוֹרֵאִים בְּעוֹתֵק 4QD^a [וְאֵל י]עֲשֵׂ [אִישׁ לְמַקְהָ וּלְמַמְכָר ד]בְּר וְנֵרָאָה יוֹתֵר לְקִרָא אֶת הַמִּילָה הָאֲחֵרוֹנָה [וּמַמְ]כָר אוֹ כִּיּוֹיֵב עַל פִּי CD^a || 18 בְּעֵצָה רִבִּין קִרָא אֲמָנָה ||

4QD^a קטע 9 ג 10-4 (+ 4QD^d קטע 10 ב 2-1 + CD^a יג 16-19)*

a	וְלוֹ יִשׁוּגוּ וְכֵן לְכוּל לֹקְ[ח] אֲשֶׁר
5	וְהוּוּ[ש] אַה בַּעֲצָה וְכֵן וְכֵן לְ[מַגְרֵשׁ] 20
6	הוּוּ[א] יִיֶסֶר אֶת בְּנֵיהֶם וּבְנֵי־הַיָּהוּדִים
7	וּשְׂפָמִין בְּרוּחַ עֵן וְהוּוּבֵא[הַבַּת הַסֵּד]
8	וְאֵל יִטוּר לְהַיָּס בְּקִנְיָא וּבְאֵף וְעֵבֶר
9	עַל פְּשַׁעֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ
10	25 [בְּעֵדוּתוֹ לֹא יִשְׁפֹּט בָּם] שְׂפָטֵיהֶם

* הטקסט של 4QD^a שרד בחמישה קטעים שמוקמו על פי CD^a. שיחזור הטקסט של 4QD^d בעייתי. מ"ב הביאוהו כאן אך לא שיחזרוהו. שטגמן, עמ' 498-501 ששיחזר לראשונה את הקטע סובר שהטקסט שהכיל היה קצר מזה של כתבי היד האחרים, חסרו בו לדעתו השורות המתאימות לשו' 23-25 של הטקסט המורכב || 19 וְלוֹ יִשׁוּגוּ 4QD^d וְלִיֶּאֱלֵינוּ ||; הצורה ישוגו היא עתיד קל משורש שגי' || 20 וְהוּוּ[ש] אַה מ"ב לא דייקו בסידור הקטעים וקראו בטעות וְהוּוּא; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 145; בעותק CD^a יש מקום לקריאה הַשְׂיָאוּ אֹתָם]; בַּעֲצָה יִכְרְצוֹן הַיּוֹעֵץ, כמו בשו' 18 לעיל; וְכֵן וְכֵן לְ[מַגְרֵשׁ] CD^a וכן למגרש; נראה שהמילית וכן נכתבה פעמיים בנוסח 4QD^a אך השרידים מטושטשים || 21 וְהוּוּ[א] או וְהוּוּ[א], 4QD^d וְהוּוּ[א] || 22 [בְּרוּחַ] עֵן וְהוּוּ אֵה בעותק CD^a היה הטקסט ארוך יותר, אולי [ברוח אמת ו]בְּעֵנוּה; השוו סרד היחד ב 24, ה 25 (קיסטר) || 23 וְאֵל CD^a אֵל; וְעֵבֶר 4QD^d וְהוּוּ[א] יִעֲבֹר || 23-24 וְעֵבֶר עַל פְּשַׁעֵיהֶם אפשר להשלים גם ועזב כולל פשעיהם || 25 [בְּעֵדוּתוֹ ... בָּם] שְׂפָטֵיהֶם השוו פרק א שו' 225-226, 233-234; וכולדר קורא בשבִּלְעֵת הַבְּרִית ||

CD^a יג 22-20 (+ $4QD^a$ קטע 9 ג 15-11 + $4QD^b$ קטע 9 ה 1 + $4QD^d$ קטע 10 ב 5-3)*

יג	וזה מושב המחנות לכל זרע ישראל ^ל	26
21	[ואשר לא יהזיקו בא]לה לא יצליחו לשבת בארץ ו[לא ינצלו]	
22	[ממזקות] אלה השפטים למשכיל [לחת הלך במ]	

* על הטקסט של $4QD^d$ ראו עמ' 49 || 27 ההשלמה על פי פרק א שוי 179 || 28 **ממזקות** או **ממזיקים**; **אלה** על פי $4QD^d$, ולא [ו]אלה; **השפטים** אין מקום להשלמה של רבין ה[משפטי]ם ואין כנראה אות תלויה כפי שמציע שטגמן, עמ' 500; מדובר כאן בתקנות שיש לנהוג על פיהן בתקופת שלטון הרשעה ככתוב בהמשך, שוי 29-32; השוו בשפסות סרך העדה א 11, להלן עמ' 235 ||

4QD^b קטע 9 ה 13-2 (+ 4QD^a קטע 9 ג 19-17, 10 א + 4QD^c קטע 2-1 2 + 4QD^d קטע 10 ב 11-6 + CD^a יד 8-1)*

b	[כאשר יפקוד אל את ה]ארץ בבו [א ה]דבר אשר דבר יביא
3	30 [על עמפה ימים אש]ו לוא באו [מ]יום סור א[פ]רים מעל
4	[יהודה וכל המתה]ל[כי]ם באל[נה] ברית אל נאמנת
5	[להם] להנצילם מכל מו[קשי] [הש]חת כל פ[ת]א[ים] עברו[ם]
6	זיענשו ונסרך מושב כ[ול] המ[ח]נות יפקדו [כלם] בשמ [ותיהם]
7	הכוהנים [לראשונה והלויים] שניים ובני ישראל
8	35 [ש]לשיים ויכתבו[ם] בשמותיהם איש אחר אחיהו הכוהנים
9	[ל]ראשונה[ם] והלויים שנים ובני ישראל שלשיים
10	[ו]הגור רביעי[ם] וכן י[שבו] וכן ישאלו[ם] לכול ויהי[ם] והן אשר
11	[יפ]קד בראש ה[רב]ים מ[בני] שלושים שנה ועד בן ששים
12	שנה מ[בונן] [בספר] ההג'י ובכול משפטי התורה לדבר[ם]
13	40 [כ]משפטים

* על הטקסט של 4QD^d קטע 10 ראו עמ' 49 || 29 ההשלמה על פי פרק א שוי 165; דבר ישעיהו ז 17; יביא מייב קוראים יבוא, השוו הערה לפרק א שוי 165 || 30 לוא באו 4QD^a לו בא || 31 וכל 4QD^a וכול; נאמנת CD^a נאמנות; המתה]ל[כי]ם באל[ה] חוזר אל ואלה ... להתהלך במ שוי 28 || 32 [הש]חת על פי רוחב הקטר; CD^a שחת || 32-33 פ[ת]א[ים] עברו ויענשו CD^a פתאום ונענשו ומקום חלק אחרי ונענשו; השוו משלי כז 12 || 33 [כלם] **בשמ**[ותיהם] או 'כלם' **בשמ**[ותם]; 4QD^d אות תלויה מעל המילה || 34 [לראשונה והלויים] בקטר בעותק 4QD^d יש אולי מקום לעוד מילה || 35 [ש]לשיים CD^a שלשתם והגר רביע; שלשתם היא שיבוש גראפי של שלישיים; [אי]ש בקטר בעותק 4QD^b יש אולי מקום לעוד מילה || 36 והלויים 4QD^c והלויים; שלשיים CD^a שלושתם שהיא שיבוש גראפי מן שלישיים || 37 רביעי CD^a רביע || 38 [יפ]קד או [יפ]קד; בראש CD^a אש, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 247 || 39 שנה CD^a חסר; ההג'י כקריאת מייב, וכולדר קורא ההג'י שלא ככתוב; לדבר[ם] CD^a לדברים ||

4QD^a קטע 10 א 11-11 (+ 4QD^d קטע 11 א 1, קטע 14 + 4QD^b קטע 9 ה 13-14 + CD^a יד 8-17)

a	[ו]המבקר שלכול
2	[המחנות מבן] שלושים[ן] שנה עד ב[ן] [ח]משים [בעול]בכול ס[ו]ך
3	[אנשים ו]לכול לשון *רמ פריה, על פי[הו] יבאו [כול באי] הע[ד]ה
4	[איש בתרו] וכול הד[בר] אשר [יהיה לכול] [האד]ם לדבר לעדה,
5	[למבקר ידבר] לכול ר[וי]ב ומשפט [זה סרך הרבי]ם [ל]הכין כול
6	[חפציהם שחר] שני [ימים לממעי]ט וינתן [על יד] המבקר והשופטים
7	[ממנו ית]נו בעד פצ[ע]ים וממנו י[חזקו בעד] [הע]ני והאביון
8	[וליקן א]שר יכרע ו[ל]איש אש[ר] ינוגע ולאש[ר] ישבה לגו נכר
9	[ולבתולה אש]ר אי[ן] ל[ו]ה[ו] גואל ולנער אשר אין *לדורש ולכול
10	[עבודת בית] החבר ו[ל]ו יכרת בית החבר מידם זה פרוש
11	מושב פול המחנות וא[ם] לה יסודות אושי הקהל

41 שלכול CD^a אשר לכל || 42 המחנות מ"ב קוראים מחנות; [ח]משים CD^a חמשים שנה וכן משלימים מ"ב, אולם בעותק 4QD^a אין די מקום להשלמתם; המבנה הקצר נפוץ במגילות, שלא כבמקרא || 43 *רמ פריה הטקסט משובש; יבאו = יבוא, נהגה yabo^wu || 44 וכול CD ולכל; לעדה CD^a חסר || 46 שני [ימים לממעי]ט וינתן CD^a שני ימים לכל חדש לממעיט ונתנו; והשופטים הסופר רשם את המ"ם הסופית מתחת השורה כדי שלא לפלוש לטור הבא || 47 פצ[ע]ים מ"ב משלימים פצ[ע]ים] שלא כגרסת CD^a; רוחב הקצר בעותק 4QD^a מצביע על טקסט ארוך יותר מזה של CD^a; [י]חזקו בעד [הע]ני והאביון CD^a יחזקו ביד עני והאביון; ייתכן שהעייין במילה בעד תוקנה מיו"ד || 48 לגו כתיב פוניטי של לגוי; מ"ב קוראים לגוי, CD^a לגוי || 49 ולנער אשר CD^a [ל]נער שר; *לדורש או ל דורש; CD^a לו דורש; שרידי האותיות לפני דורש בעותק 4QD^a קשים לקריאה || 50 [בית] מ"ב אינם מוסיפים את המילה הזאת ומביאים את הנוסח הקצר של CD^a שאינו תואם את גודל הקצר; זה CD^a זה || 51 מושב פול המחנות CD^a מושב המחנות; יסודות או יסודות ||

ה. עונשים

$4QD^a$ קטע 10 א 13-11 (+ $4QD^d$ קטע 11 א 2-1 + CD^a יד 17-19)*

a	וזה פרוש	1
12	[המשפטים אשר יש] פטו במ עד *עמוד משיח אהרון וישראל	
13	[ויכפר עונם בכפורי מג] זה והטת ו[נתיחה הפהגים] [לרשונה והלויים שניים ובני ישראל אל של שניים] [והגר] רובעי	

* הקטע הבא הוא כנראה כותרת פתיחה לקובץ העונשים (השוו סרך היחד ו 24). הטקסט של קובץ העונשים שוחזר על פי המקבילות בסרך היחד ה 24-25 ובחיבור 4Q265 קטע 4; הרשימות האלה נידונו בספרות המחקר והושוו זו לזו, עיינו במאמרו המסכם והחדשני של א' שמש, "חוקת העונשים מקומראן ומקורותיה המקראיים", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמ' 245-268. שמש הראה שהמבנה והסדר של הרשימות שבסרך היחד ובברית דמשק דומים. אבל בכל אחת מן הרשימות נוספו בסופי היחידות עבירות ועונשים המתאימים לסוגי הקבוצות השונות של עדת היחד. גם המקומות החלקים וההגהות בטקסט שבסרך היחד מעידים שהטקסט שם לא היה עדיין קבוע (השוו ליכט, סרכים, עמ' 158). לדעת שמש, הרשימות מושפעות מויקרא יט 11-18 ומעוד מקומות בתורה המדברים בקדושת עם ישראל || 2 במ נראה שהטקסט של CD^a היה ארוך יותר; *עמוד בכתב היד האות הראשונה מעוותת, ונראה שכתוב בו ממוז || 3 בכפורי ... ו[נתיחה] את עיקר הקריאה הזאת הציע קיסטר על סמך עיון מדוקדק בכתב היד המקורי של CD^a , ראו מבואות, ב, עמ' 524; ההשלמה בכ[פורי מג] זה תואמת בדיוק את גודל הטקסט החסר של $4QD^a$; מדובר כאן בקורבנות ממש, ראו שם, עמ' 522-524 || 3-5 הושלם על פי CD^a יד 3-4 ||

CD^a יד 23-20 (+ 4QD^d קטע 11 א 4 + 4QD^a קטע 10 א 14, 7, ב, 15)*

- יד [והאיש] אשר *קָר בממון והוא יודע וה[בדילו] הוּ מִן הטהרה]
- 21 [שנה אחת ונ]עַנַש ימים ששה ואשר ידב[ר את מוֹ] עו בקושי עורף]
- 22 [אשר] לֹא במשפֹּט וְנַעַש הוּ[דשים]
- 23 [ו]האיש אשר־]

חסרות כמה שורות

* מ"ב הוסיפו כאן ארבעה קטעים זעירים מעותק 4QD^d שצוינו כקטע אחד. באמת רק אחד מן הקטעים שייך לכאן || 4 *קָר גרסו ישקך כמו בסרך היחד ו 24, ראו קימרון, תיבות חסרות, עמ' 248; וה[בדילו] הוּ מִן הטהרה] [והבדילו] הוּ מִן הטהרה]; גודל הַקָּסֶר בעותק CD^a מתאים יותר לקריאה מעין וה[ובדל] || 5 מוֹ] עו = מְדַעו ירעהו', ראו קימרון Grammar עמ' 313 הערה 169 || 6 לֹא במשפֹּט 4QD^e לו כמש[פט] ||

4QD^a קטע 10 ב 15-1 וקטע 69 (+ 4QD^e קטע 7 א 6-2 + 4QD^d קטע 11 ב)*

a [וְאֵשֶׁר יִנְטוּר לְרַעְהוּ אֲשֶׁר לֹא בְּמִשְׁפַּח וְהַבְּדִילֹהוּ]
 1 מִמֵּתִים יָמִים וְנִעַנְשׁ מֵאָה יוֹם וְאֵשֶׁר [בְּדַבַּר מוֹת יִנְטוּר וְלֹא יִשׁוּב
 2 [עוֹד וְאֵשֶׁר] יִקְוֶה אֶת רַעְהוּ שְׁלוֹ בְּעֵצָה [וְהוּא] בְּדֵל שְׁנָה אַחַת וְנִעַן [ש
 3 שְׁנֵי שָׁה חוֹדְשִׁים] וְאֵשֶׁר יִדְבַר בְּפִיָּו [וְדָבַר נָבַל וְנִעַנְשׁ עֲשָׂרִים יָמִים
 4 [יָוֵם וְהוֹבְדֵל] שְׁלוֹשָׁה חוֹדְשִׁים וְאֵשֶׁר יִדְבַר בְּתוֹךְ דָּבָר רַעְהוּ [פָּרַע
 5 [וְנִעַנְשׁ עֶשְׂרֵת] יָמִים [וְאֵשֶׁר יִשְׁכַּח] בְּ [וְיִשֵּׁן בְּמוֹשָׁב] בְּ הַרְבֵּים אִי בְּעֵצָה ה
 6 [וְהוֹבְדֵל] שְׁלוֹשִׁים יוֹם [וְנִעַנְשׁ עֶשְׂרֵת יָמִים [וְכִן לְאִישׁ הַנְּפֹטֵר
 7 אֲשֶׁר] לֹא בְּעֵצָה הָרָבִיב [וְהָנִיחַ] [עַל מוֹשָׁב] אַחַד
 8 וְנִעַנְשׁ [עֶשְׂרֵת] יָמִים אִם [וְיִקְפָּהוּ] וְנִפְטָר [בְּמוֹשָׁב וְנִעַנְשׁ שְׁלוֹשִׁים] 15
 9 [וְיִוָּם] וְאֵשֶׁר יִהְלַךְ לִפְנֵי רַעְהוּ עֶרְוֹם בְּבֵית אִו בְּשֵׁדָה הַלְךְ עֶרְוֹם לִפְנֵי
 10 הָרָבִיב [וְיִאֲוֹת וְהוֹבְדֵל שְׁשָׁה] חוֹדְשִׁים וְנִעַנְשׁ [וְאֵשֶׁר]
 11 תִּצָּא [אֵת] יָדוֹ מִתַּחַת בְּגָדָו [וְהוּא] אֵה [וְפָח] וְהוֹבְדֵל [שְׁלֹשִׁים] שְׁמִים
 12 יָוֵם וְנִעַנְשׁ עֶשְׂרֵה וְהַצֹּוֹחַ [קָ] בְּסִכְלוֹ [ת] לְהַשְׁמִיעַ [קָ] לֹא וְהוֹבְדֵל
 13 שְׁלוֹשִׁים וְנִעַנְשׁ חֲמֵשֶׁת יָמִים [וְהַמּוֹצִיא אֵת] יָדוֹ הַשְׁמֵ [א] לְ [יָת] 20
 14 [לש] חָ בָה וְנִעַנְשׁ [הַמִּשְׁתַּת יָמִים וְהוֹבְדֵל עֶשְׂרֵה] וְאֵשֶׁר יִלְךְ [רַכִּיל]
 15 [בַּח] עָה [וְהַבְּדִיל] לְ [הוּ] מִן הַטְּהָרָה שְׁנָה אַחַת וְנִעַנְשׁ שְׁשָׁה חוֹדְשִׁים]

* כתב יד היסוד כאן מורכב משבעה קטעים שאין ביניהם מגע || 8 ואשׁר [ר] מ״ב קוראים ואם || 9 יק״ם כהצעת שמש, שם (לעיל, עמ' 53), העי' 12; ראשי אותיות בלתי ברורים נראים בתצלומים הקיימים || 11 פרע מ״ב קוראים [ו]פרע; פרע = פָּרַע והוא תואר הפועל || 15 אם אולי תלויה רגל של וי״ו לפני; ונפטר שרידי האותיות בעותק 4QD^e קשים לזיהוי ויש שם עוד שרידי אותיות ועור מקולף || 16 הלך עָחָךְ 4QD^e תלוי בין השיטין || 18 תצא מ״ב קוראים [ו]צא שלא כדקדוק ושלא כתחביר || 19 והצ״ח [ח] ק מ״ב קוראים וה[ש]ס[ח]ק; 4QD^d השׁוֹהָק; להשמיע הסופר כתב תחילה להרים והוסיף שמיע מעל האותיות רים || 20 חמשת ימים המילה ימים כתובה על קטע זעיר; מ״ב קוראים חמשת [עשר] ימים, אולם על פי מקום המילה מתחת למילים ששרדו בקטע נראה שהמילה ימים תוכפת למילה חמשת; כך נדרש גם על פי המורפולוגיה והתחביר של העברית ||

4QD^c קטע 7 א 16-7 (+ 4QD^b קטע 9 ו 1-5)

e] ואשר ברבים ילך [

7 [רכיל לשלח הוא מאתם ולא] ישוב ע' ואם על רעהו ילון אשר לא במשפט ונענש ששה [

8 [הוא] ש' אשר תזוע [והו מוסוד היהד לבגוד באמת וללכת בשדירות לבו] [

9 25 הו' בדל שתי שג' ים ונענש ששים] יום ובמלאות לו שנתים ימים ישאלו הרבים [

10 על ידו] ר' ואם יקרב [ויכתו] בזהו בתפוזו ואחר ישאל אל המשפט [

11 [והאיש] אשר ימאס את משפט הרבים ויצא ו' לא ישוב עוד [והאיש אשר יקה את] [

12 אוכלו חוצה מן המשפט והשיבו לאיש אשר לקחו מ] [

13 לזנות לאשתו אשר לא כמשפט ויצא ולא ישוב עוד [והאיש אשר ירשע] על האבות [

14 30 [יצא] מן העדה ולא ישוב [ואם] על האמות ירשע [וימים כי אין לאמ' את רוקמה' בתוך [

15 [העדה] ואלה המ' שפטים א' אשר ישפטו [בם כל המתסרים כל איש אשר [

16 [שגג בדב] ר' יבוא וידיעהו לכוהן המופקד

25 ונענש מעל התיבה הזאת כתובה שיין ואות לא מזוהה לפניו || 28-29 ואשר יקר' [ב] לזנות לאשתו ימי שיקיים יחסי מין עם אשתו לשם זנות, ולא לשם פרייה ורבייה; ראו הערתו של מי קיסטר בכתב העת JJS כרך מד (1993), עמי 280-281, ולעיל פרק ב שוי 26-27 || 30 [א] אין מקום להשלמה של מ"ב ישלח, ואין שריד ללמיד על הקלף מעל לשורה; ירשע מ"ב קוראים ונענש עש' [ת]; רוקמה' על פירוש המילה הזאת ראו אלוולד, הורוביץ || 31 [ואלה המ' שפטים] כותרת חדשה לעניין ענישת חברי העדה העוברים על חוקי התורה || 31-37 בשורות האלה מדובר בווידי כתחליף זמני לקורבנות ולמקדש, ראו קיסטר, מבואות, ב, עמי 491 ||

4QD^a קטע 11 20-1 (+ 4QD^d קטע 16 + 4QD^e קטע 7 א 16-ב 15 וטיכלאר RQ 31 [2019], עמ' 317)

- a על הרבים יקבל את משפטו מרצונו כאשר אמר ביד
 2 מושה ע[ל] הנפש אשר תחטא בשוֹגָגָה אשר יביאו את
 3 חטתו [א] ואת אשמו ועל ישראל כתוב אלה לי 35
 4 אל קצי [ה]שמים ולו אריה בריח ני חוהכם וּבְמִקוֹם אחר
 5 כתוב לשוב אל אל בככי ובצום ^{אחר כתוב קרעו לבבכם ואל בגדיכם} וכול המואס במשפטים
 6 האלה עלפי כול החוקים הנמצאים בתורת מושה לו יחשב
 7 בכול בני אמתו כי געלה נפשו ביסורי הצדק במרד מלפני
 8 הרבים ישתלח וידבר בו הכוהן המופקד על הרבים וענה
 9 אמר ^{ברוב זאת} *אונז הוא הכול ומפיך הכול ועושה הכול אשר יסדתה
 10 עמים למשפחותיהם ולשונות לאומותם ותתעם בתהו ולו
 11 ולו { דרך ובאבותינו בהרתה לזרעם נתתה חוקי אמתכה
 12 ומשפטי קודשכה אשר יעשה האדם וחייה וגבולות הגבלתה
 13 לנו אשר את עובריהם ארותה ואנו עם פדותכה וצון מרעיתכה 45
 14 אתה ארותה את עובריהם ואנו הקימונו ויצא המשתלח והאיש
 15 אשר יוכל מהונו ואשר ידרוש שלומו (המשתלח) ואשר יאות עמו
 16 ונכתב דברו על יד המבקר בחרת ושל(ים) משפטו וכול (יו)
 17 [ישב]י [המחנות] יקהלו בחודש השלישי ואררו את הנוטה ימין
 18 [ושמאל מן ה]תורה והזה פרוש המשפטים אשר יעשו בכול קץ 50
 19 [הרשעה] ב[ע]ת אשר [ע] מודו [בכ]ל קצי החרון ומסעיהם לכול
 20 [מ]הנניהם וכול תוצאותיהם הנה הכו[ל] כ[תו]ן [ע] ל[מ] ד[ר]ש [ה]תורה
 21 [האחרון]

סוף החיבור

33 אמר על פי במדבר טו 27 ועוד || 35 חטתו [א] ואת 4QD^e חטאתו ו[את]; מ"ב קוראים [ו]את ואחריה מקום חלק; אשמו מתוקן מן אשמה; כתוב על פי דברים ל 4 וויקרא כו 31 || 36 קצי 4QD^e קצה; ניהוהכם 4QD^e תלוי בין השיטין || 37-36 ובמקום ... בגדיכם בעותק 4QD^e סדר הפסוקים הפוך; ובמקום אחר כתוב] קרעו לבבכם ואל בגדיכם וכתוב לשוב אל אל בככי ובצום], למינח השונה שלפני המובאות השו 4Q485 קטע 1 שוי 5 || 37 ובמקום כתיב פונטי של ובמקום וראו קימרון Grammar עמ' 114-115; מ"ב קוראים בטעות ובמקום, ראו קימרון, לשיפור, עמ' 145; כתוב יואל בב 12-13; וכול 4QD^e וכל || 38 כול 4QD^e כל; הנמצאים שתי האותיות הראשונות מתוקנות כנראה; 4QD^e נכתב תחילה המצואים ותוקן כנראה המצואים || 39 ביסורי 4QD^e צורת האות השלישית של המילה מוזהר; במרד 4QD^e וב[מרד] ולפניה מקום חלק || 41 ברוב זאת *אונז הוא הקריאה והפירוש קשים ובמיוחד התיקון; מסתבר שהנוסח שלפני התיקון השתבש מן את (= אתה) הוא הכול שהוא נוסח מובן; ומפיך מ"ב קוראים ובידיך || 47 מהונו מ"ב קוראים מהונו; בתצלום נראית וי"ו שלמה ואחריה כתם מוזהר; (המשתלח) מ"ב קוראים והמשתלח) || 48 יד מ"ב קוראים פני; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 145; ושל(ים) מ"ב קוראים ושל(ים) ומסמנים נקודה עבה מעל היו"ד השנייה, ובאמת בכתב היד יש שתי נקודות לציון מחיקה || 50-49 ראו וטיכלאר RQ (2019), עמ' 317 || 50 והזה או והנה; 4QD^e זה, ולפניו יש כנראה מקום חלק, ראה בר-אשר, כתיבים, עמ' 165-167 || 51 [ע] מודו מ"ב קוראים [את] אשר [יפ]קיד; 4QD^d [יעמו]דו || 51-52 ומסעיהם ... תוצאותיהם מ"ב מצרפים אל 4QD^e קטע זעיר ובו המילים [] כל ישב ושרידי אותיות בשורות הסמוכות; הם קוראים ומסעיהם] לכל ישב [מ]הנניהם וכל [ישב עדי]הם, אבל אין די מקום לשתי המילים האלה בין ומסעיהם לבין [מ]הנניהם; והשוו סרך העדה ב 15 במחניהם ובמסעיהם || 52 וכול 4QD^e וכול; תוצאותיהם הקריאה נסמכת על במדבר לג 2; 4QD^d [תוצאותיהם] ||

4QD^h קטע 5*

- 2 [בְּנֹדֹת דֹּתָהּ] [כִּי שָׁבָה וּכְסֹתָהּ בְּ] []
3 [וְאֵל נֹדֹתָ בְּדַמְיָהּ הִיא אֲשֶׁר הִיא כֹּ] []
4 [וְזֶה עוֹלָם הַמָּה אֵל יִקְחֶהּ אִישׁ אֶת הָאֵשׁ] [הַ בְּנֹדֹתָ]
5 [דְּוֹתָהּ] מִיָּמֵי סִפְרָהּ אֶת דָּם טְהוֹרָהּ עַד אֲשֶׁר לִי [קוֹץ הַדָּם]

* שני קטעי פפירוס שמיליק ובאומגרטן משייכים לעותק ח של ברית דמשק, 4Q273. הקטעים מצטרפים כנראה זה לזה. הכתב דהוי וקשה לקריאה בתצלומים הקיימים. מדובר כאן בטהרת הנידה || 3 נֹדֹתָ קריאה חדשה ||

מגילת ההודיות

מבוא

החיבור השתמר בשמונה כתבי יד. במערה הראשונה התגלתה המגילה הגדולה ($1QH^a$) ועוד שני קטעים קטנים ($1QH^b = 1Q35$), במערה הרביעית התגלו שישה כתבי יד. המגילה הגדולה החזיקה כשלושים טורים בני ארבעים ואחת וארבעים ושתיים שורות. כמה טורים אבדו ובכמה טורים שרד רק מעט מן הטקסט. גם הטורים היותר שלמים נפגעו בראשם ובסופם או בצדיהם. במקומות רבים יש חסרים גם באמצע הטור, בין חסרים מחמת כליון הקלף ובין חסרים מחמת הימחקות הכתב שעל הקלף. במקומות רבים הקלף מושחר ונראה בבירור רק בתצלומים מיוחדים. המגילה לא נמצאה גלולה כסדרה אלא מקופלת בגושים. היא נקרעה במקומות רבים. רוב הקרעים מוקמו בידי ז'אן קרמניאק, הרטמוט שטגמן ואמיל פואש שעמדו גם על הסדר הנכון של טורי המגילה. חוב גדול במיוחד אנו חייבים לשטגמן ולפואש שהפליאו לעשות בשיחזור המגילה ובפיענוחה. שני סופרים כתבו את המגילה. האחד קפדן שכתב את הטורים א עד יט שורה 25, והשני סופר רשלן שכתב מכאן ועד הסוף. לפרטים עיינו ש"ש, עמ' 13-53.

במקומות שכתבי יד חופפים מתגלים בעיקר חילופי כתיב ולשון אבל הסדר של $4QH^a$ היה שונה מזה של המגילה השלמה (עיינו בהערות בעמ' 105 להלן). איילין שולר משערת שמגילת $4QH^a$ כללה מעיקרה רק מקצת השירים שבמגילה השלמה ובסדר שונה. היא מסווגת את השירים ששרדו בה כ"שירי העדה" (ראו להלן). לדעתה $4QH^c$ הכילה רק מעט משירי המגילה השלמה ושרדו בה "שירי המורה", עיינו בסדרת התגליות, כט עמ' 86, 181 וכרך מ, עמ' 10. המהדורה ערוכה על פי הסדר ומספר השורות שקבע שטגמן (עיינו במבוא למהדורתנו, עמ' יז). סדר הטורים והקטעים הישן צוין משמאל לטקסט.

הטקסט מסתמך על הקריאות שהוצעו במהדורות קודמות ובספרות המחקר ועליהן הוסף כאן כהנה וכהנה. אמיל פואש הגדיל לעשות בפיענוח הטקסט הפגוע שבמגילה (עיינו ברשימת הקיצורים). חלק מקריאותיו נרשם במהדורה שלנו. אולם לפעמים הוא מפענח אותיות שאינן מתחברות לתיבות מובנות בהקשר. במקרים אלה נרשמו במהדורתנו עיגולים לציון האותיות הלא ברורות. למרות המאמצים הרבים שנעשו, עדיין נשארו שרידי אותיות שלא פוענחו כלל. לפעמים הכתוב אינו נראה בכתב היד וגם תצלומי האינפרה אדום אינם מאפשרים קריאה בטוחה. תצלומי אינפרה אדום ממוקדים מועילים פה ושם. יש לקוות ששימוש בטכנולוגיות תצלום מתקדמות יותר יסייע לשפר את הקריאה. על התצלומים הקיימים ראו ש"ש, עמ' 9-10. במהדורת ש"ש התצלומים מובאים על פי סדר המגילה החדש והקטעים שובצו במקומם.

רוב הקטעים שלא שובצו שייכים כנראה לתחילת המגילה. הדברים אמורים במיוחד בקטעים שיש בהם מספר ניכר של שורות הגדול ממספר השורות החסרות ברוב טורי המגילה. הקטעים השייכים לתחילת המגילה נכתבו בכתב היד של הסופר הראשון ואלה שמסוף המגילה נכתבו בכתב היד של הסופר השני. מבין הקטעים שכתב הסופר הראשון חשוב במיוחד קטע $11+13$ המדבר בגבורות האל המנהיג ומכלכל את כל היצורים והעושה חסד עם בחיריו ומעלה אותם ברצונו לדרגת המלאכים המהללים אותו. מכאן אנו למדים שפתיחת המגילה הייתה דומה לחתימתה. מסתבר שגם קטע 10 הוא מתחילת המגילה. הקטעים הזעירים לא הובאו במהדורה משום שקריאתם מסופקת.

מתי נכתבה המגילה ומיהו מחברה? במגילה נזכרים כינויים לכת ולמתנגדיה הידועים מחיבורים אחרים של העדה. כתב היד של המגילה הגדולה הוא מראשית ימי בית הורדוס וזה זמנם של כמה מכתבי היד האחרים. $4QH^b$ משויך לסוף ימי בית חשמונאי, כתבי היד $4QH^a$, $4QH^c$ משויכים לסוף ימי בית חשמונאי

או לתחילת מלכות הורדוס. אבל אין נזכרים אירועים ידועים היכולים לסייע בקביעת זמן מדויק. אף על פי כן מקצת החוקרים הסכימו עם סוקניק כי המגילה נכתבה על ידי מורה הצדק. ואלה עיקרי טעמיהם:
א. מדברי בעל ההודיות (הנאמרים בגוף המדבר) ברור כי הוא משמש מורה לעדתו והוא מלמד אותם את חוקי האל ודרך הנהגת עולמו.

ב. בעל ההודיות מרבה לספר על הרדיפות שאויביו רדפוהו ועל שניצל מהם בחסדי האל. דברים המתאימים לדברים על הצלת מורה הצדק מרודפיו שמסופרים בפשרים.

ג. מחבר ההודיות מספר שהוא גלה מארצו. על גלות זו מסופר גם במגילת פשר חבקוק.

ד. ליכט, עמ' 22, ציין גם את האחידות בלשון בסגנון ובתוכן שמתבטאת בחזרה על ביטויים שגורים, כמות מצומצמת של נושאים שחוזרים ונידונים במגילה. אחידות זו מלמדת לדעתו שאדם אחד חיבר את ההודיות.

שאלת אחידות המגילה זכתה לתשומת לב רבה במחקר. סוונד הולם-נילסן ערער על הדעה שהמגילה אחידה ונכתבה בידי מורה הצדק. בעקבותיו טענו רבים שהמגילה אינה אחידה ושאי אפשר לייחס את כולה למורה הצדק. לדעתם יש בחיבור שירים שאפשר לשייכם למורה ממורי העדה (טורים י-יז) ויש בו שירים העוסקים בעדה. גם במזמורים המשוייכים למורה אין עניינים אישיים המיוחדים למורה הצדק דווקא. מבחינת הסגנון ניכר במגילה שימוש במגוון גופים דקדוקיים (למשל מדבר וגם מדברים) ובחלקים שונים זיהו החוקרים מטבעות לשון אופייניים. השיר שבסוף המגילה שהחוקרים סבורים שיש בו דברי השתבחות (טור כה שורות 34 ואילך) מיוחד בתוכנו ובלשונו. די לציין שיש בו גם שימוש בגופי המדברים והנוכחים שלא כרגיל בשירים אחרים שבמגילה (אומנם יש פנייה לנוכחים בטור ט שורות 36-39). אפשר אפוא שהחיבור מורכב ממקורות שונים. וראו עוד Michael C. Douglas, "The Teacher Hymn Hypothesis Revised: New Data for an Old Crux", *DJD* 6 (1999), pp. 239-266; E. Schuller, "Some Contributions of the Cave Four Manuscripts (4Q427-423) to the Study of the Hodayot", *DSD* 8 (2001), pp. 278-287; ג'ון קולינס, "גלגוליה של מגילת ההודיות בקומראן", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 69-78; איילין שולר, "מגילת ההודיות", מבואות א, עמ' 261-273.

המגילה כתובה בסגנון שירי נמלץ המושפע מאוד ממליצת המקרא, והיא אוסף של שירי הודיה לאל על חסדיו. בשירים מובעת השקפתו של המחבר על עולמו של האל. השקפה השכיחה גם בחיבורים אחרים של עדת היחד. במרכז החיבור עומד האל שברא את העולם כדי שהכול יהללו אותו ויעשו את רצונו. הוא קבע מראש את פעולת כוחות הטבע ואת מעשי הברואים (תורת הגזירה הקדומה). צדקתו או רשעותו של כל נברא נקבעו בגזירת האל. כל הנבראים (בני אדם או מלאכים) משתייכים לשתי רשויות, רשות הטוב ורשות הרע. האל ברא את הרע ברזי חוכמתו שהאדם אינו מסוגל להבינם. אולם במועד שקבע האל יושמדו הרשעים והרשעה, והטוב ישרור לבדו. האדם הוא אפוא יצור שפל והבנתו מוגבלת. הוא זקוק לחסדי האל ולכפרת עוונותיו. הטוב ורע מעורבים בו ורק בקיום רצונו של האל ובקיום מצוותיו הוא עשוי להיגאל וליזכות לחיי נצח.

בחיבור נזכרים מתנגדיה של עדת היחד המתעים את המחבר ואת בני עדתו ומנסים בכל כוחם להסיר את לבם מחוקי האל. אולם האל שומר על בני בריתו וביום הדין ישמיד את הרשעים. אז יזכו בני העדה לרוב כבוד ולשלום עולם. החיבור מסתיים בהימנונים על רַע האל וידידיו שהאל מושיעם בטובו והם זוכים לשכון במחיצתו בעולם שכולו טוב ושמחה ואור.

עניין מיוחד עורר השיר שבסוף המגילה שהחוקרים מצאו בו דברי השתבחות. הטקסט שבמקום הזה השתמר בעיקר בעותק ^a4QH אך קטעים מן המגילה ומעותק ^c4QH חופפים לו ומשלמים מעט מן החסר. שיר דומה מאוד נמצא בכתב יד 4Q491 11 א. האומנם יש בשיר דברי השתבחות? הרי הדובר מדמה את עצמו בדימוי של שפלות הלקוח מן הכתוב על עבד ה' בישיעהו נג 3 "נבזה וחדל אישים". וזה לשון הכתוב

על פי הטקסט המורכב עמ' 102: 'מְנִי] נְבֹזָה כְּמוֹנִי וּמִי] כְּמוֹנִי הַדֵּל [אִישִׁים וּמִי לְאֵל] רַע יִדְמָה בְּנִי] ... מִי כְּמוֹנִי בְּאֵלִים'. מי הוא אפוא הדובר המעיד על שפלותו ועל כבודו בכפיפה אחת וכיצד הולמת הכפילות הזאת את מגילת ההודיות? לזיהוי המשורר הוצעו הצעות שונות שהנועזת שבהן היא זו של ישראל קנוהל (בעקבות המשיח, ירושלים ותל-אביב תש"ס). קנוהל סבור שהמשורר הוא משיח שקדם לישו ושדמותו שימשה מודל למשיח הנוצרי. הוא מזהה את המשיח עם מנחם האיסיי שיוסף בן-מתתיהו כותב עליו כי ניבא שהורדוס עתיד להיות מלך היהודים. לדעתו דברי ההתפארות מושפעים מן הספרות הרומית ומפולחן הקיסר אוגוסטוס. הספר עורר עניין רב ותורגם לכמה לשונות ומחברו הוזמן לאוניברסיטאות בארץ ובעולם לשאת דברים על התגלית המרעושה. אולם רבים לא השתכנעו מדבריו המלומדים. חנן אשל ומגן ברושי השיגו על עיקרי הדברים והטעימו שתיארוך כתבי היד מפרך את עיקרי דבריו. הם הסתמכו על בדיקות רדיו קרבון חדשות ומדויקות למדיי שנמצא בהן שכתבי היד $4QH^j$, $4QH^a$ נכתבו בימי שלטון בית חשמונאי. גם מקצת מומחים בתחום הפליאוגרפיה קבעו שכתבי היד האלה הם מימי בית חשמונאי אך היו שאיחרו אותם לראשית ימי בית הורדוס. על הביקורת והוויכוח שהתעורר בעקבותיה עיינו בתרביץ ע (תשס"א), עמ' 133-138, 283-288, 633-636.

מקובלת יותר הדעה שהדובר הוא אחד ממנהיגי העדה, אולי מורה הצדק או הכוהן המשיח שיעמוד באחרית הימים. האדם יכול להגיע למעמד המלאכים ואף העדה המקיימת את מצוות ה' עשויה להגיע לדרגת המלאכים המשבחים את האל. רעיונות שאינם זרים למגילת ההודיות, וראו Philip Alexander, *The Mystical Texts: Songs of the Sabbath Sacrifice and Related Manuscripts*, London and New York 2006, pp. 74-91; Michael O. Wise, "מי כמוני באלים": A Study of 4Q491c, 4Q471b, 4Q427 7 and 1QH^a 25:35-26:10", *DSD* 7 (2000), pp. 173-219.

הקריאה החדשה המוצעת במהדורתנו ושילוב הטקסט במגילת ההודיות מאפשרים אולי דיון יותר דווקני במזמור הזה ובהקשרו, למשל, משילוב הקטעים עולה שהמזמור מתחיל בכותרת שבטור כה שורה 34 **למשכיל מזמור** ומיד לאחר מכן מופיע פועל בגוף מדברים המכוון כנראה לעדה ולאחריו נזכר קרוב לוודאי כיסא הכבוד שבעל המזמור ישב עליו. בעל המזמור מהלל את האל בגוף נוכח ומודה לו על שרוממו מן המלאכים. בדברים הללו אין משום התפארות שהרי הדובר מודה בשפלותו ובכך שרק בזכות חסדי האל זכה לכבוד הזה ומשום שמילא את ייעודו להלל את האל. אף במקום אחר במגילות מצאנו שהאל מושיב את חסידיו על "כסא מלכות עד" 4Q521 ב 2. על מבנה המזמור ואופיו עיינו בדברי ג'ון קולינס הנזכר לעיל, עמ' 77, ומיד להלן.

גם בעוד קטע (ראו עמ' 105) אתה מוצא דברי שבח לאל שהפליא חסדיו עם בני איש וזיכה אותם לחיות בזיו השכינה ובשמחת עולם. אולם הקטע מן המגילה הגדולה, קטע 10, המשתלב בטקסט של $4QH^a$ 8 א נכתב בידי הסופר הראשון ומקומו בתחילת המגילה. מן הקטע הזה ומעוד קטעים מכתב היד של הסופר הראשון עולה שתחילת החיבור על פי המגילה הגדולה דמתה לסופו, כנראה פתחה המגילה בתיאור גבורות האל.

במגילה שרדו ארבע כותרות ובהן המונח למשכיל ולידו המונחים הודות ותפלה או מזמור (ה 12-14, כ 7-14, כה 34 וקטע 10, להלן עמ' 105 שו' 13). מה מלמדות הכותרות האלה? ראשית, הן מעידות ששירי החיבור הם שירים למשכיל; ההמשך הישיר בטור כ שו' 14 ואני משכיל מבהיר שהמשכיל הוא הדובר. שנית, הן מעידות על ההבחנה בין הודות ותפילה לבין מזמור (שיר שבח). הן גם מאפשרות להכריע בין הדעות השונות שנאמרו בדבר אופי החיבור וזהות מחברו שזכרו לעיל, ומשתמע מהן שגם השירים שהוגדרו כשירי העדה הם שירי המורה, כולל שירי השבח בלשון מדברים שבתחילת המגילה (ראו עמ' 105) ושבסופה. המשכיל מזכיר בשיריו את העדה ומעודד את חבריה לשבח את האל כדי שיזכו בברכתו ובמעמד רם. הכותרת למשכיל מזמור שבטור כה שו' 34 מייטרת את רוב ההצעות שהועלו לזיהוי הדובר בשיר השבח (ראו לעיל).

הדובר הוא המשכיל הוא כנראה מורה הצדק או מורים רוחניים שהנהיגו את העדה עד אחרית הימים, המועד שימשלו בו משיחי אהרון וישראל. השוו לכותרות למשכיל שבסרך היחד, בברית דמשק ובמיוחד בסרך הברכות א 1-3.

מגילת ההודיות מרבה בשימוש בגוף המדבר ובזמן עבר ומספקת שפע עדויות על העתיד המהופך לציון העבר. השימוש בעתיד המהופך מנוגד לציפיות החוקרים שקבעו שבימי הבית השני העתיד המהופך הולך ומתמעט. הצורה הסדירה של העתיד המהופך בגוף המדבר במגילה היא **ואקטלה** בתנועה סופית (בגזרת ל"י מצויה בגוף המדבר רק הצורה המלאה מעין **ואבנה** ובגופים האחרים שלטת הצורה הקצרה מעין **ויבן**). הכול מסכימים שצורת **ואקטלה** משנית היא וכי הצורה השלטת בעברית המקראית הקלאסית **ואקטול** (בלי תנועה סופית בהטעמת מלעיל משוערת) היא הצורה המקורית (בל"י הדגם המקורי של העתיד המהופך הוא **ואבן** כבתורה). העובדה שדווקא הצורה הארוכה שלטת במגילות הביכה את חוקרי העברית. אם העתיד המהופך הולך ומתמעט כיצד נוצרות בו צורות חדשות? הדברים אמורים לא רק בלשון המגילות. גם חטיבות אחרות של העברית שקשורות לתקופת הבית השני מרבות להשתמש בצורת **ואקטלה**. כך בלשון ספרי המקרא המאוחרים וכך בתורה השומרנית שהצורה **ואקטלה** להבעת עבר משמשת בה במקום **ואקטל** שבנוסח המסורה (בגזרת ל"י תמיד **ואבנה** לעומת **ואבן** השלטת במסורה, וכן בכתובת החזון שהתגלתה לאחרונה. ראו א' יודיצקי וא' קימרון, "הערות על הכתובת המכונה 'חזון גבריאלי'", קתדרה 113 [תש"ע], עמ' 134, 142). העדויות מתאימות זו לזו ושיוך צורת **ואקטלה** לימי הבית השני בטוח.

בלשון המגילות (ובמידה פחותה במקצת במסורות האחרות) יש אפוא למערכת של העתיד המהופך כללים דקדוקיים סדירים ומיוחדים השונים מאלה של העברית המקראית שלפני גלות בבל: בגוף הראשון משמשות צורות ארוכות ובגופים האחרים צורות מקוצרות (כגון **ויהי**). הסדירות הדקדוקית הזאת מלמדת שמקור הכללים בלשון המדוברת. אולם מקצת טובי חוקרי העברית סבורים שהעברית שדוברת בימי הבית השני הייתה דומה ללשון חכמים, ובלשון חכמים אין כידוע עתיד מהופך ולא צורות עתיד קצרות וארוכות. העדויות של ימי הבית השני אינן מתאימות להשקפה הזאת. מערכת הצורות של לשון חכמים שונה מאוד ממערכת הצורות של חטיבות העברית של ימי הבית השני. מקובלת עלינו עדותו של נחמיה (יג 23-24) שילדי היהודים בימיו דיברו עברית ומסתבר שגם ילדי השומרונים דיברו עברית. הדקדוק המיוחד של חטיבות העברית של ימי הבית השני מקורו בניבים המדוברים של התקופה ולא בלשון המשנה שזמנה ומקומה עלומים.

המגילה פורסמה לראשונה באוצר המגילות הגנוזות של אליעזר סוקניק ובעקבותיה הופיעו המהדורות המפורשות של יעקב ליכט, של אנדרה דיפון-סומר, של מנחם מנצור, של מתיאס דלקור ושל סוונד הולם-נילסן, עיינו ברשימת הקיצורים. כתבי היד מן המערה הרביעית פורסמו על ידי איילין שולר בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 77-232.

זה עתה הופיעה מהדורה חדשה של המגילה שהכינו הרטמוט שטגמן ואיילין שולר, ראו ש"ש ברשימת הקיצורים. המהדורה ערוכה בסדר שקבע שטגמן ושולבו בה העותקים הקטועים. המבוא למגילה כולל תיאור מפורט של שיחזור המגילה, ובגוף המגילה לאחר כל טור וטור נידונות בדיוקנות אפשרויות הקריאה השונות ומפורטות רוב הצעות הקריאה שבמהדורות קודמות ובספרות המחקר. המהדורה שלנו נסמכת על מהדורת שטגמן ושולר בכל מה שנוגע לסדר הטורים ולצירוף הקטעים. במקומות הבאים לא קיבלנו את דעתם: ראש טור ז, ראש טור ח, ראש טור ט, כא 15, כב 25-28, כה 35-39. על צירוף קטעים 11+13 ראו עמ' 106. גם שחזור טורים א-ג במהדורתם אינו מבוסס די הצורך והקטעים שעמדו בתחילת המגילה מובאים אחרי הטורים הרצופים, להלן, עמ' 106-107. הקטעים הקטנים מסוף המגילה שש"ש שיחזרו מהם את הטורים כו-כח שולבו בטקסט של 4QH^a שהשתמרו בו טורים ממש מסופו של החיבור (ראו עמ' 104-102).

טור ד + קטע 14 (+ 4QH^b קטע 1)*

13	[]	[ומשפלת מדה מִּמִּן] []	13
14	[]	[מגילה בלוא משפט מרוח	14
15	[]	[אזיכים אוכלת בשר] [שנאיה בלוא	15
16	[]	מרוחות משפטות] ת ביבשה ומכש[ילות] לוא משפט	16
17	[]	[פוגעות פתע פתאום] [בל] וא' 1000	17
18	[]	[בלוא] משפט מרוח דורשת] [ות] 1000	18
19	[]	[בלוא] מצוה מרוח מוהלת] 1000	19
20	[]	[ת בנגועי בפי אדם]	20
21	[]	[אודך פי] [מנסתרות אש] [מה שהתני א] שר לא השיגום במי] [1000]	21
22	[]	[] [וממשפט קצין] [עולה] [מה] [ש'בות רשעה מנדת] [1]	22
23	[]	[ומכול ע] [וון וממשפט אחו] [ת רשעה ותפחה א] עבדך מכול פשעיו בהמון רחמין	23
24	[]	[כאשר] [דברתה ביד מושה עבדך לשאת עוון וחטאה ולכפר בעד פשע ומעל	24
25	[]	[פי להשו] [מוסדי הרים ואש יקד] ה בשאול תחתייה ואת הנזפרים במשפטין	25
26	[]	[יחד בחתה] לעבדיך באמונה להיות זרעם לפניך כול הימים ושבעתך הקימותה	26
27	[]	[לנקותם] פשע ולהשליך כול עוונותם ולהנחילם ככול כבוד אדם ורוב ימים	27
28	[]		28
29	[]	[אודך פי] [1000] מרוחות אשר נתתה בי אפי צאה מענה לשון לספר צדקותיך וארך אפים	29
30	[]	[בכול משפטי]ך ומעשי ימין עוון ולהודות על פשעי ראשונים ולהתפלל ולהתחנן על	30
31	[]	[עונותי ופש]עי מעשי ונעוות לבכי כי בנדה התגוללתי ומסוד הערה נצרתתי ולא נלוייתי	31
32	[]	[על רחמות ר]שעה כי לך אתה הצדקה ולשמך הברכה לעול] [חוקי]ך [בצדקתך ופדה	32
33	[]	[את נפשי וי]תמו רשעים ואני הבינתי כי את אשר בחרתה הפיצתה דרכו ובשכל	33
34	[]	[חוננתו ות]ה שכהו מחטוא לך ולטוב לו עניתו ביסוריך ובנסויך בחנתה לבו	34
35	[]	[שמור א]ת עבדך מחטוא לך ומכשול לך דברי רצונך חזק מותניו לעמוד על רוחות	35
36	[]	[רשעה לה]תהלך בכול אשר אהבתה ולמאוס בכול אשר שנאתה [ולעשות]ה הטוב בעיניך	36
37	[]	[והסר ממ]שלתם בתכמי כי רוח בשר עבדך	37
38	[]	[אודך פי] [הניפותה רוח קודשך על עבדך ותטהר פ]שע	38
39	[]	[א]נוש ואל כול בינת אדם אביט]	39
40	[]	[ופרוב] [1000] יגוה ואוהביה]	40
41	[]	[]	41

* קטע 14 שולב בראש הטור מצד שמאל; מקצת האותיות דהו וקשה לזהותן בתצלומים הקיימים. מנחם קיסטר סייע בהשלמת החסרים; בתחילת שורה 27 אפשר להוסיף להם ובתחילת שורות 21, 29, 38 אפשר להשלים אודך אלי כי, ואם כן יש להרחיב מעט את השלמת תחילת שאר השורות || 13 מ¹⁰⁰⁰ פואש, חיים, עמי 390 קורא מפשע] || 15 [שנאיה קריאה חדשה, מתאימה לקטר ולדקדוק; שיש קוראים שנאיה || 16 [משפטות]ת הושלם על פי חוכמת המלך שלמה, 4Q525 קטע 9 שוי 4; בקטעים 6-9 שם יש פירוט דומה של רוחות רעות || 17 1000 שיש קוראים בריית || 19 מוהלת על פי חוכמת המלך שלמה, 4Q525 קטע 6 ב שוי 3 || 25 יקדה או [אכ]לה ראו שיש, והשוו דברים לב 22 || 26 לעבדיך צורת מקור; להיות ולא [ל]חיות כהצעת מנצור; השוו תהלים פט 7 || 27 ורוב פואש, חיים, עמי 391 קורא ברוב; שיש קוראים לרוב || 29 פי השריד שנותר אינו ברור; אצאה ולא ואמ צאה כהצעת שיש, השוו להלן ח 24 || 30 [בכול משפטי]ך הושלם על פי ט 8; ולהודות כהולם-נילסן, עמי 248; פואש, חיים, עמי 393 קורא ולהתודות; ליכט קורא [וסליחות]; השוו ח 24, כ 7 || 31 [עונותי ופש]עי מעשי על פי סרך היחד ג 22; נלוייתי כהולם-נילסן, עמי 248; ליכט קורא נלאיתי || 32 [ר]שעה או [ר]שעים || 34 ולטוב כקרמיניאק, ראו שיש; ליכט קורא ולהשיב; ובנסויך ליכט קורא ובנס[תרותיך] || 35 חזק מותניו לעמוד כדיפון-סומר, ראו שיש, או חזק מותניו לגבור והעניין אחד; ליכט קורא חזק מ[פלטותיך לעד] || 37 [הסר ממ]שלתם עדיף על הקריאה [ורשעה] לתם בדומה לליכט; כי רוח בשר עבדך ולא כליכט || 39 בינת על פי הנגטיב; וכן פואש, חיים, עמי 394; ליכט קורא ברית || 40 [ש]יגוה קריאה חדשה בתקבולת אל ימצאה; שרידי אותיות לא מזוהות לפני היווני; ויש קוראים [מש]יגיה או [ה]וגיה ||

טור ה + קטעים 15, 17, 20, 31, 33

15 ק	12	[ותפלה למ] שְׁכִילֵי לְהַתְנַפֵּל לְפָנָי י אאל ולהתחנן על כול פשע ולהתבונן בכול [מעשי אל
4	13	[הגדולים] ולהבין פְּתָאִים]
5	14	[הכין לה] עֵת וְלִהְבִין אנוש בְּיַצֵּר בשר וסוד רוחֵי אֵלִים] מת ועל אשר בלבב אֵיִשׁ הַתְּהַלְכוּ
31 ק	15	[ברךך] אתה אדוני אשֶׁןֶר הוֹדֵעַ אֵתֶּךָ רוח בשר יְבֹדֵךְ]
15 ק	16	[ובהמוך] סוֹדְךָ עִם רוב טובך [ואורך] אֵפִיךָ וקנאת מְשַׁפֵּטֶךָ לְאֵיךָ [חקר כול
17 ק	17	[חוננתה] בְּדַעַת כול בינה וְבַשְׂכָּלִי ורזי מחשבת וראשִׁיתִי [חוכמה אתה ה] כִּינּוּתָהּ
ג	18	[] הֵן קודש מקדם עוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עַד אתה הוא]
2	19	[ובסודכה] וברזי פלאך הוֹדֵעַתִּי בְּעִבּוֹר כבודך, ובעומק מְחַשְׁבַת דַּעַת [בינתך לא
3	20	[יבין כול] אתה גליתך דרכי טוֹב וְמַעֲשֵׂי רַע חוכמה ואולתִי [אמת ושקר עולה ו] צְדָקָה,
4	21	[ופעולת] מעשיהם אמת יוֹבִינָה עוֹלָה ואולת כול הַתְּהַלְכוֹת]
5	22	רַחֲמִים וחסדי עולם לְכוֹל קְצִיָּהֶם לשלום ושחת כול מְ]
6	23	מִשְׁפָּטֵיהֶם, כבוד עולם וְשִׂמְחַת עַד לְמַעֲשֵׂה [טוב וכלמה] שִׁים לְמַעֲשֵׂה
7	24	רַע ואלה אשר הכִּינּוּתָהּ מִקִּדְמָה] עוֹלָם לשפוט בם
8	25	את כול מעשיך בטרם בראתם עִם צבא רוחיך ועדתִי [אלי] עִם רִקִיעַ קודשך וְכוֹלֵךְ
9	26	צבאותי עִם הארץ וכול צִאצְאֵיהֶם בימים ובתהומות [ו] כוֹל מחשביהם לכול קְצֵי עוֹלָם
10	27	ופקודת עַד כִּי אתה הכִּינּוּתָהּ מִקִּדְמָה עולם ומעשה [עפר המשל] תֵּהֶם בם בעבור
11	28	סִפְרוֹ כבודך בכול ממשלתך כִּי הראיתם את אשר לא [דעו להדש מ] עֲשֵׂה קדם ולברוא
12	29	חדשות להפר קימי קדם ולהקים נהיות עולם כִּי אֵתֶּךָ הִכִּינּוּתָהּ מֵהֶן ואתה תהיה
13	30	לְעוֹלָמֵי עַד וברזי שכלכה פְּלִגְתָּהּ כול אלה להודיע כבודך וְמֵהֶן אֵלֶיךָ רוח בשר להבין
14	31	בְּכוֹל אלה ולהשכיל בסוד [פלאך] הַגְּדוֹל ומה ילוד אשה בְּכוֹל מְעֻשִׂיךָ הנוראים והוא
15	32	מבנה עפר ומגבל מים, אֲשֶׁמָּה וְחַטָּאָה סודו ערות קלוֹן וְלִמְקוֹר הַיְנֻדָּה ורוח נעה משלה
16	33	בו ואם ירשע אֵיהֶן [לאות עַד] עולם ומופת דורות דרוֹן כול בשר רק בטובך
17	34	יצדק איש וברוב רחִימֶיךָ יִצְבֵּהוּ בהדרך תפארנו ותמשילֵהוּ בְּרֹב עַדְנִים עִם שְׁלוֹם
18	35	עולם ואורך ימים כִּי [אמת אתה ו] דברך לא ישוב אחור ואני עבדך ידעתי
19	36	ברוח אשר נתתה בי [כִּי אמת אתה] וצדק כול מעשיך ודברך לא ישוב אֲחוֹר וְכוֹלֵךְ
20	37	קְצִיךָ מוֹעֲדֵיךָ ל] בְּרוּרִים לְחַפְצֵיהֶם ואדעה]
33 ק	38	ורשע שֶׁן] [קְלֵה לְהַתְּבוֹנֵן]
2	39	[] רוחיך ול]
3	40	[] הֵל]

12 [ותפלה למ] שְׁכִילֵי לְהַתְנַפֵּל לְפָנָי י יש להשלים [הודות] בסוף שורה 11, להשלמה כולה השוו להלן כ 7 למשכיל הודות ותפלה להתנפל והתחנן; נראה שהכותרת שלנו ארוכה, נמשכת עד סוף שורה 14, והיא כותרת לכמה תפילות; מבחינת המבנה היא דומה לכותרת שבסדרך היחד ג 13-15 ובסדרך הברכות א 1-3; להמשך השוו לעיל ד 30-31 || 17 [שכל] שיש קוראים וְ[וסר]; פואש קורא יבין] || 19 [ובסודכה] על פי יב 28; מְחַשְׁבַת דַּעַת [בינתך] השוו ברכות לימי החודש הראשון, 4Q503 קטע 51 שוי 13 || 20 טוֹב פואש קורא אֵתֶּךָ || 21-22 קריאת התיבות האחרונות בשורות האלה נסמכת על קטע קטן שפואש גילה || 23-27 קטע 15 מצורף משמאל ונותר בו ראש הלמיד של התיבה ולברוא שבשורה 28 || 26 צִאצְאֵיהֶם מתוקנת, אולי מן צבאותיה; [ו] כוֹל מחשביהם הקריאה המקובלת [כ] כול מחשבותם פחות מתאימה להקשר, השוו יא 33, 34; הקטע מושחר ומן התצלומים הקיימים אין להכריע בין הקריאות || 28 [דעו] על פי שירי מגילות תהלים, 11QP^s כו 12; האות הראשונה מתאימה לוייד יותר מאשר לרייש ובתצלום 190.406 יש אחריה עור והכתב שעליו דהה, ואין לקרוא ה[אן] כהצעת ליכט || 30 וְמֵהֶן אֵלֶיךָ וְאֵת קריאה חדשה || 32 משלה ימושלת' || 33 דרוֹן פואש קורא דריון; וראו הולם-נילסן, עמי 214-215 ודלקור, עמי 259 || 34 ותמשילֵהוּ שיש קוראים ותמשילֵהוּ] שלא כדקדוק ||

12	[] תעודותם]	[] בעמך יהיה]	[] ב'וד
13	[גליתה]אוזנו ל'	[אנשי אמת ובוהרי' צדק שוחר'	2
14	שכל ומבקשי בינה ב]	[א'הבי רחמים וענ'י רוח מזוקקי	3
15	עוני וברורי מצרף מ']	[תאפקים עד 'ק'י' משפטיכה	4
16	וצופים לישועתך כ' אתה]	[וחזקתה חוקיך 'בהם' לעשות	5
17	משפט תבל ולנחול בכול צ']באאתיך ולבוא בס']וד קודש לדורות עולם וכול		6
18	א'שי מעשיהם עם תענו']ג בשר פי המה]	אנשי חזונכה	7
19	[אודך]	[אדוני הנותן בלב עבדך בינה	8
20	להשכיל בכול אלה ולהת']חזק בברייתך] ולהתאפק על עלילות רשע ולברך		9
21	בצדק כול ב'חרי רצונך] ולא'הוב את א']שר אהבתה ולתעב את כול אשר		10
22	[שנאתה]	ותשכל עבדך]בפול מיני רוח']ות אנוש כי לפי רוחות תכולם בין	11
23	טוב לרשע]וכן ת']תכן]את לבבם למל']א'ותם פעולתם ואני ידעתי מבינתך		12
24	כי ברצונכה בא'יש ה'רב'יתה נחלתו]	'בר'יה קודשך וכן תגישני לבינתך ולפי	13
25	קורבי קנאתי על כול פועלי רשע ואנשי רמיה כי כול קרוביך לא ימרו פיך		14
26	זכול יודעיך לא ישנו דבריך כי אתה צדיק ואמת כול בחיריך וכול עולה		15
27	ר'שע תשמיד לעד ונגלתה צדקתך לעיני כול מעשיך		16
28	ואני ידעתי ברוב טובך ובשבועה הקימותי על נפשי לבלתי חטוא לך		17
29	ולבלתי עשות מכול הרע בעיניך וכן הוגשתי ביחד כול אנשי סודי לפי		18
30	יש'כלו אגישנו וכרוב נחלתו אהבנו ולא אשא פני רע וש'ה'ר' רשע'ה לא אכיר		19
31	ול' אמיר בהון אמתך ובשוחד כול משפטך כי אם לפ' ק']בך את א'ש		20
32	אהבנו וכרחקך אותו כן אתעבנו ולא אביא בסוד א'מתך פול]שבי		21
33	ב'ב'ריתך		22
34	אודך אדוני כגדול כוחך ורוב נפלאותיך מעולם ועד עול']פ רב הרחמי']ם וגדול		23
35	החסדים הסולח לשבי פשע ופוקד עוון]רשעים 'עליהם]פי רצייתה]	בנדבת	24
36	צדיק ותשנא עולה לעד ואני עבדך חנותני ברוח דעה ל']אהוב פול א']מת		25
37	וצד'ק ולתעב כול דרך עולה ואהבכה נדבה ובכול לב'י אברךך		26
38	[וארצה]במשפטך כי מידך היתה זאת ובלוא רצונך ל']וא יעשה ב'ול		27
39	[] רק ב'רצונ']כה ימשול בשר]	[]ות']]	19ק
40	[אל ע']פ' הוא ותכן ב']את]	[2
41	[] רקיע על כנפי רוח ויפ']	[3

23-12 הקריאה בתחילת השורות על פי קטעים 15, 18, 22, 44 || 15 ק'ן ש"ש קוראים לעת || 16 וצופים או ומצפם; בהם ש"ש קוראים ב'וד || 17 [בס']וד או [בי'הד' || 18 א'שי השו חוכמת רז נהיה, פרק א, שוי 27; תענו']בשר] על פי 4QpPs קטע 1-2 ב שוי 10 || 22 תכולם קריאה חדשה; פואש, חיים, עמי 414 קורא תפלים || 23 [ת']תכן קריאה חדשה; פואש, שם, קורא [ת']תכן משורש כו"ן; [למל']אותם פעולתם על פי סרך היחד ג 13; הולם-נילסן קורא [לה]תם פעולתם; מבינתך במקום הזה המגילה נקראה והעור התעוות, אולם החלקים מתחברים ישירות בשורה הזאת ובשורות הבאות || 30 וש'ה'ר' רשע'ה כנגד שחר טוב משלי יא 27; ליכט קורא וש'וחד רשעים; ש"ש קוראים וש'וחד ר' [ש]ע'ה; אכיר לשון משוא פנים || 35 [עליהם] על פי עמוס ג 14 || 38 במשפטך ליכט קורא שכליך; ש"ש קוראים וממשפטך || 39 [רק ב'רצונ']כה קריאה חדשה, השו ה 33 || 41 רקיע או ב'קיע; על כנפי רוח השו תהלים קד 3 ||

	[וְכֹלִי	1
	[2
	[3
	[וְכֹלִי	4
א	[עולם אֵם	5
4		בם ומש]	6
5		ומעין הגבור[ה רב העליליה ו]גדול העצה[ולרחמיכה] אֵין מספר וקנאתכה ¹⁰⁰	7
6		לפני חֵםֵםֵם]	8
7		ובחמתכה [הפינותה דודת] עולם ובטרם בראתם ידעתה (כול) מעשיהם	9
8		לעולמי עד ו[מבלעדיתה לא] יעשה כול ולא יודע בלוא רצונכה אתה יצרתה	10
9		כול רוח ופעולת[ה הפינותה] ומשפט לכול מעשיהם ואתה נטיתה שמים	11
10		לכבודכה וכול [אשר בהם] כִּינֹתָה לרצונכה ורוחות עוֹז לחוקיהם בטרם	12
11		היותם למלאכי ק[ודש ידעתם והיו] לרוחות עולם בממשלותם, מאורות לרזיהם,	13
12		כוכבים לנתיבות[ם רוחות סער]ה למשאם, זקים וברקים לעבודתם ואוצרות	14
13		מחשבת להפציה[ם ומפרש שחקים] לרזיהם אתה בראתה ארץ *בכוחכה	15
14		ימים ותהומות עֲשִׂי[תה בעצמכה ומה] שביהם הכינותה בחוכמתכה וכל אשר בם	16
15		תכִּינֹתָה לרצונכ[ה ותתנם לממשלה] לרוח אדם אשר יצרת בתבל לכל ימי עולם	17
16		ודורות נצח למ[שול בפול תב]ל וּבְקִצִיהֶם פלגתה עבודתם בכול דוריהם ומשפֵט	18
17		במועדיה לממשל[תם תכנתה וד]רְכִיָהֶם הַכִּינֹתָה לְדוֹר ודור ופקודת שלומם עם	19
18		{עם} כול נגועיהם [לקציהם חקקת]ה ותפלג ¹⁰⁰ לכול צאצאיהם למספר דורות עולם	20
19		ולכול שני נצח יוֹמֵי[עשיהם ידעת]ה ובחכמת דעתכה הַכִּינֹתָה תעוֹדֵתם בטרם	21
20		היותם, ועל פי רצונכֶה היה כול ומבלעדיך לא יעשה	22
21		אלה ידעתי מבינתכה כיא גליתה אוזני לרזי פלא ואני יצר החמר ומגבל המים	23
22		סוד הערוה ומקור הנדה כור העוון ומבנה החטאה רוח התועה ונעוה בלא	24
23		בינה ונבעתה בְּמִשְׁפָּטֵי צדק מה אדבר בלא נודע ואשמיעה בלא סופר הכול	25
24		חקוק לפניכה בחרת זכרון לכול קצי נצח ותקופות מספר שני עולם בכול מועדיהם	26
25		ולוא נסרתו ולא נעדרו מלפניכה ומה יספר אנוש חטאתו ומה יוכיח על עוונותיו	27
26		ומה ישיב *כול על משפט הצדק לכה אתה אל הדעות כול מעשי הצדקה	28
27		וסוד האמת ולבני האדם עבודת העוון ומעשי הרמיה אתה בראתה	29

28	רוח בלשון ותדע דב'יה ותכן פרי שפתים בטרם היותם ותשם דברים על קו	30
29	ומבע רוח שפתים במדה ותוצא קוים לרזיהם ומב'עי ר'והות לחשבונם להודיע	31
30	כבודכה ולספר נפלאותיכה בכול מעשי אמתכה ומש'פ'י צדקכה ולהלל שמכה	32
31	בפה כול יודעיכה לפי שכלם יברוכה לעולמי'ם ואתה ברחמיכה	33
32	וגדול חסדיכה חזקתה רוח אנוש לפני נגע ונפ'ש [אב'יין] טהרתה מרוב עוון	34
33	לספר נפלאותיכה לנגד כול מעשיכה ואספ'רה בקהל [פתיים משפטי נגועי	35
34	ולבני אנוש כול נפלאותיכה אשר הגברתה ב'י לנגד ב'ני אדם שמעו	36
35	חכמים וקחו דעת ונמ'הרים היו ליצר סמוך [ופול פותיי] ה' הוסיפו ערמה	37
36	צדיקים השביתו עולה וכול תמימי דרך החזיק [מעמד ופול נד] כ'א עני האריכו	38
37	אפים ואל תמאסו ב'נגועי'ם [א] ואל יילי לב לא יבינו	39
38	[אלה ובטוד אמת ל'א ידעו	40
39	[ועריצים יחרוקו] שני'ם	41

* צירוף קטע 24 הקטן והשחוק בראש הטור מפורק וקריאתו בעייתית || 6 *ומק'י ליכט קורא ומקה; ש"ש קוראים ומק'ה; ה'בינה' או ה'מ'בינה] || 7-8 הקריאות וההשלמות בסוף שורה 7 ובתחילת שורה 8 שהוצעו במהדורות קודמות אינן מתאימות לשרידי האותיות || 14 [לנתיבות] ש"ש קוראים לנתיבותי'ם]; [דחת סע'ר]ה למשאם על פי מגילת המלחמה י 12, השו' ישעיהו מ 24 || 15 [ומפרש שחקים] על פי מגילת המלחמה י 11; *בכוחכה מתוקנת ממילה אחרת, אולי מן בנינתכה || 18 ו'בקציהם ש"ש בוחרים לקרוא ו'קציהם || 19 במועדיה הבי'ית הוספה בשוליים || 20 נגועיהם ולא נגיעיהם, ראו קימרון, ויי' יו"ד, עמ' 109 ושיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 10 שו' 4; [חקקת]ה על פי חבוקק ז 13 ועוד || 22 ר'צ'נכה' כמו ש"ש || 28 *כול על מתוקן מן על כול || 32-33 ולהלל שמכה בפה כול יודעיכה יכולם מהללים את שמך בפה' || 33 וברוכה ש"ש בוחרים לקרוא יברוכה; לעולמי'ם ליכט קורא לעולמי [עד]; ש"ש קוראים לעולמי ע'ולמי'ם || 34 ונפ'ש כקריאת ש"ש || 35 ואספ'רה] כמו ש"ש; פתיים או [א]ב'ינים; נגועי ולא נגיעי || 37 וקחו קריאה חדשה במקום ושחו או ושחי; היו או והיו; [פתיים] ה' השו' י 11 ערמה לפתיים ויצר סמוך לכול נמ'הרי לב || 39 בנגועי'ם] קריאה חדשה || 40 ובטוד אמ'ת] ליכט קורא ובחסד אמ'תכה], השו' וסוד האמת בשו' 29 || 41 ועריצים שרידי ער נראים בתצלום ||

טור י (+ 4QH^b קטע 3 + 4QH^f קטע 3)

	[]	1
ב	[]	2
1	[]	3
2	[]	4
3	[]	5
4	[]	6
5	[]	7
6	[]	8
7	[]	9
8	[]	10
9	[]	11
10	[]	12
11	[]	13
12	[]	14
13	[]	15
14	[]	16
15	[]	17
16	[]	18
17	[]	19
18	[]	20
19	[]	21
20	[]	22
21	[]	23
22	[]	24
23	[]	25
24	[]	26
25	[]	27
26	[]	28
27	[]	29

28	30	אפעָה ושוא בהתרומם גליהם ואני במוס לבי כמים ותחזק נפשי בבריתך
29	31	והם רשת פרשו לי תלכוד רגלם ופחים טמנו לנפשי נפלו בם ורגלי עמדה במישור
30	32	מקהלם אברכה שמכה
31	33	אודכה אדוני כיא עינכה עליִ בְּשָׁפֹל נפשי ותצילני מקנאת מליצי כזב
32	34	ומעדת דורשי חלקות פדיתהִ נֶפֶשׁ אביון אשר חשבו להתם דמו
33	35	לשפוך על עבודתכה אפס כיאַ [לֹא] יִדְעוּ כי מאתך מצעדי וישימוני לְבוֹז
34	36	וחרפה בפי כל דורשי רמיה ואתה אלי עזרתה נפש עני וְרֵשׁ
35	37	מיד חזק ממנו ותפד נפשי מיד אֲדִירִים ובגדפותם לא החתותני
36	38	לעזוב עבודתכה מִפְּחַד הוֹיֵת רִשְׁעִים ולהמיר *בהולל יצר סמוך אשר
37	39	יִנְתְּנֵהוּ [] יִצְיִתְנִי חוֹקֵי־מֵי וּבַתְּעוּדוֹת יִכְוֹנְנֵנִי לְהַחְזִיקָן
38	40	[] [] שַׁחַת לְכוֹל צֹאצְאֵי עֵם
39	41	[] [] כְּלִמּוּדִיכָה וּבִמְשֵׁךְ

6 [צ]י כהצעת קיסטר; *צדק מתוקן מן אמת || 8 למוס בעותק^f 4QH הגרסה שונה, אולי לִמְסֹס או לִהֲמֹס ||
 9 נִגְעֵי עדיף על נִגְעֵי; לערול או לעורל || 12 עֵיץ כקריאה שמביא ליכט (בשם יגאל ידין) בהערות לנוסח, השוו
 שוי 33 ומנצור, עמי 106 || 17 מִדְּנִים או [אמו]נים; הקריאה [של]ום שהוצעה במהדורות קודמות איננה מתאימה לשרידי
 האותיות || 18 כקול הכיף אולי מתוקנת || 19 ויהפוכו שולר, עמוד 218, סבורה שהמילה ויהפוכו בעותק^f 4QH קטע 4
 חופפת לתיבה הזאת; נהגתה *yōfeku* כפעלי פ"א; אשר ... בינה תחילה נכתב בפי ותלמדני ואחר כך נמחקה הנויין ונותרה מילה
 לא תקינה מצד הדקדוק; מן התיקון החלקי ניתן להסיק שהפרדת התיבות השתבשה ויש לתקן אשר הכינותה בפיו תלמד
 (= תלמוד) ובינה שמה בלבנו כהצעת דיפון-סומר; עיינו במהדורות של הולם-נילסן, דלקור ושייך || 25 מאתכה ארבע
 האותיות האחרונות הוספו במקום החלק || 27 סבבום הכינוי לא מתאים, ראו מנצור, עמי 108-109, שייך, עמי 139 ||
 28 באש הביית מוזרה, אולי תוקנה לכיף || 29 נפץ וזרם ליכט קורא נפץ זרם; וראו קיסטר, פשרים, עמי 27-28, העי 2 ||
 31 עמדה במישור הוסף בידי סופר אחר || 33 עליִ כמו שייך; בְּשָׁפֹל השוו תהלים קלו 23 או בְּשָׁפֹל כקריאת שייך על פי
 תהלים לה 12 || 37 לא 4QH^b לוא || 38 הוֹיֵת השוו משלי י 3 והות רשעים יהדף; *בהולל מתוקן מן במהולל ||
 39 נִתְתְּהָ כמו שייך; יִצְיִתְנִי קריאה חדשה; יִצְיִתְנִי כמו שייך או [ח]ונתני || 40 צֹאצְאֵי עֵם כמו שייך ||
 41-40 שולר, עמי 134 צירפה עוד קטע זעיר של 4QH^b אך הצירוף מִפּוֹקֶפֶק ||

טור יא + קטע 25 (+ 4QH^f, קטעים 5, 6, 7 + 4QH^b קטעים 4, 5)

- 1 []
- 2 []
- ג []
- 3 []
- 4 []
- 5 []
- 6 []
- 7 []
- 8 []
- 9 []
- 10 []
- 11 []
- 12 []
- 13 []
- 14 []
- 15 []
- 16 []
- 17 []
- 18 []
- 19 []
- 20 []
- 21 []
- 22 []
- 23 []
- 24 []
- 25 []
- 26 []
- 27 []
- 28 []
- 29 []

29	וילכו נחלי בליעל ^ע כול אגפי רום באש אוכלת בכול שנאביהם להתם כול עץ לח	30
30	ויבש מפלגיהם ותשוט בשביבי להוב עד אפס כול שותיהם באושי חמר תאוכל	31
31	וברקוע יבשה יסודי הרים לשרפה ושורשי הלמיש לנחלי זפת ותאוכל עד תהום	32
32	רבה ויבקעו לאבדון נחלי בליעל ויהמו מחשבי תהום בהמון גורשי רש וארץ	33
33	תצרח על ההויה הנחיה בתבל וכול מחשביה יריעו ויתהוללו כול אשר עליה	34
34	ויתמוגגו בהויה גדולה כיא ירעם אל בהמון כוחו ויהם זבול קודשו באמת	35
35	כבודו וצבא השמים יתנו קולם ויתמוגגו וירעדו אושי עולם ומלחמת גבורי	36
36	שמים תשוט בתבל ולא תשוב עד כלה ונחרצה לעד ואפס כמוה	37
37	אודכה אדוני כיא הייתה לי לחומת עוז	38
38	ס[ביב מפו]ל משחיתים וכול [ודים] כי תסתירני מהויות אשמה אשר ד[ברו]	39
39	[מבקשי נפשי ותהי לי דל]תי נחושת ובריחי ברזל בל יבוא גדוד, מש[מר גבורים]	40
40	[בלוותרך עלי פן יפגעו בי חומת ים]ים בסביביה פן יורה גבו[ר] בי חצי רשעה	41

5 [ואת]הלכה קריאה חדשה; שיש קוראים [] ה' לכה וסוברים שיש רווח אחרי הה"א; מלאכי קודש קריאה חדשה ||
 6 אודכה ... כפיכה קריאה חדשה במקום [] ° פיכה או [אמ]ת פיכה; השו ברכי נפשי, 4Q437 קטע 2 א שוי 9; ותצילני
 כמנצור, עמי 112; ליכט קורא ותצו לנו || 7 [לאויב להם] על פי איוב יג 24, לג 10; נותרו שרידי אותיות לא ברורים של סוף
 התיבה השנייה || 9 וחבל האותיות הראשונות מתוקנות || 12 להוריתם רבים קוראים להורותם וש"ש טוענים שזו
 הקריאה הנכונה, אך ראו קימרון, הוריה, עמי 263-267 || 15 והכמיהל למו ליכט קורא והכמיה למו || 16 הכמתם
 4QH^f חוכמתמה || 18-19 שולר, עמי 219, מצרפת קטע קטן של 4QH^f שאיננו מתאים לכאן; עיינו בדבריה || 26 מהומות
 רבה לכאורה אין התאם בין השם לבין תוארו, אולי הסופית יות כאן מציינת נקבה ביחיד; השם גזור משורש הו"ם אחי המי"י
 ומשמעו כאן ירעש גלי היס' כמשמע השורש שא"י, השו ישעיהו יז 12 ודברי הימים ב טו 5 מהומות רבות; והוית מדהבה הצירוף
 מופיע גם בחוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 176 שוי 3 || 28 ויפרו בסיס הפ"א נמחק כנראה ולכן הוצע לקרוא וידו, אבל
 בתיאור דומה בטור י שוי 28 הפ"א ברורה; שיש קוראים וידו, עיינו בדבריהם || 29 וקץ 4QH^f וקו || 30 שנאביהם מילה
 סתומה, ראו ש"ש, עמי 151-152 || 31 השו יחזקאל לא 14, 16-17 || 33 מחשבי ולא מחשכי; השם מחשב (תמיד בריבוי
 נסמך או עם כינוי) מיוחד למגילות ומופיע בשכנות לשמות ארץ, אדמה, שמים, דביר, משמעו כנראה צורת שטח, ראו ש"ש, עמי
 152-153 || 35 בהויה בנהיה; באמת = באמת || 39 ס[ביב] כקריאת יודיצקי, השו זכריה ב 9 ואני אהיה לה ...
 חומת אש סביב; אשמה קריאה חדשה, השו להלן טו 14; שיש קוראים מהומה ומפנים אל שורה 26 || 39-40 הושלם על פי
 תהלים לח 13 || 41 [חומת ים]ים השו נחום ג 8; בסביביה 4QH^f [בס]ביב, ואחרי התיבה מקום חלק, ראו נחום
 || 8 ג

טור יב + קטע 43 (+ 4QH^b קטע 6 + 4QH^d קטע 1 + 4QH^f קטעים 7, 10)

- ד [1] [כַּשְׁלֵה גְבוּרָתָם וַיְפִילוּ מִגְבוּרַתָּהּ מִצְלֵי עֲצָה]
- 1 [2] [כִּי אַתָּה לֹכֵד הַכְּמִלִּים בְּעֶרְמָתְךָ וְאֲנִי בְּתוֹמִי יְהוָה]
- 2 [3] [וְתִגְזַן בְּעֵדִי מִיָּד]
- 3 [4] [וְתִקַּם עָלַי סֵלַע רַגְלִי וְתִסָּר פְּעָמֵי מַרְאֵי]
- 4 [5] [וְתִעֲמַד רַגְלִי בְּדֹרֶךְ עֹלָם וְנִתְיַבֹּת אֲשֶׁר בַּחֲרָתָה מִצְעָדֵי]
- 5 [6] [אֹדֵכָה אֲדוֹנֵי כִּי הָאִירוֹתָהּ פָּנֵי לְבֵרִיתְכָּה וּמִ]
- 6 [7] [בְּכֹל לְבֹב אֲדוֹרְשָׁכָה וְכִשְׁחָר נֶכּוֹן לְאוֹרְתוֹם הוֹפְעָתָה לִּי וְהִמָּה עִמָּכָה]
- 7 [8] [בְּאִמְרֵי וּבְדַבְרֵי הַחֲלִיקוּ לָמוּ וּמְלִיצֵי רַמְיָה הִתְעוֹס וּלְבָטוּ בְּלֹא בִינָה כִּי־אֵל]
- 8 [9] [בְּהוֹלֵל מַעֲשֵׂיהֶם כִּי נִמְאָסוּ לָמוּ וְלֹא יַחֲשׁוּבֵנִי בְּהַגְבִּירְכָּה בִּי כִּי־יִדְיַחֲנֵי מֵאַרְצֵי]
- 9 [10] [כַּצְּפוֹר מִקְנֵה וְכוֹל רַעִי וּמֹדְעֵי נִדְחוּ מִמֶּנִּי וַיַּחֲשׁוּבֵנִי לְכֹלִי אֹבֵד וְהִמָּה מְלִיצֵי]
- 10 [11] [כֹּזֵב וְחוּזֵי רַמְיָה זָמְמוּ עָלַי () בְּלִיעֵל לְהַמִּיר תּוֹרַתְכָּה אֲשֶׁר שִׁנַּגְתָּה בְּלִבִּי בַחֲלֻקֹת]
- 11 [12] [לְעַמָּכָה וַיַּעֲצֹרוּ מִשְׁקָה דַּעַת מִצְמָאִים וּלְצִמָּאִים יִשְׁקוּם חוֹמֵץ *לִמְעַ הַבֵּט אֵל]
- 12 [13] [תַּעֲוֹתֶם לְהַתְּהוֹלֵל בְּמוֹעֵדֶיךָ לְהַתְּפֹשׁ בְּמִצְוֹדוֹתֶיךָ כִּי אַתָּה אֵל תִּנְאֹץ כָּל מַחֲשַׁבְתְּךָ]
- 13 [14] [בְּלִיעֵל וְעֲצַתְכָּה הִיא תִקּוּם וּמַחֲשַׁבְתְּךָ לְבַכָּה תִכּוֹן לְנִצָּח וְהִמָּה נַעֲלָמִים זְמוֹת בְּלִיעֵל]
- 14 [15] [יַחֲשׁוּבוּ וַיִּדְרָשׁוּכָה בְּלֵב וְלֵב וְלֹא נִכּוֹנוּ בְּאִמְתָּכָה שׁוֹרֵשׁ פּוֹרָה רֹשׁ וְלַעֲנָה בְּמַחֲשַׁבּוֹתֶיךָ]
- 15 [16] [וְעַם שְׂרִירוֹת לִבְם יִתּוּרוֹ וַיִּדְרָשׁוּכָה בְּגִלּוּלִים וּמִכְשׁוֹל עוֹוֹנִים שָׁמוּ לְנִגְדַּת פְּנֵיהֶם וַיִּבְאוּ]
- 16 [17] [לְדוֹרְשָׁכָה מִפֵּי נְבִיאֵי כֹזֵב מִפּוֹתֵי תַעֲוֹת וְהֵם בְּלוֹעֵג שִׁפָּה וְלִשׁוֹן אַחֲרַת יִדְבְּרוּ לְעַמְךָ]
- 17 [18] [לְהוֹלֵל בְּרַמְיָה כֹּל מַעֲשֵׂיהֶם כִּי לֹא בַחֲרוּ בְּדֹרֶךְ לְבַכָּה וְלֹא הֶאֱזִינוּ לְדַבְּרָהּ כִּי אָמְרוּ]
- 18 [19] [לְחֹזֶן דַּעַת לֹא נֶכּוֹן וְלִדְרֹךְ לְבַכָּה לֹא הָיָאָה כִּי אַתָּה אֵל תַּעֲנָה לָהֶם לְשׁוֹפְטֶם]
- 19 [20] [בְּגִבּוֹרַתְכָּהּ גִּלּוּלֵיהֶם וְכִרּוֹב פִּשְׁעֵיהֶם לְמַעַן יִתְפָּשׂוּ בְּמַחֲשַׁבּוֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִזּוּרוּ מִבְּרִיתְכָּה]
- 20 [21] [וְתִכְרַת בְּמִשְׁפָּט כֹּל אֲנָשֵׁי מִרְמָה וְחוּזֵי תַעֲוֹת לֹא יִמְצְאוּ עוֹד כִּי אֵין הוֹלֵל בְּכוֹל מַעֲשֵׁיךָ]
- 21 [22] [וְלֹא רַמְיָה בְּמִזְמַת לְבַכָּה, וְאֲשֶׁר כִּנְפִשְׁכָּה יַעֲמוּדוּ לְפָנֶיכָה לְעַד וְהוֹלְכֵי בְּדֶרֶךְ לְבַכָּה]
- 22 [23] [יִכּוֹנוּ לְנִצָּח וְאֲנִי בְּתוֹמְכֵי בְּכָה אֶתְעוֹדְדָה וְאִקּוּמָה עַל מִנְאֲצֵי וַיְדִי עַל כֹּל בּוֹזֵי כִּי־אֵל]
- 23 [24] [לֹא יַחֲשׁוּבוּ עַד הַגְּבִירְכָּה בִּי וְתוֹפַע לִי בְּכּוֹחָהּ לְאוֹרְתוֹם וְלֹא טַחְתָּה בְּבוֹשַׁת פָּנֵי]
- 24 [25] [כֹּל הַנִּדְרָשִׁים לִי הַנוֹעֲדִים לְבֵרִיתְכָּה וַיִּשׁוּמְעוּנִי הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לְבַכָּה וַיַּעֲרוּכּוּ לְכָה]
- 25 [26] [בְּסוּד קְדוּשִׁים וְתוֹצֵא לְנִצָּח מִשְׁפָּטֶם וּלְמִיִּשְׂרָיִם אִמַּת וְלֹא תַתַּעַם בִּיד חֲלֻכָאִים]
- 26 [27] [כּוֹזֵמִים לָמוּ וְתַתֵּן מוֹרָאִים עַל עַמָּכָה וּמִפְּן לְכוֹל עַמֵּי הָאֲרָצוֹת לְהַכְרִית בְּמִשְׁפָּט כֹּל]
- 27 [28] [עוֹבְרֵי פִיכָה וְכִי הָאִירוֹתָהּ פָּנֵי רַבִּים וְהַגְּבֵר עַד לֵאמֹן מִסְפָּר כִּי הוֹדַעְתָּנִי בְּרֹזֵי]
- 28 [29] [פְּלֹאכָה וּבְסוּד פְּלֹאכָה הַגְּבִירְתָּהּ עַמְדֵי וְהַפְּלֵא לְנִגְדַת רַבִּים בְּעִבּוֹר כְּבוֹדְכָה וְלְהוֹדִיעַ]

29	לכול החיים גבורותיכה מי בשר כזאת ומה יצר חמר להגדיל פלאות והוא בעוון	30
30	מרחם ועד ש'בה באשמת מעל ואני ידעתי כי ל'א לאנוש צדקה ולא לבן אדם תום	31
31	דרך לאל עליון כול מעשי צדקה ודרך אנוש ל'א תכון כי אם ברוח יצר אל לו	32
32	להתם דרך לבני אדם למען ידעו כול מעשיו בכוח גבורתו ורוב רחמיו על כול בני	33
33	רצונו ואני ר'עודויות אחזוני וכול ירועו וימס לבבי כדונג מולפני אש וילכו ברכי	34
34	כמים מוגרים ב'מורד כי זכרתי אשמותי עם מעל אבותי בקום רשעים על בריתך	35
35	וחלכאים על'דברכה ואני אמרתי בפשעי נעזבתי מבריתכה ובזוכרי כוח ידכה עם	36
36	המון רחמי'כה התעודדתי ואקומה ורוחי החזיקה במעמד לפני נגע כי נשענתי	37
37	בחסדי'כה והמון רחמי'כה כי תכפר עוון ולי'טהר אנז'ש מאשמה בצדקתכה ל'ל' []	38
38	ולא לאדם כ'ול אש' עשיתה כי אתה בראתה צדיק ורשע ° []	39
39	[] ° [] אתחזקה בבריתכה עד []	40
40	[] ° [] כי אמת אתה וצדק כול מ' עשי'כה []	41

[1] כשלה ס"ש קוראים ל'; גבורתם גבורתם; ויפולו ויפולו; [מגבורתכה מבלי עצה] השוו ישעיהו ג 25 ואיוב יב 13 || 2 [וילכדה] על פי איוב ה 13; בתומי קריאה חדשה על פי תצלום 190416 || 3 קריאה חדשה על פי זכריה יב 8 יגן ה' בעד יושב ירושלם || 4 ותטר פ'עמי מ' [ע] קריאה חדשה על פי משלי ד 27 || 7 [בפול ל] השוו שוי 15 ותהלים קיט 2; נכון ימאיר, ראו קיסטר, חוכמה, עמי 36, 40; עמכה = את עמד || 8-7 [התעו] באמרים קריאה חדשה; השוו משלי ב 16; ש"ש קוראים [] ב'תע'ותם || 8 וילבטו השוו הושע ד 14 || 9-8 כי'א [המיה] בהולל מעשיהם אולי יהמירו בבלבול את המצוות שהאל נתן לעם, השוו שוי 17-18; ליכט קורא כי'א בהולל || 9 נמאסו חוזר אל מעשיהם || 11 () בליעל הסופר התחיל אולי לכתוב בני בליעל || 12 *למע גרסו למען || 13 להתהולל במועדיה² להתפש במצודותם כדי שהעם יתבלבל בזמני החגים וייתפש במצודתם, השוו פשר חבקוק יא 2-8 || 8-9 ידרשוכה 4QH^d אפשר לקרוא גם [וי'דו]רשוכה || 18 בחרו בדרך ל'כה על פי קטע 43; התיבה ב'ד'כ'ה אינה ממלאה את הקסר, והשוו שוי 22 25 וקיסטר, פשרים, עמי 34-32 || 19 ולדרך שתי האותיות האחרונות מתוקנות; אפשר שהסופר כתב תחילה לדברכה שבאה בתקבולת אל בדרך לבכה בשורה הקודמת; להם 4QH^d [הם] || 24 בבושת השיין מתוקנת מתייו || 26 חלכאים ירשעים || 28 והגבר קריאה חדשה במקום ותגבר || 31 ש'בה לכתוב החסר השוו קימרון Grammar עמי 66 || 34 ר'עודויות קריאה חדשה כמעט ודאית, השוו 4Q377 קטע 2 שוי 9 ורעודויה אחזתם, ראו קימרון, המנון, עמי 11-12 || 36 דברכה אולי הדליית מתוקנת || 38 כי אם הכותב כיוון לגרסה בי יש לקרוא כהמון במקום והמון; ול'טהר = יותטהר, אתה מטהר; ל' [] ש"ש קוראים ל'כה [א] [א] || 39 כ'ול על פי העניין; ואולי אין האות השלישית למייד אלא שייך תלויה ||

טור יג + קטע 29 (+ 4QH^c קטעים 1 א-ב, 2, 3)

	[]	1
ה	[]	2
1	וּבְזוֹפְרֵי רֹצֵחַ	לְיוֹם זַעַם הָרוֹן]	3
2	[סְלִיחוֹתֶיכָה וְהַמּוֹן] רַחֲמֵיכֶה	4
3	וְהַחֲמִיכֶה]	וּבִדְעַתִּי אֱלֹהִים נַחֲמַתִּי	5
4		עַל פִּי רְצוֹנְכָה וּבִידְלֹכָה מְשַׁפֵּט כּוֹלֵם	6
5	וְלֹא] כַּאֲשַׁמְתִּי	אֹדְכָה אֲדוֹנִי כִּי לֹא עֲזַבְתָּנִי בְּגוֹרֵי בַעַם כְּבֹדְךָ אֲרֻחֵן	7
6		שִׁפְטִתָּנִי וְלֹא עֲזַבְתָּנִי בְּזִמּוֹת יִצְרֵי וְתַעֲזוֹר מִשַּׁחַת חַיִּי וְתִתֵּן לִי מִן הַחַיִּים וְהַחַיִּים לֵט בְּתוֹךְ	8
7		לְבִיָּאִים מוֹעֲדִים לְבְנֵי אֲשֵׁמָה אֲרִיּוֹת שׁוֹבְרֵי עֵצִים אֲדִירִים וְשׁוֹתֵי דֶם גְּבוּרִים וְתִשְׁמַנֵּי	9
8		בְּמַגוּר עִם דִּיגִים רַבִּים פּוֹרְשֵׁי מִכְמַרְתָּ עַל פְּנֵי מַיִם וְצִידִים לְבְנֵי צֹלָה וְשֵׁם לְמִשְׁפֵּט	10
9		יִסְדַּתְנִי וְסוּד אֲמַת אֲמַצְתָּה בְּלִבִּי וּמִזֶּה בְרִית לְדוֹרְשֵׁיהָ וְתִסְגּוֹר פִּי כַּפִּירִים אֲשֶׁר	11
10		כַּחֲרַב שְׁנִיָּהֶם וּמִתְלַעְוֹתֵם כַּחֲנִית חֲדָה, חֲמַת תְּנִינִים כּוֹל מְזֻמּוֹתֵם לְחַתּוֹתָם יוֹרְבוּ וְלֹא	12
11		פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם כִּי אַתָּה אֵלֵי סִתַּרְתָּנִי נֶגֶד בְּנֵי אָדָם וְתוֹרַתְכָה חֲבַתָּה בִּי עַד קֵץ	13
12		הַגְּלוֹת יִשְׁעֶכָּה לִּי כִּי בְצַרְתָּ נַפְשִׁי לֹא עֲזַבְתָּנִי וְשׁוֹעֲתִי שָׁמַעְתָּה בְּמַרְוֵרֵי נַפְשִׁי,	14
13		וְרַגְתָּ יְגוֹנֵי הַכְּרַתָּה בְּאַנְחַתִּי וְתִצַּל נַפְשִׁי עֲנִי בְּמַעוֹן אֲרִיּוֹת אֲשֶׁר שָׁנְנוּ כַּחֲרַב לְשׁוֹנֵם	15
14		וְאַתָּה אֵלֵי סִגְרַתָּה בְּעַד *שְׁנִיָּהֶם פֶּן יִטְרְפוּ נַפְשִׁי עֲנִי וְרַשׁ וְתוֹסֵף לְשׁוֹנֵם	16
15		כַּחֲרַב אֶל תַּעֲרָה בְּלוֹא הַחַיִּים נַפְשִׁי עֲבַדְכָה וְלִמְעַן הַגְּבִירְכָה לִּי לִנְגַד בְּנֵי אָדָם הַפְּלַתָּה	17
16		בְּאֲבִיוֹן וְתִבְיָאָהוּ בְּמַצְרָיִךְ] כְּזֹהֵב בְּמַעֲשֵׂי אֵשׁ וּכְכֹסֶף מְזוּקָק בְּכוֹר נּוֹפְחִים לְטָהָר שְׁבַעֲתֵים	18
17		וַיִּמְהַרּוּ עָלַי רַשְׁעֵי עֲמִים בְּמַצּוֹקוֹתֵם וְכוֹל הַיּוֹם יִדְכְּאוּ נַפְשִׁי	19
18		וְאַתָּה אֵלֵי תִשָּׁב (נַפְשִׁי) סַעֲרָה לְדַמְמָה וּנְפֵשׁ אֲבִיוֹן פְּלַתְתָּה כְּצִפּוֹר מִפֶּה וְכִטְרָף מִפִּי	20
19		אֲרִיּוֹת	21
20		(אֹדְכָה) בְּרוּךְ אַתָּה אֲדוֹנִי כִּי לֹא עֲזַבְתָּה יְתוֹם וְלֹא בִזְיָתָה רֵשׁ כִּי גְבוּרַתְכָה לֹאֵץ קֵץ וְכַבּוּדְכָה	22
21		לֹאֵץ מִדָּה וּגְבוּרֵי פֶלֶא מִשְׁרֹי(תִּיכָה וְעַם עֲנָוִים בְּטִאֲטָאוֹי רַגְלֶיךָ יַחַד) עִם נִמְהָרֵי	23
22		צַדִּיק לְהַעֲלוֹת מִשְׁאוֹן יַחַד כּוֹל (נִמְהָ) אֲבִיוֹנֵי חֶסֶד וְאֵנִי הֵייתִי עַל עֲוֹן פּוֹל] דְּנִי לְרִיב	24
23		וּמִדְנִים לְרַעֵי קִנְאָה וְאֵף לְבִאֵי בְרִיתִי וְרַגְן וְתִלְוֹנָה לְכוֹל נּוֹעֲדֵי גַם אֹכְלֵי לֶחֶמִי	25
24		עָלַי הַגְּדִילוּ עֵקֶב וּלְיָזוּ עָלַי בְּשַׁפַּת עוֹל כּוֹל נְצַמְדֵי סוּדִי, וְאַנְשֵׁי עֲצָתֵי סוֹרְרִים	26
25		וּמְלִינִים סָבִיב וּבְרַז חֲבַתָּה בִּי יִלְכוּ רַכִּיל לְבְנֵי הוֹוֹת וּבַעֲבוּר הַגִּילְפָּה בִּי וְלִמְעַן	27
26		אֲשַׁמְתֵם סִתַּרְתָּ מַעֲיִן בֵּינָה וְסוּד אֲמַת וְהִמָּה הוֹוֹת לְבֵם יִחְשׁוּבּוּ וְדַבְּרֵי] בְּלִיעַל פִּתְחוֹ	28
27		לְשׁוֹן שֶׁקֶר כַּחֲמַת תְּנִינִים פּוֹרַחַת לְקַצִּים וְכִזּוּחַל עֵפֶר יוֹרוּ לְחַתּוֹן] מִבְּלִגִּית] פִּתְנִים	29

28	לאין חבר ותהי לכאוב אנוש ונגע נמאר בתכמי עבדכה להכשילי [רוח] ולהתם	30
29ק	כוח לבלתי החזק מעמד וישיגוני במצרים לאין מנוס ולא בהבדל מאנחות ויהמו	31
2	בכנור ריבי ובנגינות יחד תלונתם עם שאה ומשואה, זלעופות אחזוני וחבלים כצירי	32
3	יולדה ויהם עלי לבי, קדרות לבשתי ולשוני * לחך תדבק לי סבכונני בהוות לבם ויצרם	33
ה	הופיע לי למרורים ויחשך מאור פני לאפלה והודי נהפך למשחית ואת אלי	34
33	מרחב פתחתה בלבבי ויוספיה לצוקה וישוכו בעדי בצלמות ואוכלה בלחם אנחה	35
34	ושקוי בדמעות אין כלה כי עששו מכעס עיני ונפשי במרורי יום, אנחה ויגון	36
35	יסובבוני ובושת על פנים ויהפך לי לחמלי לריב ושקוי לבעל מדנים ויבוא בעצמי	37
36	להכשיל רוח ולכלות כוח כרזי פשע משנים מעשי אל באשמתם כי נאסרתני בעבותתי	38
37	לאין נתק וזקים ללוא ישוברו וחומת עוזי [סביבי] [ובריחי ברזל *ודלתו] [ת נחושת לאיני]	39
38	[פתוח,] כלאי עם תהום *נחשב לאין [מוצא] []	40
39	[] בליעל אפפו נפשי לאין פלח []	41

3 הקריאה כהצעת שייש || 5 להצעות השונות לפיענוח שרידי האותיות ראו שייש, עמי 169 || 7 כבד [ארוך] או נכר [] כמו שייש || 9-10 ותשמני במגור 4QH^c ותשימיני במגורי; צולה ולא עולה כקריאה המקובלת, שאינה מתאימה לעניין || 11 ומזה אולי = מזה, ליכט קורא ומיה || 15 הכרתה = הקרתה || 16 סגרתה בעד *שניהם התיבה הראשונה והתיבה האחרונה מתוקנות; באחרונה התחיל הסופר לכתוב לשונם ותיקן; ותוסף = ותאסף, השוו ירמיהו מז 6 || 17 הַכְּתָה הנשוא של לשונם; ליכט קורא [כרתה] || 18 לטהר 4QH^c לטהר או לטהר || 19 במצוקותם 4QH^c במצוקותיהמה || 20 אלי 4QH^c אולי [א]; תשיב 4QH^c [תשב, או [ה]שב; מפני אולי מתוקן מן מפה || 22 ברוך אתה אדוני הסופר הראשון כתב אודכה אדוני || 23 בטאטאוי כנראה שם פעולה, השוו ישעיהו יג 23 || 24 (נמה) השוו נמהרי שוי 24; חסד החיית אולי מתוקנת; עין כול [דני התיבה הראשונה הושלמה על פי י 12, עיינו בהערות שם; השלמת התיבות שאחריה נסמכת על הצעתו של פואש, השוו 4Q443 קטע 2 שוי 9; להצעות אחרות ראו שייש || 25 ורגן ותלונה שתי המילים עניין הוצאת דיבה וריב || 26 הגדילו עקב אולי הוויי מוספת || 27 הגילפה הגיל = ישמח ראו מגילת המלחמה יב 13 ועוד; ליכט קורא הגב[ירכה] על פי ביטויים דומים במגילת ההודיות; פואש, חיים, עמי 349, העי 94 קורא הגדל [], המקום צר מלהכיל שורש בן שלוש אותיות וסופית יכה || 28 יחשובו 4QH^c יחשובו || 28-29 פתחו לשון שקר השוו ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 7 || 29 מבלגית ולא מבלגות, על פי התחביר, על העניין ראו קיסטר, שלוש מילים, עמי 37-40 || 30 לכאוב ולא לכאבי, ראו קימרון, ויי ויוי, עמי 110 || 31 מאנחות קריאה חדשה; המים שרדה בקטע 29 המתחבר ישירות מימין, ואם הקריאה נכונה הוא מתחבר בשורה הזאת גם משמאל; הקריאה הזאת נסמכת על הימצאות המילה אנחה בישיעיהו כא 4-2 ליד ביטויים דומים לאלה שכאן; שייש קוראים ממשפחות ומעירים על עוד הצעות קריאה || 32 בכנור האותיות שבאמצע התיבה מתוקנות || 33 לחך *לחך מתוקן מן לחכי; 4QH^c להכי; תדבק 4QH^c דבקה אולי = דבקה || 34 למשחית על פי דניאל י 8, ולא למשחור; ואת = ואת || 35 ויוספיה 4QH^c ויוספיה; אנחה שייש קוראים אנחתי ומעירים על הצעות אחרות; השוו תהלים פ 6 || 37 לחמלי האותיות האחרונות אולי מתוקנות; ושקוי = ושקוי || 38 מעשי אל בני אדם, השוו כד 9-10 || 39 ללוא 4QH^c ללוא; *ודלתו [ת] או ודלתי כמו שייש || 40 נחשב הסופר כתב מלכתחילה נחשתי ותיקן מיד, השוו תהלים פח 5 נחשתי עם יורדי בור; [מוצא] ראו שם 9 פלא ולא אצא ||

טור יד + קטע 26 (+ 4QH^c קטע 4 + 4QH^b קטע 8)

	[]	1
	[]	2
1	[]	3
1	[]oooooo oooo	4
2	[לבִּלְ בְּנֵאצוֹת בְּפִי]	5
3	[אתה אלִי]	והוֹיָה לְאִין חֶקֶר וְכֹלָה לְאִין מִדָּה]	6
4	[ותצִילֵנִי]	גְּלִיתָה אוֹזְנֵי בְּמוֹטָרָא מוֹכִיחֵי צְדֵק עִם]	7
5	[בְּאִנִּי אֲשֵׁמָה	מַעֲדַת יְשׁוּׁאָא וּמְסוּד חֲמַס וְתַבִּיאֲנִי בַעֲצַת יְהוָה דְּשִׁי]	8
6	[וְכֹהֲתֵהֶלֶךְ	וְאִדְעָה כִּי יֵשׁ מִקּוּהָ לְשִׁבִי פִשְׁעֵי וְעוֹבֵי חַטָּאָה בְּהַ]	9
7	[בְּדֶרֶךְ לְבַכָּה לְאִין עוֹל	וְאִנְחָמָה עַל הַמּוֹן עִם וְעַל שְׁאוֹן מְמַלְכוֹת בְּהַאֲסַפִּם מִדְּעַתִּי אֲשֶׁר	10
8	[תֵּרִים לְמַצְעַר מַחִיָּה	בְּעַמְכָּה וְשֵׁאֲרִית בְּנַחֲלַתְכָּה וְתוֹקֵקִים לְהַטְהֵר מֵאֲשֵׁמָה וְלִהְבִּיאַ כּוֹל	11
9	[מַעֲשִׂיהֶם בְּאֲמַתְכָּה	וּבַחֲסָדִיךְ תִּשְׁפֹּטֵם בְּהַמּוֹן *רַחֲמִים וְרֹב סְלִיחָה וְכַפִּיכָה לְהוֹרוֹתֵם	12
10	[וְכִישׁוֹר אֲמַתְכָּה	לְהַכִּינֵם בְּעַצְתְּכָּה, לְכַבּוּדְכָּה וְלַמַּעֲנֵכָּה עֲשִׂיתָה לְגִדְלֵ תוֹרָה וְלִ]	13
11	[אֲנָשֵׁי עַצְתְּכָּה	בְּתוֹךְ בְּנֵי אָדָם, לְסַפֵּר לְדוֹרוֹת עוֹלָם נְפִלְאוֹתֶיכָה וּבְגִבּוֹרוֹתֶיכָה יִשְׁוֹחָחוּ	14
12	[לְאִין הַשְּׁבַת וְיִדְעוּ כוֹל	גּוֹיִם אֲמַתְכָּה וְכוֹל לְאוֹמִים כְּבוֹדְכָּה כִּי הִבִּיאֹתְהָ]	15
13	[לְכוֹל אֲנָשֵׁי עַצְתְּכָּה	וּבַגּוֹרֵל יַחַד עִם מְלָאכֵי פָנִים וְאִין מְלִיץ בְּנִים לְקַדְוִישִׁיכָּה לְהִשִּׁיב	16
14	[כֹּדֵהָ פִי]o [לִ]	[תִּלְּוּ בְּהָ וְהֵם יִשִּׁיבוּ בְּפִי כְּבוֹדְכָּה וְיִהְיוּ שְׂרִיכָה בְּגוֹרֵל]	17
15	[פָּרַח כְּצִיף הַשְּׂדֵה]	עוֹלָם לְגִלְ נֶצֶר לְעוֹפֵי מְטֹעַת עוֹלָם וְיִצֵּל צֵל עַל כּוֹל תְּבִלְ וְצִמְדָּת]	18
16	[עַד שְׁחֻקִּים וְשִׂרְשִׁי	עַד תְּהוּם, וְכוֹל נְהָרוֹת עֲדוֹן [תִּשְׁתַּיְנָה דִּ] לְיֹתֵיךָ וְיִהְיֶה לְיָמִים לְאִין	19
17	[חֶקֶר וְהִתְאַוְוֹ עַל תְּבַל	לְאִין אֲפַס וְעֵד שְׁאוֹל [תוֹרַד רִשְׁעָה וְ] הִיָּה מַעִין אֹר לְמִקּוֹר	20
18	[עוֹלָם לְאִין הַסֵּר,	בְּשִׁבְיָי נוֹגְהוּ יִבְעֵרוּ כּוֹל בְּנֵי עוֹלָה וְהִיָּה [לְאִשׁ בּוֹעֶרֶת בְּכוֹל אֲנָשֵׁי	21
19	[אֲשֵׁמָה עַד כֹּלָה	וְהִמָּה נִצְמַדִּי תְּעוּדָתִי פוֹתוּ בְּמִלִּי צִי תְּעוּת לְ] הִבִּיאַ זֹר בְּעִבּוּדַת צְדֵק	22
20	[וְאַתָּה אֵל צִוִּיתֶם	לְהוֹעִיל מִדְּרַכְיָהֶם בְּדֶרֶךְ קוֹדְ] שֵׁ אֲשֶׁר לְכוּ] בְּהַ, וְעַרְל וְטַמָּא וּפְרִיץ	23
21	[בִּל יַעֲבֹרְנָה וְיִתְמוֹטְטוּ	מִדְּרַךְ לְבַכָּה וּבַהוֹת פִּשְׁעִים יִכְשַׁל] וְכִמּוֹא יוֹעֵץ בְּלִיעַל	24
22	[עִם לְבָבִם וְיִצְבִּיחוּ	מִחֲשַׁבַת רִשְׁעָה יִתְגּוֹלְלוּ בְּאֲשֵׁמָה [וְאֲנִי הִיָּי] תִּי כִמְלַח בְּאוֹנִיָּה בְּזַעֲף	25
23	[יָמִים גְּלִיָּהֶם וְכוֹל	מִשְׁבְּרִיהֶם עַלִּי הַמּוֹ רוּחַ עוֹעִיָּם] וְאִין] דַּמְמָה לְהִשִּׁיב נַפְשׁ וְאִין	26
24	[*נִתְיַבַּת לִישׁוֹר דֶּרֶךְ	עַל פָּנֵי מֵיִם וְיִהֵם תְּהוּם לְאַנְחָתִי וְנִגְעָר [חִיָּי] עֵד שְׁעָרֵי מוֹת וְאַהִיָּה	27
25	[כַּבָּא בְּעִיר מַצּוֹר	וְנַעֲזוּ בַחּוּמָה *נִשְׁגַּבְהָ עַד פִּלְט וְאַשְׁעָנָה בְּאֲמַתְכָּה אֵלִי כִּי אֲתָה	28
26	[תְּשִׁים סוֹד עַל סִלְעַ	וְכַפִּיס עַל קוֹ מִשְׁפָּט וּמִשְׁקֵלֶת אֲמַת לְצִטוֹת אֲבֵנֵי בַחַן לְפָנֶיךָ	29

27	עוז ללוא תתועזע וכול באיה בל ימוטו כי לא יבוא זר בשׁעריה, דלתי מגן לאין	30
28	מבוא ובריחי עוז ללוא ישוברו בל יבוא גדוד בכלי מלחמתו עם תום כול הצי	31
29	מלחמות רשעה ואז תחיש חרב אל בקץ משפט וכול בני אמתו יעורו להכרית	32
30	רשעה וכול בני אשמה לא יהיו עוד וידרוך גבור קשתו ויפתח מצור ¹ []	33
31	למרחב אין קץ ושערי עולם להוציא כלי מלחמות ויעצומו מקצה עד לקצה והצי ²	34
32	יוורו ואין פלט ליצר אשמה, לכלה ירמוסו ואין שרית ואין תקוה ברוב גבורים ³	35
33	ולכול גבורי מלחמות אין מנוס כי לאל עליון ה ⁴ []	36
34	ושוכבי עפר הרימו תרן ותולעת מתים נשאו נס לה ⁵ []	37
35	במלחמות זדים ובעבור שוט שוטף בל יבוא במבצר ⁶ []	38
36	1 [] 2 [] 3 [] לתפל וככפיס לא ⁷ []	39
26ק	[] מ ⁸ []	40
	[] אמת ⁹ []	41

8 הקודש על פי שיש; [ג] נני אשמה כמו פואש, חיים, עמי 351, העי 111, וראו שיש || 9 בת[תודות] השלמה חדשה ||
 10 מדעתי השלמה חדשה, השוו דברי הימים ב ב 7, קהלת ו 10 וישעיהו מח 4 || 11 ולהביא קריאה חדשה; ליכט קורא כאושיש
 קוראים [ומח]טוא || 11 תרים יתקים, השוו ישעיהו ל 18 || 12 *רחמים מתוקן מן רחמיכה; וכפיכה יוכדבר פיכה, כמצוותי ||
 13 וכישור = וכישור; בעצתכה הביית מתוקנת מלמיד; ול[ה]ל כבוד קריאה חדשה, השוו שוי 15-16; ראו פואש, חיים, עמי 352,
 העי 115 || 14 עולם המים מתוקנת; יש וחו החיית הראשונה ברורה בתצלום 190418 || 15 סודכה בעקבות פואש, חיים, עמי
 352, העי 116 שדוחה את הקריאה [כ]בדכה || 16 בנים = בנים || 17 כרוח פי ליכט קורא פרוי כי, שיש קוראים כרוח כי; נראה
 שהאות האחרונה בתובה הראשונה היא חיית שחלקה השמאלי נפגם ופירוש הביטוי יכדבריי, השוו QH^a קטע 7 ב, שוי 17-18; ויהיו
 QH^b והיו || 18 ער שיש קוראים [ל]הוד ואומרים שהשרידים שלפני הדלית אינם שרידי עיין; לגל האותיות שבאמצע מתוקנות;
 לעופי = לעופי יענפי, העיין מתוקנת || 19 ושרשיו QH^b ושושיין; תשתינה הנושא דליותו שלא כשולר, השוו Q262 B קטע 1 שוי
 1, והכתם שמעל התיבה אינו שרידי למיד כדעת סייש || 20 והתאזרו כקריאת שיש, עיינו בפירושם; אור = אור, ויש
 מפרשים אור || 22 [ל]הביא זר כמו שיש, השוו שוי 30 || 23 מדרכיחם QH^c [מדר]כיה[מ]ה = מדרכיחם, ראו מי קיסטר,
 "להועיל ומילים שכוחות אחרות בעברית המקראית", צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמש שנה
 (עורכים: די סיון, די טלשיר וחי כהן), באר-שבע תשס"ט, עמי 371-382 || 24 ובהוות [ל]בב [בעקבות פואש, חיים, עמי 353, העי 120,
 פואש מזהה את שתי האותיות הראשונות של התיבה השנייה ומפנה אל יג 28; והשוו מהות פשעם טו 8; וכמו QH^c וכמו ||
 25 יתגוללו QH^c וית[גול]ל[ו]; גרסת QH^c נראית עדיפה, גרסת IQH^a מצריכה השלמה שונה של התיבה השלישית בשורה; באשמה
 QH^c באשמתם || 26 וכול QH^c וכל || 27 *נתיבת מתוקנת מן נתיבה, התיקון מכוון לצורה נתיבות; ונגער [היי] על פי טו 30
 ותהלים פח 4; נגע+עד = הגיע; ליכט קורא ונ[פשי תגיע] ומפנה אל תהלים קז 18 || 28 *נשגבה השיין מתוקנת מסמיך; ואשעה על
 פי יח 19 || 29 סוד QH^c סודי; לטות שיש בוחרים לקרוא [ע]שות; לפנית QH^c לפנת; ליכט קורא לבנות; שיש קוראים
 לבנית || 30 ללוא הלמיד הראשונה אולי מתוקנת QH^c ללו || 31 עם QH^c עד; כול QH^c כל || 33 מצור = מצר,
 צרה השוו יט 35 ותהלים קיח 5; מצור¹⁰ [] שיש קוראים מצרי השמים || 34 והצי כמו שיש || 35 גבורים
 שיש קוראים פגרים ומעירים על הצעות קריאה אחרות || 36 *מלחמות מתוקן מן מלחמה || 38 ובעבור שוט שוטף השוו
 ישעיהו כח 15, 18 ||

טור טו (+ 1QH^b קטע 1 + 4QH^b קטעים 9, 10 + 4QH^f קטע 12)

	[]	1
	[]	2
1	[]	3
1]]	4
2	[]	5
3			6
4			7
5			8
6			9
7			10
8			11
9			12
10			13
11			14
12			15
13			16
14			17
15			18
16			19
17			20
18			21
19			22
20			23
21			24
22			25
23			26
24			27
25			28
26			29

27	וברוזי פלאַכֶה הודעתני, ובחסדיכה לאיש [אשיה] וברוב רחמיכה לנעוי לב	30
28	כִּי מִי כְמוֹכָה באלים אדוני ומי כאמתכה ומי יצדק לפניכה בהשפטו ואין	31
29	להשיב על תוכחתכה כול צבִי רוח ולא יוכל כול להתיצב לפני ה (אמתךה וכול בני	32
30	אמתכה תביא בסליחות לפניכה ללטהרם מפשעיהם ברוב טובכה ובהמון רחמיכה	33
31	להעמידם לפניכה לעולמי עד כי אל עולם אתה וכול דרכיכה יכוננו לנצח	34
32	נצחים ואין זולתכה ומה הוא איש תהו ובעל הבל להתבונן במעשי פלאך	35
33	הגדולים	36
34	ואודכה אדוני כי לוא הפלטה גורלי *בעדת שו ובסוד נעלמים לא שמתה חוקי	37
35	ותקראני לחסדיכה ולסליחותיכה הביאותני ובהמון רחמיכה לכול משפטי	38
36	[תביא ואני אשִׁי טמא מרחם הוריתי באשמת מעל ומשדי אמי] בעולה ובחיק	39
37	[אומנתי לרוב נדה ומנעורי בדמים ועד הייתי צעדי עם נדה ואת] ה אלִי	40
38	[כוננתה רגלי בדרך לבכה ולשמועות פלאכה גלייתה אוזני, ולבי להבין] באמתך	41

5 [פחה] וע נשברת מקניה על פי איוב לא 22, והשוו להלן טו 34; *בבבין = בבוין; שעו 'נאטמוי' || 6 השם = השם 'שמס' הביטוי לקוח מישעיהו ו 10 כנוסח מגילת ישעיהו השם = השם (ציווי); השורש שמיים בבניין הפעיל משמש במגילות לציון מצב או כפועל גורם || 10 הניפוחה יהייתי || 11 החתוטה השוו י 37; בחומה ליכט קורא כחומה; הקריאה בביית בטוחה בביטוי המקביל שבסרך הברכות ה 23; *נשגבה השיין אולי מתקנת מסמך || 12 *תדועזע מתוקן מן תדועזע || 13 לענים = לענים; ליכט ושׁש קוראים לעפים; ות[כן פ] קריאה חדשה, השוו שוי 14, 16-17 || 19 ש[מתי על הן] משענתי קריאה חדשה || 22 כמטע ליכט קורא [בי]שע || 24 עילול ולא עולול, ראו קימרון, וייו ויויד, עמי 110 || 25 אומניו = אומנ; ויתפ[חזו פול ש] ארית השוו ישעיהו מא 11-12 ויחזקאל ה 10 || 26 בווי כהצעת קרמיניאק; על הצעות קריאה אחרות עיינו בדיון המפורט של שׁש || 30 [אשיה] תחביר העברית מחייב להשלים כאן בפועל ולא בשם עצם, להשלמות אחרות ראו שׁש; לנעוי לנעוי; כנראה צורת יחיד, ראו שׁש || 31 כי כמו שׁש; בהשפטו IQH בהשפטה || 32 צבי רוח או רוח צבה, וקשה להלום את התיקון; ה (אמתךה אולי נמחקה יויד שמכוונת לתנועה המקורית || 34 כי IQH [כי]א; אל IQH אל || 35 פלאך IQH [פל]אכה || 37 אדוני ... *בעדת הטקסט מתוקן אך קשה לזהות את הטקסט שלפני התיקון, אולי בעדת מתוקן מן בעבודת || 39 [תביא] השלמה חדשה על פי סרך היחד יא 14 ושיעור הכתוב: יובהמון רחמיד ככול (בריותך) תשפטני; ואפשר להשלים גם [תוציא] על פי יב 26 וישעיהו מב 4; טמא] שרידי האותיות אינם נראים בבירור בתצלומים הקיימים; להשלמות שבשורה הזאת ובשורות שאחריה ראו שולר, סדרת התגליות כט, עמי 141-142, והשוו יז 29-31; הוריתי = הורתי; הוריתי באשמת הוריתי באשמת] || 39-40 הושלם על פי תפילות לחגים, כרך ב עמי 395 || 40 ומנעורי בדמים [ומנעורי בדמים] || 41 [ולבי להבין] באמתך יואת לבי השכלת באמתך, השוו שורה 29 ||

טור טז (+ 1QH^b קטע 1, 2 + 4QH^b קטע 10 + 4QH^f קטע 13)

[1] [אָטוּמָה אַזוֹן בַּלְמוּדִיכָה עַד אֲשֶׁר פִּתְחָתָהּ וְרוּחַ נִצְוָה] ח
 1 [בְּלוֹא דַעַת הַכְרָתָהּ מִתְכַּמֵּי וְכַבּוּד לְבַּ הַסִּידוּתָהּ] מִכֹּחַ לִימֵתִי לְמַעַן לֹאָּ יִהְיֶה לִּי
 2 [עוֹד לְמַכְשׁוֹל עוֹוֹן כִּי תִגְלֶה יִשׁוּעָתְכֶם] וְצֹדִקְתֶּכֶם תִּכּוֹן לַעַד כִּי לֹא לְאָדָם דְּרוּכּוֹ
 3 [כּוֹל אֱלֹהִים לְכַבּוֹדָהּ ע] שִׁיתָה
 4 אֹדֵי [כֹּה אֲדָ] וְנִי כִּי נִתְנִי בְּמִקּוֹר נוֹזְלִים בִּיבְשָׁה וּמְבוּעַ מִים בְּאַרְץ צִיָּה וְמִשְׁקִי
 5 גֵן וְאֶגְמִים בְּשׁוֹהַ מִטַּע בְּרוּשׁ וְתִדְהַר עִם תְּאִשׁוּר יָחַד לְכַבּוֹדָהּ עֲצִי
 6 חַיִּים בְּמַעֲיָן רִז מְחֻבָּאִים בְּתוֹךְ כּוֹל עֲצִי מִים וְהִיוּ לְהַפְרִיחַ נֹצֵר לְמַטְעַת עוֹלָם,
 7 לְהַשְׁרִישׁ טֶרֶם יִפְרִיחוּ וְשׁוֹרְשֵׁיהֶם לְיֹבֵל יִשְׁלַחוּ וּפְתַח לְמִים חַיִּים *וּגִזְעוּ
 8 וַיְהִי לְמִקּוֹר עוֹלָם וּבְנֹצֵר עֲלֵיו יִרְעוּ כּוֹל חַיִּוֹת יַעַר וּמִרְמַס גּוֹזְעוּ לְכָל עוֹבְרֵי
 9 דֶּרֶךְ וְדַלְוֹתוֹ לְכָל עוֹף כְּנָף וּיְרַמּוּ עֲלָיו כּוֹל עֲצִי מִים כִּי בְּמַטְעָתָם יִתְשַׁגְּשְׁגוּ
 10 וְאֵל יֹבֵל לֹא יִשְׁלַחוּ שׁוֹרֵשׁ וּמִפְרִיחַ נֹצֵר קוֹדֵשׁ לְמַטְעַת אִמַּת סוֹתֵר בְּלוֹא
 11 נַחֲשָׁב וּבְלוֹא נוֹדַע חוֹתֵם רוּז וְאִתָּהּ אֵל שְׁכַתָּהּ בַּעַד פְּרִיז בְּרוּז גְּבוּרֵי כּוּחַ
 12 וְרוּחוֹת קוֹדֵשׁ וְלֹהֵט אֵשׁ מִתְהַפְכֶת בַּל יִבּוֹא זֶר בְּמַעֲיָן חַיִּים וְעַם עֲצִי עוֹלָם
 13 לֹא יִשְׁתָּה מִי קוֹדֵשׁ בַּל יִנּוּבֵב פְּרִיז עִם מְטַע שְׁחֻקִּים כִּי רֹאֵה בְלוֹא הַכִּיר
 14 וַיַּחֲשׁוּב בְלוֹא הָאֲמִין לְמִקּוֹר חַיִּים וַיִּתֵּן יְבוֹל יֶרֶחַ עוֹלָם וְאֲנִי הֵייתִי *לְבוֹזָאֵי נְהָרוֹת
 15 שׁוֹטְפִים כִּי גִרְשׁוּ עָלַי רַפְשָׁם
 16 וְאַתָּה אֵלִי שְׁמַתָּה בְּפִי כִיּוֹרָה גִּשְׁם לְכוֹל מְקַוָּה וּמְבוּעַ מִים חַיִּים וְלֹא יִכּוֹז לְפִתּוֹחַ
 17 הַשְּׁפִים לֹא יִמְשׁוּ וַיְהִיו לְנַחַל שׁוֹטֵף עֲ[ם מְקוֹרֵי] מִים וְלִימִים לֵאמֹר חִקְרָ[ם] כִּי בִּי
 18 פּוֹתָאִים יִבְעִזוּ מְחֻבָּאִים בְּסִתֵּר [] וַיְהִיו לְמִי מִ[שְׁקָה לְכוֹל עֲצִי]
 19 לֹחַ וְיִבֵּשׁ וּמְצוּלָה לְכוֹל חַיָּה וְעֲצִי *מִים יִצְוֹלוּ [] עוֹפֶרֶת בְּמִים אֲדִירֵי[ם] וַיִּזְנַקְתֶּמוּ
 20 בְּלֹהוֹבֵם אֵשׁ יִבְשׁוּ וּמִטַּע פְּרִי קָ[דֵשׁ יִהְיֶה לְמִ] קוֹר עוֹלָם לַעֲדוֹן כְּבוֹד וּפְרִי [] הַדָּר
 21 וּבִידֵי פִתְחָתָהּ מְקוֹרָם עִם פְּלִגִּי [כּוֹל מִימֵי] הֵם לְפָנוֹת עַל קוֹ נִכּוֹן וּמִטַּע
 22 עֲצִיהֶם עַל מִשְׁקַלֶּת הַשֶּׁמֶשׁ לֹא [רוּךְ דְּלִין] תּוֹ לְפִאֲרַת כְּבוֹד, בְּהַנִּיפֵי יָד לְעִזּוֹק
 23 פְּלִגִּי יִכּוּ שְׁרִשׁוֹ בְּצוֹר חֲלָמִישׁ וְ[עֲצִי יִזְקֵי] נֹ בְּאַרְץ גּוֹעַם וּבַעַת חוּם יַעֲצוֹר
 24 מַעֲיָן וְאֵם אֲשִׁיב יָד יִהְיֶה כַּעֲרֵר [בְּעֶרְבָה] וְגִזְעוּ כַּחֲרָלִים בְּמַלְחָה וּפְלִגִּי
 25 יַעַל קוֹץ וְדַרְדַּר לְשִׁמִּיר וְשִׁית יִהְיֶה [וּמִטְעֵי] שְׁפָתוֹ יִהְפְּכוּ כַּעֲצֵי בְּאוֹשִׁים לְפָנֵי
 26 חוּם יְבוֹל עֲלָיו וְלֹא נִפְתַּח עִם מְטָר [גִּזְעוּ וְאַנְפֵי] מְגוֹר עִם חוֹלִיִּים וּמִלְּאָע לִי
 27 בְּנִגּוּעִים וְאִהְיֶה כְּאִישׁ נֹעֵז בִּיגְוֹן [נְפִשֵׁי כִּי] אֵין מַעֲזוֹ לִי כִּי פֹחַ נִגְעֵי
 28 לְמַרְרוּרִים וְכָאוֹב אֲנוּשׁ לֵאמֹר עֲצוֹר יְכוֹחֵ [נְפִשֵׁי ת] הֵמָּה עָלַי כִּיּוֹרְדֵי שְׁאוֹל וְעַם
 29

29	מתים יחפש רוחי כי הגיעו לשחת חי[ויעלי]תתעטף נפשי יומם ולילה	30
30	לאין מנוח ויפרח כאש בוער עצור בעצמי, עד ימומה תואכל שלבטה	31
31	להתם כוח לקצים ולבלות בשר עד מועדים ויתעופפו מעלי משברים	32
32	ונפשי עלי תשתוחה לכלה כי נשבת מעוזי מגייתי וינגר כמים לבי וימם	33
33	כדונג בשרי ומעוז מותני היה לבהלה ותשבר זרועי מקניה ואין להניף יד	34
34	ורגלי נלכדה בכבל וילכו כמים ברכי ואין לשלוח פעם ולא מצעד לקול רגלי	35
35	וחזוק זרועי רותקו בזקי מכשול ולשון הגברתה כפי בלא נאספה ואין להרים	36
36	קול בלשון למודים לחיות רוח כושלים ולעות לעאף דבר, נאלם מזל שפתי	37
37	ימנשא בקן משפט, לוח לבי בותר כיא באו במרורים הקי, לבבי שמם ברום ממשלת	38
38	יבל[ויעל]לים וא[פש התבלעה	39
39	[נאלמו כאין	40
40	[וכאוב] אנוש לאין	41

[1] אטומה או אטומה קריאה חדשה || 2-1 הושלם על פי ט 24-25 || 2 הכרתה ס"ש קוראים הכאתה, ועיינו עוד בהערות של ש"ש; וכבוד = וכבוד (נסמך); מלכותי] או ממני] || 3 תכון ס"ש קוראים תכין; כי לא 4QH^b כיא לוא || 4 [כול אלה לכבודכה] שיתה כמו ש"ש, על פי יח 14 ועוד || 8 *וגזעו גרסו גזעו || 9 גזעו במהדורות אחרות גיזעו; ראו קימרון, וי"ו ויו"ד, עמ' 111 || 13 יבוא זר בעותק 1QH^b שרדו מקצת האותיות החסרות, אולם הכתב נראה ככתם דיו וקשה לפענחו בתצלומים הקיימים || 15 יבול ירה השוו דברים לג 13; *לבזאי נהרות בכתב היד התיבות מתוקנות ובתיבה הראשונה הושאר מקום חלק במקום הבייית; הקריאה בזאי הוצעה על פי מגילת ישעיהו יח 2, 7 || 18 השפים = השפיים; קריאה חדשה; אין מקום לאות רחבה מפ"א; לקריאות אחרות ראו הולם-נילסן, עמ' 153, דלקור, עמ' 205; פואש, חיים, עמ' 340, הע' 30 קורא חשרים ומשווה לביטוי חשרת מים שמואל ב כב 12 || 19 פותאים ולא פיתאום; יביעו = יביעו ישמחו || 20-21 [וינתקו] בלהוב קריאה חדשה על פי איוב ב כב 12 || 21 ופר[הדה] פואש, שם קורא ופאר[ת עד] אך שרידי האות הרווחת בלבבי (במקום בלהוב), והשוו יא 31 בשביי להוב; 21 ופר[הדה] פואש, שם קורא ופאר[ת עד] אך שרידי האות השלישית מתאימים דווקא לרי"ש, והשוו מגילת המלחמה ב, 11Q14 קטע 1 ב שו' 11 || 23 לא[רדך] על פי יחזקאל לא 7 || 24 [ינקי]נו קריאה חדשה על פי איוב יד 8 || 25 מעין ויש קוראים מעו; ופלגיו = ופלגו, ראו קימרון Grammar עמ' 270-269 || 27 עליו = עלהו, ראו קימרון Grammar עמ' 270-271; ומצע להשלמות אחרות ראו הולם-נילסן, עמ' 156; לי ליכט קורא לב || 29 וכאוב = וכאב; קימרון, וי"ו ויו"ד, עמ' 110; [נפשי ת]המה קריאה חדשה || 31 עד ימומה יעד תהום, השוו ימומית מגילת הנחשת יא 13 || 32 ולבלות ש"ש אומרים שהבייית בטוחה ומפנים לאיכה ג 3; מעלי קריאה חדשה || 34 מקניה ימן הקנה שלה; צורת יחיד עתיקה המשמשת במגילות, השוו טו 5 ואיוב לא 32 || 36 וחזוק זרועי פואש, חיים, עמ' 342, הע' 47 קורא בחזוק זרועי || 37 בלשון למודים כהצעת הולם-נילסן, עמ' 158; השוו ישעיהו נ 4; ש"ש קוראים ולהאזין למודים; לעאף = לעיף || 38 מנשא על פי סרך היחד י 9; לקריאות אחרות ראו ש"ש; לבבי שמם ברום קריאה חדשה, השוו טו 6 ושיר למשכיל א 1 כרך ב, עמ' 316 || 41 - יז 1 [וכאוב] אנוש לאין] עמ' 29 ||

1	[אפלה]	ט
2	[זופי]ע למזנים בלילה יזבאפלה]	2
3	[ל'אין רחמים, באף יעורר קנאה ולכלה י' [כי אפפוני]	3
4		משברי מות ושואל על יצועי, ערשי בקינה תשא ו'מל'תי בקול אנחה,	4
5		עיני כעש בכבשן ודמעתי כנחלי מים, כלו למנוח עיני ו'שע' עמד לי	5
6		מרחוק וחי מצד ואני משאה *למשאה וממכאוב לנגע ומחבלים	6
7		למשברים תשוה נפשי בנפלאותיכה ולא הונחתני בחסדיכה, מקן	7
8		לקן *תשתעשע נפשי בהמון רחמיכה ואשיבה למבלעי דבר	8
9		ולמשתוחיחי בי תוכחת וארשיעה דינו ומשפטכה אצדיק כי ידעתי	9
10		באמתכה ואבחרה במשפטי ובנגועי רציתי כי יחלתי לחסדיכה ותתן	10
11		תחנה בפי עבדכה ולא גערתה חיי ושלומי לא הזנחתה ולא עזבתה	11
12		תקותי ולפני נגע העמדתה רוחי כי אתה יסדתה רוחי ותדע מזמתי	12
13		ובצוקותי נחמתני ובסליחות אשתעשע ואנחמה על פשע ראשון	13
14		ואדעה כי יש מקוה בחסדיכה ותוחלה ברוב כוחכה כי לא יצדק	14
15		כול במשפטכה ולא יזכה בר' בכה, אנוש מאנוש יצדק וגבר'מרעיהו'	15
16		ישכיל ובשר מיצר מעשה' יכבד ורוח מרוח תגבר ולאגבורתכה' אין	16
17		בכוח ולכבודכה אין] מחיר ו]לחכמתכה אין מדה ולאמת' [כה אין ת]כלה	17
18		ולכול הנעזב ממנה ר' [ב נגועים] ואני בכה הצי' [בתי רגלי ובחסדכ]ה	18
19		עמדי ולא הב' [שותה פני עבדכה] כאנשי ריזי' [19
20		וכזומם לי תצי' [לגני מפורל מזמות]ם ואם לבושת פנים כי] הלעיגו פול' צרי	20
21		לי ואתה בר' [חמיפה עזרתני פן] יתגבר צרי עלי למכשול למזיחי ולכול'	21
22		אנשי מלחמ' [תי לפח לאויבי ולבו] שת פנים וכלמה לנרגני בי	22
23		כי אתה אלי למק' [דע ועד עולם] תריב ריבי כי ברז חכמתכה הוכחתה בי	23
24		ותחבא אמת לקצ' [ה חסדכה ל] מועדו ותהי תוכחתכה לי לשמחה וששון	24
25		ונגועי למרפא ע' [למייס וצורי] נצח ובוז צרי לי לכליל כבוד וכשלוני לגבורת	25
26		עולם כי בשמחתכ' [ה ישמח לבי] ובכבודכה הופיע אורי כי מאור מחושך	26
27		האירותה למאפל' [י ותרפא למה] ין מכתי ולמכשולי גבורת פלא ורחוב	27
28		עולם בצרת נפשי כי] אתה מפלטי' [מנוסי משגבי סלע עוזי ומצודתי, בכה	28
29		אחסיה מכול מ' [כי אתה תהיה] לי לפלט עד עולם כי אתה מאבי	29

30	ידעתי ומרחם [הפנינותי ומבטן] אמי גמלתה עלי ומשדי הריתי רחמיך	30
31	*לי ובחיק אומנתי רוב הסדיכה ומנעורי הופעתה לי בשכל משפטכה	31
32	ובאמת נכון סמכתי וברוח קודשכה תשעשעני ועד היותי אה' תנהלני	32
33	ותוכחת צדקה עם ונעו'ותי ומשמר שלומכה לפלט נפשי, ועם מצעדי	33
34	רוב סליחות והמון ארומים בהשפטכה בי ועד שיבה אתה תכלכלני *כיא	34
35	אבי לא ידעני ואמי עליכה עזבתני כי אתה אב לכול בני אמתכה ותגל	35
36	עליהם כמרחמת על עולה וכאומן בחיק תכלכל לכול מעשיכה	36
37		37
38	ברוך א'תה אדוני כי הפלתה עם עפר וביצור חם] ר הגברתה עד אין מספר	38
39] ותתן בפי הודות להל' ש' שמכה בהפלא מא'ה	39
40] לא'ין השבת ° []	40
41] לפי שכלו יהלל []	41

2 לַמְדִּינִים כמו ש"ש || 5 כעש יכעשת, ראו מ' קיסטר, "אשחה בכל לילה מטתי [...] עששה מכעס עיני (תה' ו, ז-ח): מילי מקרא ופרשנותן הקדומה", לשוננו סו (תשס"ד), עמ' 55-58; וְצִדְקָי על פי ישעיהו נט 14 || 6 *למשאה מתוקן מן אל משואה || 8 *תשתעשע בכתב היד תשת שע ונקודה מעל הרווח || 10 ובנגועי ולא ובנגיעי || 15 מרעי'הו השרידים ניכרים בנגטיב || 16 מעשה קריאה חדשה על פי רוחב הקסר ועל פי טו 16 || 18 הצ' בתי רגלי' קריאה חדשה על פי יהושע ד 3; פואש, חיים, עמ' 344, העי' 65 קורא הצ'בתי ידי' || 19 הב' [שוחתה] קריאה חדשה || 20 תצ' [ילני] קריאה חדשה; ההשלמה על פי ליכט || 23 למק' [ה] קריאה חדשה; להצעות אחרות ראו ש"ש; הוכחתה בי השוו מוכיח בו כ 31 || 25 ונגועי ולא ובנגיעי || 26 בשמח'תכ' [שפחה לבי] קריאה חדשה; לקריאות אחרות עיינו מנצור, עמ' 161 ושיש, עמ' 230 || 27 ליגון אב'לי' האותיות מעוותות והקריאה המוצעת כאן מסופקת מאוד; [והרפא למה] י' על פי ישעיהו ל 26 || 29 מאבי אולי יממעי אבי || 30 [הפנינותני] על פי ז 28 || 31 *לי סימני תיקון בשוליים לפני הלמ"ד; אולי מתוקן למילית עלי || 32 היות' ליכט קורא היום, והקריאה המוצעת כאן מתאימה יותר לשרידים ולעניין, השוו תפילות לחגים, 4Q507 קטע 1 שו' 3, יונה ד 2 || 34 *כיא ש"ש סבורים כמרטין שהאליף מוספת || 35 ותגל = ותגל יאתה שמחי || 36 כמרחמת יכאם, השוו ישעיהו מט 15; וכאומן בחיק תכלכל יתישאי' (ממש), השוו במדבר יא 12 || 38 [הפלתה עם עפר וביצור חם] ר על פי יט 6 || 39 מא'ה או מאודה; להשלמת החסר בשורה השוו יט 7 ||

	[]	1	
›	[]	2	
1	[ב]מחשבתכֹּה נהייה כֹּל וְמוֹמֵת לַבְּכָה תְּכוּן [ומבּלעדיכֹּה לֹא]	3
2	[יעשה]	4	
3	וְכֹל וּבְלֹא רְצוֹנָה לֹא יִהְיֶה וְלֹא יִתְבוּן כֹּל בְּחֹמְתָהּ		5	
4	וְכֹסֵד רְזִיכָה לֹא יִבִּישׁ כֹּל וּמָה אִפְהוּ אָדָם וְאָדְמָה הוּא מְחַמֵּר		6	
5	קוֹרֵץ וְלַעֲפָר תִּשׁוּבְתוּ כִּי תִשְׁכִּילְנּוּ בְּנִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה וּבְסוּד אִמְ[תכֹּה]		7	
6	תוֹדִיעֵנּוּ וְאֲנִי עֹפֵר וְאִפְרֵי, מָה אֲזוּם בְּלֹא חֲפְצָתָהּ וּמָה *אֲחֻשֵׁב		8	
7	בְּאִין רְצוֹנָהּ, מָה אֲתַחֲזֵק בְּלֹא הַעֲמַדְתִּי וְאִיכָּה *אֲשַׁכִּיל בְּלֹא יִצְרָתָהּ		9	
8	לִי וּמָה אֲדַבֵּר בְּלֹא פִתְחָתָהּ פִּי וְאִיכָּה אֲשִׁיב בְּלֹא הַשְׁכַּלְתִּי		10	
9	הִנֵּה אַתָּה שֵׁר אֱלִים וּמֶלֶךְ נִכְבָּדִים וְאָדוּן לְכוֹל רוּחַ וּמוֹשֵׁל בְּכָל מַעֲשֵׂה		11	
10	וּמִבְּלַעֲדִיכָה לֹא יַעֲשֶׂה כֹל וְלֹא יוֹדֵעַ בְּלֹא רְצוֹנָהּ וְאִין זוֹלְתֵךְ		12	
11	וְאִין עֲמִכָּה בְּכוּחַ וְאִין לְנֶגֶד כְּבוֹדָהּ וּלְגַבּוּרְתָּהּ אִין מַחִיר וּמִי		13	
12	בְּכוֹל מַעֲשֵׂי פְלֹאכָה הַגְּדוּלִים יַעֲצוֹר כּוֹחַ לְהִתִּיצֵב לִפְנֵי כְבוֹדָהּ		14	
13	וּמָה אִפְהוּא שֵׁב לַעֲפָרוֹ כִּי יַעֲצוֹר כּוֹחַ, רַק לְכְבוֹדָהּ עֲשִׂיתָהּ כֹּל אֵלֶּה		15	
16	בְּרוּךְ אַתָּה אֲדוֹנִי אֵל הַרְחֵמִים וְרַחֵם הַחֹסֵד כִּי הוֹדַעְתִּי אֵלֶּה לְסַפֵּר		17	
17	נִפְלְאוֹתֶיךָ וְלֹא לְהֵס יוֹמָם וְלַיְלָה [וְלֵךְ כֹּל הַחֵיל • בְּרַחֲמֵי אֱלֹהֵי		18	
18	לְחֹסְדֶיךָ, בְּגִדּוֹל טוֹבָכָה וְרוּחַ רַחֲמֵיכָה אֲגִיל וְ]אֲשַׁתְּעִשְׂעָה בְּסִלְיֹהוֹתֶיךָ		19	
19	כִּי נִשְׁעַנְתִּי בְּאֲמַתְּךָ [וְכֹה וּבְאִין]•• [גַּעֲדָה		20	
20	מִצְבְּאָכָה וּבְלֹא]••• [וּבְלֹא] גַּעֲרַתְּךָ אִין מִכְשׁוֹל [וְאִין		21	
21	נִגַע בְּלֹא יִדְעָתָהּ וְלֹא יַעֲשֶׂה פֹל בְּלֹא רִצּוֹן נֹכַח		22	
22	וְאֲנִי לִפְנֵי דַעְתִּי בְּאֲמַתְּךָ [אֲהַלֵּל אֶת שִׁמְכָהּ] וּבְהִיטִי בְּכְבוֹדָהּ אֲסַפְרָה		23	
23	נִפְלְאוֹתֶיךָ וּבְהִיטִי בְּסִדּוֹ פְּלֹאכָה אֲוַחֵל לְךָ מוֹן רַחֲמֵיכָה וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ		24	
24	אֲקוּהָ כִּי אַתָּה יִצְרָתָהּ רִוְחַ עֲבָדָהּ וּפְרָצָהּ וְנֹכַח הַכִּינּוֹתִי וְלֹא נִתְּנָה		25	
25	מִשְׁעַנִּי עַל בָּצַע וּבְהוֹן חֲמֹס לֹא שִׁתָּה לִּי בִּי וַיִּצֵר בֶּשֶׁר לֹא שִׁמְתָה לִי מְעוֹז		26	
26	חֵיל גְבוּרִים עַל רוּב עַדְנִים [הַמַּתְעַנְּגִים עַל] רוּב דָּגַן תִּירוּשׁ וַיִּצְהַר		27	
27	וַיִּתְרוּמְמוּ בְּמִקְנֵהּ וּקְנִין [וַיִּצְמַחוּ בְּעֵץ רַ] עֲנַן עַל פְּלָגֵי מַיִם לְשֵׁת עֵלֶּה		28	
28	וְלִהְרֹבוֹת עֲנָף כִּי בַחֲרָהּ [בַּפֶּשֶׁם בַּשּׁוֹב בְּנֵי הַ] אָדָם וְלִהְדָשׁן כֹּל מֵאֲרִץ,		29	
29	וּלְבִנֵי אֲמַתְּךָ נִתְּנָה שְׁכֵל לְהַבְּיִן [בְּתַעֲרוֹדָהּ] עוֹד וּלְפִי דַעְתָּם יִכְבְּדוּ			

28	30	איש מרעהו וכן לבן אִמְתִּי [כֹּה כִּי בְרִצְוֹנָה בָּא] יֵשׁ הַרְבִּיתָה נְחֻלְתּוֹ
29	31	בְּדַעַת אַמְתְּכָה וּלְפִי דַעַתּוֹ יִכְבְּרִי [כִּי] נֶפֶשׁ עֲבַדְכָה תַעֲבֶה הוֹן
30	32	וּבִצַע וּבְרוּם עַדְנִים לֹא אֲבַחֵר כִּי שֵׁשׁ לְבִי בְּבְרִיתְכָה וְאַמְתְּכָה
31	33	תִּשְׁעֶשֶׂע נִפְשֵׁי וְאַפְרָחָה יִכְשׁוּשְׁנָהּ וּלְבִי נִפְתַּח לְמַקּוֹר עוֹלָם
32	34	וּמִשְׁעֲנֵי בְּמַעוֹז מְרוּם וְיִבּוֹל עֲמֹל וְיִבּוֹל כִּנְיָן לְפָנַי רוּחַ
33	35	וַיִּתְהוֹלֵל לְבִי בַחֲלָחֳלָה וּמוֹתָנִי בְרַעְזָה וְנִהְמַתִּי עַד תְּהוּם תְּבוּא
34	36	וּבַחֲדָרֵי שְׂאוֹל תַּחֲפֵשׂ יַחַד וְאַפְחַדָּה בְּשׁוֹמְעֵי מִשְׁפָּטִיכָה עִם גְּבוּרֵי
35	37	כּוֹחַ וְרִיבֹכָה עִם צַבָּא קְדוּשִׁיכָה יִבְּרָא [צַדִּיקָה תַעֲשֶׂה]
36	38	וּמִשְׁפָּט בְּכֹל מַעֲשֵׂיכָה וְצַדִּיק [ל]
37	39	[]
38	40	[תִּי]
39	41	[עֲתִי]

4-3 ההשלמה על פי שו"י 11 || 4 כול (נפרד) 'מישהו' שימוש מיוחד למגילות, וכן בשורה 5; בחוכמתכה ליכט קורא בחוקיכה) || 5 [ובחוקיכה] השוו ברכי נפשי, 4Q437 קטע 6 שו"י 1 ולהלן שו"י 6, השוו בעומק רויכה סרך היחד יא 19; אפהו = אף הוא, אפוא, השוו שו"י 14; מחמד קריאה חדשה על פי סרך היחד יא 22 || 7 *אחשב תוקן כנראה מן אתחשב; ש"ש קוראים אֲתַחֲשֵׁב || 8 *אשכיל מתוקן מן אכשיל || 11 כול 'משהו' || 14 לעפרו הלמיד מוספת ברווח שלפני התיבה || 16 ורצ לפי רוחב החסר או ורצ || 17 להם = לְהֵסֵל שְׁתוּקָה, הפעיל עומד מן הס"י, וראו קימרון Grammar עמ' 178-180; כֹּל הוֹחִיל-בָּרְ קריאה אינה בטוחה ולא הוצעה קריאה בעלת משמעות במקום הזה; תְּבִיאִי קריאה חדשה, השוו טו 27-28 וההערה שם; ההמשך הושלם כהצעת ליכט שלא בהתאם לצלעות המקבילות || 23 בְּסֹד פְּלִאכָה על פי יט 7 || 28 בְּחִרָה קריאה חדשה; [ה] אדם או [מו] אדם || 29 נַתַּתָּה שְׂכָל לְהַבְּרִיךְ] השוו דברי יוסף ומשה, 4Q372 קטע 2 שו"י 5 || 30 אִמְתִּי [כֹּה] ליכט קורא אדם]; [כִּי בְרִצְוֹנָה] הושלם על פי ח 22 || 31 יִכְבְּדוּ כהצעת דיפון-סומר, השוו חוכמת רז נהיה פרק א שו"י 70; ליכט קורא יובא, אך שרידי האות השלישית מתאימים רק בדוחק לביי"ת || 32 אֲבַחֵר כִּי קריאה חדשה על פי העניין || 37 קְדוּשִׁיכָה אולי מתוקן מן קְדוּשִׁים ||

27	לכבוד עד ושלוש עולום ברוך אתה] אדוני אשך נתתה לעבדכה	30
28	שכל דעה להבין בנפלאותיכה ופ[נה לשון ל]ספר ברוב חסדיכה,	31
29	ברוך אתה אל הרחמים וה'נינה כגדול *כחכה ורוב אמתכה והמון	32
30	חסדיכה בכול מעשיכה, שמח נפש עבדכה באמתכה וטהרני	33
31	בצדקתכה כאשר יחלתי לטובכה ולחסדיכה אקה ולסליחותיכה	34
32	פתחתה *מש'רי וביגוני נחמתני כיא *נשנתי ברחמיכה ברוך אתה	35
33	אדוני כי אתה פעלתה אלה ותשם בפי עבדכה הודות תפלה	36
34	ותחנה ומענה לשון *והכינותה לי ועול[ה השבתה משפתי	37
35	ואעצו[רה פוח] לדעת [רזיפה	38
36	ואתה]	39
37	אמת]	40
38	ואו]	41
39	[1000]	42

4 הכתב בשורה הזאת שחוק ודהוי ונראה בצורה שונה בתצלומים הקיימים שאינם ממוקדים; באין הקשר אין ביטחון בזיהוי מקצת אותיות אפילו הן כמעט שלמות; בפח' מד'ה'וב ש"ש קוראים בפח' מד'ה'וב בתצלום 190419 אפשר אולי לקרוא מפח ומ'ה'ות; [תע]לם עמל מעיני שיחזור חדש על פי איוב ג 10; ויגון או ויגע || 5 בהגי לבי כמו הגיון לבי תהלים יט 15, הגות לבי תהלים מט 4, לשון מחשבה והשמעת קול || 6 הפלתה = הפלאה; הגברתה ינתת גבורה; מודה ימאוד; מה כיא הרווח אולי מחמת פגם בעור || 7 ה'בינותני כמו דיפון-סומר; ליכט קורא [הודע]תני ומעיר כי נותר שריד של עיין, אולם נראה שלפני התיייו נותר ראש של י"ד ולפניו עוד שרידי אותיות, עיינו בתצלום 190419; הודות ידברי תודה; || 8 תהלה או [תפ]לה השוו שוי 36 ולהלן כ 7 || 14 להיחד ולא להוחד || 15 אמתכה ויש קוראים עולם] || 16 ולהתחדש ליכט קורא להתחדש || 16-17 ה'יה ונהיה כמו דיפון-סומר; נותרו שרידים של ראשי האותיות; ליכט מתעלם מן השרידים ומן המקום לווייו שלפני נהיה || 18 ואצי אודכה ליכט מתעלם מן היו"ד וקורא אודכה; [מזאדה אברככה] על פי סרך היחד י 16 || 18-19 ההשלמה על פי שוי 9 || 19 הושלם על פי שוי 31, יח 4, סרך היחד ט 18 || 20 ונסתרותיכה כמו שיש; ואביט ה' כפואש; ליכט קורא ואביט; שיש קוראים ואביט ב]; [בצדקתיפה] על פי שוי 21 || 21 יש ... [חסא]ה רווח אחרי יש; הושלם על פי יז 14, יד 9; אבל אחרי הרווח נראית אות פגומה, מ' או ש', ואולי יש לקרוא ש[ב] במקום [מקא]; **רהמיך** 4QH^a **רהמיכה** || 22 [והגי יגון ואנכה] על פי שוי 25 || 24 לה[תם פוח לק]צים קריאה חדשה על פי טו 31-32 || 25 ואין נגע כאן מתחיל כתב ידו של הסופר השני || 25-26 ואז אומרה אולי התיבה הראשונה היא תחילת השנייה || 27 כולם 4QH^a כולמה || 28 שמכה שמכ[ה] || 30 עד 4QH^b תלוי || 32 אתה הה"א מתוקנת מלמ"ד; כגדול *כחכה ליכט קורא בגדול] טובה ומתקן טובכה; אפשר גם לקרוא עווכה || 35 *מש'רי האות הראשונה היא ביית מקורית, גם האות השנייה מתוקנת, אולי מסמ"ך, כלומר מקרי, השוו תהלים קטז 18, ישעיהו נב 2 ואיוב לט 5, ובדוחק מצד"י, כלומר מקרי, השוו יד 33; וביגוני ליכט קורא ומיגוני; ייתכן שאות היחס היא מ"ם מתוקנת מבייית; *נשנתי גרסו נשענתי || 36 תפלה או תהלה, השוו שוי 8 || 37 *והכינותה לי ועול[ה] ליכט אומר שהווייו הראשונה מחוקה ובהערה הוא מציע לקרוא בסוף השורה לי ועול[ה] ובאמת השימוש בעבר מחובר נדיר במגילות; להשלמה ולעניין השוו סרך היחד י 22-24 ואיוב ו 30; שיש קוראים והכינותה לי פעול[ת] || 38 לדעת ברזיפה השוו כב 7 || 40-42 אפשר לשלב כאן את 4QH^a קטע 2, ראו עמי 107 ||

טור כ + קטע 54 + קטע 60 (+ 4QH^a קטעים 3, 8 טור ב, 9 + 4QH^b קטע 12 ב) *

	[]	1
	[]	2
	[]	3
יב	[תִּרְחֹב נַפְשִׁי]	4
2	[בְּשִׂמְחָה וּ[שִׂשׂוֹן וְאַשְׁכְּחָה] הִיא לְבִטָּחָה בְּמַעֲוֵן קֹדֶשׁוֹ (שׁוֹקֵט וּשְׁלוּחַ	5
54ק	[שְׁלוֹמִי] וּבִרְכָה בְּאֵהֱלֵי כְבוֹד וְיִשׁוּעָה וְאֵהֱלֵלָהּ שִׂמְחָה בְּתוֹךְ יְרֵאִיכָה :	6
4	[לְמַשְׁכִּיל הַ] וְדוֹת *לְהַתְנַפֵּל וְהַתְחַנֵּן תְּמִיד מִקֵּץ לִקְצֵ עִם מְבוֹא אֹר	7
5	[לְמַמְשֵׁל לְתוֹ] בְּתַקּוּפוֹת יוֹם לְתַכּוֹנוֹ לְחֻקּוֹת מְאֹר גְּדוֹל בַּפְּנוֹת עֶרֶב וּמוֹצָא	8
6	[אֹר בְּרִשִׁית מְמַשֵּׁל חוֹשֶׁךְ לְמוֹעֵד לַיְלָה, בְּתַקּוּפָתוֹ לַיְנוֹת בּוֹקֵר וּבְקֵץ	9
7	[הָאֶסְפוּ אֶל מְעוֹנָתוֹ *מִפְּנֵי אֹר לְמוֹצָא לַיְלָה וּמְבוֹא יוֹמָם, תְּמִיד בְּכוֹל	10
8	[מוֹלְדֵי עֵת וְסוּדֵי קֵץ וְתַקּוּפֵת מוֹעֲדִים בְּתַכּוֹנָם בְּאוֹתוֹתָם לְכוֹל	11
9	[מְמַשֵּׁלָתָם בְּתַכּוֹן נְאֻמָּה מִפִּי אֵל וְתַעֲוֹדָתָהּ הִיא וְהִיא תִּהְיֶה	12
10	[וְאֵין אִפְסֵי וְזוֹלָתָהּ לֹא הִיא וְלֹא יִהְיֶה עוֹד כִּי אֵל *הַדְּעוֹת	13
11	[הַכִּינָה וְאֵין אַחֵר עִמּוֹ וְאֵין מְשַׁכֵּיל יֹדְעֵתִיכָה אֵלֵי בְרוּחַ	14
12	[אֲשֶׁר נָתַתָּה בִּי וְנִאֻמָּה שְׁמַעֲתִי לְסוּד פְּלֹאכָה בְּרוּחַ קֹדֶשְׁכָה	15
13	[פְּתַחְתָּהּ לְתוֹכִי דַעַת בְּרוּ שְׁכַלְכָה וּמַעֲיִן גְּבוּרָתָ[פָּה וְאֵהֱלֵי] הִיא בְּתוֹךְ	16
14	[יְרֵאִיכָה] הִיא לְרוֹב חֶסֶד וְקִנְיַת כֹּלָה וְהַשְׁבַּתָּ [לְפֹלֵ דוֹרְשֵׁי הַלְקוֹת]	17
15	[וְתִאֲרָר] לִי בְּהַדָּר כְּבוֹדְכָה לְאֹר עוֹלָם]	18
16	[פְּלֵה] פְּחָד רִשְׁעָה וְאֵין רְמִיָּה [וְלֹא]	19
17	[וְתִמְצוּ] מוֹעֲדֵי שְׁמַמָּה כִּי אֵין עוֹד [שְׁבַת]	20
18	[בְּרוּחַ שׁוֹ וְ] אֵין עוֹד מְדַהֲבָה כִּי לְפָנַי אֶפְכָּלָה לֹא יִתְיַצֵּב אִישׁ כִּי אֵל	21
19	[מִרְחֹחֵכָה יִחְפְּזוּ וְאֵין צְדִיק עִמְכָה [לְהַבִּין בְּפֹלֵ מַעֲשֵׂי פְלֹא] כֹּה	22
20	[וְלֹא־שְׁכִיל בְּכוֹל רְזִיכָה וְלִשְׁיֵב דְּבָר] עַל מְשַׁפְּטִיכָה וְעִמְכָה רְצוֹ	23
21	[בְּתוֹכְחַתְכָה וְלִטּוֹבְכָה יִצְפוּ כִּי* בַחֲסוֹדָ[פָּה יִהְלְלוּ אֶת שְׁמִכָה פֹל]	24
22	[יֹדְעִיכָה וּבְקֵץ כְּבוֹדְכָה יִגִּילוּ וּלְפִי מ[עֲשִׂיהֶם תִּקְרַבְּם כִּי] אֵל כְּשִׁכְלָם	25
23	[הַגִּשְׁתֶּם וּלְפִי מְמַשֵּׁלְתֶם יִשְׁרָתוּכָה לְמַפְלֵג[וֹתֵיהֶם לְבַלְתִּי] וְשׁוֹב מִמְכָה	26
24	[וְלֹא לְעִבּוֹר עַל דְּבִרְכָה וְאֵין מְעַפֵּר לְקַח[תִּי וְחַמְרִי ק] וְרִצְתִּי	27
25	[לְמַקּוֹר נְדָה וְעִירוֹת קָלוֹן מִקּוֹי עֶפֶר וּמַגְבֵּל] מִיָּם סוּד רַמ] הִיא וּמְדוֹר	28
26	[חֹשֶׁךְ וְתִשׁוּבַת עֶפֶר לִיִּצֵר חֲמַר, בְּקֵץ אֶפְ[פָּה יִזְאָבְד וְ] שׁוֹב עֶפֶר	29

27		אל אשר לקח משם ומה ישיב עפר ואפר [על תוכחתו ומה] יבין	30
28		בְּעוֹשֵׂיו ומה יתיצב לפני מוכיח בו אֵל הַכְּמֹלָא [כי אל הוא, מעון] קודש	31
29		[ורחם] עולם ומקוי כבוד ומקור דעת וגבורת פלא והמה לוֹא	32
30		יִצְלֹו לספר כול כבודכה ולתיצב לפני אפכה ואין להשיב	33
31		על תוכחתכה היא צדקתה ואין לנגדכה ומה אפהו שב אל עפרו	34
32		ואני נאלמתי ומה אדבר על זות כדעתי דברתי מצירוק יצר חמר ומה	35
33		אדבר היא אם פתחתה פי ואיכה אבין היא אם השכלתני ומה אדע	36
34		בלוא גליתה לבי ואיכה אישר דרך היא אם הכינותה מצע [די ואיפה]	37
35		תעמוד פְּעַמַּי [כי אם ת] חזק בכוח ואיכה אתקומם [כי אם תמכתני]	38
36		וכול [] פְּעַמֵי בֵּא []	39
60ק		ה []	40
2		כ []	41
3		ו []	42

* שולר משלבת כאן את 4QH^a קטע 2; במהדורתנו הוא מובא בין הקטעים שלא נמצא מקומם; על 4QH^a 8 א וסדר המזמורים עיינו במבוא || 5 לבטח במעון [לבטח במעון]; קדשו אות תלויה מעל הקו"ף; 4QH^a חסר; נראה שהתיבה במעון נקראה בְּמַעוֹן; שוֹאֵן ט 4QH^a [ט]; ליכט קורא [בש]קט ושיש קוראים [ב]שוֹאֵן בניגוד לגרסת 4QH^a || 7 [למשכיל] [ודות] שיש מזהים שריד של הלמ"ד השנייה בקטע 54; בעותק 4QH^b למשכיל ואחריה מקום חלק שאין קוראים בו סימני כתב אולם בשורה הבאה נראה כתב דהוי כמעט לחלוטין; יש צורך בתצלומים מיוחדים כדי לשחזר את הטקסט בעותק הזה; בעותק 4QH^a קטע 3 שוי 4 שרדה תיבה מחוקה ואחריה חסר ולאחריו שייך ברורה ושרידי אותיות, שיש קוראים שם [למשכיל] (ש"ד) [מזמור] [ש"ר ל] [] ואומרים שזו הכותרת המתאימה לכותרת שבטור כה שוי 34 במגילה הגדולה, בהערות הם דוחים את הקריאה המתאימה יותר () [למשכיל]; 4QH^a למשכיל הודות; *להתנפל התיבה מתוקנת; 4QH^a מבוֹא 4QH^a מבוֹא || 9 ממשלת 4QH^a ממשלות || 10 אל מעונתו *מפני תוקן מן למעונתו מפנות; 4QH^a מתאים לגרסה המתוקנת || 11 ותקופת 4QH^a ותקופות || 12 הויה ולא הויה || 13 *הדעות מתוקן מן הידיעות || 17 [ידאיפ] ה על פי שוי 6; [לכול דרשי חלקות] על פי י 17 || 20-21 [שבת נוגש] הושלם על פי 4QH^a קטע 7 שוי 4 וישעיהו יד 4 || 21 [לוא] ... [כיא] הושלם על פי שוי 33 || 28 [סוד רמ] ה על פי סרך היחד יא 10 או [להם רמ]ה שם שם 21 || 31 בְּעוֹשֵׂיו כפואש, חיים, עמי 399, העי 313 או [במ]עשיו; מוכיח בו השוו הוכחתה בי יז 23; הַכְּמֹלָא [כי אל] קריאה חדשה על פי תצלום 4251 שבמהדורת שיש, התיבות התוכפות מתארות את המלאכים, השוו סרך היחד י 12 || 35 מצירוק = אולי מה צירוק; המילה צירוק מופיעה במגילות בזיקה לכתוב "כי עפר אתה ואל עפר תשוב" בראשית ג 19 ולפי העניין משמעה 'גושי', שורשה ומשקלה סתומים אך הקריאה ביו"ד די בטוחה בכתבי היד המבחינים בין יו"ד לווי"ו, ראו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 28-29 שוי 3. לדיונים ולעוד דעות ראו שיש, עמי 258-259 || 36 אדע ליכט קורא אן[מר]; שיש קוראים אד[בר]; הדל"ית כמעט שלמה || 37 מצע [די] קריאה חדשה, השוו תהלים לז 23 ופשר תהלים, 4Q171 קטעים 5-3 ג שוי 14-17 || 38 [ת]חזק כנראה חסר כינוי ||

טור כא (+ 4QH^a קטעים 10-11 + 4QH^b קטע 13)

יח	[]	1
16	פ]שע ילוד אשה	[2
17	[יכה וצדקתכה]	3
18	ו]איכה אכיר בלוא ראיתי זאת	[4
19	א]פה אביט בלוא גליתה עיני ואשמעה]	5
20	6 [בלוא פתחתה ארזני בת]וכי השם לבבי היא לערל אוון נפתח דבר ולב		
21	7 [משם יתבונן בנ]פלאות' ואדעה היא לכה עשיתה אלה אלי ומה בשר		
22	8 [פיא יגדיל ברזיכה]להפליא ובמחשבתכה להגביר ולהכין כול לכבודכה		
23	9 [ואיכה תביא]נו בצבא דעת לספר לישר גבורת וחוקי נכונות לילוד		
24	10 [אשה ואת צבדכה]הביאותה בברית עמכה ותגלה) לב עפר להשמר		
25	11 [ממוקשי שחת ותצילהו] מפחי משפט לעומת ר חמיכה ואני יצר		
26	12 [חמר ומגבל מים מבנה ע]פר ולב האבן למי נחשבתי עד זאת היא		
27	13 [ורזי פלא ב]תתה באוון עפר ונהיות עולם חקוה בלב		
28	14 [האבן וכול עוון משפתיו] השבתה להביא בברית עמכה ולעמוד		
29	15 [יחד עם בני שמים]במכון עולם לאור אורתום עד נצה ונה חושך		
30	16 [והיתה שמהה לאי]ן סוף וקצי שלום לאין ה[קד [בא]]		
31	17 [ואני יצר העפר מה] אפי		
32	18 [ולבר]ן שמכה אפתח פ]י		
33	19 [יצר] ד אל°°		
3ק	20 [עפר נפתחה נהפכה מלכודת נסתרה		
1	21 [ה נפ]רשה רשת ש[חה וערכיה צמי שחת		
2	22 []°° [ה°° ו]°° [נפתחה לרך לפ]תיים להתהלך במישור]		
3	23 בנתיבות שלום ועם בשר להפליא] כאלה היא בלוא חסדיכה איכה		
4	24 [יהלכו] פעמי על *מטוני פחיה ומפרשי ר[שת וערכי צמיים איכה]		
5	25 [אשמר ביצר עפר מהתפרר ומתווך דונג מ]המס לפני אש ואני עפר]		
6	26 [ימקוי אפר איכה אעמוד לפני רוח סועיר]ה] והוא יכנינו]		
7	27 [וישמורוהו לרוי חפצו היא הוא ידע למ°°]		
8	28 [לפקוד כלה ופח לפח יטמונו צמי רשעים°°]		
9	29 [וב'וב עול אתמו כול יצר רמיה היא לאף]		

10	[והיה] לאין ואפס יצר עולה ומעשי רמיה [יכלה	30
11	[ואני צר הח'מר מה יעמוד יצר]	31
12	[עפר] ומה יתחזק לכה אתה אל הדעות כולל היתה ונהיה	32
13	[כי את] ה עשיתם ומבלעדיכה לוא יהיה כלל]	33
14	[ואני] צר העפר ידעתי ברוח אשר נתתה בי כיא]	34
15	[מה כול עולה ורמיה יגורו וחדל זדון]	35
16	[כול] עשי נדה לתחלויים ומשפטי נגע וכלת [עולם	36
17	[] ת'... ש'... לכה חמה וקנאה נוקמת	37
18	[] יצר החמר]	38

חסרות ארבע שורות

4 [ו] איכה אכיר בלוא ראיתי כמו שיש, השוו טו 14 || 6 [בת] וכי קריאה חדשה על פי תהלים קמג 4 בתוכי ישתומם לבי || 7 [משם] על פי השם = השם שבשוי 6 || 9 ל'שר ילבר ודם, הצורה שלפני התיקון לשר מכוונת אולי למילה שאר; נכונות גג האות השנייה מתאים לגג של כ"ף דווקא; והשוו נבונות חוכמת רז נהיה פרק א שוי 58 || 11 לעומת 'בגלל', 4QH^a לערמת, השוו פשר על הקצים, 4Q181 קטע 1 שוי 3, קהלת ז 14 || 13 [ת]תה פואש, חיים, עמי 390, העי 290 וש"ש קוראים [ת]קנתה, אבל הקו המאונך שבתחילת השורה אינו נמשך למטה והוא קרוב מדי לשריד האות שאחריו || 14 הושלם על פי סרך היחד י 24-22 || 15 [עם בני] שמים שולר צירפה קטע שאינו שייך לכאן, שילוב האותיות מעותק 4QH^a אינו ודאי; ההשלמה על פי יא 23-22; ונח קריאה חדשה המתאימה בדיוק לשרידי האותיות, ראו מבואות, עמי 102-103 || 17 מ'ה קריאה חדשה על פי הנגטיב || 21 וערכיה השוו שוי 24; שחת ש"ש קוראים א[בדון]; השוו מגילות א, עמי 139 || 23 בשר בשר || 24 *מטוני 4QH^b מטמוני; פחיה 4QH^b פחים; ומפרשי [ומ]פרישי; וערכי שמיים השוו שוי 21; ש"ש קוראים וערמת] || 25 מהתפרר ש"ש קוראים מהתפרד אבל הר"יש ברורה בשני כתבי היד; ומת(ו)ך הווי"ו פגומה, כנראה מחוקה; מ[המס] 4QH^a בהמס || 26 הוואה יכינוו ש"ש קוראים ואני יכינוו; לאות האחרונה שבתביבה הראשונה יש קו עליון מאוזן כקו העליון של ה"א, ומובן שהכינוי הוא מתבקש מן ההתאמה אל וישמורוה ואל והוא שבשוי 27 || 28 לפקוד קריאה חדשה; רשעים על פי הנגטיב; ליכט קורא רשעה || 29 [נשמ]דו בעול ושמא יש לקרוא רוב עול על פי כול עולה בשוי 35, והשוו שוי 30; לאף כפואש, חיים, עמי 390, העי 293 || 30 לאין ש"ש קוראים [מגבל] און ומתנגדים לקריאה לאין משום שהלמיד רחוקה מעט מן האל"ף, אולם בכתב היד המרושל הזה אין הקפדה על הרווחים || 35 יגורו לשון כיליון, כגון יחזקאל לה 5 ותגר את בני ישראל על ידי הרב אולי מן נג"ר; וחדל זדון ש"ש קוראים יחד לזדון ||

טור כב = קטעים 1 א, 4, 52*

	[]	1
	[]	2
	[]	3
1ק	○○○○[]	4
1	גם מלאכי קו]	דש אשר בשמים	5
2		[לוא ידעו את שמכה ה]גדול והואה פלא זהם לוא יוכלו	6
3		ל[הבין באלה ולספר גפלאו]תיכה ולוא יעצורו לדעת בכול	7
4		[רזיכה ומה יתבונן ש]ב אל עפרו ואני איש פשע ומגולל	8
5		[בגדה ובכול]אשמת רשעה ואני בקצי חרון	9
6]איכה אוכל לה[תקומם לפני נגע ולהשמר	10
7		תוד[יעני אלי כיא יש מקוה לאיש	11
8		[פשע ותוחלת לכול השבים מ]מעל ואני יצר החמר נשענתי	12
9		על ה[סדיכה]לי ואדעה כיא אמת	13
10		פיכה [ודבר מדברכה לא ישו]אחור ואני בקצי אתמוכה	14
11		בבז[תכה]ממה במעמד העמדתני כיא	15
12		[עשיתה כחסדכה כיא מה]איש ותשיבהו ובמה ית'יצב'	16
13		[לפני]הש' ואתה עצמתה וי'פה' []	17
52ק		[לאין ש]וב ושבו ללוא מקו]ה	18
		[ואני יצר] החמר	19
4ק		[לגתה]	20
2		[אשר]	21
3		[רב וזוקר עם מ]בוא	22
4		[מנג]ועי גבר וממכא]ובי איש	23
5		[י'רת יצפו ועל משמתם י]	24
6		[יכיא' תג'ר בכול שטן משחית ומרצ']	25
7		[בה ואתה גליתה אוזני כיא]	26
8		[ו ואנישי ברית פותו במ ויבאו]	27
9		[בתו]כחות לפניכה ואני פחדתי ממשפטכה	28
10		[ביא מי יצדק ל]נ'יכה ומי יזכה במשפטכה ומה אפהו	29

11	30	[בן האדם כִּי־אֵת בְּיָאֵנוּ בְּמִשְׁפֵּט וּשְׁבַל אֵל עִפְרוּ מַה לְּבִינִי]
12	31	[בְּרִיזִיכָה כִּי־אֵת אֵתֵהָ אֵלִי פִתְחָתָה לְבַבִּי לְבִינְתָּכָה וְתַגְלֵ אֲוִזִי]
13	32	[בְּרִיזִי פִלְאָ וְתַלְמִדִנִי] לְהִשְׁעֵן עַל טוֹבְכָה וְיֵהֵם לְבִי לְבִי []
14	33	[] ° וּלְבַבִּי כְּדוֹנֵג יָמִס עַל פִּשְׁעֵי וְחִטָּאָה
15	34	[וְתַפְלֵ הַחֲטָאָה עֵד] תּוֹמָה, בְּרוּךְ אַתָּה אֵל הַדְּעוֹת אֲשֶׁר הַכִּינּוּתָהּ
16	35	[] וְתַפְגֵעַ בְּעַבְדְּכָה זֹת לְמַעַנְכָה כִּי יִדְעָתִי
17	36	[בְּרַחֲמֵיכָה וְלִחְסָדִי] כֹּה אֶחֱלֵ בְכוֹל הַיּוֹתֵי וְשִׁמְכָה אֲבִרְכָה תְּמִיד
18	37	[תָּן] מְקוֹה לְעַבְדְּכָה וְאֵל תַּעֲזוּבֵנִי בְּקִצֵּי
19	38	[] ° וְכַבּוֹדְכָה וְטוֹבָפָהּ
10	39	[] ° עַל []
	40	[]
	41	[]
	42	[]

* קטע 47 לא צורף לטור הזה אלא לטור כה || 6 והואה פִּלְאָ שִׁישׁ בּוֹחֲרִים לְקְרוּא וְהוּא פִּלְאָ וְהַתְּרַגּוּם שֶׁם אֵינוּ תּוֹאֵם אֵת הַהֲבֵנָה הַמוֹצֵעַת כִּאֵן || 8 לְהַשְׁלֵמָה הַשּׁוּוֹ שׁוֹי 30 || 10 נִגְעַ וְלֵהֲשַׁמֵּר לִיכַט קוֹרָא נִגְעִי וְלֵהֲשַׁמֵּר; הַלְמִיִּד תּוֹקְנָה כְּנֵרָה מְמִיִּם || 11 [מְמַכְשׁוֹל] עַל פִּי יַח 20-21; אֵלִי כְּמוֹ שִׁישׁ, וְלֹא אֵלֵה; שִׁישׁ רּוֹאִים מַחִיקָה, אֲוִלִי שֶׁל הִיֵּא, אַחֲרֵי הַלְמִיִּד || 12 [פִּשְׁעֵי] עַל פִּי שׁוֹי 8 || 13 [] לֵי אֲוִלִי [] אֵלִי אֲוִי רְגְלִי, רֵאוּ שִׁישׁ || 15 [וְעֵ] מְמָה יַעַם הַמְּלֹאכִים, עַל פִּי יֵא 22 || 16 יִתִּיצֵב נֵרָה בְּנִגְטִיב; אִם הַקְּרִיָּה הַזֹּאת נִכּוֹנָה יֵשׁ אֲוִלִי לְפִרְשׁ וְתִשְׁבְּחוּ = וְתַחֲשִׁיבוּ; הַשּׁוּוֹ יֵא 25 || 17 וְאֵתָה קְרִיָּה חֲדָשָׁה || 18 וְשִׁבְרֵ קְרִיָּה חֲדָשָׁה || 23 וּמְמַכְשׁוֹל [בִּי] אֲוִי וּמְמַכְשׁוֹל, הַשּׁוּוֹ ח 33 || 25-26 וּמְרִצִּים [רְעִים] רַק צִידָה הַיְמִנִי שֶׁל הַצְּדִי שֶׁרֵד; הַשְּׁלֵמָתִי עַל פִּי הַבִּיטוּי הָאֲרַמִּי הַמְּאֹחֵר מְרַעִין בִּישִׁין; פַּחוֹת נֵרָה לְקְרוּא מְרַעֵ || 27 וְאֲנִישִׁי רֵאוּ קִימְרוֹן, וַיִּיּוֹ וַיִּוִּיִּד, עִמִּי 106 || 28 [בְּתוֹ] כְּחוֹת יְבַמְשַׁפְּטִי, אֲוִי [פַּחוֹת] || 29 הוֹשֵׁל עַל פִּי טו 31 || 34 לְהַשְׁלֵמָה הַשּׁוּוֹ דְנִיָּאֵל ט 24 || 36 לְצוּרָה שֶׁלְפָנֵי הַתִּיקוֹן הַשּׁוּוֹ לְכַתִּיב וַיְחַל בְּרֵאשִׁית ח 10 לְעוֹמֵת וַיְחַל שֶׁם 12 וְלְצוּרָה וַיְחַל בְּרֵאשִׁית, 4Q252 קטע א 1 שׁוֹי 15; הַצּוּרָה שֶׁלְפָנֵי הַתִּיקוֹן אֵינְנָה מֵתֵאִימָה לְנִיקוּד הַמְּסוּרָה וַיְחַל וְהִיא כְּנֵרָה צוּרָת קַל קְדוּמָה מְשׁוּרֵשׁ יַחֲוִל; הַשּׁוּוֹ דְבָרֵי אֵי בֶן-יְהוּדָה בְּמִלּוּנּוֹ, עִמִּי 2019 || 37 תַּעֲזוּבֵנִי שִׁישׁ קוֹרָאִים תַּעֲזוּבֵנִי שֶׁלֹּא כְּדַקּוּק ||

טור כג + קטע 2 א + קטע 57 א (+ 4QH^b קטע 14)*

יח	[]	1
1	[ביא]	אורכה ותעמד מא[ורחת	2
2	[אורכה לאין השב[ת	3
3	[ובו האירוחה עיני]	כיא אתכה אור ל[אין הקר	4
4	[ת ולי	ותגל אוזן עפר[ן	5
5	[אין עויד ותאמנה באו[ין]	מזמה אשר הו[דעתני	6
6	[מועות פלאכה להופיע	עבדכה עד עולם [ביא נאמנה הודעתה ש[7
7	[בימין עוזכה לנהל ידלי[ם]	לעיני כול ש'מעין [דברכה ולעשות חיל [8
8	[ל שמכה ויתגבר בכב[ודכה]	בכוח גבורתכה [ן	9
9	[היות לו מתחזק בבריתכה	אל תשב ידכה [מבן אמתכה למען [10
10	[פתחה בפי עבדכה ובלשונו	ועומד לפניכה ב[מעמד ביא מק[ור	11
11	[למלוץ באלה	חקקתה על קו מ[שפט לה[שמיע ליצר מבינתו	12
12	[ואשמ(ות ילוד	לעפר כמוני ותפתח מ[ק[ור] להוכיח ליצר חמר דכר[ו	13
13	[אשר סמכתה בעוזכה,	אשה כמעשיו ולפתח מ[ק[ור] אמתכה ליצר	14
14	[לרוב רחמיכה	להקים כאמתכה מבשר [ולספ[ר] טובכה, לבשר ענאים	15
15	[לשמחת עולם	ולהשמיע ממקור ה[ענתכה לכול [נכאי רוח ואבלים	16
16	[ל]	[ותפתח פי עבדכה	17
	[]	18
	[]	19
	[]	20
2ק	[[יכניני]	21
1	[[קרושים ולהי[כה]	22
2	[אשר יעצור	[וכבד] ובארצכה ובבני אלים	23
3	[אתה	[פוח] להללכה ולספר כול כבודכה ואני מה היא מעפר לוקחתי	24
4	[משמר צדקה	[אלי] לכבודכה עשיתה כול אלה כרוב חסדיכה תן	25
5	[אמת	[על ע[בדכה] תמיד עד פלט ומליצי דעת עם כול צעודי ומוכיחי	26
6	[ואתה	[בפול] הפעמי ומה עפר בכפ[יהם ומע]שה אפר בידם לוא הנה	27
7	[תבחנני	[בראתה יצ]ר החמר ומצירוק[ן] עשיתני [לרצונכה	28
8	[רוח	[אתה חנות]ה' כגודלכה [יצר שב א]ל עפרו ועל עפר הניפותה	29

9	[קודשכה וי] צ'ר טיט' [הביאותה ב] ו'ד אלים *להחיד עם בני שמים	30
10	באור ע' ולם ואין תש'בת חושך כיא	31
11	[ומאור גליתה ולוא להשיב	32
12	רוח ק'ודשכה הניפותה *לכפר אשמה	33
13	[ולטהר אנוש מפשע בצדקתכה להיות מ] ש'רתים עם צבאכה ומתהלכים	34
14	[באור עולם ועצמים לוא ה] שבית מלפניכה כיא נכונו באמתכה	35
15	[הפלתה אלה לכבודכה ומצירוק	36
16	[לג'ול עול יצר נתעב	37
17	[צ'ר נתעב	38
	[39
	[40
	[41
	[42

* מן הטור הזה שרדו שלושה קטעים, שניים מראש הטור ואחד מסופו. המרחק שבין שני הקטעים שבראש הטור ידוע בדיוק משילוב הטקסט של 4QH^b בשורה 15, ועל פי השורה הזאת הושלם בדיוק הקטר שבשורות 12-14 || 3 אורכה ליכט קורא אודכה למרות צורת האות, עיינו בהערותיו; מדובר כאן באור הנצחי של האל שאין עמו חושך, וכן בשוי 31-32; לעניין האור הזה עיינו בדברי מנחם קיסטר, אור; השוומה תשבתו אור' 8Q5 קטע 1 שוי 3 || 6 אי'ן ע'וד או לא'ין ע'וד, קריאה חדשה; ותאמנה = ותאמנה; באור'ו כמו שיש || 7 הושלם על פי כ 15 והושע ה 9 || 8 ד'לים שיש בוחרים לקרוא כ'ולם, אך אין די מקום לשתי אותיות לפני הלמיד || 10 לו בעדתו; מתחזק בבריתכה מכוון לדלים הנזכרים למעלה, השוו שוי 15-16 || 11 ב' [מ'מ'ד] על פי כב 15 || 12 ולמלו'צ כנראה משורש מל'ץ ילהשמיע דברים' || 13 ואשמ'ואת הווי'ו נמחקה; סימני המחיקה ניכרים בכתב היד || 15 להק'ם ולא [הר'י]ם; מ'בשר = מ'בשר || 16 ולהשמ'יע שיחזור חדש על פי ישעיהו נב 7; שיש קוראים [ולה]ש'ביע; [א]כאי הולם-נילסן קורא [ד]כאי או [נד]כאי || 21-23 הקריאות החדשות בשורות הללו נראות בתצלומים חדשים ממוקדים || 23 ובארצכה נקודות מעל וב || 26 ומליצי האותיות ברורות בתצלום ממוקד; צעודי = צ'ודי || 27 הטקסט סתום || 28 ומצ'יר'וק שיש קוראים ומצ'ור'וק, ראו לעיל כ 35; הבנים י'קאב'נים, שתי האבנים שמניחים מתחת לילדת || 29 הניפותה יהיזית, וכן להלן 33 || 30 [וי]צ'ר טיט' [] כפואש, חיים, עמי 403 העי 324; ליכט קורא [] בטיט; [ב] ו'ד פואש, שם, קורא [בבני]; *להחיד כנראה = להיחד ולהתחבר' || 31 ואין תש'בת חושך יואין שיבת חושך' = החושך לא ישוב עוד || 33 הניפותה יהיזית; *לכפר הרייש מתוקנת; כנראה נכתב תחילה לכפור || 34 הושלם על פי יב 37 || 35 [באור עולם] על פי חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 69 ב שוי 4; [ת]שבית קריאה חדשה; השיין נראית בתצלום ממוקד || 36 הפלתה = הפלאה || 37 עול = ע'ול ||

טור כד = קטעים 2 ב, 6, 9, 45, 50, 57 ב (+ 4QH^b קטע 15)

	[]	1
	[]	2
	[]	3
	[]	4
57ק	[]°°[5
1	י] יצר בשר	יבאשמ]ה	6
2	י]מי ייעדכה	יעד קצ]ר רצונכה	7
3	י]ה למלאכי	במשפט ומ]י	8
יט	י]רוזי פשע להשנות	נגזע כבשר]ן להרשיע	9
2	י]צ ויעופפו בה כול	בשר בא]שמתם	10
3	י]תאסור מלאכי]ים כעבותי רוח ותכנע	מלאכי שה]ת	11
4	י]תאסור מלאכי]ים כעבותי רוח ותכנע	אלים ממכון]קוד שכה פול אשר לוא שר]תוכה במעון כבודכה ואתה,	12
5	י]אסור עד קצ רצונכה	אדם על ה]ן	13
6	י]רמות כוח ורוב בשר להרשיע	ולשלה]ן חופשי	14
7	י]לא להכון בסוד עמכה	בקצ]י הרצונכה	15
	י]ח'ה'ת המזרים כי לוא]	16
	י]פ'גרים לל]וא רוח]	17
	[]	18
	[]	19
45ק	[]	20
1	[] צדקה וע° [21
2	[]° ב ל'חת בעת עוונות]	22
3	[] גערתה פ]הם כול שטן ומשחית]	23
6ק	י]מזבח רשע	י]לכדו]כרשתם ולשלחם גוי ב]גוי	24
45ק	י]איש זידן במרבי מעל ומ]ן ג]ע' בנגזעים ובמשפטים]	25
6	י]רבים בבסר כי כול רוחות ממזרים להרשיע בבשר]°	26
2ק	י]לא כן רוחם להרשיע	י]הרשיעו בחייהם]	27
2	י]פלא רזיכה גליתה	על]ן	28
3	י]אני לבשר ידעתי	לב]ן	29

4	תו]ם עולה בקצ	30	כיא]ן
5	י]יה ולכול מביט	31	כל]ות רשעה
6	י]לל' יכחד	32	י]
7	ג]כבדתה מבני	33	מלפני]ן פה דבר
8	הצבתה ג]כולות עמים	34	אל שו]ן
9	ויחל עמפה ל]הרבות אשמה	35	להזקם י]
10	לוא]עזבתם ביד	36	בנחלתו י]
11	א]א°ד	37	כול מבק]שי נפשם
12	[38	תביא]ם
13	[39	על]ן
	[40]
	[41]
	[42]

6 באשמ]ה] קריאה חדשה בתצלום ממוקד || 7 יועדכה = יעודכה ישוה לךי, ראו קימרון, השגחה, עמי 198-202 || 8 במשפט ומ]י] קריאה חדשה בתצלום ממוקד || 9 נגע כפואש, חיים עמי 403, ואם הקריאה נכונה יש להשוות אל מלאכי שה]ת] שוי 11 ואל מלאכי חבל סרך היחד ד 12 (ליד שחת); כבשר על פי תצלום ממוקד; 9-10 להשנות בשר בא]שמתם] הצורה להשנות מתאימה לצורה משנים יג 38, שם משמעה 'מטעים', והמילה בשר מתאימה לצירוף מעשי אל שם כלומר 'בני אדם', וראו ילון, עמי 104-105 || 11 שה]ת] כך נראה בתצלום ממוקד והשוו ברכות וקללות, 4Q286 קטע 7 ב שוי 7; שייש קוראים שמ]ים] || 14 [ג]רמות כנראה ילרפותי || 15 לוא שייש קוראים [להפ]לא || 17 פגרים לל]א רח] כמו פגרים מתים || 24 מזכה על פי שרידי האותיות, והעניין סתום || 25 זידן ראו קימרון, וייו ויו"ד, עמי 110 || 26 להרשיע בבשר 'גורמות לרשעה שבקרב בני האדם', השוו שוי 9-10 || 27 להרשיע הרייש נראית כווייו || 33-34 [ג]כבדתה על פי ההקשר, השוו קטע 11 שוי 8; שייש בוחרים לקרוא [כ]בדתה על פי השרידים; מי קיסטר מעיר כי הביטויים בני אל, גבולות עמים מזכירים את דברים לב 8 בנוסח קומראן ובתרגום השבעים || 37 מבק]שי נפשם] השוו מגילת המקדש נט 19 ||

טור כה = קטעים 5, 7 א, 8, 46 א, 47, 51, 56 א, 63 (+ 4QH^b קטעים 17-20)

	[]	1
5ק	[]	2
1	[מש]פֹּט צדק בְּ	3
2	[וְלֹהֲפָרִידִם מִמַּעַמַּד קֹדְשִׁים	4
3	[וְעַמְדוֹ לִפְנֵיכֶה מוֹאֲדָה	5
4	[עוֹלָם וְרוּחוֹת רִשְׁעָה *תְּבִית מֵאֵי בְרִיתְכֶה וְכֹל עוֹשֵׂי	6
56ק	[רַע לֹא יִהְיוּ עוֹד וְתִשָּׁם מִקּוֹם רִשְׁוֹעָה לְהַפְרִידִם מִמַּעַמַּד קְדוֹשִׁים וְכֹל	7
5ק	[רוּחוֹת עוֹלָה אֲשֶׁר יוֹשְׁדוּ לְאַבְלִי	8
7	[וְעוֹדֵן לְדוֹרֵי נִצַּח וְבָרוּם רִשְׁעָה לְמַרְוֹם	9
8	[יִרְבֶּה אֲנִינָם לְכֹלָה וְנִגְדָה כֹּל מַעֲשֵׂיכֶה תִשְׁפָּטֶם לְהַרְאוֹת לְאֲדָם	10
51ק	[חֲסִדִיכֶה וְלִדְעַת כֹּל בְּכַבּוּדְכֶה וְלִפְתִּי אֵי עֲמִכֶה קְרִי אֵי מֵוְעַד הַוְדָעַתָה	11
46ק	[מִשְׁפָּט אֲמַתְכֶה וְאוֹזֶן בָּשָׂר גְּלִיתָה וְכַחֲסִדְכֶה הַבִּינּוֹתָה לְאֲנוֹשׁ בְּמִזְמַת	12
5ק	[לְבַכָּה וְקֶצֶף תַּעֲוֹדָה הַשְׁכַּלְתָּה לְבִשְׁוֹר כִּי אֵי בְּכֹא הַמְרוֹם תִּשְׁפּוֹט בְּמָרוֹם	13
12	[וּבִיּוֹשְׁבֵי הָאֲדָמָה עַל אֲדָמָה וְגַם אֶתְהַ בְּשִׂאֵי לְתַחְתִּיָה תִשְׁפּוֹתֵי וּבִיּוֹשְׁבֵי	14
13	[חוֹשֶׁךְ תִּרְיַב לְהַצְדִּיק וְלֹהֲרֵי שִׁיעַ רִשְׁעִים וְכִי אֵי מִבְּלִיעָדֵי כֹה	15
14	[וְלֹא לְהַפְרִד מִכּוֹל עוֹשֵׂי וְלְבִרְכָה וְלִתְּאֵי	16
15	[לְ	17
	[]	18
	[]	19
	[לְבַנֵי	20
	[]	21
	[וְגַם רוּחוֹת	22
	[מִחוֹשֶׁךְ וֵי	23
	[וְנִמְאָרִים	24
63ק	[וְרִשְׁעַתְם בְּהֵי וְלֹא יִכְזִרֵי בְּאֲמַת כּוֹל	25
8ק	[מִעֲשֵׂי צְדִיקָה לְעוֹלָם לֹא יִבְוָא בְּעֵדַת בְּנֵי שׁוֹמְרֵי מִים וּבְסוֹד קְדוֹשִׁים לֹא	26
3	[יִתְרוֹמְמוּ	27
4	[עֲצָה וְ	28
5	[מִשְׁרָתִים]	29

7ק	וְהִכִּירוּם] וְיִרְנְנוּ [לְזִמְרָה]	30
7	וְהִלְלֵנוּ [כְּפִי שְׁמֵחָה] לְאִיִּן הַשְּׁבִיטָה וְאִנִּי יִצְרָה הַחֲמִי] רְ כֹדְעִי	31
8	סִפְרֵי בְעֵדוֹת קֹדֶשׁ נִפְלְאוֹתֶיכֶם וְאַבְרָכָה בְּהַגְדֵל וְהַפְּלֵא לְאֵלֵינוּ כִּי אֵת] הָ אֵל	32
9	הַדְּעוֹת בְּפִי] עֲוֹן מְנַשֵּׁף לְעַרְבֵי אַבְרָךְ שְׁמֵחָה]	33
10	לְמִשְׁכֵּל מִזְמֹר] וְהַלְלוּ לְהַדְוֹת] לְהַשְׁמִיעַ בְּהִגִּי] רְנָה	34
47ק	בִּיחֹד בְּשִׁמְחָה] עֲוֹלָם לְהַנְחִיל כְּסֵא עֲוֹן בְּעֵדֵת אֱלֹהִים בְּלִי יִשְׁבֹּן בְּ] זֶ מַלְכֵי קֹדֶם	35
2	וְנִדְבִים לֹא בְ] מְעֻזָּתוֹ] בְּרִזִּי] עֲוֹרָמְתוֹ	36
3	לִי מֵאֵז כֹּנְנָתִי לְכֹן] וְלֹא] יִרְוִמֵם זֹלָתוֹ	37
4	לֹא יִבֹּא בִי אֲנִי יִשְׁבָּתִי] אִיִּן מְבַנִּית]	38
5	כְּמַבְנֵיתִי וְתַכְמִי] יִם בְּתַכְמִי] [39

חסרות שלוש שורות

4 ^{הפרדים} מקצת האותיות שלא זוהו ניתנות אולי לזיהוי; ש"ש קוראים וְלִפְרִידִים; השוו שוי 7, 16 || 5 [וְלִפְרִידִים] וְהַשְׁוֹ יט 16-18; **בְּהַפְּלֵא** [מְוַאֲדָה] השוו סרך היחד י 16 ולהלן ^א4QH קטע 27 שוי 18 || 6 *תְּבִיט גרסו תבעית או תשבית || 7 **וְתִשֵּׁם** כנראה = וְתִשֵּׁם || 8 **יִשְׁדֹּו** אולי לשון שוטטות, השוו תהלים צא 6 || 9 וְעִדָּן כליכט; פואש וש"ש קוראים יעִגָן || 10 תְּרִבָּה ליכט קורא רבה; ש"ש קוראים רִבָּה; וְנִגְדַּד הַדְּלִיַּת מְתוֹקֶנֶת מְעִיִּין || 11 וְלִדְעַת כֹּל בְּכַבּוּדָה יוֹדְעוֹ הַכּוֹל אֵת כְּבוֹדָה; וְלִפְתָּ] אִיִּם] אולי מושא של הפועל שאחריו; פואש, חיים, עמי 406, העי 334 קורא ולפרו] || 13-14 השוו ישעיהו כד 21 || 14 וגם] **בְּשִׁאֲוֹל** בעותק ^ב4QH יש מקום לעוד כמה אותיות לפני המילה **בְּשִׁאֲוֹל**, שלא כשולר; תְּשִׁפְּוֹת] על פי תצלום 4260B || 15 **לְהַצְדִּיק צְדִיק** ליכט קורא לאצו] [דיק || 16 **לְהַפְרֵד** השוו שוי 4, 7 || 20-26 בשורות הללו שולב ^ב4QH קטע 19 על פי שולר, עמי 154-156. הטקסט מורכב מצירוף קטעים והשילוב בשוי 25-26 אינו יוצר רצף מובן || 31 **כֹּדְעִי** כמו ש"ש || 32 שיחזור חדש; השיחזור של ש"ס אינו ממלא את החסר וחסר בו מושא לפועל ספרתי || 33 **בְּפִי** [עֹה] כהשלמת ש"ש, עיינו בפירושם || 35-39 כאן שולב קטע 47 על פי הצעתו של ויי (מאמרו הנוכח במבוא, עמי 206); שטגמן שילב את הקטע הזה בטור כב שוי 24-28 || 35 ההשלמה על פי 4Q491 קטע 11 א, להלן עמי 103 || 36 **עֲוֹרָמְתוֹ** קריאה חדשה, השוו 4Q491 קטע 11 א שוי 10 || 37 **מְרוֹמֵם** קריאה חדשה ||

4QH^a קטע 7 א (+ 1QH^a קטעים 46 ב, 48, 55-56 + 4QH^c קטע 1 = 4Q471b)

		חסרות שורות
4QH ^c	[5]	עם אלים אתחשב ומפוני
2	6	[בעדת קודש מי נבזה כמוני ומי כמוני חדל ומי לאל] רע
3	7	ידמה בכבודי לוא ירוחם זולתי והריה לוא תדמה בהר] יתי
4	8	[ביא אני ישבתי בנצערס ואין כמוני בנדיבים מי כמוני] באלים
56ק	9	[ומי יזכירני בפתחון פה ומזל שפתי מי יכול] מי בלשון יעידני
4QH ^c	10	[וידמה במשפטי ביא אני ידיד המ] לכ רע לקדושים ולוא יבא
8	11	[בי פול רע ולכבו] די לוא ידמה כ] אני עמ אלימ מעמדי
9	12	[וכבודי עם בני המל] לא בפז אכתב לי וכתם *או ביורימ, לוא
10	13	[יביא בי זהב ופס] לוא יחשב בי זמרו ידידימי שירו למלכ
46ק	14	[הכבוד שמוח] דת אל הרנינו באהלי ישועה הללו במעון
2	15	[קודש ר] וממו יחד בצבא עולם הבו גדול לאלנו וכבוד למלכנו
	16	הקדישו שמו בשפתי עוז ולשון נצח הרימו לבד קולכמה
3	17	בפול קצימי השמי עו הגינה הביעו בשמחות עולמים ואין
4	18	השבת השירו ביחד קהל ברכו המפלי גאות ומודיע עוז ידו
55ק	19	לחתום רזים ולגלות נסתרות להרימ כושלים ונופליהמה
2	20	שב לכת קוי דעות ולהשפיל נועדות רומ גאים עולם
	21	לשים רזי קו ולהקים מהשבות כבוד השופט באפ כלה
	22	[וחונן] בחסד צדקה וברוב רחמימ יתחנה
	23	[שומע ושם חוק בלוא] רחמים למפרה, טוב גדלו ומקור דעתו

שוליים תחתונים

[5]-13 הטקסט שבשורות הללו מורכב משלושה כתבי יד של מגילת ההודיות. רוב הקטעים זעירים ורק הקטע מעותק 4QH^a גדול אולם אף הוא קטוע מאוד בראשו, ולכן הטקסט בראש הטור הוא מלאכת תשבך. למולנו שרד טקסט דומה בסוגו, 4Q491 קטע 11 א, והוא מסייע בשיבוץ הקטעים ובהשלמת הטקסט החסר. הקריאה המוצעת כאן שונה בכמה פרטים מן הקריאות שבמהדורות האחרות וההשלמה מלאה יותר; על הטקסט של 4QH^c ראו להלן 108 || 6 רע לפני התיבה יש חקר בשני כתבי היד, אך בעותק 4QH^a נראה שריד של אות לפני הרייש, ואולי יש לקרוא מרע (= יע), והשוו ירמיהו מט 19, נ 44 || 9 יועדני 1QH^a קטע 56 יו[ע]ן[ני]; 4Q491 יועדני שוי 17 (בוטא yūdeni) || 10 יבא 1QH^a יבוא || 11 כ]א 4Q491 כי || 12 וכבודי על פי 4Q491 שוי 18 ו]כבודי; [המל] קריאה חדשה; *אר ביורימ ולא אוביירם; יש לתקן על פי 4Q491 שוי 18 אופיירם || 13 זהב קריאה חדשה || 14 באהלי 4Q491 שוי 20 באלוהי || 18 השירו = ישירו! סייש קוראים שהו || 20 לשיב סייש קוראים [לש]ב; נועדות 1QH^a נועדת || 21 לשים רזי קו ולהקים מהשבות כבוד שייש קוראים [להת]ם רזי ה[וד] ולהקים [ל]אות כבוד || 23 למפרה סייש קוראים למפרי; נראה שאין זו צורת נסמך אלא צורת הכינוי החוזר אל שם מעין דברו שעמד אולי במקום החקר ||

[הַלְלִיחָה בְּ הַפְּלִיָּה נִזְרָאֲתָאִין]	8]
בְּאַמְתָּו] בְּצִדְקָה	בְּמַעֲשֵׂי גְבוּרָתוֹ יִרְנְנוּ תְּמִימִים וַיְגִילוּ קְדוּשִׁים בְּ	9]
לְהַנְחִיל	שְׂרָאֵל הַכִּינָה מֵאֵז, אֲמָתוֹ וְרוּי עֲרַמְתוֹ בְּכוֹלֵל	10]
וַיִּנְחֲלוּ] תְּמִימִים	לְפָנֵי תְּמִימִים וְעֵצַת אֲבִיוֹנִים לְעֵדֶת עוֹלָמִים °	11]
דְּרָךְ לְעוֹלָמִים כִּסָּא עוֹז בְּעֵדַת אֱלִים, בַּל יִשְׁבוּ בּו כּוֹל מַלְכֵי קִדְמוֹ וְנִזְדִּיבִיהֶמָּה לְוָא בְּמַעֲוֹנָתוֹ וּנְכַבְדָּהּ [הַמְּהָה לְ] וְאֵא דוּמָו		12]
לְתַפְאַרְתָּ [כְּבוֹדִי] לְוָא [וַיְדַמָּה] וְלֹא יִרְוּמָם זֹלְתָו וְלֹא יִבּוֹא בְּוָא כִּיָּא אֲנִי יִשְׁבְּתִי בְּצַעֲרִים לְרַחֲבִיָּה בְּשִׁמְיָם וְאִין		13]
בְּמַזְוִיָּה בְּ] דִּיבִים, אֲנִי עִם אֱלִים אֲתַחֲשֵׁב וּמְכוֹנִי בְּעֵדַת קוֹדֵשׁ, לְוָא כְּבִשְׂרָתָאִין] וְאֲנִי הַדֵּר הַכּוֹל וְקִהְלִי בְּכְבוֹד		14]
מְלָאכְסִים בְּמַעֲוֹן הַקּוֹדֵשׁ, מֵיָא לְבוֹז נַחֲשֵׁב בִּי וּמֵיָא בְּכְבוֹדִי יְדַמָּה לְיָא מֵיָא הוּא] הַמְּהָה מְלָאכְסִים] וְאִין (בְּאֵילִים יִשׁוּבוּם)		15]
בְּאַלְסִים נַחֲשֵׁב] תִּי מֵיָא יִשְׁ] בְּ] צַעֲרִים כְּמוֹנִי וּמֵיָא כּוֹל רַע הַדְּמָה בִּיא וְאִין נַעְ] הַמְּהָה צַעֲרִים] נְוֹתִי וְהוֹרִיָּה לְוָא תְּדַמָּה		16]
בְּהוֹרִיָּתִי מֵיָא יוֹכִיחֵנִי] וּמֵיָא יְגַדּוּנִיָּא בְּפִתְ] הַחֻן פֶּה] וּמֵיָא יְכִיל וּמֵיָא] בְּלִשׁוֹן] יַיְעַדְנִי וַיְדַמָּה בְּמַשְׁפָּטִי		17]
] כִּיָּא אֲנִיָּא עִם אֱלִים מְעַמְדִי וְכְבוֹדִי עִם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ, לְוָא] בְּפִי אֲפֻתָן לִי] וְלֹא כְתָם אֹפִירִים		18]
] זַמְרָו יְדִידִים שִׁירָו לְמַלְךְ הַכְּבוֹד הַגִּי] לְוָא		19]
] בְּשִׁמְחָה] אֵל, רְנְנוּ צְדִיקִים בְּאַלוֹהֵי [יִשְׁוֹעָה הַלְלוּ] בְּמַעֲוֹן הַקּוֹדֵשׁ זְמִרוּהוּ] בְּצַבְּאָ עוֹלָם הַרְיִמוּ לְבָדְךָ		20]
] קוֹלְכֶם בְּכוֹל] קְצִיָּם] הִשְׁמִיעוּ בְּהַגִּיא רְנָה [הַבִּיעוּ] בְּשִׁמְחָת עוֹלָמִים וְאִין הִשְׁ] בְּת		21]
] כּוֹשְׁלִים] עֲפָר וּנּוֹפְלִים לְהַקִּים קֶרֶן מַעַן] °		22]
] וּבְרִיבָה] מִי סְלִיחָה לְהוֹדִיעַ יָד בְּכוֹחַ] גְּבוּרָתוֹ		23]
] חוֹתָם רִזִּים] מְגַלָּה הַמַּנְתְּרִים] לְלִי]		24]

* מקבץ קטעים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי (עיינו במבוא למגילת ההודיות). מוריס באייה שילב את הטקסט הזה בעותק 4QM^a על פי הדמיון בכתב ובמראה. רוב החוקרים שעסקו בקטע הזה ובמקבילותיו לא הסכימו לדעת באייה הטקסט זכה לכמה מהדורות: אסתר אשל מיכאל ויין (עיינו במאמרו של ויין הנזכר במבוא). ויין (שם) סבור שהקסר בצד ימין היה קטן מאוד ושהקטע לפני סוף שו' 13-16 אינו במקומו. וראו עוד דימנט, הקבלה; מהדורה מפורשת של הטקסט הזה עתידה להתפרסם במגילות כרך יד || 8 הַפְּלִיָּה הפי"א מתוקנת ממי"ם || 12 עוֹז או עוֹי; [הַלְלִיחָה] על פי שמואל א ב 8 להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחילם || 13 לֹא (יְדַמָּה) הסופר מחק את התיבה השנייה ושכח למחוק את הראשונה; בְּמַשְׁבְּרִי קריאה חדשה || 14 [בְּמַזְוִיָּה בְּ] דִּיבִים כְּדִימְנָט; תְּאִין] באייה קורא תְּאִין]; לִי הַיּוֹד כְּתוּבָה בְּתוֹךְ הַלְמִיד || 15 בְּכְבוֹדִי = בְּכְבוֹדִי יִבְנַכְבְּדִי || 16 יִשְׁ בְּ צַעֲרִים השלמה מסופקת; הביטוי מתפרש כלשון קטנות וביזיון; לְאֵל באייה קורא [כוֹל]; וְהוֹרִיָּה 'אֵם' כְּעֵדוֹת הַצּוּרָה בְּהִרְיָה בְּשִׁיר הַהוֹדִיּוֹת (ממול); ראו קימרון, הוריה, עמ' 263-267 || 17 יְגַדּוּנִיָּא אֹלִי יִשְׁבְּנִי || 18 מְעַמְדִי על פי תצלום 41.889 וכהצעת ויין ובהתאם למקבילה שממול; באייה קורא אֲחֵשׁ] || 20-21 בְּאַלוֹהֵי ... הִשְׁ] הוּשַׁלְּם עַל פִּי 4QH^a קטע 7 א שו' 17-18 ושם באהלי במקום בְּאַלוֹהֵי || 22 מַעַן] דימנט קוראת מְשִׁיחָה, ראו ממול ||

4QH^a קטע 7 ב (+ 1QH^a קטע 7 ב וקטע 48 + 4QH^c קטע 2 + 4QH^b קטע 21)*

	[ותמה רשעה]	[2]
	[ושבתה מ] דהבה]	3
		שבת נוגש בועם		
		כלתה רמיה ואין נעות בלוא דעת הופיע אור וש[מחה תביע פלה]		4
		אבל ונס יגון הופיע שלום שבת פחד נפתח מקור לב[רכת עד צדקה]		5
7ק		ומרפא ככול קצי עולם כלה עוון שבת נגע לאין מחל[ה נאסף עוון]		6
1		ואשמח לוא [ת'היה] ע[וד ה]שמיעו ואנ[ו]רו גדול אל ע[ושה חסדים]		7
2		כיא השפיל גבהות רוח לאין שרית וירם מעפר אביון ל[שמעי מרחם]		8
3		ועד שחקים *יגבירהו בקומה ועמ אלים בעדת יחד ורפא[ים יעודו]		9
4		אפ לכלת עולם וכושלי ארצ ירים לאין מחיר וגב[ורי פלא עס]		10
5		מצעדם ושמחת עולם במכוניהמה כבוד נצח ואין השבת[ליעלמי עד]		11
6		יומרו ברוכ אל המפלי לעשות גאות ומגדיל להופיע גבורה[ומ']		12
7		בדעות[לכול מעשיו וטוב' על פניהמה בדעתמה ברוב חס[דיו והמון]		13
8		רחמיו לכול בני אמתו ידענוכה אל הצדק והשכלנו[באמתפה מלך]		14
9		הכבוד כיא ראינו קנאתכה בכוח גבורתכה והכרנו[משפטפה בהמון]		15
48ק		רחמים והפלא סליחות מה בשר לאלה ומה יש[ב עפר כמונו בפבורה]		16
2		לספר אלה מקצ לקצ ולהתיצב במעמד[לפני צבא כבודכה לבוא בעדת]		17
3		בני שמים ואין מליצ להשיב[דבר כפיכה למען שמכה בהלא יח' נרנן]		18
4		לכה כיא העמדתנו לרצ[ונכה קודש על ידי גבורה לעצור]		19
5		כוח לשמע נפלאותכה להשיב לכה כ[בפי ל]		20
		דברנו לכה ולוא לאיש ב[נים כיא לוא עלתה נבלות על פינו ודברי]		21
		און על מוצא שפתינו השמיעו[ע ואמורו ברוך אתה אל הדעות הנוטה]		22
		שמים בכוחו וכול מחשביהמה מפין בעוון, ארצ בגבור[תו עושה]		23

שוליים תחתונים

* בקטע 48 שרדו כנראה תיבות מסוף השורות של קטע 7 ב (שורות 16-20 של 4QH^a); השילוב נסמך על ההתאמה הדקדוקית ועל ההקשר; ש"ש סבורים שקטע 48 שייך לטור כח לפי שיחזורם || 7-11 בעותק 1QH^a קטע 7 ב שרדו התיבות עוד, ואמורו, רום לאין שרית ול[ם], יגביה בקומה ועם, עולם וכלי ארצ י[ים] || 7 ואמורו 4QH^c אמורו || 8 רוח 4QH^c הים וכן כנראה בעותק 1QH^a || 9 *יגבירהו בקומה 4QH^c 1QH^a יגביה = 'יגביה' (האביון) ואילו יגבירהו = 'יגביהנו' (האל את האביון), מעל הוויי יש נקודה לציון מחיקה; ורפא[ים] קריאה חדשה || 10 לכלת עולם 4QH^c ל[כ]ל[י]ת || 11 במכוניהמה 1QH^a במכוניהם || 12 לעשות ס"ש קוראים [פ]לאות, והשוו המפלי גאות בטור א שוי 18, כי גאות עשה ישעיהו יב 5; להופיע גבורה 1QH^a (להודיע גבורה); ומ' ס"ש קוראים ומצד[ק] אך בתצלומים האותיות מטושטשות ומאפשרות קריאות מתאימות יותר || 13 וטוב' או וטוב[ו]; בדעתמה 1QH^a בדעתם || 15 גבורתכה 1QH^a גבורה || 16 רחמים מתוקן מן רחמיכה || 18 יח' קריאה חדשה || 19 גבורה ש"ש קוראים גבורת[כה]; לעצור הושלם על פי כב 8-5, ולהלן קטע 8 א שוי 6 || 20 לשמע ס"ש קוראים שמע; 4QH^b לשמוע; נוסח מקבילה זה מלמד שהתיבות התלויות בין השיטין לא מחליפות את התיבות שתחתיהן, כפי שסבורה שולר, אלא משלימות טקסט חסר; הנקודות למחיקה ששולר מציינת אינן נראות בתצלומים; לפירוש הצורה השוו תהלים כו 7; לכה כ[] או לכה ד[בר], השוו שוי 18 || 21 הושלם על פי סרך היחד י 22 ושיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 18 שוי 5 || 22 און על מוצא ס"ש קוראים און למוצא ומעירים שאפשר לקרוא אין; ראש הלמד של על נראה בתצלומים ישנים והוא מרוחק מן מוצא ||

4QH^a קטע 8 טור א (+ 1QH^a קטעים 10, 34, 42; סופר א)*

- [4]] בגְבוֹרֹתֶכָהּ הַשְּׁכֵלְתָנוּ []
- [5]] וְעַל מַעֲשֵׂי פְלֹאכָהּ מֵהַ נְשִׁיב כִּי גַמְלָתָנוּ °° [] לְהַפְלִיא
- 6] גַּם מִלְּאֲפִיכָהּ לֹא יַעֲצְרוּ כּוּחַ לְדַעַת בְּכַבּוּד [כָּהּ וְלִ] [סַפְּ] רְ נִפְלִי [אוֹתִיכָהּ]
- 7] לְעוֹלָם כִּי הִלְלוּכָהּ לְפִי שְׁכֵלִים [וְכַפִּי דַעַתְמָהּ בְּכַבּוּדְכָהּ []]
- 8] יִהְיֶה לְלוֹכָהּ לְאִין הַשְּׁבִתָּהּ מִקֶּץ לְקֶץ י [שְׁמִיעוּ וּמוֹעֵד לְמוֹעֵד יִעֲזְרוּ]
- 9] וְאַנְחָנוּ בִּיחַד נוֹעֵדָה וְ[עַם יְדַעִים נוֹסְרָה לְכָה וְנִרְנְנָה]
- 10] עַם צְבֹאכָהּ וְנִגְלִיָּהּ בְּפֹחַ עִם גְּבוּרִיכָהּ וְ[בְהַפְלֵא נִסְפָּרָה יַחַד בְּעַדְתָּ אֵל וְעַם]
- 11] הַ וְצֹאצְאֵינוּ [הוֹדַעְתָּה עַם בְּנֵי אִישׁ בְּתוֹכֵנוּ בְּנֵי אָדָם]
- 12] הַגְּבֻרָתָהּ בְּנוּ בְּהַפְלֵא מֵאָדָה]
- 13] שִׁיר מוֹמֵר לְמִשְׁפִּיל לְהַלֵּל בִּי [חֵד רִנָּה גְדוֹל אֵל הַמְּפִילִי]
- 14] [הַסְדִּי בְּנוּ] [לְ] [בְּרוּ]
- 15] זִקְק לֹ מַבְּנָה אִישׁ
- 16] וְיִצְפֵּעַ עַל מַח [שְׁכֵי תִבְלֵ אֹר מִמְשַׁל]
- 17] [הַצְדֵּק] כִּיֵּא זִוְקָקָה]
- 18] [בְּמִצְרָף אֵל] אֹר [עוֹלָם וּמְקוֹר בְּרַכָּה]
- 19] [פִּיֵּא [נִסְרֵ יֵג] וְוָן וְאַנְחָה]
- 20] [חֲמִתָּה]
- 21] [לֵּ]

טור ב*

- 8] כְּסוֹ [דַּע] עַם] [
- 9] עַם רְחוֹת עוֹלָם] [

טור א: * הטקסט של 4QH^a קטע 8 טור א מקביל למקבץ הקטעים 10+34+42 של 1QH^a (סופר א). שולר מעירה שקרמיניאק, שטגמן ופואש קבעו שמקבץ הקטעים הזה מקומו בטור ז של המגילה. הם הסתמכו על הדמיון בצורה. המיקום הזה בעייתי (עיינו בהערות לטור ז). טור ב של 4QH^a קטע 8 מקביל לטור כ במגילה הגדולה. ברור מכאן שסדר המזמורים בכתב היד הזה שונה מזה של המגילה הגדולה, אולם סדר הקטעים והטורים שהציעה שולר (סדרת התגליות כרך כט, עמי 81-82) בעייתי. על מקומו של השיר הזה בעותק 1QH^a ראו בהערות לטור ז ובמבוא || [4] בגְבוֹרֹתֶכָהּ הַשְּׁכֵלְתָנוּ השוו יב 29-30, 33, וברית דמשק פרק ד שוי 10 || [5] לְהַפְלִיא השוו כא 23 || [6] גַּם מִלְּאֲפִיכָהּ על פי כב 5-8 ולעיל קטע 7 ב שוי 19-20 || [7] דַּעַתְמָהּ 1QH^a דעתם || [8] מִקֶּץ וּשְׁמֵא קֶץ; יִעֲזְרוּ שייש קוראים י'בר'זו || [9] נוֹעֵדָה קריאה חדשה על פי המשך; שייש קוראים נוֹעֵדָה; נוֹסְרָה בעותק 1QH^a כתוב אולי נ'וס'דה || [10] בְּעַדְתָּ 1QH^a [בדעת]; ועם 1QH^a וְעַד || [12] הַגְּבֻרָתָהּ בְּנוּ על פי יט 6; מקום חלק בסוף השורה בשני כתבי היד || [14] [הַסְדִּי בְּנוּ] על פי 4Q491 קטע 11 א שוי 8 || [15] מַבְּנָה אִישׁ קריאה חדשה על פי סרך היחד ד 20 || [16] מַח [שְׁכֵי תִבְלֵ] קריאה חדשה || [18] אֹר [כך מציע קיסטר; עוֹלָם שייש קוראים לְעוֹלָם || [19] שוחזר על פי עמי 104 שוי 5 וישעיהו נא 11 נסו יגון ואנחה || טור ב: * כנראה סוף הודיה; בשורה הבאה מתחילה הודיה חדשה והטקסט שלה שולב בטור כ || [8] כְּסוֹ [דַּע] עַם קריאה חדשה על פי כד 15 || [9] רְחוֹת עוֹלָם] השוו שירי עולת השבת, שיר אחד עשר שוי 3 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים מטורים א-ג

קטע 11+13 (סופר א*)

1	[	]	]
2	[	בְּמַדָּה לְכוֹל שְׁנֵי עוֹלָם]	]
3	[	כַּמְשָׁ פֶּט בְּךָ כּוֹל חֵיתִם כְּפִי יִרְשֶׁת׃	]
4	[	לְפִי צְבָאוֹת׃ כְּרוּחַם כִּי אִישׁ לְפִי שָׁכְלוּ וְדַעַתְוּ׃	]
5	[	וּכְבָּדוּ בְּהִיכָל מַלְכוּתוֹ מִי עָשָׂה כּוֹל אֱלֹהִים׃	]
6	[	וְאֵתָה יִצְרָח תָּם וְלֶךְ הָמָה וּבְצַדֵּק תִּשׁוּפְטוּ׃	]
7	[	אֵשָׁה וַיִּשְׁבַּח לְפָנָיִךְ רֹחַ תְּהוֹ וַיִּצַר חַמְּוֹ׃	]
8	[	י׃ נְכַבְּדָתָהּ מְכוֹל אֱלֹהִים׃	]
9	[	לְבֹאֵא בַעֲדָתָּה קוֹדֶשֶׁךָ וְכֹאשֶׁר בְּנִפְשֶׁךָ׃	]
10	[	אֱלֹהִים וְלֹהֲלֵל שֶׁמֶךָ תְּמִיד בַּעֲדָתָּה יְקוֹדְשִׁים׃	]
11	[	עֲמַדֵי חֹסֶד לְ]	]

קטע 12*

1	[	חַמְּוֹ וְתִחְיֶיךָ בַּל יִטָּה לְאִשְׁמֹתַי יִצְרָר לְבִי׃	]
2	[	יְבַחֲסִיךָ עוֹלָם וּמְקוֹר אֹרֶךְ יָמֶיךָ׃	]
3	[	וְקוֹל הַדּוֹת כְּפִי כָּל מַעֲשֵׂה יְבִיא לְ]	]
4	[	עוֹלָם וְרוּחַ עוֹרֶף יְקָשָׁה לְדַמְמָה׃	]
5	[	לְשִׁמּוֹעַ מִשְׁפֶּט וְלֹהֲאֲזִין קוֹל נְכַבְּדֵי וּמִלְעֵשׁ׃	]
6	[	וְזֹחַ נְעוּזָה מִשְׁלָה יְבִיצֵר עֲפָרָי׃	]
7	[	]	]

קטע 11+13: * הכתב בקטעים האלה מטושטש ורק מקצתו פוענח במהדורות קודמות. כאן נעשה מאמץ לפיענוח מלא בסיוע תצלום 4278. בהיעדר הקשר מספיק הקריאה לפעמים אינה וודאית. שטגמן צירף את קטע 13 לטור ח (על הקשיים עיינו שם). צירוף הקטעים המוצע כאן נסמך על הלשון ועל העניין (שימו לב לשימוש בכינוי הנסתרים בשני הקטעים בשו" 3-4, לשימוש בכינוי הנסתר בשניהם בשו" 4-5 ולשימוש בגוף הנוכח בשו" 5-10. קשה להשלים את החסר שבין הקטעים. קל יותר להשלים את תחילת השורות בהנחה שחסרות כנראה כשמונה אותיות בשורה || 2 בְּמַדָּה או עֲמַדָּה כמו שיש || 3 כַּמְשָׁ פֶּט בְּךָ קריאה חדשה; חֵיתִם יתאוותם, צורכיהם; השו" 4Q419 קטע 8 ב שו" 6; כְּפִי יִרְשֶׁת קריאה מסופקת || 5 בְּהִיכָל קריאה חדשה || 6 [וְאֵתָה יִצְרָח תָּם וְלֶךְ הָמָה שׁיש קוראים] תָּם אֶלְךָ תְּמִיד; תִּשׁוּפְטוּ [שׁ] שׁיש קוראים תשימני; יְלֹוד שׁיש קוראים וכו' || 7 רֹחַ או סוּד; ההשלמה על פי סרך היחד יא 21 || 8 לְכַבֵּט קורא יענה ושׁיש קוראים ואתה; להמשך הכתוב השוו" כד 33-34; תְּקַרְאֲנִי לשון זימון, השוו" טו 38 || 9 וְכֹאשֶׁר בְּנִפְשֶׁךָ השוו" דברי המאורות, 4Q504 קטע 5 ב שו" 7 || 10-11 ההשלמות על פי ח 26-27 || 10 תְּמִיד קריאה חדשה || קטע 12: * עיינו בהערות לטור ח || 1 לְאִשְׁמֹתַי יִצְרָר אין מקום לקריאה לְאִשְׁמֹתַי לְיִשְׂרָאֵל || 3 מַעֲשֵׂה או מַעֲשֵׂיךָ || 5 וְלֹהֲאֲזִין קוֹל נְכַבְּדֵי השוו" מגילת המלחמה י 10; וּמִלְעֵשׁ [שׁ] שׁיש קוראים לְמַעֲשֵׂיךָ || 6 מִשְׁלָה השוו" ה 32 ||

קטע 16 (סופר א)

[מרות]]	2
	שוקים ומי]	3
	רחמיו על אביונים	מרחם]	4
	ה ומי מתכן]	5
	ומי מתכן גבור.]	6
	ד עולם מי חושב]	7
	מלביש ערומים ומי]	8
	גרתכה]	9

קטע 21 (סופר א)

[]	1	
[כה ותעזור נדיב]]	2
[אתה מנחם אבל]]	3
[נגע ובברכות]]	4
[יכה אלי]	5

4QH^a קטע *2

[ואמירה רוח תוע	ה ונעוה בדעת לבי]]	1
[ורוח	ואשכחה נגע מכאוב]]	2
[ומוסר א	כזרי לא אזכור עוד ולוא]]	3
[ואתה	לפה לפניכה כש]]	4
[ל]]	5

*שולר סבורה שמקום הקטע מתאים לטור כ של 1QH^a; ייתכן גם שמקומו בסוף טור יט שם שרדו אותיות של תחילת השורות, אולם כמה אותיות אינן ניתנות לזיהוי בתצלומים הקיימים ולכן קשה לברר אם יש חפיפה של הטקסט ||

4QH^c קטע 1 (+ 4QH^a קטע 7 א + 4Q491 קטע 11 א + 1QH^a קטע 56)*

- 1] אני עם אלים א[תחש[ב ומכוני בעדת[
- 2 קֹדֶשׁ מְוִי לְכוּז נחשב בי מ[נְבוֹזָה כמונ[וי ירוזמם ומ[
- 3 כמוני חדל]ומי ללא ל[רע ידמה ב[כבודי והריה לוא[
- 4 תדמה בהריתי כיא מי ישב]בנצעים כמוני לרחוביה[
- 5 מי כמוני באלים י[חשב ומי יגודני בפת[חון פה ומזל[
- 6 שפתי מי יכיל מ[בלשון יעדני וידמה במשפטי אמי[
- 7 ידיד המלך רע לקד[ושים לוא יבוא בי רע ולכבוד[
- 8 לוא ידמה כלא א[ני עם אלים מעמד[במעונ[ו לוא[
- 9 בפז רב[אכתב לי וכתם אופירים לוא יבוא בי זהב[
- 10]וכסף לו יחשב בי[זמרו[ידידים שירו למלכ הכבוד[

* הטקסט המובא כאן מתאים לטור כו ששוחזר לעיל בעמ' 102 על פי 4QH^a קטע 7 א. הובאו כאן שורות [5]-13 בלבד שבהן עותק 4QH^c שלם יותר מן העותקים האחרים. בשיחזור כאן מובאות השלמות גם מכתבי יד 4Q491 אף על פי שהטקסט שלו אינו מתאים בדיוק לזה של 4QH^c ולפעמים גם הסדר שונה. יושם אל לב שגם הטקסט של 4QH^a אינו משתלב בדיוק בזה של 4QH^c שיש בו ורסייה שונה. השיחזור נסמך על הצעתה של אסתר אשל בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 428, אך נעשו שינויים בקריאה ובסימון.

מגילת המלחמה (א+ב)

מבוא

החיבור השתמר בתשעה כתבי יד קטועים. במערה הראשונה התגלתה מגילה שנתרו בה שמונה עשר טורים (מטור א עד טור יח) ומעט קטעים שניתקו ממנה. כל הטורים חסרים בחלקם התחתון והטורים שבסוף המגילה פגועים גם במקומות אחרים. יגאל ידן שיער שמספר השורות שבכל טור היה כעשרים (עמ' 248). ואם כן חסרות בסוף כל טור כשתיים או כשלוש שורות. בכתבי היד האחרים שרד מעט מן הטקסט. הגדול שבהם הוא 4QM^a שנתרו בו כמה טורים ובהם טקסט רצוף של יותר מעשר שורות. מקצת הטקסט ששרד בכתבי היד האלה אינו חופף לזה שבכתב היד מן המערה הראשונה. הואיל ואיש לא ערער על קביעתו של ידן שבמגילה הגדולה חסרות רק שורות מעטות בסוף כל טור אי אפשר היה לשלב את הטקסט של כתבי היד האחרים בזה של המגילה. ולכן סברו החוקרים שבידינו שרידים של חיבורים דומים על מלחמת אחרית הימים. מסתבר יותר שטורי המגילה הזאת הכילו כשלושים שורות. חישוב זה מבוסס על כך שאורך הטורים ברוב מגילות מדבר יהודה כפול מרוחבם. אם כן הוא אין צורך בהשערת החוקרים הזאת. במהדורה הזאת שולב כל קטע במקומו המשוער בסופי הטורים על פי העניין, על פי מבנה החיבור (ראו להלן) ועל פי שיקולים טכניים.

במקום שכתבי היד חופפים חילופי הנוסח הם בעיקר ענייני כתיב ולשון אך בקטע 4QM^a המתאים לטור יד במגילה הנוסח קצר מזה של המגילה. כתב היד מן המערה הראשונה הוא מראשית ימי בית הורדוס. 4QM^d הוא מראשית ימי בית הורדוס ואילו כתב יד 4QM^c וכתב יד 4QM^f קדומים יותר, כנראה מסוף ימי בית חשמונאי. בנוסף לכך נמצאו שני כתבי יד החופפים זה לזה ודומים בתוכנם ובסגנונם למגילת המלחמה (כתב יד 4Q285 וכתב יד 11Q14 שניהם מראשית ימי בית הורדוס). לרוע המזל אין הטקסט שבקטעים האלה חופף לזה של מגילת המלחמה. משום כך הם לא שולבו בטקסט שהורכב משאר כתבי היד. אם הם מאותו החיבור מקומם אחרי טור יט של המגילה שכן מתוארת בהם המתתו של מלך הכיתיים, השמדת הרוע ויש בו ברכות על הטוב שישרור בארץ. נראה שאין קושי לשלב במגילה את הקטעים היותר גדולים של כתבי היד כפי שנעשה כאן שכן מבנה החיבור מפורט בכתוב בתחילתו. מיד בפתיחה מתוארים שלושה שלבי מלחמה באויבים למיניהם. בשלב הראשון בני לוי, יהודה ובנימין נלחמים באויבים מבית (מרשיעי ברית) ובאויבים שמסביב. בשלב השני כל שבטי ישראל שבים לארץ ונערכים למלחמה במלך הכיתיים שבא מעבר לים. המלחמה הזאת נמשכת שש שנים. בשלב השלישי נשלחות יחידות מגויסות משבטי ישראל למלחמה בארצות הגויים. המלחמה הזאת נמשכת עשרים ותשע שנים. לאחר מכן (טורים ג-יד) יש תיאור מפורט של היחידות הלוחמות, כלי נשקן, מבני קרב ונוהלי קרב, חוקי מלחמה ותפילות לישועת האל. התיאור הזה הוא כללי ואין נזכרים בו הכיתיים (ראו ידן, עמ' 9). בטורים טו-כ מתוארת המלחמה הגדולה במלך הכיתיים. על פי המבנה הזה שולבו במקומם קטעים מן העותקים האחרים (בחלק התחתון של המגילה שנרקב).

שתי חטיבות גדולות אינן משתלבות ומקומן כנראה בסוף החיבור. הראשונה היא מגילת המלחמה ב שכוללת תיאור של המתת מלך הכיתיים. מקומה כנראה אחרי טור יח מיד לאחר תיאור מפלת הכיתיים והמרדף אחריהם. החטיבה השנייה היא 4QM^a קטע 1-3. לעניין מיקומו יובאו תחילה דברי ידן:

העמוד האחרון של המגילה עוסק בתיאורו של הניצחון ושל התפילות למוחרתו. הואיל ואין לדעת כמה עמודים חסרים מאורכה המקורי של המגילה קשה להכריע אם התיאור הנ"ל שימש כסיום למגילה או שאחריו כתב עוד בעל המגילה פרקים נוספים לתיאור הקרבות של עשרים ותשע השנים (עמ' 6).

ובעמוד 11 הוא משער שבסופה של המגילה היו כמה פרשיות שצינו את הניצחון על שאר העמים הנזכרים בתוכנית המלחמה. השערות מתאשרת מן הקטע הנ"ל שעניינו מלחמת המחלקות. $4QM^a$ קטע 11 הובא במגילת ההודיות מול $4QH^a$ קטע 7 (עיינו במבוא למגילת ההודיות וקימרון, הימנון).

החיבור מתאר את מלחמתו הקרובה של עם ישראל באויביו. זוהי מלחמת אחרית הימים בין בני האור, הם עם ישראל שומרי מצוות התורה כמנהג עדת היחד, לבין בני חושך הם אויבי ישראל ואויבי האל. האויבים מונהגים ביד בליעל ושאר מלאכי הרשעה ואילו עם ישראל מונהג בידי המלאך מיכאל וצבאות מלאכיו. במלחמה העיקרית יהיו שבע מערכות בשלוש יגברו בני האור ובשלוש יגברו בני החושך ובמערכה השביעית יתערב האל לטובת בני אור. האל יעשה נסים שיסייעו בהשמדת האויבים. בני החושך יושמדו ועמם הרשעה כולה. לאחר הניצחון נאמרות ברכות על הטוב שישרור בעולם.

החיבור מפרט את שלבי המלחמה, את כלי הנשק ואת הכתובות שעליהם, את מערכות הלוחמים וסדרי הקרב. תפקיד חשוב נועד לכוהנים המנהלים את הקרב בתקיעה ובתרועה בחוצרות. הם אף מחזקים את לב הלוחמים ומבטיחים שהאל ניצב לימנים עם צבא מלאכיו כשם שהבטיח להם וכשם שעשה מאז ומעולם. להבטחת ישועת האל יש להקפיד על קיום מצוות התורה ובמיוחד לשמור על טהרת המחנה. בתחילת כל שלב ובסופו מושמעים הימנונים על גבורת האל והתשועות שעשה לעמו. לפעמים חוזר אותו הימנון בשינויים ובגיוונים. ידן עשה עבודה נפלאה בתיאור מבנה המגילה. הוא חילק את המגילה לשלושים ואחת פרשות ותיאר את תוכן. כתבי היד המשלימים מאשרים בדרך כלל את חלוקתו ואת השערותיו. החזרות שבחיבור מסייעות להשלים הרבה מן החסרים.

ידן שיער שהמגילה התחברה אחר הכיבוש הרומאי אבל לפני סוף שלטונו של הורדוס. הוא מסתמך בעיקר על תורת המלחמה שבמגילה. דוד פלוסר הציע שיחזור חדש לשורות 4-5 שבטור א בעקבות אנדרה דיפון-סומר. הוא קבע על פיו כי המגילה נכתבה לפני הכיבוש הרומאי (שיחזורו אושר עם פירסום כתבי היד ממערה 4). פלוסר פותח בזיהוי הכתיים הנזכרים במגילה ואלה דבריו (עמ' 434):

מלך הכתיים נזכר במפורש במגילת מלחמת בני-אור ובני-חושך פעם אחת, בעמודה 15, שורה 2, אך היכתיים ככינוי מקראי לעם נזכרים שם פעמים הרבה. להבנת הרקע ההיסטורי של המגילה רצוי היה שנדע מי הם הכתיים ומי הוא מלכם. שם עם זה מופיע, כידוע, במקרא. בין השאר מדובר בספר במדבר כד כד על 'ציים מיד כתיים' (השוו גם דניאל יא ל). בעיקר בגלל פסוק זה נהגו אחר-כך היהודים לכנות בשם 'כתיים' את אותם העמים אשר נהגו להגיע לארץ-ישראל בספינות. יוספוס (קדמ' א 128) אומר, שבשם 'כתיים' קוראים העברים לכל האיים ולרוב המקומות שבחוף הים. כך קרה, שבמקורות יהודיים משמש הכינוי 'כתיים' הן כציון ליוונים והן כציון לרומאים.

לדעתו התיאור הסכמתי שבתחילת המגילה מתאים לנבואת דניאל ולזמן שלטון היוונים. אף על פי כן ישראל שצמן סבור שהמגילה נכתבה לאחר הכיבוש הרומי, ראו שצמן, מבואות. אליעזר ליפא סוקניק פירסם את תעתיק המגילה באוצר המגילות הגנוזות ובתוך פרק זמן קצר הופיעו כמה מהדורות מפורשות. ידן זיכה אותנו במהדורה המפורשת הראשונה והגיה אור יקרות על סתומותיה. זין קרמיניאק פירסם מיד לאחריו מהדורה חדשה ותרם תרומה חשובה לשיפור הקריאה ולשיבוץ הקטעים הקטנים. ון דר פלוג פירסם תרגום מוער של המגילה ובסטיאן יונגלינג תרם תרומה חשובה להשלמת החסרים שבמגילה. מוריס באייה ההדיר את העותקים $4QM^{a-f}$ (= 4Q491-496) בסדרת התגליות כרך ז, עמ' 68-12. פיליפ אלכסנדר וגזה ורמש ההדירו את הקטעים של סוף המלחמה בכיתיים (4Q285) בסדרת התגליות כרך לו, עמ' 228-246. פלורנטינו גרסייה מרטינו, אייברט טיכלאר ואדם ון דר ואודה (= גו"ט) ההדירו את הקטעים מן המערה האחת עשרה בסדרת התגליות כרך כג, עמ' 243-251.

מגילת המלחמה א

טור א (+ 4QM^f קטעים 1-3 + 4QM^d קטע 1)

- 1 לְמַ[שְׁכִּיל סוֹרָךְ] המלחמה, ראשית משלוח יד בני אור להחל בגורל בני חושך בחיל בליעל בגדוד אדום ומואב ובני עמון
- 2 הַעֲמִלְקִי וְעַם] פלשת ובגודדי כתיי אשר ועמהם בעזר מרשיעי ברית, בני לוי ובני יהודה ובני בנימין גולת המדבר ילחמו בם
- 3 כֹּל צְבָאוֹתָם] לכול גדודיהם בשוב גולת בני אור ממדבר העמים לחנות במדבר ירושלים, ואחר המלחמה יעלו משם.
- 4 וְזִנְיָ[לְחֵם מִלְךְ] הכתיים במצרים ובקצו יצא בחמה גדולה להלחם במלכי הצפון ואפו להשמיד ולהכרית את קרן
- 5 יִשְׂרָאֵל וְהִיא עַת יִשׁוּעָה לְעַם אֵל וְקֵץ מִמֶּשֶׁל לְכֹל אֲנָשֵׁי גֹרְלוֹ וְכֹל עֹלָמִים לְכֹל גֹּרֵל בְּלִיעַל וְהִיא מְהוּמָה
- 6 גְדוּלָה בְּבִנֵי יִפֶת וּנְפֵל אֲשׁוּר וְאִין עוֹזֵר לוֹ וְסֵרָה מִמִּשְׁלַת כְּתִיִּים, לְהַכְנִיעַ רִשְׁעָה לְאִין שְׂאֵרִית וּפְלִטָה לֹא תִהְיֶה
- 7 לְ[כֹל בְּנֵי חוֹשֶׁךְ]
- 8 וְזִנְיָ[צֶדֶק יֵאִירוּ לְכֹל קְצוֹת תְּבֵל הַלֹּךְ וְאֹר עַד תּוֹם כֹּל מוֹעֲדֵי חוֹשֶׁךְ וּבְמוֹעֵד אֵל יֵאִיר רוֹם גֹּדְלוֹ לְכֹל קְצֵי
- 9 עֲלֵמִים לְשִׁלּוֹם וּבִרְכָה כְבוֹד וּשְׂמֵחָה וְאֹרֶךְ יָמִים לְכֹל בְּנֵי אֹר וּבִיּוֹם נְפֹל בּוֹ כְּתִיִּים, קָרֵב וּנְחָשִׁיר חֹזֵק לְפָנָי אֵל
- 10 יִשְׂרָאֵל, כִּיָּא הוּאָה יוֹם יַעוֹד לוֹ מֵאֵז לְמַלְחַמַת כֹּלָה לְבִנֵי חוֹשֶׁךְ, בּוֹ יִתְקַרְבוּ לְנַחְשִׁיר גְדוֹל עֲדַת אֱלִים וְקַהֲלַת
- 11 אֲנָשִׁים, בְּנֵי אֹר וּגְוֹרֵל חוֹשֶׁךְ נִלְחָמִים יַחַד לְגִבּוֹרַת אֵל בְּקוֹל הַמּוֹן גְּדוֹל וְתִרְוַעַת אֱלִים וְאֲנָשִׁים לְיוֹם הוּיָה וְהִיאָה עַת
- 12 צִרָה עַל פֹּל עַם פְּדוּת אֵל וּבְכוֹל צְרוּתָמָה לֹא נִהְיָה כְמוֹהָ מְחוּשָׁה עַד תּוֹמָה לְפָדוּת עֹלָמִים וּבִיּוֹם מִלְחָמָתָם בְּכְתִיִּים
- 13 יִתְנַגְּשׁוּ בְּנִחְשִׁיר בְּמַלְחָמָה, שְׁלוּשָׁה גֹרְלוֹת יַחְזִקוּ בְּנֵי אֹר לְנִגּוּף רִשְׁעָה וּשְׁלוּשָׁה יִתְאָזְרוּ חֵיל בְּלִיעַל לְמִשׁוֹב גֹּרֵל
- 14 [אֹר] וְזִנְיָ[הַבְּנִים יִהְיוּ לְהַמָּס לְבָב וּגְבוּרַת אֵל מֵאֲמִצָּת לְבָב בְּנֵי אֹר] וְזִנְיָ[הַשְּׁבִיעִי יֵד אֵל הַגְּדוּלָה מְכַנְעַת
- 15 לְבְּלִיעַל וְלַפֹּ] לְמֵלָכֵי מִמִּשְׁלַתוֹ וּלְכֹל אֲנָשֵׁי] גֹּרְלוֹ
- 16] קְדוּשִׁים יוֹפִיעַ בְּעִזְרָתָ] [הָאֲמַת לְכֹל בְּנֵי חוֹשֶׁךְ אֹז
- 17] קוֹ] לְהַמּוֹן גְּדוֹל וְתוֹ] וְעַת

חסרות כאחת עשרה שורות

[29] [ראשי השבטים והכהנים וכן ללויים וראשי]

[30] [השבטים ואבות העדה והכהנים וכן ללויים ומשמרות ראשי]

2 כתיי אשר היוונים הסוריים || 4-5 על ההשלמות בתחילת השורות ראו פלוסר, עמ' 441-442 || 4 ואפו להשמיד ולהכרית התחביר לא ברור || 7 ל[כול] 4QM^f תלוי בין השיטין || 9 נחשיר מילה פרסית = 'ציד, טבח' || 10 לנחשיר גדול מה פשר המקום החלק שבין התיבות? || 11 הויה = הנה, יתנה, צרה || 12 צרותמה 4QM^f צותם || 13 יתנגשו בנחשיר קריאה חדשה על פי שרידי האותיות ודקדוק העברית || 17-29] בשורות החסרות תואר כנראה הניצחון בגורל השביעי ולאחר מכן דובר אולי על קיבוץ כל שבטי ישראל לאחר הניצחון על האויבים שבארץ ישראל ובכללם מרשיעי הברית, השוו פלוסר, עמ' 447 || [29]-30] הטקסט של 4QM^d שו' 4-7 חופף לזה של טור ב במגילה, והטקסט שבשו' 1-3 מקומו בסוף טור א ||

טור ב (+ 4QM^d קטע 1 + 4QM^f קטעים 4-7, 13)*

- 1 אבות העדה שנים וחמשים ואת ראשי הכהנים יסרוכו אחר **כוהן הראש ומשנהו ראשים** שנים עשר להיות משרתים
- 2 א¹תמיד לפני אל. וראשי המשמרות ששה ועשרים **במשמרותם ישרתו ואחריהם ראשי** הלויים לשרת תמיד שנים עשר אחד
- 3 לשבט. וראשי משמרותם איש במעמדו ישרתו וראשי השבטים ואבות העדה אחריהם להתיצב תמיד בשערי המקדש
- 4 וראשי משמרותם עם פקודיהם יתיצבו למועדיהם לחודשיהם ולשבטות ולכול ימי השנה מבן חמשים שנה ומעלה
- 5 אלה יתיצבו על העולות ועל הזבחים לערוך מקטרת **ניחוח לרצון** אל לכפר בעד כול עדתו ולהדשן לפניו תמיד
- 6 בשולחן **כבוד, את** כול ^{אלה} יסרוכו במועד שנת השמטה **ובשלוש** ושלושים שני המלחמה הנותרות יהיו **אנשי השם**
- 7 קריאי המועד וכול ראשי אבות העדה בחרים להם אנשי מלחמה לכול ארצות הגוים, מכול שבטי ישראל יחלוצו
- 8 להם אנשי חיל לצאת לצבא כפי תעודות המלחמה שנה בשנה ובשני השמטים לוא יחלוצו לצאת לצבא כיא שבת
- 9 מנוח היאה לישראל, בחמש ושלושים שני העבודה **תערך המלחמה**, שש שנים יעורכוה כול העדה יחד,
- 10 ומלחמת המחלקות ***(בועתש ועשרים הנותרות, בשנה הראשונה ילחמו בארם נהרים** ובשנית בבני לוד, בשלישית
- 11 ילחמו בשאר בני ארם **בעוץ** וחול תוגר ומשא אשר בעבר פורת, ברביעית ובחמישית ילחמו בבני ארפכשד,
- 12 בששית ובשביעית ילחמו **בכול** בני אשור ופרס והקדמוני עד המדבר הגדול, בשנה השמינית ילחמו בבני
- 13 עילם, בתשיעית ילחמו **בבני ישמעאל** וקטורה ובעשר השנים אשר אחריהם תחלק המלחמה על כול בני חם
- 14 **למשפחותם במושבותם ובעשר השנים הנותרות תחלק המלחמה על כול [בני יפ]ת במושבותיהם**
- 15
- 16 [סרך החצוצרות אלה הצוצר]ות התרועה לכול עבודתם ל[
- 17 [לרבוזאות ואלפים ומאיזת וחמשים] ועושרות, על ח[צוצרות

חסרות כעשר שורות

4QM^f קטע *8

- 1 [] ז' • []
- 2 [] אשר כר[אש
- 3 [] כתובו ת[רצת

* לתיאור המשמרות שבראש הטור נמצאה מקבילה בחיבור אחר, 4Q471 קטע 1 || 1 **הראש** 4QM^d **הראש** || 2 בתמיד תואר הפועל = תמיד, כבהמשך, הבייית אולי נגרדה; **ואחריהם ראשי** 4QM^d התיבות האלה עומדות בראש שוי 6 וכדי לשלבן בטקסט של המגילה צריך להניח שבכתב היד הזה רוב שוי 5 הייתה חלקה; באייה שיחזר באופן שונה והניח שסדר המילים בקטע היה שונה והטקסט שבו חסר || 9-12 המקבילות מן 4QM^f קטעים 4-6 מקוטעות והקריאה מסופקת; הקריאה של באייה [ת]עוץ (במקום תערך) מפוקפקת || 10 ***(בועתש** יש מקום לעיין אחרי השיין, גרסו בתשע; 4QM^f **בתשע** || 11 **פורת** = פרת, התנועה המקורית נשמרה כאן || 13 **ישמעאל** 4QM^f **אשמעל** || * בשוי 5-9 נותרו חלקי תיבות המתאימים לטקסט של תחילת טור ג. אולם ההתאמה אינה מלאה ושילוב הקטע כאן אינו ודאי; אולי מקומו בסוף טור ג ||

טור ג (+ 4QM^f קטעים 8, 10-12)

- 1 סדרי המלחמה וחצוצרות מקראם בהפתח שערי המלחמה לצאת אנשי הבנים וחצוצרות תרועות החללים וחצוצרות
- 2 המארב וחצוצרות המרדף בהנגף אויב וחצוצרות המאסף בשוב המלחמה, על חצוצרות מקרא העדה יכתובו קריאי אל
- 3 ועל חצוצרות מקרא *השרים יכתובו נשיאי אל ועל חצוצרות המסורות יכתובו סרך אל ועל חצוצרות אנשי
- 4 השם (יכתובו) ראשי אבות העדה בהאספם לבית מועד יכתובו תעודות אל לעצת קודש ועל חצוצרות המהנות
- 5 יכתובו שלום אל במחני קדושו ועל חצוצרות מסעיהם יכתובו גבורות אל להפיץ אויב ולהניס כול משנאי
- 6 צדק ומשוב חסדים במשנאי אל ועל חצוצרות סדרי המלחמה יכתובו סדרי דגלי אל לנקמת אפו בכול בני חושך
- 7 ועל חצוצרות מקרא אנשי הבנים בהפתח שערי המלחמה לצאת למערכת האויב יכתובו זכרון נקם במועד
- 8 אל ועל חצוצרות החללים יכתובו יד גבורת אל במלחמה להפיל כול חללי מעל ועל חצוצרות המארב יכתובו
- 9 רוזי אל לשחת רשעה ועל חצוצרות המרדף יכתובו נגף אל כול בני חושך לוא ישיב אפו עד כלותם
- 10 ובשובם מן המלחמה לבוא המערכה יכתובו על חצוצרות המשוב אסף אל ועל חצוצרות דרך המשוב
- 11 ממלחמת האויב לבוא אל העדה ירושלים יכתובו גילות אל במשוב שלום
- 12
- 13 סרך אותות כול העדה למסורותם, על האות הגדולה אשר בראש כול העם יכתובו עם אל ואת שם ישראל
- 14 ואהרון ושמות שנים עשר שבטי ישראל אל כתולדותם, על אותות ראשי המהנות אשר לשלושת השבטים
- 15 יכתובו ברזי אל ואת שמות שלושת השבטים, [ע] ל אות השבט יכתובו נס אל ואת שם נשי הש[ב] ושמות
- 16 משפחה[חתי] ואת שם הנשיא הרבוא ואת שמות שר[י] אלפיו ועל אות
- 17 [ואת שמות שר[י] מאיותיו ועל אות המאה יכתובו]

חסרות כשלוש עשרה שורות

1 סדרי המלחמה וחצוצרות מגיה מחק את התיבות הללו וכתב אותן מעל השורה || 2 אויב 4QM^f נכתב אולי [ר]שעת [אויב]; קריאי ידן קורא קרואי אך יש רגליים להנחה שבלשון המגילות שלטה הצורה קריא ולא קרוא, ראו קימרון Grammar עמ' 111; יכתובו וכן בכל הטור; זו הצורה הקדומה, במסורות הניקוד המאוחרות התנועה המקורית נשמרה רק בסוף דיבור, ראו קימרון Grammar עמ' 193-196 || 3 *השרים הסופר כתב תחילה הס, מחק מיד את הסמ"ך והמירה בשי"ן || 10 המלחמה לבוא 4QM^f השרידים מעידים על גרסה אחרת || 13 הגדולה אשר בראש 4QM^f ברואש הוסף מעל השורה [לנ]שי לפני התיבה אשר || 13-14 שם ישראל ואהרון 4QM^f נוסף בין השורות ואת [שם] נשי לפני האותיות ארו שבאייה מתאים אותן לתיבה ואהרון שבמגילה || 15 ברזי או ברי, ויש עוד אפשרויות קריאה || 16 הנשיא האותיות הראשונות מטושטשות אבל אין ניכרים סימני מחיקה, ראו ידן וקרמיניאק ||

- 1 ועל אות מררי יכתובו תרומת אל ואת שם נשי מררי ואת שמות שרי אלפיו ועל אות האלף יכתובו אף אל בעברה על
- 2 בליעל ובכול אנשי גורלו לאין שארית ואת שם שר האלף ואת שמות שרי מאיותיו ועל אות המאה יכתובו מאת
- 3 אל, יד מלחמה בכול בשר עול ואת שם שר המאה ואת שמות שרי עשרותיו ועל אות החמשים יכתובו חדל
- 4 מעמד רשעים בגבורת אל ואת שם שר החמשים ואת שמות שרי עושרותו ועל אות העשרה יכתובו רנות
- 5 אל בנבל עשוף ואת שם שר העשרה ואת שמות תשעת אנשי תעודתו
- 6 *ובלכתם למלחמה יכתובו על אותותם אמת אל צדק אל כבוד אל משפט אל ואחריהם כול סרך פרוש שמותם
- 7 ובגשתם למלחמה יכתובו על אותותם ימין אל מועד אל מהומת אל חללי אל ואחריהם כול פרוש שמותם
- 8 ובשובם מן המלחמה יכתובו על אותותם רומם אל גדל אל תשבוחת אל כבוד אל עם כול פרוש שמותם
- 9 סרך אותות העדה. בצאתם למלחמה יכתבו על אות הראישונה עדת אל, על אות השנית מחני אל על השלישית
- 10 שבטי אל על הרביעית משפחות אל על החמישית דגלי אל, על הששית קהל אל על השביעית קריאי
- 11 אל על השמינית צבאות אל ופרוש שמותם יכתובו עם כול סרכם ובגשתם למלחמה יכתובו על אותותם
- 12 מלחמת אל נקמת אל ריב אל גמול אל כוח אל שלומי אל גבורת אל כלת אל בכול גוי הבל, ואת כול פרוש
- 13 שמותם יכתובו עליהם ובשובם מן המלחמה יכתובו על אותותם ישועות אל נצה אל עזר אל משענת אל
- 14 שמחת אל הודות אל תהלת אל שלום אל
- 15 [אורך הא]ותות, אות כול העדה אורך ארבע עשרה אמה, אות של[ישת השבטים אורך שלוש] עשרה אמה,
- 16 [אות השבט]שתיים עשרה אמה, אות הרבוא עשתי עשר[רה אמה, אות האלף עשר אמות, אות] תשע אמות,^{אק}
- 17 [אות החמשים שמ]ונה אמות, אות העשרה שב[ע אמות

חסרות כשלוש עשרה שורות

* בעותק 4QM^f קטע 16 שרדו כמה תיבות החופפות לכתוב בשוי 1-2 ולשתי השורות האחרונות של טור ג. החפיפות לא סומנו משום שרק אותיות בודדות מן הקטע הזה קריאתן וודאית || 2-3 מאת אל כנראה = מאת אל || 4 מעמד ישלטון; עשרותו ועל אין רווח בין התיבות וידין קורא עושרותיו על || 6 *ובלכתם מתוקן מן ובכלותם || 8 תשבוחת מילה שאולה מן הארמית במשקל tuqtult מקורי האופייני לארמית 9 מחני צורת נסמך של מִנְהָה || 12 שלומי = שלומי; גוי = גויי, ראו קימרון Grammar עמ' 95-96 ||

- 1 ועל מִגֵּן נשיא כול העדה יכתבו שמו ושם ישראל ולוי ואהרון ושמות שנים עשר שבטי ישראל כתולדותם
 2 ושמות שנים עשר שרי שבטיהם
 3 סרך לסדר דגלי המלחמה בהמלא צבאם להשלים מִלֶּכֶת פנים, על אלף איש תאסר המערכה ושבעה סדרי
 4 פנים למערכה האחת סדורים בסרך מעמד איש אחר איש וכולם מחזיקים מגני נחושת מרוקה כמעשה
 5 מראת פנים והמגן מוסב מעשי גדיל שפה וצורת מחברת מעשה חושב זהב וכסף ונחושת ממוזזים
 6 ואבני הפץ אבדני רוקמה מעשה חרש מחשבת, אורך המגן אמתים וחצי ורוחבו אמה וחצי ובידם רמח
 7 וכידן, אורך הרמח שבע אמות מזה הסגר והלוהב חצי האמה ובסגר שלושה צמידים מפותחים כמעשי
 8 גדיל שפה בזהב וכסף ונחושת ממוזזים כמעשי צורת מחשבת ומחברת הַצֹּרֵה מזה וְזוּמָה לְצַמִּיד
 9 סביב אבני הפץ בדני רוקמה מעשי חרש מחשבת ושבולת והסגר מחוריץ בין הצמידים כמעשי
 10 עמוד מחשבת והלוהב ברזל לבן מאיר מעשי חרש מחשבת ושבולת זהב טהור בתוך הלהב ושפה אל
 11 הראש והכידנים ברזל ברור טהור בכור ומלובן כמראת פנים מעשי חרש מחשבת ומראי שבולת
 12 זהב טהור חוברת בו לשני עבריו וספות ישר אל הראוש שתים מזה ושתים מזה, אורך הכידן אמה
 13 וחצי ורוחבו ארבע אצבעות והבטן ארבע גודלים וארבעה טפחים עד הבטן והבטן מרוגלת הנה
 14 והנה חמשה טפחים ויד הכידן קרן ברורה מעשה חושב צורת רוקמה בזהב ובכסף ואבני הפץ
 15
 16 ובעמוד הַ] יסדרו שבע המערכות מערכה אחר מערכה
 17 וְרוּחַן] יְשִׁימוּ בֵּין הַמְעַרְכּוֹת
 18 וְעַל מִגֵּן לְמַגְנֵי הַפָּנִים כְּתוּבוֹ]°°°° [

חסרות כשתים עשרה שורות

4 סדורים מתוקן מן סוכים || 6 אבדני = בדני 'צורות, ציורים', השוו צורת רוקמה שוי 14; רוקמה ולא ריקמה ||
 8 ממוזזים אולי 'ממוססים, מותכים' || 10 ושפה ידן קורא ושפוד; ראו א' קימרון, לשוננו לו (תשל"ב), עמי 75 ||
 12 וספות = וספות || 13 והבטן 'יהנדן'; גודלים = אגודלים || 14 רוקמה ולא ריקמה, ראו קימרון Grammar עמי 64
 הערה 27 || 18 שרדו בשורה אותיות הניתנות לזיהוי אך ההקשר הקטוע מאפשר קריאות שונות; מַגְנֵי או מַגְעֵ;
 כְּתוּבוֹ קריאה חדשה; מן התיבה הזאת ומן התיבה שבסוף השורה שרדו גגי האותיות ||

- 1 שבע פעמים ושבו למעמדם ואחריהם יצאו שלושה דגלי בינים ועמדו בין המערכות, הדגל הראשון ישליך אל
- 2 מערכת האויב שבעה זרקות מלחמה ועל לזהב הזרק יכתובו ברקת חנית לגבורת אל ועל השלט השני יכתובו
- 3 זיקי דם להפיל חללים באף אל ועל הזרק השלישי יכתובו שלהובת חרב אוכלת חללי און במשפט אל,
- 4 כול אלה יטילו שבע פעמים ושבו למעמדם ואחריהם יצאו שני דגלי בינים ועמדו בין שתי המערכות, הדגל
- 5 הראשון מחזיק חנית ומגן והדגל השני מחזיקי מגן וכידן להפיל חללים במשפט אל ולהכניע מ"כ
- 6 אויב בגבורת אל לשלם גמול רעתם לכול גוי הבל והיתה לאל ישראל המלוכה ובקדושי עמו יעשה חיל
- 7
- 8 ושבעה סדרי פרשים יעמודו גם המה לימין המערכה ולשמאולה, מזה ומזה יעמודו סדריהם, שבע מאות
- 9 פרשים לעבר האחד ושבע מאות לעבר השני, מאתים פרשים יצאו עם אלף מערכת אנשי הבינים וכן
- 10 יעמודו לכול עבְרִי המחנה, הכול שש מאות וארבעת אלפים, ואלף וארבע מאות רכב לאנשי סרך המערכות
- 11 חמשים למערכה האחת ויהיו הפרשים על רכב אנשי הסרך ששת אלפים, חמש מאות לשבט, כול הרכב היוצאים
- 12 למלחמה עם אנשי הַבְּנִים סוסים זכרים קלי רגל ורכי פה וארוכי רוח ומלאים בתכונן ימיהם מלומדי מלחמה
- 13 ובעולים לשמוע קולות ולכול מראי דמיונים והרוכבים עליהם אנשי חיל למלחמה מלומדי רכב ותכונן
- 14 ימיהם מבן שלושים שנה עד בן חמש וארבעים ופרשי הסרך יהיו מבן ארבעים שנה ועד בן חמשים והמה
- 15 וְרִכְבָּם לְוַבְשִׁים מְצָחוֹת ובתי ראשים ושוקים ומחזיקים בידם מגני עגלה ורמח ארוך שְׁמוֹנֶה [אמרות
- 16] וקשת וחצים וזרקות מלחמה וכולם עת־אֵדִים בְּסֵדֶד
- 17 [לשלוח ידם בחיל בליעל ולשפוך דם חללי אשמתם אלה המה הַרְוֹכָבִים

חסרות שורות

4QM^a קטע 4*

- 1] בְּחַן] °° [וְמִ]
- 2] מַבְּ] עֲשִׂים שְׁנָה וּמַעֲלָה לָהּ]
- 3] כְּכֹל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְאַנְשֵׁי
- 4] °° [וְיִן אוֹיֵב לָהּ °° קֶרֶן אֲשֶׁר]

חסרות שורות

6 גוי = גויי || 15 וְרִכְבָּם לְוַבְשִׁים מְצָחוֹת קריאה חדשה שהיא שיפור הצעות קודמות || 15 שְׁמוֹנֶה [אמרות] שרדו רק ראשי האותיות; השוו ט 12 || 16 בְּסֵדֶד] או בְּסֵדֶד] או אולי האות השנייה היא קו"ף קטועה || 17 תחילת השורה הושלמה על פי א 1 || * הקטע שולב במקום הזה על פי העניין ואין לדעת כמה שורות חסרות לפניו ולאחריו || 1] בְּחַן הבייית נראית בתצלום 41.846 || 2] מַבְּ] עֲשִׂים אולי [מבן חמש ו] עֲשִׂים, אבל לפני העיין נותר עור חלק || 4 קֶרֶן אֲשֶׁר] השוו לעיל ו 17 ||

- 1 ואנשי הסרך יהיו מבן ארבעים שנה ועד בן חמשים וסורכי המחנות יהיו מבן *חמשים שנה ועד בן *ששים והשוטרים
- 2 יהיו גם הם מבן ארבעים שנה ועד בן חמשים וכול מפשיטי החללים ושוללי השלל ומטהרי הארץ ושומרי הכלים
- 3 ועורך הצידה כולם יהיו מבן חמש ועשרים שנה ועד בן שלושים וכול נער זעטוט ואשה לוא יבואו למחנותם בצאתם
- 4 מירושלים ללכת למלחמה עד שובם וכול פסח או עור או חגר או איש אשר מום עולם בבשרו או איש מנוגע בטמאת
- 5 בשרו, כול אלה לוא ילכו אתם למלחמה, כולם יהיו אנשי נדבת מלחמה ותמימי רוח ובשר ועתודים ליום נקם וכול
- 6 איש אשר לוא יהיה טהור ממקורו ביום המלחמה לוא ירד אתם כיא מלאכי קודש עם צבאותם יחד ורוח יהיה
- 7 בין כול מחניהמה למקום היד כאלפים באמה וכול ערות דבר רע לוא יראה סביבות כול מחניהם
- 8
- 9 ובסדר מערכות המלחמה לקראת אויב מערכה לקראת מערכה ויצאו מן השער התיכון אל בין המערכות שבעה
- 10 כוהנים מבני אהרון לובשים בגדי שש לבן כתונת בד ומכנסי בד וחוגרים באבנט בד שש משזור תכלת
- 11 וארגמן ותולעת שני וצורת רוקמה מעשה חושב ופרי מגבעות בראשיהם, בגדי מלחמה ואל המקדש לוא
- 12 יביאום, הכוהן האחד יהיה מהלך על פני כול אנשי המערכה לחזק ידיהם במלחמה וביד הששה יהיו
- 13 חצוצרות המקרא וחצוצרות הזכרון וחצוצרות התרועה וחצוצרות המרדף וחצוצרות המאסף ובצאת הכוהנים
- 14 אל בין המערכות יצאו עמהמה שבעה לויים ובידם שבעת שופרות היובל ושלושה שוטרים מן הלויים לפני
- 15 הכוהנים והלויים ותקעו הכוהנים בשתי חצוצרות המקרא והזכרון קול תרו] עת מלחמה על חמשים מגן
- 16 וחמשים אנשי בינים יצאו מן השער האחד ו[חמשים מן השער השלישי ויצאו עמהם] לויים שוטרים ועם
- 17 כול מערכה ומערכה יצאו ככול הס[רך הזה] אנשי ה[בינים מן השערים
- 18 ועמדו בין שתי המערכות וש[שת הכוהנים] עתו] די המלחמה

1 *חמשים מתוקן מן ארבעים; *ששים מתוקן מן חמשים || 11 רוקמה ולא ריקמה || 15 תרו] עת מלחמה קטע 10 מצטרף לכאן ושרידי האותיות שבו משלימים להפליא את האותיות הקטועות שבגוף המגילה. הצירוף מלמד שכל השיחזורים שהוצעו אינם נכונים; ראו יונגלינג, עמ' 205-206 || 16 [השלישי] ידן משלים [השני] אבל השער השני הוא השער התיכון שבשורה 9 || 18 [עתו] די המלחמה על פי י 5; מסתבר שהתיבה המלחמה חופפת לתיבה הראשונה שבעותק 4QM^c ששולב כאן (בדף הבא). הטקסט של 4QM^c מתאים לחסר במגילה גם מבחינת העניין, הוא מתאר את היערכות ששת הכוהנים ואת תרועות החצוצרות שהם משמיעים לתחילת מלחמת אנשי הביניים, מדובר במלחמה סתם ולא במלחמה בכיתיים ||

*4QM^c

שוליים עליונים

- 1 המלחמה והכוהנים בני אהרון יעמודו לפי הַמַּעַרְלָא כְּוֹתִי
- 2 והריעו בחצוצרות הזכרון ואהרי כן יפתחו את השְׁעָרִים לְאַנְשֵׁי
- 3 הַבָּנִים והכוהנים יריעו בחצוצרות המלחמה לְשִׁלּוּחַ יד בְּמַעֲרֹכַת
- 4 גויים והכוהנים יצאו מבין החללים ועמ[הו מזהו] מִזֶּה לְמַלְחָמָה
- 5 ליד החרף והמאבן ולוא יחללו שמן כהונתם [בדם הַחַיִּים]
- 6 ולכול מערכות הבנים לוא יגושו ותקעו בקול יהוה לְצִיאַת אַנְשֵׁי
- 7 הַמַּלְחָמָה לְהַתְקָרֵב בֵּין הַמַּעֲרֹכֹת בַּחֲצוֹצְרוֹת [הַחֲלָלִים] וְיִהְיֶה לָוִי
- 8 לְשִׁלּוּחַ יד בְּמַלְחָמָה וּבְמַלְא עוֹנוֹתָם יתקעו להם בְּהִצְוֹצְרוֹת הַמְּשׁוֹבְבִי
- 9 לְבוֹא הַשְּׁעָרִים וּיִצְאָה הַמַּעֲרָכָה הַשְּׁנִית וּכְכוּל הַסֶּרֶךְ הַזֶּה [יתקעו]
- 10 להם הַכֹּהֲנִים בְּעוֹנוֹתָם בְּצִאתָם יתקעו להם בְּ[חֲצוֹצְרוֹת הַמַּקְרָא]
- 11 וּבְמַלְאָם בַּחֲצוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה וּבְצִיבָתָם יתקעו להם בַּחֲצוֹצְרוֹת
- 12 הַמְּאֹסָף, כְּמִשְׁ[פּט הזה] יתקעו לְכוּל הַמַּעֲרֹכֹת
- 13 [] על חצוצרות הַשְּׁבִתוֹת [והַחֲדָשִׁים]
- 14 [והַמְּרֹעָדוֹת וְלִמְנַחֲתָה] הַתְּמִיד וְלַעֲלוֹת אִכְתָּיִב תְּרוֹן[עַת]

שוליים תחתונים

חסרות כחמש שורות

* קטע בודד שנותרו בו שוליים מארבעת עבריו והוא כמעט טור שלם. מצורת השוליים הימניים נראה שהטור הזה עמד בתחילת יריעה (אמנם אין בשוליים סימני תפירה). בפינה הימנית העליונה נכתבה אות הדומה לוויי והיא מציינת כנראה את מספר היריעה. אם המיקום של הקטע נכון (ראו בהערות לטור ז) הרי חמש היריעות של 4QM^c הכילו את הטקסט של כשישה וחצי הטורים הראשונים של המגילה הגדולה || 2 ואהרי כן נקודה (אולי לביטול הרווח) בין התיבות; הַשְּׁעָרִים מרווחים בין שורות הלוחמים || 4 לְמַלְחָמָה באייה קורא למלית || 5 הַחֲרָף וְהַמַּאבֵּן יחידות יורים מרחוק, השוו אנשי הקלע ח 1 || 6 יגושו באייה קורא יגשו; שרידי הוויי ניכרים בתצלום משובח ובכתב היד עצמו; על צורת הפועל ראו קימרון Grammar עמ' 187-188 || 8 וּבְמַלְא עוֹנוֹתָם יבסיום זמן פעולתם || 10 הַכֹּהֲנִים באייה קורא מְרִי[עִים]; הנ"ן נראית בתצלום 41.400; בְּעוֹנוֹתָם כקריאת יודיצקי, באייה קורא בְּעוֹנוֹתָה; הכינוי חוזר אולי למילה המערכה || 13-14 ההשלמה על פי נחמיה י 34 ושירי מגילת תהלים 11QPs^a 7-8 || 14 תְּרוֹן[עַת] באייה קורא תְּבוֹן [] ||

טור ח

- 1 החצוצרות תהיינה מריעות לנצח אנשי הקלע עד כלותם להשליך שבע
- 2 פעמים ואחר יתקעו להם הכוהנים בחצוצרות המשוב ובאו ליד המערכה
- 3 הראשונה להתיצב על מעמדם ותקעו הכוהנים בחצוצרות המקרא ויצאו
- 4 שלושה דגלי בינים מן השערים ועמדו בין המערכות ולידם אנשי הרכב
- 5 מימין ומשמאל ותקעו הכוהנים בחצוצרות קול מרודד ידי סדר מלחמה
- 6 והראשים יהיו נפשטים לסדריהם איש למעמדו ובעומדם שלושה סדרים
- 7 יתקעו להם הכוהנים תרועה שנית קול נוח וסמוך ידי מפשע עד קורבם
- 8 למערכת האויב ונטו ידם בכלי המלחמה והכוהנים יריעו בשש חצוצרות
- 9 החללים קול חד טרוד לנצח מלחמה והלויים וכול עם השופרות יריעו
- 10 קול אחד תרועת מלחמה גדולה להמס לב אויב ועם קול התרועה יצאו
- 11 זרקות המלחמה להפיל חללים, קול השופרות יחישו ובהצרות יהיו
- 12 הכוהנים מריעים קול חד טרוד לנצח ידי מלחמה עד השליכם למערכת
- 13 האויב שבע פעמים ואחר יתקעו להם הכוהנים בחצוצרות המשוב
- 14 קול נוח מרודד סמוך, כסרך הזה יתקעו הַחוֹהֲנִים לשלושת הדגלים ועם
- 15 הטל הראישון יריעו הַכֹּהֲנִים והלויים וכול עם השופרות קול תרועה
- 16 גדולה לנצח מלחמה [יתקעו] להם הכוהנים
- 17 בחצוצרות המשוב [והתיצבו] על מעמדם במערכה
- 18] ° ועמד

חסרות כשתים עשרה שורות

1 לנצח ילחזקי || 4 השערים מרווחים בין שורות הלוחמים || 6 והראשים יטורי הלוחמים; לסדריהם
 ילשורותיהם' || 7 קול נוח קול נמוך, השוו קהלת ט 17 || 9 קול חד קול גבוה || 13 האויב ולפניה פגם בעור ||

- 1 יחלו ידם להפיל בחללים וכול העם יחשו מקול התרועה, והכוהנים יהיו מריעים בחצוצרות
- 2 החללים לנצח המלחמה עד הנגף האויב והסבו עורפם, והכוהנים מריעים לנצח מלחמה
- 3 ובהנגפם לפניהם יתקעו הכוהנים בחצוצרות המקרא ויצאו אליהם כול אנשי הבינים מתוך
- 4 מערכות הפנים ועמדו ששה דגלים והדגל המתקרב, כולם שבע מערכות שמונה ועשרים אף
- 5 אנשי מלחמה והרוכבים ששת אלפים, כול אלה ירדופו להשמיד אויב במלחמת אל לכלת
- 6 עולמים ותקעו להמה הכוהנים בחצוצרות המרדוף ונחלקו על כול האויב לרדף כלה והרכב
- 7 משיבים על ידי המלחמה עד החרם ובנפול החללים יהיו הכוהנים מריעים מרחוק ולוא יבואו
- 8 אל תוך החללים להתגאל בדם טמאתם כיא קדושים המה, לוא יחלו שמן משוחת כהונתם בדם
- 9 גוי הבל
- 10 סרך לשנות סדר דגלי המלחמה לערוך המעמד על רמ']°[]ל' [ת גליל כפים ומגדלות
- 11 וקשת ומגדלות ועל דרוך מעט וראשים יוצאים וכנפים]יצאאות [משני עברי המערכה לרמוס
- 12 אויב ומגני המגדלות יהיו ארוכים שלוש אמות ורמחיהם ארך שמונה אמות והמגדלות
- 13 יוצאים מן המערכה מאה מגן ומאה פני המגדל, כול מסבי המגדל לשלושת רוחות הפנים
- 14 מגנים שלוש מאות ושערים שנים למגדל אחז לימן ואחד לשמאול ועל כול מגני המגדלות
- 15 יכתובו, על הראשון מיכאל, על השני גבריאל, על השלישי שריאל, על הרביעי רפאל,
- 16 מיכאל וגבריאל לימן ושריאל ורפאל לשמאול]
- 17 ואם לארבע רוחות ואם אורב שימו למערכת
- 18 ויהי רחוק ולוא יקרב למערכת וחצוצרות התרועה ישמיעו ואנשי הבינים יפילו בחללים

חסרות כשתים עשרה שורות

4 והדגל המתקרב יחידת אנשי הביניים הנלחמת פנים אל פנים באויב || 8 לוא אין די מקום להשלים [ולוא]; משוחת = 'משחת' במגילות המבחינות בין וי"ו ליו"ד המילה הזאת כתובה בווי"ו והיא ממשקל qutulal || 9 גוי = גוי, ראו קימרון Grammar עמ' 96-95 || 10 רמ']°[]ל' [ת לא נמצאה השלמה מתאימה; ומגדלות מבנה של לוחמים נושאי כידונים ארוכים ומגינים גדולים המחפים על הלוחמים מלפנים ומן הצדדים || 11 לרמוס ידן קורא [לה]מיס || 13 כול מסבי המגדל כשיחזורו של יודיצקי; זה סיכום של מספר המגינים שבמשפט הקודם, כלומר: מספר כול המגינים המקיפים את המגדל הוא שלוש מאות; להצעות אחרות ראו יונגלינג, עמ' 236 || 17 ואם לארבע רוחות] השלמה חדשה, השוו שוי 13 || 18-17 למערכת ... בחללים התיבות הללו נדבקו לאחורי המגילה והן נראות בשוליים הימניים; ראו א' קימרון, לשוננו מג (תשל"ט), עמ' 76-75 והשוו QM^a 4 קטע 3-1 שוי 12, להלן, עמ' 133, השלמת החסר נעשתה על פי המקבילה העניינית הזאת ולפיה יש להשלים בתחילת שוי [19] [ואדר יקום האורב ממקומו] ||

טור י (+ 4QM^c קטע 1)

- 1 מחנינו ולהשמר מכול ערות דבר רע ואשר הגיד לנו כי אתה בקרבנו אל גדול ונורא לשול את כול
- 2 אויבינו לפניי וילמדנו מאז לדורותינו לאמור בקרבכם למלחמה ועמד הכהן ודבר אל העם
- 3 לאמור שמע ישראל אתמה קרבים היום למלחמה על אויביכמה אל תיראו ואל ירך לבבכמה
- 4 ואל תחפזו ואל תערוצו מפניהם כי אלוהיכם הולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע
- 5 אתכמה וישטרינו ידברו לכול עתודי המלחמה נדיבי לב להחזיק בגבורת אל ולשיב כול
- 6 מסי לבב ולחזיק יחד בכול גבורי חיל ואשר דברתה ביד מושה לאמור כיא תבוא מלחמה
- 7 בארצכמה על הצר הצורך אתכמה והריעותפה בחצוצרות ונזכרתמה לפני אלוהיכם
- 8 ונושעתם מאויביכם מיא כמוכה אל ישראל בשמיים ובארץ אשר יעשה כמעשיכה הגדולים
- 9 וכגבורתכה החזקה ומיא כעמכה ישראל אשר בחרתה לכה מכול עמי הארצות,
- 10 עם קדושי ברית ומלומדי חוק משכילי בינ[ה]]°°[ושומעי קול נכבד ורואי
- 11 מלאכי קודש מגולי אוון ושומעי עמוקות[אתה הכינותה] מפרש שחקים צבא מאורות
- 12 ומשא רוחות וממשלת קדושים אוצרות כב[ד עם פו]ל עבים, הבורא ארץ וחוקי מפלגיה
- 13 למדבר וארץ ערבה וכול צאצאיה עם פרי עדיניה חוג ימים ומקוי נהרות ומבקע תהמות
- 14 מעשי חיה ובני כנף תבנית אדם ותולדות זרעו בלת לשון ומפרד עמים מושב משפחות
- 15 ונחלת ארצות[מועדי קודש ותקופות שנים וקצי
- 16 עד וש]]°ה אלה ידענו מבינתכה אשר פתחתה
- 17] הש אונ[יכה אל שועתנו כיא ° []
- 18] ל°° ביתו הכו[]

חסרות כשתים עשרה שורות

1 הגיד דברים ז 21-22; לשול ישלתי || 2 לאמור דברים כ 2-4 || 6 לאמור במדבר י 9 || 9 ומיא כעמכה מקום חלק שלא לצורך בין התיבות כעדות הקו המאוזן שסומן שם || 13 צאצאיה כנראה הצמחים שהארץ מוציאה, השוו ישעיהו מב 5; פרי עדיניה קריאה חדשה על פי מגילת המלחמה ב, 11Q14 קטע 1 ב שוי 10-11 || 14 בלת לשון שפות בלולות, בניגוד לעברית שהיא שפה ברורה; על פי בראשית יא 7, 9 || 16 פתחתה או חנותנו; אין הכרע על פי התצלומים הקיימים, השוו מגילת ההודיות ט 23 ||

- 1 כיא אם לכה המלחמה ובכוח ידכה רוטשו פגריהם לאין קובר, ואת גולית הגתי איש גבור חיל
- 2 הסג'ת'ה ביד דויד עבדכה כיא בטח בשמכה הגדול ולוא בחרב וחנית כיא לכה המלחמה, ואת
- 3 פלשתיים הכנ'ע' פ'עמים רבות בשם קודשכה, וגם ביד מלכינו הושעתנו פעמים רבות
- 4 בעבור רחמיכה ולוא כמעשינו אשר הרעונו ועלילות פשעינו, לכה המלחמה ומאתכ'ה הגבורה
- 5 ולוא לנו, ולוא כוחנו ועצום ידינו עשה חיל כיא בכוחכה ובעוז חילכה הגדול כאש' הגדתה
- 6 לנו מאז לאמור דרך כוכב מיעקוב קם שבת מישראל ומחץ פאתי מואב ויקרקר כול בני שית
- 7 וירד מיעקוב והאביד שריד' מעיר והיה אויב ירשה וישראל עשה חיל וביד משיחכה
- 8 חווי תעודות הגדתה לנו ק' [ע] מלחמות ידיכה *להכבד באויבינו להפיל גדודי בליעל שבעת
- 9 גוי הבל ביד אביוני פדותכ'ה [ר'ה] *ובשלום לגבורת פלא ולב נמס לפתח תקוה ותעש להמה כפרעוה
- 10 וכשלישי מרכבותיו בים ס'י' [א] ונכאי רוח תבעיר כלפיד אש בעמיר אוכלת רשעה לוא תשוב עד
- 11 כלות אשמה ומאז השמת'ה [ע] עד גבורת ידכה בכתיים לאמור ונפל אשור בחרב לוא איש וחרב
- 12 לוא אדם תואכלנו
- 13 כיא ביד אביונים תסגיר [ג'י] כול הארצות וביד כורעי עפר להשפיל גבורי עמ'ים להשיב גמול
- 14 רשעים בראש אשמה ולהצדיק משפט אמתכה בכול בני איש ולעשות לכה שם עולם בעם
- 15 [קודשכה] [המלחמות ולהתגדל ולהתקדש לעיני שי'אר הגוים לדעת] [
- 16] [ע] שותכה שפטים בגוג ובכול קהלו הנקה ל'על [ינ]
- 17] [כיא תלחם במן השמ' [ע]
- 18] [עליהם למהמה]

חסרות כשתים עשרה שורות

6 לאמור במדבר כד 17-18 || 5 ועצום [נעצם (נסמד)] || 7 וישראל עשה מקום חלק שלא לצורך בין התיבות ||
 8 *להכבד מתוקן מן להלחם || 9 גוי = גוי; *ובשלום גרסו נכשלים; ראו קימרון, מהדורות, עמ' 85; ותעש = ותעש עתיד
 מחובר קצר כרגיל במגילות || 11 השמת'ה [ע] או השמ' [ע] עד = שמתה מועד, השוו שמות ט 5 וישם ה' מועד לאמר,
 להצעות אחרות ראו יונגלינג, עמ' 266-267; לאמור ישעיהו לא 8 || 13 [א]יבי ולא [א]יבי, קימרון שם, עמ' 86; להשפיל =
 תשפיל; להשיב = תשיב ||

טור יב (+ 4QM^a קטעים 5-6)

- 1 כיא רוב קדושים לְנֹו בשמים וצבאות מלאכים בזבול קודשכה להו[דיע] אמת[כה] ובהירי עם קודש
- 2 שמתה לכה ביהד ומספר שמות כול צבאם אתכה במעון קודשכה ומעדצי שהקים בזבול כבודכה
- 3 וחסדי ברכות[עמפה] וברית שלומכה חרתה למו בחרט חיים למלוך בתבל בכול מועדי עולמים
- 4 ולפקוד צבאות גבוריכה לאלפיהם ולרבוותם יחד עם קדושיכה [וצבא] מלאכיכה לרשות יד
- 5 במלחמה [שפטתה] קמי ארץ בריב משפטיכה ועם בחירי שמים נזכחתה
- 6
- 7 ואתה אל נ[הדר] בכבוד מלכותכה ועדת קדושיכה בתוכנו לעזר עולמים ואנו בוז למלכים לעג
- 8 וקלס לגבורים כיא קדוש אדוני ומלך הכבוד אתנו עם קדושים, גבורי צבא מלאכים בפקודינו
- 9 וגבור המלחמה בעדתנו וצבא רוחיו עם צעדינו, ופרשינו פְעֻנְנִים וכעבי טל לכסות ארץ
- 10 וכזרם רביבים להשקות משפט לכול צאצאיה, קומה גבור, שבה שביכה איש כבוד ושול
- 11 שללכה עושי חיל, תן ידכה בעורף אויביכה ורגלכה על במותי חלל, מחץ גוים צריכה וחרבכה
- 12 תואכל בשר אשמה, מלא ארצכה כבוד ונחלתכה ברכה, המון מקנה בחלקותיכה, כס^ר וזהב ואבני
- 13 חפץ בהיכלי[תיכה], ציון שמחי מאדה *והופיעי ברנות ירושלים והגלנה כול ערי יהודה, פתחי
- 14 שעריך תמיד להביא אליך חיל גואים ומלכיהם ישרתוך, והשתחוו לך כול מעניך ועפר
- 15 [רגליך ילחפו, בגנת עמי צרחנה בקול רנה עדינה עדי כבוד ורדינה במל[פות כבוד]
- 16 [שופה אל למחניכה ו] ישראל למלוך עולמים
- 17 [יעלו מצע] ליהם גבורי המלחמה ירושלים]
- 18 [ר]ם על השמים אדוני]

חסרות כאחת עשרה שורות

[ועמד כהן הראש]

[30]

1 לְנֹו לקריאות אחרות ראו יונגלינג, עמ' 274; וצבאות 4QM^a צבא; התיבה שם תלויה לפני הלמיד של מלאכי ונראה שמלכתחילה נכתב ומלאכים ותוקן וצבא מלאכים || 2 ביהד ומספר ההשלמה על פי המקבילות שידין מביא; הביטוי מספר שמות שכיח בספר במדבר ואילו הקריאה החלופית וספר שמות מוזרה; ומעדצי שהקים קריאה חדשה; השוו 4Q369 קטע 1 ב שוי 8 || 5 שפטתה ... נזכחתה קריאה חדשה, והתיבה האחרונה עניינה יריבי || 7 נהדר בנגטיב רואים אולי קוי מתאר של היא; ואנו השוו מגילת ההודיות י 13, איכה ג 14 ויונגלינג, עמ' 282 || 9 ופרשינו פְעֻנְנִים על פי יחזקאל לח 15-16 || 13 *והופיעי אולי שיבוש מן והביעי; קיסטר, לקסיקוגרפיה, עמ' 163, אפשר לפרש *והוביעי כצורת עיו הנוטה על דרך פיי כמו מוריש שמאל א ב 7; והגלנה הפעיל במקום קל, ראו קימרון, הגיל || 15 [רגליך ילחפו] על פי 4QM^b קטע 1 שוי 7, השוו כ 7 || 16 [למחניכה] על פי כ 8 ועל פי 4QM^b קטע 1 שוי 8; למלוך בטקסט המקביל (כ 8) למלכות || 15 ורדינה ואחריה פגם בעור || 17 ירושלים קרמיניאק קורא ירושלים[ה]; הוא התעלם מן העור החלק שאחרי המי"ם ומדקדוק לשון המגילות || 18 [ר]ם על פי תהלים קח 6 ||

טור יג (+ קטע 3 + 4QM^e קטע 2)

- 1 ואחיו הַפְּוֹהִיִּים וְהַלְוִיִּים וְכֹל זַקְנֵי הַסֶּרֶךְ עִמּוֹ וּבְרַכּוּ עַל עֹמְדָם אֶת אֵל יִשְׂרָאֵל וְאֵת כֹּל מַעֲשֵׂי אִמְתּוֹ וְזָעְמוֹ
- 2 שֵׁם אֵת בְּלִיעֵל וְאֵת כֹּל רוּחֵי גֹרְלוֹ וְעָנּוּ וְאָמְרוּ בְּרוּךְ אֵל יִשְׂרָאֵל בְּכֹל מַחֲשַׁבַת קֹדֶשׁוֹ וּמַעֲשֵׂי אִמְתּוֹ וְיִבְרָאִיכֶם
- 3 כֹּל אֲמִשְׁרֵי תֵיבוֹ בְּצַדֵּק וַיִּדְעִי בְּאִמּוֹנָה
- 4 וְאִיֹּרִי בְּלִיעֵל בְּמַחֲשַׁבַת מִשְׁטֵמָה וְזָעוּם הַזֶּה בְּמִשְׁרַת אִשְׁמַתּוֹ וְאַרְוָרִים כֹּל רוּחֵי גֹרְלוֹ בְּמַחֲשַׁבַת
- 5 רִשְׁעָם וְזָעוּמִים הַמָּה בְּכֹל עֲבוֹדַת נְדָת טְמֵאתָם כִּי אֵל הַמָּה גֹרֵל חוֹשֶׁךְ, וְגֹרֵל אֵל לְאוֹר
- 6 עֲוֹלָמִים
- 7 וְאַתָּה אֵל אֲבוֹתֵינוּ שְׂמֵכָה נְבֻרָה לְעוֹלָמִים וְאַנּוּ עִם פְּחֵלָה וְבְרִית בְּרַתָּה לְאַבוֹתֵינוּ וְתִקְיָמָה לְזֶרַעַם
- 8 לְמוֹעֲדֵי עוֹלָמִים וּבְכֹל תְּעוֹדוֹת כְּבוֹדָכָה הִיָּה זָכַר הַיְיֹתָכָה בְּקִרְבָּנוּ לְעֹזֵר שְׂאֵרִית וּמַחִיָּה לְבְרִיתָכָה
- 9 וְלִסְפָּר מַעֲשֵׂי אִמְתְּכָה וּמִשְׁפָּטֵי גְבוּרָתְךָ פְּלֵאכָה, אֵתָּה [אֵל בְּרִיתֵנוּ לְכָה עִם עוֹלָמִים וּבְגֹרֵל אֹר הַפְּלַתְנוּ
- 10 לְאִמְתְּכָה וְשֵׁר מְאוּר מְאוּר מְאוּר פְּקֻדָּתְךָ לְעוֹזְרָנוּ וּבְגֵ[וֹרְלוֹ לְהַצִּדִּיק] קְ וְכֹל רוּחֵי אִמְתְּ בְּמִשְׁלַתּוֹ וְאַתָּה
- 11 עֲשִׂיתָה בְּלִיעֵל לְשַׁחַת מְלֶאֶךְ מִשְׁטֵמָה וּבְחוּשֶׁךְ פְּעוֹלָתּוֹ וּבְעֲצַתּוֹ לְהַרְשִׁיעַ וּלְהַאֲשִׁים וְכֹל רוּחֵי
- 12 גֹרְלוֹ מְלֵאכֵי חֶבֶל בְּחוּקֵי חוֹשֶׁךְ יִתְהַלְכוּ וְאֵלֵינוּ תִשְׁׁקְטָמָה יָחַד וְאַנּוּ (בְּגֹרֵל אִמְתְּכָה נִשְׁמַחָה בִּיד
- 13 גְבוּרָתְכָה וְנִשְׁיִשָּׂה בִישׁוּעַתְכָה וְנִגִּילָה בְּעוֹרְךָ [בְּרִית] שְׁלוֹמְכָה, מִיָּא כְּמוֹכָה בְּכּוּחַ אֵל יִשְׂרָאֵל וְעִם
- 14 אֲבִיוֹנִים יָד גְבוּרָתְכָה וּמִיָּא מְלֶאֶךְ וְשֵׁר כְּעֹזֵר תִּפְיָה כִּיָּא מְאוּר יַעֲדָתְךָ לְכָה יוֹם קִרְבַּ רֹב וְנִהְ[וּ] יִרְ
- 15 [חֹזֶק] לְתַמּוּךְ בְּאִמְתְּ וּלְהַשְׁמִיד בְּאִשְׁמָה לְהַשְׁפִּיל חוֹשֶׁךְ וּלְהַגְבִּיר אֹר וּלְ[בַחֲדָר לְכָה] יָוִם מְכֹל יָמִים
- 16 [לְחֹזֶק יִשְׂרָאֵל] לְלַמְעַמְד עוֹלָמִים לְכֹל בְּנֵי חוֹשֶׁךְ וּשְׂמֵחָה לְכֹל [בְּצִי אֹהֵ] [
- 17
- 18] כִּיָּא אֵתָּה יַעֲדָתְנוּ לְמוֹ[עֵד נִקְמָם

חסרות כשלוש עשרה שורות

1 ואחיו יש להשלים לפני התיבה הזאת [ועמד כוהן הראש], השוו טו 4 || 3 וידעיו ולא יודעיו || 4-5 במחשבת רשעים מקום חלק בין התיבות או פגם בגוויל או קילוף, עיינו בתצלום 3399; על כל פנים הטקסט כנראה אינו חסר דבר || 7 גַּחְלָה קריאה חדשה על פי דברים ד 20 להיות לו לעם נחלה; על הקריאות שהוצעו, ראו פואש, חיים, עמ' 455, הע' 49 || 8 הַיְיֹתָכָה כהשלמת ידן, אולם יש אולי שריד של מ"ם תלויה מעל הכ"ף, אם כן אולי היותכה תוקן היות שמכה; ומחיה אותיות מתוקנות || 9 [ב]ריתנו 4QM^e || 10 לעוזרנו 4QM^e || 11 ובחושך פְּעוֹלָתּוֹ וּבְעֲצַתּוֹ לְהַרְשִׁיעַ וּלְהַאֲשִׁים 'בחשכת פעולתו שבשורה 11; לקריאות אחרות ראו יונגלינג, עמ' 298-299 || 12 תִשְׁׁקְטָמָה יש מקום להשלמה שכן רוחב החסר הצטמצם כמוכח משורות 15, 16; נִשְׁמַחָה פגם בגוויל || 14 וְנִהְ[וּ] יִרְ על פי קטע 3 שקרמיניאק מצרף לכאן; הקריאה וההשלמות בסוף שוי 14 ובתחילת שוי 15 מתאימות לעניין ולרוחב החסרים; על הצעות הקריאה השונות ראו יונגלינג, עמ' 303 || 15 לְתַמּוּךְ או לְ[הַא]יִרְ וכיוצא בהם; על הקריאות האחרות ראה יונגלינג, עמ' 303-304; פואש, חיים, עמוד 457, הע' 59 מתנגד לצירוף קטע 3 || 16 למעמד עולמים 'לקיום נצחיי, השוו קהלת א 4 והארץ לעולם עֲמָדָת ||

טור יד (+ 4QM^a קטעים 8-10 א)

- 1 כאש עברתו באילי מצרים
- 2 ואחר העלותם מעל החללים לבוא המחנה ירננו כולם את תהלת המשוב, ובבוקר יכבסו בגדיהם ורחצו
- 3 מדם פגרי האשמה וישבו אל מקום עומדם אשר סדרו שם המערכה לפני נפול חללי האויב וברכו שם
- 4 כולם את אל ישראל ורוממו שמו ביחד שמחה וענו ואמרו ברוך אל ישראל השומר חסד לבריתו ותעודות
- 5 ישועה לעם פדותו ויקרא כושלים ל[גבו]רות פלא וקהל גויים אסף לכלה אין שארית ולהרים במשפט
- 6 לב נמס ולפתוח פה לנאלמים לרנן בגבור[ת אל ודי]ים רפות ללמד מלחמה ונותן לנמוגי ברכים חזוק מעמד
- 7 ואמוץ מתנים לשכם מכים, ובענאי רוח[ל]ם לבב קושי, ובתמימי דרך יתמו כול גויי רשעה
- 8 ולכול גבוריהם אין מעמד ואנו שא[ית עצמכה נבר]ך שמכה אל החסדים השומר ברית לאבותינו ועם
- 9 כול דורותינו הפלתה חסדיכה לשא[ית עצמכה] בממשלת בליעל ובכול רוזי שטמתו לוא הדיחונ[ו]
- 10 מבריתכה ורוחי חבלו גערתה ממ[נו ובהתרשע אנ]שי ממשלתו שמלתה נפש פדותכה ואתה הקימותה
- 11 נופלים בעוונכה ורמי קומה תגד[ע לאיץ קום ו]לכול גבוריהם אין מציל ולקליהם אין מגוס ולנכבדיהם
- 12 תשיב לבוז וכול יקום הבלי[הם תשיש לא]יין ואנו עם קודשכה במעשי אמתכה נהללה שמכה
- 13 ובגבורותיכה נרוממה תפ[ארתכה בכול] עתים ומועדי תעודות עולמים עם מברא יומם ולילה
- 14 ומוצאי ערב ובוקר כיא גדולה מ[חשבת כבו]דכה ורוזי נפלאותיכה במרומיפה לה[רי]ם לכה מעפר
- 15 ולהשפיל מאלים
- 16 רומה רומה אל אלים והנשא בעו[ו]ן מלך המ לפים, שמתה על[ו] מועליכה יפ[ו]צו
- 17 [כול] [ב]ני חושך ואור גדולכה יו[פיע על כול אלים ואנשים חזיה לאש בו ערת במחשכי אב[ו]נים]
- 18 [באבדו]י שאל תא קד לשרפ[ת עולמים לאכול כול פושעים לאיץ שארית בכול מועדי עולמים]
- 19 [את כול הודות המלחמה יספרו שמה ואחר ישבו אל מחנותמה שמה לסרך]

חסרות כאחת עשרה שורות

5 ויקרא כושלים פגם בעור שבין התיבות (ראו תצלום 3400); אין 4QM^a ואין || 6 לנאלמים 4QM^a נאלמים; לרנן 4QM^a חסר; ונותן לנמוגי ברכים 4QM^a ולנמוגי ברכים; חזוק 4QM^a חזוק || 7 ואמוץ 4QM^a ואומץ; מכים = מקים; [ה]ם 4QM^a [להק]שות והקסר קצר מזה שבמגילה השלמה ושתי הגרסות עניין 'חוזק וקושי' (קיסטר); יתמו כול גויי 4QM^a יתם כול גויי || 8 ולכול גבוריהם 4QM^a ולגבו[ריהמה]; מעמד יקום; שמכה 4QM^a שמך || 8-9 השומר ... [עצמכה] 4QM^a נוסח קצר: המליא חסדיך בנו || 10 מבריתכה 4QM^a מבריתך; ואתה 4QM^a ועתה || 11 ולקליהם 4QM^a ולקולה || 12 יקום הבלי[הם] פגם בעור שבין התיבות; עם קודשכה 4QM^a עמכה || 13 ובגבורותיכה 4QM^a [ובגבו]רתכה; נרוממה תפ[ארתכה] פגם בעור שבין התיבות; ידין קורא תמ[יד] במקום תפ[ארתכה] והשלמתו ארוכה מן הקסר || 14 נפלאותיכה אפשר שהלשון בעותק 4QM^a הייתה שונה אבל קריאתו של באייה פל[את]כה חסרת יסוד; לה[רי]ם במגילה הגדולה יש די מקום לקריאה [לה]רי[ם] כידין || 18 פושעים הווייו ברורה אך אין שריד לאות שלפניה על שארית הגוויל ||

טור טו (+ קטעים 1, 9)

- 1 כיא היאה עת צרה לישר [אל ותעו]דת מלחמה *בכול הגויים, וגורל אל בפדות עולמים
- 2 וכלה לכול גוי רשעה, וכול ע[תהד] המלחמה ילכו וחנו נגד מלך הכתיים ונגד כול חיל
- 4 בליעל הנועדים עמו ליום נ[קם] בהרב אל
- 4 ועמד כוהן הראש ואחיו הכ[הנצים] והלויים וכול אנשי הסרך עמו וקרא באוזניהם
- 5 את תפלת מועד המלח[מה אשר ב]פר סרך עתו עם כול דברי הודותם וסדר שם
- 6 את כול המערכות ככ[ול סרך המלח]מה והתהלך הכוהן החרוץ למועד נקם על פי
- 7 כול אחיו וחזק את[ו] יד[ים] במלח[מה] וענה ואמר חזקו ואמצו והיו לבני חיל
- 8 אל תיראו ואל תח[נתו] ואל ירך ל[בבכ]מה ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם ואל
- 9 תשובו אחור ואל [תנצו מפניהם] כיא המה עדת רשעה ובחושך כול מעשיהם
- 10 ואליו תשוקת[ם] ותהו המה וכזב [מחסייהם] וגבורתם כעשן נמלח וכול קהל
- 11 המונם כמ[ו]ץ הרים וכגלגל בש[ממה] לוא ימצא וכול יקום ה[ו]אתם מהר ימלו
- 12 כנץ בקיץ[ו] ואתם [התחזקו למלחמת אל כיא *מועד מלחמה היום הזה
- 13 לאל על כול הג[ו]יים וקץ מש[פט] על כול בשר, אל ישראל מרים ידו בגבורת פלאו
- 14 [על] כול רוחי רש[עה] וכול צבאות ג[בורי] אלים מתאזרים למלחמה וסדר[ו] קדושים
- 15 מתפ[קדים] ליום [קרב] [מלחמ]ה [ל] [לקץ]
- 16 אל י[שרא]ל [להסיר בל]יעל
- 17 להסיר בל[יעל]
- 18 באבדוני חו[שך]

חסרה שורה או שתיים

1 *בכול מתוקן מן על כול; השוו שוי 13 || 2 גוי = גויי || 10 תשוקת[ם] יתשובתם; [וכזב] הושלם על פי ישעיהו כח 15 || 11 כמ[ו]ץ הרים וכגלגל על פי ישעיהו יז 13 כמץ הרים לפני רוח וכגלגל לפני סופה || 12 כנץ בקיץ קריאה חדשה המתאימה בדיוק לשרידי האותיות ולאורך הקסר; *מועד מתוקן מן יום || 15 מתפ[קדים] הוצעו קריאות נוספות כגון [מתע]תדים, אולם האות הקטועה אינה תייו; נראה שאפשר לקרוא גם [מת]תדים, [מת]תדים או [מתא]תדים || 18 באבדוני חו[שך] קריאה חדשה ||

4QM^a קטע 10 ב*

- 7 ה' [] ° []
- 8 בכתלי אים]
- 9 יחלו אנשי הבינים] להפיל בהללי כתיאים
- 10 המלחמה בכתיאים] [בש ° [יחלו]
- 11 הללי המצרף לנפול ברזי אל והכ] הננים יתקעו בחצוצרות המקרא
- 12 מלחמה בכתיאים ולמערכה הראיש] ונה יתקעו לצאת
- 13 ונגש הכוהן החרוץ למלחמה ועמד לפני] המערכה
- 14 וחזק את ידיהמה בגבורות פלאו וענה ואמ]ר
- 15 נקם לאכול באלים ובאנשים כיא לוא ת]שוב ריקם
- 16 בשרשם עפיו כיא עתה חר]
- 17 ועד שאל תוכל יסוד רשעה]

שוליים תחתונים

* שאלת שילובו של טור ב חשובה לקביעת כמות הטקסט החסר במגילת המלחמה ולשאלת אופיים של כתיבי היד מן המערה הרביעית. הואיל וטור א מקביל לטור יד של מגילה הגדולה צפוי שטור ב יקביל לטור טו. אולם הטקסט שבו אינו מתאים לזה של טור טו. זאת ועוד, לפי קביעת ידן שמספר השורות במגילה הגדולה היה כעשרים אין מקום לטקסט של טור ב בשורות החסרות בתחתית טור טו, ומתבקשת המסקנה שבאמת 4QM^a הוא טופס שונה משמעותית ממגילת המלחמה. אולם אם נסכים שמספר השורות החסרות בטור היה כשלושים (עיינו במבוא). טור ב ממלא את כל השורות החסרות בתחתית טור טו ויוצר רצף ברור של מהלך האירועים מטור יד ועד טור טז: בטור יד הלוחמים מרוממים את ה' בשירים לפני הקרב (סוף הטור החסר); בטור טו הכוהנים מעודדים את הלוחמים לפני הקרב וטור ב של הקטע ממערה 4 (= סוף טור טו) מתחילה "המערכה הראשונה" ו"הכוהן החרוץ למלחמה" מתייצב לפני המערכה ומחזק את ידי הלוחמים. בטור טז נמשך תיאור מלחמת אנשי הביניים ו"כוהן הראש" מתייצב לפני המערכה ומעודד את הלוחמים. מבחינת העניין אפשר לחבר את הטקסט של 4QM^a ישירות לזה של תחילת טור טז: ועד שאל תוכל יסוד רשעה עד תום כול מקוד[שי ההרגה] (השוו יהושע ח 24) || 12 מלחמה המיים הראשונה בשוליים; [יתקעו לצאת] השוו טו 13 להלן || 13 החרוץ באייה קורא החרוש || 15 ובאנשים הנוין כנראה מתוקנת מלמ"ד; ת]שוב ריקם] השוו שמואל ב א 23 || 16 בשרשם עפיו קריאה חדשה; באייה קורא בשך כאם עפה || 17 תוכל מתוקן לכאורה מן תיקד אך אפשר שגם התייו מתוקנת (אולי מיו"ד) או מוספת שכן היא צמודה לתיבה שאול ואם כן מלכתחילה נכתב יקד או ייקד, אחר כך הוספה התייו והלמ"ד הוגבהה. יק"ד פועל עומד הוא; יסוד באייה קורא וסוד ||

טור טז (+ 4QM^a קטע 11 ב שוי 14-1)*

- 1 עד תום כול מקוד[שי ההרגה], אל ישראל קרא חרב על כול הגואים ובקדושי עמו יעשה גבורה
- 2
- 3 את כול הסרך הזה יעשו[ביזם ה]הואה על עומדם נגד מחני כתיים ואחר יתקעו להמה הכוהנים בחצוצרות
- 4 הזכרון ופתחו שערי המ[לחמה וי]צאו אנשי הבינים ועמדו ראשים בין המערכות ותקעו להם הכוהנים
- 5 תרועה סדר והראש'ים יה[יו נפשט]ים לקול החצוצרות עד התיצבם איש על מעמדו ותקעו להם
- 6 הכוהנים תרועה שנית[ידי התק]רב ובעומדם ליד מערכת כתיים כדי הטל ירימו איש ידו בכלי
- 7 מלחמתו וששת ה' פה'נים[יתקעו ב]חצוצרות החללים קול חד טרוד לבצה מלחמה והלויים וכול עם
- 8 השופרות יריעו תרועת[מלחמה ב]קול גדול ועם צאת הקול יחלו ידם להפיל בחללי כתיים וכול
- 9 העם יחשו קול התרועה והפנה'ים יהיו מריעים בחצוצרות החללים והמלחמה מתנצחת בכתיים
- 10
- 11 ובהתאזר [בליעל] לעזרת בני הושך וחללי הבינים יחלו לנפול ברזי אל ולבחון במ כול חרוצי המלחמה
- 12 והכוהנים יתק[עו] בחצוצרות המקרא לצאת מערכה אחרת חליפה למלחמה ועמדו בין המערכות
- 13 ולמתקרב'ים למלחמה יתקעו לשוב ונגש כוהן הרואש ועמד לפני המערכה וחזק את
- 14 לבבם בג[בורת א]ל ואת ידיהם במלחמתו
- 15 וענה ואמר [חוקר לב אל ו]לבב עמו יבחן במצורף ולוא [חלליכם כיא מאז שמעתם
- 16 ברזי אל ו]אתם התחזקו [ועמודו בפרץ ואל תיראו בהש[פך דם חללים]]הם ליח'... [
- 17 כגבור[מצ נאמן ועזר פדותו] ל[]

4QM^a קטע 11 ב**

- 15 [] י אמת ולהפיג לב נמס לחזק .
- 16 [] מה היום הזה יכניענו אל ישר'אל
- 17 [יגופנו] לאין מעמד והתה לאל[המלחמה]ה ולעמו הישוע[ה לוא]
- 18 [יחזר שריד פ]מעט לבליעל וברית אל שלום לישראל בכול מועדי[שולמים]
- 19 ואחר הדבר'ים האלה יתקעו הכוהנים לסדר מלחמה שנית עם כתי[אים ובעומדם איש]
- 20 על מצבו יתקעו הכוהנים תרועה שנית על ידי התקרב ובהגיעם למ[ערכת כתיאים פדי]
- 21 הטל ירימו ידם איש בכלי מלחמתו והכוהנים יריעו בחצוצרות[ה]חללים קול חד טרוד
- 22 [לבצה מלחמה והלויאים] וכול עם השופרות יריעו בק[ול]
- 23 [להם]יל בחללי האשמה, תרועת[ה]
- 24 [] ל[]

חסרות כארבע שורות

* הטקסט של טור טז ממשיך את זה של 4QM^a 10 ב 17. באייה צירף לפני הטור הזה את הקטע על דברי ההשתבחות (קטע 11 א). רוב החוקרים סבורים שבקטע 11 א אינו שייך למגילת המלחמה (עיינו במבוא למגילת המלחמה, במבוא למגילת ההודיות ובהערה לקטע הזה במגילת ההודיות) || 1 מקוד[שי ההרגה] על פי ירמיהו יב 3 || 5 תרועה סדר 4QM^a [תרועות סדר] || 5-6 ותקעו להם הכוהנים 4QM^a [והכוהנים יתקעו] להמה || 8 ידם 4QM^a [ידמה] || 9 והפנה'ים... המלחמה || 4QM^a חסר כנראה; בכתיים 4QM^a בכתיים; אחרי התיבה הזאת יש שורה חלקה ובעותק 4QM^a מקום חלק || 12 בחצוצרות המקרא 4QM^a חסר || 14 ידיהם 4QM^a ידיהמה || 15 [לבב 4QM^a ולב; ולוא 4QM^a לוא || 16 בהש[פך קריאה חדשה על פי ו 17 || ** עד עתה סברו שהטקסט הזה חופף לתחילת טור יז. ובאמת הוא המשך ישיר של טור טז ומתאר שלב מלחמה שונה מזה שבטור יז || 15 ולהפיג באייה קורא ולהפיג, ישי קוראת להביא ||

טור יז (+ קטעים 4, 7)*

- 1 ושם שלומם כִּדְלַק עֲשִׂי רְשִׁי עָלָי בַּחוּנִי מִצָּרָף וּשְׁנֵן כְּלִי מִלַּחְמָתָהּ וְלוֹא יִכְהוּ עַד [כְּלֹזֶת כּוֹל אֲנָשֵׁי גֹדְרָל]
- 2 רשע ואתמה זכורו משפֵּלִטָּי [גִּדְבַּ וְ] אֲבִיָּהּ וְאֵל אֲהַרֹן אֲשֶׁר הִתְקַדַּשׁ אֵל בְּמִשְׁפָּטָם לְעֵינַי [כּוֹל הָעַם וְאֵת אֱלֹעֲזָד]
- 3 ואיתמר החזיק לו לברית [כְּהוֹנָת] עֹלָמִים
- 4 ואתם התחזקו ואל תיראום [כִּיֹּא אֵ] אִיקִי הַמָּה, לַתְּהוּ וּלְבָהוּ תִשׁוּקְתֶם וּמִשְׁעַנְתֶּם בְּלוֹא הִיָּה וְלוֹא [נְהִיָּה כִּיֹּא מֵאֵל]
- 5 ישראל כול הויה ונהייה והוֹאֵהּ מוֹשֵׁל בְּכֹל נְהִי עֹלָמִים, הַיּוֹם מוֹעֵדוֹ לְהַכְנִיעַ וּלְהַשְׁפִּיל שֶׁר מִמְּשַׁלַּת
- 6 רשעה וישלח עזר עולמִים לְגֹדְרָל בְּרִיתוֹ, בְּגִבּוֹרֶת מֵלֶאךָ הָאֲדִיר לְמִשְׁרַת מִיכָאֵל בְּאוֹר עֹלָמִים,
- 7 להאיר בשמחה ברית ישראל שלום וברכה לְגֹדְרָל אֵל, לְהַרִים בְּאֵלִים מִשְׁרַת מִיכָאֵל וּמִמְּשַׁלַּת
- 8 ישראל בְּכֹל בֶּשֶׂר, יִשְׁמַח צֶדֶק בְּמִרוּמָיו וְכֹל בְּנֵי אִמְתּוֹ יִגִּילוּ בְּדַעַת עֹלָמִים וְאֵת בְּנֵי בְרִיתוֹ
- 9 הַתְּחַזְּקוּ בְּמִצָּרָף אֵל עַד יִנְיָף יְדוֹ וְיִמָּלֵא מִצָּרְפֵיּוֹ רִזּוֹ לְמַעַמְדְכֶם
- 10 ואחר הדברים האלה יתקעו הַכֹּהֲנִים לָהֶם לְסֹדֵר דְּגָלֵי הַמַּעֲרָכָה, וְהָרֵאשִׁים נִפְשָׁתִים לְקוֹל הַחֲצוֹצְרוֹת
- 11 עַד הַתִּיצֵב אִישׁ עַל מַעַמְלֹדוֹ וְתִקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּחֲצוֹצְרוֹת תְּרוּעָה שְׁנִית יְיָ הַתְּקַרֵּב וּבְהִגִּיעַ
- 12 אֲנָשֵׁי [הַבְּנִיִם לִיד מַעַ] רִכַּת כְּתִיבֵם כְּדִי הִטַּל יְרִימוֹ אִישׁ יְדוֹ בְּכָלִי מִלַּחְמָתוֹ וְהַכֹּהֲנִים יִרְיעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת
- 13 הַחֲלָלִים [הַלְלוּם וּפְוָל] עִם הַשׁוֹפְרוֹת יִרְיעוּ תְּרוּעַת מִלַּחְמָה, וְאֲנָשֵׁי הַבְּנִיִם יִשְׁלַחוּ יָדָם בַּחֵיל
- 14 הַכַּתִּיִּים [וְעַם צֹאֵת קוֹל] הַתְּרוּעָה יַחְלוּ לְהַפִּיל בַּחֲלָלֵיהֶם, וְכֹל הָעָם יִנְיָחוּ קוֹל הַתְּרוּעָה, וְהַכֹּהֲנִים
- 15 יִהְיוּ מְרִיעִים בַּחֲצוֹצְרוֹת הַחֲלָלִים וְהַמִּלַּחְמָה מִתְנַצְּחָת בְּכַתִּיִּים וּכְוֹל חֵיל בְּלִיעַל נְגַפִּים לְפָנֵיהֶם
- 16 וּבְגֹדְרָל הַשְּׁלִישִׁי [י]
- 17 בְּרִזִּי אֵל וְ] [לְהַפִּיל חֲלָלִים]

חסרות כשלוש עשרה שורות

* בתחילת הטור נמשכים דברי העידוד לאחר מלחמת אנשי הביניים ונפילת חללים מקרבים (טו 11). נראה שלאחר נפילת החללים יוצאת המערכה החליפה (טו 12), הכוהן מחזק את ידיהם (טו 13-18), המערכה החליפה נלחמת (4QM^a קטע 11 ב שוי 19-23). לאחר מכן ממשיך הכוהן בדברי העידוד. יושם לב שדברי עידוד חוזרים לפני כל מערכה כעדות הביטוי החוזר ואחר הדברים האלה (4QM^a קטע 11 שוי 19, IQM יז 10) || 1 שלומם = שלומם || 2 משפט שרידי האות האחרונה מתאימים בדוחק לקריאה הזאת, אך עד כה לא הוצעה קריאה עדיפה; השוו [זכור] את משפט קורה חוכמת רז נהיה, 4Q423 קטע 5 שוי 1 || 4 אִיקִי ההשלמה מתאימה בדיוק לאורך הַסֵּךְ ואי אפשר להמיר את התיבה השנייה במילה ארוכה יותר || 5 והוֹאֵהּ מוֹשֵׁל קטע 7 מצטרף לכאן ישירות || 6 בְּרִיתוֹ קריאה חדשה על פי שימוש המילה ברית בשוי 7-8; הקריאה המקובלת פְּדוּתוֹ נסמכת על טו 1; לְמִשְׁרַת מִיכָאֵל פגם בעור שבין התיבות || 7 ברית קטע 7 מצטרף לכאן ישירות || 8 צֶדֶק = צֶדֶק = צֶדֶק, כינוי לאלוהים, ראו קימרון Grammar עמ' 310 הערה 148 || 9 הַתְּחַזְּקוּ ... לְמַעַמְדְכֶם קשה; אולי יש לפרש בדומה לידן: 'יחזיקו מעמד בתקופת הייסורים שקבע האל (ימי שלטון בליעל) עד שהאל יניף את ידו (כדי להכות את בליעל) ויסיים את התקופה שקבע כדי לבחון ולטהר אתכם על פי תוכניתו הנסתרת לקיומכם (לחיוק מעמדכם)' || 16 לְהַפִּיל וְלֹא [נפ]ול || 17 בְּרִזִּי אֵל וְ] ון דר פלוג קורא [ומי]כאל, השוו שוי 6-7 ||

טור יח (+ קטע 6 + 1Q33 קטע 1)

- 1] ובגודל השב[יע'י בהנ' שא יד אל הגדולה על בליעל ועל כול ח'ל ממשלתו במגפת עולמים
- 2 [ועמו פול צבאות מלאכים] ותרועת קדושים ברדף אשור ונפלו בני יפת לאין קום וכתיים יכתו לאין
- 3 [שאריית ופליטה למו כיא] תה'ה משאת יד אל ישראל על כול המון בליעל, בעת ההיאה יריעו הכוהנים
- 4 [תרועה גדולה בהצו]ות הזכרון ונאספו אליהם כול מערכות המלחמה ונחלקו על כול מחני כתיים
- 5 להחרימם ובאין השמש לבוא ביום ההואה יעמוד כוהן הרואש והכוהנים והלויים אשר
- 6 אתו וראש[י פול מערב]ות הטרך וברכו שם את אל ישראל וענו ואמרו ברוך שמכה אל אליים כיא
- 7 הגדלתה עם עמכה[עד] להפליא ובריתכה שמרתה לנו מאז ושערי ישועות פתחתה לנו פעמים רבות
- 8 למען בריתכה ותרא ענינו כטובכה בנו ואתה אל הצדק עשיתה למען שמכה
- 9
- 10 ובגודלתכה הפלתה עמנו הפלא ופלא ומאז לוא נהיתה כמוהה כיא אתה ידעתה למועדנו והיום הופיע
- 11 לנו כיא[היום הראי]תנו יד חסדיכה עמנו בפדות עולמים, להסיר ממשלת אויב לאין עוד, ויד גבורתכה,
- 12 ובמל[חמתכה התנשא]ה ידכה על אויבינו למגפת כלה ועתה היום אין לנו לרדוף המונם כיא אתה
- 13 [קראתה פושלים לגבורת פלא] ולב גבורים מגנתה לאין מעמד, לכה הגבורה ובידכה המלחמה ואין
- 14 [כישועתכה ותעמד שמש לחפ]ציכה ומועדים לרצונכה וגבול[היום והלילה מפ]יכה ותבצור ממחר
- 15] ל[] ° []

4QM^a קטע 13

- 1] ע[ם אליים נשׁו.]
- 2] [הקטן בכס ירדוף אל]ה
- 3] עול[מים] ואחר הד[ברים האלה יתקעו] הכהנים
- 4] החצו[צרות ובעומדם לדגליהמה אישׁ] על]
- 5] ובקרב[ם למערכת כתיאים כדי הטל ירימו ידם] בכלי המלחמה [הכהנים]
- 6] יריעו בה[צוצרות החללים קול חד טרוד והלויאים וכול] עם השופרות יריעו [יצאו]
- 7] [מעפרות הד]גלים זואת אחר זואת ואין רוח ביניהמה כיא]
- 8] [ל] [וענו כול העם והרימו קול אחד ואמרו:]
- 9] [עול.]

1 ח'ל ראו יונגלינג, עמי 363-364 || 3 משאת יד 'הרמת יד להכות', השוו שוי 1 || 6 אליים על האפשרות לצרף לכאן קטע זעיר, ראו פואש, חיים, עמי 489, העי 135 || 8 ותרא ענינו על הצעות ההשלמה השונות ראו יונגלינג, עמי 370; מן השורה הזאת למדים שהרווח שבין שני חלקי הטור גדול מזה הנראה בתצלום || 9 לא ברור מדוע השורה חלקה; הטקסט שבשוי 10 נראה כהמשך רצוף של הטקסט בשוי 8 || 10 כיא אתה מתוקן מן ואתה || 11 לאין עוד ילאין המשך, ראו מילון פין, עמי 400-401; ויד גבורתכה ממשך את [הראי]תנו יד || 13 ההשלמה על פי יד 5; מגנתה 'החלשת', השוו איכה ג 65 || 14 [התעש שמש לחפ]ציכה קריאה חדשה; וגבול ולא וגמול; ממחר נראה שיש רווח לאחר הרייש || 15 כאן נקטע רצף המגילה. אולם נותר קטע גדול השייך לסוף המגילה. החוקרים נחלקו בשאלה אם הקטע הזה הוא מטור יט או מטור כ, ראו יונגלינג, עמי 378-379 ||

4QM^a קטע 13 שולב כאן משום שהוא ממשך את ענין המרדף אחרי הכתיים שבטור יח || 3 יתקעו באייה קורא יתקעו; ראו קימרון Grammar עמי 188 5 ידסה באייה סבור שהמים הסופית מתוקנת || 7 [מעפרות הד]גלים השוו אל לדגליהמה שוי 4 וכן לעיל טור יז שוי 10; באייה קורא [יהיו נלה]מים ||

4QM^a קטע 14-15*

[לְאִיִּי]]	1
[צְדָקוֹת] יְעֻטָּה וְתַהֲלוֹת]]	2
[וְאֲנִי הֲנִנוּ עֹמְדִים לְהִתְקַרֵּב [לְמַלְחָמָה]	3
[]	4
[וְאַחֲרַי יִגְשׁ הַכֹּהֵן אֶל גְּבוּרֵי הַמַּלְחָמָה וְעֵנָה וְאָמַר אֵלֵיהֶם חֲזֹקוּ וְאַמְצוּ [אֶל תִּירְאוּ]]	5
[אֶל תַּחֲתוֹ וְאֶל תִּשְׁוֹבוּ] בּוֹ אַחֲרָיו כִּי אֵיךְ] אֵל נְטוּיָה עַל כּוֹל הַגּוֹאִים לֹא [תִּשְׁוֹבוּ]	6
[עַד פְּלוֹת בְּלִיעַ] לְוַהֲיֵתָּ לְאֵל עֲלִיּוֹן הַמְּלוּכָה וְלַעֲמוֹ הַיְשׁוּעָה וְאַתְּ] מֶה]	7
[בְּמִי] [אֶתְּ יִתְקַרְבוּ אֵלֶיךָ אֱלֹהִים בְּ]]	8
[] וְלִשְׁפוֹךְ] דַּמָּה] וְלִהְיוֹת כּוֹל פְּגוֹר] יְהִמָּה]	9
[וְהָיָה בְּלִיעַ] לְלִכְלֹת] עֲוֹלָמִי] וְכוֹל רוּחֵי גּוֹרְלָן] יִשְׁמְדוּ]	10
[] עֲוֹלָמִים יַחַד עָ] עָ]]	11
[] מְלַחְמָה] °]]	12

* בקטע זה מחזק הכוהן הגדול את הלוחמים לפני הבסת הכיתיים והוא משתלב כאן יפה וקודם לטור כ ששם הכיתיים כבר מובסים, שוי 9-11; הקטע הזה התאים כנראה לטקסט של טור [יט] החסר במגילה אך אין לדעת כמה שורות חסרות לפניו ולאחריו || 1 לְאִיִּי כקריאת יודיצקי; באייה קורא ואי] || 2 [צְדָקוֹת] יְעֻטָּה וְתַהֲלוֹת קריאה חדשה על פי ישעיהו סא 3 מעטה תהלה, ושם 11 צדקה ותהלה || 3 עֹמְדִים על פי תצלום 41.847; לְהִתְקַרֵּב ילקרוב למלחמה, להילחם, השוו שוי 8 ועוד מקומות || 5-6 הושלם על פי טו 4-8 || 6 [תִּשְׁוֹבוּ] על פי ישעיהו יד 26-27 || 7 [פְּלוֹת בְּלִיעַ] ל על פי שורה 10 || 8 אֶתְּ ... אֱלֹהִים באייה קורא [ט]מאתו יתקרבו אליכם] אֱלֹהִים ||

טור כ (קטעים 2, 8 + 1Q33 קטע 2 + 4QM^b קטע 1)*

- 1 [לעג וקלס לג] בורים כיא קדוש אדירנו ומלך הכבוד אתנו וצב[א רחמי עם צעדינו ופרשינו]
- 2 [כעננים וכעבי ט] ל לכות ארץ וכורם רביבים להשקות משפט לכ[ול צאצאיה, קומה גבוח]
- 3 [שבה שביכה איש כבוד שו]ל שלכה עושי חיל, תן ידכה בעורף אויבך ורגלך [על במחתי]
- 4 [הלל מחץ גוים צריכה] ה וחרבך תואכל בשר, מלא ארצכה כבוד ונחלתכה ברכה, ה[מון מקנה]
- 5 [בחלקותיכה כסף וזהב] ב[היכלותיך, ציון שמחי מואדה והגלנה כול ערי יהו[דה, פתחי]
- 6 [שעריך תמיד להביא אליך] חיל גוים ומלכיהם ישרתוך והשתחוו לך[ן פול מעצמיך]
- 7 [ועפר רגליך ילחכו, ב]נות עמי הבענה בקול רנה, עדינה עדי כבוד ור[דה]ינה במלכות
- 8 [כבוד שובה אל למחנ]יכה וישראל למלכות עולמים
- 9 [ואחר יאספו המח]נה [ב]ל[י]לה הוא למנוח עד הבוקר ובבוקר יבואו עד מ[ק]ן[ם] ום המערכה
- 10 [אשר נפלו שם ג] בורי כתיים והמון אשור וחיל כול הגוים הנקהלים אם[ן] מתו ר[ח]וב חללים
- 11 [לאין מקבר אשר] נפלו שם בחרב אל ונגש שם כוהן הרו[ח]ש ומשנהו [ואחיו הכהנים]
- 12 [והלוים עם נשיא ה] מלחמה וכול ראשי המערכות ופקוד[יהם]
- 13 [ודענו יהוד בעומדם על] ח[ללי] כתיים והללו שם [את אל] ישראל וענו ואמרז כלה בליעל
- 14 [המלוכה לאל עליון ולעמו הישועה]

4QM^a קטע 16*

- 1 [] []
- 2 [] [זבין כול העדה א] []
- 3 [] [ע]ם קודש וממלכות כו[הנים]
- 4 [] [יקב]צו כול ישראל ירושלים[ם]
- 5 [] [ה] וזוממו את גבורת[ם]

טור כ: * (= יט) עיינו בהערות לטור יח שוי 15; ההשלמות נסמכות על טור יב; יושם לב שבחלק המגילה 1Q33 קטע 2 שרדו אותיות של טור נוסף, נראה שזה טור כא של המגילה כסברת קרמיניאק || 5 בהיכלותיך בעותק 4QM^b יש מקום חלק אחרי התיבה הזאת; מואדה 4QM^b מאוד []; מואדה = מאד עם ה"א בסופה לציון תואר הפועל, כנראה נהגתה mōda בתנועה ממושכת ובטעם מלעילי; התנועה הממושכת מסומנת באל"ף ובו"ו יחדיו; ראו א' קימרון, "ראש ואחיותיה", לשוננו סה (תשס"ג), עמ' 243-247 || 10 [מתו] או [] || 13-14 הושלם על פי 4QM^a קטע 14-15 שוי 7, והשוו ר 6 || קטע 16: * בקטע הזה מדובר על שיבת הלוחמים אל ירושלים ויש בו דברי הודיה כפי שמתואר במקבילה, יב 17; נראה שהוא תוכף לטקסט ששרד בטור כ || 3 קודש וממלכות באייה קורא קודשו ממלכות; הקריאה כאן נסמכת על שמות יט 6; השומרונים קוראים *קדש כנגד קדוש בנוסח המסורה ||

1	קורה ועדתו 00]	ש משפט]	
2	לעיני כול קהל]מה	00]ש00]	מש]פט לאות]
3	ושר מלאכיו עם] צבאותיה]מה	ואין ת]קוה לרכב ול]פר]שי	00]
4	ויד אל תגוף א]ויב (כמה)	לכלת עולמים] ופ]הצ]יך]	יכפרו בעדכם]ה ל]כול פ]ש]ע]יכמה
5	קודשו ב]ש]ח]ת עולם	ואחר 00]	העדה וכל]ול]הנשיא]ם
6	וזה הסר]ך בחנותמה וב]מ]ס]ע]מה	למחלוקותמה מ]ן	ת]מ]ים סביבה מ]חוץ [למחנות
7	המ]ע]ר]כ]ה ואנשי החרש והמ]צ]ר]ף	יבפקודום להיות ת]מ]	מ]מ]ן [למ]מ]תמה מ]ן
8	ערוה לוא יראה סביבותיה]מ]ה	ובצאתמה לערוך המלחמה	להפני]ע]ן א]יב יהי]ן [מהמה פטור]ים
9	היום ההואה מכול שבטיהמה]	אצאו מחוצה למחנות אל בית מ]ן	ועד ואחר 00]צאו אליהמה הפ]הנ]ים והלוי]ים
10	לאפים ולמאיות ולחמשים ולעושרות	וכל איש אשר לוא יהיה]	שחרר ממקורו בלי]לה ההואה לוא יצא
11	ובפלות המערכה הנצבה למלחמת היום	ההואה לעבור לכלול] מערפות]	המ]מ]ה ועמדו שלוש מערכות
12	אנשי] חליפות למלחמה אלה אנשי בינים	ולעומתמה אנשי] הרב ליד המ]ע]ר]כות	ואם אורב ישימו למערכת שלוש מערכות
13	אנשי] המלחמה וחוצרות התר]ועה	יש]מיעו ואנשי]ן הבינים יחלו להפ]יל	בחללי האשמה ואחר יקום האורב
14	והמאסף מימין ומשמאל ובא]חור	ובפנים מא]רבעת הרוח]ן	הם במלחמות כלה והיו כול המערכות]
15	אחד, המערכה הראשונה ת]צא למלחמה	והשנית עומדת	לסדר]יהמה על מעמדמה עם מלא עונתם
16	השני]ית	ב]ערוך המלחמה ומלאה המ]ע]ר]כה	השנית את עונתה ושב וועמדו על מעמדמה
17	והשלישית	הלוויים ואנשי הסר]ך והכוהנים	בכול עת ימריעים בחוצרות
18	ואבנט ב]ד על מותניהם וחובשים מג]בעות]		אלה בגדי מל]חמה
19	ככול הסר]ך הזה		שרי המחנות]
20	לצת כול מ]ע]רפות		ימלאו לכל]00]

* הקטע הוהדר מחדש, ראו קימרון, מהדורות (ב), עמ' 79-85; מתוארת בו מלחמת המחלקות (שוי' 6 ואילך) שהיא השלב האחרון של המלחמה הכוללת. משום כך מקומו בסוף החיבור, אחרי תיאורי המלחמה בכיתיים || 3 ת]קוה כקריאת יודיצקי, השוה מגילת הוהדיות יא 28, יד 35 || 4 על פ]ש]ע]יכמה] באייה קורא כל נש]יא]ן || 6 וב]מ]ס]ע]מה למחלוקותמה קריאה חדשה || 7 (יב)פקודום ראו קימרון Grammar עמ' 112; באייה קורא ופקודים; מ]צ]אתמה אל] המערכה קריאה חדשה || 8 פטור]ים ... בגר]ל ימשרתים על פי תנ"ך, ראו קימרון, שם עמ' 83 || 10 יצא באייה קורא (יב)וא || 11 ובפלות באייה קורא [ובע]לות; ועמדו באייה קורא יעמדו || 12 חליפות ראו מילון פין, עמ' 84-85; יקר]בו] באייה קורא יקר]מו]ן || 13 יש]מיעו המ"ם נראית בתצלום 42.474; *גם התיבה מתוקנת, הסופר התחיל לכתוב מערכותיו ותיקן גם הוא || 14 מלחמות באייה קורא במלחמות || 15 [לסדר]יהמה השוה ח 6; עונתם המ"ם הסופית כתובה ברוח שבין התיבות והיא תוקנה ממ"ם מצעית || 17-18 הושלם על פי טור ז, שוי' 10-12, לעיל עמ' 117 || 20 לצת = לצאת ||

4QM^a קטע 17

[ם]	1
[מה ולכול צבא]ותמה	2
[ם ואח'י °]	3
[ספר התהלים וא' °]	4
[שלום] וברכה ככה יעשו ש'	5
[לשרפת כ'לה]	6
[ושאר]ית לוא תהיה	7
[מה כה]	8

4QM^a קטע 18

[מ' °]	1
[קול אח'ד]	2
[וא'חר יתקעו]	3
[להפ'ל כחלים וה']	4
[ם סוף °]	5
[ל' °]	6

4QM^a קטע 20

[ר'י מק]	1
[בני °]שראל לפיא פק]ודיהמה	2
[עשרים] שנה יחלקו]	3
[שמות °]	4
[ות כ' °]	5

4QM^a קטע 24

[הרב °]	2
[ממשלת כול גבורים]	3
[בשירה ובתהלה יחד עם בני אלים]	4
[ל']ל']ל' ממשלתמה]	5

מגילת המלחמה ב*

4Q285 קטע 1

- 1 [] ם ועל []
 2 [] ם למען שמכה ומׁ []
 3 [] את מיכאל גבריאל [] שריאל ורפאל
 4 [] עם בחירי []

4Q285 קטע 3

- 2 [] הלויאים וחצ[וצרות
 3 [] הין כל לריע בהם []
 4 [] כתיים ובזום []
 5 [] ל []

4Q285 קטע 4

- 1 [] ובאה[ת תנגף רשעה] []
 2 [] לעיני נשיא[א העדה וכול ישר[אל
 3 [] ה[ה כתוב] עליהם בספר ישעיהו הנביא
 4 [] לשבור אשור בארצי ו[על הרי א[בוסנו
 5 [] ונסו מלך ה[כתיים ו[אנשי הילי הנותרים
 6 [] ורדף אחריהם נ[שיא העדה עד הים ה[גדול ויבוא חיל הכתיים
 7 [] באוניות בים לנ[ס מפני ישראל, בעת ההיא[ה יקים אדוני
 8 [] סער בים ואת גליו[יעמיד עליהם ונעכרו עליהם] מימי
 9 [] ופנ[ו ושבו אל היבשה, בעת ההי[אה יתפשו
 10 [] הרודפים את מלך הכתיים [ויביאוהו לפני נשיא[ה העדה]

* עיינו במבוא, עמ' 109 ||

קטע 3: 4 ובזום הקרעים לא אוהו במדויק אך שלוש האותיות הראשונות שלמות והקריאה בטוחה למדי ||
 קטע 4: 1 [ובאה]ת השלמה חדשה, השוו ירמיהו י 8 || 4 א[בוסנו] על פי ישעיהו יד 25 כהצעתה של אפרת חבס, עיינו
 קימרון, מהדורות (ב), עמ' 88 || 7 [לנו]ס או [ינוס] כאיו || 8 יעמיד איו קוראים [ו]יעמוד; ונעכרו אין לתקן את
 הטקסט כהצעת איו, עיינו קימרון, שם ||

4Q285 קטע *7

- 1] כאשר כתוב בספר [ישעיהו הנביא וזקפו
- 2]סבכי היער בברזל הלבנון באדיד [פול ויצא חוטר מגזע ישי
- 3]ונצר משודשי יפרה [הואה] צמה דויד ונשפטו את
- 4]מלך הכתיים והרשיעהו כאשמתו] והמיתו נשיא העדה צמה
- 5]דויד ויצאו פול הנשים בתופים ובמחוללות וצוה כוהן
- 6]הדואש ושהרו את הארץ ה[ללי כתיים] ל[]

11QM (= 11Q14 קטע 1 ב + 4Q285 קטע 8)*

- 1] []
- 2] [] וברכס בשם [אל]
- 3]ישראל וענה] ואמר לפני פול בני ישראל ברוכים אתם
- 4] בשם אל עליון ק[ונה שמים וארץ] וברוך שם קודשו
- 5] לעולמי עד וברוכים [פול בני ברי]תו וברוכים כול
- 6]מלאכי קודשו
- 7] יברך אתכם אל עליון ויאר פניו אליכם ויפתח לכם את
- 8] אוצרו הטוב אשר בשמים להוריד על ארצכם
- 9] גשמי ברכה טל ומטר יורה ומלקוש בעתו ולתת לכם פרי
- 10] תנובות דגן ותירוש ויצהר לרוב והארץ תנובב לכם פרי
- 11] ערנים ואכלתם והדשנתם ואין משכלה בארצכם
- 12] ולוא מוחלה שדפון וירקון לוא יראה בתבואתיה
- 13] [ואין] כול נגע ומ] כשול בעדתכם וחיה רעה שבתה מן
- 14] [הארץ ואין דב]ר בארצכם כיא אל עמכם ומלאכי
- 15] [קודשו מתיצב]ם בעדתכם ושם קודשו נקרא עליכם
- 16] [] לעד ובקרבכם]

קטע 7: * הקטע ממשיך מבחינת הלשון והעניין את קטע 4, ראו קימרון, שם, עמי 89 || 1 [כתוב] ישעיהו י 34 ||
 4 והמיתו = וְהָמִיתוּ || 6 ההשלמה נעשתה על פי מגילת המלחמה ז 2 ומטהרי הארץ ועל פי יחזקאל לט 11-16 ||
 11QM: * הברכות לאחרית הימים שבקטע מקומן לאחר השמדת הרשעה ומלך הרשעה. בטור א של 11QM קטע 1 שרד מעט
 טקסט בסוף שורה 5] באם וסוף שורה 6 [לו. גויט צירפו לטור שלושה קטעים נוספים: קטע b ובו המילים [ד]יד (סוף שורה
 7), [ח]טר (סוף שורה 10), [צמ]ח (סוף שורה 11), קטע c ובו האותיות] לה (סוף שורה 13), וקטע d ובו המילים מְזוֹלָה] חֲלָלִי
 (סוף שורה 15). הטקסט שבקטעים b, d (שורות 10-11, 15) מתאים לטקסט של 4Q285 קטע 7 שורות 2-6 ואם צירוף הקטעים
 נכון הרי שהטקסט של 11QM קטע 1 טור ב תוכף לטקסט של 4Q285 קטע 7. אמנם שילוב הקטעים אינו בטוח והחפיפה
 לטקסט של 4Q285 קטע 7 היא בכמה אותיות בלבד, וראו נורטון. שימו לב שהמילה] באם שבעותק 11QM טור א שוי 3
 מתאימה אולי למילה המשוחזרת [בים] שבעותק 4Q285 קטע 4 שוי 8. על האפשרות שבסוף מגילת המלחמה עמד המזמור
 למשכיל, 4QM^a קטע 11, עיינו בעמי 103, 110, שימו לב שגם מגילת ההודיות וגם מגילת סרך היחד נחתמות בדברי שבח בגוף
 המדבר || 4 ההשלמה על פי יודיצקי || 12 מוחלה = מְחָלָה ||

מגילת המקדש

מבוא

החיבור נתון בחמישה כתבי יד; שלושה נמצאו במערה האחת עשרה ושניים במערה הרביעית. במגילה הגדולה (11QT^a) השתמרו כמעט כל הטורים, סך הכול שישים ושישה. אולם מן הטורים שבתחילתה נשאר רק מעט טקסט קריא ובכל הטורים חסרות השורות העליונות. מספר השורות המשוער שונה בחלקים השונים של המגילה: עד טור מד – עשרים ושתיים, מטור מה ועד טור מח – עשרים ושש, מטור מט ועד טור ס – שלושים, מטור סא ועד טור סו – עשרים ושבע, ובטור סז – כשבע. מספרי השורות שבמהדורות נקבעו על פי השורה הראשונה ששרדה בכל טור ולא על פי סדר השורות המשוער של המגילה בשלמותה. כתבי יד אחרים משלימים הרבה מן הטקסט החסר מטור טו ואילך. כמעט כל קטעיהם שולבו במקומם.

חילופי הנוסח שבין כתבי היד הם בעיקר חילופי כתיב ולשון. החיבור 4Q365a הופרד מן החיבור "דברי תורה מעובדים", 4Q365, ראו וייט וטוב בסדרת התגליות כרך יג, עמ' 319-333. כבר ידן שילב במהדורתו את הקטעים מן המגילה הזאת שהטקסט שבהם חופף לזה של מגילת המקדש. במהדורתנו הובאו כל הקטעים של 4Q365a ונקבע מקומם המשוער של שניים מן הקטעים שהטקסט שבהם לא שרד במגילת המקדש. רק כמה קטעים זעירים לא נודע מקומם והם הובאו אחרי הטקסט של המגילה. החפיפה הגדולה שבין 4Q365 לבין מגילת המקדש מעידה על קשר הדוק בין הטקסטים, למרות ההבדל הברור בסדר הטקסט בטור כג, עיינו בהערות הכוכבית להלן עמ' 162. על פקפוקים דומים בשאלת שיוך 4Q524 עיינו בהערות לטור סד, להלן עמ' 203.

כאן ראוי לומר דבר חדש על קטעי 11QT^c. פלורנטינו גרסייה מרטינו פירסם שלושה קטעים של 11QT^c בסדרת התגליות, כרך כג, עמ' 411-414. הוא מפקפק בשאלה אם לשייך את כתב היד הזה לחיבור משום שרק בקטע הראשון נמצאה חפיפה למגילה הגדולה. הטקסט של הקטעים האחרים אינו חופף לדעתנו לזה של המגילה. אולם באמת קטע 2 מקומו בטור האחרון של המגילה והוא חופף לטקסט של 4Q524 (נעיינו שם). עוד שני קטעים מכתב היד הזה המוחזקים בידי סוחר עתיקות והם שייכים בוודאות למגילת המקדש. כתבי היד 11QT^a 11QT^b הם מראשית ימי בית הורדוס, 11QT^c 4Q365a הם מסוף ימי החשמונאים או מראשית ימי בית הורדוס, 4Q524 הוא מתחילת מלכות בית חשמונאי (בערך 125 לפני הספירה).

אם 4Q524 הוא אכן עותק של מגילת המקדש ואם תיארוכו נכון הרי החיבור נכתב לפני תחילת מלכות בית חשמונאי. ידן, א, עמ' 295-298 קבע על פי תוכן המגילה שהיא התחברה בימי יוחנן הורקנוס או מעט קודם לכן ויש חוקרים שהציעו זמן קדום יותר. אך דומה שאין נתונים של ממש לתיארוך מדויק. גם הימצאות חוקים משותפים למגילה ולמגילות הכתתיות אינה מוכיחה שהחיבור נכתב לאחר הפילוג שכן אפשר שהם היו קיימים בעם ישראל עוד לפני הפילוג לשלושה פלגים. אפילו ידן שסבור שמחבר המגילה השתייך לעדת היחד מודה כי אפשר שהחוקים האלה נהגו בימים קדומים יותר (שם, עמ' 304) ובאמת יש במגילה חוקים שמשותפים לעדת היחד ולחז"ל, כגון איסור גידול תרנגולים בירושלים (ראו להלן).

מלאכת פיענוח הטקסט אינה קלה שכן במקומות רבים הקלף נעשה דביק וחלקים מן הטקסט נעתקו לגב המגילה שם הם נותרו בכתב ראי. לפעמים חלק אחד של אות אחת נותר על פני המגילה והחלק השני נעתק לגב המגילה. ידן (א עמ' 4-7) תיאר בהרחבה את מצב השתמרותה של המגילה ואת פתיחתה וצילומה. בעמ' 6 הוא כותב:

כל שלב צולם כאמור, לפני השלב שלאחריו מתוך חשש שמא יבולע לעמוד בשעת הטיפול. לעתים נאלצתי להביא כאן כמה תצלומים של אותו העמוד שכן רק העיון בכל התצלומים מאפשר לפענח

את הנוסח שהשתמר. לעזר רב היתה לנו התופעה שכבר הזכרנו: התקלפות הכתב והידבקותו בכתב מראה אל צידו האחורי של העמוד שלאחר מכן (לוח 12). הודות להדפסת צידם האחורי של עמודים אלה במהופך אפשר לקרוא את התיבות שהתקלפו כאילו נשתמרו על העמוד המקורי. מובן שרק קריאת השרידים שנשתמרו על העמוד המקורי יחד עם האותיות ששרדו בכתב מראה מאפשרת לשחזר במלואו את הנוסח שנשתמר. גם משום כך נאלצנו להרבות בתצלומיהם של כמה עמודים ואנו מקוים שיהיו לעזר בידי הקורא.

נוסיף על דבריו שלפעמים הכתב נדבק פעמיים אל אחורי המגילה (עיינו למשל בלוח *21 שבמהדורת ידן). הדבר הזה מסייע במלאכת הפיענוח. עם זה כפל הכתב עלול להכשיל את המהדיר (עיינו בהערות לטורים לד-לה). בעת הפיענוח יש למצוא את המקום המשוער באחורי המגילה שאותיות מן הטור המתאים דבוקות בו ולחפש שם את האותיות שנעתקו. כדי להקל על הקורא בבואו לבדוק אחר המהדיר נעשו ניסיונות לצרף באמצעים דיגיטליים את הטקסט שבאחורי המגילה לטקסט המתאים שעל פניה, אולם עד כה הניסיונות לא עלו יפה בשל עיוותים של הקלף ואי התאמה בגודל התצלומים.

החיבור הוא תורה מורחבת. מצוותיה נאמרות מפי האל בגוף המדבר. היא פותחת בברית שכרת האל עם עמו וממשיכה בתיאור המקדש וכליו. לאחר מכן מובאים צוים בעניין הקורבנות והמועדים. נזכרים במגילה גם מועדים שאינם בתורה, כגון מועד ביכורי התירוש ומועד ביכורי היצהר. בהמשך מובא תיאור מפורט של המקדש וחצרותיו וטקסי הפולחן הנעשים בהם. לאחר מכן מובאים חוקים הקשורים בטהרת עיר המקדש, היא ירושלים, היא מחנה הקודש, שיש לשמור על טהרתו ולהרחיק ממנו את הטומאה. חוקים אלה שונים מאוד מהלכות חז"ל שגרסו שאין צורך להרחיק את הטומאה מירושלים. בין השאר מוזכר שאין להביא לעיר עורות של בהמות טהורות שנשחטו ונאכלו במקום אחר. מן הדיון בעורות הבהמות נמשך המחבר לדיני מאכלות אסורים וכנראה גם לדיני הכנסת בעלי חיים מסוימים לירושלים. לאחר מכן מובאים דינים בעניין קדושת עם ישראל וקדושת ארץ ישראל. ולבסוף מובאים חוקים רבים מן התורה ובמיוחד מספר דברים. לפעמים מובא הכתוב ללא שינויי תוכן ולפעמים בשינויים ובתוספות. הרחבה ארוכה במיוחד ורבת עניין יש בחוק המלך. מקצת החוקים החדשים שבמגילת המקדש נזכרים גם בחיבורים אחרים של עדת היחד.

עניין מיוחד יש בפרשת המועדים. במגילה נזכרים שני מועדי ביכורים שאינם בתורה ומפורטים בה את הטקסים המיוחדים להם. כידוע בתורה נזכר יום הנף העומר הוא מועד קציר שעורים; שבעה שבועות אחריו נחוג חג ביכורי קציר החיטים. במגילה מוסיפים את מועד התירוש הנחוג שבעה שבועות לאחר מועד דגן החיטים ומועד היצהר (השמן) הנחוג שבעה שבועות לאחר מועד התירוש. הטקסים של מועדי הביכורים דומים זה לזה ועיקרם הוא הבאת ראשית הפרי למקדש. אין לאכול מן הפרי לפני שהופרש חלקם של הכוהנים וגם בטקסים הם האוכלים תחילה. כידוע, הדגן והתירוש והיצהר מסמלים את ברכת האל לעמו ונקל להבין את הדרשה לתת למשרתיו את החלק המובחר תחילה, כדי שהברכה תתמיד. שמות המועדים המיוחדים האלה נזכרים בחיבורים אחרים מקומראן. סעדיה גאון מציין את המועדים האלה ב'כתאב אל-תמיזי' כדברים שנמסרו בשם יהודה האלכסנדרוני (פילון), לפרטים ראו ידן, א, עמ' 81-99;

J. M. Baumgarten, *Studies in Qumran Law*, Leiden 1977, pp. 131-14

עניין מעמדה של ירושלים טעון הבהרה. גם במגילות וגם במקורות חז"ל שרדו עדויות למחלוקת נוקבת בשאלת קדושת ירושלים. במגילות מכונה ירושלים "עיר הקודש", "מחנה הקודש", כלומר עירו של האל. במגילת המקדש נאמר שאין להתיר לטמאים להיכנס לעיר, אין להיפנות לצרכים בתוך העיר ואין לקיים יחסי מין בעיר. ירושלים מזוהה עם ה"מחנה" האמור בתורה שאלוהים מתהלך בתוכו ושעליו נאמר "והיה מחניך קדוש". ולכן יש לשמור על קדושתה. החכמים לעומת זה טענו שהתורה מדברת בשלושה מחנות: מחנה שכינה, מחנה לוי ומחנה ישראל, ואף בירושלים היו שלושה תחומים בהתאם. המקדש הוא מחנה

השכינה, הר הבית הוא מחנה לוייה ושאר העיר הוא מחנה ישראל. הם החילו את רוב חוקי הטהרה על המקדש בלבד וכך איפשרו חיים נורמאליים בעיר. למשל הם איפשרו הקמת בתי שימוש בעיר ואף בהר הבית אך לא בבית המקדש. כדי להקל על הכוהנים חפרו מחילה שמגיעה לתחומי הר הבית ששם מותרת לשיטתם עשיית צרכים.

בעניין כניסת טמאים לירושלים המגילות שופכות אור יקרות על ספרות חז"ל. שנינו בתוספתא כלים בבא קמא א ח-י: 'טמא מת נכנס להר הבית ולא טמא מת בלבד אמרו אלא אפילו מת עצמו שני' וייקח משה את עצמות יוסף עמו". "עמו" במחנה לוייה. מה טעם להזכיר שטמא מת מותר להיכנס להר הבית? הרי התוספתא מונה את מי שאסורים להיכנס לשם. ומה טעם להזכיר שאפילו מת עצמו מותר להכניס, וכי מי יעלה על דעתו להכניס מת להר הבית? אפשר להבין זאת רק בהנחה שהדברים כתובים כדי להוציא מלבם של פלגים כעדת היחד שאסרו כניסת טמא מת לירושלים. מסתבר שבימים שקדמו לשלטון החכמים חששו תושבי ירושלים מפני הטומאה. החכמים שינו את מעמדה בצמצום את רוב חוקי הטהרה לתחום המקדש. לפרטים נוספים ראו א' קימרון, "הפולמוס על קדושת ירושלים בימי הבית השני", מחקרי יהודה ושומרון: דברי הכנס השישי, קדומים-אריאל תשנ"ז, עמ' 73-77.

החשש מפני הטומאה בירושלים הביא לחקיקת חוקים למניעת טומאה הנגרמת מבעלי חיים מסוימים. מגילת מקצת מעשי התורה קובעת שאין להכניס כלבים לירושלים משום שהם אוכלים את עצמות הקודשים (חלק ב 58-60). הואיל והמגילה הזאת מציינת את המחלוקות בענייני חוק שהביאו לפרישת עדת היחד מכלל ישראל מותר להניח שחז"ל התירו לגדל כלבים בירושלים, אולם במקורותינו לא נאמר דבר בעניין גידול כלבים, אך נמצא איסור על גידול תרנגולים בירושלים מלווה בנימוק דומה לזה שבמגילת מקצת מעשי התורה: "אין מגדלים תרנגולין בירושלים מפני הקדשים" בבא קמא ז, ז. לעדויות האלה מן המקורות העבריים יש להקביל את הצו שהוציא אנטיוכוס השלישי משכבש את ארץ ישראל. הצו אוסר להכניס לירושלים בשר ועורות של בהמות טמאות וכן לגדל בהמות טמאות בירושלים.

אך מה לתרנגול ולמגילת המקדש? המעיין במגילת המקדש שפירסם יגאל ידן לא ימצא בה את התרנגול. התרנגול נמצא על קטע קטן שנמצא במערה 11 בשכונת לפועל גד"ל ולעיר המקדש. הקטע הזה שויך בטעות לשרידי כתב יד של ספר היובלים בשל הדמיון בכתב, ובאמת הוא שייך לעותק 11QT^c. מן הסמיכות שבין הכנסת עורות לא כשרים לירושלים לבין גידול בעלי חיים מסוימים בעיר בצו של אנטיוכוס השלישי ניתן לשער שמקומו של הקטע הזה בראש טור מח (אחרי האיסורים בנושא העורות). לאיסורים האלה על גידול תרנגולים וכלבים בירושלים נודעת חשיבות רבה לתולדות ההלכה הקדומה שכן אלה איסורים לא מקראיים שנהגו במקדש שבירושלים בימים קדומים מאוד. יש עוד חוקים מעין אלה משותפים לעדת היחד ולחז"ל והם מלמדים על קיום מנהגים שמלפני ימי החשמונאים שמשותפים בחוקים של מגילות מדבר יהודה ובהלכות חז"ל; ראו א' קימרון, "התרנגול והכלב ומגילת המקדש – 11QT^c (עמ' XLVIII)", תרביץ סד (תשנ"ה), עמ' 473-475 העוף והכלבים האוכלים מן הקודשים נזכרים גם בחיבור 4Q306 קטע 1 (על פי הקריאה במהדורה הזאת).

התורה שבעל פה (המסורת) עמדה במרכז המחלוקת שבין הפלגים בעם ישראל בימי הבית. החכמים שכוחם הלך וגבר בימי בית חשמונאי ואילך טענו שנוסף על התורה שבכתב השמיע האל למשה את פרטי החוקים ואלה נמסרו לבעלי הסמכות שבכל דור עד שנמסרו לחכמים. החכמים הקפידו שלא להעלות על הכתב את החוקים הללו. ברור שהתורה שבעל פה היא מקור הסמכות של החכמים ורק מי שמשתייך אליהם מוסמך לפסוק הלכות לעם ישראל. הפלגים האחרים בעם ישראל ובכללם הכוהנים התנגדו כמובן לחידוש הזה שבא לנשל אותם מסמכויות השלטון שהתורה העניקה להם. עדות לוויכוח בעניין נמצא במגילת המקדש נו 3-5: "ועשיתה על פי התורה אשר יגידו לכה מספר התורה ויגידו לכה באמת מן המקום אשר אבחר לשכין שמי עלי...". יגאל ידן ציין שהשינויים מן המקור המקראי דברים יז 8-13 "נועדו לאסור

קביעת הלכה כלשהי לפי תורה שבעל פה, כלומר הלכה כלשהי שאינה כתובה ומפורשת בתורה". מנחם קיסטר הוסיף "כי ייתכן שבנקודה זו נשמרו לנו הפולמוסים של שני הצדדים ואנו יכולים לבחון איך פירש כל אחד מהם מקראות אלה". הפרושים ראו בביטוי **על פי** רמז לתורה שבעל פה ואילו עדת היחד הוסיפה כאן את המילים מספר התורה (כלומר מן הכתוב). כנגד דברי הכת (על פי התורה) שחייבים לשמוע לדברי הכהנים והשופט ולא לסור מדבריהם ימין ושמאל (דברים יז 9-11) אומרים החכמים שיש לשמוע לחכמים (בלבד) ואפילו אם דבריהם נראים מוטעים והם דורשים את הכתוב "לא תסור מן התורה אשר יגידו לך ימין ושמאל" (שם) אפילו מראים בעיניך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם (ספרי דברים קנד). ראו קיסטר, עוללות, עמ' 315-316.

גם בכתובים אחרים פירשו חז"ל את הביטוי **על פי** או **בפי** כמכוון לתורה שבעל פה ועדת היחד פירשה דווקא את אותם כתובים כמכוונים לתורה שבכתב, ראו קיסטר, תרביץ ע (תשס"א), עמ' 298-300. החכמים הציגו את התורה שבעל פה כתוספת ופירוש לתורה שבכתב. עדת היחד טענה בצדק שתורתם של מתנגדיהם היא תחליף לתורת האל, כפי שנאמר בכמה מקומות, כגון "להמיר תורתכה ... בחלקות לעמכה" מגילת ההודיות יב 11-12 ובעוד מקומות בטור הזה, ראו קיסטר, ממ"ת.

הדברים דלעיל מלמדים על העניין הרב שיש במגילה. לא פורטו כאן נושאים אחרים שהמגילה מאריכה בהם כגון מבנה המקדש, חצרותיו וכליו. יגאל ידן שההדיר את המגילה חקר את מגוון נושאים והשכיל להסבירם ולבססם על פי מקבילות. יכולתו ללמוד לעומק את כל הנושאים האלה ממש מדהימה. מהדורתו משמשת אבן פינה למחקר ובעקבותיה הופיעו מאות מחקרים בנושאים השונים, עיינו ברשימת המחקרים שפירסם פלורנטינו גרסייה מרטינו במהדורת קימרון למגילת המקדש. וראו עוד J. Patrich, "The Pre-Herodian Temple: Reassessing the House of the Laver and the House of the Utensils in the Temple Scroll", *RB* 116 (2009), pp. 505-526.

יגאל ידן הוא שרכש את המגילה והוא שההדירה ופירשה. בתשל"ז הוא פירסם מהדורה עברית מפורשת ובתשמ"ג יצא תרגום אנגלי של המהדורה העברית עם תיקוני קריאה בעקבות מאמריו של קימרון. בתשנ"ו פירסם אלישע קימרון טקסט משולב ובו קריאות חדשות רבות (לפעמים של שורות שלא פוענחו) וביבליוגרפיה ממוינת ערוכה בידי פלורנטינו גרסייה מרטינו.

טור ב*

חסרות שורות

- 1 [כי גורא הוא אשר אנ]י עוש[ה עמכה]
- 2 [הנני גורש מלפניכה] את הא[מורי ואת הכנעני ואת]
- 3 [החתי ואת הגרש]י ואת הפ[רוזי ואת החזי ואת]
- 4 [היבסי הש]מר לכה פן תכרות ב[ית לישיבי הארץ]
- 5 [אשר אתה] בא אליהם פן יהיו למו[קש בקרבכה פי]
- 6 [את מזבח]תיהם תתוצון ומציבות[יהמה תשברון ואת]
- 7 [אשריה]מה תכרותון ואת פסילי אל[והיהמה תשרפון]
- 8 [באש] לוא תחמודו כסף וזהב אש[ר עליהמה ופול]
- 9 [מאומה לוא] תקח ממנו ולוא תב[י'א תועבה אל ביתכה]
- 10 [והייתה] חרם כמוהו שקן תשקצ[נו ותעב תתעבנו]
- 11 [פי] חרם הוא ולוא תשתחוה לאל[אחר כי יהוה קנא]
- 12 [שמו] אל קנא הוא השמר פן תכרות[ברית לישיבי הארץ]
- 13 וזנ[ו בניכה] אחרי אלוהיהם וזכחו לה[מה וקראו לכה]
- 14 [ואכלתה מזבחיהמה ולק]חתה [מבנותי לבניכה וזנו]
- 15 [בנותיהמה אחרי אלוהיהמה] וה[זנו את בניכה אחרי]

חסרות שורות

* ידן א, עמ' 5 משער שהקטע ששרד אינו מן הטור הראשון של המגילה, ושהיה לפניו עוד טור אחד לפחות. הטקסט הושלם על פי שמות לד 10-16. האותיות שבסוף שו' 9, 11-13 נראות בלוח 16 || 13 לה[מה] ידן קורא ל[אלוהיהמה] ||

חסרות שורות

[אשר ב]]	1
[° תכלת וארגמן] ותולעת שני]	2
[של] ל אויביכה מסיכ]ה]	3
[ועשיתה ב]ת לשום שמי עליו כ]ול הימים]	4
[לוא תביא] בו כסף וזהב מכול א]שר עשו הגויים]	5
[פסל] ולוא תטמאנו כי אם מן ה]חדש תביא]	6
[זהב וכסף ונחו]ש וברזל ואבני גזית לב]ית ולפול אשר]	7
[בבית] ואת כול כליו יעשו זהב טהור]]	8
[ה]כפרת אשר עליו זהב טהור]]	9
[המזבח] לקטורת הסמים ואת השולח]ן יעשו זהב]	10
[טהור] לוא ימוש מן המקדש קער]ותיו וכפותיו]	11
[וקשיותיו] ומנְקיותיו יהיו זהב טהור ומחתו]תיו יהיו זהב]	12
[טהור לה]ביא בהמה אש פנימה והמנורה וכו]ל פליה]	13
[זהב טהור] וכול מזבח העול]ה יעשו]	14
[נחושט טהור והמכב]ר אשר מלמעלה ל]ו והכיר וכנ]]	15
[ורש]תו נחושט מרוק ט]הור וצה]ה לראות פ]נים]	16
[נחושט] ברור ובשוליה כ]סף ימס]ו וכו]	17
[הו]ן] °]	18
[תמיד מאת בני ישראל]	19
[בבית אשר אשכין שמי]	20

* על שיחזור הטקסט ראו מינק || 4 לשום או לשים || 5-6 א]שר] ... ה]חדש תביא] על פי ברית דמשק פרק ג שוי 99-101, עיינו ההערות שם || 8 ואת האליף מתוקנת מיויד || 11 ימוש בווייו מובהקת || 16 השוו מגילת המלחמה ה 5, 11 מראת פנים ||

טור ד (+ 4Q365a קטע 3)*

שוליים עליונים

[ויסד] תה את הבית אשר תבנה [לִי אֲבָנֵי גִזִית	1
[ויציעים מע] לִי הַיְסוּד גוֹרְעֵ שְׁלוֹשׁ אֲמוֹת	2
[זָה אֶת הַקִּיר שֶׁבַע אַמּוֹת	3
[עֲשֶׂה וְלִימָה עֲשֶׂה]	4
[הֲתֵא בִּי]	5
[שמ]	1
[יוצאים לוֹ]	2
[קִי רֹוֹת רַחֲבִים אַרְבַּע	3
[ים וְרוֹבֵד הַיְבִין הַ	4
[יִן הַשְּׁשִׁי רוֹבֵד ׀	5
[הֵ	6
[ה הַרְחֵב וְקוֹמַת הַקִּי רֹוֹת	7
[מָה *וּבִאתָה אֶת הָאוֹלָם [כִּיּוֹרֵ אֲרִי	8
[בְּאִמָּה אֲחֵר] עֶשֶׂר בְּאִמָּה וְקִירוֹת]	9
[וְגוֹבָה שְׁשִׁים בְּאִמָּה]	10
[שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה בְּאִמָּה וְגוֹבָה]	11
[אֶחָד וְעֶשְׂרִים אִמָּה]	12
[עֶשְׂרִים בְּאִמָּה מֵרַבַּע]	13
[וְעֲשִׂיתָה מִסָּךְ] בִּי [הִי]	14
[לְפִתְחָה הָאוֹלָם וְעֲמוּדָה] מְחַצִּיתוֹ]	15
[וְהָיָה הַמִּסָּךְ [מְבִדִיל] בֵּין הָאוֹלָם לְהִיכָל	16
[וְ	17

* הקטע מכתב היד 4Q365a פותח בבניין הבית ונראה שמקומו כאן, מיד אחרי דברי החתימה לתיאור החומרים שיש לעשות מהם את הכלים. על שיחזור המבנה של תחילת המגילה ראו ידן, א, עמ' 39 || 1 [ויסד] תה על פי מלכים א ה 31 || 2 [גורע] השוו מלכים א ו 6; על הקשר שבין המונח הזה למונח רוֹבֵד (שו' 4-5) עיינו בפירוש דעת מקרא לפסוק הזה || 2 יוצאים יבולטים; אולי אפשר לשלב את כתבי היד ולקרא [והיציעים] יוצאים למְרוּחָה [עֲשֶׂה וְלִימָה עֲשֶׂה] || 3 [קִי רֹוֹת ידן קורא] בֵּית || 8 *וּבִאתָה ידן מציע לתקן ובנייה || 13 עֶשְׂרִים או וְעֶשְׂרִים; לפני התיבה יש שרידי אותיות, אולי מטור סמוך; לפירוש הקריאות השונות ראו ידן, ב, עמ' 12 ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ה (+ טור ו) *

חסרות שורות

[דְּבָקִים]	[1
[אִמָּה ש]	[2
[עוֹבֵי שְׁלוֹשׁ]	[ם יֵה]	3
[כְּמִדַּת]	[לְמַעַלָּה ל]	4
[שְׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים בְּאֵמָה]	[הַ בְּשִׁמוֹנָה וְעֶשְׂרִים]	5
[וְגוֹבְהָ אַרְבָּעִים בְּאֵמָה]	[הַ וּמִקְרָאָה גַם]	6
[עֶשֶׂר]	[אֲמוֹת כּוֹל גּוֹבָה]	7
[שְׁמֹנֶה]	[וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים]	8
[רִחְחֹתִיָּה וְרִחְחֹב]	[הַשְּׁעָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה]	9
[אַחַת וְעֶשְׂרִים]	[בְּאֵמָה וְכּוֹל הַכִּיּוֹר]	10
[הַשְּׁעָרִים]	[הַתַּחַת]	11
[[תוֹן וְהַכּוֹל מְצוּפָה]	12
[[תְּ וְעִשְׂתֶּהּ פְּרוּר]	13
[[בְּכוֹל]	14

חסרות שורות

* טורים ב-ה כתובים בכתב יד שונה מזה של שאר המגילה ומקצת הטקסט של טורים ה-ו חופף, ראו ידן, ב, עמ' 16-17 || 8 שְׁמוֹנָה כקריאת יודיצקי || 10 וְלִזְנוֹתָיו ראו ו 8 || 11 [הַתַּחַת] תוֹן על פי ידן, לוח 4 || 13 עֲמֻדָּים עֲמֻדָּים הושלם על פי לה 10 ||

טור ו (+ טור ה) *

חסרות שורות

] 1	[¹⁰⁰⁰ ם יה] עובי
] 2	[¹⁰⁰⁰ למעלה ל ¹⁰⁰⁰] בה
] 3	[¹⁰⁰⁰ ם ש ¹⁰⁰⁰ מונה ועשרים ם באמ] ה בשמונה
] 4	[¹⁰⁰⁰ ועשרים באמה וגו] בהה אל בעים באמה ומקר] אה גם [
] 5	[עשר אמות כול גובה הכיור והח] ינות
] 6	[שמונה וארבע] ה שערים ל ¹⁰⁰⁰ עליה לארבע [וחותיה]
] 7	[ורחב השער שתיים] יעשרה באמה וגובהה אחת [ועשרים]
] 8	[באמה וכול הכיור] לונותיו [השער] התחתון והכול
] 9	[מצופה זהב]
- חסרות שורות

* עיינו בהערה לטור שממול || 8 [ח] לונותיו או [ו] לתותיו כקריאת ידן ||

טור ז (4Q365a+ קטע 5 א)*

ונתתה א[ת הבל]ים אל [תוך]	2
ויראו האון]פנים להוין מהמה ולוא נראים	[הטבעות	3
לוא נראים האופנים אל החוץ ורחב	[ראשי הבדים אל החוץ]°	4
ח]משת הבזיחם ארבע ועשרים]	5
ששה עשר [קרשי]ם [ה באמה	[באמה	6
ויהי תואמים הקר]שים מלמטה]	7
ה[]ים]	8
ת]עשה]	9

חסרות שורות

[י	א	הלוה]	1																															
[א	ת	לוח ני]	2																															
[א	ב	לוחות העץ]	3																															
[ה	מ	אה ועשר]	4																															
[ים	שמונים	לוחות]	5																															
[ל	ע	לה מעל כול ה]	6																															
[ולוא	תהיה	שמה	א	זכור	ל	טמאה	ו	יע	שיתה]	7																								
[א	ר	ון]	8																															
[א	מ	ות	א	ר	פ	ו]	9																											
[א	מ	ות	א	ר	ח	ב	ו	א	מ	ה	ק	ו	מ	ת	ו	ה	כ	פ	ר	ת	א	ש	ר	מ	ל	מ	ע	ל	ה	ש	ת	י	ם]	10
[א	מ	ות	א	ר	ח	ב	ו	א	מ	ה	ק	צ	ה	ה	ש	נ	י	פ	ו	ר	ש	י	ם	כ	נ	פ	י	ם]	11					
[ה	מ	ל	מ	ע	ל	ה	מ	ן	ה	א	ר	ו	ן	ו	פ	נ	י	ה	ם	א	י	ח	ד	י]	א	ל]	12						
[ו	ע	ש	י	ת	ה	פ	ר	ו	כ	ת	ז	ה	ב]	א	ח	ד]	13																
[ח	ו	ש	י	ח	ו	ש	ב]	ת	ה	י	ה	ה	פ	ר	ו	כ	ת]	14															
[א	ר	ו	ן]	15																														

* בקטע הזה מתואר כנראה קודש הקודשים ויש בו ביטויים משמות כו 24, 27, 29, עיינו בהערות. הואיל ובטור ז שוי 13 מתחיל הצו לעשות פרוכת על פי שמות כו 34 נראה שהמקום של הקטע בראש הטור הזה. ואומנם התוכן מתאים אך המינוח שונה: כאן בדים ובטור ז לוחות (כתרגום בדים), כאן אופנים ובטור ז 10 כרובים; טור ב של הקטע הזה הובא בעמוד 149 || 2 הבל]ם] סויט קוראים הבר]] אולם נראה שעוקצי הדל"ת נפגמו || 2-3 [ונתתה] ... [הטבעות] השלמה חדשה על פי שמות כו 29 || 3 [האון]פנים קריאה חדשה || 4 הושלם על פי מלכים א ח 8 || 5 [ח]משת הבזיחם קריאה חדשה על פי שמות כו 27 || 7 על פי שמות כו 24 כהצעת אהרון שמש || 2-14 הטור פגום. אף על פי כן זוהו כאן אותיות רבות שלא זוהו במהדורת ידן || 7 כול טמאה האותיות המסופקות נראות בשקופית ישנה; הטייית והלמ"ד נראות בבירור בתצלום טור ח מעל שרידי האותיות של שוי 7; ידן קורא...מאה || 10 [] ת אין די מקום להשלים על פי שמות כה 17 [אורכה ושתי אמנות] || 11 כנפיהם] או כנפיהם] || 12 אחד ידן קורא אי[ש]; הביטוי אחד אל אחד מופיע בעותק 4QpaleoExod^m כה 20 ובנוסח השומרני של אותו הפסוק שהוא המקור לכתוב כאן || 13-14 ועשיתה ... הפרוכת השו שמות כו 31 ||

טור ח

חסרות שורות

[]	1
[זכח ארן]	2
[לולאות שבע]	3
[ה]עמוד	4
[ועשיתה שולחן עצי שטים שתי אמות]אור'כו ואמה	5
[רוחבו ואמה וחצי קומתו וצפיתה אותו זהב שו]ב ועשיתה	6
[לז זר זהב סביב]	7
[ולקחתה סולת ואפיתה אותה שתיים עשרה חל]ות שני	8
[עשורונים תהיה החלה]יונתת'ה על שתי המערכות	9
[לבונה זכה והיתה]הלבונה הזאות ללחם לאזכרה	10
[אשה ליהוה ביזם השבת ע]ל מזבח הקטורת בהסירכה	11
[את הלחם ובעורככה את]הלחם תתן עליו לבונה לוא	12
[תשבית לבונה חוקות עו]לם לדורתם והיה הלחם הזה	13
[לכהנים]יביאו או[תו פול]נשיאי	14

חסרות שורות

3 לולאות קריאה חדשה || 4 [ה]עמוד על פי לוח ט || 5-7 [ועשיתה]... [סביב] על פי שמות כה 23 || 9 [עשורונים] ... [האחת] הושלם על פי ויקרא כד 5; השוו יח שו' 15 || 13 והיה הלחם כמה אותיות נדבקו לטור ז || 14 נשיאי הנויך נראית בתצלום טור ז; השוו יח 16 ושמות לה 27-28; ידין קורא []או ||

טור ט (+4Q365 קטע 5 * שוי 1-8)

- 1 את החשבונים] [
- 2 חשבון'את] [
- 3 ב°] [
- 6 על] [
- 7 ס°] [
- 8 ע°°] [

חסרות שורות

- 1 [ועשיתה מגורת זהב טהור מקשה]
- 2 [תעשה את המגורה ירכה וקנה וגביעיה וכפתו] ריה ופרחיה
- 3 [ממנה יהיו וששה קנים יוצאים] מן שני צדיה
- 4 [שלושה מזה ושלושה] מזה שלושה
- 5 [גביעים משוקדים כפתוריה] ופרחיה
- 6 [ה שתי]
- 7
- 8 [שלושה]
- 9 [כול הקנה]
- 10 [מזאות שלושה] ומזאות שלושה
- 11 [ומחתותיה] ומלקחיה כולה ככרים
- 12 [זהב טהור בערב בערב י] בלעירו כול נרותיה ונתתה
- 13 [את המגורה לפני הדביר גופה השולח] ווערכו הכוהנים בני
- 14 [אהרון את הנרות לפני תמי] ד חוקות עולם לדורותמה

חסרות שורות

* טור א הובא בטור ז של המגילה הגדולה || 1 החשבונים או החשבונות || 4-1 [ועשיתה] ... מזה הושלם על פי שמות כה 31-33, עיינו ידן, ב, עמי 30 || 3 מן שני או משני כידן || 4 מזה ידן קורא °°°שה || 5 ופרחיה ידן קורא ופרה וראו קימרון, נוסח, עמי 137 || 10 ומזאות המים והזיין ברורות בשקופית ישנה; ידן קורא [קנאות] || 12 [בלעירו ידן קורא [יאיר]; השו דברי הימים ב יג 11 ||

חסרות שורות

[מז] כְּהֵן [קְטוֹרֶת]] 1
[בגג המזבֵּחַ]] 2
	3
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּה אֲלֵיהֶם] 4
[ולכול המצות אשר] 5
קִוְרַב] נֹת הַכִּבְשִׁים אֲשֶׁר לַעֲוִלָה] 6
[לֹ־ בַתוֹן] [רֹת] 7

חסרות שורות

[בו]] 1
	2
[ת]] 3
[ות עמוד] 4
[לזכרון]] 5
	6
	7
[ה] שַׁעַר יְהוָה] 8
[וְעֵשִׂי] תִּמָּה מֵעַל הַשַּׁעַר] 9
[בְּמִרְאֵם דָּף הוֹלֵךְ תוֹלַע] 10
[ומלמעלה מזה עמודים] 11
[ים ארגמן אדום וראשי] 12
[בה שיש ל] [לה] 13
[א] אֲרָגְמָן וְתוֹלַע] 14
	15
[ומלמעלה ל]] 16
[אבן בתוך ה]] 17

* על התיבות שאינן במהדורת ידן ראו קימרון, נוסח, עמ' 137-138 || 10 בְּמִרְאֵם דָּף ידן במהדורה האנגלית מטיל ספק בקריאה הזאת || 13 שיש חלקי האותיות נראים בתצלומים שונים; ידן קורא [ש של]; ל] [ה] השוו שש לבן מגילת המלחמה ז 10 || 17 ידן מביא בתחילת השורה את התיבה אמה, אך נראה שמקומה בטור יב שוי 16 ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור יא

חסרות שורות

	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
[בים]	8
[בשבתות ובראשי]	9
[החדשים ובאחד לחדש הראי] שון ובחג המצות וביום הנף העומר	10
[ובחג] הבכורים למנחת החטים	11
[ובמועד התירוש] ובמועד היצהר ובששת ימי	12
[קרבן ה] עצים וב[יום הזבחון וביום הכפורים ובחג] ג הסוכות ובלעצרת	13
[החצר הפנימית]	14
[ומחולן]	15
[ועשיתה]	16

חסרות שורות

8-15 בשורות האלה נזכרו כנראה עולות המועדים המוקרבות על המזבח שבחצר הפנימית; במהדורת ידן הוצעה השלמה מפליגה יותר. כאן זוהו עוד תיבות ואותיות ||

טור יב (+ 11QT^b קטע 31 שוי 1-2)*

חסרות שורות

01]	[בְּאִוְ
1]	[זְהַבְ
2]	[ל
3]	[לֹחַ
4	
5]	[וְיָמִין וְאַחֲדֵ מִן
6]	[וְגֹלְ
7]	[וְעֲשִׂיתָהּ מִזְבֵּחַ גֹּבֵה אַרְבַּע אַמּוֹת
8]	[כִּי לְמִדּוֹתָיו יִהְיוּ
9]	[תֹּאמְרוֹת מִדְתּוֹ עֲשֵׂרִים בְּאֵמָה מִפְּנֵה אֶל פְּנֵה, וְאֵמָה
10]	[עֹמְקוֹ וְעֹבֵי קִיר הַמִּזְבֵּחַ שְׁלוֹשָׁה טַפְחִים בְּנוֹי כּוֹלוֹ
11]	[אֲבָנֵי יָם שְׁלֵמוֹת תַּעֲשֶׂה, כּוֹל
12]	[קִירוֹת הַמִּזְבֵּחַ יִהְיוּ תֹאמְמִים [וְיִוְ
13]	[וְקַרְנֹתָיו וּפְנֹתָיו מִמֶּנּוּ יִהְיוּ וּמִזְבֵּחַ נְחוֹשֶׁת תַּעֲשֶׂה לִּי
14]	[אֵמָה עֹמְקוֹ קַרְנֹתָיו וּפְנֹתָיו מִמֶּנּוּ יִהְיוּ
15]	[עֲמוּדִים אַרְבַּעַה עֹבֵי שְׁלוֹשָׁה טַפְחִים וְגֹבֵהַ
16]	[שְׁלוֹשִׁים בְּאֵמָה וְמִן

* פיענוח הטקסט השייך לטור הזה קשה. כאן פוענחו תיבות שלא הובאו במהדורת ידן ויש עוד מקור לשיפור; שיוך התיבות בסוף שוי 5-6 לעמוד הזה אינו וודאי (ראו ידן, לוח *7) ומעל התיבה ואחד (שוי 5) מופיעה בתצלום ישן המילה תולע; גם שיוך האותיות שבשוי 01-4 בעייתי ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור יג (+ 11QT^b קטע 31 שוי 3-5)*

3] לשׁים ^{עליהמה} את
4] א]שׁמותמה
5] הלבּי
01] ללא
1] למען
2] ועשר א]מות
3] תעשה
4] ודלתו]
5] אחד ו]
6] מצופים] ועשיתה]
7] לו שער כ]
8]]
9] והקיר]
10] הדם לעם °] והקרבתה כבשים בני ש]נה
11] תמימים ש]נים ליום את הכבש האחד תעשה בבוקר וּמְנַחְתָּה ע] שרון
12] סולת בלולה] ברובע ההין שמן והקטרתה הכול לריח גיחוח אשה]
13] ליהוה ונסכו יין רבעית ההין]
14] העולה אשר לוא ¹] ואת הכבש השני תעשה בין הערבים]
15] כמנחת הבוקר] כליל תהיה]
16] לוא תא]כל
17] ובימי השבתות תקריבו ¹⁰⁰⁰]

* ההערה לטור יב תקפה גם לטור הזה || 5 אחד ו]] ידין מצרף כאן קטע שנדבק לטור יב. לימין ואחד ל] , ונראה יותר שמקומו בטור יב שוי 5 || 13-10 כבשים ... ההין על פי במדבר כח 3-7 || 14 לוא נראית בבירור בשקופית ישנה || 15-14 על פי שמות כט 41 || 16-15 על פי ויקרא ו 16 || 17 ובימי השבתות על פי במדבר כח 9 ||

חסרות כארבע שורות

- 1 [ואיל' אֶחָד] כבשים בני שנה שבעה תמימים ושעיר אחד לחטאת]
- 2 ומנחה סולת בלולה] ה בשמן שלושה עשרונים סולת בלולה]
- 3 במחצית ההין [שמן ויין לנסך מחצית ההין לפר ושני עשרונים סולת]
- 4 בלולה בשלישית [ההין שמן ויין לנסך שלישית ההין לאיל]
- 5 ולכבש עשרון מנחה] בלולה ברובע ההין שמן ויין לנסך רובע]
- 6 ההין לכבש האחד ל]שבעת הכבשים ולשעיר העזים אשה ריח]
- 7 ניחוח ליהוה ברא]שי חודשיכמה זאות עולת חודש בחודשו]
- 8 לחודשי השנה [אשה] ליהוה
- 9 ובאחד לחודש הראשון] ראש חודשים ראשון הוא לחודשי]
- 10 השנה כול מלאכת עבו]דה לוא תעשו אך אשר יאכל לכול נפש]
- 11 לבד הוא יעשה לכמה] ועשיתמה עולה ליהוה פר בן בקר אחד]
- 12 איל אחד כבשים בני שנה] תמימים [שבעה] ושעיר] אחד לחטאת
- 13 מלבד עולת החודש [ומנחה שלושה עשרונים סולת ב]לולה
- 14 במחצית ההין שמן ויין לנסך מ]חצית ההין לפר האחד ו]שני
- 15 עשרונים סולת מנחה בלולה ב]שלישית ההין שמן [וייין לנסך
- 16 שלישית ההין לאיל האחד ולכבשים ולשעיר העזים עשרון
- 17 [אחד סו]לת מנחה בלולה ברובע ההין שמן [ויין לנסך רביעית]
- 18 ההין לכבש האחד לשבעת הכבשים ולשעיר העזים [

*על שיחזור הטור הזה ראו א' קימרון (1988) IeJ 38 עמ' 44-46; הטקסט הנוסף נראה בתצלומים ישנים || 3 במחצית ידן קורא חצי' || 11 לכמה ידן קורא לכפר] ומציע שיחזור שונה לשו' 10-11 || 13-16 החודש ... שלישית האותיות הנוספות שבשורות האלה (ובשו' 10) נמצאו בקטע שפירסם א' למיר, (1996) RQ17, עמ' 269-274 ||

- 01 [הַמְּ]
- 02 [וְהַקְּרִיבוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ]
- 1 לְפִנֵּי יוֹם וַיּוֹם [פָּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אֵיל אֶחָד כַּבָּשִׂים בְּנֵי]
- 2 שְׁנָה שִׁבְעָה וְשֵׁשׁ עֵיזִים אֶחָד לַחֲטָאת וּמִנְחַת־מָה וּנְסֻכָּה]
- 3 כַּמְשַׁפֵּט הַזֶּה [וּלְמִלּוֹאִים אֵיל אֵיל לְכוֹל יוֹם וַיּוֹם]
- א3 וְסָלִי לַחֵם לְכוֹל אֵילִי [י הַמִּלּוֹאִים סָל אֶחָד לְאֵיל]
- 4 הָאֶחָד וַחֲצוּ אֶת כ [וְלִהְיוּ אֵילִים וְהַסְלִים לְשִׁבְעַת הַיָּמִים לְפָנָי]
- 5 יוֹם וַיּוֹם כַּמְחֻלְקוֹ [תִּיהְיֶה וְאַחֲרָי יִהְיוּ מִקְרִיבִים לַיהוָה]
- 6 עוֹלָה מִן הָאֵיל וְ[אֵת הַחֲלֵב הַמִּכֶּסֶה אֶת הַקֶּרֶב וְאֵת שְׁתֵּי]
- 7 הַכְּלִיּוֹת וְאֵת הַחֲלֵב [אֲשֶׁר עֲלִיהֶמה וְאֵת הַחֲלֵב אֲשֶׁר עַל]
- 8 הַכֶּסֶלִים וְאֵת הָאֵילִי [לְעוֹמֵת עֲצִייהָ וְאֵת יוֹתֵרֵת הַכֶּבֶד]
- 9 וּמִנְחָתוֹ וְנֻסְכּוֹ כַּמְ[שַׁפֵּט וְלִקְחוּ חֶלֶת מִצֶּה אֶחָד מִן הַסֹּל וְחֶלֶת]
- 10 לַחֵם שֶׁמֶן אֶחָד וְרִקִּי [ק אֶחָד וַיִּשְׁמְרוּ הַכּוֹל עַל הַחֲלָבִים]
- 11 עִם שׁוֹק הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר [לִימִין וַיִּנִּיפוּ הַמִּקְרִיבִים אֶת שׁוֹקֵי]
- 12 הָאֵילִים וְאֵת סָלִי הַלֶּחֶם תְּנוֹפֶה [לְפָנָי יְהוָה] וְהָעוֹלָה הִיא
- 13 אֲשֶׁר רִיחַ נִיחֻחַ לְפָנָי יְהוָה [וְהַקְּטִירָי עַל]
- 14 הָעוֹלָה לְמִלָּא עַל נִפְשׁוֹתֶיהָ שֶׁב [עַתָּה יָמֵי]
- 15 וְאֵם הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל יִהְיֶה עוֹמֵד [לְשֵׁרֵת לְפָנָי יְהוָה אֲשֶׁר מִלָּא]
- 16 לְדוֹ לְלִבּוֹשׁ אֶת הַבְּגָדִים תַּחַת אֲבִיהוּ [וַיִּקְרִיבוּ פָּרִים שְׁנַיִם]
- 17 [אֶחָד עַל כּוֹל הָעַם וְאֶחָד עַל בְּנֵי] הַכּוֹהֲנִים [וַיִּקְרַב אֶת אֲשֶׁר]
- 18 לְכוֹ [הַנִּי] וְ[בְרִיאֵשׁ וְנֹה] וְסִמְכוּ וְקָנִי הַכּוֹהֲנִים [יָם אֶת יְדֵיהֶמה עַל]

א3 השיחזור על פי ידין; אין די מקום לכל התוספת הזאת בעותק 11QT^b || 5 יוֹם ראו הערה לשו' 3-7 בטור הבא ||
 5-6 יהיו מקריבים ליהוה עולה זהו נוסח 11QT^b ושם יש מקום לעוד כמה תיבות. ידין משלים את שוק הימין (אמנם לא במקום המתאים). מסתבר שהנוסח שם היה שונה מזה של המגילה, כגון: יהיו מקריבים ליהוה עולה מן האיל את שוק הימין ואת החלב ... ||
 8 עֲצִייהָ = העֶצֶה שלה || 11 [שׁוֹקֵי] ההשלמה של כנה ורמן || 14 לְמִלָּא 11QT^b לְמִלָּא; [יָמֵי] 11QT^b מקום חלק אחרי התיבה || 16 לְלִבּוֹשׁ כמה אותיות שרדו בתצלום הקטע שפירסם למיר הנזכר בהערות לטור יד; [פָּרִים שְׁנַיִם] עדיף על [שני פרים]; השווה כה 16 || 17 [בְּנֵי] הַכּוֹהֲנִים כמה מן האותיות נראות בלוח 8; ידין השמיט את התיבה [בְּנֵי] || 18 בְּרִיאֵשׁ [וְנֹה] 11QT^b בְּרִישׁוֹנָה ||

- 14] [ראאִישׁוּ ואחריהמה ה'כֹּהֵן הַגְּדוֹלִי וְכוּל הַכְּהֹנִים אַחֲרֵי יִשְׁחַטּוּ אֶת]
- 15 הַפְּרִי לְפָנֵי יְהוָה וְלִקְחוּ זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מִדַּם הַפֶּר וּנְתַנּוּ עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֵם]
- 16 מִן הַדָּם וְאֵת הַדָּם] יִשְׂפֹכוּ סָבִיב עַל אַרְבַּע פְּנוֹת עֹזֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ [
- 1] [שִׁמְן הַגֹּהֵן שׁוֹחֵה] [
- 2] וְנָתַנוּ מִן הַדָּם [עַל הַבֹּהֶן לִידֵי הַיְמִנִית וְעַל]
- 3 תֵּנִיךְ הָאוֹזֵן הַיְמִנִית וַיִּזוּ] מִן הַדָּם וּמִן הַשִּׁמֶן עֲלֵיו וְעַל]
- 4 [בְּגִדָיו וַיִּקַּדְשׁ לַיהוָה כֹּל יָמָיו [עַל נַפְשׁוֹת מֵת לֹא יִבֹּא]
- 5 [עַל] אֵב וְאֵם לֹא יִטְמָא כִּי קִדּוֹ [שׁ הוּא לַיהוָה וַיִּקְרַב אֶת]
- 6 הָעֹלֶה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְהַקְטִיר אֵת הַחֶלֶב הַפֶּר חֲטָאת הַרְאִישׁוֹן]
- 7 אֶת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל הַקְרֵב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכֶּבֶד וְאֵת שְׁתֵּי]
- 8 הַכְּלִיֹּת וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֶיהָ [מֵה וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל]
- 9 הַכֶּסֶלִים וְאֵת מִנְחָתוֹ וְאֵת נֶסֶךְ] כֹּפֵר כַּמִּשְׁפָּטָה וַיִּקְטִירוּ הַמִּזְבֵּחַ]
- 10 עֹלֶה הוּא אֲשֶׁר רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וְאֵת בֶּשֶׂר הַפֶּר]
- 11 וְאֵת עוֹרוֹ עִם פְּרָשׁוֹ יִשְׂרֹפוּ מִחוּץ לַמִּזְבֵּחַ הַקֹּדֶשׁ [
- 12 בַּמָּקוֹם מוֹבְדֵל לַחֲטָאוֹת שְׁמֵה יִשְׂרָאֵל וְפֹהֵף עַל רֵאשׁוֹ וּכְרַעְיָיו]
- 13 עִם כֹּל קִרְבָּיו וְשִׂרְפוּ כֹּלֹו שְׁמֵה לְבַד מִחֶלְבוֹ חֲטָאת כֹּהֵן]
- 14 הוּא וַיִּקַּח הַפֶּר הַשְּׁנִי אֲשֶׁר לַעַם וַיִּכְפֹּר בּוֹ] עַל כֹּל עַם]
- 15 הַקָּהֶל בְּדָמֹו וּבְחֶלְבוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לַפֶּר הַרְאִישׁוֹן] כִּן יַעֲשֶׂה]
- 16 לַפֶּר הַקָּהֶל וַיִּתֵּן מִדָּמֹו בְּאֶצְבָּעוֹ עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת]
- 17 דָּמוֹ יִזְרוֹק עַל אַרְבַּע פְּנוֹת עֹזֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֵת] חֶלְבֹו וְאֵת]
- 18 מִנְחָתוֹ וְאֵת נֶסֶךְ וַיִּקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ חֲטָאת קָהֶל הוּא] [

14-16 הקריאה תוקנה על פי יי נחמיאס, מועדים חדשים בלוח המועדים של מגילת המקדש - שיקול מחדש, עבודת גמר באוניברסיטת תל-אביב, תשס"ג, עמ' 19-21 || 15 הפֶּר כתוב בקטע 2 (ידין, לוח *35) || 16 מִן הַדָּם] כתוב בקטע 2 (ידין, לוח *35); יִשְׂפֹכוּ לפני התיבה נותר עור חלק; יש לנסות טכנולוגיות צילום חדשות, שכן זיהוי האות שלפני התיבה הזאת עשוי לסייע בהשלמה ובשיחזור || 1 [שִׁמְן הַגֹּהֵן שׁוֹחֵה] כהצעת כנה ורמן, "על מועדי הכפרה במגילת המקדש", מגילות ד (תשס"א), עמ' 96, ושם שיחזור מלא של הטקסט || 2-4 [עַל הַבֹּהֶן] ... [בְּגִדָיו] הושלם על פי שמות כט 10-21 || 3-7 על הטקסט הנוסף בשורות האלה ראו קימרון, מהדורות (ג), עמ' 240 || 11-12 מִחוּץ] ... [וּכְרַעְיָיו] הושלם על פי ויקרא ד 11-12 || 14 הַפֶּר שימו לב למקום החלק שלפני התיבה הזאת ||

- 1] כֹּהֲנִים וִיתְנוּ עִטָּה [רֹזֶת בְּרֵאשִׁיהֶמָה]
- 2] וְיִשְׁמְחוּ כִּי כּוֹפֵר עֲלִיהֶמָה []
- 3] וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לְהֵמָּה [לְזִכְרוֹן חֻקַּת עוֹלָם]
- 4] לְדַרְדְּרֵתָמָה [וְיִשְׁמְחוּ וְיִשְׂחוּ בּוֹ]
- 5
- 6] וְעָשׂוּ בְּאַרְבַּע עָשָׂר בְּחֹדֶשׁ הָרִאשִׁוֹן [בֵּין הָעֲרֵבִים]
- 7] וְזָבְחוּ לִפְנֵי מִנְחַת הָעֲרֵב יִזְבְּחוּ [הוּ פֹלֵ זָבַח]
- 8] מִבְּנֵי עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה יַעֲשׂוּ אוֹתוֹ וְאֹכְלוּהוּ וְיִלְלֵהוּ
- 9] בְּחֻצוֹת הַקֹּדֶשׁ וְהִשְׁכִּימוּ וְהִלְכוּ אִישׁ לְאוֹהֲלוֹ
- 10] וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ הַזֶּה מִקְרָא יִקְרָאוּ,
- 11] כֹּל מְלֹאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ בּוֹ, הֵג מִצוֹת שִׁבְעַת יָמִים
- 12] לִיהוָה וְהִקְרַבְתֶּמָּה בְּכוֹל יוֹם וְיוֹם לְשִׁבְעַת הַיָּמִים הָאֵלֶּה
- 13] עוֹלָה *לִיהוָה פְּרִים שְׁנַיִם וְאֵיל וְכִבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה
- 14] תְּמִימִים וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת וּמִנְחַת־מָה וְנִסְכָּה
- 15] כַּמִּשְׁפֵּט לְפָרִים וְלֵאלֹהִים וְלִשְׁעִיר וּבִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
- 16] [תַּעֲשׂוּ הֵג] לִיהוָה, כֹּל מְלֹאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ בּוֹ

4 ויש[ישו ב] השוו כא 9, כב 16 || 7 זֹבְחוּ פִירוֹשׁ הַצּוּרָה וְתַחֲבִירָה סְתוּמִים; [פֹּלֵ זָבַח] הִשּׁוּ בַמְדַבֵּר א 20 וְסֵפֶר הַיּוֹבֵלִים
 מֵט 17; יָדִין מִשְׁלִים [בְּמוֹעֵדוֹ] || 8 עֲשָׂרִים הַמִּים נִרְאִית בְּלוּח 8 || 9 הַקֹּדֶשׁ יֵשׁ דִּי מִקּוּם לְשִׁנֵּי אוֹתִיוֹת לְמִילּוֹי הַקֶּסֶר
 וּמִסְתַּבֵּר שֶׁמִּלְכַתְחִילָה נִכְתַּב הַמִּקְדָּשׁ; לְאוֹהֲלוֹ אוֹ לְאוֹהֲלוֹ || 11 כֹּל מְלֹאכֶת הַלְמִיד וְהַמִּים נִרְאוֹת בְּלוּח 8 || 13 *לִיהוָה
 הוֹיִיוּ מוֹסַפֵּת מִתַּחַת לְשׁוּרָה ||

[]	1
[]	2
ברובע היום תעלה, זואת	3
העולה אשר תקריבו אחר עו] לת התמיד	4
ובעשרים וששה בחדש הראשון] שבתון זכרון מקרא קודש	5
כול מלאכה לוא תעשו בו כי אם אוכל א] שר יעשה לנפש	6
והקרבתמה בו עולה ליהוה פר בן בקר אה] ד איל אחד	7
[]	1
[] ושני עשרונים סו] לת מנחה לאיל הזה [ולחם]	2
וקלי ופרמל לוא תואכלו עד עצם היום הזה, והקריבו	3
את [ואת מג] חתה ושעיר עזים לחטאת לפפר	4
על כול עם הקהל ומג] חתו ונסכו כמשפט, עשרון סולת	5
[בלולה בשמן רביעית ההין, ו] יין לנסך רביעית ההין	6
[] ופפר [על כול עם הקהל מכול אשמתם	7
וחטאתם ונסלח [להמה חו] קות עולם יהיה זה להמה	8
[בכול מושבותיה] מה ואחר יעלו את האיל, אחת פעם	9
10 בשינה, ביום הניפת העומר וספרתה	
11 אלכם שבועי שבתות תמימות מיום הביאכמה את העומר	
12 והתנופה תספורו עד ממוחרת השבת השביעית תספורו,	
13 [חמשים] יום והביאותמה מנחה חדשה ליהוה ממושבותיכמה	
14 [חלות] לחם חמין חדש בכורים ליהוה, לחם חטים, שתים	
15 יהל' [ות ל] חם שני עשרונים סולת תהיה החלה האחת	
16 [הביאות ראשי אבות ה] מטות לשבטי ישראל ויקריבו	

7-3 על שילוב הקטע בראש הטור ראו קימרון, מהדורות (ג), עמ' 241-242; והשוו עוד מחלוקות, 4Q513 קטע 3-4 שוי 2 וברכות לימי החדש הראשון, 4Q503 קטע 36 וההערה שם || 2-5 את המילים שנוספו באמצע השורות האלה מצא יודיזקי בתצלום גב טור כא || 7 על כול עם ידן קורא [על עם] || 9 [בכול מושבותיה] מה או [והעלו את הש] עילי || 9-10 אחת פעם בשנה ידן קורא אחי פעם [אחת] || 10 וספרתה הה"א ברורה בתצלום חדש של ברוס וקנת צוקרמן; חלופה פונולוגית של וספרתם || 14 [חלות] לחם על פי ויקרא ז 13, שלא כידן || 14-15 שתים [חלות לחם] ידן קורא שתים [עשרה חלות]; אין הכרע לכאן או לכאן אך העור שנותר בתחילת שוי 15 נותן תקוה שניתן יהיה לשפר את הקריאה באמצעות תצלום מיוחד ||

[אחר עולת הבוקר]	1
[ברצבץ היום יקריבו] את עול[ת הבכורים]	2
[שנים עשר] וכבשים בני שנה]	3
[שנים תמימים ומנחתמה ונסכמה] כמשפט והניפו]ו הכהנים]	4
[אזתמה תגופה ע]ל הלחם] בכורים לכוהנים יהיו ואכלום]	5
[בחצר הפנימית ע]ם הלחם הבכורים ואחר יוכלו הע]ם]	6
[לחם חדש א] ביבות ומלילות והיה היו]ם הזה להמח]	7
[לזכ[רון חוקות ע]לם לדורותם, כול מל אכת עבו]דה לוא]	8
[יעש]ו בו כ]י הג] שבועות הוא וחג בכורים לזכרון לעולם]	9
		10
[וספרתמה לכמה מיום הביאכמה את המנחה חדשה ליהוה]	11
[את] לחם הבכורים שבעה שבועות, שבע שבתות תמימות	12
[תהייתה, ע]ל ממוחרת השבת השביעית תספורו חמשים יום	13
[והקרבת]מה יין חדש לנסך ארבעה הינים מכול מטות ישראל,	14
[שלישית] ההיך על המטה ויקריבו על היין (הזה) ביום הזה	15
[עולה ליהוה שנים] עשר אלים, כול ראשי אלפי ישראל	16

6 [ע]ם הלחם ידין קורא [חד]שה לחם || 7 [א] ביבות ומלילות יגרגרי חיטה לחים, ירוקים או זהובים, ראו קימרון, מילון, עמ' 310-309 || 11 וספרתמה על פי תצלומים חדשים של ברוס וקנת צוקרמן; חדשה = החדשה || 12 שבעה 11QT^b שבע' || 13 יום 11QT^b חסר; אולי הוסף בין השיטין מעל התיבה הבאה || 14 ו[הקרבת]מה 11QT^b כתוב בשוליים || 16 אלים 11QT^b אלים ||

- 5] יקריבום ונסכמה [ע] ליה ומנחתמה כמשפט שנים
- 6 [עשרונים סולת בלולה בשמן שלישית הה] ון שמן לאיל על הנסך הזה
- 7 [ויקריבו עולה פרים שנים איל אחד וכבשים בני שנה שבעה שער
- 8 [עזים אחד להטאת לכפר על כול עם ה] קהל
- 9] ומנחתמה ונסכמה כמשפט לפרים ולאיל
- 10 [ולכבשים ולשעיר העזים אשה ריה ניהוח] ליהוה, ברובע היום יקריבו

- 1 [ואת האילים ואת הנסך ויקריבו שלמים] ביזם הזה אילים ארבעה
- 2 [עשר לזבח וכבשים בני שנה] ארבעה עשר ומנחתמה ונסכמה
- 3 [כמשפט לאילים ולכבשים], אחר העולה יעשום [וזרקו את דמם על
- 4 [המזבח סביב ואת כול] חלבמה יקטירו על המזבח, את כול
- 5 [החלב המכסה את הקרב] ואת כול החלב אשר על הקרבנים
- 6 [ואת יותרת הכבד עם] הכליות יסירנה ואת החלב אשר עליהמה
- 7 [ואת אשר על הכסלים ואת האליה לעומת העצה ויקטירו]
- 8 [את] כול אלה [על המזבח] עם מנחתמה ונסכמה אשה ריה ניהוח
- 9 [לפני יהוה] ותקרב כול מנחה אשר קרב עמה נסך כמשפט,
- 10 [וכול מנחה] אשר קרב עליה לבונה או חרבה יקמוצו ממנה את
- 11 אזורתה ויקטירו על המזבח ואת הנותר מהמה יוכלו בחצר
- 12 הפנימית, מצות ואל כלום הכוהנים, לוא תאכל חמץ, ביום ההוא תאכל
- 13 ולוא תבו [א עליה] השמש ועל כול קורבנכמה תתנו מלח ולוא תשבות
- 14 [בר] ית מלח [לעול] ם וירימו ליהוה תרומה
- 15 תנופה מן האילים ומן הכבשים את שוק הימין ואת החזה ואת
- 16 [הלחיים ואת הקבה] ואת האזורע עד עצם השכם ויניפו אותמה תנופה

*הטקסט החסר בתחילת הטור הושלם על פי טור כג || 5 [ע] ליה ידין קורא [א] לים || 7 [ויקריבו] ... [וכבשים] ים על פי במדבר כח 27 || 7-8 שער ... [ה] קהל על פי כח 4-7 || 9 כמשפט נתלתה שלא במקומה (מעל למילה ונסכמה) || 1 ואת חמש או שש תיבות חסרות לפני המילה הזאת || 2 [לזבח] קריאה חדשה || 3-4 אחר ... חלבמה התיבות האלה נראות בתצלום אינפרא-אדום, ראו קימרון, נוסח, עמ' 140 || 9 ותקרב ידין קורא והקריבו || 12 יוא כלום או יואכלום; האותיות האחרונות נראות בלוח *11 1 || 13 תשבות ידין קורא תשבות]ת שלא כתחביר || 14 [לעול] ם 11QT^b 'עולם || 15 האילים 11QT^b [הא] לים; אולי הייתה יו"ד תלויה בחסר שמעל לשורה || 16 תנופה כתובה בשוליים באותיות קטנות ||

טור כא (+ 11QT^b ה)

- 1] לפני יהוה, לפניהם י' היה שוק התרומה וחזה
- 2 [התנפה ולראשית יתנו את האזרוע] ת והלחיים והקבאות למנות
- 3 [והיה להמה חוק עולם מאת בני ישראל] אל ואת השכם הנשאר מן האזרוע
- 4 [יתנו ללויים והיה להמה מאת העם ל] חוק עולם להמה ולזרעמה
- 5 [אחד יוציאם אל בני ישראל ונתנו] שרי האלפים [מן] האילים ומן
- 01] הכבשים איל
- 1 [אחד כבש אחד לאהרון ו]ל] בנן, ולבני לוי איל אחד כבש אחד
- 2 [ולכול המטה איל] אחד כבש אחד, לכול המט[ות שנים עשר]
- 3 [שבטי ישראל וא]לום בחצר החיצונה לפני יהוה [אחד ישתו]
- 4 [מן התירוש, הפניהם י] שתו שמה ראישונים והלויים [שניים]
- 5 [ואחריהמה ישתו כול בני ישראל, נשיאי הדגלים בר]אי] שונ[ה]
- 6 [ונשיא העדה ברו]א] שם ואחריהמה כול העם מגדול ועד [קטן]
- 7 [יחלו לשותות יין חדש] ולאכול ענבים ובוסר מן הגפנים [בן]
- 8 [ביום הזה יכ]פ]ר על [התירוש וישמחו בני ישראל לפני יהוה
- 9 [חוקות] עולם לדורת[ם] בכול מושבותיהמה ושמחו ביום הזה
- 10 במועד[ם] ולנסך נסך שכר יין חדש על מזבח יהוה שנה בשנה
- 11
- 12 וספרתמה לכם מיום הזה שבעה שבועות שבע פעמים תשעה
- 13 וארבעים יום שבע שבועות תהיינה, עד ממחרת השבת
- 14 השביעית תספורו חמשים יום והקרבתמה שמן חדש ממשבות
- 15 מטות בנ[י] ישראל, אל, מחצית ההין אחד מן המטה, שמן חדש כתית
- 16 [ויקריבו את ראשית ה]יצהר על מזבח העולה, בכורים לפני יהוה

2 [ולראשית] על פי כב 9 || 3 [היה] ... [ישר] אל השור שמות כט 28 || 5 הושלם על פי כב 11 || 1 [ל] בנן על הטקסט הנוסף בתחילת הטור ראו קימרון, עוד קריאות, עמ' 31-32 || 4 ראישונים 11QT^b ראישונים || 5 בר [אי] שונ[ה] 11QT^b ברישנה || 6 [ונשיא העדה ברו]א] שם הושלם על פי סרך העדה ב 20; כנה ורמן מתעלמת מן השייך שאינה בטוחה בתצלומים הקיימים ומשלימה [כול שרי האלפים] || 7 ולאכול ענבים ובוסר ידין קורא [ולוא יאוכ]ל[ן] כול ענב פ[ר]ן ב[ן]סר || 9 לדורת[ם] ידין קורא לדורות[ם]; יש לבדוק אם נראית יו"ד תלויה באחורי טור כב בתצלומים שנעשו לאחר עבודת הניקוי || 10 במועד[ם] נראית בבירור בתצלום ישן, ידין, לוח 8; ולנסך אם ההשלמה נכונה יש לפרש וינסכו || 11 11QT^b מקום חלק אחרי בשנה || 12 וספרתמה התייור ושרידי המים נראים בתצלום ישן, ידין, לוח 8, אך מקומן אינו ידוע || 15 מטות בנ[י] על פי לוח 8 ||

[]	1
[ם אֵלִים שְׁנַיִם	2
[עֲשֹׂר וְשַׁעֲרֵי עֲזִים אֶחָד לְחֵטְאָת לְכַפֵּר] רְבוּ עַל כּוֹל הָעֹדָה לְפָנַי	3
[יְהוָה] ° בְּשֶׁמֶן הַזֶּה מַחְצִית הַהֵיךְ	4
[כַּמֵּן] שֹׁפֵט, עוֹלָה הַיָּאָה אִשָּׁה רִיחַ	5
[גִּיחֻחַ לְפָנַי יְהוָה	01
[וּמִן] הַשֶּׁמֶן הַזֶּה יִבְעִירוּ בְּנֵי רֹוֹת בְּהַ]עֲלוֹתָם אֹוֹתָם	1
[וַיִּקְרְבוּ עֲלֶיהָ] ׀ שְׂרֵי הָאֵלֶּפֶת] יָם עִם נְשִׂאֵי הַדְּגָלִים שְׁלֵמִים	2
[אֵלִים אַרְבַּעַה עֲשֹׂר וְכַבֵּ] שִׁים אַרְבַּעַה עֲשֹׂר] וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ]	3
[כַּמֵּן שֹׁפֵט] לְאֵלִים וְלִכְבָּשִׁים וְשַׁחֲטוּ בְּנֵי לֹוִי אֶת הָאֵלִים וְהַכְּבָשִׁים]	4
[וְזָרְקוּ הַ] כֹּוֹהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן אֶת דָּמָם [עַל מִזְבֵּחַ הָעוֹלָה סְבִיב]	5
[וְאֵת כּוֹל] חֶלְבֵּמָה יִקְטִירוּ עַל מִזְבֵּחַ הַ]עֹלָה כַּמֵּן שֹׁפֵטָהּ וְאֵת]	6
[מִנְחָתָהּ] וְנִסְכָּהּ יִקְטִירוּ עַל הַחֶלְבִּי]ם, אִשֵּׁי הַזֹּאת רִיחַ]	7
[נִיחֻחַ] לְ יְהוָה וַיִּרְיֻמוּ מִן הָאֵלִים וּמִן הַכְּבָשִׁים]	8
[אֶת שׁוֹק הַיַּמִּין וְאֶת חֹזֵי הַתְּנוּפָה, וְלִרְאִשֵׁיתָ] אֵת הָאֲזֹרָע וְאֵת]	9
[הַלְחִיִּים וְאֶת הַקְּבָה, לְכֹוֹהֲנִים יְהִיָּה לְמִנְהָ כַּמֵּן שֹׁפֵטָהּ, וְלִלְוִיִּים]	10
[אֶת הַשֶּׁכֶם, אַחַר יוֹצִיאֹוֹם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִתְּנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכֹוֹהֲנִים]	11
[אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד וְלִלְוִיִּים אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד וְלְכֹוֹל מִטָּה]	12
[וּמִטָּה אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ אֶחָד וְאֶכְלוּם בַּיּוֹם הַזֶּה בַּחֲצַר הַחִיצוֹנָה]	13
[לְפָנַי יְהוָה חֻקוֹת עוֹלָם לְדוֹרוֹתֵיהֶם שְׁנָה בְּשָׁנָה, אַחַר]	14
[יֹוֹאכְלוּ וַיִּסּוּכוּ מִן הַשֶּׁמֶן הַחֲדָשׁ וּמִן הַזֹּתִים כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפְּרוּ]	15
[עַ] לְ כּוֹל יִשְׂרָאֵל לְפָנַי יְהוָה פַּעַם אֶחָת בְּשָׁנָה וַיִּשְׁמְחוּ]	16
[כּוֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכוֹלָ] מוֹשְׁבֹוֹתֵיהֶם	9

2 הַדְּגָלִים על פי כא 5 || 3-5 האותיות הנוספות בתחילת שוי 3-5 נראות בתצלום ממוקד, ראו קימרון, נוסח, עמי 140; ומנחתמה במ"ם סופית וה"א תלויה בין השיטין; ונסכמה הסמ"ך מתוקנת משיין || 5 [ה] כֹוֹהֲנִים 11QT^b תלוי בין השיטין || 8 ההשלמה על פי כ 15 || 9 חזי = תָּזָה || 10 כַּמֵּן שֹׁפֵטָהּ 11QT^b מקום חלק אחרי התיבה הזאת ||

טור כג (+ 11QT^b ו + 4Q365 קטע 23 שוי 4-11)*

- 4 [וידבר יהוה אל מושה לאמור צו את בני ישראל לאמור בבואכמה אל הארץ אשר]
- 5 [אנכי נותן לכם לנחלה וישבתם עליה לבטח תקריבו עצים לעולה]
- 11 [אחר מועד היצהר יקריבו את העצים]
- 12 [למזבח השני] עשר משות ישראל והיו המקריבים ביום הרישון]
- 13 [מטות לוי] ויהודה וב[יום השני משות בנימין ובני יוסף]
- 1 [וביום השלישי ראובן ו[שמ] עון וביום הרביעי יששכר]
- 2 [וזבולון וביום החמישי גד ו[אשר ובין] הששי הן ונפתלי]
- 3 [ויקריבו על העצים עולה ליה] וה [
- 4 [אשר עירי עזים שנ]ים להטאת לכפר]
- 5 [בהמה על בני ישראל ומנחת]מה ונסכמה כמ[שפט וביאו עולה]
- 6 [פר אחד איל אחד כב]ש אחד בן שנתו]
- 7 [תמימים, לפול]טה ומטה שנים עשר בני יעקוב]
- 8 [ויעשו ברו]ע הים על המזבח אחר עולת הת[מיד ונסכה]
- 9 [ויקרב הכוהן הגדול את] עולת הלויים]
- 10 לראשונה ואחריה יקטיר את עולת מטה יהודה וכא[שר הוא]
- 11 מקטיר ושחטו לפניו את שעיר העזים לראשונה והעלה את
- 12 דמו למזבח במזרק ונתן מדמו באצבעו על ארבע קרנות מזבח
- 13 העולה ועל ארבע פנות עזרת המזבח וזרק את דמו על יסוד
- 14 עזרת המזבח סביב ואת חלבו יקטיר המזבח, החלב המכסה את
- 15 הקרב ואת אשר על הקרבים ואת יותרת הכבד עם הכליות
- 16 יסירנה ואת החלב אשר עליהמה ואת אשר על הכסלים ויקטר
- 17 הכול על המזבח עם מנחתו ונסכו אשי ריח ניחוח ליהוה ואת

* הטקסט של 4Q365 נמצא בקטע 23 שעיקרו תיאור קורבן העצים. מהדיריו (סוי"ט) כללו אותו בתורה המעובדת משום שאין לו די מקום בחסרים שבכתבי היד של מגילת המקדש. מה עוד שלפני הצו להקרב קורבן העצים נמצאת החתימה ללוח החגים שאחרי חג הסוכות שלא כסדר שבמגילת המקדש שתיאור קורבן העצים בה תוכף לתיאורי חגי הביכורים. כאן הובא רק הטקסט שלאחר החתימה. הוא הובא באותיות חלולות אדומות. וזאת לצורך שיחזור החסר במגילת המקדש. הרי צפוי שלפני תיאור קורבן העצים תהיה כותרת מתאימה. הטקסט המלא של הקטע מובא בעותק 4Q365, כרך ג עמי 123 || 12 **למזבח**] 4Q365 חסר || 13 **מטות** 4Q365 חסר || 1 **וביום הרביעי** [וביום הרביעי] || 2 **ונפתלי** 11QT^b מקום חלק אחרי המילה || 8 [ב]ע הים האותיות נראות בתצלום ישן ובלוח *12; אין די מקום להשלים ה[ים] || 9 **ויקרב** על פי תצלום אחורי המגילה ותצלום ישן של פניה; ידן קורא ה[קרי]ב || 11 את (השנייה) ברורה בתצלומים ישנים || 12 ונתן מדמו מקצת האותיות נדבקו לאחורי המגילה, ראו לוח *12 טור ב || 13 יסוד הדליית נדבקה לאחורי המגילה ||

חסרות שש שורות

- 1 [וערכו לראישונה]את הראוש[ואת הפדר]
- 2 [ואחר יערכו את שתי הזרועות]את ואת הש[כפ]
- 3 [ואחריהמה את]החזה עם ה[שוק אשר]
- 4 [לימין ורחצו במים את הקרב ואת ש[ת]י הכרעים ויק[טירו] את
- 5 [הפול על המזבח עולה ליהוה עם מנ[ח]ת שמונו ונסך]יינו [
- 6 [ו]ההין ינסך [ע]ל הבשר לריח[ן] גיהוה אשי[ן]
- 7 [ליהוה]וכה יעשו לפר[ן] ו[ן] פר ולאיל ואיל ול[כבש] וכבש[ש]
- 8 וארביה לבד יהיו[ן] ו[ן]מנחתה ונסכה עליה חוקות עולם
- 9 לדורותיכמה לפני יהוה
- 10 ואחר העולה הזואת יעשה עולת מטה יהודה לבד, כאשר
- 11 עשה לעולת הלויים כן יעשה לעולת בני יהודה אחר הלויים
- 12 וביום השני יעשה עולת בנימין לראישונה ואחריה
- 13 יעשה עולת בני יוסף, יחד אפרים ומנשה וביום השלישי יעשה
- 14 את עולת ראובן לבד ואת עולת שמעון לבד וביום הרביעי
- 15 יעשה עולת יששכר לבד ועולת זבולון לבד וביום החמישי
- 16 יעשה עולת גד לבד ועולת אשר לבד וביום הששי

5-1 את הראוש ... [ליהוה] על פי ויקרא א 8-10 וצוואת לוי, 4Q214 קטע 2 || 8 ומנחתה כתובה על שני קטעים שרק אחד מהם צורף במהדורת ידן; השני נראה בשקופית ובה התיבות שנוספו בשו' 6-7 || 10 כאשר הרי"ש נראית בלוח 13 1; התיבה הזאת והתיבה שמתחתיה נראות יפה בשקופית ישנה של טור כג || 13 יעשה שרידי הה"א נראים בשקופית ישנה ||

[יקריב ע]ל המזבח]	1
[תודות]	2
[וְזָבַח! וְדָשׁ הַשְּׂבִיעִי בְּאֶחָד		3
[לְחֹדֶשׁ יִהְיֶה לְכַמָּה שַׁבְּתוֹן, יוֹם זָבַח תְּרוּעָה, מִן קָרָא קוֹדֶשׁ יִהְיֶה		4
[הַיּוֹם הַזֶּה לְכַמָּה, יוֹם שְׂמֵחָה] הוּא לְפָנֵי יְהוָה וְהָקָן רִבְתָּמָה בּו עוֹלָה		5
[לִיהוָה פֶּר אֶחָד אֵיל [אֶחָד כַּבְּשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַע] וְשַׁעִיר עִזִּים]		6
[אֶחָד לַחֲטָאֹת וְ]מִנְחַת־מָה וְנִסְכֵיהֶמָה כַּמִּשְׁפָּטִים] הָרִיחַ נִיחֹחַ לְפָנֵי		7
[יִהְיֶה לְבַד מִעוֹלָת]ת הַתְּמִיד וְעוֹלַת הַחֹדֶשׁ, אַחַר [תַּעֲשׂוּ אֵת הָעוֹלָה]		8
	הַזֹּאת בְּשִׁלִּישֵׁי הַיּוֹם, הוֹקֹת עוֹלָם לְדוֹרוֹתֵיכֶם [מָה בְּמוֹשְׁבוֹתֵיכֶם פִּי]		9
	תִּשְׂמַחוּ בַיּוֹם הַזֶּה, לֹא תַעֲשׂוּ בּו כּוֹל מִלֹּאכַת עֲבֹדָה, שַׁבְּתוֹן יִהְיֶה		10
	לְכַמָּה הַיּוֹם הַזֶּה וּבַעֲשֶׂרָה בַחֹדֶשׁ הַזֶּה		11
	יוֹם כַּפּוּרִים הוּא וְתַעֲנּוּ בּו אֵת נַפְשׁוֹתֵיכֶם כִּי כּוֹל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא		12
	תַּעֲנֶנָה בַעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרַתָּה מִעַמִּיהָ וְהִקְרַבְתָּמָה בּו עוֹלָה		13
	לִיהוָה פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד כַּבְּשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שְׁבַע] (תְּמִלִּיִם) שַׁעִיר		14
	עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאֹת, לְבַד מִחֲטָאֹת הַכַּפּוּרִים, וּמִנְחַת־מָה וְנִסְכָּמָה		15
	כַּמִּשְׁפָּטִים לְפָר לְאֵיל וּלְכַבְּשִׂים וּלְשַׁעִיר, וְלַחֲטָאֹת הַכַּפּוּרִים תִּקְרִיבוּ		16
	אֵלִים שְׁנַיִם לְעוֹלָה, אֶחָד יִקְרִיב הַכּוֹהֵן הַגָּדוֹל עָלָיו וְעַל בֵּית אֲבִיהוּ		

* ידן מביא בראש הטור הזה את 11QT^b טור ז (= קטע 13) שהובא במהדורתנו בראש טור יח, עיינו שם || 7 ועולת האותיות הראשונות שרדו באחורי המגילה || 8 בשלישית התייזו נראית בשקופית ישנה של הטורים כג-כד ||

חסרות אחת עשרה שורות*

- 3] ונתן הכהן הגדול על[
- 4 [שני השעירים גורלות,] גורל אח[ליהוה וגורל אחד לעזזאל]
- 5 ושחטו את השעיר אשר על[ה עליו הגורל ליהוה וקבל הכהן]
- 6 את דמו במזרק הזהב אשר בידו ועשה לד[מו כאשר עש]ה לדם
- 7 הפר אשר לו וכפר בו על כול עם הקהל, ואת חלבו ואת מנחת
- 8 נסכו יקטיר על מזבח העולה ואת בשרו ואת עורו ואת פרשו
- 9 ישרופו אצל פרו, חטאת הקהל הוא וכפר בו על כול עם הקהל
- 10 ונסלח להמה ורחץ את ידיו ואת רגליו מדם החטאת ובא אל
- 11 השעיר החי והתודה על רואשו את כול עוונות בני ישראל עם
- 12 כול אשמתמה לכול חטאתמה ונתנמה על רואש השעיר ושלחו
- 13 לעזזאל המדבר ביד איש עתי ונשא השעיר את כול עוונות

* גוי"ט משבצים כאן את 11QT^b קטע 26 ובו כתוב (בשלוש שורות): [ה'ל' ... וקריבו על ה] [ש' עיר ע] || 5 ושחטו ידן קורא [ששחש; הווי"ו נעתקה אל אחורי המגילה || 6 [עש]ה לדם האותיות נדבקו לאחורי המגילה || 7-10 האותיות שבסוף השורות האלה ברורות בתצלומים ישנים || 12 אשמתמה כנראה כתיב חסר במקום אשמותמה; חטאתמה כנראה צורת רבים ||

חסרות עשר שורות*

01	ן	את דמן	ן
02	ן	אשי ריח ניהון ה הוא לפני יהוה	ן
1	ן	והקרבן תם ביום הווא	ן איל אנהד
2	ן	על כל בני ישראל ונסלח להמה	ן
3		אחר יעשה את הפר ואת האיל ואת הכבשים פמשפטמה	
4		על מזבח העולה ונרצתה העולה לבני ישראל, חוקות עולם	
5		לדורותמה, פעם אחת בשנה והיה היום הזה להמה לזכרון	
6		ולוא יעשו בו כול מלאכה כי שבת שבתון יהיה להמה, כול האיש	
7		אשר יעשה בו מלאכה או אשר לוא יתענו בו ונכרתו מתוך	
8		עממה, שבת שבתון מקרא קודש יהיה לכמה היום הזה	
9		וקדשתמה אותו לזכרון בכול מושבותיכה ולוא תעשו כול	
10		מלאכה	ובחמשה עשר יום לחודש הזה

* אולי יש לצרף לכאן את הטקסט הנראה בלוח 44 ובו כתוב (בארבע שורות, תשיעית עד שלוש עשרה מן השוליים התחתונים):
 [ו]שרפו באש] ... [וקבל מ]מורק את [דמו] ... [בני ישראל] אל ... [הימ]ן [] || 1-02 אשי ... [] [ל ה] [] במהדורת ידן מובא הטקסט הזה
 בתחילת הטור הבא, אבל בשקופית ישנה הוא מופיע בעמוד הזה; האותיות לפ והתיבות שמעליהן נראות בשקופית ישנה של טור
 כח || 2 על כול בני ברור בשקופית ישנה || 5 והיה ידן קורא יהיה; השוו קימרון, קריאות, עמי 170 || 6 כול
 (השנייה) ידן קורא וכול ||

חסרות תשע שורות

- 1 הַכְּבָשִׁים] [על
- 2 המזבח, אשי ריח' נִיחָה] [ה לַפְּנֵי יְהוָה] [וביזם]
- 3 השני פרים שנים עשר [אי] לַיּוֹם שְׁנַיִם כְּבָשִׁים אַרְבַּעַה]
- 4 עֶשֶׂר וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת, וּמִנְחַת־מֶמֶה וְנֶסֶךְ מֶמֶה
- 5 כַּמִּשְׁפֵּט־מֶמֶה לַפְּרִים וְלֵאלֹהִים וְלִכְבָּשִׁים לְשַׁעִיר, אִשָּׁה
- 6 רִיחַ נִיחֹחַ הוּא לַיהוָה וּבֵיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
- 7 פְּרִים עֶשְׂתֵּי עֶשֶׂר אֵלִים שְׁנַיִם כְּבָשִׁים אַרְבַּעַה עֶשֶׂר
- 8 וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת וּמִנְחַת־מֶמֶה וְנֶסֶךְ כַּמִּשְׁפֵּט לַפְּרִים
- 9 לֵאלֹהִים וְלִכְבָּשִׁים וְלְשַׁעִיר וּבֵיּוֹם הָרִבְעִי
- 10 פְּרִים עֶשְׂרִי־הָ אֵלִים שְׁנַיִם כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבַּעַה עֶשֶׂר
- 11 וְשַׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת וּמִנְחַת־מֶמֶה וְנֶסֶךְ לַפְּרִים

5 לשעיר ידן קורא [ו]לשעיר ובכרך ג הוא קורא לשעיר. מעיון בשקופית ישנה נראה שאין די מקום לווייו || 11 לפרים ידן משחזר את כל הטקסט החסר הנמשך לטור כט, עיינו בהערות שם ||

חסרות תשע שורות

- 01 [מְלֵאכָת]
- 02 []
- 03 [כַּבְּשִׁים שְׂבָעָה]
- 1 ונסכמה] לפר לאיל ולכבשים ולשעיר כמשפטמה]
- 2 אלה [מועדי יהוה מקראי קודש אשר תצומה לכול בני יש]ראל
- 3 לעלות עולה] ומנחה זבח ונסכים כמשפטט]בבית אשר אשכין
- 4 שמי עליו [ויקריבו ב] עולת] יום, כתורת המשפט הזה,
- 5 תמיד מאת בני ישראל, לבד מנדבותמה לכול אשר יקריבו
- 6 לכול נדריהמה ולכול מתנותמה אשר יביאו לי לרצון להמה
- 7 ורציתם והיו לי לעם ואנוכי אהיה להם לעולם ושכנתי
- 8 אתמה לעולם ועד ואקדשה [את מ]קדשי בכבודי אשר אשכין
- 9 עליו את כבודי עד יום הבריה אשר אברא אני את מקדשי
- 10 להכינו לי כול הימים, כברית אשר כרתי עם יעקוב בבית אל

* הטקסט החסר בתחילת הטור הזה נסמך כנראה על במדבר כט 25-37, ראו ידן, ב, עמ' 90; הקריאה וההשלמה כאן שונות מאלה של ידן, ראו קימרון, מהדורות (ג), עמ' 242 || 2-3 על קריאת השורות הללו ראו קימרון, שם || 4 עולת] ידן קורא עולות [דבר יום], ראו קימרון, נוסח, עמ' 141-142) || 6 נדריהמה ידן קורא נסכיהמה; והתיבה ברורה במגילה עצמה; השוו ויקרא כג 38 וקימרון, נוסח, עמ' 142 || 9 הבריה ידן קורא הברכה, ראו מבואות א, עמ' 101-102 ||

חסרות שתיים עשרה שורות

[	תי ואקדש]ה	]	1
[	מל°°]	]	2
[	מעל°° מסבה]	]	3
[	עשות ועשית]ה בית	]	4
מ	עלות מ°°ל שני] השע[רים אשר בבית אשר תבנה לשים שמי	ע	5
ע	ליו ועשיתה בית מסבה צפון להיכל בית מרובע	ע	6
מ	פנה אל פנה עשרים באמה לעומת ארבע פנותיו, רחוק מקיר	ה	7
ה	היכל שבוע אמות במערב צפון ועשיתה רחב קיר ארבע	א	8
מ	מות, עולה ישר מהפרוזד הזה, כהיכל ותוכו, ממקצוע אל מקצוע	ש	9
ש	תיים עשה מה, ועמוד בתוך באמצעו מרובע, רחבו ארבע	א	10
א	מות לכול רוחותיו ורחב המסבה עולה מעלות ארבע מות	ע	

* טורי המגילה נדבקו זה לזה והטקסט של הטורים השונים אינו ניתן להפרדה. מקצת הטקסט מופיע על פני המגילה ומקצתו על אחוריה. העור חסר רק בראש הטור ויש תקוה לגלות בתצלומים חדשים את הטקסט שאינו נראה על העור שנותר בעזרת טכנולוגיות צילום חדשות || 4 מעלות ולא למעלות; לשים שמי היו"ד של שמי נראית בתצלום של פני המגילה ואילו שאר האותיות נעתקו לגב המגילה ונראות בלוח 44; ראו קימרון, מהדורות (ג), עמ' 243 || 5 בית מסבה ידן קורא את מסבה; וכן לכאורה בתצלומים אבל במקור ניכר שהאל"ף נעתקה מן התיבה הזואת שבטור לא שוי 8, ראו מבואות א, עמ' 97; מן המילה בית נותר רק חלקה הקדמי של התי"ו || 6 רחוק ידן קורא ורחוק || 8 עולה ישר מהפרוזד התיבות הללו נראות בלוח 44, 4; השוו טור לה שוי 10; הזה או [מד]ה || 10 אמות ... אמות ידן קורא אמות לכול רוחותיו] [ת אשר מסיב עולה מעלות א] ; עולה כנראה חלופה פונטית של העולה ||

טור לא (+ 11QT^b ח)

חסרות תשע שורות

1] ת°[
2] ת' השער
3] ש[*המשוּחָה
4] הכוהן המשנה
5] ° [°°° [הפוחן הג' דול
6	ובעלית הבית הזה תעשה שע'ר פתוח לגג ההיכל ודרך עשוי
7	בשער הזה (א)לפרוֹר ההיכל אשר יהיו באים בו לעלית ההיכל,
8	כול בית המסכה הזאת צפו זהב, קירותיו ושעריו וגגו מבית
9	ומחוץ ועמודו ומעלותיו ועשה ככול אשר אנוכי מדבר אליכה
10	ועשיתה בית לכיור נגב מזרח, מרובע לכול רוחותיו, אחת ועשרים
11	אמה, רחוק ממהזבֵחַ חמשים אמה, ורחב הקיֹר שלוש אמות וגבה
12	עשרים אמה ושלשה שְעָרִים עשו לה מהמזרח ומהצפון
13	ומהמערב ור' חב השערים ארבע אמות וגובהמה שבע ר' ר'

3 [ש] *המשוּחָה מתחת לחייית נראים שרידי אות אחרת ואחריה היא ואפשר ששתיהן אינן שייכות לכאן ויש לקרוא [הכוהן] המשיח; ידין לא זיהה את האותיות || 6 ודרך שרדה בגב המגילה || 7 (א)לפרוֹר ידין קורא (אל פתח [גג], הקריאה המוצעת ברורה בשקופית || 8 צפו כנראה ציווי לנוכחים, השוו ועשה שלהלן || 9 ומחוץ ידין קורא [מ]בחון; ועשה ידין קורא ועשית]ה || 11 וגבה = וְגָבָה, ראו קימרון Grammar עמ' 59-60 || 12 ושלשה שְעָרִים השוו לג 10; שְעָרִים ידין קורא ושְעָרִים]; לה אולי כינוי לזכר, כתיב הכינוי לנסתר בה"א מצוי בכמה חיבורים מקומראן ||

חסרות שבע שורות

[שלוש אמות]	1
[2
[שלוש]	3
[יהמה]	4
	ועשיתמה מזבח עולה ו[נ]יתמה לו סוכב עשרים	5
	[ושמונה באמה לחטאות ול]אשמים לכפר על העם ובעלות	6
	[הפוחנים] למנחותם להקטיר על המזבח	7
	העולה] רות [ו[חלונות תעשו בקיר הבית	8
	הזה בת]ים [אמה לאמה ומצ] רחב [אמה וגובהמה	9
	מן הארץ ארבע אמות [מ]צופות זהב אשר יהיו מניחים עליהמה	10
	את בגדיהמה אשר יהיו באים אליהם למעלה מעל בית הכיור]י	11
	בבואם לשרת בקודש ועשיתה תעלה סביב לכיור אצל מכונתו	12
	הולכת לתחת הכיור ומחלה יורדת למטה אל תוך הארץ אשר	13
	יהיו המים נשפכים והולכים אליה ואובדים בתוך הארץ ולוא	14
	יהיה נוגעים בהמה כול אדם כי מדם העולה מתערב במה	15

5 סוכב כהצעת יודיצקי; זהו שם עצם הידוע מספרות חז"ל ומארמית, תרגום של פרכב שמות כז 5 || 6 אשמים ידן קורא אשמתם; ובעלות נראה יותר מן ובעלות]ם || 7 למנחותם על פי תצלום חדש; ידן קורא לכ...; להקטיר ידן קורא ולהקטיר || 8 וחלונות תעשו קריאה חדשה, השוו ו 8, לעיל, עמי 146, ולהלן לג 11 || 9 בת] [אמה לאמה ומצ] [קריאתו של ידן שונה || 10 מניחים ידן קורא בטעות מניחים]ש]ם בשל הידבקות האותיות פעמיים לאחורי המגילה || 11 באים חסר במהדורת ידן; אליהם ידן קורא [בה]ם; מעל בית ידן קורא בטעות מעל לבית בשל הידבקות האותיות פעמיים לאחורי המגילה || 12 מכונתו קריאה חדשה של האותיות הלא ברורות שנדבקו לאחורי המגילה; ידן קורא ביתו והתעלה], עיינו במאמרו של יוסף פטריך הנזכר במבוא, עמי 520, הערה 46 || 13 לתחת ידן קורא [מבית]; ומחלה ידן קורא למחלה; למטה ידן קורא [פוש]טת ||

חסרות שבע שורות

1] יהי הכהן[נִים באים]	[
2] זבעת אשר[[
3] זמם ואת[[
4] ופושטים את הבגדים[אשר עליהמה ומני[הים בחלונות אשר	[
5] בתוך קיר[בית הכיור ומתכסים בשלמ[ות בד לבן כי בהמה[[
6] יהי ב[אִים אל בֵּית הכיור ויוצאים בהמה אל[החצר התיכונה ולוא[[
7] יהיו מקדשים את עמִי בבגדי הקודש אשר [ישרתו בהמה[[
8	ועשיתמה בית למזרח בית הכיור כמדת [בֵּית הכיור[,	[
9	רחוק קירו מקירו שבע אמות, וכול בנינו ומקרותיו [כבֵּית הכיור[,	[
10	ושנים שערים לו מצפונו ומדרומו זה נוכח זה, כמדת שער בית	[
11	הכיור, וכול הבית הזה כולו קירו עשוי חלונים פנימה אטומים,	[
12	שתי אמות רוחבמה בשתי אמות, וגובהמה ארבע אמות,	[
13	מדולתים, בתים לכלי המזבח, למזרקים ולקשואִי ¹³ ולמחתות	[
14	ולכוננות הכסף אשר יהיו מעלים במה את הקרבים ואת	[
15	הרגלים על המזבח] ובכלותמה לקטיר

1 [הכהן]נִים קריאה חדשה || 4-5 השוו טור לב שו' 8 || 5 בשלמ[ות בד'] יבגדי בדי || 6 אל בֵּית הכיור ויוצאים בהמה ידין קורא אליהמה והיוצאים מהמה; הכתב נדבק פעמיים לאחורי המגילה וקריאתו מצריכה מאמץ רב || 9 רחוק ידין קורא [רחוק]; °ול ידין קורא [כול] || 10 שער או שער[ין] כידין || 13 ולקשואִי ידין קורא ולקשואִי¹³; ראו קימרון Grammar עמ' 127-128 || 14 ולכוננות 'כלי מכלי המזבח', ראו א' קימרון, "כוננה = כלי מכלי המזבח", תרביץ נב (תשמ"ב), עמ' 133 || 15 לקטיר חלקי אותיות נדבקו לאחורי המגילה = להקטיר, ראו קימרון Grammar עמ' 178-180 ||

חסרות שבע שורות

- 1 [מצו]פִּים בלוח נחו[שת
- 2 [° ובין העמוד לע[מוד
- 3 []אֲשֶׁר בֵּין הָעֲמֻדִים]
- 4 []וּמַבְרִיאִים אֵת [הַפְּרִים אֶל תּוֹךְ הַגִּלְגָּל לִים
- 5 [הַגִּלְגָּלִים וּמַחְבְּרִים אֶת הַגִּלְגָּלִים וְאֵ]]
- 6 ואוסרים אֵת קֶרְנֵי הַפְּרִים אֶל הַטְּבָעוֹת וְ] [בְּטְבָעוֹת
- 7 אַחַר יֵהִיוּ טוֹבְחִים אוֹתָמָה וְיֵהִיוּ כּוֹנְסִים אֹתָ] [פּוֹל הַדָּם] בְּמִזְרְקוֹת
- 8 וְזוֹרְקִים אוֹתוֹ עַל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וּפּוֹתָחִים
- 9 אֶת הַגִּלְגָּלִים וּמְפָשִׁיטִים אֶת עוֹרוֹת הַפְּרִים מֵעַל בְּשַׂרְמָה וּמִנְתָּחִים
- 10 אוֹתָמָה לְנִתְחִיהֶמָה וּמוֹלַחִים אֶת הַנְּתָחִים בַּמֶּלַח וּמִרְחֲצִים אֶת
- 11 הַקְּרָבִים וְאֵת הַכְּרָעִים וּמוֹלַחִים בַּמֶּלַח וּמְקַטִּירִים אוֹתָמָה עַל
- 12 הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל הַמִּזְבֵּחַ, פֶּר וּפָר וְנִתְחִיו אֲצִלוּ וּמִנְחַת סוֹלֶתוֹ עֲלִיו
- 13 וַיֵּינן נִסְכּוֹ אֲצִלוּ וּמִמֶּנּוּ עֲלִיו וְהַקְּטִירוּ הַכּוֹהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן אֶת הַכּוֹל
- 14 עַל הַמִּזְבֵּחַ אֵשׁ רֵיחַ נִיחֹחַ לִפְנֵי יְהוָה
- 15 וְעֲשִׂיתָהּ שְׁלֹשׁוֹת יוֹרְדוֹת מִן מִקְרַת שְׁנֵי עֶשֶׂר הָעֲמֻדִים

1 [מצו]פִּים האותיות נראות בלוח *19; ידן קורא [] נים || 4 הַפְּרִים ידן לא זיהה את האותיות; תוֹךְ נראית באחורי המגילה; ידן קורא בין ם) || 5 וּמַחְבְּרִים ידן קורא וסוגרים || 6 קֶרְנֵי ידן קורא רָאשֵׁי || 9 וּמְפָשִׁיטִים ידן קורא וּפָשִׁטִים; ראו קימרון, קריאות, עמי 165; מֵעַל בְּשַׂרְמָה ידן קורא בטעות מעל לבשרמה בשל הידבקות האותיות פעמיים לאחורי המגילה || 15 מִקְרַת = תְּקַרְת ||

1	[אל קודש]ש הקודש[ם]	[
2	אותה כול איש אשר לוא	[
3	תהיה, כול איש אשר לוא	הק]ודש
4	[ה ממנה וכול] איש מבני ישראל אשר יביא אותה ו	הוא אין
5	הוא כוהן יומת וכול איש מה[פוחנים בני אהרן] אשר יביא	
6	אותה והוא אין הוא לבוש בב[גדי הקודש או אשר] לוא מלא את	
7	ידיו גם המה יומתו ולוא יחלל[ן את מק]דש אלוהיהמה לשאת	
8	עוון אשמה למות וקדשת(מה) את סביב למזבח ולהיכל ולכיוור	
9	ולפרור והיה קודש קודשים לעולם ועד	
10	ועשיתה מקום למערב ההיכל סביב, פרור עמודים עומדים	
11	לחטאת ולאשם, מובדלים זה מזה, לחטאת הכוהנים ולשעירים	
12	ולחטאות העם ולאשמותמה ולוא יהיו מערבים כולו אלה	
13	באלה כי מובדלים יהיו מקומותמה זה מזה למען לוא	
14	ישוגו הכוהנים בכול חטאת העם ובכול אלי אשמות לשאת	
15	חטא אשמה והעוף על המזבח יעשה, התורים	

* השורות הראשונות פגועות ורוב הכתב שבהן נעתק לאחורי המגילה והשאיר שם רושם כפול. הקריאה המוצעת היא תוצאה של מאמצים גדולים לזהות את חלקי הטקסט ולהתאימם זה לזה. נעשה שימוש בתצלומים משובחים אך כדאי לצלם את פני הטור ואת אחורי טור לו בטכנולוגיות צילום חדשות המאפשרות לגלות כתב שאינו נראה לעין || 2 אותה קריאה חדשה; הכינוי לנסתרת כאן ובהמשך חוזר אולי אל המילה [קטורת] || 4 ממנה קריאה חדשה; ההשלמה על פי שוי 5-6 || 5 מה[פוחנים] קריאה חדשה || 6 אותה קריאה חדשה; לוא ידין קורא [בה]מה || 8 סביב נראית בבירור בתצלום אחורי המגילה שצילמו ברוס וקנת צוקרמן || 9 ולפרור ברורה בתצלום הנ"ל || 14 חטאת כנראה צורת ריבוי; אלי אשמות ידין קורא אלו אשמות אך מתרגם 'rams', על הקריאה המועדפת ראו א' קימרון, "שלוש הערות לנוסחה של מגילת המקדש", תרביץ נא (תשמ"ב), עמ' 136-137 ||

01 [וּבְנֵי הַיְזוּמָה] [

חסרות שבע שורות

1	] א[
2	] שְׁעָרִים [וּוּוּוּ
3	] ל מן המקצוע
4	עַד פְּנַת הַשַּׁעַר [עֲשָׂרִים וּמֵאָה בְּאֵמָה ו] הַשַּׁעַר רָחֵב אַרְבָּעִים
5	אֵמָה לְכוֹל רוּחוֹתָיו כְּמֵ [וְהָהָאָת] וְרוּחֵב קִירָו שֶׁבַע אַמּוֹת
6	וְגִזְבֵּהוּ חֲמֵשׁ [וְאַרְבַּעִים בְּאֵמָה עַד פֶּ] קָרַת גָּזוּ וְרוּחֵב תְּאִיָּו שֶׁ
7	וְעֲשָׂרִים בְּאֵמָה מִמְּקָצוֹעַ אֶל מְקָצוֹעַ וְהַשַּׁעַרִּים הַבָּאִים בְּמָה
8	וְהַיּוֹצֵאִים בְּמָה רוּחֵב הַשַּׁעַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה בְּאֵמָה וְגִבְהַמָּה
9	שְׁמוֹנֶה וְעֲשָׂרִים בְּאֵמָה מִן הַסֹּף עַד הַמְּשַׁקּוֹף וְגִבְהַ
10	הַמְּקָרָה מִן הַמְּשַׁקּוֹף אַרְבַּע עֶשְׂרֵה בְּאֵמָה, וּמְקוּרָה כִּיּוֹר
11	אֲרוֹ מְצוּפָה זֶהָב טְהוֹר וְדִלְתוֹתָיו מְצוּפוֹת זֶהָב טוֹב
12	וּמִפְּנַת הַשַּׁעַר עַד הַמְּקָצוֹעַ הַשְּׁנַי לַחֲצַר עֲשָׂרִים
13	וּמֵאָה בְּאֵמָה וְכִכָּה תִּהְיֶה מֵת כּוֹל הַשַּׁעַרִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
14	לַחֲצַר הַפְּנִימִית וְהַשַּׁעַרִּים בָּאִים פְּנִימָה אֶל תּוֹךְ הַחֲצַר

4 עַד הַעֵיִן נִרְאִית בְּתַצְלוּם אַחֲרֵי הַמְּגִילָה שֶׁצִּילְמוּ בְּרוֹס וְקִנְתַּי צוֹקְרֵמֶן || 5 אֵמָה נִרְאִית בְּתַצְלוּם הַנִּיִּל; רוּחוֹתָיו יִדְּיָן קוֹרָא רוּחַ וְרוּחַ, וְהַקְּרִיאָה הַמְּתוֹקֶנֶת בְּרוּרָה בְּשִׁקּוּפִית קְדוּמָה וּבְמְגִילָה עֲצֻמָּה || 6 [קָרַת] הַקּוּיָּף אֵינָה מֵתֵאִימָה לְשִׁרְיָדִים; תְּאִיָּו אוֹ תוֹיָן] || 9 הַסֹּף הַצּוּרָה שֶׁלְּפָנֵי הַתִּיקוֹן הִיא אוֹלֵי צוּרָה חֲלוּפִית אוֹ חֲלוּפָה פְּנִיטִית שֶׁל סָף || 10 כִּיּוֹר = כְּיּוֹר, רֵאוּ קִימְרוֹן Grammar עִמ' 327-328 ||

חסרות שבע שורות

01	[מִמֶּנִּי]
1	[הִנֵּנוּ]
2	[ייף] חֲדָשׁ מֵהַגִּנּוֹת לְכוֹל הָעַלְמִים
3	[וְאַפְרוּרִי] תְּבִנָּה בֵּין אַרְבַּעַת מְקַצְעוֹת
4	[קִידָה] צֶרֶף הַפְּנִימִית לְעִזְרַת הַמַּזְכָּח אֲשֶׁר [יְהִיוּ אֲזַכְרֶיהֶם]
5	[שְׁמַחָה] תּוֹכְחֵי שְׁלַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְמַעַלְהָ מִהַפְּרוּרִים
6	[עֲשֵׂה] פְּנִיּוֹת הַפְּרוּרִים הַתְּחִתּוֹן עֲשׂוּיִם וְזָהָב
7	הַמְּעַלּוֹת אֲצִלְ [קִידָה] הַשְּׁעָרִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵי הַשַּׁעַר
8	וְעִשִּׂיתֶמָּה בְּחֲצָרֵי שְׁמַחָה בְּתוֹכָהּ מוֹשְׁבוֹת לְכוֹהֲנִים וְשׁוֹלְחָנוֹת
9	לְפָנֵי הַמּוֹשְׁבוֹת בַּפְּרוּרִים הַפְּנִימִי אֲצִלְ קִידָה הַחֲצָרֵי הַחִיצוֹן
10	מִקּוֹמוֹת עֲשׂוּיִם לְכוֹהֲנִים לְזִכְרֵיהֶם וְלְבָכּוּרִים וּלְמַעֲשְׂרוֹת
11	וְלִזְבָּחֵי שְׁלַמִּיהֶמָּה אֲשֶׁר יְהִיוּ זוֹבָחִים וְלוֹא יִתְעַרְבוּ זְבָחֵי
12	שְׁלַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּזָבָחֵי הַכוֹהֲנִים
13	וּבְאַרְבַּעַת מְקַצְעוֹת הַחֲצָרֵי לְעִשׂוֹת לְהַמָּה מְקוֹם לְכִירֵי
14	אֲשֶׁר יְהִיוּ מִבְּשָׁלִים שְׁמַחָה אֵת זְבָחֵיהֶמָּה, אֵת הַחֲטָאוֹת

* אין די נתונים להשלמת הטקסט החסר בתחילת הטור || 2 [ייף] או [שמן]; בלוח *25 נראים שרידי אותיות; העל [ה] השוו כא 7-6 || 4 [קיד] השוו שוי 9; [אזכרתי] או זבחי, השוו שוי 11 || 5 זכחי או זכח || 6 עש אפר שהאותיות האלה נעתקו מהמילה עשויים שבסוף השורה || 7 המעלות שלוש האותיות הראשונות נראות בתצלום אינפרה-אדום ישן בשוליים השמאליים ומקומן אינו וודאי; קריאתו של ידן [מב] שלות אינה מתאימה להקשר || 8 בחצרי שמה ידן קורא בחצרי שמה || 13 לעשות ולא עשית [ה] כידן; מקום 11QT^b תלוי בין השורות || 14 את קורא [ו]את; החטאות או החטאת ||

טור לח (+ 4Q365a קטע 2 א + 11QT^b י) *

06] יבשלו במקצ' שמות [

חסרות שבע שורות

1	[		]	
2	[	רא]שיתמה	]	
3	[	אשר]יהיו אוכלים שמה	]	
4	[	לדגן לתירוש וליצ'הר	]	
5	[	רישית בני ישראל]זביום הבכורים לפר'י	]	
6	]	לשמאול שער המערב]את' [ראשית פרי ארצמה, את התאנים	]	
7	]	והרמונימ וכול' [עץ אשר ויאלל ו]לימין השער הזה מנחת הקרבנות	]	
8	]	הבאה [עליה לבונה ולשמאול שער הצ' פון מנחת האשמ]ת הקנאות	]	
9	]	ולימ'ין ה] שער הזה כול 'מנחה ושעירי' החטאת אשר יקריבו בני'	]	
10	]	ישראל] , שמה יהיו אוכלים [את ח]טאות העוף ולתורים ולבני היונה	]	
11				
12	]	ועשיתה' הצ'ר שנית סובבת את החצר הפנימית, רחוב מאה באמה	]	
13	]	ואורך לרוח הקדם שמונים וארב' מאות באמה וכנה רוחב ואורך לכול	]	
14	]	רוחותיה, לנגב ולים ולצ' צפון ורוחב קירה ארבע אמות וגובה שמונה	]	
15	]	ועשרים באמה, ותאים עשויים לקיר מחוץ ובין התאו לתאו שלוש	]	

* לקריאה חדשה של הכתוב בעמוד הזה ראו א' קימרון, עוד קריאות, עמ' 33-34; השלמת הטקסט של 4Q365a על פי הטקסט של המגילה מלמדת שהטקסט של 4Q365a היה קצר יותר בשוי' 6, 9, 14 ו-15 של המגילה || 06 המזרחי בשורות החסרות שבהמשך צוינו מקומות הבישול והאכילה בצד מזרח ובצד דרום של החצר הפנימית || 3 שמה על פי יודיצקי || 4 [בימי] או אט; ידין קורא כאן ויואל ולא התברר לי מניין היא. גם המקום צר מהכילה; **לדגן לתירוש ול'יצהר** 4Q365a **לדגן וליצהר** || 6 **לשמאול** ידין קורא אצל; **התאנים** ידין קורא [ה]ענבים || 7 **יאכל** ידין קורא יבוא; השוו טוביה א 7; **הקרבנות** תוקן מן **הקרבנים** || 8 **הבאה** ידין קורא היאה; **האשמ]ת הקנאות** שילוב כתבי היד בעייתי, ואולי יש לשחזר בעותק 4Q365a [ומנח]ת הקנאות ולהניח שבמגילה היה נוסח מעין מנחת האשמ]ת והקנאות] || 10 **ח]טאות** ידין קורא התבואות || 12 **סובבת את החצר** ידין קורא סב]ב[חצר]; האותיות ברורות בתצלום שנעשה לאחר ניקוי אחורי המגילה || 14 - לט 10 **לנגב ... והצי** לטקסט הזה אין די מקום בעותק 4Q365a שוי' 10; כנראה הטקסט שם היה חסר או קצר יותר || 15 מחוץ תוקן מן בחוץ; **התאו לתאו** 4Q365a **תו לתו** ||

10 אמות וחצי

חסרות שבע שורות

1	[מ]זת הש[עריים]	[.....]
2	[עד מקרת הגג]	[.....]
3	[ודלתותיה]	[.....]
4	מזופה זהב[יבואו אל] החצר הזואת כול	
5	קהל עדת[ישראל וכול הגר אשר יילד]בתוכם דור רביעי מנ	
6	עשרים שנה[ולמעלה וכאשר יבואו] להשתחות לפני כול עדת בני	
7	ישראל[מבין עשרים שנה ולמעלה] לוא תבוא בה אשה וילד עד יום	
8	אשר ישלים חוק על[ומי ונתן פדיון] נפשו ליהוה מחצית השקל	
9	לזכרון במקדש, עשרים גרה השקל	
10	וכאשר ישאו ממנו את מחצית השקל יתנוהו לי אחר יבואו, מבן	
11	עשרים שנה ולמעלה, ושם העשרים אשר לחצר הזואת על שמות	
12	בני ישראל, שמעון לוי ויהודה *בקדם מזרח, ראובן יוסף ובנימין לנגב	
13	דרום, יששכר זבולון וגד לים, דן נפתלי ואשר לצפון, ובין שער לשער	
14	מדה, מן פנה למזרח צפון עד שער שמעון תשע ותשעים באמה והשער	
15	שמונה ועשרים באמה ומשער הזה עד שער () לוי תשע ותשעים	
16	באמה והשער שמונה ועשרים באמה ומשער לוי עד שער יהודה	

* הקריאה כאן שונה מאוד מקריאתו של ידין (ובמיוחד מן המהדורה העברית); ראו קימרון, נוסח, עמ' 144-145; הטקסט הנוסף בשו' 4-6 נראה היטב בשקופית ישנה || 6 לפני = לפני || 8 השקל ידין מוסיף חוק עולם אולם באמת אלה אותיות של חוק על[ומי] שנדבקו לאחורי המגילה || 10 יבואו או יבוא || 11 שנה ... שמות קריאת ידין שונה מאוד || 12 *בקדם או לקדם; שרידי למייד נראים על פני המגילה אך על אחורי טור מ נראית ביית || 14 והשער הרייש משונה; אולי נוספה בידי מגיה || 15 ומשער הזה עד שער () הביטוי ומשער הזה אינו תקין וניכר שהטקסט תוקן, שכן התיבה השנייה צמודה לתיבות שלפניה ושלאחריה ובהמשך יש מחיקה; על פי העניין צריך להיות ומשער שמעון עד שער לוי ונראה שהסופר דילג למשפט ומשער לוי עד שער יהודה ואחר כך תיקון תיקון חלקי; ידין סבור שהסופר תלה את השם שמעון אולם בתצלומים אין הדבר נראה חוץ משריד של אות לא במקום המתאים; תשע ותשעים העיין של תשע זעירה והווייו של ותשעים דקה; נראה ששתי האותיות תוקנו ||

01	[הכהן]
1	[הגדול מאחיו אשר מלא את ידו] ללבוש את הב[גדים תחת אביו ואשר]
2	[יזצק על רואשו שמן המשו] ה'ה להיות נשי א'ת[ת אהרון לוא יבוא]
3	[שמח] בני ישראל ולוא ימות[ולוא יכלו]
4	[בני אהרון לבוא מן החצ]ר הזאת לשער הצרות[המקדש]
5	[] וועשיתה חצר שלישיית[סובבת את החצר]
6	[התיפונה] [] ולבנותיהמה ולגרים אשר נולדו עד דור[
7	רכיעי (ב)שראל ורוחב סביב לחצר התיכונה שש מאות א'מה
8	באורך כאלף ושש [מאות] אמה מפנה לפנה, לכול רוח ורוח כמדה הזאות
9	למזרח ולנגב ולים ולצפון ורוחב הקיר שבע אמות וגובה תשע
10	ורבעים באמה ותאים עשויים בו ולשעריו מחוץ לעומת המוסד
11	עד עטרותיו, שלושה בו שערים במזרח ושלושה בדרום ושלושה
12	לים ושלושה לצפון ורוחב השערים חמשים באמה וגובהמה שבעים
13	באמה ובין שער לשער[מדה] שלוש מאות וששים באמה, מן הפנה עד
14	שער שמעון ששים ושלוש מאות באמה ומשער שמעון עד שער לוי
15	כמדה הזאת ומשע לוי עד שער יהודה כמדה הזאת ששים ושלוש

01-3 [הכהן] ... ימות הושלם על פי ויקרא כא 10-12, שמות כט 29 וטור טו שוי 15-16; בקסר שבסוף שוי 2 ובתחילת שוי 3 עמד כנראה איסור חמור שבגינה הכוהן הגדול חייב מיתה. אפשר שנאסר עליו להיכנס לחצר התיכונה בבגדי הקודש (עיינו בכתובים שידין מציין בפירושו) ואפשר שנאסר עליו לצאת מן החצר הפנימית על פי הכתוב בויקרא כא 12 || 2 נשיא תח[ת] ידין קורא משרת[ים]; השימוש במונח נשיא כאן נסמך על במדבר יז 17-18; א' חבס הבחינה שבשירות עולת השבת המונח נשיא משמש בשכנות לכהונה ולשם ראש || 4 הזאות האליף נדבקה לאחורי המגילה; ידין קורא הזואת || 6 ולבנותיהמה 4Q365 ובנותיהמה; נולדו ב'שראל ידין קורא נולדו להמה; המילה בישראל כתובה על קטע שצורף לכאן במהדורת ידין || 6-7 ידין לא פיענח את הכתוב בסופי השורות האלה || 9 ולנגב כקריאת יודיצקי || 10 ורבעים = וארבעים, ראו קימרון Grammar עמ' 111; בו ולשערי ידין קורא בין לשערי || 15 ומשע ידין קורא ומשע[ר] אך אין די מקום לרייש ||

- 1] ומשער בנימין עד פנת המ[ע'ר ב
- 2 [שלוש מאות וששים באמה וככה מן הפנה]הזואת
- 3 עד ש[ער יששכר שלוש מאות וששים ב]אמה ומשער
- 4 יששכר [עד שער זבולון ששים ושלוש] מאות באמה
- 5 ומשער זב[ולון עד שער גד ששים ו]שלוש מאות
- 6 באמה ומש[ער] ג' [עד פנת הצפון] שלוש מאות
- 7 וששים באמה [ו]מ'ן הפנה הזואת עד
- 8 שער דן שלוש מאות וששים באמה וככה משער דן עד
- 9 שער נפתלי ששים ושלוש מאות באמה ומשער נפתלי
- 10 עד שער אשר שלוש מאות וששים באמה ומשער
- 11 אשר עד פנת (שע) המזרח(ה) שלוש מאות וששים באמה
- 12 ויוצאים השערים מקיר החצר לחוץ שבע אמות
- 13 ולפניסה באים מקיר החצר שש ושלושים באמה
- 14 ורוחב פתחי השערים ארבע עשרה באמה וגובהמה
- 15 שמונה ועשרים באמה עד המשקוף ומקורים
- 16 באדשכים עץ ארז ומצופים זהב ודלתותיהמה מצופות
- 17 זהב טהור ובין (ע)שער לשער תעשה פנימה נשכות

6 ע'ד נראה בתצלום של ברוס וקנת צוקרמן || 7 באמה 4Q365a אין מקום חלק אחרי התיבה || 11 (שע) המזרח(ה) ידין קורא (של) המזרח; נראה שהסופר כתב תחילה שער מזרח ותיקן המזרח במחיקת שתי האותיות הראשונות והאות האחרונה שבצירוף ובהפיכת הרי"ש לה"א; 4Q365a מזרח(ה) || 13 ולפניסה 4Q365a ולפנימה; באים 4Q365a תלוי || 15 עד המשקוף 4Q365a עד (המשקוף ומן) המשקוף || 17 טהור 4Q365a טהור תוקן טוב; פנימה תנו דעתכם לצורת המ"ם ||

טור מב (+ 4Q365a קטע 2 ב)

- 7] וחדרים ופרורים],
- 8 רוחב ה'דר עשר באמה ואורכו עשרים באמה וגובהו ארבע' [עשרה באמה ומקורה באדשכים]
- 9 עצ ארו ורוחב הקיר שתים אמות ולחוצה מזה הנשכה, ר' [וחב הנשכה עשר באמה ואורכה]
- 10 עשרים באמה, והקיר שתים אמות רוחב ו' [גובהה ארבע עשרה באמה ומקורה באדשכים]
- 11 עצי ארו ופתחה שלוש אמות רוחב °
- 1] של' ש' אַמ' [ות]
- 2] ג'וֹבָה המשקוף ופ' [רוריהמה]
- 3] מדה אחת] לכול הנשכות ולחדריהמה
- 4 ופר'וֹרִי'המָה] [פולמה יהי ר' חב עשר אמות ובין שער
- 5 לשער ת' [עשה שמונה] עשרה נשכה, וחדריהמה
- 6 שמונה עשר
- 7 ובית מעלות תעשה אצל קירות השערים, בתוך
- 8 הפרור עולים מסבות לתוך הפרור השני ולשלישי
- 9 ולגג, ונשכות בני'ת וחדריהמה ופרוריהמה, כתחתונות
- 10 שניות ושל' שיות כמדת התחתונות ועל גג השלישית
- 11 תעשה עמודים ומקורים בקורות מעמוד אל עמוד,
- 12 מקום לסוכות, גבהים שמונה אמות והיו הסוכות
- 13 נעשות עליהמה בכול שנה ושנה בחג הסוכות לזקני
- 14 העדה לנשיאים לראשי בתי האבות לבני ישראל
- 15 ולשרי האלפים ולשרי המאיות אשר יהיו עולים
- 16 ויושבים שמה עד (ע) ה'לות את עולת המועד אשר
- 17 לחג הסוכות שנה בשנה, בין שער לשער יהיו

7 [חדרים] המשך רצוף של הטור הקודם || 1 [של' ש' אַמ' ות] על פי תצלום אחורי המגילה שצילמו ברוס וקנת צוקרמן || 2 ג'וֹבָה על פי התצלום הני"ל; ידן קורא ע'ד; ופ' [רוריהמה] ידן קורא ופ' [תחה] וסובר שהיא חופפת למילה פתחה 4Q365a שוי 11, ונראה יותר שהשורה הזאת חופפת לשורה 1 במגילה || 4 ופר'וֹרִי'המָה נראית בנגטיב || 10 ושל' שיות היו"ד הראשונה חסרה ואין רואים במקום סימנים של דיו, לא על פני המגילה ולא על אחוריה ||

- 1] ה' לשש[ת ימי המעשה]
- 2] בימי השבתות ובימי [החודש]
- 3] [ובימי חג המצות] ובימי הבכורים לדגן לתירוש
- 4] וְלִיצְהָרָה וּבִימֵי הָעֲצִים, באלה הימים יאכל ולוא יניחו
- 5 ממנו שנה לשנה אחרת כי ככה יהיו אוכלים אותו
- 6 מחג הבכורים לדגן החטים יהיו אוכלים את הדגן
- 7 עד השנה השנית עד יום חג הבכורים והיין מיום
- 8 מועד התירוש עד השנה השנית עד יום מועד
- 9 התירוש, והיצהר מיום מועדו עד השנה השנית
- 10 למועד יום הקרב שמן חדש ל' מזבח וכול אשר
- 11 נותר ממועדיהמה יקדש, באש ישרף לוא יאכל עוד
- 12 כי קדש והיושבים במרחק מן המקדש דרך שלושת
- 13 ימים כול אשר יוכלו להביא יביאו, ואם לוא יוכלו
- 14 לשאתו ומכרוהו בכסף והביאו את הכסף ולקחו בו דגן
- 15 ויין ושמן ובקר וצאון ואכלוהו בימי המועדים ולוא
- 16 יואכלו ממנו בימי המעשה לאונמה כי קודש הוא
- 17 ובימי הקודש יאכל ולוא יאכל בימי המעשה (ל'מי)

4] [ובימי ה'עצים] במועד קורבן העצים || 4-5 יניחו ממנו שנה קריאה חדשה, ראו קימרון, נוסח, עמ' 145 5 שנה לשנה משנה לשנה || 10 על המזבח מתוקן מן למזבח || 12 והיושבים השוו דברים יד 24 ואילך || 14 ומכרוהו ידן קורא ימכרוהו; על ההכרעה בין הקריאת ראו קימרון, קריאות, עמ' 172 || 17 (ל'מי) ידן קורא (בימי) ||

[יושבים]	1
[אשר בתוך העיר למזו]רח	2
	והלקתה את [פול הנשפות משער]	3
	שמעון עד שער יהודה יהיו לכוהנים [בני אהרן]	4
	וכול ימין שער לוי ושמאלו לבני אהרון אחיכה תחלק,	5
	שמונה ומאה נשכה וחדריהמה ושתי סוכותיהמה	6
	אשר מעל הגג, ולבני יהודה משער יהודה עד	7
	הפנה, ארבע וחמשים נשכה וחדריהמה והסוכה	8
	אשר מעלהמה, ולבני שמעון משער שמעון עד הפנה	9
	השנית נשכותמה וחדריהמה וסוכתמה, ולבני ראובן	10
	מן המקצוע אשר אצל בני יהודה עד שער ראובן,	11
	שתים וחמשים נשכות וחדריהמה וסוכתמה, ומשער	12
	ראובן עד שער יוסף לבני יוסף לאפרים ולמנשה,	13
	ומשער יוסף עד שער בנימין לבני קהת (ב)נ(י) הלויים,	14
	ומשע בנימין עד פנת המערב לבני בנימין, מן הפנה	15
	הזאת עד שער יששכר לבני יששכר, ומשער	16

1	יה[י]ן באים	[שִׁמְּוֹ]
2	שבעים ומאתים נשכה	[אֵא וכליהמה לִּו]
3	וכאשר י[הי]ה בא המש[מר] לְעִירֵי ה[שני יהיה בא לשמאול] [ובבואו]	
4	יצא הרישון מְעִירֵי וְלֹא יְהִי מֵתֵעֲרָבִים אֱלֹהֵי בַּאֵלָה וְכִלְיָהֶמָּה וְצֵא	
5	משמר אל מקומו וחנו זה בְּאֵ וזה יִוצֵא ליום השמיני ומטהרים את	
6	הנשכות וזאת אחרי זאת מְלַעַת תצא הראישונה ולוא תהיה שמה	
7	תערובת ואיש כי יהיה לו מקרה לילה לוא יבוא אל	
8	כול המקדש עד אשר ישלים שלושת ימים וכבס בגדיו ורחץ	
9	ביום הראישון, וביום השְלִישִׁי יכבס בגדיו ויחַץ ובאה השמש, אחר	
10	יבוא אל המקדש ולוא יבואו בנדת טמאתמה אל מקדשי וטמאו	
11	ואיש כִּיָּא ישכב עם אשתו שכבת זרע לוא יבוא אל כול עיר	
12	המקדש אשר אשכין שמי בה שלושת ימים כול איש עור	
13	לוא יבואו לה כול מיהמה ולוא יטמאו את העיר אשר אני שוכן	
14	בתוכה כי אני יהוה שוכן בתוך בני ישראל לעולם ועד	
15	וכול איש אשר יטהר מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו ויכבס ביום	
16	השביעי בגדיו ורחץ את כול בשרו במים חיים, אחר יבוא אל עיר	
17	המקדש, וכול טמא לנֶשׁ לוא יבואו לה עד אשר יטהר וכול צרוע	
18	ומנוגע לוא יבואו לה עד אשר יטהרו וכאשר יטהר והקריב את	

1 יה[י]ן ידן קורא ומ[שער]; לשיחזור שונה ראו ויי, עמי 77 || 2 וכליהמה נראה בלוח *130 1 || 3 י[הי]ה בא המש[מר] מופיע על קטע שלא זוהה || 4 מְעִירֵי ידן קורא מִיָּן || 7 תערובת יטומאה; מקרה לילה השוו דברים כג 11; מקרה יטומאת קריי, ראו קימרון, מילון, עמי 299-300 || 10 וטמאו חלופה פונולוגית של וטמאו || 11 כִּיָּא 11QT^b כי || 12 ימים 11QT^b המים הסופית מתוקנת מנויך || 18 יטהרו הדיו שמעל הווייו אולי מסמנת מחיקה ||

טור מו (+ 11QT^b יב-ג)*

- 9 [הטאתו ביום השמיני יקרב אל הטהרה בתוך עיר המקדש, ר]ק לוא יבוא אל המקדש
 10 [ולוא יוכל מן הקודשים ובבוא השמש ביום השמיני מן הקודשים] יוכל ואל המקדש [יבוא]

חסרות כארבע שורות

01] מכוּנה שלנחשת [למכונה

1] שר ה' [כולו אשר לו]א ישכון

2 עוף טמא על מקד[שי אשר בחצר הפנימית] על גגי השערים [אשר]

3 לחצר החיצונה וכול[עוף טמא לוא ירד ל]היות בתוך מקדשי לעולם

4 ועד כול הימים אשר אני ש[ו]כן בתוכם

5 ועשיתה רובד סביב לחוץ מחצר החיצונה רחב

6 ארבע עשרה באמה על פי פתחי השערים כולמה ושתים

7 עשרה מעלה תעשה לו אשר יהיו עולים בני ישראל אליו

8 לבוא אל מקדשי

9 ועשיתה חיל סביב למקדש רחב מאה באמה אשר יהיה

10 מבדיל בין מקדש הקודש לעיר ולוא יהיו באים בלע אל תוך

11 מקדשי ולוא יחללוהו וקדשו את מקדשי ויראו ממקדשי

12 אשר אנוכי שוכן בתוכמה

13 ועשיתה להמה מקום יד חוץ מן העיר אשר יהיו יוצאים שמה

14 לחוץ לצפון המערב לעיר, בתים ומקורים ובורות בתוכמה

15 אשר תהיה הצואה יורדת אל תוכמה^{10א} תהיה נראה לכול, רחוק

16 מן העיר שלושת אלפים אמה ועשיתה

17 שלושה מקומות למזרח העיר מובדלים זה מזה אשר יהיו

18 באים המצורעים והזבים והאנשים אשר יהיה להמה מקרה

* צירוף 11QT^b קטע 22 לשורות 01-3 נעשה על פי העניין || 9 [הטאתו] המשך רצוף של הטור הקודם; המקדש שלוש האותיות האחרונות כתובות בשוליים בכתב דק || 10 יוכל גויט קוראים הכול; [יבוא] על פי ויקרא יב 4 || 01 מכוּנה גויט קוראים] כֵּה || 1 ישכון ידן קורא יעוף; האותיות נראות בבירור בשקופית ישנה || 2 [על] שרד בתצלום אינפרה אדום ישן ולפניו שרידי אותיות || 5 רובד משטח בראש מדרגות || 7 מעלה ימדרגותי || 9 חיל יחפירי || 13 מקום יד השוו דברים כג 13-14 || 15 נראה = נראה, בינוני נקבה; לכול ילמישהו || 17-18 יהיו באים הגירסה בשורה הראשונה של 11QT^b בעייתית: מלכתחילה נכתב שם באים ובשוליים הימניים נוסף יהו; גויט קוראים והבאים ||

טור מז (+ 11QT^b יג)

[3]]	לילה
4	רחוק מן העיר ש]ל] ושת אלפים אמה	[
5	וכול ע]ריהמה יהיו טהורות	ומכול ערות
6	דבר ומצ]רעת	[
7]	[
8	וחמל]תי עליכמה	[
1]	והורדתי את הגשם בעתו
2]	ויהיו רק ל]מעלה ולוא למטה
3	ויהיו עריהמה טהורות וש]פנתי שמי בתוכי]מה לעולם והעיר	
4	אשר אקדיש לשכין שמי ומקדשי בתוכי] תהיה קודש וטהורה	
5	מכול דבר לכול טמאה אשר יטמאו בה, כול אשר בתוכה יהיה	
6	טהור וכול אשר יבוא לה יהיה טהור, יין ושמן וכול אוכל	
7	וכול מושקה יהיו טהורים, כול עור בהמה טהורה אשר יזבחו	
8	בתוך עריהמה לוא יבואו לה כי בעריהמה יהיו עושים	
9	בהמה מלאכתמה לכול צורכיהמה ואל עיר מקדשי לוא יבואו	
10	כי כבשרמה תהיה טהרתמה ולוא תטמאו את העיר אשר	
11	אנוכי משכן את שמי ומקדשי בתוכה כי בערות אשר יזבחו	
12	במקדש בהמה יהיו מביאים את יינמה ואת שמנמה וכול	
13	אוכלמה לעיר מקדשי ולוא יגאלו את מקדשי בערות זבחי	
14	פגוליהמה אשר יזבחו בתוך ארצמה ולוא תטהרו עור	
15	מתוך עריכמה לעירי כי כטהרת בשרי כן יטהרו העורות אם	
16	במקדשי תזבחוהו וטהר למקדשי ואם בעריכמה תזבחוהו וטהר	
17	לעריכמה וכול טהרת המקדש בערות המקדש תביאו ולוא תטמאו	
18	את מקדשי ועירי בערות פגוליהמה אשר אנוכי שוכן בתוכה	

[3] [לילה] המשך ישיר של הכתוב בטור הקודם || 2-1 והורדתי... למטה על פי דברים כח 12-13, ראו א' קימרון, מהדורות (ג), עמ' 243-244 || 4 בתוכי בשקופית ישנה נראים עוד שרידים ומעל התיבה נראות האותיות לעו; אולי נתלתה כאן המילה לעולם] ואולי האותיות האלה הן מן והסולעום מח 3, ראו מבואות, עמ' 99 || 9 יבואו על השיקולים בדבר הבניין ראו קימרון, קריאות, עמ' 170 || 14 עור קריאתו של באומגרטן במקום עיר || 16 וטהר ראו קימרון, קריאות, עמ' 171 ||

טור מח (+ 11QT^c קטע 3)*

חסרות שתי שורות

- 1 [] ה־ה []
- 2 לבוא אל עירי]
- 3 תרנגול לוא תגדל]
- 4 בכול המקדש כ]
- 5 המקדש]

חסרות כשתי שורות

- 1 [והחסידיה והאנפה למי]נה והדוכי־פֶת [והעטלף פול שרץ העו]ף
- 2 [ההולך על ארבע]
- 3 [ואלה משרץ]העוף תוכלו, הארבה למינו והסול־עום למינו והחרגול
- 4 למינו והחגב למינו, אלה משרץ העוף תואכלו ההולכים על ארבע אשר
- 5 יש לו כרעים מעל רגליו לנתור בהמה מן הארץ ולעוף בכנפיו, כול
- 6 נבלה בעוף ובבהמה לוא תואכלו כי מכור לנוכרי וכול תועבה לוא
- 7 תואכלו כי עם קדוש אתה ליהוה אלוהיכה בנים אתמה
- 8 ליהוה אלוהיכמה, לוא תתגדדו ולוא תשימו קורחה בין עיניכמה
- 9 למת ושרטת על נפש לוא תתנו בבשרכמה וכתבת קעקע לוא תכתובו
- 10 בכמה כי עם קדוש אתה ליהוה אלוהיכה־מה ולוא תטמאו את
- 11 ארצכמה ולוא תעשו כאשר הגויים עושים, בכול מקום המה
- 12 קוברים את מתימה וגם בתוך בתימה המה קוברים כי אם מקומות
- 13 תבדילו בתוך ארצכמה אשר תהיו קוברים את מתימה בהמה, בין ארבע
- 14 ערים תתנו מקום לקבור בהמה, ובכול עיר ועיר תעשו מקומות למנוגעים
- 15 בצרעת ובנגע ובנתק אשר לוא יבואו לעריכמה וטמאום וגם לזבים
- 16 ולנשים בהיותמה בנדת טמאתמה ובלדתמה אשר לוא יטמאו בתוכם
- 17 בנדת טמאתם והצרוע אשר בו צרעת נושנת או נתק ויטמאנו הכוהן

* על כתב יד ג ושילובו כאן ראו א' קימרון, "התרנגול והכלב ומגילת המקדש – 11QT^c (עמ' XLVIII)", תרביץ סד (תשנ"ה), עמ' 473-476 || 1 והדוכי־פֶת התיבה ברורה בשקופית ישנה || 2-1 [פול]... [ארבע] על פי ויקרא יא 20 || 3 והסול־עום ידן קורא והסול־עום || 5 מן ידן קורא על; התיבה מן ברורה בשקופית ישנה || 10 אלוהיכה־מה מלכתחילה בכינוי לנוכח ותוקן לכינוי לנוכחים ||

טור נ (+ 11QT^b יד + 4Q524 קטע 2)

חסרות כארבע שורות

] 1	ע]ד יום
] 2	ב]ים השביעי
] 3	במים
] 4	ג]טמאו במת
] 1	בגואל יואכלו [כול אש]ר נטמאו
2	כי מי טהר]ה לוא יזו עליהמה לטהרם מת]ערובת המת [בכול אש]ר
3	נטמאו, אין עו]ד להגיעם בטהרת]מה עד אשר יזו את השנית
4	ביום השביעי וטהרו בערב בבוא השמש וכול
5	איש אשר יגע על פני השדה בעצם אדם מת ובחלל חרב
6	או במת או בדם אדם מת או בקבר וטהר כחוק המשפט
7	הזה ואם לוא יטהר כמשפט התורה הזואת טמא הוא, עוד
8	טמאתו בו, וכול האדם אשר יגע בו יכבס בגדו ורחץ וטהר
9	לערב
10	ואשה כי תהיה מלאה וימות ולדה במעיה, כול הימים אשר
11	הוא בתוכה מת טמא כקבר, כול בית אשר תבוא אליו יטמא
12	וכול כליו שבעת ימים וכול הנוגע בו טמא עד הערב ואם
13	לתוך הבית יבוא עמה וטמא שבעת ימים, וכבס בגדיו
14	ורחץ במים הראישון, וביום השלישי יזה ויכבס בגדיו ורחץ
15	וביום השביעי יזה שנית וכבס בגדיו ורחץ ובאה השמש
16	וטהר וכול הכלים ובגדים ועורות וכול
17	מעשה עזים כמשפט התורה הזואת תעשו להמה וכול כלי
18	חרש ישברו כי טמאים המה ולוא יטהרו עוד עד
19	לעולם
20	כול שרץ הארץ טמאו, החולד והעכבר והצב למינו והלטאה
21	והכח והחמט והתנשמת, כול איש אשר יגע בהמה במותמה

1 בגואל ולא ואל שאינה משמשת לציון איסור במגילת המקדש || 2 [מת]ערובת 'מטומאתי' || 3 עו]ד] בתצלום ישן של המגילה נראות האותיות עזם והאות האחרונה שייכת לטור אחר || 4 וטהר] ראו קימרון, נוסח, עמ' 145; בבוא ידין קורא כבוא || 4-9 השוו במדבר יט 16-19 וראו נעם, פולמוס, עמ' 71-78 || 6 או בדם אדם מת חסר במקור המקראי, ראו נעם, דם; כחוק ואחריה חור || 10-11 על טומאת העובר המת במעי אמו ראו נעם, פולמוס, עמ' 78-84 || 13 וטמא ולא יטמא, ראו קימרון, קריאות, עמ' 171 || 14 במים] התיקון מכוון למילה ביום || 18 ולוא יטהרו אולי גם השברים הטמאים || 19 לעולם] הלמיד נוספה בשוליים; 4Q524] לעולם ||

- 1] יטמא עד הערב וכבס [
- 2 בגדיו] מפול האוכל אשר יאכל אשר יבוא [
- 3 עליו מ'ים יטמא [
- 4 במים] יבא וטמא עד הערב וטהר [
- 5 וכיא י'מות מן הבהמה אשר היא לפמה לאוכלה הנוגע בנבלתה יטמא [
- 6 עד ה'ערב [

חסרות כשתי שורות

- 1 [הנוגע בדם היו] צא מהמ'ה] כ'י טמאים
- 2 [המה ולוא] תטמאו בהמ'ה ופול הנוגע בהמה [במותמה יטמא
- 3 עד הערב וכבס בגדיו ורחץ [במים ובאה] השמש, וטהר
- 4 וכול הנושא מעצמותמה ומנבלתמה עור ובשר וצפורן וכבס
- 5 בגדיו ורחץ במים ובאה השמש, אחר יטהר והזהרתמה את
- 6 בני ישראל מכול הטמו(ו)את ולוא יטמאו בהמה אשר
- 7 אני מגיד לכה בהר הזה ולוא יטמאו כי אני יהוה שוכן
- 8 בתוך בני ישראל וקדשתמה והיו קדושים ולוא ישקצו
- 9 את נפשותמה בכול אשר הבדלתי להמה לטמאה והיו
- 10 קדושים
- 11 שופטים ושוטרים תתן לכה בכול שעריכה ושפטו את העם
- 12 משפט צדק ולוא יכירו פנים במשפט ולוא יקחו שוחד ולוא
- 13 יטו משפט כי השוחד מטה משפט ומסלף דברי הצדק ומעור
- 14 עיני חכמים ועושה אשמה גדולה ומטמא הבית בעוון
- 15 החטאה, צדק צדק תרדוף למען תחיה ובאתה וירשתה
- 16 את הארץ אשר אנוכי נותן לכמה לרשתה כול הימים והאיש
- 17 אשר יקח שוחד ויטה משפט צדק יומת ולוא תגורו ממנו
- 18 להמיתו
- 19 לוא תעשו בארצכמה כאשר הגו'ים עושים, בכול מקום המה
- 20 זובחים ונוטעים להמה אשרות ומקימים להמה מצבות
- 21 ונותנים אבני משכיות להשתחות עליהמה ובונים להמה

6-1 [יטמא] ... ה'ערב הושלם על פי ויקרא יא 39-40, ואולם הטקסט במגילה היה קצר מזה שבמקור המקראי ושונה בסדרו, והוא המשך רצוף לשורות של הטור הקודם || 1 ההשלמה על פי לשון חכמים, כגון נידה י 5, והשוו משפטי טהרה, 4Q274 קטע 2 ב שוי 6 || 7 לכה 11QT^b לכמה || 9 נפשותמה 11QT^b נפשותיהמה ||

- 1] אֲכַל לֹא תַטַע [לְכֹה אֲשֶׁרָה פֹּל עֵץ אֲצֵל]
- 2 [מִזְבְּחֵי אֲשֶׁר תַעֲשֶׂה לְ] כֹה וְלֹא תִקִּים לְכֹה מִצְבֵּה [אֲשֶׁר שִׁנְאַתִּי וְאֵ] בֶן
- 3 מִשְׁכִּית לֹא תַעֲשֶׂה לְכֹה בְּכֹל אֶרְצָהּ לְהִשְׁתַּחֲוֹת עֲלֶיהָ וְלֹא
- 4 תִּזְבַּח לִי שׁוֹר וְשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ כֹּל מִוּם רַע כִּי תִוְעֵבָה הַמָּה
- 5 לִי וְלֹא תִזְבַּח לִי שׁוֹר וְשֶׂה וְעִז וְהַמָּה מִלְּאוֹת כִּי תִוְעֵבָה הַמָּה לִי
- 6 וְשׁוֹר וְשֶׂה אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵי לֹא תִזְבַּח בְּיוֹם אֶחָד וְלֹא תִכֶּה אִם
- 7 עַל בְּנִים כֹּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יוֹלֵד בְּבִקְרִיכָה וּבְצֹאנֶכָה,
- 8 הַזֹּכְרִים תִּקְדִּישׁ לִי, לֹא תַעֲבֹד בְּבְכוֹר שׁוֹרֶכָה וְלֹא תִגְזֹז בְּכוֹר
- 9 צֹאנֶכָה, לְפָנַי תֹּאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְּשָׁנָה בְּמִקוֹם אֲשֶׁר אֲבַחֵר וְאִם יִהְיֶה
- 10 בּוֹ מִוּם פֶּסַח אוֹ עוֹר אוֹ כֹּל מִוּם רַע לֹא תִזְבַּחֵנּוּ לִי, בְּשַׁעֲרֵיכָה
- 11 תֹּאכְלֶנּוּ הַטֶּמֶא וְהַטְּהַר בְּכֹה יַחֲדָיו כְּצִבִּי וְכֵאֵיל רַק הַדָּם לֹא תֹאכַל,
- 12 עַל הָאָרֶץ תִּשׁוּפְכֶנּוּ כַּמִּים וְכִסִּיתוּ בַעֲפָר וְלֹא תַחֲסוּם שׁוֹר עַל דִּישׁוֹ
- 13 וְלֹא תַחֲרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחֲדָיו, לֹא תִזְבַּח שׁוֹר וְשֶׂה וְעִז טְהוֹרִים
- 14 בְּכֹל שַׁעֲרֵיכָה קְרוֹב לְמִקְדָּשִׁי דֶּרֶךְ שְׁלוֹשֶׁת יָמִים כִּי אִם בְּתוֹךְ
- 15 מִקְדָּשִׁי תִזְבַּחֵנּוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ עוֹלָה אוֹ זֶבַח שְׁלָמִים וְאֲכַלְתֶּהּ
- 16 וְשִׁמַּחְתֶּה לְפָנַי בְּמִקוֹם אֲשֶׁר אֲבַחֵ לְשֵׁם שְׁמִי עֲלָיו, וְכֹל הַבְּהֵמָה
- 17 הַטְּהוֹרָה אֲשֶׁר יֵשׁ בָּהּ מִוּם בְּשַׁעֲרֵיכָה תֹּאכְלֶנָּה רַחוּק מִמִּקְדָּשִׁי
- 18 סָבִיב שְׁלוֹשִׁים רֶס, לֹא תִזְבַּח¹ קְרוֹב לְמִקְדָּשִׁי כִּי בֶשֶׁר פְּגוּל
- 19 הוּא, לֹא תֹאכַל בֶּשֶׂר שׁוֹר¹⁷ וְעִז בְּתוֹךְ עִירֵי אֲשֶׁר אֲנוֹכִי מִקְדֵּשׁ
- 20 לְשֵׁם שְׁמִי בְּתוֹכָהּ, אֲשֶׁר לֹא יָבוֹא לְתוֹךְ מִקְדָּשִׁי וּזְבַחוֹ שְׁמָהּ
- 21 וּזְרָקוּ אֶת דְּמוֹ עַל יִסוֹד מִזְבַּח הָעוֹלָה וְאֵת חֵלְבוֹ יִקְטִירוּ

5 מִלְּאוֹת יְמַעֲבֹרוּתֵי || 6 אוֹתוֹ וְאֵת בְּנֵי יֵאת הָאֵם עִם הַגּוֹרִי כְּפִי שִׁמְפוֹרֵט מִיַּד || 9 בְּשָׁנָה יָדִין קוֹרָא כְּשֶׁנָּה שְׁלֹא כְּדֶרֶךְ הָעֵבְרִית || 12 עַל דִּישׁוֹ יְבַמְקוֹם הַדִּישִׁי, רָאָה קִימְרוֹן, מִילוֹן, עִמִּי 298-299 || 15 עוֹלָה אוֹ זֶבַח שְׁלָמִים רָאוּ קִיסְטֵר מַמִּיָּת, עִמִּי 336 || 18 רֶס מִידֵת אֹרֶךְ, סְטֵאדִיוּם; תִּזְבַּח אַחֲרֵי הַחִיָּיתֵי יֵשׁ דִּי מִקוֹם לַעֲוֹד שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת וְנִרְאָה לְהַשְׁלִים תִּזְבַּח[נָה] אוֹלָם אֵין שֵׁם שְׂרִיד לַאוֹתִיּוֹת אוֹ לַמַּעֲשֶׂה מַחִיקָה, הָאוֹתִיּוֹת הַחֲסֵרוֹת נִדְבְּקוּ אוֹלֵי לַאֲחֹרֵי טוֹר נָג || 20 וּזְבַחוֹ = וּזְבַחוֹ ||

- 1] וכי ירה[ק] [ממכה המקום אשר בחרתי בו ואמרתה]
- 2 [אוכלה בשר פי א]זתה נפשכה לאכול ב[שר, בפול אות נפשכה]
- 3 תואכל בשר וזבחתה מצואנכה ומבקריכה כברכתני אשר אתן
- 4 לכה ואכלתה בשעריכה והטהור והטמא בכה יחדיו כצבי
- 5 וכאיל, רק חזק לבלתי אכול הדם, על הארץ תשופכנו כמים וכסיתו
- 6 בעפר כי הדם הוא הנפש ולוא תואכל את הנפש עם הבשר למען
- 7 ייטב לכה ולבניכה אחריכה עד עולם ועשיתה הישר והטוב
- 8 לפני, אני יהוה אלוהיכה
- 9 רק קודשיכה וכול נדריכה תשא ובאתה אל המקום אשר אשכין
- 10 שמי עליו וזבחתה שמה לפני כאשר הקדשתה או נדרתה בפיכה
- 11 וכי אם תדור נדר לוא תאחר לשלמו כי דרוש אדורשנו מידכה
- 12 והיה בכה לחטאה ואם תחדל ולוא תדור לוא יהיה בכה חטאה
- 13 מוצא שפתיכה תשמור כאשר נדרתה נדבה בפיכה, לעשות
- 14 כאשר נדרתה ואיש כי ידור נדר לי או ישבע
- 15 שבועה לאסור אסר על נפשו ולוא יחל דבריו ככול היוצא מפיהו
- 16 יעשה ואשה כי תדור נדר לי או אסרה אסר על נפשה
- 17 בבית אביה בשבועה בנעוריה, ושמע אביה את נדרה או
- 18 את האסר אשר אסרה על נפשה והחריש לה אביה, וקמו
- 19 כול נדריה, וכול אסרה אשר אסרה על נפשה יקומו ואם
- 20 הנא יאנה אביה אותה ביום שומעו, כול נדריה ואסריה
- 21 אשר אסרה על נפשה לוא יקומו, ואנוכי אסלח לה כי הניאה

2-1 הושלם על פי דברים יב 21-20 || 7 ייטב ידין קורא יוטב, ראו קימרון, קריאות, עמ' 169 || 13 לעשות מקור במקום פועל נטוי (= ועשיתה) || 20 יאנה = יניא, אולי נהגה yanē בהשפעת הַנָּא ||

טור נד (+ 11QT^b טז)

[אביה]

חסרות שבע שורות

- 1 ש[ומעו] ואם הפר יפרמה אישה אחרי [י'ום שו[מעו] ונשא את]
- 2 עונה, א[ישה הפרמה, כול נדר] או כול שבועת א[סר לענות נפש]
- 3 אישה יקלמנא ואישה יפרנו ביום שומעו, ואנוכי אסלח לה
- 4 וכול נדר אלמנה וגרושה, כול אשר אסרה על נפשה
- 5 יקומו עליה ככול אשר יצא מפיה כול הדברים אשר
- 6 אנוכי מצו(כה) איתכה^ה היום תשמור לעשות לוא תוסיף עליהמה ולוא
- 7 תגרע מהמה
- 8 אם יקום בקרבה נביא או חולם חלום ונתן אליכה אות או
- 9 מופת ובא אליכה האות^ה והמופת אשר דבר אליכה לאמור
- 10 נלכה ונעבודה אלוהים אחרים אשר לוא ידעתמה לוא
- 11 תשמע אל דבר הנביא ההוא או לחולם החלום ההואה כי
- 12 מנשה אנוכי אתכמה לדעת הישכם אוהבים את יהוה
- 13 אלוהי אבותיכמה בכול לבבכם ובכול נפשכמה אחרי יהוה
- 14 אלוהיכמה תלכון ואותו תעבודון ואותו תיראו ובקולו תשמעון
- 15 ובו תדבקון והנביא ההוא או חולם החלום יומת כי דבר סרה
- 16 על יהוה אלוהיכה אשר הוציאכה מארץ מצרים ופדיתכה
- 17 מבית עבדים להדיחכה מן הדרך אשר צויתכה ללכת בה ובערת
- 18 הרע מקרבה
- 19 ואם ישיתכה אחיכה בן אביכה או בן אמכה או בנכה או בתכה
- 20 או אשת חיקכה או ריעיכה אשר כנפשכה בסתר לאמור
- 21 נלכה ונעבודה אלוהים אחרים אשר לוא ידעתמה אתה

1 [אחרי] י'ום שו[מעו] על הקריאה הזאת ראו ידן, ב, עמ' 170 ובמדבר ל 16 || 3 אסלח הסמ"ך מוזרה, דומה לשי"ן ||
 6 מצו(כה) איתכה^ה היום מצוה תוקן מצוה אותכה; ידן קורא אותמה במקום אותכה, ראו קימרון, קריאות, עמ' 167 || 17 צויתכה
 במקום צויתכה; ובערת כתיב חסר מדוחק המקום בסוף השורה || 19 ישיתכה = יסיתכה ||

- 3 ואבותיכה מאלוהי [העמים אשר סביבותיכמה הקרובים אליכה או הרחוקים]
- 4 ממכה מקצי הארץ ועד [קצי הארץ לוא תואבה לו ולוא תשמע אלי ולוא תחוס]
- 5 עינכה עליו ולוא תחמול ע[ליו ולוא תכסה עליו כי הרוג תהרגנו ידפה תהיה בו]
- 6 בראישונה להמיתו ויד [פול העם באחרונה וסקלתו באבנים וימות כי]
- 7 [בקש לה]דיחכה [מעל יהוה אלוהיכה המוציאכה מארץ מצרים מבית עבדים]
- 8 [וכול ישראל ישמעו ויראו ולוא יוסיפו לעשות]
- 1 [בדבר הרע הזה] בקרבכה
- 2 אם תשמע בא[ת עריכה אשר א]נוכי נותן לכה לש[בת שמה]
- 3 לאמור יצאו אנשים בני בליעל מקרבכה וידיחו את כול יושבי
- 4 עירמה לאמור נלכה ונעבודה אלוהים אשר לוא ידעתמה
- 5 ושאלתה ודרשתה וחקרתה היטב והנה אמת נכון הדבר
- 6 נעשתה התועבה הזואת בישראל הכה תכה את כול יושבי
- 7 העיר ההיא לפי חרב החרם אותה ואת כול אשר בה ואת
- 8 כול בהמתה תכה לפי חרב ואת כול שללה תקבוץ אל תוך
- 9 רחובה ושרפתה באש את העיר ואת כול שללה כליל ליהוה
- 10 אלוהיכה והיתה לתל עולם לוא תבנה עוד ולוא ידבק
- 11 בידיכה מאום מן החרם למען אשוב מחרון אפי ונתתי לכה
- 12 רחמים ורחמתיכה והרביתיכה כאשר דברתי לאבותיכה
- 13 אם תשמע בקולי לשמור כול מצוותי אשר אנוכי מצוה
- 14 היום לעשות הישר והטוב לפני יהוה אלוהיכה
- 15 אם ימצא בקרבכה באחד שעריכה אשר
- 16 אנוכי נותן לכה איש או אשה אשר יעשה את הרע בעיני
- 17 לעבור בריתי והלך ועבד אלוהים אחרים והשתחוה להמה
- 18 או לשמש או לירח או לכול צבא השמים והגידו לכה עליו
- 19 ושמעתה את הדבר הזה ודרשתה וחקרתה היטב והנה
- 20 אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזואת בישראל והוצאתה
- 21 את האיש ההוא או את האשה ההיא וסקלתמה באבנים

* טקסט חופף ומשלים לטור נד 21 - נה 6 נמצא בקטע 11QT^c שלא פורסם והשוו דברים יג 7-19 || 3 ואבותיכה המשך רצוף מן הטור הקודם ||

חסרות תשע שורות

- 1 אִלְּאֵל הַשְׁוֹ[פְּטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ בַיָּמִים הַהֵם] מִהַ וּדְרִשְׁוּ[אֵת]
- 2 הַדָּבָר אֲשֶׁר עָלִיתָ[ה לְדַרְוֹשׁ וְהַגִּי] דו לכה את המשפטים
- 3 וְעָשִׂיתָ עַל פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְכָה וְעַל פִּי הַדָּבָר
- 4 אֲשֶׁר יוֹאמְרוּ לְכָה מִסְפַּר הַתּוֹרָה, וַיִּגִּדוּ לְכָה בְּאֵמֶת
- 5 מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲבָחַר לְשֹׁכֵן שָׁמַי עֲלִיו וְשִׁמְרָתָהּ לַעֲשׂוֹת
- 6 כְּכֹל אֲשֶׁר יִזְכָּר וְעַל פִּי הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר יוֹאמְרוּ לְכָה
- 7 תַּעֲשֶׂה לֹא תִסֹּר מִן הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְכָה יָמִין
- 8 וְשִׁמְאוֹל וְהָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע וַיַּעַשׂ בְּזוּדוֹן לְבַלְתִּי
- 9 שְׁמוֹעַ אֶל הַכּוֹהֵן הַעֹמֵד שָׁמָּה לְשֵׁרֶת לְפָנַי או אֶל
- 10 הַשּׁוֹפֵט יוֹמֵת הָאִישׁ הַהוּא וּבְעֵרְתָהּ הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל וְכֹל
- 11 הָעָם יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ וְלֹא יִזְיָדוּ עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל
- 12 כִּי תִבּוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנוֹכִי נֹתֵן לְכָה וַיִּרְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבַּתָּהּ
- 13 בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁים¹ עָלַי מֶלֶךְ כְּכֹל הַגּוֹאִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתַי,
- 14 שֵׁם תִּשְׁמִים עָלֶיכָה מֶלֶךְ^{אֲשֶׁר אֲבָחַר בּוֹ} מִקֶּרֶב אַחִיכָה תִּשְׁמִים עָלֶיךָ מֶלֶךְ
- 15 לֹא תִתֵּן עָלֶיכָה אִישׁ נֹכְרִי אֲשֶׁר לֹא אַחִיכָה הוּא, רַק לֹא
- 16 יִרְבֶּה לוֹ סוֹס וְלֹא יִשִּׁיב אֶת הָעָם מִצָּרִים לְמַלְחָמָה לְמַעַן
- 17 הָרַבּוֹת לוֹ סוֹס וְכֶסֶף וְזָהָב וְאֲנוֹכִי אֲמַרְתִּי לְכָה לֹא
- 18 תוֹסִיף לְשׁוֹב בְּדֶרֶךְ הַזּוּאָת עוֹד וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא
- 19 יִסִּירוּ לְבָבוֹ מֵאַחֲרַי וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מוֹאֵדָה
- 20 וְהָיָה בְּשִׁבְתוֹ עַל כֶּסֶף מִמְּלַכְתּוֹ וְכִתְבוּ
- 21 לוֹ אֶת הַתּוֹרָה הַזּוּאָת עַל סֵפֶר מִלְּפָנַי הַכּוֹהֲנִים

* מקצת הטקסט החסר בראש הטור נמצא בקטע 11QT^c שלא פורסם. הטקסט שבו מתאים לדברים יז 8 בשינויי לשון || 1 ודרש'ו [את] ידין קורא ודרשתה והגידו || 2 עלית[ה] ראו קימרון, קריאות, עמ' 167, השיחזור שהוצע שם נתאשר מעותק 11QT^c, ידין קורא עליו ב[אתה]; המשפטים ידין קורא המשפט, שרידי שתי האותיות נראים היטב בשקופית ישנה || 4 לכה ואחריה מקום חלק שלא לצורך || 10 יומת ידין קורא וימת, השוו יומת 4Q159 קטע 2-4 שו' 6, וראו קימרון, קריאות, עמ' 170 || 14 שם = sem והצורה מתאימה אל שים שבחומש השומרוני || 19 לוא (השנייה) = לו ||

- 1 וְזוֹאת הַתּוֹרָה [אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ עַל פִּי] הַכּוֹהֲנִים,
- 2 בַּיּוֹם אֲשֶׁר יִמְלִיכּוּ אוֹתוֹ יִפְקֹד אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן
- 3 עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד בֶּן שְׁשִׁים שָׁנָה לְדַגְלִיהֶמָּה *וּפְקֹד
- 4 בְּרֹאשֵׁיהֶמָּה שְׂרֵי אֲלָפִים וְשְׂרֵי מֵאוֹת וְשְׂרֵי חֲמִשִּׁים
- 5 וְשְׂרֵי עֶשְׂרוֹת בְּכוֹל עֲרִיֶהֶמָּה וּבִרְרָ לּוֹ מִהֶמָּה אֶלְפֵי אֶלְפֵי
- 6 מִן הַמַּטֵּה לְהִיּוֹת עִמּוֹ שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֶלְפֵי אִישׁ מִלְחָמָה
- 7 אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹבֶהוּ לְבָדּוֹ וּיִתְפַּשׁ בְּיַד הַגּוֹאִים וְכוּל
- 8 הַבְּרוּרִים אֲשֶׁר יָבוֹר יִהְיוּ אֲנָשֵׁי אִמֶּת יִרְאִי אֱלֹהִים
- 9 שׁוֹנְאֵי בְצַע וּגְבוּרֵי חֵיל לְמִלְחָמָה וְהִיוּ עִמּוֹ תָּמִיד
- 10 יוֹמָם וּלְיַלְהָ אֲשֶׁר יִהְיוּ שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מְכוּל דְּבַר חֵט
- 11 וּמִן גּוֹי נֹכַר אֲשֶׁר לֹא יִתְפַּשׁ בִּידְמָה, וְשְׁנַיִם עֶשְׂרֵי
- 12 נְשִׂי עִמּוֹ וּמִן הַכּוֹהֲנִים שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי וּמִן הַלְוִיִּים
- 13 שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֲשֶׁר יִהְיוּ יוֹשְׁבִים עִמּוֹ יַחַד לְמִשְׁפַּט
- 14 וּלְתוֹרָה וּלְוָא יְרוּם לְבָבוֹ מִהֶמָּה וּלְוָא יַעֲשֶׂה כּוֹל דְּבַר
- 15 לְכוֹל עֲצָה חוּץ מִהֶמָּה וְאִשָּׁה לֹא יִשָּׂא מְכוּל
- 16 בְּנוֹת הַגּוֹיִים כִּי אִם מִבֵּית אֲבִיהוּ יִקַּח לָא אִשָּׁה
- 17 מִמִּשְׁפַּחַת אֲבִיהוּ וּלְוָא יִקַּח עֲלֶיהָ אִשָּׁה אַחֶרֶת כִּי
- 18 הִיאָה לְבַדָּה תִּהְיֶה עִמּוֹ כּוֹל יְמֵי חַיֶּיהָ וְאִם מֵתָהּ וְנִשְׂא
- 19 לָא אַחֶרֶת מִבֵּית אֲבִיהוּ מִמִּשְׁפַּחַתוֹ וּלְוָא יִטָּה מִשְׁפַּט
- 20 וּלְוָא יִקַּח שׁוֹחֵד לְהַטּוֹת מִשְׁפַּט צְדָק וּלְוָא יִחְמוּד
- 21 שְׂדֵה וְכֶרֶם וְכוּל הוֹן וּבֵית וְכוּל חֲמוּד בְּיִשְׂרָאֵל וְגֹזֵל

1 [אֲשֶׁר] ... [עַל פִּי] הוּשַׁלְּם עַל פִּי נו 3 || 2 אוֹתוֹ יִפְקֹד אֶת קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 3 *וּפְקֹד יָדִין קוּרָא וּפְקֹדוֹ אֹלָם אִין שְׂרִיד לוֹוִי' בְּמִקּוֹר וּבִתְצִלוּמִים; צִלוּם מִמּוֹקֵד עֲשׂוּי לְהַכְרִיעַ לְכַאן אוֹ לְכַאן || 10 חֵט כְּתִיב פּוֹנְטִי שֶׁל חֵטָא, 'מִרְדִּי' || 12 נְשִׂי = נְשִׂאֵי || 21 חֲמוּד דְּבַר שְׁחוּמֵדִים אוֹתוֹ ||

חסרות תשע שורות

- 1 [] פֹּטְאֵ []
- 2 [] אֲנִישֵׁיהֶמָה
- 3 והיה כי ישמע המלך על כול גוי ועם מבקש לגזול מכול אשר יש
- 4 לישראל ושלה על שרי האלפים ועל שרי המאות הנתונים בערי
- 5 ישראל ושלהו עמו מעשר העם (העם) לצאת עמו למלחמה על
- 6 אויביהם ויצאו עמו ואם עם רב בא לארץ ישראל ושלהו
- 7 עמו חמישית אנשי המלחמה ואם מלך ורכב וסוס ועם רב
- 8 ושלהו עמו שלישית אנשי המלחמה ושתי הידות יהיו שומרים
- 9 את עריהמה ואת גבולמה אשר לוא יבוא גדוד אל תוך ארצמה
- 10 וכי אם תחזק המלחמה עליו ושלהו לו מחצית העם את אנשי
- 11 הצבא ומחצית העם לוא יכרתו מעריהמה והיה אם נצחו
- 12 את אויביהמה ושברום והכום לפי (ל)חרב, ונשא את שללמה ונתנו
- 13 ממנו למלך מעשרו ולכוהנים אחד מאלף וללויים אחד מן המאה
- 14 מן הכול וחצו מחצית השאר בין תופשי המלחמה לאחיהמה
- 15 אשר הניחו בעריהמה (וע)ם יצא למלחמה על
- 16 אויביו ויצא עמו חמישית העם אנשי המלחמה כול גבורי
- 17 החיל ונשמרו מכול דבר טמאה ומכול ערוות ומכול עוון ואשמה
- 18 ולוא יצא עד יבוא לפני הכוהן הגדול ושאל לו במשפט האורים
- 19 והתומים, על פיהו יצא ועל פיהו יבוא הוא וכול בני ישראל אשר
- 20 אתו, לוא יצא מעצת לבו עד אשר ישאל במשפט האורים
- 21 והתומים והצליח בכול דרכיו אשר יצא על פי המשפט אשר

3 והיה כי תוקן מן ובעת אשר, ראו תרביץ נג (תשמ"ד), עמ' 141 || 4 המאות = meyot, ראו קימרון Grammar עמ' 349 ||
 12 ונשא במקום ונשאו, ואולי יש לקרוא וְנָשָׂא || 16 ויצא בהתאמה לצורת השם עם ||

[]°°[1
	וִיזְרוּם בארצות רבות והיו שְׁמָה לְמַשֵּׁל ולשנניה ובעול כבד	2
	ובחסור כול ועבדו שמה אלוהים מעשי ידי אדם, עץ ואבן כסף	3
	וזהב, ובכול זה יהיו עריהמה לשומה ולשרקה ולחורבה והיו	4
	אויביהמה שוממים במה והמה בארצות אויביהמה מתאנחים	5
	ומזעיקים מפני עול כבד וקראו ולוא אשמע וזעקו ולוא אענה	6
	אותמה מפני רוע מעלליהמה ואסתיר פני מהמה והיו לאוכלה	7
	ולבו ולמשוסה ואין מושיע מפני רעתמה אשר הפרו בריתי	8
	ואת תורתיה געלה נפשמה עד יאשמו כול אשמה אחר ישובו	9
	אלי בכול לבבסה ובכול נפשמה ככול דברי התורה הזואת	10
	והושעתים מיד אויביהמה ופדיתים מכף שונאיהמה והביאותים	11
	לארץ אבותיהמה ופדיתים והרביתים וששתי עליהמה	12
	והייתי להמה לאלוהים והמה יהיו לי לעם והמלך אשר	13
	זנה לבו ועינו ממצו'תי לוא ימצא לו איש יושב על כסא	14
	אבותיו כול הימים כי לעולם אכרית זרעו ממשול עוד על ישראל	15
	ואם בחוקותי ילך ואת מצוותי ישמור ויעש	16
	הישר והטוב לפני לוא יכרת לו איש יושב מבניו על כסא מלכות	17
	ישראל לעולם והיתי עמו והושעתיהו מיד שונאיו ומיד	18
	מבקשי נפשו לשאתה ונתתי את כול אויביו לפניו ומשל בהמה	19
	כרצונו והמה לוא ימשולו בו ונתתיה למעלה ולוא למטה, לראוש	20
	ולוא לזנב ויארך ימים רבים על מלכותו הוא ובניו אחריו	21

2 שְׁמָה כמו בשוי 3; ידין קורא [ל]ש[מה]; ולשנניה חלופה של שנינה || 3 ובחסור ובחוסר (נסמך) || 14 ועינו = ועיניו ||
 16 ויעש עתיד מחובר קצר כנהוג בלשון המגילות, וכן ויארך שוי 21 || 20 ונתתיה כתיב פונטי של ונתתיהו (< wntattihu >
 || 21 הוא 4Q524 הואה ||

טור ס (+4Q524 קטעים 6-10)

- 4 [לוא יהיה לכוהנים הלויים כול שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל אשי // // יקטיצו ונחלותום יואכלון ונחלה ל]וא יהיה להם]
 5 [בקרב אחיהם // // הואה נחלתם כאשר דבר להם וזה יהיה משפט הכ]והנימ מאת העם מאת זובחי הזב[ח אם שוד אם]
 6 [שה ונתן לכחן]את האזרוע] עד עצם השכם ואת הלחיים ואת הק]ב[ה ורשי]ת כול דגנ]ם תירושם ו]יצהרם ורשית]
 7 [גז צאנבם ורש]ית כול] [רשית]ת מ]עשי פרי מט]עיהם ו] [

חסרות כשלוש שורות

- 1 [] ש[]°° []°° [] א[] []
 2 וכול תנופותמה וכול בכורוֹת־המה הזכרים וכול מְעֹשֶׂר
 3 לבהמתמה וכול קודשיהמה אשר יקדישו לי עם כול קֹדֶשׁ
 4 הלוליהמה ומכס תרומתמה לעוף ולחיה ולדגים, אחד מאלף
 5 א) אשר יצודו, וכול אשר יחרימו ומכס השלל והבו
 6 וללויים מעשר הדגן והתירוש והיצהר אשר
 7 הקדישו לי לראישונה והשכם מאת זובחי הזבח והמכס מן
 8 השלל ומן הבז ומן הציד לעוף ולחיה ולדגים, אחד מן המאה,
 9 ומבני היונה {ומעשר מן הדבש} אחד מן החמשים, ולכוהנים
 10 אחד מן המאה מן בני היונה <ומעשר מן הדבש> כי במה בחרתי מְכֹל שבטיכה
 11 לעמוד לפני ולשרת ולברך בשמי הוא וכול בניו כול הימים
 12 וכי יבוא הלוי מאחד שעריכה מכול ישראל אשר
 13 הוא גר שמה בכול אות נפשו אל המקום אשר אבחר לשכן
 14 שמי ככול אחיו הלויים ישרת העומדים שמה לפני, חלק כחלק
 15 יואכלו לבד ממכר על האבות
 16 כי תבוא אל הארץ אשר אנוכי נותן לכה לוא תלמד לעשות
 17 כתועבות הגויים ההמה, לוא ימצא בכה מעביר בנו ובתו
 18 באש קוסם קסמים ומעונן ומנחש ומכשף חובר חבר שואל אוב
 19 וידעונים ודורש אל המתים כי תועבה המה לפני כול עושה
 20 אלה ובגלל התועבות האלה אנוכי מורישם מלפניכה,
 21 תמים תהיה עם יהוה אלוהיכה כי הגואים האלה אשר

7-4 על פי דברים יח 5-1 || 4 ונחלותום חלופה פונטית של ונחלותם || 7 [מ]עיהם פואש קורא [ד]מְעִיָּהם; והשוו נחמיה י 36, 38 || 2 בכורוֹת־המה בדיוק על פי השרידים והמקום; ידן קורא בכור[ב]בהמתמה; מְעֹשֶׂר קריאה חדשה || 3 קֹדֶשׁ או קוד[ש] ואולי נותרו שרידי שי בגב המגילה || 9 {ומעשר מן הדבש} נראה שמקום המילים האלה לאחר המילה היונה שבשורה 10 || 10 <ומעשר מן הדבש> הוספת המהדיר, ראו הערה לשורה 9 || 15 יואכלו הווי"ו שבסוף המילה נוספה ברווח שבין התיבות || 20 ובגלל ומקום חלק אחריה, כנראה בגלל פגם בעור ||

- 1 לְדַבֵּר דְבַר [בְּשֵׁם אֱשֶׁר לֹא צוֹיִתְיָהוּ לְדַבֵּר וְאֲשֶׁר יִדְבַר בְּשֵׁם] אֱלֹהִים אֲחֵרִים
- 2 והומת הנביא הוא וכי תואמר () בלבבכה היך נדע את הדבר
- 3 אשר לוא דברו יהוה, ואשר ידבר הנביא בשם יהוה ולוא יהיה הדבר
- 4 ולוא יבוא הוא הדבר אשר לוא דברתי, בזדון דברו הנביא, לוא תגורו
- 5 ממנו
- 6 לוא יקום עד אחד באיש לכול עוון ולכול חטא אשר יחטא, על פי שנים
- 7 עדים או על פי שלושה עדים יקום דבר, אם יקום עד חמש באיש לענות
- 8 בו סרה ועמדו שני האנשים אשר להמה ^{היי} לפני ולפני הכוהנים והלויים ולפני
- 9 השופטים אשר יהיו בימים ההמה ודרשו השופטים והנה עד שקר העיד, שקר
- 10 ענה באחיהו ועשיתה לו כאשר זמם לעשות לאחיהו ובערתה הרע מקרבכה
- 11 והנשארים ישמעו ויראו ולוא יוסיפו ^{עיי} לעשות כדבר הרע הזה בקרבכה, לוא
- 12 תחוס עינכה עליו, נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל **כי**
- 13 **תצא** למלחמה על אויביכה וראיתה סוס ורכב ועם רב ממכה לוא תירא
- 14 מהמה כי אנוכי עמכה המעלכה מארץ מצרים והיה כקרבכמה למלחמה
- 15 ונגש הכוהן וידבר אל העם ואמר אליהמה שמע ישראל אתמה קרבים

* הטקסט החסר בראש הטור נסמך כנראה על דברים יח 14-20 || 1 צויתיהו ידן קורא צול[תיו] || 2 היך ידן קורא [א]ן || 4 דברתי ללא כינוי חבור, השוו דברו מיד בהמשך והצורה ונתתיה נט 20 || 9 העיד = העד || 11 כדבר ולא בדבר || 12 כי 4Q365 [כיא] ||

1	
2	אחר יקחנה ויִסְפֹּן עוֹד הַשׁוֹפְטִים
3	ודברו אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב אל
4	ביתו פן ימס את לבב אחיו כלבבו ויהי ככלות השופטים
5	לדבר אל העם ופקדו שרי צב(ו)אות בראוש העם כי
6	תקרב אל עיר להלחם עליה וקראתה אליה לשלום והיה אם
7	שלום תענכה ופתחה לכה והיה כול העם הנמצאים בה יהיו
8	לכה למס ועבדוכה ואם לוא תשלים עמכה ועשתה עמכה מלחמה
9	וצרתה עליה ונתתיה בידכה והכיתה את זכורה לפי הרב, רק
10	הנשים והטף והבהמה וכול אשר יהיה בעיר, כול שללה תבוז
11	לכה ואכלת ^ה את שלל אויביכה אשר אנוכי נותן לכה, כן תעשה
12	לערים הרחוקות ממכה מאודה אשר לוא מערי הגואים האלה
13	המה, רק מערי העמים אשר אנוכי נותן לכה נחלה לוא תחיה
14	כול נשמה כי החרם תחרים את החתי ואת האמורי והכנעני
15	החוי והיבوسی והגרגשי והפרזי כאשר צויתיכה למען אשר
16	לוא ילמדוכה לעשות ככול התועבות אשר עשו לאלוהיהם

* הטקסט החסר בראש הטור נסמך כנראה על דברים כ 3-7 || 2 ויִסְפֹּן עוֹד הַשׁוֹפְטִים ידן קורא [ויסיפו ה]שופטים ||
 3 ודברו ידן קורא לְדָבַר; ואמרו לפני הווייו הראשונה יש קו מאונך ומעליו עוד קו כמותו, לפשר הקוים האלה עיינו קימרון,
 קריאות, עמי 168 || 7 הנמצאים ידן סבור ששתי האותיות האחרונות בתיבה מתוקנות || 11 ואכלת^ה את מלכתחילה
 נכתב אולי ואכלתה ותוקן ואכלתה את || 13 המה במקום הנה דברים כ 15, כצורה הרגילה של הכינוי לנסתרות בלשון
 המגילות ||

- 1 אֲעֲבֹדָה בַּה' וְאֲשֹׁרְךָ לֹא מִשְׁכָּה בְּעוֹלָה וְהוֹרֵי יָדוֹ זִקְנֵי אִי הָעֵיִר הָהִיא אֶתְּךָ
- 2 הָעֲגֻלָּה אֶל נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא יִזְרַע וְלֹא יַעֲבֹד וְעֵרְפוּ שָׁמָּה אֶת הָעֲגֻלָּה
- 3 וְנִגְשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֹוִי כִּי בַהֲמָה בַּחֲרָתִי לְשֵׁרֶת לִפְנֵי וּלְבָרֶךְ בְּשָׁמַי
- 4 וְעַל פִּיהֶמָּה יִהְיֶה כֹּל רִיב וְכֹל נִגְעָה, וְכֹל זִקְנֵי הָעֵיִר הָהִיא הַקְּרוּבָה אֶל הַחֲלָל
- 5 יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶמָּה עַל רֹאשׁ הָעֲגֻלָּה (ע)הָעֵרֹפָה בְּנַחַל וְעָנוּ וְאָמְרוּ יִדְּיָנוּ
- 6 לֹא שָׁפְכוּ אֶת הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ כִּפּוּר לְעַמְכָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר פָּדִיתָה
- 7 יְהוָה וְאֵל תִּתֵּן דָּם נָקִי בְּקִרְבַּ עַמְכָּה יִשְׂרָאֵל וְכֹפֵר לְהֵמָּה הַדָּם וְאֵתָה תִּבְעֵר
- 8 אֶת דָּם נָקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְעִשִּׂיתָה הַיֶּשֶׁר וְהַטּוֹב לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכָה
- 9
- 10 כִּי תִצֵּא לְמַלְחָמָה עַל אוֹיְבֵיכָה וְנִתְּתִי אוֹתָמָה בִּידְכָה וְשִׁבִיתָה אֶת שְׁבִי
- 11 וְרֵאִיתָה בְּשִׁבְיָה אִשָּׁה יִפֹּת תּוֹאֵר וְחִשְׁקָתָה בָהּ וּלְקַחְתָּהּ לְכָה לְאִשָּׁה
- 12 וְהִבִּיאֹתָה אֶל תּוֹךְ בֵּיתָכָה וְגִלְחָתָה אֶת רֹאשָׁהּ וְעִשִּׂיתָה אֶת צְפוּרְנָהּ וְהִסִּירֹתָהּ
- 13 אֶת שְׁלֵמוֹת שְׁבִיָּה מֵעֲלִיָּה וְיִשְׁבָּה בְּבֵיתָכָה וּבִכְתָּהּ אֶת אֲבִיָּה וְאֵת אִמָּה חֹדֶשׁ
- 14 יָמִים, אַחֲרַי תִּבּוֹא אֵלַיָּה בְּעֵלְתָהּ וְהִיתָה לְכָה לְאִשָּׁה וְלֹא תִגַּע לְכָה בְּטַהֲרָה עַד
- 15 שִׁבְעַ שָׁנִים, וְזִבְחַ שְׁלָמִים לֹא תֹאכַל עַד יַעֲבֹרוּ שִׁבְעַ שָׁנִים, אַחֲרַי תֹּאכַל

* הטקסט בראש הטור נסמך כנראה על דברים כ 18-כא 3 || 1 וְאֲשֹׁרְךָ כמו בחומש השומרוני. פחות מסתבר לקרוא אֲשֶׁר ||
 2 הָעֲגֻלָּה אף על פי שיש די מקום לה"א לא נותרו סימני כתב על הקלף, לא על פני המגילה ולא על אחוריה; אֵיתָן ולאחריה
 מקום חלק שלא לצורך || 5 (ע)הָעֵרֹפָה העיין המחוקה נראית בבירור בתצלום אינפרה אדום ישן ||

טור סד (+ 4Q524 קטעים 14+25)*

[א ולוֹא]]	1
[מכול אֵ]]	2
[עשי]רי בְּנִים אש]ר חִלְדוּ]	3
[עד דור הַ]בִּיעֵי]	4
[בַּ]וּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל]]	5
[הַגֵּר] אשר בא עמכםה 0000]]	6
[לוֹא יִרְשַׁתְמָה]]	7
[מְקַרְהַ] לַיְלָה]	8

חסרות כמה שורות

1 [] 10

2 כי יהיה לאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹרֵר, אֲנַנּוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל אֲבִיהוּ וּבְקוֹל אִמּוֹ

3 ויסרו אותו ולוֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶמָּה וּתְפִשׁוּ בּוֹ אֲבִיהוּ וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּהוּ אֶל

4 זְקֵנֵי עִירוֹ וְאֵל שֶׁעַר () מִקְוֵמוֹ וְאִמְרוּ אֶל זְקֵנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר

5 וּמוֹרֵר וְאֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹלֵנוּ, זוֹלֵל וְסוֹבֵא, וְרִגְמוּהוּ כּוֹל אֲנָשֵׁי עִירוֹ בְּאֵל בְּנֵי־

6 וַיְמֹת וּבְעֵרְתָהּ הָרַע מִקְרַבְכֶּה וְכוֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וַיִּרְאוּ כִּי

7 יְהִיָּה אִישׁ רַכִּיל בְּעַמִּי וּמְשַׁלִּים אֶת עַמִּי לְגוֹי נֹכֵר וְעוֹשֶׂה רָעָה בְּעַמִּי

8 וּתְלִיתְמָה אוֹתוֹ עַל הָעֵץ וַיְמַת, עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים וְעַל פִּי שְׁלוֹשֶׁה עֵדִים

9 יוֹמַת וְהֵמָּה יִתְּלוּ אוֹתוֹ הָעֵץ כִּי יְהִיָּה בְּאִישׁ חַטָּה מִשְׁפַּט מוֹת וַיְבָרַח אֶל

10 תוֹךְ הַגּוֹאִים וַיִּקְלַל אֶת עַמִּי וְאֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּתְלִיתְמָה גַּם אוֹתוֹ עַל הָעֵץ

11 וַיְמֹת וְלוֹא תִלְיֵן נְבִלְתְמָה עַל הָעֵץ כִּי קִבּוֹר תִּקְוַרְמָה) בְּיוֹם הַהוּא כִּי

12 מִקְוֵלֵי אֱלוֹהִים וְאֲנָשִׁים תְּלוּי עַל הָעֵץ וְלוֹא תִטְמָא אֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֲנוֹכִי

13 נוֹתֵן לֶכְהָ נַחֲלָה לּוֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר אֲחִיכֶה אוֹ אֶת שִׂי אוֹ אֶת חֲמוֹרוֹ

14 נְדָחִים וְהִתְעַלְמָתָה מֵהֶמָּה, הִשָּׁב תִּשְׁיַבְמָה לְאֲחִיכֶה, וְאִם לּוֹא קָרוֹב אֲחִיכֶה

15 אֲלִיכֶה וְלוֹא יִדְעַתוּ וְאִסְפַּתוּ אֶל תוֹךְ בֵּיתְכֶה וְהִיָּה עִמְכֶה עַד דְּרוֹשׁ

* נושאו של קטע 25 לא נודע עד כה ולא נקבע מקומו במגילה. על פי הקריאה המוצעת כאן הטקסט מתייחס לדברים כג 4-11. בתחילתו נזכרים הגויים האסורים לבוא בקהל (פסוקים 4-8) ובסופו נידון עניין מקרה לילה במחנה המלחמה (פסוק 11). אפשר שתחילת הקטע הכילה איסורים נוספים בעניין אשת יפת תואר ולאחריהם ענייני נישואים עם עמי הארץ. לרוע המזל אין הטקסט חופף אפילו בחלקו לזה שבמגילה || 3 [עשי]רי בְּנִים פואש קורא [] או ביום || 4 הַ]בִּיעֵי פואש קורא [דור]; השוו לט 5 || 6 עמכםה 0000 פואש קורא עמכם ת 000 || 2 אביהו ידין קורא אביו || 7 בעמלי ידין קורא בעמוראו IEJ (1987) 37, עמ' 34-35; עמי ידין קורא עמו; לגוי = לגויי; בעמלי ידין קורא בעמו || 10 ואת הווייו הראשונה נוספה ברווח שבין התיבות מתחת לשורה; 4Q524 את || 11-12 במקום הטקסט שבסוף שוי 11 כתוב בעותק 4Q524 קטע 14 שוי 5 [לוֹא] תִלְבַּשׁ שִׁטְנוֹ [מַר], ובשוי 6 עירי; אי ההתאמה הזאת מלמדת כי 4Q524 אינו זהה למגילת המקדש ||

טור סו (+ 4Q524 קטעים 15-22 + 5Q21)*

חסרות עשר שורות

- 1 [והוציאו את שניהמה אל שער] העיר ההיא ואל שׁוֹם [
- 2 וסקלום באבנים ויומתו, את הנערה על דבר אשר לוא זעק[ה]
- 3 בעיר ואת האיש על דבר אשר ענה את אשת רעהו ובערתה
- 4 הרע מקרבכה, ואם בשדה מצאה האיש ^{את האשה} במקום רחוק וסתר
- 5 מהעיר והחזיק בה ושכב עמה והומת האיש השוכב עמה לבדו
- 6 ולנערה לוא תעשו דבר, אין לנערה חטא מות כיא כאשר יקום
- 7 איש על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה כי בשדה מצאה, זעקה
- 8 הנערה המאורשה ואין מושיע לה **כי יפתה** איש נערה
- 9 בתולה אשר לוא אורשה והיא רויה לו מן החוק ושכב עמה
- 10 ונמצא ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולוא
- 11 תהיה לאשה תחת אשר ענה, לוא יוכל לשלחה כול ימיו, לוא יקח
- 12 איש את אשת אביוהו ולוא יגלה כנף אביוהו, לוא יקח איש את אשת
- 13 אחיוהו ולוא יגלה כנף אחיוהו בן אביוהו או בן אמו כי נדה היא,
- 14 לוא יקח איש את אחותו בת אביוהו או בת אמו, תועבה היא, לוא
- 15 יקח איש את אחות אביוהו או את אחות אמו כי זמה היא, לוא
- 16 יקח איש את
- 17 **בת אחיוהו** או את בת אחותו כי תועבה היא לוא יקח

* הטקסט החסר בראש הטור נסמך על דברים כב 19-23; רוחב השורות בטור אינו אחיד, עיינו בתצלום ובדברי ידן, ב, עמ' 207-208; על 5Q21 ראו יודיצקי, מקדש; ציון ההקבלות כאן מבוסס על שיחזורו || 1 ואל שׁוֹם הכתב ברור בלוח * 34 6; ידן התעלם מן התיבות הללו והניח שהיה מקום חלק בסוף השורה; מסתבר להשלים אל [זקני] העיר ההיא ואל ש[ער מקוממה] כמו בדברים כא 19 || 4 וסתר = וְסָתַר יוֹנְסְטֵר, השוו 4Q392 קטע 1 שו' 4; 4Q21 וסו[ת], אולי צורת בינוני פועל שמחליף בינוני פֶּעַל בפועלי מצב || 6 ולנערה 4Q21 ולנערה || 7 ורצחו 4Q21 ורצאו הרייש הצדיי והאליף משונות || 9 רויה = ראויה || 10 ולוא = ולו || 13 אביוהו חלופה פונולוגית של אביוהו || 14 היא 4Q524 היא || 15 זמה היא 4Q524 [תועבה היא] (לפי שיחזורו של פואש) || 17 את הושמטה בטעות במהדורת ידן ||

טור סז ועל פי 11QT^c קטע 2 + 4Q524 קטעים 15-22)*

- [1]] א]ו את ב] פי [תוֹעֵב]ה היאה]
- [2] [פי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא]
- [3] [עליה ולקחה] לו לאשה ויב]מה והיה הבכור אשר תלד יקום על שם אחיו המת ולא ימחה שמו]
- [4] [מי]שרא]ל ואם לא יחפץ האיש לקחת את [יבמתו ועלתה] [יבמתו השער אל הזקנים ואמרה מאן יבמי]
- [5] [לקחים לאחיו שם בישראל לו לא אבה יבמי וקראו לו]ו זקני עירו] [ודברו אליו ועמד ואמר לו]א הפצ]ת]
- [6] [לקחתה ונגשה יבמתו אלי]ו לעיני הזקנים וחל]צה נעלו מעל רגלו וירקה בפניו וענתה ואמר]ה ככה
- [7] [יעש]ה לאיש אשר לו]וא] יבנה את בית אחיו ונקרא שמו בישראל]ל ב]ית חלוץ הנעל]

* הובא כאן נוסח המסורה, דברים כה 5-10, ועליו הורכב הטקסט המועט והקטוע שבכתבי היד שבכותרת; גויט טעו בזיהוי 11QT^c קטע 2 וקריאתם שגויה; השורות בטור סז של המגילה רחבות והמקום בשורות החסרות אינו צר מלהכיל את הטקסט של חוק הייבום כפי שסבור שיפמן, ראו L. H. Schiffmann, "The Unfinished Scroll: A Reconsideration of the End of the Temple Scroll", *DSD* 15 (2008), pp. 67-78 || 1 תוֹעֵב]ה] או תוֹעֵב]ה] ||

4Q365a (קטעים שמקומם אינו ידוע)

קטע 4

[	הדלתות אשר]	] 1
[	נעולים אתו]	] 2
[	עשר אמות]	] 3

מגילת הסרכים

מבוא

א. סרך היחד

מן החיבור הזה שרדו תריסר כתבי יד. כתב היד מן המערה הראשונה שלם והוא מחזיק אחד עשר טורים בני עשרים ושש שורות (הטור האחרון מסתיים בשורה 22). בכתבי היד האחרים הטקסט מקוטע. כתב היד השלם, $4QS^a$ ו- $4QS^c$ הם מימי בית חשמונאי, $4QS^j$ הוא מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס; כתבי היד האחרים הם מראשית ימי בית הורדוס. כתב היד מן המערה הראשונה הכיל עוד שני סרכים. שלושת הסרכים נכללו במגילה אחת ואף התגלו יחד. אולם נמכרו בנפרד (תחילה המגילה ולאחר מכן החלקים שניתקו ממנה; ראו ליכט, עמ' 5-6). גם מצד צורת הפגמים והשוליים נראה שסרך העדה תוכף לסרך היחד (ראו ליכט, עמ' 241). אף על פי ששלושת הסרכים נכללו במגילה אחת ברור שכל אחד מהם הוא חיבור לעצמו שכן כל אחד מתחיל בראשו של טור (יש לדייק יותר ולומר, בראש יריעה, כעדות סימני התפירה בימין הטור הראשון של סרך העדה ובשמאל הטור השני (ראו להלן). בכתבי היד של סרך היחד מן המערה הרביעית לא נמצאו שרידים מסרך העדה ומסרך הברכות. לעומת זה נמצאו שברי כתבי יד של סרך העדה בלבד בכתב סתרים (ראו להלן). על ההבדלים בצורת הכתב והכתיבה עיינו להלן בדיון בסרך העדה. מעתיק המגילה מסמן פסקות ופרקים באופנים שונים. בנוסף לנוהג המקובל להשאיר מקום חלק או שורה חלקה הוא מוסיף סימנים בשוליים הימניים. הסימן הנפוץ במגילה (ובעוד מגילות) הוא מעין וי"ו מאוזנת. לפעמים הוא משתמש בסימנים מורכבים (כך גם במגילת ישעיהו). הסימנים המורכבים מופיעים רק שלוש פעמים בגבול שבין יחידות גדולות, כדלהלן (בהשוואה לחלוקה של ליכט): בראש טור ה (תחילת פרשה ג), בסוף טור ז (סוף פרשה ד), בטור ט שורה 3 (פרשה ה, תחילת פרק ג).

השם סרך היחד מתאים לחיבור משום שהמילים האלה חוזרות ונשנות בו והן משקפות יפה את תוכנו. אפשר שהשם היה רשום על גב המגילה שכן לשמאל טור א יש נקבים של תפר ובחפירות שנעשו במערה הראשונה נמצא קטע קלף ובו נקבים מתאימים ועליו כתוב [סר]ך ה'יחד ומן [] [לפי המהדירים] או [הז]ק ה'יחד ופ'רוש [] [לפי ידן, ראו ליכט, עמ' 6].

כבר הוכר שסרך היחד הוא אוסף של קבצים עצמאיים שלוקטו בידי עורך, למשל הכתוב בטורים א-ד שונה בתכניו ובמונחיו מן הכתוב בטורים ה-יא. הוא עוסק בטקסט המעבר בברית ובשאלת הטוב והרוע בעולם. בחלק הזה בני עדת היחד מכונים בני אור ומתנגדיהם מכונים בני הושך ואילו בחלקים אחרים בני העדה מכונים אנשי היחד או אנשי הקודש ומתנגדיהם מכונים אנשי שחת. הקבצים לוקטו וסודרו בכוננת מכוון כדי לשמש מעין מדריך בתורת הכת במנהגיה ובמוסדותיה.

נוסח מקצת כתבי היד שונה מנוסח המגילה השלמה. אין מדובר רק בשינויים בכתיב ובלשון המתגלים בכתבי היד אלא בשינויים בתוכן. ואלה עיקרי השינויים: $4QS^d$ אינו כולל את החלק הראשון של סרך היחד. הוא פותח במקום המתאים לתחילת טור ה של המגילה השלמה. השוליים שלפני הטור הפותח רחבים יותר מן השוליים שבין הטורים. נוסח כתב היד שונה מזה של המגילה ובראשו כותרת שונה. הנוסח קצר יותר אך יש בו גם טקסט שאינו במגילה. נוסח $4QS^b$ דומה לזה של $4QS^d$ אולם הוא כולל טקסט מתחילת המגילה השלמה. במהדורה הובאו הקטעים הגדולים של שני כתבי היד האלה ממול לנוסח המגילה והם משולבים זה בזה. נוסח $4QS^e$ אף הוא שונה מזה של המגילה. לקראת סופו, כנגד טור י של המגילה, יש בו לוח של אותות ומועדים. בכתבי היד האחרים עומדת כאן רשימה שירית של זמני הברכות. נראה שעותק $4QS^e$ הוא עד נוסח קדום של החיבור מלפני שהעדה זנחה את עבודת המקדש והמירה אותה בברכות.

החילופין שבין הוורסיות משקפים שינויים בהשקפותיה של עדת היחד ונודעת להם חשיבות בשיחזור תולדותיה. אולם דעת החוקרים חלוקה בפירוש העובדות. החוקרים עמדו על כך שבוורסיה של כתב היד מן המערה הראשונה מודגש חלקם של הכוהנים בני צדוק בהנהגת עדת היחד בעוד שבוורסיה של כתב יד ד מן המערה הרביעית אין בני צדוק נזכרים (ראו במקבילות לטור ה 2, 9 שבמגילה) עם זה גם בעותק 4QS^d מודגש חלקם המרכזי של הכוהנים בני אהרון (ראו שם שורה 21). בהתפתחות הנוסחים דנה בהרחבה החוקרת הפינית סריאנה מטסו. היא סבורה שכתב יד e הוא הנוסח הקדום ביותר ואילו נוסח המגילה מן המערה הראשונה מאוחר יותר. פיליפ אלכסנדר שההדיר ביחד עם ורמש את כתבי היד מן המערה הרביעית חולק על דעתה. הוא מציין שכתב היד מן המערה הראשונה (וכן 4QS^a וכן 4QS^c) קדום מכתבי היד מן המערה הרביעית. ובעניין בני צדוק הוא אומר שאולי הם נזכרו מלכתחילה ולאחר מכן נמחק שמם. תהיה אשר תהיה השתלשלות הנוסח ברור שלפנינו לפחות שלוש וורסיות שונות מאוד זו מזו של החיבור. לעובדה שבעניינים כה מרכזיים לא הייתה אחידות נודעת חשיבות רבה.

החיבור בכללו עוסק בחבורה המכונה "יחד", שכללה את החברים שהקפידו על עצמם בקיום מצוות התורה (בין השאר בענייני טומאה וטהרה). חברי עדת היחד חיו חיי שיתוף בלא הון ורכוש פרטי, ועסקו בלימוד התורה ללא הפסק (ביום ובלילה; ו 6-7). החבורה (כמו שאר קהילות עדת היחד) הדגישה את רעיון האחריות ההדדית (הערבות) שבין חברה. מי שרואה את רעהו עובר על החוק חייב לספר על כך לממונים מיד שאם לא כן הוא שותף לעבירה. העבריין נשפט מיד שאם לא כן כל החבורה נושאת באחריות לעבירה. אנשי החבורה לא נשאו נשים. דבר זה לא נאמר במגילה במפורש אולם אפשר ללמוד על כך מאי הזכרת נשים וילדים במגילה (הם נזכרים במגילת סרך העדה העוסקת בחברה של אחרית הימים). דברים מפורשים יותר נאמרו במגילת ברית דמשק "כל המתהלכים באלה בתמים קדש על פי כל יסורו ברית אל נאמנות להם לחיותם אלף דור. ואם מחנות ישבו *כסרך הארץ ולקחו נשים והולידו בנים..." (פרק א 160-165). מסתבר שהרישא מדברת בחבורה הנזכרת בסרך היחד שזכרה יתקיים לעולם על פי הבטחת האל והסיפא מדברת בשאר אנשי העדה שמצווים לשאת נשים ולהוליד בנים שהם זכר ושארית. הבחנה מעין זאת נמצאת בדברי יוסף בן מתתיהו על האיסיים.

החיבור פותח בחובת החברים לקיום המצוות. ההתחייבות הזאת נקבעת בטקס של ברית שנתית שבו הכוהנים והלויים מפרטים את הברכות שיחולו על מקיימי הברית ואת הקללות שיחולו על מפריה. לאחר מכן מפורטת תורת הגזירה הקדומה וההשקפה על האל הטוב המקיים את ברואיו, מתוארים שם הרע והטוב שבלב האדם ובעולם (תורת המלאכים) ובהשמדת הרשעה במועד שקבע האל (ראו להלן). לאחר מכן מובאות תקנות הנוגעות למבנה הארגוני של החבורה בזמן שלטון הרשעה. התקנות מעוגנות ברצונו של האל ובמצוותיו. מי שעובר עליהן נענש בהפחתת מנת המזון המוקצבת לו או בהרחקה זמנית. העובר בזדון על המצוות מורחק לצמיתות. בסוף המגילה מובאים בסגנון שירי מועדי הברכות שהם תחליף לעבודת המקדש ודברי ברכה והודיה לאל שמשפיע מחסדו על יצירי כפיו שישודם מעפר. דברי הברכה נאמרים בגוף מדבר מפי המשכיל

בטורים ג-ד נידונה שאלת הרוע בעולם אגב עיון בשאלת הנהגת העולם. נאמר שם שהאל, בורא העולם ויודע הכול יצר את האדם כדי למשול בעולם. האל דואג לצורכי כל היצורים. הוא קבע מראש את כל מה שיקרה. הכול נקבע מראש במידה ובזמן. האדם אינו אדון למעשיו אלא ממלא את הייעוד שקבע לו האל שאינו ניתן לשינוי. האל ברא את הטוב ואת הרע. האנושות מחולקת לשני מחנות יריבים, לצדיקים ולרשעים. האל ברא גם מלאכים לשלוט בעולם, את מלאך האור (הטוב) התומך בצדיקים ואת מלאך החושך (הרע) ועמו כוחות הרשע. מלחמת הטוב ברע אינה מלחמה קוסמולוגית בלבד. היא מתקיימת בלב כל איש. האל הנחיל לכל איש מן הטוב ומן הרע. הטוב והרע נלחמים זה בזה בלב כל איש ואיש. בעת שטוב

סרכים: מבוא

שולט בעולם מידת הטוב גוברת גם בלב הצדיקים. אולם בזמן שהרע שולט בעולם אף הצדיקים שוגגים ונוהגים כרשעים.

מדוע ברא האל את הרע ואת מלאך החושך המנסה להכשיל את בני האור? לשאלה הנוקבת הזאת אין תשובה מניחה את הדעת. נאמר שהאל עשה זאת ברזי עורמתו, וכדי להשיב על פקפוק אפשרי בצדקת האל מוסיפים שהאל קבע זמן קצוב לשלטון בליעל ובזמן המיועד, ביום הדין, יושמד ביחד עם כל הרשעים. אז ימשול הטוב בעולם. מי שעשו את רצון האל בעת שלטון הרשע לא יכלו ביום הדין ויזכו לחיות באחרית הימים שהם ימי השלום והטוב.

מגילת סרך היחד זכתה לפירושים מעולים. בשנת 1957 פירסם המלומד הדני פרבן ורנברג-מולר תרגום והערות למגילה (עיינו ברשימת הקיצורים). ורנברג-מולר תרם תרומה חשובה לנוסח וללשון. הוא דייק בקריאת האותיות וי"ו ויו"ד והבהיר מונחים ושימושי לשון. בשנת 1965 הופיעה המהדורה המפורשת של יעקב ליכט שנכלל בה גם פירוש לסרך הברכות ולסרך העדה (עיינו ברשימת הקיצורים). המהדורה כוללת מבוא מפורט למגילה, מבואות מפורטים לכל אחת מן הפרשות של המגילה ופירוש שיטתי של החיבורים לפרשותיהם. ליכט השכיל לבאר את הטקסט הקשה הזה ולעמוד על זיקתו למקרא, לספרות הבית השני ולספרות חז"ל.

מילר בורוז פירסם לראשונה את החיבור (*M. Burrows, The Dead Sea Scrolls of St. Mark's Monastery II*, New Haven 1951). אחרי מהדורתו הופיעו שתי מהדורות מפורשות, של ורנברג-מולר ושל ליכט. מהדורה מדויקת יותר פורסמה על ידי קימרון בכרך תצלומי מגילות (מגילות ים-המלח) שבהוצאת קודנשה, טוקיו 1979. כתיבי היד מן המערה הרביעית פורסמו לראשונה על ידי קימרון (סה"י) ולאחר מכן במהדורת אלכסנדר וורמש בסדרת התגליות כרך כו.

ב. סרך העדה

חיבור בן שני טורים שנכלל במגילת הסרכים שנמצאה במערה הראשונה (1Q28a), מתחיל בטור חדש. החיבור הוא חוקה לעם ישראל לאחרית הימים בזמן שהעם מאוחד ומאורגן. הוא פותח במצווה להקהיל את העם וללמד אותו את התורה כפירושה. גוף החיבור מתאר את המבנה הארגוני של החברה. המבנה הארגוני שונה מזה שמתואר בסרך היחד התקף רק בזמן שלטון הרשעה בעם ישראל המפולג. ליכט עמד על הדמיון שבין סרך העדה לבין מגילת המלחמה שמתואר בהן פרק הזמן באחרית הימים שעם ישראל מאוחד ומוכן למלחמה הכוללת באויביו. אומנם מגילת המלחמה עוסקת גם בשלב שלפני האיחוד ובמיוחד במלחמה עצמה. שם החיבור נקבע על פי כותרתו המפורטת הפותחת במילים: "זוהי הסרך לכול העדה לאחרית הימים". כתבו דומה לכתב של 1QS אולם ניכרים גם הבדלים: היו"ד בסרך העדה נבדלת בבירור מן הווי"ו ואילו בסרך היחד ההבדל אינו מובהק. לשי"ן בסרך העדה יש בסיס חד ולא מעוגל כבסרך היחד (ובסרך הברכות). הכ"ף בסוף תיבה פשוטה ואילו בסרך היחד היא בדרך כלל כפופה. וכבר העירו שבטור א של סרך העדה יש 29 שורות לעומת 26 שורות בסרך היחד. וראו עוד E.J. Revell, "The Order of the Elements in the Verbal Statement Clause in 1Q Serekh", *RQ* 3 (1962), p. 559.

סטפן פאן זיהה קטעי פפירוס כתובים בכתב סתרים ככתבי יד של סרך העדה (4Q249). הוא סבר בטעות שהקטעים שייכים לכמה כתבי יד. חוקרים בראשותו יונתן בן-דב הראו שכל הקטעים שייכים לכתב יד אחד. הם שיחזרו את המגילה ושיבצו כל קטע במקומו. עבודתם המדויקת תרמה גם לנוסח המגילה השלמה ממערה 1, ראו: J. Ben-Dov, D. Stökl Ben Ezra and A. Gayer, "Reconstruction of a Single Copy of the Qumran Cave 4 Cryptic-Script Serekh Haeda", *RQ* 29 (2017), pp. 21-77

דומיניק ברתלמי ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך א, ויעקב ליכט כלל אותו במהדורתו המפורשת "מגילת הסרכים".

ג. סרך הברכות

החיבור כולל דברי ברכה לעדה, לכוהנים, לכוהן המשיח ולמלך המשיח הנקרא נשיא העדה. הברכות כתובות במליצות מקראיות ונראה שהן מכוונות לאחרית הימים ולא לזמן ההווה. שם החיבור נקבע על פי כותרותיו המפורטות הפותחות במילים: "דברי ברכה למשכיל" או "למשכיל" ובהתאמה לשאר חלקי מגילת הסרכים מן המערה הראשונה. עם זה המילה סרך אינה מופיעה בחיבור ובכתבי היד של סרך היחד מן המערה הרביעית החיבור לא נמצא.

הקטעים מן החיבור התגלו במערה הראשונה. כתבו דומה מאוד לזה של סרך היחד וסבורים שסופר אחד כתב את שני החיבורים ושהם חלקים של מגילה אחת. בקטעים רבים נשמרו השוליים העליונים או התחתונים, כמה מן הקטעים מכילים שני טורים ובשוליים של כמה קטעים יש סימני תפירה. הסימנים האלה סייעו בקביעת מקום הקטעים וסדרם. המהדיר הראשון מיליק עשה מלאכה שהיא תפארת לעושיה. הוא צירף קטעים פזורים (חלקם דבוקים זה על גבי זה), שיער את סדרם של הקטעים ושיחזר חמישה טורים בני עשרים ושמונה שורות (בטור האחרון עשרים ותשע שורות). הטור הראשון מתחיל בכותרת והוא תוכף כנראה לטור השני של סרך העדה, הטור החמישי מסתיים באמצע משפט וברור שאינו הטור האחרון במגילה. המהדורה שלנו מיוסדת על שיבוץ הקטעים בחמישה טורים, כמיליק. כמה מן הצירופים שמיליק צירף לא הובאו וחלק מן הקריאות וההשלמות שונות מאלה של מיליק (ושל אחרים). עד כה לא הוכר שהטקסט שבתחילת טור ד ממשיך את זה שבסוף טור ג ושהטקסט שבתחילת טור ה ממשיך את זה שבסוף טור ד. סוף החיבור אבד.

זיוף מיליק ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך א ויעקב ליכט כלל אותו במהדורתו המפורשת "מגילת הסרכים".

א. סרך היחד

טור א (+ 4QS^a קטע 1 + 4QS^b א + 4QS^c א)

- 1 ל[משכיל] שים להיו, [ספר ס] רכ היחד, לדרוש
- 2 אל ב[פול ל] ב זב[כול נפש] לעשות הטוב והישר לפניו כאשר
- 3 **צוה ביד מושה** וביד כול עבדיו הנביאים ולא **הוב כול**
- 4 אשר בחר ולשנוא את כול אשר מאס **לרחוק** מכול רע
- 5 ולדבוק בכול מעשי טוב **ולעשות** אמת וצדקה ומשפט
- 6 בארצ ולוא ללכת עוד בשרירות לב אשמה ועיני זנות
- 7 לעשות כול רע ולהבי את כול הנדבים לעשות חוקי אל
- 8 בברית חסד להיחד בעצת אל ולהתהלך לפניו תמים כול
- 9 הנגלות למועדי תעודותם ולא **הוב** כול בני אור איש
- 10 כגורלו בעצת אל ולשנוא כול **בני חושכ** איש כאשמתו
- 11 בנקמת אל, וכול הנדבים לאמתו יביאו כול דעתם וכוחם
- 12 והונם ביחד אל, לברר דעתם באמת חוקי אל וכוחם לתכן
- 13 כתם דרכיו וכול הונם כעצת צדקו, ולוא לצעוד בכול אחד
- 14 מכול דברי אל בקציהם ולוא לקדם עתיהם ולוא להתאחר
- 15 מכול מועדיהם ולוא לסור מחוקי אמתו ללכת ימין ושמאול,
- 16 וכול הבאים **בסרכ היחד יעבורו** בברית (א) לפני אל לעשות
- 17 ככול אשר צוה ולוא לשוב מאחרו **מכול פחד ואימה ומצרפ**
- 18 נסויים בממשלת בליעל ובעוברים בברית יהיו הכוהנים
- 19 **והלויים** מברכים את אל ישועות ואת כול מעשי אמתו, וכול
- 20 העוברים בברית אומרים אחריהם **אמן** אמן :
- 21 והכוהנים מספרים את צדקות אל במעשי **גבורתם**
- 22 ומשמיעים כול חסדי רחמים על ישראל, והלויים מספרים
- 23 את **עוונות בני ישראל** וכול פשעי אשמתם והטאתם בממשלת
- 24 בליעל, ופול העוברים בברית מודים אחריהם לאמור נעונו
- 25 פשענו חטאנו הרשענו אנו ואבותינו מלפנינו ב(ה)לכתנו
- 26 [קרי בחוקי] אמת וצדיק אל [ישראל] משפטו בנו ובאבותינו

1 ל[משכיל] נראה שהכותרת נמשכת עד שורה 11 || 5 מעשי טוב ראו מוראוקה 1, עמ' 574 || 6 אשמה = אשמה || 8 להיחד בוי"ד מובהקת; ראו קימרון, וייז ויו"ד, עמ' 108 || 10 חושכ 4QS^b השך || 13 בכול הבי"ת אולי מתוקנת ממ"ם, וראו מוראוקה, שם || 16 יעבורו העי"ן מתוקנת מאל"ף || 21 גבורתם = גבורתו || 25 ב(ה)לכתנו ראו מוראוקה 1, עמ' 581 ||

טור ב (+ 4QS^b ב-ג + 4QS^c ב-ג)*

- 1 ורחמי חסדו גמל עלינו מעולם ועד עולם והכוהנים מברכים את כול
- 2 אנשי גורל אל ההולכים תמים בכול דרכיו ואומרים יברכה בכול
- 3 טוב וישמורכה מכול רע ויאר לבכה בשכל חיים ויחונכה בדעת עולמים
- 4 וישא פני חסדי לכה לשלום עולמים והלויים מקללים את כול אנשי
- 5 גורל בליעל וענו ואמרו ארור אתה בכול מעשי רשע אשמתכה יתנכה
- 6 אל זעוה ביד כול נוקמי נקם ויפקוד אחריכה כלה ביד כול משלמי
- 7 גמולים, ארור אתה לאין רחמימ כחושך מעשיכה וזעו ׀ אתה
- 8 באפלת אש עולמים, לוא יחונכה אל בקוראכה ולוא יסלה לכפר עוונך
- 9 ישא פני אפו לנקמתכה ולוא יהיה לכה שלום בפי כול אוחזי אבות,
- 10 וכול העוברים בברית אומרם אחר המברכים והמקללים אמן אמן :
- 11 והוסיפו הכוהנים והלויים ואמרו ארור בגלולי לבו לעבור
- 12 הבא בברית הזות ומכשול עונו ישים לפניו להסוג בו והיה
- 13 בש מעו את דברי הברית הזות יתברכ בלבבו לאמור שלום יהי לי
- 14 כיא בשרירות לבי אלכ ונספתה רוחו הצמאה עם הרודה לאין
- 15 סליחה, אפ אל וקנאת משפטיו יבערו בו לכלת עולמים אדבקו בו כול
- 16 אלות הברית הזות ויבדילהו אל לרעה ונכרת מתוכ כול בני אור בהסוגו
- 17 מאחר אל בגלוליו ומכשול עונו, יתן גורלו בתוך ארורי עולמים
- 18 וכול באי הברית יענו ואמרו אחריהם אמן אמן :
- 19 ככה יעשו שנה בשנה כול יומי ממשלת בליעל, הכוהנים יעבורו
- 20 ברשונה בסרכ לפי רוחותם זה אחר זה והלויים יעבורו אחריהם
- 21 וכול העם (יעבורו בשלישית בסרכ זה אחר זה לאלפים ומאות
- 22 וחמשים ועשרות, לדעת כול איש ישראל איש בית מעמדו ביחד אל
- 23 לעצת עולמים, ולוא ישפל איש מבית מעמדו ולוא ירום ממקום גורלו,
- 24 כיא הכול יהיו ביחד אמת וענות טוב ואהבת חסד ומחשבת צדק
- 25 איש לרעהו בעצת קודש ובני סוד עולמים, וכול המואס לבוא
- 26 [בברית א] ל ללכת בשרירות לבו לוא [יתחשב ב] חד אמתו כיא געלה

* מקבילה לטקסט שבשוי 4-7, 12-14 נמצאה במגילה 5Q11; שרד קטע אחד ובו שני טורים (סופי שורות ותחילת שורות). הואיל ואין ביטחון שהחיבור הזה הוא כתב יד של סרך היחד הקטע מובא בנפרד. טור א: ... מקללים [...] ארוך אתה [...] אשמת] זה יתנכה [...] ויפקד אחריכה [...] ארוך אתה; טור ב: והיה [...] בלבבו [...] עם [הרויה [...] || 2 תמים תואר הפועל יבתום, ראו מוראוקה 2, עמ' 56-57 || 4 וישא הווייו כתובה בשוליים; והלויים 4QS^b והלויים || 5 אשמתכה 4QS^b אשמתכה || 6 זעוה 4Q280 לזעוה; וראו מוראוקה 2, עמ' 62-64; ויפקוד אי אפשר לקרוא ויפקיד כמוראוקה שם, שכן צורות הפעיל בעתיד מחובר כתובות במגילות בלי יו"ד || 7 אתה 4QS^c [א]תה; כחושך יחשכת; 4QS^b אפשר לקרוא גם בחושך, 4QS^c [כ]חושך] || 8 לוא 4QS^c לוא; עוונך 4QS^b עוונכה 4QS^c [עו]ונכה || 9 אוחזי אבות = אוחזי אבות מבקשי רחמים || 12 הבא אולי מקום המילה בשוי 11 אחרי המילה ארור || 23 ישפל ולא ישפול; הקו המאוונך הנראה כווייו שייך ללמי"ד ||

טור ג (+ 4QS^a קטע 2 + 4QS^c ג + 4QS^h קטע 1)

- 1 נפשו ביסורי דעת, משפטי צדק לוא חזק למשוב חיו, ועם ישרים לוא יתחשב
- 2 ודעתו וכוחו והונו לוא יבֹאו בעצת יחד כיא בסֹאון רשע מחרשו וג"ו לים
- 3 בשֹׁבְתוּ וּלְוֹא יִצְדַּק בַּמְתוֹר שְׂרִירוֹת לְבוּ וְחוֹשֵׁב יְבִיט לְדַרְכֵי אֹר, בְּעֵין תְּמִימִים
- 4 לוא יתחשב לוא יזכה בכפורים ולוא יטהר במי נדה ולוא יתקדש בימים
- 5 ונהרות ולוא יטהר בכול מי רחצ, טמא טמא יהיה כול יומי מואסו במשפטי
- 6 אל לבלתי התיסר ביחד עצתו כיא ברוח עצת אמת אל דרכי איש יופרו כול
- 7 עוונותו להביט באור החיים וברוח קדושה ליחד באמתו יטהר מכול
- 8 עוונותו וברוח יושר וענה תכופר חטתו ובענות נפשו לכול חוקי אל יטהר
- 9 בשרו להזות במי נדה ולהתקדש במי דוכל, ויהכין פעמיו להלכת תמים
- 10 בכול דרכי אל כאשר צוה למועדי תעודתיו ולוא לסור ימין ושמאול ואין
- 11 לצעוד על אחד מכול דבריו, אז ירצה בכפורי ניהוח לפני אל והיתה לו לברית
- 12 יחד עולמים ;
- 13 למשכיל להבין וללמד את כול בני אור בתולדות כול בני איש
- 14 לכול מיני רוחותם באותותם למעשיהם בדורותם ולפקודת נגועיהם עם
- 15 קצי שלומם, מאל הדעות כול הויה ונהייה ולפני היותם הכין כול מחשבתם
- 16 ובהיותם לתעודותם כמחשבת כבודו ימלאו פעולתם ואין להשנות, בידו
- 17 משפטי כול והואה יכלכלם בכול חפציהם: והואה ברא אנוש לממשלת
- 18 תבל וישם לו שתי רוחות להתהלכ במ עד מועד פקודתו, הנה רוחות
- 19 האמת והעול, במעון אור תולדות האמת וממקור חושך תולדות העול,
- 20 ביד שר אורים ממשלת כול בני צדק בדרכי אור יתהלכו וביד מלאך
- 21 חושך כול ממשלת בני עול ובדרכי חושך יתהלכו, ובמלאך חושך תעות
- 22 כול בני צדק וכול חטאתם ועוונותם ואשמתם ופשעי מעשיהם בממשלתו,
- 23 לפי רזי אל, עד קצו, וכול נגועיהם ומועדי צרותם בממשלת משטמתו,
- 24 וכול רוחי גורלו להכשיל בני אור, ואל ישראל ומלאכ אמתו עזר לכול
- 25 בני אור והואה ברא רוחות אור וחושך ועליהון יסד כול מעשה
- 26 ולפי סודיהן כול עבודה ועל דרכיהן פול פקודה, אחת אהב אל לכול

1 למשוב ולוא למשיב || 2 וג"ו לים = 4QS^c וגאנול[ים] = גאולים יטומאה; האליף הכתובה מעל הווי"ו מעידה על ההגייה gûlīm || 3 במתור שרירות לכו יבלכתו בשרירות לבו || 4 ולוא יטהר במי 4QS^b ולוא יטהר ב[מי] || 5 ונהרות [נהרות]; ולוא 4QS^h ולוא; רחצ 4QS^h רחצה || 7 קדושה 4QS^a קדשו || 8 עוונותו 4QS^a עונתו; יושר 4QS^a ישר || 9 להזות מקור הפעיל פסיבי; במי 4QS^a [בכול] מי; ויהכין פעמיו 4QS^a א"ו קוראים ופ[עמיו יהכין]; להלכת 4QS^a להלכ; תמים [תמים] || 10 בכול בכול; תעודתיו 4QS^a תעדתו; ימין [ימין]; ושמאול 4QS^a ושמאול או ושמאול || 11 לצעוד 4QS^a א"ו קוראים לצעד ולא לצעוד; לפני אל 4QS^a חסר || 13 על נוסח 4QS^a קטע A ראו עמ' 234 || 15 שלומם = שלומם; מוראוקה 3, עמ' 60; מחשבתם החיית מתוקנת מה"א || 26 ולפי ... פקודה זוהי קריאת דיפון-סומר בשינוי קל בהתאמה מדויקת לשרידי האותיות ולגודל החסרים, השוו ד 1 ועיינו בדין המפורט אצל שטגמן, סה"י, עמ' 101-103 ||

טור ד (+) 4QS^c ה-ו + 4Q502 קטע 16)*

- 1 מוֹעֲדֵי עוֹלָמִים וּבְכוּל עֲלִילוֹתֶיהָ יִרְצָה לַעֲד, אַחַת תַּעֲב סוּדָה וְכוּל דְּרַכְיָה שְׁנָא לְנִצָּח :
- 2 וְאַלֹה דְרַכְיָהּ בְּתַבֵּל, לְהַאִיר בְּלִבְבֵי אִישׁ וְלִישָׁר לְפָנָיו כּוֹל דְּרַכְיָה צְדָק אִמַּת וּלְפַחַד לְכַבּוּ בְּמִשְׁפָּטֵי
- 3 אֵל וְרוּחַ עֲנוּה וְאֵלֶּכ אֲפִים וְרוּב רַחֲמִים וְטוֹב עוֹלָמִים וְשָׁכַל וּבִינָה וְחִכְמַת גְּבוּרָה מֵאֲמַנַת בְּכוּל
- 4 מַעֲשֵׂי אֵל וְנִשְׁעֲנַת בְּרוּב חֲסֵדוֹ וְרוּחַ דַּעַת בְּכוּל מַחֲשַׁבַת מַעֲשָׂה וְקִנְיַת מִשְׁפָּטֵי צְדָק וּמַחֲשַׁבַת
- 5 קוֹדֵשׁ בִּיצֵר סְמוּכ וְרוּב חֲסֵדִים עַל־כוֹל בְּנֵי אִמַּת וְטַהֲרַת כְּבוֹד מַתְעַב כּוֹל גְּלוּלֵי נְדָה וְהִצְנַע לַכַּת
- 6 בְּעֲרַמַת כּוֹל וְחָבָא לְאִמַּת רוּי דַּעַת אֵלֹה סוּדֵי רוּחַ לְבִנֵי אִמַּת תַּבֵּל, וּפְקוּדַת כּוֹל הוֹלְכֵי בַּה לְמַרְפֵּא
- 7 וְרוּב שְׁלוֹם בְּאוֹרֵךְ יָמִים וּפְרֹאֹת זֶרַע עִם כּוֹל בְּרִכּוֹת עַד וְשִׁמְחַת עוֹלָמִים בְּחַיֵּי נִצָּח וְכִלְיֵל כְּבוֹד
- 8 עִם מַדַּת הַדֵּר בְּאוֹר עוֹלָמִים :
- 9 וְלִרוּחַ עוֹלָה רַחוּב נֶפֶשׁ וְשָׁפוּל יָדַיִם בְּעִבּוּדַת צְדָק, רִשְׁעֵי וְשִׁקְרָ, גוּה וְרוּם לְבַב, כַּחַשׁ וְרַמְיָה, אַכְזוּרֵי
- 10 וְרוּב חֲנַפֵּי, קִצּוֹר אֲפִים וְרוּב אֹלֶת וְקִנְיַת זְדוּן, מַעֲשֵׂי תוֹעֵבָה בְּרוּחַ זְנוּת וְדְרַכְיָה נְדָה בְּעִבּוּדַת טַמְאָה
- 11 וְלִשׁוֹן גְּדוּפִים, עוֹרוֹן עֵינַיִם וְכְבוֹד אוֹזוֹן, קוֹשֵׁי עוֹרֵפ וְכּוּבוֹד לֵב, לְלַכַּת בְּכוּל דְּרַכְיָה חוֹשֵׁכ וְעֲרַמַת רוּע, וּפְקוּדַת
- 12 כּוֹל הוֹלְכֵי בַּה לְרוּב נְגוּעִים בִּיד כּוֹל מְלֹאכֵי חֶבֶל לְשַׁחַת עוֹלָמִים בְּאִפַּ עֲבַרַת אֵל *נִקְמָה לְזַעוֹת נִצָּח וְחֲרַפַּת
- 13 עַד עַמֵּל כְּלַמַּת כְּלָה בְּאִשׁ מַחֲשָׁכִים, וְכוּל קִצְיָהֶם לְדוֹרוֹתָם בְּאַבֵּל יִגוֹן וְרַעַת מְרוּרִים בְּהוּיּוֹת חוֹשֵׁכ עַד
- 14 כְּלוֹתָם לְאִין שְׁרִית וּפְלִיטָה לְמוֹ :

* טקסט דומה לזה שבשורות 7-17 שרד בחיבור 1Q29a || 1 מוֹעֲדֵי וְלֹא עֲדֵי || 3 מֵאֲמַנַת = מֵאֲמַנַת יִסְמַכְתִּי || 4 מַחֲשַׁבַת הַחַיִּית מִתּוֹקֶת מַעֲיִין || 5 מַתְעַב 4QS^c מַתְעַבָּה, צוּרוֹת מְקוֹר בְּתַחֲלִילֵי מַיִם || 6 וְחָבָא הַחַיִּית כְּנִרְאָה מִתּוֹקֶת || 9 רַחוּב נֶפֶשׁ = רוּחַב נֶפֶשׁ, נֶפֶשׁ רַחֲבָה; צְדָק וְכִנְרָאָה גַם חֲמֵשׁ הַמִּילִים שֶׁלִּפְנֵיהֶם נִכְתְּבוּ מֵעַל שׁוּרָה 7 בְּעוֹתֵק 4QS^c וְהַטְקֵסֵט שֶׁבְּעוֹתֵק 4QS^c שׁוּרָה 8 הִיָּה אוֹלֵי אַרוֹךְ בְּמַקְצַת מִזֶּה שֶׁל הַמְגִילָה || 11 וְכּוּבוֹד אוֹזוֹן = וְכּוּבוֹד אוֹזוֹן; וְכּוּבוֹד לֵב = וְכּוּבוֹד לֵב || 12 נִקְמָה מִתּוֹקֶן מִן נִקְמוֹת || 13 בְּהוּיּוֹת בִּיּוֹד מוּבַהֲקַת ||

- 15 באלה'תולדות כול בני איש ובמפלגיהן ינחלו כול צבאותם לדורותם ובדרכיהן יתהלכו, וכול פעולת
16 מעשיהם במפלגיהן לפי נחלת איש בין רוב למועט לכול קצי עולמים כיא אל שמן בד בבד עד קצ
17 אחרון ויתן איבת עולם בין מפלגות², תועבת אמת עלילות עולה ותועבת עולה כול דרכי אמת וקנאת
18 ריב על כול משפטיהן, כיא לוא יחד יתהלכו. ואל ברזי שכלו ובחכמת כבודו נתן קצ להיִוֹת עולה ובמועד
19 פקודה ישמידנה לעד ואז תצא לנצח אמת תבל כיא התגוללה בדרכי רשע בממשלת עולה עד
20 מועד משפט נחרצה ואז יברר אל באמתו כול מעשי גבר וזקק לו מבני איש, להתם כול רוח עולה מתכמי
21 בשרו ולטהרו ברוח קודש מכול עלילות רשעה ויז עליו רוח אמת כמי נדה מכול תועבות שקר והתגולל
22 ברוח נדה להבין ישרים בדעת עליון, וחכמת בני שמים להשכיל תמימי דרכ כיא במ בחר אל לברית עולמים
23 ולהם כול כבוד אדם ואין עולה והיה לבושת כול מעשי רמיה, עד הנה יריבו רוחי אמת ועול, בלבב גבר
24 יתהלכו בחכמה ואולת וכפי נחלת איש באמת יצדק וכן ישנא עולה וכירשתו בגורל עול ירשע בו וכן
25 יתעב אמת כיא בד בבד שמן אל עד קצ נחרצה ועשות חדשה והואה ידע פעולת מעשיהן לכול קצי
26 מוֹעֵדִין וינחילן לבני איש לדעת טוב [ורע כִּיֵּא א] ל הפיל גורלות לכול חי לפי רוחו בם [במועד] הפקודה:

20 זֶזְקָה האות הראשונה נראית כיו"ד || 24 ישנא האל"ף אולי מתוקנת מה"א || 25-26 קצי מוֹעֵדִין השוו פשר חבקוק
יא 6 ובקץ מועד || 26 [כִּיֵּא א] ל הפיל השוו שטגמן, סה"י, עמי 107-108; בם קריאה חדשה, הכינוי חוזר אל השם
גורלות, השוו שוי 24, ג 18 ||

טור ה (+ 4QS^e קטע 1)

- 1 : וזה הסרכ לאנשי היחד המתנדבים, לשׁוב מכול רע ולהחזיק בכול אשר צוה לרצונו, להבדל מעדת
- 2 אנשי העול, להיות ליחד בתורה ובהון, ומשׁובים על פי בני צדוק הכוהנים שומרי הברית 'על פי רוב אנשי
- 3 היחד המחזקים בברית, על פיהם יצא תכון הגורל לכול דבר לתורה ולהון ולמשפט, לעשות אמת יחד וענוה
- 4 צדקה ומשפט ואהבת חסד והצנע לכת בכול דרכיהם, אשר לוא ילכ איש בשרירות לבו לתעות אחר לבבו
- 5 ועינוהי ומחשבת יצרו *יאאם למול ביחד עורלת יצר ועורפ קשה, ליסד מוסד אמת לישראל ליחד ברית
- 6 עולם, לכפר לכול המתנדבים לקודש באהרון ולבית האמת בישראל והנלוים עליהם ליחד ולרׁיב ולמשפט,
- 7 להרשיע כול עוברי חוק ואלה תכון דרכיהם על כול החוקים האלה בהאספם ליחד, כול הבא לעצת היחד
- 8 יבוא בברית אל לעיני כול המתנדבים ויקם על נפשו בשבועת אסר לשוב אל תורת מושה ככול אשר צוה בכול
- 9 לב ובכול נפש לכול הנגלה ממנה לבני צדוק הכוהנים שומרי הברית ודורשי רצונו ולרוב אנשי בריתם
- 10 המתנדבים יחד לאמתו ולהתלכ ברצונו ואשר יקם בברית על נפשו להבדל מכול אנשי העול ההולכים
- 11 בדרכ הרשעה כיא לוא החשבו בבריתו כיא לוא בקשו ולוא דרשו בחוקיהי לדעת הנסתרות אשר תעו
- 12 במ *לאששמה, והנגלות עשו ביד רמה לעלות אפ למשפט ולנקום נקם באלות ברית לעשות במ (מ'שפטים
- 13 גדולים לכלת עולם לאין שרית : אל יבוא במים לגעת בטהרת אנשי הקודש כיא לוא יטהרו
- 14 כי אמ' שבו מרעתם כיא טמא בכול עוברי דברו ואשר לוא ייחד עמו בעבודתו ובהו(ל'א) פן ישיאנו
- 15 עוון אשמה כי ירחק ממנו בכול דבר כיא כן כתוב מכול דבר שקר תרחק ואשר לוא ישוב איש מאנשי
- 16 היחד על פיהם לכול תורה ומשפט ואשר לוא יוכל מהונם כול ולוא ישתה ולוא יקח מידם כול מאומה
- 17 אשר לוא במחיר כאשר כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כיא במה נחשב הואה כיא
- 18 כול אשר לו נחשבו בבריתו להבדיל אותם ואת' כול אשר להם ולוא ישען איש הקודש על כול מעשי
- 19 הבל כיא הבל כול אשר לוא ידעו את בריתו וכול מנאצי דברו ישמיד מתבל וכול מעשיהם לנדה
- 20 לפניו וטמא בכול הונום וכיא יבוא בברית לעשות ככול החוקים האלה להיחד לעדת קודש ודרשו
- 21 את רוחם ביחד בין איש לרעהו לפי שכלו ומעשיו בתורה על פי בני אהרון המתנדבים ביחד להקים
- 22 את בריתו ולפקוד את כול חוקיו אשר צוה לעשות ועל פי ר(י'ב) ישראל המתנדבים לשוב ביחד לבריתו
- 23 וכתבם בסרכ איש לפני רעהו לפי שכלו ומעשיו להשמע הכול איש לרעהו הקטן לגדול ולהיות
- 24 פוקדם את' רוחם ומעשיהם שנה בשנה להעלות איש לפי שכלו ותום דרכו ולאחרו כנעויות להוכיח
- 25 איש את רעהו באמ'ת וענוה ואהבת חסד לאיש : אל ידבר *אלוהיהי באפ או בתלונה
- 26 או בעורפ [קשה או בקנא]ת רוח רשע ואל ישנאוהו בעור'לת לבבו כיא ביומו (יוכיחנו ולוא

1 וזה מרטיץ סבור שהמילה הזאת מוספת || 2 ומשׁובים בווייז מובהקת ועניינו 'מונהגים', ראו ילון, עמ' 107; 'על העיין מתוקנת מאליף || 3 יחד המילה מתוקנת || 4 אחר האליף מתוקנת מיוי'ד || 5 ועינוהי ראו קימרון, וייז ויוי'ד, עמ' 107; *יאאם גרסו כיא אם || 9 הנגלה ההי'א השנייה מתוקנת, כנראה מווייז || 11 דרשו ההי'א מתוקנת, כנראה מווייז; בחוקיהי ראו קימרון, שם || 12 *לאששמה גרסו לאשמה || 13 אנשי האליף מתוקנת מהי'א || 14 ייחד ביוי'ד ברורה, ראו קימרון, וייז ויוי'ד, עמ' 108 || 16 מאומה האליף מתוקנת מווייז וההי'א מתוקנת מאליף, ושמה זו אליף מתוקנת מהי'א? || 20 להיחד ביוי'ד מובהקת, ראו קימרון, שם || 22 חוקיו 4QS^e [חוקי]; לשוב ביחד לבריתו 4QS^e לשבת יחד || 23 וכתבם 4QS^e ולכו[תבם] או ולכת[] ; ומעשיו 4QS^e ומעשו בתו[ה] || 24 ומעשיהם 4QS^e [ומעשיהם בתורה]; כנעויות בווייזים מובהקות, קימרון, שם; להוכיח הכיף והיוי'ד כנראה מתוקנת || 25 לאיש ילכל אחד; *אלוהיהי גרסו אל אחיהו; לשיבוש דומה ראו 4Q159 קטעים 2-4 שוי 3 || 26 ואל האליף מתוקנת מעיין; ביומו (שרידי האותיות שנמחקו מתאימים לקריאה ביוי'ז; פחות נראה לקרוא ביומ'ר) או ביומ'ס ||

4QS^d א (+ 4QS^b ט) *

- 1 מדרש למשכיל על אנשי התורה *המתנדים להשיב מכל רע ולהחזיק בכל אשר צוה
- 2 ולבדל מעדת אנשי העול ולהיות יחד בתורה ובהון ומשׁוֹבִים על פי הרבים לכל דבר
- 3 לתורה ולהון ולעשות ענוה וצדקה ומשפט ואהבת [חסד וה] צנע לכת בכל דרכיהם,
- 4 [אֲשׁר] לא ילך איש בשרירות לבו לתעות כי אם ליסד [מִסֹּד] אמת לישראל ליחד לכל
- 5 המִתְנַדְבֵּ לַקֹּדֶשׁ באהרן ובית אֲמֵת לישראל והגלוי [ם] ע[לִי]הֶם ליחד וכל הבא לעצֶת
- 6 הייחד יקים על נפשו באסר ל[שוב א] ל [ת]וֹרַת מִשְׁה [ה] בְּכָל לֵב וּבְכָל נֶפֶשׁ כָּל הַנְּגַלָּה מִן
- 7 הַתּוֹרָה עַל פִּי עֲצַת אֲנָשׁ [י] הַיְחָד [ל]הַבְּדֵל מִכֹּל אֲנָשׁ [ה]עוֹל וְאֲשׁר לֹא יִגְעוּ לְטַהֲרֵת אֲנָשׁ
- 8 [הקוד]ש ואל יוכל אתו בִּיחָד ואשר לוֹ יִשׁוּב אִישׁ מֵאֲנָשׁ היחד על פיהם לכל
- 9 [תורה] ומשפט ואשׁר לוא יִחְבֹּר עִמּוֹ בְּהוֹן וּבְעִבּוּדָה ואל יואכל איש מאנשי הקדש
- 10 [מהזנב ו]ל[א יקה מידם מאומ]ה ולא ישענו על כָּל מַעֲשֵׂי הַבַּל כִּי הַבַּל כָּל אֲשׁר [לוא ידעו]
- 11 [את ברייתו ו]ל[א מנאצ]י דברו להשמיד מתבל ומעשיהם לְנִדְהָ לְפִינֵי וְשִׂמְאָ בָּב [ל] הַזֵּנֶב
- 12 [כי יש בידם ח]ם גוים ושבעות וחרמים ונדרים בפיהם [
- 13 [דש לישראל]

4QS^d ב (+ 4QSⁱ)

- 1 ואת מעשיהם בתורה על פי בני אהרון המתנדבים להקים את בריתו ולפקוד את כל חקיו אשר צוה
- 2 לעשות על פי רוב ישראל המתנדבים לשוב ביחד ולהכתב איש לפני רעה בסרך איש לפי שכלו
- 3 ומעשיו בתורה להשמע הכול איש לרעה הקטן לגדול ולהיות פוקדים את רוחם ומעשיהם
- 4 בתורה שנה בשנה לְעֵלּוֹת איש כפי שכלו ולאחרו כנעותיו, להוכיח איש את רעהו ואהבת חסד
- 5 ואל ידבר איש אל רעהו באף או בתלונה או בקנאת רשע וגם אל יבא איש אל רעהו דבר לרבים

* השוליים הימניים הרחבים שבתחילת 4QS^d מעידים שכאן מתחיל כתב היד. הטקסט המקביל של 4QS^b מתחיל בראש יריעה חדשה המסומנת באות ג (= יריעה שלישית). במגילה מן המערה הראשונה הטקסט (שכותרתו שונה) מתחיל בראש טור ה שבשוליו העליונים יש סימן הפסק מיוחד. מסתבר שהסופר הרחיב את טור ד כדי להתחיל את הסרך החדש בראש טור ה || 1 *המתנדים גרסו המתנדבים || 2 ולבדל 4QS^b ולהבדל; לכל 4QS^b לכול || 3 בכל דרכיהם 4QS^b בכול דרכיהמה || 4 לכל 4QS^b לכול || 5 וכל 4QS^b וכול || 6 בכל 4QS^b בכול || 7 העול 4QS^b ההיא משונה, אולי מוספת || 8 לכל 4QS^b לכול || 9 לוא המילה שרדה בתצלומים הישנים; יִחְבֹּר אייו קוראים זיחד אף על פי שהביית ברורה; הקדש 4QS^b הקודש || 10 מעשי הבל על פי נטי || 12 השוו קיסטר, ממיית, עמי 347 העי 139 || ב 3 לרעה ראו קימרון Grammar עמי 270-271; אייו קוראים לרעה [ו]

- 1 ישא עליו עוון וגמ אל יביא איש על רעהו דבר לפני הרבים אשר לוא בתוכחת לפני עדים, בל(א)לה
 2 יתהלכו בכול מגוריהם כול הנמצא איש את רעהו וישמעו הקטן לגדול למלאכה ולממון ויחד יואכלו
 3 ויחד יברכו ויחד יועצו ובכול מקום אשר יהיה שם עשרה אנשים מעצת *החיד אל ימש מאתם איש
 4 כוהן, ואיש כתונו ישבו לפניו וכן ישא לו לעצתם לכול דבר והיה כיא יערוכו השולחן לאכול או התירוש
 5 לשתות הכוהן ישלח ידו לרשונה להברך בראשית הלחם {או התירוש לשתות הכוהן ישלח ידו לרשונה
 6 להברך בראשית הלחם} והתירוש ואל ימש במקום אשר יהיו שם העשרה איש דורש בתורה יומם ולילה
 7 תמיד על יפות איש לרעהו והרבים ישקודו ביחד את שלישיית כול לילות השנה לקרוא בספר ולדרוש משפט
 8 ולברך ביחד : ויזה הסרך למושב הרבים איש בתונו, הכוהנים ישבו לרשונה והזקנים בשנית ושאר
 9 כול העם ישבו איש בתונו וכן ישאלו למשפט ולכול עצה ודבר אשר יהיה לרבים להשיב איש את מדעו
 10 לעצת היחד. אל ידבר איש בתוכ דברי רעהו טרם יכלה אחיהו לדבר וגם אל ידבר לפני תונו הכתוב
 11 לפניו, האיש הנשאל ידבר בתרו ובמושב הרבים אל ידבר איש כול דבר אשר לוא להפצ הרבים וכיא האיש
 12 המבקר על הרבים אכול איש אשר יש אתו דבר לדבר לרבים אשר לוא במעמד האיש השואל את עצת
 13 היחד ועמד האיש על רגלוהי ואמר יש אתי דבר לדבר לרבים, אם יומרו לו ידבר וכולה מתנדב מישראל
 14 להוסיפ על עצת היחד ידרשהו האיש הפקוד ברואש הרבים לשכלו ולמעשיו ואם ישיג מוסר יביאהו
 15 בברית לשוב לאמת ולסור מכול עול *והבינהו בכול משפטי היחד ואחר בבואו לעמוד לפני הרבים ונשאלו
 16 הכול על דבריו וכאשר יצא הגורל על עצת הרבים יקרב או ירחק ובקורבו לעצת היחד לוא יגע בטרת
 17 הרבים עד אשר ידרושהו לרוחו ומעשו עד מלאת לו שנה תמימה וגם הואה אל יתערב בהון הרבים
 18 ובמולאת לו שנה בתוכ היחד ישאלו הרבים על דבריו לפי שכלו ומעשיו בתורה ואם יצא לו הגורל
 19 לקרוב לסוד היחד על פי הכוהנים ורוב אנשי ברתם יקר(י)בו גמ את הונו ואת מלאכתו אל יד האיש
 20 המבקר על מלאכת הרבים וכתבו בחשבון בידו ועל הרבים לוא יוציאנו אל יגע במשקה הרבים עד
 21 מולאת לו שנה שנית בתוך אנשי היחד ובמולאת לו השנה השנית יפקודוהו על פי הרבים ואם יצא לו
 22 הגורל לקרבו ליחד יכתובוהו בסרך תונו בתוכ אחיו לתורה ולמשפט ולטרה ולערב את הונו ויהי עצתו
 23 ליחד ומשפטו
 24 : ואל^ה המשפטים אשר ישפטו במ במדרש יחד על פי הדברים אם ימצא במ איש אשר ישקר
 25 בהון והואה יודע ויבדילוהו מתוכ טרת רבים שנה אחת ונענשו את רביעית לחמו ואשר ישאב את
 26 רעהו בקשי עורפ ודבר בקוצר אפים לפרוע את יסוד עמיתו באמרות את פי רעהו הכתוב לפנוהי
 27 והושיעה ידו לוא *ונו(א)נעש שנה אחת ומובדל ואשר יזכיר דבר בשם הנכבד על כול הכ[תוב בתורה]

3 ויחד (השנייה) שתי האותיות הראשונות מתוקנות; שם 4QS^e [ש]מה; *החיד גרסו היחד || 4 השולחן רווח בין הלמ"ד לחי"ת בגלל פגם בקלף || 7 על יפות = חליפות || 8 וזה האות הראשונה מתוקנת, נראית כה"א שצדה הימני חסר; בתצולם אין נראים סימני מחיקה. בר-אשר, כתיבים, עמ' 166 מפרש יהא זה || 9 מדעו ירעהו || 10 וגם לפני סימני גירוד || 11 להפצ = להפץ || 12 אכול הוצע לקרוא יכיל, ראו רופא, עמ' 319-321, אולם האות הראשונה נראית ויין והאות השלישית היא ויין מובהקת || 13 רגלוהי ראו קימרון, ויין וי"ד, עמ' 107 || 14 להוסיפ = להוסיף || 15 *והבינהו מתוקן מן ולבינהו, צורת הכינוי החבור בעייתית || 16 וכאשר ... ירחק 4QS^b חסר כנראה, ראו ממול || 18 ובמולאת ראו קימרון, ויין וי"ד, עמ' 108 || 20 על העיין מתוקנת || 24 ואלה המשפטים השוו ברית דמשק ראש פרק ה; במ במדרש יחד 4QS^e חסר || 25 בהון 4QS^e [ב]ממון; והואה 4QS^e הוא; ויבדילוהו 4QS^e והבדילוהו || 26 לפנוהי ראו קימרון, שם || 27 לוא = לו; *ונו(א)נעש = ונענש ||

4QS^d ב (4QSⁱ +)

- 6 אשר לא בהוכח לפני ע[דים] ונבאלה יתהלכו בכל מגוריהם כל הנמצא את רעהו ויש[מע הקטן]
 7 לגדול למלאכה ולה[ון יחד יוא] כלו יהו יברכו ויחד יועצו ונבל[מקום אשר יהיה שם עשרה]
 8 אנשים מ[עצת היחד אל ימש מ] אתם כוהן ואיש כתונו יש[בו לפניו וכן ישאלו לעצתם לכל דבר]
 9 והיה כי [יערבו השלחן לאפול או הת] ירוש[לשתות ה] כוהן יש[לח ידו לראשונה להברך ברשית הלחם]
 10 והתירוש[יש] קד[ו]

4QS^b יא (4QS^d + ג)

- [איש את מד עו]
 5 וגם אל [ידבר] לפני תפוננו הכתוב לפניו האיש]
 6 הנשאל ידבר בתורו ובמושב [הרבים אל יד] בר איש פול דבר אשר]
 7 [לוא לחפץ הרבים ופול] איש אשר יש [אתו דבר לדבר לרבים]
 8 [אשר] לו [ידבר וכול המת] נדב מישראל להוסף על עצת]
 11 [ונשאלו] הכול[על דבריו] ובקורבו לעצת היחד לוא]
 12 [יגע ב] טהרת הרבים עד מ[לאות לו שנה תמימה]
 13 [ובמלאות] לו שנה תמימה ישא[לו הרבים על דבריו]

שוליים תחתונים

4QS^d: 7 למלאכה 4QSⁱ למלאכה || 8 כתונו 4QSⁱ בת[כנו] ||
 4QS^b: 8 הטקסט שבתחילת השורה היה קצר מזה שבמגילה השלמה || 11-12 נוסח 4QS^b שונה מזה של המגילה השלמה ||
 בסדר המילים ובאורך הטקסט, ראו טאקר ||

טור ז (+ 4QS^c א-ב) *

- 1 ואם קלל או להבעת מצרה או לכול דבר אשר לו () הואה קורה בספר או מברכ והבדילהו
- 2 ולוא ישוב עוד על עצת היחד ואם באחד מן הכוהנים הכתובים בספר דבר בחמה ונענש שנה
- 3 אחת ומובדל על נפשו מן טהרת רבים ואם בשגגה דבר ונענש ששה חודשים ואשר יכחס במדעו
- 4 ונענש ששה חודשים והאיש אשר יצחה בלֵאִי משפט את רעהו בדעהא ונענש שנה אחת
- 5 ומובדל ואשר ידבר את רעהו במרום או יעשה רמיה במדעו ונענש ששה חודשים ואם
- 6 ברעהו יתְרַמֶּה ונענש שלושה חודשים ואם בהון היחד יתרמה לאבדו ושלמו ב ()
- 7 ברושו
- 8 ואם לוא תשיג ידו לשלמו ונענש ששים יום ואשר יטוֹלֵ (לרעהו אשר לוא (מ)משפט ונענש (ששה חודשים) שנה אחת
- 9 וכן לנוקם לנפשו כולֵ דָבָר ואשר ידבר בפיהו דבר נבל שלושה חודשים ולמֵדָבָר בתוכֵ דבְרֵי רעהו
- 10 עשרת ימים ואשר ישכּוּב וישן במושב הרבים שלושים ימים וכן לאיש הנפֵלֵר במושב הרבים
- 11 אשר לוא בעצה, והנם עד שלוש פעמים על מושב אחד ונענש עשרת ימים ואם יזֵפֵ (פֵּ)פֵו
- 12 ונפטר ונענש שלושים יום ואשר יהלֵכֵ לפני רעהו ערום ולוא היה אנוש ונענש ששה חודשים
- 13 ואיש אשר ירוק אל תוכ מושב הרבים ונענש שלושים יום ואשר יוציא ידו מתחת בגדו והואה
- 14 פוח ונראתה ערותו ונענש שלושים יום ואשר ישחק בסכלות להשמיע קולו ונענש שלושים
- 15 יום והמוציא את יד שמאולו לשֹׁחֵ בה ונענש עשרת ימים והאיש אשר ילכ רכיל ברעהו
- 16 והבדילהו שנה אחת מטהרת הרבים ונענש ואיש ברבים ילֵכֵ רכיל לשלח הואה מאתם
- 17 ולוא ישוב עוד והאיש אשר ילון על יסוד היחד ישלחהו ולוא ישוב ואמ על רעהו ילון
- 18 אשר לוא במשפט ונענש ששה חודשים והאיש אשר תזוע רוחו מיסוד היחד לבגוד באמת
- 19 וללכת בשרירות לבו, אמ ישוב ונענש שתי שנים, ברשונה () לוא יגע בטהרת הרבים
- 20 (רִבִּים) ובשנית לוא יגע *במשקה הרבים ואחר כול אנשי היחד ישב ובמלואת
- 21 לו שנתים ימים ישאלו הרבים על דבריו ואם יקרבהו ונכתב בתכוננו ואחר ישאל אל המשפט
- 22 () () כול איש אשר יהיה בעצת היחד () על מלואת עשר שנים
- 23 () () ושבה רוחו לבגוד ביחד ויצא מלפני
- 24 הרבים ללכת בשרירות לבו לוא ישוב אל עצת היחד עוד ואיש מאנשי היחד [ד] אֲשֹׁר יתערב
- 25 עמו בטהרתו או בהוננו אש[ר לוא כמשפט] הרבים והיה משפטו כמוהו לשל[חו מאתם] :

* מטור א של 4QS^c שרדו ראשי השורות. שילוב הטקסט של המגילה השלמה יוצר שם שורות שאורכן שונה. נראה שהטקסט של 4QS^c היה כתוב כאן בסגנון קצר, למשל בשוי 10 אפשר להשלים [וכן לנפטר] במקום וכן לאיש הנפטר || 1 או לכול דבר אשר לו נכתב בידי סופר אחר || 3 ומובדל הביית מתוקנת מפ"א; על העיין מתוקנת מאל"ף; יכחס במדעו = יכחש ברעהו || 5 ומובדל שתי האותיות האחרונות מוזרות; ואם נכתב בידי סופר אחר || 7 ברושו נכתב בידי סופר אחר || 10 ישכּוּב 4QS^c ישכּוּב; במושב 4QS^c ממוש; || 11 והנם הה"א מתוקנת מעיין || 12 אנוש 4QS^c אנוש; ונענש 4QS^c ונענש || 13 ידו 4QS^c את ידו || 14 ונראתה האל"ף מתוקנת מעיין; שלושים 4QS^c [ש]לִים; אולי הלמ"ד מתחת לקמט; א"י קוראים ששים; ישחק החיית מתוקנת; קילו 4QS^c קלו; שלושים 4QS^c שלשים || 16 ואיש יש מתקנים ואם || 18 רוחו ... לבגוד על הטקסט הדומה 11Q29 ראו טיכלאר, קטע || 20 *במשקה מתוקן מן בטהרת; ובמלואת 4QS^c ובמלואת || 21 בתכוננו 4QS^c [בתכוננו]; א"י קוראים [בתכוננו] שלא כדקדוק || 22 בעצת שתי האותיות האמצעיות מתוקנת; על מלואת 4QS^c עד מלואת לו ||

4QS^e קטע 4*

- 2 [ואם קלל או להבעת מ]צוה[ן] או לכל דבר אשר לו הוא]
- 3 [קורא בספ]ר או[ן] מברך והבדילוהו ולא ישוב עוד על עצת]
- 4 [היחד ואם]באח[ד מן הכהנים הכתובים בספר דבר בחמה]
- 5 [ונענש]שנה א[חת]
- 6 []רבים]

4QS^e קטע 5

- 2 [דברי רעהו עשרת ימים והאיש אשר ישכב ו]ישן במושב]
- 3 [הרבים שלושים יום וכן לנפטר ממושב הרבים] אשר לא ב'צה
- 4 [הגם עד שלוש פעמים על מושב אחד ונענש עש]רת ימים
- 5 []ום ואשר
- 6 [יהלך לפני רעהו ערום ול]א היה אנוס
- 7 [ונענש ששה חודשים ואשר ידוק אל תוך מו]שב הרבים
- 8 [ונענש שלושים יום ואשר יוציא את ידו מת]חת בגדו

4QS^e קטע c 6*

- 3 [ברבים ילך רכיל ו]שלוהו מאתם ו[לא ישוב עוד והאיש]
- 4 [אשר ילון על יסו]ר היחד לשלח ולא[ן] ישוב ואם על רעהו ילון]
- 5 [אשר לא במשפט ונענש]ששה חודשים]

קטע 4: * שני קטעים שא"ו שייכו לכאן; השיוך בעייתי שכן האות הראשונה בשוי 3 נראית כאל"ף ולא כרי"ש והקסר שבין המילה אחת שוי 5 לבין רבים (א"ו קוראים לרבים) הוא בן שמונה תיבות לעומת חמש התיבות שבמגילה השלמה ||
קטע 6: * הטקסט היה ארוך מזה שבמגילה השלמה, השוו ברית דמשק פרק ה שוי 16-17 ||

טור ח (+ 4QS^d) ה

- 1 בעצת היחד שנים עשר איש וכוהנים שלושה תמימים בכול הנגלה מכול
- 2 התורה, לעשות אמת וצדקה ומשפט ואהבת חסד והצנע לכת איש *אמ רעהו,
- 3 לשמור אמונה בארץ ביצר סמוך ורוח נשברה ולרצת עוון בעושי משפט
- 4 וצרת מצרפ ולהתהלכ עם כול ב(ע)מדת האמת ובתכון העת : בהיות אלה בישראל
- 5 נכונה (ה)עצת היחד באמת (ל) למ"עת עולם, בית קודש לישראל וסוד קודש
- 6 קודשים לאהרון, עדי אמת למשפט וב(י)חרי רצון לכפר בעד הארץ ולהשב
- 7 לרשעים גמולם, היאה חומת הבחן פנת יקר בל
- 8 יודעזעו^ה ובל יחישו ממקומם **מעון קודש קודשים**
- 9 לאהרון בדעת כולם לברית משפט ולקריב^ה ניחוח ובית תמים ואמת בישראל
- 10 **להקם ברית לחו(י)ת עולם** והיו לרצון לכפר בעד הארץ ולהרוצ משפט רשעה : בהכון אלה ביסוד היחד שנתים ימים ב תמים דרך ואין עולה
- 11 יבדלו קודש בתוכ עצת אנשי היחד וכול דבר נסתר מישראל ונמצאו לאיש
- 12 הדורש אל יסתרהו מאלה מיראת רוח נסוגה : ובהיות אלה ליחד בישראל
- 13 בתכונים האלה **יבדלו** מתוך מושב הנשי העול ללכת למדבר לפנות שם את דרכ הואהא
- 14 כאשר כתוב במדבר פנו דרך // ישרו בערבה מסלה לאלוהינו
- 15 היאה מדרש התורה א[ש] צוה ביד מושה לעשות ככול הנגלה עת בעת
- 16 וכאשר גלו הנביאים ברוח קודשו וכול איש מאנשי היחד ברית
- 17 היחד אשר יסור מכול המצוה דבר ביד רמה אל יגע בטהרת אנשי הקודש
- 18 ואל ידע בכול עצתם עד אשר יזכו מעשיו מכול עול להלכ בתמים דרכ, וקרבהו
- 19 בעצה על פי הרבים, ואחר יכת(י) בתכונו, וכמשפט הזה לכול הנוסף ליחד :
- 20 : ואלה המשפטים אשר ילכו במ אנשי התמים קודש איש את רעהו
- 21 **כול הבא בעצת הקודש ההולכים בתמים דרכ כאשר צוה, כול איש מה מה**
- 22 אשר יעבר דבר מתורת מושה ביד רמה או ברמיה ישלחהו מעצת היחד
- 23 ולוא ישוב עוד, ולוא יתערב איש מאנשי הקודש בה'נו ועם עצתו לכול
- 24 דבר ואם בשגגה יעשה והובדל מן הטהרה ומן העצה ודרש המשפט
- 25 אשר לוא ישפוט איש ולוא ישאל על כול עצה שנתים ימים אמלתם דרכו
- 26 במ'ושב במדרש ובעצה על פ' ה'רבים אמ לוא שגג עוד עד מולאת לו שנתים
- 27 ימים

2 *אמ = עם || 6 ול השב 4QS^d [ול]השיב || 5 למ"עת מרטין סבור שהמ"ם מתוקנת מטי"ת || 7 לרשעים הלמ"ד נוספה בשוליים || 8 יסודותיה^ה גרסו יסודותיה, וראו קימרון, וי"ו וי"ד, עמ' 107 || 10 להקם 4QS^d להקים; לחו(י)ת 4QS^d להקות; בתמים ... עולה נכתב תחילה מעל השורה, אך ההוספה הזאת התאחדה עם זו שלפניה. הסופר ציין נקודות הפרדה בין ההוספות, ולאחר מכן מחק את התיבות בתמים דרך וכתב אותן מתחת לשורה, ואת התיבה יבדלו מחק וכתבה בראש השורה הבאה || 11 נסתר הנויין מתוקנת מטי"ו; 4QS^d נסתר; ונמצאו 4QS^d ונמצא || 12 בישראל 4QS^e נוסף בכתב סתרים || 12-13 ליחד ... האלה 4QS^d 4QS^e חסר || 13 מתוך מתוקן ממילה אחרת; הנשי 4QS^d אנשי || 14 כתוב ישעיהו מ 3 || 15 ככול 4QS^d כל || 16 היחד 4QS^d חסר || 18 יזכו כתוב כנראה בידי סופר אחר || 21 כול 4QS^d כל; בעצת 4QS^d [ל] || 26 מולאת ראו קימרון, וי"ו וי"ד, עמ' 108; במ'ושב על ההפרדה לשתי תיבות ראו קיסטר, עוללות, עמ' 324-325 || 27 ימים הוסף בשוליים התחתונים; 4QS^d חסר ||

4QS^c ב 9- ג 6

- ב] בעצת היחד שנים עשר [אנשים וכוהנים שלושה
 10 [תמימים בפול הנגלה מפול התורה לעשות] אמת צדקה ומשפט
 11 [ואהבת חסד והצנע לפת איש עם רעו לשמור א]מונה בארצ ביצר סמוך ובענוה
 12 [ורוח ג]שברה ולרצות עונון בעושי משפט וצרת] מצרף והתהלך עם כול
 13 [במדת] האמת ובתכון העת בהיות אלה [ישראל נכונה עצת היחד
 14 [באמת למ]שפט עולם] בית קדש לישראל וסוד] קדש קדשים *לאהרון
 15 עדי אמת למשפט ובחירי רצון [לכפר בעד] הארץ [ו]להש'יב לרשעים
 16 גמולם היא חומת הבחן פונת יקר ב]ל [יחדעו]ל יחשו מקומם
 17 *מעון קודש קודשים לאהרון [לברית משפט] ולקריב ניחוח ובית
 18 תמים ואמת בישראל ל[הקים ברית לחוק]ת ע'לם, בהכון אלה
 ג [ביסוד היחד שנתים בתמים דרך יבדלו] לקדש בתוך עצת אנשי
 2 [היחד וכול דבר הנסתר מישראל ונמצ]א לאיש הדורש אל י[ת]תרהו
 3 מאלה] מיראת ר'וח נסו גה ובהי]ת אלה *בישראל יבדלו ממ[ו]שב
 4 *אנשי העול וללכת למדב[ו]ר לפנות שמ]ה את דרך האמת כאשר
 5 כתוב במדב[ו]ר פנו דרך יהוה יש[ו]ו בערבה מסלה לאלוהינו
 6 היאה מדר[ו]ש התורה אשר צוה ביד משה

4QS^d ז

- 1 והבדילהו מן הטהרה ומן העצה ומן המשפט שנת[ים] ימי[ם] ׀ם ושב במדרש ובעצה אם לא הלך עוד

ב 11 ובענוה כתוב בשוליים, IQS חסר || ב 14 *לאהרון שתי האותיות האחרונות חסרות ומעל האותיות שלפניהן כתוב ורו || ב 15 ובחירי איי קוראים ובחירי || ב 16 היא איי קוראים היאה || ב 17 *מעון הנויין קטנה כעין זיין; איי מעדיפים לקרוא מעו || ג 3 *בישראל כתוב בכתב סתרים וכנראה ביד אחרת שכן התיבה חורגת מן המקום שהוקצה לה; הקריאה בטוחה || ג 4 *אנשי העול כנראה בכתב סתרים וביד אחרת כמו בשורה הקודמת || ג 6 משה אחרי התיבה הזאת בא הטקסט של IQS ט 12 הפותח בתיבות אלה הזוקים וכל הטקסט שבינתיים חסר ||

טור ט (+ 4QS^e ג-ד + 4QS^f א)

- 1 כיא על () שגגה אחת יענש שנתים ולעושה ביד רמה לוא ישוב עוד, אך השוגג
- 2 יבחן שנתים ימים לתמים דרכו ועצתו על פי הרבים ואחר יכתוב בתכוננו ליחד קודש
- 3 : להיות אלה בישראל ככול התכונים האלה ליסוד רוח קודש לאמת
- 4 עולם לכפר על אשמת פשע ומעל חטאת ולרצון לארצ מבשר עולות ומחלבי זבח־תרומת
- 5 שפתים למשפט כניחוהו צדק ותמים דרכ כנדבת מנחת רצון : בעת ההיא יבדילו אנשי
- 6 היחד בית קודש לאהרון להיחד קודש קודשים ובית יחד לישראל ההולכים בתמים,
- 7 רק בני אהרון ימשלו במשפט ובהון ועל פיהם יצא והגורל לכול תכון אנשי היחד,
- 8 והון אנשי הקודש ההולכים בתמים אל יתערב הונם עם הון אנשי הרמיה אשר
- 9 לוא הזכו דרכם להבדל מעול וללכת בתמים דרכ ומכול עצת התורה לוא יצאו ללכת
- 10 בכול שרירות לבם ונשפטו במשפטים הרשונים אשר החלו אנשי היחד לתיסר במ
- 11 עד בוא נביא ומשיחי אהרון וישראל :
- 12 אלה החוקים למשכיל להתהלכ במ עם כול חי לתכון עת ועת ולמשקל איש ואיש,
- 13 לעשות את רצון אל ככול הנגלה לעת בעת ולמוד את־כול השכל הנמצא לפי העתים ואת
- 14 חוק העת להבדיל ולשקול בני הצדוק לפי רחום ובבחיירי העת להחזיק על פי
- 15 רצונו כאשר צוה ואיש כרוחו כן לעשות משפטו ואיש כבור כפיו לקרבו ולפי שכלו
- 16 להגישו וכן אהבתו עם שנאתו ואשר לוא להוכיח ולהתרובב עם אנשי השחת
- 17 ולסתר את עצת התורה בתוכ אנשי העול ולהוכיח דעת אמת ומשפט צדק לביחרי
- 18 דרכ איש כרוחו, כתכון העת להנחותם בדעה וכן להשכילם ברזי פלא ואמת בתוך
- 19 אנשי היחד, להו (לכ תמים איש את רעהו בכול הנגלה להם : (הִיאֵה עת פנות הדר־
- 20 למדבר ולהשכילם כול הנמצא לעשות בעת הזאת והבדל מכול איש ולוא הסר דרכו
- 21 מכול עול ואלה תכוני הדרכ למשכיל בעתים האלה לאהבתו עם שנאתו שנאת עולם
- 22 עם אנשי שחת ברוח הסתר, לעזוב למו הון ועמל כפים כעבד למושל בו ועונה לפני
- 23 הרודה בו ולהיות איש מקנא לחוק ועתי ליום נקם, לעשות רצון בכול משלה כפים
- 24 ובכול ממשלו כאשר צוה וכול הנעשה בו ירצה בנדבה וזולת רצון אל לו יחפצ
- 25 ובכול אמרי פיהו ירצה ולוא יתאוה בכול אשר לוא צוה, למשפט אל יצפה תמיד,
- 26 [בצורה ובצורה] קה יברכ עושיו ובכול אשר יהיה יספ [הספדי ותרומת] שפתים יברכנו

4 זב־תְּרוּמַת וְלֹא זִבְחֵי תְּרוּמַת || 6 להיחד ראו קימרון, וי"ו ויו"ד, עמ' 108 || 8 הקודש האותיות קוד מתוקנות, אולי מן יחד || 9 הזכו הכיף מתוקנת; יצאו = יצאו, ראו קימרון, דואליים, עמ' 195-200 || 13 את (הראשונה) 4QS^e חסר; לפי 4QS^e לפני || 14 הצדוק והקלף שאחריה פגום; 4QS^e הצדק; רוחם 4QS^e || 15 ולפי 4QS^e לפני || 16 ואשר הרווח שלפניה אינו מכוון; ולהתרובב 4QS^e אפשר לקרוא ולוא להתרובב || 17 ולסתר 4QS^e ולסתר; לביחרי 4QS^e לבהירי || 18 כתכון 4QS^e וכתוני; להנחותם התיי מתוקנת ויש נקודות מחוקות מעל ומתחת לוויי; ואמת 4QS^e ואם תותם דרך, שיבוש מן ואמת ותום דרך; בתוך 4QS^e סוד] ואין די מקום להשלים אנשי || 19 רעהו בכול 4QS^e רעיו בכל || 20 ולהשכילם כול 4QS^e ולהמשילם בכול || 21 למשכיל היו"ד מתוקנת || 23 ועתי ביו"ד מובהקת; משלה 4QS^f משלוה || 24 יחפצ החיית מתוקנת || 25 צוה למשפט החסר שבין התיבות מאפשר להשלים צוה [למשפט, עדיף על צוה] למשפט || 26 [בצורה ובצורה] קה הושלם על פי י 15 ||

4QS^d 1

- 2 בשגגה עד מלאות לו שנתים כי על שגגה אחת יענש שנתים וליד הרמה לא ישוב עוד, אך
- 3 שנתים ימים יבחן לתמים דרכו ולעצתו על פי הרבים ונכתב בתכוננו ליחד קודש
- 4 בהיות אלה בישראל ליחד כתכונים האלה ליסד רוח קודש לאמת עולם לכפר על אשמת פשע
- 5 ומעל השאת ולרצון לארץ ממשר] עלות וחלבי זבחים ותרומות ונדבת שפתים למשפט כניחוח
- 6 [צדק ותמים] דרך כנדב[ת מנחת רצון בעת היא יבדלו בית אהרן לקודש לכל עדת ישראל
- 7 [ליחד ליש]ראל ההולכים בתמי[ם], רק בני אהרן ימשלו במשפט ובהון והון] אנשי הקודש
- 8 ההולכים בתמים אל יתע[רב הונם עם] הון [אנשי הר]מיה אשר לא הזכין דרפם [
- 9] [] ° [] ° להתהלך ב[שרידות לבם] ונשפטו במ[שפטים]

4QS^d n (+ 4QS^b n)

- 1 ולפי שכלו להגישו וכן אהבתו עם שנאתו ואשר לא יוכיח איש ולא יתרוכב עם אנשי *השחת
- 2 ולסתר עצתו בתוכ אנשי העול ולהוכיח דעת אמת ומשפט צדק לבחירי דרכ איש כרוחו וכתכון
- 3 העת ל[הנחות]ם בדעה וכן להשכילם ברזי פלא ואמת בתוך אנשי היחד להלך תמים איש את
- 4 [רעהו בכול]ה נגלה להם, היא עת פנות הדרך למדבר להשכילם בכל הנמצא לעשות בעת
- 5 [הזאת והבדל] מכל איש אשר לא הסיר דרכיו מכול עול ואלה תכוני הדרך למשכיל בעתם
- 6 [האלה לאהבתו עם] שנאתו, שנאת עולם עם אנשי שחת ברוח הסתר ולעזוב למו הון ובצע
- 7 [ועמל פפים פעבד למוש]ל בו וענוה לפני הרודה בו ולהיות איש מקנא לחוק ועתי ליום [נקם] לעשות
- 8 [רצון בכל משלה פפים וב]כל ממשלו כאש[ר צוה וב]ל הנעשה בו ירצה בנדבה וזולת רצון [אל]
- 9 [לא יחפץ ובכל אמרי פיהו ירצה ולא יתאזה בכל אשר]ל[א צוה למשפט]ט אל יצפה ת[מיד ברעה]
- 10 [ובצוקה יברך עושי ובכול אשר יהיה יספר הסדיו ותרומת שפתים]י ברכנו עם] [

7 ז בתמי[ם] מתוקן מן בתום] || 1 n *השחת מתוקן מן הדעת || 2 n 4QS^d ו'תכון || 4 n בכל 4QS^b כול ||
 5 n דרכיו 4QS^b [וד]ו || 8 n בנדבה אייו קוראים כנדבה || 10 n [יספר] אייו סבורים ששתי האותיות האחרונות שרדו
 על קטע זעיר ||

- 1 עם קצים אשר חקקא ברשית ממשלת אור עמ תקופתו ובהאספו על¹ מעון חוקו ברשית
- 2 אשמורי חושכ כיא יפתח אוצרו וישתהו עלת ובתקופתו עם האספו מפני אור, באופיע
- 3 מאורות מזבול קודש עם האספם למעון כבוד, במבוא מועדים לימי חודש יחד תקופתם עם
- 4 מסרותם זה לזה בהתחדשם יום גדול לקודש קודשים ואות נ למפתח חסדיו עולם לראשי
- 5 מועדים בכל קצ נהיה ברשית ירחים למועדיהם וימי קודש בתכונם לזכרון במועדיהם
- 6 () תרומת שפתים הברכנו כחוק חרות לעד, בראשי () שנים ובתקופת מועדיהם בהשלם חוק
- 7 תכונם יום משפטו זה לזה, מועד קציר לקיץ ומועד זרע למועד דשא, מועדי שנים לשבועיהם
- 8 וברוש שבועיהם למועד דרור ובכול היותי חוק חרות בלשוני לפרי תהלה ומנת שפתי (אשא)
- 9 () אזמרה בדעת וכול נגינתי לכבוד אל וכנור נבלי לתכון קודשו וחליל שפתי אשא בקו משפטו,
- 10 עם מבוא יום ולילה אבואה בכרית אל ועם מוצא ערב ובוקר אמר חוקי ובהיותם אשים
- 11 גבולי לבלתי שוב ומשפטו אוכח כנעוותי ופשעי לנגד עיני כחוק חרות ולאל אומר צדקי
- 12 ולעליון מכין טובי, מקור דעת ומעון קודש רום כבוד וגבורת כול לתפארת עולם, הבהרה באשר
- 13 יורני וארצה כאשר ישופטני, בר () שית משלה ידי ורגלי אברכ שמו, בראשית צאת ובו
- 14 לשבת וקום ועם משכב יצועי ארננה¹ לו ואברכנו תרומת מוצא שפתי במערכת אנשים,
- 15 ובטרם ארים ידי להדשן בעדני תגובת תבל, ברשית פחד ואימה ובמכון צרה עם בוקה
- 16 אברכנו בהפלא מודה ובגבורתו אשוחח ועל חסדיו אשען כול היום ואדעה כיא בידו משפט
- 17 כול חי ואמת כול מעשיו ובהפתח צרה אהללנו ובישועתו ארננה יחד, לוא אשיב לאיש גמול
- 18 רע, בטוב ארדפ גבר כיא את אל משפט כול חי והואה ישלם לאיש גמולו, לוא אקנא ברוח
- 19 רשעה ולהון חמס לוא תאוה נפשי וריב אנש² חת לוא א(טור באפ לשב) תפיש עד יום³ נקם ואפיא לוא
- 20 אשיב מאנשי עולה ולוא ארצה עד הכון משפט, לוא אטור באפ לשבי פשע ולוא ארחם
- 21 על כול סוררי דרכ, לוא אנחם בנכאים עד⁴ תום דכם ובליעל לוא אשמור בלבבי ולוא ישמע בפי
- 22 נבלות וכחש עוון ומרמות וכזבים לוא ימצאו בשפתי ופרי קודש בלשוני ושקוצים
- 23 לוא ימצא בה, בהודות אפתח פי וצדקות אל תספר לשוני תמיד ומעל אנשים עד תום
- 24 פשעם, רקים אשבית משפתי נדות ונפתלות מדעת לבי, בעצת תושיה אס(ת)⁵ דעת
- 25 ובערמת דעת אשוכ בעד⁶ גבול סמוכ לשמור אמנים ומשפט עוז לצדקת אל אהלקה
- 26 חוק בקו עתים וד[כי אל אודה] בצדק אהבת חסד לנכנעים וחזוק ידיים לנמהר[ים להדיע]

1 עם ואחריה פגם בעור; ברשית 4QS^f בראשית || 2 אשמורי 4QS^f אשמורות || 3 במבוא 4QS^f זבנא || 9 וכנור
 נבלי 4QS^f אלה נבלי || 10 אבואה האליף השנייה מתוקנת מה"א || 14 במערכת הביית מתוקנת ממ"ם ||
 15 ברשית 4QS^f [בר]אשית; בוקה 4QS^f בוקא || 16 בהפלא בעותק 4QS^f כתוב כנראה והפלא שלא כקריאת איי; מודה
 4QS^f מאדה; ובגבורתו 4QS^f ובגבורת[י]; ואדעה חסר בעותק 4QS^f || 16-17 בידו משפט כול חי 4QS^f משפט כול חי
 [בידו] || 18 בטוב 4QS^f לטוב; והואה 4QS^f הוא || 19 ואפיא שלוש האותיות האחרונות מתוקנות; 4QS^f ואפי ||
 20 באפ 4QS^f חסר; לשבי פשע 4QS^f הכיל טקסט נוסף ובו התיבה [אנש] || 21 בנכאים 4QS^f בנכאים; ובליעל כמה
 מן האותיות מתוקנות || 22 עוון שתי האותיות האחרונות מתוקנות; וכזבים 4QS^f וכזבין || 25-26 אהלקה חוק בקו
 על פי ישעיהו לד 17 || 26 לנכנעים ראו קימרון, וייז ווייד, עמ' 107; [להדיע] על פי ישעיהו כט 24 ||

4QS^d n

- 11] בַּהֲ[אִסְפוּ אֶל מַעוֹן חֲקוּן [
- 12] מִמְּנֵי אֹר בְּהוֹפֵעַ [

4QS^b יט 6-3 + (4QS^d ח-ט) + 4QS^d ט 12-4 + (4QS^b יט)*

- 3 מאורות מזבול קודשו עִם האספם למעון כבוד, במבוא מועדים ליי"י חדש יחד
- 4 תקופתיהמה עם מסרֹתָם זה לזה, בהתחדשם יום גדול לקודש קודשים ואות
- 5 למפתח חֹסֵי עוֹן[לם לר]אשי מועדים בכול קץ נהיה, ברֹשית ירחים למועדיהם
- 6 ויִמְיִן קודש בתכונם לז[כרון במועדיהם תרומת שפתים אברכנו כה[וק] חרות לעד
- 4 בראשי שנים ובתקן[פת מועדים בהש]לם חוק
- 5 תכונם יום משפטו זה לזה מועֵד קציר לקיץ ומועד ז[רע למועד
- 6 דשא מועדיִ שנים לשבעיה[ם ובראש ש]בעיהם למועדי דרוה,
- 7 ובכל היותי חוק חרות ב[לשונני לפרי]תהלה ומגת שפתי, אֲזַמְרָהּ
- 8 בדעת וכל נגינתי לכבוד אֵל אכה נבלי לתכון [קודשו וחליל]
- 9 [שפת י א]שא בקו משפטו, ע[ם מברא] יום ולי לה אבואה בברית
- 10 [אל ועם מוצא ערב ובוקר אומר חוקי] ובהיותם אשיב
- 11 [גבולי לבלתי שוב ומשפטו ארכיה כנעזותי ופ]שעי לנגד עיני
- 12 [בחוק חרות ולאל אומר צדקי ולעלין]מכון טובי מקור

4QS^d י (4QS^b כ)

- 1 באשר יורִגִי וארצה כאשר ישפטני בראשית משלח ידי
- 2 ורגלי אברך[שמו] ארננה לו ואֲבַרְכְּנוּ בטרם ארים ידי להדשן]
- 3 בעדני תנִּיחֵנִי תַּבְּלִי בראשית פחד ואימה ובמכון צרה עם בוקה]
- 4 א[ברכנו בהפלא מודה ובגבורתו אשוחח ועל חסדין]
- 5 אשען כל היום ואדעֵה כי בידו משפט כול חי ואמת פול מעשיו]
- 6 ובהפֹתה צרה אהללנו ובישועתו אֲרַנְנָה יחד לוא אשיב לאיש]
- 7 גמול [רע בטוב ארדוף גבר פי את אל משפט כול חי והואה]
- 8 ישלם [לאיש גמולו]

* בשורות שמספריהן ירוקים כתב יד היסוד הוא 4QS^b, ובשורות שמספריהן אדומים כתב יד היסוד הוא 4QS^d || 4 מסרֹתָם או מסרֹתָם || 5 ברֹשית 4QS^d בראשית; 5 למועד 4QS^b ומועד || 6 כה[וק] 4QS^d כחק || 8 אכה || איי קוראים [א]אכה || 9 יום או יומ[ם] ||

טור יא (+ 4QS^d יב + 4QS^j)

- 1 לתועי רוח בינה ולהשכיל רוכנים בלקח ולהשיב ענוה לנגד רמי רוח וברוח נשברה לאנשי
- 2 מטה, שולחי אצבע ומדברי און ומקני הון היא אני לאל משפטי ובידו תום דרכי עמ ישור לבבי
- 3 ובצדקותו ימה פשעי היא ממקור דעתו פתח אורי ובנפלאותיו הביטה עיני ואורת לבבי ברז
- 4 נהיה, והיא עולם משען ימיני, בסלע עוז דרכ פעמי מפני כול לוא *יזד עזרע היא אמת אל היאה
- 5 סלע פעמי וגבורתו משענת ימיני וממקור צדקתו משפטי, אור בלבבי מרזי פלאו בהיא עולם
- 6 הביטה עיני תושיה אשר נסתרה מאנש דעה ומומת ערמה מבני אדם מקור צדקה ומקוה
- 7 גבורה עמלמעין כבוד מסוד בשר, לאש() בהר אל נתנם לאוחזות עולם וינחיל(ם) בגורל
- 8 קדושים ועם בני שמים חבר סודם לעצת יחד וסוד מבנית קודש למטעת עולם עם כול
- 9 קצ נהיה ואני לאדם רשעה ולסוד בשר עול עוונותי פשעי חטאתי () עם נעוות לבבי
- 10 לסוד רמה והולך חושכ היא לאדם דרכו ואנוש לוא יכין צעדו היא לאל המשפט ומידו
- 11 תם הדרכ ובדעתו נהיה כול וךול הויה במחשבתו יכנו ומבלעדיו לוא יעשה ואני אם
- 12 אמוט חסדי אל ישועתי לעד ואמ אכשול בעוון בשר משפטי בצדקת אל תעמוד לנצחים
- 13 ואם יפתח צרתי ומשחת יחלצ נפשי ויכן לדרכ פעמי, ברחמי הגישני ובחסדיו יביא
- 14 משפטי, בצדקת אמתו שפטי וברוב טובו יכפר בעד כול עוונותי ובצדקתו יטהרני מנדת
- 15 אנוש וחטאת בני אדם להודות לאל צדקו ולעליון תפארתו : ברוכ אתה אלי הפותח לדעה
- 16 לב עבדכה, הכן בצדק כול מעשיו והקם לבן אמתכה כאשר רציתה לבחירי אדם להתיצב
- 17 לפניכה לעד היא מבלעדיכה לוא תתם דרכ ובלו רצונכה לוא יעשה כול אתה הוריתה
- 18 כול דעה וכול הנהיה ברצונכה היה ואין אחר זולתכה להשיב על עצתכה ולהשכיל
- 19 בכול מחשבת קודשכה ולהביט בעומק רזיכה ולהתבונן בכול נפלאותיכה עם כוח
- 20 גבורתכה ומי יכול להכיל את כבודכה ומה אפ הואה בן אדם במעשי פלאכה
- 21 וילוד אשה מה ישב לפניכה והואה מעפר מגבלו ולחם רמה מדורו והואה מצירוק
- 22 חמר קורצ ולעפר תשוקתו, מה ישיב חמר ויוצר יד ולעצת מה יבין :

1 רוכנים = רוגנים, ישעיהו, שם; ענוה = אולי בענוה בהבלעת הביית בסוף התיבה שלפניה, השוו להמשך וברוח || 2 ומקני שלוש האותיות האחרונות כתובות כנראה על גרד; ישור = יושר || 4 *יזד עזרע גרסו יזדעזע || 7 לאוחזות = לאחוזות || 9 נעוות בווייזים מובהקות; ראו קימרון, וייז וייז, עמ' 108 || 10 והולך נכתב כנראה בידי סופר אחר; לאדם נוסח משובש מן לוא לאדם, השוו ירמיהו י 23 || 11 וךול הכיף מתוקנת, כנראה מעיין || 12 תעמוד = אשר תעמוד || 16 עבדכה 4QS^j עבדך; כול 4QS^j כל || 17 לפניכה 4QS^j לפניך; היא 4QS^j כי; מבלעדיכה 4QS^j מבלעדיך; הוריתה הרייש תוקנה מדל"ת, 4QS^j [הורית] || 18 כול 4QS^j כל; וכול 4QS^j וכל; עצתכה 4QS^j [עצתך] || 19 בכול 4QS^j בכל; בכול 4QS^j [בכל]; נפלאותיכה 4QS^j נפלאותיך || 20 גבורתכה 4QS^j גבורתך; אדם 4QS^j [אדם]; פלאכה 4QS^j פלאך || 21 מגבלו = מגבלו ילשתו, יצירתו; ולחם רמה מדורו יומאכל לרימות בקברו; המילה מדור משמעה כאן יקברו כמשמעות המילים משכב ו-משכן בכמה מקומות; והואה 4QS^j הוא; מצירוק ימגושי, ראו הודיות כ 35 || 22 תשוקתו יתשובותי ||

אותות ומועדים

4QS^e (= 4Q319)*

טור ד

- [10] אורה בארבעה בשב[ת]
- [11] ה[בריאה בארבעה ב]ג[מול]
- 12 [אות שכניה בשלי[שית, אות גמול בששית, אות שכניה בששית, אות גמול]
- 13 [בחמישית, א[ת שכניה אחר השמטה, אות גמול] ל ברביעית, אות שכניה]
- 14 [בשמטה, א[ת גמול בשלישית, את שכניה [בששית, אות גמול]
- 15 [בששית, א[ת שכניה בחמישית, אות גמול] אחר השמטה, אות
- 16 [שכניה בר]ביעית, אות גמול בשמטה, אות ס[ף היובל, אותות ה]זבל
- 17 [השני] אתות 17, מזה בשמטה אתות] 3 [הבריאה]
- 18 [ה שכניה בשנה השלישית, אות גמול] בששית, א[ות שכניה
- 19 [בששית, אות ג]מול בחמישית, אות שכניה אחר יהשמ[טה, אות ג]מול

שוליים תחתונים

* הטקסט החופף של 4QS^e מגיע עד טור ט שוי 24. בהמשך שרדו ממנו קטעים רבים שאינם חופפים כלל לטקסטים של שאר כתבי היד ובהם ציון אותות, משמרות כוהנים וציוני מועדים מקודשים (עבודת המקדש והכוהנים קשורה בזמנים הקוסמולוגיים). הקטעים האלה עומדים כנגד המזמור הכולל ציון זמני ברכות שבשאר כתבי היד. 4QS^e משמר כנראה מהדורה מוקדמת של החיבור. המונח אות מציין תחילת מחזור תלת שנתי. על תכלית הרשימה הזאת ראו יי בן-דב, מבואות, עמ' 462-463. ההשלמות בפרק הזה הן של יונתן בן-דב, שמריהו טלמון ואווה גלסמר, על פי טיוטת מהדורה של מיליק (מטב"ג) || 14 את = אות, כתיב יחידאי במגילות ||

- 1 [ברביעית, אות שכניה בשמטה, אות גמול בשלישית, אות שכניה]
- 2 [בששית, אות גמול בשנית, א] אות שכניה בה] משית, אות גמול]
- 3 [אחר השמטה, אות שכניה ברביעית, אות גמול] ול בשמטה, אות]
- 4 [שכניה בשלישית, אות גמול בששית, אות שכניה] אות סוף]
- 5 ה'יובל *השלישי, אותות היובל] השלישי 17 אות] מזה בשמטה
- 6 אותות 2, שכניה] בשנה השני, אות גמול] לחמישית, אות שכניה
- 7 אחר השמטה, אות גמול ברביעית, אות] שכניה בשמטה, אות
- 8 גמול בשלישית, אות] שכניה בששית, אות גמול] בשנית, אות
- 9 שכניה אות בחמישית] גמול אחר] השמטה, אות שכניה
- 10 ברביעית, אות גמול] בשמטה, אות] שכניה בשלישית, אות גמול]
- 11 בששית, אות שכניה בשנית, אות] גמול בחמישית, אות שכניה
- 12 אחר השמטה, אות סוף היובל, אות] היובל הרביעי אותות 17
- 13 מזה בשמטה אותות 2, גמול] בשנה הרביעית, אות שכניה
- 14 בשמטה, אות גמול ב]שלישית, אות שכניה בששית, אות גמול]
- 15 בשנית, אות שכניה בחמישית, אות גמול אחר השמטה, אות שכניה]
- 16 ברביעית, אות גמול] בשמטה, אות שכניה בשלישית, אות גמול]
- 17 בששית, אות] אות שכניה בשנית, אות גמול בחמישית, אות שכניה]
- 18 [אחר ה]שמטה, אות גמול ברביעית, אות שכניה בשמטה, אות סוף היובל]
- 19 [החמישי] י בשיב אב, אותות היובל החמישי אותות 16 מזה בשמטה]

שוליים תחתונים

- 1 [אתות 3, גמול בשנה השלישית, אות שכניה בששית, אות]
- 2 [גמול ב]שנית, אות שכניה ב[חמישית, א]זת גמול אחר השמטה,
- 3 אות שכניה ברביעית, אות גמול בשמטה, [אות שכניה] בשלישית,
- 4 אות גמול בששית, אות שכניה ב]שנית, [אות] גמול
- 5 בחמישית, אות שכניה אחר השמטה, [אות]
- 6 גמול ברביעית, אות שכניה בשמטה, [אות גמול] בשלישית,
- 7 אות [שכניה בששית] א"י סוף היזבל הששי, [אותות]
- 8 יובל] הששי אתות 6]1 מזה בשמטה אתות 2] [
- 9 החמישי [ביובל]
- 10 וליובל, גמול בשנה השנית, אות שכניה בחמישית, אות גמול אחר
- 11 השמטה, [אות שכניה ברביעית]ת, אות גמול בשמטה,
- 12 [אות שכניה בשלישית, אות] גמול בששית, [אות שכניה]
- 13 בשנית, [אות גמול] בחמישית, אות שכניה [אחר]
- 14 השמטה, [אות גמול] ברביעית, אות שכניה בשמטה, [אות]
- 15 גמול בשלישית, אות שכניה בששית *אות] [גמול]
- 16 בשנית, [אות שכניה] בחמישית אות סוף היובל,
- 17 [אתות היובל ה]שביעי אתות 16 מזה בשמטה
- 18 [אתות 2,]אות היובלים שנת יובלים לימי קדש]
- 19 [גמול הראשון בידעיה ה]שני במימן השלישי ב]שכניה]

שוליים תחתונים

15 שְׁכָנִיָּה מטביג קוראים שנה; *אֹת קוראים סוף ובתרגום מציעים לגרוס אות; קשה לזהות את האותיות בתצלומים הקיימים || 18 היזבלים רוחב החסר מתאים לקריאה היזבלים ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ז

- 1 [הרביעי בישיבאב החמישי בפצץ הששי, בשנה הראשונה]
- 2 גמול¹] אלישיב מעוזיה חופה, [בשנית]
- 3 ידעיה] בלגה שצורים חזיר, [בשלישית]
- 4 מימ¹] פתחיה אביה יכין, [ברביעית]
- 5 שכניה] דל¹ה יקים יודיב, [בחמישית]
- 6 ישיבאב [הרים אמר מלכיה, [בששית]
- 7 הפצץ¹] [הקוץ יחזקאל ישוע
- 8 גמול ה¹] [

קטע 12

- 1 [13] בידעיה הנף העמר, 5 ב בשעורים הפסח השני],
- 2 [12] ב¹] שוע חג השבו[עים, 4 ב במעוזיה יום הזכרון, 6]
- 3 [בייריב יום הכפור[ים]

קטע 13

- 1 [5] ב¹] ביחזקאל הפסח [השני, 10 [בייריב חג השבועים, 4 ב]
- 2 [באמר יום הזכרון, 6] ב¹] בחזיר¹] יום הכפורים, 4 ב בפצץ חג]
- 3 [הסכות, הששית מועדי] ה, 3 ב¹] ביחזקאל הפסח, 12 ב גמול¹]
- 4 [הנף העמר, 5 ב¹] מ¹] עוזיה הפסח] השני, 12 ב במלכיה חג]
- 5 [השבועים, 4 ב ביחזקאל] אל¹] יום הזכר¹] חן, 6 ב ביכין יום]

קטע 17

- 1 [] [] °° [] ° []
- 2 [] [] ולספ¹ מ []

A 4QS^a קטע A

- 1 [] °° [] °°° []
- 2 [] זרכי איש []
- 3 [] לדעת טוב ו¹] רע להשכיל []
- 4 [] וללמד את פול בני אור [] בכל רוחות בני איש []
- 5 [] אור ו¹] [] חושכ []

4QS^a: * הקטע כתוב פנים ואחור כשאר קטעי 4QS^a. בטקסט ששרד יש ביטויים דומים לאלה שבכותרת של פרשת יתולדות בני איש" (טור ג שו' 13-15), אך יש גם ביטויים שאינם שם. בהיעדר מקבילות קשה לקרוא את שרידי האותיות שבקטע || 4 ב כל אי קוראים הל; רוחות תחילה נכתב כנראה רחי מעשה והתיקון ביטל את הרווח שבין התיבות ||

ב. סרך העדה

טור א (+ 4QSE)

שוליים עליונים

- 1 וזה הסרך לכול עדת ישראל באחרית הימים *בהספם¹ ליהוד ולהתהלך
- 2 על פי משפט בני צדוק הכוהנים ואנישי בריתם אשר סר² מלפת ב³ דרך
- 3 העם המה אנישי עצתו אשר שמרו בריתו בתוך רשעה לכפ⁴ ר על הארץ
- 4 בבואם יקהילו את⁵ כול הבאים מטפ עד נשים וקראו בא⁶ וזניהמה⁷ את
- 5 כול חוקי הברית ולהבינם בכול משיפטיהמ⁸ פן ישגו במ⁹ שצותיהמ¹⁰ ה :
- 6 וזה הסרך לכול צבאות העדה לכול האזרח בישראל, ומן נעור¹¹
- 7 ילמדהו בספר ההגי וכפי *יומיו *ישכיליהו בחוק¹² י הברית ול¹³ שכל¹⁴
- 8 ייסרו במשפטיהמה, עשר שנים¹⁵ בוא *בטפ ובן עשרים שנ¹⁶ ה יצבור¹⁷
- 9 על¹⁸ הפקודים לבוא בגורל בתוך משפחתו ליהוד בעדת קודש ולוא י¹⁹ גש²⁰
- 10 אל אשה לדעתה למשכבי זכר כלי אם לפי מולואת לו עשרים שנה בדעתו²¹ ח²²
- 11 ורע ובכך תקבל להעיד עליו בשפטות התורא ולהתיצב במשמע משפטים
- 12 ובמלוא בו ובן חמש ועשרים שנה יבוא להתצב ביסודות עדת
- 13 הקודש לעבוד את עבודת העדה ובן שלושים שנה יגש לריב ריב
- 14 ומשפט ולהתיצב ברואשי אלפי ישראל לשרי מאות שרי חמושים
- 15 עשרות שופטים ושופטים לשבטיהם בכול משפחותם על²³ פ²⁴ י בני

1 וזה הסרך תחילת כותרת שסופה בסוף שורה 3; עדת ישראל הגברים הבוגרים כפי שמשמע מן ההמשך, שוי 4; *בהספם = בהאספם, 4QSE [בה]אספם], וראו קימרון Grammar עמי 101; ליהוד = להיחד, השוו סרך היחד א 8: להיחד ... ולהתהלך || 2 בני צדוק חסר ב-4QSE || 3 אנישי ולא אנושי, וכן להלן, ראו קימרון, וייו ויו"ד, עמי 108 || 4 במ⁵ שצותיהמ⁶ ה 4QSE [במשגות]יהם || 6 לכול צבאות העדה גברים נשים וטף || 7 ילמדהו 4QSE [ילמד]והו; *יומיו בכתב היד יזמוז מתוקן מן יומיו; ראו קימרון, שם; *ישכיליהו גרסו ישכילוהו; 7-8 ול⁹ שכל¹⁰ ייסרו = ייסרוהו, ראו קימרון Grammar עמי 103; ברתלמי קורא ול[קחת] [מו]סרו || 8 במשפטיהמה 4QSE [במשפטיה]ם; *בטפ הפ"א מתוקנת מבייט; עשרים שנ⁹ ה 4QSE 10 שנה, כתובה מעל השורה || 9-10 ולוא י¹¹ גש¹² אל אשה ב-4QSE המילים האלה נוספו בין השורות ואין כנראה מקום לכל הטקסט שבשורות עד סוף החוק (שוי 12), אם התוספת לא כללה את ציון הזמן לפי מולואת לו עשרים שנה (שוי 10) הרי גיל הנישואים לפיה הוא ובן עשרים, כלומר בגיל תשע עשרה ויום אחד שלא כבנוסח המגילה שלנו || 10 מולואת ולא מילואת; ראו קימרון, וייו ויו"ד, עמי 108 וקימרון, צנות || 11 תקבל = יתקבל את עצמה, תתחייב, השוו אסתר ט 23 וקבל היהודים || 14 ברואשי צורת לשון קדומה הגזורה ישירות מן *ra's*, השוו לצורה יומיו לעיל שוי 7; חמושים ובדוחק חמושים, יחידה בת חמישים אישי משקל quttul, השוו הערה לטור ב שוי 1 ||

- 16 אהרון הכהנים וכול *רשי אבות העדה אשר יצא הגורל להתיצב בעבודת
- 17 לצאת ולבוא לפני העדה, ולפי שכלו עם תום דרכו וחזק מתנו למעמד צבאות
- 18 *עבודת מעשו בתוך אחיו ב'ין רוב למועט [לפ'י] זה יכבדו איש מרעהו
- 19 וברבות שני איש לפי כוחו יתנו משאו בע' [ב'ן] לת העדה וכול איש פותי
- 20 אל יבוא בגורל להתיצב על'עדת ישראל לריב משפט ולשאת משא עדה
- 21 ולהתיצב במלחמה להכניע גוים, רק בסרך הצבא יכתוב משפחתו
- 22 ובעבודת המס יעשה עבודתו כפי מעשו ובני לוי יעמודו איש במעמדו
- 23 על פי בני אהרון להביא ולהוציא את'כול העדה איש בסרכו על יד ראשי
- 24 אבות העדה לשרים ולשופטים ולשטרם למספר כול צבאותם על פי בני צדוק הכהנים
- 25 [ופול] ראשי אבות העדה ואם תעודה תהיה לכול הקהל למשפט או
- 26 לעצת יחד או לתעודת מלחמה וקדשום שלושת ימים להיות כול הבא
- 27 עתי לעצה, אלה *הנשים הנקראים לעצת היחד [מבן עש] כול
- 28 חפמי העדה והנבונים והידעים תמימי הדרך ואנישי החיל עמ
- 29 [ראשי השב] טים וכול שופטיהם ושטריהם ושרי האלפים ושרי [המאות]

שוליים תחתונים

16 *רשי מתוקן מן שרי; ליכט קורא רוש; הגורל 4QSE + להם || 17 וחזק ולא יחזק; למעמד צבאות... = 'לשירות צבאות ...', השוו במדבר ד 23-24: לצבא צבא לעבד עבדה ... לצורה צבאות שנהגתה sibôt ראו קימרון Grammar עמ' 101 ובמיוחד שם עמ' 340 הערה 289; ברתלמי קורא [לצב] ואת, ומפרש את המילה כצורת מקור משורש צב"א, אך אין די מקום להשלמתו ופירושו דחוק || 18 *עבודת מעשו בתיבה הראשונה נמחקה וי"ו שעמדה אחרי התי"ו והתיבה השנייה מתוקנת מן משאו || 19 וברבות = פתי, ולא פיתי || 20 לריב משפט השוו חוכמת רז נהיה פרק ב שו' 14 || 25 תעודה' התוועדות' || 26 וקדשום שלושת ימים לשון הרחקה מנשים ומטומאה, ראו קימרון, מילון, עמ' 311-312 || 27 עתי לעצה קריאה חדשה בהתאמה לאורך הקסר; עתי = 'עתיד, מזומן, מקודש', שלא כחז"ל שדרשו 'עיתי' – אף בטומאה' (ספרא, מהדורת פינקלשטיין, עמ' שמש); *הנשים השי"ן מתוקנת מאל"ף, 4QS^c [ה]אנש[ים]; [מבן עש] הסופר לא השלים את התיבה השנייה אך לא מחק את התיבות המיותרות || 28 והידעים = ה'דעים' החכמים, המומחים, ראו קימרון, שם, עמ' 303-304 ||

- 1 ולחמשים ולעשרות והלויים בתוך מחלקות עבודתו, אלה
- 2 אנישי השם קיראי מועד הנועדים לעצת ה'יחד בישראל
- 3 לפני בני צדוק הכהנים וכול איש מנוגע באחת מכול טמאות
- 4 האדם אל יבוא בקהל אלה וכול איש מנוגע באלה לבלתי
- 5 החזיק מעמד בתוך העדה וכול מנוגע בבשרו נכאה רגלים או
- 6 ידים פסח או עור או חרש או אלם או מום מנוגע בבשרו
- 7 לראות עינים או איש זקן כושל לבלתי התחזק בתוך העדה,
- 8 אל יבוא אלה להתיצב בתוך עדת אנישי השם כיא מלאכי
- 9 קודש בעדתם ואם יש דבר לאיש מאלה לדבר אל עצת הקודש
- 10 ידורשוהו מפיהו ואל תוך העדה לו א יבוא האיש כיא מנוגע
- 11 הוא, זה מן שב אנשי השם קיראי מועד לעצת היחד, אם יועד
- 12 הכהן המשיח אתם יבוא וישב בראש כול עדת ישראל וכול
- 13 א'חיו מן בני אהרון הכהנים קיראי מועד אנישי השם וישבו
- 14 ל'פניו איש לפי כבודו ואחר י'בוא מש'יח ישראל וישבו לפניו ראשי
- 15 א'לפי העדה א'ש לפי כבודו כמעמדו במחניהם וכמסעיהם וכול
- 16 ראשי אבות העדה עם הכמ'יהם וידעיהם י'שבו לפנים איש לפי
- 17 כבודו ואם לשולחן יחד יועדו ולשתות הת'ירוש וערוך השולחן
- 18 היחד או מסוך הת'ירוש לשתות לו ישלח איש את ידו ברשת
- 19 הלחם והתירוש לפני הכהן כיא הוא ה'ברך את רשית הלחם
- 20 והתירוש וישלח ידו בלחם לפנים ואחר ישלח משיח ישראל ידיו
- 21 בלחם אחר יסר כו כול עדת היחד א'יש לפי כבודו וכחוק הזה יעשו
- 22 לכול מעמד אם י'עו עד עשרא אנשים :

סוף הסרך

1 ולעשרות מתוקן מן ולעשרות וזו צורה ממשקל quttul, ראו קימרון Grammar עמ' 327-328 והערה 235; מחלקות עבודתו הקריאה מבוססת על התצלום המשובח B-284824, התיבה השנייה ברורה ואילו שרידי התיבה הראשונה מטושטשים ומעוותים || 2 קיראי חלופה פונטית של קיראי || 3 טמאות התיי' נתלתה מעל השורה כדי שלא לפלוש לעומק השוליים || 7 כושל יתשוש, ראו קיסטר, לקסיקוגרפיה, עמ' 162 || 8 לאלה או אלה כברתלמי וליכט || 10 ידורשוהו ולא ודורשוהו || 11 [ה] 4QSE הנה כקריאת פאן || 11-12 יועד ... [ב]רואש הקריאה בעייתית והוצעו הצעות קריאה רבות. ליכט, עמ' 266-269 מסביר יפה את העניין ובוחר בשיחזור: אם יתועד [בעת קץ] המשיח אתם. יבוא [הכוהן ב]רואש כול עדת וכו', לשימוש המיוחד של י'ועד כאן השוו שמות כט 42: אשר אועד לכם שמה; בריתלמי קורא יוליד ..., אולם האות שאחרי הווי' אינה למי'ד אלא בקע בעור, והאות שלפני הדלית אינה יו'ד אלא עי'ן, עיינו בתצלום B-284824 || 12 [ג]רואש השוו איוב כט 25 וירמיהו טז 8 || 13 וישבו הסיפה של משפט התנאי המתחיל בשורה 11 || 19-20 [ד]ברך ... והתירוש [ש] יביא ברכה בדגן ובתירוש, השוו שמואל א ט 13, ויש מפרשים שמדובר בהודיה לאל על המזון, ראו מי קיסטר מגילות יד (תשע"ט), עמ' 143-149 || 20 לפנים יתחילה; ידיו = ידו ||

ג. סרך הברכות

טור א (קטעים 1-5)

שוליים עליונים

1	דברי ברכ[ה] למשכיל לברכ את ירא[וי] ברח[וי] רצונו שומרי מצותיו
2	ומחזקי בר[וי] ת קודשו והולכים תמים [בדרפי אמ]תו ויבחר במ לברית
3	עולם א[נשר]ת עמוד לעד, יברככה אד[ו]תי ממעון קודשו [מ]מקור עולם
4	אשר ל[ו]א יפ[נ]ב יפתח לכה, מן השמ[ים] ימטר עליכה לאופלה ויחזק[ך]
5	בידכה [תמיד ויחז]ננכה בכול ברכ[ות] עולם וימשילכ[ם] ה בעדת קדושי[ם]
6	[כי הייתה מקו]ר עולם ולוא י[עצור] את מימי[ם] צמאים ואתה תהיה
7	[פ] לטכה מכול [רשעים בעבור אשר] שנאתה און ש[]
8	[ידחק ממכה פו]ל שטן [ן] קודש ורחי
9	[ל] [ן] מוד קודש
10	[קודשו []

חסרות שורות

[	[עולם יביאכה]	] 26
[	[פו]ל קצי עבר[ה]	] 27
[	[עולם]°	] 28

1 למשכיל = ילמורה, [ברחי] רצונו כהצעת אריאל ויודיצקי על פי סרך היחד ח 6 לעיל עמי 224 ועל פי 4Q291 קטע 1 שוי 4 || 2 תמים תואר הפועל 'בתמים, בתוסי || 3 יברככה ארבע האותיות האחרונות משופרות 3-4 [מ]מקור עולם... יפתח לכה השוו חוכמת רז נהיה פרק א שוי 101, כךך ב, עמי 152 || 4 מן השמ[ים] השוו תהלים עח 24-25 וימטר עליהם מן לאכל ודגן שמים נתן למו || 4-5 [ויחזק] בידכה על פי ישעיהו מב 6; או [ויצלה] בידכה || 5 [ויחז]ננכה או [ויח]ננכה || 6 י[עצור] את מימי[ם] צמאים הושלם על פי מגילת ההודיות יב 12, טז 24-25, אם ההשלמה נכונה הצירוף ולוא י[עצור] הוא לוואי, כלומר 'מקור אשר לא יעצור את מימיו || 7 שנאתה און השוו תהלים ה 6 || 9 [מוד] או [אוד] || 27 עבר[ה] [ה] הביית משופרת; קריאה חדשה, השוו קצי חרון ||

טור ב (קטעים 6א-8)

1] כותיכה
2] יכה ישא
3] ונכה י צו
4] על []
5] אל []

חסרות שורות

22] יחונכה אדוני בד [עת עולמים
23] ים ישעשעכה ויחונכה
24] לחונכה ברוח קודש וחס
25] וברית עולם יחונכה ויר
26] ויחונכה במשפט צדק [לו [תכש
27] ויחונכה בכול מעשיכה [וכה ובכול]
28] באמת עולם [על כול צאצאיה

2 ישא אפשר להשלים [פנ]יכה לפני התיבה או פניז, פניכה אחריה || 22 בד [עת עולמים] קריאה חדשה על פי תצלום 40.455; מיליק קורא בו; ההשלמה על פי סרך היחד יא 3 || 24 לחונכה מיליק קורא יחונכה וליכט קורא [י]חונכה; אך רגל האות הראשונה נוטה לשמאל כרגל של למיד ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ג (קטעים 6, ב, 18-ב-20א)*

שולים עליונים

- 1 ישא אדוני פניו אליכה וריח בנין חזקה ירצה ה[
- 2 יבחר ויפקוד כול קודש יכה ובמון א[
- 3 פניו אל כול עדתכה ישא ברושכה ו[
- 4 בכבודו ויקדש זרעכה בכבוד עולם ישא [
- 5 בני [שולו] עולם יתן לכה ומלכות [
- 6 [] ממשר ועמ מלאכי קודש [
- 7 ילחם [לפני] אלפיכה וממקור עול [
- 8 [] [] מכולם [
- 9 [] []

חסרות שורות

- 17 [] ה מלא [
- 18 [] להבני יע לכה לאומים רבים ולוא
- 19 [] כול הון תבל להדרכה ממקור
- 20 [] [] [] דורשהו כיא אל הכין כול אושי
- 21 [] יסד שלומכה לעולמי עד
- 22 דברי ברכה למ[שכיל לברך] את בני צדוק הכוהנים אשר
- 23 בחרבם אל לחזק בריתו ל[עד ולב] חון כול משפטיו בתוכ עמו ולהורותם
- 24 כאשר צוה ויקימו באמת [ברייתו] ובצדק פקדו כול חוקיו ויתהלכו כאש[ח]
- 25 בחר, יברכה אדוני מ[מעון קו] דשו וישימכה מכלול הדר בתוכ[עדת]
- 26 קדושים וברית כהונת[עולם יה] דש לכה ויתנכה מקור [ברכה בעדת]
- 27 קודש *ובמעשיכה יש[תבחו פול] נדיבים וממזל שפתותיכה כול [שרץ]
- 28 עמים, ינחילכה רשית[פול עד] נים לעצת כול בשר, חיל ידכה יברכ

שולים תחתונים

* קטע 6 בראש הטור כולל את סופי השורות של טור ב ואת ראשי השורות של טור ג. קטע 17 שמיליק צירפו בראש הטור אינו משתלב יפה בהקשר ולכן לא הובא || 5 בני כהצעת יודיצקי, לצורת הבייית השוו לבייית של יבחר בשורה 2 || 19 להדרכה ממקור מיליק קורא להב[ורכה ממקור] || 23 ברייתו היוייד כתובה בין השורות מעל יוייד לא ברורה בתוך השורה; לביטוי לחזק בריתו השוו א 3 וסרך היחד ה 3; [ולב] חון לשון יחזק; השוו מגילת המלחמה טו 11; ולהורותם ברורה בתצלום 40.073 || 24 פקדו אולי זכרו; לביטויים כאן יש מקבילה בסרך היחד ה 21-22 || 26-27 מקור ... קודש על פי סרך היחד י 12 || 27 *ובמעשיכה = ובמעשיכה; שפתותיכה קרא שפתיכה שלא על פי שרידי האותיות; יש להנמיך את הקטע ששרדה בו תחתית התייור || 28 ינחילכה מרווח קטן בין היוייד לנוי; ועצת ימשאלת; השוו תהלים כ 5-6; חיל ידכה קריאה חדשה על פי דברים לג 11 ובתקבולת אל הכתוב בתחילת טור ד ||

טור ד (קטעים 20 ב-21, 24-25 א)*

שוליים עליונים

- 1 ופע[ולת יד]יכה ירצה ו[]
- 2 ומנה[תפ]ה תערב לו וכלי[לפה]
- 3 ברכת[ש] מ עטרת רואשכה קוד[ש]
- 4 ו[ל]... [שתי ...]
- 5 [ל]...

חסרות שורות

- 20 [ל]... [ל]...
- 21 [י]ב לו על פנ[]
- 22 [כ]ה ויצדיקה מכול רוח[]
- 23 ולשאת ברוש קדושים ועמכה לב[]
- 24 אנשי עצת אל ולוא ביד ש[]
- 25 כמלאכ פנים במעון קודש לכבוד אלוהי צבא[]
- 26 מלכות ומפיל גורל עמ מלאכי פנים ועצת יחד[]
- 27 [הוריתה] שפטיו וישמכה קודש בעמו ולמאור[]
- 28 [בתורתה] ויתן בראשכה[] נזר לקודש קדושים כיא[]

שוליים תחתונים

*קטע 20 מכיל את סופי השורות העליונות של טור ג ואת ראשי השורות העליונות של טור ד; קטע 25 כולל את סופי השורות התחתונות של טור ד ואת ראשי השורות התחתונות של טור ה. מיליק צירף בראש הטור שלושה קטעים שאין ביניהם מגע. מבחינת העניין קטע 22 אינו משתלב יפה ואינו נכלל כאן, כשאר הקטעים הזעירים || 1 ופע[ולת יד]יכה על פי דברים לג 11 כנוסח 4Q175; מיליק קורא ופע[מי רגל]יכה; בי ניצן, תפילת קומראן ושירתה, ירושלים תשנ"ז, עמי 317 מציעה לקרוא ופע[ל יד]יכה || 2 ומנה[תפ]ה תערב לו מיליק קורא ימנה [אתו]התערב לו || 3 מ[ש] מיליק משלים [עול]ם; עטרת רואשכה יתפארתך, השוו איוב יט 9 ואיכה ה 16 || 22 רוח קריאה חדשה || 23 כול עזת שרידי האותיות קשים לזיהוי, אבל הקריאה של מיליק אינה מתאימה לעניין ולא לשרידי האותיות || 24 שר ימלאך מתוודך; יד[] ההשלמה מתבקשת מן ההמשך כאיש לרעהו; השוו שמות לג 11 ובמדבר יב 8 || 25 ... סביב קריאה חדשה; הביטוי מלאכי אלוה מתקשר לתואר הפועל סביב; השוו תהלים לד 8, ברכי נפשי, 4Q434, קטע 1 א שוי 12 || 26 עת = עד, ראו קוטשר, עמי 408-409 || 27 ולמאור [בשמש] לתבל השוו חוכמת הרזים, 1Q27 קטע 1 א שוי 6-7 || 28 כיא[] אאתכה קדש קריאה חדשה על פי ההמשך שבתחילת טור ה: הבדלתה (בוזמן עבר) ||

טור ה (קטעים 25-26)*

- 1 הבדלתה מ] [
- 2 וּבְלִיאָה הַשְּׁ] [
- 3 רואיכה מ] וּבְרִית אֱהָרֹן]
- 4 יחדש לכה] וַיִּצְקֶה
- 5 רוחו עליכה] [
- 6] [וְיָזְכוּ וּבְמִיָּה]
- 7] [וְאֶדוֹן]
- 8] [וְיָזְכוּ]
- חסרות שורות
- 17] [וְהַמֶּלֶךְ]
- 18] [וְהַמֶּלֶךְ] עֵמָּה כוֹל קִצֵּי עַד, וּכְבוֹדָהּ לֹא יִתֵּן לְאֶחָד
- 19 אֵל פְּאֹרְכָהּ] [עֵל כוֹל שׁוֹמְעֵי שְׁמַעְכֶּה וְהַדְרִיכָהּ] עֵל כוֹל
- 20 לַמִּשְׁכֵּל לְבָרַךְ אֶת נְשִׂיא הַעֲדָה אֲשֶׁר] עֲמֻדָּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים לְמִשׁוֹל עֵל כוֹל בְּנֵי
- 21] בְּרִית דָּוִד יַחֲדָשׁ לוֹ לְהַקִּים מַלְכוּת עִמּוֹ לְעוֹלָם וְלִשְׁפּוֹט בְּצַדֵּק כוֹל אֲבִיזַיִם]
- 22 וְלִהְיוֹת בְּמִישׁוֹר לְעֵנֵי אֶרֶץ וְלִהְיוֹת לְפָנָיו תָּמִים כְּכוֹל דְּרָכָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה בְּיַד מוֹשֶׁה]
- 23 וְלִהְיוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ] פֶּנִּי צֶרֶ לְדִרְשֵׁיהָ יִשְׁמַכָּהּ אֲדוֹנֵי לְרוּם עוֹלָם וּכְמַגְדֵּל עוֹז בְּהוֹמָהּ
- 24 נִשְׁגָּבָה וְהִייתה שְׁבִיבָה] אֶת בְּעֵז פִּיכָהּ *בְּשִׁבְטָהּ תַּחְרִיב אֶרֶץ וּבְרוּחַ שְׁפָתֶיהָ
- 25 תִּמְתָּ רִשְׁעֵי, יִתֵּן] לְכַהֵן רֹחַ עֲצָה וּגְבוּרַת עוֹלָם רוּחַ דַּעַת וִירֵאת אֱלֹהִים וְהִיא
- 26 צַדִּיק אֲזוּר] מוֹתֵנִיפָה וְהַאֲמֹנָה אֲזוּר הַלְּצִיכָהּ יִשְׁם קִרְנִיכָה בְּרוּל וּפְרוֹסוֹתֶיהָ נְחוּשָׁה,
- 27 תִּנְכַח כְּמִן שׁוֹר כוֹל עֲמִים וְתִרְמָזוּס כוֹל גּוֹיִם כְּטִיט חוֹצוֹת כִּי אֵל הַקִּימָה לְשִׁבְטֵי
- 28 לְמוֹשֵׁי, לְפָנֶיהָ יִשְׁתַּחֲוּ עֲמִים רַבִּים וּכְוֹל לְאֵל וּמִים יַעֲבֹדוּכָהּ וּבִשְׁם קוֹדֶשׁ יִגְבְּרָהּ
- 29 וְהִייתה כְּאֵרֶץ בְּקֶרֶב בְּהַמּוֹת יִעַר וְתוֹאכַל חֶרֶב כֹּה טֶרֶף וְאֵין מִשׁוֹב וּפְרָשׁוּ דְגְלִיכָהּ עַל

שוליים תחתונים

* בקטע 26 השתמרו השוליים העליונים ולא חסרה שורה (שלא כמיליק). התיבה הבדלתה תוכפת לתיבה וקודשיו שבסוף טור ד || 3 השוו שורה 21 || 4 [ויצק] על פי דברי המאורות, 4Q504 1-2 ה 15 || 5 רוחו ולא ביהד כמיליק ואחרים || 19 פארכה ולא פחדה כמיליק ואחרים; השוו משלי ה 9 || 21 [ברי]תו הקריאה [עד]תו אינה ממלאה את הקסר, אך אפשר לקרוא [בעד]תו ולהשלים בדרך אחרת את שוי 20; דויד כקריאת שטגמן, סרכים, עמי 499, ואין טובה ממנה || 22-25 כאן צורף ישירות קטע קטן; ראו ברוק ורובינון, עמי 126 וכן ברוק אצל איי, עמי 227-233 || 23 [כ]צר לדרשיה קריאה חדשה, יכאצא למי שדרש את הברית, השוו ישעיהו יא 1 ונצר משרשיו יפרה, ומגילת ההודיות יג 11; ישימכה על פי מגילת ההודיות טו 8; מיליק קורא [יש]אכה אולם הפועל נשיא אינו מתחבר אל וכמגדל; לרום ילתפארת; עולם הלמיד מוזרה; ועיינו בתצלום 40.070 || 23-25 פגם בעור באמצע השורות; הטקסט אינו חסר דבר || 24 [ש]בט אף קריאה חדשה על פי ישעיהו י 6 ולהלן 27-28; *בשבטכה ואולי יבשבטסה; מעל תחילת התיבה תלויות אותיות לא ברורות || 25 [רוח] עצה על פי ישעיהו יא 2 || 26 ישם ליכט קורא ושם || 27 תנכה = תנגה; אחרי התיבה יש רווח מחמת פגם בעור; כמ] על פי ליכט; מיליק קורא כפ] || 28 למושלים מיליק קורא בטעות מושלים || 29 משוב בוויי ברורה = ילאין שוב, השוו שמואל ב יא 22 ויחזקאל כא 10; דגליכה או הניליכה ||

פֶּשֶׁר חֲבֻקֻק

מבוא

המגילה החזיקה שלושה עשר טורים בני שבע עשרה שורות. היא השתמרה כמעט בשלמותה. רק השורות התחתונות נפגעו (ברוב הטורים שרדו חמש עשרה שורות). מן הדף הראשון שרד רק החלק השמאלי ובדף השני חסרות כשתי תיבות בכול שורה (באמצעה). המגילה כתובה בכתב מוקפד מימי בית הורדוס. הטקסט מטור יב 13 ועד סוף המגילה כתוב בידי סופר שני.

מהו הפֶּשֶׁר ומהי ספרות הפֶּשֶׁר? המילה פֶּשֶׁר נשאלה לעברית מן הארמית ששאלה אותה מן האכדית. היא מופיעה פעם אחת במקרא בצירוף "פֶּשֶׁר דְּבַר" (קהלת ח 1) המשמש גם בארמית שבמקרא ובמגילות. במגילות המילה שכיחה והיא משמשת בעיקר לציון התגשמות הנבואה, כלומר פתרון הנבואה הדומה לפתרון חלומות (ראו ניצן, עמ' 29-39). במערות קומראן נמצאו פֶּשֶׁרִים של ספרי נביאים של מזמור לו (ומעט קטעים מִפֶּשֶׁרִים למזמורים אחרים). הפֶּשֶׁרִים הללו ערוכים כסדר הטקסט המקראי, מביאים מובאה ומקשרים אותה למאורעות הקשורים בעדת היחד או בעתידה. סוג אחר של פֶּשֶׁרִים עוסק בנושא מסוים כגון באחרית הימים ומביא פסוקי מקרא בעיקר מספרי הנביאים שדבריהם בנושא עתידים להתגשם. למובאות מן המקרא מקדים המונח כאשר כתוב (ראו ניצן, עמ' 74-79). כבר הוכר שגם הפֶּשֶׁרִים המובאים כסדר המקרא מסתמכים לפעמים על כתובים אחרים אלא שהם לא מביאים את הכתובים האלה והקורא יכול לעמוד עליהם רק מן הלשון והעניין (ראו ניצן, עמ' 61-74).

הואיל ופרקים א-ב בספר חֲבֻקֻק עוסקים בשאלת מאבק הצדק והרשע בעולם על רקע מאורעות זמנו של הנביא גם המגילה מתמקדת בנושא הזה. אולם היא מקשרת את הנבואה למאבק שבין עדת היחד (הצדיקים) לבין המתנגדים (הרשעים) ולמאבק צדיקי עם ישראל במלכות הרשעה (הכתיים), עיינו במבוא למגילת המלחמה) ולהשמדת הרשעים באחרית הימים.

כדוגמה לדרך המדרש יובא כאן הפֶּשֶׁר לחֲבֻקֻק ב 5. בנוסח המסורה כתוב: "ואף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה אשר הרחיב כשאל נפשו והוא כמות ולא ישבע ויאסף אליו כל הגוים ויקבץ אליו כל העמים". בעל הפֶּשֶׁר גורס הוֹן במקום "היין" ודורש את הכתוב על מנהיג ישראל המכונה "הכוהן הרשע" שבגד בחוקי האל ועסק בגזל הוֹן ונפשו לא שבעה ממנו. ההתנגדות לצבירת הוֹן חוזרת ונשנית בכתבי הכת. המילה הוֹן נזכרת יותר ממאה פעמים (פי ארבעה מאשר במקרא). ההנגדה שבין קיום החוקים לתאוות הבצע מתאימה להשקפת הכת על צבירת ההוֹן שהיא מנוגדת לרצונו של האל שנותן לכל אחד די מחסורו. מי שנוטל יותר ממה שיועד לו פועל בניגוד לרצון האל, ראו קיסטר, מבואות א, עמ' 313-316.

קשה לקבוע בדיוק את זמן כתיבת המגילה. אין המגילה מציינת שמות של אישים ועמים ולכן שאלת זמן המגילה תלויה בשאלת זיהוי הכינויים לעמים ולאישים שנזכרים במגילה. העם האויב לישראל מכונה במגילה כתיים, זהו כינוי עתיק לעמי הים והוא יכול להתאים ליוונים או לרומאים. רוב החוקרים סבורים כי תיאור הכתיים במגילה מתאים יותר לרומאים (ראו דברי דוד פלוסר במבוא למגילת המלחמה). במגילה נזכרים כינויים לשלוש דמויות שהם כנראה המנהיגים של שלוש העדות העיקריות שהיו בעם ישראל בימי מלכות בית חשמונאי ומלכות בית הורדוס: פרושים צדוקים ואיסיים. הפרושים הם העדה שממנה התפתחה היהדות הרבנית; הצדוקים הם הכוהנים ששלטו במקדש, והאיסיים הם עדת היחד. מנהיגיהם מכונים במגילה מורה הצדק (מנהיג עדת היחד), הכוהן הרשע (מנהיג הצדוקים שמשל בישראל), מטיף הכזב (מנהיג הפרושים). נזכרים במגילה מחלוקות על חוקי התורה בין מנהיג עדת היחד למנהיג הפרושים

ורדיפות שרדף מנהיג ישראל את עדת היחוד ומנהיגה. הכול מסכימים שהכוהן הרשע הוא אחד ממלכי בית חשמונאי אך אין הסכמה מי מן המלכים האלה הוא. השאלות הללו חורגות ממסגרת מגילת פשר חבקוק. בורוז פירסם לראשונה תצלומים ותעתיק של המגילה. בשנת 1979 פירסם בראונלי מהדורה מפורשת ובשנת 1986 פירסמה ניצן מהדורה מפורשת בעברית. שתי המהדורות כוללות מבוא מקיף וביבליוגרפיה.

1] עד אנה יהיה [שועתי ולוא
2] תשמע אזעק אליך חמס ולוא תושיע פשרו על ת] חלת דור
3] הפקודה [אות עליהם
4] ז] עקו על
5] החמס [למה תראני עול וע] מל תביט
6] פשרו [הראו] אל בעשק ומעל
7] ושוד חמס לנגדי פשרו]
8] על [אשר] יגזלו הון ויהי ריב
9] ומדון ישא פשרו אשר עשו מר] יבה וחשבו הואה
10] על מורה הצדק [על כן תפוג תורה
11] פשרו על מטיף הכזב ועדתו [אשר מאשו בתורת אל
12] כי רשע מכת] ו את הצדיק
13] הרשע הוא הכוהן הרשע והצדיק] הוא מורה הצדק
14] ע] כן יצא המשפט
15] מעקל פשרו [ולוא ב]]
16] ראו בוגדים והביטו]
17] והתמהו תמהו כי פועל פועל בימיכם לוא תאמינו כי]

1 [ת] חלת או [תו] חלת || 5 [וע] מל תביט רווח יתר בין התיבות || 8 יגזלו הון ויהי ריב קריאתו של בראונלי שהיא המדויקת מבין הקריאות שהוצעו, ראו ניצן || 9 וחשבו הואה אם ההשלמה נכונה, יש לפרש הואה = הנאה, הניה, הנה, השוו מגילת ההודיות יג 28, אך ראו הורגן, עמי 23 || 10 תורה ההיא תוקנה מתינו || 11 מאשו = מאסו || 13 [הכוהן הרשע] או [מטיף הכזב] ||

- 1 יסופר [פשר הדבר על] ה'בוגדים עם איש
- 2 הכוזב כי לוא] האמינו בדברי] מורה "צדקה מפיא
- 3 אל ועל הבוגדים] בפרית] החדשה כי א לוא
- 4 האמינו בברית אל [ופיא הל] לו את שם קודשו
- 5 וכן פשר הדבר] על הבוגדים לאחרית א
- 6 הימים המה עריצי הברית אשר לוא יאמינוא
- 7 בשומעם את כול הבאות על הדור האחרון מפי
- 8 הכוהן אשר נתן אל בלבו בינה לפשור את כול
- 9 דברי עבדיו הנביאים] פיא] בידם ספר אל את
- 10 כול הבאות על עמו ועל] עידו] כזא הנני מקים את
- 11 הכשדאים הגוי המ' והנמור
- 12 פשרו על הכתיאים אשר המה קלים וגבורים
- 13 במלחמה לאבד רבים] ונכבדים] בממשלת
- 14 הכתיאים ורש]ים אשר מאסו ברי]ת ולוא יאמינו
- 15 בחוקי אל] ההולך למדחבי ארץ לדשת משכנות]
- 16 ול]וא לו פשרו על הכתיאים
- 17]

3 לוא הקלף השחיר אך המילה נראית בתצלום משובח || 5 א קישוט למילוי השורה || 6 יאמינוא באל"ף מוספת בסוף השורה, ראו ח' אשל, ציון עא (תשס"ו), עמ' 144-145 || 11 המ' והנמור על פי הכתוב הזה אפשר לדעת כיצד לצרף את שני חלקי הטור וברי שרוחב הטור היה עשרה סנטימטרים, ורוחב הטקסט החסר בכל שורה ידוע. ההקפדה על דיוק במילוי החלל חייבה השלמות שונות מאלה של המהדירים הקודמים || 13 [ונכבדים] על פי ד 2 כהצעת קיסטר ||

- 1 ובמישור ילכו לכות ולבוז את ערי הארץ
- 2 כיא הוא אשר אמר לרשת משכנות לוא לו איום
- 3 ונורא הוא ממנו משפטו ושאתו יצא
- 4 פשרו על הכתיאים אשר פחדם ואמת^q על כול
- 5 הגואים ובעצה כול מחשבתם להרע ובנכל ומרמה
- 6 ילכו עם כול העמים וקול מנמרים סוּסוּ וחדו
- 7 מ'אבי ערב פשו ופרשו פרשו מרחוק
- 8 יעופו כנשר חש לאכול כולו לחמס יבוא מגמת
- 9 פני הם קדים פשרו על הכתיאים אשר
- 10 ידושו את הארץ בסוסיהם ובבהמתם וממרחק
- 11 יבואו מאיי הים לאכול את כול העמים כנשר
- 12 ואין שבעה ובחמה וכעס ובחרן אף וזעף x
- 13 אפים ידברו עם כול אאויביהם כיא הוא אשר
- 14 אמר מגמת פניהם קדים ויאסוף כה ול שבי x
- 15 פשרו]
- 16]
- 17] והוא במלכים

1 לכות = לכות מן להפכות (הפעיל משורש נכ"י) או לכות קל משורש כת"ת; השוו זכריה יא 6 ותרגום יונתן על אתר, וכן בראונלי, עמ' 64-65 || 7 פשו הווי"ו מתוקנת מן רי"ש || 9 קדים אולי הדלי"ת מתוקנת || 12 וכעס האות השנייה נראית כ"ף ולא בי"ת ולכן מקצת מהקריאות החלופיות שהוצעו מפורקקות, ראו בראונלי, עמ' 68-69; X סימן למילוי השורה || 14 X סימן למילוי השורה || 15 פשרו כהורגן ||

1	פֿשֿרוֹ אִשֶׁר	1 קֶלֶס וְרוֹנִים מִשְׁחָק לֹו
2	יִלְעִיגוּ עַל רַבִּים וּבְזוּ עַל נִכְבְּדִים בַּמַּלְכִים	
3	וְשָׂרִים יִתְעַזּוּ וְקִלְסוּ בַעַם רַב וְהוּא	
4	לְכֹל מִבְּצַר יִשְׁחָק וְצָבֹר עֵפֶר וְיִלְכַדְהוּ	
5	פֿשֿרוֹ עַל מוֹשְׁלֵי הַכְּתִיאִים אִשֶׁר יִבְזוּ עַל	
6	מִבְּצָרֵי הָעַמִּים וּבִלְעָג יִשְׁחָקוּ עֲלֵיהֶם	
7	וּבַעַם רַב יִקִּיפוּם לְתַפּוּשָׁם וּבִאֲמָה וּפְחָד	
8	יִנְתְּנוּ בִידֵם וְהִרְסוּם בַּעֲוֹן הַיּוֹשְׁבִים	
9	בָּהֶם אִזְ חִלְף רֹחַ וַיַּעֲבֵר וַיִּשֶׁם זֶה כּוּחוֹ	
10	לְאֱלוֹהֵי פֿשֿרוֹ עַל מוֹשְׁלֵי הַכְּתִיאִים	
11	אִשֶׁר בַּעֲצַת בֵּית אֲשַׁמְתָּם יַעֲבֹרוּ אִישׁ X	
12	מִלִּפְנֵי רַעְיוֹנוֹ מוֹשְׁלֵיהֶם זֶה אַחֵר זֶה יִבּוֹאוּ	
13	לְשַׁחֵת אֶת הָאֱלֹהִים [זֶה כּוּחוֹ לְאֱלוֹהֵי	
14	פֿשֿרוֹ] לְעַמִּים X	
15	[
16	[הֲלוֹא אַתָּה]	
17	[מִקְדָּם יִהְיֶה אֱלֹהֵי קֹדֶשׁ לֹא נִמְתָּ יִהְיֶה]	

4 וְצָבֹר יש לקרוא ויצבור מתוקן מן יצבור || 6 יִשְׁחָקוּ הווי"ו הראשונה נמחקה והשנייה כתובה ברווח שבין התיבות ||
 11 X סימן למילוי השורה || 12 רַעְיוֹ התיקון מכוון אולי לכתוב רעוהי, ראו קימרון Grammar עמ' 277-278 ||
 13 לְשַׁחֵת הלמ"ד כתובה על גרד || 14 X סימן למילוי השורה ||

- 1 למשפט שמתו וצור למוכּיחו יסדתו טהור ע'נים
- 2 מראות ברע והבט אל עמל לוא תוכל
- 3 פּשר הדבר אשר לוא יכלה אל את עם ביד הגוים
- 4 וביד בחירו יתן אל את משפט כול הגוים ובתוכחתם
- 5 יאשמו כל רשעי עמו אשר שמרו את מצוותו
- 6 בצר למו כיא הוא אשר אמר טהור עינים מראות
- 7 ברע פּשרו אשר לוא זנו אחר עיניהם בקץ
- 8 הרשעה למה תביטו בוגדים ותחריש בבלע
- 9 רשע צדיק ממנו פּשרו על בית אבשלום
- 10 ואנשי עצתם אשר נדמו בתוכחת מורה הצדק
- 11 ולוא עזרוהו על איש הכזב אשר מאס את
- 12 התורה בתוך כול עצתם ותעש אדם כדגי הים
- 13 כרמש למשל בו כולו בחכה יעלה ויגרהו בחרמו
- 14 ויספהו במלך [מדתו על כן יזב] ה לחרמו על כן ישמה
- 15 ויגל [ויקטר למכמתו כיא בהם] שמן חלקו
- 16 [ומאכלו בריא פּשרו על
- 17]

4 בחירו = בחיריו, ראו קימרון Grammar עמ' 72-73 || 5 אשר שמרו יבגלל ששמרו נסוב על בחירו בשורה 4 || 7 ברע נפּשר כתיאור זמן (בקץ הרשעה) || 10 בתוכחת מתייחס אל המילה בבלע שוי' 8, ראו מ' מורגנשטרן, "הערות ללשון קומראן", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 157-160 || 11 הכזב ואחריה מקום חלק ללא צורך || 12 עצתם ולא עדתם || 14 ויספהו הפ"א תוקנה מיו"ד ||

- 1 הכתיאים ויוסיפו את הונם עם כול שללם
- 2 כדגת הים. ואשר אמר על כן יזבח לחרמו
- 3 ויקטר למכמרתו פשרו אשר המה
- 4 זבחים לאותותם וכלי מלחמותם המה x
- 5 מוראם כיא בהם שמן חלקו ומאכלו ברי
- 6 פשרו אשר המה מחלקים את עולם ואת
- 7 מסם מאכלם על כול העמים שנה בשנה
- 8 להריב ארצות רבות על כן יריק חרבו תמיד
- 9 להרוג גוים ולוא יחמל
- 10 פשרו על הכתיאים אשר יאבדו רבים בחרב
- 11 נערים אשישים וזקנים נשים וטף ועל פרי
- 12 בטן לוא ירחמו על משמרתי אעמודה x
- 13 ואתיזבה על מצורי ואצפה לראות מה ידבר
- 14 בי ומה [אשיב ע] ל תולכחתי ויענני יהוה
- 15 [ויאמר פתוב חזן ו] אר על הלוחות למען ירוץ
- 16 [הקורא בו פשרו] ת א ת [
- 17]

- 1 וידבר אל אֵל חבּקוק לכתוב את הבאות על
- 2 (על) הדור האחרון ואת גמר הקץ לוא הודעו
- 3 ואשר אמר למען יִיָּזֵק הקורא־בו
- 4 פשרו על מורה הצדק אשר הודיעו אל את
- 5 כול רוֹי דברי עבדיו הנבאים כיא עוד חוון
- 6 למועד יפיה לקץ ולוא יכזב
- 7 פשרו אשר יארֹךְ הקץ האחרון יותר על כול
- 8 אשר דברו הנביאים כיא רוֹי אל *להפלה
- 9 אם יתמהמה חכה לו כיא בוא יבוא ולוא
- 10 יאחר פשרו על אנשי האמת
- 11 עושי התורה אשר לוא ירפו ידיהם מעבודת
- 12 האמת בהמשך עליהם הקץ האחרון כיא
- 13 כול קצי אל יבואו לתכונם כאשר חקק
- 14 להֶם ברזי ערמתו הנה עופלה לוא יושרה
- 15 [נפשוֹ בֹו] פשרו אשר יכפלו עליהם
- 16 [יסודים ו] לוא ירצו במשפּטֶם [ל] []
- 17 [וצדיק באמונתו יחיה]

2 הודעו האותיות עיין ווי"ו מתוקנות (= הוֹדִיעוּ) || 7 יותר על ויש קוראים יותר על כהצעת ילון, עמ' 67 || 8 *להפלה
 הה"א השנייה מתוקנת, כנראה מאל"ף; זו כנראה צורת מקור נפעל במקום פועל, ומשמע הכתוב 'כי רוֹי האל נפלאים' ||
 13 קצי הצד"י כתובה על גבי יו"ד || 16 [יסודים] הרשעים ייענשו כפליים ולא יקבלו עליהם את דין ||

- 1 פשרו על כול עושי התורה בבית יהודה אשר X
- 2 יצילם אל מבית המשפט בעבור עמלם ואמנתם
- 3 במורה הצדק ואף כיא הון יבגוד גבר יהיר ולוא
- 4 ינוה אשר הרחיב כשאול נפשו והוא כמות לוא ישבע
- 5 ויאספו אלו כול הגוים ויקבצו אלו כול העמים
- 6 הלוא כולם משל עליו ישאו אַמְלִיצֵי חידות לו
- 7 ויומרו הוי המרבה ולוא לו עד מתי יכביד עלו
- 8 עבטט פשרו על הכוהן הרשע אשר
- 9 נקרא על שם האמת בתחלת עומדו וכאשר משל
- 10 בישראל רם לבו ויעזוב את אל ויבגוד בחוקים בעבור
- 11 הון ויגזול ויקבוץ הון אנשי חַמַס אשר מרדו באל
- 12 והון עמים לקח לוסיף עליו עוֹן אשמה ודרכי
- 13 תוֹעֲבוֹת פעל בכול נדת טמאה הלוא פת] אום ויקום
- 14 (ו)נִשְׁכֵּךְ ויקיצו מזעזעיכה והיתה למשוסות למו
- 15 כי אתה שלותה גוים רבִים וישלוכה כול יתר עמים
- 16 פֶּ]שֶׁר הַדְּבָר [עַל הַכוֹהֵן אֲשֶׁר מֵרַד
- 17 וְעִבּוֹר הוֹקֵלִי] אֵל עַל כֵּן קָמוּ וַיִּתְעַצְּלוּ בְּזוֹ לַעֲשׂוֹת

1 X סימן למילוי השורה || 6 אַמְלִיצֵי בשל אי ההבחנה בין וייו ליו"ד אפשר לקרוא באופנים שונים || 8 עבטט הטיית הראשונה כנראה מתוקנת || 12 עוֹן נכתב תחילה עוון ותוקן עון בגירוד הנו"ן המקורית ושינוי הווי"ו השנייה לנו"ן סופית || 13 פת] אום אחרי התיי"ו נראים שרידי אות בלתי מזוהים || 13-14 ויקום (ו)נִשְׁכֵּךְ נכתב מלכתחילה ויקום ונשכך ותוקן ויקום נשכך || 14 למשוסות ראו קימרון, וייו ויו"ד, עמי 111-112 || 17 וְעִבּוֹר הקריאות האחרות שהוצעו אינן מתאימות לשרידי האותיות או להקשר. ואם הקריאה המוצעת נכונה תתפרש הצורה כמקור פרוד הממשיך פועל בעבר, כלומר י'אשר מרד ועבר על חוקי האלי ||

- 1 נגֹעַרְ בּמשפּטי רשעה ושערוּריות מחלים X
- 2 רעים עשוּ בוּ ונקמות בגוּית בשרוּ ואשר
- 3 אמר כי אתה שלותה גוים רבים וישלוכה כול
- 4 יתר עמים פשרו על כוהני ירושלם
- 5 האחרונים אשר יקבוצו הון ובצע משלל העמים
- 6 ולאחרית הימים ינתן הונם עם שללם ביד
- 7 חיל הכתיאים כיא המה יתר העמים
- 8 מדמי אדם וחמס ארץ קריה וכול ישיבי בה
- 9 פשרו על הכוהן הרשע אשר בעוון מורה
- 10 הצדק ואנשי עצתו נתנו אל ביד אויביו לענתו
- 11 בנגע לבלה במרירי נפש בעבור אשר הרשיע
- 12 על בחירו הוי הנוצע בצע רע לביתו לשום
- 13 במרום קנו לנצל מכף רע יעצתה בשת X
- 14 לביתכה קצוות עמים רבים וחוטִי נפשכה כיא
- 15 אבן מקיר תזעק וכפִיס מעץ יעננה
- 16 [פּשר הדבֿ]ר על הַכוּהֵן אֲשֶׁר []
- 17 []

1 נגֹעַרְ = נגועיו; בשל אי ההבחנה בין וי"ו ליו"ד הוצעו קריאות שונות והשלמות שונות של התיבה שבסוף הטור הקודם; הצורה מתפרשת כריבוי מן נָגַע, ראו קימרון Grammar עמ' 223; **במשפטי** הבי"ת אולי מתוקנת; השוו חוכמת תום הדרך, 4Q420 קטע 2 שוי 4; X סימן למילוי השורה; **ושערוּריות** במקרא השם הזה מופיע רק ביחיד בכמה צורות מתחלפות שערורה/שערוּרִיה (כתיב שעריריה)/שעַרְרִת. צורת הריבוי כאן מתאימה לצורה שערוּרִיה ולצורת המסורה שעַרְרִת שמסתיימות בסופית נקבה it-, השוו לצורה רעדודיות במגילת ההודיות, לעיל עמ' 75 והערה לשוי 34, וכן קימרון, המנון למנהיג, נספח ד || 4-5 כוהני ירושלם האחרונים שמשלו בסמוך לתחילת שלטון היוונים ותחילת שלטון הרומאים בארץ ישראל || 6 ולאחרית הימים בימי שלטון הרומאים || 9 בעוון הקריאה בטוחה; פירוש הביטוי יבעוון חטאו של הכוהן הרשע למורה הצדק וחבורתו, ראו בראונלי, עמ' 154 || 11 לבלה ולא לכלה || 13 X למילוי השורה ||

- 1 להיות אבניה בעשק וכפּיס ע'צה בגזל ואשר
- 2 אמר קצות עמים רבים וחוטי נפשכה
- 3 פשרו הוא בית המשפט אשר יתן אל את X
- 4 משפטו בתוך עמים רבים ומשמם יעלנו למשפט
- 5 ובתוכם ירשיענו ובאש גופרית ישפטנו הוי
- 6 בונה עיר בדמים ויכונן קריה בעולה הלוא
- 7 הנה מעם יהוה צבאות יגעו עמים בדי אש
- 8 ולאומים בדי ריק ייעפו
- 9 פשר הדבר על מטיף הכזב אשר התעה רבים
- 10 לבנות עיר ש'ו בדמים ולקים עדה בשקר
- 11 בעבור כבודה לוגיע רבים בעבודת ש'ו ולהרותם
- 12 במ'שי שקר להיות עמלם לריק בעבור יבואו
- 13 למשפטי אש אשר גדפו ויחרפו את בחירי אל
- 14 כיא תמלא הארץ לדעת את כבוד יהוה כמים
- 15 יכסו על הים פשר הדבר [באחריתם]
- 16 ב'שובם מ'עוונם [ל]
- 17 [יעזבו את מטיף]

1 ע'צה הכוונה לצורה עציה || 3 X סימן למילוי השורה || 10 עיר יעדה; ולקים = ולהקים || 11 כבודה = אולי כבודה; לוגיע = להוגיע; ש'ו הקריאה החלופית שוו מנוגדת לכללי הכתיב במגילות, ראו קימרון Grammar עמי 131; ולהרותם הוצעו פירושים שונים, כגון שהוא כתיב חסר של להרותם או להרותם ונראה שהוא משורש הר'יי על פי ישעיהו נט 13 הר'ו והג'ו מלב דברי שקר; להרותם היא צורת מקור הפעיל, והעניין, מטיף הכזב גרם לעדתו להגות ולהתייגע בחוקי שקר || 14 כבוד הכ"ף מתוקנת ||

- 1 הכּוּבּ וּאחַר תּגּלּהּ לַהֵם הַדַּעַת כַּמִּי
- 2 הַיִּים לָרַב הוּי מִשְׁקָה רַעִיָהּוּ מִסַּפַּח
- 3 חַמְתּוֹ אִף שִׁכַר לַמֶּעַן הַבֵּט אֶל מוֹעֲדֵיהֶם
- 4 פִּשְׁרוּ עַל הַכּוֹהֵן הַרְשַׁע אֲשֶׁר
- 5 רִדְף אַחַר מוֹרָה הַצַּדִּיק לְבַלְעוּ בַכַּעַס
- 6 חַמְתּוֹ אֲבִית גְּלוֹתוֹ וּבִקֵּץ מוֹעֵד מְנוּחַת
- 7 יוֹם הַכַּפּוּרִים הוֹפִיעַ אֱלֹהִים לְבַלְעֵם
- 8 וּלְכַשִּׁילֵם בְּיוֹם צוֹם שַׁבַּת מְנוּחַתָּם שִׁבְעַתָּה
- 9 קִלּוֹן *מִבּוּד שְׁתֵּה גַם אֶתָּה וְהִרְעַל
- 10 תִּסּוּב עַל־יְכִיחָה כּוֹס יַמִּין יִהְיֶה וּקִיקִלּוֹן
- 11 עַל כְּבוֹדָכָה
- 12 פִּשְׁרוּ עַל הַכּוֹהֵן אֲשֶׁר גִּבַּר קִלּוֹנוֹ מִכְּבוֹדוֹ
- 13 כִּי־א לוא מל את עור־לת לבו וילך בדרכוֹ
- 14 הַרְוִיָּה לַמֶּעַן סַפּוֹת הַצַּמָּאָה וְכוֹס חַמַּת
- 15 אֶל תְּבַלְעֵנּוּ לוֹסִיף קִלְוֹן עַל קִלְוֹנוֹ וּמַכְאוּב
- 16 עַל־ [מַכְאוּבֹו] לֵל []
- 17 [כִּי־א חַמַּס לְבַנּוֹן יִכַּסְכַּה וְשׂוּד בַּהֲמוֹת]

6 אֲבִית וּלֹא אֲבוֹת, וְהוּא כְּתִיב פּוֹנְטִי שֶׁל בַּיִת, רֵאוּ יִלּוֹן, עִמִּי 69 || 9 *מִבּוּד גֵּרֶסוֹ מִכְּבוֹד וּמְקוֹם חֶלֶק לַפְּנִיָּה; הַמִּיִּם אוֹלֵי מִתּוֹקֵנֶת || 13 בְּדַרְכּוֹ הַקְּרִיאָה הַמְּקוּבֶּלֶת בְּדַרְכֵי קֶשֶׁה לַפִּירוּשׁ || 14 הַרְוִיָּה = הֶרְוָה, רֵאוּ קִימְרוֹן, הוֹרִיחָה, עִמִּי 266, הַעֲרָה 10; הַצַּמָּאָה הַמִּיִּם וְהַצַּדִּיק אוֹלֵי מִתּוֹקֵנוֹת וְאוֹלֵי נִכְתָּב תַּחֲלִילָה הַרְוִיאָה || 15 אֶל הַחֶסֶד מֵתֵאִים יוֹתֵר לְהַשְׁלֵמָה [רַעֲלִ]; לוֹסִיף = לוֹסִיף; קִלְוֹן עַל קִלְוֹנוֹ קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 16 [מַכְאוּבֹו] הַמְּקוֹם דְּחוּק מַעֵט לְהַשְׁלֵמָה הַזֹּאת ||

- 1 הַתְּהָה מַדְמֵי אָדָם וְחַמְסֵי אֶרֶץ קְרִיָּה וְכוּל יוֹשְׁבֵי בְּהָ
- 2 פֶּשֶׁר הַדְּבָר עַל הַכּוֹהֵן הַרְשָׁע לְשַׁלֵּם לוֹ אֶת X
- 3 גְּמוּלוֹ אֲשֶׁר גָּמַל עַל אַבְיוֹנִים כִּי־אֵל הַלְּבָנוֹן הָיָא
- 4 עֲצַת הַיַּחַד וְהַבְּהֻמוֹת הַמָּה פִּתְאֵי יְהוּדָה *עוֹשֶׂה
- 5 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִשׁוּפְטֻנוּ אֶל לְכֻלָּה
- 6 כְּאֲשֶׁר זָמַם לְכֻלּוֹת אַבְיוֹנִים וְאֲשֶׁר אָמַר מַדְמֵי
- 7 קְרִיָּה וְחַמְסֵי אֶרֶץ פֶּשֶׁרוֹ הַקְּרִיָּה הִיא יְרוּשָׁלַם
- 8 אֲשֶׁר פִּעַל בְּהָ הַכּוֹהֵן הַרְשָׁע מַעֲשֵׂי תוֹעֵבוֹת וַיִּטְמָא אֶת
- 9 מִקְדָּשׁ אֶל וְחַמְסֵי אֶרֶץ הַמָּה עָרֵי יְהוּדָה אֲשֶׁר
- 10 גִּזְלֵי הוֹן אַבְיוֹנִים מֵהָ הוֹעִיל פֶּסֶל כִּי־פֶסֶל יִצְרוּ
- 11 מִסִּיכָה וּמְרֵי שְׁקָר כִּי־בִטַח יִצַר יִצְרִיּוֹ עֲלֹהֵי
- 12 לַעֲשׂוֹת אֱלִילִים (ל)אֱלֹהִים פֶּשֶׁר הַדְּבָר עַל כּוּל
- 13 פֶּסֶלֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִצְרוּם לַעֲבוֹדָם וּלְשִׁתְּחוֹת
- 14 לַהֲמָה וְהַמָּה לֹא יִצְלוּם בְּיוֹם הַמִּשְׁפָּט הוּי
- 15 הָאֱמוֹרָי לְעֵצ הַקִּיצָה עֲרֵי לְאַבְן דְּוֹמָה
- 16 [הוּא יִזְדָּה הַמָּה הוּא תְּפֹשׁ זָהָב וְכֶסֶף]
- 17 [כּוּל רַחֵ אֵינִי בְּקִרְבּוֹ וַיִּזְדָּה בְּהִכַּל קֹדֶשׁ]

X 2 סימן למילוי השורה || 4 *עושה או עושי; הה"א אולי מתוקנת מיו"ד או אולי יו"ד מתוקנת מה"א || 5 יִשׁוּפְטֻנוּ צורה מיוחדת למגילות מדבר יהודה, ראו קימרון Grammar עמ' 193-199; לְכֻלָּה ואחריה מקום חלק || 11 עֲלֹהֵי = עליו, ראו קימרון Grammar עמ' 277-278 || 12 (ל)אֱלֹהִים הלמ"ד השנייה מתוקנת כנראה מווי"ו ומסתבר שמלכתחילה נכתב כאן לאומים || 13 אֲשֶׁר מכאן ואילך המגילה כתובה בכתב אחר; וּלְשִׁתְּחוֹת = ולהשתחוות || 15 עֲרֵי ההשלמה קצרה במקצת; דְּוֹמָה בראונלי, עמ' 213, אומר שעל פי בדיקה של כתב היד והתצלומים נראה שהאות האחרונה היא מ"ם, וראו מרטין, עמ' 676 ||

- 1 הס מלפניו כול הרץ פשרו על כול הגוים
- 2 אשר עבדו את האבן ואת העץ וביומ
- 3 המשפט יכלה אל את כול^ל עובדי העצבים
- 4 ואת הרשעים מן הארץ

תוכן העניינים

ט	מבוא
י	סימני ההתקנה
1	ברכות וקללות
9	ברכות וקללות ב-ג
10	ברכות לימי החודש הראשון
20	ברכות למיטהר
33	ברכות למשפחה
36	ברכי נפשי
45	דברי הודות על חסדי האל
48	דברי המאורות
62	דברי יהושע א
69	דברי יהושע ב
74	דברי יהושע ג
77	דברי יוסף ומשה
84	דברי יחזקאל
91	דברי יחזקאל ב
94	דברי ירמיהו
104	דברי משה
107	דברי משכיל לבני שחר
110	חוכמת גבורות האל
113	חוכמת המלך שלמה
127	חוכמת המלך שלמה ב
129	חוכמת הרזים
144	חוכמת הרזים ב
146	חוכמת רז נהיה
185	חוכמת רז נהיה ב
187	חוכמת תום דרך
190	ירושלים ומצרים
192	מדרש משפטים

197	מחלוקות
202	מצוות שבת
204	מקצת מעשי התורה
212	משפטי טהרה
216	סיפורי תורה (מעין יובלים) א
219	סיפורי תורה (מעין יובלים) ב
221	סיפורי תורה (מעין יובלים) ג
222	ספר בן סירא
223	ספר היובלים
243	ספר טוביה
247	ספר נפתלי
248	עתידות (לפי סדר היובלים)
250	פטר בראשית א
255	פטר בראשית ב
256	פטר בראשית ג
257	פטר בראשית ד
258	פטר הושע א
260	פטר הושע ב
262	פטר ישעיהו א
265	פטר ישעיהו ב
267	פטר ישעיהו ג
273	פטר ישעיהו ד
274	פטר ישעיהו ה
276	פטר מיכה
278	פטר מעשי מלכיצדק
281	פטר נחום
287	פטר על אחרית הימים א
291	פטר על אחרית הימים ב
295	פטר על אחרית הימים ג
296	פטר על הקיצים א
298	פטר על הקיצים ב

299	פשר צפניה א+ב
300	פשר תהלים
305	פשר תהלים ב
306	פשר תהלים ג
307	קינה על העם וגדוליו
308	קינות
311	שאלה באל
316	שיר למשכיל לבהל רוחות
330	שירי אישים מקראיים א
333	שירי אישים מקראיים ב
344	שירי לחש
347	שירי מגילות תהלים
358	שירי עולת השבת
385	תפילות לחגים
399	מפתח קטעים

מבוא

הכרך הזה הוא השני בסדרת שלושת הכרכים של מהדורתי לחיבורים העבריים מקומראן שמימי הבית השני (ראו פרטים בכרך א, עמ' יז-כ). כלולים בו קטעי המגילות של החיבורים ששרד מהם טקסט לא מועט ובכללם כל החיבורים הקטועים ששרדו ביותר מעותק אחד. החיבורים כונו בשמות עבריים וסודרו כאן בסדר האל"ף-בי"ת. מקצת השמות פותחים במילה המתאימה לציון הסוגה כדי שהחיבורים השייכים לסוגה אחת יהיו סמוכים זה לזה. ואלה הציונים: ברכות, דברי, חוכמת, מצוות, ספר, פשר, שירי.

בפרסום הראשון של קטעי המגילות שויכו הקטעים לכתבי יד (מגילות קטועות), והקטעים של כל מגילה פורסמו בנפרד לפי סדרם המשוער. המהדירים הראשונים ציפו קטעים שניתקו זה מזה ושילבו קטעים השייכים לאותו טור. לאחר הפרסום הראשון הוצעו בספרות המחקר תיקונים ושיפורים הן בעניין השיוך לכתבי יד, הן בעניין צירוף קטעים או שילוב קטעים, הן בעניין סדר הקטעים. הטקסטים שבכרך הזה מבוססים על המהדורות ועל השיפורים שהוצעו בספרות המחקר, ונוספו כאן הצעות רבות לשיפורים. מקצת השיפורים מבוססים על התצלומים החדשים שצולמו במעבדת רשות העתיקות בטכנולוגיה מתקדמת ופורסמו באתר deadseascrolls.org.il

במהדורה זו שולבו זה בזה לא רק קטעים של כל כתב יד לעצמו אלא גם קטעים מכל העותקים של אותו חיבור, וזאת כדי להעמיד טקסט משולב שמובאות בו כל העובדות הטקסטואליות בלי כפילויות (כמפורט במבוא לכרך א, עמ' טז-יז). קטעים שלא נכללו בטקסט המשולב הובאו בנפרד בסדר כתבי היד, וקטעים ששיוכם לחיבור מסופק הובאו בסוף החיבור בסדר כתבי היד. הטקסטים המשולבים בעלי ההקשר המורחב מאפשרים לשפר את הקריאה ואת השלמת החסרים, והטקסט של הקטעים הבודדים הסתומים מקבל משמעות משילוב הקטעים זה בזה. העובדה שבטקסט המשולב אין כפילויות ושהקטעים ששיוכם מסופק נפרדים מן הטקסט המשולב מקלה את ההבחנה במבנה החיבורים מרובי העותקים, מבנה שאינו ניכר מיד בפרסומים שמביאים כל עותק לעצמו (ראו למשל דברי ירמיהו, דברי יחזקאל, דברי יוסף ומשה, חוכמת המלך שלמה, חוכמת רז נהיה, מגילת ההודיות, מגילת המלחמה ומגילת המקדש).

במבוא לכרך א כתבתי דברים בזכות הניסיון להרבות בצירוף קטעים, בשילוב קטעים ובשחזורים. בעבודתי על הקטעים שבכרך הזה התברר לי שמספר הצירופים והשילובים החדשים שבמהדורה גדול מששיערת וברור לי שאפשר להוסיף עליהם.

ההערות לטקסט שבכרך הזה מרובות מן ההערות לטקסט שבכרך הראשון, שכן לרוב הטקסטים הקטועים אין מהדורות מפורשות איכותיות כמו המהדורות המפורשות של המגילות הגדולות. משום כך הבאתי כאן יותר הפניות למקורות או לספרות המחקר ופירושים למילים הטעונות פירוש אבל לא חרגתי מענייני טקסט ולשון. גם במבואות הקצרים שבראש כל חיבור הבאתי בעיקר מחקרים הקשורים בטקסט ובלשונו, ואין בהם אלא מעט שבמעט מן המחקרים החשובים שנכתבו על כל אחד מן החיבורים בתחומים שאיני בן בית בהם. מי שמעוניין בספרות הענפה שנכתבה על החיבורים האלה יפנה לביבליוגרפיה הממוינת של מפעל אוריון שבאוניברסיטה העברית. העותקים של כתבי היד מן המערה הרביעית הובאו בציונים "עותק א" "עותק ב" וכו', ובסופי המבואות של כל חיבור וחיבור צוין לאיזה כתב יד מקומראן מכוון כל עותק.

כמה מלומדים תרמו תרומה חשובה לכרך הזה, וראש לכולם ידידי פרופסור מנחם קיסטר שלא חסך מזמנו היקר וסייע בעצה ודעת. ד"ר אלכסיי יודיצקי וחנן אריאל שהסתייעו בטקסטים שבמהדורה לצורך הכנת המאגרים למילון ההיסטורי ללשון העברית בדקו את הקריאות בתצלומי כתבי היד והציעו תיקוני קריאה חשובים. תרומתם העיקרית צוינה בהערות. אני מודה לאקדמיה ללשון העברית על שיתוף הפעולה,

ולראש מדור הספרות העתיקה במילון ההיסטורי, ד"ר בנימין אליצור, שהגיה את הספר, ולאחותי, ד"ר לאה צבעוני, שהגיהה את המבואות. במהלך עבודתי התארחתי כמה חודשים בגטינגן והסתייעתי במאגר של מפעל המילון ללשון המגילות שבראשות פרופסור ריינהרט קראץ ובחסות האקדמיה למדעים של גטינגן. אני מודה לפרופסור קראץ ולחבריו על הסיוע ועל האירוח הלבבי.

סימני ההתקנה

שְׂרִידֵי כְּתָב שְׁנִיתִימִים לְזִיְהוּי; הַקְּרִיאָה וְדֵאִית לְמִדְיָי עַל פִּי הַמְּרָאָה אוּ הַהֶקְשֶׁר	אֲ
שְׂרִידִים לֹא מְזוּהִים; הַקְּרִיאָה מְסוּפֶקֶת מִבְּחִינַת הַמְּרָאָה אוּ הַהֶקְשֶׁר	אַ
הַשְּׁלֵמַת הַמְּהַדִּיר	אֶ
כְּתָב עֵבְרִי עֵתִיק אוּ כְּתָב סְתָרִים	א
(בְּאוֹתִיּוֹת קֶטְנוֹת) מוּבָאָה מִן הַמְּקָרָא	אֵ
סִימָן מַעַל אַחַת מִצְמַד אוֹתִיּוֹת הַדּוּמּוֹת זֶה לְזֶה בְּמִקְצַת כְּתָבֵי הַיָּד: וְי, בְּכ, דְּר, כְּך, מְ/ס. הַסִּימָן	אִ
בֹּא כְּאִשֶׁר הָאוֹת הַחֲלוּפִית אֶפְשָׁרִית מִבְּחִינַת הַמְּרָאָה אוּ הַהֶקְשֶׁר	[]
חֶסֶר בְּכְתָב הַיָּד אוּ מִקוֹם חֶלֶק	[]
חֶסֶר בְּמִקוֹם שֶׁל צִירוּף לֹא יֵשֵׁר שֶׁל קֶטְעִים	[]
עוֹר מְקוּלָּף אוּ שְׁחוּק אוּ כְּתָב דְּהוּי לְחֲלוּטִין	[]
מַחִיקָה בְּכְתָב הַיָּד	()
מַחִיקָה שֶׁל הַמְּהַדִּיר	{ }
הוֹסַפָּה שֶׁל הַמְּהַדִּיר	< >
טֶקְסַט חֶסֶר	+
(כּוֹכְבִית לְפָנֵי הַתִּיבָה) תִּיבָה מְתוּקֶנֶת בְּכְתָב הַיָּד אוּ (בְּמִקְרִים בּוֹדְדִים) הַגְּרָסָה שֶׁלְּפָנֵי הַתִּיקוֹן, אוּ גְרָסָה שֶׁהַמְּהַדִּיר מִצִּיעַ (בְּכָל מִקְרָה הַגְּרָסָה הָאַחֶרֶת צוּיְנָה בְּאַפְרָאֵט הַבִּיקוֹרֶתִי)	*אֵאֵא
מִילִיּוֹת הַמְּחוּבְּרוֹת (לֹלָא רוּוַח וּבְכוּוֹנָה) לְמִילָה סְמוּכָה כְּגוֹן אֶתְכּוֹל	אֵאֵ
מִילָה אַחַת מוּפְרֶדֶת לְשֵׁתֵי תִיבּוֹת כְּמוֹ יֵשׁ־שָׁכֵר	אֵאֵ־
סִימָן פִּיסוּק בְּשׁוּלִיִּים הַיְמָנִיִּים שֶׁל כְּתָב הַיָּד	:
אַרְבַּע נְקוּדוֹת אוּ קוּוִים לְצִיּוֹן שֵׁם הַהוּיָה	////

ברכות וקללות

חמישה כתבי יד, 4Q286-290, שויכו מלכתחילה לחיבור ליטורגי אחד שכונה "ברכות". כתב היד הראשון חופף פה ושם לכתבי היד השני והשלישי. לעומת זה כתבי היד הרביעי והחמישי אינם חופפים אף לא לאחד מכתבי היד האחרים, אולם רק מעט נשאר מהם. לפיכך הם הובאו כאן בציונים ב, ג. כל כתבי היד של החיבור הם מימי בית הורדוס. החיבור כולל ברכות וקללות שנאמרו בטקס הברית של עדת היחד. נזכרים בו מנהיגי העדה ומדובר בו על כללי ההתנהגות של אנשי העדה. בחיבור מפורטים מעשי הבריה שברא האל בשמים ובארץ ונקללות בו ברכות וקללות שנאמרות כנראה בטקס חידוש הברית וקבלת המצטרפים לעדת היחד. בלהה ניצן ההדירה את כתבי היד בסדרת התגליות, כךך יא, עמ' 1-74.

עותק א = 4Q286, עותק ב = 4Q287, עותק ג = 4Q288

עותק א קטע 1 א

- 7] ינו
8] אמן

עותק א קטע 1 ב

שוליים עליונים

- 1 מוֹשֵׁב יִקְרַח וְהַדּוּמִי רִגְלֵי כְבוֹדָהּ בְּרֹמִי עֹמְדָהּ וּמְדֹם []
- 2 קוֹדֶשֶׁהּ וּמְרַכְבּוֹת כְּבוֹדָהּ כְּרֹבִיָּהּ וְאוֹפְנִיָּהּ וְכוּלֵּי הַמָּה
- 3 מוֹסֵי אֵשׁ וְשִׁבְיָי נוֹגֵה וְזַהֲרֵי הוֹד נְהַרֵּי אֹרִים וּמְאוֹרֵי פֶלֶא
- 4 הוֹד וְהַדְר וְרוֹם כְּבוֹד סוֹד קוֹדֶשׁ וּמְקוֹרֵי שׁוֹהַר וְרוֹם תְּפֹאֶרֶת מְקוֹרֵי
- 5 דְּעוֹת וּמְקוֹה גְבוּרוֹת הַדְר תְּשׁוּבוֹת וּגְדוּל נוֹרָאוֹת וְרוֹאֵשׁ וְרוֹאֵשׁ
- 6 וּמְעֵשֵׁי פֶלֶאִים סוֹד חוֹכְמָא וְתַבְנִית דְּעָה וּמְקוֹר (מְ)בִינָה מְקוֹה עֲרֻמָּה
- 7 וְעֲצֵת קוֹדֶשׁ וְסוֹד אִמְת אוֹצֵר שְׁכֵל מְבַנֵּי צְדָק וּמְכוֹנֵי יוֹשֵׁר []
- 8 חֲסִדִים וְעֲזוֹת טוֹב וְחֲסָדִי אִמְת וְרַחֲמֵי עוֹלָמִים וְרוֹי פֶּלֶא []
- 9 בְּהוֹצֵרָה וְשׁוֹבְעֵי קוֹדֶשׁ בְּתַכּוֹנָה וְדַגְלֵי חוֹדְשִׁים []
- 10 [] וְרֵאשֵׁי שְׁנֵים בְּתַקּוּפוֹתָהּ וּמוֹעֲדֵי כְבוֹד בְּתַעֲדוֹתָהּ []
- 11 [] וְשִׁבְתוֹת אֶרֶץ בְּמַחְלָקוֹתָהּ וּמוֹעֲדֵי דְרוֹר []
- 12 [] דְּרוֹרֵי נִצַּח וְ [] ל []
- 13 [] אֲוֹר וְחֵשׁ []

1 ומְדֹם [] או ומְדוֹר [] כקריאת מיינ או ומְדוֹר [] || 3 מוֹסֵי או יוֹסֵי; נְהַרֵּי על פי תצלום 41.589; כנראה אין די מקום להשלים נה[ור] || 4 ומְקוֹרֵי שׁוֹהַר על פי שיר למשכיל לבהל רוחות, עותק ב, 4Q511 קטעים 52-59 שוי 2, להלן עמ' 328; מיינ קוראים ומְקוֹרֵי זוהר || 4-5 מְקוֹרֵי דְעוֹת מיינ קוראים פלא הוד[ות] || 5 וגְדוּל = וגוּל; וְרוֹאֵשׁ מיינ קוראים וּרְפֹאוֹת || 6 (מְ)בִינָה תחילה נכתב מְבִינָה ותוקן בינה; למילה מְבִינָה = 'בינה' השונו חוכמת רז נהיה פרק א שוי 28-29, להלן עמ' 148; מְקוֹה או מוֹמֵת; מיינ קוראים מְקוֹר || 8-9 וְרוֹי פֶּלֶא [] וְרֵאשֵׁי בְּהוֹצֵרָה קריאה חדשה על פי העניין ועל פי תהלים קלט 16 ימים יצרך; מיינ קוראים וְרוֹי פֶּלֶא [] בהר[אות]ה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 2

שוליים עליונים

[ם בעוז הדלמה וכול רוחי משאי מקד] [ש]	1
[בְּסוֹדֵיהֶמה וּבְמִשְׁלוֹחֶמה גבורי אלים בכוח]	2
[° קנאת משפט בעוז]	3
[יִבְרַכּוּ בִי] חזו כולמה את שם קודשכה	4
[קו] דש קודשים והדר	5
[דעת בִּיפּה]	6
[ארנן] ° [] °	7

עותק א קטע 3

[] ° מ° []	1
[] ° מלאכי מש []	2
[] ° [] בְּכֹלֵי עבודתמ]ה	3
[] זק]ים וברקלים ° [] מְלֹאכֵי עֲבָדֵי מטר וערפלי מים עבי	4
[] גשמ]ים ואגלי טל ° [] ° וכול רוחי ממשלות	5
[] בְּבִרְיֵאתמָה	6
[] מַסְרֹת]מָה זה לזה א []	7
[] ל []	8

קטע 2: 2 ובְּמִשְׁלוֹחֶמה מיינ קוראים [ובמ]משלותמה, לצורת החיית ראו רוחי בשוי 1, והשוו שירי עולת השבת, 4Q404 שיר שנים עשר שוי 29 (אבל בשורה 26 שם כתוב למשלם) להלן עמי 378 || 5 והדר מיינ קוראים ואר[ו] || קטע 3: 2 מש[רת] 4 עֲבָדֵי על פי ספר היובלים ב 2 || 5 [גשמ]ים או [שחק]ים כהצעת אריאל ויודיצקי, על פי שמואל ב כב 12 || 7 [מסרות]מָה על פי סרך היחד י 4 או [משפט]מָה שם 7 ||

עותק א קטע 5

שוליים עליונים

1	יִבְרַכְוֹכָהּ הָאָרֶץ וְכוּלָּא אֲשֶׁר [בַּה תְּבַל] וּפְוֹלָא יוֹשְׁבֵי בַה אַדְמָה וְכוּלָּא מַחֲשַׁבִּיהָ
2	[יִבְשֶׁה וּפְוֹלָא יְקוּמָהּ יְהִי וּפְוֹלָא גְבֻעוֹת גִּיאוֹת וְכוּלָּא אֲפִיקִים אֶרֶץ צִיָּה]
3	[אֲרִזָּה מְצוֹלוֹת יְעָרִים וְכוּלָּא מְדַבְרֵי חוֹר]
4	[וְתוֹהוֹה וְאוֹשֵׁי מְבַנְיָתָהּ אֵיִסְוִי וְיָ]
5	[וְעִצִּי פְרִימָה עִצֵּי מַיִם וְכוּלָּא אֶרֶץ אֲרִזִּי וְלִבְנֹן]
6	[דָּגָן תְּיִאֲרֹשׁ וְיִצְהַרְוֹ וְכוּלָּא *תְּבוֹאוֹת] אֶרֶץ
7	[וְכוּלָּא תְּנוּפוֹת תְּבַל הָחֻדְשִׁים שְׁוֹ]
8	[לְעִשׂוֹת] יֵאָתְּ דְּבִרְכָה אֲמֵן אֲמֵן
9	[וְזִמְצוֹרָא יָמִים מְעִינֵי תְּהוּם]
10	[וְזִמְצוֹרָא יָמִים מְעִינֵי תְּהוּם]
11	[דְּמָמָה וְיָמִים]
12	[וְזִמְצוֹרָא יָמִים מְעִינֵי תְּהוּם]
13	[שְׁכָה]

עותק א קטע 6

שוליים עליונים

1	[מָה כִּיָּא אַתָּה בְּרָאָתָּה]
2	[בְּמוֹעֲדֵיהֶם וּמַחֲדָשׁ]
3	[לְהַשְׁבִּיעֶמָּה]

קטע 5: 1 מחשביה השוו דברי המאורות, 4Q504 טור ז שוי 7, להלן עמי 61 || 2 [יבשה] כהצעת אריאל ויודיצקי; יקומה יבעלי החיים שעליה; [הרים] ... אפיקים על פי יחזקאל ו 3 ועוד || 3 חור אי אפשר לקרוא חור] שכן אחרי הרייש נותר קלף חלק, עיינו תצלום B-499749, ויש לפרש חור = חר' יחום מייבש', השוו ירמיהו יז 6 ושכן חררים במדבר, חררים מתפרשת כצורת רבים של חר, כמו תככים, רננים (רננות), חקקים, עממים, צדדים, חצצים, חררים, צללים, טללים (4QCant^b ב 17) ובלשון חכמים גם: חררים בר-אשר 287, גִּסְסִים קִימְרוֹן, לשוננו מ (תשליו), עמי 77 || 4 וְתוֹהוֹה קראו tôwah יהתוהו שלהי, ראו קימרון Grammar עמי 133 || 5 עִצֵּי מַיִם השוו מגילת ההודיות טז 7 ויחזקאל לא 14; מיינ קוראים עִצֵּי רֹם || 6 *תְּבוֹאוֹת מתוקן מן תנובות || 7 תְּנוּפוֹת אריאל ויודיצקי מפנים אל דברים לב 13 בנוסח שומרון תנופת שדי; הָחֻדְשִׁים שְׁוֹ [מיינ קוראים בְּחֻדְשִׁים שְׁוֹ עשר] 10 יֵאָתְּ יֵאָרִי, אין זה כתיב חסר אלא כתיב היסטורי, נהגה yôre, ראו קימרון Grammar עמי 92-82 || 11 דְּמָמָה קריאה חדשה קטע 6: 2-1 השוו עותק ב קטע 3 שוי 4 || 3 לְהַשְׁבִּיעֶמָּה כנראה ילהאכיל את הברואים ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 7 א

שוליים עליונים

[הארצות] 1
ו]ל בחירהמה] 2
[וכול ידעיהמה בתהלי] 3
[זברכות אמת בקצי מועדמה] 4
[כה והנשא מלכותכה בתוך עמי] 5
[ו]ד אלי טוהר עם כול ידעי עולמים להלל] 6
ולבר]ך את שם כבודכה בכול] קצי עו]ל[מים] אמן אמן] 7
ו]הוסיפו לברך את אל] ישראל ואת ב]ול מועשי אמתו] 8
[] 9] 9

עותק א קטע 7 ב (+ עותק ב קטע 6)*

שוליים עליונים

1	עצת היחד יומרו כולמה ביהד אמן אמן ואחר יזעמו את בליעל
2	ואת כול גיר'ל אשמתו וענו ואמרו ארו' בליעל במחשבת משטמתו
3	וועום הוא במשרת אשמתו וארורים כול ר'ו] חי ג]ולו במחשבת רשעמה
4	וועומים יהמיה במחשבות נדת שמאתמה כיל'א] המה ג]ור]ל חושך ופקודתמה
5	לשחת עילמ'ים אמן אמן וארור הרש]ע בפול קצי] ממשלותיו וועומים
6	כול בני בליעל ככול עונות מעמדמה עד תוממה [לעד אמן אמן]
7	ו]הוסיפו ואמרו ארור אתה מלא]ך השחת ורו]ת האב]דון ככול מחשבות יצר
8	א[שמתכה ובפול מזמורת ר]עה ועצת רשע]תכה ו]עום אתה בממשלת
9	[עולתכה ובמשרת אשמתכה ופקודתכה]ה עם כול ג]ורל בליעל להרפת ש]ת
10	ו]עם בל]מות כלה ל]אין שרית בלוא סלי]חות כאף לאבדו]ני מהשכים אמן אמן
11	[וארורים פ]ול עוש]י מחשבות רשע]תמה ומקימי מזמתמה [בלבמה לזום]
12	[ועל ברית א]ל ול]בזות את דברי חזי אמן]תו ולהמיר את משפ]טי התורה]
13	[] 13

קטע 7 א: 5 והנשא יוהתנשאות, השו עותק ב קטע 5 שוי 10, להלן עמי 7 || 8 מועשי השלמה חדשה על פי סרך היחד א || 19

קטע 7 ב: * הטקסט נתון בכמה קטעים שצורפו בדין זה לזה, אבל צירוף הקטע הזעיר בשוי 9-10 משמאל מוטעה; בתחילת שוי 2, 4, 5 מוסתרות אות אחת או שתיים מתחת קמט בעור; האותיות האלה סומנו בסימני ספק ובסוגריים זוויתיים, במהדורה הראשונה הן הובאו ללא סימן או הערה; לפירוש ולהשוואה למקבילות ראו קיסטר, מבואות ב, עמי 504-500 || 1 ביחד במקום יחד; יזעמו ייקללו || 5 לשחת ילהשחתה, לכליה || 6 עונות מעמדמה זמן שלטונם || 8 עה מיי קוראים [תועכה, עיינו בתצלום 41.586 || 9 מיי מצרפים קטע זעיר בסוף השורה || 10 לאבדו]ני מהשכים קריאה חדשה || 12 חזי על פי 4Q280 קטע 2 שוי 7 ||

עוֹתֵק א קטע *14

[	ה]טָדוּ וּבְרוּחַ [עֲנָה	] 1
[	ל]טָרוּ בְכוּלָּ] מִשְׁפָּטִים	] 2
[	ל]הוּ כִיחוּ לְפָנַי עֲ]דִים	] 3
[	עֲנֹשׁ]	] 4

עוֹתֵק א קטע *17a+b

[	שְׁכָלוֹ וּמַעֲשָׂיו]	] 1
[	הַגִּזְוֹת הַמַּעֲשֵׂה יִמְשְׁלוּ בְּ] מִשְׁפָּט וּבְהוֹן וְהַלְמִי] ה	] 2

שוליים תחתונים

עוֹתֵק ב קטע 1

שוליים עליונים

[	וּמֵאוּרִים]	] 1
[	מֵמָה בְּמִזְלוֹתֵמָה]	] 2
[	מֵמָה בְּכוּל מוֹעֲדֵי]	] 3
[	וּיְבָרְכָהּ בְּיַחַד] כֹּלֵמָה אִמֵּן אִמֵּן]	] 4
[	ל]	] 5

קטע 14: * תוכף כנראה לטקסט של עותק ג קטע 1 || 2 השוו סרך העדה א 8 || 3 השוו ברית דמשק פרק ג שוי 194 || קטע 17a+b: * מ"נ צירפו את הקטעים אולם קריאתם והשלמתם שונות ביסודן ממה שמוצע כאן || 1 שְׁכָלוֹ וּמַעֲשָׂיו קריאה חדשה; מ"נ קוראים [ה]מְנָה וּמַעֲשֵׂה הַמְנָה; [בְּעֵצַת הַקּוֹדֵשׁ] השוו סרך העדה א 9 וקטע 7 ב שוי 1 לעיל || 2 רַאִישׁוֹ] השוו ברית דמשק פרק ד שוי 33-34; מ"נ קוראים רַאִישׁ וּמַצִּיעִים פִּירוּשִׁים דְּחֻקִּים; הַקָּסֵר בְּסוּף הַשׁוּרָה הוּשְׁלַם עַל פִּי סֵרֵךְ הַיַּחַד ט 7 || קטע 1: 1 וּמֵאוּרִים אוּמֵאוּרִי] || 2 בְּמִזְלוֹתֵמָה הסופר מקפיד לציין את התנועה הסופית הקדומה שבכינוי emma-, ראו קימרון Grammar עמ' 282 || 4 הוּשְׁלַם עַל פִּי קטע 5 שוי 11, להלן עמ' 7 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 2 (+ עותק א קטע 12)*

שוליים עליונים

- 1 [] הָמָה וְ[] הַ כִּיּוֹרִיהֶמָה []
- 2 [] הָמָה עֵ[] בְּנִיּוֹת הַדְרָמָה []
- 3 [] קִירוֹת אֵל[] מִי כְּבוֹדָמָה דִּלְתוֹת פִּלְאִיהֶמָה []
- 4 [] מָה מִלְאכִי אֵשׁ וְרוּחִי עוֹן ° []
- 5 [] צוֹרוֹת שֵׁ[] הַר רֹקֶמֶת רוּחִי קוֹדֵשׁ קוֹדֵשׁ שֵׁ []
- 6 [] °°° [] ם וְרִקִּיעֵי קוֹדֵשׁ []
- 7 [] יִרְגְּנוּ רוּחֵי קוֹדֵשׁ [] קוֹדֵשִׁים בְּכוֹל מוֹעֵד[] °
- 8 [] וּבְרָכוּ [] אֵת שֵׁם כְּבוֹד אֱלֹהוֹתֶכֶּהָ []
- 9 [] מָה וְכוֹל מִשְׁרָתִי קֵ[] וְדֵשׁ []
- 10 [] בְּתַמִּים מַעֲשֵׂיהָ [] מָה []
- 11 [] כֹּה וְהִמְקִדְשִׁים בְּקוֹדֵשׁ שֵׁ בַהִיכְלִי מִן[] לְכֹתֶכֶה [] פִּלְאִי[]
- 12 [] כֹּל מִשְׁרָתִי [] כֹּה בַתְּפֹאֲרָת [] הַדְרָמָה מִלְאכִי
- 13 [] בְּבֹדֶכֶה בְּמִקְדָּשְׁכֶה רוּחִי [] קוֹדֵשְׁכֶה בְּמַעוֹן[] פִּלְאִיהֶמָה [] לְאִכִּי צִדְקָה

שוליים תחתונים

עותק ב קטע 3 (+ עותק א קטע 12)*

שוליים עליונים

- 1 [] בְּצֵב [] אוֹתָמָה וַיְבַרְכוּ אֵת שֵׁם קוֹדֵשְׁכֶה בְּבִרְכוּתָ[] עַד קוֹדֵשִׁי קוֹדֵשִׁיךָ []
- 2 [] וַיְבָרַךְ כֹּחֲכֶה כֹּל בְּרִיאוֹת הַבָּשָׂר כֹּלְמָה אֲשֶׁר בְּרֵא[] תָהּ בְּתַבְלֵ אַרְצְכֶה []
- 3 [] בְּנֵי אָדָם [] הַמּוֹת וְעוֹף וְרִמֵּשׁ וְדָגִ ° מִיָּם וְכוֹל °° []
- 4 [] א[] תָהּ בְּרֵאתָה אֵת כֹּלְמָה מִחֲדָשׁ []
- 5 [] ° []

קטע 2: * הקטע הזה מורכב משני קטעים שאינם מצטרפים ישירות. שרדו בו השוליים העליונים והתחתונים, והטקסט נמשך בקטע 3 כעדות כתב היד המקביל || 1 כיוריהמה = פיור יצור' || 5 [צוֹרוֹת שֵׁ]הר ניצן קוראת [זו]הר; רֹקֶמֶת ולא רִיקֶמֶת || 10 בְּתַמִּים מַעֲשֵׂיהָ [מָה] 'במעשיהם הישרים' || 11 כֹּה וְהִמְקִדְשִׁים יש לשחזר וְהִמְקִדְשִׁים בַּהִיכְלִי מִן[לכותכה] או הַמְקִדְשִׁים בַּהִיכְלִי מִן[לכותכה]; השוו שירי עולת השבת שיר שביעי שו' 2, להלן עמ' 369 || קטע 3: * המשך ישיר של הקטע הקודם || 1 להשלמת החסרים ראו קיסטר, אדם, עמ' 356; [בְּצֵב] אוֹתָמָה עיינו בתצלום 42.415; מִיָּם קוראים [בנור]אוֹתָמָה || 2 בְּרִיאוֹת הַבָּשָׂר השוו בשר ובר[יאה] ברית דמשק פרק א שו' 22, יצר בשר מגילת ההודיות יח 25 ועוד || 3 וְדָגִ ° מִיָּם מִיָּם קוראים ודג [י]מִיָּם ואינם מעירים דבר על הביטוי הנדיר || 4 מִחֲדָשׁ = מְחֲדָשׁ, נראה שיש לפסק לפני התיבה הזאת, השוו עותק א קטע 6 שו' 2 ומחדש וברכי נפשי, 4Q434 קטע 2 שו' 2, להלן עמ' 38 [ו]יחדש מעשי שָׁמַיִם וארץ; ניצן מפרשת מְחֲדָשׁ ואינה מביאה מקבילה לביטוי הזה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 9

- [12] [] °°°° []
 [13] [לבלתי מאא]ס בעדו(ו)יות צדק[ה]
 שוליים תחתונים

עותק ב קטע 10

- [12] [] ם []
 [13] [ידבר סר]ה על משיחי רוה קוד[שכה]
 שוליים תחתונים

עותק ג קטע 1 (+ עותק א קטע 20)*

- [01] [מחשבת צדק]
 [02] [בלוא המה יוכיחנו וירחם]ולוא
 [03] [ישוד מיום ליום לוא]
 שוליים עליונים

- [1] [אפ]שי היחד]
 [2] [א]נשי רמיה ומ]
 [3] [] ל'לה'תם מעשיו מכול [עול]
 [4] [אל] י'יקום ל'נפשו כול דבר זין]
 [5] [לפרדע] א'את ע'צת הי'ח'ו' ואל יושע ל'ן בידו
 [6] [אל ידבר א]ל ר'עה באף ובקנאת ר'וח רשע
 [7] [בלוא תוכח]ת וחרון אף] והתקומם בלוא משפט

עותק ג קטע 2

- שוליים עליונים
 [1] [איש] את רעיו]
 [2] [בשובו]
 [3] [] ° [עול]

קטע 9: 13 בעדו(ו)יות האות החמישית מתאימה ליו"ד שבכתב היד הזה אבל הצורה *עדויות אינה הולמת; ניצן קוראת בעד(י)ות; התיקון מכוון לצורה עדוות שנהגתה edôt או edowot^c, והשוו ברית דמשק פרק א שוי 84 עידות צדקו || קטע 10: 13 הושלם על פי ברית דמשק פרק ב שוי 25 || קטע 1: * על פי העניין נראה שקטע 14 מעותק א תוכף לקטע הזה || 02 [בלוא המה] השוו תהלים ו 2, לח 2 וסרך היחד ה 25 ולהלן שוי 6; מיינ קוראים [כמצות]מה יוכיחנו על פי ברית דמשק ז 2; אריאל ויודיצקי מציעים [בח]מה || 2 [א]נשי או [מ]עשי כמיינ || 3 [לה'תם] על פי סרך היחד ד 20 || 4 הושלם על פי סרך היחד ז 9 || 5 ע'צת הי'ח'ו' קריאה חדשה; ואל יושע ל'ן בידו] מדובר כנראה במי שעושה דין לעצמו; השוו סרך היחד ו 27 וברית דמשק פרק ג שוי 199-200; ניצן קוראת ואל יושע ל'ן[פשו] || 6 שרידי האותיות שבתחילת השורה נראים בתצלום 41.452; ר'עה או ר'עיו, עיינו בהערה לקטע 2; ר'וח רשע] על פי סרך היחד ה 26; אריאל ויודיצקי מציעים ר[שע] על פי גרסת 4QS^d שם || 7 השוו שורה 02 ||

ברכות וקללות ב (4Q289)

קטע *1

[	ועצת רשע]	ע] כודתמה במז[מת	1
[	ואררות נצ[ח	עם כלמו]ת כלה;	2
[	לאמת אל]	ולברך שמו והו[דות	3
[	אז י]	הכוהן הפקוד ברואש] הרבים	4
[		הקודש בתוך כול] העדה	5
[		וללהוד]ות לפניו] ועצנו ואמ[ר]ו ברוך] אל ישראל	6
[		כול] ל]	7

קטע 2

[	אשר]	בראתה, ה[ארץ	1
[		ת כולמה יבר[ך	2
[		נים (ו)בא]	3
[		הב]ליות אמן אמנ]	4
[		]	5

ברכות וקללות ג (4Q290)

קטע 1

[		אמן]	1
[		תמו כול]	2
[		בקץ החרון וכיא]	3

שוליים תחתונים

ברכות וקללות ב: * בתצלום 42.419 נראה קו השוליים הימניים || 1 במז[מת] על פי תצלום 41.704 ובדוחק אפשר לקרוא במה[שבת] || 2 [ו]אררות נצ[ח] מ"נ קוראים אררות נצ[ח], השוו חוכמת המלך שלמה, 4Q525 קטע 15 שוי 4, להלן, עמי 122; [עם כלמו]ת כלה על פי סרך היחד ד 13 || 4 הפקוד מ"נ קוראים [הפ]קיד; ואין הכרע מצד המראה גם בסרך היחד ו 14 אך השימוש הפועלי מתאים יותר לקריאה בווייו ||

ברכות לימי החודש הראשון (4Q503)

החיבור כתוב על מגילת פפירוס מפוררת בכתב יד מימי בית חשמונאי. באחורי המגילה נמצא עותק של ברכות למיטהר (4Q512). החיבור כולל ברכות קצרות הנאמרות בבוקר ובערב בימי החודש הראשון כסדרן. הברכות מנוסחות בלשון מדברים והן נאמרות בשקיעת השמש ובזריחתה ויש בהן ציונים אסטרונומיים הקשורים במאורות. וזה מבנה היחידה לפי פאלק: ביום x בערב יברכו את אל ישראל וענו ואמרו ברוך אל ישראל אשר פעל [+ גוף הברכה] ובצאת השמש להאיר ... יברכו וענו ואמרו [+ גוף הברכה] ברוך אתה אל ישראל אשר עשית לנו... שלום עליכה ישראל. כלומר: הפתיחה בנסתר, הברכה במדברים, החתימה בנוכח. הברכה "שלום עליכה ישראל" נאמרת כנראה מפי הכוהנים. בימי השבתות והחגים יש ביטויים מתאימים המסייעים לקביעת התאריך והסדר. מוריס באייה ההדיר את כתב היד בסדרת התגליות כרך ז, עמ' 105-136 וכינה את החיבור Prières Quotidiennes. הוא עשה עבודה יסודית וטובה בצירוף הקטעים ובקביעת סדרם; יוסף באומגרטן, אסתר חזון, דניאל פאלק ופרנסיס שמידט הציעו שיפורים. עיינו בסקירת המחקר של יי בן-דב, מבואות ומחקרים ב, עמ' 449-452. סדר הקטעים שופר כאן על פי הצעות המלומדים האלה. הקטעים שמקומם לא ידוע הובאו בסוף החיבור.

קטעים 4-6 (חמישה ושישה לחודש)*

1	וּבְיָאֵת הַשֶּׁמֶשׁ	[
2	הַמִּסְפֵּן	[
3	כִּי־א הַיּוֹם הַהוּא	[
4	מוֹעֲדֵי כְבֹד	[
5	יִשְׁלַם כְּבוֹדוֹ	[ש] לְוֹם [עֲלִיכָה]
6	יִשְׂרָאֵל	:] :
7	וּבִשְׁשֵׁה לְחֹדֶשׁ בְּעֶרְבַּ יִבְרְכוּ וְעֲנִו וְאָמְרוּ בְרוּךְ אַתָּה יִשְׂרָאֵל בְּמוֹעֲדֵי	[
8	לֵילָה אֲשֶׁר הוּא	[לְהַד] שֶׁן לְפָנֶיךָ בְּטוֹב [עֲלֵךְ עֲדָנִי] כִּי־א
9	אֲנִי עִם קוֹדְשׁוֹ	[בּו חֲמִשָּׁה
10	חֲמִשָּׁה גֹרָלָוֹת	[לְ]
11	וּמִחָ] :	[
12	וּבְצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ לְהֵאִיר עַל הָאָרֶץ יִבְרְכוּ וְעֲנִו וְאָמְרוּ	[
- שוליים תחתונים

* באייה מצרף עוד שלושה קטעים (1-3); השיחזור כאן נעשה על פי פאלק עמ' 29-34 שקבע שקטעים 1-3 הם מראש טור [ז] של המגילה; על פי שיחזורו הם הובאו בעמ' 13 להלן || 5 [ש] לְוֹם באייה קורא [עֲלֵךְ] || 7 בְּמוֹעֲדֵי על פי קטע א 33 - 34 שוי 21, להלן עמ' 15 || 8 [לְהַד] שֶׁן קריאה חדשה, השוו סרך היחד י 15 ||

קטעים 7-9 (שישה ושבעה לחודש)

שוליים עליונים

[	שֹׁמֵר	1
[	בששה שיערי או]	2
[	ואצנו] בני ברייתכה מהלל]ים שמכבה	3
[	עִם כֹּל דְּגָלֵי אֲדָר	4
[	אור שלום] ועליכה ישראל אור :	5
[	בשבעה ל]חודש בערב יברכו ועצו ואמר]ו ברוך אל יש[ראל	6
[	צִדְקָה] בן]לן אלה ידענו ב]	7
[	אשר] אל] ברוך ישראל	8

קטע 10 (תשעה לחודש)

שוליים עליונים

[	ובצאת] השמש להאיר על הארץ יברכו	1
[	עם דגלי אור והיום]	2
[	היוםם תשעה]	3

קטעים 24-25 (אחד עשר לחודש – שבת)

[	קודש] קודשים	1
[	כבודו] :	2
[	ובצאת השמש להאיר] על הארץ יברכו] ועצו ואמר]ו ברוך	3
[	אל ישראל] אשר בה] בן מכול גוים ב]	4
[	ץ למו]עד מנוח ותענוג]	5
[	שמ]חים לו]	6
[	אר]רים]	7

קטעים 7-9: 3 מהלל]ים] באייה קורא נהלל]ה], השו קטע 11 שוי 3 וקטעים 37-38 שוי 21, להלן עמי 17 || 4 עם כול דגלי] אדר] הכוונה לצבאות המרום המהללים את ה' ביחד עם ישראל בבוקר ובערב, דעת הדליית תוקנה מעיין || קטעים 24-25: 4 גוים באייה קורא]ה]גוים אך נראה שאין מקום להיא ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 11 (שנים עשר לחודש)

[ים]	1
[ם עשר להודש *בערם]יברפו	2
[ים ואנו עם קודשו מרוממים הלילה]	3
[זו ועדים עמנו במעמד (אוד) יומם]	4
[ל] [ל]	5

קטעים 15-16 (שלושה עשר לחודש)

[זש כ]	1
[קודש קו]זשים במרומ]ים	2
[ם קודשו]ש	3
[ו וכבוד בקוד]ש קודשים	4
[ר ועדים לנו *בקוד קודשים]	5
[בממשל אור היומם ברוך]	6
[לזם עליכה] ישראל	7
[רו]ך אל ישראל המפל]יא עמנו	8
[ארץ והלילה שמ]	9
[להוסף לנו]	10
[כול מפלגו לו]	11
[אל ישראל]ל	12
[קודשכה]	13
[בשלושה]עשר	14
[שנים עשר]	15
[ישראל]י	16
[ישראל]	17
[קוד]שכה	18

קטע 11: 2 *בערם גרסו בערב || 4 (אוד) באייה קורא (במע) ||
קטעים 15-16: 5 *בקוד גרסו בקודש ||

קטעים 1-3 (ארבעה עשר וחמישה עשר לחודש – פסח)

שוליים עליונים

- 1 : ובזאתו השמש להאיר ב[רקיע השמ]ים יברכו וענ[ו ואמר]ו
- 2 ברוך א[ל] ישראל [ו] והי[ו]ם הזה ה'דש[תה]
- 3 בארבע[נה] עשר שער[י] אור [ל]נו ממשל[ו].
- 4 עשר דג[לי] אור [ו]וא חום ה[שמש]
- 5 בפוסח[ו]ן על [בפ]ח[ו]ה יד גבורת[ו] שלום עליכ[ו]
- 6 ישראל : בחמשה[ו]ן עשר לחודש בע[ר]ב יברכו וענ[ו ואמר]ו ברוך א[ל] ישראל
- 7 המוסי[ף] אור יד[ו]ה לפניו בכול מפלג כבודו והלילה []
- 8 [ע]ולם ולהודות לא[ל] [ל] פדותנו בראש[י]ת
- 9 [ת]סובלת כלי אור [ו]היום ארבעה ע[שר]
- 10 [גורלות אור בממשל] אור היומם, שלום עליכ[ו] ישראל
- 11 : []
- 12 [ו]בצאת השמש [ל]האיר על הארץ יברכו וע[ו]. ברוך
- 13 [ואל] ישראל בימי קוד[ו]ש[ו] לחגי שמהוה ומועדי כ[בוד]
- 14 [בת]משה עשר שער[י] אור
- 15 [בגורלות לילה]

7 המוסי[ף] [א] האותיות אינן מובהקות, השו"קטעים 15-16 שוי 10; באייה קורא הסתם; [אור יד] ה' השלמה חדשה ||
 8 לא[ל] באייה קורא לו || 9 תסובלת לשון סיבוב והקפה, השו"בתסבת הבקר מכתבי לכיש ד 9, כנראה במשקל תקלה
 והווי"ו מסמנת תנועת u שנוצרה בדימוי לבי"ית השפתית (מ' מישור בעל פה), והשו"עוד במסב קטעים 33 א - 34 שוי 9, להלן עמי
 15 || 12 וע[ו]. [באייה קורא ועוד], אך השו"שוי 1, 6 || 13 [קוד]ש[ו] באייה קורא [ע]שר ||

קטעים 29-32 (שישה עשר עד שמונה עשר לחודש)

- 1 שְׁלוֹם [אל עליכה ישראל
 2 בששה] עשר לחודש בערב יברכו וענו ואמרו ברוך אל ישראל אשר
 3 קדש לו]
 4 והלילה] [ל עם זכ]
 5] [ת °] [ור לנו שלום]
 6] [א ל יברך ושול°]
 7 [ובצאת השמש להאיר על הארץ יברכו] וענו ואמרו ברוך אל ישראל
 8] [ם] [אור ישמחו ב]
 9 מהללים שמכה אל ארץ]ם אשר חדשתה ° [ששה
 10 [עשר] שערי אור ועמנו] ברנות כבודכה מְבַרְכִים
 11 דגלי לילה. שלום אל] [עליכה ישראל בצאת השמש
 12 בשבעה עשר לחודש] ערב יברכו וענו] ואמרו ברוך אל ישראל אשר
 13] [להלל] [ל]
 14
 15
 16
 17 [ובצאת השמש להאיר על הארץ יברכו וענו ואמרו ברוך אל ישראל]
 18] [ש]מְהַתְנֵנו
 19] [דגלי לילה]
 20] [אנו היו]ם
 21] [שלום אל עליכה ישראל בכול מו]עדי :
 22 בש]מונה עשר לחודש בערב י]ברכו וענו ואמרו ב]רוך אל ישראל
 23] [קודש קו]זשים והלילה °]
 24] [ש °]

1 שְׁלוֹם כקריאת אריאל ויודיצקי; באייה קורא ושלום || 10 ברנות הדלית תוקנה מתייו; מְבַרְכִים] קריאה חדשה ||

קטע 41+40* (שמונה עשר לחודש – שבת)

[	1	ואותו]
[	2	ובממשל]
	3	שם אלן] שלום עליכֶּה יִשְׂרָאֵל בְּכוֹל מִן־עֲדֵי לַיְלָה] :
[	4	ובקִּיאָתְךָ] הַשֶּׁמֶשׁ לְהֵאֵיר עַל הָאָרֶץ בַּשַּׁבָּת]הַשְּׁלִישִׁית לְרֵאָאִ] שׁוֹן
[	5	כבודנו] שַׁבָּת]מְנוּחַ קוֹדֵשׁ]
[	6	והללו לְ]אֵל וְעֲנֹ וְאֹמְרוּ בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְמֵהוֹלֵל שֵׁם [קוֹדֵשׁכֶּה בְּפִי]
[	7	כול קְדוֹשִׁים]] קוֹדֵשִׁים יְיָ]
[	8	כבוד]]°°[

קטעים 33א-34 (תשעה עשר עד עשרים ואחד לחודש)

שולים עליונים

א]ר היוםם	1
מרו]ממים	2
קודש]	3
[מועדי]	4
ך]°°[	5
[ביום עשרים לחודש בערב יברכו וענו ואמרו ברוך אל ישראל אל אשר	6
מועדי ב]כֹּר והלילה	7
[לממלכות	8
[במסב	9
[שלום	10

חסרות חמש שורות

הוע]מדנו לגו]רל אוח	16
שלום עליכֶּה יִשְׂרָאֵל]	17
[ביום אחד ועשרים ל]חֹדֶשׁ בְּעֶרֶב יִבְרְכוּ וְעֲנֹ וְאֹמְרוּ]ו בְּרוּךְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל]	18
[]°°[והלילה לנו רוש ממשל ה]ושך	19
[ברו]ך אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֲמַדָּת[נו לְגוֹדֵל אוח	20
שלום עליכֶּה יִשְׂרָאֵל] בְּכוֹל מוֹעֲדֵי לַיְלָה :	21

שולים תחתונים

קטעים 41+40* : פאלק, עמי 40 הערה 82 מערער על צירוף הקטעים משום שהמרווחים שבין השורות אינם שווים בשני הקטעים. אולם רצף הטקסט בחיבור ברכות למיטהר, 4Q512 שבאחורי הקטעים תומך בצירוף || 3 שם השייך מתוקנת || 9 במסב שם עצם משורש סב"ב, השוו תסובת כלי אור קטעים 1-3 שוי 9, לעיל עמי 13 || 16 הוע]מדנו השוו שורה 20 ודניאל יב 13 ||

קטעים 33-35 (עשרים ואחד עד עשרים ושלושה לחודש)

שולים עליונים

- 1 ובצ[א]ת השמש על ה[ארץ] יברכו וענו ואמרו ברוך אל אש[ר]
- 2 [חדש]ן [שמחתנו באור] היומם
- 3 [שמן] [נז] [חום] [כיום]
- 4 [בשמחתו עומדים]
- 5 [שלום עליכה ישראל]
- 6 [ביום שני]ם ועשרים ל[חודש] בערב יברכו וענו ואמרו ברוך אל
- 7 [ישראל אשר]
- 8 [ל.ה.ל.].
- 9 [ל.י.י.].
- 10 [ובצאת הש]מ[ש] על ה[ארץ] יברכו [וענו]
- 11 [ואמרו ברוך אל א]שר
- 12 [בשנים] [ש] שרים ש[ערי] אור
- 13 [שלום] עליכה י[שראל]
- 14 [ביום שלושה] ו[עשר]ים ל[חודש] בערב יברכו וענו ואמרו

קטעים 37+38 (עשרים וחמישה עד עשרים ושישה לחודש – שבת)

- 11 [שלום עליכה ישראל בכל מועדי]
- 12 [עולם]
- 13 [ביום חמשה] ו[עשרים] ל[חודש] בערב יברכו וענו ואמרו ברוך
- 14 [אלוהי כול קודש]ים [שבת]
- 15 [קודש ומנוח לנז]
- 16 [מגורל ממשלתו]
- 17 []
- 18 [ובצאת השמש על הארץ] יברכו וענו ואמרו ברוך אלוהי כול
- 19 [קודשים] מ
- 20 [ועשרים שער]י אור [וקדושיכה]
- 21 [מהללים עמנו] מועד
- 22 [כבודנו שלום] [עליכה ישראל בכל מועדי עולם]
- 23 [וביום ששה] ו[עשרים] ל[חודש] בערב יברכו וענו ואמרו ברוך אל
- 24 [ישראל הן] צד[ק]

שולים תחתונים

קטעים 33-35: 2 חדש באייה קורא חדש[תה], אך פאלק (עמ' 35) העיר אל נכון כי אין די מקום להשלמה הזאת (השוו בשמחתו בשו' 4), לדעתו יש לקרוא חדש בגוף נסתר, עיינו במבוא לעיל || 7 ישראל בעקבות פאלק, עמ' 39 ||
 קטעים 37+38: 24 ישראל הן קריאה חדשה, השוו קטע 36 שו' 2 ||

קטעים 50-48

- 1] [א ב]
- 2] שלום עליכּה יש[ראל
- 3] לחודש בערב יברכו וענו ואמרו ברוך אל ישראל אשר
- 4] [שמחתנו ושׁ]
- 5] [שלישי במו[עדי שמ]חתנו ואתה []
- 6] [שועת כה שלום ע]ליכּה [ישראל
- 7] [ובצאת השמש לה[איר על [ה]ארץ יברכו וענו וא[מרו] ברוך אל ישראל
- 8] [אל כול צבאות אל]ים אשר [ע]ם בני צדק וצדק[נות] אל על כ[ול] לשון[]

קטעים 55-51

- 1] [] ם []
- 2] [עש]רא גרלות] [על ׁ]
- 3] [אחות הודות] [ע]ולמים []
- 4] [תנו
- 5] [עשר שערי כבוד
- 6] לחודש בערב יברכו וענו וא[מרו] ברוך אל יש[ראל] אור הזמם. שלום על[יכּה ישראל]
- 7] [] ׁ []
- 8] [ל דקלי אור]
- 9] [שמ]חתנו בתהלי כבודכה []
- 10] [ככול] מועדי לילה שלום עליכה
- 11] [ישראל
- 12] [ובצאת השמש להאיר על הארץ יברכו וענו] ואמרו ברוך אל ישראל [אשר]
- 13] [ה]ודיענו במחשבת בינתו הגדולה
- 14] [גרלות אור למען נדע באותות
- 15] [כבודו] אל ישראל אל אשר [מר]ת []
- 16] []
- 17] לחודש בערב יברכו את אל ישראל וענו] ואמרו []
- 18] [כבודו]
- 19] [מישי]

קטעים 50-48: 5 במו[עדי שמ]חתנו השוו להגי שמהו קטעים 1-3 שוי 13, לעיל עמי 13, מועד שמחתנו ברכות למשפחה קטעים 8-10 שוי 8, להלן עמי 34, הביטוי נמצא גם בתפילה || 8 להשלמת סוף השורה השוו שמואל ב כג 2 ותהלים לה 28 || קטעים 55-51: * על צירוף הקטעים ראו הערת כוכבית בעמי 28, להלן || 3 אחות אולי אָחַוּת כבאיוב יג 17 || 8 דקלי = דְּגָלִי ||

קטע 64

- 1] [לחודש] בְּעֶרְבֵי יְבִרְפוּ וְעֵצוּ וְאָמְרוּ [
- 2] [ברוך אל ישראל] בְּמִן עֲדָנוּ [] [
- 3] [כְּהוֹנֵת •] [•] [•] [
- 4] [אֹת לְנוּ לַלַּיְלָה בְּמוֹעֵד] [
- 5] [לַיְלָה לְהִיּוֹת ^{מִדְּלִיטָה} עֲמָנוּ] [
- 6] [] [
- 7] [וּבְצִאֵת הַשֶּׁמֶשׁ לְהֵאִיר] עַל הָאָרֶץ יִבְרָכוּ [וְעֵצוּ וְאָמְרוּ] [
- 8] [ברוך אל ישראל] בְּכֹל מְוַעֲדֵי עֹלָמִים וְהַיּוֹם [
- 9] [וְגַלְיָא] [

קטע 76

- 1] [לחודש] בְּעַרְבֵי יְבִרְכּוּ [וְעֵצוּ וְאָמְרוּ] [
- 2] [ברוך אל ישראל] אֲשֶׁר הוֹדִיעָנוּ [] [
- 3] [הַלַּיְלָה הַזֶּה לְנוּ] [] [
- 4] [וְלִי חוֹשֶׁךְ] [] [

קטע 76: 2 הודיענו השוו לעיל קטעים 51-55 שוי 13 [ה]ודיענו במחשבת בינתו הגד[ולה] ||

ברכות למיטהר (4Q512)

החיבור הזה שרד בשלושה כתבי יד קטועים מאוד. 4Q512 כתוב בכתב מימי בית חשמונאי על פפירוס ובאחוריו התפילות לימי החודש הראשון (4Q503). הפפירוס הזה התפורר למאות שברים ורק במעט מהם שרדו כמה תיבות רצופות. מעותק 4Q284 ומעותק 4Q414 שכתבם הרודיאני שרד מעט מאוד. עם זה אפשר להעמיד פה ושם טקסט רצוף מצירופי קטעים, מהרכבת כתבי היד ומהשלמות על פי נוסחאות חוזרות. הטקסט של הפפירוס חופף לזה של 4Q284 בקטעים 33+35 ולזה של 4Q414 בקטעים 40-42.

זה חיבור ליטורגי המכיל ברכות שנאמרות בעת ההיטהרות מטומאה וכולל לוח של ימי הקודש שיש להיטהר לפנייהם. כמו הברכה על הטבילה שטבעו חכמים גם הברכות כאן נאמרות לאחר ההיטהרות. מצוינות בהן נסיבות ההיטהרות ואחריהן נוסחה מעין 'ירחץ במים וכסה את בגדיו וברך על עומדו וענה ואמר ברוך אתה אל ישראל ... ואחר הוזהרו את מימי הנדה יברך וענה ואמר ברוך אתה אל ישראל אשר...'. התפילות כאן מיוחדות וכוללות וידוי על חטא. החטא והטומאה אחוזים זה בזה ומקורם בכוחות הרשעה. להיטהרות יש ממד רוחני והיא מכשירה את האדם לזכות ברוח קודש.

מוריס באייה ההדיר את הפפירוס בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 262-286 וקבע את סדר החיבור. הטורים שקבע מובאים בסוגריים מרובעים. את מספרי הטורים קבע באייה על פי מגילה 4Q503 שחיבורנו כתוב באחוריה, אולם החיבורים נכתבו בכיוונים הפוכים, כך שחיבורנו מתחיל בקטע האחרון של 4Q503 שמקומו ידוע (קטע 39). לפיכך מיספר באייה את הקטעים בסדר יורד 1-39. במהדורתנו סטינו במקצת מן הסידור של באייה בהתאם לשינוי סדר הקטעים במגילה 4Q503, עיינו במבוא לחיבור ההוא, לעיל עמ' 10. יוסף באומגרטן ההדיר את 4Q284 בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 123-129; אסתר אשל ההדירה את 4Q414 בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 135-154. וראו עוד J. M. Baumgarten, "The Purification Rituals in DJD 7", *The Dead Sea Scrolls: Forty Years of Research*, ed. D. Dimant and U. Rappaport, Leiden and Jerusalem 1992, pp. 199-202; חנן בירנבוים, "חטא וטומאה במגילות קומראן", ציון סח (תשס"ג), עמ' 359-366.

עותק א = 4Q512, עותק ב = 4Q284, עותק ג = 4Q414

עותק א קטע 39 א

1] []

2] []

שוליים תחתונים

עותק א קטע 39 ב

1 כפורים ואני אהל לה ש[מכה

2 כיא טהרתני ותביאני ב[בדית

שוליים תחתונים

עוֹתֵק א קטעים 36-38

- 11 [וְכִסֵּה] אֵת בְּגָדָיו וְ[בְּרַךְ עַל עוֹמְדוֹ] [
- 12 [נֶאֱמַר] פּוֹ כוֹל לְשׁוֹנוֹתָ [
- 13 [הַקְדָּשָׁתָהּ] לְכֹה סוּד אֲנִשְׁ[יָם]
- שׁוֹרֹת חֲסָרוֹת
- 16 [] [] [שֶׁ־] [לְהַטְהֵר בְּכַפּוּרָי]
- 17 [רָצוּ] נִכְנֶה מְכוּל עָרוֹנָת [בְּשֵׁרְנוּ לָהּ] [
- שׁוֹלִיִּים תַּחְתּוֹנִים

עוֹתֵק א קטעים 33+35 (+ עוֹתֵק ב קטע 1 א) *

שׁוֹלִים עֲלִיוֹנִים

- 1 [] וְלַמּוֹעֵד שֶׁבֶת בִּשְׁ[בָּ] לְכוּל שְׁבוּעִי
- 2 [הַשָּׁנָה וְשָׁנִים עֶשֶׂר הוֹדְשִׁיהָ] מוֹעֵד [דָּ] [יָ־] [וְ] אַרְבַּעַת מוֹעֲדֵי
- 3 [הַשָּׁנָה בִּימֵי מִשְׁפָּטָם זֶה לְזֶה] מוֹעֵד קִצְ יָ־ יִיזָר [עָ] וְדָשָׁא
- 4
- 5 [וְ] סֵרֶךְ הַיְּהוּדִים לְיִשְׂרָאֵל לְפִיֹּל הַבָּא לְרַחֲוֶץ [בְּמִים] [וּבְמִי נָדָה] לְהַתְקַדֵּשׁ
- 6 [מִצְרַעַת וּמִזֻּב וּמִשְׁכַּל־בֵּת הַזֹּרַע] א [שֶׁר] יִ[טְמֵא לְכוּל] [וְ] אִמָּר בְּרוּךְ אַתָּה
- 7 [אֵל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר] [לְרַחֲוֶץ] שְׁמָא אֲשֶׁר [יָ־] [] יִכֶה
- 8 [] [וְ] וְאֵן [וְ] לָהּ
- 9 [] אֲשֶׁר תִּ[הִיָּה בְנֹד] תָּהּ [
- 10 [] [עָ] טוֹהַרְ[הָ] מִזֻּבָּה [
- 11 [] [] [] []

קטעים 36-38: 12. [נֶאֱמַר] פּוֹ הַשְּׁלָמָה חֲדָשָׁה עַל פִּי מַגִּילַת הַיְּהוּדִיּוֹת יג 16, טו 36 || 17 לָהּ [] בְּאִיָּה קוֹרָא לָהּ [] || קטעים 33+35: * הַטְּקִסְט שֶׁל כְּתָב יַד הַיְּהוּדִים מוֹרְכָב מִקְטָעִים קְטָנִים שְׁצוּרְפוּ זֶה לָזֶה בְּמַגַּע וְשֶׁלֹּא בְּמַגַּע. מִלֵּאכְתָּ הַצִּירֹף שֶׁל בְּאִיָּה אֲמִינָה אֵךְ יֵשׁ לְקָרֵב מַעַט זֶה לָזֶה אֵת שְׁנֵי הַקְּטָעִים בְּעֲלֵי הַשׁוֹלִיִּים הָעֲלִיוֹנִים וְלִהְרַחֵק מֵעַט וְלִהְגַּבִּיהָ מֵעַט אֵת הַקְּטָע הַפּוֹתַח בְּתִיבָה לְהַתְקַדֵּשׁ. שִׁלּוּב כְּתָבֵי הַיָּד בְּעִיִּיתִי וְכַאֲן שׁוֹלֵב הַטְּקִסְט שֶׁל עוֹתֵק ב עַל פִּי הַחֲפִיפּוֹת וְהַקְּשֶׁר לְמִרוֹת שֶׁהַטְּקִסְט שֶׁל עוֹתֵק ב הִיָּה כְּנֶרֶה אֲרוֹךְ מִזֶּה שֶׁל עוֹתֵק א. הַקְּטָע הַזֶּה חֲשׁוּב לְהַבְנֵת מִבְּנֵה הַחִיבּוּר מִשׁוּם שֶׁעִיקְרוֹ לוּחַ מוֹעֲדִים (שׁוֹי 1-3) וְכֹתֶרֶת אֲרוּכָה לְבִרְכוֹת שְׁמִיּוּחָדוֹת לְטִמְאִים לְסוּגִיָּהֶם (שׁוֹי 5-6). בֵּין הַלּוּחַ לְבֵין הַכּוֹתֶרֶת יֵשׁ שׁוֹרָה רִיקָה הַמְּלַמֶּדֶת שֶׁהַלּוּחַ הוּא חֲתִימָה לְבִרְכוֹת שְׁנֵי אֲמָרוֹת לְפָנָיו שֶׁהֵיוּ כְּנֶרֶה בְּרִכּוֹת שְׁנֵי אֲמָרוֹת בְּפִי כָּלל יִשְׂרָאֵל הַמִּיטְהָרִים לְכַבּוֹד הַמּוֹעֲדִים. בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁל כְּתָב יַד הַיְּהוּדִים שֶׁרָדוּ בְּרִכּוֹת לַיּוֹם הָעֲשָׂרִים וְאֶחָד וְהָעֲשָׂרִים וְשָׁנִים לְחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן וְלִפְנֵי שִׁיחֻזּוֹר שֶׁל בְּאִיָּה עֲמְדוֹ לְפָנָיו עוֹד שְׁלוֹשָׁה טוֹרִים. בְּשִׂרְיֵי הַטּוֹרִים הָאֵלֶּה שֶׁבְּבִרְכוֹת לְמִיטְהָרָא לֹא נִזְכְּרִים טִמְאִים. נִרְאֶה אֲפּוֹא שֶׁהַחִיבּוּר שֶׁלּוֹנוּ כָּלל שְׁנֵי פְּרָקִים. בְּפֶרֶק הָרֵאשׁוֹן הִיוּ בְּרִכּוֹת הַיְּהוּדִים לְכָלל יִשְׂרָאֵל הַמִּיטְהָרִים לְכַבּוֹד הַמּוֹעֲדִים וּבְפֶרֶק הַשֵּׁנִי הִיוּ בְּרִכּוֹת הַיְּהוּדִים לְטִמְאִים לְסוּגִיָּהֶם. עַל פִּי הַהֲבַחָנָה הַחֲדָשָׁה הַזֹּאת כְּדָאִי לְבַר לְאִיזָה מִשְׁנֵי הַפְּרָקִים יֵשׁ לְשִׁיךְ אֵת הַקְּטָעִים שֶׁמְקוּמָם לֹא יָדוּעַ. לְמַשַּׁל הַקְּטָעִים שֵׁשׁ בָּהֶם שִׁימוּשׁ בְּגוֹף מִדְּבָרִים מִתְּאִמִּים יוֹתֵר לְפֶרֶק הָרֵאשׁוֹן. רְאוּ לְמַשַּׁל עוֹתֵק ג קטעים 1, 13 (לְהֵלֶךְ, עִמּוֹ 30, 32) וְעוֹתֵק א קטעים 48-50 (לְהֵלֶךְ, עִמּוֹ 26) || 1 בִּשְׁ[בָּ] קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 3 [מִשְׁפָּטָם זֶה לְזֶה] עַל פִּי סֵרֶךְ הַיְּחָד י 6-7 || 5 הַיְּהוּדִים וְלֹא הַדּוֹת, הַקְּטָעִים לֹא צוּרְפוּ בְּמִדּוּיָק || 6 יִ[טְמֵא לְכוּל] קְרִיאָה חֲדָשָׁה; חֲלֻקָּה הַשְּׁמָאֲלִי שֶׁל הַטִּיִּית דָּהָה || 10 [עָ] טוֹהַרְ[הָ] קְרִיאָה חֲדָשָׁה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 34

- [13] []° []° []
 [14] [תוך עמו]
 [15] [לה]תחנן על כול נסתר[ו]ת אשמ[ה] וצנה ואמר באמץ אתה[ה]
 [16] [בפול דרפיפ]ה וצדיק בכול מעשיכ[ה]
 [17] [טהרת]ה מנגע הנדה []° [ה ליא]

שוליים תחתונים

עותק א קטעים 29-32

- [1] [ברוך א]תה אל ישראל[
 [2] [עם קודש]כה
 [3] [ת] [משגה]
 [4] [ורחץ ב]מים ו[כסה את בגדיך]°[ה°
 [5] [וברך שם] וצנה ואמר ברוך אתה אל ישראל[
 [6] [אשר צויתני להטהר]לפניכה במוש[
 [7] [הביא]ותני לטהרת[צדק ואחר יביא את]
 [8] [קרבן חטאתו]ועולתו וברך וענ[ה] ואמר ברוך אתה[אל ישראל אשר]
 [9] [הצלתני מפ]ל פשעי ותטהרני [מ]ערות נדה ותכפר [שחיי] לבוא []
 [10] [ד]ם טוהר ודם עולת רצ[ו]ן[נכה] וזכרון ניהו[ה]
 [11] [להקטיף את]מקטרת קודשכ[ו]ה וצ[ו]ן[ה] רצונכה[

חסרות שורות

- [16] []° []° []
 [17] [ר וטי]° []
 [18] [חטתי]° []
 [19] [טהר]ת צדק ו[]° []° []
 [20] תנקה עד משפט[י] ישראל אשר[
 [21] [ברוך]אתה אל יש[ראל]
 [22] []° []° []

קטע 34: 16 וצדיק באייה קורא הצדיק; השוו תהלים קמה 17, באות נו"ן בנוסח הפשיטתא הקרוב לנוסח קומראן, מי קיסטר, "על מטבעות ריטואליים קדומים וגלגוליהם", כנישתא ד (תשי"ע), עמי רסט-רע, העי 32 || קטעים 29-32: 6 [להטהר]לפניכה השוו עותק ג קטע 13 שוי 2, להלן עמי 32; במוש[] באייה קורא במוע[ד] || 7 [צדק] על פי שוי 19 || 9 [הצלתני מפ]ל פשעי כהשלמת באייה על פי תהלים לט 9 || 10 [ד]ם קריאה חדשה; וזכרון ניהו[ה] התיבות האלה נמחקו כנראה בקו, אך הדבר לא צוין בטקסט שבסדרת התגליות || 19 [טהר]ת על פי שוי 7 ||

עוֹתָק א קטעים 3-1

שוליים עליונים

- 1 וביום השלישי [ירחץ במי רוחץ וברוך וענה ואמר] ברוך
- 2 [את] ה' אל ישראל [אשר צוה על טמאי] תמים להטהר מ[כיל]
- 3 [טמאות] נפש בכפון [רי רצונכה] ב[אפר קודש] לטהרת
- 4 כב[וד לטהר] ר' במי זוכי [ו] לבלוחות עו[ם] []
- 5 ומי רחץ לטהרת עתים [וכסה את] [בגדיו ואחר] יזו עליון
- 6 את מימי ה[יה] לטהרו ואתכול [בגדיו] :
- 7 ואחר הוֹזוּתוֹ את מימ[י הגדה] יברך וענה ואמר ברוך אתה
- 8 אל ישראל אשר נתתה ל[נו חוק] טהרה לטהרה מכול נגע
- 9 *ומנדות טמאה והיום] אפי
- 10 נדה להתקדש לך ו[]
- 11 [] נדה ולוא יוךל
- 12 [] ארשונים י[]

עוֹתָק א קטעים 16-15

- 1 [] עוון אשמה
- 2 [] במימי
- 3 [רוחץ]
- 4 [] לו בשלושת
- 5 [] ימי טהרתו
- 6 [] את כול
- 7 [] ק למלא
- 8 [] ב
- 9 [] ל הטוהר
- 10 [] עוון
- 11 [] ורך שם
- 12 [את אל ישראל] [ט] הרתי
- 13 [] רת ואחר
- 14 [] ל[]

קטעים 3-1: 2 [את] ה' אל על פי תצלום 42.477; [טמאי] תמים כבאייה, המעיר לביטוי טהרת עתים שוי 5 ולביטוי טמאי הימים 4Q514 קטע 1 שוי 5 || 4 [לטהר] קריאה חדשה || 6 הגדה באייה קורא ה[ז]יה ללא יידוע || 7 ואחר או ואחר[י]; הוֹזוּתוֹ מקור הופעל; ראו קימרון, ענות || 9 *ומנדות מתוקן מן ונדות; הווייו והמיים הוספו בשוליים || 11 יוךל [ל] או יך[ה] וכי"ב ||

עוֹתֵק א קטעים 4-6*

[]	1	0000
[]	2	עולמיים כיא
[]	3	מי כבודך
[]	4	על אשמתם ועל חטאתם זבחי ית ע
[]	5	כול מן 0000 אתה אהבתה צדיק ותצוהו להטהר ורקדשהו [בכול]
[]	6	חטאים ש נאתם ותתעכם לכ ול מועדי
[]	7	עולמיים 0000 ותגעל את מעשיהם ואת
[]	8	להשמר בנגע נדה להבדל
[]	9	מזודה

שוליים תחתונים

קטעים שמקומם לא ידוע

עוֹתֵק א קטע 14 ב

[]	1	נקבה
[]	2	בריון
[]	3	אמת 0

עוֹתֵק א קטעים 21-22

שוליים עליונים

[]	1	מה ונתון אתן 00 לש
[]	2	ובמולא ת לו

קטעים 4-6: * מקום הקטעים שונה על פי הסדר המתוקן של 4Q503, ראו הערה בעמוד 10 || 9 מזודה חור ארוך מעל האותיות המסומנות, כנראה = מגדה 'מרוחק' ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטעים 40+41 (+ עותק ג קטעים 27-28)

- 1 [] [] [] אֲשֶׁר יִטְמָא בּוֹ
- 2 וְהָיָה [א] שְׁאוֹ אֲשֶׁה בְּהִנְגְשׁוֹן לְהַטְהֵר וּבִרְךָ וְיִעֲנֶה וְאָמַר
- 3 [ב] רֹךְ אֵל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר טָהַרְתָּנוּ וְתַבְדֵּל לָנוּ בֵּין
- 4 הַטְּמֵא לְטָהוֹרִין לְהַטְהֵר לְךָ לִכְהֵן
- 5 בְּטַהַרְתָּ צְדִיקִין וּבְרַצוֹן []
- 6 רָחֲמֶיךָ כְּפָרְתָהּ []
- 7 [] לְ []

עותק א קטעים 48-50

- 1 [] קִיָּוִי
- 2 וְעֲנֶה וְאָמַר בְּרוּךְ אַתָּה אֵל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
- 3 עִם קוֹדֵשׁ
- 4 יְמֵי הַשְּׁנָה [] [] [] יוֹתָם [] :
- 5 וְאַחַר [] שֶׁמֶשׁ הַיּוֹם הֵי
- 6 כָּאֲשֶׁר [] תִּנּוּ לִכְהֵן לְעַם [] הֵי
- 7 [] אֵי []

קטעים 40+41: 2 עותק ג מתאים כנראה לנוסח המתוקן שהוא בעייתי מבחינת התחביר || 3 את = אָתָּה; עותק ג מתאים לנוסח המתוקן; [ותב] דל לנו השוו ויקרא כ 25 || 4 [להטה]ר קריאה חדשה; לכה השוו מיד להלן, קטע 1 ב שוי 4 || 6 רָחֲמֶיךָ קריאה חדשה על פי השרידים ורוחב הקסר, השוו ברית דמשק, פרק א שוי 72; כְּפָרְתָהּ [ה] השוו קטע 1 ב שוי 4-3 מיד להלן ||

קטעים 48-50: 4 יְמֵי הַשְּׁנָה [] באייה קורא ומי הע [] || 5 שֶׁמֶשׁ הַיּוֹם הֵי [] באייה קורא [ה]שמש היום ח [] ; אבל לפני השיין נותר בפירוס חלק ואחרי הה"א האחרונה יש אולי שרידי דיו, עיינו בתצלום 42.843; השוו עותק ב קטע 2 ב שוי 4, קטע 3 שוי 2, להלן עמי 28 || 6 השוו שמואל ב ז 24 ותכונו לך את עמך ישראל לך לעם עד עולם ועותק ג קטע 7 שוי 2-3, להלן עמי 31 ||

עוֹתָק א קטעים 51-55*

- 1]° [ק לִּי]
- 2] אֲ [צִי] דָּק עִם]
- 3]° [ל]
- 4] הִטְמֵא]
- 5] כְּבוֹדְכֶּהָ]
- 6] []° [מְשֻׁפָּ]
- 7] *יִכְבֵּס בְּגָדָי בְּמֵיִם]
- 8] יִבְרַךְ וְעֵנָה וְאִמִּי בְרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל]
- 9] הַטְּהוּרִים וְהַקְּדוֹשִׁים]
- 10] אַתָּה קֹדֶשְׁתָּה לִּי]
- 11] [מְסֻפָּחוֹת]
- 12] הַכְּלָמִי]
- 13] תִּשׁ°]
- 14] יוֹמִם]
- 15] לִבִּי°]

עוֹתָק א קטע 64

- 1] [וְנִי]
- 2] [אֲשֶׁר נִתְּתָה לְנוֹ]
- 3] [בְּיָוֵם] הַהוּאָה [וְאִחֵר יִכְסֶה אֶת בְּגָדָי וְעֵנָה וְאִמִּי]
- 4] [בְּרוּךְ] אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל]
- 5] [וְתַטְהַרְנִי לִי] חוֹקֵי קוֹדֶשׁ]
- 6] [וְתַבְיַאֲנִי לִי] הַתְּקַשׁ כְּגוֹרִל עִם קְדוֹשֵׁיכֶּהָ]
- 7] [וְרַחֵץ בְּמֵיִם וְטָהַר]

עוֹתָק א קטע 67

- 1] [לִי] הַכֵּלִם כּוֹלִי יִצְחָי]
- 2] [בְּשִׁבְעָתָה] יְמֵי הַסְּגָרָה]
- 3] [מְכֹל אוֹכְלִי]

קטעים 51-55: * באייה צירף את הקטעים זה לזה אף שאין ביניהם מגע או הקשר מסייע. גם הטקסט שבגב הקטעים אינו מסייע, ראו עמ' 18, לעיל || 7 *יִכְבֵּס נכתב תחילה יכב, והבייית תוקנה לסמ"ך והוספה ביית בין השורות, שלא כבאייה שסובר שמלכתחילה נכתב יכס || קטע 67: 2-1 השוו במדבר יב 14 הלא תכלם שבעת ימים, תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ||

עוֹתֵק ב קטע 3

- 1 [] לְמוֹעֲדֵי עֲתִיָּה []
- 2 [] וְהִי בְּבֹא שֶׁמֶשׁ הַיּוֹם הֵּן [] וְהִי אֶת בְּשָׂרוֹ
- 3 [] וְהִיא בְּמִיָּמֵי [] נִזְדָּה וְעֵנָה וְאָמַר בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל []
- 4 [] חֲרַתָּה טְהַרְתָּ אֲמַת לְעַמְּכָה לְהַזְוֹת בְּמִיָּמֵי נְדָה []
- 5 [] לְהַטְהֵר בְּמָה מְכֹל טְמֵאָה וְלֵ []
- 6 [] לְ [] []

עוֹתֵק ב קטע 4

- 1 [] הֵּן אֵן []
- 2 [] לְבָנֵי בְּרִיתְכָה []
- 3 [] בְּגוּרֵל אֲוֹרְכָה לְקֵן [] לְהַזְוֹת קְדוּשֵׁי []
- 4 [] וְטְהוּרִים לְפָנֶיכָה בְּ [] פֹּרֵל עֵת []
- 5 [] לְנַפֶּשׁ אָדָם אֲשֶׁר יִמּוֹת בְּ [] בַּיִת []
- 6 [] וְהִיָּה בְּעֵת הַנְּגִשָׁן [] לְהַזְוֹת וּבְרֵךְ וְעֵנָה וְאָמַר []

עוֹתֵק ב קטע 7

- 1 [] וְעֵנָה וְ [] אָמַר בְּ [] בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל []
- 2 [] הֲרַתָּם וְרוֹמְמָתָם []

עוֹתֵק ג קטע 1 א

- 2 [] הִי []
- 3 [] הֵן לְחַיִּים []
- 4 [] []
- 5 [] הֵן []

קטע 3: 1 לְמוֹעֲדֵי מִיָּב קוֹרְאִים [] [] מוֹעֲדֵי [] 2 [] הִי קְרִיאָה חֲדָשָׁה [] 4 טְהַרְתָּ אֲמַת יְחֻקֵי טְהַרְתָּ אֲמַתִּי []
 5 טְמֵאָה וְלֵ [] [] מִיָּב קוֹרְאִים טְמֵאָה [] לֵ [] []
 קטע 4: 3 אֲוֹרְכָה כְּהַשְׁלַמְתָּ אֲרִיָּאֵל וְיִוּדִיצְקִי; מִיָּב קוֹרְאִים אֲ [] מֵתָכָה, וְנִרְאָה שֶׁאֵין דִּי מְקוּם לְהַשְׁלַמְתָּם [] 4 וְטְהוּרִים
 הַשּׁוּ עוֹתֵק ג קטע 1 ב שׁוּי 4, לְהַלֵּךְ עִמִּי 30 [] 6 הַנְּגִשָׁן [] עַל פִּי עוֹתֵק א קטעים 40+41 שׁוּי 2, לְעִיל עִמִּי 26; מִיָּב קוֹרְאִים
 הַנְּגִשָׁן [] []
 קטע 1 א: 3 אֲשֶׁל בְּסִדְרַת הַתְּגִלּוֹת מְקַשְׂרַת אֶת הַתִּיבָה לְחַיִּים אֶל חוֹק הַנּוֹזֵר בְּבַמְדַּבֵּר פֶּרֶק וּ וְעֵרִירָה עַל הַכְּתוּב בְּעוֹתֵק א קטע 69
 שׁוּי 2 (רְאוּ לְעִיל עִמִּי 27). אִם דְּבָרִיָּה נְכוּנִים יֵשׁ אוֹלֵי לְצַרְף אֶת הַקְּטָעִים וְלְהַשְׁלִים: וְתַצְוִי לְהַנּוֹר מִן [] עֲנִבִּים לְחַיִּים [] וְיִבְשִׁים []

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ג קטע 1 ב - 2 א

- 1] וברך על עומדו וענה ויאמר ברוך
- 2]אתה אל ישראל
- 3]אורכה
- 4]ברצונכה ואתצונו להיות קדושים ואתהורים לפניכה
- 5]תמי
- 6]שמא
- 7]יבוא השמש
- 8]ל

עותק ג קטע 2 ב (+ עותק א קטעים 42-43)*

שוליים עליונים

- 1 ותביאנו לחוקי קודש
- 2 לראשון לשלישי ולשביעי
- 3 באמת בריתך
- 4 להטהר מטמאת
- 5 ואחר יבוא במים ורחץ את בשרו וכסה את בגדיו וברך על עומדו
- 6 וענה ואמר ברוך אתה אל ישראל אשר הודיענו חוקי טהרה
- 7 כי ממוצא פיכה נפרשה טהרת כול עממה ואתצונו להבדל מכול
- 8 אנשי זמה כאשמתם אשר לא טהרו במי רחץ ואני
- 9] ה לפרוש כפיכה

קטע 1 ב: 2 מועדי אשל קוראת מועדו || 4 [קדושים] ואתהורים לפניכה השוו עותק ב קטע 4 שוי 4, לעיל עמי 29 || 5-6]אם נג]עתי בכל דבר] טמא, או [בג]עתי בכל דבר] טמא, השוו ויקרא ה 2 או נפש אשר תגע בכל דבר טמא; אשל קוראת [לא יד]עתי בכל דבר [] ||

קטע 2 ב: * באייה צירף בסוף שוי 8-9 את עותק א קטע 44; הצירוף הזה מפקפק והאותיות שבקטע לא נרשמו כאן. גם הקריאה אזי באותו הקטע מפקפקת, עדיף [אני] || 1 ותביאנו אשל קוראת ותטהרנו שלא לפי שרידי האותיות || 2 לראשון לשלישי ולשביעי] ביום הראשון וביום השלישי וביום השביעי משבעת ימי הטומאה; [ולדברך] על פי מגילת הודיות ח 25 || 7 כי ממוצא פיכה נפרשה] באייה מפנה אל ויקרא כד 12 לפרש להם על פי ה; טהרת כול] הושלם על פי עותק ב קטע 3 שוי 4, לעיל עמי 28 || 8 זמה] יזימה, אשל קוראת נדה; השוו סרך היחד ג 4-5 וחוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטעים 20-22 שוי 4, להלן עמי 124 בהערות; [אשר לא טהרו] ולא בל יטהרו, עיינו תצלום B-495613 || 9] אשל מוסיפה עוד 3 שורות על פי קטע קטן ששובך כאן בטעות; [לפרוש כפיכה] השוו הערה לשורה 7 ||

עותק ג קטע 7

- 1 נֶפֶשׁ יְאֻדִּי] ׀ אֲשֶׁר יִמּוֹת בְּבֵית [
- 2 הַהוּאָהּ] פּוֹנְנָתָנוּ [
- 3 לְכֵה לְעַם טְהוֹרָה [
- 4 וְגַם אֲנִי מִבְּרָךְךָ [
- 5 הַיּוֹם אֲשֶׁר] [
- 6 בְּמוֹעֲדֵי טוֹהַר בְּנֵי לְהַיּוֹת [
- 7 יַחַד [אֲחֵר יִגְעַל]
- 8 בְּטַהֲרַת יִשְׂרָאֵל לֹא פֹל וּלְשִׁבְתָּ עִם פֹּל יִשְׂרָאֵל בְּעָרֵי [
- 9 מְוֹשְׁבוֹתָם וְלִהְיוֹת עִם אֲשֶׁתּוֹ] :
- 10 וְהִיָּה בְיוֹם] טוֹהַרְךָ זִכְרֵךָ אֵל [
- 11 נִקְבָּה וְהוֹדָהּ] [
- 12 הַשִּׁמְשׁ כֵּן [

עותק ג קטע 11 א

- 2] ל [
- 3] לִיָּהּ [
- 4] אֶת [
- 5] ׀ [

עותק ג קטע 11 ב

- 1 [אֵת בְּגָדֵי וּבִמְיָם] [
- 2] [וּבִרְךָ עַל עֲזוּמְדוֹ וְעַנְהוּ וְאָמַר בְּרֹךְ אֶתְּהָ אֵל] [
- 3 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כִּי] פָּרַתְהָ עַל עֲזוּנָי וְצוּיָתַנִּי לְהַטְהִיר [
- 4 לְפָנֶיכָה מִכּוֹל] [
- 5 קוֹדֶשְׁכָּה] וְלֹא [
- 6 עֲזוּבָתִי] [
- 7] ׀ לִי [

קטע 7: 1 הושלם על פי קטע 4 שוי 5 || 3-2 השוו עותק א קטעים 48-50 שוי 6, לעיל עמי 26 || 9-7 השוו עותק א קטעים 7-9 שוי 2-4, לעיל עמי 24 || 11-10 [זכר א] נקבה השוו איש או אשה לעיל עותק א קטעים 40+41 שוי 2 || 11 והודה או והודו; אשל קוראת והודו[ה] שלא כצורת האותיות || קטע 11 ב: 3-4 [להטהר] לפניכה השוו קטע 13 שוי 2 בעמוד הבא וקטע 1 ב- 2 א שוי 4, לעיל עמי 30 || 6-5 [לוא] עזבת[ני] השוו עותק ב קטע 2 ב שוי 1, לעיל עמי 28 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ג קטע 12

- 1 []°
- 2 לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי [] צִדְקָה :
- 3 וּבִיּוֹ []

עותק ג קטע 13

שוליים עליונים

- 1 כִּי אַתָּה עֲשִׂיתָ אֵת צִדְקָה וְתִקְדְּשֵׁנִי בְּכֹל כְּפוּרִי []
- 2 רְצוֹנָה לְהִטְהַר לִפְנֵי יְיָ מִכָּל []
- 3 וְהִיּוֹם לִי חֹק כְּפוּרִי []
- 4 וְלִהְיוֹת בְּטַהֲרַת צִדְקָה []
- 5 אֲרַחֵץ בְּמִים וְהִזָּה עָלַי עֹמֵד []
- 6 [] תֵּם וְאַחַר יָשׁוּב וְיִבְרַךְ וְעַנָּה וְאָמַר בְּרַחֵם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל []
- 7 מִטְהַר עַמּוֹ בְּמִימֵי רוּחֵךְ [] וְאַחַר יִרְחַץ בְּמִימַי []
- 8 וְהִזָּה שְׁנִית עַל עַמְדוֹ וְעַל [] וְאָמַר בְּרַחֵם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל []
- 9 אֲשֶׁר טָהַרְתָּה בְּכַבּוּדְךָ [] בְּגִן []
- 10 בְּרִית עוֹלָמִים וְהִיּוֹ [] []

עותק ג קטע 26

- 1 [] מֵרֵ []°
- 2 [] תִּשְׁבּוּחַ []

קטע 13: 1 אתי היוויד רחוקה מן התייו; [צדקה] אשל קוראת ע' [] || 1-2 [ותקדשני בכול כפורי] רצונכה על פי עותק א קטעים 4-6, שוי 5-6, לעיל עמי 25 || 3 והיום לי כבשורה 10; אשל קוראת והקם לו; חוק יזמן קבועי || 4 בטהרת צדקה] אשל משווה אל עותק א קטעים 40+41 שוי 5, לעיל עמי 26 || 5 על עומדו] כמו בשורה 8 || 6 ובך] קריאה חדשה || 7 הושלם על פי שוי 5 || 10 ברית השוו עותק ב קטע 4 שוי 2, לעיל עמי 29; אשל קוראת [] את ומציעה להשלים [נהי] את ||

ברכות למשפחה (4Q502)

מן החיבור הזה שרדו כשלוש מאות וחמישים קרעי פפירוס (רובם זעירים) בכתב מימי בית חשמונאי. בקטעים נזכרים בני המשפחה למינם ולגילם (איש, אשה, נשים, רעייה, בן, בת, זרע, אח, אחיות, נערה, נערים, בתולות, זעטוטים 'נערים', אשישים 'אנשים', זקנים). בקטעים הגדולים יש ברכות והודות לאל בשמחה מנוסחות בגוף מדבר (בשם הכלל). מוריס באייה ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כך ז, עמ' 81-105. הוא כינה אותו "ברכות נישואים". הואיל והובעו ספקות בשאלה אם אלה ברכות נישואים מוצע כאן שם כולל יותר. כאן הובאו רק הקטעים שיש בהם טקסט בעל משמעות.

קטע 1

שוליים עליונים

1	[א]דם מכיר	[
2	[ם חוק אל]	[
3	[איש] ואשתו ל	[
4	[לעשות זרע] קודש	[
5	[את אשת חש] קו	[
6	[לו מהנות קוד] ש	[
7	[רעייתו אש]	[
8	[מו]רא אבי[הו]	[
9	[עונת ש]°	[
10	[ם לבני צד] ק	[
11	[ל]	[

קטע 2

1	[°°] [אלה]	[
2	[קודש קו] דשים מודה לא[ל]	[
3	[נת]ן לו בת אמת ומתה[לכת]	[
4	[וינתן] לה שכל ובינה בתוך]	[
5	[חד להיות ל]ן	[
6	[אל ומכפר]	[
7	[ביום הזה]°	[
8	[הרוך] [א]	[

קטע 1: 2 [] ם חוק או [אש]ת חיק || 5 את אשת חש[קו] קריאה חדשה, השוו דברים כא 11 || 4 זרע[קודש] על פי ישעיהו ו 13 ועזרא ט 2 || 6 מהנות או מתנות; באייה קורא מהיות; לקריאה המועדפת השוו קטע 8-10 שוי 5 || 7 רעייתו נקבה של רע, re'iyya || 8 [מו]רא אבי[הו] קריאה חדשה || קטע 2: 3 [נת]ן באייה קורא [] ת; לביטויים בשורות 3-4 השוו דברי הימים ב ב 11; בת אמת 'בת נאמנה'; ומתה[לכת] באייה קורא ומתה[לכת] || 4 [וינתן] לה כהצעת אריאל ויודיצקי, השוו דברי הימים א כב 12 אך יתן לך ה' שכל ובינה ||

קטעים 8-10*

- 1] שים[]
- 2] יברך את אל ישראל ועינה' זא[מר]
- 3] ברוך אל ישראל אשר נתן לנו ק' שמחה להלל שמו
- 4]]°[] אשישיהם ונערים
- 5] במחנ[ותם כבשים ועזים]°ה במקנינו והרמש
- 6] הר[ו] מ'ש ב'חלתנו והעוף[ן] המצופף בשמי[נו] ואדמתנו וכול יכולה
- 7] ע[ם] פו[ן] ל פרי עינה ומימינו[ן] וכול ארץ חל[ל]ים ומי תהומיה כולנו
- 8] מברכ[ים] שם אל ישראל א[ן] אשר נתן לנו מועד לשמחתנו וגם
- 9]] ש' תעודת הה[ן]] בתוך אשישי צדק
- 10]]°[בשלום ל°[]°ה מודה לאל ומשתבח
- 11] בתהלתו]°נים אחים לי אשישים
- 12]] רכים בתוכנו
- 13]] קודש']°אשישי קודשקודשים
- 14]] ה[ן] יום אני] מברך]את אל ישראל [ומוד[ה]
- 15]] בתוך א[ן]שישי ד[ע]ת]°ודו כב[]°לם
- 16]]]°וא°[]°חנו בתע[ודת ההודות] להיות
- 17]]°°°°[]ים
- 18]]°א°[]

קטע 14

- 1]]°°°[]
- 2]]°מוד ב'חוק']°[]
- 3]] תעודות וג[ם]]°[]
- 4]] ה אל ישראל אשר צוה לבני [צדק]
- 5]] ר' ל' כבודכה °° ואהבת חסד]
- 6]] להרב[ו]ת בנים כב[ו]ת⁽¹⁾ וב[נות]
- 7]]°גם ה[ן]
- 8]] ש'אל]

קטעים 8-10: * באייה מצרף עוד שני קטעים זעירים (6, 7). קטע 10 נשאר במקום שקבע באייה, בתחילת שורות 13-16, על אף הספק. לעומת זה צירוף הקטעים 8+9 בטוח || 5 [ובמחנ[ותם] קריאה חדשה; השוו קטע 1 שוי 6 || 5-6 והרמש [הר]מ'ש ב'חלתנו קריאה חדשה המלמדת על רוחב החסר מצד ימין; ראו קימרון, לשיפור, עמי 142 || 7 הושלם על פי דברים ח 7 || 8 מועד על פי תצלום 40.631; ההשלמה על פי מטבע התפילה ותתן לנו ... מועדים לשמחה || 11 [בתהלתו] על פי תהלים קו 47 || 15 [בתוך] על פי שוי 9 || קטע 14: 2 ב'חוק קריאה חדשה בתצלום 43.634 || 4 צדק על פי קטע 1 שוי 10 || 6 [להרב[ו]ת] או [בשמח]ת ||

קטע 19

- 1 וישב עִמּוֹ בְּסוּד זְקֵי[נִים] []
 2 זֶרַע בְּרִכָּה זְקֵי[נִים] וְזֵקִים[נִים] אֲשֵׁישִׁים וְנָשִׁים [בְּחֹרִים]
 3 וּבְתוֹלוֹת נַעֲרִים וְנַעֲרֹת []
 4 שֵׁם כּוֹלְזוֹ יַחַד וְאַנּוֹ ו־ [] :
 5 וְאַחֲרָיִם יִדְבְּרוּ אַנְשֵׁי []
 6 [וְעַנּוּ וְ] אָמְרוּ בְרוּךְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר []
 7 [] עִם וְ []
 8 [] []

קטע 24

- 1 [] [] [] כּוֹל מוֹעֲדֵי []
 2 [] בְרוּךְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עֲזָרָ []
 3 [] לְהַרְבֵּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ עַם עוֹלָמִי []
 4 [] עֲמֻכָּה בְּסוּד זְקֵי יִשְׂרָאֵל []
 5 [] וְתַמּוּ [] יְמִיכָה בְשִׁלּוֹם וְ []
 6 [] בְּתוֹךְ זְקֵי[נִים] []

קטע 28

- 1 [] בַּת וְאֵ []
 2 [] יְדוּעִים []
 3 [] דָּם וְהָ []
 4 [] נַעֲרִים וְעַטּוּטֵי []

קטע 34

- 1 [] מְנַע []
 2 [] יָם וְהַנְנוּ [] [] []
 3 [] מִהַלְלִים בְּתוֹךְ [] אֲשֵׁישִׁים וְנָשִׁים וּמְבָרְכֵי []
 4 [] [] [] []

קטע 19: 1 עִמּוֹ על פי הערתו של באייה; זְקֵי[נִים] קריאה חדשה, השוו קטע 24 שוי 4 || 2 [אֲשֵׁישִׁים וְנָשִׁים] על פי קטע 34 שוי 3 || 4 שֵׁם באייה קורא עם; וְאַנּוֹ באייה קורא ואני || 6-7 הקריאה על פי תצלום 43.632, התצלום שבמהדורה כולל קטע זעיר שבאייה צירף בתחילת השורות שלא כדין ||
 קטע 24: 2 הַהוֹדוֹת כתובה מעל התיבה אל, הה"א הראשונה שייכת לתיבה הזאת אך אינה צמודה אליה בגלל הלמ"ד החוצצת || 3 חִיָּךְ כתב היד אינו פגום אך קשה לזהות את האותיות שבסוף התיבה || 4 עֲמֻכָּה באייה קורא [ו]עמדה; הקריאה כאן מסתייגת בקטע 19 שוי 1; זְקֵי יִשְׂרָאֵל באייה קורא זְקֵי[נִים] זְקֵי[נִים] ||

ברכי נפשי (4Q434)

החיבור נמצא בחמישה עותקים (4Q438-4Q434). עותק ה הוא מסוף ימי בית חשמונאי, שאר העותקים הם מימי בית הורדוס. העותקים חופפים זה לזה והמהדירים הראשונים השכילו לשחזר על פיהם את סדר הטקסט. תחילת החיבור שרדה בעותק א. בטקסט המקביל (עותק ב קטע 1) נותר קלף חלק שחובר לטור הראשון. עותק ב קטוע והטקסט שבקטעים הגדולים יותר החופף לזה של העותקים השלמים יותר שולב בכתבי היד האלה, וקטע 2 ב הובא במקום המתאים בעותק ג לאחר הטקסט החופף של קטע 2 א. השיוך של כמה קטעים נעשה על פי הדמיון בכתב, בכתיבה ובקלף. לכן בעותק א שולב קטע 7 על פי הדמיון בכתב (אמנם יש מקום לערער – עיינו בהערת הכוכבית בעמ' 39). אבל בעותק ד הושמט קטע 9 משום שתוכנו וסגנונו זרים לחיבור והוא נבדל במעט גם בצורת האותיות וברוח שבין השורות.

עיקר החיבור הוא שבח והודיה לאל על חסדיו וישועותיו. הוא מושפע ממזמורי תהלים ומישעיהו וגדוש צירופי לשון מקראיים. החיבור עוסק כנראה בעדת היחד כעדות ביטויים מעין אביון, ענוים, דלים, תיאורי הצלה מיד האויבים והודיה על ההצלה ועל גילוי תורת האמת. נזכרים בחיבור איברי הגוף ונטייתם לרע והתמורה לטובה שחלה בהם בעקבות קיום מצוות האל, ראו מ' קיסטר, "יצר לב האדם", הגוף והטיהור מן הרע: מטבעות תפילה ותפיסות עולם בספרות בית שני ובקומראן וזיקתם לספרות חז"ל ולתפילות מאוחרות", מגילות ח-ט (תש"ע), עמ' 284-243.

משה ויינפלד ודויד סילי ההדירו את כתבי היד בסדרת התגליות, כך כט, עמ' 255-334.
עותק א = 4Q434, עותק ב = 4Q435, עותק ג = 4Q436, עותק ד = 4Q437, עותק ה = 4Q438.

עותק א קטע 1 א (+ עותק ב קטע 1 + עותק ד קטע 1)

שוליים עליונים

- 1 ברכי נפשי את אדוני (מ)על כול נפל אותיו עד עולם וברוך שמו כי הציל נפש אביון ואת
- 2 ענֹ לא בוא ולא שכח צרת דלים, פקח עיניו אל דל ושועת יתומים שמע ויט אוזניו) אל
- 3 *זעקתם. ברוב רחמיו חנן ענוים ויפקח עיניהם לראות את דרכיו ואזניהם לשמוע
- 4 למודו וימול עורלות לבם ויצילם למען חסדו ויכן לדרך רגלם, ברוֹב צרתם לא עזבם
- 5 וביד עֹרִיצִים לא נתנם ועם רשעים לא שפטם ועברתו לא התִיךְ עליהם ולא כלם
- 6 בחרונו ולא יעף כל חרוניֹ חמתו ובאש קנאת לא שפטם
- 7 שפטם ברוב רחמו משפטי עוני למען בוחנם והרבה רחמיו. הִחִיבֵאם בגוים וְיִמְיִדִי
- 8 אדם הצילם. שפעת גוים לא שפטם וכתוך לאומים לֹא הוֹרִיחֵם ויסתירם בְּצֵלִי [כנפסין]
- 9 ויתן לפניהם מחשכים לאור ומעקשים לְמִישׁוֹר ויגל להם אֲתִירֹתֵי שְׁלוֹם ואמת [וימרו]
- 10 במדה רוחם. מליהם במשקל תכן וִישֶׁרם כחלילים ולב אִטְהוֹרִי נתן להם וילכו בדרך
- 11 בדרך לבו גֵם הוּא הגישם כי עֹרְבוּ אֶת רֹחַם שְׁלַח ויִסַּךְ בְּעֵדִיָּם וְכִילֵל נָגַע צוּה לבלתִי [בוא]
- 12 וִיחַן מלאכו סביבִי שְׁמֹרִם [מער] לֵ פִן ישחיתם [ואת]
- 13 אֲוִבֵיהֶם נִפְחָ בָאֵשׁ עִבְרָתוֹ לְהַבְעֵיָם וְאֵת חֲרוֹנוֹ שְׁלַח [לח] הֵ בָהֶם וְגִדְוִלֵל לְבָבָם
- 14 שְׁנֵאֵל [ל] [ל] [ר] וְכָבוֹדְךָ []
- 15 יִשְׁרִי []
- 16 [הוֹצֵתָה אֵשׁ]
- 17 [לִתְךָ]
- 18 [וְשִׁי]

1 (מ)על עותק ד על || 2 בוא עותק ד בִּזָּה; אוזניו) תוקן אוזנו || 3 *זעקתם תוקן מן שועתם; ואזניהם אריאל ויודיעקי מציעים לקרוא ואזניהם || 5 התִיךְ סוֹיִס קוראים הַנְּקִי, ראו קימרון, מהדורות (ד), עמ' 192-193 || 6 יעף ימיהר להביא, ראו; מ' קיסטר, מילים, עמ' 29-31; חרוניֹ סוֹיִס קוראים חרונו; קנאת גרסו קנאתו || 7 עוני סוֹיִס קוראים עונו; רחמו ולא רחמיו; עותק ב [רח]מיו; הִחִיבֵאם יִהְיֶה עליהם, כמו ויסתירם שבהמשך; בגוים עותק ב בגואים || 9 אֲתִירֹתֵי על פי ירמיהו לג 6 וגליתי להם עתרת שלום ואמת; סוֹיִס קוראים תִּירוֹת; ראו קימרון שם, עמ' 193-194 || 10 וִישֶׁרם כחלילים סוֹיִס מפנים אל תהלים פז 7 ושרים כחללים; ולב אם שרידי האות שמעל הווי"ו הם של כ"ף כדעת המהדירים הרי המתקן תיקן כי לב; בְּדֶרֶךְ ההשלמה מבוססת על ההנחה שהסופר טעה וכתב פעמיים את התיבה || 11 הגישם יקירבם; עֹרְבוּ כל האותיות נראות בבירור בתצלום 42.186; סוֹיִס מפרשים עֹרְבוּ = הפקידו על פי ירמיהו ל 20 והקרבתי ונגש אלי כי מי הוא זה ערב את לבו לגשת אלי; שְׁלַח שלח שליח, השוו למשל איוב א 5 || 12 סוֹיִס מפנים אל תהלים לד 8 חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם; שְׁמֹרִם השייך שלמה אך נקטעה על ידי השבר; אין מקום לעוד אות בינה לבין הבייט של המילה סביב; [מער] ל = מְעַל || 13 אֲוִבֵיהֶם סוֹיִס קוראים איביהם; וְגִדְוִלֵל לְבָבָם גאותם, השוו ישעיהו י 12 גְּדַל לבב || 15 יִשְׁרִי [] כהצעת אריאל ויודיעקי || 16 הוֹצֵתָה אֵשׁ [ש] קריאה חדשה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 1 ב

שוליים עליונים

1	ברעוֹתֶם פְּצִיתֶם וּמְכוֹל צָרָה הַצִּלְתֶּם • [	וּנְפִלְאוֹת]
2	עֲשִׂיתָהּ לָהֶם נֶגֶד בְּנֵי אָדָם וְתִצִּילֶם לְמַעַנְךָ [	
3	אֲדַרְשׁוּ אֶת עֹנָם וְאֵת עוֹן אֲבוֹתָם וַיִּכְפְּרוּ בָּם [	
4	בְּמִשְׁפָּטֶיךָ וּלְדֶרֶךְ אֲשֶׁר הוֹרִיתָ הֵ] [	
5	עוֹד כִּי אֲתָה קִרְתָּם בְּנֵי] [	

עותק א קטע 2

שוליים עליונים

1	תִּבְכֶּה מֵאַנְהָה לְהִנָּחַם עַל אֲבֵלָה עֲנִיָּה הִי] [	וַיִּדְרָד]
2	גוֹיִם לְשַׁחַת וְלֵאֻמִּים יִכְרִית וְרִשְׁעִים [וַיִּכְלָה	וַיִּהְיֶה אֶחָדֶשׁ]
3	מַעֲשֵׂי שָׁמַיִם וְאָרֶץ וַיִּגִּילוּ וּכְבוֹדוֹ מְלוֹאֵן כָּל הָאָרֶץ	בְּעֵד אֲשֶׁר מֵתָם]
4	יִכְפַּר רֹבַב {טו} טוֹב יִנְחָמֶם טוֹב הַשֶּׁמֶן [וַיִּפְתָּח לָהֶם וַיִּצְיָחֵם עַל אֲדָמָה] תָּם לֹא כוֹל	
5	פְּרִיָּה וְטוֹבָה	
6	כַּאֲשֶׁר אֲשֶׁר אִמּוֹ תִנְחַמְנּוּ כֵן יִנְחָמֶם בִּירוּשָׁלַיִם [וַיִּשְׁמַחַת הַתָּנִיךְ] עַל כְּלָה עֲלִיָּה	
7	לְעוֹלָם יִשְׁמַח כִּי יִנְשָׂא כִסְאוֹ לְעוֹלָם וְעַד וּכְבוֹדוֹ [בְּכָל הָאָרֶץ] וְכָל גּוֹיִם	
8	[] י] יִנְחָלוּ וְהִיא יִבְוֹ צְבִיָּה] גוֹיִם וְאַרְצֵם חֲמֵדָה	
9	[] וְאַסְפְּרָה לְעַד תִּפְאֵרֶת שְׁמִיךָ [וְהָיָה מִיָּד אֲבֵרְכָה אֶת	
10	[שֶׁם קִדְשְׁךָ] בְּרוּךְ שֵׁם עֲלִיָּה] []	
11	[] בְּרִכְיָן [] חֲסֹדְךָ עֲלֵי	
12	[] לְתוֹרָה הַכִּינּוּתָהּ []	
13	[] וְסֵפֶר חוֹקֶיךָ []	

קטע 1 ב: 1 פְּצִיתֶם; סוֹיִס קוֹרָאִים [וּבְצִרְתֶּם]; [וּנְפִלְאוֹת] הוּשַׁלְּם עַל פִּי שְׁמוֹת לַד 10 || 3 אֲדַרְשׁוּ כַּעֲצַת אֲרִיאֵל וַיִּדְרָד; סוֹיִס קוֹרָאִים וַיִּדְרָד שְׁלָא עַל פִּי הַשְּׂרִידִים; הַשׁוּוֹ אִיּוֹב י 6 || 4 בְּמִשְׁפָּטֶיךָ הַשׁוּלִיִּים הַיִּמְנִיִּים קְרוּעִים וְאִפְשֵׁר לְקִרְוֹא גַם [בְּמִשְׁפָּטֶיךָ] || 5 עוֹד הַשׁוּלִיִּים הַיִּמְנִיִּים קְרוּעִים וְאִפְשֵׁר לְקִרְוֹא גַם [עוֹד]; אֲתָה קִרְתָּם בְּנֵי] קִרְיָה חֲדָשָׁה, הַשׁוּוֹ דְּבָרֵי הַמֵּאוֹרוֹת, 4Q504 קטע 1-2 ג שוי 5-6, לַהֲלֹךְ עִמִּי 4Q505,57 קטע 126 שוי 2 [בְּנִים קִרְיָתוֹ] (לֹא הוֹתֵקוּ) || קטע 2: 1 תִּבְכֶּה קִרְיָה חֲדָשָׁה, אֹלֵי יֵשׁ לְהַקְדִּים [יּוֹמָם וְלַיְלָה], הַשׁוּוֹ יִרְמִיָּהוּ ח 23, מְדוּבָר כְּנִרְאָה בִירוּשָׁלַיִם; מֵאַנְהָה קִרְיָה חֲדָשָׁה עַל פִּי יִרְמִיָּהוּ לֹא 15; עֲנִיָּה הַעֵיִן מְחֻבְרֶת לְנוֹיִן; [וַיִּדְרָד] עַל פִּי יַחְזָקָאֵל כַּח 8 וְתַהֲלִים נַה 24 || 2 יִכְרִית סוֹיִס קוֹרָאִים יִכְוֹת || 3-2 [וַיִּהְיֶה חֲדָשׁ ... וַיִּגִּילוּ עַל פִּי יִשְׁעֵיהוּ סַה 17-18 || 4 רֹבַב שֵׁם עֲצָם בְּמִשְׁקַל qal, חֲלוּפָה שֶׁל רֹבַב, הַשׁוּוֹ תַהֲלִים קַמָּה 7 || 6-7 וַיִּשְׁמַחַת ... יִשְׁמַחַח הַשׁוּוֹ יִשְׁעֵיהוּ סו 13 || 7 יִשְׁמַחַח סוֹיִס קוֹרָאִים יִשְׁכּוֹן]; [כִּי יִנְשָׂא] אֹ או [וַיִּנְשָׂא] || 7-8 עַל הַקִּרְיָאוֹת הַחֲדָשׁוֹת רָאוּ קִימְרוֹן, מֵהַדּוֹרוֹת (א), עִמִּי 141-142 ||

עותק א קטע *6

[]	[]	1
[]	[]	2
[]	[]	3
[]	[]	4

עותק א קטע 7 *א

[]	1
[]	2
[]	3

עותק א קטע 7 ב

[]	[]	[]	[]	1
[]	[]	[]	[]	2
[]	[]	[]	[]	3
[]	[]	[]	[]	4

קטע 6: * משולב משני קטעים שאין ביניהם מגע. סו"ס מביאים אותם כקטע אחד וקריאתם אינה מדויקת. גם השילוב וההשלמות בעייתיים || 2 בלש[ו]ן אלם[ה]ש[מ]י[ע] סו"ס קוראים בלש[ו]ן אלם[ה]ש[מ]י[ע]; [] ; השו"ש ישיעיהו לה 6 ותרן לשון אלם || 3 בעצום = בעוצם, צורת נסמך; עז או עזון || קטע 7 א-ב: * מצורף משלושה קטעים. הוא שויך על פי מראהו לחיבור הזה, ראו סו"ס, עמ' 269. הם אמנם מציינים הבדלים קלים בצורת הלמיד והה"א || קטע 7 א: 3 שרידי התיבה הראשונה נראים בתצלום 43.523 || 2 לבקש מלכותם השו"ש הושע ג 4-5, סו"ס קוראים [] ב' מנותם; ברית לשלום התיבה השנייה חסרה במקור המקראי (הושע ב 20) אך היא נמצאת בתרגום יונתן (ק'ם... דיהון ש'לם); השו"ש איוב ה 23 ויחזקאל לד 25 || 3 הש' מים סו"ס קוראים [הש]מם; אואביהם = אויביהם, ראו קימרון Grammar עמ' 126, 216; לעשיית אדום ומואב כדומן השו"ש תהלים פג 7-11 וישעיהו כה 10; שחקם מבחינת המרווח עדיף וישחקם ||

עותק ג קטע 1 א (+ עותק ב קטע 2 א)

שוליים עליונים

- 1 בינה לחזק לב נדכה ולנצה לרוח כה לנחם דלים בעת צרתמה וידי נופלי
- 2 לקומם לעשות כלי דעת לתת לחכמים דעה וישרים יסיפו לקח להתבונן
- 3 בעלילותיכה אשר עשיתָה בשני קדם שני דור ודור, שכל עולם אשר
- 4 שמתָה לפני ותנצור תורתכה לפני ובריתכה אמנתה לי ותחזק על לב
- 5 [עבדךָ] ללכת בדרכיכה, לבי פקדתה וכליותי שננתה בל ישכחו חוקיכה
- 6 [על לבי פתח] תה תורתכה וכליותי פתחתה ותחזק *עלי לרדוף אחרי דרכיכה
- 7 [לעשות רצון] נכה ותשם פי כחרב חדה ולשוני פתחתה לדברי קודש () ותשמ
- 8 [להמה דלתי] מוסר בל יהגו בפעולות אדם בשחת שפתיו, רגלי חזקתָה
- 9 [ללכת בדרכי] ובידכה החזקתה בימיני ותשלחני בוע [ת אמת הצותני]
- 10 [לב אשמה] ערתה ממני ותשמ לב טהור תחתיו, יצר רע געו [תה מצליחת]

11

שוליים תחתונים

1 בינה אולי יש להקדים [להודיע לתועי רוח] על פי ישעיהו כט 24; ולנצה יולחזק; לרוח כה = לרוח כהה; השוו ישעיהו סא 3 ויחזקאל כא 12; סו"ס קוראים לריח בה; על משקל השם הזה וצורותיו ראו קימרון Grammar עמ' 309 || 2 כלי דעת השוו משלי כ 15 וכלי יקר שפתי דעת || 3 שכל עולם סו"ס מפנים אל סרך היחד ב 3 שכל חיים ... דעת עולמים || 4 אמנתה ייצבת, קיימת; סו"ס מפנים אל תהלים פט 29; לב סו"ס קוראים לבין || 6 [על לבבי פתח] תה על פי ירמיהו לא 33; *עלי קיסטר מציע לתקן רגלי, עיינו שו' 8; אריאל ויודיצקי מפנים אל שו' 4-5 || 7 ולשוני פתחתה השוו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 63 ג שו' 1, להלן עמ' 329, מגילת ההודיות יג 28-29 ושירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטע 45 שו' 5, להלן עמ' 339 || 7-8 ותשמ [להמה דלתי] מוסר הושלם על פי 4Q412 קטע 1 שו' 5 שים מוסר על שפתיכה ולשוניכה דלתי ב[רזל], מדובר במחסום לפה וללשון הנזכרים במשפט הקודם; קיסטר משלים בהיסוס ותשמ [עליהמה שבט] מוסר על פי ספר בן סירא בתרגום היווני כג 2, אולם בבן סירא מדובר בלב וביצר ואילו כאן מדובר בפה ובלשון, ראו מאמרו של קיסטר הנזכר בעמ' 36 לעיל, עמ' 271-279 || 8 [מוסר] = ומוסר, צורת יחיד של מוסרות, השוו איוב יב 18; יהגו ידברו; בשחת = בַּשְׁחַת או בַּשְׁחַת או בַּשְׁחַת || 9 בוע [ת] על פי תצלום 41.857; סו"ס קוראים ביש [ת], ההשלמה נסמכת על ביטויים דומים במגילות כגון ויהונכה בדעת עולמים סרך היחד ב 3, דעת אמת שם ט 17 || 10 [לב אשמה] השוו סרך היחד א 6 לב אשמה ועיני זנות; [ערתה ממני] יְהַסְרָתָּ מִמֶּנִּי || 11 השורה הזאת חלקה אבל קטועה בתחילתה ובסופה. נראה שלא נכתב בה דבר שכן הטקסט שבין הטורים כמעט רצוף (לפי עותק ב) ||

עותק ג קטע 1 ב (+ עותק ב קטע 2 א)*

שוליים עליונים

- 1 [ומחשבת קוד] ש שמתה בלבבי, זנות עינים הסירותה ממני ותבט ע[יני אל]
- 2 [דרכיכה, עו]רף קשה שלחתה ממני ותשם ענוה, זעף אף הסירותה [ממני]
- 3 [ותשם לי רוח אר]וך אפים, גבה לב ורום עינים התמזתה ממני [ותתן צנוד]
- 4 [לי. רוח שקר אבדת] ממני ולב אמונה נתתה לי, יצ[ר]

עותק ב קטע 2 ב

- 1 ישו[עה]
- 2 תמ]
- 3 צרה]
- 4 פעולות און]
- 5 באויבי רא[תה עיני

* המשך ישיר של טור א, עיינו בהערה לסוף טור א; נראה שנוסח שני העותקים היה דומה. רק אחרי זנות עינים, שוי 1, יש בעיה משום שבעותק ב יש מקום לעוד שתי תיבות, כגון [ושירות לב] || 1 [ומחשבת קוד] ש הושלם על פי סרך היחד ד 4-5 ומחשבת קודש ביצר סמוך; ע[יני] קריאה חדשה; עיינו בתצלום 41.412 והשוו סרך היחד יא 3, 6 || 2 ותשם על פי תצלום 41.412; סויס קוראים ותשמו שלא כדקדוק || 3 [אר]וך אפים 'אורך אפיים, מתינות; גבה לב, גאוה; התמזתה סויס קוראים התנוטה || 4 אבדת = אבדת יכילית; ממני כמו בשורות 1-3; ולב אמונה השוו דברים לב 4 אל אמונה; סויס קוראים ולב [נדכה] ||

עותק ד קטע 2 א (+ עותק א קטע 4 + עותק ב קטע 5)

שוליים עליונים

- 1] ותצילני [מְעַדַת דורשי מר[מה] כי הרב פתחו רשעים]
- 2 [הדרו קשתם להפילני רשת] טמנו לי ללכודני וירדפו נפ[שי]
- 3] תבוא הר[ב]ם בלבם וקשתותיהם תשברנה ו[ברשת אשר טמנו]
- 4 [תלכדו רגלם על כול ז] אֵת אברך שמך בחיי אשר הצלתני מ'מַגִּיש גוי[ם] ותמלטני]
- 5 [מיד קהלֹת לֹא] וְאִמִּים וחסדיך לי צנה סביב ותשמור נפשי בגוים ובגו[רי] בתוך]
- 6 [עם גבר לֹא] והבישותה אוהבי ביא, חוקיכה לוא שכחתי בצרת נפשי כי לֹא]
- 7 [עצבתני ולו] אֵל הסתרתי פניך מן תחנוני וכול יגוני ראיתה ועונותי [זכרתה]
- 8 [כיא מלפני] יְעַטֵף רוּחִי בְצַר לִי שְׁמַעְתָּהּ קוֹלִי, באשפתי־הִסְתֵּת [רתני ובצל ידך]
- 9 [החבאתני] נִי וְתִשְׁמַנֵּי לַחֵץ בְּרוּר, בסתר כפכ הסתרתי־י.
- 10 [מחשי] הצלתני פן אטבע בו ומשבולת גוים פן תשוטפני ומ[מזולת ימיים פן]
- 11 [תבלעני במע] מְקִיָּה ¹ וּמִשְׁאוֹל הַעֲלִי־נִפְשִׁי, היים נתתה [לי]
- 12 [עדת אנשי] מוֹפֵת הוֹשֵׁ [בתה] לִפְנֵי וּבִילְדֵי צֶדֶק נַחֲמַנְתִּי וְעַל קוֹ מִשְׁפָּט שִׁמַּחַת
- 13 [נפשי ובמשקל] צדקה חיית את רוּחִי אברך בכ[ול] מאדני את אדוני
- 14 [אודני] בְּכֹל לִבִּי בְּשִׁבְרִי אֹתְךָ אֲדוּנִי זַכְרֵתִי וְנִסְמַךְ לִבִּי לִישְׁעֶךָ שְׁבַרְתִּי
- 15 [תמי] ד את חסדך זכרתי ויעלוך לבבי בכה תרום קרני צמאה
- 16 [נפשי לכה] דְּבָקָה נִפְשִׁי אֶחָרִיךְ, בעלילותיך אשיח זכרתיך עַל יְצוּעֵי בַּאֲשֵׁמֶרֶת

שוליים תחתונים

1 דורשי מר[מה] קריאה חדשה על פי מגילת ההודיות י 34-36 || 2-1 ההשלמה על פי תהלים לו 14 || 3-4 ההשלמה על פי תהלים ט 16 || 4 מַגִּיש על פי תצלום 40.617; שם פעולה מן רגיש לשון אספה כבתהלים ב 1, והשוו תהלים נה 15, סד 3; סויס קוראים מְקֹשֶׁשׁ וּמִשְׁפָּט לְקוֹרָא גַם מְרֹשֶׁשׁ עַל פִּי שְׁמוֹאֵל ב כב 44 || 5 חסדיך לי צנה אריאל ויודיצקי מפנים לתהלים צא 4 בנוסח 11Q11; סביב מעין פירוש למילה וְסִתְּרָה שם, עיינו בתרגומים הקדומים || 6-5 ובגורי [בתוך עם גבר] על פי מגילת ההודיות יג 7 || 7 ועונותי [י] על פי תצלום 41.421 = יְעוֹנוֹתִי, השוו תהלים קלב 1 וקימרון, ענות || 8 [מלפני] סויס קוראים [מלפני] || 10 גוים העור מעוות ושחוק, בתהלים סט 16-17 כתוב הצילני מטיט ואל אטבעה ... אל תשפטני שבלת מים || 11 תבלעני על פי תהלים סט 16 ואל תבלעני מצולה; סויס קוראים [ושח]תי; האותיות נראות בתצלום 41.457; העלית סויס קוראים העלות || 12 הוש[בתה] הקטר מתאים לכתיב הוש[בת] || 14 בכול לבי המילים האלה והאותיות שתחתיהן שרדו על קטע קטנטן שצורף לכאן; הקטע מעוות והכתב שחוק והקריאה מסופקת; סויס קוראים בגיל; בְּשִׁבְרִי סויס קוראים [ט]ובתי ומפנים אל יונה ב 8 התומך בקריאה המוצעת כאן; שברתי = שברתי יקויתי || 15-16 צמאה [נפשי לכה] על פי תהלים סג 2 || 16 דְּבָקָה נִפְשִׁי אֶחָרִיךְ על פי תהלים סג 9; זכרתיך על יְצוּעֵי בַּאֲשֵׁמֶרֶת השוו תהלים סג 7 אם זכרתיך על יצועי באשמרות אהגה בך ||

	עוֹתֵק ד קטע 2 ב
[להתיר]	13 ואַעֲמֹדָה]
[להקיים]	14 מוֹטוֹתֵיהֶם וּלְפִתוּחַ חוֹרֵצַי [וּבְרִיתֵיהֶם]
וּבְשִׁמְכֵהָ	15 עַל נַפְשָׁם לְעוֹבְדֵךְ וְאֲבִי־
[16 הַקִּימוֹתַי עֲלֵיהֶם לְ
	שוליים תחתונים

	עוֹתֵק ה קטע 3 + 5*
[וְאֶחָזְקָה עַל נַפְשִׁי מִ] []	1 וְאֶחָזְקָה עַל נַפְשִׁי מִ] []
[בְּשִׁבְעָה הַגִּשְׁתִּי] [יָם וְאֶחָזְקָה]	2 נְדִיבִיכָה וּבְבַחֲרִיכָה לֹא הִתְעַבְרִתִּי [וְאֶחָזְקָה]
[3 גְּדִבָּה וְצוֹאֲרֵי הַבִּיאוֹתַי בְּעוֹלְךָ וּמֹסְרִי [וְתִיכָה שְׁמֹתַי] עֲלֵי וְאֵתָה שְׁכֵמִי []
	שוליים תחתונים

	עוֹתֵק ה קטע 4 א
[לְמֹדְתַנִּי]	1]
גַּם תִּרְוֶה אֲשֶׁר	2]

קטע 2 ב: 14 חוֹרֵצַי [וּבְרִיתֵיהֶם] על פי ישעיהו נח 6 (במגילת ישעיהו חרצבות); התנועה בהברה הראשונה השתנתה בהשפעת הרייש || 15 לְעוֹבְדֵךְ על פי תצלום 42.862; וְאֲבִי־ [סוּיִס קוֹרָאִים יֶאֱבֹתִי, מִלָּה יַחֲדָאִית בְּמִקְרָא שְׂאִינָה מִתְאִימָה לְכַאן || 16 הַקִּימוֹתַי סוּיִס קוֹרָאִים [הַקִּימוֹתַי] ||

קטע 3+5: * הקטעים שולבו כאן על פי העניין ועל פי הצורה; בשניהם שרדו כנראה השוליים התחתונים || 1 וְאֶחָזְקָה סוּיִס קוֹרָאִים וְאֶחָזְקָה, הַשּׁוֹ עוֹתֵק ג קטע 1 א שוֹי 4, 6, לעיל עמ' 40 ומגילת ההודיות ז 24; הַגִּשְׁתִּי [יָם] הַשּׁוֹ עוֹתֵק א קטע 1 א שוֹי 11, לעיל עמ' 37 || 2 בְּמֹסְרִי קְרִיאָה חֲדָשָׁה עַל פִּי תַצְלוּם 41.427, הַשּׁוֹ עוֹתֵק ג קטע 1 א שוֹי 8, לעיל עמ' 40; חֲשֵׁק = חֲשֵׁק; וְאֶחָזְקָה עַל פִּי תַצְלוּם 41.427, וְלֹא וְאֶחָזְקָה הַמִּקְרָאִית, הַצּוּרָה שְׂכָאן נוֹצְרָה בְּהִיקֵשׁ לְצוּרַת הַזִּירוּז; סוּיִס קוֹרָאִים וְאֶחָזְקָה אֲרִיאֵל וְיוֹדִיצְקֵי מְצִיעִים לְקוֹרָא וְאֶחָזְקָה || 3 גְּדִבָּה קְרִיאָה חֲדָשָׁה, הַשּׁוֹ מְגִילַת הַהוֹדִיּוֹת ו 37, ז 23 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ה קטע 4 ב (+ עותק ד קטע 4)*

- 1] [במהותלות] []
- 2] [ולדבו] ק' בנפשך צייתני יצר סמוך] נתתה לי]הצלחת
- 3] [יצר רע לה] י' ממני ורוב רח] מיך עלי, להודיע ל]אנוש *אורה
- 4] [חי]ם] ו'] [בא] ה] בת חסד ובמשפט צדק ולהצניע ללכת
- 5] [בדרכי אל] [ותעבר ממני את ר] ה] המחותה ורוח ישועות הלבשתני, על כול
- 6] [אלה אבר]ך] [] כי את כבוד ונפלאותך אשר הצלם] []

עותק ה קטע 6

- 1] [כתוב א]] [] [ק'ה זין א] יש לרעהו
- 2] [עליון ובשם קודשו חסו תור]ך
- 3] [צדק]תך לוא כסיתי בת]ך לבי

עותק ה קטע 10

- 1] [רה]] []
- 2] [משענותם אשר
- 3] [רתי אמונתכה

קטע 4 ב: * הטקסט מורכב משני עותקים ובשניהם קטע 4 הוא מקבץ קטעים שרובם מנותקים זה מזה. הקטעים מוקמו על פי החפיפה שבין העותקים ועל פי העניין. שיעור הטקסט החסר בעייתי || 3 [לה] י' או [לה] י'; לא בטוח שהאות שלפני ההשלמה והאותיות שאחריה הן ממילה אחת שכן בעותק ד הן כתובות על קטעים נפרדים; *אורה מתוקן מן רוח כאחת האפשרויות שמציעים סויס בפירושם; בטקסט הם קוראים א' רוח; עותק ד אורה || 5 בדרכי עותק ד [בנ]ל דל; ו]תעבר] 'הסרת', השוו שמואל א טז 23, זכריה יג 2 ויונה ג 6 ולעיל שוי 3; ה'מחותה האותיות הראשונות נראות בתצלום 42.938; ויינפלד וסילי קראו מ'חיתה אך ציינו בהערת קריאה (עמ' 322) שאפשר לקרוא וייו; הצורה מחותה גזורה מן חויית והיא אחת לצורה משושה השכיחה במגילות || 6 ה'צלם] [] השוו שוי 2 ||

קטע 6: 1 כתוב השוו תהלים מ 8 || 2 ובשם קודשו חסו עיינו במקבילות שהביאו סויס; תור]תך] קריאה חדשה, השוו תהלים מ 9 || 3 [צדק]תך לוא כסיתי בת]ך לבי] על פי תהלים מ 11 צדקתך לא כסיתי בתוך לבי; שרידי התייו נראים בתצלום 41.427; סויס קוראים י' לוא כסתי בל] [] ||

דברי הודות על חסדי האל (4Q499+4Q369)

החיבור שרד בשני כתבי יד. אחד מימי בית הורדוס ואחד מסוף ימי בית חשמונאי. בטקסט ששרד המחבר פונה אל האל (בנוכח) ומזכיר את חסדיו. אפשר לזהות בחיבור כמה נושאים: א. תולדות בני האדם, ב. בחירת האל בעם ישראל, ג. שלטון עם ישראל בעולם. על פי סדר הזמנים יש למספר מחדש את הקטעים. המספור המוצע מובא בסוגריים אחרי המספור המקובל. החיבור נפתח כנראה בתולדות אבות העולם שלא הכירו עדיין בבורא העולם, מאדם ועד אנוש (השוו בראשית ד 26). לאחר מכן מובאת רשימת האבות שהכירו בשלטון הבורא, מקינן עד שם, ואחריה דברי הודות לאל שבחר בעם ישראל והשליטו על העולם.

הרולד אטריגי וג'ון סטרגנל ההדירו את 4Q369 בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 353-362 וכינוהו "תפילת אנוש". יעקב כדורי (קוגל) עמד על טיבו של הקטע הגדול, השלימו ופירשו מחדש בדעת ובתבונה; J. Kugel, "4Q369 'Prayer' of Enosh' and Ancient Biblical Interpretation", *DSD* 5 (1998), pp. 119-148 כדורי, מבואות ב, עמ' 391-393.

מוריס באייה ההדיר את קטעי הפפירוס הזעירים ששרדו מן 4Q499 בסדרת התגליות כרך ז, עמ' 74-77. אייברט טיכלאר עמד על החפיפה של שניים מקטעי הפפירוס עם קטע 1 ב (עיינו בהערות לקטע), E. Tigchelaar, "4Q499 48+47 (Par 4Q369 1 II): A Forgotten Identification", *RQ* 18 (1997), pp. 304-306.

קטע 1 א (= 2 א)

] ה' ולכול	1
] בריית] שלומכה	2
] והמה לוא] ה'בינו] בם עד] אשר יאשמו	3
] שני כול ממשלם בקציהם	4
] ק'ן פלאכה כי מאז חקקתה למו	5
] מ'שפטו עד ק'ן משפט נחרצה	6
] לה'בין בכול תעודות עד	7
	8
] וק'בין דור רביעי מהללאל] נו ומהלל אל דור חמישי	9
] ירד בנו וירד דור ששי הנך] בנו וחנוך דור שביעי	10
] מתושלח בנו ומתושלח דור שמיני למך בנו ולמך דור	11
] תשיעי נוח בנו ונוח דור עשירי	12
] ובצבוד אשר קדש את	13

2 ס"א הוסיפו קטע זעיר בתחילת השורה] ל רזי] אך השיבוץ והקריאה מפוקפקים; שלומכה השיין נראית בתצלום 41.518 ||

3] לוא ה'בינו] קריאה חדשה || 5] ק'ן על פי דניאל יב 6 || 9] בנו הנויין נראית בתצלום 41.518 ||

10 וחנוך ס"א קוראים הנך ||

קטע 1 ב (= 2 ב + 4Q499 קטעים 47+48)*

שוליים עליונים

- 1 שמכה פלגתה נחלתו לשכן שמכה שמה [לעולם]
- 2 היאה צבי תבל ארצכה ועליה שע[שועיכה ותשם]
- 3 עינכה עליאה וכבודכה יראה שם ל[עולם להיות]
- 4 לזרעו לדורותם אחזת עולמים וכו[ל מצוותיכה]
- 5 ומשפטיכה הטובים בררתה לו למ[ען אשר יאור]
- 6 באור עולמים ותשימהו לכה בן בכו[ר ואת זרעו]
- 7 כְּמוֹהוּ לְשֵׁר וּמוֹשֵׁל בְּכֹל תְּבֵל אֶרֶץ־הָ [ונתתה לו]
- 8 עֵדֶן עֹבֵב שָׁמַיִם וּכְבוֹד שְׁחָקִים סִמְכַתְּ [הייתה]
- 9 [לעזר לו] ומלאך שלומכה בעדתו והו[פחתו דעת]
- 10 [ונתתה לו] חוקים צדיקים, כאב לב[נו תיפוצו]
- 11 [ותעד בו] בְּאֵהֲבַתִּי תִדְבֵק נַפְשִׁי לַעֲ[ולם]
- 12 [] תָּהִי כִּי בְּסֵךְ כְּבוֹדְךָ [ה] הִי []
- 13 [] דְּשַׁנְתִּי תְּבִיאֲתָכֶה []

* על החפיפה שבין כתבי היד ראו טיכלאר, שם || 1 שמכה על פי תצלום 41.518 || 3 ל[עולם] השוו פשר על אחרית הימים א, 4Q174 טור [ג] שוי 5, להלן עמי 289 || 6 ותשימהו לכה בן בכו[ר] ראו כדורי, מבואות ב, עמי 393-394 || 7 כְּמוֹהוּ ראו תצלום 41.518; ארצ־הָ הצדדי מתוקנת || 8 עֵדֶן עֹבֵב שָׁמַיִם ס"א קוראים ע[טרת] שמים; הבייית נראית בתצלום 41.518, השוו בראשית כז 37 ודגן ותירוש סמכתי || 10-11 סוף שורה 10 ותחילת שורה 11 הושלמו על פי הצעתו של קיסטר המניח שהמילים באהבתי תדבק נפשכה הן ציטוט דבריו של האל, וראו קוגל, עמי 121 הערה 9 || 11-13 דיבור ישיר, השוו חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 81 שוי 6, להלן עמי 166 || 13 [דשנתי תביאתכה] על פי ישעיהו ל 23 ושורה 8, הקריאה דשנתי מבוססת על רעיונו של קיסטר הנ"ל ||

קטע 2 (3)

שוליים עליונים

- 1 [] בַּמְשֹׁמֵר מִלֹּאךְ אֲבוֹת שְׁמִי [וְרָם]
- 2 [] וְרִתְכָה *וְחִלְחַם בְּכוֹל אוֹ [יְצִי]
- 3 [] עָשָׂה לָּהּ לֶכֶה בַּם שְׁלוֹמִים לִי []
- 4 [] וְשִׁפְטִיכָה בַּם הַפְּלִי []
- 5 [] לִי [] וְלִי יִמְעָשִׂיכֶּהָ []

קטע 3 (= 1)

- 1 [] לְמִי []
- 2 [] וְלֹא יָדָעוּ כִּי מִמְכָּה כֹּל הוּיָהּ וְנָהָה [יְהִי יְרָ דְבַר]
- 3 [] לֹא נָצַדְרָה מִמְכָּה וּמִיִּדְכָה כֹּל מִמְשַׁלֵּת לִי []
- 4 [] וְשִׁנִּי [] כֹּל מִמְשַׁלֹּתֶם בְּקִצִּיהֶם כִּי [] לִי []
- 5 [] כִּי בְּכוֹלִי []

קטע 4

- 1 [] קִצִּי מִמְשַׁלֹּתֶם []
- 2 [] פִּי לִי בְּחִי [רִי אֵל]
- 3 [] בְּתוֹלְדִי []
- 4 [] לְמִשְׁפַּחְתִּי לְמִטְ []
- 5 [] מוֹעֲדִי []

קטע 5

- 1 [] °° []
- 2 [] דָּע מִבְּלַעַד כֹּה ° []
- 3 [] לִי []

קטע 2: 1 בַּמְשֹׁמֵר אוֹ וְשִׁמְרָה כְּסִיָּא; אֲבוֹת = שלושת האבות; שְׁמִי [וְרָם] קריאה חדשה, השווה בראשית מח 16, שמות כג 20-23 ותהלים צא 11 || 2 *וְחִלְחַם סימן לא ברור מעל החייית הראשונה; גרסו והלחם או ותלחם; אוֹ [יְצִי] או אֵל [צוֹת] כקריאת סִיָּא || 3 שְׁלוֹמִים = שלומים, להשלמה ולמבנה התחבירי השווה שופטים יא 36 עשה לך ה' נקמות מאיביך || 4 וְשִׁפְטִיכָה ישפטיך; הַפְּלִי [] קריאה חדשה, השווה דברים כח 59 || קטע 3: 2 הוּיָהּ וְנָהָה [יְהִי] קריאה חדשה || 3 וְרִתְכָה קריאה חדשה, יסתרִי || 4 מִמְשַׁלֹּתֶם סִיָּא קוראים ממשלותך שלא כדקדוק || 5 בְּכוֹלִי קריאה חדשה ||

דברי המאורות (4Q504)

שלושה כתבי יד של החיבור נמצאו בקומראן (4Q504-4Q506). עותק 4Q504 כתוב בכתב חשמונאי, עותק 4Q505 כתוב בכתב חשמונאי מאוחר ועותק 4Q505 כתוב בכתב הרודיאני מאוחר.

מכתב היד השלם יותר, עותק א (4Q504), שרדו שבעה טורי מגילה וקרוב לחמישים קטעים: שישה מהם גדולים למדי. כל טור הכיל בערך 22 שורות, אך ברוב טורי המגילה (ובקטעים הגדולים) חסרות מקצת השורות התחתונות ואף מעט מן השורות העליונות. אין במגילה קווי שורות ושוליים ובכמה מקרים פלש הסופר לתחום הטור התוכף, עיינו בתצלום קטע 5 א-ב. האותיות נו"ן וכו"ף פשוטות לפעמים גם שלא בסוף תיבה והמ"ם סתומה לפעמים באמצע תיבה. שאר כתבי היד קטועים מאוד. בכמה מן הקטעים הטקסט חופף ומשלים את זה שבכתב היד השלם יותר. על פי סידור הקטעים ושיחזור הטורים שהציעו שטגמן, פואש וחזון (ראו להלן) סומנו כאן מספרי הטורים המשוחזרים בסוגריים מרובעים. מספרי הטורים של שבעת טורי המגילה הובאו באותיות א-ז. מספרי הקטעים שקבע המהדיר הראשון לא שונו.

על אחורי קטע 8 של עותק א נכתבה הכותרת דברי המאורות בכתב יד שונה מכתב היד של הסופר, עיינו בהערת הכוכבית שבעמוד הבא.

החיבור כולל תפילות לכל אחד מימי השבוע כסדרם. התפילה לכל אחד מימי השבוע פותחת בכותרת, ממשיכה בהזכרת חסדי האל לעמו כסדרם מבריאת העולם ועד הגאולה שלאחר החורבן לעומת עוונות העם. היא ממשיכה בבקשה לסליחה ולישועה וחותמת בברכה. ביום השלישי היו אולי שתי תפילות שכן בקטע 5 ב שוי 3 שרדה נוסחת פתיחה. אם כן אולי נקשרו בביטוי כי טוב הנכפל ביום השלישי בסיפור הבריאה. התפילה ליום השבת שונה וכולה הודיה ושבח לאל. השם שניתן לחיבור מבוסס על הכותרת הכתובה על אחורי קטע 8 (עיינו בהערה בעמוד הבא).

מן התוכן לא ברור מדוע נקראה המגילה בשם זה. אולי משום שהתפילה הזאת נאמרה בבוקר ובערב. מוריס באייה ההדיר את כתב היד בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 137-175. אסתר חזון ההדירה מחדש את החיבור. היא קבעה את הסדר הנכון של הקטעים, ושיחזרה את טורי המגילה (על פי הרטמוט שטגמן ואמיל פואש – סך הכול 21 טורים). היא אף שיפרה את ההשלמות וביארה את הטקסט באר היטב; אסתר גליקלר חזון, תעודה ליטורגית מקומראן והשלכותיה: "דברי המאורות", חיבור לשם קבלת התואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית, ירושלים תשנ"ב.

עותק א = 4Q504, עותק ב = 4Q505, עותק ג = 4Q506.

עותק א קטע 8 [א]*

תפילה ביום ראשון

- 1 [תפילה ביום הראשון זכור אדוני כִּי אֵל מְעַפָּה]
- 2 [יצרתנו ומאדמה חל]קתנו ואתה חִי עוֹלָם [מִצִּי]
- 3 [אתה עשית]ה נפלאות מקדם ונוראות [מִשְׁנֵי]
- 4 [עוֹלָם אֵת אֲדָם] כִּינֵנו יִצְרָתָה בְּדָמוֹת כְּבוֹד [כָּה]
- 5 [שִׁמְתָה רוּחַ קוֹדֶשׁ] פָּחַתָּה בְּאִפּוֹ וּבִינָה וּדְעָתָה
- 6 [הוֹצַגְתָּנוּ מִצִּי] גְּ] עֵדֶן אֲשֶׁר נִטְעַתָּה הַמְּשַׁלֵּת [ו]
- 7 [לְאֲכֹל] אֵת פְּרִי וְלִתְהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ כְּבוֹד יְהוָה וְאֵל
- 8 [אֵת דְּבָרָה לְ] אֵל שֶׁמֶר וְתִקֵּם עָלֵינוּ לְבַלְתִּי סָ [ו]
- 9 [מִמִּצְוֹתֶיךָ כִּי] אֵל בְּשָׂר הוּאָה וְלַעֲפֹר הִיא []
- 10 [] תוֹ וְאֵתָה יִדְעָתָה • []
- 11 [] לְדוֹרוֹת עוֹלָם []
- 12 [] וְאֵתָה] אֵל חִי וְיִדְהָ
- 13 [פְּתוּחָה לְהַשְׁבִּיעוֹ לְמַעַן לְ] לֹא יִלָּךְ [הָאֲדָם בְּדֶרֶךְ
- 14 [רְשָׁעָה] לְמַלְאָכֵי הָאֲרֶזִים] מִסָּ וְלִשְׁפוֹךְ

* מאחורי הקטע הזה נמצאה כותרת דברי המאורות כתובה לאורך המגילה. ברור שכאן תחילת המגילה ומיספור הקטעים של באייה שגוי. על סוף המגילה עיינו בהערה לגוף המגילה טור ח שנכתב על אחורי המגילה. הטורים המשוחזרים מצוינים כאן בסוגריים מרובעים על פי הכרעותיה של אסתר חזון || 1 מעפָּה [חל] קריאה חדשה || 2 [חל]קתנו קריאה חדשה = 'בראתנו'; על חל"ק = 'ברא' ראו מי קיסטר, "לפירושו של ספר בן-סירא", תרביץ נט (תש"ן), עמ' 334-335; אריאל ויודיצקי מציעים להשלים [יצ]קתנו ומפנים אל איוב לח 38 || 4 בדמות כבוד [כה] על פי בראשית א 26, ה 1 ושירי עולת השבת, שיר שלושה עשר שוי 16, להלן עמ' 379 ודמות רוח כבוד || 5 הושלם על פי 4Q446 קטע 3 שוי 2 || 5-6 ובינה ודעת [הוצגתו] השוו בן סירא יז 6-7 (בתרגומים) || 6-7 המשלֵת [לְאֲכֹל] השוו 4Q422 [א] 9 המשילו לאכול פרי עץ וקהלת ה 18 והשליטו לאכל ממנו || 7 ולתהלך = ולהתהלך; והוא קריאה חדשה || 8 [את דברכה ל] אֵל שֶׁמֶר כהצעת אריאל ויודיצקי; ותקֵם עליו 'ציוית אותו', השוו 4Q422 קטע 1 טור [א] שוי 11 || 11 עוֹלָם או עוֹלָמִים] || 12-13 השוו תהלים קמה 16 || 13 בדרך או בדרכי כבאייה ||

עותק א קטע 6 [ג]

- 1] [דָם וְכֹ] [
- 2] [תּוֹפְרֵי מַחְשַׁבְתָּ אֲשֶׁר] [מָה
- 3] [הֵן לְהַתְּבוֹנֵן בְּכֹל חוֹקֵי] [יָפֶה
- 4] [וְאַחֲרָיוֹת] [אֲשֶׁר תְּבוֹאִינָה לְהַתְּבוֹנֵן] [בְּדַרְכֵיכֶם בְּכֹל דָּוָר]
- 5] [וְדָוָר וְלֹהֲגֹתָ בְּעַלְלוֹתֶיךָ תִּמְיֵד]
- 6] [זְכוֹר נָא כִּיָּא עִמָּךָ כּוֹלְנוּ וְתִשְׁאַנּוּ כְּעֵל כְּ] [גַּפִּי
- 7] [נִשְׂרִים וְתִבְיָאנוּ אֵלֶיךָ וְנִשְׁרַע יַעִיר קִנּוּ] [וְעַל גְּוֹלְיָי]
- 8] [יִרְחַפ יִפְרוֹשׁ כִּנְפָיו וַיִּקַּח וַיִּשְׁאַהוּ *עַל] [אַבְרָתּוֹ גִּצְרָתָנּוּ וְאַנְוּ]
- 9] [שְׂכָנּוּ בְּדָד וּבְגוּיִם לֹא נִתְחַשַׁב וְאַ] [תָּה
- 10] [כִּיָּא אַתָּה בְּקִרְבְּנוּ בְּעִמּוּד אִשׁ וְעֵנָן בְּ] [יִזְמֵם וּבְלִילָה וְשִׁם]
- 11] [קֹדֶשְׁכָּה הוֹלֵךְ לִפְנֵינוּ וּכְבוֹדְךָ בְּתוֹכָנוּ]
- 12] [לֹא הִשְׁיִבֹתָהּ] [פְּנֵי מוֹשֶׁה עִבְ] [דְּכָה
- 13] [כִּיָּא אַתָּה הוּא] [וְרַחֲמוֹם אַרְוֶךְ]
- 14] [אַפְיִים וְרַב חֶסֶד וְאַמְתָּ] [נִקְה *וּלֹא תִנְקֶ] [הּ]
- 15] [וְתִיִּסְרֵנוּ] [כִּיִּסַר אִישׁ] [אַתָּ בְּנוּ]
- 16] [וְתִלְמַדְנוּ חוֹקִים קִדְוִי] [שִׁים וְטְהוֹרִי] [ם]
- 17] [מִשְׁפָּטִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂם ה'] [אָדָם וְחֵי'כֶם בִּי]
- 18] [הַש'] [כּוֹעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּ] [עַתָּה]
- 19] [יָם בְּפִנְיָה] [הוּא] [יָם]
- 20] [בְּרוּךְ אֲדוֹנֵי] [עוֹשֶׂה]
- 21] [גְּפִלְאוֹת לְאַיִן] [חֶקֶר, גְּדוּלוֹתָ] [עַד אֵיךְ מִסְפָּר]
- 22] [רוּחַ כּוֹל'הִי]

4 תְּבוֹאִינָה על פי ברית דמשק פרק א שוי 23; ולא תבואתה כקריאת באייה ואחרים || 5 וְדָוָר וְלֹהֲגֹתָ קריאה חדשה, השוו תהלים עז 13 || 6 כְּעֵל כְּ] [גַּפִּי] קריאה חדשה; באייה קורא פִּלְאִי] [ם, אבל האות השלישית אינה אל"ף ואין מקום להשלים אות בין שתי האותיות האחרונות || 8 וַיִּקַּח במקום יִקְחָהוּ דברים לב 11; *עַל מתוקן מן אל; [גִּצְרָתָנּוּ] נשוא של וכנשר שבשורה 7, כהצעת אריאל ויודיצקי || 9 [ש] כְּנוּ = שְׂכָנּוּ || 10-11 השוו במדבר יד 14; להשלמה בְּ] [יִזְמֵם וּבְלִילָה] השוו נחמיה ט 19 || 13 הוּא] [חֶקֶר] קריאה חדשה על פי שמות לד 6; על הזיקה לפסוק הזה ראו חזון, עמי 156; הטקסט הושלם על פי הצעת אריאל ויודיצקי || 14 *וּלֹא תִנְקֶ] [הּ] תוקן ונקה לוא תנקה || 21 חֶקֶר באייה קורא חֶקֶר שלא כדקדוק; לפני החיית נותר קלף חלק, ואם עמדה שם אות היא הייתה מילת יחס; הושלם על פי איוב ט 10 כהצעת אריאל ויודיצקי ||

עותק א קטע 4 [ה] (+ עותק ג קטע 131+132)

- 01 [] וְתִּ
- 02 [] הֵ אֵן
- 03 [] אִשָּׁה
- 04 [] מַעֲשֵׂי יָדָיו הֵ
- 05 [] בְּתַתָּה לְזֶן כִּי
- 1 [] אֲדָם וְיֹלֵד
- 2 [] הַיּוֹן שֶׁר רָצִיתָה לְדוֹרוֹתָ עוֹלָם
- 3 [] אֲרָץ וְעִבּוּדָת כּוֹל הֵ []
- 4 [] בְּטוֹבָה כִּם כִּי אֵאתָה אֵל הַדְּעוֹת [] וְלִמְחַשְׁבֵּת []
- 5 [] לְפָנֶיךָ אֵלָה יִדְעֵנוּ בְּאִשֶׁר חֲנוּאַתָּנוּ רוּחַ קָוָדֶשׁ רַחֲמֵינוּ
- 6 [] וְאֵל תִּזְכּוֹר לָנוּ עוֹנוֹת רְשׁוּנוֹת בְּכוֹל גְּמוּלָם הַרְעוּ וְאַשְׁרָ
- 7 [] קִשּׁוֹ בְּעוֹרַפִּים אֵנָּה פְּדִינוּ וְסִלְחוּ [] לְעוֹנוֹנוּ וְלַחַטָּאוֹתֵינוּ
- 8 [] חֲזָקֶיךָ תּוֹרָה אִשֶׁר צִוִּיתָה בְּיַד מוֹשֶׁה לְמַדְּנוּ
- 9 [] לִי [] אֲשֶׁר [] בְּכוֹלִי
- 10 [] לְהַיּוֹת מִמְּלָכָת כְּזוֹהָנִים וְגוֹי קָדוֹשׁ [] פְּדָה אֶת
- 11 [] עַמְּכָה יִשְׂרָאֵל שֶׁר בְּחָרְתָּ מוֹלָה עוֹרְלֵתָ לְבַבְנוּ
- 12 [] וְלֹא נִקְשָׁה אֶת עוֹרֵנוּ עוֹד חֲזָק לָבְנוּ לְעִשׂוֹת [] חֲזָקֶיךָ
- 13 [] חֲזָק רַגְלֵנוּ לְלַקֵּחַ בְּדוֹרֶיךָ
- 14 [] בְּרָךְ אֲדוֹנֵי אִשֶׁר הוֹדִיעָנוּ אֶת
- 15 [] אֲמֵן אֲמֵן
- תְּפִילָה בְּיוֹם שֵׁנִי
- 16 [] תְּפִילָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת זְכוּר אֲדוֹנֵי שֵׁם קוֹדֶשְׁכָּה
- 17 [] שֶׁהָ לְמַעַנְכָה וְעַל דְּבָרָי
- 18 [] [] []
- 19 [] וְפִשְׁעָי []
- 20 [] אֵלֵי רוּחַ []
- 21 [] וְעֵרַת מוֹדָה []
- 22 [] וְלַחֲזֹק בִּי []

שוליים תחתונים

2-1 מקום האותיות מעותק ג משוער || 3 לו מתחת לתיבה יש סימני דיו ובאייה קורא למו בהתאמה לכינוי שבשורה 4 || 4 [בטובבה כם] השלמה חדשה || 5 חנואתנו רווח קודש] השוו מגילת ההודיות י 36 חנותני ברוח דעה || 6 רשונים עותק ג אבותינו הרישנים || 7 *אנה באייה קורא אתה; האליף משונה, דומה לגימ"ל, אך הנויין ברורה || 10 השוו שמות יט 6 || 11 מולה ציווי מוארך 13 [חזק רגלנו] כהצעת קיסטר על פי ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 6-9, לעיל עמי 40 || 21 מודה = מאוד, השוו שמואל ב יג 21 ויחר לו מאד || 22-21 הקריאה שונה מזו של באייה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 5 א [ט]

תפילה ביום שלישי

- 1] []
- 2] [נפלאו]ת עשיתה
- 3] [לעשות לכה]שם עולם ולראות
- 4] [לספר גב]ורתכה לדורות[עולם]
- 5] [יכה בשמים ובארץ]
- 6] [אדם אשר בראתה]
- 7] [ועים]

שוליים תחתונים

עותק א קטעים 5 ב + 3 א [י] (+ עותק ב קטע 124 + עותק ג קטע 124)*

- [1]] [צוה]
 - [2]] [ל הארץ]
 - [3]] [ה ובעבור]
 - [4]] [ם ותקם לנו]
 - [5]] [ה א • ה כול ברך אדוני]
 - [6]] [אשר נשבעתה לאברהם ולישחק וליעקוב ותבחר]
 - 1 בורעם אחריהם ילהי יות [זרע]
 - 2 קודש עומד לפניך]ה []
 - 3 [ז]כור אדוני כיא שמ]כה הגדול בקרא [עלינו
 - 4 וברוב *ךוחגה גאל]תנו ואנחנו [דחנו
 - 5 כפשעינו ולתור בש]ורדות לבב]נו לעשות
 - 6 הרע בעיניךה יצו]ת] [כנה
 - 7 וכאשר כנפש] []
 - 8 לבנתךה וכן []
- שוליים תחתונים

קטעים 5 ב+3 א: * על שילוב כתבי היד ראו חזון, עמי 178-179 || 2 קודש עותק ב קדוש || 3 [ז]כור עותק ג זכרה || 4 וברוב *ךוחגה כך הציע מרדכי מישור (בעל פה) ופירש כוחגה = כוחכה, השוו תהלים עז 16 גאלת בורוע עמך; באייה קורא ובך נחגה; [ג]דחנו קריאה חדשה על פי תהלים ה 11 ברב פשעים הדיחנו || 5 ולתור יותרנו, והלכנו; על ההשלמה ראו חזון, עמי 193; לעשות יעשינו, בדוחק [ל]לעשות ||

עותק א קטע 3 ב [יא] (+ עותק ג 125+127)

- 1 [] מ[]
- 2 [] ים ברוך האל הנוחנו [באורה מישור]
- 3 [] אמן [אמן]
- 4

תפילה ביום רביעי

- 5 [תפלה בין]ם הרביעי זכור אדוני [ביא]
- 6 [שמנו נקרא] על־יך ותקדש בך בוד[פה]
- 7 [בתוכנו עין] בעין נראית בקרבנו [בענן]
- 8 [ובעמוד א]ש ודברי קודשך שמענו [ו בעבור]
- 9 [תהיה יראת]ך על פנינו לבלתי נח[טא]
- 10 [ואת שם קו]דשך הגדול [הודעתנו מראת]
- 11 [כבודך] בארץ התבו[נו בעבור נשמע]
- 12 [בדברך עמנו] ובעבור נאמין ב[מושה עבדך]
- 13 לעולם ותדרות אתנו ברית בחו[רב]
- 14 על יול החוקים והמשפטים הצ[דיקים]
- 15 והטובים [שהור]ים וקדושים וי[א]
- 16 אשר [צויתך ביד] מושה זכ[מם]
- 17 ככול [פנים אל פנים] דבריה אה[ו ותראה את]
- 18 כבו[דך ביא] ריזיתו וימזא [הן בעיניך]
- 19 [ו כול]ה' בידו לעינינו [עשיתך]

שוליים תחתונים

2 הנוחנו יהמנחה אותנו; באייה קורא הניחנו אבל מתבקש כאן לוואי; ההשלמה על פי תהלים כז 11 || 7-6 ותקדש כבוד[פה בתוכנו] השוו ויקרא כב 32 || 8-7 [עין] ... [א]ש על פי במדבר יד 14; השייך של התיבה [א]ש נראית בתצלום 43.630 || 9-8 בעבור ... נח[טא] על פי שמות כ 17 || 11-10 השוו דברים ה 20 || 12-11 הושלם על פי שמות יט 9 בעקבות הצעת חזון בך ובמושה עבדיכה || 14 הצדיקים על פי דברים ד 8; באייה קורא האלה] אך השרידים מתאימים יותר לשרידי צדיי והכינוי הרומז אינו הולם כאן || 17 אה[ו] ולא אית[ו]; עותק ג עלו[ו] || 18 [ביא] ריזיתו השוו שמות לג 17; וימזא באייה קורא וימצא אבל ההקשר מצריך צורת יחיד || 19 [ו כול] כקריאת אריאל ויודיצקי; [עשיתך] השוו דברים לד 12 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 18* [יב]

- 1] [הנו ל] [יִּוּאֵת]° [
- 2] [ג]תתה להסה לב]ב מבין לדעת [
- 3 [ועינים] לראות ואוזן]ם לשמוע [
- 4] [אחרון ותשל] עיניהמה [
- 5] [פ]א רוח בש]ר המה [
- 6] [מ]זרפ° [

* יש מצרפים את הקטע הזה לקטע 7 שוי 14-19; מצד העניין החיבור מפקפק; בטקסט ששרד כאן מהדהד הכתוב בישעיהו ו 11-9 והכתוב בדברים כט 3 || 1 [הנו ל] [יִּוּאֵת] או [הגולד] יִּוּאֵת || 4 אחרון או לאחרון כבאייה, כיפה עליונה של למייד נראית אולי בתצלום 41.951; ותשל] [כנראה ותשע, משורש שוייע בבניין הפעיל || 5 [פ]א רוח בש]ר המה] קריאה חדשה, השוו למשל מגילת ההודיות ד 37 כי רוח בשו עבדך || 6 מ]זרפ קריאה חדשה ||

עוֹתָק א קטע *7 [יג]

1] [וֹוֹ רֹוֹ אַתִּי ׀
2] [מִעֲשִׂיכָה הַנֶּפֶל לְאִים אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ
3] [לְסִפְרֵי דוֹרוֹת עוֹלָם
4] [מִעֲשֵׂי יָדֶיךָ
5] [רֹוֹ לְכַבֹּדְךָ
6] [כִּיִּיא יָדְכָה] הֲוֵאָה לֹוֹא תִקְוֹר
7] [לְוֵא יִבְּ] קְוֹר מִמְּךָ כוֹל
8] [הֵוֵא הֲוֵאָה
9] [אֲשֶׁר] שִׁמְתָה שִׁימָה
10] [בְּאַרְץ] אֵל תַּעֲזוֹבְנֹו וְאֵל תְּשׁוּבְנֹו
11] [וּבְרַחֲמֶיךָ]
12] [בְּצַ] רֹוֹת קְדַמְנוּ
13] [כֹּא] שֶׁר נִשְׂאָתָה
14] [בְּמַדְד] בְּרֹוֹ אֲשֶׁר הִמְרוּ
15] [וַיִּנְבְּרוּהָ וַיַּעֲזוּבְהָ]
16] [בְּאַרְץ] לְוֵא הָאֲמִינוּ
17] [רֹוֹ רֹוֹ כִּיִּיא
18] [עֵינַים
19] [בְּ] יִרְ
20] [וֹ

* יש מצרפים את הקטע הזה עם קטע 18. מצד העניין החיבור מפוקפק || 1 וֹוֹ רֹוֹ נותרו חלקי אותיות אך אין הקשר המסייע לקריאה || 2 להשלמה השוו תהלים קלט 14 || 6 הֲוֵאָה מכינויי האלוהים, וכן כנראה בשו 8 || 9-10 [אשר] ... [בארץ] על פי תהלים 9 כנוסח הטור השני של ההקספלה, הצורה שימה היא שם פעולה בבניין קל משורש הפועל שלפניה || 10 [אל תעזובנו] על פי העניין; באייה קורא] [ש || 12 [בצ] רֹוֹת שוחזר על פי תהלים 2 ולהלן ה 17 || 12-13 קְדַמְנוּ [רחמיכה] על פי תהלים עט 8, קראו קְדַמְנוּ || 13-14 [כא] שֶׁר נִשְׂאָתָה [לְאֵבֹוֹתֵינוּ] על פי במדבר יד 19 || 15 וַיִּנְבְּרוּהָ התיבה מתוקנת; לא ברור מה נכתב מלכתחילה אך נראה שהתיקון מכוון לקריאה וינסוכה || 17 כִּיִּיא באייה קורא הֵוֵא

עותק א טור א [יד]*:

7] [אמן אמן]

תפילה ביום חמישי

8 [תפילה ביום החמישי זכור אדוני עשיתה עמנו] נפלאות

9] [הוצאתנו ממצרים]

10] [הולכתנו במדבר]

עותק א טור ב [טו]

6] [] °° [] [תיכה]

7 אַנא אַדוֹנִי עֲשֵׂה נָא כְעוֹכֶה כַּגְדוֹל כּוֹחֶכָה אֲשֶׁר גִּשְׁאַתָּה

8 לַאֲבוֹתֵינוּ בַּהַמְרוֹתֶם אֹת פִּיכָה וַתַּתְּאֲנַפּ בָּם לְהַשְׁמִידֵם וַתַּחַס

9 עֲלֵיהֶם בְּאֵהֲבַתְךָ אוֹתָם וּלְמַעַן בְּרִיתְךָ כִּי אֵין כַּפֹּר מוֹשֵׁה

10 בַּעַד חַטָּאתָם וּלְמַעַן דַּעַת אֶת כּוֹחֶךָ הַגְּדוֹל וְאֵת רוֹב חַסְדֵיכָה

11 לְדוֹרוֹת עוֹלָם. יֵשׁוּב נָא אֶפְרָה וְחַמְתְּךָ מֵעַמְךָ יִשְׂרָאֵל ^{על דיל חטאת} וְזָכַרְתָּה

12 אֵת נְפִלְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ לְעַנִּי גוֹיִם כִּי אֵין נֶקֶד שְׁמָךְ עֲלֵינוּ

13 [וְסִלַּח לָנוּ] לְהַשִּׁיבֵנוּ בְּרוּל לֵב וּבְרוּל נֶפֶשׁ וּלְטַעַת תּוֹרַתְךָ בְּלִבְנוּ

14 [לְעֲשׂוֹת חֻקֵיכָה לְבִלְתִּי סוֹ] רַי יָמִין וּשְׂמֹאל כִּי אֵין תְּרַפְּאָנוּ מִשְׁגָּעוֹן יַעֲרִי וְתַמְהוֹן

15 [לְבַב] הֵן בְּעַ [וּזְנוֹתֵינוּ נִמְרְדָנוּ וּבִפְשַׁעֵינוּ קִרְתָּנוּ

16 [הַרְעָה] °° [וְהִזְלַתְנוּ מִחַטּוֹא לְךָ

17] [תֵּן וְלֵהֲבִינֵנוּ לְתַעֲדוֹת

18] [גְּדוֹן] לְוֹת אֶתָּה עֲשִׂיתָם

19] [] °° [וּפְעוּלַתְם

טורים א-ז [יד-כ]: * כאן באים קטעים 1-2 שהשתמרו בהם שבעה טורים רצופים || טור ב: 7 כְעוֹכֶה באייה קורא כְמוֹכָה; כּוֹחֶה החיית מתוקנת מכ"ף סופית || 8 וַתַּחַס כנראה כתיב חסר, במקום וַתַּחֲסוּ || 10 כּוֹחֶךָ החיית אולי מתוקנת; חַסְדֵיכָה באייה קורא חֲסִדְכָה [ה] || 12 לְעַנִּי = לְעִינִי || 13 לְהַשִּׁיבֵנוּ קריאה חדשה, השווה 4Q461 קטע 1 שוי 9-10 || 14 [וְ] רַי יָמִין באייה קורא [ללכת] מִימִין || 15-16 [ה] ... [הַרְעָה] על פי ישעיהו נ 1 || 17 וְלֵהֲבִינֵנוּ לְתַעֲדוֹת להשלמת החסר ולפירוש מקיף עיינו חזון, עמי 243-245; לא ברור אם התיבה השנייה היא מושא או תיאור, לאפשרות הראשונה השווה נחמיה ח 7 ולאפשרות השנייה השווה ישעיהו מ 14 || 18 [גְּדוֹן] לְוֹת השווה איוב ה 9 עשה גדלות || 19 [] °° [] או [] תֵּן וכיו"ב ||

עותק א טור ג [טז]

- 1 אֲבִי־הַ
- 2 אִין [] 000 [ומה?] חשב אַנְוִשׁ, הן
- 3 כּוֹל הַגּוֹיִם פֶּאֲיִן נגדְהָ כְּתָהוּ וְפֶאֶפֶס נחשבו לַפְּנִיכָה.
- 4 רק בשמך גֶּקְרָנוּ ולְכַבּוֹדְהָ ברתנו ובנים
- 5 שְׁמַתְנוּ לְהָ לְעֵינֵי כּוֹל הַגּוֹיִם כִּיא קרתה
- 6 לְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי בְרוּרֵי וְתִסְרָנוּ כִּיסַר אִישׁ אַת
- 7 כְּנוּ *וְתִרְבּוּ אֹתָנוּ בְּשָׁנֵי דוֹרוֹתֵינוּ
- 8 [וְתִבְּאָ עֲלֵינוּ] חוֹלִיִּים רַעִים רְעֵב וְיָמָא וְדַבְּרָ וְהִרְבּוּ
- 9 [לְהַשְׁבִּיבָנוּ לְאֵל] מַת בְּרִיתְכָה כִּיא אֹתָנוּ בַּחֲרַתְהָ לְהָ
- 10 [מִפְּוֹל גּוֹיִי] הָאֲרִיץ עַל כֵּן שִׁפְתְּהָ עֲלֵינוּ אַת חַמְתְּהָ
- 11 [וְאִישׁ קִנְאָ] תְּהָ בְּכוֹל חֲרוֹן אִפְךָ וְתַדְבֵּק בְּנוּ
- 12 [אַת] הָרַעָה פֶּדְבְּרִיכָה אֲשֶׁר כְּתַב מוֹשֶׁה וְעַבְדִּיךָ
- 13 הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּה לְקָרוֹתָנוּ הַרְעָה בְּאַחֲרֵיתָ
- 14 הַיָּמִים כִּיא [עֲשִׂינוּ הַרְעָה בְּעֵינֵיכָה]
- 15 וּמִלְּךָנוּ כִּיא []
- 16 לְקַחַת בְּנוֹת [גֶּבֶר]
- 17 וַיִּשְׁחִיתוּ בְּחָ [עֲזָבוּ אַת]
- 18 בְּרִיתְךָ וּלְ[אֵל] לְשִׁמְאָ אַת []
- 19 זֶרַע יִשְׂרָאֵל []
- 20 תִּזְדַּק לְמֹ־ []
- 21 וְתִשְׁ []

2 אִין קריאה חדשה; אַנְוִשׁ הַקְּסָר שְׁבִין שְׁרִידֵי הָאוֹתוּיוֹת רַחֵב בְּמַקְצַת לְהַשְׁלֵמָה הַמוֹצַעַת אֵךְ אִפְשֵׁר שֶׁהַקְּלָף הַתְּעוּוֹת; בְּאִיִּה קוֹרָא אַ [ש] 2-3 עַל פִּי יִשְׁעִיהוּ מ 17 || 3 וְפֶאֶפֶס בְּאִיִּה קוֹרָא וְאֶפֶס || 4 גֶּקְרָנוּ קְרִיאָה חֲדָשָׁה עַל פִּי יִשְׁעִיהוּ מִג 7; בְּאִיִּה קוֹרָא [הוֹזְכְּרוּ], וְהַשׁוּוּ יִשְׁעִיהוּ ב 1 רַק יִקְרָא שְׁמֵךְ עֲלֵינוּ || 7 *וְתִרְבּוּ אֹתָנוּ בְּתַקְבּוּלַת אֵל וְתִסְרָנוּ || 8 רְעֵב בְּאִיִּה קוֹרָא וְרַעִב || 9 [לְהַשְׁבִּיבָנוּ לְאֵל] מַת בְּרִיתְכָה עַל פִּי סֶרֶךְ הַיַּחַד ו 14-15 וּמַגִּילַת הַהוֹדוּיוֹת ח 25 || 10 עֲלֵינוּ מִתּוֹקֵן מִן אֲלֵינוּ; בְּאִיִּה קוֹרָא אֲלֵינוּ || 12 [אַת] הָרַעָה פֶּדְבְּרִיכָה קְרִיאָה חֲדָשָׁה עַל פִּי הַהַמְשָׁךְ || 13 לְקָרוֹתָנוּ בְּאִיִּה קוֹרָא לְ[קְרָ]תָנוּ || 14 הוֹשֵׁלֵם עַל פִּי דְבָרִים לֹא 29, כַּהֲצַעַת אֲרִיאֵל וַיּוֹדִיעֵקִי || 16 [גֶּבֶר] עַל פִּי עֲזָרָא י 14 || 17 בְּחָ [] אֹו בְּהָ [] || 18 הוֹשֵׁלֵם עַל פִּי מַקְצַת מַעֲשֵׂי הַתּוֹרָה פֶּרַק ב שׁוֹי 81, לְהֵלֵךְ עִמִּי 209 || 20 תִּזְדַּק הַתִּיּוֹ מְשׁוֹנָה ||

עותק א טור ד [יז]

- 1] שמת[ה
- 2 מְשַׁרְנָהּ] בְּצִיּוֹן אֲשֶׁר אֵוִיתָהּ לְכַהֵן [לְמִנְזוּחָהּ,
- 3 בִּירוּשָׁלַיִם] אֲשֶׁר בָּהּ רָתָה בְּהַ מְכֹל הָאָרֶץ
- 4 לְהִיּוֹת שְׂמֵכָהּ שֵׁם לְעוֹלָם כִּי אֵהְבָתָה
- 5 אֵת יִשְׂרָאֵל מְקוֹל הָעַמִּים וּתְבַחֵר בְּשֶׁבֶט
- 6 יְאוּדָה וּבְרִיתְכָה הַקִּימוּתָה לְדוּיָד לְהִיּוֹת
- 7 מְזֻרְעוֹ נְגִיד עַל עַמְּךָ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ
- 8 כֹּל הַיָּמִים וְקוֹל הַגּוֹיִם רָאוּ אֵת כְּבוֹדְכָה
- 9 אֲשֶׁר נִקְדַּשְׁתָּה בְּתוֹךְ עַמְּכָה יִשְׂרָאֵל וּלְשִׁמְךָ
- 10 הַגְּדוֹל וַיִּבְיֵאוּ מִנְחָתָם כֶּסֶף וְזָהָב וְאֲבָן יִקְרָה
- 11 עַמְּ *כֹּל חֲמַדַּת אֲרָצָה לְכַבֵּד אֵת עַמְּךָ וְאֵת
- 12 צִיּוֹן עִיר קְדוֹשְׁכָה וּבֵית תְּפֹאֲרֶתְךָ וְאֵין שְׁטֵן
- 13 וּפְגַע רַע כִּי אִם שְׁלוֹם וּבִרְכָה מִן [פֶּאָ וּשְׂמֵחָה]
- 14 וַיִּזְאַלְוּ וַיִּשְׁבְּעוּ וַיִּדְשְׁנוּ [וַיִּשְׁוֹשׁוּכָה וְאֵתָה]
- 15 כְּעֶסְתָּהּ זֶהְשֵׁל [חֲתָהּ] אֵשׁ [

2-1 הושלם על פי תהלים קלב 13-14 || 2 לְמִנְזוּחָהּ באייה קורא לְמִנְזוּחָהּ || 3 הָאָרֶץ הה"א אולי מתוקנת מלמ"ד || 6 יְאוּדָה = יהודה; לְהִיּוֹת באייה סבור שהתיבה מתוקנת מן לדויד || 7 מְזֻרְעוֹ באייה קורא כְּרַעִי; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 142; יוֹשֵׁב באייה קורא ויש על פי המראה אבל השוו מלכים א א 48: אֲשֶׁר נָתַן הַיּוֹם <מזרעי> יִשָּׁב על כסאי (ההשלמה על פי תרגום השבעים והפשיטתא) || 9 אֲשֶׁר הר"ש מתוקנת; נראה שהסופר התחיל לכתוב אשנ, אולי התכוון לכתוב אשקדשתה; וּלְשִׁמְךָ = ואת שמך, מושא של הפועל ראו שבשורה 8; אריאל ויודיצקי משווים את המבנה התחבירי אל דברי הימים א כח 1 || 11 *כֹּל הלמ"ד מרוחקת מן הווי"ו אולי מחמת פגם בעור; באייה קורא כוּלָל || 12-13 וְאֵין שְׁטֵן וּפְגַע רַע השוו מלכים א ה 18 בתיאור מלכות שלמה; כאן מתוארת מלכות שלמה בביטויים של אחרית הימים || 14-15 הושלם על פי דברים לא 20, לב 13-20 || 15 זֶהְשֵׁל [חֲתָהּ] כמו וְשִׁלְחָתָּהּ ||

עותק א טור ה [יח]

תפילה ביום שישי

- 1 [] [אָי ירלי] [אותפה עזבו]
- 2 מְקוֹר מִיַּם חַיִּים אֲ[שֶׁר] [] [שֶׁם] ...
- 3 וְיַעֲבֹדוּ אֶל נָךְ בְּאַרְצֶם. וְגַם אַרְצֵם
- 4 שִׁמְמָה עַל אוֹיְבֵיהֶמָה כִּיֹּא גַתְכָּה *חֲמַתְךָ
- 5 וְחַרוֹנִי אֶפְכָה בְּאֵשׁ קִנְאֲתְךָ לְהַחֲרִיבָה
- 6 מֵעֹבֵר וּמִשֶׁב. בְּכֹל זֹאת לֹא מֵאִסְתָּה
- 7 בֹּזֵרַע יַעֲקֹב וְלוֹ גַעֲלַתָּה אֶת יִשְׂרָאֵל
- 8 לְכֹלֹתֶם לְהַפֵּר בְּרִיתְךָ אִתָּם כִּיֹּא אִתָּה
- 9 אֵל חַי לְבַדְּךָ וְאִיִּן זֹלַתְךָ וְתִזְכֹּר בְּרִיתְכָּה
- 10 אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם וְלֹא עֹזְבָתָנוּ
- 11 בְּגוֹיִם. וְתַחֲוֹן אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכֹל
- 12 הָאַרְצוֹת אֲשֶׁר הִדְחַתְּם שְׁמָה לְהַשִּׁיב
- 13 אֵל לְבַבְּם לְשׁוֹב עֹוֹדךָ וְלִשְׁמוֹעַ בְּקוֹלְכָה
- 14 כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָה בְּיַד מֹוֹשֶׁה עַבְדְּךָ
- 15 כִּיֹּא יִצְקָתָה אֶת רוּחַ קֹוֹדְשְׁךָ עֲלֵינוּ
- 16 לְהַבִּיא בְּרַכְּתִיךָ לָנוּ לְפַקֹּדְךָ בְּיַד לָנוּ
- 17 וְלִלְחֵשׁ בְּיַקֹּן מוֹסַרְךָ וּנְבוֹאָה בְּיַרְוֹת
- 18 וּנְגַעִים וְנִסְוִיִּים בְּחַמַּת הַמִּזְיִיק. כִּיֹּא גַם
- 19 [אֵם הַ] גְּעֵנוּ * בְּעֹוֹנוֹן הַעֲבַדְנוּ יָוֹר כְּחַטְתָּנוּ
- 20 [אָף כִּי לְ] דַתְּנוּ לְהוֹעִיל מְדַרְכֵינוּ בְּדֶךָ
- 21 [אֲשֶׁר גַּ] לְךָ כֹּה לֹא הִקְשַׁבְנוּ אֶל [מַצְוֹתֶיכָה]

2-1 הושלם על פי ירמיהו ב 13 || 3 וְיַעֲבֹדוּ כמה אותיות מתוקנות || 4 גַתְכָּה באייה קורא [נשפכה שאינה מתאימה יפה לרוחב הַקְסֶר || 5-4 *חֲמַתְךָ וְחַרוֹנִי אֶפְכָה תיבות מתוקנות. הראשונה תוקנה כנראה מן חֲמַת, השלישית תוקנה מן אֶפְכָה ובשנייה הווי"ם נוספו (בשוליים ובין השורות); הנו"ן מוזרה והיו"ד צמודה לתיבה שאחריה; אולי מלכתחילה נכתב חֲמַת חָרוֹן אֶפְכָה || 7 ולו = ולא || 13-12 לְהַשִּׁיב ... לְשׁוֹב 'השיבו ... שבו' על פי דברים ל 2-1, אך כאן הדברים נאמרים בלשון עבר || 13 עֹוֹדךָ = עָדִידךָ כמו בדברים ל 2 || 16 לְהַבִּיא יוֹהַבְּאֵת; לְפַקֹּדְךָ אחרי הפ"א יש קו מאונך מעין וי"ו; ומתחת לווי"ו שאחרי הקו"ף יש נקודה; אולי תוקנה הצורה לְפַקֹּדְךָ לצורה לְפַקֹּדְכָה והנקודה שמתחת לווי"ו סימן מחיקה היא. הכתוב כאן נסמך על ישעיהו כ 16, והמשמע כאן 'פקדנו אותך' מתאים דווקא לצורה שלפני התיקון || 17 וּנְבוֹאָה לפני התיבה יש פגם בעור או מחיקה || 20 [אָף כִּי לְ] דַתְּנוּ זו הקריאה המתבקשת, אך באייה צירף קטע קטן שאינו מתאים משום בחינה ויצר טקסט משובש, ראו תצלום B-499048, השוו לתצלום ישן B-280838 שבו מצורף במקום קטע אחר; לְהוֹעִיל מְדַרְכֵינוּ השוו ישעיהו מח 17 נוסח IQIsa^b מדרכיך ומגילת ההודיות יד 23; ראו מ' קיסטר, "להועיל ומילים שכוחות אחרות בעברית המקראית", צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמש שנה (עורכים: ד' סיון, ד' טלשיר וחי' כהן), באר שבע תשס"ט, עמ' 377-381; קיסטר, שם קורא להועיל מְדַרְכֵינוּ ומפרש 'להחיש פסיעותינו' || 21 גַלְךָ על פי תצלום || 42.184

עותק א טור ו [יט]

- 2] ותשל[ך מעלינו כול פשעינו ותטהרנו
 3 מחטתנו למענך. לך אתה אדני הצדקה כיא
 4 אתה עשית את כול אלה ועתה כיום הזה
 5 אשר נבנע לבנו רצינו את עווננו ואת עוון
 6 אבותינו במעלנו ואשר *הלךו בקרי ולוא מאסנו
 7 בנסייך ובנגועיך לוא געלה נפשנו להפר
 8 את בריתך בקול צרת *נפשנו אשר השלחתה בנו את איבינו כיא אתה
 9 חזקתה את לבבנו ולמען נספר גבורתך לדורות
 10 עולם. אנא אדוני כעשותכה נפלאות מעולם ועד
 11 עולם ישוב נא אפך והמתך ממנו וראה עווננו
 12 ועמלנו ולחצנו והזילה את עמך יש[אל מכול]
 13 האריות הקרובות והרחוקות א[שר הדחתמה]
 14 שם. כול הכתוב בספר החיים [ימלשו ושב ציון]
 15 לעובדך ולהודות ל[שם קודשכה והצללתם]
 16 מקול צוריהמה[ומן בליעל ופול רחמי גודלן]
 17] ממשילים °
 18] ש ° °
 19] ל

2] ותשל[ך באייה מזהה את תחתית הכ"ף מעל לה"א של למענך שבשוי 3, אולם אפשר שהשריד הוא חלק מן הה"א שכן אין הוא נמשך כלפי מעלה; השוו יחזקאל יח 31 השליכו מעליכם את כל פשעיכם || 6 *הלךו בקרי אין רווח בין התיבות ולכן לא בטוח שהגרסה שלפני התיקון הייתה הלכו בקרי כדעת באייה || 7 ובנגועיך ולא ובנגיעיך || 8 *נפשנו מתוקן מן *ישנו ופי"א תלויה מעל ליו"ד; נראה שהתיקון מכוון לקריאה נפשנו, אך היו"ד אינה מחוקה והאות הראשונה משונה ואולי מתוקנת מתיו"ר || 11 עווננו השוו דברים כו 7 || 14 הכתוב בספר החיים על פי דניאל יב 1 ועוד כתובים, ראו חזון, עמי 294-293 || 16 הושלם על פי פשר על אחרית הימים ב, 4Q177 [י] 8-10, [יא] 16, להלן עמי 293-294; צוריהמה הרייש השנייה מתוקנת || 17 ממשילים ° התיבה מתוקנת כנראה מן מכשילהמה (על פי תצלום 42.184) ||

עותק א טור ז [כ]

- 1 [] מִמֵּ [] הִיָּה [בְּרוּךְ אֲדֹנָי]
 2 אֲשֶׁר הִקְיֵלְנוּ מְכוֹל קָרָה אֲמִן [אֲמִן] :
 [3]

הודות ביום השבת

- 4 הודות ביום השבת, הודו לְאֲדֹנָי לְעוֹלָמִים בְּרַפּוֹ
 5 את שם קודשו תמיד בש [ר] [ע]
 6 כול מלאכי(ם) רקיע קודש ו [המים אשר מעל]
 7 לשמים, הארץ וְיָדָהּ [מַעֲצִיבוֹת תְּהוֹם]
 8 רבה ואבדון והמים וְכוֹל אֲשֶׁר [בְּהֵם שְׂבַחָהּוּ]
 9 כול בריאותיו תמיד, לעולמ [י עַד זְמַרְוֹ לְשָׁמַיִם]
 10 קודשו הֲרַנְנוּ לֵאלֹהִים []
 12 כְּבוֹד וְלֹא []

עותק א טור ז אחור (= ח?)*

- 1 [] נְדִיבִים
 2 [] וְרוֹמְמוֹ
 3 [] זָמַרְוֹ כְבוֹד
 4 [שָׁמַיִם] כִּי כוֹל
 5 [] וְיִזְכְּרָה אֶת
 6 [] וְיִשְׁמַח מִזְמֹר אֶת עַם
 7 [קֹדֶשׁוֹ] אֵל קֹדֶשִׁים
 8 [] אֶת עַם [קֹדֶשׁוֹ וְיִשְׂרָאֵל]
 9 [פְּנִיָּה אֱלֹהִים בְּזוֹכְרָיו אֶת] כְּבוֹדוֹ וְיִשְׂמַח
 10 [לְהֵם שְׁלוֹמָם] לְ תְהִלָּתָם

טור ז [כ]: [3] באייה מצייץ כאן שורה חלקה אולם באמת אין כאן אלא רווח גדול יותר בין השורות || 4 הודות שירי תודה ושבח לאל; ביום באייה סבור שהתיבה מתוקנת אך מודה שאין שריד לגרסה שלפני התיקון; גם הקריאות האחרות (חזון, עמי 304) מפקקות ומיותרות || 7 מחשביה יצורות פניה; השוו ברכות וקללות, 4Q286 קטע 5 שוי 1, לעיל עמי 3 וראו ההערה למגילת ההודיות יא 33; [מַעֲצִיבוֹת תְּהוֹם] על פי בראשית ז 11 || 9 בריאותיו יצוריו || 10 הֲרַנְנוּ באייה והמהדירים שאחרי התעלמו מן היו"ד הדהויה; לאל אל"ף מתוקנת מה"א || טור ז אחור: *במגילה שהוכנה לחיבור לא נותר די מקום וסוף החיבור נכתב באחורי המגילה, מסופה אל תחילתה. אם טור ז היה האחרון בטורי המגילה ההודות ליום השבת החזיקו שני טורים || 2 וְרוֹמְמוֹ באייה קורא יְרוֹמְמוֹ || 6 עַם קריאה חדשה || 7 אֵל השרידים מאפשרים לקרוא [ויש] עָהָ אֵל || 9 וְיִשְׂמַח קריאה חדשה במקום וְיִשְׂבַּח ||

דברי יהושע

ארבעה מבין כתבי היד שהתגלו במערות קומראן מבוססים על הכתוב בספר יהושע: 4Q378 (מימי בית הורדוס), 4Q379 (מימי בית חשמונאי), 4Q522 (מסוף ימי בית חשמונאי), 5Q9 (כנראה מימי בית הורדוס). בין כתבי היד אין חפיפה. בכתבי היד היותר גדולים (אלה שמן המערה הרביעית) יהושע מספר את סיפורו ויש בהם דברי תפילה והודיה בגוף מדבר הנאמרים באירועים חשובים כגון לאחר כיבוש יריחו, לאחר מפלת העי ובעת מסע ארון ה' מן הגלגל לשילה. משום כך אפשר שאלה כתבי יד שונים של חיבור אחד אף על פי שאין ביניהם חפיפה. כאמור לעיל רוב הדברים מובאים מפי יהושע, אך בעותק 4Q378 קטע 22 הדובר הוא כנראה אלעזר הכהן.

את 4Q378-379 ההדירה קרול ניוסום בסדרת התגליות כרך כב, עמ' 237-288 ואת 4Q522 ההדיר אמיל פואש באותה סדרה, כרך כה, עמ' 39-74. את 5Q9 ההדיר זיוף מיליק שם, כרך ג, עמ' 179-180. מלכתחילה 4Q522 לא שויך לחיבור הזה וזאת מפני שפואש שההדיר אותו פירש את קטע 9 ב כמתמקד בדוד ובירושלים ולכן שגה בהשלמת החסר והפליג בפירושים רחוקים. ובאמת מעשי דוד בירושלים מובאים כנבואה לעתיד מפי יהושע באוזני אלעזר. הקטע מתאר את מסע הארון מן הגלגל לשילה. בבואם לבית אל יהושע ואלעזר משקיפים אל ירושלים ויהושע מתנבא על כיבוש ירושלים ובניין המקדש ומסביר לאלעזר שחטאו בעניין הגבעונים הוא שמנע ממנו את הזכות לעשות זאת בעצמו. בכתב היד הזה מובא מזמור קכג שעניינו בניין ירושלים ובית דוד. על הפירוש הזה ראו א' קימרון, "על 'קורות יהושע' מקומראן (4Q522)", תרביץ סג (תשנ"ד), עמ' 503-508. בתגליות כרך כה קיבל פואש בשתיקה את עיקר הקריאה והפירוש שבמאמר הזה. אריאל פלדמן מכין מהדורה חדשה של דברי יהושע: A. Feldman, *The Rewritten Joshua Texts from Qumran* (BZAW 438), Berlin 2013.

על 4Q379 קטע 12 ראו D. Dimant, "Between Sectarian and Non-Sectarian: The Case of the Apocryphon of Joshua", *Reworking the Bible: Apocryphal and Related Texts at Qumran* (ed. E. Chazon et al. = STDJ LVII), pp. 105-134. על 4Q378 קטע 3 ראו D. Dimant, "Two Discourses from the Apocryphon of Joshua and their Context" (4Q378 3 i-ii), *RQ* 23 (2007), pp. 43-61. מובאה מן החיבור מופיעה בקובץ המובאות 4Q175 (ראו עמ' 73) אחרי מובאות מן המקרא שעניינן נבואה מלכות וכהונה. חנן אשל הציע הצעה מעניינת לביאור הקשר שבין המובאות. לדעתו הפסקה על קללת יהושע רומזת על יוחנן הורקנוס שביצר את יריחו ועל סמכויותיו ותולדותיו; ח' אשל, "הרקע ההיסטורי של 4QTest לאור התגליות הארכיאולוגיות", ציון נה (תש"ן), עמ' 141-150. שרידי חיבור אחר שנזכר בזיקה לחיבורים שבקומראן התגלו במצדה. אולם אין בשרידים זיקה של ממש לא לספר יהושע ולא לחיבורים שלנו ולסגנונם; ראו S. Talmon, "Hebrew Fragments from Masada", *Masada VI: Yigael Yadin Excavations 1963-1965 Final Reports*, 1999, pp. 105-116.

5Q9

הנה המילים הברורות שבקטעים הזעירים שנותרו:*

קטע 1: [] והיה יְשׁוּעַ []

קטע 2: [] אֶת צִידוֹן

קטע 4: [א]ת עֵין צִידוֹן []

קטע 5: [א]ת כּוֹכְבָהּ ... ואת שרדי ... על מי דן []

קטע 6: [] וְאֵת קִטְנָתָּ [] ... ואת צרדה ... ויבאֹ

* עיינו בזיהויים שמציע מיליק לשמות המקומות ||

דברי יהושע א (4Q378)

קטע 2

1	[	אוינזיכה ת]	[
2	[	המירותו ל]	[

קטעים 3 א + 10*

1	[	זותיהם °]	[	לטמאם ולהזנותם
2	ותקח	מבנותיהם]	או תתן	מבנותיך לבניהם
3	ואם]	[	°°]	מזאוכה צרות רבות וכול
4	[הקללות	[והאלנות	הכתובות	בספר מושה א]ש האלוהים
5	יבואו	עליך	והסתיר	פניו ממכה והייתה לאכלה
6	[והפיצנה	יהוה	בפול העמים	מקצה ה]ארץ ועד קציה והניעכה
7	[יהוה	בגויים	[ועד	לכלה ועד למעול
8	[	כי בעוזבכה	את יהו]	ה אלוהיך באו עליך
9	[פול	הקללות	האלה	בפול]ל הגוים אשר
10	[	אשר	עשיתה	[
11	[	הגוים	אשר	משלו בכה
12	[	למען	[תחיה	[
13	[	כי בכה	בחר	יהוה אלוהיך] להיות לו
14	[לעם	[	שות	לדע]ת
15	[	[	ה°]	[

קטעים 3 א+10: * ניוסום מציינת שאפשר לצרף את הקטעים אולם היא קוראת בשוי 2 תקח במקום [ו]תקח המתחברת יפה לסוף שוי 1 || 1 [ב]זותיהם או [תוע]זותיהם כפלדמן || 2 השוו דברים ז 3 || 3 השוו דברים לא 16 || 6 הושלם על פי דברים כח 64 || 6-7 הושלם על פי עמוס ט 9 || 7 למעול כנראה צורת מקור כמו לכלה שלפניה אולם הפועל מעייל אינו מתאים כאן, אולי זו צורת מקור משורש על"י מורחבת במ"ם, השוו נחמיה ח 6 במועל ידיהם וירמיהו מח 15 שדד מואב ועריה עלה ואולי חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 159 ב שוי 2, להלן עמי 174 || 8 השוו דברים כח 15 || 10 אשר ניוסום קוראת כ'אשר; [משלו בק] על פי דברים טו 6 ושוי 11 להלן || 12 [למען] תחיה כפלדמן || 13-14 הושלם על פי דברים יד 2 || 14 לדע]ת [על פי תצלום 40.969 ותצלום 41.779; ניוסום קוראת למען] ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 3 ב + 4

3	ויוצא]	[
4	ועתה היום [הזה	ככול אשר]
5	שמענו למושה כן נשמע אליכה	[
6	איש ישר וגדול]	שרי האלפים שרי]
7	המאיות שרי הח[משים ושרי העשרות	ולשופטים]
8	ולשוטרים] ל[	כול איש אשר לוא]
9	ישמע ולוא [עשה את הדברים אשר תצונו יזמת אל תירא]	
10	ואל תחת, חזק וא[מץ כי את[ה תנחיל את ה[עם הזה לוא]	
11	ירפכה ולא יעזב[נה ועתה ת[חזקנה ידיך]	קום לך]
12	למסע ל[פנינו	[

קטע 6 א

3	] ה כי באש[מה]	
4	] גדולה אנחנו	נש]א תפלה על חטאתינו
5	] לים אל תדמו לאחור הודו	
6	] ושבחו לאלהיכם והודיעו ל[עולם עלילותיו כי לעלמיה	
7	] שמכה הוי אחי עליכמה	
8	] וישמ[חו ורכמה וכאב לכנו יחבק	

קטעים 3 ב+4: 9-4 ההשלמות על פי יהושע א 17-18 || 5 שמענו או ו[שמענו; אין רואים שריד וייו על העור אך יש לווייו מקום מתאים משמאל לקו השוליים; ה'ודו קריאה חדשה, הוייו מחוקה בפינת הראש || 9 השוו יהושע א 18; ישמע ולוא ובדוחק אפשר לקרוא ישמעו לוא || 10 [כי אה[ה תנחיל ניוסום קוראת [כ' תנחיל || 11 ולא ניוסום קוראת ולוא; [קום לך] על פי דברים י 11 ||

קטע 6 א: 4-3 באש[מה גדולה אנחנו] על פי עזרא ט 7; מסתבר שיהושע משתף את העם בתפילה והודיה לאחר שעכן מעל בחרם || 4 [מש]א יבה נשאהי ההשלמה חדשה, על פי ההמשך, השוו ירמיהו ז 16 || 5 לאחור השוו ירמיהו ז 24, או לאחור[ים], השוו משלי ה 9 || 7 שמכה הכינוי מכוון לאל, השוו טור ב שו' 7 || 8 וישמ[חו ורכמה כפלדמן; יחבק על פי התצלום הישן B-284786, בתצלומים החדשים ניכרים פגעי הזמן; ניוסום קוראת ידב[ר]; פלדמן קורא ירום; פואש קורא יאמר] ||

קטע 6 ב

1	[] יְהֻנְנִי וִיתַנְנִי לְרֵהֲמִים	כִּי אֵינִי
2	לְעִמּוֹד לִפְנֵי אֱלֹהֵי וּלְפָנֵי מְלֹאכֵי	יְדֵי
3	לְבֵי כִי אֱלֹהִים יִבְחַן מִלִּי	יְדֵי
4	וַיִּבְחַן אֹי לִי כִּי	עֲוֹנוֹתַי רַבּוּ
5	מֵעֵלָה לְרֵאשִׁי	עֲוֹנִי
6	*הִכְרַתִּי *וְאִמְרֵי *	[]
7	עֲלִיכָה אֲדַנִּי וּבִ	[]
8	וְלֹא כִתּוּרְכָה	[]
9	[] לִי [] לִי	[]

קטע 11

1	[] כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּחַר	
2	בְּאַבְוֹתֵיכֶם	הַנֶּאֱמָר לְהַ
3	[] לְכַפֵּי	הַנֶּשְׁבַע לְאַבְרָהָם לְתַת
4	לְכַפֵּי	אֶרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶרֶץ נְחָלֵי מַיִם
5	[] עֲוֹנוֹת וְתַהוֹמוֹת יִצְאֵיכֶם	בְּבָבָא קָעָה וּבַהַר אֶרֶץ חֲטָה וְשַׁעֲוֵרָה
6	[] וְגַפְנֵי וְתַאֲנָבָה וְרַמּוֹן וְזִית שֶׁמֶן וְ	זָבֵשׁ כִּי אֶרֶץ זֹבַת חֶלֶב וְדִבְשָׁן
7	[] הֵינִי לֹא תַחֲסֹר כּוֹל אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי	בְּרֹזֶל וּמַהֲרִיָּה נְחֹשֶׁה
8	[] תַּחֲצוּב	וְאִיִּן לְחַקֹּר וִירֵשׁ
9	[]	יָם וְשֶׁ

קטע 6 ב: 1 יְהֻנְנִי כַפְלִדְמֹן; נְיוֹסוֹם קוֹרֵאת [ב]חֲנִי עַל פִּי יִבְחַן שְׁבֹשׁוּ 3-4; רֵאוּ תְצִלוֹם 42.819; [כִּי אֵינִי] עַל פִּי עֲזָרָה ט 15 || 2 [מְלֹאכֵי] עַל פִּי חוֹכְמַת גְּבוּרוֹת הָאֵל, 4Q185 קְטָעִים 1-2 א שׁוּי 8; [יְדֵי] עַל פִּי תַהֲלִים קֶלֶט 23 || 3 [יְדֵי] הַשּׁוּוּ יִרְמִיָּהוּ ו 27 || 4-5 [עֲוֹנוֹתַי רַבּוּ] מֵעֵלָה לְרֵאשִׁי עַל פִּי עֲזָרָה ט 6 כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ לְמַעֲלָה רֵאשׁ || 6 *הִכְרַתִּי *וְאִמְרֵי * [] כִּךְ נִכְתַּב מִלְכַתְחִילָה, וְאַחַר כִּךְ נִתְלַתָּה נוֹיִן מְשׁוּנָה מֵעַל כָּל אַחַת מִן הַתִּיבּוֹת, וְנִרְאָה שֵׁשׁ נִקּוּדוֹת מַחִיקָה מֵעַל לְתִיבּוֹ שְׁבִתִּיבָה הָרֵאשׁוֹנָה וּמִתַּחְתֶּיהָ; נְיוֹסוֹם סְבוּרָה שֶׁהַמֶּתְקֵן כִּיּוּן לְקִרְיָה הַכְּרֵנוּ וְנִאֲמַר אֲדָךְ קִרְיָת הָאוֹתִיּוֹת הַתְּלוּיּוֹת אֵינָה בְּטוּחָה וְאֵינִי שִׁימוֹשׁ בְּגוֹף מְדַבְּרִים בְּקָטֵעַ || 8 כִּתּוּרְכָה אוֹלֵי יְכַתּוּרָךְ, כְּדַמוֹתְךָ; פּוֹאשׁ קוֹרָא כְּתוּרְמָה אוֹלָם מָה שֶׁנִּרְאָה כְּקוֹ אֲלֶכְסוֹנֵי שֶׁל מִיִּם אֵינּוּ אֵלָא בְּקַע בְּעוֹר, עֵינּוּ בְּתְצִלוֹם B-358950 || קטע 11: 1 בְּחַר נְיוֹסוֹם קוֹרֵאת מִי [] || 3 הַנֶּשְׁבַע כְּנֵרָה בִּינוּנִי, אֲבָל הַשּׁוּוּ הַנֶּתַתָּה 4Q382 קְטָע 104 שׁוּי 7 || 5 וְשַׁעֲוֵרָה נְיוֹסוֹם קוֹרֵאת וְשַׁעֲוֵרָה || 8 [וְאִיִּן לְחַקֹּר] אוֹלֵי יַעַד אֵינִי סוֹף, הַשּׁוּוּ מְלָכִים א ז 47 וִירְמִיָּהוּ מו 23 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 12

[	ת]פארת	]	1	
[	תנובת]	כל תבל בתים	]	2
[	נתן יהוה אלוה]	ם	]	3
[	אלוה]	ם	]	4

קטע 13 א

[	יכה	]	1
[	ל פני	]	2
[	ממלכות	]	3
[	השע את עמי	]	4
[	כחסדיך הטובים	]	5
[	למך דנר לדעת	]	6
[	כים	תורתך]	7
[	...	]	8

קטע *14

[	ויבכו בני ישאאל	]	1
[	על ידהך] ירחו בבית הישימות	]	2
[	ויתמו ימי כפי] אבל מושה ובני ישאאל	]	3
[	הברית אשך כרת יהוה לך	]	4
[	היום הזה אהל לתת פה] ויראתך על פני העמים	]	5

קטע 12: 1 [ת]פארת או [ת]פארת || 2 [תנובת] הושלם על פי סרך היחד י 15 בעדני תנובת תבל ||
 קטע 13 א: 1 [] יכה בסיס של נויין או כיויב לפני הוייד || 5 [כחסדיך] הטובים השוו כחסדיו הטבים חוכמת גבורות האל,
 4Q185 קטע 1-2 ב שוי 1, להלן עמי 111 || 6 [למך] דנר צורת ציווי
 קטע 14: * ההשלמה של ניוסום על פי במדבר לג 48-49, עיינו בדבריה על הקישור האפשרי בין אבל השטים לבין אבל מושה ||

קטע 19 א

[	וְעַ	] 1
	עֲתִיָּה	] 2
	לְ	] 3

קטע 19 ב

[	וְעַ	] 2
[	וְעִמּוֹד אֱלֹהִים	] 3
[	וּאֲנַחְנוּ הַבְּרִנּוֹ בְּנֵהוּ	] 4
[	וּכְעַבְדִּים אֵל יָד אֲדוֹנָי	] 5
[	וּבְצִיאָה בְּמִדְבָּר לְמִקְנֵה לְכָן	] 6
[	בְּכֹל שְׂדֵי אֲחֵינוּ	] 7

קטע 20 ב

[	הָ א	] 1
[	אֵי בִינָה לּוֹ	] 2
[	כִּי כֵן הוּא	] 3
[	לְאִמּוֹר	] 4
[	וּלְתַתְּ הוֹן לְ	] 5
[	לְ אֵא	] 6

קטע 19 ב: 3 וְעִמּוֹד או וְעִמִּיד או וְעִמִּיד; ניוסוס קוראת וְעִמִּיד שלא כדקדוק || 4 הַבְּרִנּוֹ ניוסוס מפרשת כהפעיל מן בר"ר, כלומר הַבְּרִנּוֹ בכתיב חסר, ונראה שהוא הפעיל מן בר"ר = הַבְּרִנּוֹ 'התחזקנו'; בְּנֵהוּ [לְתַתְּ] ניוסוס קוראת בכ"ף || 7 בְּכֹל שְׂדֵי אֲחֵינוּ השוו ויקרא כז 16, ניוסוס קוראת [כּוֹל שְׂדֵי אֵ] , הקריאה המוצעת מתאימה לחֶסֶר ולביטויים המקבילים בשו" 6 || קטע 20 ב: 2 השוו משלי ל 2 ולא בינת אדם לי ||

קטע 22 א

שוליים עליונים

1	]	[ותשמע אל] משה אלהי ולא הכחדתם באשמתם
2	]	[לפקוד את] עמך ביד ישוע משרת עבדך משה
3	]	[צויתה בחם] דך ביד משה על ישוע למען עמך
4	]	[להקים את ברייתך] ה אשר כרתה עם אברהם
5	]	[ש] עושה חסד לאלפים

קטע 26

1	]	[יודע דעת עליון ומ]חזה שדי יחזה
2	]	[מצי]ה הגיד לנו איש האלהים מפי ה[אלוהים]
3	]	[ועדת עליון הקשיבו לקול מ]ושה
4	]	[מ'י' וב] [אלהים עליון]
5	]	[ומפתים גדולים ובחמה יעצר] מגפה
6	]	[איש החסדים ועד לעלמיה זכור]
7	]	[ת עד למ]
8	]	[
9	]	[א'] [יכה]

קטע 22 א: 1 [ותשמע אל] על פי דברים ט 19 || 2 [לפקוד את] עמך ביד ישוע הושלם בעקבות הצעתם של אריאל ויודיצקי שהפנו לבמדבר כז 16; השוו ברית דמשק פרק א שוי 179; הדובר הוא אולי אלעזר הכהן הנזכר במדבר שם 19, השוו דברי יהושע ג, 4Q522 קטע 9 ב שוי 13, להלן עמי 76 ועיינו במבוא לחיבור || 3 [צויתה בחם] דך השלמה חדשה; השוו במדבר שם שם, לו 13; פלדמן קורא ונתת מה[ודך] || 4 [ברייתך] ה קריאה חדשה || קטע 26: 1 יודע או יודע[ע] ניוסום קוראת ויודע[ע]; דעת או [ב]דעת; ומ[חזה שדי יחזה] על פי במדבר כד 16 כהצעת ניוסום || 5 ובחמה יעצר[מגפה] השלמת אריאל ויודיצקי, ושיעור הכתוב כאשר בערה חמת האל היה משה עוצר את המגפה, השוו במדבר יז 13-11 ||

דברי יהושע ב (4Q379)

קטע 1

[את יעקוב] ותשמחהו בשנים] עשר בנים	1
[עולמים את לוי ידידך] ה	2
[ואת ראובן ואת יהודה	3
[ואת גד ואת דן וא]ת	4
[שנים עשר *מטות] ישראל	5
[לעלמי ומן] ^ט	6
[ל] ^ט	7

קטע 3 א*

[עדי עד	1
[את יהוה	2
[ז ירמו בהנים	3
[יכי יהוה ולא	4
[ולא יתגאלו בכל	5
[תו] הרם לו לעולם] ^ט	6
[ל]	7

קטע 4

[גבול ארץ	1
[וראים נפלאותו	2
[ת וגדולה	3
[אשר ל] א היתה כמוה	4
[לם כי אמש	5
[] ^ט	6

קטע 1: 3 בקטע 2 כתוב ואת שם]עון] והוא שייך כנראה לשורה הזאת || 5 *מטות התיבה מתוקנת והאות האחרונה קטועה; לא ברור מה היה כתוב לפני התיקון || 6 אולי הסופר תלה את המילה עד שלא במקומה ||
 קטע 3 א: * העור פגום בסופי השורות 1-4 והתיבות שלפני הפגם שלמות || 1 עדי עד כפלדמן; במקרא המילים האלה מוקפות עדי עד; ניוסום קוראת ע'וע' || 3 בהנים השוו מגילת המלחמה יז 1 בחוני מצרף ||
 קטע 4: 3 [] ת וגדולה אפשר להשלים [אימתכם הולכת וגדולה על פי יהושע ב 9 וכי נפלה אימתכם עלינו; פלדמן משלים [תפאר]ת וגדולה || 5 אמש האליף מתוקנת ||

קטע 13*

- 1 [מה לַפָּם] אֵי עוֹלָיִם לְפָנָיו וְאַתֶּם לְשִׁנְיָה תְהִיּוּ []
- 2 [] אֵינְךָ לְכֶם מִנְוִיטָה בְּתַבְלָא רְאוּ מְהָ [עֲשֵׂה לְנָו]]
- 3 [הַצֵּי] אֵלָּה הַצֵּי וְהַמִּים לְנוּ בִּימֵיךָ וְשִׁמְאַלְךָ []
- 4 [] ° וְהִלַּל []

קטע 12

- 1 [] הַמִּים] הַיּוֹרְדִים תְּמוּ בְּלֵא
- 2 [שׁוֹב] הַמִּים] הַיּוֹרְדִים עֲמַדוּ נִידֹ
- 3 [אָחָד] בְּנֵי יִשְׂרָאֵל [ע] בְּרוּ בִּבְשֵׁלַת בִּיחֻדָּשׁ
- 4 הַרְיֵשׁוֹן בְּשִׁנַּת הָאָחַת וְאֶרְבָּעִים שָׁנָה לְצֵאתֶם מֵאֶרֶץ
- 5 יַמְצֵאֲרִים הִיא הַשָּׁנָה לְיִוְבְלִים לְתַחֲלַת בִּיאַתֶם לְאֶרֶץ
- 6 כְּנִיעַן וְהַיּוֹרְדֵן סֵלֵא מִיָּם עַל כָּל גְּדוּתָיו וְשׁוֹטֵף
- 7 בְּמֵימָיו וְעַד הַיּוֹרְדֵן וְהַשְּׁלֵשִׁי עַד יַמֵּיךָ קַצִּיר חֲטִים
- 8 [] °° [] °° לְהַבֵּן [] לְ [] °° יִשְׂרָאֵל []

קטע 13: * הקדמנו את קטע 13 לקטע 12 על פי העניין || 1-3 קשה לפענח את הכתוב בשורות האלה. אם קריאתנו נכונה יש כאן פנייה למי הירדן ללמוד ממה שקרה למי ים סוף ולהיכנע לה, ואם כן הקטע הזה קודם לקטע 12 || 1 [מה לַפָּם] עוֹלָיִם לדימוי מים עולים לאויבים השוו ירמיהו מז 2; ניוסום קוראת גלים; לְשִׁנְיָה תְהִיּוּ הצורה ולשנניה מופיעה במגילת המקדש נט 2 (= ולשנניה דברים כח 37); פלדמן קורא לְשִׁנְיָה תְהִיּוּ] וניוסום קוראת לְשִׁנְיָה תְהִיּוּ [] || 2 מְנוֹטָה קריאה חדשה; הדברים שבשורות האלה מכוונים למי הירדן, השוו תהלים קיד 3, 5; רְאוּ מְהָ [עֲשֵׂה לְנָו] השוו דברי יוסף ומשה, 4Q372 קטע 3 שוי 11, להלן עמי 82 || 3 [הַצֵּי] אֵלָּה הַצֵּי קריאה חדשה, השוו זכריה יד 8 || קטע 12: 1-3 השוו יהושע ג 13, 16 || 1-2 תְּמוּ בְּלֵא [שׁוֹב] על פי יהושע ג 16 ושמות יד 26; פלדמן קורא תְּמוּ בִּיָּם || 3 בִּבְשֵׁלַת כבפרסומים שקדמו לפרסום בסדרת התגליות; ניוסום ודימנט קוראים בִּבְשֵׁלַת אך השרידיים מתאימים יותר לתייו; המילה מחליפה את בהרבה יהושע ג 17 || 6 וְהַיּוֹרְדֵן על צורת שם הנהר הזה עיינו במילון HALOT || 7 [עַד] שרידים לא מזהים; ניוסום קוראת מִן ודימנט קוראת עוֹ; הַשְּׁלֵשִׁי כדימנט; יַמֵּי כהצעת אריאל ויודיצקי ובהתאם לרוחב המילה; ניוסום קוראת הַיָּם ||

קטע 16

[	ומברכִים המֹהֹׁ	] 1
[	מהללים ומרננים]	] 2
[	ואֹ נחו עֲברִיםֹ	] 3
[	]ׁׁׁׁׁׁׁ	] 4

קטע 17

[	]ׁ []ׁ ׁׁׁ	] 1
[	]ים ומברכים]	] 2
[	בדבריו ויאמן בתורתו]	] 3
[	אברהם ויצחק ויעקב ומשה	] 4
[	לעזר ואילתמר, אגילה]	] 5
[	]ׁׁׁׁ ׁׁׁׁ ׁׁׁׁ []ׁ []ׁ	] 6
[	] תה []	] 7

קטע 18

[	]אִשְׁמְתִי ׁאִי ׁ הִיִּיתָה אֹׁׁׁׁׁׁׁ	] 1
[	]יְבִי עַל יְעֹזְבֵי אֵל וּבְדַבְרֵי רִיׁ	] 2
[	] לדרך ואשענה עליך ואת]	] 3
[	] להיות לי אדניכו כאב אׁ	] 4
[	]אלוה לברוך אשמור כי ׁ	] 5
[	]ובעודת עליון*השכלת כו]	] 6
[	]אלהי ותאמן בכל דבריך]	] 7
[	]ל]	] 8

קטע 17: 7 [] תה אריאל ויודיצקי הבחינו שהאותיות האלה כתובות בין השיטין || קטע 18: 1 קריאה חדשה; באין הקשר ייתכנו קריאות אחרות; עיינו בקריאה של ניוסום || 2 [] יְבִי קריאה חדשה, השוו מגילת ההודיות י 16; עֹזְבֵי מקור או בינוני; ריׁ [] קריאה חדשה || 3 לדרך פלדמן קורא לדרר; ובאמת הקו המאונך שאחרי הכיף הוא דגלה של הלמ"ד שמתחתיו; ואשענה הקריאה בטוחה; ניוסום התקשתה בקריאה משום שזיהתה בטעות את ראש הלמ"ד של לי שבשורה 4 כווי"ו של ואשענה; ואת] או ואחזיקה, קריאות חדשות || 6 ובעוד] כהצעת אריאל ויודיצקי; ניוסום קוראת ובעוד]; *השכלת או אולי השכלת] || 7 ותאמן ניוסום קוראת אתאמן; השוו נאמן אלוהים בדבריו 11QPs^a כמה 13 ולעיל קטע 17 שו" 3 ||

קטע 22 א

[גבורתי]	2
[ואין לי משגב]	3
[תי והבינותי]	בלתו 4
[ואין] אלוה זולתו ואין	כי אין כמורהו 5
[יות כי אל דעות]	צוד מבצעדין 6
[וחשך אין עמו]	הוא 7
[אין כל]	8

קטע 22 ב (+4Q175 קטע 1 שורות 21-29)*

[האדם אש]ר	1
[ל	2
[בו	3
[ש	4
[ברוך יהוה אלהי ישראל	5
[אל	6
[בעת אשר כל ה יש וע] לה ל ולו ודו ת בת הלות והי ויאמר	7
[א רור הא יש אשר יב ה את העי ר הזאת בככו ר ייסדנה	8
[ובצעירו י ציב דלתיה והנ ה איש ארור בליעל	9
[עומד להיו ת פח יקוש לעמו ומחתה לכל שכנ י ועמ ד	10
[לש ים שני בנים להיות שניהם כלי חמס ושבו ובנו א ת	11
[העיר ה זאת ויצילו לה חומה ומגדלים לעשות לעזו רשע	12
[ש רעה גדלה בכני יעקב ושפן ד ביראל ושערויה באפירם ויהודה	13
[ש חנופה בארצ ונאצה גדלה כמם על חל בת ציון	14
[ובחוק ירושלם	15

קטע 22 א: 3 לי ניוסום קוראת לו || 6 [צוד מבצעדין] על פי תהלים יח 32 ||
 קטע 22 ב: * הנבואה הזאת של יהושע מובאת בקובץ המובאות 4Q175 אחרי רצף של שלוש מובאות מן התורה שעניינן מינוי נביא מלך וכך (למובאה הראשונה השוו שמות כ 18 בנוסח שומרון). כתב היד של 4Q175 פותח בתחילת הדף ונראה שלא היה המשך בדף נוסף שכן הסופר רושם את המילה האחרונה בשוליים התחתונים. ברור שלא היה בכתב יד 4Q175 אלא ארבע מובאות, שלוש מן המקרא ואחת מדברי יהושע; על הרקע ההסטורי, ראו בר-כוכבא, עמ' 14-19 || 4 ש"ל ומ" [דימנט ופלדמן קוראים שביל ומסלה] || 11 לש"ם לשון מינוי כמו בשמואל א ח 1; קיסטר מציע לק"ם || 13 וש"ו רעה ניוסום קוראת רשעה שלא כשרידים ושלא כתחביר || 14-13 הסופר דילג כנראה מן התיבה גדלה שבשורה 13 לתיבה גדלה שבשורה 14, משהכיר בטעות ניקד מעל התיבות שכתב שלא במקום והוסיף את התיבות שהחסיר; ניוסום מזהה נקודה לפני התיבה כמים שבשורה 14 ומשערת שהנקודה באה לציין את המקום שיש לשלב בו את הטקסט שנוקד בשורה 13 ||

4Q175 (+ 4Q379 קטע 22 ב*)

- 1 וידבר //// אל מושה לאמור שמעת את קול דברי
 2 העם הזה אשר דברו אליכה היטיבו כול אשר דברו
 3 מי ינתן ויהיה לבבם ^מ להם לירא אותי ולשמור את כול
 4 מצותי כול הימים למעאן יטב להם ולבניהם לעולם
 5 נבי אקים לאהסה *מקרב אחיהסה כמוכה ונתתי דברי
 6 בפיהו וידבר אליהסה את כול אשר אצונו והיה ^{איש}
 7 אשר לוא ישמע *אל דברי אשר ידבר הנבי בשמי אנוכי
 8 אדרוש מעמו :
 9 וישא משלו ויאמר נאום בלעם בנבעור ונאם הגבר
 10 שהתם העין נואם שומע אמרי אל יודע דעת עליון אשר
 11 מחזה שדי יחזה נופל וגלו עין אראנו ולוא עתהא
 12 *אשורנו ולוא קרוב דרך כוכב מיעקוב ^{ייקוב} שבט *מישראל ומחצ
 13 פאתי מואב וקרקר את כול בני שית :
 14 וללוי אמר הבו ללוי תמיך ואורך לאיש חסידך אשר
 15 נסיתו במסה אתרבהו על מי מריבה ^{אמר} לאביו (לוא)
 16 () ולאמו *לידתיכהי ואת אחיו לוא הכיר ואת בנו לוא
 17 ידע כי שמר אמרתכה ובריתך ינצר ^{ויא} משפטיך ליעקוב
 18 תורתכה לישראל *ישימו קטורה באפך וכלל על מזבחך
 19 ברך //// חילו ופעל(ת) ידו תרצה מחצ ^{מתנים} קמו ומשנאו
 20 בל יקומו :
 21 בעת אשר כלה ישוע להלל ולהודות בתהלותוהי
 22 ויאמר ארור היש אשר יבנה את העיר הזות בכורו
 23 ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה ואנה ^{אש} ארור (אחד) בליעל
 24 עומד להיות פח [י]קוש לעמו ומחתה לכול שכניו ועמד
 25 לשים ^{שני בני} לה יות שניהמה כלי חמס ושבו ובנו את
 26 [העיר הזואת ויצ]בו לה חומה ומגדלים לעשות לעוז רשע
 27 [שזו רעה גדולה] בישראל ושערוריה באפרים וביהודה
 28] [ש חנופה בארצ ונצה גדולה בבני
 29 [יעקוב ושפרו ד]ם כמים על חל בת ציון ובחוק ירושלם

* קובץ מובאות, ראו בהערה לקטע 22 ממול || 1 שמעת = שמעתי || 2 אליכה מתוקן, אולי מן אותו || 5 *מקרב מתוקן מן מתוך || 7 *אל האליף מתוקנת מעיין || 9 וישא האליף מתוקנת מה"א; נאום האליף מתוקנת מה"א || 10 נואם האליף מתוקנת מוויין || 12 *אשורנו האליף מוספת בשוליים; *מישראל היו"ד מוספת; ומחצ הצד"י מוספת || 16 *לידתיכהי היו"ד הראשונה מתוקנת והצורה משובשת || 17 ובריתך אריאל ויודיצקי סבורים שהוויין מוספת || 18 *ישימו מתוקן מן ישם || 29 ירושלם כתובה בשוליים התחתונים ||

דברי יהושע ג (4Q522)

קטע 1

- 1 וירדו מן הה[ר] ויבואו אל ישוע
2 וישכמו ישוע בבוקר

קטע 2

- 1] ת[ביתו]
2] את יושב]
3] הע[יר אשר יצאו] משם
4] °שלוש °]

קטע 3

- 1] הורי[ש]
2] הכנעני אשר]
3] צפון מעמק עכור]
4] היהוד[ה]

קטע 5

- 1] בש]
2] ישראל]
3] גוים האל[ה]
4] יהוה אל]
5] כאש[ר]

קטע 7

- 1] °°]
2] צור וצידון]
3] את הארץ לה]
4] היל[ה]

קטע 1: 2-1 הושלם על פי יהושע ב 23-ג 4 כהצעת אריאל ויודיצקי ||
קטע 2: 1] ת[ביתו] או י[וש]ב ה[ר]] || 3 השוו יהושע ח 22 ||
קטע 3: 3] צפון מעמק עכור וצפונה ||

קטע 8

- 1] יהוה[ה ושמעוֹן] []
 2] [פאשר דבר י]הוה להם ודן לוא הכה גם הוא את[
 3] [וישכר את *בית שן ואשר את ה[
 4] [את צ]ידון ואת []
 5] []

קטע 9 א

- 2] [ואת עין קבר ו ו בא ו
 3] [את] בקע' ואת בית צפור את
 4] [ו]יכו את כול בקעת מצפא את
 5] [ו]את היכלים את יעפור ואת
 6] [בא ואת מנו את עין כובר
 7] [ו]גרימ את חדיתא ואת עושל
 8] [ב' [וני'] ל' [וצ]ידון אשר
 9] [ו]בא ואפק ואשקלון
 10] [גליל ושנים ש'] [ת השרון
 11] [י]הודה את באר שבע ואת בעלות
 12] [ו]את קעילה את עדולם ואת
 13] [את] גזר ואת תמני ואת גמזון ואת
 14] [חקר וקטרון ואפרנים ואת שכות
 15] [את] בית חורון התחתון והעליון את
 16] [את] גולת עליונה ואת התחתונה
 17] [ו]נחל' [ב']
 18] [נמיש]
 19] [בקע]ת[

קטע 8: 1: 00000 פואש קורא הַנְּגַב] || 2 [י]הוה קריאה חדשה; את על פי פואש שעיין במקור || 3 וישכר כתיב פונטי; *בית שן = בית שאן, תייו מוזרה, כנראה מתוקנת, ואחריה נקודות להפרדה, אולי הסופר התחיל לכתוב בי שן ותיקן מיד; השוו שופטים א 27; ואשר = ואשר; השוו שופטים א 31 ||
 קטע 9 א: 2 קבר הביית שלמה בתצלום 41.948 || 4 בקעת מצפא השוו יהושע יא 8 || 13 גמזון = גמזו, בהוספת הגה אפי, כמצוי בשמות מקומות, השוו דברי הימים ב כח 18 || 14 וקטרון עיינו באנציקלופדיה מקראית; שכות או שכות ואולי שדות כפלדמן || 16 השוו יהושע טו 19 ושופטים א 15; הכתוב שלנו חשוב לשיחזור הנוסח הקדום של המקבילות האלה || 17-19 כתוב על קטע שפואש צירף ||

קטע 9 ב*

- 1 [] 1000 []
 2 לֹא [נוכל לברוא לצי] וְהַשְׁכִּין שֵׁם אֱת אֱהִל מוֹ [עַד עַד אֲשֶׁר יִגִּיעוּ]
 3 הַעֲתִים כִּי הִנֵּה בֶן נוֹלָד לְיִשִּׁי בֶן פֶּרֶץ בֶּן יֵה [וְהָאֵל וְהָאֵל אֲשֶׁר יִלְכָּד]
 4 אֵת סֹלַע צִיּוֹן וְיִוְרֶשׁ מִשֵּׁם אֵת כִּי הָאֲמֹרִי מִיָּד [שְׁלֹם וְיֵה עִם לְבָבוֹ]
 5 לְבָנוֹת אֲהִיבִית לַיהוָה אֱלוֹהֵי יִשְׂרָאֵל זֶה־וְכֹסֶף [וְנִחַשְׁתָּ וּבְרָזְלָ יִכְיִן]
 6 אֲרִזִים וּבְרוּשִׁים יִבְיֵא מְלִבְנוֹן לְבָנוֹתוֹ וּבְנוֹ הַקָּטָן [הוּא יִבְנֶנּוּ וּבְנִיָּה]
 7 יִכְהֶן שֵׁם רֵאִישׁוֹן מִן [לְפָנָיו] [יֵהיָה] וְאוֹתוֹ יִרְצֶה וְ[יִבְרַכְהוּ אֱלֹהִים]
 8 מִהַמְּעֹן מִן הַשָּׁמַיִם [פִּי] יִדִּיד יֵהוּהָ יִשְׁכּוֹן לְבִטְחָ וּן []
 9 הַיָּמִים עֲמוּ יִשְׁכּוֹן לְעַד וְעֵתָה הָאֲמֹרִי שֵׁם וְהַכְנַעְנִי [בְּקָרְבָנוּ הוּא]
 10 יוֹשֵׁב אֲשֶׁר הַחֲטִיּוֹן אֲשֶׁר לֹא דִרְשָׁתִי אֵת מְשַׁפֵּט הֵ [אֲדֹרִים וְהַתְּוֹמִים]
 11 מֵאֲתַכָּה וְהַשְׁלוֹנִי וְהָנִה נִתְתִּי עֶבֶד עֲבָדִים לְיִשְׂרָאֵל []
 12 וְעֵתָה נִשְׁכִּינָה אֵת אֱהִל מוֹעֵד רְחוֹק מִן הֵ [אֲמֹרִי וּמִן הַכְּנַעְנִי וְיִשְׂרָאֵל]
 13 אֲלַעְזֹר וְיִשׁוּעַ אֵת אֱהִל מוֹעֵד מִבֵּית [אֱלֹהִים לְשֹׁלֵם]
 14 יִשׁוּעַ [שׁ] וְצַבָּא מְעַ [רְכוּת יִשְׂרָאֵל]
 15 שֹׁ [] לְ [] לְ []

קטעים 22-26 (= תהלים קכב)*

- 1 [שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְדָוִד] וְשִׁמְחֵתִי בְ [אֲמֹרִים] לִי בְ [יֵהוּהָ נְלָךְ עוֹמְדוֹת הַיָּם]
 2 [רְגִלְיָנוּ בְשִׁעָרֵי] יְרוּשָׁלַם יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה [כְּעִיר שְׁחֻבְרָה לֵה יֵהוּדִי שִׁשִּׁים]
 3 [עָלָו שְׁבַחִים] שְׁבִטִי יֵה עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹדוֹת [לְשֵׁם יֵה] וְהֵ כִי שֵׁם [יִשְׁבָּו]
 4 [כַּסְּפָאֵת] שְׁפֵט כַּסְּפָאֵת לְבֵית דָּוִד שְׁאֵלָו [שְׁלֹם] יְרוּשָׁלַם יִשְׁלִי
 5 [אֲהַבְיָה יֵה] [כְּהֵלֶךְ] שְׁלֹם כְּאֲרָמוֹ [נִתְתִי לְמַעַן] אֲחִי וְרַעִי אֲדַבְרָה
 6 [נָא] לְמַעַן בֵּית יֵה [הֵ] [אֲלֹהֵינוּ] אֲבַקְשָׁה [שְׁלֹם] לְ []

קטע 9 ב: * הקריאה נסמכת על המאמר של קימרון הנזכר במבוא, בשיפורים קלים || 2 מוֹ [עַד] על פי תצלום 41.948 || 4 הושלם על פי דברי הימים ב ו 8-7 || 6 הושלם על פי דברי הימים ב שם 9 || 7 הֵסֵד בתצלום 41.948 נראה אחרי הסמ"ך קו מאונך דהוי המתאים לרגל של דל"ת; וְ[יִבְרַכְהוּ] לשכנות הפעלים, ראו דברים לג 11 || 8-9 השוו דברי הימים א כג 25 || 9 עֲמוּ אין די מקום לקרוא [ו]עמו; בְּקָרְבָנוּ על פי יהושע ט 7 || 11 והשלוני 'הטעו אותי'; עֶבֶד עֲבָדִים לְיִשְׂרָאֵל פּוֹאֵשׁ קוֹרָא עֶבֶד [עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל] שלא כתחביר העברית || קטעים 22-26: * קטע 26 לא נכלל בפירסום שבסדרת התגליות, ראו תצלום 43.597 ופואש, עוד קטע, עמי 129-132. הקטעים דומים בכתבם ובצורת כתיבתם לשאר קטעי החיבור אך הקשר התוכני טעון עיון ||

דברי יוסף ומשה

החיבור שרד בחמישה עותקים קטועים. ארבעה מהם נמצאו במערה הרביעית ואחד במערה השנייה. מעט מן הטקסט בכתב היד הקטוע פחות חופף לזה שבקטעי כתבי היד האחרים. במקום אחד יש חפיפה של שלושה כתבי יד. שינויי הנוסח הקלים הם ענייני לשון בלבד. עותק 4Q371 נכתב בימי החשמונאים; עותק 4Q372 ועותק 4Q373 נכתבו בסוף ימי בית חשמונאי או בראשית ימי בית הורדוס ועותק 2Q22 הוא מימי בית הורדוס.

אין לדעת הרבה על גודל החיבור ועל סדר הקטעים. הקטעים הובאו כאן בסדר שנקבע במהדורה הראשונה פרט לשילוב 4Q373 קטע 1 ומקבילותיו בתחילת החיבור מיד אחרי 4Q372 קטע 1, הקטע הגדול על יוסף. הקטע הזה עניינו הכנת קלעי המזור ואילו בעותק 4Q372 קטע 2 מדובר על הטלת אבן המזור.

אייברט טיכלאר צירף את עותק ד, ראו E. Tigchelaar, "On the Unidentified Fragments of *DJD XXXIII* and PAM 43.680", *RQ* 21 (2004), pp. 477-483

דומה שעיקרו של החיבור הוא תיאור מלחמות ישראל באויביו. בתיאור ההיסטורי משולבים תפילות ודברי הודיה של המנהיגים בעניין גדולת ה' וקיום מצוותיו ותשועת ה' שבאה בעקבות התפילה. כך הקטע הגדול על יוסף פותח בסיפור (שורות 1-16) וממשיך בדברי תפילה והודיה ובהם איזכורים לסיפור, וכך הכתוב בעותק ג קטע 1 מתאר את הניצחון על עוג ובקטע 2 שהוא כנראה המשכו יש דברי הודיה על הניצחון הזה ובהם איזכורים לסיפור שבקטע 1. התפילות נאמרות בגוף מדבר מפי יוסף בקטע הגדול ומפי משה בקטעים אחרים. בקטע על יוסף יש דברי פולמוס נגד השומרונים המכונים נבלים (4Q372 קטע 1 שו' 11). השו' בן סירא נ 26 וגוי נבל הדר בשכם. מסופר עליהם שהקימו מקדש על הר גבוה בנחלת יוסף וגידפו את עם ישראל בדברי שקר (שו' 12-13). בקטע של משה נאמר שמשה הכה את עוג באבן בליסטרה (4Q372 קטע 1 שו' 7-10).

מספר הקטעים שבכל כתבי היד הוא כארבעים. הקטעים הזעירים והמטושטשים לא הובאו במהדורה הזאת. באחד מהם נמצא הביטוי ציץ ומצנפת (עותק ב קטע 12 שו' 2). בעותק א קטע 7 שו' 4 סב"ש קוראים לבני בזמן ואפשר לקרוא גם לבני טמון.

איילין שולר ומשה ברנשטיין ההדירו את העותקים מן המערה הרביעית (על פי טיוטת מהדורה של סטרגל) בסדרת התגליות, כרך כח, עמ' 151-204; אלישע קימרון הציע תיקוני קריאה בכתב העת *RQ* 15 (1992), עמ' 603-604; מוריס באייה ההדיר את עותק 2Q22 בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 81-82. וראו גם M. Bernstein, "Poetry and Prose in 4Q371-373 Narrative and Poetics Composition^{a, b, c}", *Liturgical Perspectives: Prayer and Poetry in Light of the Dead Sea Scrolls* (Edited by E. Chazon), Leiden 2003, pp. 19-33

על הרקע ההסטורי ראו יצחק חמיטובסקי, "הפולמוס היהודי-שומרונים על תחום היישוב השומרונים בתקופה ההלניסטית והחשמונאית לאור מגילות קומראן והספרות החיצונית", מגילות ז' (תשס"ט), עמ' 43-70.

עותק א = 4Q371, עותק ב = 4Q372, עותק ג = 4Q373, עותק ד = 4Q373a

עותק ב קטע 1 (+ עותק א קטע 1 + עותק ד)

- 1 [] ם
- 2 את עושה התורה ידלפן
- 3 ואת הכמרים כבדו את עבדל העצבים
- 4 עליון ויתנם ביד הגוים ל[שבי
- 5 אתם בכל הארצות ובכל הגוים יבזרם • ויבואו מקדשו גוים אשר לו יבואו בקהל
- 6 ישראל וישמד אתם מארין] ממוקם יהוה לו יניחו להמה
- 7 הגוים יתל עומדת בגי החזון ויח[רשו כשדה ציון ויעשו להם במות וישמו את
- 8 ירושלים לעיים ואת הר אלהי לבמות יען
- 9 אל וגם יהודה יחד עמו והוא על אם הדרכים יעמוד לעשות
- 10 להיות יחד עם שני אחיו ובכל זה יוסף מוטל בארצות לא י[דע וישראל מפרפרים]
- 11 בגוי נאכר ובכל תבל מפצפצים, כל הריהם שממים מהם ו[נבלים ישנים עליהם]
- 12 ועשים להם במה על הר גבה להקניא את ישראל וידברו בדב[רי בלע ויחרפו את]
- 13 בני יעקב וישעירו בדברי פיהם לגדף על אהל ציון וידברו [100] דברי שקר וכול
- 14 אמרי כזב ידברו להכעיס ללוי וליהודה ולבנימן בדבריהם ובכל זה יוסף [בתו]
- 15 ביד בני נאכר, אכלים את כחו ושברים את כל עצמיו עד עת קץ לו ויועקן [מרה]
- 16 אקרא אל אל גבור להושיעו מידם ויאמר אבי ואלהי אל תעזבני ביד הגוים,
- 17 עשה אתה בי משפט למען לא יבדו ענאים ורשים ואין אתה צריך לכל גוי ועם
- 18 לכל עזרה אצנ[ע ידך] גדולה וחזקה מכל אשר בתבל כי אתה בורר את האמת ואין בידך
- 19 כל חמס גם רחמיך רבים וחסדיך גדלים לכל דרשין, [לקחו] ארצי ממני ומכל אחי אשר
- 20 נלוו עמי, עם אויב יושב עליה ומ[שעיר עלי בדברי פיהו מחרף ומג] דף ופתח פיהו על
- 21 כל בני אהביך יעקב, מלכסים ללוי וליהודה ולבנימן בדברי שקר
- 22 עת תשמדם מכל תבל ויתנו]
- 23 ואקום לעשות משפט וצדקה •• לעשותה
- 24 רצון בראי ולזבח זבחי תודה
- 25 את אלהי ואגיד חסדיך
- 26 אהללך יהוה אלהי ואברכך כי כל
- 27 הראשנות וללמד לפשעים חקיך ולכל עוביך תור[תך]
- 28 ורע אשר לא להכחו עדותיך ולהגיד דברי צדקך

[השמים]	29 כי אל גדול קדוש גבור ואדיר נורא ונפלא] אתה
[30 והארץ וגם במעמקי תהום הוד ו]הדר
[31 אני ידעת] והתבוננתי והשכל]תי

2 עושה = עושי; התורה ירדפ]ו] קריאה חדשה; השו"ס היובלים, 4Q216 א 12 || 3 כבודו כך נראה בתצלום 41.666 סב"ש קוראים וכבודו || 5 הושלם על פי איכה א 10 || 6 וישמד עותק א ישמיו; ממוקם יהוה על פי ישעיהו יח 7; לו = לא || 7 החזון עותק א ההויון; ו]ה[רשו כשדה] השלמה חדשה על פי מיכה ג 12; להם צמות על פי שורה 12 || 8 אלהי עותק א אלוהי; יע]ר] בעותק א קטע 4 שוי 1 כתוב יער אך האותיות שבשורות האחרות אינן משתלבות בטקסט של עותק ב, ראו סב"ש, עמ' 160; צמיץ על פי ההמשך יחד עמו; כנראה נזכר כאן גם לוי והפועל שוי"ב, השו"ס שורה 10 ועזרא א 5 || 9 יחד עמו הצירוף יחד + עם שכיח במגילות; לע]שות] לעשות || 10 ובכל זה עותק א [וב]כול זו, ראו י יוסטן, "חידושי לשון בעברית של התקופה ההלניסטית: עדות מגילות קומראן לצד עדות תרגום השבעים", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 151-155; [מפ]רפ]רים] על פי איוב טו 12 || 11 בגוי = בגויי, ראו קימרון Grammar עמ' 95-96; נאכר עותק א נכר; מהם מן האות הראשונה שרד הבסיס; מפצצים עותק ד מִפּוֹצְצִים]ם] יפוצים, ראו א' קימרון, "טקסטים חדשים מקומראן ותורמתם למילון העברית הקדומה", תרביץ ס (תשנ"א), עמ' 650-651; ו]נבלים ישבים עליהם] בהתאמה לדברי התפילה שבשורה 20; השחזור שמציע טיכלאר אינו מתאים לשרידים וללשון; הכינוי נבלים מכוון כנראה לשומרונים, השו"ס בן סירא נ 26 || 12 הר גבה כנראה יהר גריזים || 13 וישעירו עותק א ישעירו]; פיהם עותק א פ]יה]מה; לג]ף] בעותק א יש שרידים מובהקים של הגימ"ל ואילו בעותק היסוד האות שלפני האחרונה נראית בתצלום המשובח 41.666 כרי"ש, אולי כתוב שם להף; אהל עותק ד אה]ל] || 14 להכעיס השו"ס נחמיה ג 37 || 20 ומ]שעיר] ... [מג]ף] על פי שורה 13; כאן, בדברי התפילה המחבר משתמש בצורות ההווה; ופתח = ופוחה || 21 אהביך יעקב = יעקב אוהבך; מלכעסים ... [שק]ר] על פי שורות 13-14; סב"ש קוראים בלכעסים; נושא המשפט הוא עם אויב שבשורה 20 || 26 כ]י] קריאה חדשה; [להזכיר] על פי ישעיהו מו 9 || 27 וללמד יואני מלמד, כהצעת קיסטר, אמרות ישו, עמ' 222 || 27-28 [ואין כל אה] ורע כהצעת קיסטר שם || 28 ולהגיד יואני אומרי || 31 והשכל]תי] כדברי סב"ש בהערות לקריאה ||

עותק ג קטע 1 (+ 2Q22 קטע 1 א + עותק ב קטע 19+4)*

- 1 [גגפו ל]פניהם וימו[תו] את
- 2 כל עבדיו את עוג א[שר פהרים גו]יתו
- 3 אמות וחצי רמו ושתיים [אמות רחבו והוא מחזיק רמה כארו חנית כמנור אורגים]
- 4 מגן כמגדל, הקל ברגל[יו כצבי
- 5 המרחיקם שבעה ראסות לא עמד] איש בפניו
- 6 ולוא שנית כי שברו יהוה אלהינו לפני
- 7 ועשיתי קלעי מזור ע[ם קשתות ולא עמד איש בפני
- 8 כי ה[רב יהוה נ]לחמה לתפש ערי מבצרים ולהריד
- 9 [נפלה בהמה בהלה ל ל ועתה
- 10] יום י

2Q22 קטע 1 ב

- 1 [שרים כי ירעו]
- 2 כי רחמיו על ישראל ל
- 3 הוא בכל *דרכיו ולא
- 4 יתנם למשיחיו ול[בניאיו]

4Q373: * קטע 4 מצטרף לכאן למרות היסוסיהם של סב"ש || 2 א[שר פהרים גו]יתו הושלם על פי ברית דמשק פרק א שוי 67 || 4 כמגדל כנראה מבנה קרב ובו חיילים נושאי מגינים גבוהים; [הצבים] או [קלעים] || 5 המרחיקם = המרחיקים, השוו תמימם במקרא || 6 לפני[ו] כהצעת שולר בעמ' 203, השוו עותק א קטע 2 שורה 12, בגוף הטקסט סב"ש קוראים לפני[ו] חרב; על שבר + לפני ראו להלן עותק ב קטע 2 שוי 12 || 6-7 [נתן בלב]י [הכמה ועשיתי] השוו שמות לא 6 ולהלן עותק ב קטע 2 שוי 5 שהוא שיר תודה על התשועה המתוארת כאן || 7 מזור 2Q22 המזור; קלעי מזור הם כלים מכלי הארטילריה הרומיים או ההלניסטיים, ראו מ' קיסטר, "ביאורים באגדות החורבן באבות דרבי נתן", תרביץ סז (תשנ"ח), עמ' 494-497 || 8 ה[רב יהוה נ]לחמה הקריאה והשילוב נעשו על פי העניין; הביטוי "חרב יהוה" ודומיו נמצא במקרא || 9 נפלה בהמה להצרכה המיוחדת השוו ירמיהו ג 12; ועתה או בעתה || 2Q22: 3 *דרכיו ומעליה נכתב דבריו, המילה דרכיו לא נמחקה, השוו 11QPs^a קמה 13 בהשוואה אל נוסח המסורה ואל עדי נוסח אחרים וראו מ' קיסטר, "על מטבעות ריטואליים קדומים וגלגוליהם", כנישתא ד (תש"ע), עמ' רסט-רע הערה 32 || 4 למשיחיו ול[בניאיו] מיליק קורא למשפט וכל; והעניין, אלוהים לא יתן את משיחיו ואת נביאיו ביד אויב, השוו תהלים קה 15 ||

עותק ב קטע 2

[וּבְכַל] 1
[כַּוֹל אֲשֶׁר הִפְיָן] יְהוּהוּ וְכַלְשִׁמִּים [וּבְאֶרֶץ עֲשָׂה] 2
[בְּתֵהוּמֹת וְכַל אֲבֹהוּ] נְיִים] 3
[הַמְּלִמְדֵי יָדֵי לְמַלְחָמָה הַנּוֹקֵם] אֵת נְקַמְתִּי] 4
[הַנּוֹתֵן לִי שְׂכָל לְהַבִּין לְבָנוֹתָ] ֹ] 5
[תִּמְדוֹ לְעוֹד, כֹּרֶם] אֲרִיזִים גְּבֹהוּ] 6
[לְדַעַת כִּי נָתַן לְךָ עוֹז לְגַבְּוֹרָה עַל אֲוִיבְךָ] 7
[וַיִּתְנֶם בִּיד עִמּוֹ בְּמִשְׁפַּחַתוֹ וַיִּפְרֹם עַד בְּלִתֵּי הַשָּׂאֵר לְהֵם שְׂרִיד וַיִּלְכְּדוּ] 8
[אֵת כָּל הָרַבִּים הַבְּשֵׁן עֲדָן] וְאֵת כָּל עַרְוֵי הַמַּלְכּוֹת עוֹג] 9
[נְקַמְתִּי עִמָּם כִּי עֲוֹנֵי הַלְּבָשׁ בְּגָדֵי נְקַמְתִּי] 10
[הַמְּבַטֵּחַ עִמּוֹ עַל תְּפִלָּתוֹ] הַמְּשִׁיעַ] 11
[אֵת יִשְׂרָאֵל כִּי נִשְׁבַר לְפָנָיו] אֲוִיבְךָ] 12
[נִמְחָה] רָאשׁוֹ בְּאֵבֶן הַמְּזוֹרָה] 13
[לֹא נָרָם]] 14

2 על פי תהלים קלה 6 (בפסוק 11 שם מדובר על נחלת עוג) || 3 וְכַלְּ על פי תצלום 44.017 || 4 [את נְקַמְתִּי] על פי ירמיהו נא 36 || 5 הושלם על פי דברי הימים ב ב 11, והשוו לעיל עותק ג קטע 1 שוי 6-7 || 6 [תִּמְדוֹ] סב"ש קוראים [לע]שות אך שרידי האותיות מאפשרים קריאות שונות, נראה שמדובר כאן בארץ נחלה, השוו ירמיהו יב 10 חלקת חמדת; לעוד = לְעוֹד; השוו שמחת עוד שירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטעים 33+35 שוי 10, להלן עמי 338, כֹּרֶם] אֲרִיזִים גְּבֹהוּ] כהצעת שלמי אפרתי על פי עמוס ב 9 וברית דמשק פרק א שוי 67, והשוו לקטע הקודם, עותק ג קטע 1 שוי 2-3 || 7 לְגַבְּוֹרָה] או לגבורת פלא || 8-9 הושלם על פי דברים ג 3-4 ויהושע יג 30 || 9 עֲדָן] קריאה חדשה || 10 [נְקַמְתִּי] קריאה חדשה; עֲוֹנֵי קריאה חדשה, הכתב פגום קלות והקריאה מתאימה יפה לשרידים; הַלְּבָשׁ סב"ש קוראים לבש; בְּגָדֵי נְקַמְתִּי] על פי ישעיהו נט 17 || 11 תְּפִלָּתוֹ] קריאה חדשה, השוו מגילת ישעיהו כ 5 מכוש מבטחם וממצרים תפארתם || 12 נִשְׁבַר לְפָנָיו] ביטוי ארמי, ראו א' יודיצקי וא' קימרון, "הערות על הכתובת המכונה 'חזון גבריאל'", קתדרה 133 (תשי"ע), עמי 138 || 13 הַמְּזוֹרָה] עיינו לעיל בהערות לעותק ג קטע 1 שוי 7 ||

עותק ב קטע *3

- [1] אִתְּהִי הַשְּׁמִימִים וְיִי
 [2] אִן חֲכְמִיָּה וּבִינָה הַלְוִן | אִמָּה עִם כֹּן
 [3] אֲזַנְיִים לְשִׁמְ] וְעַ וּלְבַב לְהַבִּין חֲקִין וְזַמְשִׁפְטִין הַ] צְדִיקִים
 [4] הַשְּׁבִית מֵהֶם [עֲוֹלָה] אֵהֲלֵה יְהוָה בְּפִי וְיִצְרֹף רֹב עָלָיו שִׁיחִי | כִּי גִתָּן לִי שִׁכְרִי
 5 וְלִבִּי לְלַמֵּד בִּינָה, פֶּה לְהַגִּיד מִשְׁפֵּט כִּי דְבָרֵי מִנְפֹתִי יִמְתָּן | לְקֹן וּמִיָּין יַעֲרְבוּ לִשְׁ] וְזִי תִהְיֶה
 6 אִמַּת וְכֹל אִמְרֵי פִי צִדִּיק לֹא יִשְׁחִיתוּ מַעֲדֵיהֶם וְלֹא יִשְׁכַּחֹּ מַחֲלָקוֹתֶם כִּי כֹלֶם [הַקְּוִקִים]
 7 יְהוּה פֶתַח פִּי וּמֵאֲתוֹ דְּבָרֵי לְשׁוֹנִי וּדְבָרוֹ בִּי לְהַגִּיד מִיִּשְׁ] רִים
 8 רְחִמֵי וְלֹא יִתֵּן לְגוֹי אַחֵר חֲקִיו וְלֹא יַעֲטֶרֶם לְכֹל זֶר כִּי | לְיִשְׂרָאֵל לְבָדוֹ כִּי הִמְהָ בְּנֵי בְרִית
 9 אֲבָרְהָם אֲשֶׁר כִּרַּת עִם יַעֲקֹב לְהִיּוֹת עִמּוֹ עַד עֲלִמֵי עוֹד | וְלֹא יַעֲשֶׂה אֲתָ
 10 יִשְׂרָאֵל כְּלָה לְהַשְׁמִידוֹ בִּיד גּוֹיִם כֹּל הַנְּגַעִים בְּנַחֲלָתוֹ לֹא יִצְקֶן | כִּי לֹא יַעֲזוּב
 11 [אֵת] עֲמֹזוֹ וְאֵת דָּמָם יִדְרוֹשׁ מִיָּדָם רְאוּ מָה עָשָׂה לְמַדִּין אֲ] שֶׁר הִזְנוּ אֵת יִשְׂרָאֵל בְּחַמְתּוֹ נְהַרְגֵה
 12 אַחַד הוּא זְמָרִי בֶן סְלוּא וְחֲמִשָּׁת מַלְכֵי מַדִּין נְהַרְגוּ | בְּנַקְמָתוֹ
 [13] לְ] []

עותק ב קטע 5

- [1] מְלָכִים גְּבוּרֵי
 [2] הַיָּל | [] כֹּל בְּנֵי]
 [3]] הֵּ]

קטע 3: * שלמי אפרתי העיר על הדמיון בסגנון ובעניין שבין הדברים שבקטע הזה לדברים שבקטע 1 ומסתבר שיש למקם את הקטע הזה בסמוך לקטע 1 || 2 [] אן ראו תצלום 44.017; ס"ד קוראים [ל]; צורות הנוכח שבחיבור מכוונות לאל, אך ראו לעיל קטע 2 שוי 7 || 3 הושלם על פי דברים כט 3, בעקבות ברנשטיין; להבין השוו שוי 5; חקין ומשפטיין על פי דברים ד 8 || 4 [עולה] על פי מגילת ההודיות ט 38; ויצרב על פי תהלים קד 34 || 5 ולבב עיינו בתצלום 41.401 || 6 צדק על פי משלי ח 8; מעדיהם = מועדיהם שלא כמו סביש; ישכחו = ישפחו; סביש קוראים יבדו אבל האות השנייה נראית בתצלום 41.209 כשריד של שיין והאות השלישית (בקטע המצורף) היא כ"ף ולא ב"ית, והשוו איכה ב 6; מחלקותם השם מחלקות משמש כאן לציון זמן, השוו ברית דמשק פרק ג שוי 172 ספר מחלקות העתים || 7 פתח = פותח; מיש[רי] על פי ישעיהו מה 19 || 8 להשלמת סוף השורה השוו יובלים ב 31 || 9 אברהם סביש קוראים [ב]ניהם ומעירים על האפשרות לקרוא [א]ברהם; השוו גם בראשית לה 12; בדוחק רב אפשר לקרוא [א]בותם; ההשלמה בסוף השורה על פי נחמיה ט 31; עמו = עמו או עמו || 10 ההשלמה בסוף השורה על פי ירמיהו יב 14, משלי ו 29 ותהלים ט 11-13 || 11 [את] עמו קריאה חדשה; ואת דמם את הדם של עמו, והכינוי ברבים מותאם למשמעות של שם העצם הקיבוצי; מידם הכינוי חוזר אל גוים שבשו 10 || 11-12 א[שר הזנו] ... [בנקמתו] ברנשטיין במאמר הנזכר במבוא, עמי 25 מציע בשם קיסטר השלמה אחרת; ההשלמה המוצעת כאן מותאמת לכתוב בשורות 10-11 ||

עותק ב קטע *6

[ל]העיר א]	1
[ל]השביע חכ]	2
[יד לכל צבא ש]	3
[רם לפתאיהם]	4
[מזמנו בש]	5

עותק ב קטע *8

[ה להגיד]	1
[עורים מר]אוי'ת וחרשים מש]מוע]	2
[ולו אשר יושעו]	3
[לא מבינים בלבכם]	4
[אשר יבוא עליהם לא ישמעו] באוזניהם]	5
[כי לא יבינו ולא יד]עו]	6
[אלוהי פ]ה וזהב למכש]ל]	7
[כל עובדיהם] יכלו]	8

עותק ב קטע *9

[הראשנות]	1
[ונבלים מספרם היה]	2
[עד אשר יכלו כל הגוים]	3
[מכל חולד]	4
[ים האלה]	5

שוליים תחתונים

קטע 6: * על פי תצלום 41.289 ||
 קטע 8: * לדעת קיסטר הדברים שבקטע הזה קודמים לדברים שבתחילת קטע 3 || 5-4 הושלם על פי ישעיהו מז 13 וחוכמת הרזים, 1Q27 קטע 1 א שוי 3-4, להלן עמ' 130 || 4 השווי שוי 6 ||
 קטע 9: * סב"ש מציינים שאפשר אולי לצרף את קטע 10 מימין לקטע 9 || 1 הראשנות ואולי הרא[י]שנות || 4 חולד הקריאה בטוחה; אולי חלופה של חָלָד יְתִבְלִי השווה ל־8 בתעתיקי הטור השני של ההכספלה, תהלים מט 2, holed בתעתיקי היירונימוס ישעיהו לח 11 (במקום חָלָד); המילה חדרה כנראה גם לארמית של קומראן, ראו שטאדל, עמ' 98 ||

דברי יחזקאל (Pseudo Ezekiel; 4Q385, 4Q386, 4Q388, 4Q391)

בארבעה כתבי יד מקומראן נמצאו נבואות וחזיונות של יחזקאל. בשלושה מהם מקצת הטקסט חופף (4Q385, 4Q386, 4Q388). 4Q385 הוא הגדול שבעותקים וכולל גם חלקים שנזכר בהם ירמיהו (4Q385a). אפשר שגם עותק 4Q387 קטע 4 שייך לחיבור, ראו הערה בעמ' 90. את עותק 4Q391 שאינו חופף לעותקים האחרים – אך קשור בספר יחזקאל – כינינו דברי יחזקאל ב. כתבי היד הם מימי בית הורדוס. רק 4Q391 הוא מימי בית חשמונאי. על בעיית כתבי היד והחלוקה הספרותית עיינו במבוא לדברי ירמיהו.

הקטעים ששרדו עוסקים בין השאר במפלת הגויים ובחזון העצמות היבשות בזיקה לשאלת הגאולה והשכר לצדיקים. נמצא גם תיאור של מראה המרכבה. אין בחיבור דבר הקושר אותו דווקא לעדת היחד ולהשקפותיה המיוחדות. מתברר שחיבורים נוצריים מסוימים מצטטים מן החיבור שלנו, ראו קיסטר, בר נבא; בעיות שיוך הקטעים ראו M. Brady, "Biblical Interpretation in the 'Pseudo-Ezekiel' Fragments (4Q383-391) from Cave Four" (M. Henze editor), *Biblical Interpretation at Qumran*, Grand Rapids 2005, pp. 88-109.

דבורה דימנט ההדירה את החיבור בסדרת התגליות כרך ל, עמ' 7-88 על פי מהדורה ראשונית שהכין גיון סטרגל. היא הקפידה על קריאה מדויקת של הטקסט והוסיפה מבואות ופירוש מפורט ובהיר. דימנט קבעה את סדר החיבור (על פי שלושת הטורים בעותק 4Q386), אך טיפלה בכל כתב יד בנפרד. מרק סמית פרסם את 4Q391 בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 153-193.

עותק א = 4Q385, עותק ב = 4Q386, עותק ג = 4Q388

דברי יחזקאל א

עותק א קטע *1

שוליים עליונים

- 1 דְּבָרֵי יַחְזְקָאֵל וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר [בֶּן אָדָם]
- 2 הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ הִנֵּה בָא יוֹם אֲבֹדֵן גּוֹיִם [
- 3 מְצָרִים וְתֵהִי חִלְחִלָּה בְּלִפְוֹט וְתֵהִי חֶרֶב בְּלִמְצָאִי [רִים וְלֹהֵד]
- 4 תִּתְקַלְקַל וְכוּשׁ יִפְלֹא וְאֲדִירֵי עֶרֶב וְגַם מִן בְּנֵי [
- 5 בְּחָרֶב יִפּוּלוּ בְשַׁעַר מְצָרִים תּוֹאבֵד] [
- 6 בְּחָרֶב מְצָרִים 1000 [
- 7 [] צִוְּ [

קטע 1: * דימנט הפרידה את הקטע הזה מן העותק הראשון וקבעה אותו כעותק ג. השוליים העליונים ששרדו והכותרת שמתחילה בראש הטור מלמדים אולי שכאן תחילת החיבור. אם כן החיבור פתח באובדן הגויים (בדומה לפתיחה של ספר צפניה) ונמשך בחזון גאולת ישראל. האותיות וצורת הכתיבה בקטע הזה זהות לאלה של העותק הראשון, השוו ג"ט || 1 דְּבָרֵי יַחְזְקָאֵל כנראה כותרת לספר; ס"ד משלימים עוד מילה בראשי השורות || 4 תִּתְקַלְקַל יתזדעזע, תתחלחל, השוו שו' 3 וירמיהו ד 24; יִפְלֹא ס"ד קוראים ו[פול] || 5 בְּחָרֶב ס"ד קוראים [ו]ערב; בְּשַׁעַר ס"ד קוראים בשע[ר] וקריאתם בעייתית מבחינת התחביר, אולי יש לקרוא בְּשַׁעַר, השוו יחזקאל לב 10 ואיוב ט 17 ||

עותק א קטע 2 (+) עותק ב קטע 1 א + עותק ג קטע 7)*

שוליים עליונים

- 1 [כי אני יהוה] הגואל עמי לתת להם הברית
- 2 [ואמרה יהוה] ראיתי רבים מישראל אשר אהבו את שמך וילכו
- 3 בְּדַרְכֵי לְבָבְךָ וְאֵלֶּה מִתִּי יִהְיוּ וְהִיכְכָה יִשְׁתַּלְמֹו חֲסֵדִם וַיֹּאמֶר יְהוָה
- 4 אֵלַי אֲנִי אֲרֹאֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעֻו כִּי אֲנִי יְהוָה
- 5 [ויאמר] בְּן אָדָם הִנֵּה עָלְהָ עֲצָמוֹת וַאֲמַרְתָּ וַיִּלְבְּקוּ עֲצָם אֶל עֲצָמוֹ וַפְרֹק
- 6 [אל פרקו ויהי] כן ויאמר שנית הנבא ויעלו עליהם גדים ויקרמו עור
- 7 [מלמעלה ויהי כן] ויאמר שוב אנבא על ארבע רוחות השמים ויפחו רוח
- 8 [בהרוגים ויהי כן] ויקומו עם רב אנשים ויברכו את יהוה צבאות אשר
- 9 [הים] ויאמרה יהוה מתי יהיו אלה ויאמר יהוה אל [יה]
- 10 [לך האות בטרם יהיו הד] ברים יכף עץ ויזקף [

* קטע 1 שבמהדורת ס"ד לא הובא משום שלא שרד בו טקסט של ממש ושיוכו בעייתי; בעותק ג יש לפני הטקסט ששולב כאן עוד כמה מילים קטועות: בשורה 1: [] וְהִיכְכָה, ובשורה 2: [] אֵלֶּה וְלֹא תִמְזַן [] || 2 אַהֲבֹו אֶת שְׁמֶךָ [אַהֲבֹו אֶת שְׁמֶךָ] || 3 יִהְיוּ עַל פִּי תִצְלוּם 41.505; וְהִיכְכָה יִשְׁתַּלְמֹו חֲסֵדִם עותק ב [וְהִיכְכָה יִשְׁתַּלְמֹו חֲסֵדִם, עותק ג וְאֵלֶּה יִכְכָה יִשְׁתַּלְמֹו חֲסֵדִם] יומתי יקבלו תשלום על חסידותם || 4 יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעֻו יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעֻו || 5 הִנֵּה עֲצָמוֹת עֲצָמוֹת ב [הנבא]; וַיִּלְבְּקוּ קְרִיאָה חֲדָשָׁה; הַעוֹר מְקוּמָט וּשְׁחוּקָה, הַדְלִיית נְרֵאִית בְּתִצְלוּם 40.615; עותק ג וַיִּזְבְּקוּ, שְׂרִידֵי הַקּוֹיִף בְּרוּרִים בְּתִצְלוּם 41.662; הַקְרִיאָה הַאֲחֵרוֹת שֶׁהוּצְעוּ (וַיִּגְעוּ, וַיִּקְרְבוּ) אֵינָן מִתְאִימֹת לְשְׂרִידִים שְׁבַשְׁנֵי הַעוֹתְקִים || 7 [מִלְמַעְלָה] עַל פִּי יִחְזַקְאֵל לוֹ 8; [וַיִּהְיֶה כֵן] בַּעוֹתֵק ב הַנוֹסַח אַרוּךְ יוֹתֵר, וּבִמְקוֹם הַמִּתְאִים לְתַחִילַת שׁוֹי 7 כְּתוּב [וַיַּעַל] עֲלֵיהֶם גְּדִים מִסְתַּבֵּר שֶׁבַע עוֹתֵק ב פּוֹרְטָה הַתְּגַשְׁמוֹת הַחֲזוֹן בַּחֲזָרָה עַל הַמִּילִים שֶׁבַחֲזוֹן בְּלִשׁוֹן עֵבֶר, הַשׁוֹי בְּרֵאשִׁית אֲ 24-25, וְאֵילוֹ בַּעוֹתֵק א נִכְתָּב בְּקִיצוֹר [וַיִּהְיֶה כֵן], רֵאוּ דִימְנָט, עִמּוֹ 27; אִם כֵּן יֵשׁ לְשַׁחֵר אֶת עוֹתֵק ב שׁוֹי 6-9 כְּדִלְהֵן (הַאֲוֹתִיּוֹת שֶׁבַחְחוּל מַעוֹתֵק א):

- 6 [כָּן וַיֹּאמֶר שְׁנִית הַנְּבֵא וַיַּעַל עֲלֵיהֶם גְּדִים וַיִּקְרְמוּ עוֹר
- 7 [מִלְמַעְלָה וַיִּהְיֶה כֵן וַיַּעַל הַעֲצָמוֹת הַיְּבֵשׁוֹת] עֲלֵיהֶם גְּדִים
- 8 [וַיִּקְרְמוּ עוֹר מִלְמַעְלָה וַיֹּאמֶר שׁוּב אֲנֵבָא] עַל אַרְבַּע רֹחוֹת
- 9 [הַשְּׁמַיִם וַיִּפְחוּ רוּחַ בָּם וַיִּהְיֶה כֵן וַיִּקְרְמוּ ע] עִם רַב אַנְשִׁים

7 רֹחוֹת עוֹתֵק ב רֹחוֹת; אֲנֵבָא = הִנְבָּא || 8 וַיִּקְוְמוּ אוֹ וַיִּהְיוּ כִסִּיד; הַשׁוֹי קטע 3 שׁוֹי 2 || 9-10 קִיסְטֵר, בַּר נְבֵא הַפְּנָה אֶל מַקְבִּילָה בְּאִיגְרַת בַּר נְבֵא, וְבַה שְׂאֵלָה "וְאֵלֶּה מִתִּי יִהְיוּ" וְתִשׁוּבַת הָאֵל "כַּאֲשֶׁר יִכְפֹּף עֵץ וַיִּזְקֹף" || 10 הִדְּ בְרִים עַל פִּי תִצְלוּם 42.508; ס"ד קוראים [ימים] ||

עותק א קטע 3

- 1 [] תֹּאֵם [] []
- 2 [] יהוה ויקומו כל העם ויִעֲמְדוּ עָלָיְהֶם חֵיל גְדוֹלָה
- 3 [לְבַרְךָ וְלַהֲלֵל] לַ אֵת יְהוָה צְבָאוֹת וְאֵף אֲנִי בְרַבְתִּי עִמָּהֶם
- 4 ויאמר יהוה אלי בן [אָדָם אָמַן] וְרָ לְהֵם [הַגִּנִּי]
- 5 [מְשִׁיבִים] [] תֵּם וְשָׁכְבוּ עַד אֲשֶׁר [אֲקִימָם שְׁנִית כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי]
- 6 [וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקֶּבֶר רְיִכֶם וּמִן הָאָרֶץ [הַזֹּאת אֲעֲלֶה אֶתְכֶם וְהַגִּיחֹתִי]
- 7 [אֶתְכֶם עַל אֲדָמַתְכֶם] לֹא אֲשִׁיֵּר לְ מוֹזֵר []

עותק ב קטע 1 ב

שוליים עליונים

- 1 [] וידעו כי אני יהוה ויאמר אלי התבונן
- 2 בן אדם באדמת ישראל ואמר ראיתי יהוה והנה חרבה
- 3 ומתי תקבצם *ויאמר יהוה בן בליעל יחשב לענות את עמי
- 4 וְלֹא אֲנִיחֶם וּמִשְׁרוּ לֹא יִהְיֶה וְהַמֵּן הַטְּמֵא זֹרַע לֹא יִשְׂאֵר
- 5 ומנצפה לא יהיה תירוש ותזיז לא יעשה דבש ואת
- 6 הרשע אהרג במף ואת בני אויאי ממף ועל שְׂאֵרִים אֶהַפֵּךְ
- 7 כאשר יאמרו היה השלום והשדך ואמרו תִּהְיֶה הָאָרֶץ
- 8 כאשר היתה בימי קדם בכך אֲעִיז עֲלֵיהֶם חֲמָה
- 9 אֲבַע רְחוֹת הַשָּׁמַיִם [] את []
- 10 כְּאֲשֶׁר בְּעֵרַת בְּ
- 11 [] []

קטע 3:2 [חֵיל גְדוֹלָה] על פי יחזקאל לו 10 || 3 בְּרַבְתִּי קריאה חדשה; הבייית מתוקנת ממ"ס; ס"ד קוראים מ[לל]תי || 5 תֵּם ס"ד קוראים [קבו]תם אך שרידי האותיות בתצלום 41.637 אינם מתאימים לקריאתם || 6-7 הושלם על פי יחזקאל לו 12-13 והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל || 7 לֹא מוֹזֵר [] ס"ד קוראים [ע]ול מצר[ים] ||

קטע 1 ב: 3 *ויאמר הרייש כנראה מוספת || 4 ומשרו = ומשאריו 'מצאצאיו'; והמן אולי הוא מן ואולי וְהַמֵּן, עיינו בדברים שהובאו בלשונו סד (תשס"ב), עמ' 165-174 ובהפניות שם || 5 ומנצפה 'ימצלף'; ותזיז כנראה מין צמוח; משה בר-אשר סבור שפירוש המילה 'צרעה'; ראו לשונו סא (תשנ"ח), עמ' 265; דבש אחרי התיבה הזאת יש חור בעור ואולי עמדה כאן תיבה נוספת כגון מתוק, אמנם מסתבר יותר שהחור נוצר מפגם בעור || 6 שְׂאֵרִים או שְׂאֵרִים || 7 יאמרו 'כמו שאנשים אומרים; והשדך שם ארמי, תרגום של 'שקט'; הצירוף שלום ושדך נמצא בארמית, עיינו בפירוש של דימנט וראו א' טל, "מקומראן לשכם בנתיבים נעלמים", מגילות ז (תשס"ט), עמ' 230-232; תִּהְיֶה האות הראשונה מתוקנת, אולי התיקון מכוון לקריאה וְהַגִּיחֹתִי || 8 בימי קדם בימים הזכורים לטובה; מקום חלק בין המילים מחמת פגם בעור; עֲלֵיהֶם יעל שונאי ישראל; חֲמָה על פי תהלים עח 38 ||

עותק ב קטע 1 ג

- 1 ודל לא יחן ויבוא אל בבל ובבל ככוס ביד יהוה, בַעְתָּהּ
- 2 ישליכנה] ובאאה חרב[
- 3 בבבל והיתה] לשמה [
- 4 מדור שדים] [
- 5 חרבה ורעו] [
- 6 ו' לז'] [
- 7] []
- 8 מ'] [

עותק א קטע *4

- 1] תן לי ששון [תחת דוני
- 2 ושמח את נפשי ויתבהלו הימים מהר עד אשר יאמרו
- 3 האדם הלא ממהרים הימים למען יירשו בני ישראל
- 4 ויאמר יהוה אלי לא אשיב פניך יחזקאל הנבי גודד
- 5 את הימים ואת השנלי] אמצעט והיה הקץ[
- 6 מצער כאשר אמרת ל] מצען [ויראון]
- 7] פ' יהוה דבר אלה [

קטע 1 ג: 1 ויבוא סיד קוראים ויביא שלא כדקדוק ומשלימים את המושא החסר; הם מכריעים על פי צורת האות, אולם בכתב היד ההבחנה בין וייו ליויד אינה עקיבה; בַעְתָּהּ דימנט משווה אל ישעיהו יג 22 וקרוב לבוא עתה וימיה לא ימשכו, בסוף הנבואה על בבל || 2 [ובאאה חרב] השוו יחזקאל ל 4, ולמעלה עותק א קטע 1 שוי 3 || 3 [לשמח] על פי ירמיהו נא 29 || 4 מדור שדים דימוי לשממה, עיינו בדברי דימנט || 5 חרבה = חרבה כמו בטור ב שוי 2; ורעו האות השנייה מוזרה מאוד, אולי צדיי; השוו צפניה ב 7 || 6 ו' לז'] [סיד קוראים לבנ[ל] ואומרים שבתחילת השורה יש פגם בעור || קטע 4: * קריאת הקטע נסמכת על קיסטר וקימרון; גם דימנט בסדרת התגליות נסמכת על הקריאות ודברי הפרשנות שבמאמר הזה || 1 הושלם על פי ישעיהו סא 3; דוני = דוני, לשון צער וכאב || 2 ושמח או שמח; ויתבהלו לשון מהירות || 6 מצער לשון קוצר או קרבה; [ויראון] על פי ישעיהו מ 5 ולעיל קטע 2 שוי 4 ||

עותק א קטע 6*

שוליים עליונים

- 1 אָהוּ עמי ה[ולפים] ועבדוני
- 2 בלב טוב ובנ[פּש חפצה]
- 3 אַחבא כמעט ק[ט] עד יעבור זעם
- 4 ומבְקיעים °]
- 5 המראה אשר ראה יחזק[אל על גהר כפר] ואראה והנה
- 6 נגה מרכבה וארבע חיות, חיה[חוברת אל חיה ובלפתן לא יסבן]
- 7 אָחור על שתיים תלך הַחיה האחת ושתי רגל[יה נוצצות פנחושת]
- 8 קלל [ובחיו] תִּהיה נשמה ופניהם זה בעקר ז[ה ומראה]
- 9 הפ[נים] אחד ארי אח[ד] נשר ואחד עגל ואחד של אדם והית[ה יד]
- 10 אדם מחברת מגבי החיות ודבקה ב[פנפיהן] והאופנ[ים] ארבעה]
- 11 אופן חובר אל אופן בלכתן ומשני עברי הא[ופנים] גחלי אש]
- 12 והיה בתוך גחלים חיות כגחלי אש] בוערות והיא מתהלכת בין]
- 13 האופנים והחיות והאופנים ויהי מ[ע]ל [ראשם רקיע כספיר כעין]
- 14 הַקָּרָה הַנּוֹרָא ויהי קול[מַעַל לְרַקיע]
- 15 [] ל[]

* נראה שבתחילת הקטע הזה נמצא סיום הדיון בגאולת ישראל שבקטעים הקודמים, ושורה 5 פותחת בכותרת לחזון המרכבה. דברי האל שבתחילת הקטע מובאים בלשון מדבר והם מעין פרפרזה של ישעיהו כו 20. הפסוק הזה מישעיהו מובא במקורות נוצריים בהקשר לחזון העצמות היבשות. הבאת נבואת ישעיהו בדברי יחזקאל יש בה כדי להסביר את הימצאות נבואת נחום בחיבור הזה, ראו להלן עמ' 89 || 1 והיו עמי ה[ולפים] השלמה חדשה על פי ישעיהו כו 20 לך עמי בא בחזרדיך || 2 בלב טוב ובנ[פּש חפצה] על פי דברי הימים א כח 9 שדימנט מביאה ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה; בלב טוב = 'ברצוני' || 3 אַחבא לעומת תְּבִי בנוסח המסורה, חבו במגילת ישעיהו, איטמר בתרגום יונתן; כמעט קט ניגוד של הרבה מאוד; על הצירוף וההשלמה ראו דימנט, עמ' 44-45, וכן א' יודיצקי וא' קימרון, קתדרה 133 (תשי"ע), עמ' 141; כאן מוצעת השלמה מפליגה יותר על פי ישעיהו כו 20 (והשוו וכלה זעם שם י 25) || 4 ומבְקיעים אולי = ומבְקיעים, עיינו בפירוש של דימנט || 6 חיה קריאה חדשה; ס"ד קוראים חית], ההשלמה בסוף השורה על פי שוי 11 || 8 קלל קריאה חדשה על פי יחזקאל א 7; [בחי] תִּהיה קריאה חדשה על פי יחזקאל א 20; בעקר 'אצלי' כבארמית השומרונית; ראו א' קימרון, "טקסטים חדשים מקומראן ותרומתם למילון העברית הקדומה", תרביץ ס (תשנ"א), עמ' 649-651 || 10 [ארבעה] השלמה חדשה על פי יחזקאל י 9 ושוי 6 || 12 הושלם על פי יחזקאל א 13 ודמות החיות מראהם כגחלי אש בערות || 14 הַקָּרָה הַנּוֹרָא את הקריאה הציע אלישע קימרון לגיון סטרגל בשנת 1986; בקונקורדנציה הפרלמינטרית אין היא מופיעה ||

קטעים ששייכים לחיבור מסופק

4Q385a קטע 17 א*

[ם]	3
לע[מת נהרי	4
מזרימ]תכבש	5
[]°	6
שן	7

4Q385a קטע 17 ב*

[הבינו וא]	1
[]°°° []°°°	2
ביעפי *עץ החיים	3
היכן חלקך אמון ה[כנה ביארימ	4
מים סביב לך ה[ילך]ים זמים המתך	5
כוש מצריל]ם עצמה ו[אין קץ לבריהך	6
לוב בסעודך והיא בגולה תלך בשפי	7
ועלליה ירפישו בראש שוקים ועל	8
[ככדיה ידו] גורל וכל גדוליה בזקים	9

קטע 17 א: * במהדורת ס"ד שויך קטע 17 לדברי ירמיהו, 4Q385a, ראו להלן || 4-5 [לע]מת נהרי [פוש] השלמה חדשה על פי ישעיהו יח 1 וצפניה ג 10 שהובאו במהדורת ס"ד; מילת היחס לעומת מתאימה למילה מעקר שבפסוקים האלה ומשמעה ילצדי כביחזקאל א 20 ||

קטע 17 ב: * השורות בקטע הזה צפופות מבקטעים אחרים וקצרות למדי. הכתב דומה לזה של הקטעים מדברי יחזקאל (המ"ם והכ"ף מיוחדות). רוב הטקסט ששרד הוא עיבוד של נחום ג 8-10, תיאור מפלת מצרים. הטקסט העצמאי אינו מספיק כדי לסייע בשיוך הקטע אולם תוכן הטקסט (נבואה על מפלת מצרים ומסייעיה) והארמאזמים שבו מתאימים לדברי יחזקאל (שלא כדימנט שהביאה את הקטע בדברי ירמיהו; השוו ג"ט, עמ' 774). בדבר פתרון אחר להימצאותו בכתב יד 4Q385 עיינו במבוא לדברי ירמיהו, להלן, עמ' 94. נחום פונה אל נינוה ומזכיר את נא אמון (בכינוי נסתרת) כדוגמה למפלת נינוה ואילו המעבד פונה אל אמון בכינוי לנוכחת, אומנם אין עקיבות לא בנוסח המעבד ולא בנוסח המסורה || 1 הבינו וא [] ס"ד קוראים הבתר ואן [] || 3 בעפי *עץ הקריאה בעייתית, במיוחד העיין שבתביבה השנייה; על פי צורת האותיות עדיף לקרוא את התיבה השנייה (האג), אך עיינו בדיון המדוקדק של דימנט, ס"ד, עמ' 156, 157 || 4 היכן = היכן שלא כדעת ס"ד; ואפשר לקרוא הוכן כבתרגום השבעים; לפירוש דווקני של הטקסט ראו מנחם קיסטר בסדרה STDJ כרך כח, עמ' 108-109 הערה 26 || 5 לך או לה || 7 בסעודך תרגום של בעורתך נחום ג 9; תלך ס"ד משווים אל תרגום השבעים ואל פשר נחום קטעים 3+4 טור ד שו 1, להלן עמ' 286 || 8 שוקים תרגום של חוצות שם 10 || 9 בזקים יש להשלים בזקנים, במקום רתקו בזקים נחום ג 10 ||

חיבורים עבריים מקומראן

4Q387 קטע *4

שוליים עליונים

1]	א בגורל למטותיה]	[
2]	מלכי הצפון שני	[
3]	ה וה'עקן בני ישראל לאלהים	[
4]	וגשם שוטף ו'א'בנ'א' לגביש ו'אש וגפרית	[
5]	ם עם הו' .	[
6]	ש א' ו']	[

4Q388 קטע 6

1]	ל' ימצא]	[
2]		[
3]	חילו [מזמן ומחנהו] ערך	[
4]	לפי הרב'תוכ]	[
5]	מרחוק מ'קצה הארץ]	[
6]	מ'ן הארץ ע'ן] השמים	[
7]	ע'נו קל ורכבו] כסופה	[
8]	ו'יראו את ה'.	[
9]	ו'שה אשר שמ'.	[
10]	ש ו']	[

קטע 4: * דימנט שייכה את הקטע הזה לדברי ירמיהו, אולם הכתוב בשורה 4 נלקח מיחזקאל לח 22. זאת ועוד, בפסוק 4 שבאותו הפרק נזכר גוג והעמים שבאו אתו מירכתי צפון להילחם בישראל, ונראה שהביטוי מלכי הצפון מכוון למלכי העמים האלה. אף הביטוי שבשורה 1 מתאים לציון התגייסות למלחמה כעדות 4QM^a קטע 3-1 שוי 8, ראו כרך א, עמ' 131. הכתוב בקטע מתאים אפוא לדברי יחזקאל ואם כן אף 4Q387 הוא עותק שכלל את דברי ירמיהו ודברי יחזקאל; את השייך הזה כבר הציע בנימין רייט, עיינו בתשובותיה של דימנט, *RQ* 25 (2011), עמ' 23-24 || 3-4 הושלם על פי יחזקאל לח 22 || 4 [א] לגביש על פי תצלום 41.426; ואש או אש כס"ד || קטע 6: 1 [] ל' על פי תצלום 41.662 || 3 מזמן אולי מזמן מועד למלחמה; ומחנהו ס"ד קוראים ומשנהו, השוו יואל ב 11 || 4 הרב'תוכ] ו' ס"ד קוראים חרבתיכ] || 5 [מרחוק] על פי דברים כח 49, והשוו ישעיהו ה 26 || 6 ע'ן] [ס"ד קוראים על] ; עיינו בתצלום 41.662 || 7 ע'נו כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 41.662; [כסופה] על פי ירמיהו ד 13 כעננים יעלה וכסופה מרכבותיו ||

דברי יחזקאל ב (4Q391)

על דברי יחזקאל, ראו עמ' 84. מרק סמית ההדיר את קטעי הפפירוס בסדרת התגליות כרך יט, עמ' 153-193.

קטע 9

[	וְשָׁנִי וֹ	]	1
[	טְמֵאֵי נֶפֶשׁ]		2
[	דֶּרֶךְ וָאֲרָאָה זְקֵנִים]		3
[	וְאִיִּן סוֹמֵךְ]		4

קטע *25

[	הֵ בְקֶרֶבְךָ יִפְלוּ כָל הוֹן]		1
[	וְיִשְׁבּוּ]עַל הָאָרֶץ וְיַעֲלוּ עִפּוֹרְ] [עַל רֵאשִׁים]		2
[	וְעֲלִיךָ קִינּוֹת וּבְכִי]יִשְׁאֹו		3
[	לְאֲבֹדְךָ]		4
[	אֲמֹר לִי־וֹ]		5

קטע 36

[	צֶלֶל רִגְלֵי]וְיֵאֵמֵר] / / / / / אֱלֹהִים]		1
[	מִזֶּה אֲתָה רַ]וְאֵה וְאֹמֵר אֵלָיו] קִשְׁתָּ אֲנִי רֵאשִׁית]		2
[	וְיֵאֵמֵר אֲתָה בַ]רִית הִיא קִשְׁתָּ / / / / /]		3
[	וְיִדְבַר] / / / / / אֵלָי לְ]אֲמֹר		4
[	בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְ]		5

קטע *52

[	וְיַעֲזֹב]מִלֵּאךְ] / / / / / שְׁנֵי] יֵת וְיֵאֵמֵר		5
[	וְיֵאֵמֵר]		6

קטע 9: 4 סוֹמֵךְ ס"ס קוראים קוֹמֵךְ אבל צורת האות הראשונה שונה מצורת הקו"ף בכתב היד הזה || קטע 25: * כנראה מתחילת החיבור, ראו עמ' 84 || 1 השוו ירמיהו נא 47 ויחזקאל כז 34; מן האות האחרונה שרד קו ימני מאונך; עיינו בתצלום 41.992 || 2 על פי איכה ב 10 ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון העלו עפר על ראשם; עִפּוֹר ס"ס קוראים אפֹר וייתכן שהסופר כתב כך בתחילה ותיקן || 3 השוו יחזקאל כז 32 ונשאו עליך בניהם קינה || קטע 36: 1]צֶלֶל קריאה חדשה, השוו דניאל ח 17 אצל עמדי || 2]וְאֵה הווי"ו נראית בתצלום 43.287 כפי שהעירו אריאל ויודיצקי || 2-3 השוו יחזקאל א 28 || קטע 52: * הכתוב בשו" 1-4 אינו קריא פרט לאותיות בודדות || 5 השוו זכריה ד 12 ודניאל ב 7 ולעיל עותק א קטע 2 שו" 6 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 55

- [] 1 [ר את]
[] 2 [° //// °]
[] 3 [ביו] ההוא בנפול כל המדת עיני[פפ]
[] 4 [נפשות בניכם וצנותיכם אובדות]
[] 5 [זה וישאלוני דברים אמ ידבר אלהים]
[] 6 [שבי] ל[] [אותי]

קטע 56

- [] 1 [°°°°°°]
[] 2 [ל וענ]ה
[] 3 [א]ל בית ישראל]
[] 4 [מ עולה מרוחותיכם]

שוליים תחתונים

קטע 55: 3-5 השוו יחזקאל כד 25-27 || 4 וצנותיכם קריאה חדשה על פי יחזקאל כד 21 || 6 אותי על פי תצלום 42.837 ||
קטע 56: 4 עולה מרוחותיכם השוו יחזקאל יא 5, כ 32 ||

קטע 62 ב

[	1	ואת ירושלם]
[	2	שלמות כבוד ופֿוֹ]
[	3	קִרָא בְשִׁמְךָ]°°°°
[	4	יְעַלֶּה לֹךְ כְּאֲשֶׁר דָּבַרְךָ
[	5	וַיִּהְיֶה כְּאֲשֶׁר]°

קטע 65

[	1	]° ° [
[	2	]° [°°°° כִּי בְיוֹם בָּ]
[	3	]° [°°°° אֵל הֵּ]°
[	4	] עַל נְהַר כְּבֵד וְאֵרָאָה]
[	5	] וְ[אֲדַעָה כִּי]°°°°
[	6	] ש [לוֹשָׁה עֵשׂוֹ]°
[	7	] אִמָּה וּגְבֻהוֹ חֲמִלְשִׁיתִי]
[	8	] חַמֶּה [שִׁיתִּי וְהִמְשַׁפֵּשׁ חֲמִשִּׁיתִּי]
[	9	] [בָּיִם אַחַת]
[	10	] [לְרִיבֵי הָאֲחֹז]°°
[	11	] [°°°°]

שוליים תחתונים

קטע 62 ב: 2 שלמות כבוד 'בגדי תפארת', השוו בגדי כבוד בן סירא ו 31, נ 11 ||
 קטע 65: 4 השוו יחזקאל מג 3 || 7 וגְבֻהוֹ ס"ס קוראים וגבוה || 8 והמשפּש חַמֶּה, עיינו בפירושו של סמית
 ובספרות שהוא מביא ||

דברי ירמיהו (4Q385a-389; Apocryphon of Jeremiah)

שבעה כתבי יד יוחסו לחיבורים המבוססים על ספר ירמיהו (4Q383, 4Q385a, 4Q387, 4Q387a, 4Q388a, 4Q389), גם בעותק 4Q390. ארבעה מהם חופפים זה לזה (4Q385a, 4Q387, 4Q388a, 4Q389) ובשניים מתוך הארבעה נזכר שם הנביא. ירמיהו. מכתב היד הזה נותרו רק קטעים זעירים ולכן הוא הובא בכרך ג הערוך בסדר המספרים. כך נהגנו גם בקטעי כתב יד 4Q387a שלא נזכר בו שם הנביא. על 4Q384 שזוהה כחיבור חיצוני לספר ירמיהו ראו כרך ג. בכתב היד 4Q390 נשמר טקסט רצוף של כעשרים שורות. דימנט שייכה אותו לדברי ירמיהו אך כמה חוקרים חלקו על דעתה, ראו עמ' 248. בשל אי הוודאות בחרנו להביאו בנפרד בשם "עתידות (לפי סדר היובלים)". השם הזה נקבע על פי תוכן הטקסט ששרד ודמיונו לספר היובלים. בדברי ירמיהו נכללו אפוא ארבעת כתבי היד החופפים. עליהם הוספנו כאן את 4Q481d שנמצאה בו חפיפה לטקסט של 4Q385a קטע 1, ראו עמ' 101. כתב יד 4Q387 הוא מראשית ימי בית הורדוס (או מעט לפני כן) ושלושת כתבי היד האחרים הם מימי בית הורדוס. דבורה דימנט היא שהפרידה בין 4Q385 לבין 4Q385a ובין 4Q388 לבין 4Q388a. כתבי היד שלא סומנו באות a כוללים עיבודים של ספר יחזקאל וחופפים לכתבי יד של דברי יחזקאל ואילו כתבי היד שסומנו באות a כוללים עיבודים של ספר ירמיהו וחופפים לכתבי יד של דברי ירמיהו (במקבץ קטעים אחד יש פרפרזה מספר נחום וטקסט נוסף, 4Q385a קטע 17). בכמה קטעים קטנים נזכרים אירועים ואישים קדומים: יציאת מצרים וההליכה במדבר, שמואל, דוד ושלמה. הם מנוסחים בגוף מדבר מפי האל כניסוח הקטעים שבטקסט המשולב. ההפרדה של דימנט מוצדקת מבחינה ספרותית, אולם כתב היד 4Q385 שהוא הגדול מבין העותקים של דברי יחזקאל ניכר בכתבו ואין הבדל בכתב ובכתיבה בין הקטעים שדימנט ייחסה לדברי יחזקאל (4Q385) לבין אלה שייחסה לדברי ירמיהו (4Q385a). בשיחה עם מחבר המהדורה אמרה דימנט שסטרנגל מסר לה שקטעי 4Q385a נמצאו דבוקים זה על גבי זה. סטרנגל הפריד בין השכבות וקבע על פיהן את סדר הקטעים. הוא לא רשם הערות מפורטות על כך, וכשמסר לה את הדברים כבר לא זכר פרטים מדויקים. דימנט מצאה על פי סדר הטקסט בכתבי היד המקבילים שסדר הקטעים חייב להיות הפוך מן הסדר שקבע סטרנגל והסיקה כי מגילת 4Q385a הייתה מגוללת בכיוון הפוך לכיוון כתיבתה. לא כן הדבר לדעתה במגילה 4Q385 שנגללה בכיוון כתיבתה. קביעות אלו מתאימות לשיטתה שעניין לנו בשני חיבורים ובשתי מגילות (ראו דימנט, עמ' 130). אמנם קטעי 4Q385 לא נמצאו דבוקים זה על גבי זה ואין לדעת בוודאות מה היה כיוון הגלילה של המגילה. גם אם כיוון הגלילה היה שונה, כדברי דימנט, אין מכאן ראיה מכרעת שעניין לנו בשתי מגילות. הרי אפשר שהמגילה נעזבה כששני קצותיה מגוללים כלפי אמצעה. אף נוסף שהטענה שעניין לנו בשתי מגילות שנכתבו בידי סופר אחד מסבירה את הכתב הזהה אך אינה מסבירה קווי דמיון אחרים כגון המרחק השווה שבין השורות. אם נניח שעניין לנו במגילה אחת שכללה קובץ דברי נביאים מעובדים נבין מדוע נמצאה נבואת נחום בין הקטעים (לעיל עמ' 89). אף יהיה קל להסביר את החפיפה שבין עותק 4Q385a לבין עותק 4Q388a בתחילת הטקסט המשולב של דברי ירמיהו.

ההפרדה של 4Q388 לשני כתבי יד אף היא בעייתית שכן גם כאן לא ניכר הבדל של ממש בכתב ובכתיבה. הבסיס לחלוקה הוא ענייני בעיקרו והוא מסתייע בעדותו של סטרנגל שהקטעים נמצאו בשתי קבוצות נפרדות (דימנט, עמ' 201). אף יש קטעים שעוסקים בזמנים שלפני ירמיהו ויחזקאל. על האפשרות שעותק 4Q387 כלל קטעים הקשורים בספר יחזקאל ראו עמ' 89.

במהדורתנו הלכנו בדרך שסללה דימנט שיתרונותיה ברורים. עם זה בחרנו להביא בחיבור רק קטעים ששיוכם מבוסס על החפיפה שבין כתבי היד או שנוכר בהם שם הנביא. על סדר החיבור ראו הערות כוכבית בעמ' 95, 100. הקטעים ששיוכם מסופק הובאו בסוף כסדר כתבי היד לקטעיהם.

דבורה דימנט ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות כרך ל, עמ' 91-260. היא טיפלה בטקסטים בדקדקנות, דנה בצורה מעמיקה בשאלת שיוך כתבי היד והוסיפה פירוש מעולה.

עותק א = 4Q385a, עותק ב = 4Q387, עותק ג = 4Q388a, עותק ד = 4Q389, עותק ה = 4Q481d.

עותק א קטע 18 א*

- 1 []
- 2 [] ירמיה הנביא מלפני יהוה []
- 3 [] לְעֵם הַשְּׂבָאִים אֲשֶׁר נִשְׁבוּ מֵאֶרֶץ *יְרוּשָׁלַיִם וַיָּבֹאוּ
- 4 [] וְנִבְכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל כְּהִכּוֹת נְבוּזַרְדַּן רֹב הַטְּבַחִים
- 5 [] אֵלָּהִים וַיִּקַּח אֶת כְּלֵי בֵּית אֱלֹהִים אֶת הַכְּהֻנִּים
- 6 [] מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבִיֵּאם בָּבֶל וַיִּלֶךְ יִרְמְיָה הַנְּבִיא
- 7 [] הַנְּהַר וַיִּצּוּם אֶת אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ בָאֶרֶץ שְׂבִיֵּאִם
- 8 [] וַיִּשְׁמְעוּ בְּקוֹל יִרְמְיָה לְדַבְּרִים אֲשֶׁר צִוָּהוּ אֱלֹהִים
- 9 [] לְעֲשׂוֹת וַאֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ אֶת בְּרִית אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיהֶם בָּאֶרֶץ
- 10 [] שְׂבִיֵּאִם וְלֹא יַעֲשׂוּ כִּאֲשֶׁר עָשׂוּ הֵם וּמִלְכֵיהֶם כִּהְנִיחֵם
- 11 [] וַיִּהְיֶה לָלוֹ שֵׁם אֱלֹהִים לְ []

עותק א קטע 18 ב

- 1 בתחפנס א[] שר בארץ מצרים []
- 2 ויאמרו לו דרוש [] נא בצעדנו לאלהים [] וישמענו וימאנו []
- 3 להם ירמיה לבלתי דרוש להם לאלהים [] ולשאת בצדם []
- 4 רנה ותפלה ויהי ירמיה מקונן על בני ישראל ופכה []
- 5 על ירושלים [] ויהי דבר יהוה אל []
- 6 ירמיה בארץ תחפנס אשר בארץ מצרים [] לאמר דבר אל []
- 7 בני ישראל ואל בני יהודה ובנימיים [] אותי []
- 8 יום יום דרוש את חקותי ואת מצותי שמ[] ואל תלפון []
- 9 אחרי פסילי הגוים אשר הלכו אבותיכם אחריהם פי []
- 10 לא יושעו ל[] [] לא []

קטע 18 א: * הטקסט כתוב בזמן עבר ובגוף שלישי והוא כנראה מתחילת החיבור. בטור ב שוי 7 מתחיל דיבור מפי האל אולי התחלה של דברי האל בזמן עתיד ובגוף מדבר שבטקסט המשולב שבעמודים 96-99. בתחילת שורות 2-3 צירף טיכלאר קטע זעיר, ראו "Nebuchadnezzar Found and Forgotten: A New Fragment of 4Q385a (4QApocryphon of Jeremia C^a) 18 i" (forthcoming) || 3 השבאים = השבייים כהצעת קימרון, ראו דימנט, אפוקריפון, עמ' 18 העי 13; *ירושלים אריאל ויודיצקי מעירים שהמילה כתובה על שני קטעים שאם מדייקים בצירופם מתגלה רווח בין היו"ד לבין הרי"ש || 5 [] אלהים בעקבות אריאל ויודיצקי || 6 [] כהשלמת דימנט על פי ירמיהו לט 6 || 7 שביאם או שביאם עיינו בתצלום || 41.503

קטע 18 ב: 2-3 [] ... לבלתי השוו יהושע ה 6 || 3 לבלתי על פי תצלום 41.851 || 3-4 השוו ירמיהו ז 16, יא 14 || 7 [] על פי ישעיהו נח 2 || 8 מצותי שמ[] על פי תצלום 41.851 || 9 פסילי על פי תצלום 42.505; ס"ד קוראים פסילי; להשלמה שבסוף השורה השוו עמוס ב 4 || 10 יושעו על פי תצלום 41.851; ס"ד קוראים יושעו; השוו ירמיהו יא 12 ||

הטקסט המשולב

עוֹתֵק ב קטע 1 (+ עוֹתֵק א קטע 3 + עוֹתֵק ג קטע 3 + עוֹתֵק ד קטע 6 + 7)

01	[בְּעֵת הַהֵיאָ אֲשֶׁר יָדְ אֲנִישִׁים]	1
02	[קְרִיאֵי שֵׁם	2
		בַּהֲתַלְכְּכֶם בְּשִׁגְעוֹן מַלְפְּנֵי	
1	[קְרִיאֵי הַשֵּׁם	3
		רְתִיבֶם כְּאִשְׁרֵי אֲמַרְתִּי לִיעֲקֹב]	
2	[וְתֵאָּזְרוּ עִזְבוֹתֵינִי אֱלֹהֵינוּ וְתִמְאַסּוּ]	4
3	[אֵת חֲקוֹתֵי וְאֵת מוֹעֲדֵי בְרִיתִי וְתַחֲלִלּוּ אֹתָם שִׁבְתוֹתַי	5
4	[וְתִשְׁמְאוּ אֵת מִקְדְּשֵׁי וְתִזְבְּחוּ וְלִשְׁעִירִים וְתִ]	6
5	[אֵת שֵׁם	7
		וְתַפְרוּ הַכֹּל בְּיָדְ רַמְהָ]	
6	[וְאֲרֵאֵה אִם יֵשׁ מִבְּךָ קֶשׁ אֲמוּנָה וְלֹא מִצַּאתִי]	8
7	[וְאֲתַנְּנָה אֹתָם כִּם בִּיד אֵי[ב]כֶם וְאֲשַׁמְהָ אֵת אֹרְ[צ]כֶם וְהֵאָרַץ]	9
8	[תַּהֲיֶיהָ שִׁמְמָה וְרָצְתָה אֵת שִׁבְתוֹתַי הַבְּהִשְׁמָה]	10
9	[וְאֲתַם שׁוֹמְמִים בְּאַרְצוֹת אֵיבִיכֶם עַד שְׁנַת[וֹ] הָרִצּוֹן אֲשֶׁר אֲשִׁיב	11
10	[אֶתְכֶם לְאֹדְמַתְכֶם] אִי־אֶפְקִיֹד וְיֵאָ]	12

חסרות שורות*

2-1 [אֲנִישִׁים קְרִיאֵי שֵׁם] הושלם על פי שורה 3 || 2 [בַּהֲתַלְכְּכֶם בְּשִׁגְעוֹן] [בְּשִׁגְעוֹן] (כתובה מעל השורה) השוו להלן שוי 16; ס"ד קוראים בשג[גה] || 3 [קְרִיאֵי] כהצעת אריאל ויודיצקי; ס"ד קוראים [קְרִיאֵי]; אפשר שזו צורת קְרִיאֵי בכתיב חסר ואפשר שזו חלופה פוניטית שבוטאה קְרִיאֵי, השוו קיראי סרך העדה ב 2 וקימרון Grammar עמ' 111; כְּאִשְׁרֵי אֲמַרְתִּי לִיעֲקֹב] [כאשר אמרתי ליעקוב] || 4 להשלמה בסוף השורה ולמקבילות עיין בהערות ס"ד || 5 [בְּרִיתִי וְתַחֲלִלּוּ] [בְּרִיתִי וְתַחֲלִלּוּ] || 6 [וְתִזְבְּחוּ] ס"ד קוראים [וְתִזְבְּחוּ אֵת זְבֻחֵיכֶם]; לִשְׁעִירִים ס"ד רשמו את התיבה הזאת גם בעותק א אולם היא איננה נמצאת בתצלומים || 7 הַכֹּל בְּיָדְ [הכ'ל ב'יד; ב'יד רַמְהָ] יבזדון, השוו במדבר טו 30 || 8 [מִבְּךָ קֶשׁ] הושלם על פי ירמיהו ה 1, ס"ד משלימים [ואב]קש; מִצַּאתִי אריאל ויודיצקי ציינו שהיו"ד והרווח שאחריה שרדו בתצלום 41.461 || 9-10 השוו ויקרא כו 33 || 9 אֵי[ב]כֶם עוֹתֵק ד אֵיבִיכֶם; וְאֲשַׁמְהָ = וְאֲשַׁמְהָ, נראה שהצורה הזאת ושאר צורות יפעל הפותחות בווי"ו מציינות עתיד ולא עבר כמו בהמשך הטקסט המשולב, שלא כדימנט; אֵת אֹרְ[צ]כֶם ס"ד קוראים אֵת אֹרְ[צ]כֶם] || 10 בְּהִשְׁמָה = בְּהִשְׁמָה || 11-12 הושלם על פי ירמיהו מב 12 || * בעותק ד קטע 8 א שרדה המילה [מ]צִירִים שמקומה בשורות החסרות ויש בעותק הזה עוד שרידי אותיות ||

עותק ב קטע 2 [ב] (+ עותק א קטע 4 + עותק ד קטע 8 ב)

שוליים עליונים

1	13	יָעַן	בְּכֹל וְתִזְכְּרוּ לְעַבְדֵי יְהוָה
2	14	וְכָל לְפָנֵי יְהוָה	וְלֹא אֲדַרְשׁ לָהֶם
3	15	בְּעִבּוֹר מַעַלְלֵי אֲשֶׁר מַעַלְוּ בִּי	עַד שְׁלֹמֹת עֲשֵׂרָה
4	16	יְבִלֵי שָׁנִים וְהִתְהַלְכְתֶם בְּשִׁעוֹר וּבַעֲוֹנוֹן	וּתְמַהֵן
5	17	הַלֵּבֵב וּמִתְהַדְדֵי הַדּוֹר הַזֶּה	אֵת הַמַּמְלָכָה מִיַּד הַמַּחְזִיקִים
6	18	אֲתָהּ וְהַקִּימוֹתֶיהָ	עָלֶיהָ אַחֲרַיִם מֵעַם אַחֵר וּמִשְׁלַל
7	19	הַזֶּה דָּוִד בְּכֹל הַיּוֹם	וּמִמְלַכְתּוֹ יִשְׂרָאֵל תֵּאבֹד, בַּיָּמִים
8	20	הַהֵמָּה יִקְוּ מֶלֶךְ וְהוּא	גִּדְפֵן וְעָשָׂה תַעֲבוֹת וּקְרַעְתִּי
9	21	אֲתָהּ מִמְלַכְתּוֹ וְגַם	הוּא לְמַכְלֵי אֵם וּפְנֵי מִסְתָּרִים מִיִּשְׂרָאֵל
10	22	לְלֵוִי וְהַמַּמְלָכָה תִּשׁוּב	לְגוֹיִם רַבִּים וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל זַעֲקִים
11	23	מִפְּנֵי עַל כְּבֹד	בְּאַרְצוֹת שְׁבִי' וְאִין מִשִׁי' עַל לָהֶם
12	24	יַעַן בִּיעֲזֹב חֻקֵי	מַאֲסוֹ וְתִרְתִּי גַעְלָה נַפְשָׁם עַל כֵּן

13 [] בְּכֹל וְתִזְכְּרוּ לְעַבְדֵי יְהוָה; וְתִזְכְּרוּ לְעַבְדֵי יְהוָה כג 6 וחזקתם מאד לשמר ולעשות || 14 וְכָל לְפָנֵי יְהוָה בְּכֹל וְתִזְכְּרוּ לְעַבְדֵי יְהוָה; וְלֹא אֲדַרְשׁ לָהֶם הביטוי הזה חוזר כמה פעמים ביחזקאל פרק כ || 15 בְּעִבּוֹר מַעַלְלֵי אֲשֶׁר מַעַלְוּ בִּי עיינו במקבילות שאצל ס"ד; שְׁלֹמֹת נקבי חתום יות כמו להערי(בו)ת השמש, עיינו בסדרת התגליות, כרך עשירי, עמ' 77 || 16 וּתְמַהֵן במקום ובתמהון, לשון המגילות אינה מקפידה על חזרה על מילות היחס, ראו מיסופ פארק, חזרה ואי-חזרה על מילות בלשון המקרא ובלשון מגילות מדבר יהודה, חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית ירושלים תשס"ג || 17 וּמִתְהַדְדֵי השוה עתידות, 4Q390 קטע 1 שו' 7, להלן עמ' 248; או וּבְתָם; אֲקַרְצֵ עַל פִּי שו' 20; הַמַּחְזִיקִים ס"ד מפנים אל מלכים ב טו 19 ודניאל יא 21 || 18 אֲתָהּ עוֹתֵק א אֲוֹתָהּ; אַחֲרַיִם ס"ד מפנים אל דניאל יא 4 כי תנתש מלכותו ולאחרים מלבד אלה || 20 [ק] ס"ד קוראים [י]ה[יה]; [י]הוּא גג הה"א נראה בתצלום 42.506 || 21 לְמַכְלֵי אֵם = לְמַכְלֵי; עוֹתֵק א לְמַכְלֵי || 22 [ל] קריאה חדשה, התיבה הזאת חסרה בעותק ד; [תשוב ל]גוים רבים תשוב לגוים רבים || 23 [בארצות שבי]ם [בארצות שבי]ם; וְאִין בעותק ד יש מקום חלק אחרי המילה, אולי כתוב שם ||

עותק ד קטע 8 ב (+ עותק ג קטע 7 ב)

4	הסתרתי	25
5	פני מ'הם ע'ד אשר ישלימו עונם וזה להם האות, בשלם	26
6	עונם [אחר אשר] עזבתי את הארץ ברום לבכם ממני ולא ידעו	27
7	כי [מ'אסתים ו]שבו ועשו רעה ר'בה מן הרע[ה] הראשנה	28
8	[הפרו את הברית אשר כרתתי] עם אברה[ם] ועם [י'צחק ועם	29
9	[יעקוב, בימים ההמה י]קום מלך לגוים גדפן [וע]ש'ה רעות ו[בימ'ו]	30
10	[אשבית את]	31

עותק ב קטע 2 ג (+ עותק ג קטע 7 ב + עותק ד קטע 8 ב)*

שוליים עליונים

1	[ישראל]ל מעם בימ'ו אשכ'ר את ממלכת [מצרים ואכה]	32
2	[את מצרי]ם ואת ישראל אשכ'ר ונ[תתי לחרב]	33
3	[הש]מותי את ה'ארץ ורחקתי את האד'ם [ועזבתי]	34
4	את הארץ ביד מלאכי המשטמות והסתרתי [פני]	35
5	[מיש]ר'אל וזה להם האות, ביום עזבי את הארץ	36
6	[בש'ו]ב כהני ירושלים לעבוד אלהים אחרים [ולעשות]	37
7	[כתוע]בות ה'גוים, אקים פהגים שלשה אשר ימלכו]	38
[8]	[ולא בצדק] קדש הקדשים	39
[9]	ר והמצדקי	40

חסרות שורות

27-26 בשלם עונם בשלם היא כנראה צורת מקור קל ופירוש הביטוי 'בהשלם עונם', שלא כס"ד, והשוו עד שלמות לעיל שוי 15 ||
 27 את האל'ף נראית בתצלום 41.468 || 28 ר'בה מן הרע[ה] הראשנה ס"ד קוראים בעותק ג [ורבה הר]עה מן הראשונה
 ומשחזרים טקסט שונה מזה של כתב יד היסוד; האות האחרונה מוזרה ואפשר לזהותה כה"א פגומה ולא כמ"ם בטוחה; ה'ראשנה
 על פי תצלום 41.468 || 29 י'צחק עותק ג יצחק || 30 [בימים ההמה] חוזר לציוני הזמן שלפניו; לגוים עותק ג [י-ו] ||
 וס"ד קוראים [לגוים] || 31 [אשבית] השוו ירמיהו לא 35, אריאל ויודיצקי מציעים להשלים [אחת] על פי ישעיהו ז 8 או [אשמיד]
 על פי ירמיהו מח 42 ||

קטע 2: * הטקסט החופף של עותק ד מובא באפרט להלן || 32 [ישראל]ל מעם עותק ד [ישראל]ל מעם; אשכ'ר עותק ג אשכ'ר
 עותק ד אשכ'ר; ממלכת עותק ג מלכות, עותק ד [ממלכת], || 33 אשכ'ר עותק ג אשכ'ר; ונ[תתי] כנראה צורה מכווצת מן
 wntatāhu, ס"ד קוראים ונ[תתי] || 34-35 בעותק ג הטקסט קצר, כנראה כתוצאה מהשמטה מחמת הדומות (הסופר דילג מן את
 הארץ שבשוי 35 אל את הארץ שבשורה 36); השוו ס"ד עמי 188 || 37 [בש'ו]ב האות השנייה מעותק ג קשה לזיהוי בתצלומים
 הקיימים; ס"ד קוראים [ושב]ו ומפרשים את הפועל כפתיחת הסיפה; על פי הקריאה המוצעת הרישה נמשכת והסיפה מתחילה בשורה
 38 || 39-38 השוו שוי 47-48 || 38 ס"ד רושמים שתי למיידים בסוף השורה, אולם השרידים קלושים ובעייתיים ||

		עוֹתֵק ב קטע 3 (+ עוֹתֵק א קטע 5)	
01	[אֱלֹהִים] 41
02	[מִנִּין כְּהֻנִּים] 42
03	[אֲחֵרִים] 43
1	[הַמִּזְבֵּחַ] 44
2	[פְּלִים בְּחַבְבֵּי] 45
3		וְהַחֲרֵב ב חֲנַפֵּה אַחֲרָי [הַדְּרוֹגִים בְּדוֹר הַהוּא]] 46
4		אֲקִים כְּהֻנִּים שְׁלוֹשָׁה אֲשֶׁר לֹא יִתְהַלְכוּ בְּדַרְכֵי	47
5		[הַכֹּהֲנִים הַ]רְאִשִׁים, עַל שֵׁם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִקְרְאוּ	48
6		[וְהוֹרֵד] בְּלִמְיָהֶם גֵּאוֹן מִרְשִׁיעֵי בְרִית וְעַבְדֵי נֹאכֵר	49
7		וַיִּתְקַרַע יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר הַהוּא לְהַלְחֵם אִישׁ בְּרֵעֵהוּ	50
8		עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַבְּרִית וְשִׁלְחֹתַי רַעַב בְּאֶרֶץ וְלֹא	51
9		לָלֶחֶם וְצָמָא וְלֹא לְמִים [כִּי] אִם לְ[שְׂמוֹעַ אֶת דְּבָרַי]	52

שוליים תחתונים

42 מִנִּין כְּהֻנִּים השוו הושע ו 9 חבר כהנים || 46 [וְהַחֲרֵב] ב שיחזור חדש, נראה שמדובר כאן בשפיכות דמים המחניפה את הארץ, השוו תהלים קו 38 ותחנף הארץ בדמים; [בְּדוֹר הַהוּא] הושלם על פי שורה 50 || 47-48 השוו שוי 38-39 || 48 [הַ]רְאִשִׁים העור מרופט ומעוות || 49 מִרְשִׁיעֵי הסופר כתב תחילה יו"ד אחרי הרי"ש ושינה מיד לשי"ן; ס"ד קוראים מְרִשִׁיעֵי; וְעַבְדֵי = וְעַבְדֵי; נֹאכֵר עותק א נכר || 50 וַיִּתְקַרַע לשון פילוג; הוּא אריאל ויודיצקי גילו שכל האותיות שרדו בתצלום 41.426; ס"ד קוראים הוּא]; לְהַלְחֵם = וַיִּיַלְחֲמוּ || 51-52 וְשִׁלְחֹתַי ... [דְּבָרַי] על פי עמוס ח 11 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטע *1

- 1 [] °°° []
- 2 [] ה בארץ י
- 3 [] ובקשו על כ
- 4 [] אל כל הנשאר בארץ מצרים הם אשר
- 5 [] לא שבו עם י רמיה בן חלקיה מארץ מצר [ים בשנת]
- 6 שלוש שנים ושש שנה לגלות ישראל בקראו הדברים האלה
- 7 בארץ ישראל על נהר סור במעמד ח

שוליים תחתונים

* מימין לקטע שרדו כנראה שוליים ומימנים יש אולי שרידי כתב דהויים. הטקסט כתוב בזמן עבר ובגוף שלישי ונראה שהוא מעין סיום לחיבור ולא הקדמה, בניגוד לדעת דימנט, עמי 221-223. הרי מדובר כאן באחרית ימי ירמיהו ובדברי האל הנקראים במעמד מיוחד בגולת בבל || 6 בקראו או קראו; רגלי הקויף והרייש מוזחות || 7 בארץ סיד קוראים לנל בני; נהר סור ראו ספר ברוך א 4; ח [] או ד [] עיינו בתצלום 42.509 ||

קטעים ששיוכם לחיבור מסופק

סטרנל ודימנט שייכו את הקטעים אל דברי ירמיהו על פי הדמיון בכתב ובכתיבה ועל סמך העובדה שכמה מן הקטעים הובאו למוזיאון ביחד. מבחינה ספרותית אין סמך לשיוך הזה. במקצת הקטעים נזכרים אירועים מימי הנדודים במדבר וראשית המלוכה.

עוֹתָק א קטע 1 * (+ עוֹתָק ה קטע 3 + 4Q387a קטע 5 + 4Q282f)

- 01] עליהם[
- 1] וא[קִימָה לְבָן יֵשִׁי בִי מֵאִסְתִּי בְשִׁבְטִי בְנִימִין]
- 2] וְאֶבְרִייתָה [את איבו [מַפְנִיץ וְחֹסְדִי לֹא יִסּוּר מַעֲלִין]
- 3] וְ[אֵ אִיבו וְאִסִּי]וֹהָ
- 4] בְּשִׁהָרוּ פָנֵי וְלֹא רֵם לִבְבוּ מִמֶּנִּי עַל אֲשֶׁר שָׁלַמְהָ עוֹנְתוֹ]
- 5] וְיִשְׁלַמוּ יָמָיו וְיֵשֶׁב שְׁלֹמָה יְבֹנֵן עַל פֶּסֶל וְאֵהִיָּה עִמּוֹ]
- 6] וְאֵתְנָה נֶפֶשׁ אִיבִיו בְּכַפּוֹ]
- 7] וְאֶקְהָה מִיָּדוֹ עוֹלָה וּמִנְחָה]
- 8] ל[]ל[

עוֹתָק א קטע 15 א

- 1] ו[
- 2] הֵם אֲשֶׁר לֹא הִקְשִׁיבוּ
- 3] תְּלוּי עַל הַעֵץ וְעוֹף
- 4] הַשָּׁמַיִם [הַמֵּת אֶל תּוֹתִירוֹ
- 5] אֵת נִבְלָתוֹ [לֹא וְאִמְרָהּ
- 6] לְשׁוֹן נִפְשָׁם]

קטע 1: * מעותק ה ששולב כאן שרדו שבעה קטעים זעירים. כמה מילים כתובות בדיו אדומה. מן הקטע הראשון יצוין הביטוי עוֹ לְבָן בְּאֵלָּ]. ראו סדרת התגליות, כרך כב, עמ' 315-319. הטקסט של 4Q387a קטע 5 שולב כאן על פי החפיפה במילה בשחרו ועל פי העניין, השוו שמואל א טו 1. עותק 4Q282f צורף לכאן על פי טיכלאר, מגילות טו והוא חופף במילים: בְּנִימִין, מַעֲלִין, בְּשִׁהָרוּ. נראה שקטעי עותק ד שהובאו בעמוד 103 קודמים לטקסט שלנו || 2 ההשלמות על פי שמואל ב ז 9, 15 || 4 רֵם לִבְבוּ מִמֶּנִּי יִסֵּר לִבְבוּ מִמֶּנִּי, השוו ירמיהו יז 5, מלכים א יא 9 ובטקסט המורכב לעיל, שוי 27; עוֹנְתוֹ = עוֹנְתוֹ יְעִתוֹ || 5 בְּבֹן כְּקִרְיָה שִׁסִּיד מְצִיעִים בְּהֵעֲרוֹת || 6-5 הביטויים שכאן מופיעים בספר שופטים ו 13-16 || 7 השוו שופטים יג 23 לא לקח מידנו עלה ומנחה || קטע 15 א: 3 השוו בראשית מ 19 ושמואל ב כא 10 || 4 הַמֵּת סִיד קוֹרָאִים אֲמַת, ואפשר שהאות הראשונה היא ה"א מתוקנת מאל"ף || 4-5 הביטוי הוֹתִיר עַד בּוֹקֵר נִרְדַּף לְמוֹנַח הַלֵּין, ובדן השוו סִיד אל דברים כא 22-23 || 5 וְאִמְרָה = וְאִמְרָה; נראה שלאחר מכן עמדה שאלה של הנביא כמו בדברי יחזקאל, 4Q385 קטע 2 || 6 לְשׁוֹן אֲפֶשֶׁר שֶׁהָאוֹת הָרָאוּשׁוֹנָה הִיא וַיִּי (או וַיִּיד) תְּלוּיָה וְלֹא לְמִיד; הַנִּיּוֹן הַסּוֹפִית מוֹזְרָה, ואולי יש לקרוא לְשִׁי (= לשוא) ולהשלים [נשא] לְשִׁי נִפְשָׁם, השוו תהלים כד 4 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 15 ב

- 1 מִזְרָחַ] []
 2 את] []
 3 ואֵ] []

עותק א קטע 16

- 1 [] ה יִתְרָ] []
 2 [] בְּיַד עַמִּים לְעַדְרֵי אֱלֹהִים] []
 3 [] לְבָמִן הָרַע וַיִּסְבֵּל מִלְּעַמּוֹ וַיִּן] []
 4 [] וְהָאֲרֻשְׁתִּי אֶת יְהוֹן] []
 5 [] אִי הָחִיָּה בְכֹן הָאֵ] []
 6 [] הָהָרָה וְהַלְבִּנוֹן וַיִּשֶׁ] []
 7 [] שׁוֹן לַיהוָה לְאַמְרָ] []
 8 [] יַעֲקֹב וְרָ] []
 9 [] אֵ] [] אֵ] []

עותק ב קטע 5

שוליים עליונים

- 1 [] הָמָה בְּמַעַלְמֵ אֲשֶׁר] [מַעַלְוֹן] [לְחַלֵּל אֶת שָׁם
 2 [] קִדְשֵׁי וַיִּמְעַלְוֹ] [בְּעֵרֹתָם לְקִרְוֵב אִישׁ אֶל שָׂאֵר בְּשָׂרוֹ
 3 [] אֲנִי] [קִרְוֵב אֶתִּי לְבָכִי וְלִמְסַפְדֵּ וְהָמָה אֲמַרְוֹ
 4 [] לֹא יִבְרָאֲנֵנוּ רַעַ] [וְבָ] [אֲשֵׁמוֹת לֹא הִבִּינוּ עַל כֵּן יִלְלוּ בַיּוֹם
 5 [] שְׂבָרָם וְאֲשַׁפְּטָם] [כִּפְּאִי אֲשֵׁמוֹתֵיהֶם] [אִי] []

קטע 16: 3 [לְבָמִן הָרַע] קריאה חדשה; סיד קוראים [] אֵם וּרַע; וַיִּסְבֵּל מִלְּעַמּוֹ או וַיִּסְבֵּל מִלְּעַמִּי או וַיִּסְבֵּל מִלְּעַמִּי || 4 יְהוֹן קריאה חדשה, השוו במדבר כא 23-25 ודברים ב 31-34; סיד קוראים יון || 6 וַיִּשֶׁ על פי תצלום 41.503; סיד קוראים ירשו || 7 [] שׁוֹן סיד קוראים [ידר]וֹשׁוֹן || קטע 5: 2 בְּעֵרֹתָם 'בגילוי ערוותם' או 'באישה האסורה עליהם' || 3 השוו ישעיהו כב 12 || 5 כִּפְּאִי אֲשֵׁמוֹתֵיהֶם קריאה חדשה; סיד קוראים בְּיּוֹם שְׂמוֹר וַיּוֹם ||

עוֹתֵק ד קטע 2

שוליים עליונים

- 1 [כַּאֲשֶׁר] דְּרִשְׁנִי הֵייתִי [נִמְצָא לָהֶם]
- 2 [רִיִּים רְאִשִׁיִּים] בְּהוֹצִיאֵי אֵל [וְתָם מֵאֲרָץ מִצְרַיִם]
- 3 [לָהֶם וְאֵת אֲשֶׁר]
- 4 [אֵל] קָדֹשׁ בְּרִנֵּעַ וְאָמְרָה לָהֶם [עֲלֹ וְדַשׁוּ אֵת גִּוֵּי הָאָרֶץ]
- 5 [וְתַפּוּל אֵימָן] תָּם עֲלִיהֶם וְאֲשַׁבְּעָה בְּשֵׁן [קֹדֶשִׁי כִּי לֹא יֵרָאוּ אֹתָם]
- 6 [הָאָרֶץ] וְאֵת בְּנֵיהֶם הַבְּאֵתִי אֶל הָאָרֶץ
- 7 [תָּם] וְאֶתְהַלַּכְהוּ עִמָּהֶם בִּי
- 8 [אַרְבַּעִים שָׁנָה וַיְהִי]
- 9 [לִי]

עוֹתֵק ד קטע *5

- 1 [] הֵן [] אֲדָן
- 2 [וַיֹּאמְרוּ תְּנֵה לָנוּ מֶלֶךְ אֲשֶׁר] יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וְאֲשַׁלְּחֵהָ
- 3 [אֵת שְׂמוֹנָה] לְ [בֶן] אֲלֵקָנָה לְדָן [בֶּרֶךְ]

קטע 2: 1-2 אריאל ויודיצקי סבורים ששתי התיבות הראשונות בכל אחת מן השורות האלה הן מקטע שצורף כאן בטעות. בתצלומים אין הדבר ניכר בבירור || 1 דְּרִשְׁנִי = דְּרִשְׁנִי; ס"ד קוראים [ת]דרשני בעתיד נוכחים בניגוד לצורת העבר התוכפת ולשימוש בגוף נסתרים שבהמשך; [נמצא להם] על פי ירמיהו כט 14 || 2 רְאִשִׁיִּים ס"ד קוראים בוודאות ראשיכם || 3 וְאֵת אֲשֶׁר [בתצלום צורף לכאן בטעות קטע ובו גמלוני ואשאֵה || 4-5 השוו דברים א 19-21 || 5-6 הושלם על פי דברים א 34-35, 39 || 8 השוו דברים א 3 || קטע 5: * כנראה קודם לקטע שבראש עמוד 101 || 2 השוו שמואל א ח 6, 9 ||

דברי משה (1Q22 = DibMoshe)

מן החיבור הזה שרדו קטעים בכתב חשמונאי מאוחר שהיותר שלמים שבהם ארוכים וצרים. זיוף מיליק (תגליות כרך א, עמ' 91-97) השכיל לשלב אותם זה לזה על פי הצורה ועל פי העניין ולשחזר ארבעה טורים בני תריסר שורות. מלאכת השילוב נראית אמינה (במהדורתנו הוצעו שיפורים קלים). לעומת זה ההשלמות של מיליק חוטאות לפעמים לדקדוק ולסגנון העברי. הדוברים בחיבור הם האל ומשה וזכרים בו גם אלעזר בן אהרון ויהושע. בשני הטורים הראשונים מתואר טקס ברית שבין האל לעמו לפני הכניסה לארץ ישראל ומובאים בהם עניינים הקשורים בארץ. בטור ג נזכרת השמיטה ושמיטת החובות בזיקה לשמיטת עוונות, ובהמשך נזכר יום הכיפורים בזיקה לדם הנשפך בארץ. אריאל פלדמן החדיר את החיבור והוסיף דברי פרשנות מאירי עיניים, ראו פלדמן וגולדמן, עמ' 225-261. אייברט טיכלאר גילה קטע זעיר מכתב יד אחר של החיבור הזה: E. Tigchelaar, "A Cave 4 Fragment of Divre Mosheh (4QDM) and the Text of 1Q22 1:7-10 and Jubilees 1: 9, 14", *DSD* 12 (2005), pp. 303-312

טור [א] (+ 4QDibMoshe)

שוליים עליונים

- 1 [ויקרא] על 'מוֹשֶׁה' [בשנת ארבעים] השנה לצאת ת בני יִשְׂרָאֵל מארץ מצרים בחודש [שני]
- 2 עשרת] ב'אֲהֲרֹן לְחֹדֶשׁ לְאֵמוֹר [הקהל] אֵת כֹּל הָעָמָה וְעַל אֵל הַר נָבֹא וְעִמְדַתָּה [שמ] הִיא אֵתָהּ
- 3 ואלעזר בן אהרן] וְשֵׁן רֵאשֵׁי הָאֵלֹהִים וְכֹל הַכֹּהֲנִים וְצִוִּיתָהּ [את] בְּנֵי
- 4 יִשְׂרָאֵל אֵת דִּבְרֵי הַתְּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם בְּהַר סִינַי לְצִוּוֹת אֹתְכֶם בְּאֶזְנוֹתֵיכֶם אֵת הַכֹּל
- 5 הַיְטִיב לְמַעַן אֲשֶׁר אֲצִוְהֶנּוּ מֵהֵם וְהִעֲיִדְתֶּם בָּם אֵת הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ כִּי לֹא יֵעֲזֹבוּ
- 6 בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם הַיְמָה וּבְנִי הַיְמָה כֹּל הַיְמִים אֲשֶׁר הֵמָּה הַיְמִים עַל הָאָדָמָה [כפי] מְגִיד
- 7 אֲנִי [כפי] אֲשֶׁר יֵעֲזֹבוּ נִי וְיִלְכוּ בְּדַרְכֵי הַגּוֹיִם וּבְכֹפֹל תִּעֲבֹתֵיהֶם וּבְכֹפֹל שְׂקֵם צִיָּהֶם [ועבדו] אֵת
- 8 אֱלֹהֵיהֶם וְהָיוּ לְפָנָה וְיִשְׁמְקֹשׁ וְיִשְׁכַּחוּ חֻק וּמוֹעֵד וְחֹדֶשׁ וּשְׁבֻתָּה וְיִבְטְלוּ וְיִבְטְלוּ אֵת אֲשֶׁר
- 9 אֲנִי [כפי] מְצַוֶּה הַיּוֹם לְעַשׂוֹת אֹתָם וְקָרָאתָ אֹתָם [רעה] רְבֵה בְּקִרְבְּךָ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הֵמָּה עֹבְרִים
- 10 אֵת [היא] רֹדֵן שְׂמָה לְרַשְׁתָּהּ וְהָיָה כִּי יִבְאוּ עָלֶיךָ כֹּל הַקְּלָלִים וְהִשְׁגִּיחוּ עָלֶיךָ וְאֹבְדִים וְעַד
- 11 הַשָּׁמַיִם וְיִדְעוּ [כפי] אֵת נַעֲשֵׂתְהָ עִמָּהּ
- 12 [אחרון] וְלִישׁוֹנָה בְּנֶחֱם וְיִאֲמָר אֵלֵינוּ הֵם דְּבָרוֹ

2-1 על פי ויקרא א 1 ודברים א 2 || 2 [הר נבוא] ההשלמה של מיליק על פי דברים לב 48 || 3 ש לפני האותיות יש מקום חלק; מיליק קורא פשור] אך כאן נמנים בעלי התפקידים ואין מקום לפועל || 5 [למען] אשר אצד] ק קריאה חדשה || 6-5 [יעזבו בריתי] מיליק קורא ויאזבו כאשר] || 6 צויתי על פי תצלום 40.511 || 7 [ובכפול ש] צייהם מיליק קורא [וגלזליהם] || 8 אלו [היה] מ מיליק קורא אלילי]ם; ויש [כח] ... [המצד]ות קריאה חדשה על פי עתידות, 4Q390 קטע 1 ש' 8, להלן עמ' 248, יובלים א 10 ועוד; מיליק קורא ויעברו] ... || 9 אותם 4QDibMoshe || 11 קריאה חדשה על פי דברים לא 29 ||

טור [ב]

שוליים עליונים

- 1 יִשְׂרָאֵל וּשְׂמֵעוּן הַיְחִים הַזֶּה וְנִגְהִיתָה לְעֹמֵם לְאֱלוֹהֵי וְעַל־שִׁיתָה הַקִּיחַ וְעַדוּתִינוּ וּמִצְוֹתֵינוּ אֲשֶׁר
- 2 [אֲנִי] מִצְוֶה הֵי אִם אֲשֶׁר תִּשְׁעָה [אֲנִי] אֲשֶׁר אֲנִי עֹבֵר אֶת הַיְחִי וְשִׁמְהוֹ לְרִשְׁתָּ עֲרִים גְּדוּלוֹת
- 3 [אֲשֶׁר] לֹא בְּנִיתָה וּבְתִי עֹמֵם מְלֵאִים כֹּוֹל שׁוֹב פְּרָמִים וְזִיתִים אֲשֶׁר לֹא נִשְׁעָתָה וּבְרִוֹת הַצּוֹב [אֲשֶׁר] לֹא
- 4 הַצְּבִתָּה וְאֲכַלְתָּה וּשְׁבַעְתָּה. [וְהַשְּׁמַר לְךָ] לְמָה יָרוֹם [לְבַבְךָ] וּשְׂכַחְתָּה אֶת אֲשֶׁר אֲנִי אֲנֹכִי [מִצְוֹת] הַיּוֹם
- 5 [כִּי] הוּא חֵינִיכָה וְאוֹרֶךְ יַמִּיכָה וְיִלְךָ מוֹשֶׁה וְיִיִּאמַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל זֶה [אֲרַבְעִים
- 6 [שָׁנָה] יוֹם צִנְאֵתָנוּ מֵאֲרִץ [מִצְרַיִם] וְהִיזַם הַזֶּה [וְאֵלֹהֵי] אֱלוֹהֵינוּ דְּבַר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה מִפִּיהוּ
- 7 [וְאֵת] כּוֹל מִשְׁפָּטֵינוּ. אֵיכָה [וְאֵשָׂא] לְבָדִי [טְרַחֲכֵם] וּמִשְׁאֲכֵם וְרִיבְכֵם וִיהוּה
- 8 [אֲנִי] לְהַדְרִיעַ אֶת הַבְּרִית וּלְצוּוֹת לְכֹפֵם אֶת הַדְּוֹרֶךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ בְהֵנוּ וְאֶת הַמְּעַשֶׂה אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ לְבָאֵר
- 9 [בְּאֲזִנֵי] כֶּם [אֶת] כּוֹל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְעִתָּה הַשֵּׁן מִרְוּ מֵאֵלָּה לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם [פֶּן] תִּסְרְחוּ מִן מַגְנֵה דְּבַר וְהָרָה אֶף
- 10 [אֲלֹהִים] בְּכַלְנֵי הַיּוֹם עֲצַר אֶת הַשָּׁמַיִם [לְבַלְתִּי] הַמֶּטֶר [לְבַלְתִּי] מִטֶּר וְאֶת הַיְחִי [לְבַלְתִּי] תֵּת לְכֶם אֶת
- 11 יְבוּלָה [וְיִדְבַר] מוֹשֶׁה אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר [הִנֵּה] הִמְצִינָה אֲשֶׁר [צוּהֵנוּ] אֵל לַעֲשׂוֹת אֹתָם
- 12 [] []

1 יִשְׂרָאֵל הַמֶּשֶׁךְ יִשִּׁיר שֶׁל טוֹר א, הַטְּקֵסְט מְבוֹסֵס עַל דְּבָרִים כּו 9-10; וְעַל־שִׁיתָה [מִלִּיק קוֹרָא וּשְׁמֵעוּן]; וְעַדוּתִינוּ [מִלִּיק קוֹרָא וְעַדוּתִינוּ] || 2-4 הַשּׁוֹ דְּבָרִים ו 11-13 || 4 לְמָה יָרוֹם || 5-6 [אֲרַבְעִים] [שָׁנָה] יוֹם צִנְאֵתָנוּ הַשּׁוֹ יְהוֹשֻׁעַ יד 10 זֶה אֲרַבְעִים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה מֵאִז דְּבַר ה' אֶת הַדְּבָר הַזֶּה || 7-8 מִלִּיק שִׁילַב אֶת קִטְעַ 29 בְּתַחֲלִית הַשּׁוֹרוֹת הָאֵלֶּה, הַשִּׁילוֹב בְּעִיִּיתִי || 7 טְרַחֲכֵם הַשּׁוֹ לְטֵרָה IQIsa^a א 14, לְהַשְׁלֵמוֹת שֶׁלפְּנֵי הַתִּיבָה וּשְׁלֹאחֲרֶיהָ הַשּׁוֹ דְּבָרִים א 12 || 8 לְשִׁיחֹזֵר הַכְּתוּב הַשּׁוֹ שְׁמוֹת יח 20 || 9 [פֶּן] ... דְּבַר קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 10 בְּכַמָּה מִלִּיק קוֹרָא בְּכֶם || 10-11 [לְבַלְתִּי] ... יְבוּלָה קְרִיאָה חֲדָשָׁה, הַשּׁוֹ דְּבָרִים יא 17, הַקְּרִיאָה שֶׁל מִלִּיק אֵינָה מֵתֵאִימָה לְכַלְלֵי הַלְשׁוֹן הָעִבְרִית || 11 [הִנֵּה] הִמְצִינָה [כְּקְרִיאַת אֲרִיאֵל וְיִוִּדִיצְקִי, לְמֵרוֹת שֶׁהַמְּקוֹם דְּחוּק; מִלִּיק קוֹרָא אֵל [הַ] מְצִוֹת] ||

טור [ג]

שוליים עליונים

- 1 [מקץ שבע ש] נזים את שבתו הארץ והיתה תבו[א]ת[ה] ל[כפם] לאכלה ל[כפ] ולבהמתכה ולהית[ה] השדה
- 2 [תהיה לאפו] ל[אשר יו] תר ל[אביוני עמ] כה אשר ב[ארץ], שדהו ל[וא] יז[רע] ופרמו לוא [יזמור איש
- 3 [ואת ספיחי קצירו לוא יקצור איש ולוא י] אסוף ל[ו] מאומה ושמרתה א[ת] כ[ו]ל דברי ה[כרית] האלה
- 4 [לעשות אותם וה] יה כי [] [לעשות ו] [ושמטתה] את ידכה ב[ש]נה הזאת
- 5 [כול בעל משה ידו א] שר [וישה מאומה] י[א] איש [] [ישןמיט את ידו מר] עהו כי
- 6 [] [ל] [אם את הנ] ופרי תגוש [] [א] [כי בשנת
- 7 [היזבל אלהי אלהיכם יעזוב ל[כפם] את עוונותיכם לוא ירע לבבך בעש[ו]תך את הדבר
- 8 [הזה] [ה בשנה] [לחודש
- 9 [] [ב-הל-ה] [את ביום הזה] [ה] יו שטים
- 10 [] [תים עד יו]ם [עש]ור לחודש [י] כופר
- 11 [כול עבודה]ת אסר וביום ע[ש]ור ל[חודש] יכופר [] [לחודש
- 12 [] [י]קחו []

טור [ד]*

שוליים עליונים

- 1 י[ב]עדת אלים ובוטוד קדו[ש]ים וב[] ופ[]ר בעדו בני יש[]אל ובעד הא[]ר
- 2 [לטהרם] מן [הדם הנ]שפך בארץ [] [כי ת] [] ונש[]ך []
- 3 [יר]צנהו ויכ[]ופר להם ב[]ם השעיר א[]ת אלהי []תעשו [בכול שנה ושנה]
- 4 [במוע]ד[ם] חוקו[ת] עול[]ם לדורותיכם [] [וביום]
- 5 [] [הכנ]פורי[]ם יקח ה[] כוהן [] [כני ישר]אל
- 6 [] [ל] אשר [] [שם ל]
- 7 [] [] לשנה [] [הנפש אשר ה]
- 8 [] [וכתב]ו על ספר [] [ק]ר[]אנו הכוהן [לפני
- 9 [ולקח את השעיר] וסמך את ידו על [] ל[] את כול אלה
- 10 [] [ובשנה ה]שביעית [] [הדברי]ם ה[]אלה
- 11 [] [א]ת שני הש[]ערים []

טור ג: 1 [תבו]א[ת]ה[] קריאת אריאל ויודיצקי || 3-1 על פי ויקרא כה 4-5 || 2 [יו]תר = ינתר || 3 [ולוא י]אסוף ל[] השו[] 4Q159 קטע 1 ב שוי 4 || 4 [ה] יה או [ו]הי כמיליק || 5-4 על פי דברים טו 3-1 || 7 השלמה חדשה על פי טור ב שוי 6, ברית דמשק פרק ג שוי 108 ופשר מעשי מלכיצדק, 11Q13 קטעים 4-ב-4 שוי 6, להלן עמי 279; קטע 32 הושמט; [לוא ירע לבבך] הושלם על פי דברים טו 10; הדבר מיליק קורא הו[]ת || 10 עשור השו[] פשר מעשי מלכיצדק, 11Q13 שם שוי 7; [לי]כופר ... להודש] מחיקה, כנראה בגלל כפילות; תנו דעתכם לסימני המחיקה המיוחדים || טור ד: * מורכב מקטעים 10+11+22+24; מיליק שילב את קטע 23 במקום קטע 24; הקריאות כאן שונות מאלה של מיליק ||

דברי משכיל לבני שחר (4Q298)

החיבור כתוב בכתב סתרים מיוחד פרט לכותרת שבקטע 1. הכותרת כתובה בכתב הרודיאני קדום בדומה למה שמצאנו בחיבור אחר הכתוב בכתב סתרים, 4Q251, שכותרתו מדרש ספר מושה כתובה בכתב מרובע. את הכתב הזה פיענח מיליק וממנו למד סטפן פאן את צורת האותיות. פאן העמיד לוחות של הכתב הזה (עיינו למשל בפרסום הרשמי הנזכר להלן) ופיענח את שאר הטקסטים הכתובים בו (כתבי יד של סרך העדה, לוחות שנה ועוד). לא ברור מדוע דווקא החיבורים האלה כתובים בכתב סתרים. מן השרידים ניתן ללמוד שהמורה משמיע לבני עדתו (המכונים בני שחר) דברים על גדולת האל. האל ברא את העולם שהכול בו קצוב וקבוע. הוא מציע להם להתבונן בדברים ולהחכים ולהיטיב דרך. החיבור פורסם בידי סטפן פאן ומנחם קיסטר בסדרת התגליות כרך כ, עמ' 1-30. פאן העמיד את הטקסט וקיסטר פירש אותו. קיסטר הקדים לפרסום פירוש מדוקדק: M. Kister, "Commentary to 4Q298", *JQR* 85 (1994), pp. 237-249

קטעים 1+2 א

שוליים עליונים

- 1 דברִי משכיל אשר דבר לכול בני שחר, האזיננו לִי פִּי וְלִי אֲנָשִׁי לִבִּי
- 2 וְרַחֲמֵי צַדִּיק הַבִּינִי וּמִבְּקָשֵׁי אֲמוּנָה שְׁנֵי מַעְצָו לְמַלִּי בְכוֹל
- 3 מוֹצֵא שִׁפְתָי וַיִּדְעִים דְּרִשׁוֹ אֱלֹהֵי רִשְׁיָנוּ אֲחֵרָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֲנִי [
- 4] נֹוּ [] עוֹלָמִי [] לְאִי [] חֶקֶר בְּ []
- 5] יִבְטֵעַ [] יֵהָ []

קטע 2 ב

שוליים עליונים

- 1 שורשיה יִצְאָו [
- 2 בתהום מתְּחַת [
- 3 התבונן ° [

קטע 1+2 א: 1 לבב פאן סבור שהתיבה הזאת כנראה מוספת || 2 אמונה בה"א סופית לא רגילה || 3 דרשו או דרשו; רשיגן] אריאל ויודיצקי מעירים שהגימ"ל ברורה בתצלום 41.776; פאן מעיר שהאות שלפני הקסר היא בי"ת או גימ"ל; הוא בחר באפשרות הראשונה שנראית פחות מתאימה מכל הבחינות, עיינו בפירוש של קיסטר שם ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 4+3 טור א

שוליים עליונים

1] זבול
2] ל' ובמה
3] עפר
4] נתן אל
5] בכול תבל
6] מדד תכונם
7] חת שם
8] תכונם להתהלך
9] אוצר בינות
10] מ] לתי ואשר

שוליים תחתונים

קטעים 4+3 טור ב

שוליים עליונים

1] ין] ומספר גבולותיה
2]]] לבלתי רום
3	מגן בולה] את גבולה ועתה
4	האזינן] וידעים שמעו ואנשי
5	בינה ה] ודורשי משפט הצניע
6	לכת ין] ודעו הדרך ומוץ ואנשי
7	אמת רדפן] ואהבו חסד הוסיפו
8	ענוה והן] וימלי תעודה אשר
9	פתר]]]] בעבור תכינו בקץ
10	עולמות ובקדן] וניות תביטו לדעת

שוליים תחתונים

קטעים 4+3 טור ב: 1 גבולותיה פאן קורא בטעות גבולותיה || 3 מגן בולה קריאה חדשה על פי המקבילה שקיסטר ציין, מגבולו לוא ירומן ממשלוחתו לוא ישפלו שירי עולת השבת, שיר שנים עשר שוי 29-30, להלן עמי 378 || 5 הצניע במקום הצניעו || 7 ואהבו קיסטר סבור שבכתב היד שעמד לפני המעתיק לא נבדלו הווי"ו והיו"ד בצורה ושבמקור היה כתוב ואהבי; בכתב הסתרים שהקטע כתוב בו הווי"ו והיו"ד נבדלות בצורתן || 8 ימלי אריאל ויודיצקי קוראים תמלי || 9 פתר פאן קורא פתרון והם אך אחרי רישיש יש עור חלק; בתצלום 41.776 שרד לפני המילה בעבור קו מאוזן מחלקה השמאלי של רישיש או מ"ם או שייך או נויך או צד"י; קריאתו של פאן קשה גם מצד התחביר ||

קטעים 3-4 טור ג

[	ת]	6
[	הט]	7
[	לה]	8
[	]	9
[	מש]	10

שוליים תחתונים

קטע 5 א

[	ציה]	7
[	תכלית]	8
[	ת לדרוך]	9
[	]°°[	10

קטע 5 ב

[	בנפ]	7
[	השחר וק]	8
[	גבולותיו]	9
[	שם גבולות]	10

שוליים תחתונים

חוכמת גבורות האל (4Q185)

מן החיבור הזה נותר קטע ובו שלושה טורים. בטור הראשון חסרות השורות העליונות. בטור השני שרדו כל השורות אך יש בו חסרים באמצעו. נוסף על כך נפגעו אותיות רבות וזיהוין אינו קל. החיבור כתוב בכתב חשמונאי מאוחר. המחבר פונה אל שומעיו ומדבר על גדולת האל ועל חסדיו לעמו ובמיוחד מתן החוכמה. הוא משתמש בלשון 'אשרי' כשימוש שבחוכמת המלך שלמה קטע 2. נוסח קצר של הטקסט נמצא בחיבור 4Q370 (המבול ולקחו) קטע 1 ב.

הפרסום הרשמי של אלגרו בסדרת התגליות כרך ה עמ' 85-87 מלא שיבושים. סטרגל במאמר הביקורת שיפר את הקריאה. ליכטנברגר העמיד נוסח ברור יותר, H. Lichtenberger, "Der Weisheitstext 4Q185: Ein neue Edition", *The Wisdom Texts from Qumran and the Development of Sapiential Thought* (edited by C. Hempel, A. Lange and H. Lichtenberger), Leuven 2002, pp. 127-150. כאן הוצעו שיפורים נוספים, ועדיין נותרו בעיות קריאה.

קטע 2-1 טור א

3		[כִּי־]	
4		[טָהוֹר וְקָדוֹשׁ]	
5		[כַּנְקָמָתוֹ וְכַחֲמָתוֹ] [וַיִּשְׁפֹּךְ]	
6		[עֲלֵינוּ הַחַמַּת פְּעַמִּים] לֹשׁ וְעַד עֵשֶׂר פְּעַמִּים]	
7		[הַחַמַּת עֲזָה] וְאֵין כַּח לַעֲמוֹד לַפְּנִיהַ וְאֵין מְקוּהַ	
8		לִזְעֵם־ אֱלֹהֵינוּ] וְמִי יִכְלַח לַעֲמוֹד לַפְּנֵי מַלְאָכָיו כִּי בָאֵשׁ	
9		לְהַבֵּה יִשְׁפֹּט־ [לַפְּנֵי] רוּחַתְּוֹ וְאַתֶּם בְּנֵי אָדָם אֵין הַבֵּל־ [כִּי הִנֵּה	
10		כַּחֲצִיר יִצְמַח מֵאַרְצוֹ וּפְרָחָה כַּצִּיץ חֲסָדוֹ, נִשְׁבֵּה־ בְּרוּחַ	
11		וַיִּבֶשׂ *עֲגֹזוֹ וַיִּצְיַע תִּשְׂא רֹחַ עַד *אֲנָקוֹם, לַעֲלֹם־] כֹּד־	
12		וְלֹא יִמְצָא בְּרוּחַ יִבְקֹשׂוּהוּ וְלֹא יִמְצָאָהוּ וְאֵין מְקוּהַ	
13		וְהוּא כַצֵּל יִמְיוֹ עַל הָאָרֶץ וְעַתָּה שָׁמְעוּ נָא עַמִּי וְהִשְׁכִּילוּ	
14		לִי פְתָאִים וְחַכְמוֹ מִן גְּבוּרַת אֱלֹהֵינוּ וְזָכְרוּ נְפִלְאוֹת עֲשֵׂה	
15		בְּמִצְרַיִם וּמוֹפְתָיו בְּאֶרֶץ־ הַם] וַיִּיעֲרַץ לְבַבְכֶם מִפְּנֵי פַחַד	

שוליים תחתונים

6 [פְּעַמִּים] לֹשׁ הַשּׁוֹ אֵיבֹב לֵג 29 || 8-9 אֵרִיאֵל וְיִוְדִיצְקִי מִפְּנִים אֵל מַלְאָכֵי ג 1-2 || 8 לִזְעֵם־ אֵו וְלִזְעֵף־ || 9 אֵין הַבֵּל־] קֵרִיאָה חֲדָשָׁה עַל פִּי תֵהִלִים לֵט 12, סב 10 || 10 מֵאַרְצוֹ לִיכְטֵנְבֵרְגֵר קֹרָא וּפְאֵרְתּוֹ || 11 *עֲגֹזוֹ גֵרְסוֹ גֹזַע; *אֲנָקוֹם תַּחֲלִילָה נִכְתַב אֲנָקוֹם וְהַיּוֹד־ נֹסֶפֶה מֵעַל הַנּוּיִן, לֹא בְדִיּוֹק בְּמִקּוֹם; הַתִּיקוֹן מְכוּוֹן לְקֵרִיאָה אֵין קוֹם, הַשּׁוֹ לֵאֵין קוֹם מְגִילַת הַמִּלְחָמָה יח 2, עַד אֵין מִסְפֵּר אֵיבֹב ה 9; לִיכְטֵנְבֵרְגֵר קֹרָא אֵין קוֹם וּמְצִיעַ מְגוּוֹן פִּירוּשִׁים; לַעֲלֹם־] קֵרִיאָה חֲדָשָׁה || 12 בְּרוּחַ קֵרִיאָה חֲדָשָׁה; יִבְקֹשׂוּהוּ אֵו וְיִבְקֹשׂוּהוּ || 14 וְחַכְמוֹ לִיכְטֵנְבֵרְגֵר קֹרָא יְתוּמוֹ; נְפִלְאוֹת־ כַּסְטֵרְגֵל, אֵו נְפִלְאוֹ, לִיכְטֵנְבֵרְגֵר קֹרָא נְפִלְאוֹם־ ||

קטע 2-1 טור ב

שוליים עליונים

- 1 ועשו רצונם ותשמחו פשכם כחסדיו הטבים חקרו לכם דרך
- 2 לחיים ומסלה לשלום ושארית לבניכם אהריכם ולמה תתנו
- 3 הודכם לשנא יכם ונספיתם בלא משפט שמעוני בני ואל תמרו דברי יהוה
- 4 ואל תצעדו מדרך צוה אלהים ליעקב ונתיבה חקק לישחק הלוא טב יום
- 5 אחד יהי יום בעשות רצון אל מאלף בלא יראתו ולא לעתת מפחד ומפח יקוש
- 6] [ויהי שמו מן מלאכיו כי אין חשך
- 7 ואפלה לפניו הוא ה' הוא י' בניתו ודעתו ואתם
- 8 מה תתבוננו בבינה לפניו תצא דעה לכל עם אשרי אדם נתנה לו
- 9 ובן אדם יחזיק בה ואל תתהללו רשעים לאמור לא נתנה
- 10 לי ולא אדרשנה כי אלהים נתנה לישראל וכזבד יטוב זבדה וכל עמו גאל
- 11 והוא שלי' אבן ואמר המתכבד בה ישאנה יבקשה
- 12 ומצאה אהז בה ונחלה ועמה ארץ ימים ודשן עצם ושמחת לבב עיש ופבור
- 13 וחסדיו עלמיה וישועותיו אש' אשרי אדם יעשנה ולא רגל על [לשנו] י
- 14 מרמה לא יבקשנה ובחלקות לא יחזיקנה כן ננתן לאבתיו כן ירשנה יחזיקנה
- 15 בכל עז כחו ובכל עצה לאין חקר ויורישנה לצאצאיו ודעתי לעמו ישיב

שוליים תחתונים

1 ועשו רצונם ותשמחו המשך ישיר מטור א; [ותשמחו] על פי 4Q370 קטע 1 ב שוי 8; חקרו יפשו; השוו איכה ג 40 || 2 ומסלה הסמך מוסתרת מתחת לקמט בעור || 3 [הודכם] לשנא יכם קריאה חדשה, הנו"ן מוסתרת מתחת לקמט בעור; הקריאות של סטרגל ושל ליכטנברגר זרות לעברית; [ונספיתם בלא משפט] על פי משלי יג 23 ויש נספה בלא משפט || 4 תצעדו יתסורו השוו סרך היחד ג 11; ליכטנברגר קורא תצעדו || 4-5 הלוא טב יום אחד היום בעשות רצונו מאלף בלא יראתו בעקבות אריאל ויודיצקי, השוו משלי טו 16, 4Q411 קטע 1 שוי 2-3 || 5 לעתת אולי = לעותת משורש עו"ת, כנראה לשון דאגה || 8 [בבינה] על פי ירמיהו כג 20 וחוכמת הרזים, 4Q300 קטע 1 ב שוי 2, להלן עמ' 141; דעה האות הראשונה נראית רישש אולם בתצלום 41.307 ניכר שהאות נפגמה בפינה הימנית ואין מניעה לקרוא דעה על פי העניין || 9 [יחזיק בה] הושלם על פי ישעיהו נו 2; תתהללו כך יש לקרוא לאחר הצמדה מדויקת של שרידי האותיות העליונים והתחתונים, השוו קוהלת ב 12 והוללות וסכלות || 10 וכזבד הזי"ן קרובה מאוד לבי"ת ואולי מוספת, עיינו בתצלום 41.711 || 11 והוא שלי' אבן סטרגל מציע והרג שנאי [חזמנתו]; ואמר הנושא הוא כנראה האל; וקשה קריאה חדשה; ליכטנברגר קורא [רו]שה || 12 אהז בה ונחלה ליכטנברגר קורא לו [כי] רבה יבולה וקריאתו אינה מתאימה לסימני האותיות ולא לתחביר העברית; ודשן עצם השוו משלי טו 30 ושופטים ט 9 || 13 רגל על [לשנו] על פי תהלים טו 3 ולהלן עמ' 114 שורה 1 || 13-14 [ב]י מרמה על פי תהלים קט 2 || 14 ננתן על פי תצלום 41.307; ליכטנברגר קורא תתן; אך נראה שנדרש כאן זמן עבר; ננתן = נתן || 13 [] אבן סטרגל קורא [מא]ו; לדעת אריאל ויודיצקי השרידים מתאימים לה"א || 15 עצה השוו ישעיהו יא 2 רוח עצה וגבורה; חקר' כסטרגל; ליכטנברגר קורא חס'; ויורישנה נו"ן ברורה בתצלום 41.307, במקום ויורישנה, ראו קימרון Grammar עמ' 274-276; ודעתי רוח בין הדלית לעיין ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 2-1 טור ג*

7	הנון]	אלהים כו]גן	[
8	ו°	אלהים יבחן כל מזמ[ות לבר]	[
9	והוא]	לעשה זברי ברי]ת	[
10	ולא עשה	אלהים [מש]פט במסורת]	[
11	הלא אלהים	עשה לבות ויד[ע מזמזותיהם כי הוא יביט]	[
12	אל כל חדרי	בטן ויחפש כליתי]הם אלהים עשה]	[
13	לשון וידע	דברה אלהים עשה ידים] וידע פועלתן	[
14	[טוב ואם רע]	[
15	[במחש[בת	[

סוף הטור

* מן הטור הזה שרד מעט מאוד בשורות 7-13 אולם אלגרו צירף עוד שני קטעים בראש הטור ובסופו וסטרנל שילב קטע בשורות 7-10. צירוף הקטע בראש הטור בעייתי שכן האותיות רחוקות מדי מן השוליים הימניים. גם הקריאה בעייתית. כאן הושמט הטקסט שצורף בראש הטור. צירוף הקטעים בסוף הטור סביר מכל הבחינות; שילוב הקטע בשורות 7-10 מתאים מבחינת העניין אך הטקסט בשורה 10 סתום || 10 במסורת השוויחזקאל כ 37 || 12 השווי משלי כ 27 || 14 אריאל ויודיצקי מפנים אל קהלת יב 14 ||

חוכמת המלך שלמה א + ב (4Q184+4Q525)

בקומראן נמצאו שלושה כתבי יד שניכרת בהם זיקה של לשון ועניין לספר משלי. כתב יד 4Q525 נכתב בראשית ימי בית הורדוס. שרדו ממנו כמה קטעים יפים והוא פותח בכותרת ארוכה שכללה כנראה את התיבות שנבחרו לכותרת החיבור (ראו מאמרו של קימרון הנזכר למטה, עמ' 137). יש בו דברים בשבח החוכמה והתורה, דימויים קשים של דרכי האיוולת ותיאור ביתה שכולו מזיקים ומוקשי מוות (קימרון, שם 138), וכן עצות טובות לשוחר החוכמה האלוהית. אף פורטו בו רוחות רעות שיש להישמר מפגיעתן או שהחוכמה מגינה על שוחריה מפגיעתן. בכתב יד אחר, 4Q184, שנכתב בימי בית הורדוס, שרדו קטע גדול וכמה קטעים קטנים. הקטע הגדול (1) עניינו האישה הנוכרייה שבספר משלי. נאמר כאן שדברי פיה, איברי גופה וכל דרכיה הם מוקשי מוות ושהיא זוממת להטעות את ישרי הדרך המקיימים את מצוות האל. נראה שצדקו האומרים שהאישה הנוכרייה היא משל למתנגדי עדת היחד. קטעים 2-3 מצטרפים זה לזה ויש בהם המלצות בגוף נוכח לבטוח באל ולהתגבר על נטיית העיניים והלב. בשני כתבי היד יש ניסוחים בגוף נוכח, ובמקצת הקטעים בכתב יד 4Q525 הדברים מנוסחים בגוף המדבר ונאמרים כנראה מפי החוכמה.

נראה ששני כתבי היד הם מחיבור אחד, אך למרבה הצער לא נמצאה חפיפה ביניהם. משום כך הם מובחנים זה מזה בציונים א, ב.

את 4Q525 ההדיר פואש בסדרת התגליות כרך כה. כמה קטעים ההדיר מחדש אי קימרון: לתקנת המהדורות של מגילות מדבר יהודה (א), מגילות א (תשס"ג), עמ' 137-141. הטקסט של הקטעים האלה מבוסס על הקריאה של קימרון; באפרט נזכרות מקצת קריאות חלופיות של פואש המתאימות להקשר (ואפילו בדוחק). את 4Q184 ההדיר אלגרו בסדרת התגליות כרך ה. סטרגנל, תגליות ה תיקן כדרכו וליכט הוסיף דיון מקיף (י ליכט, "רעתה של האשה הזרה: שיר שנמצא בשרידי כתביה של כת מדבר יהודה 4Q184", המקרא ותולדות ישראל: מחקרים לזכרו של יעקב ליוור, תל אביב תשל"ב, עמ' 289-296). אייברט טיכלאר זיהה קטעים זעירים מכתב יד נוסף של חוכמת המלך שלמה א (5Q16). הוא הרכיב את הקטעים החופפים בקטע 15 של העותק מן המערה הרביעית והוסיף תוספת חשובה לקטע הזה; ראו E. Tigheelaar, "Lady Folly and her House in Three Qumran Manuscripts: On the Relation between 4Q525 15, 5Q16 and 4Q184 1", *RQ* 23 (2008), pp. 371-381

חוכמת המלך שלמה א (4Q525)

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 [דברי שלומה אשר דב] ר' בחוכמה אשר נתן לו אלוהים] ים
- 2 [לדע]ת חוכמה ומוֹסֵר להשכיל] באמרי בינה
- 3 [חכמי]ם להוסיף ד' עת

קטע 1: 1 [שלומה] או [משכיל] || 2 [לדע]ת או [לקח]ת; ומוֹסֵר או ומוֹמֵה]; [באמרי בינה] על פי משלי א 2 || 3 על פי משלי א 5 ||

קטע 2 א

- 4] דר[כיה
5] תי[

קטע 2 ב+3

שוליים עליונים

- 1 בלב טהור ולוא רגל על לשונו אשרי תומכי חוקיה ולוא יתמוכו
2 בדרכי עולה אשרי הגלים בה ולוא יביעו בדרכי אולת אשרי דורשיה
3 בבור כפים ולוא ישחרנה בפ' מרמה אשרי אדם השיג חוכמה ויתהלך
4 בתורת עליון ויכן לדרכיה לבו ויתאפק ביסוריה ובנגועיה ירצה תמיד
5 ולוא יטושנה בעוני מצרף ובעת צוקה לוא יעוזבנה ולוא ישכחנה [מפני פחד
6 ובענות נפשו לוא יגלגלנה כי בה יהגה תמיד ובצרתו ישוהח] בדבריה ובפול
7 היותו בה[ישכיל וישיתה] לנגד עיניו לבלתי לכת בדרכי[עולה]
8] ה יחד ויתם לבו אליה]
9 [ועצרת] זה[ב תשים על ראו] שו ועם מלכים תוש[יבנו
10 [ש] בטו על מו[וכתו]ך אחים יפרח]
11
12 [ו] אתה בנים ש[מצו דברי ו]ל תסור[מאמרי פי
13 [ב]ע[שיית רעת] ו[ם]
14] [ל]

1 יש להשלים אשרי ונושא בסוף הטור הקודם, למשל [אשרי הדבק בה] || 2 יביעו = יביעו ישמחו; דורשיה יהדורש אותה || 3 בפ' מרמה ולא בלב מרמה, ראו עמ' 111 לעיל שוי 13-14 || 4 ובנגועיה ריבוי של נגע, ראו קימרון, ויין וייד, עמ' 109 || 5 בעוני מצרף זו הקריאה העדיפה, שלא כפואש, ופירוש הביטוי 'בעינוי הצריפה, הייסורים שלפני הגאולה', השוו סרך היחד א 17 || 6 ובענות = ובענות, השוו תהלים כב 25, או ובענות, השוו קימרון, ענות; ובצרתו יבעת צרתו || 7 היותו היוייד והווייו הראשונה מובהקות; [עולה] או [אולת] כבשורה 2 || 8 ויתם לבו אליה אריאל ויודיצקי מפנים אל בן סירא מט 3 ויתם אל אל לבו || 9 למקבילות שהביא פואש הוסף את בן סירא יא 4 || 10 [ש] בטו אולי ישרביטוי; שלמי אפרתי מציע להשלים [יצין] בסוף שוי 9 על פי יחזקאל ז 9 צץ המטה; [כתו]ך או [כי]; יפרח או יפרה; לשון גידול וצמיחה ועשיית פרי, השוו הושע יג 15 בין אחים יפריא || 13 [ב]ע[שיית או [בע]שיות, שם פעולה ביחיד או ברבים = ימעשה; את ההשלמה הציעו אריאל ויודיצקי ||

קטע 2 ג

- 1 ישוה בַּה כּוּל הוֹן] וְלוֹא יַעֲרוֹךְ לָהּ פִתּוּם [טוּב]
- 2 לוֹא תִלְקַח בּוֹהַב אֵא] פִּיר וְלוֹא תִקְנֶה בַּפְּנִינִים]
- 3 עִם כּוּל אַבְנֵי חִפְצֵי] ים לְוֹא]
- 4 יִדְמָה בְּתוֹר פְּנִיחָא]
- 5 וְנִצְנֵי אֲרַגְמוֹן עִם] וְתוֹלְעָת]
- 6 שְׁנֵי עִם כּוּל בַּגְּדֵי] שִׁשׁ]
- 7 וּבּוֹהַב וּפְנִינִים וְ]

קטע 5

- 1] 1 []
- 2] 2 []
- 3] 3 []
- 4] 4 []
- 5] 5 []
- 6] 6 []
- 7] 7 []
- 8] 8 []
- 9] 9 []
- 10] 10 []
- 11] 11 []
- 12] 12 []
- 13] 13 []

קטע 2 ג: 1 הוֹן פּוֹאשׁ קוֹרָא הַיּוֹם || 2 אֵא] פִּיר] קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 4 בְּתוֹר כְּתִיב פּוֹנְטִי שֶׁל בְּתָאָר; פּוֹאשׁ קוֹרָא בְּתָאָר, שֶׁלֹּא כַּבְּפִרְסוּם הָרֵאשׁוֹן שֶׁלּוֹ, וּבִאֲמַת אֵין דִּי מְקוּם לְאֵלִיף, פְּנִיחָא פּוֹאשׁ קוֹרָא פְּנִיחָה שֶׁלֹּא כְּדַקְדוּק וְשֶׁלֹּא כְּתַחֲבִיר || קטע 5: 3 נְסוּיָה פּוֹאשׁ דּוּחָה אֶת הַקְּרִיאָה הַחֲלוּפִית נְסוּגָה || 6 בְּלַב וְ] לְבָב פּוֹאשׁ קוֹרָא בְּלַב רַע] אֲבֵל הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה צָרָה וְאִינָה רִיִּישׁ אֵלֶּא וְיִי פְּגוּמַת רֵאשׁ, הַטְּקִסְט הוֹשֵׁלֵם עַל פִּי מְגִילַת הַהוֹדִיּוֹת יב 15: וְיִדְרָשׁוּכָה בְּלַב וְלֵב || 7 אֵל תִּחְקְרוּהָ שֶׁרַד בְּתַצְלוּם 41.678; הַשְּׂרִיד שֶׁלִּפְנֵי הוֹיִי מֵתֵאִים לְרִיִּישׁ יוֹתֵר מִלְּשִׁיין, וְלִכְּן הַקְּרִיאָה הַמוּצָעַת עֲדִיפָה עַל קְרִיאוֹת מַעִין תְּ]בִקְשׁוּהָ אוֹ תוֹר]שׁוּהָ; וְהַשּׁוּי בְּמַחְקְרָה] בְּשׁוּרָה 9; וּבְחָ]לְקַת לְשׁוֹן] עַל פִּי מַשְׁלִי ו 24, הַשּׁוּי גַּם תְּהִלִּים יב 3: שִׁפְתַּי חֲלָקוֹת בְּשִׁכְנוֹת עִם בְּלַב וְלֵב || 7-8 [אֵל] ... נִכְרַר עַל פִּירוּשׁ הַמִּשְׁלֵל הַזֶּה וְתוֹלְדוֹתָיו רָאוּ קִיסְטֵר, מִבּוֹאוֹת א, עִמ' 317-319 || 9 בְּמַחְקְרָה אוֹ בְּמַחְקְרָה]; פּוֹאשׁ קוֹרָא בְּמַתְקָה || 10 [תְּ]בִצְנִיעָה] עַל פִּי מַשְׁלִי ג 13 || 11 יִטוּ עוֹלָה לְשׁוֹן קְצָרָה בְּמִקּוּם יִטוּ שִׁכְם לְעוֹלָה || 12 יִסְיַבְלוּ יִשְׂאוּ, יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם, רָאוּ קִיסְטֵר, מִלִּים, עִמ' 27-29; יִכְרוּ דְרִכְיָה לְשׁוֹן חִפְרִיָה וְחִיפּוּשׁ, הַשּׁוּי חוֹכְמַת רַז נְהִיָה, פִּרְק א שׁו' 72, לְהֵלֶךְ עִמ' 150 וְקִיסְטֵר, מִלִּים, עִמ' 27-28; יִקְ]הוּ] בְּתַקְבּוּלַת אֵל יִבִּיטוּ || 13 יִצְנִיעוּ אוֹלֵי לְשׁוֹן בִּיטְחוֹן וְהַתְּחַזְּקוֹת, רָאוּ קִיסְטֵר, שִׁירָה, עִמ' 178 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 6 ב*

שוליים עליונים

[מְצוֹה ומקנאת בלוא] הוֹק	1
בלוא]	לבלתי הבן מרוח מתע]ה	2
[מכרעת]	דעת מרוח מוהלת ל]בלתי	3
בלוא]	בְּרַךְ ומכשלת בלוא] משפט	4
[נכון ומוצאת בלוא] דעת	5
[גאווה ומרדפת לב]לתי	6

קטע 7

[מכבד]ת	בלוא]	1
[מדברת	בלוא נכון]	2
[פוער]ת	פה בלוא]	3
[מיצר מחשב]ת	רוע]	4
[מרוח נטרד]ת]	5

קטע 8

[יוצרת בלוא מ]]	1	
[ממזל רוח שפת]י	רשע]	2
[משפט משחית]	בלוא]	3
[רוח עז]לה]	4

קטע 6 ב: * ארבעת הקטעים הבאים הם המשך אחד. המקבילה למגילת ההודיות ד 13-19 מסייעת לשיחזור אלא שגם שם הטקסט מקוטע || 1 מְצוֹה ראש הצד"י נראה בבירור בתצלום 40.614; השוו מצוה בטקסט הדומה במגילת ההודיות ד 19 ויש להשלים בלוא לפני מְצוֹה; פואש קורא מע]נה || 3 מוהלת השוו ישעיהו א 22 סבאך מהול במים || 3-4 [מכרעת] בְּרַךְ השוו איוב ד 4 || 4 בְּרַךְ פואש מעיר שהבייט בטוחה אבל בתצלום 40.614 אפשר לקרוא גם מ"ים או פ"א; [משפט] על פי מגילת ההודיות ד 16 || 5 ומוצאת יפוגעת, השוו דברים לא 17 פְּמוֹצָאָת; השוו שמואל ב יח 22 מְצָאָת ושיר השירים ח 10 פְּמוֹצָאָת || 6 ומרדפת השוו 8Q5 קטע 2 שוי 5 ומרדפת בהקשר דומה; פואש קורא ומרימת || קטע 7: 2 נכון 'אמת' כמו נכונה תהלים ה 10, איוב מב 7 || 3 הושלם על פי ישעיהו ה 14 || 4 השוו מחשבת יצר רע חוכמת רז נהיה פרק א שוי 56, להלן עמי 149 || 5 נטרד]ת] או נטרפ]ת] || קטע 8: 1 יוצרת נוצרת או עוצרת או בוצרת || 2 ממזל רוח לשון דיבור || 3 משחית] [אולי יש להשלים משחית]ה] או לקרוא משחית]ת] = מְשַׁחֵת מ'דברני, השוו ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 8, לעיל עמי 40 || 4 [רוח עז]לה] קריאה חדשה; פואש קורא [רוח עז] ||

קטע *9

[	]	1	°]
[	]	2	מרון]ח מתרמ]ה בלוא
[	]	3	אוכלת ב]שר משנאיה בלוא
[	]	4	מרחהות]משוטטות] ביבושה ומכשילות בלוא
[	]	5	משפח]מרחה
[	]	6	ל]

קטע *10

[	]	1	אין לה]מה מספר ואין] קץ
		2	
[	]	3	ועתה]הקשיבו לי כול בני ו]
[	]	4	ועונה ויושר ולו]אל
[	]	5	שופ]ט אויב ואוהב וכול בשו]
[	]	6	ואם תרע ישלם]אם תטיב יטיב לכה
[	]	7	לכה]כול גמול רעתכה]

קטע *9: הטקסט הושלם על פי מגילת ההודיות ד 15-19; הטקסטים דומים זה לזה, עיינו בהערה לקטע 6 ב || 2 מתרמ]ה צורת בינוני התפעל משורש רמ"י, אולי לשון טלטול || קטע *10: שונה בתוכנו ובסגנונו מן הקטעים הסמוכים לו. פואש צירף משמאל לקטע שמובא כאן קטע קטן, ראו תצלום 43.495, אולם הצירוף אינו נכון כמובח משוני המרחק בין השורות ומן ההקשר || 1 שיחזור חדש || 6-7 להשלמה השוו שמואל ב ג 39, ישעיהו סו 6 וירמיהו נא 24 || 7 גמול רעתכה קריאה חדשה; השוו מגילת המלחמה ו 6 גמול רעתם ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 11+12

- 1 [] אִוְבְּ שְׁלוֹם [ע] כּוֹל בְּרֻכּוֹת [ע] וְשִׁמְחַת עוֹלָמִים [ע]
- 2 [] בְּחַיֵּי נְצִיחָה [ע] מְדוֹת הַדָּר לְכוֹל תּוֹמְכֵי בֵי [ו] וְתוֹם [ו] הַדָּרְכַּי הַטְּוִבִים []
- 3 [] לְכוֹל הַהוֹלְבִים [ע] תְּמִים בְּכוֹל דְּרָכֵי וְלֹא [ע] רְצוֹן אֲנָשִׁי ◦ []
- 4 [] עִם כּוֹל רוּחַ [ו] תְּהִי הָאֲמִת []

קטע *13

- 1 [] וְנִפְיָהֶם []
- 2 [] תִּנְחַל בְּרַעֲי עֵין תִּתֵּן מִ[ש]כְּנִיָה []
- 3 [] יִטּוּרוֹ לְשִׁפּוֹךְ דָּם בִּי []
- 4 [] בְּעוֹשֵׁי [ע] גְּאוּהַ תִּנְחַל וּבִתְכַמִּיָּה [ע] תּוֹאֲחִי []
- 5 [] וְ[] כּוֹל נוֹחֲלִיָּה [ע] יִזְאָבְדוֹ []
- 6 [] וְעַתָּה [ע] מְעוֹ לִי כֹל [ע] בְּנִי []

שוליים תחתונים

קטע 11+12: 1 ברכות על פי תצלום 41.866 || 2-1 ההשלמות על פי המקבילה בסרך היחד ד 7-8; הקטע אינו במקומו שכן הוא מדבר ברוח האמת ולא ברוחות העולה, עדיף למקם אותו אחרי קטע 13 || 2 מְדוֹת הַדָּר יְבוּשׁ הַדָּר; בֵּי הַיּוֹד מובהקת || קטע 13: * נראה שמדובר ברוח הרעה הנזכרת בקטעים 6-9 || 2 [ת]חַל השוו לצורת החיית שבמילה תנחל בשורה 4; מִ[ש]כְּנִיָּה [] או [ש]כְּנַח, השוו יחזקאל כה 4 ונתנו בך משכניהם ולהלן שוי 4; פואש קורא לה[ם] || 4 [ב]עוֹשֵׁי הוּשַׁלְם על פי תהלים לא 24 עֲשֵׂה גְאוּהַ; [ת]וֹאֲחִי השוו ברית דמשק פרק ג שוי 36, 39-40 || 5 [י]זְאָבְדוֹ על פי העניין; פואש סבור שיש מקום חלק אחרי נוּחֲלִיָּה || 6 [ב]נִי על פי קטע 10 שוי 3 ||

[] 1
רץ] 2
ה[] 3
[] 4
ל[] 5
ן[] 6
[] 7
תאם[] 8
[] 9
שכה[] 10
[] 11
תוארכה[] 12
נפש[] 13
כה[] 14
לב[] 15
ב[] 16
כה[] 17
[] 18
[] 19
[] 20
[] 21
ת[] 22
ו[] 23
[] 24
אתכה[] 25
לתכה] 26
ה[] 27
[] 28

- 1 [לְתַתְּ גַחְלַתְכָה בְתוֹךְ]
- 2 על כסא עוז ועל במות כב[וד ישיבוּפָה וּבְתוֹךְ הַיִּבְלָי]
- 3 מְלִכִים ירימו רואשכה] מאמרִיכָה רִשְׁעָה]
- 4 תְּחִלָּ וּמְפָנִי דברכ יתגלע[רז רוחות רִשְׁעָה המפואר]
- 5 בְּכֹל הַדֶּר וְנַחֲמֵד בְּכֹל הָהָד בל יפגושכה]
- 6 נגע בדרכיכה בל ת'מוטט] רגלכה] כי בו פעמיכה]
- 7 תתמוך, בעת מוטכ תמצא מ'שען בל יגדפכה אויב]
- 8 ובל תבואכה חרפת שונא °] אויביכה יכלו]
- 9 יחד ומשנאיכה *יסתופפו] אז יגיל]
- 10 לבכה והתענגתה על א[להים] בהחזיקו[ן ימינכה והוציא]
- 11 למרחב רגלכה ועל במותי אויביכה תדרוך ו[השביע ברעב]
- 12 נפשכה וחלצכה מכול רע וכל יבואכה פחד פ'תאום גחלתכה]
- 13 יורישך ומלא בטוב ימיכה וברוב שלום תת[ענג ובאחריתכה]
- 14 תנחל כבוד ואם נספיתה למנוחות עד ונחלו[כה פול בניכה]
- 15 ובתלמודכה יתהלכו יחד כול יודעיכה יש[רן הלבב כולם]
- 16 יחד יאבלו ובדרכיכה יזכרוכה והייתה[שם עולם]
- 17
- 18 ועתה מבין שמעה לי ושים לבכה לא[מרי פי ממזל שפתי]
- 19 הפק דעת לבטנכה ובגרו[ונב]ה הגה[מלי חוכמה]
- 20 בענות צדק הוצא אמרי[נה ואל] לתתן] דופי באחיקה ואל]
- 21 תשובכ בדברי רעיכה פן י[נב]ין לכה[רשת לפנים שמע דבריו]
- 22 ולפי שומעכה ענה כמוהו היוצא בו השמ[ר ממושלים ואל]
- 23 תשפוכ שיה טרם תשמע את מליהם ה[קשיבה לדבריהם]
- 24 מואדה לפנים שמע אמרם ואחר תשיב ב[אמריכה ובאורך]
- 25 אפים הוציאם וענה נכון בתוכ שרים ובל[יהיה דבר מכשול]
- 26 בשפתיכה ומתקל לשון השמר מואדה בגר[ונכה עצור מליכה]

27 פן תלכד בשפתותיכה ונזקשתה יחד בלש[ונכה ובפיכה]

28 דברי תופלה, ש[וא השב]ת ממנו ונפתלו[ת הסר משפתיכה]

שוליים תחתונים

1 ההשלמה על פי במדבר כו 62 ועוד כתובים || 2 עוזו פואש קורא עון; כב[ד] פואש קורא כנ[ס]תם || 3 מלכים פואש קורא בלבם; השוו קטע 2 ב+3 שוי 9, לעיל עמי 114 ואיוב לו 7; ירימו פואש קורא וירימו || 4 תחיל פואש קורא תה[ל]ל, יתגע[ד] על פי המגילה החיצונית לבראשית כ 28, 29 || 5 [בל יפגושכה] הושלם על פי חוכמת רז נהיה פרק ב שוי 25, להלן עמי 152 || 7 תתמוך פואש קורא תתבך וקריאתו פחות מתאימה לשרידים ולענין || 9 *יסתופף[ו] סמ"ך מתוקנת משיין; יסופו, יישמדו || 10 בהחזיקו פואש קורא בהניפתם; השוו ישעיהו מא 13 כי אני ה' אלהיך מחזיק ימינך || 12 ובל הקו המאונך שייך לביית; פואש קורא ואל; פ[תאום] שרידי האות מתאימים לפ"א; השוו משלי ג 25 ואיוב כב 10 || 13 וברוב שלום תה[ענג] על פי תהלים לו 11 והתענגו על רב שלום || 14 [בניפה] כהשלמת אריאל ויודיצקי || 15 יש[ר]י הלבב קריאה חדשה על פי תהלים לו 11 || 16 [שם צולם] על פי ישעיהו נו 5, פואש קורא טוב || 19 ובגר[ונכה] פואש קורא ובג[ונכה]; השוו תהלים קטו 7 לא יהגו בגרונם || 20 [דופי] על פי תהלים נ 20 || 21 ההשלמה על פי תהלים נו 7 ושוי 24 || 22 להשלמה השוו משלי כג 1, יח 13, בן סירא יא 8 || 24 ז[אמריכה] הושלם על פי איוב לב 14 ובאמריכם לא אשיבו || 25 ובל פואש קורא ובש[ן] || 26 ומתקל = ומתקל; ראו ד' טלשיר, "בין יתקלי לימתקלי", מגילות א (תשס"ג), עמי 203-212; בגר[ונכה] על פי שוי 19 || 28 קריאה חדשה על פי סרך היחד י 24 רקים אשביית משפתי נדות ונפתלות מדעת לבי; ממנו הכינוי חוזר אל [ובפיכה] שבשורה 27 ||

קטעים 15 + 17 (+ 5Q16 קטעים 1-2 + 5)*

שוליים עליונים

[במחשך] אָ אַפֿלֿ] [אָגַר רֹשׁ וּבִסְתֵּר	1
[בְּנֵי פִתְנִים בְּנֵי תְהִלָּה אֵלָיו תְּבוֹא רֹמְשֵׁת	2
[שֶׁרָף וּבַחֲלוּצֵי יְדוּלֵל פֶּתֶן בַּעֲלִיּוֹתָיו	3
[בֹּו יִתְצַבּוּ אַרְרוֹת נְצִיחַ וְחַמַּת תְּנִינִים]	4
[יִלְדָּךְ צִפְעָ וְבו יַעֲוֹפּוּ רִשְׁפֵי מוֹת בַּמְּבֹאֵר תַּצְעֵךְ שְׂאוֹל וּבִאֲפִסִּיּוֹ	5
[יִשְׁבְּחוּךְ וְשִׁיחַ סוֹדוֹ לְהַבִּי גִוְפֵרֶיךָ וּמְכֹנְתֵךְ אֶל שְׁבוּעַת סִפְיֵי קִצְצֵי	6
[גִּגְעַ וּמִשְׁקָן] פִּי כְלָמוֹת חֲרָפָה מִנְעוּלֵי צוּמֵי שַׁחַת] וּפְחִימֵי כָל בְּאִיּוֹ	7
[לְוַא יִשְׁוֹבְוּ וְ] לֹא יִשְׁגוּ אֲוֵרוֹת הַיָּם תְּבִי	8
[זֶדֶן עֲרִשֵׁי יִצְעֵי שַׁחַת מִרְ] לְדִי פְחִימֵי תו	9
[שְׁלַחְנֵי מְלֹא כֹזְבֵי	10
[חַמַּת תְּנִין, הַמְסֵי בַּעֲלֵי	11
[גִּבְרֵי סַבִּיב]	12
[חֲזוּהוּ] וְוֹרֵא]	13
[תָּה]	14
[לְ]	15

* הקריאה שונה מאוד מזו של פואש, עיינו במאמרים של קימרן ושל טיכלאר הנזכרים במבוא; קטע 17 שולב בשורות 9-15, בשורה 9 הטקסט שבו משלים את הטקסט של קטע 15 ובשורה 10 הטקסט שבו חופף לטקסט של 5Q16 ומשלים אותו || 1 [במחשך] השוו ישעיהו כט 15 והיה במחשך מעשיהם; [אָגַר = יַאֲגַר, השוו דברים לב 34; וּבִסְתֵּר] השוו ישעיהו שם || 2 [בְּנֵי] קריאה חדשה; יש כנראה לקרב במקצת את הקטעים; הטקסט המקביל מעותק 5Q16 אמור להופיע בתחילת שורה 3, אולי היה נוסחו קצר מזה של כתב יד היסוד || 3 יְדוּלֵל יְנוּעֵי כַּמְשַׁמְעוֹת הַפּוֹעֵל דו"ל בסורית (מפי יוסטן) || 4 אַרְרוֹת בִּזְיָקָה לְנַחֲשִׁים וְלָרַעַל מֵר, השוו דברים לב 32-33 עֲנַבְמוּ עֲנֵבֵי רוֹשׁ אֲשַׁכְּלוֹת מֵרָרוֹת לְמוֹ חַמַּת תְּנִינִים יֵינִים וּבַמְדַבֵּר הַ 18 וְאֵילֶךְ מִי הַמְרִים הַמְאֲרָרִים || 5 רִשְׁפֵי מוֹת יְמִינֵי מוֹזִיקִים; ראו קיסטר, מילון, עמי 150-155; שְׂאוֹל נושא המשפט, כמו בחוכמת המלך שלמה ב, 4Q184 קטע 1 שוי 10, להלן עמי 127, ראו טיכלאר, ישעיהו יד 9 ומשלי ה 5; וּבִאֲפִסִּיּוֹ קיסטר סבור שהשם אפס כאן הוא חלופה של אסף בית שער, מבנה ליד מבוא של בניין; השם הזה מופיע בצורות שונות בעברית הבהר קלאסית, בארמית ובאכדית, ראו י קוטשר, "בשולי המילון המקראי", לשוננו כז-כח (תשכ"ד-תשכ"ה), עמי 183-184; ל (תשכ"ו), עמי 24; גד ב"ע צרפתי, שם לא (תשכ"ז), עמי 79 || 7 צוּמֵי חֲלוּפָה שֶׁל צִמֵי מְלַכּוּדוֹתֵי אֵיּוֹב יח 9 (מפי יוסטן) || 8 הוּשַׁלְם עַל פִּי מִשְׁלֵי ב 19 וְחֹכְמַת הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה ב, 4Q184 קטע 1 שוי 11, להלן עמי 127 || 9 השוו חוכמת המלך שלמה ב, 4Q184 קטע 1 שוי 5; מִרְ] לְדִי כְּקִרְיַת אֵרִיאֵל וְיִוְדִיצְקָי; לְשַׁכְּנוֹת עֲרֵשׁ לֵיד מְרַבְדֵי הַשּׁוּר מִשְׁלֵי ז 16 || 10 הוּשַׁלְם עַל פִּי מִשְׁלֵי כג 3 וְהוּא לְחַם כֹּזְבִים, הַשּׁוּר 5Q16 קטע 6 [] יִזְוּ מְלֹא שׁוֹאֵל] || 11 הַמְסֵי] אֵלֵי מְדוּבָר כֵּאֵן בְּהַסְבָּה לְשׁוֹלְחַן הַנּוֹכַר בְּשׁוּרָה 10, אִם הַהֲשַׁלְמָה הַמוֹצֵעַת כֵּאֵן כְּכֹנָה הָרִי לְנוּ עֲדוֹת נֹסֶפֶת לְשִׁימוֹשׁ הַלְשׁוֹנִי הַזֶּה הַיְדוּעַ מִבֶּן סִירָא לְד 16 וּמִלְשׁוֹן חֲזִי"ל || 13 [] חֲזוּהוּ אוּ [מַעַזְטָהוּ ||

קטע 16

[1]ה[
[2	השר־־]
פח־ים]	3	בה תעו נבונים]
אנשי]	4	ומוקשים ה־]
[5	דמים המי]תה
[6	במעל ועשֶׂק]
[7	בֵּית ודל]תות

3 בה אולי בזנות ובנטיית היצר, השוו ברית דמשק פרק א שוי 64-70 ולא לתור במחשבות יצר אשמה ועני זנות... בה תעו בני נח ומשפחותיהם, בה הם נכרתים || 4-5 השוו תהלים נה 24 אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם || 6 ועשֶׂק = *עֶשֶׂק, חלופה של עֶשֶׂק || 7 בֵּית או מֹות ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 20-22*

שוליים עליונים

- 1 [תשבב במ]השכים ואת'רפ]איים תשכון [וז'אש] [
- 2 [זעומי אלוהים תמ] [להולכי דרך]שעה [
- 3 [שעים תשמ'עם] [תקרא ולפ'שע]ים ול'שעי זמה [
- 4 [למה ברשע] זמה תבחר]ן אולת תאמר ל'שעי זמה ב'ואו אלי הנ]ה [אוהבי]
- 5 [ששע בי יתרוממו ויתהלכו]ן בגאון בתוך בית]י התלוננו יחד ול]א יתבוננו פול]
- 6 [ג'דים המגוללים בסאון]ן כי הם בסאון רש]ע יתגוללו הל]א מימי חוכמה [
- 7 [מה] [רבו מקורה מקור]היים בגדור איש]ג דריו אקבוצ חרון] ואאריכה אפים [
- 8 [כי]קבוצ חרון ובאורך] אפים פושעים אלי]י שובון ובמ] [
- 9 [נכון וזעמ] [

* קטע 20 שויך לפשר על אחרית הימים ב, 4Q177 קטע 19. הטקסט המוצע כאן מבוסס על שילוב קטעים על פי העניין וניכר בו דמיון לשוני וענייני למשלי ט 13-18, ראו קימרון, מהדורות (א), עמ' 139-140; פואש הביא כל קטע לעצמו וקריאתו שונה || 1 ואת'רפ'איים קריאה חדשה על פי משלי ב 18, ט 18, קימרון, שם עמ' 140 || 3 ולפ'שע]ים] פואש קורא ולהשמ]יע] || 4 [ל'שעי]שעי או [לאנ]שעי, השוו ברכות למיטהר, 4Q414 קטע 2 ב שוי 8, לעיל עמ' 28; הנ]ה] קריאה חדשה, השוו יהושע יח 6 והבאתם אלי הנה || 5 [בבית]י השוו משלי ט 14-18 || 6 המגוללים = המגוללים, לציון פרפקטיביות, ולא המתגוללים; לכתוב כאן השוו ישעיהו ט 4 וסרך היחד ג 2-3 || 7-6 להשלמה השוו משלי יח 4 || 7 דריו קריאה חדשה על פי יחזקאל כב 30-31, לצורת הריבוי ראו מיכה ז 22 ותהלים פ 13 ||

קטע 23

שוליים עליונים

1	אחזו תכמי מלפני אלון]הים	בצעת צרה]
2	אתנודד וביום נחרצה] אהיל	[
3	ולרדת אל ירכתי בור ול°]	ולהצדק]
4	בכור חרון כי אני חכ]	כאשר]
5	צוה אל, באנשי ערמה] מאט	שך]
6	בעדם מדעת חוכמה]	לב]
7	הפך פן יהגו באמרי] פיהו	מתעיי]
8	געלתי ובאנשי לצון] מאסתי כי המה כאבן נגף לבני]	
9	צדק וכצור מכ] שול ל'אנשי אמת	[
10	כי זעמני אל]	[
11	[] ° []	[

קטעים 24 ב + 35 *

01	[]	להומדי]
1	לצון תביע אמרה]	חסרי]
2	לבב האזינו לי ורמ]יה עוזבו אפולו מלחמי אשר]	
3	הכינותי ושתו מל]יני אשר] מסכתי]	כ]
4	ביתי ב'ת] [ל'י הש]	[
5	ביתי שוכן בה]	בגת'יבות]
6	עולם יצעדו]	[
7	אוספיו יקבו]צו אככל	[
8	שרף וכול שות]ו]	מי]
9	באר מימי מע]ן]	[

שוליים תחתונים

קטע 23: 1 אחזו תכמי קדם לצירוף הזה שם מעין פחד, השוו איוב כא 6 ואחזו בשרי פלצות || 2 אתנודד לשון 'פחד'; נחרצה פואש קורא נחרצת; שימוש שמני כבביטוי כלה ונחרצה = 'כליה וגזרה' || 4 חרון 'בערה' || 5 באנשי ערמה ביטוי יחידאי, אולי 'בערומים' || 6 לב] על פי תהלים קה 25 || 8-9 על פי ישעיהו ח 14 || קטעים 24 ב+35: * על שילוב הקטעים ועל הקריאה ראו קימרון הנייל || 1-01 [להומדי] לצון על פי משלי א 22-23 או [לאנשי ל]צון בבקטע 23 שוי 8; קימרון שם קורא [לנ]בון ופואש קורא [ונ]בון || 1-3 הושלם על פי משלי ט 1-5 || 2 רמ]יה עוזבו] השלמת אריאל ויודיצקי || 3 מל]יני] פואש קורא מל] בור] || 5-6 [בגת'יבות] עולם על פי ירמיהו ו 16 ושאלו לנתבות עולם ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 25

[	אָתּ]°	]	1
[	בְּזִי בַלְיָעַלְ	]	2
[	זְקִינִים תְּהִלְ]	]	3
[	בָּא וּמָאָ]	]	4

קטע 28

[	הֶבֶר אָלְיָ	]	1
[	וְכִמּו צוֹרְ	]	2
[	רְ חוּק מְ]	]	3
[	כְּמֹ בְרָזֶל וְעוֹפֹרְ]	]	4
[	שׁ וּב עִלּוֹ]	]	5
[	לְפִ°]	]	6

קטע 29

[	בְּזִינִימוֹ]	]	1
[	רְגֵל וְהַחֲזוּקוֹ]	]	2
[	בְּמִשְׁכְּנֹתֵי הָאָ]	]	3
[	°°°]	]	4

קטע 25: 3 זְקִינִים השוו זקינים תפילין ממערה 4 עותק ח, 4Q135 שוי 2 = דברים ה 23, השומרונים הוגים zāqīnikimma; אריאל ויודיצקי מפנים ליהושע ט 11 זְקִינִימוֹ; פחות מתאימה כאן צורת הפעיל [מ]זְקִינִים שפואש מציע || 4 פואש משלים בלשון שמא [אל תהי זולל וסו]בָּא וּמָאָ[ומה אין בכיס] על פי בן סירא יח 33 ||
 קטע 29: * נראה שמקומו על יד קטע 24 || 1 [מְזִינִימוֹ] 'מי שרגלם מועדת', על פי איוב יב 5 משלי כה 19, או [מוטטי] 'מי שרגלם מטה', על פי שירי מגילת תהלים, 11QPs^a יט 2 ||

חוכמת המלך שלמה ב (4Q184)

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 בלשונָה תוציא הבל וב[פיה שו]א, תועות תשחר תמיד ותשנן דברי[ן פיה לעג]
- 2 וקלס תחליק ולהליץ יחד בשפתי עול, לבה יכין פחין וכליותיה מן[שימ, כפיה]
- 3 בעול נגעלו, ידיה תמכו שח, רגליה להרשיע ירדו וללכת באשמות, [לבושיה]
- 4 מוסדי חושך ורוב פשעים בכנפיה, בגדיה תועפות לילה ומלבשיה [אשני חושך]
- 5 מכסיה אפלות נשף ועדיה נגועי שח, ערשיה (oooo) יצועי שח[ת ומרבדיה]
- 6 מעמקי בור, מלונותיה משכבי חושך ובאישוני ליל ממשלותיה, ממוסדי אפלות
- 7 תאהל שבת ותשכון באהלי דומה בתוך מוקדי עולם ואין נחלתה בתוך ככול
- 8 מאורי (נוגה והיא ראשית כול דרכי עול הוי הוה לכול נחליה ושדדה לכול
- 9 תומכי בה כיא דרכיה דרכי מות ואורחותיה שבילי חטאת, מעגלותיה משגות
- 10 עול ונתיבותיה אשמות פשע, שעריה שערי מות, בפתח ביתה תצעד שאול
- 11 כול[בפייה לוא]ישובון וכול נחליה ירדו שח והיא במסתרים תארוב אל
- 12 כול[פנה והיא]ברחובות עיר תתעלף ובשערי קריות תתיצב ואין להרגיע
- 13 מהיות תמיד, עיניה הנה והנה ישכילו ועפעפיה בפחו תרים לראות איש
- 14 צדיק ותשיגהו ואיש אמנים ותכשילהו, ישרים להטות דרך ולבחירי צדק
- 15 מנצור מצוה, סמוכי יצר להביל בפחו והולכי ישר להשנות חוק, להפשיע
- 16 ענים מאל ולהטות פעמיהם מדרכי צדק, להביא זון בלבבמה בל ידרכו
- 17 במעגלי יוש, להשגות אנוש בדרכי שוחה ולפתות בחלקות [פול] בני איש

שוליים תחתונים

1 בלשונָה קריאה חדשה על פי תצלום 41.815, ללשון ולעניין השוו תהלים קמד 8, עח 36, איוב טו 13; תועות ידברי התעיה ושקר; ותשנן דברי[ן פיה] כהשלמתו של טיכלאר, שירה, עמי 12-13 || 2 תחליק היו"ד נראית בתצלום B-278417; השוו משלי ו 24 מחלקת לשון; כח 23 ממחליק לשון; ולהליץ = היא מלעגה; בשפת עול על פי מגילת ההודיות יג 26 וכן ליכט מדעתו; פחין = פחים כקריאתו של סטרגל; אלגרו קורא פחו || 2-3 [כפיה] בעול נגעלו הווי"ו נראית בתצלום B-278417; השוו מגילת ישעיהו נט 3: כפיכמה נגאלו בדם ואצבעותיכמה בעוון (מתוקן מן בעולה) || 3 באשמות השוו שוי 10 וקטע 4 שוי 4 || 5 [ומרבדיה] הושלם על פי חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטעים 15+17 שוי 9, לעיל עמי 122 || 6 ליל ובדוחק ליל[ה]; ממשלותיה על פי תצלום 40.607 || 7 מוקדי עולם על פי ישעיהו לג 14; ככול הביית מיותרת || 8 מאורי אלגרו קורא מאורי, בראשה של הווי"ו העור מבוקע; הוי הוה אולי הוי הנה, ראו קימרון Grammar עמי 95-96; ושדדה שם עצם, כמו שד || 9 משגות = משגות || 10 בפתח ביתה תצעד שאול השוו במבוא תצעד שאל חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטעים 15+17 שוי 5, לעיל עמי 122; בשני הכתובים שאל נושא || 11 [בפייה] על פי משלי ב 19 || 11-12 ברוח הצעתו של ליכט ועל פי משלי ז 12 || 12-13 ואין להרגיע מהיות תמיד יואין מנוחה מרעות שאין פוסקות, השוו ישעיהו יד 13 ביום הניח ה' לך מעצבך וירמיהו נב 34 ארחת תמיד || 14 ותשיגהו לשון ימשוגה; אמנים קריאה חדשה || 14-15 על ייחודי התחביר בשורות האלה ראו קימרון Grammar עמי 383-384, 433-436 || 15 להביל = להביל או להוביל; להפשיע = להפשיע ולהצעדי כלשון ההמשך, ראו מילון בן-יהודה, כרך יא, עמי 5279 הערה 2 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 3+2*

- 1 [] נפשכה ° []
- 2 [] תחליץ ינא [פושכה אהבהו בל]בכה ובתור[תו יהגה]
- 3 [פייכה וכפייכה] תמיד הבר אליו ב[ל] ל[ב] ולב גול עליו יה[בכה]
- 4 [] פרוש אליו כפיכה בתפ[ל] לה ב[לב] נדיכ'ה התחנן לו
- 5 [למען י] סיר ממכה עול צור[כה הקשה] ורום עינים לב ערל[זנות]
- 6 [ענינים] עם אישוני פחוז וש[פלות ידי]ם רום לבב זאף אף ה[]

שוליים תחתונים

קטע 4*

- 1 [] ° []
- 2 [] ° כמים ימלא[]
- 3 [] ° בן אדם ורוחו ע[]
- 4 [] לוא באשמות מע[ל]

שוליים תחתונים

קטע 6+5*

- 1 ברחובות[יה] ° []
- 2 אל תבוא ב[מלונ]ותיה ובמעג[ל]ותיה אל תצעד
- 3 כע[ל]יותיה אל תת[ל]ונן אל תלח[ם] בלחמה
- 4 [] לדרביה א[ל] תאזן ובח[]
- 5 [] א[ל] וחו[ס]

קטעים 3+2: * הקטעים צורפו זה לזה כהצעת ליכט || 3 קריאה חדשה והשלמה על פי מגילת הוודיות ח 28, תהלים לו 5, נה 23 וראו סטרגנל, עמ' 268; יה[בכה] או וה[שען] וכיו"ב || 4 בתפ[ל]ה[] כליכט || 5 עול צור[כה הקשה] השוו קיסטר, מגילות ח-ט (תשי"ע), עמ' 271; צור[כה] = 'צוארד' || 5-6 הקריאה וההשלמה מבוססות על ביטויים דומים של תכונות הרוע || 6 אישוני פחוז הביטוי נמצא גם בחוכמת המלך שלמה א בעותק 5Q16, על פי טיכלאר; וש[פלות ידי]ם כהשלמתו של קיסטר, שם; זאף = זעף; ה[] או ה[] או ו[] || קטע 4: * החלק השמאלי מלמעלה שצורף לקטע סולק כהצעת סטרגנל, עמ' 263 || 5 באשמות מע[ל] השוו מגילת הוודיות יב 31, יט 14 || קטעים 6+5: * צורפו כאן על פי ההתאמה במבנים הדקדוקיים ובמילון, והקריאה חדשה || 2 ב[מלונ]ותיה על פי קטע 1 שוי 6; ובמעג[ל]ותיה[] ראו שם שוי 9, 16-17 || 3 כע[ל]יותיה[] השוו חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטעים 15+17 שוי 3, לעיל עמ' 122; תת[ל]ונן שם קטעים 20-22 שוי 5; תלח[ם] בלחמה[] על פי משלי ט 5 ||

חוכמת הרזים (Mysteries)

מגילת הרזים התגלתה בארבעה כתבי יד קטועים (1Q27, 4Q299-301) ויש חפיפות קלות בין שלושה מהם. 4Q301 אינו חופף לכתבי היד האחרים ושיוכו לחיבור נקבע על פי תוכנו (ראו להלן). כל כתבי היד ממערה 4 הם מימי בית הורדוס. הטקסט של 1Q27 אינו נראה היטב בתצלומים; יש תיבות שאינן נראות בבירור אלא בתצלום אחד ואחרות אינן נראות אלא בתצלום אחר. הטקסט של קטעי העותקים מן המערה הרביעית דומה לטקסט של הטיוטה שהכין מיליק. במהדורה שלנו צורפו כמה קטעים זה לזה, שופרו הרבה קריאות והובאו השלמות לשם סיוע בהבנת הטקסט הקיים. מצד שני לא הובאו קטעים קטנים בין מחמת קוטנם ובין מחמת קשיים בפיענוח הטקסט על פי התצלומים הקיימים. עדיין נותרה עבודה רבה בפיענוח ובצירוף קטעים. הקטעים 67, 69 שבעות ק א אינם מכתב היד הזה; הראשון הושמט, והשני הובא בכרך ג (4Q299a).

עיקרו של החיבור הוא פולמוס עם מי שאינם מכירים ברזי האל שברא את העולם ומנהיג אותו. מי שאינו מתבונן ברזי האל לא יוכל למלט אפילו את נפשו. דברי הפולמוס מנוסחים בלשון מדברים ונוכחים והם רצופים בחידות ובשאלות רטוריות (רובן מתחילות במילית מה השכיחה בחיבור הזה יותר מבכל חיבור אחר מספרות המגילות; ראו קיסטר, חוכמה, עמ' 13-47, ובמיוחד עמ' 23-25). ובזה הוא שונה מחיבורי חוכמה אחרים. על פי הדמיון בסגנון שויך 4Q301 לחיבור הזה. למרות הפקפוקים בשיוך הזה הוא נראה סביר לאור הסגנון המיוחד של חידות ושאלות. יש לומר שפולמוס מעין זה נמצא פה ושם גם בחוכמת רז נהיה אבל סגנון זה חריג בחיבור ההוא.

זיוף מיליק ההדיר את 1Q27 בסדרת התגליות כרך א, עמ' 102-107; לארי שיפמן ההדיר את כתבי היד ממערה 4 (על פי מיליק) בסדרת התגליות כרך כ, עמ' 33-123; וראו E. Tigchelaar, "Notes on the Reading of the *DJD* Editions of 1Q and 4QMysteries", *RQ* 21 (2003), pp. 99-107; T. Elgvin, "4QMysteries^c: A New Edition", *From 4QMMT to Resurrections Mélanges qumraniens en hommage à Emile Puech* (edited by F. García Martínez, A. Steudel and E. Tigchelaar), Leiden-Boston 2006; קיסטר, מבואות א, עמ' 304-301.

עותק א = 4Q299, עותק ב = 4Q300

1Q27 קטע 1 א + קטע 15 (+ עותק א קטע 1 + עותק ב קטע 3)*

- 1 [] []
 2 [] []
 3 [] []
 4 [] []
 5 [] []
 6 [] []
 7 [] []
 8 [] []
 9 [] []
 10 [] []
 11 [] []
 12 [] []
 13 [] []
 14 [] []
 15 [] []
 16 [] []

3 * מיליק צירף בכתב יד היסוד קטע זעיר בשורה 1, הצירוף בעייתי והאותיות שהוא רשם בשורה 1 סולקו. גם הטקסט המשלים מעותק א נתון על קטע שצירופו בעייתי והקטע הזעיר שצורף משמאל לא הובא כאן, ראו טיכלאר, עמ' 101 || 3 [] [] על פי ישעיהו כט 14, או [נסתרה] על פי חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 3 שוי' 6, להלן עמ' 186; [] [] על פי תצלום 4Q528, עותק ב חוכמתם; ולוא עותק ב ולוא || 3-4 על פי ישעיהו מג 18-19, ראו קיסטר, חוכמה, עמ' 32-35 || 4 [] [] עליהם ונפשם לא || 5 מולדי עולה ראו מורגנשטרן, בית מולדים; יגלה = יגלה, עדיף על קריאת מיליק וגלה, ראו קימרון Grammar עמ' 396; כגלות עותק ב כגולות], ראו קימרון, גנות, עמ' 21-26 || 6 יגלה = יגלה יזרח; תכון = תבון יתאיר במלוא אורה, ראו קיסטר, חוכמה, עמ' 36, 40 || 7 תומכי רזי פשע הביטוי תומכי רזים חוזר בחיבור; פשע העיין נראית בתצלום 4Q527, והשוו שוי' 2 וקיסטר, חוכמה, עמ' 25 העי' 60; ודעה תמלא תבל השוו ישעיהו י 9, 4Q215a קטע 1 ב שוי' 5 || 8 ישוב אחור ייתבטלי || 9 בפי מיליק קורא מפי; השוו מלאכי ב 6 || 10 ולשון עותק א ולשן; מחזקת לשון בעלות || 11 עשק עותק א גזל; מסתבר שנוסח עותק א היה קצר יותר אולי בגלל דילוג מחמת הדומות; דילג מן לוא שבאמצע השורה אל לוא שבסופה; איפה = איפה ולא איפה כשיפמן, עמ' 35 || 12 זולתו קריאה חדשה; בית מולדים] ראו קיסטר, חוכמה, עמ' 28 והערה 72 || 13 נשכילה קריאה חדשה, לתחביר עיין תהלים קיט 99-100 || 14 הושלם על פי חוכמת הרזים ב, 4Q301 קטע 1 שוי' 3, להלן עמ' 144 || 15 נבחנה דבריכם השוו בראשית מב 16 ||

1Q27 קטע 1 ב (+ עותק א קטע 2)

- 1 [] 1°[]
- 2 [] 1°[] עוּשִׂי חֲשָׁבִי []
- 3 מֵחֲשָׁבוֹת רַעְתָּו מָה הוּא הַיּוֹתֵר לְאִדָּם בְּחַיֵּי וְנִי יִיטִיב אִו יִרְעַ
- 4 [] כִּי אִם הַמְטִיב וְהַמְרַע אִם יוֹלְיָד בְּן
- 5 **לוא יצלה לכול כן כול טוב ממונזו ברו[ע יזאבד ויגל]**
- 6 **בלוא הון ונמכר בלוא מחיר כי התו[רה פול חפץ לוא ישוה בה]**
- 7 **מה מבן משמחים כי אם כול [חוקי אל אשר לוא יערוך להמה]**
- 8 דמי וכול מחיר לוא ישוה בה[ם]
- 9 []
- 10 לכול העמים ונסכ[]
- 11 אל ידע כול מ[]
- 12 [] 1°[]

1Q27 קטע 3

- 1 [] רע מכולמה[]
- 2 [] ל[ה] יות לו לכוהנים[]
- 3 [] אשר כול קודשי[]
- 4 [] 1°[]

קטע 1 ב: 2 עוּשִׂי חֲשָׁבִי ר' יעושהו חשבי יהאל תכנן; מיליק קורא לו שו חשבונות] || 3 מֵחֲשָׁבוֹת רַעְתָּו קריאה חדשה על פי תצלום 40.524; מיליק קורא מנב 1° [] 1°; היותר יהיתרון, התועלת השו קהלת ו 8, 11 || 4 המטיב והמרע כינוי לאל, השו ישעיהו מא 23 וצפניה א 12; יוֹלְיָד] קריאה חדשה לפי תצלום 40.525; הושלם על פי קהלת ה 13 והשוו שם ו 3 || 5 **לוא יצלה לכול** אריאל ויודיצקי משווים אל ירמיהו יג 7, 10; **טוב ממונזו** יאוצרו הטוב; **ברו[ע]** התיבה כתובה על קטע זעיר שמיליק צירף; אם הצירוף נכון יש להשלים על פי קהלת ה 13 הנ"ל ולפרש 'בימי העונני; **ויגל** = ויגל ייגלה; || 7 מִבְּן משמחים השלמה חדשה המתאימה בדיוק לגודל הקסר. פחות נראה להשלים מ[י], ואילו ההשלמה מ[הון] דחוקה מבחינת המקום; על הדגם ראו עמי 135, 142 || 8 דמי ישוי, דמי || 10 וְנִסְכָּ] או וְנִקְם, על פי תצלום 40.525 || קטע 3: 1 [] רע אולי יש להשלים [רע || 2 [ל] יות לו לכוהנים השו שמואל א ב 28 || 3 קוֹדְשֵׁי קריאה חדשה ||

חיבורים עבריים מקומראן

1Q27 קטע 6

- 1] [אִמְהַשְׁבִּיאוֹת]
- 2] [שְׁיִהְיֶה מֵהָ כֹּפֵר עַל שִׁגְוֹתֶיךָ]
- 3] [עַד עוֹלָם לְפָנָיו לְכַפֵּר אֶתְּךָ]
- 4] [יָמִים וְשָׁנָה]
- 5] []

1Q27 קטע *9

- 1 בְּיוֹם] [
- 2 כִּי אִם] [
- 3 שִׁמְעוּ מִלְכֵי עַמְּכֶם] [
- 4 עֵם כּוֹל שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ] [

1Q27 קטע 13

- 1] []
- 2] [מִבּוֹא לְעֵתֵיכֶם וְתִקְּוּ וְיִפְתָּח שַׁעַר]
- 3] [׀ רִזִי תְהוֹם וְחִקְוּ]
- 4] [׀ לִילְךָ]

קטע 6: 1 מִחֲשֻׁבוֹת קריאה חדשה על פי תצלום 40.515 || 2 שְׁיִהְיֶה מֵהָ יוֹצֵרָם, קריאה חדשה; השוו עושי בקטע 1 ב שוי
 2; שִׁגְוֹתֶיךָ קריאה חדשה על פי תצלום 40.523; אפשר גם לשחזר את הטקסט [ירצה את מע]שִׁיחֵמָה [כֹּפֵר עַל שִׁגְוֹתֶיךָ, השוו
 קהלת ט 7 || 3 אֶתְּךָ קריאה חדשה ||
 קטע 9: * מיליק יצר את קטע 9 משני קטעים. הקטן שבהם הודבק מתחת לגדול יותר. כמו כן הוא צירף משמאל שלא במגע את
 קטע 10. הצירופים מְפּוֹקְפִים ואין בטקסט של הקטעים היותר קטנים משום תוספת רצופה. גם קריאתם בעייתית. משום כך
 הם הושמטו || 3-4 ההשלמות על פי תהלים קמח 11, בראשית יז 16, ועותק א קטע 60 שוי 4, להלן עמי 139 ||
 קטע 13: 2 מִבּוֹא לְעֵתֵיכֶם וְתִקְּוּ וְיִפְתָּח שַׁעַר] [׀ רִזִי תְהוֹם וְחִקְוּ] קריאה חדשה, השוו סרך היחד י 3 ומגילת המלחמה י 15; מיליק קורא מביא
 ל[מ]תים ות[] || 3 רִזִי תְהוֹם וְחִקְוּ] [׀] השוו איוב לח 16 הבאת עד נבכי ים ובחקר תהום התהלכת ||

עותק א קטע 3 א

- 3] ה[
- 4] הוא[
- 5] מ[

עותק א קטע 3 ב (+ עותק ב קטע 5)

- 01] מהשבת נדת שמאה [
- 02] יביא במשפט בגלל הון [
- 1] מה נקרא א האד[ם עשיר והוא אביון [
- 2] מה נקרא ה[אדם נבבד והואה ת[הו ומעש[ו הבל מה נקרא האדם קדוש [
- 3] וכול מעשיו נדת הטמ[אה ומה [נקרא לאה[ם אשר רוח נעוה מושלת בו [
- 4] חכם וצדיק כי לוא לאיש[ן הוכמ[ה ולו[א לאדם צדקה ומה חכמה נכחדת כי [
- 5] אם חוכמת עורמת רוע ומח[שבת נדת שמאה ומה [
- 6] מעשה אשר לוא יעשה עוד כיא אם [להמרות את [
- 7] דבר עושו ומה *והוא אשר יעשה ג[ב[ר כי אשר [
- 8] המרה את דבר עושו ימחה שמו מפי כול[]
- 9] (ooooo) שמעו תומכי ר[וי פשע [
- 10] עולם ומזמות כול מעשה ומה[] והואה יוצר [
- 11] כול רז ומכין כול מחשבת עושה כול[הגהיות [
- 12] הואה מקדם עולם הואה שמו ולע[ולם על פיהו יהיה כול[]
- 13] ותעש כול[מחשבת בית מולדים פתח לפ[ניו ורע [
- 14] [אל[י עש[בו כי לבנו כחן וינחילנו] [
- 15] [מזמת כול רז וחבלי כול מעשה ומה []
- 16] [עמים מ[כראם ומעש[יהם מי הכינם [

קטע 3 ב. 3 מעשיו נדת קריאה חדשה; מייש קוראים מעשה צדיק אבל האות הראשונה שבתביה השנייה היא נויין תמימה ואחרי האות האחרונה יש ראש של הלמיד של לוא שבשורה 4; הטקסט החסר בסוף השורה הושלם על פי מגילת ההודיות ה 32-33 || 4 ולו[א לאדם צדקה] השוו מגילת ההודיות יב 31-32; **הכמה נכחדת** השוו להלן עותק ב קטע 1 ב שוי 4-5, להלן עמי 141 || 5 ומח[שבת נדת שמאה] השוו שוי 3 || 7 *והוא מייש מציעים לתקן את הטקסט ולקרוא הוא, השוו מה הוא היתר בעותק 1Q27 קטע 1 ב שוי 3, לעיל עמי 131 || 8 עושו = עושהו, ראו קימרון Grammar עמי 270-271 || 11 ומכין ויש קוראים ומכו, שרידי האות השלישית מתאימים לכיף ולא לבייית || 12 הואה כינוי לאל; ולע[ולם] או ולש[ן] || 13 ותעש כול[הווייו כתובה בשוליים; מייש קוראים ותש[ן] ל; השוו שוי 11; לפ[ניו] כקיסטר, חוכמה, עמי 28; בית מולדים = יהורוסקופי, ראו מורגנשטרן, בית מולדים || 16 מ[כראם ומעש[יהם מי הכינם] ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 5

- 1] [אות כוכבים לזכרון שמ]ו
- 2] [ארות רוזי אור ודרכי חוש]ך
- 3] [לז]כרון מועדי חום עם קצ]י קוד
- 4] [מבוזא יזמם]ומוצא לילה]ל
- 5] [זבית מולדים]

שוליים תחתונים

עותק א קטע 6

- 1] [מים]
- 2] [מש]מרותם
- 3] [כול עבודתם יחזקו]
- 4] [ברק]ים עשה לנצח גשמים
- 5] [ירדו מי]ם וזמורה ישקו
- 6] [ארץ]אמר להם ויתנו
- 7] [מטר]בגברתו ברא
- 8] [ארץ]א[ב]ול בריה וכול
- 9] [א] וכול צאצאיה
- 10] []ו בדרו פרש
- 11] [שחקים]מעמדם עת בעת
- 12] []ו להרות לכול
- 13] [בריה]כי מעפר מבניתם
- 14] []כול מקויהם והדר
- 15] [ארצם]נתן ממשל לחזק
- 16] [ממלכה]ת כול גבורה
- 17] []ומחזק כול
- 18] []עבודת גבר
- 19] [ע]ודתו

קטע 5: 3 [לז]כרון קריאה חדשה, השוו שוי 1 || 5 זבית מולדים ראו הערה לקטע הקודם שוי 13 || קטע 6 א: 3 כול מייש קוראים] ם || 4 [ברק]ים עשה השוו ירמיהו י 13; לנצח ילהגברי || 5 [ירדו מי]ם השוו תהלים עח 16 || 8 [ב]ול בריה או כל הריה = הריה כטיכלאר, עמי 101; מייש קוראים] ם [לה]יה || 9 וכול על פי 43.390; מייש קוראים כול || 10-11 בדרו פרש [שחקים] קריאה חדשה על פי מגילת המלחמה י 11 || 10 בדרו מייש קוראים מטברו; האותיות הראשונות מעוותות, והאחרונות ברורות בתצלום 41.515 || 11 מעמדם קריאה חדשה || 12 להרות = להרות || 13 [בריה] על פי שורה 8; מבניתם יבניינם, גופסי || 14 והדר מייש קוראים וחדר || 15-14 והדר [ארצם] השוו טור ב 6 || 17-15 אריאל ויודיצקי מפנים אל דברי הימים א כט 12 ||

עותק א קטע 6 ב

1	[] וא []	עליכם המשל
2	ועליכם החיד	[
3	אולי כסה נ	חוכמה
4	נסתרה מכול תומכ	[
5	מה אב לבנים מאי	[
6	כיא אם ארץ להדר	מה [
7	ממנו כי אם רוה דע	חוכמת
8	עמים מהיא אשר	[
9	אשר אין לו	[
10	חושך וא	[
11	כן יהיה מ	גונב
12	לב רעו ואורב מ	[
13	מאיש נוהל הון הון	מה [
14	לפי תבאות ומה ב	[
15	מודה או תכלית ש	[
16	תכון אחד ולוא יש	[
17	משפט כן ירד המ	אם [
18	ואם רש יוסיף ל	[
19	הוא יש [] ל	[
20	[] ל	[

2 החיד [ה] קריאה חדשה, השוו חוכמת הרזים ב קטע 1 שוי 2 וקטע 2 שוי 1, להלן עמי 144 || 3 נ [כסתה] קריאה חדשה; [חוכמה] הושלם על פי חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 3 שוי 6, להלן עמי 186 || 4 הושלם על פי העותק מן המערה הראשונה קטע 1 א שוי 7, לעיל עמי 130 || 5-6 מה ... כיא אם למבנה המשפט השוו לעותק מן המערה הראשונה קטע 1 ב שוי 7 || 8 מהיא = מה היא; [אין] על פי שוי 9 || 13 נוהל החייית ניכרת בתצלום 41.515, השוו משלי יט 14; מיש קוראים נוהל; [מצע] השוו משלי יג 11 || 14 לפי תבאות אולי ילפי הצרכים, השוו 4Q387a קטע 9 שוי 3 || 15 מודה אולי = ימאוד; תכלית לשון גבול ומידה, השוו איוב יא 7, כח 3 || 18 רש 'התרוששי', לשון מחסור, השוו תהלים לד 11 כפירים רשו ורעבו ודרשי ה' לא יחסרו כל טוב; מיש קוראים דש ||

עותק א קטע *8

- 1] [הוא הכין ע] [בדחתם]
- 2] [עלין] [ן פלג שכלם]
- 3] [ן הוא ש]
- 4] [בה מ] [מ] [ה]
- 5] [ו] [יתבונן גבר בלוא ידע ולוא שמע] [הזכמה, אל]
- 6] [מלא בת] [בונה יצר לבנו, ברוב שכל גלה אוזננו ונש] [פלה]
- 7] [אל נתן] [יצר בינה לכול רודפי דעת והו] [כמה למבקשיה]
- 8] [למען יש] [כיל שכל, מעולם הוא לוא ישנה]
- 9] [ו] [סגור בעד נד מים לבל] [תי השחת את הארץ]
- 10] [נשה] [שמים ממעל לשמים]
- 11] [ו] [ל]

עותק א קטע 9

- 1] [ם האור]
- 2] [שמים לזרח אורך למ]
- 3] [לך נכבד והדר, מלכותו מלכ] [ות עולמים]
- 4] [א עם כול צ]
- 5] [ב] [ארך אפ]

קטע 8: * שורות 1-4 כתובות על קטע נפרד שבתחתיתו שרד ראש של למיד המשלים את הלמיד של התיבה בלוא שבשורה 5, עיינו בתצלום 41.694 || 4 מיה קריאה חדשה || 5 ויה יתבונן מתוקן מן ויתבונן; בלוא ידע ולוא שמע מבלי שידע או שמע || 6 [מלא בת] [בונה בויו מובהקת; לביטוי השוו שמות לה 31, 35; יצר = יצר; אריאל ויודיצקי סייעו בהשלמת החסר אך הם מעדיפים לקרוא יצר || 8 [למען יש] [כיל קריאה חדשה על פי שירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטע 24 שוי 11, להלן עמי 336 ודברי הימים ב ל 22 || 8 מעולם הוא לוא ישנה השוו מלאכי ג 6 ותהלים צג 3 || 9 [ו] [סגור ייחסום; מייש קוראים [ה] [סגור]; נד מים = נד מים; מייש קוראים עד מים || 11 על פי תצלום 41.208 || קטע 9: 2 אורך כטיכלאר, עמי 102; מייש קוראים ארן || 3 והדר = וקהור כבמגילת ישעיהו סג 1; מלכ [ות] בתצלום 41.694 נראה ראש ברור של כיו; מייש קוראים מלא [ה], השוו תהלים קמה 13 מלכותך מלכות כל עלמים || 5 [ב] [ארך אפ] [ו] טיכלאר, עמי 102 מפנה אל חוכמת הרזים ב, 4Q301 קטע 3 שוי 4, להלן עמי 145 ||

עותק א קטע 10

- 1] מִלְךְ] [
- 2] וגבֹרֵי חיל יחזקו מְ]וּתְנִיחַם [
- 3] מוֹשְׁלֵי] ם על כול גואים ושרי] ם על כול [
- 4] ם וליצור ולחשוב] מַחֲשַׁבֹת [
- 5] ושוֹפְטִים לכול לא]וּמִים [
- 6] ם על כול מספרם שׁ] [
- 7] מוֹשְׁעֵי ד] לִים שופטים בין אביו]נִים לעֹשֵׂי קִיחָם [
- 8] ם לתכן כול עֲבוֹדָתָ] [
- 9] כול ממשלֹתם ו]ם [
- 10] ם בִּ יומם וּלְיָה] [
- 11] מוֹ ומח]ם [

עותק א קטע 13*

- 1] להבדיל בין הקודש ל]חול בין הטמ]א לטהור [
- 2] הוֹא]המשיל אתכם] בן]שְׂרָאֵל ואתכם] הקדיש [
- 3] ל]ו להדריכ]ם ם בְּדַרְכֵם] אש]ר ויזלכו בה] [

קטע 10: 3 ושרי] ם] כקריאת גי'ט; מייש קוראים ישׂרא]ל]; השוו תהלים קמח 11 מלכי ארץ וכל לאמים שרים וכל שפטי ארץ ||
 4] מַחֲשַׁבֹת] על פי שמות לא 4 לחשב מחשבת || 7] מוֹשְׁעֵי ד] לִים קריאה חדשה, השוו תהלים עב 12-13 ||
 9 ממשלֹתם התייז מוזרה ||
 קטע 13: * מדבר בכוהנים בגוף נוכחים, השוו קטע 55 || 1 הקריאה וההשלמה חדשים || 2] הוֹא]המשיל האל מינה אתכם למושלים, שימוש אופייני לספרות החוכמה שבמגילות, ראו במבוא לחוכמת רז נהיה, להלן עמ' 146;]ב]שְׂרָאֵל מייש משלימים [י]שְׂרָאֵל ויוצרים טקסט לא מובן || 3 שיחזור חדש, הקריאה בְּדַרְכֵם מתאימה לגודל הקטע ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטעים *59+53

- 1 [תוֹ פִּי י] [
- 2 [בְּקוֹדֶשׁוֹ] [
- 3 [יַעֲשֶׂה בְכֶם יִנְפְּלֵאֹת] [
- 4 [דֹּ וְאִין שֶׁם לְמִוִּיעַ] [
- 5 [מִשְׁפֵּט כִּיָּא צְדִיק] [
- 6 [יִקְדֹּשׁ] [בְּן] [בְּזֹרְתוֹ יְחֻזֵּק כִּיָּא הוּא] [
- 7 [בְּמִשְׁפֵּט יִרִיב אֵת בְּזוּזוֹ כִּיָּא] [לֹאֵל לְנִקּוּם נִקְמָה] [
- 8 [בְּכֹל עוֹבְרֵי פִיהֶן וְגוֹאֲלֵכֶם] [יִרִיב עַל חֻזֵּק עַל לִיבֶם] [
- 9 [וְעוֹזְרֵי רִשְׁעָה] [וְכֹלֵהָ הוּא] [אֵל וּבִשְׁמִים מְדוֹר] [וְצַבֵּא] [
- 10 [מְעוֹן עוֹשֵׂי] [וְדַבְרֵן] [כְּרָצוֹ] [וְזִנּוֹ] [
- 11 [וְאֵתָם] [אֵל] [יִכְסֵם אֲשֶׁמִּיעַ] [דְּבַרְיִ] [
- 12 [לְכֹ וְנִרְיֵבָה רִיבֹ] [מִהָ תִרְיִ] [כֹּ עִם מֶלֶךְ] [] [

שוליים תחתונים

עותק א קטע *55

- 1 [קוֹדֶשׁ לְפִקְוֹד] [] [
- 2 [הַמְשַׁפֵּ] [טִים הַצְדִּיקִים] [
- 3 [הַמָּה יִ] [כִּיָּא הֵמָּה] [נֶאֱמַנֵי בְרִיתוֹ] [
- 4 [אֲשֶׁר בָּחַר אֵל בְּזֹרְעַ אֵת] [הַרְוֵן] [
- 5 [לְשִׁמּוֹר] [בְּ] [רִית קוֹדֶשׁוֹ וּלְכַפֵּר עָלָּ] [] [
- 6 [עֲלֵיהֶם ל] [] [

שוליים תחתונים

קטע 59+53: * טיכלאר צירף את שני הקטעים. בשניהם שרדו השוליים התחתונים ויש כנראה מקום חלק משותף בשורות 10-11, החלק התחתון של קטע 53 לא הוצמד בדיוק למקומו || 1 לְפִקְוֹד קריאה חדשה בתצלום B-365229 || 3 נְפְּלֵאֹת קריאה חדשה || 6 יְחֻזֵּק על פי תצלום 42.181 || 7 נִקְמָה] וְתָ] או נִקְמָה כקריאת מייש || 8 חֻזֵּק עַל לִיבֶם] השוו שמואל א יד 52 ותהי המלחמה חזקה על פלשתים || 9 אֵל קריאה חדשה על פי תצלום 42.181 || 9-10 [וְצַבֵּא] ... [כְּרָצוֹ] וְזִנּוֹ קריאה חדשה, השוו תהלים קג 20-21 ומגילת המלחמה יב 2 || 11 אֲשֶׁמִּיעַ על פי תצלום 41.695 || 12 לְכֹ שִׁיחֹזֵר חדש על פי העניין ||

קטע 55: * מדבר בכוהנים בגוף נסתרים; השוו קטע 13 || 3 [כִּיָּא] קריאה חדשה; ההשלמה בסוף השורה על פי 4Q419 קטע 1 שוי 3 || 4 בָּחַר אֵל בְּזֹרְעַ אֵת] קריאה חדשה || 5 [בְּ] רִית על פי במדבר כה 13; מייש קוראים [עַבְדָּתָה] ||

עוֹתֵק א קטע 60

- 1 [] °° [] ° []
 2 [] רצה ופקוד
 3 [] ׀ סגולה מכול [העמים
 4 [] וכול מלכי עמי
 5 [] °° []

עוֹתֵק א קטע 62

- 1 [] °° []
 2 [] הוּא אריב רי
 3 [] ועתה מי
 4 [] שנאיכה לוא יוכלו לקום
 5 [] וחצי ירה למו

עוֹתֵק א קטע 65

- 1 [] נא [] ב []
 2 [] ינו שיר הואה
 3 [] חסור ולמחיה
 4 [] פוט ומעלים עי
 5 [] חלל לגויתו ואי
 6 [] ת ו []

קטע 60: 3 הושלם על פי דברים ז 6 || קטע 62: 2 אריב ובדוחק יריב רי [בכה] || 4 [שנאיכה מייש קוראים] שנאיכה || 5 וחצי ירה למו מייש קוראים לחצרו [תי]מה למ || קטע 65: 2 שיר כתיב פונטי של שאר = יבשר, יצור; מייש קוראים שיד || 3 ולמחיה מייש קוראים ולמחור || 4 [פוט] או [פ]ט; ומעלים על פי תצלום 41.321; עי [פי] על פי משלי כח 27 || 5 [חלל] קריאה חדשה; לגויתו על פי תצלום 41.321 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע *75

- 1 [] תִּיל תכלת] [
- 2 [] כבוד לִפְתָּוְהָי הוּתָם [

עותק א קטע *76

- 1 [] ° ומע] [
- 2 [] מִפְּיָהוּ לפת]אָם [
- 3 [] [כול אבות העדה] [
- 4 [] [װִבִּיִּיִּי בִין איש] לרעהו [
- 5 [] ה [

עותק א קטע *79

- 1 [] ם [
- 2 [] הוּקִים]ישרים [
- 3 [] ןִרְךְ חיים [
- 4 [] לואָ שֶׁהָוִו רצונו הָל [
- 5 [] מַאָסוּב אַרְץ צביו והוא נָא]מִן בְּדַבְרוֹ [
- 6 [] וירגנו [בִּאֵהֲלֵיהֶם וְאֵהֲרוֹן מ]כֶּפֶר בְּמַגִּנָּה [
- 7 [] רִיחָה]יִחֹחַ לזכרון נְבִחָה]רָ לְאֵל [
- 8 [] [כול העמים]° [
- 9 [] [לִיוֹ לְהִיֹּת לָ [

שוליים תחתונים

קטע 75: * אולי עניינו בגדי הקודש המתוארים בשמות כח || 1 [תִּיל] כטיכלאר, עמי 105 ||
 קטע 76: * הטקסט בעייתי וזר לחיבור ומבוסס על צירוף קטעים בעייתי; עיינו במ"ם של מִפְּיָהוּ ששרידיה מצויים לכאורה בשני
 הקטעים ובתצלום 41.695 ||
 קטע 79: * מורכב מכמה קטעים זעירים. אין ראייה של ממש לספק שמעלה שיפמן בדבר שיוכו לחיבור הזה שכן בחירת
 הכוהנים נזכרת בעוד קטעים בחיבור, כגון בקטע 13 ובקטע 55 || 5-6 קיסטר משווה אל תהלים קו 24-25 וימאסו בארץ חמדה
 לא האמינו לדברו וירגנו באהליהם ושם 30 ויעמד פינחס ויפלל || 5 צביו 'חפצוי' || 7 נְבִחָה]רָ] השוו משלי כא 3 נבחר לה'
 מזבח ||

עותק ב קטע 1 א

[ראות]	1
[]	2
עושי]ם מעשי ארץ]	3
מעשה אף ועבודת	[מצרים]	4

עותק ב קטע 1 ב (+ עותק א קטע 3c)*

שוליים עליונים

1	בזאת כולל החרף]טמים מלמדי פשע אמרו המשל והגידו החידה בטרם נדבר ואז תדעו אם הבטתם] ברו]
2	ותעודות השמ]ים היו]כסלכמה כי חתום מכם סתם החזון וברזי עד לא הבתתם ובבינה לא השכלתם
3	אם תאמרו ל]א [ה והבא]ים דעו] כי לא הבתתם בשורש חוכמה ואם תפתחו החזון
4	תסת]ום מכם בינתכם]כל חוכמת]ים כי לכם המש] [*שמו כי [מ]ה היא חכמה
5	נכחדת] כי אם חכמה אשר עו]ד לא תהיה] ובינה אשר לא תמצא שמה קחו]
6	חזון ה]תום והביטו ברו]עוד מעש]ו זה]

קטע 1 א: 3-4 [עושי]ם מעשי ארץ [מצרים] מייש מפנים אל ויקרא יח 3 ומשלימים [כנען] במקום [מצרים] על פי אותו הפסוק || 4 [מעשה אף] השוו הושע יא 9 לא אעשה חרון אפי, יחזקאל ח 17, מיכה ה 14 || קטע 1 ב: * שילוב של קטעים המסתייע הן מן הצורה והן מכתב היד המקביל || 1 בזאת אולי יש להשלים בסוף הטור הקודם [הבחנו נא], השוו בראשית מב 15-16; הבטתם [ברז] על פי שורה 2; מייש קוראים הבתתם || 2 כסלכמה 'מבטחכם', השוו איוב ד 6; סתם = סתם, ובדוחק צצם, השוו שוי 4 ודניאל יב 9; אם הקריאה נכונה יש לפרש כי הכוונה כאן לחזון עצמו ולא לפשרו, לעניין הקטע השוו דניאל ב 9-1 || 3 אם מייש קוראים א]ז; והבא]ים קריאה חדשה; [דעו] על פי שורה 1 || 4 לכם המש] [חלקן התחתון של האותיות כתוב על קטע מצורף והתאמת השרידים בעייתית; *שמו עותק א שמעו בכתב יד היסוד נשמטה העיין || 4-5 חכמה נכחדת חוכמה שאין לה קיום כמו שמפורט מיד בהמשך, השוו לעיל עותק א קטע 3 ב שוי 4, לעיל עמי 133 וקיסטר, חוכמה, עמי 27 || 5 עו]ד לא תהיה = לא תהיה עוד, השוו איוב כד 20 || 6-5 [קחו] ... [הביטו] קריאה חדשה, השוו חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 77 שוי 2-4, להלן עמי 165 ||

עותק ב קטע 2 א

ם[] 3
ז[ולתו] 4
זאאין[לענה] 5

עותק ב קטעים 2 ב+6+7 (+ עותק א קטע 7)*

מה לאיש והוא רחוק[] 1	רעו ההבִּיִם[
מה קרוב לאיש[] 2	פעולתִּי גבר ומה מע[שה איש
מה רחוק לאיש ממעשה מעל[] 3	עם יודע[
מדבר[] 4	[ימים]ן מה לאיִשׁ [ו]הוא רחוק ממעשה
[] 5	שקר מה פח ל[איש וזאאין] לענה לנגדו[מנוטר לנקום בלוא משפט
[] 6	*יעזוב קנאת מדנים]ן [מה עמוק לאיש]ן [רשע ומה רם לגבר מצדק]
[] 7	מעלו אשר מעל[ו ועשה]ן [ל]ן [ואין לענה לנגדו מנוקם לנטור בלוא] משפט
[] 8	רע זולתו מריב]ן [איש] משפט נפשו כש] [צדיק בכל] דרבי
[] 9	[רשע משנא]

קטע 2 א: 4 [זולתו קריאה חדשה; השוו טור ב שוי 5 || 5 [זאאין] לענה השוו קטעים 2 ב+6+7 שורות 5, 7 מיד להלן || קטעים 2 ב+6+7: * הטקסט המשולב המוצע כאן נסמך על הביטויים הלשוניים ועל העניין, והשילוב מתאשר מן החפיפה בין עותק א קטע 7 לעותק ב קטע 2 ב וקטע 6, ראו שורות 4, 5, 7. גם בקטע 2 א יש ביטויים לשוניים דומים ומתברר שהחיבור הכיל דיון ארוך על היחסים איש לרעהו (לפחות טור אחד, וראו גם קטע 10). השורות היו ארוכות ולכן גם בטקסט המשולב הפרוץ מרובה על העומד וקשה להשלים את החסר. נוסף על כך אי אפשר תמיד לשלב את הטקסט של כתב היד המשלים במקום המתאים, והדבר מצריך אותנו להניח שהיו בכתבי היד מקומות חלקים לציון סוף פסקה || 1 רחוק על פי תצלום 40.592; מייש קוראים א] [|| 2 קרוב אולי יראוי || 4 [מה לאיש] ש מייש קוראים מול איש; רחוק] ימתועבי || 5 לנגדו ילפני אלהים; משפט וביתר דוחק הוֹכַח]ן || 6 *יעזוב או ועזוב או ועזוב; קנאת מדנים]ן השוו סרך היחד ד 17 ומגילת ההודיות יג 25; עמוק ישפלי; רם אולי יעלה || 7 מעלו אשר מעל]ן השוו יחזקאל יח 24; השייך ניכרת בתצלום 40.592; ואין לענה אולי יואין מרי, למבנה ההשוואה ראו קיסטר, חוכמה, עמי 23-25; בלוא] משפט על פי סרך היחד ז 8, או בלוא [הוכח], ראו הערה לשורה 5 || 8 משפט נפשו אולי מדובר כאן במי שעושה דין לעצמו, השוו סרך היחד ז 9; כש] [או כע] [או כאיש]; מייש קוראים כ]א]ן ||

עוֹתֵק ב קטע 8

[שמאלוֹ מִי חֹזֶה יִמְיִנוּ] מִי יִרְאֶה] 1
[מִי יִדְעַ] מָה קִדְם וּמָה אַחַר]] 2
[] יָם נִפְתַח נְ]] 3
[בְּרִזִי] ׀ דְּעוֹ יִנְדִיעָה לְהוֹלֵכִי פְתִי בְכָל]] 4
[אַשְׁמָ] לֵה אַתְכֶם תּוֹמְכֵי רוּזִים אַ] ׀ תְּבִינּוּ הַיְדִיעָוִת]] 5
[אַם ת] דְּעוֹ הִישׁ אַתְכֶם בִּינָה וְאַם]] 6
[מָה נְהִי] ה וְלֹא הִיָּה מָה רוֹ חֵת]] 7
[מָה] לֹאִישׁ וְהָאֵא] 8

עוֹתֵק ב קטע 9

[] צֹדוֹת לֹא הַשִּׁיגוּהוּ ׀] 1
[] כִּיָּא בּוּ יוֹם הַרִיב ׀] 2
[] מְעוֹלָם הוּא וְעַד צֹלָם]] 3

עוֹתֵק ב קטע 10

[] וְ לֹאִישׁ ׀] 1
[] שִׁפְט מָה רַע *לֹאִישׁ וְאֵ] 2
[] לֹא יִקַּח]] 3
[] א ׀] 4

עוֹתֵק ב קטע 11

[] צֹדֵק ׀] 1
[] וּבִידּוֹ מִשְׁפַּט כֹּלֵם וְצוֹד] ק] 2
[] לְ] ׀ תֵּ] 3

קטע 8: 1-2 הושלם על פי איוב כג 8-9 וראו ש"א ליונשטם, "מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור", ספר יחזקאל קויפמן, ירושלים תשכ"א, עמ' קיב-קכא || 3] יָם] קו עליון מאוזן לפני היו"ד || 4] בְּרִזִי] ׀ דְּעוֹ קריאה חדשה, השו"ר 1Q27 קטע א שוי 3, לעיל עמ' 130; טיכלאר, עמ' 105 קורא שְׁמַע; פְּתִי יִפְתִּי, משלי א 22 וחוכמת הרזים ב, 4Q301 קטע 1 שוי 3; בְּכָל אֵר בְּנָ], אולי יש להשלים בְּכָל] אֵר יְבוּא, השו"ר לעיל, 1Q27 קטע א שוי 4 || 6 הִישׁ השו"ר שירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטע 77-76 שוי 13, להלן עמ' 342 || 7 חֵת] ׀ מִיִּשׁ קוראים אֵם || 8 הושלם על פי קטעים 7+6 שוי 4 ||

קטע 9: 1] צֹדוֹת אֵר תּוֹדוֹת; מִיִּשׁ קוראים סְדוֹת, אֵר לֹאוֹת הַרְאֻשׁוֹנָה יֵשׁ בְּסִיס קַצֵּר הַמֵּתֵאִים לְתִיִּי, נו"ן אֵר צִדִּי || קטע 10: 2 *לֹאִישׁ מֵתוֹקֵן מִן לֹא מֵ; הַיְדִיעָוִת וְהַשִּׁיִּין תְּלוּיּוֹת וְאַחֲרֵיהֶן יֵשׁ אֵר שְׂרִידֵי אֵר תּוֹת ||

קטע *3

- 1] [] ס []
- 2] [] ע []
- 3] [] ט []
- 4] [] ה ונכבד אל באורך אפיו וגדול הוא ברוב המת [רוחו]
- 5] [] הוואה בהמון רחמיו ונורא הוואה בנקמת אפו נכבד הוואה
- 6] [] פו ובאשר בארץ המשילו נכבד אל בעם קודשו ונהדר הוואה
- 7] [] בעדת [בחיריו ונהדר] הוואה בעדת קודשו גדול הוואה בברכות [עמו]
- 8] [] ופנו ל הדרם ות [פארתם להביאם] בכלות קץ רשעה ועשות [חדשה]

שוליים תחתונים

קטעים *4-5

- 1] [] [] [] בני []
- 2] [] תכלכל רוח וזולתו לוא ידע [] [] מלכותו [וואין]
- 3] [] לדעת ככול כבודו ומה אפה [] אה בשר כיא [ישכיל]
- 4] [] באאל [] וזהר נהדר הוואה ב [] אור גדול ונכבד [הוואה]
- 5] [] [] [] [] [] [] אור יאירו [משוהר]

קטע 6

- 1] [] הלוא אין לו מ []
- 2] [] חסר הונו וצער כבו []
- 3] [] לאין הוואה למי הוואה [] גחשב
- 4] [] הלא [] [] []

קטע 3: * בסוף שוי 1-3 יש אותיות בכתב סתרים, כנראה ס, ע, פ, בסדר האלפבית. פקפוקיו של שיפמן בנכוונות צירוף הקטעים הכמעט ישיר מיותרים || 4 אל כטיכלאר, עמי 106 ובהתאם לשרידי האותיות ולגודל החקר || 5 בנקמת ולא בזומת כקריאת מייש; אפו מתוקן כנראה מן אמו || 6 [ביצר] פו קריאה חדשה || 7 [עמו] ההשלמה של קיסטר || 8 [חדשה] על פי סרך היחד ד 25 ||

קטעים 4-5: * על צירוף הקטעים ועל הקריאות החדשות ראו קימרון, מהדורות (א), עמי 142-143; הטקסט ממשיך מבחינת העניין והסגנון את הטקסט של קטע 3 || 2 'תכלכל' אריאל ויודיצקי העירו ששרידי הלמיד הראשונה נראים בתצלום B-284427; ידע או ידעו || 3-4 השוו מגילת ההודיות ז 33-34 לדעת כול את כבודך ... ומה אף הוא בשר כי ישכיל [באלוה] || 3 אפה [ה] אה = אפוא || 3-4 [ישכיל באאל] וזהר השוו מגילת ההודיות ז 34; אפשר גם להשלים [יצדק מאל ט] וזהר על פי איוב ד 17 || 5 [רוח] י מלאכי ||

קטע 6: 1 [הלוא] א על פי שורה 4; מייש קוראים [כ] א || 2 יחסר הונו וצער מייש קוראים [הונו וצעד; וצער] = וצער יומעטי || 3 לאין קריאה חדשה; למי מייש קוראים למו ||

חוכמת רז נהיה (א, Instruction)

החיבור התגלה בשמונה כתבי יד שרובם חופפים ביניהם. כתבי היד הועתקו בסוף ימי בית חשמונאי או בראשית ימי בית הורדוס חוץ מעותק ז' שהוא מימי בית הורדוס. קביעת סדר החיבור קשה ולפעמים בלתי אפשרית. עם זה הוכר שהקטע הראשון של עותק ב ששרדו בו שוליים ימניים רחבים מאוד הוא הטור הראשון בכתב היד הזה. משום כך הוא הובא לפני עותק א. החיבור הותקן כטקסט משולב. הוא חולק לשני פרקים על פי התוכן ולכל פרק ניתנו מספרי שורות. השורות עצמן זהות לשורות שבכתבי היד ובכל מקום נבחר כתב היד שהשורות ששרדו בו שלמות יותר מאלה שבאחרים.

פרק א מחזיק 125 ופרק ב מחזיק 135 שורות. קטעים שלא שולבו בטקסט הרצוף הובאו על פי סדר כתבי היד, וסדרם בכל כתב יד כסדר שקבעו המהדירים בשינויים שמתחייבים מצירוף קטעים. ואלה הנושאים שבטקסט המשולב כסדרו: פרק א: שלטון האל והנהגתו (שורות 1-36), חובות איש ישראל (עשיית טוב, לימוד התורה, הודות לאל וכיבוד הכוהנים – שורות 36-125). פרק ב: אהבת ה' (שורות 1-7), ערבות בהון ונחלת איש (שורות 17-63), לימוד תורה וכיבוד הורים (שורות 63-70), נישואים (שורות 71-100), הוראות לאישה (שורות 101-109), שידוכים (שורות 110-135). נראה שרוב הקטעים האלה מקומם בסוף החיבור. במקצתם נזכרו ענייני חקלאות, מרעה, מתנות כהונה ומדרג חברתי (נושאים שלא נידונו בפרקים הראשונים של החיבור). אולם כמה קטעים שייכים כנראה לפרק א (על פי תוכנם או על פי השימוש בגוף הנוכחים והמדברים; עיינו בהערות בעמ' 182, 184).

החיבור מתאפיין במילים שלתדירות השימוש בהן אין רֵעַ בחיבורים עבריים דומים: רז נהיה, מבין, אביון, רש, ריש, מחסור, נחלה, המשיל ב" והמילה הסתומה אוֹשׁ החיבור גדוש רעיונות המוכרים מכתבי עדת היחד בענייני רזי האל, הנהגת עולמו והשגחתו על בריותיו מצד אחד וחלקו של האדם מן הצד האחר. הדברים שלובים זה בזה ונקודת המוצא היא ראשית חוכמה ידיעת האל. האל שולט בכל, ומי שמתבונן בדרכיו מחכים ויודע להבין בין טוב לרע ולבחור בדרך הנכונה. האל קבע הכול מראש והקציב לכל איש ואיש נחלה, מונח הכולל את הרכוש, את האישה, את התכונות ואת מעמדו הרוחני של האדם. נאמר שהאל נותן לכל איש די מחסורו ולכן עליו להשתמש במה שהאל קצב ולהחזיר את הנותן. המחבר מכנה את קוראו אביון או רש, ויש כאן התייחסות אל בני העדה כעדת אביונים שאינם צוברים הון. ההתנגדות לצבירת הון ודברים בשבח הזונחים את ההון מצויים גם בדרשות של ישו, ולפי החיבור שלנו ברור שהרעיונות האלה עתיקים. רעיונות מופלאים אלה הם בסיס לחברה שוויונית מתוקנת וערכית שלא כחברות שההון נעשה בהן ערך עליון. ההשקפות האלה תואמות את ההשקפות של עדת היחד בחיבורים אחרים, ואף נמצאה מקבילה מילולית לחוק שבברית דמשק, הקובע שמי שנותן את בתו לאיש חייב לגלות לו את המומים הנסתרים של בתו. מי שאינו נוהג כך נמשל לרמאי ששם מכשול לפני עיורו.

את כתבי היד פרסמו ג'ון סטרנגל, דניאל הרינגטון וטורליף אלגוויין בסדרת התגליות כרך לד. אייברט טיכלאר תרם תרומה חשובה לטקסט: הוא מצא חפיפות בין קטעים קטנים, בדק את כתבי היד עצמם ושיפר את הקריאה ואת סדרם של מקצת הקטעים. הוא הגדיל לעשות בקביעת סדר הקטעים בעותק ה. הקטעים בעותק הזה נמצאו דבוקים זה על גבי זה וטיכלאר השכיל לקבוע את סדרם. ראו Eibert J. C. Tigchelaar, *To Increase Learning for the Fragmentary Early Jewish Sapiential Text 4QInstruction* (STDJ 44), Leiden 2001; Jean-Sébastien Rey, *4QInstruction: sagesse et eschatologie* (= STDJ 81), Leiden 2009; Matthew Goff, *The Worldly and Heavenly Wisdom of 4QInstruction* (= STDJ 50), Leiden 2003. עניינים ראו מ' קיסטר, מבואות א, עמ' 299-320; בעמ' 302-303 יש דיון במונח רֵז נְהִיָה. וראו עוד בלהה ניצן, "מונחים בעלי משמעות אידאולוגית בחיבור 'מוסר למבין' מקומראן, והשלכותיהם על האחדות הרעיונית של החיבור", מגילות ג (תשס"ה), עמ' 101-124.

Scripta Qumranica Electronica = SQE המפעל לשיחזור מגילות שבהנהלת פרופסור יונתן בן-דב מאוניברסיטת חיפה.

עותק א = 4Q415, עותק ב = 4Q416, עותק ג = 4Q417, עותק ד = 4Q418, עותק ה = 4Q418a, עותק ו = 4Q423, עותק ז = 4Q418* (ראו הערה בעמוד הבא).

א. גבורות הבורא והשגחתו

עותק ב קטע 1 (+ עותק ז קטעים 2-1 + עותק ד קטעים 209, 2a, 2c, 212)*

		חסרה שורה (או יותר)
b	כֹּחַ כְּבִי אֲרִי	1 כֹּחַ רֹחַ] בָּשָׂר
2	יְרוּצוּ מֵעַתְּ עַד עַתָּה	2 וּלְתַכֵּן חֲפְצֵי] אֲשֶׁר
3	לְהַדְמוֹת בְּכוֹל לְנַחֲלָה	3 מוֹעֵד בְּמוֹעֵד וְ
4	תִּלְפִי נַחֲלָתָם לְמַמְלָכָה	4 לְפִי צְבָאָם לְמִשְׁוֹרָה וְלִישׁׁ
5	יִנְחֲלוּ	5 וּמַמְלָכָה לְמַדְיָנָה וּמַדְיָנָה לְאִישׁ וְאִישׁ
6	[6 לְפִי מַחְסוֹר צְבָאָם וּמִשְׁפָּט כּוֹלֵם לּוֹ
7	וּמַאֲוֵרוֹת	7 וּצְבָא הַשָּׁמַיִם הַכִּינֵן עַ
8	יִגְדִּי	8 לְמוֹפְתֵי־הַמָּה וְאֵתוֹת מוֹ] עֲדֵי־הַמָּה
9	אֱלֹהִים	9 זֶה לְזֶה וְכֹל פְּקוּדֵתֶי יִשְׁלִימוּ] סִפְרוֹ
10	[10 בְּשָׁמַיִם יִשְׁפּוֹט עַל עֲבוֹדַת רִשְׁעָה וְכֹל בְּנֵי אֲמָתוֹ יִרְצוּ יִלְפְּאוּ וְתִכְבֵּל רִשְׁעָה עַד
11	וְאֲרָץ תִּרְעַשׂ מִמְקֹמָהּ	11 קֶצֶה וַיִּפְחָדוּ וַיִּרְעוּ כֹל אֲשֶׁר הָיָה גִלְלוּ בָּהֶם כִּי שָׁמַיִם יִרְאוּ
12	בְּיָמֵינוּ	12 יָמִים וְתַהֲמוֹת פָּחַדוּ וַיִּתְעַרְעְרוּ כֹל רוּחַ בָּשָׂר וּבְנֵי הַשָּׁמַיִם יִחַפְּזוּ
13	[13 [מִשְׁפָּטָה וְכֹל עוֹלָה תִתֵּן *עוֹד יִשְׁלַם קֶץ הָאָמֶן]
14	לְ	14 בְּכֹל קֶצֶי עַד כִּי אֵל אֲמַת הוּא וּמִקֶּדֶם שְׁנֵי] עוֹלָם
15	כִּי אֵל	15 *לְהַבִּיֵן צְדָק בֵּין טוֹב לְרָע לְסֵפֶף כֹּל מִשְׁפָּט]
16	לְ	16 [יִצְרָר בָּשָׂר הוּאָה וּמִבִּינֵינוּ] אָדָם לּוֹ
17	[17 רִאֲתוֹי כִּי הֵן] לְ
18	[18 [] אֲדִי]
		חסרה שורה (או יותר)

* בקטע 1 שרדו ראשי השורות של הטור הראשון בעותק ב ומימינם עור חלק. מתברר שכאן התחיל החיבור. כמה מהדירים שילבו בטקסט של העותק הזה טקסט מקטעים קטנים מעותק ד. מקצת השילובים בטוחים למדי ומקצתם בעייתיים (ראו טיכלאר, שיחזור). כאן הובאו רק השילובים היותר בטוחים. הקטעים מעותק ז הובאו במהדורה הראשונה בעותק ד, אולם כבר הוכר שהם שונים בכתבם ובכתיבתם מעותק ד ואף חופפים לקטעים מעותק ד (ראה טיכלאר, שם והערותינו לשורות 13-14). הקטעים מעותק ד הובאו בכותרת כסדר הופעתם בטקסט || 1 רֹחַ] בָּשָׂר] על פי שוי 12 || 2 [אֲשֶׁר] על פי עותק ד קטע 127 שוי 5, להלן עמ' 172; 2 יְרוּצוּ לציון תנועת הכוכבים, השוו תהלים יט 5-7; [מֵעַתְּ עַד עַתָּה] השלמה חדשה על פי יחזקאל ד 11 (על יד במשקול, במשורה) || 5 [יִנְחֲלוּ] על פי סרך היחד ד 15 || 6-7 לוֹ... וּמַאֲוֵרוֹת המרחק שבין התיבות הוא כמעט שתי שורות, כולל מקום חלק; מקום התיבה וּמַאֲוֵרוֹת בטקסט המשולב אינו ודאי || 8 וְאֵתוֹת אולי = יולאותות, השוו בראשית א 14 || 10 בְּשָׁמַיִם או מְשָׁמַיִם; וְכֹל עוֹתָק ז וְכֹל, אֲמָתוֹ או אֲמַת ראו ס"ה; לְפָנָיו על פי סרך היחד ג 11 || 11 וַיִּרְעוּ עוֹתָק ז אֲדָם או [וְ]רָעוּ; כֹּל עוֹתָק ז כֹּל || 11-12 הַטְּקֵסֶט בְּעוֹתָק ז הִיָּה אֲוִלִי שׁוֹנָה מִזֶּה שְׁבַע עוֹתָק הַיְסוּד שֶׁכֵּן אִי אֲפִשֶׁר לְהַשְׁלִים אֵת הַחֲסָרִים שְׁבוּ בְּטֵקֶסֶט שֶׁל כֶּתֵב יֵד הַיְסוּד || 12 וְתַהֲמוֹת עוֹתָק ז וְתַהֲמוֹת; וַיִּתְעַרְעְרוּ עוֹתָק ז וַיִּתְרַוְעוּ או וַיִּתְרַוְעוּ] בהשמטת העיין; הַשָּׁמַיִם] עוֹתָק ד שָׁמַיִם || 13 [מִשְׁפָּטָה עוֹתָק ז [מִשְׁפָּטָה]; *עוֹד עוֹתָק ז עַד; יִשְׁלַם קֶץ הָאָמֶן] עוֹתָק ד [יִשְׁלַם קֶץ לְ]אֵימָה] כְּהַצַּעַת יוֹדִיצְקִי; הָאָמֶן] קִיסְטֵר, חוֹכְמָה, עִמִּי 40 קוֹרָא הָאֲבִדוֹן אֲבָל הָאוֹת הַמְּסוּפָקֶת נִרְאִית כְּמִיָּם; אֲפִשֶׁר לְהַשְׁלִים הָאָמֶן] = הָאֵימָה || 14 בְּכֹל עוֹתָק ז בְּכֹל, עוֹתָק ד [בְּכֹל]; עַד עוֹתָק ד עַד || 15 *לְהַבִּיֵן צְדָק גֵּרֶסֶת עוֹתָק ז לְהַבִּיֵן צְדִיק בְּרוּרָה יוֹתֵר, אֲךָ רָאוּ לְהֵלֵךְ עִמִּי 353; ס"ה קוֹרָאִים לְהַכּוֹן צְדִיק; לְסֵפֶף קְרִיאָה חֲדָשָׁה עַל פִּי תַהֲלִים קִיט 13 || 16 [יִצְרָר בָּשָׂר] יְעוּשֵׁי בָשָׂר; וּמִבִּינֵינוּ] אָדָם] יְבִינַת אָדָם הַשּׁוֹ מִשְׁלֵי 2 לְ וּמִגִּילַת הַהוֹדוּת כֵּג 12 || 17 רִאֲתוֹי או נִרְאֵתוּ ||

עותק ג קטע 1 א (+ עותק ד קטעים 43-45 א + עותק ה קטע 11)

c	[19] ואתה מ'ב'יך]
2	[20] ° ° ° ° הבט וברוי פלא' אל הנוראים תשכיל ראש °
3	[21] ל'ו ב'פ'] כה ° ° ° ° והבט' ברו נהיה ודע מעשי קדם למה נהיה ומה נהיה]
4	[22] במ'ה] ° ° ° ° ל'ם לתש']
5	[23] הויא ו'ל'מ'ה נהיה במ'ה ו'ד'ח' ש' ב'כול'] צת ובכול'] מעשה ומ'עשה
6	[24] ה'ב'ן, יזמם ו'לילה הגה ברו נ'היה כדורש תמיד' ואז תדע אמת ועול חכמה
7	[25] ואולת' ה'רפ'ח ב'ין מ'עש'יהם ככול דרכיהם עם פקודתם לכול קצי עולם ופקודת
8	[26] עד ואז תדע וב'ין שוב ל'רע פ'מעש'יהם כ'יא אל הדעות סוד' אמת וברז נהיה
9	[27] פ'רש א'ת אושה ועשה ע'ל] [מה ולכלמה מה יצרה וממשלת מעשה
10	[28] ל'כול' ° ° ° ° למה וכול דעת' וכול' ° ° ° ° פ'רש למב'ינתם לכול מעש'יה להתהלך
11	[29] ב'יצר] מב'ינתו ו'פרש ו'ל'א ° ° ° ° כ'ל ° ° ° ° פ'ריה ובכושר מבינות נוד'עו ס'תרי
12	[30] מחשבתו עם התהלכו] [ד'ן] [מעשיו, אלה שחר תמיד והתבונן בכול
13	[31] תוצאותמה ואז תדע בכבוד אל עם רוי פלאו וגבורות מעשיו ואתה
14	[32] מבין ריש פעלתכה בזכרון ה'ע'תים ה'ב'א, ה'רות *החוק ו'חוק כול הפקודה
15	[33] כי חרות מחוקק לאל ע'ל' כול עונות' בני שית וספר זכרון כתוב לפניו
16	[34] לשמרי דברו והואה חזון ההגי בספר זכרון וינחילה לאנוש עם ° ° רוח כ'יא
17	[35] כתבנית קדושים יצרו ועוד לוא נתן הגיו לרוח בש'ר כי לא ידע בין
18	[36] שוב ל'רע כמשפט רוחו ואתה בן מבין הבט ברו נהיה ודע
19	[37] פקודת כול חי והתהלכו ופקוד ע'ל מעש'י] ל'] ה'] ו'עו'] ל'פ'י
20	[38] רוח'ו בין רוב למעט ובסוד'כמה]
21	[39] [דרוש פ'] ציכה ברו נהי ה'] ° ° ° ° ל
22	[40] [ב'ד'ב'ר] י' כול חזון דע ובכול] בנחלת אמת שמה]
23	[41] והתחזק תמיד, אל תיגע בעולה'] פ'יא פול היגע]
24	[42] בה לא ינקה, כפי נחלתו בה יר'ש] ואתה]
25	[43] בן משכיל התבונן ברזיכה ובאוש'יפה]
26	[44] י'סדו' בכה ° ° [מע'] שיהן עם פעולת'] ל'אמור]
27	[45] לוא תתרו אחר ל'בכמ'ה ואחר'] ע'י פ'יכמה]

שוליים תחתונים

20 פלא' י אל] או פלא [אל] כהצעת אריאל ויודיצקי; ראש = ראש, רש יעני' || 21 השוו שוי 36 || 23 ו'ל'מ'ה על פי טיכלאר, עמי 87 || 24 כדורש קריאה חדשה במקום ודורש; השוו דברים יא 12 וסרך היחד ו 6-7 || 25 מעש'יהם טיכלאר קורא מעש'יה; דרכיהם עותק ד דרכיהמה; פקודתם עותק ד פקודת'] || 26 סוד' = ייסודי' || 27 וממשלת עותק ד וממשל || 29 ובכושר מבינות יוביכולת הבנה; ס'תרי במקום [נס]תרי || 30 התהלכו יהתנהגותו || 32 ריש אולי ריש' ישי; הע'תים ה'ב'א קריאה חדשה; על הקריאות שהוצעו ראו טיכלאר, עמי 53; *החוק נכתב בתחילה חוקקה ותוקן החוק כגרסת עותק ד || 33-36 ראו כריסטיאן || 35 הגיו = הגיו, יתורתו, ולא הגיו שאינה וינחילה ובדוחק וינחילה; לאנוש השוו בראשית ד 26 אז הוחל לקרא בשם ה' || 37-38 ל'פ'י מתאימה לצורת התיבה בשוי 34 ובמקומות אחרים במגילות || 36 הבט ברו אין מקום חלק בעותק ד || 37-38 ל'פ'י ר'ח'ו קריאה חדשה; ס'יה קוראים ל'ן [הב'ינ'ה וטיכלאר קורא ל'ן [הב'י]ן || 38 רוב עותק ד רב || 39 נהיה נהיה || 40 [בנחלת אמת שמה] על פי עותק ב קטע 4 שוי 3, להלן עמי 162 || 42 לא עותק ה לוא || 45 כנראה ציטוט של במדבר טו 39 לציטוט נוסף ראו עמי 180; אחר' ס'יה קוראים אחר'ן, אך אין מקום ליו"ד ||

עותק ג קטע 1 ב (+ עותק ד קטע 123 א)

חסרות שתי שורות

2	[]	46
3	[לש]	47
4	[]	48
5	[]	49
6	[]	50
7	[]	51
8	[]	52
9	[]	53
10	[]	54
11	[]	55
12	[]	56
13	[]	57
14	[]	58
15	[]	59
16	[]	60
	[]	61

חסרות שורות

48 נְחֹמִים כטיכלאר; ס״ה קוראים ׀נְחֹמִים; לֹ כהצעת ס״ה בהערות, השוו ישעיהו נז 18 || 51 בְּשִׂמְחַתְכֶּה ס״ה מעדיפים לקרוא משמחתכה || 52 הושלם על פי מגילת ההודיות יז 10 || 57 כִּי [ס״ה קוראים מִי] ומעירים שהקריאה הזאת עדיפה על כִּי [וכי יש פה דיטוגרפיה לכתוב בשורה הקודמת || 58 בְּלֹא צוּה ימבלי שהאל ציוה; נְבוֹנֹת בֶּשֶׁר יתבונת אנושי || 58-69 שילוב עותק ד כאן נעשה על פי טיכלאר שהצביע על חפיפה אפשרית של שתי תיבות. מבחינת העניין הטקסט של עותק ד מדבר במעשי האל ומתאים לפרק א || 59 תְּאֹמֵר עותק ד תְּאֹמֵר || 60 כִּי כהצעת ס״ה בהערות; בגוף הטקסט הם קוראים כִּי ||

עותק ד קטע 123 ב

1	[62 °°]
2	[תבל ע]	63 למבוא שנים ומוצא קצ'ים] °° [
3	[ומתי יבוא]	64 כול הנהיה בה למה היה ומה יהיה בה]
4	[65 קצו אשר גלה אל אוזן מבינים ברז נהיה]
5	[בפלוס]	66 ואתה מבין בהביטכה בכול אלה הבדל] מפול אשר שגא
6	[בפול]	67 ובמדה שקול מעשיכה עם קצ'ים]
7	[68 אשר פוקד לכה השמר מאד פ] תסיג גבולכה
8	[69] ישפ]וט עוון °° [

חסרות שורות

עותק ד קטעים 55 + 47*

d	[] זה ונפשו]	70
2	[] [71
3	[למה]	בעמל נכרה דרכיה נרגיע	72
4	[] נא לנפשנו] ושקד יהיה בלבבנו] בפול קצ'ים] ובטוח בכול דרכינו	73
5	[] הים מאסו עצ]ת דעה ולא שחרו בינ]ה ואמת לו]א בחרו הלוא אל הדעות	74
6	[] הווא הוא שקד] על אמת להכיך כול] חוכמה ודעת ב]ינה הוא פלג לנוחלי אמת	75
7	[] מה ראשית פעולתו הלוא] שקד בא]מת ומה כול מ]עשהו הלוא שלום והשקט	76
8	[] ואמתמה בני אדם הלוא יד]עתם אם לא שמעתמה כיא מלאכי קודש לו בשמים	77
9	[] המוש]לים בממשלותם] אמת וירדפו אחר כול שורשי בינה וישקדו על	78
10	[] פול]ע]בודתם היעצלו בה, לפי דעתם יכבדו איש מרעהו ולפי שכלו ירבה הדרו	79
11	[] פי בד]עה יתהלכו ודעת לב ימלאו הכאנוש הם כי יעצל ובן אדם כי ידמה הלוא	80
12	[] ובכל צאצא]יכם המשיל רוחות] עז והם אחזת עולם ינחלו הלוא ראיתם	81

שוליים תחתונים

קטע 123 ב: 64 בה] [או בן] [|| 65 מסתבר שבסוף השורה היה מקום חלק || 66 הבדל קריאה חדשה; על פי עותק ד קטע 81 שוי 2, להלן עמי 166 || 67 ובמדה או [פקודה] או [ומא]דה || 68 אשר מותאם לגודל הקסר; פ]ו] קריאה חדשה ||

קטעים 47+55: * שולבו על פי העניין וההשלמות בתחילת השורות 78-81 מותאמות למידת הקסר שבין הטקסט של קטע 47 לבין השוליים הימניים || 72 נכרה דרכיה לשון חפירה וחיפוש, השוו חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטע 5 שוי 12, לעיל עמי 115; נרגיע 'מוטב שנגיעי' || 72-73 [למה] ... דרכינו שאלות בפי הנמענים || 73 ושקד בשכנות אל בטי"ח, השוו שוי 76 להלן ופרק ב שוי 44, להלן עמי 154; ובטוח השוו ישעיהו כו 3 כי כך בטוח || 74 הלוא חוזר אל [למה] שבשורה 72; למבנה הריטורי הזה החוזר כמה פעמים בשורות 72-95 השוו ישעיהו מ 27-28 למה תאמר יעקב ותדבר ישראל נסתרה דרכי מה' ומאלהי משפטי יעבור הלוא ידעת אם לא שמעת אלהי עולם ה'; הדעות או דעות והרווח שלפני הדל"ית נוצר מן הפגם בעור הניכר בשורות 72-73 || 75 [שקד] על כמו בשורה 78; הוא פלג = 'הוא שפילגי' || 76 הושלם על פי שורות 73, 75 || 77 [ואמתמה מבינים] או כיו"ב, השוו להלן שוי 91 ואילך || 79 לפי השוו מגילת ההודיות יח 27, כך א עמי 86 || 80 ידמה לשון רפיון ||

עותק ד קטעים 69 ב + 60 + 119 + 116 (+ עותק ג קטע 5 + 4Q418a)*

	חסרות שורות
	82 [אם] ה תבין [מ] עשי
	83 [אם תהומוות ספרו לכה אם ב] לי מצולה הת[בונגתה]
	84 [אם ב] מצולה נולדת[ה]
	85 [אם תעלה שמים •] אם השכלתה [ב] מעמקי ימים ובהמון קולם
1	86 [מש] הים אם ישקוטו [ש] בכה
2	87 [ותשכיל] [בפול תה] מות עם
3	88 [בעבודתם הלו באמת יתהלכו]
4	89 כול[מצול] הם ובדעה כול גליהם ועתה אוילי לב מה טוב ללו
5	90 נוצר[ומה] השקט ללוא היה ומה משפט ללוא נוסד ומה יאנחו מתים על מנחתם
6	91 ותם מהבל נוצרתם ולשחת עולם תשובתכם כי תקיץ ה[ארץ על] חטאכם[ה ופול]
7	92 *מחשכיה יצרחו על ריבכם וכול נהיה עולם דורשי אמת יעורו למשפטכם[ה ו]א
8	93 ישמדו כול אוילי לב ובני עולה לוא ימצאו עוד ופול מחזיקי רשעה יבשו[ב]א
9	94 במשפטכם יריעו מוסדי (ה)רקיע וירעמו כול צבא מלאכים ופול אהבין [צדק יגילו]
10	95 ואתם בחירי אמת ורודפי[צדקה] משה[רי בינה ו] שוקדי
11	96 על כול דעה איכה תאמרו יגענו בבינה ושקדנו לרדוף דעת כ[י אל] קד בכול מודו
12	97 ולא עיף בכול (נ)שני עולם הלו באמת ישעשע לעד ודעה[תמיד] תשרתנו ובני
13	98 שמים אשר חיים עולם נחלתם האמור יאמרו יגענו בפעלות אמת ויעפ[נו בה]
14	99 בכול קצים הלו באור עולם יתהל[פו] ב[כוד ורוב הדר אתם] ב[א]
15	100 ברקיעי[כבוד] סוד אילים כול[התהלכם] ואתה בן, אל

שוליים תחתונים

* קטע 4Q418a שולו כאן על פי העניין אף על פי שבעותק ה הוא מקומו בסוף החיבור. יודיצקי (SQE) הציע לצרף את הקטעים 116+119 זה לזה, וכן סבר בצדק שקטע 81 ששרדו בו שוליים עליונים הוא ראש טור התוכף לטור הזה ששרדו בו שוליים תחתונים וכי קטע 102 ששרדו בו שוליים תחתונים הוא סוף הטור התוכף || 85 ימים או מים || 87-89 על השלטון הבלעדי של אלוהים בימים ובתהומות ראו תהלים סה 8 משביח שאון ימים שאון גליהם והמון לאמים, ושם פט 10 אתה מושל בגאות הים בשוא גליו אתה תשבחם והשוו קטע 4Q418c, להלן עמ' 184 || 89-90 מה טוב ללו נוצר אין הטובה שורה על מי שאינו קיים || 89-91 לפירוש הנאמר כאן ולמקבילותיו ראו קיסטר, אמרות ישו, עמ' 198-199 || 90 ללוא עותק ג ללו; ומה יאנחו מתים המתים אינם נאנחים בקבריהם; מנחתם או מיתתם או משפטם או משכבם, והשוו ישעיהו נז 2 || 91 ותם = 'אתם', כתיב פונטי, כמו בכתב יד 4Q528 שורה 5, כרך ג, עמ' 238; מהבל קריאה חדשה; תקיץ או תקיץ; ה[ארץ] קריאה חדשה על פי העניין || 92 *מחשכיה גג האות הרביעית מתאים לכיף ולא לבייית; הביטוי מחשכי ארץ נמצא בתהלים עד 20, אך כאן מתאימה יותר המילה מחשבים הרווחת במגילות, וכאן היא מכוונת אולי להרים ולגבעות, השוו מיכה ו 1-2; ריבכם עותק ג רבבמה; נהיה = נהיי || 93 יבשו[ן] כנראה משורש בויש, השוו תהלים לא 18 יבשו רשעים ידמו לשאול || 90 צבא מלאכים קריאה חדשה || 95 בחירי ושמה בחורי, אולי = בחורי שנהגה bôre מחמת היאלמות החיית הלועית; [ו] משה[רי] השוו שוי 74 || 99 מקום חלק לפני ועתה || 100 [התהלכם] הושלם על פי שוי 95 ||

עותק ד קטע 81 (+ עותק ו קטע 8)*

שוליים עליונים

- 1 101 שפתיכה פתח מקור לברך קדושים ואתה כמקור עולם הללהו [ו לקדה] ש הבדילכה מכול
 2 102 רוח בשר ואתה הבדל מכול אשר שנא והנזר מכול תעבות נפש [ו פי] א הוא עשה כול
 3 103 ויורישם איש נחלתו והוא חלקכה ונחלתכה בתוך בני אדם [ובנ] חלתו המשילכה ואתה
 4 104 בזה כבדהו בהתקדשכה לו כאשר שמכה לקדוש קדושים [ל כל בצי] תבל ובכול אלים
 5 105 הפיל גורלכה וכבודכה הרבה מואדה וישימכה לו בכור [צי ויאמר] ל [פה בפורי אתה]
 6 106 וטובתי לכה אתן ואתה *הלוא לכה טובו ובאמונתו הלך תמיד [פיא הוא יברך את פול]
 7 107 מעשיכה ואתה דרוש משפטיו מיד כול וריבכה בכול פוע [לי רשעה, בפול לבבכה]
 8 108 אהבהו ובחסד (עולם) וברחמים על כול שומרי דברו וקנאתכ [ה על פול המזאאסיפ בה]
 9 109 ואתה שכל פתח לכה ובאוצרו המשילכה ואיפת אמת פקד [ה]
 10 110 אתכה המה ובידכה להשיב אף מאנשי רצון ולפקוד על []
 11 111 עמכה בטום תקח נחלתכה מידו כבד קדושי ובט [רם]
 12 112 פתח מקור כול קדושים וכול הנקרא לשמו קודש ו [תמיד ברבכה]
 13 113 עם כול קצים הדר פארתו למטעת עו [לם]
 14 114 גהיה תבל בו יתהלכו כול נוחלי ארץ כי בשמ [ים]
 15 115 ואתה מבין אם בחכמת ידים המשילכה ודע [ת צבודה חוננכה]
 16 116 אוט לכול הולכי אדם ומשם תפקוד טרפכה ו [באמת]
 17 117 התבונן מודה ומיד כול משכילכה הוסף לקה []
 18 118 הוצא מחסורכה לכול דורשי חפץ ואז תכון [נחלתכה]
 19 119 תמלא ושבעתה מרוב טוב ומחכמת ידיכה [תתצננ]
 20 120 כי אל פלג נחלת פול [חי] וכול חכמי לב השכלו []

* טיכלאר, עמ' 94-95, מעמיד על השתלבות עותק ו בטקסט של שוי 2-5; הקריאה בסוף שורות 7-10 על פי תצלום B-278422 ||
 101 פתח מקור ... השוו סרך הברכות א 3-5 כרך א, עמ' 238 [מקור עו]לם ... יפתח לכה ... [להיותכה מקור עולם]; [לקדה] ש ולא
 [קודש]; מכול סיה קוראים בכול || 102 נפש [ו] ולא נפש, השוו משליו 16 || 103 והוא חלקכה השוו במדבר יח 20 אני
 חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל; [ובנ] חלתו האותיות הראשונות שרדו בתצלומים הישנים || 104 לקדוש = לקודש, עותק ו
 [לקודש], טיכלאר, עמ' 143 קורא [ל]קדש; הצורה קדוש בביטוי הזה מופיעה עוד בשירי עולת השבת, שיר שנים עשר שוי 16-17,
 להלן עמ' 377; בצי השלמה חדשה בהתאם לחסר || 105 בכור עותק ו בכור מתוקן מן כבוד; להשלמת החסר השוו לעותק
 1Q26 קטע 1 שוי 9 וקטע 3 שוי 2, להלן עמ' 183 || 106 *הלוא ולפניה למיד מיותרת || 107 וריבכה בכול סיה קוראים
 יריבכה; [בפול לבבכה] ההשלמה של קיסטר || 108 וקנאתכ [ה] או וקנאת ריב; סיה קוראים וקנאתו; ההשלמה על פי
 מגילת ההודיות ו 25 || 109 שכל ובדוחק מה שכל [ו] || 111 כבד קדושי יתן חלק לכוהנים || 112-114 בתחילת
 השורות האלה שילבו סיה קטע המתאים יפה לחסר. טיכלאר, עמ' 95 מתנגד לשילוב || 112 מקור סיה קוראים [שיר אך
 מעירים שאפשר לקרוא מקור; השוו שוי 1 || 113 עם כול קצים הדרו משפט שמני, וכן המשפט שאחריו || 114 גהיה
 קריאה חדשה = נהי; השוו מגילת ההודיות יא 34 || 115 ודע [ת צבודה] על פי קטע 148 ב שוי 5, להלן עמ' 174 ||
 116 הולכי = הלוכי, נהגה hulluke, ראו קימרון, קטל, עמ' 73; המילה הזאת מופיעה גם בכתיב הלוך ומציינת את צורכי הקיום;
 [באמת] הושלם על פי פרק ב שוי 65, להלן עמ' 158, וראו עוד פרק א שוי 124, להלן עמ' 153 || 117 משכילכה = משכיליכה,
 ראו קימרון Grammar עמ' 67, 70-71 || 118 דורשי חפץ ינזקקיס || 120 פלג יחילקי כבארמית; נחלת פול [חי] ||
 כטיכלאר בהתאמה לשרידים ולרוחב החסר ||

עוֹתֵק ד קטעים 101+102 א

חסרות שלוש שורות

1	[כי אל]	וא[תה בשחר]כה אמת] 121
2	[עשיו] 122 [גדרש לכול דורשי [חפץ ואמת צדק כול מעשיו ו]	
3	[אוטיכה] 123 [ואתה [מבין, באמת מוד כול חכמת *ידיכה]	
4	[ואתה] 124 [ובצדק תבן הת]הלככה ואז ידריש הפצכה לכול מבקשיו]	
5	[שלום] 125 [בשחרכה אמת מ]עוון תועבה תנקה ובשמחת אמת תשת[עשע ותתענג	

קטע 102: 117 [בשחר]כה] או [בשחר] [|| 117-118 ההשלמה על פי ההמשך ועל פי קטע 122 ב || 119 מוד ציווי משורש מד"ד; ס"ה קוראים מיד, השוו קטע 122 ב שו" 5; *ידיכה מתוקן כנראה מן ידים || 120 [תבן] = תבן; ידריש השוו קטע 103 ב שו" 5, קטע 107 שו" 5 ותהלים קיא 2; נראה שהצורה חפציקם שבתהלים פורשה כאן גם כשם תואר, עיינו בתרגומים ובפירושים || 121 ובשמחת אמת תשת[עשע] השוו מגילת ההודיות יט 9-10 ||

ב. בין איש לרעהו

עותק ג קטעים 2 א + 26 (+ עותק ב קטע 2 א + עותק ד קטעים 7+64+66+199 + עותק ה קטע 22)

שוליים עליונים

- c
- 1 בְּכֹל עֵת פֶּן יִשְׁבַּעְכֶּה וּכְרוּחוֹ דַּבֵּר בּוֹ פֶּן יִשְׁנֹאכֶה וּגְמֵם [אֵל תִּבְאֵ דַבְרָא]
 - 2 בְּלוֹא הוֹכַח, הַכֶּשֶׁר עִבּוֹר לֹא הִנְק־שֶׁר הָנוֹן בַּעַתְּ [שׁוּבְרָא]
 - 3 וּגַם אֶת רוּחוֹ לֹא תִבְלַע כִּיֹּא בְדַמְמָה דַּבְּרַתְּ [
 - 4 וְתוֹכַחְתּוֹ סִפֵּר מֵהָר וְאֵל תַּעֲבֹר עַל פִּשְׁעִיכֶה [בְּהוֹרְפִיחֶהָ אֶת רִעְפֶּהָ כִּיֹּא]
 - 5 יִצְדַּק כְּמוֹכֶה הוּאֵה כִּיֹּא הוּאֵה (כִּיֹּא הוּאֵה) שֶׁר בִּשְׁ[רִפֶּה]
 - 6 יַעֲשֶׂה כִּיֹּא מָה הוּאֵה יְחֹד בְּכוֹל מַעֲשֵׂה לְבַלְתִּי ° [
 - 7 וְאִישׁ עוֹל אֵל תַּחֲשׁוּב עֲזוֹר וּגַם אִתְּ[וֹ] שׁוֹנְאֵ [אֵל שְׁנֵא לְבַלְתִּי שְׁכַחַת]
 - 8 רִשַׁע מַעֲשִׂיו עִם פִּקְדוֹתָיו וְדַע בְּמָה תִּתְהַלֵּךְ עִמּוֹ [צְדִיקָה]
 - 9 אֵל תִּמּוֹשׁ מִלְּבַכָּה וְאֵל לֶכֶה לְבִדְכָה תִּרְחַבְ, [לְאֵבְיָנִים תִּגְנֵה בְּרֵאשְׁכָּה]
 - 10 כִּיֹּא מָה צַעֲיָר מֵרֵשׁ וְאֵל תִּשְׁמֵם בְּאִבְלָכָה פֶּן תַּעֲמַל בְּחִיכָה, [הַבֵּט בְּרוֹז]
 - 11 נְהִיָּה וְקַח מוֹלָדִי יִשַׁע וְדַע מִי נֹחַל כְּבוֹד וְעַל הַלּוּא [שִׁשׁוֹן לְנַבְאֵי רַחַה]
 - 12 וְלֹאֲבַלְיָהּ מָה שְׂמַחַת עוֹלָם הִיָּה בַּעַל רִיב לְחַפְצָכֶה וְאִישׁ [תּוֹכַחְוֹת]
 - 13 לְכוֹל נַעְוֹתָהּ דְבָר [מִשְׁפָּטִיכֶה כְּמוֹשֵׁל צְדִיק אֵל תִּקְ[וֹ] לְשׁוֹנְבָה]
 - 14 וְאֵל תַּעֲבֹר עַל פִּשְׁעִיכֶה הִיָּה כֹּאִישׁ עֲנִי בְּרִיבְךָ מִשְׁפָּט [כֹּה, בְּפִשְׁעִיכֶה]
 - 15 קַח וְאֵז יִרְאֵה אֵל וְשֶׁב אִפּוֹ וְעִבֵּר עַל חֲטָאֲתָכֶה [כִּיֹּא לְפִי אֵל פּוֹ]
 - 16 לּוֹא יַעֲמוֹד כּוֹל וּמִי יִצְדַּק בְּמִשְׁפָּטוֹ וּבְלִי סְלִיחָה אֵיכָה [יִקְוֹם לְפָנָיו פּוֹל]
 - 17 אֲבִיוֹן וְאַתָּה אִם תַּחֲסֵר טַרְף מִחֲסוּרְכֶה וּמוֹתְרִיכָה [הָ] בָּא [בִּיחַד אֵם]
 - 18 תּוֹתִיר הוֹבֵל לְמַחְזוֹ חֲפָצוֹ וּנְחַלְתָּהּ קַח מִמֶּנּוּ וְאֵל תּוֹסֵף עוֹלָד וְאִם]
 - 19 (וְאִם) תַּחֲסֵר לּוֹא מִבְּלִי הוֹן מִחֲסוּרְכֶה כִּיֹּא לּוֹא יַחֲסֵר אֲוַחְ [אֵל וְעַל]
 - 20 פִּיהוֹ יִהְיֶה כּוֹל וְאַתָּה אֲשֶׁר יִטְרִיפְכֶה וְאֵל תּוֹסֵף עוֹד פֶּן [תִּקְצוֹר]
 - 21 חִיִּיכָה אִם הוֹן אֲנָשִׁים תִּלּוֹה לְמַחֲסוּרְכֶה אֵל [דּוֹמֵי לְפִי]
 - 22 יוֹמָם וּלְיָלַיָּה וְאֵל מְנוּחָה לְנַפְשָׁכֶה [עַד] הִשִּׁיבְכֶה לְנוֹשְׁ[וֹ]יכֶה [אֵל תִּכְזֹב]
 - 23 לּוֹ לְמָה תִּשָּׂה עֵזוֹן וּגַם מִחֲרַפָּה לְ[וֹ]ן תִּבְקָה וְלּוֹא תִאֲמִין עוֹלָד לְרַעְהוֹ
 - 24 וּבְמַחֲסוּרְכֶה יִקְפֹּץ יָדוֹ, מוֹחִיָּה] וְכְמוֹהוּ לּוֹה וְדַע מֵאוֹדָה [
 - 25 וְאִם נִגַּע יִפְגַּשְׁכֶה וְאִיָּן [מֵרַפָּא] וְבֵן אֵל תַּסְתֵּר מִנְּשִׁיפָה]

26	מושל בו ואן	פן יגלה חרפתכה הן
27	תכנה ואפס	לא יכנו בשבט
28	בעברה	עוד וגם אתה בן מבין

שוליים תחתונים

1 ישנאכה האותיות האחרונות מקטע 26 שטיכלאר צירף על פי משלי כה 17; ההשלמה על פי ברית דמשק פרק ג שוי 194-193 || 2 הוכח יתוכחתי; הכשר = הקשר; עבור לו יסלח לו; השוו עמוס ז 8, ח 2; והנקשר המצטרף לשבי הברית; השוו ברית דמשק פרק ד שוי 24-25; חנון בעת כל האותיות חוץ מן הראשונה מקטע 26; טיכלאר קורא בעון בעת || 3 דברתי [] על פי המקור כעדות ס"ה, ואולי יש להשלים דברתי[שיב] || 4 תעבור יתעלם; השוו מיכה ז 18; [בהורחבה את רעבה] השוו קיסטר, אמרות ישו, עמי 220 || 5 שר = שר, שאר כהצעת ג"ט || 6 מעשה כנראה = מעשה מעשיו כבחילופי הנוסח בעותק ד קטע 77 שוי 3, להלן עמי 165; בסוף השורה יש אולי לקרוא ש[כות] כמו בשורה 7 || 7 את ס"ה קוראים אף; וכן טיכלאר שטרך לבדוק במקור, הקריאה המוצעת מסתייעת מן ההקשר || 8 רשע מעשיו ימעשי רשעו; [צדקה] ימתן לעניים || 9 אל ואחריה פגם בעור; תרחב = תרחב, השוו משלי יח 16; המשלימים קודמים לנשוא; בראשכה = פראשך יבעונידי || 10 כיא מה צעיר מרש כי אין מי שחסר יותר מן הרש, לשכנות צעיר, רו"ש השוו שוי 66-67, להלן עמי 156; בחיכה עותק ב בחיכה || 11 ועל כקריאת פואש וריי, עיינו בתצלום 42.602, ס"ה קוראים וע[מ]ל וטיכלאר קורא וע[מ]ל אך כנראה אין מקום לעוד אות בין העיין ללמ"ד, והשם על פירושו יגובה; השוו רום כבוד סרך היחד י 12 ועוד; [ששון לנבאי רוח] על פי מגילת ההודיות כג 16 || 12 להפצכה לתאוותך; ואיש ס"ה קוראים ואף; והשוו משלי כט 1 || 13 לכול עותק ב ללל; נעותה עותק ב נעותה, השוו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 18 ב שוי 9, להלן עמי 322; צדיק עותק ה צדיק; תקנה עותק ה שרדו רגלי החייית; תקנה לשונתה ה הושלם על פי ירמיהו כג 31 || 14 משפט כנה ס"ה קוראים משפט; קיסטר שם, עמי 221 קורא משפט; ברינך משפט כנה] השוו סרך העדה א 20; [בפשיכה] קח יהתבונן בפשעיד; הושלם על פי שורה 14 || 15 חטאתכה כאחת מן האפשרויות שהמהדירים מביאים בהערותיהם לקריאה; לפי עותק ה לפני || 16 יצדק במשפטו עותק ד [צדיק במשפטו]; ובלו סליחה עותק ב [ובלו] סליחה, על פי קטע קטן שטיכלאר עתיד לפרסם בספר הזיכרון לחנן אשל || 17 טרף ימוזן; פרנסה; מחסורכה ומותרכה יהמעט או הרב שבידיך || 17-18 [א] תותיר יאם יהיה לך עודף; || 18 עודף] כמו בשורה 20 || 21 הייכה פגם בעור לפני התיבה || 22 ואל מנה יואל תהי מנוחה || 23 תשה עון עותק ד [תשא עון]; השימוש בפועל מפורש נשיא בשכנות לרשע נשיא מעיד אולי על זיקה הדדית של השרשים נשיא, נשיא, נשיי, השוו ירמיהו כג 38-39, נחמיה ה 7 ועוד; לו [תנקה] קריאה חדשה, השוו 4Q412 קטע 1 שוי 3; תאמין יתהיה נאמן; השוו פשר חבקוק ב 4 || 24 יקפץ עותק ד יקבוץ; ודע מ אלה בעקבות טיכלאר; השוו התבונן מואדה להלן שוי 134; אפשר גם להשלים מאן[מה]; ס"ה קוראים מאן[ר] וטוענים שהגימ"ל בטוחה || 25 ואין [מדפא] קריאה חדשה; ס"ה קוראים ואין || 26 ואז ואז || 27 לא עותק ד לא; ואפס בעותק ד הקריאה בעייתית, ס"ה קוראים ואפץ אך הצד"י אינה בטוחה ואפשר לקרוא ואפע, השוו ישעיהו מא 24 || 28 עודף; [בעברה] [ב]עברה ||

עותק ג קטעים 2 + ב + 23 (+ עותק ב קטע 2 א + עותק ד קטע 7)

- 1 29 [א]ם תאיץ ידכה לבלתי של[ם לְנוֹשָׁה בְּכַה מֵאֵל שְׂאֵל]
- 2 30 טְרַפְכָּה כִּי הוּא

עותק ב קטע 2 ב (+ עותק ג קטע 2 ב + קטע 23 + עותק ד קטעים 7-9, 12 + עותק ה קטע 19)*

שוליים עליונים

- 1 31 פתח רה[מי] לתת לאיש מאוצרו למל[א] כל מה[סרי] אוטו ולתת טרף]
- 2 32 לכל חי ואין מ[חסור] ואם [יקפוץ ידו] ונאספ[ה] ה' רוח כול
- 3 33 בשר אל תל[ק]ב לנחלת רעכה פן תכשול בה ו[בחרפת] תכסה פניכה ובאולתו
- 4 34 מאסר כמה[] אם בהון ישכה הנושה בו מהר [שלם ואתה תשוה בו כי כיס
- 5 35 צפונכה פק[דתה] לנושה בך[] בעד רעיכה נת[ת] תה כל חייכה בו מהר תן אשר
- 6 36 לו וקח כיס[כה] ובדבריכה אל תמע[ט] את [רוחכה, בכל הון אל תמר רוח קדשכה
- 7 37 כי אין מחיר שוה [בה] איש לא יטכה, ברצון שחר פניו וכלשונו
- 8 38 דבר ואז תמצא חפצכה[] מחרפתכה אל תגד[] לו וחוקיכה אל תרף וברזיכה השמר
- 9 39 מואדה, אם עבודתו יפקד לכה [אל מנוח בנפשכה וא] ל תנומה לעיניכה עד עשותכה
- 10 40 [מצוותיו וא] ל תוסף ואם יש להצ[ניע] שמור מעשיו [ואל תותר לו, אף הון בלו
- 11 41 [חוק תננו פן יומר בזני ונפ] ל[ה] אימתו עליכה וי[צ]ור[כה] וראה כי רבה קנאת
- 12 42 [אנוש ועקוב הלב מפל ואנוש ומי ידע] נו אם ברצונו תחזיק עבודתו וחכמת אוטו
- 13 43 [] שוב [] תיעצנו[] והיית [] לו לכן בכור וחמל עליכה כאיש על יחידו
- 14 44 [] כי אתה עבדו ובה[] רו ואתה אל תבטח למה תשנא ואל תשקוד ממדהבכה
- 15 45 [דמה לו לעבד משכי]ל וגם אל תשפל נפשכה לאשר לא ישוה בכה ואז תהי[ה]
- 16 46 [לו לאב] ° לאשר אין כוחכה אל תגע פן תכשל וחרפתכה תרבה מאודה
- 17 47 [אל תמ] כור נפשכה בהון. טוב היותכה עבד ברוח והגם תעבוד נוגשיכה ובמחיר
- 18 48 אל תמכור כבודכה ואל *תערבהו בנחלתכה פן ייריש גויתכה אל תשובע לחם
- 19 49 ואין כסות אל תשת יין ואין אכל אל תדרוש תענוג ואתה

20	חסר לחם, אל תתכבד במחסורכה ואתה רִיש פֶן	50
21	תבוז לחייכה וגם אל תקל בַּלֵּל הֶוֹקְכָה	51

שוליים תחתונים

29 [א]ם אס; ההשלמה על פי קהלת יא 1; תֵּאֵיץ יִדְכָה הקריאה ודאית בעותק ב; לשון צרות ודוחק כמו יִקְפוֹץ יָדוֹ שׁוֹי 32 להלן; שֶׁלְּ [לְנוֹשָׁה בַבַּח] השוו שורות 34-35 להלן || 29-30 [שְׁאֵל] טֹרְפָכָה שאל טרפכה; על שילוב קטעים זעירים מעותק ד ראו טיכלאר, עמי 78-79 || 31 פתח רחֵ [מיו] המשך ישיר משורה 30; השוו כלא + החמים תהלים מ 12 וכן למפתח חסדיו סרך היחד י 4; כל עותק ג כֹּל; עותק ד [כֹּל]; מחֵ [סרי] בעותק ג נכתב תחילה חסרי; עותק ד חסרי; אוטו יחפצו או כיויב; המילה מיוחדת לחוכמת רז נהיה, מקשרים אותה אל שורש אטיט לשון מתינות, ראו נוביק; וְלַתַּת הווייז מוזרה וכתובה ברווח שבין התיבות || 32 יִקְפוֹץ יִקְפוֹץ; רוּחַ כֹּל אריאל ויודיצקי העירו שהתיבות האלה שרדו בתצלום 42.597 || 33-34 [ו]כֹּדֶפְתָּ [ו] וּבְהֶ[רפ]תו; כיס צפונֵכָה האוצר שגנו לך האל, ראו קיסטר, מבואות א, עמי 313, 315-316 || 35 כל עותק ג כֹּל || 36 לו עותק ד לוא; כִּיסֵ [כה] כִּיסֵכָה; וּבִדְבָרֵיכָה = וּבְדַבְרֵיכָה; תמר עותק ד תמר; קִדְשָׁה [קוד]שָׁה; עותק ד קדושה || 37 כי עותק ג כִּיא; שוּהָ סִיָּה קוראים בעותק ג שוּהָ אך נראה שגם שם כתוב שוּהָ; [אי]ש האותיות הראשונות מקטע 23 שטיכלאר צירף כאן, אך ראו סִיָּה, עמי 207; לֹא יִטְכָה עותק ג לֹא יִטְכָה; בשני העותקים יש כנראה רווח אחרי האליף ואין לקרוא לאוטכה כהצעת אלגוויין המובאת אצל סִיָּה, עמי 98, אמנם ייתכן שזו הייתה הגרסה המקורית והיא השתבשה בשני כתבי היד שהרי סדר המילים הרגיל בעברית העתיקה הוא לא יעשה איש; ברצון ברצון; עותק ד ברצון; שור שוּהָ || 38 מְהֹרֵטְכָה או הֶוֹקְכָה האותיות הראשונות מקטע 23 שטיכלאר צירף לכאן; [תג] לו בעותק ג שרד ראש הלמ"ד של לו והמרחק שבינו לבין התייז מתאים לשיחזור המוצע כאן; אחרי לו נראים בעותק ג שרידי חו של הוֹקְכָה; וְהוֹקְכָה עותק ד וְהוֹקְכָה || 39 מְהֹרֵטְכָה כטיכלאר; סִיָּה קוראים [לנפש]כָה; יִפְקִיד השוו חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 1 שוי 6, להלן עמי 185; [אל מנוח בנפשכה] ראו שוי 22 לעיל וההערה שם || 40 להצֵ [ניע] חוזר אל עבודתו, קיסטר משווה אל חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 1 שוי 6 כי לא יצניע מלאכתך || 41 חוק תננו ההשלמה מתאימה בדיוק לרוחב החסר בעותק ד; לצורה תננו במקום תְּנָהוּ השוו תְּנָה שמואל א כא 10, לביטוי בלו חוק ראו שוי 71; [נב]ל [ה אימתו עליכה] כהצעת אריאל ויודיצקי, השוו תהלים נה 5; ו [צ]וּרָכָה הווי"ד והצד"י שלמות בעותק ג, לשון שנה, משרש צרי"ר, השוו תהלים שם 4 ישטמוני || 42 [ו]פִי יִדְעֵנִי כהצעת אריאל ויודיצקי על פי ירמיהו יז 9; עבודתו עבודתו; אוטו עותק ד אוטו || 44 [עבדו ובהי]רו השוו ישעיהו מב 1, מה 4, סה 9, תהלים קה 6; אֵל תבטח אולי יאל תהיה שאנן; למה תִּשְׁנָא התייז וצידה השמאלי של ההי"א שלפניה שרדו בתצלום 42.597; במקום תִּשְׁנָא אפשר לקרוא תְּמֹת או תִּשְׁבֹּ או תִּשְׁנָה; ואל תשקוד ממדהבכה אולי יאל תנוח מלחציך, השוו לעיל פרק א שוי 73 || 45 [משכי]ל [מ]שְׁכִיל || 46 [לו] לו; לאב לאב; [לאשר אין כוחה אל תגע] אולי לאשר אֵין <את> כוחה אל תגע, השוו ישעיהו מט 4 ואיוב ג 17; קיסטר, מבואות א, עמי 314 מציע ילדבר שאין בכוחך לעשות; והרפתכה [והרפתכה] || 48 *תערבהו גרסת עותק ג תערב הון עדיפה ואם כן בתיבה תערבהו נשמטה נו"ן מסיבות פונטיות || 49-51 פגם בעור בתחילת השורות || 50 במחסורכה עותק ג במְחֹסְרֵיכָה; רִישֵׁ = רִישֵׁ יִישׁ, ואולי יש לקרוא רִישֵׁ, בדרך כלל המילה הזאת כתובה במגילות רש אולם בחוכמת רז נהיה היא כתובה לפעמים ראש פרק א שוי 19, פרק ב שוי 53 כמצוי מעט במקרא שמואל א יב 1, 4 ומשלי י 4, ופעמיים נמצא בחיבורו ריש, כאן ובפרק א שוי 32, צורות מעין ראש, רִישֵׁ משמשות כבינוני פועל מפועלי עיי בארמית ובעוד שפות שמיות, אך ייתכן שהאליף שורשית, השוו הערה לצורה ראש בעמי 161 להלן || 51 תקל = תְּקַל נפעל מן קל"ל או תְּקַל נפעל מן קל"י יתבוה את עצמד, היפך של תתכבד שוי 50; בַּלֵּל הֶוֹקְכָה כהצעת קיסטר, ראו מבואות א, עמי 314; סִיָּה קוראים כלי [ח]יקכה וגרסייה מרטינו אומר שבתצלומים ברוורים של כתבי היד האות הראשונה שבצירוף היא כ"ף ולכן אין לקבל את הצעתו של קיסטר, ובאמת האות הזאת פגומה בשני כתבי היד ובשניהם אפשר לקרוא בַּלֵּל או בַּלֵּי, לפרטים ראו קימרון, מבואות א, עמי 102 והערה 20 שם ||

עותק ב קטע 2 ג (+ עותק ד קטע 9+10 + עותק ז)*

- 52] כֹּה[
- 1 53 וזכור כי ראש אתה [אל תגח ידפה וקה אהר יתכה]
- 2 54 ל'א תמצא ובמעלכה תעזוב] פן תערב נחלתפה ואם הון אנ]שים פוקד לכה
- 3 55 אל תשלה ידכה בו פן תכוה באשו תבער גויתכה מ'ה[לקח]תו כן השיבהו
- 4 56 ושמחה לכה אם תנקה ממנו וגם מכל איש אשר ל'א ידעתה אל תקח הון
- 5 57 פן יוסיף על רישכה ואם שמו בראשכה למות הפקידהו ורוחכה אל תחבל
- 6 58 בו ואז תשכב עם האמת ובמותכה יפר[ח לצו]לם זכרכה ואחריתכה תנחל
- 7 59 שמחה אביון אתה אל תתאו זולת נחלתכה ואל תתבלע בה פן תסיג
- 8 60 גבולכה ואם ישיבכה לכבוד'בה התהלך וברז נהיה דרוש מולדיו ואז תדע
- 9 61 נחלתו ובצדק תתהלך *כי יגיה אל תוהו בכל דרכיכה, למכבדיכה תן הדר
- 10 62 ושמו הלל תמיד כי מראש הרים ראשכה ועם נדיבים הושיבכה ובנחלת
- 11 63 כבוד המשילכה, רצונו שחר תמיד אביון אתה אל תאמר רש'אני ול'א
- 12 64 אדרוש דעת, בכל מוסר הבא שכמכה ובכל צרה צרוף לבכה וברוב בינה
- 13 65 מחשבותיכה, רז נהיה דרוש והתבונן בכל דרכי אמת וכל שורשי עולה
- 14 66 תביט ואז תדע מה מר לאיש ומה מתוק לגבר כבוד אביכה ברישכה
- 15 67 ואמכה במצעריכה כי *כאב לאיש כן אביהו וכאדנים לגבר כן אמו כי
- 16 68 המה כור הוריקה וכאשר המשילמה בכה יוצר כל הרוח כן עובדם וכאשר
- 17 69 גלה אוזנכה ברז נהיה כבדם למען כבודכה וב[כל מאדכה] הדר פניהמה
- 18 70 למען חייכה וארוך ימיכה ואם רש אתה *כשהג[ידפה תן להמה]
- 19 71 בלוא חוק אשה לקחתה ברישכה קח מולד'ה ודרוש את פ]עשיה
- 20 72 מרוז נהיה, בהתחברכה יחד התהלך עם עזר בשרכה[פול ימי חיייה פי]

שוליים תחתונים

* השורה הראשונה שבטור חסרה. הקטע מעותק ז שולב על פי הצעת אריאל ויודיצקי אך השיחזור והקריאה חדשים; ס"ה שייכוהו לעותק ד (קטע 33) || 53 [וקח אהר יתכה] השוו וקה כיסכה לעיל שוי 36 || 54 תעזוב עותק ז תלשיב או תלעזב בתצלום 41.908; [תערב] השוו שוי 48; [אם הון אנ]שים השייך די בטוחה בתצלום 42.597, השוו שוי 21 לעיל; פוקד או פקה, עותק ד פקדו || 55 ידכה ידך; מ'ה[לקח]תו יקח אותו מהר, השוו שוי 34, 35, 68; כן כן || 56 ושמחה לכה ישמח לך, היה שבע רצוני || 57 בראשכה עותק ד ברושכה || 59 תתבלע יתזיק לעצמך, על פי קיסטר, מילים, עמ' 38-37 || 60-59 תסיג גבולכה יתצמצם את נחלתך || 60 ישיבכה ובדוחק [ו]ושיבכה; עותק ד ישיבכה; לכבוד'בה עותק ד [ל]ב[נ]ו[ז] [ב]ה; נהיה על פי תצלום 42.597; מולדיו עותק ד [מ]ולדו || 61-60 ואז ... למכבדיכה נכתב פעמיים בעותק ד והתיבות שנכפלו שם נמחקו || 61 *כי גרסת עותק ד בו (= בצדק) עדיפה, השוו ישעיהו סב 1 ואיוב כב 28; תוהו יתהי, קריאה חדשה; בכל עותק ד [ב]כול; למכבדיכה עותק ד [ל]מכבדיכה || 62 כי עותק ד כיא; מראש ימריש, מדלות; ועם עותק ד עם; לענין השוו בן סירא יא 1 וקיסטר, מבואות א, עמ' 306 || 64 בכל עותק ד בכול; מוסר = מוסר, יעול; ובכל עותק ד ובכול || 65 מחשבותיכה עותק ד מחשבותיכה; בכל עותק ד בכול; וכל עותק ד וכול || 66-70 לפירוש הענין ולמקבילות ראו קיסטר, מבואות א, עמ' 308-311 || 66 כבוד עותק ד כבד || 67 *כאב עותק ד כאל, והוא נוסח מקורי יותר, ראו קיסטר, שם || 68 המשילמה עותק ד המשילם (ם מתוקנת ואות מחוקה לפניה); יוצר כל הרוח ס"ה קוראים יצ' על הרוח, השוו זכריה יב 1; לשורות 68-69 יש מקבילה בעותק ג, תצלום B-370827 (בכתב ראי) || 70 וארוך = ואורך; *כשהג[ידפה] נקודה מעל השייך כנראה שיבוש מן כהשג || 71 קח יבדוק; מולד'ה] ראו מורגנשטרן, בית מולדים || 72 [פול ימי חיייה פי] על פי מגילת המקדש נז 18 ||

עוֹתֵק ב קטע 2 ד (+ עוֹתֵק ד קטע 10 + עוֹתֵק ה קטע 18)*

שוליים עליונים

1	73	את אביו ואת אמו עֹזֵב] איש ובאשתו דבק לבשר אחד],
2	74	אותכה המשיל בה ותש[וקתה אליפה] • את אביה[
3	75	לא המשיל בה, מאמה הפרידה ואליכה] צִרְפָּה והיתה[
4	76	לך לבשר אחד, בתכה לאחר יפריד ובניכה] לִבְנוֹת רעיכה[
5	77	ואתה ליחד עם אשת חיקכה כי היא שאר ער[ותכה]
6	78	ואשר ימשול בָּה זולתכה הסיג גבול חייה, ב[רוחה]
7	79	המשילך להתהלך ברצונכה ולא להוסיף נדר ונדבה
8	80	השב רוחכה לרצונכה וכל שבועת אסרה לנדר נז[רה]
9	81	הפר על מוצא פיכה וברצונכה הניא[ה ואל למבטא]
10	82	שפתיכה *סלה! לה למענכה אל תרב] [
11	83	כבודכה בנחלתכה י []
12	84	בנחלתכה פן []
13	85	אשת חיקכה וחרפלת[כה תרבה מאודה]
14	86	[] לִּלְוֹתָהּ

* על שילוב עוֹתֵק ה ראו טיכלאר, עמ' 133-134 || 71-86 לפירוש הכתוב ולמקבילות ראו קיסטר, אמרות ישו, עמ' 203-212 || 73 עֹזֵב קריאה חדשה על פי בראשית ב 24 || 74 אותכה עוֹתֵק ד ואותכה || 75 צִרְפָּה הקריאה בעייתית, = 'חיבר אותה', כמשמע הפועל הזה בארמית ובלשון חז"ל; רצון (SQE) אומרת שבפינה הימנית העליונה של קטע 18 נדבקו האותיות תבט השייכות לטור אחר (לעיל שורה 44); אם האותיות תבט עומדות במקומן בתצלום יש לקרוא תבטח ולפרש 'היא תבטח' כלומר יטיסמך אליך, והתחביר כתחביר המשפט שבשורה 74; [והיתה] הווייו קרובה לתיבה הקודמת ואחריה עור חלק || 76 רעיכה בגלל אורך השורה מותר להניח שבכתב יד היסוד עמדה המילה רע, השוו משלי ו 24 || 77 כי עוֹתֵק ד כיא || 78 חייה ולא חייהו, על יוהי במגילות ראו קימרון, דקדוק, עמ' 61; עוֹתֵק ד [חי]ו || 79 המשילך עוֹתֵק ה [המ]שילכה || 80 השב רוחכה = 'השב רוח פיד, דיבורד' (קיסטר); לנדר נז[רה] השוו דברים כג 24, או לנדר נז[רה] בכתב חסר כקריאת ס"ה || 81 הפר טיכלאר, עמ' 48 סבור שהאות הראשונה היא חיית אבל אפשר שהיא ה"א לא מובהקת כה"א שבמילה המשילך שוי 79 || 82 *סלה! לה = סְלָחָה; תרב, ראו דברים יז 17 || 85 וחרפת[כה] על פי תצלום 42.597; ההשלמה על פי שוי 46 לעיל ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק א קטע 1 א (+ עותק ד קטע 178)*

1	ש[87]
2	שר[88]
3	ת° לאשר	89] ם ם ם ם
4	תמצא	90] בביתכה תעזור
5	והרפת[כה]	91] בית מכונים

חסרות שורות

עותק א קטעים 1 ב + 2 א*

1	ותהי כול	92]
2	מדת מעשיו	93]
3	דד[כיו בהתהלכו תמים	94] ל
4	ת עולם וזרע	95] ב [יכה ם ם ם ם ם
5	פ[יא לוא ימוש זרעכה	96] קודשכה לוא יפרת
6	א ותשוש בפרי	97] מנחלת
7	לשבת בתו[ך נדיבים	98] בשבת
8	שמכה לפו[ל קצים יפרח	99]
9	ם והתחדש	100]

שוליים תחתונים

חסרות שורות

קטע 1 א: * על החפיפה בין שני העותקים ראו טיכלאר, עמי 31; שילוב הקטע מעותק ד אינו בטוח; מבחינת העניין הוא משתלב גם בשורות 131-135 || 90 בביתכה תעזור עניין דביקה ושכנות, השו שורות 72, 107; תמצא המים רחבה כמו במילה מנחלת שוי 97 והיא שחוקה ולא מתוקנת כפי שסבורים המהדירים, ראו טיכלאר, עמי 31 || 91 בית מכונים בית הבעל המיועד לאשה, השו שורות 107, 134-135; והרפת[כה] עותק ד הרפתכה ||

קטעים 1 ב+2 א: * טיכלאר, עמי 31, מציין הקבלה אפשרית לקטעים זעירים מעותק ד || 92 ותהי או ותהי || 93 [] מדת באין הקשר מספיק ניתן לקרוא אחרת ולהשלים השלמות שונות || 95 ב [] יכה טיכלאר קורא בכול [נ]ו[טריכה א]ן אך קריאתו בעייתית מבחינת הלשון || 97 מנחלת [] טיכלאר משלב כאן את קטע 234 מעותק ד: [] נחלת קוד[ש]; ותשוש יותשמח, ס"ה קוראים ותשיש שלא כדקדוק || 99 [שמכה] ... יפרח השו שוי 58 לעיל, עמי 156, עותק ג קטע 4 ב שוי 3, להלן עמי 163 וההפניה אל קיסטר שם, וכן משלי יד 11 ואהל רשעים יפריח; [לפו]ל קצים או לקצים || 100 טיכלאר מצביע על חפיפה אפשרית עם עותק ד קטע 236: 1 [] ם והתחדש [], 2 [] אם נקבה [], 3 [] לבככה קודש [], 4 [] בהנה [] ||

עותק א קטע 2 ב

1	מדבר	101	כאב כבדי אִשְׁן]
2		102	אל תמושי *בלבך וע[זר פנגדו תהיי וישבת בביתו]
3	השמרי לך	103	כול היום ובחיקו בר[פתך]
4	והיית צרה	104	פן תפרעי ברית קוד[ש]
5	אוהבת את	105	ואויבת לנפשך ומ]
6	ונמצאת	106	אִשָּׁה עד לע[לם]
7	והיית	107	בבית מכו[ניך] ונבכריתך ת[דבקי]
8	[108	תהלה [ב]פני כל אנשים]
9	[109	[ל] [מ]בית מולדים]

שוליים תחתונים

חסרות שורות

עותק א קטע 9

שוליים עליונים

1	[110	° [תתמהמה]
2	[111	להורית בטנכה לימי[ה]
3	[ע]	112	טובכה ירב[ה]
4	[113	אנשים]
5	[114	עם אולת לוא תשוה לר[י ש]
6	[115	בה הכינה כיא היאה תכון]
7	[116	יחד ממשל זכר את נ[קבה]
8	מותרמה	117	רוחה המשל בה כ]
9	[118	ומחסרמה זה מז[ה]
10	[זפר ע]	119	ולפי זה נ[]מכ° ה°]
11	[120	נקבה וכמוזני] צדק
12	[121	° []°

אולי חסרות שורות

101 לפני צורות הציווי עמדה כנראה פתיחה מעין ואת בת; אִשְׁן קריאה חדשה במקום ה[ותנך] || 102 *בלבך סימני דיו מעל לכ"ף, אריאל ויודיצקי סבורים שהסופר תיקן בלבבו || 104 תפרעי יתהרסי השוו משלי יג 18 וסרך היחד ו 26; ברית קוד[ש] יברית הנישואים, השוו ברית דמשק, פרק ג שוי 116 והפירוש שם || 106 אִשָּׁה כאחת האפשרויות שסייה מביאים בפירושה; לע[לם] קריאה חדשה; [ונמצאת] על פי שורות 90-91, 135 || 107-109 הטקסט שמשמאל נמצא על קטע שצורף ישירות על פי רצף הכתוב באחוריו, 4Q414 קטעים 2+4; ראו טיכלאר, עמי 32-33 || 109 מְבִית מולדים ראו מורגנשטרן, בית מולדים || 111 למ[ה] כטיכלאר || 112 טובכה ירב[ה] קריאה חדשה, השוו טיכלאר, עמי 35 || 114 תשוה או תשיה, השוו משלי ו 22 היא תשיח ||

עותק ד קטע 167 (+ עותק ה קטע 15 + עותק א קטע 11)*

- 122] [מתכונתה בכ]ול [
- 123] [ה בם כי כמוזני צד]ק [
- 124] [אשר לו]א יהיו ב]מ] דה אחת ב]יא זאת תעלה זאת [תרד תכן פ]אחד [
- 125] [למשקלמה ו]כ אשר לוא [יתכנו ל]איפה ו]איפה לעמר ועומ]ר כן [

עותק א קטע 11 (+ עותק ד קטע 167)*

- 126] [לוא יתכנו פ]ול אשר לוא ביחד [תכן אל את רוחיהמה, ליפי מראיה] [4a
- 127] [לוי איץ ת]כונים כי לפיא רוחות ית]כנו אמ תכנתה ביחד רוחמה את] [5
- 128] [כול מומיה ספר לו ובגויתיה הבינ]הו פן תונה את עמיתכה ואשמיתה] [6
- 129] [ואז לפחת תהיה לו, כמשול לפני ע]ור וכאבן נגף באפלה והם אמ] [7
- 130] [יכשלו וינגפו וחרה אפו בט]דפה ל ל [8
- 131] [עם משקל תכונה רוחם ב]ח]ד למען] [9
- 132] [לוא יכשול בה ואם ינגף ב]ה נקי אתה ממנו] [10
- 133] [אם נפרדה בהריתכה קח מו]לדיה ובכול] [11
- 134] [התהלכה התבונן מואדה אם נפ]רדה] ובבית] [12
- 135] [מכונה לוא תמצא באלה בחנהה] ו]אז ת] [13

שוליים תחתונים

קטע 167: * משולב משני קטעים שאין ביניהם קשר ישיר; הטקסט המשולב שונה מזה של טיכלאר, עמ' 37. נראה שהטקסט ממשיך את זה שבעותק א קטע 9 שבשניהם נזכרים כנראה מאזני צדק. כנראה נאמר כאן שהאל התאים בדיוק את תכונותיהם של בני הזוג ויש להקפיד על ההתאמה בזיווג, השוו קיסטר, שירה, עמ' 163-164, הערה 310, וקיסטר, מבאות א, עמ' 311-312, ובהרחבה במאמרו בסדרה STDJ, כרך 58, עמ' 153-176 || 124 'זאת ולא זאת, אומנם הווי"ו תלויה בין הזי"ן לבין האל"ף; תכן טיכלאר (עמ' 37) קורא [] כן,] ס"ה קוראים [] מ]ן || 125-124 [תכן פ]אחד למשקלמה] בעותק א שוי 1 כתוב [] כן [] מה וטיכלאר (עמ' 36-37) מניח שהאותיות מה הן הכינוי שבתביבה למשקלמה שבעותק ה ומשלים כן [וכל אחד למשקלמה. אולם שלא כדבריו המקום בעותק א צר מלהכיל את השלמתו || 125 לעמר בעותק א לעומר; ו]איפה לעמר ועומ]ר] עותק ה [] לעומר ועומר לא] || 126-129 ההשלמות מבוססות על המקבילה בברית דמשק פרק ג שוי 112-114 || 126 אשר לוא ביחד] עותק ה [אשר לוא ב]יחד]; רוח יהמה; כפי שסי"ה קוראים בהערות; בגוף הטקסט הם קוראים [] רחמה; ראו תצלום 41.907 || 127 [ת]כונים ס"ה קוראים מ]נינים; אם הקריאה וההשלמה המוצעים כאן נכונות יש לפרש שהיופי איננו ניתן למדידה || 129 ואז לפחת ילמוקש, השוו שמואל א יח 21; ס"ה קוראים ב]א]ל ומפנים אל באפלה שבנוסח עותק ד; טיכלאר הצביע על הקשיים בקריאה ובשחזור; הקריאה המוצעת כאן מתבקשת מן העניין; המילה ואז שכיחה בחוכמת רז נהיה ונדירה בשאר המגילות ובמקרא; לפני ע]וד] קריאה חדשה על פי המקבילה בברית דמשק; שרידי העי"ן נראים בתצלום 41.860; וכאבן קריאה חדשה || 130 יכשלו טיכלאר קורא [כ]של; ס"ה קוראים [] שלח; הקריאה שנבחרה מתאימה יותר מבחינת העניין, אך צפוי היה לראות שריד מבסיס הכ"ף על הקלף || 131 ב]ח]ד] קריאה חדשה בשני העותקים, השוו שוי 127 לעיל || 133 נפרדה בשורה 75 לעיל הפועל פ"ד הוא ניגודו של דב"ק; בהריתכה אולי יכאשר נוצרת' || 134 נפ]רדה] כטיכלאר || 135 ו]אז ת]] קריאה חדשה ||

קטעים שלא הובאו בטקסט המשולב

עוֹתֵק א קטע 6 (+ עוֹתֵק ה קטע 7)*

- 1 בְּסוֹד אֲנִישֵׁיָא] תְּבִינְךָ אֵתָה רִשׁ
- 2 אֲבִיזָן א[ת] הַ וּמִלְכָּיִם °°
- 3 רִישְׁכָּה בְעֶצְתְּכָה]
- 4 בְּרִזְ נַהִיָּה בַחַן אֵלֵה ו°]
- 5 מִבֵּית מְפֻנְיִים וְכַמְשָׁקְלָא]
- 6 [תְּלֹהָה] הֶוֹן אֲנִישִׁים לְמַחַ[סְדֻרְכָּה הַשְּׁמֵר מוֹאֲדָה
- 7] °°[] לָא]

עוֹתֵק א קטע 13

- 1] °°[
- 2] ׀ לְמוֹי°
- 3] ׀ וְהַמוֹעֵל בְּצִאֲנוֹ]
- 4] ׀ וְסָדוֹ בְכוֹל הַ]
- 5] ׀ שׁ כְּמִנְזוֹחַת]

עוֹתֵק ב קטע 3*

- 1] ׀ יִרְבָּה] שְׁלוֹמְכָה וּבִנְחַלְתְּכָה[יִשְׁמַחְכָּה]
- 2] ׀ °°[כִּי מֵאֲתוֹ נַחַלַת כָּל חַי וּבִידוֹ פִקּוֹן[דָּת פּוֹל בְּשָׂר]
- 3] ׀ אֲלֵ תִשְׁקֹט עַד תּוֹם רִשְׁעָה כִי חֲרוֹן בְּכָל קָן[מְמַשְׁלַתְהָ]
- 4] ׀ וּבִתְנוּמָה] לֹא תִפְתַּח צְרָה כִי גִדְלִים רַחֲמֵי אֵל וְאִין קָן[לְאַחֲרָךְ אֲפִיזוֹ]
- 5] ׀ מַרְחָא] מִכָּה הַלֵּל מֵאֲדָה]
- 6] ׀ [בְּכָל אֲשֶׁר תָּ]
- 7] ׀ °[בְּצִנְאָ מְרָם]

קטע 6: * הטקסט מורכב משני קטעים זעירים ושחוקים, החפיפה בין כתבי היד די ודאית למרות ההיסוסים של ס"ה ושל טיכלאר. הטקסט חופף בשורות 2-3 ובשורה 1 כתבי היד משתלבים יפה על פי הקריאה המוצעת כאן. השוו גם עותק ד קטע 158, להלן עמי' 174 ובמיוחד קטע 177, להלן עמי' 176 || 3 רישכה עותק ה ראשלה כטיכלאר; השם ראש הוא חלופה של ריש יעוני; הוא מיוחד לספרות החוכמה, השוו פרק ב שוי' 9, 57, 62, 66, 71, לעיל עמי' 152, 156, משלי כד 34 ובא מתהלך רישך לעומת משלי ו 11 ובא כמהלך ראשך ועוד, וכמה פעמים בבן סירא, למשל לו 9 ששם יש חילופים רישך/ראשך; על פי הכתיב נראה שהם משורשים שונים: ריש > riy ואלו ראש > riʿ, אולם הנקדנים ניקדו לפעמים ריש || 5 מבית מפוניים השוו פרק ב שורות 91, 135; וכמשקל] ס"ה קוראים ובמשקל] || 6 [תלזה] הון אנשים למח[סדרכה] על פי פרק ב שוי' 21 ולהלן קטע 177 שוי' 7, להלן עמי' 176; ס"ה קוראים [ס] וד אנשים למ° [] || קטע 13: 3 וְהַמוֹעֵל בְּצִאֲנוֹ השוו יחזקאל פרק לד ועותק ד קטע 172 שוי' 13, להלן עמי' 175 || קטע 3: * מן התוכן ניכר שהוא מפרק א || 1 להשלמה השוו עותק ד קטע 88 שוי' 6, להלן עמי' 167 ומיד להלן קטע 4 שוי' 3 || 2 פקו[דת] על פי תצלום 42.702 || 3 חרון יחרון האל; [ממשלתה] על פי פשר על הקיצים א, 4Q180 קטע 1 שוי' 4, להלן עמי' 296 ועוד מקבילות || 4 תפתח על פי תצלום 41.306; ס"ה קוראים תובד שלא לעניין; הצירוף פת"ח + צרה מופיע גם בעותק ג קטע 4 ב שוי' 1-2, בדף הבא, במגילת ישעיהו נא 14 מהר צרה להפתח ובסרך היחד י 17 ובהפתח צרה, יא 13 ואם יפתח צרתי, השוו ירמיהו א 14 מצפון תפתח הרעה || 5 [מרח] מכה על פי ישעיהו נד 10; ס"ה קוראים [ש]מכה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 4 (+ עותק ה קטע 9)

- 1 קָצִי הַחֲרוֹן כִּי אוֹהֵב בְּ] [בְּיוֹם]
 - 2 עֲבָרָה כִּי עֲלִיהֶמָּה יִנְפַח כּוֹר הַחֲרוֹן] [
 - 3 ואתה מבין שמחה בנחלת אמת ובִי] [
- שוליים תחתונים

עותק ב קטע 5 א

- 1] [אשר פקוד] [
- 2] [אל תשלח ידכה בכול] [אשר לא פוקדלכה
- 3] [ותשמח בנחלתכה] אם רבה
- 4] [ואם מעטתה] ש

עותק ג קטע *3

שוליים עליונים

- 1] [ואם מות יתנו באיש ונת] [
- 2] [עליו כמשפט הצו] [
- 3] [הת] בונן מואדה בכול תו] צאות
- 4] [כליון] בשר עם תענית] נפש
- 5] [הֵּ הִיאָה וארוכה]

עותק ג קטע 4 א

- 1] [ג
- 2] [
- 3] [
- 4] [עֵֹ
- 5] [ע

קטע 4: 1 קָצִי הַחֲרוֹן או קְצִי] חרון; כִּי עותק ה כִּיא || 2 כּוֹר הַחֲרוֹן השוו חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטע 23 שוי 4, לעיל עמי 125 || 3 שמחה ציווי מוארד; בנחלת אמת השוו פשר תהלים א, 4Q171 קטעים 3-5 ד שוי 12, להלן עמי 303; ובִי] [אפשר להשלים ובִי]רושת] בתקבולת אל בנחלת או ובִי]ע] בתקבולת אל שמחה || קטע 5 א: 1 פקוד או הפקיד || 2 הושלם על פי פרק ב שוי 54-55, והשוו פרק א שוי 68; לכה בתחילה נכתב לך || קטע 3: * הכתב ברור בתצלום 41.504, על הפקפוקים שהיו בדבר שיוכו לחיבור ראו טיכלאר, עמי 57 || 2 הצו] [או הצו] [|| 3 תו] צאות] קריאה חדשה על פי פרק א שוי 30-31, לעיל עמי 148 ||

עותק ג קטע 4 ב

1	וְעַ בְּסוֹדִי	[אז תמהר]
2	צִוְה לְהַפְתִּיחַ	[
3	שִׁמְכָה יִפְרַח לְעוֹלָם	[
4	לְמוֹתְכָה שְׁחָרְ בִּי	[
5	שִׁי [וממשפט]	[
6	אֲשֶׁר עָ	[

עותק ג קטע *19

1	[א]	[
2	[הבא]	[
3	[בְּקִשׁ לְמִצְוֹת בְּיַפְיָהּ וְשַׁחַר]	[
4	[הַבְּ] בְּדַבְּרָה הַלּוֹא כֹּחַ בְּכַנְפֶיהָ וְהַ [בְּט בְּדַרְכֶיהָ, הַלּוֹא אֵינִי]	[
5	[מַוַּשֵׁ] לֵאלֹהִים וּמִצְוֹה וְתַהֲלֵךְ בְּצַדֵּק אֶת רַעַ [ותה]	[
6	[י] וְיִתְכַן לְחֵמָה יוֹתֵחַמֵל עַל תְּנוּבָתָהּ	[

שוליים תחתונים

עותק ג קטע *20

1	[הָ נְעֵשָׂה [] הֵי]	[
2	[בְּנִפְלְאוֹת אֵל תְּסַכְּלוּ] []	[
3	[לְ מַעֲשֵׂה וְאֵל תְּשׁוּבוֹת]	[
4	[לְעוֹ] לֵאמֹר וְלַעֲד [כִּי אֵ] הוּאָה יִדְ [ע]	[
5	[אֲמַת וְכָבוֹד בַּל יִסְ] וְדָ מִמֶּכָּה	[
6	[י] וְלִפְיָהּ הַשְׁכַּל	[
7	[י] וְדָכְרָהּ []	[
8	[אֲשֶׁר כִּי]	[

קטע 4 ב: 1 וְעַ בְּסוֹדִי כהצעת אריאל ויודיצקי; ס"ה קוראים עֵס כסֹתִי [] || 2 צִוְה ס"ה קוראים נדה, והשוו לעיל עותק ב קטע 3 שוי 4 || 3 יִפְרַח לְעוֹלָם] השוו פרק ב שוי 58, 99 לעיל עמי 156, 158 ובן סירא מו 12, וקיסטר בספר היובל לפרופסור מוראוקה (*Hamlet on a Hill*), עמי 321, והערה 42 || 4 לְמוֹתְכָה ס"ה קוראים לְבִיתְכָה, אבל האות השלישית דומה לווייני, והשוו ובמותכה לעיל עמי 156; שְׁחָרְ קריאה חדשה, החלק השמאלי של החיית נראה בגב הקטע || קטע 19: השורות הראשונות שרדו בתצלום B-278389, על פי גייער; * לפירוש העניין ראו קיסטר, מבואות א, עמי 312-313 || 4 כֹּחַ או [ר]וֹחַ || 4-5 [הַלּוֹא]... וּמִצְוֹה על פי משלי ו 7 אשר אין לה קצין שטר ומשל וישעיהו נה 4 נגיד ומצוה לאמים || 5 בְּצַדֵּק יְבוֹשֵׁרִי || 6 וְתַחֲמַל עַל יְתוּסָה עַל, לא תבזוזי || קטע 20: * הכתב שחוק ודהוי והקריאה איננה ודאית || 1 [הָ נְעֵשָׂה או וְתַעֲשֵׂה כטיכלאר || 5 בַּל יִסְ] וְדָ מִמֶּכָּה] השוו שמואל ב 15 וחסדי לא יסור ממנו ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטע 76

[	עֵל כּוּל רוּחַ]	1
[	וּאֲנָשִׁי (קוּדְשִׁי) לִ'א]	2
[	וּרוּחִי קוּדְשִׁי]	3
[	ל]	4

עותק ד קטע 77 (+ עותק ב קטע 7)*

[	שֶׁמֶשׁ הַשּׁוֹמֵרָה [לְרוּאֵיהָ]	1
[	הַבַּט בְּרִזְוִי נַהִיָּה וְקַח תּוֹלְדוֹת אָדָם וְרֵאָה בְּכוּלָּךְ [הַתְּהַלְפוּ]	2
[	רוּחוֹ וּפְקוּדָתָא מְעֵשֶׂהוּ וְאִזְוִי תְּבִין בְּמִשְׁפַּט אָנוּשׁ וּמִשְׁקַלָּךְ [וּ בְּחַף מְזוּל]	3
[	שְׁפָתֵינוּ לְפִי [רוּחוֹ וְקַח בְּרוּז נַהִיָּה וּמִשְׁקַל קְצִים וּמִדָּתָךְ [דְּעַת בְּוִל]	4
[	לְ] [עֵעֵ] [הַלְּפוּ]	5

קטע 76: 3 ורוחי קודש' מלאכי קודש' והשוו שוי 1 || 1 הושלם על פי קהלת ז 11, יא 7 || 2 וקח לשון קטע 77: * לפירוש הקטע ראו קיסטר, מבואות א, עמי 306-307 || 1 הושלם על פי קהלת ז 11, יא 7 || 2 וקח לשון התבוננות ולימוד; תולדות אדם' יתכונות אדם'; לצירוף קח+תולדות השוו קח+מולד המופיע בכמה מקומות בחיבור כגון פרק א שוי 71 וקיסטר, מבואות א, עמי 304-307; בכול' כהצעת ס"ה בהערות לקריאה; קריאתם בגוף הטקסט בכושר] מפוקפקת מכל הבחינות || 3 [רוחו ופקודת מ]עשהו וזו תבין במשפט אנוש ומשקל'ו] בחף מזל] או מעשיו; ומשקל'ו] ירכבו, מעמדו, השוו סרך היחד ט 12-14 || 3-4 מזל שפתיו ידיבורו' || 4 ומשקל ס"ה קוראים ע'ל [מ]שקל אך המקום צר מלהכיל את השלמתם; טיכלאר קורא על פי המקור ע'ל [מ]שקל; ומדת' [דעת] על פי 4Q426 קטע 1 א שוי 1 ||

עותק ד קטעים 88+87*

[םֹ]	1
[מאַזני]מרמה ו]	2
[לְהַשִּׁיב לַחֲמֵכָה] בַּמִּשְׁקָל	3
[וְלֹא יִהְיֶה בְּרֹכָה בּוֹ וְלוֹ]א	4
[הַמְּבִיט] תשמח	5
[לְתֵת מַחֲסוֹר] פֶּה לְרַעֲיָכָה	6
[פִּיא יִעֲרוֹב זֶר בְּ] הַזִּנְכָה אַם	7
[עוֹל תִּשְׁפּוֹט וּבִכּוּחַ יִדְיָה] תְּעִשׂוּק רַעֲבָה וְחָרָה אַפּוֹ וְהַפְּלִיא	8
[וְשִׂאֵל תִּשְׂוֹ] וְאִיךָ מַצּוּחַ	9
[וְחָרָץ] אֶף בְּכוֹל דְּרַכְיָה וְאִיךָ	10
[בְּאֵמַת הַלְיָ] תַּמִּיד	11
[פִּיא בַּמִּשְׁקָל] תְּכוֹל וּבַמִּשְׁקָל [תִּשְׁתַּלֵּם]	12
[וְתִשְׁמַח בְּכוֹל] מִשְׁלוּחַ יִדְכָה	13
[וְ] אַתָּה לֹא תִמוּךְ	14
[וְ] אִם לְרֹב אֵ	15

קטעים 88+87: * הקטעים שולבו כאן על פי העניין ושילובם איננו ודאי. שימו לב לחזרה שבמילים תערב... [י] ערוב שוי 7, באמת... ובאמת שוי 11, [במשקל]... ובמשקל שוי 12. בתצלומים ניכר הבדל בין הקטעים בנודל האותיות וברוח שבין השורות אך אפשר לתרץ את ההבדל בהתכווצות העור || 2 השוו משלי יא 1 ולניגוד בשורה 12 || 3 הושלם על פי ויקרא כו 26 והשוו שוי 12 || 5 תְּכִין לְכוֹל חֲפְצֵיכֶה השוו ברית דמשק פרק ד שוי 45-46; אולי יש להקדים [בצדק], ראו סרך היחד יא 16 || 7 למה תערב רמ'יה [בהזנכה] השוו סרך היחד ט 8 ולהלן שוי 8, השוו פרק ב שוי 48, לעיל עמי 154 || 8 עול תשפוט השוו תהלים פב 2; ובכוח ידיכה ת[עשוק] השוו יחזקאל כב 29 || 9 תש'ו[ה] או תש'ו[ה]; טיכלאר ערער על הקריאה תשא[ל]; הקו שנותר מאונך וקרוב מדיי לשייך; השוו משלי ב 18 כי שחה אל מות ביתה וישעיהו כה 12 השח השפיל הגיע לארץ; [וְאִיךָ מַצּוּחַ] הושלם על פי דברים כה 65 שהובא במהדורת ס"ה || 10 רגלכה ולא רגל'כה; עיינו בדברי ס"ה; דורש את דין העשוקים, כמו בתהלים י 4, 13; ביו[ם] [ם] ס"ה קוראים ביו; [וְחָרָץ] אֶף יחרון אף האלי || 11 הַלְיָ] השוו קטע 122 ב שוי 14 || 12 והיית'ה ולא והיית'ה [ה] ; [תְּכוֹל פחות מסתבר לשחזר] כול = כל || 13 [וְתִשְׁמַח] על פי דברים יב 7 || 14 תמוך הכ"ף שלמה, שלא כס"ה וכוטיכלאר ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטע 95

[	וֹיִם]	1
[	עֲצַתְךָ עִם אִישׁ]	2
[	אֵל תַּחֲשֶׁךְ דַּעַת]	3

שוליים תחתונים

עותק ד קטע 96

[	הַפְּלֵא]	1
[	דְּרוֹשׁ כּוֹל אֵל]	2
[	ל תִּשְׁלַח יָדְכָה עִי]	3
[	ה רִיקָם]	4
[	ה יִשְׁלַח]	5

עותק ד קטע *97

[	לְבִי הַזֵּנוֹת] אַת רַעֲפָה	1
[	חֲסוּרֵיכָה קַח מִיְדוֹ]	2
[	לֹא יִמְצָא אֵל יִשְׁיֵב]	3
[	שֵׁלִי] עִי תִּתְּ]	4

קטע 95: 2-3 עם איש ... אל תחשך נראה שהקטע הזה כלל מבנים של עם + בעל תכונה + אל תפעל, מעין אלו שבחוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 1 שוי 2-5, להלן עמי 185; השוו משלי כד 21 ומשלי אחיקר שוי 143 ועוד || 3 תחשך תִּשְׁשֶׁךְ, השוו איוב לח 2 ||

קטע 97: * ס"ה צירפו מימין קטע קטן ובו האותיות לא ימ שוי 3, של שוי 4; טיכלאר סבור שהצירוף אינו בטוח || 1 הוֹנֹת על פי תצלום 41.909 || 2 [חֲסוּרֵיכָה ס"ה קוראים [מ]חֲסוּרְכָה ||

עותק ד קטע 101 ב (+ קטע 103 א)*

2	כְּבִי יִתְּנֵה	וּלְזֵא תִישָׂא
2	חֲטָא זֹלְתָּהּ וּבוֹשׁ מִ	[
3	וְאֵל תְּהִי בְּבִיתוֹ כְּזֹרֶךְ	[
4	אֲחֻמּוֹל עַל הוֹנּוֹ הִיָּה לְזֵן פֶּאֶח	הַדְּבָק [בִּשְׂר
5	בִּשְׂרוֹ לֹא יִמְעַל בְּבִשְׂרוֹ	[

שוליים תחתונים

עותק ד קטע 103*

1	[]	[]
2	[]	[אַכְרִים עַד כּוֹל אֵל]
3	חֲדָשׁ הַבָּא בְּטִנְאִיכָה וּבְאַסְמִיכָה כּוֹלִי	[
4	יְשׁוּהָ, עֵת בַּעַת דּוֹרְשָׁם וְאֵל תְּדַם מִ[הַלְלוֹ וּמְסַפֵּר] בְּזִדּוֹ וְלֹא תֵן	[
5	כִּי כּוֹלָם יִדְרְשׁוּ לַעֲתָם וְאִישׁ כְּפִי חֲפְצֵי[וֹ בְּכּוֹל עֵת] בְּכֹה יִמְצָא הַלּוּכּוֹ וְהִ[מְקוֹרְכָה]	
6	כְּמִקּוֹר מִיָּם חַיִּים אֲשֶׁר הִכִּיל אֹטִו	בְּמִסְחוֹרְכָה אֵל תַּעְרֹב אֲשֶׁר [לְאִישׁ עוֹל]
7	לְמָה יִהְיֶה כְּלָאִים *כְּפֶרֶד וְהִיִּתָּה כְּלוֹב[וֹ בְּשִׂעֲטָנָה] בְּצִמְר וּבַפְּשִׁתִּים וְעַבּוֹדְתָּהּ כְּחֹרֶשׁ	
8	בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יִחְדּוּ וְגַם תְּבוֹאֲתָהּ תְּגִ[רָע פֶּאֶיִשׁ] זֹרַע כְּלָאִים אֲשֶׁר הַזֹּרַע וְהַמְלָאָה וְתִבּוֹאֲתָ	
9	הַפְּרָם יִקְדֵן[וֹ שׁוֹ וּפְלָה] הַוּנְכָה עִם בְּשִׂרְכָה[וֹ וַיִּמְי] חַיִּיכָה יִתְּמוּ יַחַד וּבְחִיכָה לֹא תִמְצָא	

שוליים תחתונים

קטע 101 ב (+ קטע 103 א): * הקטעים צורפו על פי הצעתו של יודיצקי (SQE) || 3 כְּזֹרֶךְ] או כְּזֹרֶךְ]; סִיָּה קוֹרְאִים כִּי] [|| 4 אֲחֻמּוֹל עַל יוֹחוֹס עַל, הַשׁוֹ שְׁמוּאֵל א טו 15 וְקִטְע 19 שׁוֹי 5, לַעִיל עַמִּי 164 || 4-5 [הַדְּבָק] ... בְּבִשְׂרוֹ = יְמֵי שְׂדֵבֶק בְּשִׂאֵר בִּשְׂרוֹ אִינוּ מוֹעַל בְּבִשְׂרוֹ; לְמַבְנֵה הַתְּחַבְּרִי הַשׁוֹ קֶהֶלֶת ה 9 אַהֵב כְּסָף לֹא יִשְׁבַּע כְּסָף, וְלַעֲנִיִן הַשׁוֹ בְּרִית דְּמִשְׁק ז 1, כְּרֶךְ א, עַמִּי 13: וְלֹא יִמְעַל אִישׁ בְּשִׂאֵר בִּשְׂרוֹ || 5 בִּשְׂרוֹ עַל בַּעֲיֹת הַקְּרִיאָה רֹאוּ טִיכְלָר, עַמִּי 99 || קטע 103 ב: * סִיָּה הַצִּיעוֹ לְשִׁלֵּב כֶּאֱן אֶת הַטְּקִסְט שֶׁל עוֹתֵק ה קטע 4 אֶךְ אֲשֶׁבֶל רַצוֹן דּוֹחָה אֶת הַצַּעֲתָם || 3 כּוֹלִי כְּטִיכְלָר || 4 עֵת בַּעַת יִבְכַּל עַת; תְּדַם = תְּדַם יִתְּפַסִּיקִי או תְּדַם; מִ[הַלְלוֹ וּמְסַפֵּר] בְּזִדּוֹ הַשׁוֹ מְגִילַת הַהוֹדִיּוֹת כֶּג 24 לְהַלְלֵכָה וְלִסְפֵּר כּוֹל כְּבוֹדָהּ וְיִשְׁעִיהוּ סֵב 6 אֵל דְּמִי לָכֶם; [בְּ] בְּזִדּוֹ עֵינֵינוּ בְּתַצְלוּם 41.907 || 5 כּוֹלָם יִדְרְשׁוּ ... חֲפְצֵי[וֹ] עַל פִּי תְּהִלִּים קִיא 2; הַלּוּכּוֹ יִפְרַנְסְתוּ רֹאוּ הַעֲרָה לַעוֹתֵק ד קטע 81 שׁוֹי 16, לַעִיל עַמִּי 166; [מְקוֹרְכָה] הַשׁוֹ לַקְּטַע הַבָּא שׁוֹרָה 1 || 6 הַכִּיל = מְכִיל; אֹטִו או אֹטִין מִימִין; בְּמִסְחוֹרְכָה הַצּוֹרָה מְסַחֵר הִיא חֲלוּפָה שֶׁל מְסַחֵר, הַשׁוֹ קטע 107 שׁוֹי 4; [לְאִישׁ עוֹל] או כִּוּיִב, כַּהֲצַעַת קִיסְטֵר || 6-10 עַל הַקְּשֵׁר בֵּין חוֹק כְּלָאִיִּם לְבִין עִירוֹב הוּן אֲנִשֵּׁי הַיַּחַד בְּהוֹן אִישׁ זֵר רֹאוּ קִיסְטֵר, קוֹרִינְתִיִּים, עַמִּי 111-114, וְכֵן סֶרֶךְ הַיַּחַד ה 16-17, ט 8-9, וּבְרִית דְּמִשְׁק פֶּרֶק ד שׁוֹי 16-18, כְּרֶךְ א, עַמִּי 48 || 7 *כְּפֶרֶד מִן הָאוֹת הָרֵאוֹנוּהָ שֶׁרֶד בְּסִיס מְתָאִים לְבִיִּית וּבִין הַשּׁוֹרוֹת נִרְאָה מַעֲיָן גַּג שֶׁל כִּיף || 8 תְּגִ[רָע] או תְּגִ[עַר], קְרִיאָה חֲדָשָׁה; אֲשֶׁר = כִּי || 9 תְּמַצָּא הַטּוֹר הַבָּא פֶּתַח כְּנִרְאָה בְּמִילָה חֲפֶץ או כִּוּיִב ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטע 127*

שוליים עליונים

- 1 [הפץ פי יד] ל' מקורכה ומחסורכה לוא תמצא ודאבה נפשכה מכול טוב, למות
- 2 [תשחר ולשאול] ת' צפה כול היום ואותה נפשכה כי תבוא בפתחיה וקברת וכסו
- 3 [רמה ותולעה] את [ב] שר' גויתכה והייתה למאכל שן ולחומי רשף נגד מוצי
- 4 [בשרפה פי גם] אתה את פול ד [ורשי הפץ הוניתה *בהלוכמה] וגם אתה תספה
- 5] ב' לכה כי אל עשה כול הפצי אוט ויתכנס באמת
- 6] ל' [ובמוזני צדק שקל כול תכונם ובאמת] [מדד]
- 7] ק' [] ו' []

עותק ד קטע 107

- 1] לבק] שו ואז תמצ' א
- 2] והיי] תה למעלה ו[ל' לא למטה
- 3] ה' למחסורכה כי]
- 4] * [אוטים מסחורכה ופעולתכה בחפצי]
- 5] דוד] שם עם כול צמחי אדמה כי כלם ידרש] ו לעתם
- 6] מי] נ' עשב עם שרש וצמ' ה
- 7] כרנמה עם]

עותק ד קטע 121

- 1] משפט צדק תע] שה
- 2] עבודת רשע] ה
- 3] ל' ל]

קטע 127: * אלכסיי יודיצקי גילה שהטקסט כאן ממשיך את הטקסט שבסוף קטע 103 || 1 [ד] ל' בתצלום אין רואים למיד, אך טיכלאר מזהה סימני דיו ומציע לקרוא [] ל'; ודאבה 'חסרה', השוו ירמיהו לא 25 כל נפש דאבה מלאתי || 2 [ולשאול] ת' צפה קריאה חדשה; ואותה = וְאֹתָהּ; בפתחיה השוו ישעיהו לח 10 שערי שאול; וקברת אריאל ויודיצקי מפרשים = וְקִבְרָתָּ כאפשרות שסי' דוחים || 3 וכס' [רמה ותולעה] השוו ישעיהו יד 11 ומכסיד תולעה; [ב] שר' גויתכה השוו בגוית בשרו פשר חבוק ט 2; למאכל שן ולחומי רשף השוו דברים לב 24; מו[ביכה] הושלם על פי שוי 4 || 4 [ורשי הפץ הוניתה] ינזקקים; *בהלוכמה לביטוי השוו קטע 103 שוי 5, נותרו כתימי דיו המעידים על תיקון, ראו טיכלאר, עמי 104, קשה לדעת מה הייתה הגרסה שלפני התיקון; תספה קריאה חדשה || 5 ויתכנס באמת השוו קטע 122 ב 5 בעמוד 171 || 6 ובמוזני סי' קוראים [כ] במוזני, [תכנ] על פי שוי 5 או [מדד] על פי קטע 122 ב שוי 5 || קטע 107: 2 הושלם על פי דברים כח 13 ומגילת המקדש מז 2, נט 20 || 4 * [אוטים] מתוקן כנראה מן [ב]אוטכה; [אנשים] על פי קטע 122 ב שוי 5 || 5 [לעתם] על פי קטע 103 ב שוי 5 || 6 וצמ' ה] בעקבות טיכלאר || 7 כרנמה אולי = כרמם, השוו משנה בבא בתרא ד 8 כתב יד קאופמן כרן, תוקן כרם || קטע 121: 1 תע] שה] או תש[פוט] || 2 עבודת רשע] ה] השוו פרק א שוי 10, לעיל עמי 147 ||

עוֹתֵק ד קטע 122 א

[תו יכֹנו] 1
[תִּ שר] 2
[אֹהב אמת] 3
[וְאִם אִישׁ] 4
[אֲדַמָּה אֶתָּה] 5
[אֲ יִשׁוּה בַעֲמִלְכָה או למה עוד] 6
[מִסְחֹרְכָה וְכֵן כֹּה לֹ] 7
[הַשְּׂמֹר] 8

עוֹתֵק ד קטע 122 ב (= 126 ב)

[לְ וְאִ יִשְׁבוֹת אֶחָד מְכוּל צְבִאָסָה] 4
[וְאִתָּה מִבְּיָדִי, בְּאֵמֶת מוֹד כּוֹל אוֹט אֲנָשִׁים אִיפְתָּ אֵמֶת וּמִשְׁקָל צְדָקָה] 5
[כִּי בְּאִיפְתָּ אֵמֶת וּמִשְׁקָל צְדָקָה תִּכַּן אֶל כּוֹל מִן עֲשִׂי] 6
[פֶּרֶשׁ בְּאֵמֶת הוּא שְׂמֵם וּלְחַפְצֵיהֶם יִדְרֹשׁוּ מִלְּפָנָיו לְוָא] 7
[יִסְתֵּר כּוֹל וְגַם לְוָא נִהְיָ בְּלוֹא רְצוֹנוֹ וּמְחֹכְבִּי מֵת בִּינְתוֹ חֶקֶק מוֹעֵד] 8
[מִשְׁפֵּט לְהִשִּׁיב נֶקֶם לְפַעְלֵי אוֹן וּפְקוּדַת שְׁחַת לְפֹל עֲשִׂי רִשְׁעָה] 9
[וּלְסוּגוֹר בַּעַד רִשְׁעִים וּלְהַרִים רְאוּשׁ דְּלִים וּלְהַנְחִיל] 10
[בְּכִבוֹד עוֹלָם וְשָׁלוֹם עַד וְרוּחַ חַיִּים לְהַבְדִּיל] 11
[כּוֹל בְּנֵי חַיָּה, וּבְכוּחַ אֶל וְרוֹב כְּבוֹדוֹ עִם טוֹבוֹ יִהְיֶה בְּפֹל עֲתִים] 12
[וּבְאֵמוֹנָתוֹ יִשְׁיַחוּ כּוֹל הַיּוֹם, תִּמְיֵד יִהְלָלוּ שְׂמוֹ וְהָיָה יִגְדֹל] 13
[וְאֵתָּה בְּאֵמֶת הַתְּהַלֵּךְ עִם כּוֹל דּוֹרְשֵׁי חֵן, אֲחִיכָה הוּא] 14
[וּבִידְכָה *אוֹטוֹ וּמִטְנָאכָה יִדְרוֹשׁ חֲפְצוֹ וְאֵתָּה מִן מְנַו תִּדְרוֹשׁ חֲפְצָה] 15
[וְאִם לְוָא *תִּשְׁיֵג יָדוֹ לְמַחְסוֹרְכָה וּמְחֹסוֹר אוֹטוֹן לְכָה יִתֵּן חֲפְצָה] 16
[פִּיְהוּ וְאֵל יִשׁוּם מְחַפְצוֹ כִּי אֵל יִשְׁלֵם לְכָה בְּעֲשׂוֹתָהּ] 17
[הַחוֹב וְיִשְׁגָּא מֵאֵל וּדְכָה לְמוֹתָר וּפְרִץ מְקַנִּיכָה בְּאֵרֶץ] 18
[וּבְרַפְתָּ עוֹלָם בְּאֵהְלִיכָה]] 19

קטע 122 א: 1 [תו או] כִּי || 5 [אֲדַמָּה אֶתָּה] על פי עוֹתֵק ד קטע 5 שוי 5 וקטע 5a שוי 2, להלן עמי 181 || 7 וְכֵן וּבְדוּחַ וּפְנִי; על אפשרויות פיענוח השרידים שבסוף השורה ראו טיכלאר, עמי 102 || קטע 122 ב: * הקטעים צורפו כהצעת טיכלאר, עמי 102-103 || 4 צְבִאָסָה או צְבִאָם ה [כס"ה] || 5 וְאֵתָּה מִבְּיָדִי על פי תצלום 41.909; מוֹד צִיוּי מְשׁוֹרֵשׁ מִדִּיד; סִיָּה קוֹרְאִים מִיד, הִשׁוּ קטע 102 שוי 3 || 7 פֶּרֶשׁם ... שְׂמֵם לְשׁוֹנוֹת מִדִּידָה; יִדְרֹשׁוּ] = יִדְרֹשׁוּ || 9 לְפַעְלֵי טִיכְלָר מְעִיר שֶׁהִפִּיא בְּרוּרָה בְּמִקּוֹר; שְׁחַת] כהצעת שלמי אפרתי || 10-11 [וּלְהַנְחִיל ... בְּכִבוֹד הִשׁוּ מְגִילַת הַהוֹדוּיּוֹת ד 27 || 13 וְהָיָה יִגְדֹל] על פי תהלים צב 3 || 14 בְּאֵמֶת יְבוֹשְׁרֵי הִשׁוּ שוי 5, 7 וקטע 127 שוי 4; דּוֹרְשֵׁי חֵן] כבקטע 127 שוי 4 ועל פי שוי 15 || 15-16 סוֹפֵי הַשּׁוֹרוֹת הוֹשְׁלָמוֹ עַל פִּי סְבָרְתוֹ שֶׁל קִיסְטָר || 15 *אוֹטוֹ מְתוֹקָן מִן אוֹטָה; וּמִטְנָאכָה כְּשִׁימוֹשׁ הַמִּילָה בְּבִן סִירָא לֵד 14 || 16 *תִּשְׁיֵג מְתוֹקָן מִן תִּסִּיג || 17 פִּיְהוּ קְרִיאָה חֲדָשָׁה; יִשׁוּם כְּנִרָאָה יִשׁוּם לְשׁוֹן מְחֹסוֹר, הִשׁוּ יַחְזָקָל ד 16-17 || 18 [מֵאֵל וּדְכָה קְרִיאָה חֲדָשָׁה; סִיָּה קוֹרְאִים] יִדְכָה; לְמוֹתָר יִבְשַׁפְעִי; וּפְרִץ מְקַנִּיכָה [בְּאֵרֶץ] על פי איוב א 10 ומקנהו פרץ בארץ || 19 בְּאֵהְלִיכָה קְרִיאָתוֹ שֶׁל אֲסָף גִּיעֵר עַל פִּי תצלום 40.964, מְתִאִים לְמִילָה מְקַנִּיכָה בְּשׁוֹרָה 18, הִשׁוּ בְּרִאשִׁית ד 20 אהל ומקנה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטעים 137 + 139 + 138*

[	לֹ חבל בנחלת אב וְלִ]	]	1
[	וְשָׁחָה בְּ] פִשְׁכָּה מדאבון ובעדנִי]	]	2
[	אוטכה וכל חפציכה]	]	3
	בְּחֹכְמַת יִדְיָכָה]	]	4
	חֹ] כְּמַת בִּיצְתָכָה לְכוּל	]	5
[	ח] כְּמַת יָדִים יוֹסֵף לְכָה]	]	6
[	צֹדֵק בְּמִשְׁכַּרְתָּה כּוּל עֲבוּדְתָּה]	]	7
[	שְׁנוּתִיכָה] וְאוּרֵךְ יִמִּיכָה יִרְבוּ מוֹדָה וְשֹׁכְ] רַבָּה יִשְׁוֹלֵם לְכָה	]	8
[	פעלתכה יום תִּיִּי]	]	9
[	יִכָּהִיִּיִּיִּיִּי]	]	10

עותק ד קטע 140

[	בְּיָםִיִּי]	]	1
[	רִיכָה הַעֲוֹנוֹנִי]	]	2
[	עַם בְּנֵי עַוְלָה אֵל תַּעַשׂ סוּד]	]	3
[	תַּדְעַ שֶׁר () בְּשֹׁר]	]	4

שוליים תחתונים

קטעים 137+139+138 * : הקטעים האלה צורפו על פי יודיצקי וגיינר (SQE) || 2 [וְשָׁחָה בְּ] פִשְׁכָּה קריאה חדשה; סִיָּה קוראים [] יִכָּה || 3 אוטכה כקריאה שסייה מציעים בהערה; בטקסט הם קוראים לֹא יִטְכָּה || 5 [חֹ] כְּמַת בִּיצְתָכָה השוו דניאל א 20 חכמת בינה || 6 יוֹסֵף עתיד קל כבמקרא || 7 כּוּל 'מדוד' ציווי קל מן כו"ל || 8 וְשֹׁכְ] רַבָּה יִשְׁוֹלֵם לְכָה] אריאל ויודיצקי מציעים להשלים וְשֹׁכְ] רַבָּה מודה] על פי בראשית טו 1 || קטע 140: 2 הַעֲוֹנוֹנִי] קריאה חדשה || 4 שֶׁר () בְּשֹׁר ראו תצלום 41.905, וגם בתצלום הזה קשה לזהות את האות שנמחקה; שֶׁר כנראה = שְׁאֵר ||

עותק ד קטעים 147+148 א*

[ל' טו]	1
[אמת]	2
גגו]עים ל'אף עברה	ו]	3
בצו]לה התהלכתה ואנו]שה מכתכה ומנוחה ל'וא תמצא		4
ה]תבונן בעבו]דתכה	פ]ול מעשיכה	5
ה]תבונן	ברז גה]יה ואז	6
ה]משן	תדע	7
ואם]	מיה כמה	8
ו]ה'ליים	מים	9
ם]		10

עותק ד קטע 148 ב (+ עותק ב קטע 23)*

[הדרים בה]	2
[כול מואסי בר']יתו	3
השכל בכול]	איש °° [] אתה]	4
[דעת עבודתכה ומשמה ת]פקוד טרפכה	5
דרוש]	בינה לקדמוניות שים לב]כה לרז גהיה, בכול	6
אמת בכול]	דעת ובכול ספורות אנש]ים	7
[מעשיכה ואמונה בפרי]דיכה	8
[עולם יבושו] [] ° ל°	9

קטעים 147+148 א: * ס"ה העירו על אפשרות הצירוף; יש התאמה לא רק בעניין אלא גם ברווחים שבין השורות || 4 להשלמת החסר השוו לפרק ב שוי 53-54, לעיל עמי 156 || 9 ה'ליים קריאה חדשה || קטע 148 ב: * את הקטע החופף פירסמו אסתר וחנן אשל, מגילות ה-ו, עמי 277-278 || 4 °° [] ראו טיכלאר, עמי 107; ס"ה קוראים ר"י; ואולי יש לקרוא יד]ע, השוו חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 3 שוי 7, להלן עמי 185; [השכל] על פי עותק ו קטע 5 שוי 6, להלן עמי 181 || 5 ההשלמה על פי קטע 81 שוי 16, לעיל עמי 166 || 6 בינה ציווי מוארך || 8 ואמונה בפרי האותיות נה בפרי כתובות על קטע מצורף; [דיכה] על פי משלי לא 31 || 9 יבושו] כהצעת אריאל ויודיצקי ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטעים 158 + 159 א*

[	1	בְּהָ רוֹבְ]
[	2	בּוֹ מארבי לב]
ואתה]	3	דרוש כול חפצ]פה
גדיצים יב]קשו	4	מבין, במעשיכה]ן השפּל
זהב ופ]סף	5	פּוֹניכה ומלכים יכדוכ]ה
ה]ה	6	עַל בְּיַנתכה ורוב שכל]נה
שלוח]	7	]ה

עותק ד קטע 159 ב

[	1	] נקם
[	2	מועלה האיר ו]
[	3	בצדקו ובכוח גב]ורתו
[	4	השען במעשה צ]דק
[	5	התהלכה ולמח]
כשמש]	6	ומדת כבודכה]ה
[	7	תכון תבל]]ה
[	8	ול]

קטעים 159+158 א: * הקטעים צורפו זה לזה על פי הצעתו של יודיצקי, ההשלמות חדשות || 4-5 ההשלמה על פי דברי הימים ב ט 23 וכל מלכי הארץ מבקשים פני שלמה לשמע את חכמתו ... והם מביאים ... כלי כסף ... || 5 פּוֹניכה טיכלאר קורא בכתב היד בְּיַניכה || 6 בְּיַנתכה כהצעת ס״ה בפירושם; ורוב או [וט]וב || קטע 159 ב: מועלה אולי חלופה של מְעָלָה, השוו דברי יהושע, 4Q378 קטע 3 א שוי 7, לעיל עמי 63 || 6 [כשמש] על פי חוכמת הרזים, 1Q27 קטע 1 א שוי 6, לעיל עמי 130; ומדת כבודכה = לבוש כבודך, השוו סרך היחד ד 8 ||

עוֹתֵק ד קטע 162

[וְיִוָד]] 1
[כִּי־אָמַרְתֶּם]] 2
[וְסִיף עַל נַחֲלָתוֹ]] 3
[לְשַׁחַת עוֹלָם יִהְיֶה לָכֶּה כִּב]] 4
[וְשׁוֹקֵקָה וְחִי־ו]] 5

שוליים תחתונים

עוֹתֵק ד קטע 172 + 173 (+ עוֹתֵק א קטע 5)*

[וְרִזְנָה]] 1
[וְהַרוּחַ וּמִשְׁקָל]] 2
[כִּי־אֵיכָה יִכּוֹנוּ לִיחִי־ו]] 3
[בְּתַמִּים דֶּרֶךְ עִם קָץ]] 4
[כִּי־רִזְנָה נַחֲלַת אִישׁ בְּאִמְתִּי יִצְדַּק]] 5
[וְאִלֶּיךָ עִם עֲשֵׂתֵרֹתִי]] 6
[בְּיִשְׁבָּמָה] בְּנוֹה שְׁלוֹם וּבַהֲתַלְכָּמָה] כִּי־אֵיכָה אֲוָרְהִי וְחִי־ו]] 7
[אִיךָ פָּחַדְתִּי מַחִיּוֹת (ב)־שְׂדֵה וּמַגּוּזֵל]־וְאִשְׁרֵי] 8
[יִשְׁלַח אֶת הַצֶּאֱזָן וְיִבְעַר בְּשְׂדֵה אַחֵר יִשְׁלַח עִמֵּוֹ עֵיטֵמָה]] 9
[כִּי־עִם מְרַעִיתְכֶּה וּבְמִרְעִיתֵי] תִּתְּ חֶסֶד]] 10
[כִּי־בְכֹל מְרַעִיתְכֶּה (לְמָה) שְׁנָה] []] 11
[וְאֶת מְרַעִיתְכֶּה] הִשִּׁיבָה לְמָה תְּדַמְהֵוּ וּבְמִרְעִיתֵי]] 12
[כִּי־דָכָה מִשְׁפַּט הַצֶּאֱזָן וּבְלִיבְכֶּה] פְּקִדְמָה]] 13
[לְמָה בַּחֲרַב הוֹכֵן וְלִי] לִי]] 14

שוליים תחתונים

קטע 162: 5 [שׁוֹקֵקָה] אולי כינוי לאביון, השוו תהלים קז 9 כי השביע נפש שקקה, או [וְיִשְׁוֹקֵקָה], השוו תהלים סה 10 ||
 קטע 172+173: * הקטעים הללו צורפו פה על פי העניין, והמילה ובמרעית שבקטע 173 מצטרפת מיד אחרי תדמה בשורה 13 ||
 3 [כִּי־אֵיכָה] אולי מצטרף לכאן קטע 264 [כִּי־אֵיכָה] קוראים עֵלִיכָה; יְכּוֹנוּ לִיחִי־ו] השוו סרך היחד ח 10 ||
 5 על פי סרך היחד ד 24 וכפי נחלת איש באמת יצדק || 7 בְּנוֹה סִיָּה קוראים בְּנִיָּה; את ההשלמה שבתחילת השורה הציעו
 אריאל ויודיצקי, שהשוו לישעיהו לב 18, 20; וּבַהֲתַלְכָּמָה עוֹתֵק א [בַּהֲתַלְכָּם]; כנראה מדובר בצאצאים שבשורה 3 ||
 8 [פָּחַדְתִּי] קריאה חדשה; וּמַגּוּזֵל = וּמַגּוּזֵל שלא כסִיָּה || 12 הִשִּׁיבָה ציווי מוארך; טיכלאר, עמי 110, קורא תְּשׁוּבָה;
 תְּדַמְהֵוּ יְתַפְּרֵת; וּבְמִרְעִיתֵי המילה נמצאת בקטע 173 שכנראה מתחבר כאן ישירות לקטע 172 || 13 [כִּי־דָכָה מִשְׁפַּט הַצֶּאֱזָן
 אולי עניינו 'אתה אחראי לכלכלת הצאן' || 14 הוֹכֵן] קריאה חדשה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטע *176

[	1] [	ותיך ארץ]
[	2] [	ל הדרים בה ואבל צדק]
[	3] [	ואתה] ה מבין, בהוית מדהבה אל ת[כשל

שוליים תחתונים

עותק ד קטע 177

[	1] [	ברום]
[	2] [	ת ואבדון אשר בקצהו לוא]
	3] [	לוא] יכסה חרפתכה
[	4] [	וקח בינה האזינה למ[וסר
[	5] [	אתה רש ונדיבים י]
[	6] [	הלכו כול ש]
[	]	ואתה] דע רזו ב]
[	7] [	למחסור] ה השמר מאו[דה
[	8] [	אוטכה]

קטע 176: * אולי מקומו בפרק א אחרי שורה 69 || 3 בהוית מדהבה השוו מגילת ההודיות יא 26 והוית מדהבה עם מצעד;
 בהוית = בהוית, בהנת, בצרת' ||
 קטע 177: 1 ברום קריאה חדשה || 2 בקצהו = בקצו, השוו מקצה שלש שנים דברים יד 28 || 4 וקח 'התבונני' ||
 7 רזו ס'יה קוראים רזיך אך טיכלאר, עמ' 111 מעיר שבקטע עצמו יש חור הנראה בתצלומים כווייו; [למחסור] ה על פי
 עותק א קטע 6 שוי 6, לעיל עמ' 161, עיינו שם בהערות; מאו[דה] או מאו[ה] ||

עותק ד קטע 184 (+ עותק ו קטע 11)

[	כאשר צו] ה ביד משה ° [	1
[	אשר גלה אזנכה ברו נהיה ביום] טובה השמר לכה פן [	2
[	תשכה את אשר ע] שה לכה ופן תאכל ושבעתה זב] תים [	3
[	הל°° [	4

עותק ד קטע 188 (+ עותק ו קטע 9)

[	°° ק] [	1
[	מות הוד] [	2
[	ב] בואכה למנוח] תפה [	3
[	ים הש] [	4
[	מוסר] אבות כיא נחמד ה] וא מזהב [	5
[	מוא] סי ברית לוא ידרשו] הו [	6
[	פן ישוגו בדברי] קודש [	7
[	אתה] וכניכה ° [	8

עותק ד קטע 201

שולים עליונים

[	ברז] נהיה הודיע אל נח] לת בני צדק [	1
[	ויסגר בעד כול בני ע] וללה [	2

קטע 184: 2 **ביום**] **טובה**] ההשלמה מסופקת, ראו קהלת ז 14 || 2-3 [השמר] ... זב] תים] השו דברים ח 11-12 || קטע 188: 2 [] **מות** אפשר להשלים [של] **מות** ישמלות, השו שלמות כבוד דברי יחזקאל ב, 4Q391 קטע 62 ב שוי 2, לעיל עמ' 93; הוד] [או הוד || 3 [ב] **בואכה** או [י] **ביאכה** || 5 [מוסר] על פי משלי א 8; **כיא** עותק ו כי; [מזהב] על פי תהלים יט 11 || 6 **מוא** **סי** ברית קריאה חדשה; **לוא** ידרשו] הו] עותק ו **לוא** ידרשוהו או לא ידרשוהו || 7 ישוגו = ישוגו, ישוגו; **בדברי** עותק ו [ב] **זכני**; השו בדרך קוד] ש] מגילת ההודיות יד 23; לחילוף המילים האלה המכוונות לאל עיינו במאמרו של קיסטר הנזכר בהערות בעמ' 22 לעיל || קטע 201: 2 השו קטע 122 ב שוי 10, לעיל עמ' 171 ולסגור בעד רשעים ||

עוֹתֵק ד קטע 206

[	בָּא	]	1
[	קוֹרִי •]	מֶלֶךְ	2
[	עִם חִיה וְעוֹף כִּיֹּא		3
[	כֹּה וּמִלְכָּה מִמְשֵׁל		4
[	זֶל וְאַתָּה יִגְעֵתָה		5

עוֹתֵק ד קטע 211

[	הֶהֱמָה]		1
[	וּבְצִאתָם]		2
[	הֶ בְּכוֹל עוֹבוֹרְתָמָה הֶלֹן]		3
[	לְהַשְׁמִי יָד עוֹלָה כִּיֹּא יְבוֹא סוֹף]	רְשָׁעָה	4
[	םֹ]		5

עוֹתֵק ד קטע 219

[	זְהוֹרָ]		1
[	בְּרִז פֶּלֶא]		2

עוֹתֵק ד קטע 227

[	מִבִּין מְכוּן כֹּן]		1
[	לְמַחְשַׁבְתּוֹ וְהִיִּתְהָ]		2
[	מִצוֹלָה וּמִשְׁכָּן]		3
[	כֹּה בְּהָ]		4

עוֹתֵק ד קטע 228

[	הוֹ]		1
[	הַמְשִׁילָה אִם הַבְּעֵתָה]		2
[	עוֹד כִּיֹּא קַח מִשְׁפֵּט קִצִּי]	עוֹלָה	3
[	לִ]		4

קטע 206: 3 עִם כהצעת ס״ה בהערות ||
 קטע 211: 1 הֶהֱמָה על פי תצלום 41.906, עיינו גם בתצלום 40.594, ס״ה קוראים] ••תָּמָה ואומרים שהתייזו כמעט וודאית ||
 3 עוֹבוֹרְתָמָה אולי = 'עֶבְרָתָם', במשקל qutulat אחי qitilat, השווה חֶמְלָה יחזקאל טז 5 ומגילת ישעיהו סג 9 || 4 [לְהַשְׁמִי יָד
 ס״ה קוראים [תוא]בִּד ||

עוֹתֵק ד קטע 251

- [1] גַּחַלְתָּ אָדָם
- [2] וְהִלְכָהּ]
- [3] אֶת־מֵאָה]

עוֹתֵק ו קטע *1

שוליים עליונים

- [1] וְכֹל פְּרֵי תְנוּבוֹת וְכָל עֵץ נְעִים נִחְמַד לְהַשְׁכִּיל הַלּוֹא גֵן נִשְׁעָא אֱלִי
- [2] לֹא וְכָבוֹל מֵעֵשָׂה וְבוֹ הַמְשִׁילָה לְעַבְדוֹ וּלְשִׁמְרוֹ]
- [3] הָאֲדָמָה קוֹץ וְדוֹרֵד תְּצַמִּיחַ לָהּ וְכֹחָהּ לֹא תִתֵּן לָהּ כֹּף]
- [4] בְּעֵצָבוֹן תֵּאֲכַלְנָהּ] בְּמוֹעֵלְכָהּ
- [5] וְלֹדָהּ וְכָל רַחְמֵי הוֹרָהּ] לֹא] הֵאָהָהּ] וּבְכַבְדָּהּ אֵת
- [6] פְּחֵזֵי תַמְלָא] בְּכָל חֲפְצִיכָהּ כִּי כָל תְּצַמִּיחַ לָהּ הָאֲדָמָה]
- [7] וְבִמְטָעָה] אֲבָם הֵאָהָהּ]

קטע 251: 2 והלככה שם פעולה מבניין פיעל במשקל קטל (כמו שלם = שלום) או במשקל קטול בכתוב חסר || קטע 1: * אלגוויין צירף את קטע 2 משמאל לקטע 1; כאן הקטעים הובאו בנפרד בעקבות פקוקיו של טיכלאר, עמ' 141 || 1 תְנוּבוֹת כהצעת אריאל ויודיצקי; אלגוויין קורא תְנוּבָה; השוו מגילת המלחמה ב, 11Q14 קטע 1 ב שוי' 10; וְכֹל אולי יש כתמי דיו מעליה, ראו טיכלאר, עמ' 141 ותצלום B-298189 || 2 לֹא וְכָבוֹל מֵעֵשָׂה סי"ה קוראים ל[ה]שְׁכִיל מ[וא]ה אבל השרידים אינם מתאימים והמקום צר; מעל הווי"ו של וְכָבוֹל יש נקודה, כנראה למחיקה, ואולי הסופר כתב ובכול במקום ובו כל; השם מעשה מציין את בריאות האל, השוו תהלים ח 7 || 4 [בְּעֵצָבוֹן תֵּאֲכַלְנָהּ] השלמה חדשה על פי בראשית ג 17; בְּמוֹעֵלְכָהּ חטאו של אדם מדומה אולי למעילה בקודשי המקדש || 5 וְלֹדָהּ = וְלָדָהּ, על פי בראשית ג 16, לפניו נמשך המקום החלק; אלגוויין קורא ילדה; רַחְמֵי הוֹרָהּ מילים הקשורות לבטן וללידה ולכתוב בבראשית, שם; אלגוויין משלים רַחְמֵי הוֹרָהּ || 5-6 הושלם כניגוד של הכתוב בשוי' 3-4, ואם ההשלמה נכונה נאמר כאן שמתנות הכהונה מונעות את תחולת עונשו של אדם || 7 אֲבָם קריאה חדשה = אָבָם ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ו קטע 2 א

[ת]	] 1
[	] 2
[ה]	] 3
[תה כל אוטכה	] 4
[ם תמיד לא	] 5
מואס [ברע יודע הטוב	] 6
איט ישר יפ [ין דרכו ודרך	] 7
פרי תנוב]ה ולחם	] 8 [רשע תואבד

עותק ו קטע 2 ב

[	] 9 וכוחו
[	] 10 וכל

עותק ו קטע 3a

[	] 1 [°°
[	] 2 [ובחסדיכ]ה
[	] 3 [בפרי בטנו דל°°]
[	] 4 [°]

קטע א: 7 [יפ]ין קריאה חדשה; השוו משלי כא 29 וישר הוא יבין דרכו (כתיב יכין דרכיו); ודרך אלגוויין סבור שהרי"ש מתוקנת || 8 [רשע תואבד] הושלם על פי תהלים א 6 ודרך רשעים תאבד || קטע ב: 10 וכל] [על פי תצלום B-278422 || קטע 3a: 2 [ובחסדיכ]ה או ובהסדים || 3 בפרי בטנו השוו קטע 3 שוי 4 ||

1Q26 קטעים 5-1 (+ 4Q423 קטעים 4 + 12 + עותק ד קטע 244)*

- 1] ות[׀ לריק כו[הפה ׀ כאשה
- 2 [גלה אונפה ברו]נהיה וכן התהלך וכל[ול] ת[בואתכה יברך
- 3 [פי מידו א[הוות ארץ ועל פיהו הרתה כל[רחם
- 4] פי לפנהגי[׀ ראשית פרי בטנכה ובכור כל [בהמתכה
- 5 [הטהורה כאשר גלה אונפה]ברז נהיה לאמר וקדשתי כי[את לחמי הוא
- 6 [מקריב לפנהגי[׀ המה[תן לו לחם חוקו למחסורו]
- 7 [אשר יחסר לו בטרם תביא את] תבואתכה הג[ורץ תן לו את גחלתו ואחר
- 8 [תשלח את ידפה לברך] כאשר גלה אונכה ברו נהי[ה והתברפתה בו מן]
- 9 [תבואת שדכה אשר צ[וה לכה השמר לכה למה תכבדכה ממנו ו[קלותה]
- 10 [בעבודתכ] ה[ונארותה בכול תבואתכה ונפלמה בכול מעשיכה במן[עלפה]
- 11 [על פיו פו]ל ריבכה ובידו פקד משפטכה ואמר לו אני חל[קפה ונחלתכה]
- 12 ביש[ראל אנ]י מפיל גורלכה נגד אל[ים] [כי לקדוש אלוהים
- 13 אתה [בישראל והייתה] לי לבן ב[פור וקדשתיפה] [כי אתה לי לבן ב[פור]
- 14 [בתבל

* שחזור עותק ו שורות 4-1 (= 6-10 בטקסט המשולב):

- 2 [תן לו לחם] חוקו למחסור[ו אשר יחסר לו בטרם תביא את תבואתכה הגורן]
- 3 [תן לו גחלתו ואחר תשלח ידפה לברך כאשר גלה אונפה ברו נהיה להתברך]
- 4 בו מן תבואת[ש] לכה[אשר צדה לכה השמר לכה למה תכבדכה ממנו וקלותה]
- 5 [בעבודתכה ונארותה] בכול תבואתכה

5-1 בשורות האלה שולב קטע 3 על פי הצעתו של שלמי אפרתי || 1 לריק השוו ויקרא כו 20 || 2 וכן אולי שיבוש מן ובו; וכל[ול] בכתב יד היסוד וכל[ול] || 3 [כי מידו] הושלם על פי עותק 1Q26 קטע 1 שוי 7, להלן עמי 183 || 4 [כי לפנהגי] קריאה חדשה, השוו ויקרא כה 21 וצויתי את ברכתי לכם || 5 הקריאה וההשלמה חדשות ויש כאן כנראה מובאה מוויקרא כא 8; וקדשתי האות האחרונה דומה ליו"ד; על הגיית הכינוי החבור ראו קימרון Grammar עמי 131-132 || 6 למחסורו קריאה חדשה, השוו דברים טו 8 || 7 [נחלתו] כנראה מדובר בראשית שהיא נחלת הכוהנים || 9 [וה] קריאה חדשה; תכבדכה ממנו תכבד את עצמך יותר מאשר את הכוהן; השוו שמואל א ב 29; ו[קלותה] ראו שם 31 || 10 בכול עותק ו בכל; במן[עלפה] קריאה חדשה, השוו דברי הימים א ט 1 ועותק ו קטע 3 שוי 4, לעיל עמי 179 || 11 הטקסט בתחילת השורה הושלם על פי דברים כא 5, למבנה התחבירי השוו לעיל עותק ו קטע 3 שוי 3, לעיל עמי 180; אני חל[קפה] על פי במדבר יח 20 אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל || 12 גורלכה כהצעת ס"ה בסדרת התגליות, כך לד, עמי 538, השוו עותק ד קטע 81 שוי 5, לעיל עמי 166; מיליק קורא [ת]גורלכה וס"ה קוראים [א]גורלכה ובהערות [ג]גורלכה; אל[ים] כהצעת שלמי אפרתי ||

עותק ו קטע 5 (+ עותק ה קטע 3)

- [01] בֹּזֶה נְגִידִים
- [02] עֵם כּוֹל זָקַנִי] זהשמר לכה פן תשים ללוי כוהן
- [1] זָכַרְהָ אֵת מִשְׁפַּט קוֹרַח, וְאִשֶּׁר גְּלַה אוֹזְנֹכָהּ
- [2] [לְדַעַת בְּרִיזִי] דָּקוּן בִּין] קָ בִּין [אִשׁ אֲבוֹת] [גְּגִיד וְנִשְׂיָא עִמְכָה
- [3] הָאֵל פִּלְגַּן חֵלֶת כָּל מוֹשְׁלִים וַיִּצַר כָּל מַעֲשֵׂהָ בִידּוֹ וְהוּא פְעוּלַתָּם
- [4] יִדְעָ [שִׁפְוֹ] טְ כּוֹלִם בְּאִמַּת יִפְקוֹד לֵאבוֹת וּבְנִים לְגַרְיָם עִם כָּל אֲזַרְחִים יִדְבֹר
- [5] [בְּצַדְקָה וְאִתָּה] אִישׁ אֲדַמָּה פְקוֹד מוֹעֲדֵי הַקִּיץ וְאִסוּף תְּבוֹאֲתָכֶה בְעֵתָה וְתִקּוֹפֵת
- [6] [מוֹעֲדֵיהָ] תְּבוֹנֵן בְּכָל תְּבוֹאֲתָכֶה וּבְעִבּוֹדְתָכֶה הַשֶּׁכֶל [לְדַעַת] יִהְיֶיב עִם הָרַע
- [7] [אִשׁ שְׂכָל אֵת בְּעַל אוֹלֵת הָ] לְ] שִׁים כֵּן אִישׁ
- [8] [שְׂכָל] שְׂכָל הַמְצַדִּיק יֹאמֵר [ט] וְבִשְׂכָלוֹ עֵם
- [9] [הִיָּה בְּכָל צַחְתּוֹ אִשֶּׁר בְּבִינָ] [תו] [לָא]
- [10] [לְ] [עַ מְרֻמָּה וְאָף]

עותק ו קטע 5a

- [1]] [] []
- [2] [אִשׁ אֲדַמָּה אֲתָה]
- [3] [שָׁה]

קטע 5: 01 על פי רצון (SQE) || 02 השורה הוספה בכתב לא אחיד; תשים אלגוויין קורא תשיב; פירוש הכתוב יתמנה את הלוי לכהן || 1 [זכרה] אֵת מִשְׁפַּט על פי מגילת המלחמה יז 2, משפט כאן עניינו עונש || 2 בתחילת השורה נותרו אותיות שראשן נקטע, ועדיין לא הוצע שיחזור מניח את הדעת; הקריאה כאן שונה מזו שבשאר המהדורות והיא נסמכת על ההנחה שמדובר כאן בסמכויות השלטון שנקבעו על ידי האל || 3 ויצר כל מעשה על פי תצלום 43.535 שצורף בו קטע זעיר ומגילת ההודיות טו 16 והשוו מגילת ההודיות ז 26; אלגוויין קורא [מעשה] על פי תצלום 42.592 || 4 לגרמנים אלגוויין קורא [לגרי] || 4-5 ידבר [בצדקה] ינהג בצדקה והשוו ישעיהו סג 1 אני מדבר בצדקה || 5 אִישׁ על פי תצלום 41.210 || 5 מועדי הקיץ = הגי תבואות הקיץ || 6 [מועדיה] כהצעת אריאל ויודיצקי; השכל [היא] זעירה || 7 את יעם || 8 [שכל] על פי סוף השורה; המצדיק השוו דניאל יב 3; [ט] וְבִשְׂכָלוֹ השוו דברי הימים ב ל 22 שכל טוב, או [ר]ב שכלו || 9 צחְתּוֹ אלגוויין קורא [דר]כו ותוהה אם שרד דבר לפני הוויי, אולם בתצלום 42.592 שרד בסיס המתאים לתיי ולא לכיף שבסיסה נמוך יותר; בְּבִינָ] קריאה חדשה; אלגוויין קורא בטל] || 10 מְרֻמָּה רק ראשי האותיות שרדו; אלגוויין קורא בְּכָמָה, אך המקום שבין שרידי האות הראשונה לשרידי האות השנייה מתאים יותר למים || קטע 5a: 2 השוו קטע 5 שוי 5 ||

עותק ו קטע 6

- 1] [ם]
- 2] [א לא נתן]
- 3] [לבכמה ומה אפוא כִּי] תלִּצוּ
- 4] [שופט צדק אל לכל]
- 5] [באוצר]ו הון ועוֹשׂר

עותק ו קטע *7

- 1] [כִּי]
- 2] [עֲבַרְתָּכֶּה]
- 3] []° [וכרְחֵמִי אב]
- 4] [עֲלֵ בְנֵיִם יִרְחֵם אֲדוֹנָי]ל כֹּל מַעֲשֵׂיו וְרַחֲמָיו
- 5] [עֲלֵ אָדָם וּבְהֵמָה הַלְוֵא] צוֹכֵה בְּתוֹרָתוֹ לְבִלְתִּי
- 6] [שְׁחַוֹּט אֹתוֹ וְאֵת בְּנָו]בְּיֹם אֶחָד הַלּוֹא גֵלָה
- 7] [אֲרֻזְנֵכֶמָּה בְּרִז גֵּהִיָּה]ל [לֵה בִין בַּלְבַּכֶּמָּה]

עותק ד קטע *86

שוליים עליונים

- 1] []° [לעֲבַרְתּוֹ וְכָאֵב עַל בְּנֵי יִרְחֵם]
- 2] []יְמֵי גֹרְלָה י]
- 3] []°מִים יֵל]
- 4] []ם כֹּסֵאכֶּה]
- 5] []°ל]

קטע 6: 3 כִּי אלגוויין קורא כֹּל] שלא על פי הכתיב הרגיל בכתב היד הזה || 5 הוֹן וְעוֹשׂר] קריאה חדשה, השוו תהלים קיב 3 הון ועשר בביתו ||

קטע 7: * התוכן והשימוש בנרף הנוכחים מלמדים אולי שהקטע שייך לפרק א, וראו הערת כוכבית בעמוד 162 || 1] [כִּי או] [בֹּ] || 4] [עֲלֵ בְנֵיִם] על פי תהלים קג 13 כרחם אב על בנים רחם ה' על יראיו || 5 ההשלמה על פי יונה ד 11 ואני לא אחוס על ניגוה אשר יש בה הרבה משתים עשרה רבוא אדם ... ובהמה רבה; בְּתוֹרָתוֹ קריאה חדשה || 6] [שְׁחַוֹּט] ... אֶחָד על פי ויקרא כב 28, לפי הקטע שלנו טעם המצווה הוא רחמים, השוו ירושלמי ברכות פרק ה הלכה ג, מהדורת האקדמיה ללשון העברית, עמ' 47 שוי 6-9 || 7] [בַּלְבַּכֶּמָּה המילה כתובה בשוליים || קטע 86 * שימו לב לדמיון שבין הקטע הזה לקטע שלפניו ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ד קטעים 221 + 222*

- 1 [כִּי הַטְּאִיִּם] הֵמָּה וְלוֹאֵ [שְׁמַעוּ דְּבָרַי] פִּי [בְּ] בְּנֵהַת דְּבַרְתִּי לְבְרִיָּם]
- 2 [לְהַשְׁכִּיל] [נְזַלְאִים וְלֵהֲבִין כּוֹל פּוֹתִיָּם] אֲבִי עָה רֹחִי וּמִזַּל שְׁפַתִּי אֲשַׁמְעֶ
- 3 [לְהַ] סִּיף לִקַּח לְמִבְנִים [] לְהוֹכִיחַ פּוֹשְׁעִים וְלֵה[בִּין הַטְּאִיִּם]
- 4 [רְאוּ] נָא וּדְעוּ מִשְׁפַּטֵּי וְאֵז תְּבַדְּלוּ בְּ[ן צַדִּיק לְרַשָּׁע
- 5 [וְ]תִתְּבוֹנְנוּ לְדַעַת טוֹבוֹ [וְרַע וְאֵז תְּ] דְעוּ [] ° כִּי אֲבִי
- 6 [] []

עותק ד קטע 243*

- 1 [] [בד כִּי]
- 2 [] [כִּי אֲ] וְרַבַּת אֹלֶת אֲצִלְ [פּוֹל פְּנֵה
- 3 [] [תְּשַׁלַּח שְׂרַש רְאוּשׁ]
- 4 [] [כְּבִקְצֵי שְׂדֵה תְּבִ] עָר
- 5 [] [וְנִגַּע נֹאכָר בְּ]

שוליים תחתונים

4Q418c

- 1 [] [שֶׁ] חֵ תְּהוּמוֹת]
- 2 [] [° וּמִי יִשְׁבְּ] הַ
- 3 [] [גְּלִילָתוֹ אֲמִן]
- 4 [] [לְ] סָגוֹר °]
- 5 [] [עָד] כִּי [לְעוֹלָ] מְ
- 6 [] [° עַוְ מַעַ]
- 7 [] [לְהַשׁ] כִּילוֹ וְלֵ°]
- 8 [] [רַז] נִהִיָּה כִּי אֵין סוֹ]
- 9 [] [קַץ שְׁלוֹם וְתִ]
- 10 [] [שׁ הַכְּרַמֶּל תִּשׁ]

שוליים תחתונים

קטעים 221-222: * הקטעים צורפו זה לזה על פי הצעתו של גייער (SQE). הטקסט מנוסח כנראה בגוף מדבר. המדבר הוא מורה ומוכיח הפונה אל שומעיו בלשון נוכחים; ספק אם הקטע שייך לחיבור שלנו || 1 בְּנֵהַת קריאה חדשה; השוו קהלת ט 17; דְּבַרְתִּי כהצעת אריאל ויודיצקי || 2 נְזַלְאִים כטיכלאר, ס"ה קוראים נְבִיאִים; אפשר לקרוא גם נְזֹאִים; לשימוש המילה כאן השוו ישעיהו טז 7 ומגילת המלחמה יא 10; [אֲבִי] עָה רֹחִי קריאה חדשה; לשון 'דיבור' כביטויים המתאימים שבקטע וכמשלי א 23 || 4 [רְאוּ] נָא וּדְעוּ השוו ירמיהו ה 1 ||

קטע 243: * מדבריהם של ס"ה ושל טיכלאר שעיינו בקטע עצמו יש אולי לחשוב שאין הוא מן החיבור; מדובר כאן באישה הזרה הנזכרת בחיבור חוכמת המלך שלמה, לעיל ענמי 127 || 2 [כִּי אֲ] וְרַבַּת אֹלֶת אֲצִלְ [פּוֹל פְּנֵה] קריאה חדשה על פי משלי ז 12 ואצל כל פנה תארב || 3 רְאוּשׁ קריאה חדשה, השוו דברים כט 17 שרש פרה ראש ולענה || 5 נֹאכָר = נְכָר, ראו קימרון Grammar עמ' 77 ||

4Q418c : 1-3 השוו פרק א שורות 83-87, לעיל עמ' 151 || 3 גְּלִילָתוֹ 'מקוה מימיו, גְּלִתוֹ, השוו יחזקאל מז 8 הגלילה הקדמונה והזיהוי בתוספתא סוכה ג 3 זה ימה של סדום ||

חוכמת רז נהיה ב, 4Q424

כתב היד הזה נכתב בימי הורדוס. הוא מחזיק שלושה קטעים ובהם עצות טובות מנוסחות בגוף שני ובלשון עֲשֶׂה או אַל תַּעֲשֶׂ. נזכרים בו אנשים שאין להפקידם על העדה ועל ההון ולעומתם סוגי אנשים מהימנים. הן הסגנון הן המינוח (הון, אביונים, אט) דומים לאלה של חוכמת רז נהיה. וכבר הוצע לראות בו כתב יד נוסף של החיבור הזה. ניכר גם דמיון בתחביר ובתוכן שבין שני קטעים זעירים מעותק 4Q418 לבין הקטעים ששרדו בכתב יד 4Q424. ראו 4Q418 קטע 95 וקטע 140 שנמצא בהם המבנה עֵם x אַל (לעיל, עמ' 168, 173). מטעמי זהירות כונה החיבור שלנו חוכמת רז נהיה ב משום שאין חפיפה בינו לבין שאר כתבי היד של חוכמת רז נהיה. אם אכן 4Q424 הוא עותק נוסף של חוכמת רז נהיה יש לשער שמקומו בסוף החיבור (עיינו בהערה לעותק 4Q418 קטע 95 לעיל עמ' 168). בקטע 3 שוי' 10 נמצא הזיהוי חסרי הון בני צדק המעיד על אופייה של החברה שדברי החוכמה מכוונים אליה. שרה טנצר ההדירה את החיבור (על פי טיוטת מהדורה של סטרנגל) בסדרת התגליות כךך לו, עמ' 333-346. וראו גם א' קימרון, "בעיות פיענוח וההדרה במגילות קומראן", מגילות קומראן: מבואות ומחקרים (העורך מ' קיסטר), ירושלים תשס"ט, עמ' 104-105.

קטע 1

- 1] ם[]
- 2] כ[]° [ך[עם פורד אַל
- 3 [תבנה] חיץ, יבחר לבנלה ותפל טח קירו, גם הוא [לא]
- 4 יִסְתֵר מפני זרם עם נעלם אל תקח חוק ועם מתמוטט אל
- 5 תבוא בכור כי כעופרת כן ינתך ולא יעמוד לפני אש
- 6 ביד עצל אל תפקד אט כי לא יצניע מלאכתך ואל תשלח דבר
- 7 לקח כי לא יפלס כל ארחותיך איש תלונה אל תאמן]
- 8 לקחת הון למחסורך איש לוז שפתים אל תאמן לדבר]
- 9 משפטך הלוז ילוז בשפתיו, אחר אמת לא ירצה [ואין אמונה]
- 10 בפרי שפתו איש רע עין אל תמשל בהו[ן] כי לא]
- 11 יתכן שארכה לחפצך, בעת פֹזר למוחיר [יתן]
- 12 ובעת קבץ ימצא חנף קצר אפִי] אַל תמשל על גורל]
- 13 פתיים כי בלע יבלעם איש]

שוליים תחתונים

2 פורד דלית מתאימה יפה לשרידים ויש לפרש = 'סורר' או 'איש נחפז', השוו משלי יח 1 לתאוה יבקש נפרד || 3 [תבנה] חיץ השוו מגילת ברית דמשק פרק א שוי' 109 ועיינו בהערה שם; לבנלה = לבני תהו, ראו קימרון שם || 4-3 [לא] יִסְתֵר מפני זרם השוו ישעיהו לב 2 || 6 אט = 'הון, רכוש' || 7-9 הרווחים המיותרים בתחילת השורות נגרמו מפגם בעור || 7 יפלס 'יישר', השוו משלי ה 6; איש תלונה אולי 'מוציא דיבה' || 8 איש לוז שפתים השוו משלי ד 24 הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים הרחק ממך; [לדבר] הושלם על פי תהלים לו 30 || 9 [ואין אמונה] השוו 4Q148 ii 8 לעיל עמ' 174 || 11 יתכן יתן; שארכה 'מוזנך'; בעת פֹזר קריאה חדשה על פי תצלום 41.820, שלומי אפרתי מפנה לתוספתא ברכות ו 24, משמע הביטוי 'בזמן שפעי' בניגוד אל ובעת קבץ שבהמשך || 12-13 באמצע השורות צורף קטע קטן ובו האותיות החסרות בקטע הגדול, ראו תצלום 44.196 || 12 קצר אפִי] ירגז', השוו משלי יד 17 ||

קטע 2

- 1] [00 00]
 2] אַל תַּשְׁמַח רַהוּ מַעוּוֹן מִשְׁפֵּט אֶל וּמְתוֹ [בַּחַת]
 3] אִישׁ חַנּוּן אֵל תַּעֲרַבְהוּ בַתּוֹךְ עֲנִיִּים []
 4] בֶּן צוּרָא] וּבֶן יוֹנָה יַחְדוֹ אִישׁ א]
 5] אַבְיוֹנִים אֶל תִּמְשַׁלְּהוּ]
 6] לֹא יַעֲשֶׂה]

קטע 3

שוליים עליונים

- 1 ובמשקל לא יעשה פעלתו, איש שופט בטרם ידרוש ומאמין בטרם [יחקור]
 2 אל תמשילו ברודפי דעת כי לא יבין משפטם להצדיק צדיק ולהרשיע רשע
 3 גם הוא יהיה לבוז איש שוע עינים אל תשלח לחזות לישרים כולל, איש
 4 כבד און אל תשלח לדרוש משפט כי ריב אנשים לא יפלס. כזורה לרוח [צחה]
 5 אשר לא תבר כן דובר לאון אשר איננה שומעת ומספר לנם נרדם ברוח שפתים,
 6 איש שמן לב אל תשלח לכרות מחשבות כי נסתרה חכמת לבו ולוא ימשול ב[ה, ג]
 7 חכמת ידיו לא ימצא איש שכל יקבל מוסר איש ידע יפיק חכמה
 8 איש ישר ירצה במשפט איש אמת ישמור גבול איש חיל יקנא לחוק
 9 והוא בעל ריב לכול מסיגי גבול, איש רחמן [החנן יעשה] צדקה לאביונים
 10 [הוא] ידאג לכול חסרי הון בני צדק]
 11] [000 בכול הון]
 12] [00]

קטע 2: 2 [אל תשמח] רהו מעוון משפט אל ומתו [בחת] טנצר קוראת [ט]רהו || 2 ומתו [בחת] טנצר קוראת ומתו [עבות] || 3 [איש חנן] השו קטע 1 שוי 10-12 לעיל || 4 יחדו המילה הזאת מתאימה אל תערבהו שבשורה 3; הקריאה יחדו מובאת בהערות של טנצר ואילו בגוף הטקסט היא בוחרת לקרוא יחדו ||
 קטע 3: 1 איש שופט ימי ששופט; ומאמין יומי שמאמין || 3 לחזות = 'להחזות, להראותי כבארמית; כולל] קריאה חדשה || 4 יפלס השו קטע 1 שוי 7; [צחה] הושלם על פי ירמיהו ד 11 || 5 שפתים קריאה חדשה || 6 נסתרה יעקמה; ימשול ב[ה] ינהג על פיהי || 7 ידע = ידע יחכם, בעל ידעי || 8 ישמור גבול קריאה חדשה על פי שוי 9; לחוק קריאה חדשה על פי סרך היחד ט 23 || 9 והוא אריאל ויודיפקי מפנים לתצלום 42.611; רחמן [החנן] או רחום וחנן, על פי תהלים קיב 4; טנצר קוראת רחמן] || 10 [הוא] ידאג טנצר קוראת [] ידאג ||

חוכמת תום דרך (4Q421-4Q420)

שני עותקים של חיבור חוכמתי, שניהם מימי בית הורדוס. הקטעים ששרדו קטנים. למזלנו נמצאו שני קטעים חופפים ומשלימים זה את זה והם מאפשרים להרכיב טקסט ובו כמה שורות כמעט מלאות. את השם נתן המהדיר הראשון ואין הוא מלמד הרבה על תוכן החיבור. יצוין שבנוסף לדברי עצה בגוף נסתר יש בחיבור דברים קטועים על אנשי היחד שמעמדם נקבע על פי חוכמתם (וייחוסים?). המהדיר צירף בטעות לעותק ב קטעים של חיבור על דיני שבת, ראו נעם וקמרון, תרביץ עד (תשס"ה), עמ' 511, הערה 5. וכן צירף קטע מחיבור לא ידוע (קטע 9 = 4Q421b). טורלייף אלגוויין ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 173-202.

עותק א קטע 1 א*

צדק לאהוב] 3
[רשעים] 4
[יות אל] 5

עותק ב קטע 1 א

וישנא רשעים]ם באיבתו]] 1
[ח]כמתו ודעתו ובינתו, וכתבו] בסדרך]] 2
[ל] [לסרך הכול איש לפני רעהו] 3
לפוחנים בני אהרון יצא]א הגורל הרישון וכן יצאו] 4
[ויבואו על פיהם]ל]נו שר אמרינו] 5
[מפיהו]לליים יצא הגורל ה]שני ליסרו] 6
חסרות שורות	
[כל] 14
[אשו]] 15

עותק א: * הטקסט שבקטע הזה והטקסט של עותק ב קטע 1 א סמוכים זה לזה || 3 צדק] על פי תצלום 41.966; לאהוב קריאה חדשה בתצלום 43.534, בתצלום 41.966 נראות אותיות בתחילת המילה שכנראה אינן במקומן; אלגוין קורא [יחוב || 4 רשעים על פי תצלום 41.966 ||

עותק ב: 1 באיבתו על פי תצלום 41.706; אלגוין קורא באיבת עלולם] || 2 וכתבו] בסדרך] או כיו"ב; קריאה חדשה על פי סרך היחד ה 23; אלגוין קורא וטובו] ביחד] || 4 הושלם על פי 4Q279 קטע 5 שוי 4 || 5-6 ההשלמה על פי ברית דמשק פרק ד שוי 6 ויצא הגורל לצאת ולבוא על פיהו כל באי המחנה || 5-6 [ל]נו שר אמרינו] דברו] שוחזר כדברים מפי הכוהנים המכריזים שחלק האל ניתן להם ושדבריהם דבריו הם; אלגוין קורא [י]תישרו אמרינו || 6 [ה]שני קריאה חדשה; אלגוין קורא [א]ותו; ליסרו הכינוי מכוון לאיש המצטרף לעדת היחד, השוו שוי 2 ||

עותק ב קטע 1 ב (+ עותק א קטע 1 ב)

5	וְיָדִי	[
6	מושל ב	[ויקם]
7	פעמיהם ע	[על ע]
8	הרפאמה ע	[אשר]
9	{אשר} דבר	[...נפ...]
10	עול, חכמת דעת בלב איש מים צמוקים איש משכיל ונבון	
11	ידלם ישח	[וי]וכח תוכחת
12	משכיל, איש ת[בונה יישר כול אורחותיו ל]לכת בדרכי אל	
13	לעשות צדקה [כזות לוא ישיב בטרם יש]מע ולוא ידבר בטרם	
14	יבין, בארך א[פים ישיב פתגם + ובמחקר צ]דק ימצא	
15	תוצאותיה א[יש נש]עניו ונכי שכלו לוא יש[וב אהור עד	
16	[מכפי]ח [יצדק ואיש נאמן לוא יסור מדרכי צדק]וישמ	
17	[בפעולות אמת אצבעותיו, וכפיו בצדק נגאלו, בני]ה כול	
18	יגיעו יסודותיו, גבולו	[
19	ל צדקה]

7-6 שוחזר על פי מגילת ההודיות יב 4 || 7-8 הכינויים לנסתרים נסובים אולי על חברי העדה || 10 עול כנראה עול; ההשלמה על פי משלי כ 5 || 11 ישח [י] בוייד מובהקת || 12 משכיל נושא המשפט; השוו משלי י 19 ושו 10; ת[בונה] קריאה חדשה; ההשלמה על פי משלי טו 21, כ 5, ג 8 || 13 כזות השוו בראשית לד 15 || 13-14 עיינו במקבילות שאלגווין מביא || 14 בארך = בארך או בארך, עותק א בארך, נסמך של ארך; פתגם הטקסט בכתב יד היסוד חסר; בעותק א יש תיבות נוספות אחרי המילה הזאת; הנה קריאה חדשה של עותק א קטע 1 שו 2-4 (האותיות המלאות שבסוגריים מעותק ב):

- 2 ו[לוא יד]בר[ן בטרם יבין]בארך אפים ישיב פתגם ול[א]
- 3 יוציא דבר[ן בטרם יד]ש אמת משפט ובמחקר צדק
- 4 ימצא תוצ[אותיה איש נש]עניו ונכי שכלו לוא ישוב א[הור]

(בסוף שורה 2 אפשר לקרוא ואל] במקום ול[א); הכינוי שבמילה תוצאותיה (שו 15) חוזר כנראה אל אמת || 15 א[יש נש]עניו ונכי שכלו] שיחזור חדש המתאים לחסר שבשני העותקים; ההשלמה ולעניין השוו ישעיהו נג 4-12 ומשלי יח 14; המילה נכי היא אולי נכי, יחיד של נכאים ישעיהו טז 7; מעל הווייו של שכלו יש אולי נקודה || 17 אצבעותיו אלגווין קורא [עצ]מותיו; השוו ישעיהו נט 3; כול בעותק א כל || 18 יגיעו על פי חוכמת רז נהיה פרק א שו 92, לעיל עמי 151; יסודותיו אלגווין קורא שדותיו ||

עותק א קטע *2

[אפים]]	1
[נלויים עד]]	2
[סיף מדתם]]	3
[על נגועי משפ[¹⁰⁰]]	4
[זרעם על תנחומ]]	5
[ות אשר דבר]]	6
[לכול גורי. . .]]	7
[ובתלמיה יהוש ותמיד]]	8
[דיקים והצי' מ' בלבב ב]]	9
[ועדתו]]	10

* מצורף מכמה קטעים, מקצתם מעוותים ומכוזבים ובאין הקשר הפיענוח והשיחזור אינם בטוחים. הכתב דומה לכתב היד של עותק א אך הביטויים אינם אופייניים לספרות החוכמה. יש בקטע כינויים לנסתרים לנסתר ולנסתרת ואין ידוע על מה הם נסובים || 2 °נלויים האות הלא מזוהה בתחילת המילה דומה לנויין אך אולי היא קו שמאלי של תייו ויש לקרוא תלויים ולפרש את הנקודה שבבסיס התייו כקצה עליון של למייד || 4 נגועי משפ[¹⁰⁰] השוו פשר חבוקק ט 1 || 8 ובתלמיה אולי הכינוי נסוב על הארץ המבורכת על פי תהלים סה 10-11 || 9 והצי' מ' שיחזור חדש || 10 ועדתו או שערות; אלגוויין קורא לגערותו, הוא סבור שקצה הנויין משורה 9 הוא ראש של למייד ||

ירושלים ומצרים (4Q467 + 4Q462)

מן החיבור הזה שרד קטע אחד שיש בו ממש (ועוד שישה קטעים זעירים). הוא נכתב בסוף ימי בית חשמונאי או בראשית ימי בית הורדוס. בטקסט משמשים כמה גופים: הסיפור מובא בגוף שלישי ובתוכו מובאות חזרות בגוף מדברים לחיזוק הכתוב בסיפור הפותחות בביטויים בכך יאמרו (שוי' 4), על כן יאמרו (שוי' 10, וכן בקטע 2). הדוברים כאן הם כנראה הגויים הנזכרים בשורה 4. הם לומדים מתולדות עם ישראל במצרים שהאל נתן את הארץ ואת הממשלה לעם ישראל וששלטון הרשעה (החושך) יסתיים בעתו ובני ישראל (בני האור) ימשלו לעולם. המקומות החלקים שבשורות 4, 13, 19 מאפשרים לנו לתאר את מבנה החיבור כדלהלן: החיבור פותח בחלוקת הארץ לבני נוח (שוי' 2) ובהנחלת הארץ לישראל (שוי' 3-4); בפסקה השנייה הגויים מתלוננים שרכושם נגזל במצרים והם עצמם נתנו לעבדים של ישראל, עם זה הם מצדיקים את הדין משום שה' הוא אדון העולם (שוי' 5-13); בפסקה השלישית נזכרים שיעבוד שני במצרים בקץ הממלכה, זעקת ישראל והשפלת מצרים ופלת (שוי' 13-18); הפסקה האחרונה שרק תחילתה שרדה פותחת בגאולה השנייה של ירושלים. לאחרונה יצוין שתיאורים דומים נמצאים בחיבורים נוספים במגילות: בדברי יחזקאל (עמ' 86 לעיל) ובדברי ירמיהו (עמ' 96-97 לעיל).

מרק סמית ההדיר את כתב היד (על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל) בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 195-209, אייברט טיכלאר שילב בראשו את 4Q467 (סדרת התגליות, כרך לו, עמ' 398-400) החופף לטקסט בשורות 3-4 ומשלים אותו במעט ודבורה דימנט הכינה מהדורה מתוקנת ומפורשת פירוש מקיף (היא מתנגדת למעשה השילוב של טיכלאר); ד' דימנט, "מצרים וירושלים לאור תורת שתי הרשויות במגילות מדבר יהודה", מגילות א (תשס"ג), עמ' 27-58; "נוספות ל-4Q462", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 187-189. מיכאל סיגל הוסיף הערות חשובות; לדעתו, האור והחושך הנזכרים בקטע קשורים לפרשנות קדומה של שמות יד 19-20, כגון המכילתא שקישרה את הכתובים האלה אל האור והחושך הנזכרים בישיהו ס; מ' סיגל, "בין פרשנות לכיתתיות: אור וחושך במצרים ובירושלים במגילה 4Q462", מגילות ז (תשס"ט), עמ' 129-143.

קטע 1

- 1] []° [
- 2] [וא]ת חם ואת יפת] הוּשִׁיב בַּגְּבוּלוֹתָם [עד]
- 3] [פי יזרח אור] ליעקוב ויא] [על צ'ון ויזכור] [את בריתו ויתן את]
- 4] [נחלת הגו'ים לישראל] בכך יאמר] [איפה הרבש אשר]
- 5] [לקחתם בארץ מצ'רים, ריקמה הלכנו כי לוקח] רבושנו
- 6] [נתנו] לעבדים ליעקוב בא'ב] [את ישראל
- 7] [וארצותנו] תנתנה לרבים לנחלה [מ]ש'ל בכול] [ואשר מלוא]
- 8] [פול הארץ] כבודו אשר מאחד ימלא את המים ואת הארץ]
- 9] [נתן לישראל] את הממ'לה לבדו, עמו היה האור עמהם, ועלינו היה [החושך]
- 10] [פי הג' עבר ק]ץ החושך וקץ האור בא ומשלו לעולם, על כן יואמר] [נתן]
- 11] [את הממשלה] לישראל כי בתוכנו היה עם החביב יעק] [ובנעבידמה]
- 12] [ונמרה] את חי]יהם ויעבדו ויתקמו ויעקו אל [] ו] [וציאמה] []
- 13] [מתוכנו] והנה נתנו במצרים שנית בקצ ממלכה ויתקי] [מו ויעקו ויתן]
- 14] [את] [שבי פלשת ומצרים לבזה וחורבה (ואעמודיה) [ירופפו]
- 15] [מ'יר ל'רומם לרשע בעבור תקבל טמאה]
- 16] [וסר פוח]ה ועז פניה *ותשנה בזויה ועדה ובגדיה] [קרוצים וירא] []
- 17] [את פול תועבות מצ'רים ואת אשר עשתה לה בן טמאת הער] [ה]
- 18] [בעבור] שנאתה כאשר היתה לפני הבנות]
- 19] [ויזכור את (ישראל) ירושלם ה]

שוליים תחתונים

2 בעותק המשלים יש שרידי אותיות אך רק שניים מהם ניתנים לזיהוי || 3 [ד'ה] טיכלאר קורא יז; **ליעקוב** 4Q467 ||
ליעקב; ויא] [על צ'ון קריאה חדשה על פי ישעיהו ס 3-1 || 4-3 הושלם על פי תהלים קיא 6 לתת להמה נחלת גוים ||
 4 [הגו'ים] 4Q467 **הגוים; בכך** בעותק היסוד יש מקום חלק לפני התיבה הזאת; בעותק המשלים **בכך** סמוכה אל **לישראל;**
הרבש קריאה חדשה, השוו ישעיהו ס 6 || 5 [צ'ה] **רים ריקמה הלכנו** לדעת קיסטר יש כאן היפוך של הכתוב לא תלכו
 ריקם שמות ג 21 המובא כאן מפי הגויים, אולי המצרים; **ריקמה** = ריקם, ראו בר-אשר, "על כמה לשונות בעברית של קומראן",
 לשוננו סד (תשס"ב), עמ' 7-31 || 6 [נתנו] **לעבדים ליעקוב** השוו בראשית כז 37 || 8 **מאחד** יבבת אחתי או כיו"ב, ראו
 בר-אשר, שם, בעקבות מורגנשטרן; והשוו באחת משלי כח 18 || 9 **לבדו** ולא לכדו, תיאור מצב לשם ישראל ושיעור הכתוב
 'המשיל את ישראל לבדו בארץ, השוו איוב טו 19 להם לבדם נתנה הארץ; **עמו היה האור עמהם** משפט ייחוד במקום היה האור עם
 עמו, ראו קיסטר, שירה, עמ' 162, הערה 302 וקיסטר, אור, עמ' 137, הערה 54 || 10-11 [נתן] **את הממשלה** לישראל
 על פי שורה 9 || 11 **עם החביב יעק** [צ'ה] ראו קיסטר, מילון עמ' 137 ובר-אשר, שם || 11-12 הושלם על פי שמות א
 14 || 12 **ויתקמו** אולי הוא פועל עזר, ראו בר-אשר, שם; ו] [וציאמה] השוו דברים כז 5-8 || 13 **נתנו** = נתנו; **במצרים**
 'בארץ מצרים' || 14 **פלשת** לפירוש העניין ראו סיגל, עמ' 138; (ואעמודיה מן הווי"ו המחוקה ניתן ללמוד שהסופר כתב
 תחילה ויעמידה || 15 **ל'רומם** הרי"ש השתמרה בתצלום 40.601; **תקבל טמאה** הה"א נראית בתצלום הצבעוני; זה התייעוד
 המוקדם ביותר של הצירוף קב"ל+טמאה, השכיח בלשון חז"ל || 16 **ועז חלופה של עז; ותשנה** מלכתחילה ותשן, עתיד מקוצר
 מן השורש שניי; **ועדה** אולי = ועדה, השוו ישעיהו סד 5 וכבד עדים ומילון בן יהודה, כרך ט, עמ' 4328 || 17 **לה** =
 לירושלים; **בן** = בן יבין || 18 **שנאתה** סמית ודימנט קוראים [שנאתה, אבל מסתבר שנאמר כאן שהי העניש את מצרים
 בגלל שנאתה לישראל ||

מדרש משפטים (4Q251)

מחיבור זה שרדו עשרים ושישה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס. המהדירים הראשונים קבעו לו שם בלתי מחייב 'הלכה' והקטעים הובאו בסדר לא דווקני. אהרן שמש הראה שבבסיס החיבור עומדים קובצי החוקים של ספר הברית (שמות כא 1 - כג 19). הוא סידר את הקטעים לפי סדר הטקסט במקרא. כאן אומצו הסדר שקבע שמש, השם שנתן ועיקרי שיחזוריו. מספרי הקטעים לא שוננו כדי שלא להקשות על ההשוואה לתצלומים, אך בסוגריים מוספרו הקטעים לפי הסדר שקבע שמש. ראוי לציין שיש בחיבור יותר ממדרש חוקים, למשל בקטע 17 נמצאה כותרת על העריות ולרשימה שם אין הקבלה בספר הברית. מנפרד להמן, אריק לרסון ולארי שיפמן ההדירו את החיבור (על פי מיליק) בסדרת התגליות, כך לה, עמ' 25-51. וראו א' שמש, "מגילה 4Q251 – מדרש משפטים", תרביץ עג (תשס"ד), עמ' 25-49.

קטע 3 (1)

- 1 [יָנוּס א] ל עִיר הַמְקֻלָּט] וְלֹא יֵשׁוּב עַד מוֹת הַכוֹהֵן [
- 2 [כָּל אֲשֶׁר] הַכְרֵת עֲלֵיו מִתּוֹךְ] עֲמוּ יוֹבְדֵל [

קטע 18 (2)

שוליים עליונים

- 1 [וְכִי יִזְדַּי] אִישׁ בְּרֵעֵהוּ [לְהוֹרִגוּ בְּעֶרְמָה מוֹת יוֹמֵת וְלֹא]
- 2 [תַּחֲנִיפוּ אֹת] הָאֲרִיץ לְטִמְאָה בְּדַם נָקִי [
- 3 [וְכִי יִמָּצֵא] חָלַל אֲשֶׁר יָפוּל בְּשָׂדֵה וְלָקְחוּ עֲגֻלָּה [
- 4 [וְעָרְפוּ שָׂמָּה] בְּנֵהָל חֲלָף הַנֶּפֶשׁ אֵת [הָעֲגֻלָּה כִּי הָעֲגֻלָּה]
- 5 [הָעֲרֹף] פֶּה חֲלִיפָה הִיא כָּל אֲשֶׁר הִכְרַת עֹץ [
- 6 [כֹּל אֲשֶׁר לֹא נֶפֶשׁ עֲלֵיו מוֹת בְּקָן] [
- 7 [ל] [

קטע 3:1 עִיר הַמְקֻלָּט] וְלֹא יֵשׁוּב עַד מוֹת הַכוֹהֵן קוראים עֲרֹף] || 2 [כָּל אֲשֶׁר] על פי הקטע הבא שוי 5 || קטע 18:1 [וְכִי יִזְדַּי] כנראה המשך ישיר של הקטע הקודם; השוואה שמות כא 14 || 2 על פי במדבר לה 33-34 || 4 קריאה חדשה על פי דברים כא 4 || 5 [עֲרֹף] פֶּה קריאה חדשה; בסיס האות שלפני הה"א מתאים לפ"א || 6 הכתוב בשורה הזאת סתום ||

קטעים 7-4 א (6-3)

- 1] [קֹדֶשׁ כִּי הָקָן]
- 2] [וְכִי יִרְיֹכּוּ אֲנִי שִׁימִי]
- 3 וְהִכְהִינִי אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּאֵבֶן אֹרֶז בְּאֵבֶן אֹרֶז וְלֹא יִמְוֹנֶת וְנִפְלֵל לְמִשְׁכָּבוֹ
- 4 [אִם] יִקְוֶם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ וְנִקְהָה הַמֶּלֶךְ רַק שְׂבָתוֹ יִתֵּן וְרִפּוּא
- 5 [יִרְפָּא] וְכִי יִכֶּה אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ אֹ אֶת אֲמַתּוֹ וְזָשֶׁבֶט

שוליים תחתונים

קטע 7 ב

- 3]° [
- 4]° [וְאִם]
- 5] אִישׁ מִן

שוליים תחתונים

קטע 13 (7)

- 1] [כַּאֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה עָלָיו אִישׁ] הַ וְנִתְּן
- 2] [לְפָנָיו] בְּקִשְׁתָּהּ הִיא פְּלִיטָה וְאִם אֲסוּרָה
- 3] [יִהְיֶה נֶפֶשׁ תַּחַת] תִּנְפֵשׁ יְשׁוּעָה]

קטע 8 (8)

- 01] [כִּי]
- 1] [יִכֶּה אִישׁ אֶת עַבְדּוֹ אֹ אֶת שְׂפָחָתוֹ] בְּעֵינָיו אֹ אֹ בְשֵׁן לְהוֹפְשִׁי
- 2] [יִשְׁלַחֲנָה תַחַת עֵינָיו אֹ תַחַת שֵׁנָיו] וְנִתְּן שְׂבָתוֹ וְרִפּוּא יִרְפָּא
- 3] [כִּי יִגַּח שׂוֹר אִישׁ אֹ] אִשָּׁה וְהוֹמַת הַשׂוֹר וְסִקְלָהוּ
- 4] [וְלֹא יֵאכַל אֶת בְּשָׂרוֹ וּבְעֵלָיו נִקְיָה וְאִם שׂוֹר] נִגַּח הוּא מֵאֲתָמוּל
- 5] [שֶׁלֹּשׁוֹם וְהוֹעֵד בְּבִעְלָיו וְלֹא יִשְׁמַרְנָה וְהַמִּית אִישׁ] אֹ אִשָּׁה
- 6] [וְסִקְלָהוּ וּבְעֵלָיו יוֹמַת וְאִם כֹּפֵר יוֹשֵׁת עָלָיו פְּדִינָה] שֶׁ יִתֵּן

קטע 7 א: 2 שמות כא 18 || 4-3 צירוף קטע 5 בתחילת השורות בעייתי ||
 קטע 13: 1 שמות כא 22 || 2 [בְּקִשְׁתָּהּ] כאהרן שמש, אך אולי שרד בסיס של אות מחובר לרגל הימנית של הה"א; לזיהוי פלילים עם בקשה ראו שמש, שם, וכן כהן, עמי 457-458 || 3 כקריאת אהרן שמש ||
 קטע 8: 1 שמות כא 26 || 2 [שֶׁנָיו] קריאה חדשה; וְנִתְּן שְׂבָתוֹ וְרִפּוּא יִרְפָּא תוספת לכתוב בשמות כא 26-27 || 3 אולי היה מקום חלק בתחילת השורה || 6 [פְּדִינָה] שֶׁ יִתֵּן קריאה חדשה על פי שמות כא 30 ||

קטע 17 (9)

- 1 על הערות] [
 - 2 אל יקה איש את א]שת אביו ולא יגלה בנף אביו אל יקה איש]
 - 3 את בת אחיו ואת בת א]חותו אל יגל
 - 4 איש את ערות א]חות א]מו או א]חות אביו ואשה אל תקרב לא]חי]
 - 5 אביה ולאחי אמה] [
 - 6 אל יגל איש ערות] [
 - 7 אל יקה איש שת]י נ]שים ב]חיהם [
- שוליים תחתונים

קטע 9 (10)

- 1 [אל יאכל איש דגן ותיר]וש ויצהר כי אם] נתן ל]פיהו את]
 - 2 ראשיתם, הבכורים והמלאה אל יאחר איש כי [יקב]
 - 3 הואה ראשית המלאה ולגן הואה הדמע ש]תי לחם]
 - 4 בכורים הוא חלות החמין אשר יביאו י]ום ה]בכורים],
 - 5 בכורים הם, אל יאכל איש חטים חדשות] או מלילות]
 - 6 ע]ד יום בא לחם הבכורים אל °. [
- שוליים תחתונים

קטע 17: 1 אין לדעת אם ה]קסר כלל טקסט בנוסף לכותרת || 2 א]שת אביו] או א]חותו] אם האיסור לשאת את אשת האב עמד בחסר שבשורה 1 || 7 שת]י נ]שים] המהדירים קוראים בתו] נ]ערה] || קטע 9: 2 השוו שמות כב 28 ובמדבר יח 27; [יקב] ככתוב במדבר, שם, והכוונה לתירוש וליצהר הנזכרים בשורה 1, המיוצרים ביקב, והשוו יואל ב 24 וברית דמשק פרק ג שוי 264-265 || 3 הדמע = יהחלב; קימרון, מילון, עמי 304-307 || 4 הוא מותאם אל [לחם] || 5 חדשות המהדירים קוראים חדשים שלא כדקדוק || 6 בא = בוא; השוו ויקרא כה 22 ומגילת המקדש מג 9-10, הפועל בו"א עניינו תרומה כמו בשורה 4; אל אולי = אל ||

קטע 10 (11)*

- 1] בִּין רַב לְ]מֵעֹטְ] [
- 2] מְ]עוֹט אֵל יִמְעֹטְ] [
- 3] אֶת הָעֶשְׂרוֹן לְ]דָגָן כֹּל [
- 4]פֶּטֶר רַחֵם מִן הָאֵם]דָּם וְהִבְהֵמָה הַטְּמֵאָה]ה וְהַטְּהוֹרָה לְכוֹהֵן [
- 5]אֵךְ פֶּדָה יִפְדֶּה אֶת] בְּכוֹר הָאָדָם וְהִבְהֵמָה הַטְּמֵאָה
- 6]וְלֹא יִפְדֶּה אֶת בְּכוֹר הַבֶּקֶר]רָ וְהִצֵּאן וְהִמְקַדֵּשׁ מִן
- 7]הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה לְכוֹהֵן הוּא]א כַּבְּכוֹר וְתִבּוֹאֵת עֵין
- 8]פְּרִי הַמֵּאֲכָל הַתֵּאֲנֶה וְהוּא]מִן הַזֵּית בַּשָּׁנָה הַרְבִּיעִית
- 9]קֹדֶשׁ לְכוֹהֵן תִּהְיֶה כֹּ]תְרוֹמָה, כָּל חֶרֶם לְכוֹהֵן

קטע 14 (12)

- 1] וְיִמְכְּוּ]ר כֹּל [הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה אֲשֶׁר] לֹא תִקְרַב הַמִּישִׁיתוּ [
- 2] וְיִסְפָּךְ עֲלֵי וְ]גֵאלוֹ וְשִׁדָּה הַחֶרֶם תִּהְיֶה אֲחֻזַּת]הַכּוֹהֵן [
- 3] אֲוֹ]ת נִפְשׁוֹ לְשֵׁרֶת] ל [°°°]

קטע 15 (13)

שוליים עליונים

- 1] קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ]שִׁים הוּא וְהִי]ה כֹּל [
- 2] הָרֶם אֲשֶׁר יְ]חֲרִימוֹ לְכוֹהֵן לְעוֹבְרֵי]עַל הַפְּקוּדִים יִהְיֶה [
- 3] יֵאָכֵל]לֹו לְכוֹהֵן וְהָאִישׁ אֲשֶׁ]ר [
- 4] אֵל]ל יֵאָכֵל אִישׁ] [

קטע 10*: ההשלמות על פי אהרן שמש בשינויים קלים || 6 והמקדש = והמקדש (שם פעולה) ||
 קטע 14: 1 וְיִמְכְּוּ]ר כֹּל [קריאה חדשה בתצלום 41.317; ההשלמה על פי ויקרא כז 11 || 2 הושלם על פי ויקרא כז 21 ||
 3] אֲוֹ]ת נִפְשׁוֹ לְשֵׁרֶת] ל [קריאה חדשה על פי דברים יח 6; לְשֵׁרֶת קריאה חדשה ||
 קטע 15: 2 לְעוֹבְרֵי]עַל המהדירים קוראים לעוברי] [|| 3] יֵאָכֵל]לֹו המהדירים קוראים (והיה) לֹו || 4 יֵאָכֵל או]ן יֵאָכֵל ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 16 (14)

- 1] ובת איש זר כי תהיה לכוהן ואכל'ה את לחם אישה
- 2]וכל נפש קנץ כספו ויליד ביתו]יאכלו בלחמו רק זונה
- 3]וחללה לא יאכלו את לחם ה[יקדש כל' המעל אשר ימעל
- 4]איש בקודשים אל]יטמא' לאכול כי תועבה
- 5]היא]וכל ה[מעל אשר אין לו גואל
- 6]לכוהן הוא]ל[

קטעים 11+12 (15+16)*

שוליים עליונים

- 1]היום הש'בעי יא'ל יזבח איש]שור וכשב ועז אשר לא שלמו]ל שבעת
- 2]ימים עם] אמו] או ולד אש]ר במעי אמו ואל יאכל בשרו כי]אם שלמו]
- 3]ל שבעת ימים כי נפל ה]וא יאל' יאכל איש בשר בהמה]
- 4]ג]לות' וטרפה אשר לא היה כו]]
- 5]בשרה]למכור לנכריים וחלבה לעש]ות בו מלאכה]
- 6]ואל ימכור לו בהמה שהורה]ולזבחה ממנו הכ']
- 7]ר חץ בש']

קטעים 1+2 (17+18)

- 1]]ש'ה[
- 2]]ות כול']ם[
- 3]]לש']אין להשקות]בהמה ולמשוך מים מכור
- 4]ביום השבת פי' המשיכה שא'יבה היא אל]יוצא איש ממקומו כל השבת
- 5]מן החוץ אל הבית]ומן הבית אל החוץ] ואין]לו לדרוש ולקרא בספר ביום
- 6]השבת רק ידרוש ויקרא בו ביום]החול יאל']יז ב]מיא נדה בשרו ביום] ה[שבת
- 7]וכל זכר אשר יולד בישראל ביום השבת ימול]ביום הששי בשר ערלתו

קטע 16: 1-3 הושלם על פי ויקרא כב 10-13 || 3 המעל השוו ויקרא ה 15 || 4 יטמא התצלום מטושטש, ושמא יקר' || 5]ה[מעל קריאה חדשה, השוו שורה 3 וויקרא ה 20-24; המהדירים קוראים בעל; גואל = 'פודה' || קטעים 11-12: * בשני הקטעים נותרו השוליים העליונים; הטקסט הושלם על פי מקצת מעשי התורה פרק ב שוי 36-37, להלן עמי 208. לפירוש הטקסט, ראו נעם, ממיית || 1 על פי ויקרא כב 27 || 3 שימו לב למקום החלק שבסוף השורה || 4 וטרפה אשר לא היה 'בהמה חולה שאין לה סיכוי לחיות', ראו א' שמש, "מסורות הלכה ופירוש המשותפות למגילות מדבר יהודה ולספרות הזו"ל", צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמש שנה (עורכים: ד' סיון, ד' טלשיר וחי' כהן), באר שבע תשס"ט, עמי 384-386 || 5 למכור קריאה חדשה; לנכרים המהדירים קוראים לנכרין] || 6 הושלם על פי ברית דמשק פרק ג שוי 263-264 || 7 ראו תצלום B-278422 || קטעים 1+2: 4 השימוש בשורש משיך לציון שילוח מים ידוע מלשון הזו"ל; שא'יבה] קריאה חדשה; יוצא על איסור ההוצאה מן הבית, ראו מבואות ב, עמי 654 || 5 ביום המהדירים קוראים ב]שב]ת שלא כרוחב הקסר || 6]מיא = ב]מי, כתיב נדיר || 7 כשיחזורו של אהרן שמש, ראו שמש, שבת, עמי 486-489; יושם לב ששתי התיבות האחרונות מופיעות על קטע נפרד ||

מחלוקות (4Q513)

כתב יד מסוף ימי בית חשמונאי שיש בו דינים השנויים כנראה במחלוקת. ניסוח המחלוקות דומה לניסוח שבמקצת מעשי התורה. יש בו איזכורים של המנהגים השגויים של מתנגדי הכת בצורות בינוני כגון עושים ומגלים קטע 13 שוי 3, והתייחסות אל המנהגים האלו בצורות מקור כגון ואין לערב קטע 10 ב שוי 3, ואין להביעם] קטע 12 שוי 3 (לא הובא). גם נושאי המחלוקות דומים בשני החיבורים: טהרת המקדש, כוהנים וקורבנות. מעניין במיוחד הדמיון בין קטע 2 ב לכתוב שבמקצת מעשי התורה פרק ב שוי 75-82, להלן עמ' 209.

הטקסט המצורף מקטעים 3+4 עוסק במחלוקת על הנף העומר ועל פי השיחזור שלהלן יש בו שתי נקודות מחלוקת, האחת בעניין קדושתו של יום הנפת העומר והשנייה בעניין קורבן העומר בשבת.

מוריס באייה פרסם את כתב היד בסדרת התגליות כרך ז, עמ' 287-295. הוא כינה את החיבור בשם Ordonnances^b (בצרפתית) בשל ההקבלה שבין קטעים 1-2, 17+18 לבין קטע 1 בחיבור המכונה Ordinances^b (4Q159), שיובא בכרך השלישי.

קטעים 17+18*

[	יזר]ע	1
[	יניחנ]ו	2
[	אשר אין לו]	3
[	ואשר	3
[	ויאכל מג]דיש השמט]ה וכנס לו ולביתו	3
[	יש לו] מן השד]ה ויאכל [בפיהו ושנת]	4
[	על מכם כסף הער]כים א]שר נתנו	5

קטעים 1+2 א

[	ו]	1
[	השקל גרות עש]רים בשק]ל הקודש, עשרה כסף גרות עשר [מחצית	2
[	השקל מצות שתים] עשרה, זוזי]ם שנים, ולא ימותו] [ממה הטמאה]	3
[	מהמה הטמאה] האיפה ה]בת תכון אחד [יהיה כאיפת ה]דגן בת היין, והסאה	4
[	שלושה עש]רנים ושלישת ה]עשרון שלישת הא]יפה, ומעשר האיפה	5
[	עשרון אחד	6

קטעים 17-18: * הקטעים מוקמו, שולבו והושלמו על פי המקבילה שבחיבור 4Q159 קטע 1 ב שוי 3-5, עיינו בהערה שם; אריאל ויודיצקי סייעו בשיחזור הטקסט בשני החיבורים || 2 יניחנ]ו [באייה קורא [יזיהנ]ו || 3 מג]דיש השמט]ה [באייה קורא [יקדיש השמט]ה] שלא כדקדוק; אולי נותר שריד של גימיל בתצלום 43.628 || 5 [כסף הער]כים השוו שם שוי || 6

קטעים 1+2 א: 3 [אם באייה קורא וגם || 4 מהמה הטמאה] התיבות האלה הכתובות בסוף שורה 3 נמחקו, אולם המגיה רשם אותן בתחילת שוי 4, כנראה בגלל התוספת שמעל שורה 3; [האיפה ה]בת תכון אחד [יהיה] ציטוט מיחזקאל מה || 11

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 2 ב + 12 + 26 + 27*

שוליים עליונים

[וַאֲיִן]	0
1 להג'יעם בטהרת הקודש היא טמאות המה] וגם נושאיים זונות]	
2 בעלות לבני הנכר ולכול הזנות אשר יקנה איש ובכסף [אֲיִן]	
3 ראו לו להאכילם מכול תרומת הלחם] והמה למנה וללחם [לו]	
4 ולבני מלאכו ולכפר (במה) לרצון על ישר אל ואין להבין [אל]	
5 הזנות מאכיליהם נשא עון כי החל כהונתו בניהח' זבח [פיא]	
6 המה משיאים עון אשמה בחללם [את]	
7 ומח] ם [] ים [] ל'	

קטעים 27+26+12+2: * בצד שמאל של הטור צירפנו את הקטעים 12, 26, 27. קטע 26 מצטרף ישירות לשוי 1; קטע 27 מצטרף ישירות לשוי 5 ומתאים להקשר בשוי 4. לפירוש הטקסט, ראו נעם, ממיית || 1 להג'יעם ילהג'יען, ראו קימרון Grammar עמ' 284-285; טמאות צירוף הקטעים מלמד שאין לקרוא טמא'ם כבאייה; מדובר הן בנישואים אסורים של כהנים (נעם) והן בבנות כהנים שהיו נשואות לזרים ושבנו לבית אביהן, על פי ויקרא כב 13-14 (קיסטר) וראו שוי 5; המה = הנה, ראו קימרון, שם, עמ' 263-264 || 2-1 השוו מלאכי ב 11 ועזרא ט 2 || 2 בעלות' יבעולות, כנראה במשקל קטל כמו שבע, בשל, מלאה, גזלה; גם בתורה בעלת בראשית כ 3 ודברים כב 23 בלי וייו והשומרונים קוראים bīlāt, וראו קיסטר, לקסיקוגרפיה, עמ' 163 || 3 ראו = ראו, קימרון Grammar עמ' 128-129; להאכילם שרידי היא בתצלום 41.950; תרומת הלחם [ה] הקריאה תרומת הק[דשים] (באומגרטן 1984) פחות הולמת את השרידים (חסרים הקו העליון והקו הימני) ומתעלמת מן השרידים שאחרי האות השנייה || 4 ולבני קורא ולבני; שרידי זי ברורים בתצלום 41.950 || 5 הזנות' יזונות, הזרות; מאכיליהם = כול אחד ממי שמאכילים את הנשים הזרות (בתרומה), וכן ומואסיהם כרך א, עמ' 9, הערה לשורה 86, השוו ויקרא יט 8 ואכליו עונו ישא ופירוש ראבי"ע, וכן גזניוס סעיף 145; גי הנמן, תורת הצורות של לשון המשנה על פי מסורת כתב-יד פרמה (דה-רוסי 138), תל-אביב תשי"ם, עמ' 405; נשא = נשא; כהונתו צירוף הקטעים מלמד שאין לקרוא כו] [כבאייה || 6 משיאים על פי מקצת מעשי התורה פרק ב שוי 13, 27, להלן עמ' 206-207 ||

קטעים 4+3

- 1] יו'] • [כיא שבתון
- 2] זכרון] מְקָרָא] קודש הוא יום] הנה עמר] ואין להקריב
- 3] עמר] ביום שבת קד'] ש' ה'] כְּתוּב] מלבד שבתות] יהה]
- 4] ג'] אין] לעשות זכרון ע'] מ'] כ'] ל'] תעות עורון ה'] ע']
- 5]] אשר הרבה ענני'] ו'] ל'] ולא מתורת משה']
- 6]] • [] • [ים ו']
- 7]] ל']

קטע 10 א

- 9]] מ' הונה
- 10]] ו'
- 11]] א' ון

קטע 10 ב

- 1]] א'] • []
- 2]] ואת בני ישראל]
- 3]] ואין לערב ב']
- 4]] אותם בט']
- 5]] ואת הש']
- 6]] בטהרה ר']
- 7]] המקדש]
- 8]] מבני אה']
- 9]] נ']
- 10]] י']

קטעים 3-4: 2-1 [שבתון זכרון] על פי מגילת המקדש ראש טור יח || 4-2 לפירוש החוקים, ראו שמש, שבת, עמי 489-497 || 3 קד'] קריאה חדשה; [הל'] א'] כמי עדת היחד פירשו שאין להקריב ביום שבת כל קרבן בנוסף לעולת השבת; ויקרא כג 38; השוו ברית דמשק פרק ג שוי 251, חכמי עדת היחד פירשו שאין להקריב ביום שבת כל קרבן בנוסף לעולת השבת; יש כאן פולמוס עם ההלכה הפרושית שהעומר קרב ממחרת יום טוב הראשון של פסח ואפילו בשבת (מנחות י, ג) || 4] אין] לעשות זכרון ע'] מ'] כ'] ל'] תעות עורון ה'] ע'] באייה קורא ה'] א'] ענני'] השוו ישעיהו ב 6 ועננים כפלשתים (במגילת ישעיהו ועננים כפלשתים), ישעיהו נז 3 בני עננה, ההשלמה על פי ירמיהו כג 16 חזון לבם ידברו לא מפי ה' והושע יב 11 ואנכי חזון הרביתי ||

קטע 11

[אם יאֹכְלוּ מהמה]] 1
[ת בני ישראל] 2
[וְזוֹן זמה]] 3
[לֹם בְּפֹל]] 4

קטע *13

[מְעֻדוֹת (אֵלֶּיךָ)]] 1
[לכפורי רצון] 2
[° עוֹשִׂים ומגאליִם]] 3
[מִגְּאֵלִים בשמן] 4
[° טמאתם]] 5
[°וֹיִם למשקֵה]] 6
[לֵ כאם א]] 7
[מְכוֹל ש]] 8

קטע 11: 1 [אם יאֹכְלוּ מהמה] על פי תצלום 41.950, ואולי המי"ם מתוקנת מנו"ן || 2 [ת] על פי קטע 10 ב שוי 2, או [אשמו]ת וכיו"ב || 3 [וְזוֹן או עוֹן ראו תצלום 41.950 || קטע 13: * שימו לב לסימנים דמויי טפחא שבסופי השורות || 1 מְעֻדוֹת או מְעֻדוֹת || 4 [מִגְּאֵלִים בשמן על הצירוף גא"ל+שמן ראו J. M. Baumgarten, *Studies in Qumran Law*, Leiden 1977 עמ' 88-97 || 7 כאם = כי אם, נהגה kîm ||

קטע 20

[	בהתהו]ללם	[	1
[	שמהמה]	[	2
[	ממאיים] בזה את המקדש	[	3
[	ר]	[	4

קטע 22

[	ש]כבים	[	1
[	הטת וא]	[	2
[	אשמול]	[	3
[	מטמא]	[	4

קטע 24

[	א]	[	1
[	להקריב]	[	2
[	ודות ולוא ירכלו]	[	3
[	יכזיל נש]	[	4

קטע 20: 1 בהתהו]ללם פגם בקלף באמצע התיבה, עיין בתצלום B-360695 יחזקאל כד 23; באייה קורא בהת ה־י [||
קטע 22: 1 השווי ברית דמשק פרק א שוי 118 || 3 אשמול]ת אריאל ויודיצקי סבורים שהתיבה כתובה בין השורות ||

מצוות שבת

מצוות השבת התגלו בשני עותקים מימי בית הורדוס שמקצת הטקסט שלהם חופף: 4Q264a (כונה 4QHalakha B), 4Q421 (כונה 4Q Ways of Righteousness^b). על שילוב העותקים ראו נעם ואלישע קימרון, "קובץ דיני שבת מקומראן ותרומתו לחקר ההלכה הקדומה", תרביץ עד (תשס"ה), עמ' 511-543. נוסח מורחב באנגלית הופיע בכתב העת *DSD* 16 (2009), pp. 87-128. במאמר הזה הוזכרה תרומתו הגדולה של טיכלאר והוצעו קריאות והשלמות חדשות. כאן הובא הנוסח שבמאמרים האלה בשיפורים קלים. בתרביץ הובאו המהדורות השונות והוער על הנוסח ועל העניין. את עותק א' ההדיר יוסף באומגרטן בסדרת התגליות כרך לה, עמ' 53-56 ואת עותק ב' ההדיר טורליין אלגוויין בסדרת התגליות כרך כ, עמ' 183-202 (ביחד עם חיבורים אחרים).

עותק א קטע 1 [א] (+ עותק ב קטעים 2+8+13)

שוליים עליונים

- 1 [אַל יתהלך איש חוץ לעירו **כִּי אֵם אֵלֶּךָ** בַּאֲמָה אֵל יִקַּח אִישׁ]
- 2 [פּוֹל כְּלִי שִׂיר לְשׁוֹרֵר בְּהֵם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת] גַּם הַכּוֹהֲנִים בְּנֵי
- 3 [אַהֲרֹן אֵל יִקְחוּ כְּלִי שִׂיר לְשׁוֹרֵר בְּהֵם עַל הָעוֹלוֹת וְהַזִּבְחִים אֲשֶׁר־
- 4 [יִקְרִיבוּ בַשַּׁבָּת אֵל יִקַּח אִישׁ מִגִּלְתָּהּ סִפְרָה לְקָרוֹן אֲבֻכְתָּבוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת]
- 5 [רַק הַרְבִּים יִקְחוּ כַתְּבִים וְיִקְרְאוּ וְיִלְמְדוּ בָם אֵל יַחֲשֵׁב אִישׁ בְּפִיָּהוּ]
- 6 [דְּבָרֵי חֲפָצוֹ בַשַּׁבָּת לְדַבֵּר] בְּכֹל דְּבַר אֹו עֲבוּדָה אֹו בְּהוֹן אֹו בְּמִקְ[ח]
- 7 [וּמִמֶּכֶר אֹו לְצִאֲתָהּ לְדַרְךָ] בְּיוֹם הַמַּזְחָלְתָּהּ וְאֵל יִדְבַר דְּבָרֵי אִם לְדַבְרֵי
- 8 [קוּדֵשׁ כְּחוֹק וְיִדְבַר לְבָרְךָ אֲתָה] אֵל אֵךְ יִדְבַר דְּבָרֵי לְאֹכֹל וּלְשִׁתוֹת

שוליים תחתונים

עותק א קטע 2 [ב] (+ עותק ב קטעים 2+13)

שוליים עליונים

- 1 [וּלְפּוֹל] תַעֲנוּג בִּי וְהַשַּׁבָּת]
- 2 [אֵל יַעֲרֵ אִישׁ] גַּחְלֵי אֵשׁ לַפְנֵי הַשַּׁבָּת]
- 3 [אֵל יַעֲזֹזְבָהוּ]
- 4 [אִישׁ בּוֹ לֵהֱוֶה]

קטע 1: 2 לְשׁוֹרֵר הַרְבִּים השנייה ברורה בתצלום 42.633 || 4 [מִגִּלְתָּהּ] הגימיל נראית בתצלום 42.633 || 5 יַחֲשֵׁב כנראה ייהגה, השו' תהלים נב 4 וישעיהו נח 13 || 6-8 התיבות שבסופי השורות השתמרו בתצלום 40.626 || 7 הַמַּזְחָלְתָּהּ כהצעת אריאל ויודיצקי; נעם וקימרון קוראים הַמַּזְחָלְתָּהּ; מ"ב קוראים הַמַּזְחָלְתָּהּ || 8 יִדְבַר דְּבָרֵי על פי ישעיהו שם || קטע 2: 1 [וּלְפּוֹל] נמשך אל ידבר [דבר] שבסוף הטור הקודם; תַעֲנוּג על פי ישעיהו שם || 2 גַּחְלֵי או גַּחְלֵי || 3 [יַעֲזֹזְבָהוּ] או פועל אחר בעתיד צמוד כינוי לנסתר (השו' בּוֹ בשורה 4); הקריאה המקובלת גַּזְבָּהוּ אינה מתאימה לדיני שבת ||

מקצת מעשי התורה (4Q399-4Q394)

מקצת מעשי התורה היא איגרת שחלקים ממנה התגלו בשישה כתבי יד קטועים מימי הורדוס ומן הזמנים הסמוכים. כתבי היד חופפים זה לזה ומשלימים זה את זה ומאפשרים לשחזר הרבה מן הטקסט. הטקסט המשולב שמובא כאן הוא העתק משופר מן הטקסט שבמהדורת קימרון וסטרנגל בסדרת התגליות, כך י (על מבנהו של הטקסט המשולב עיינו שם במבוא, עמ' יד). שילוב כתבי היד בטקסט מבוסס היטב והתקבל על דעת רוב החוקרים, פרט למקומן של שורות 18-24 בפרק ג (= עותק ה קטעים 11-13) שסטרנגל ואחרים סבורים שמקומן בתחילת פרק ג. ראו Hanne von Weissenberg, *4QMMT: Reevaluating the Text, the Function, and the Meaning of the Epilogue* (= STDJ 82), Leiden 2009

פון וייסנברג סוקרת את הדעות השונות בדבר סדר החיבור ומציעה טקסט מורכב של האפילוג (פרק ג) בסדר חדש (עמ' 96-98). הנימוק העיקרי להתנגדותה לסדר הטקסט המורכב שבמהדורת קימרון וסטרנגל הוא טכני: השורות בקטעים 11-13 של עותק ה רחבות מן השורות ששיחזרו קימרון וסטרנגל באותו עותק קטעים 14-17, ולכן לדעתה אין כל הקטעים האלה מאותו הטור כפי שקימרון סבור. בעקבות טענתה הצודקת מוצע כאן שיחזור רחב יותר לעותק ה קטעים 14-17 (הטקסט מעותק ד מסומן בירוק):

- 1 [שְׁלֹא יִמְצָא בִידוֹ מֵעַל וּשְׁקַר וְרֵעָה כִּי עַל אֱלֹהִים אֲנַחְנוּ נוֹתְנִים אֶת
- 2] נֹם [שְׁתֵּבִין בַּסַּף מִוְשֵׁה
- 3] בְּסִפְרֵי הַנְּבִיאִים וּבְדוֹרֵי הַתַּבְּוֹן בְּמַעֲשֵׁי דוֹר [וְדוֹר] וְיִבְרָא כְּתוּב
- 4] [ךְ יִקִּימוּ וְ...]
- 5 [כְּתוּב] שֶׁתִּיָּסֵר מִהֶרָּךְ וְקִרְאָתָּהּ [הִרְעָה] וְכָתוּב וְהִיא כִּי
- 6 [יִבְרָא] אֶלְיָךְ [כִּפְּוֹל הַדְּבָרִים] הָאֱלֹהִים בְּאַחֲרֵי [ת] הַיָּמִים הַבְּרָכָה
- 7 [אֲזוּ] הַקְּלָלָה [וְהַשְּׁבִיבָתָה שְׁמֹ] הָ אֵל ל[בְּ]ךָ וְשִׁבְתָּהּ אֵלּוּ בְּכָל לִבְכָךְ
- 8 [בְּ]ךָ לְנַפְשְׁךָ בְּאַחֲרֵי [ת] [אֵה] [

אין הסכמה גם בשאלות אם הלוח שבעותק א קטעים 1-2 שייך לחיבור ואם היה לוח בעותק ב. אולם נאמנת עלינו עדות קטעים 3-7 מעותק א ששרד בו סופו של לוח דומה במבנהו ללוח שבקטעים 1-2.

בכמה מכתבי היד השימוש באותיות מנצפ"ך כפולות הצורה אינו מותנה במקומה של האות בתיבה, אבל בטקסט המורכב נכתבו אותיות מנצפ"ך כדרך כתיבתן המקובלת.

האיגרת הזאת היא אחד החיבורים החשובים ביותר שנמצאו בקומראן. כלולים בה חוקים שהיו שנויים במחלוקת שבין עדת היחד לעדת הפרושים. שניים מן החוקים האלה מובאים במשנה ברשימת מחלוקות שבין הפרושים לצדוקים, ויש דמיון רב בניסוח ובמינוח של החוקים האלה במקצת מעשי התורה ובמשנה. כותב האיגרת פונה למנהיג העם ומשווה אותו לדויד ולשלמה.

האיגרת כוללת שלושה פרקים: לוח שבתות ומועדים, חוקי תורה שבמחלוקת, והגמול על קיום החוקים כדקדוקים. משערים שהאיגרת נכתבה בידי מורה הצדק, מנהיג עדת היחד, ונשלחה אל השליט שמשל אז על עם ישראל, ושהיא מפרטת את המחלוקת שבין עדת היחד לבין עדת הפרושים. נאמר באיגרת שבגלל המחלוקת הזאת פרשה עדת היחד מרוב העם. רוב החוקים באיגרת קשורים לבית המקדש. לשונה של האיגרת מיוחדת ושונה מלשון שאר המגילות. השוני ניכר באוצר המילים ובתחביר ולא בתצורה.

בשל חשיבותה של האיגרת לחקר תולדות העברית ולחקר תולדות ההלכה הקדומה יוחדו לה מחקרים רבים. נזכיר כאן שניים מן החשובים שבהם: י' זוסמן, "חקר תולדות ההלכה ומגילות מדבר יהודה", תרביץ נט (תש"ן), עמ' 11-76; מ' קיסטר, "עיונים במגילת מקצת מעשי התורה ועולמה: הלכה, תאולוגיה, לשון ולוח", תרביץ סח (תשנ"ט), עמ' 17-371. לאיגרת הזאת הוקדש כך שלם בסדרת התגליות: קימרון וסטרנגל, סדרת התגליות, כך י. עותק א = 4Q394, עותק ב = 4Q395, עותק ג = 4Q396, עותק ד = 4Q397, עותק ה = 4Q398, עותק ו = 4Q399.

פרק א: לוח מועדים

עותק א קטעים 2-1 א-ה

ה	ד	ג	ב	א	
בו שבת	[בתשעה]	בו [שבת]	ואָהָר	[בששה]	1
בעשרים	[בו שבת]	בע[שתי עשר]	ב' שַׁבַּת	[עשר]	2
ושנים	בְּשֵׁשׁ אֲשֶׁר	בו שבת	בְּעֶשְׂרִים	[בו שבת]	3
בו מועד	בו שבת	בשמונה	ושמונה	בְּעֶשְׂרִים	4
השמן	בעשרם	עשר בו שבת	בו שבת	ושלושה	5
אָהָר הַשַּׁבָּת	ושלושא	בעשרים	עליו אחר	בו שבת	6
אָהָרִיץ	בו שבת	וחמשה	השבת	בשלושים	7
קרבן	בשלושים	בו שבת	וְיִום הַשְּׁנִי	[בו שבת]	8
[העציץ]	[בו שבת]	בשנים	[השלישי נוסף]	[בשבעה]	9
חסרים טורים	[בשבעה]	בַּחֲמִישִׁי	[ושלמה]	[בשלישי]	10
	[בששי]	שַׁבָּת	[התקופה]	[שבת]	11
	[שבת]	[בשלושה]	[תשעים]	[בארבעה]	12
	[בארבעה]	[בו מועד]	[ואחד יום]	[עשר]	13
	[עשר]	[היין אחר]	[באחד]	[בו שבת]	14
	[בו שבת]	[השבת]	[ברביעי]	[בחמשה]	15
	[בעשרים]		[יום זכרון]	[עשר בו חג]	16
	[ואחד]		[בארבעה]	[שבועות]	17
				[בעשרים]	18

עותק א קטעים 7-3 א

- 19 [ושמונה בו] שבת עלו אחר הש[בת והשני השלישי]
 20 מוֹסֵף ושלמה השנה שלוש מאת וּשְׁ[שים וארבעה]
 21 יום

ד 3 בְּשֵׁשׁ אֲשֶׁר כתיב פוניטי של בששה עשר, השוו שירי עולת השבת שיר שביעי שו' 1, להלן עמ' 369 || 20 מוֹסֵף עדיף על [בו]סף מבחינת המקום והלשון ||

פרק ב: דברי תורה

עותק א קטעים 3-7 א (+ עותק ב)

a	1	אלה סקצת דברינו]	[להם מ]קצת דברי
5	2	המעשים שא]	[ופו]לם על] בני אהרון הפוהן
6	3	וטהרת הקןודש, על תרומת ד]גן ה[בוהנים שהם אוכלים]	
7	4	ומגיעים בה א]ת זונותי]יהם ומט]מאים אותה ואין לאכול]	
8	5	סדגן הלויים]ואין [לביא לסקש] ואף על זבח החטאת]	
9	6	שהם מבשלים] אותה] כללי]גחושית	בה את]
10	7	בשר זבחה] ומן]]ב] ומערבים אותה]	
11	8	במרק זבח] ועל זכר]ת המנחה	שהם זוכים]
12	9	אל ה]]שא ה]]ואף על תודת זכה]	
13	10	השלמים שמניחים אותה מיום ליום ואפ]כתוב בספר]	
14	11	שהסנ]הה]כלת] על החלבים והבשר ביום ז'ב]הם ועל]	
15	12	הכוהנים ראו להזהר בדבר הזה בשל שלוא]היו]	
16	13	מסיאים את העם עוון ואפ על טהרת פרת החטאת	
17	14	השוחט אותה והסורף אותה והאוסף]את אפרה והמזה את	
18	15	החטאת לכול אלה להעריבות השמש להיות טהורים	
19	16	בשל שא יהיה הטהר מזה על הטסה כי לבני	

עותק א קטע 5 (+ עותק ב)

a	17	[אהרן] ראוי [להיות מזהירים בדבר הזה	ואף]
2	18	[על עו]רות הבק]ר והצאן שהם	[מן]
3	19	[עודות]יהם כלי]	[אין]
4	20	[להביא]ם למקד]ש	[

חסרה שורה או שתיים

5-3 לפירוש הטקסט, ראו נעם, ממיית והרחבה במאמרה העתיד להתפרסם בספר הזיכרון לאהרן שמש || 9-3 הטקסט שבאמצע השורות האלה כתוב על שלושה קטעים שצורפו זה לזה (עיינו בתצלומים B-288440, B-370828), צירוף הקטעים בעיית: שני הקטעים התחתונים אינם מצטרפים זה לזה לא בצורה ולא בהקשר, הקטע העליון מתאים להקשר וצירופו לקטע שמתחתיו מוטעה כעדות השורות הנוטות מטה || 4 [לאכול] או לאכיל || 8 זכר]ת המנחה] = אזכרת המנחה, כמו במגילת ויקרא ב 16 || 10 שמניחים] כתובה על קטע קטן שצורף לכאן; מיום ליום מילה מורכבת, השוו תהלים צו 2 מיום-ליום; להשלמה השוו פרק ב שוי 66 ופרק ג שוי 11 || 12 ראו עותק ב ראוי, ראו קימרון Grammar עמי 129-128; להזהר בעותק ב לה]זר || 13 פרת בעותק ב התיבה הזאת מוספת מעל החט] [|| 15 החטאת ימי הנידה, ראו במדבר יט 9 וזכריה יג 1; להעריבות] = ילערב, ההשלמה מתאימה בדיק לחסר; על הצורה ראו קימרון Grammar עמי 329-328; להיות טהור ים אין רווח בין המילים אך אחרי המילה הראשונה יש נקודות להפרדה, אולי התייז מוספת || 17 ראוי עותק ב ראוי, ראו הערה לשורה 12 || 18 הבק]ר] שריד הרייש נראה בתצלום 40.964 ||

עותק ד קטעים 1-2 (+ עותק ה קטעים 1-3)

- d 21] הַ וְאֵף עַל עֹרְוֹת נִבְלָת הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה שֶׁהֵם עֹשִׂים
- 2 22] [עֲצָמוֹתֶיהָ] וּמִן עֹרְוֹתֶיהָ מֵהַ יְדוּת כֹּלֵי וּמִבְּיָאִים לְמִקְדָּשׁ וְעַל עֹר נִבְלָת.
- 3 23] [הַבְּהֵמָה] הַטְּהוֹרָה [הַנּוֹשֵׂא אֶת] (וְ) תֵהָ נִבְלָתָהּ [לֹא יִגַּשׁ לְטַהֵר הַמִּקְדָּשׁ]
- 4 24] [וְ] אֵף עַל הַעֲוֹנוֹת [שֶׁ] הֵם עֹשִׂים

חסרות ארבע שורות

עותק א קטעים 3-7 ב (+ עותק ד קטע 3)

- a 25] כִּי לְבַנְיָמִן
- 13 26] הַכֹּהֲנִים רְאוּ אֵלֶיךָ לְהַשְׁמִיךְ בְּכֹל הַדְּבָרִים [הַאֵלֹהִים בְּשֵׁל שְׁלֹמֹה יִהְיֶה]
- 14 27] שִׂיִּים אֵת הָעַם עוֹן [וְ] לְשֵׁן שֶׁ אֵין כָּתוּב [אִישׁ כִּי יִשְׁחַט בַּמִּחְנֶה אֶת]
- 15 28] [יִשְׁחַט] מִחוּץ לַמִּחְנֶה שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעֵז כִּי הֵן [הַחֹץ הוּא הַקֶּמֶחַ הַמִּחְנֶה]
- 16 29] וְאַנְחָנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם קִדְּשׁוּן פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד הוּא [יְרוּשָׁלַיִם]
- 17 30] מִחְנֶה הִיא וְהוּא [צֶה] לְמִחְנֶה [וְ] הוּא לְיְרוּשָׁלַיִם [וְ] הוּא סִחְנֶה
- 18 31] עֲרִיבָם חוּץ מִמִּחְנֶה * ר' [וְ] הַחֶטֶת אֵת דְּשֵׁא
- 19 32] הַמִּזְבֵּחַ וְשׁוֹר [פִּים] שֶׁם אֵת הַחֶטֶת אֵת כִּי יְרוּשָׁלַיִם [וְ] הִיא הַמְּקוֹם אֲשֶׁר
- 33] [בְּחֶרֶב בּוֹ מְכֹל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל
- 34] [ה .

אולי חסרה שורה

23] [הַנּוֹשֵׂא] סְטֵרְגַל צִירָף לְעוֹתֵק הַ קֵטַע קִטְנֹן וְבוּ הַתִּיבָה [הַנּוֹשֵׂא]; הַקֵּטַע אֲבָד וְאִינוּ בְּתַצְלוּמִים; א(ו)ת(ה) הַסּוֹפֵר כָּתַב אֹתָהּ וּמַחֵק אֵת הַהִיא אֲדָךְ שָׁכַח לְמַחוּק אֵת הַוּוּיִי כְּנִדְרָשׁ || 26 רְאוּ אֵי = רְאוּ, הַשּׁוּן שׁוּי 12 לְעִיל || 26-28 הַטְּקֵסֵט בְּעוֹתֵק דַּ הִיא כְּנִרְאָה קֶצֶר יוֹתֵר || 27 שֶׁ אֵין כָּתוּב וּיקְרָא יֵז 3 || 28 הֵן [הַחֹץ הוּא הַקֶּמֶחַ] הַשִּׁיחֹזֵר מְבוֹסֵס עַל הַהֲנַחָה שֶׁהֵטְקֵסֵט כָּאֵן מִפְּרֵשׁ אֵת הַבִּיטוּי מִחוּץ לַמִּחְנֶה כְּחוּץ לְתַחוּם יְרוּשָׁלַיִם בְּסִמּוּךְ לְעִיר, הַשּׁוּן אֵל חוּק יְרוּשָׁלַיִם לְעִיל עִמִּי 73 שׁוּי 29 וְאֵל גְּבוּל יְרוּשָׁלַיִם לְהֵלֵךְ עִמִּי 263 שׁוּי 29; אֲפֶשֶׁר גַּם לְשַׁחֵר [חֶלֶק] יְשֵׁדָה הָעִיר, מִגְרָשִׁי || 29 יְרוּשָׁלַיִם [וְ] יְרוּשָׁלַיִם כִּהְצַעַת אֲרִיֵאל וְיִוְדִיצְקִי || 30 מִחְנֶה הִיא עוֹתֵק ד [הַי] אֵין מִחְנֶה || 31 דְּשֵׁא = דֶּשֶׁן, רְאוּ קִימְרוֹן Grammar עִמִּי 114-116 ||

עותק ג קטעים 2-1 א (+ עותק א קטע 8 [ג] + עותק ד קטעים 4-5)

c	35	אִי]נִם שׁוֹחֲטִים בַּמִּקְדָּשׁ
2	36	וְעַל הַעֲבָרוֹת אֲנִי חוֹשְׁבִים שְׂאֵי לְזִבְחָא וְתֵּהוּם הָאֵם וְאֵת הַלֵּל בְּיוֹם אֶחָד
3	37	וְעַל הָאוֹכֵל אֲנִי חוֹשְׁבִים שְׂאֵי אֵת הַלֵּל
4	38	[הַחַי בְּיוֹם הַשְּׂמִינִי וְאֵתָם יוֹדְעִים שְׂהוּ] אֵל כֵּן וְהַדְּבַר כְּתוּב עֲבָרָה
5	39	וְעַל הַעֲמוּנֵי הַסּוּאֵי וְהַמְּזוֹר וְפָצוּעַ הַדְּפָה וּפְרוֹ]ת הַשְּׂפֹכֶת שְׂהֵם בְּאֵיִם
6	40	וְנִשְׂיִם] לְ[וֹ]קְהָ[יִם לְהַיִּי] תֵּם עֲצִם
	41	[אַחַת וּבְאֵיִם לְמִקְדָּשׁ

עותק א קטע 8 [ג] (+ עותק ג קטעים 2-1 ב + עותק ד קטע 5)

a	42	וְהֵמָּה טְמֵאוֹת וְאֵף חוֹשׁ]בִים אֲנַחְנוּ
13	43	וְשְׂאֵי] וְשְׂאֵי לְבֹ] אֵל עֲלֵיהֶם
14	44	וְשְׂאֵי] לְהַ]תִּיכֶם וְלַעֲשׂוֹתֶם
15	45	וְשְׂאֵי] לְהַבִּי] אֵם
16	46	וְאֵתָם יוֹדְעִים שְׂמִקְצַת] הַעֵם
17	47	וְהַ] מֵת] וְכִיִּם
18	48	כִּי לְפֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רָאִי לְהַזְהֵר מְכֹל הַ]עֲרוּבַת וְהַחֵבֵר
19	49	וְלֵהִיּוֹת יִרְאִים מֵהַמִּקְדָּשׁ וְשְׂאֵי] לְ הַסּוּמֵיִם
20	50	[שְׂאֵיִם רֹאִים לְהַזְהֵר מִכָּל תַּעֲרוּבַת דְּבַר] וְתַעֲרוּבַת

עותק א קטע 8 [ד] (+ עותק ג קטעים 2-1 טור ב + עותק ד קטעים 6-8)

a	51	אֲשֶׁם אֵינִם רֹאִיִם
2	52	[וְ]עַל הַחֲרָשִׁים שְׁלֹא שְׂמַעוּ חוֹק [וּמ]שְׂפֹט וְטַהֲרָה וְלֹא
3	53	[שְׂ]מַעוּ מִשְׂפָּטֵי יִשְׂרָאֵל כִּי שְׁלֹא רָאָה וְלֹא שְׂמַעַ לֹא
4	54	[י]דַע לַעֲשׂוֹת וְהֵמָּה בְּאֵיִם לְטַהֲרָ]ת הַמִּקְדָּשׁ
5	55	[וְ]עַל הַמוֹצֵקוֹת אֲנַחְנוּ אֹמְרֵי]ם שְׂהֵם שְׂאֵיִן בְּהֵם
6	56	טַהֲרָה וְאֵף הַמוֹצֵקוֹת אֵינִם מְבַדִּילוֹת בֵּין הַטְּמֵא
7	57	[ל]טַהֲרָה כִּי לַחַת הַמוֹצֵקוֹת וְהַמִּקְבֵּל מֵהֵמָּה כֹּהֵם
8	58	לַחַת אַחַת וְאֵיִן לְהַבִּי] לְמַחֲנֵי הַקָּ]וֹ]דֵשׁ כְּלָבִים שְׂהֵם
9	59	אֹכְלֵיִם מִקְצַת [ע]צְמוֹת הַמִּדְּשׁ וְהַבָּשָׂר עֲלֵיהֶם כִּי
10	60	יְרוּשָׁלַיִם הִיא הַחֲגָה הַקִּדֹּשׁ וְהִיא הַמִּקְדָּשׁ

40 [לְהַיִּי] תֵּם עוֹתֵק ד [לְהַיִּי] תֵּמָה || 40-41 עֲצִם אַחַת יְגוֹף אַחַד' || 44 [לְהַ]תִּיכֶם עוֹתֵק ד לְהַתִּיכָה ||
 48 [תְּ]עֲרוּבַת וְחֵבֵר יְהוּדוּוּגוֹת וְנִשְׂוֹאֵי, הַשּׁוֹ עִמִּי 158 שׁוֹי 71 לְעִיל וְתַצְלוּם B-513033 || 50 שְׂאֵיִם רֹאִיִם עוֹתֵק ד
 שְׂאֵי]נְמָה רֹאִיִם (טיכלאר RQ 31) || 56 הַטְּמֵא [ה]טְמֵא || 57 [ל]טַהֲרָה לְטַהֲרוֹר] || 58 הַקָּ]וֹ]דֵשׁ כְּלָבִים [ה]קִדֹּשׁ
 כְּלָבִים || 60 הַקִּדֹּשׁ אוֹ אוֹלֵי הַקָּ]וֹ]דֵשׁ, עוֹתֵק ד הַקִּדֹּשׁ ||

עותק ג קטעים 1-2 ג (+ עותק א קטע 8 [ד] + עותק ד קטעים 6-13)

- c 61 **שָׁבַחַר בּוּ מִכָּל שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יִרְאֵשׁ וְשָׁלִים הִיא רֹאשׁ**
- 2 62 **[מִ]חֲזוֹת יִשְׂרָאֵל וְאִפְּעֵל [מ]טַעַת עֲצֵי [י] הַמֵּאכֵל הַנִּטְעַ**
- 3 63 **בְּאַרְצֵ יִשְׂרָאֵל כְּרֹאשִׁית הָאָרֶץ לְכוֹהֲנִים וּמַעֲשֵׂר הַבֶּקֶר**
- 4 64 **וְהַצֹּן לְכוֹהֲנִים הוּא וְאִפְּעֵל הַצְּרוּעִים אֲנָחְנוּ**
- 5 65 **א[וּמְרִים שְׁלוֹא י] בּוֹאוּ עִם טְהַרְת הַקֹּדֶשׁ [ש] כִּי בִדַד**
- 6 66 **[י]הִיו [יִדְ] וְאִף כָּתוּב שִׁמְעַת שִׁיגְלָה וְכִבְסֵי שֶׁב מַחֲוִין**
- 7 67 **[לְאֹהֲלֵי שְׁבַעַת י] מִיָּמִים וְעַתָּה בְּהִיּוֹת טַמְאָתֶם עִמָּהֶם**
- 8 68 **[הַצְּרוּעִים בְּאִיִּם ע] ׀ טְהַרְת הַקֹּדֶשׁ לְבֵית וְאַתֶּם יוֹדְעִים**
- 9 69 **[שְׁעֵל הַשּׁוֹגֵג שְׁלוֹא יַעֲשֶׂה אֶת הַמִּצְוָה] וְנַעֲלָה מִמֶּנּוּ לְהִבִּיא (ח)**
- 10 70 **[חֲטָאֵת וְעֵל הַעֲוֹשָׁה בְּיַד רַמָּה פִת] וְכִי שְׁהוּאָה בּוֹזָה וּמַגִּד [ף]**
- 11 71 **[וְאִפְּעֵל בְּהִיּוֹת לְהַמָּה טַמְאָת נַגְע] אֵין לְהֵאכִילֶם מִהַקֹּדֶשׁ שִׁים**

עותק ג קטעים 1-2 ד (+ עותק ד קטעים 9-13)

- c 72 **עַד בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בַּיּוֹם הַשְּׁמַיִי וְעֵל [טַמְאָת עֲצָמוֹת]**
- 2 73 **הָאָדָם אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים שְׁכּוּל עֲצֵם ש[חֲסִרָה בְּמִלְאָה]**
- 3 74 **וְשִׁלְמָה כְּמִשְׁפַּט הַמֵּת אוֹ הַחֲלָל הוּאֹ**
- 4 75 **וְעַל הַזּוֹנוֹת הַנֶּעֱסָה בְּתוֹךְ הָעָם וְהֵמָּה ב[נִי זָרַע]**
- 5 76 **קָדַשׁ מִשְׁכַּתוֹב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל וְעַל בְּה[מִתּוֹ הַטְּהוֹרָה]**
- 6 77 **כָּתוּב שְׁלוֹא לְרַבְעָה כְּלָאִים וְעַל לְבוּשׁ [ו] כְּתוּב שְׁלוֹא**
- 7 78 **יְהִיהַ שְׁעִטְנוּ וְשְׁלוֹא לְזֹרוּעַ שְׁדוּ וְכ[י מִן כְּלָאִים]**
- 8 79 **[כְּגִלְל שְׁהֵמָה קְדוּשִׁים וְכִנִּי אֶהְרֹן ק] [דוּשִׁי קְדוּשִׁים]**
- 9 80 **וְאַתָּם יוֹדְעִים שִׁמְקַצַּת הַכְּהֹנִים ו[הַעֲמֵם מִתְּעַרְבִים]**
- 10 81 **[וְהַ] מִתּוֹכֵכִים וּמִטַּמְאִים אֶת זֹרְעַ [הַקֹּדֶשׁ וְאִפְּעֵל]**
- 11 82 **אֶת זָרַעְם עִם הַזּוֹנוֹת כְּ [י לְבִנֵי אֶהְרֹן]**

חסרות שורות

61 **בוּ בּוּ**; **מִכָּל** עותק ד **מְכּוּל** || 61-62 **יִרְאֵשׁ וְשָׁלִים הִיא רֹאשׁ [מִ]חֲזוֹת יִשְׂרָאֵל** עותק ד **[יִרְשָׁלִים רֹאשׁ מַחְנֵת יִשְׂרָאֵל]**
 62-64 **הִיא** || 62-64 לפירוש הטקסט, ראו נעם, ממיית || 65 **עִם טְהַרְת** לפני עם כתובות לט עם סימני מחיקה, נראה שהסופר
 התכוון לכתוב לטהרת || 66 **יִדְ** שתי אותיות מסוף תיבה שנשמרו בקטע 18 א; **שִׁמְעַת** מלכתחילה שבעת || 68 **טְהַרְת**
וְקֹדֶשׁ חמש האותיות הראשונות כתובות בעותק ד על קטע זעיר שלא הובא במהדורה, עיינו בתצלום 42.717 || 69 (ח)
 נראה שהאות המחוקה היא תחילת התיבה חטאת שבתחילת שוי 70 ונועדה למילוי השורה || 71 **[נַגְע]** אולי תוקן **נַגְעַ** ||
 72 **[עֲצָמוֹת]** על ההשלמה ופירוש החוק ראו נעם, פולמוס, עמ' 71-78 || 73 **אֲנַחְנוּ** עותק ד **שִׁמְעַת** || 75 **הַזּוֹנוֹת** עותק ד
הַזּוֹנוֹת || 76-78 מובאות או פרפרזות לציון איסורי עירוב || 76 **מִשְׁכַּתוֹב** עותק ד **כְּשַׁכְּתוֹב** || 77 **לְרַבְעָה**
 עותק ד **לְהִרְבִּיעָה** || 79 **ק[דוּשִׁי קְדוּשִׁים]** אפשר לשלב כאן את קטע 9 מעותק ה: **[קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים]** || 80 **וְאַתָּם** עותק
 ד **[וְאַתָּה]** ||

פרק ג: גמול המצוות

עותק ד קטעים 14-21 (+ עותק ה קטעים 14-17 א*)

d	[1] [שִׁמְ]° [
2	[2] [עוֹתָרָא]° [
3	[3] [וְזִי יִשְׁנֶה]° [
4	[4] [וְעַל הַנְּשִׁיִּים]° [
5	[5] [כִּי בַאֲלֹהִים]° [
6	[6] [מִקוֹמוֹת [וְאֵל] כְּתוּבָה בְּסֵפֶר מוֹשֶׁה וְלוֹא תִבְיָא תוֹעֵבָה אֵלָּא בִּיתְכֶּם כִּי]° [
7	[7] [הַתוֹעֵבָה שְׂנוּאָה הִיאֵלָּה [וְאֵתְּם יְהוּדָיִם שׁ] פְּרִשְׁנוּ מֵרֹב הָעַם וּמְכוּלֵי שְׂמֵאֲתָם]° [
8	[8] [וּמִהַתְּעַרְב בְּדַבְרֵיִם הָאֵלֶּה וּמִלְּבוֹא עֵן [מֵהֶם] לְגַב אֵלֶּה וְאַתֶּם י [הַדְּעִים שְׁלוֹאֵ]]° [
9	[9] [יִמְצָא בִידְנוּ מַעַל וְשִׁקֵּר וְרַעָה כִּי עַל [אֵלֶּה] נַחְנוּ נוֹתְנִים א [ת גַּפְשִׁנוּ]]° [
10	[10] [נֹו אֲלִיכָה שְׁתַּבִּין בְּסֵפֶר מוֹשֶׁה [וְ] בְּסֵפֶר [וְ] הַנְּבִיאִים וּבְדוּלֵי [ד וְתַתְּבוּנָן]]° [
11	[11] [בְּמַעֲשֵׂי]° [דוֹר וְדוֹר וּבְסֵפֶר כְּתוּב [וְ] לֵן]° [יִקְוִים לֹו לֹוא]° [
12	[12] [כֹּה וְאֵף כְּתוּב ש [ת סוֹד מִהַר] מֵהַר [וְ] וְקִרְתָּ [וְ] הַרְעָה וְכָתְּבָם]° [

עותק ה קטעים 14-17 א (+ עותק ד קטעים 14-21)

e	13	וְהִיא כִּי
6	14	יִבּוּא עֲלֶיךָ [כְּפֹל הַדְּבָרִים] הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵי [ת] הַיָּמִים הַבְּרִיכָה
7	15	[אֵו] הַקְּלָלָה [וְהַשִּׁיבוֹתָה שְׁמֵן] הֵּן אֵל לְבַבְךָ וְשִׁבְתָּהּ אֵלֹו בְּכָל לִבְבְךָ
8	16	[וְכִפּוֹ] ל נִפְשֵׁךָ בְּאַחֲרֵי [ת] [וְ] הֵּן []° [
	17	[כְּתוּב בְּסֵפֶר מוֹשֶׁה וּבְסֵפֶרֵי הַנְּבִיאִים שִׁיבוּאֵו בְּרַבְרוֹת שְׁלוֹם]

* על שיחזור עותק ה עיינו עמי 204 לעיל || 4 הַחֲמֹס כְּקִרְיַת אֲרִיָּאל וְיִוּדִיצְקִי בְּתַצְלוּם 42.499 || 6 כְּתוּבָה [] דְּבָרִים ז' 26 || 8 וְמִהַתְּעַרְב או מִהַתְּעַרְב; לְגַב או [ע]ל גַּב || 9 [גַּפְשִׁנוּ] רָאוּ קִיסְטֵר, מִמִּית, עִמִּי 319, 321 הֵעֵרָה 12 || 10 [] [נֹו] עוֹתָק ה [] [נוֹם] וְאִין אַחֲרֵי הָאוֹתִיוֹת הָאֵלֶּה מִקוֹם לְתִיבָה אֲלִיכָה, עִיין בְּטַקְסֵט שְׂבַמְבוּא, לַעִיל עִמִּי 204; וּבְדוּלֵי [וְ] וּבִשְׂרֵי דוּיד || 11-12 וּבְסֵפֶר כְּתוּב ... [] [כֹּה] הַפְּסוּק הַמּוּבָא פֶּה לֹא זוּהָה || 12 בְּעוֹתָק ה שְׂרַד בְּמִקוֹם הַמִּתְאִים לְתַחִילַת הַשּׁוּרָה הַזֹּאת טַקְסֵט נוֹסֵף [] [] יִקְיָמְנוּ וִי... ° שְׂקִרְיַתוֹ קֶשֶׁה וְעִינֵינוּ סְתוּם, עִינֵנוּ בְּטַקְסֵט שְׂבַמְבוּא, לַעִיל עִמִּי 204; וְאֵף בְּעוֹתָק ה שְׂרַדָּה אֲלִיף קוֹרְסִיבִית בְּסוּף שׁוּרָה, אוֹלֵי מִן הַמִּילָה הַזֹּאת; [וְכָתְּבָ] דְּבָרִים ל 1-3 || 13 וְהִיא = וְהִיא || 15 [אֵו] הַקְּלָלָה עוֹתָק ד [וְ] הַקְּלָלָה; לְבַבְךָ עוֹתָק ד [לְבַבְכָה]; לְבַבְךָ עוֹתָק ד [בְּרַבְרוֹת שְׁלוֹם] קִרְיָאָה חֲדָשָׁה, הַשּׁוּוֹ שִׁירֵי עוֹלַת הַשְּׁבֵת, שִׁיר שְׁלוֹשָׁה עֶשֶׂר שׁוֹי 23, לַהֲלֵן עִמִּי 380 ||

עוֹתֵק הַ קְטָעִים 11-13 (+ עוֹתֵק ד קְטָעִים 20-22)

- e 18 [הַבְּרָא] כְּוֹנֵת שׁ[בְּאֵוֹ בִּי] [] בְּיָמֵי שְׁלוֹמוֹהַ בֶּן דָּוִד וְאִף הַקְּלָלוֹת
2 19 שְׁבֹאוֹ מִיָּמָיו [וְ] וְכַעֲסָם בֶּן נִבְטָ וְעַד גְּלוֹת יְרוּשָׁלַם וְצַדִּיקָה מֶלֶךְ יְהוּדָה
3 20 [שׁ] יָבִי[א] אִם בְּנֵי [] וְאִנְחָנוּ מִכִּיָּרִים שְׁבֹאוֹ מִקְצַת הַבְּרָכוֹת וְהַקְּלָלוֹת
4 21 שְׁכָתוֹב בְּסֵפֶר מִוֵּן [שֶׁ] וְזֶה הוּא אַחֲרֵית הַיָּמִים שִׁישׁוּבוּ בִּישְׂרָאֵל
5 22 לַת[וֹרָה] וְלוֹא יִשׁוּבוּ אַחֲרָי וְהַרְשָׁעִים יִרְשָׁעוּ וְאִמְּ []
6 23 וְהַמְּשַׁכְּלֵל יִבְיֵן [וְ] וְזָכֹר אֶת מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְהַתְּבַנֵּן בְּמַעֲשֵׂיהֶמָּה שְׁמֵי מַהֶם
7 24 שֶׁהִיא יִרְאֵן [מִמְשַׁכְּלֵי] הַתּוֹרָה הִיא מִצְוֹל מִצְרוֹת[וֹ] וְהֶם מְבַקְשֵׁי תוֹרָה

עוֹתֵק הַ קְטָעִים 14-17 ב (+ עוֹתֵק ד קְטָעִים 23-25 + עוֹתֵק ו קְטָע 1 א-ב)*

- e 25 גְּשׁוֹאֵי עוֹנוֹת זָכוֹר [אֶת] דָּוִד שֶׁהִיא אִישׁ חֲסִדִים וְאִף
2 26 הִיא [נ] צֵל מִצְרוֹת רְבוֹת וְנִסְלוּחַ לוֹ וְאִף אִנְחָנוּ כְּתַבְנוּ אֵלָיִךְ
3 27 מִקְצַת מַעֲשֵׂי הַתּוֹרָה שֶׁחֲשַׁבְנוּ לְטוֹב לָךְ וְלַעֲמֹךְ שׁ[א] יִנּוּ
4 28 עֲמֹךְ עֲרָמָה וּמַדַּע תּוֹרָה הַבֵּן בְּכָל אֵלֶּה וּבִקְשׁ מִלְּפָנוּ שִׁתְּקֵן
5 29 אֶת עֲצַתְךָ וְהִרְחִיק מִמֶּךָ מַחֲשַׁבַת רַעָה וְעֲצַת בְּלִיעָלָה
6 30 בְּשֶׁל שֶׁתִּשְׁמַח בְּאַחֲרֵית הָעַת בְּמִצְאָךְ מִקְצַת דְּבָרֵינוּ כֵּן
7 31 וְנַחֲשָׁבָה לָךְ לְצַדִּיקָה בְּעֲשׂוֹתְךָ הַיָּשָׁר וְהַטוֹב לְפָנוּ לְטוֹב לָךְ
8 32 וְלִישְׂרָאֵל

19 מִיָּמֵי עוֹתֵק ד מִיִּזְבֵּן [] || 20 [שׁ] יָבִי[א] אִם עוֹתֵק ד שִׁיבָא[וֹ] || 24 מִצְוֹל אוֹ מִצְוֹל [] || 23 הַהִשְׁלָמָה עַל פִּי קִיסְטָר, מִמִּיַּת עֵמִי 351 || 24 [מִמְשַׁכְּלֵי] הַשּׁוֹ תֵהִלִים קִיט 120 וּמִמְשַׁפְּטֵי יִרְאֵתִי || * רָאוּ E. Tigchlaar, "PAM 43.668 Frag. 4 Identified as a 4Q397 (4QMMT^d) Fragment", *RQ* 26 (2014), pp. 455-458; 1; שֶׁהִיא = שֶׁהִיא || 26 הִיא = הִיא; [נ] צֵל עוֹתֵק ו מִצְוֹל; וְנִסְלוּחַ = אִנְחָנוּ כְּתַבְנוּ עוֹתֵק ו (כְּתַבְנוּ אִנְחָנוּ || 27 מַעֲשֵׂי הַתּוֹרָה 'מַצְוֹת הַתּוֹרָה'; רְבוֹת מִשְׁוִיִּים אֶל דְּבָרֵי פְּאוֹלוֹס: אִנְחָנוּ חוֹשְׁבִים כִּי בְּאִמוּנָה יִצְדַּק הָאָדָם בְּבִלִי מַעֲשֵׂי תוֹרָה הַאִיגְרַת אֶל הַרומִים ג 28; וְלַעֲמֹךְ חֲסַר בְּעוֹתֵק ו || 28 מִלְּפָנוּ עוֹתֵק ו מִלְּפָנָיו = מִלְּפָנֵי הָאֵל || 29 עֲצַתְךָ עוֹתֵק ד [עֲצַתְכָה]; מַחֲשַׁבַת מִתּוֹק מִן מַחֲשַׁבוֹת; עוֹתֵק ו מַחֲשַׁבַת; רַעָה עוֹתֵק ו רַע || 30 מִקְצַת דְּבָרֵינוּ עוֹתֵק ו מִדְּבָרֵינוּ; כֵּן = 'אִמְתִּי, הַשּׁוֹ מַלְכִים בִּי 2 || 31 וְהַטוֹב חֲסַר בְּעוֹתֵק ו; לְפָנוּ עוֹתֵק ו לְפָנָיו ||

משפטי טהרה (4Q274, Tohorot A)

ארבעה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס. שרדו בהם השוליים העליונים והתחתונים. קטע 1 ב מצטרף לקטע 2 א ויוצר רצף של שלושה טורי מגילה. הטקסט של קטע 4 נפגע וניתן לזהות רק אותיות בודדות. החיבור עוסק בענייני טומאה וטהרה. עניין מיוחד יש בקטע 1 ששרד בו טור שלם ונאמר בו שיש לבדד את הטמאים לא רק מן האנשים הטהורים אלא גם מן הטמאים בטומאה אחרת. להשקפה הזאת יש מקבילה במגילת המקדש (מט 16-18) והיא ידועה גם מספרות חז"ל (תוספתא שבת א 7 ובבלי פסחים סז ע"א). החוקרים חלוקים בשאלה אם הטקסט בתחילת הטור השלם (שו' 1-4) דן במצורע או בזב, עיינו בדברי באומגרטן בסדרת התגליות כרך לה, עמ' 101-102 ובדברי קאזן. קטע 3 מכיל חוקים שנושאים מכשירי הטומאה כחוקים שבחיבור 4Q284a. יוסף באומגרטן וזיוזף מיליק ההדירו את החיבור בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 79-109. וראו Thomas Kazen, "4Q274 Fragment 1 Revisited – or Who Touched Whom? Further Evidence for Ideas of Graded Impurity and Graded Purifications", *DSD* 17 (2010, pp. 53-87); אהרן שמש, "דרכי ההפצה של טומאת זב ובעל קרי בהלכות קומראן: עיון במגילת טהרה א (4Q274), תרביץ פב (תשע"ד), עמ' 513-528.

קטע 1 א

שוליים עליונים

- 1 יחל להפיל את תחוננו מִשְׁכַּב יִגְוֹן יִשְׁכַּב וְמוֹשֵׁב אַנְחָה יֵשֵׁב, בַּדָּד לְכוּל הַטְּמָאִים יֵשֵׁב וְרוּחֹק מִן
- 2 הַטְּהָרָה שְׁתִּים עֶשְׂרֵה בְּאֵמָה בְּדַבְּרוּ אֵלָיו וּמַעֲרַב צִפּוֹן לְכוּל בֵּית מוֹשֵׁב יֵשֵׁב רֹחֹק כַּמְדָּה הַזּוֹת,
- 3 אִישׁ מִכוּל הַטְּמָאִים אֲשֶׁר יִגְעֶה בּוֹ וְרֹחֵץ בְּמִים וּיְכַבֵּס בְּגָדָיו וְאַחַר יוֹאכֵל כִּי הוּא אֲשֶׁר אָמַר טְמֵא טְמֵא
- 4 יִקְרָא כוֹל יְמֵי הַיּוֹתָם בּוֹ הַגִּזְעַת וְהַזְבָּה דָם לְשִׁבְעַת הַיָּמִים אֵל תִּגְעוּ בְּזָב וּבְכוּל כְּלֵי אֲשֶׁר יִגְעוּ בּוֹ הַזָּב וְשִׁבְעַת
- 5 עֲלֵיו אֲשֶׁר יֵשֵׁב עֲלָיו וְאִם נִגְעָה תִּכְבַּס בְּגָדֶיהָ וְרוּחָצָה וְאַחַר תּוֹכֵל, וּבְכוּל מוֹדָה אֵל תִּתְעַרֵּב בְּשִׁבְעַת
- 6 יָמֶיהָ בַּעֲבוּר אֲשֶׁר לֹא תִּגְאָל אֶת מַחְנֵי קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְגַם אֵל תִּגְעוּ בְּכוּל אֲשֶׁר זָבָה דָם לִיָּמִים רַבִּים
- 7 וְהוֹסֹפֵר אִם יִזְכָּר וְאִם נִקְבָּה אֵל יִגְעֶה בְּיָמֵי טְהוֹרָתוֹ בְּזוֹהַר בְּנִדְתָּהּ כִּי אִם טְהָרָה מִצְדָּתָהּ כִּי הִנֵּה דָם
- 8 הַנִּדָּה כּוֹזֵב לִי הַיּוֹשֵׁב בָּהּ *נוֹגַע בּוֹ וְאִם תִּצְלַח מִמֶּנִּי שְׁכַבְתָּ הַזֶּרַע מִגְעוּ יִטְמָא הוּא *נוֹגַע בְּאָדָם מִכּוֹל
- 9 הַטְּמָאִים הָאֵלֶּה בְּשִׁבְעַת יָמֵי, טְהוֹרָתוֹ אֵל יוֹכֵל כְּאֲשֶׁר יִטְמָא לְנַפְשׁוֹ הָאָדָם וְרֹחֵץ וְכַבֵּס וְאַחַר

שוליים תחתונים

1 יחל יש כנראה להשלים כאשר לפני התיבה הזאת; לעניין תחונן המצורע השוו פילול ותחן עד יפיל, פיוטי יניי מהדורת מנחם זולאי, ברלין תחריץ, עמ' קלד; וְמוֹשֵׁב האות הראשונה נראית בתצלום 42.601 והיא מתאימה רק בדוחק לווייו || 2 הטהרה יהאנשים הטהורים, השוו מקצת מעשי התורה פרק ב שו' 65, לעיל עמ' 209; בְּדַבְּרוּ יש קוראים באמרו וזו קריאה בעייתית מכל הבחינות; אֵלֵיו אל הטהור, בגלל טומאת הרוק כסברת אהרון שמש (בעל פה) || 5 תּוֹכֵל = יִתְאָכֵל; מוֹדָה = מְאוֹדָה, יְקָלְתָּהּ; תִּתְעַרֵּב כנראה = יִתְקַיֵּם מגע מיני || 6 תִּגְאָל יִטְמָא בדם נידתה; קְדוֹשׁ נסמך של קודש, כינוי לאל, מ"ב קוראים קד[ש]; זָבָה הה"א צמודה לתיבה הבאה וכתובה מתחת לקו השורה, אולי מחמת פגם בגויל, ראו תצלום 42.601 || 7 [בְּיָמֵי טְהוֹרָתוֹ] מ"ב קוראים [בזב זב טמא] וקריאתם אינה מתאימה לצורת האותיות || 8 יִתְחַשֵּׁב ולא כקריאת מ"ב וְאֲשֶׁר, ראו קאזן; *נוֹגַע אולי נשמטה ב לפני התיבה בגלל ב של יִתְחַשֵּׁב, ואולי יש להשלים [לנוגע, ראו קאזן]; הוֹשֵׁב *נוֹגַע מ"ב קוראים הוֹשֵׁב (מתעלמים משרידי הלמ"ד והנו"ן) והעניין אחד || 9 יָמֵי מ"ב קוראים יָמֵי; טְהוֹרָתוֹ = יָמֵי טְהוֹרָתוֹ; כְּאֲשֶׁר יִטְמָא יכמי שנטמא, כלומר דינו כדין טמא מת ||

קטע 2 א*

שוליים עליונים

- 1 יא[וּכַל וְאַחַר אֲשֶׁר] יוּזוּ עֲלֵיךְ אֵת הַרְיִשׁוֹנָה יִרְחֹץ וַיִּכְבֵּס טָרַם
- 2 יִשְׁנֶה וְאַם יִחַל עֲלֵי הַשְּׁבִיעִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיט אֵל יוֹ בַּשְּׁבִיט כִּי
- 3 [אֵל קָדֵשׁ] אֵת יוֹם הַשְּׁבִיט רַק אֵל יִגַע בְּטַהֲרָה עַד אֲשֶׁר יִשְׁנָה
- 4 וְהַנּוֹגַע בַּשְּׁבִיט הַזֶּה מֵאָדָם עַד כּוֹל כְּלֵי יִטְבּוֹל וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתוֹ
- 5 יִטְבּוֹל וְהַבְּגָד אֲשֶׁר תִּהְיֶה עֲלָיו וְהַכְּלִי אֲשֶׁר יִשְׁאַנֶּה יִטְבּוֹל
- 6 בַּמַּיִם וְאִם בַּמַּחְנֶה יִהְיֶה אִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִשִּׁיגָה יָדוֹ וְרַחֲץ
- 7 וְיִטְבּוֹל [בְּ] הַבְּגָד אֲשֶׁר לֹא נִגְעָה בּוֹ, רַק אֵל יִגַע בּוֹ אִם לַחֲמוֹ, וְהַנּוֹגַע
- 8 [בַּמַּשְׁפָּחָה] וְיִשְׁבּוּ אִם לֹא נִגְעָה בּוֹ בְּ[גָדוֹ וְרַחֲץ] כְּמִים וְאִם
- 9 [בַּגָּעַל בּוֹ בַּגָּדוֹ] וַיִּכְבֵּס וְלִכְוֹל הַקּוֹדְשִׁים יִכְבֵּס וְרַחֲץ בַּמַּיִם אֵת

שוליים תחתונים

קטע 2 ב*

שוליים עליונים

- 1 בִּשְׂרוּ וְכַן [
- 2 וְאִם] [
- 3 אִמְרוּ] [
- 4 לַחֲרוֹם [הַנּוֹגַע בַּבְּגָד]
- 5 שְׂרֵץ טָמֵא
- 6 וְהַנּוֹגַע בְּ[הַדְּיָאָה מִמֶּנּוּ] [
- 7 וְכוּלָּהּ [
- 8 וְאִם אִם] [
- 9 אֲשֶׁר יִ] [

שוליים תחתונים

קטע 2 א: * מצטרף לקטע 1 ב והטקסט שבשורה הראשונה הוא המשך של הטקסט שבקטע 1 א; רוב ההשלמות שבראשי השורות הן של אהרן שמש הנזכר במבוא || 1 הַרְיִשׁוֹנָה על פי תצלום 42.181, מ"ב קוראים [ה]ר[י]א[ש]וֹנָה; יִרְחֹץ מקצת החיית מתחת קמט וכן האותיות המנוקדות שמתחתיה, בשורות 2-7 || 2 יִשְׁנֶה [ה] קריאה חדשה על פי שוי 3; [י]חַל או [י]חַל כהצעת אריאל ויודיצקי || 3 אֵת יוֹם קריאה חדשה בתצלום 42.181 || 7 אֲשֶׁר לֹא נִגְעָה בּוֹ כלומר בבגד שלא נגעה בו שכתב הזרע, אֵל יִגַע = אֵל יִגַע, עתיד מקוצר מבניין הפעיל || 8 וְאִם מ"ם מתוקנת || קטע 2 ב: * ממשיך ישירות את טור א || 6 בְּ[הַדְּיָאָה מִמֶּנּוּ] על פי מגילת המקדש נא 1 ||

קטע 3 א*

שוליים עליונים

] 1	גלות אל את אישון עינו יקרא
] 2	ויידרר [לפניהם וכול חוקיהם °ם
] 3	[ולאוכלא] °ל
] 4	[אל °]
] 5	[רו הוא והיא טמאי]
] 6	[כול פרי אשר ימעץ ויצא משקן אל] יוכלהו בטהרה וכול
] 7	[עצבים] ר ימעכו ויצא משקיהם ואל יוכלם איש
] 8	[בטהרה] א גזע הטמא בהסה וגם מן הירק הרטוב
] 9	[אבטיה] או קשות בשלה ואיש [ב] אשר ישאם

שוליים תחתונים

* הטקסט שבשוי 1-3 והטקסט שבשוי 4-9 נתונים בשני קטעים נפרדים שצורפו זה לזה, ראו תצלומים 41.453, 43.309. צירוף שני הקטעים מבוסס על כך שבעליון השתמרו השוליים העליונים ובתחתון השתמרו השוליים התחתונים ומספר השורות 9 כמספרן בטורים הקודמים. משמאל לקטעים האלה צורף קטע נוסף שיש בו שני טורים וביניהם תפר. בטור הימני של הקטע הנוסף שרדה המילה וכול שמופיעה בשורה 6 והאות ם של ישאם שוי 9. ההתאמות האלה מלמדות שצירוף הקטע משמאל בטוח למרות שיש בו יותר שורות, ראו בהערות לטור ב להלן. הטקסט שבתחילת שורה 6 ועד טור ב שורה 9 דן במשקים המכשירים לטומאה ופורטו בו כנראה סוגים של פרי העץ והשדה שנטרבו במיץ שלהם או במשקה אחר. לפירוש החוקים כאן בהשוואה להלכות חז"ל ראו ורד נעם, "בית שמאי וההלכה הכיתתית", מדעי היהדות 41 (תשס"ב), עמ' 54-59; ומאמרה בסדרה STDJ כרך 62, לידן 2006, עמ' 70-73. היא אומרת שלפי הלכות הכת כל מיני המשקים מכשירים לטומאה || 2 לפניהם || או [על] [פיהם] || 5 הוא והיא טמאי] [העניין לא ברור וקשה להשלים את החסר || 6 משקן = משקו, ראו קימרון Grammar עמ' 270-271; [אל] יוכלהו כמו בשורות 7-8; מ"ב קוראים יזללו שלא כדקדוק ושלא כרוחב הקסר || 7 משקיהם 'המשקה שלהם' || 9 [אבטיה] בתצלום 42.412 נראים אולי קווים המתאימים לחיית; קשות 'מלפפון'; בשלה אולי 'מלאה בנוזלים, לחה, רטובה'; ואיש היו"ד נראית בתצלום B-298188; ישאם קריאה חדשה; המ"ם הסופית ברורה בתצלומים 41.693, 42.412; על חיבור הקטעים עיינו בהערות הכוכבית ||

קטע 3 ב*

- [1] [בכלי אשר אין לו חותם אל יואבלום]
- 2 [] ° טמאי הימים]
- 3 וכול אשר יש לו חותם]
- 4 לטהור ויתר כול הירקן אשר בשדה גרמב]
- 5 מלחת טל יאכל ואם ל'וא אל יתגהו]
- 6 בתוך המים כי אם איש [טהור וכול תבואה אשר תפול על]
- 7 הארץ אם יבואו עליה מ'ים] או ירה]
- 8 הגשם עליה אם יגע ב'ה) ה'טמא תטמא אל יבוא טמא]
- 9 בשדה בכול מודו לתקופת] האסיף]
- 10 כול כלי חרש אשר יפול] פול שרץ טמא אל תופו פול]
- 11 אשר בתוכו [יטמא פול]
- 12 המשקה י'טמא]
- שוליים תחתונים

* יריעה חדשה והשורות 3-12 צפופות יותר מאשר השורות בטורים הקודמים, אולי בגלל דוחק המקום לקראת סוף המגילה; על צירוף הקטעים עיינו בהערות לטור א לעיל; מ"ב הניחו שחסרות כשלוש תיבות בכל שורה והשלימו את רוב החסר בקטע. שיחזורם בעייתי מבחינת התחביר והעניין. כך למשל הצירוף כי אם בשורה 6 ממשך משפט שלילי ולא חיובי והביטוי איש יתן (שם) בעייתי. כאן מוצע שיחזור המתאים יותר לרוחב הטורים של המגילה. לפירוש העניין עיינו במחקר של ורד נעם הנזכר בהערה לקטע הקודם || [1] הושלם על פי שורה 3 כהמשך ישיר מן הטור הקודם || 2 השורה הזאת מרוחקת מן השורה שתחתיה || 4 ויתר מ"ב קוראים יותר ומושכים את המילה לאחור (לטהור יותר) על פי מגילת המקדש מט 8-9, אבל שם מדובר בטומאת משקה בבית שמת בו אדם ואילו כאן מדובר בנשיאת פירות רטובים בכלי חתום; את הקריאה ויתר הציע קיסטר; הירק הקוי"ף שלמה בתצלום 41.693 || 5 מלחת = מלחת || 8 בו מתוקן מן בה; ה' [מ"ב מצרפים לכאן קטע זעיר וקוראים ה'טמא]; השו 4Q284a קטע 1 שוי 7 || 9 בכול מודו = בכול מאודו יבכל יכולתו; [האסיף] או [הקציר]; כנראה היה מקום חלק בסוף השורה || 10-11 הושלם על פי ויקרא יא 33 || 12 י'טמא] או א'שר ישתה], ראו ויקרא יא 34 ומגילת המקדש מט 9-10 ||

סיפורי תורה (מעין יובלים) א (4Q225, Pseudo Jubilees)

כמה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס. בקטע 2 שרדו שני טורים שנפגעו רק בצדדיהם וכוללים 14 שורות רצופות. הטקסט כולל את סיפור העקדה עם הרחבות דרמטיות שנוגעות להגנה שהאל מגן על בני בריתו מפני מלאכי החבלה. בקטע 1 שמקומו כנראה אחרי קטע 2 נזכרת הברית עם אברהם ופנייה אל משה. מיליק קבע את שם החיבור בשל דמיונו לספר היובלים בתוכן ובניסוח. הוא כלל בחיבור גם את 4Q226 שהוא אולי ורסיה שונה של אותו החיבור, ואת 4Q227 שעניינו שונה.

גיימס ונדרקם וזיוזף מיליק ההדירו את כתב היד בסדרת התגליות, כך יג, עמ' 141-155. קטע 1 הוהדר מחדש; ראו R. A. Kugler and J. C. Vanderkam, "A Note on 4Q225 (4Qpseudo-Jubilees)", *RQ* 20 (2001), pp. 109-116 (הקריאה החדשה מבוססת על תצלום חדש שפורסם שם, עמ' 116). זה עתה פרסמה עתר לבנה עבודת דוקטור מפורטת על כתבי היד 4Q225-227. העבודה כוללת קריאה משופרת של הטקסטים (מבוססת על תצלומים משובחים ועל כתבי היד גופם), שימוש ביקורתי במחקרים העוסקים בטקסטים האלה ודברי פרשנות המאירים את הכתוב בזיקה למקורות אחרים. נרשמו שם מהדורות קודמות וספרות המחקר הענפה: עתר לבנה, החיבור פסידו-יובלים מקומראן (4Q225; 4Q226; 4Q227): מהדורה חדשה, מבוא ופירוש, חיבור לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה, 2010.

קטע 1*

שוליים עליונים

[לְהַנְצִיחַ	לְמַעוֹן הַזְנוֹת אֲשֶׁר]	1
[כִּי הָיְאָה	יְהוָה אֵת כּוֹל]	2
[וְיָכַח אֹתָם בְּלִיעַל בְּרוּחַ פְּיָהוּ	כִּי בָגְדוּ בְּבְרִית]	3
[אֲשֶׁר נִכְרְתָה עִם אַבְרָהָם וַיֹּאכְלוּ אֶת הַדָּם		4
[לְרִדְתָּ מִצְרַיִם וַיִּמְכְּרוּ אֹתָם אֱלֹהִים בְּיַד פְּרַעֲוֹה		5
[וְאַתָּה מוֹשֶׁה בְּדַבְרֵי עַמְּךָ	כִּי פָתַח אֵת כּוֹל הַנְּהַיָּה]	6
[מִרְאֵשִׁית הַבְּרִיאָה עַד יוֹם הַבְּרִיאָה	אֲשֶׁר יִבְרָא מִקִּדְשֵׁי בּוֹ]	7
[הָ עוֹמֵד וַיִּקַּם	וְיָכַח]	8
[וּבְיוֹם אֲשֶׁר	וְיָכַח]	9
[לְשַׁפְּתֵי הָ	וְיָכַח]	10
[וְיָכַח	וְיָכַח]	11
[וְיָכַח	וְיָכַח]	12

* מקומו של הקטע אחרי תיאור מפלת שר המשטמה במעשה העקידה ואובדן יכולת שליטתו בישראל עד דורו של לוי, ראו קטע 2 ב שוי 11-12. לא הבאנו אותו שם כדי שלא לחצוץ בין הטקסטים המקבילים שבעמודים 218-219 || 1 הזנות התייז ברורה בתצלום החדש שנוכר במבוא || 2 הַבְּרִיאָה כהצעת ונדרקם וקוגלר בהערות || 3 וְיָכַח האליף זעירה || 4 וַיֹּאכְלוּ אֶת הַדָּם] השוו ברית דמשק פרק א שוי 73-75; אריאל ויודיצקי מבחינים בשרידי המילה את בתצלום B-295754, אך שרד שם קו מאוזן שאינו מתאים לאליף || 5 שיחזור חדש || 7 מִרְאֵשִׁית] על פי יובלים א 27: מראשית הבריאה עד אשר יבנה מקדשי, וראו להלן עמ' 225; והשוו מגילת המקדש כט 10 || 8 עוֹמֵד אולי מכוון אל מושה שבשורה 6 ||

קטע 2 א*

שוליים עליונים

- 1 [] ° [] הַכֹּרֶת תְּתַכַּרֵּת הַיְנֻפֵּשׁ הַיְהִיא
- 2 [מִקְרָב מִיָּה] וַיִּשַׁח בְּחֶרֶן עֶשְׂרִים שָׁנָה
- 3 [וַיִּאמְרוּ] אֵל אֱלֹהִים אֲדַנִּי הֲנִי יָבֵא עֲרֹרִי וַיֵּאֲלֵינוּ
- 4 [בֶּן בִּיתִי] הוּא יִרְשֵׁנִי
- 5 [וַיִּזְמְרוּ] זֵי אֵל אֵל אֱבֹרָהֶם שָׂא צִפָּא אֶת הַכּוֹכְבִים לִרְאֵהָ
- 6 [אֵת] *הַחֹל אֲשֶׁר עָלָה שֶׁפֶת הַיָּם וְאֵת עֶפְרַיִם הָאָרֶץ כִּי אִם
- 7 [יִהְיֶה] גַּם נִיִּם אֵלֶּה וְאֵף אִם לֹא כִכָּה יִהְיֶה זֶרַעַה וַיִּאמְרוּ
- 8 [אֲבִרָהֶם] וְתִחְשַׁב לֹא צְדָקָה וַיִּוֹלַד בֶּן אֲחֵרִי כֵן
- 9 [לְאֲבִרָהֶם] וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִסְחָק וַיְבֹא שֶׁר הַמִּשְׁטָמָה
- 10 [אֵל אֵל] וְהִים וַיִּשְׁטֹם אֶת אֲבִרָהֶם בִּישְׁחָק וַיִּאמְרוּ אֱלֹהִים
- 11 [אֵל אֲבִרָהֶם] הֵם קָח אֶת בְּנֵי אִכָּה אֶת יִשְׁחָק אֶת יְחִיד [כֹּה אֲשֶׁר]
- 12 [אֲחֵרִי אֲחָב] תָּה וְהַעֲלֵהוּ לִי לְעוֹלָה עַל אֶחָד הָרִימִים הָרִימִים
- 13 [אֲשֶׁר אֲמַר] לָכֵן וַיִּקְוֶם וַיִּלְךְ מִן הַבְּאֵרוֹת עַל הַ[מִּקְוֶם]
- 14 [אֲשֶׁר אֲמַר לֹא] לְ[וְהִים] וַיִּשָּׂא אֲבִרָהֶם אֶת

שוליים תחתונים

* כמה מן ההשלמות החדשות לקטע 2 א-ב מיוסדות על שיחזורו של קוגל, יובלים || 2 עֶשְׂרִים שָׁנָה על חשבון השנים ראו לבנה, עמי 49-50 || 3 בָּא יִנְאֶסֶף, מתי || 4 יִרְשֵׁנִי ו"מ קוראים וירשני שלא כתחביר, השוו בראשית טו 2-3 ומגילה חיצונית לבראשית כב 33-34; אריאל ויודיצקי מציעים יירשני על פי בראשית שם 4 || 6 *הַחֹל מתוקן מן הכול || 7 על פשר הניסוח כאן עיינו בהערות של ו"מ || 8 אֲחֵרִי כֵן הקריאה בעייתית מצד התחביר, אולי יש לקרוא אֲחֵרִי ולהניח שבסוף השורה אין עוד אותיות || 10 וַיִּשְׁטֹם ו"מ קוראים וישטים שלא כדקדוק, הפועל הזה משמש במגילות בבניין קל || 12 [אֲחֵרִי אֲחָב] תָּה לאפשרויות השלמה אחרות ראו במהדורת ו"מ || 13 וַיִּלְךְ ההשלמה שמשמאל ללמ"ד אינה ממלאה את הַקְּסֵר; אולי יש להשלים [ל]ל[כת] ולהניח שהלמ"ד הראשונה נשחקה כהצעת אריאל ויודיצקי, השוו פשר על אחרית הימים, 4Q177 טור [י] שוי 13, להלן עמי 293; על לצירוף הלך+על השוו ירמיהו ג 6 ועוד מקומות || 13-14 הַ[מִּקְוֶם] אֲשֶׁר אֲמַר לֹא לְ[וְהִים] הושלם על פי הצעת המידוביץ, ראו לבנה, עמי 68, ושם הצעות נוספות ||

קטע 2 ב

[שוליים עליונים]

- 1 א 100 [] [אש'יתן] על ישחק בנו וילכו יהודי
- 2 ו'יאמר' ישחק אל אברהם [אביו הגה האש והעצים ואיה השח]
- 3 ולע'לה ויאמר אברהם אל'] ישחק בנו אלהים יראה השח לעולה[
- 4 לו. אמר ישחק אל אביו כ'ול אשר יאמר לכה אלהים עשה לי
- 5 מלאכי *ק'ש עומדימ בוכים על'] ישחק ואומרים אלהים מכלה[
- 6 את בנו מן הארץ ומלאכי המ'שמות] עומדים
- 7 שמחים ואומרים עכשו יאבדו]היה אם יחשוך אברהם את בנו
- 8 ימצא כחש ואם לא, ימצא נאמן ו']יאבד בנו ויקרא אליו אלהים[
- 9 אברהם אברהם ויאמר הנני ויאמר ע'כ'] שו הודעתי לכול כי פמוכה[
- 10 לא יהיה אוהב ויברך אליהוה את יש']חק כל ימי חייו וילד את[
- 11 יעקוב ויעקוב הוליד את לוי ד']ר שלישי ויהיו מלאכיו עמהם כול[
- 12 ימי אברהם וישחק ויעקוב ול']
- 13 ושר המשטמה אסור ו']מלאכי הקודש מ
- 14 שר המשטמה וישמע בליעל אל'] שריו וצום שם

שוליים תחתונים

* על פי התאם השורות בשני הטורים של הקטע נראה שיש כאן המשך של הכתוב בסוף טור א ולכן ו"מ ואחרים משחזרים את המשפט הנמשך מטור א לטור ב וישא אב'רהם] את [ע'י'נו והנה]אש. הם מניחים שיש כאן תוספת מדרשית לכתוב וישא אברהם את ע'ניו וירא את המקום מרחוק בראשית כב 4, ומסתמכים על מקורות מדרשיים מאוחרים שלפיהם ראה אברהם עמוד אש במקום העקדה. אולם ההנחה שיש כאן תוספת מדרשית מבוססת רק על המילה וישא ועל המילה אש ואפשר שהמילה וישא נסובה על העצים שאברהם לקח והמילה אש נסובה על האש שאברהם לקח בידו (שם 6) ואפשר לשחזר וישא אב'רהם] את [הע'י'ם] ואת ה'אש || 1 השימוש בפועל נש"א במקום לק"ח שבפסוק מופיע גם בפיוט על העקדה, ראו ד' ספטימוס, "חננתו למאה פ'רי: מן הפיוט הקדום אל התלמוד הבבלי", לשוננו עא (תשס"ט), עמ' 90; [] [אש'יתן על פי תצלום 42.361 || 2 ו'יאמר קריאה בעייתית, ראו ו"מ || 3 לע'לה ו"מ קוראים לעלה; בהשלמת הכתוב בשורה הזאת סייע שלמי אפרתי || 5 *ק'ש כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום B-295756; ו"מ קוראים ק'דש ומעירים שהווי"ו תלויה משמאל לדל"ת; בוכים קווי דיו מוזרים בכ"ף, מיליק קרא בימים וקיסטר הוא שהציע לקרוא בוכים || 6 בנו ו"מ קוראים בני' || 8 כחש = פ'קש ש'קרן; ימצא נאמן השוו בן סירא מד 20 || 9 עכ'ש] כהצעת אריאל ויודיצקי; ו"מ קוראים ע'תה]; בסיס הכ"ף מחובר לעין; [הודעתי לכול] השוו כדורי, מבואות ב, עמ' 399-401 || 10 אוהב ו"מ קוראים אהב; אליהוה צירוף מתמיה במקום אלוהים הרגיל בחיבור הזה, אולי התכוון הסופר לכתוב אלוהים; בכתב יד 4Q226 קטע 7 שוי 2 יהוה || 10-14 השוו 4Q226 קטע 7, ממול || 13 ושר המשטמה אסור השוו ספר היובלים מח 15 וראו קיסטר, אגדות, עמ' 247-248 || 11 יעקוב האותיות ברורות בתצלום B-295756 || 14 אל' הקריאה בעייתית, עיינו בתצלום B-295756, והשוו לנוסח המקביל שממול ||

סיפורי תורה (מעין יובלים) ב (4Q226, Pseudo Jubilees)

קטעים קטנים בכתב יד מימי הורדוס. קטע 7 מקביל לכתב היד 4Q225 קטע 2 ב. בקטעים האחרים נזכרים יציאת מצרים, מניין השבועות והיובלים, ימי המדבר והכניסה לארץ בהנהגת יהושע בן נון. במהדורתנו צורפו הקטעים 2+1, 4+3 על פי העניין. בקטעים 2+1 שוי 4, 4+3 שוי 6 מובאים דברי האל בלשון מדבר. גיימס ונדרקס וזיוף מיליק ההדירו את החיבור בסדרת התגליות כרך יג, עמ' 157-169.

קטע *7

שוליים עליונים

1	נמצא אברהם נאמן לאל[הים	קרבנה עולתו]
2	לרצון ויברך יהוה] את ישחק	כל ימי]
3	חיו ויולד את י[עקוב דור שני ויעקוב הוליד את]	
4	לוי דור של[ישי ויהי מלאכי הקודש עמהם כול ימי]	
5	אברהם ישחק ויע[קוב ולוי ושר המשטמה סר מאהרים]	
6	ומלאכי הקודש מ]	וישמע בליעל]
7	אלשריף וצום ש'ם]	[
8	[] שר] ל]	[

קטעים 2+1

1	[] °°[[
2	[] גראיתי אליכה] בלהבת אש מתוך] הסנה	[
3	[] ואצוה] עלריך לרדת מצרים ולהוצ[יא את עמי מש]ם ו[את המטה אשר]	
4	[] עשיתה בו את] האותות נתתי לך ותשב[ן]	[] במצור[ים]
5	[] כ]י שנים עשית[ל] מן השבוע[ן]	[] ל[יובלים]
6	[] ע]ד] היובל הזה כי קדש הוא[ן]	[] ל[ים א]
7	[] °° °° קדש עולם עולמים °°	[
8	[] °°°°] °°°°	[

קטע 7: * זה הקטע הראשון בעותק הזה על פי סדר המאורעות והמקבילה שממול || 1 יש כנראה להשלים בסוף הטור הקודם [עתה נודע כי] או כיו"ב || 5-6 ראו את ההערה לשורה 13 במקבילה שממול || 7 אלשריף וצום קריאה חדשה, אולי נאמר כאן שבליעל מזעיק את מלאכיו ומצווה אותם; המ"ם שבמילה [ו]צום אינה בטוחה ואפשר לקרוא במקומה נו; שם או שני° [] או שמה, ראו תצלום 41.823 || קטעים 2+1: 3 ו[את המטה] על פי שמות ד 17 || 5 עשית[ל] העור שחוק אחרי התייז ונותר קו אלכסוני קצר; ו"מ קוראים עשית; לבנה קוראת עשיתי || 7 °° ו"מ קוראים כי; לבנה קוראת בטקסט [] עבר ובפירוש עבר; האותיות פגומות ומעוותות ובגלל ההקשר הסתום קשה להכריע בין אפשרויות הקריאה השונות, עיינו בתצלום 41.320; קדש ו"מ קוראים קודש; עולם ו"מ קוראים [ב]עולם ומעירים שהאות האחרונה היא אולי כ"ף סופית ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 4+3

[	בְּעִשׂוֹתָ]	1
עַד אֲשֶׁר עֲבַרְתָּהּ]	[תְּשֶׁעָ וְאֵלֶּיךָ יִבְלִיִּם]	2
[	אֵת הַמְדַבֵּר הַזֶּה]	3
[	וְלֹא תַעֲלֶבְדוּ אֶת הַיְרֵדָן הַזֶּה יִשְׂרָעֵל בְּכִן נֶזֶן הוּא עוֹבֵר לְפָנַי יִשְׂרָאֵל הַזֶּה]	4
[	יִבְיָאֵם לְאַרְץ כְּנַעַן וְהוֹדְעָתָה לּוֹ אֵת אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה וְשִׁים לְפָנַי]	5
[	לְוַלְדֵיךָ וְלְבָנֶיךָ וְלְכָל אֶתְּךָ]	6
[	וְלְכָל אֶתְּךָ]	7

קטע 5

[	וְלֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל מוֹשִׁיעִים]	1
[	וְלֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל הַיְמִיִּם הַהֵם]	2
[	וְלֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל אֵל]	3

קטע 6

[	וְלֹא תִשְׁמַע]	1
[	וְעַד שְׁלוֹשָׁה עָרָב]	2
[	וְמֵה מֵאֵז בּוֹאֵם אֵל הָאָרֶץ]	3
[	מִיּוֹם עוֹבְרִים אֶת הַיְרֵדָן]	4
[	וְאֵת אֱלֹהֵי תַחַת מִן צִבְיֵי הַפְּרִוֹתִים]	5
[	וְלֹעֲבָרִים אֶת הַיְרֵדָן]	6
[	כִּי אֵל]	7
[	אֲשֶׁר אָמַר]	8

קטעים 4+3: 4 על פי דברים לא 3; אריאל ויודיצקי מפנים לתצלום 41.320 שבו נראים שרידי האותיות בִּן וְ נִ || 5 לְפָנַי] || כהצעת אריאל ויודיצקי על פי דברים ד 44 || קטע 6: 3 מאז בּוֹאֵם כך נראה בתצלום 43.234, אולי הסופר כתב מב בכוונה לכתוב מְבֹאֵם ותיקן מאז בּוֹאֵם; וי"מ קוראים מאז בּוֹאֵה] || ; לבנה קוראת מאז בּוֹאֵה בכתב היד גופי; לשכונת הנדירה מאז+מקור השוו שמות ד 10 || 5 על פי יהושע ד 9 ||

סיפורי תורה (מעין יובלים) ג (4Q227, Pseudo Jubilees)

שני קטעים מראשית ימי בית הורדוס. המהדירים ציינו אותם ככתב יד ג של החיבור דמוי יובלים; בקטע הגדול יותר נמצאה צורה בגוף המדברים (אחרי התיקון) והוא דומה לספר היובלים ד 17-23. גיימס ונדרקס וזיוף מיליק ההדירו את החיבור בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 171-175.

קטע 1

שוליים עליונים

[כול הצדיקים]	1
[הי'ו לפני מושה °]	2
[את כול ימי]	3
[]	4
[ארכו שני']	5
[לל']	6

קטע *2

שוליים עליונים

[ויכתוב את ספר ה'נזך אחר אשר למדוהו	1
[ספר ומדע וחוכמה ויהי עמנו] ששה יובלי שנים	2
[ואחרי כן שב לא] רץ אל תוך בני האדם ויעד על כולם	3
[לדורותם עד יום הדין] וגם על העירים ויכתוב את כול	4
[קץ השנים ואת אותות ה] שמים ואת דרכי צבאם ואת החודשים	5
[ויכתוב את הכול בספר למען א] שר לוא ישגו הצ'דיקים]	6

קטע *3

שוליים עליונים

[נולדים]	1
[ת]היה שמחה]	2
[זת אלוהים]	3
[המשטמה]	4
[ל העוון ה]	5

קטע 1: 2 [הי'ו] שיחזור חדש המבוסס על ההנחה שמדובר כאן בדורות הראשונים || 5 [ארכו] שיחזור חדש כניל, אומנם השכנות ארך+שנים מיוחדת, גם הקריאה שני בעייתית, ראו ו"מ ||
 קטע 2: * ו"מ ציינו מקבילות חשובות מספר היובלים פרק ד ומספר חנוך פרקים יב-טז, עב-פב || 1 למדוהו הנו"ן הוספה בידי מגיה || 4 הושלם על פי ספר היובלים ד 19; העירים = הצירים, המלאכים שירדו אל בני האדם ||
 קטע 3: * הקטע הזה שויך לחוכמת המלך שלמה, 4Q525 קטע 19, אולם הרווח בין השורות, הכתב והביטויים מתאימים דווקא לחיבור הזה ||

ספר בן סירא

שני קטעים שעניינם אהבת החכמה שרדו בקומראן. הגדול שבהם הוא שיר שבח החותם את ספר בן סירא. הטקסט שרד בנוסח הגניזה אך הוא השתבש וסדר האלפבית בראשי החרוזים אינו ניכר בו. מסתבר שנוסח הגניזה תורגם מן הסורית ולפנינו הנוסח המקורי ולשונו קשה; ראו מ' קיסטר, "לפירושו של ספר בן-סירא", תרביץ נט (תש"ן), עמ' 304, הערה 2; הטקסט הקטוע שנשתמר מתאים לנוסח הגניזה; את הטקסט השלם יותר ההדיר גיימס סנדרס בסדרת התגליות, כרך ד, עמ' 79-85 ואת הטקסט הקטוע ההדיר מוריס באייה בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 75-76.

2Q18 קטע 2 (= ו 20-31)

- 1 ²⁰ [עקובה היא לאאיל ולא יפללנה הסר ל]ב
 - 2 ²¹ [
 - 3 ²² [כי המוסר כשמו כן הוא ולא לרבים הוא]כ
- חסרות שורות
- 7 ²⁶ [בכל נפשך קרב אליה ובכל מאדך שמר דרפי]ה
 - 8 ²⁷ [דרש וחקר בקש ומצא והחזקתה ואל תר]פ
 - 9 ²⁸ [כי לאחור תמצא מנחתה ונהפך לך לת]ענג
 - 10 ²⁹ [והיתה לך רשתה מפון עז וחבלתה]בגדי כתם
 - 11 ³⁰ [עלי זהב עולה ומוסרתיה פתיל תפ]לת
 - 12 ³¹ [בגדי כבוד תלבשנה ועטר]ת תפארת תעטרנה

מגילת המזמורים, 11QPs^a טור כא (= נא 13-30)*

- 11 אני נער בטרם תעוֹתי ובקשתיה, באה לי בתרה ועד
- 12 סופה אדורשנה, גם גרע נץ בבשול ענבים ישמחו לב,
- 13 דרכה רגלי במישור כי מנעורי ידעתיה, הטייתי כמעט
- 14 אוזני והרבה מצאתי לקח, ועלה היתה לי למלמדי אתן
- 15 הודי, זמותי ואשחקה קנאתי בטוב ולוא אשוב, חריתי
- 16 נפשי בה לפני לוא השיבוֹתי, טרתי נפשי בה וברומיה לוא
- 17 אשלה, ידי פתח[ו שער]ה ממערמיה אתבונן, כפי הברותי אל

חסרות כחמש שורות

והוא צותן לפם]

טור כב]

1 שכרכם בעתו

סוף החיבור

^a11QPs: * אחרי מזמור קלח ולפני המזמור לציין; וראו עוד 1Q30 קטע 5 || 11 תעוֹתי סנדרס קורא תעיתי; בתרה = בזמנה, קיסטר, שם, עמ' 317 || 14 ועלה אולי נקבה של על = יעלה, עליונה || 15-16 חריתי נפשי בה אריאל ויודיצקי מפרשים כתקבולת אל קנאתי בטוב ומשווים אל תהלים לו 1 אל תחר במרעים אל תקנא בעושי עולה; חריתי נפשי = 'התאויתי' || 16 לפני לוא השיבוֹתי לא ביטלתי רצוני; טרתי אולי מן [irradti] 'התעסקתי בה', ניגוד של אשלה שבהמשך || 17 ממערמיה המים הראשונה נראית בתצלום B-314641 ||

ספר היובלים

מן החיבור הזה נמצאו בקומראן כחמישה עשר עותקים קטועים (4Q216 עד 4Q223-224, 1Q17, 1Q18, 2Q19, 2Q20, 3Q5, 4Q176, 11Q12). רובם הועתקו בסוף ימי בית חשמונאי (4Q216, 4Q219, 4Q222, 4Q223-224). 4Q221 מאוחר במעט; 1Q17, 1Q18, 2Q19, 4Q218, 11Q12 הם מימי בית הורדוס. רוב הקטעים זעירים ולא נותרה אפילו שורה אחת שלמה. גם החפיפה בין העותקים מעטה. השינויים שבין העותקים הם בעיקר חילופי כתיב ולשון. גיימס ונדרקס וז'וזף מיליק ההדירו את רוב כתבי היד בסדרת התגליות כרך יג, עמ' 1-140. הם עשו עבודה נפלאה בשיחזור כתבי היד תוך הסתייעות בתרגומים העתיקים של החיבור הזה. המהדורה הזאת נסמכת על עבודתם אך יש בה תיקוני קריאה ושינויים בשיחזור, בעיקר שינויי לשון המכוונים להתאים את הטקסט המשוחזר לדקדוק הלשון העברית ולדרכיה. כתבי היד מן המערות האחרות פורסמו בכרכים אחרים בסדרת התגליות. על קטע זעיר שזוהה בטעות עם ספר היובלים ז 4-5 ראו אייברט טיכלאר *DSD* 19 (2012), עמ' 202-206. נועצתי בכנה ורמן בעניינים הקשורים לתרגום האתיופי. הטקסט הובא כסדר החיבור וכתבי היד שולבו זה בזה.

בטקסט המועט שנותר ניכרות הצורות המיוחדות לעברית של ימי הבית השני, למשל, בצורת העתיד צמודת וייו מוצאים בגוף ראשון ואקימה לעומת ויקם, ותקם בגופים האחרים. מפתיע בעקיבותו השימוש בבינוני+כינוי גוף במקום בצורת פועל נטוי בפעלים היציבים הנוהגת בעברית המקראית הקלסית: כי י[וד]ע אתה לה 9, גם אנוכי יוד[ע] לה 13, ועתה אני אֹהֵב שם שם, אבל אנכי אה[ב] שם 17, [ואת יעקב אחי אנוכי] אוהב שם 21. רק בשני מקרים נמצא אולי הדגם הקדום: כא 1, לט 10.

עותק א = 4Q216, עותק ב = 4Q217, עותק ג = 4Q218, עותק ד = 4Q219, עותק ה = 4Q220, עותק ו = 4Q221, עותק ז = 4Q222, עותק ח = 4Q223-224

עותק א קטעים 4-1 [א] (= א 1-7)

3 [בעלותו לקחת את לוחות האבן התורה והמצוה] בדבר יהוה [אשר דבר]

4 [אליו עלה] אל ראש ההלך¹ ויהי בשנה הראשונה [לצאת בני ישראל]

5 [מן מצרים בחדר] ש[השל] ישי בששה עשר להודש ה[זה] דבר יהוה אל

6 [מושה לאמר עלה אלי] ה[הר] ואתנה לך את שני לוחות [האבן התורה]

7 [המצוה אשר כתבתי להודותם]² ויעל מושה הר יהוה וישכון ב[בו]ד יהוה

חסרות שלוש שורות

11 [ואת אשר יבוא הגיד לו את מ] חלקות העתים לתורה

12 [ולתעודה]⁵ ויאמר אליו שים לבך לכל הדברים אשר אנכי מגיד לך

13 [בהר הזה וכתוב אותם בספר למען אשר יד]עו דורותם כי לא עזבתם

14 [בכל הרע אשר עשו להפר את הברית אשר א]נכי כורת ביני ובינך היום

15 [להודותם בהר סיני]⁶ והיה בבוא[ם] אל[עלוי] ה[ם] כל הדברים

16 [האלה וידעו] כי צדקתי מהם בכל משפטי[הם] ו[בכל] קללותם וידעו

17 [כי באמת הייתי עמהם]⁷ ואתה כתוב לך [את] ל[ה] הדברים האלה

שוליים תחתונים

6 ה[הר] שריד הרייש נראה בתצלום 42.219 || 7 [ב]בוֹד על פי תצלום 42.219 ||

עותק א קטעים 3-10 [ב] (= א 7-15)

- 1 [אשר אודיעך היום כי ידעתי את מרים וערפם הקשה בטרם אביאם]
- 2 בארץ [אשר נשבעתה לאבותיהם לאברהם וליצחק וליעקוב]
- 3 לאמר לזרענכם אתן ארץ זבת חלב ודבש⁸ ואכלו ושבון [הלכו]
- 4 אחר אלהים אחרים אשר לא ישיעוכם מכל [צוקות וענתה ה[תורה]
- 5 והתעודה הזאת⁹ כן ישכחו את כל מצותי אשר אנכי מ[צו]ך ויילכו אח[ר]
- 6 הגוים ואחר גל[ו]ליהם ואחר תועבותם ויעבדו את א[ל]היהם ויהיו להם לגגן[ו]
- 7 ולצור ולמכשול ול[מ]מוקש¹⁰ ואבדו רבי[ם]ם ילכדו ונפלו [ביד אויב כי]
- 8 [עזבו את] חקותי ואת[ו] מצותי ואת מוצד[ו]י בריתי ואת שבטותי ואת קודשי[ן]
- 9 אשר הקדישו לי בת[ו]כם ואת משכני ואת [מקדש]י אשר הקדשתי לי בתוך[ו]
- 10 הארץ לשים א[ו]ת שמי [עליו]ן¹¹ ועשו להם במזות ואשרות ופסילים[ם]
- 11 וישתחוו לכו[ל]ל מע[ו]לי שעי תעות[ם] ויזבחו בניהם לשדים ולכל מעשעי תעות לבם]
- 12 ואשלחה אל[ו]יהם [עדים ל]העיד בהם ולא ישמעו ואת העדים יהרגו[ם]
- 13 ואת מבקשי [ה]תורה ירדפו[ו] ואת הכל יפרו ויחלו לעשות את הרע[ו]
- 14 בעיני¹³ ואסתיר[ו] פני מהם ונת[ו]תי אותם ביד כל הגוים לשב[ו]י
- 15 ולשמו[ו]ת[ו]ם ולא יאזכרו ואת שמם מן הארץ ו[א]פיצם בכל הגוים
- 16 [14] וישכחו את כל חקותי וכל מצותי [וכל תורותי ושכ[חו] חודשי ושב[טות]
- 17 [ומוצד[ו]י ויזבלו וברית¹⁵ ואחרי כן ישו[בו] אלי מתוך הגוי[ם] בכל לבם]

שוליים תחתונים

2-1 [אביאם] בארץ השווי ויקראו כו 41 והבאתי אתם בארץ איביהם || 3 ושבנו או ושבנו [עו] = ושבנו || 4 [צוקות בלי כינוי, ואין סימני דיו במקום החלק שאחרי התיבה; וענתה השווי דברים לא 21 וענתה השירה הזאת לפניו לעד || 5-4 ה[תורה] והתעודה על פי כנה ורמן, "תעודה – לבירור טיבו של המונח", יובל לחקר מגילות ים המלח, ב' ניצן וגי ברין (עורכים), ירושלים תשס"א, עמ' 241-243 || 5 [צו]ך ולא [מ]צוה || 6 על השלמת תחילת השורה ראו טיכלאר, דברי משה, עמ' 303-312 || 7 ילכדו מצורת העתיד הפשוטה יש ללמוד שהתחביר במקור העברי היה שונה מזה שבתרגומים || 15 ולשמו[ו]ת או [ול]שמי; וימ קוראים [ולמ]שמות שלא בהתאם לחקר ||

עותק א קטעים 11+12 [ד] (= א 26-28)

- 3] את הראשונים ואת האחרונים
- 4 [ואת אשר יבוא בכל מחלקות העתים לתורה ולתעודה
- 5 [בשבועי יובליהם עד עולם עד אשר ארד] ושכנתי עמם
- 6 [בכול עולמי עולמים²⁷ ויאמר אל מלאך ה] פנים להכתוב
- 7 [למושה מראשית הבריאה עד היום אשר] ר' יבנה מקדשי
- 8 [בתוכם לעולמי עולמים²⁸ ויראה יהוה לעיני כל וידעו
- 9 [כל בני אנבי אלהי ישראל ואב לכל בני] עקב ומלך
- 10 [בהר ציון לעולמי עולמים והיתה ציון וירושלם] קודש

עותק ב קטעים 1+2 (= א 29)

- 1 ויקחון מלאך הפנים את לוחות [מחלקות העתים לתורה ול]תעודה לכל
- 2 השנים [לשבועיהם וליובליהם] לכל שני העולם מן הבריאה
- 3 הרישון] ה לארץ לשמים ולתהום וכל הנברא עד היום א]שר יברא
- 4 את [מקדש יהוה אשר יעשו ידיו בהר ציון בירושלם] [וכל]
- 5 [הממורות יתחדשו למרפא ולשלום ויפת]ב את כל [בהירי ישראל]
- 6 [לברכה לעולמי עד] ה זה [

קטעים 1+2: * שילוב הקטעים, קריאתם מחדש והשלמתם נעשו בשיתוף עם כנה ורמן || 2 מן הנו"ן שלמה בתצלום 42.064 || 3 הר'ישון] ו"מ קוראים הח'שה ||

עותק א קטעים 12+13 [ה] (= ב 1-4)

- 1 [ויאמר מלאך הפנים אל משה בדבר יהוה לאמר כתוב כל דב]רִי הבריה כֹּאשֶׁר
- 2 [ביום הששי בלה יהוה אלהים את כל מלאכתו וכל אשר ברא] וישבת בים [השביעי]
- 3 [ויקדש אתו לעולמי עולמים ויתן אתו לאות לכל] מְעֻשׂוֹ
- 4] ² כי ביום הראשון ברא את השם] הַעֲלִיּוֹנִים ואת הארץ
- 5 [ואת המים ואת כל הרוחות המשרתים לפניו מלאכי] הַפְּנִים ומל"כי הקודש
- 6 ומל"אכי רוחות האש ומלאכי הרוחות הנושבים] הַמְּלָכִי רוחות הַעֲצָנִים
- 7 לער]פֶּל ולטל ומלאכי הרוחות לשלג ולברד ולק]רָח ומל"כי הקולות
- 8 ולמל"כי הרוחות] לברקים ומלאכי הרוחות לקוד ול]חום ולחרף ולקיץ] ולכל
- 9 רוחות בריותו [אשר עשה בשמים ואשר עשה בארץ ובכל את התהומות
- 10 מאפלה ושחר ו]נְאוֹר הַכִּיץ בדי]עָתוֹ ³ או ראינו מעשיו ונברכנו
- 11 על כל מעשיו ו]נְרַנְנָה לפניו כי שבעה [מעשים גדולים ע]שָׂה ביום הראשון],
- 12 ⁴ וביו]ם השני עשה את הרקיע בתו]רְךָ הַמִּים [ויבדלו המים ביום הזה הצים]
- 13 עָלוּ למע]לה לרקיע והצים ירדו למטה לרקיע אשר בתוך על פני כל]
- 14 הארץ] [

עותק א קטעים 14-17 [ו] (= ב 7-12)

- 2] ואת כל האג]מִים ואת כל ט]ל הארץ
- 3 [וזרע מזריע למינו ואת כל הצמח ועץ עושה פרי ואת ה]יערים ואת גן עדן] [בעדן]
- 4 [לתענוג ולמאכל את ארבעת המינים הגדולים האלה] עֲשֵׂה {עשה} ביום השלישי
- 5] ⁵ וביום הרביעי עשה יהוה את הש]מש ואת הירח ואת הכוכבים [ויתן]
- 6 [אותם ברקיע השמים להאיר על כל הארץ ו]למשל ביום ובלילה ולהב]ייל בין]
- 7 [אור לחושך ויתן את השמש לאות גד]ול [על הארץ] לימים ולשבתות ולחודשים
- 8 [ולמועדים ולשנים ולשביעי השנים וליו]ב]לים ולכל תק[ופות השנים]
- 9] ⁶ ולהבדיל בין האור ובין החושך ולמרפא למען ירפא כל ה]צמח וגדל בא]רץ את
- 10 [שלושת המינים האלה עשה ביום הרביעי]
- 11] ¹¹ וביום החמישי ברא את התנינים הגדו]לים בתוך תהומות המ]ים כי הם]
- 12 [מעשי ידיו הראשונים מן הבשר ואת כל השורץ ב]מים דג]ים כ]ל ואת כ]ל העוף]
- 13 [המעופף לכל מיניהם ¹² ויזרח השמש עליהם ל]מרפא וע]ל כל [אשר בא]רץ כל]
- 14 [הצומח מהארץ וכל עץ עושה פרי וכל בשר את] שְׁלוֹשֶׁת המינים הגדו]לים האלה]
- 15 [עשה ביום החמישי]

קטעים 12+13 [ה]: 4-5 חמש האותיות האחרונות שבסוף השורות נרשמו על פי עדות ו"מ || 7 הושלם על פי הצעתה של כנה

ורמן || 10 מאפלה = יאפלה; ||

קטעים 14-17 [ו]: 12 כָּל ואת כָּל] נראה שיש כאן כפילות || 13 [ל]מרפא = למרפא ||

עותק א קטע 18 [ז] (= ב 13-24)

- 1 ¹³ וביום הששי את כל חיל הארץ ואת כל הבהמה ואת כל הרומש על הארץ ¹⁴ ואחרי כל אלה
- 2 עשה את האדם זכר ונקבה עשה אתם וימשילם בכל אשר על הארץ ובימים ובכל אשר יעופף
- 3 ובחיה ובכל הרמש ה[רומש על הארץ ובבהמה ובכל הארץ וימשילם בכל אלה את ארבעת]
- 4 המנים האלה עשה ביום הששי ¹⁵ ויהיו כלם שנים ועשרים מנים ¹⁶ ויכל מלאכתו ביום הששי כל
- 5 אשר בשמים ובארץ [ובימים ובתהומות ובאור ובחשך ובכל ¹⁷ ויתן לנו אות גדול את יום]
- 6 השבת אשר שבת בו מכל מלאכתו אשר ברא לעשות והתברכו בו כול הברואים אשר היו]
- 7 עשויים ששת ימים [ויברכוהו למען נהיה עושים מלאכה ששת ימים]
- 8 ונשבותה ביום הש[ביעי מכל מלאכה ¹⁸ כי לכל מלאכי הפנים ולכל מלאכי הקודש שגן]
- 9 המינים האלה אמר לשבות שבת עמו בשמים ובארץ ¹⁹ ויאמר לנו הגה אנכי מבדיל לך
- 10 עם בתווך עממי ו[שבתו גם הם ואקדשם לך לעם ואברכם ויהיו לך לעם ואהיה לאלהיהם]
- 11 ²⁰ ובחר בזרע יעקוב מכל אשר ראיתי ואכתובה אותו לי לבן בכור ואקדש אותו לי]
- 12 לעולם ועד ואת היום ה[שביעי אודיענו לשבות בו ²¹ ולברך את בורא הכל אשר קדשם]
- 13 מכל הגוים ולהיות יחד] עמנו שובתים ²² מעשה מצוותיו יעלה ריה גיהוה אשר ירצה לפניו]
- 14 כל הימים] ²³ שנים ועשרים ראשי אנשים]
- 15 מאדם עד אליו *ישים ועשרים מ[יני מעשה נעשו עד היום השביעי זה ברוך וקדוש וזה ברוך]
- 16 וקדש וזה עם זה נעשו יחד לקדש] ולברכה ²⁴ וינתן זה לזה ויהיו ברוכים וקדושים כל הימים]
- 17 זו את התעודה והתורה ה[אשונה]

עותק ג קטע 1 (= יובלים ב 26-27)

- 1 לקדש] שו ולא יעשו בו כל מלאכה ולא יחללוהו פי]
- 2 קדוש הוא מכל הימים ²⁷ כל יהמי[חלל אותו מות יומת]
- 3 ויבול העשה בו מלאכה ונכרתו לעולם למען ישמרו]
- 4 [ישראל] את היום הזה לדוריהם ולא יכרתו מן הארץ]

קטע 18 [ז]: 6-7 ההשלמה משוערת, על פי המקבילות ש"מ מביאים בעמי 21-22 || 7 עשויים ששת ימים יעשו בששת הימים, השוו שמות כ 10 כי ששת ימים עשה ה; חסר בתרגומים || 11 ובהר = ובהר יבחרתי, השוו שמואל א ב 28; מכל] כהצעת כנה ורמן || 15 אליו אל יעקוב; *ישים גרסו ושנים || 16 [זה לזה] השבת ליעקוב || קטע 1: 3 העשה שרידי האות האחרונה מתאימים בדוחק רב לה"א, אולי תוקן העשים; אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא העשים אך אין מקום למ"ם אלא אם כן נניח שהיא הוספה ברווח שבין התיבות; ונכרתו ו"מ קוראים ונכרתה || 4 [ישראל] ו"מ משלימים [בני ישראל] ואומרים שיש די מקום להשלמה הזאת ||

חיבורים עבריים מקומראן

11Q12 קטע 1 (= ד 11-6)*

- 1 [על בן בשומע]נו בא[נו להגיד]
- 2 [לפני יהוה אלוהינו על כול החטאים] אשר יעשו בשמים
- 3 [ובארץ ובאור ובחושך ובכול⁷ ויהיו] אדם ואשתו מתאבלים
- 4 [על הבל ארבעה שבועי שנים ו]בארבעה לשבוע החמישי
- 5 [שמחו וידע שנית את אשתו] ותלד לו בן ויקרא את שמו[שת]
- 6 [כיא אמר שת לנו יהוה זרע ב]ארץ אחר תחת הבל כיא הרגו
- 7 [קין⁸ ובשבוע הששי הוליד את עזו]רה בתו⁹ ויקח קין את אחותו
- 8 [און לאשה ותלד לו את חנוך בקץ היוב]ל הרביעי [ובשנת]
- 9 [אחת לשבוע הריאשון ליובל החמי]שי נבנו הבתים בארץ
- 10 [ויבן קין עיר ויקרא את שמה כשם ב]נו חנוך¹⁰ ואדם
- 11 [ידע את הוה אשתו ותלד עוד תשעה בנים¹¹ ובשב]ו ע' החמישי

11Q12 קטע 2 (= ד 14-13)

- 1 [לקח אנוש את אחותו נועם לו לאשה ותלד לו ב]ן בשנה
- 2 [השלישית לשבוע החמישי ויקרא שמו קינן¹⁴ ו]ב'לקין היובל
- 3 [השמיני לקח לו קינן את אחותו מהוללת] לאשה[ותלד]
- 4 [לו בן ביובל התשיעי בשבוע הריאשון בשלו]שה לשבוע

11Q12 קטע 3 (= ד 17-16)

- 1 [הרביעי ליובל הוה ותלד לו בן בשבוע ה]מישי [בשנה]
- 2 [הרביעית ליובל ויקרא את שמו חנוך] ¹⁷ זה ריאשון

11Q12 קטע 4 (= ד 18-17)

- 1 [וכתב בספר את אותות השמים כסדר הודשימה למע]ן ידעו [בני]
- 2 [אדם את תקופות השנים כסדרם לכול הודשימה¹⁸ ריא]שון הוואה
- 3 [אשר כתב תעודה ויעד בבני אדם לקצי עולמים ושבו]עיים [היובלים]

קטע 1: * הקטעים שלהלן פורסמו על ידי ג'ויט בסדרת התגליות כרך כג || 1 [על בן בשומע]נו בא[נו להגיד] ג'ויט קוראים הודענו ב[אתנו] ומתרגמים כאילו כתוב בבואנו || 6 אחר תחת השוו בראשית ד 25 || 7 [עזו]רה כהצעת כנה ורמן || קטע 2: 3 [מהוללת] כהצעת כנה ורמן ||

11Q12 קטע 5 (= ד 29-30)

- 1 [הדיאשוין אשר נק]ב[ר ב]אדמה ³⁰ ויחסרו לו שבעים שנה]
- 2 [לאֵלֶּף שָׁנִים כִּי־אֵלֶּף יְהִי־שָׁנִים] כִּי־אֶחָד בַּתְּעוֹדַת הַשָּׁמַיִם עָלָה]
- 3 [כִּן נִכְתַּב עַל־עַלְיָן הַדְּעַת כִּי־אֵלֶּף אֶכְלָכֶם מִמֶּנּוּ תִּמּוֹתוֹ עָלָה]
- 4 [כִּן לֹא הַשְּׁלִיִּם אֶת־]שְׁנֵי הַיּוֹם[הַזֶּה כִּי־אֵלֶּף בּוֹ מֵת]

11Q12 קטע 6 (= ד 31)

- 1 [הַיּוֹמָת קִיָּן] אַחֲרָיו [בַּשָּׁנָה הַהִיאָה וַיִּפּוֹל בֵּיתוֹ עָלָיו וַיִּמּוֹת בְּבֵיתוֹ]
- 2 [וַיִּהְיֶה בְּאַבְנֵי־יָוִן כִּי־אֵלֶּף בְּאַבְנֵי הַרְגֵּה אֶת־הַבָּל]

11Q12 קטע 7 (= ה 1-2)

- 1 [לְהַמָּה בְּנִיִּם וְהַמָּה הַנִּי]פְּלִיִּים ² וַיִּרְבֵּי [הַחֲמִס בְּאַרְץ וּפּוֹל בַּשָּׂר הַשְּׁחִיתָה]
- 2 [אֶת־דַּרְכּוֹ מֵאַדָּם עַד־]בְּהֵמָה וְעַד־הָאָדָם [וְעַד־עוֹף וְעַד־כּוֹל הַחַיָּוִת]
- 3 [עַל־הָאָרֶץ כּוֹלֵם הַשְּׁחִיתוֹ דַּרְכֵם וְהָ]וֹקְתֵם וַיִּחְלוּ לֹאֲכֹל אִישׁ אֶת־
- 4 [רֵעֵהוּ וַיִּרְבֵּי הַחֲמִס בְּאַרְץ וּפּוֹל רֹחַ ³⁰]

11Q12 קטע 8 (= יב 15-17)

- 1]וִי¹⁶ [
- 2 עַם [אֲבִיָּו בְּהַרְן שְׁנֵי שְׁבוּעֵי שָׁנִים ¹⁶ וּבְשִׁבְעַת הַשָּׁנִים]
- 3 בַּחֲמִשָּׁה בּוֹ יִשָּׁב אֲבָרָם בְּלִילָה בְּרֵאשִׁית הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וַיִּבְטֵשׁ אֶל־
- 4 הַכּוֹכָבִים מֵעַרְב עַד־בּוֹקֵר לְרֵאשִׁית מַעֲשֵׂה הַשָּׁנָה בְּגִשְׁמִים וַיִּהְיֶה]
- 5 הוֹאֵה [יִשָּׁב לְבָדוֹ וּמִבֵּית ¹⁷ וַיִּבְרָא דָבָר בְּלָבוֹ וַיֵּאמֶר כּוֹלֵם אֹתוֹת]
- 6 הַכּוֹכָבִים]

11Q12 קטע 9 (= יב 27-29)

- 1] וַאֲגִידָה לּוֹ [אֲנִי־אֶת־כּוֹל הַקְּשָׁה מִמֶּנּוּ]
- 2 [וַיִּהְיֶה בָּם בְּשִׁשַׁת יָרְחֵי הַגִּשְׁמִים] ²⁸ וַיִּהְיֶה בְּשִׁבְעַת הַשָּׁנִים לְשִׁבְעַת הַשָּׁנִים]
- 3 [וַיִּדְבַּר עִם אֲבִיהוֹ וַיִּגְדֵּל לּוֹ כִּי־אֵלֶּף הוּא יוֹצֵא מִן־הָרֶן לְלִכְתֵּת אֲרָץ]
- 4 [כִּנְעָן לְרֵאשִׁיתָהּ וּלְשׁוּבָה אֶלְיָי ²⁹ וַיֵּאמֶר] לּוֹ תִּרְחֵ אֶת־בֵּיתוֹ לְךָ בְּשִׁלּוֹם]
- 5 [אֶל־עוֹלָם יִישָׂר דַּרְכֵכֶה וְאֶל־הַיָּם עַל־מִנְחָה וַיִּשְׁלַח־לְכָה הֵן וְחֹסֵד וְרַחֲמִים]
- 6 [לְפָנַי וְרַחֲמִים וַאֲיִן לְאִישׁ לְעֵשׂוֹת עַל־מִנְחָה רַעִי]

קטע 7: 2 ה' או ה' (יה) || 4 ר' או ר'ע שלא כבתרגום לגעו ||
קטע 8: 3 בחמש'ה] בשנה החמישית, השוו בשבע'ה] קטע 9 שוי 2 להלן ||

עותק ד קטע 1 (= כא 1-2)

- 10] ¹ ובשנה
- 11 [הששית בשבוע] השביעי ל'זבל הזה קרא אברהם ליצחק בנו]
- 12 ויצוהו לאמור אני זקן ולוא ידעתי את יום מותי כי מלאן]
- 13 ימי ² והנא אני בן שנים] ושבעים ומאת שנה וברול ימי חיי זכרתי]
- 14 תמי'ן את אלוהינו ודרש'תיהו ברול לבי [

עותק ה קטע 1 (+ עותק ד קטעים 2-5) (= כא 5-10)

- 1 [הוקותיו ו]מצות'יו ומשפטיו ואל תלך א]ה' גלולים ואחר] פסילים ואחר]
- 2 [מסכות ⁶ ואל ת]אכל כל ד]ם לחיה ולבהמה ולכל עוף אשר] יצופף בשמים]
- 3 [ו]בשר ז'בח עלה א' שלמים לרצון תזבחנו ואת דמם תזרוק על המזבח
- 4 [ואת כל]בשר העלה תקטיר על המזבח] עמ סולת מנחתו בלולה בשמן]
- 5 [ונסכו ת]קטיר הכול על המזבח אשה ריח ניחוח לפני האלהים]⁸ ואת חלב]
- 6 [זבחה הש]למים תקטיר על האש אשר על המזבח ואת החלב]
- 7 [את] החלב אשר על הקרבים ואת הכליות ואת החלב אשר עליהן]
- 8 [ואת אשר על הכסלים] ואת היותרת הכבד עם הכליות תסיר]נה ⁹ והקרתה את]
- 9 [הכל לריח ניחוח לפני הא]להי'ם] עם מנחתו ונסכו לריח ניחוח להם אשה]
- 10 [לאלהים ¹⁰ ואת בשרו תאכל ביום] ההוא • מחרת ולא תב'ן עליו השמש]

עותק ד קטע 1: 12 ויצוהו או ויצוהו; אני זקן ולוא ידעתי] או אני זקן ואינני יודע], עיינו במבוא ||
 עותק ה קטע 1: 3 [ו]בשר ז'בח וי"מ קוראים [ואם תזבח; א' כקריאת אריאל ויודיצק; וי"מ קוראים זב]ח] וקריאתם אינה
 מתאימה לא לשרידי הכתב ולא למקום ולא לתחביר ולא לענין || 7 [את] החלב עותק ד [את כול ה]חלב; ואת
 ה]חלב] עותק ד [וכל החלב ובדוחק [ואת כול החלב || 9 עם מנחתו ונסכו לריח ניחוח] [ה] עותק ד עם מנחתו]ה
 זנסכה ל]ניחוח] || 10 • מחרת או [ו]במחרת; וי"מ קוראים ומחרת; עותק ד ומחרת] ||

עוֹתֵק ד קטעים 6-9 (+ עוֹתֵק ו קטע 1) (= כא 12-כב 1)

- 7 [וְעַץ שֶׁמֶן וְהַדָּם וְדַפְנָה וְאֵלֶּיךָ] ת¹³ וּמִן הָעֵצִים הָאֵלֶּה]
8 [תֵּתֶן לְתַחַת הָעוֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ [בְּרֹדִים בְּמִדְּרֵיָהֶם וְאֵל תֵּתֶן פּוֹל עֵץ מְבוֹקֵעַ]

חסרות שורות

- 11] 14 וְעֵלָה רִיחַ גִּיחֻחֶם אֵל [הַשָּׁמַיִם שְׁמוֹרָה¹⁵
12 [אֵת הַמִּצְוָה הַזֹּאת וְעָשָׂה אֹתָהּ בְּנֵי לְמַעַן תִּיָּשֶׁר בְּכוֹל מַעֲשֵׂיכָהּ
13] 16 וּבְפוֹל עֵת הָיָה טְהוֹר בְּבִשְׂרָפָה וְדַחֲצָתָה בְּמִים בְּטָרָם תִּלְךָ לְהַקְטִיר

חסרות שורות

- 17] 18 וְלֹא תֹאכְלוּ עוֹד דָּם] כִּי הַדָּם הוּא [הַנֶּפֶשׁ וְלֹא תֹאכְלוּ דָם¹⁹ וְלֹא תִקַּח]
18 [שְׂחֹדָה עַל כּוֹל דָּם] אָדָם אֲשֶׁר יִשְׁפֹךְ [הַנֶּפֶשׁ בְּלִי מִשְׁפָּט כִּי הַדָּם הַנֶּשְׁפָּךְ]
19 [מִחֲנִיף אֵת הָאָרֶץ וְהָאָרֶץ לֹא תִוָּכַל לְ[הִשְׁתַּחֲוֹת מִדָּם הָאָדָם כִּי אִם בְּדָם]
20 [שׂוֹפְכוֹהָ²⁰ וְלֹא תִקַּח שְׂחֹדָה וְכֹפֵר בְּ[דָם הָאָדָם, דָּם תַּחַת דָּם וְגִרְצִיתָהּ]
21 [לְפָנַי יְהוָה] אֵל עֲלִיּוֹן וְהִיָּה מִשְׁמְרוּהָ הַיָּשֵׁב וְלְמַעַן תִּשְׁמַר מְכוּל רֵעַ
22 [וְלְמַעַן יִצַּח יְלִיךְ מְכוּל רֵשֶׁף
23] 21 רֵאִיתִי בְּנֵי אֵת פּוֹל] מְעַשֵׂי בְּנֵי הָאָדָם [כִּי הִטְאַת וְרִשְׁעָה הֵמָּה וְכוֹל]
24 [מַעֲשֵׂי הַמָּה טַמְאָה וְנֹאצָה וְתִבֵּל וְאֵין אִמַת אַתֶּם²² הַשָּׁמַיִם לְפָנַי
25 [תִּלְךָ בְּדַרְכֵיהֶם וְתִצְעַד בְּמִסְלֹתֶם וְאִשְׁמַתָּה אִשְׁמַת מְלוֹתֶיךָ] לְפָנַי אֵל עֲלִיּוֹן]
26 [וְהִסְתִּיר אֶת פָּנָיו] מִמֶּכָּה וְנִתְנַכָּה בִּיד פִּשְׁעֵיכָהּ וְהִכְרִיתְכֶּהּ [מִן הָאָרֶץ]
27 [וְאֵת זֶרַעךָ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם וְאִבְדָה שְׁמִכָה וְזִכְרְכֶּה מִכֹּל הָאָרֶץ]
28] 23 סוֹר מְכוּל מִן עֲשֵׂי הַמָּה וּמְכוּל תּוֹעֲבוֹתֶיהֶם וְ[שְׁמִי] וְ[שְׁמִי] מִשְׁמִי [רַת אֵל]
29 [עֲלִיּוֹן וְעָשָׂה] רְצוֹנוֹהָ וְתִצְלַח בְּכוֹל²⁴ וּבִרְכָה בְּכוֹל מַעֲשֵׂיכָהּ [וְהַקִּים]
30 [מִמֶּכָּה] הִּמְטַעַת אִמַת בְּאָרֶץ לְכוֹל דוֹרוֹת הָאָרֶץ וְלוֹ יִשְׁבוֹתֶיךָ [שְׁמִי]
31 [וְשִׁמְכָה] מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם בְּכוֹל הַיָּמִים²⁵ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּנֵי בְשָׁל [וּם יִחְזַק]
32 [אֹתְכֶם] אֵל עֲלִיּוֹן אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵיכֶם לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹהָ וְ[בְרַךְ אֵת זֶרַעְכֶם]
33 וְאֵת [שְׂאֵר זֶרַע] עֲלֵה לְכוֹל דוֹרוֹת עוֹלָמִים בְּכוֹל בְּרִכּוֹת [הָאִמַת לְהִיחַתְכֶם]
34 [לְבִרְכָה] בְּפוֹל הָאֵל] רִיךְ²⁶ וְיִצֵּא מֵאִתּוֹהָ שְׁמֵךְ
35] 1 וְהִי בְּשִׁבְעַת הַיָּמִים לְשִׁלּוּשָׁה וְאֵר [בְּעֵצִים הַיּוֹבֵל בְּשִׁנָּה]
36 [הַשְּׁנִיית בֹּי הַיָּמִים] הַשְּׁנִיית אֲשֶׁר מֵת בָּהּ אֲבֵרָהּ בְּאֵן יִצְחָק וְיִשְׁמַעְעָאֵל]
37 [מִבְּאֵר שִׁבְעַת לַחֹג אֵת הַגִּזְרֵי הַשְּׁבִיעוֹת הוּא מוֹעֵד הַבְּכוֹרִים]

7 [וְאֵלֶּיךָ] ת אֵם כֵּן מִקוֹמוֹ שֶׁל הַקֶּטֶע וְאֵם הַקְרִיָּה נְכוֹנָה הַמִּילָה מִצִּינַת מִן מְיֻנֵּי הָאָרֶץ, עֵינֵינוּ בְּפִירוּשׁ שֶׁל וִימ¹ || 21 וְהִיָּה צִיּוּר, weyye, צוֹרוֹת פּוֹעֵל מְשׁוֹרֵשׁ זֶה כְּתוּבוֹת בְּמִגִּילוֹת בְּשֵׁתֵי יוֹדִים, כְּנֹרָה לְצִיּוֹן הַכְּפֵלָה; מִשְׁמְרוּהָ = מְשֻׁמְרוֹ (אֵת הַחוֹק); הַיָּשֵׁב [וִימ קוֹרְאִים אֵל הַטּוֹב] בְּהַשְׁפַּעַת הַתְּרָגוֹם || 25 בְּמִסְלֹתֶיךָ] עוֹתֵק ו [בְּמִסְלֹתֶיךָ] || 26 מִמֶּכָּה עוֹתֵק ו כְּתַב תְּחִילָה מִמֶּךָ וְתוֹקֵן מִמֶּכָּה; וְנִתְנַכָּה בְּעוֹתֵק ו הַקְרִיָּה לֹא בְּרוּרָה; בִּיד קִיסְטֵר מִפְּנֵי אֵל בֶּן סִירָא הֵ 13 בִּיד בּוּטָא || 27 הַשָּׁמַיִם בְּעוֹתֵק ו יֵשׁ מִקוֹם לְעוֹד כַּחֲמֵשׁ תִּיבוֹת בֵּין הַמִּילָה הַזֹּאת לְמִילָה וְאִבְדָה; שְׁמִי וְזִכְרְכֶּה עוֹתֵק ו שְׁמִי [וְזִכְרְכֶּה] || 28 [שְׂחֹדָה] או [זִיחָהּ]; תּוֹעֲבוֹתֶיהֶם עוֹתֵק ו תּוֹעֲבוֹתֶיךָ; הַתִּיבוֹת וּמְכוּל תּוֹעֲבוֹתֶיךָ ... [וְתִצְלַח בְּכוֹל נְכַפְלוֹ בְּעוֹתֵק ו || 30-33 טִיכְלָר צִירֵף קֶטֶע זַעִיר בְּתַחֲלִילַת הַשּׁוֹרוֹת הָאֵלֶּה, רֵאֵן 31 (2019), עִמֵּי 319-320 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ו קטע 2 א (= כב 22)

- 1] איין לה]ם תקוה בארץ
- 2] [החיים כי לשאול ידדו ואל מקום המשפט ילכו ואין זכ]רון לכולמה בארץ
- 3] כאשר נשמדו בני סדום מן הארץ]ן כן ישמדו כול [עובדי]

3Q5 קטע 3 (= כג 6)*

- 1] [הקול] נשמע ב]ית אברהם [ויקום]
- 2] [ישמעאל בנו ו]יבוא אל א]ברהם ויבך את אברהם אביהו]
- 3] [הוא ופול אג]שי בית אב]רהם ויבכו בכי רב [

2Q19 קטע 1 (+ 3Q5 קטע 3) (= כג 7-8)

- 01] [ויקברוהו יצחק]⁷
- 1] [וישמעאל ובניו במערת מ]כפלה א]צל שרה אשתו]
- 2] [ויבכוהו א]רבעים יום כול אנשי]א [ביתו ויצחק וישמעאל]
- 3] [ופול בניהם ובני קטורה במקומם] [ויכלו]
- 4] [ימי אב]ל אבר]הם⁸ שלושה יובלים חיה ואר]בעה שבועי]
- 5] [שנים ויהי זקן ושבע ימים] [

עותק ו קטע 3 (+ 3Q5 קטע 1) (= כג 10-13)

- 1] [באמן פול ימי חיו והגה לוא השלים ארבעה יובלים ב]חיו אשר הזקיין]
- 2] [מפני הרעה וימלא ימו¹¹ ופול הדורות אשר יקומו מע]תה עד יום]
- 3] [המשפט הגדול יזקינו במהרה עד אשר לוא ישלימו שני]ם יובלים]
- 4] [ותסוד דעתם בגלל שיבתם ותאבד פול עצתם¹² ובימי]ם ההםה]
- 5] [אם יחיה אדם יבול וחצי שנים יאמרו ע]ליז הרבה להיות ו]רוב ימו]
- 6] [עמל ואון וצר]ות ואין שלום¹³ כיא מכה על מכה ומהומה ע]ל]
- 7] [מהומה וצרה על צרה ושוועה רעה על שמועה רעה] [

3Q5 קטע 3: * על זיהוי 3Q5 ראו אי רופא, "קטעים מכתב יד נוסף של סי היובלים במערה מסי 3 של קומראן", תרביץ לד (תשכ"ה), עמי 333-336. ||
עותק ו קטע 3: 5-6 ו]רוב ימו] עמל ואון] על פי תהלים צ 10; ראו קוגל יובלים, עמי 332-335 || 6 וצ]ות כקריאת אריאל ויודיסקי בתצלום 42.577 ||

4Q176a קטעים 20+19 (+ 3Q5 קטע 2) (= כג 21-23)*

- 1] ובשם הגדול יזכירו לוא באמת ולוא בצדקה
- 2] ויטמאו את קודש הקודשים בטמא בהבל תועבותיהם ²² ויהי קצה גדול על מעשי הדור
- 3] (ההואה מלפני אדוני ויתן אותם) ׀ בחרב ולמשפט ׀ (לשביה) ולבזה ולאוכלה ²³ יער עליהום
- 4] (את רשעי הגוים אשר אין בם רחמים עליהמה ׀ אין חנינה) ׀ וכול׃ [לוא פנים] לוא ישאו *לואו
- 5] [לקן ולוא לנער ולוא לאיש כי יהיו ברורים להרע מכול בני האדם

4Q176a קטע 21 (= כג 30-31)*

- 1] וראו [בשונאיהם את כול משפטם]
- 2] ככול קללת׃ ׀ ׀ וינחו עצמותם בארץ
- 3] ורוחותיהם י׃ [רבו שמחה וידעו כיא]
- 4] יש אל עושה [משפט ועושה חסד]
- 5] לאלפיים ולר׃ [בבות לכול אזהבין]

עותק 1 קטע 1 (= כה 9-12)

- 1] [כול ימי חי(א) א׃ ׀ אקה לי אשה מזרע בנות כנען ואם ארע לעשות כאשר
- 2] [עשה] אחי עשו. ¹⁰ אל תיראי אמי והחלמי׃ כי אעשה רצונך וביושר אלך]
- 3] ולא אשחית דרכי לעולם ¹¹ אז נשאה׃ פניה השמימה ותפרוש אצבעות]
- 4] ידיהא ותפתח פיה ותברך את (ע)אל עליון [בורא השמים והארץ ותתן לו]
- 5] הודות ותהלה ¹² ותו׃מר ברוך יהוה אלוהי׃ ובדרך שמו לעולמי׃
- 6] עולמים אשר נתן לי את יעק׃ [וב בן שהוד ורע קודש כי שלכה]
- 7] הוֹאֵה ושלכ׃ ה יהיה ורעו

קטעים 20+19: * ראו קיסטר, יובלים, וקיסטר, קטעי יובלים, עמ' 529-536 || 2 בה[בל], או בה[בל], השוּו בן סירא מט 2 תועבות הבל וקיסטר, "לפירושו של ספר בן-סירא", תרביץ נט (תש"ן), עמ' 306, הערה 8 || 3 ולבזה קיסטר קורא אלבו; ולאכולה צורת מקור עתיקה שהשתמרו בה שתי התנועות האחוריות; יער = יער; קיסטר קורא [ו]יער; אריאל ויודיצקי מציעים וער || 4 ו[אין חנינה] הטקסט של עותק 3Q5 מתאים לרוחב המשוער של הקסר בכתב יד היסוד; וכול בעקבות אריאל ויודיצקי על פי תצלום B-295138 וקריאה חדשה של 3Q5 בתצלום 42.577 זכיל; *לואו אריאל ויודיצקי מעירים שהאות האחרונה דהויה ומפנים לתצלום B-295138 || 5 ברורים יחזקים ||

קטע 21: * ראו הערה לקטעים 20+19; השורות בקטע הזה קצרות מן השורות שבקטע 20 וצפופות מהן. מקומן בטור התוכף כפי שמעיד החיתוך הישר שבקטע 20 משמאל ובקטע 21 מימין בדיוק בקו שנחרץ לציון תחילת הטור. נראה שהחריץ היה עמוק והוא שגרם לניתוק הטורים. הקטעים מתאימים בדיוק ומתחברים זה לזה. רצף הטקסט והתאמת הקטעים מוכיחים שאין לפקפק בשיכוּו של קטע 21 לספר היובלים גם אם הנוסח העברי אינו תואם בכל הפרטים לתרגום האתיופי; עיינו בפקוקיו של ונדרקם במהדורת לתרגום האתיופי בסדרה CSCO כרך 551 || 1 [בשונאיהם] נותר שריד של אות בלתי מזוהה || 3-4 [יא] יש אל עושה [משפט] נראה שהמילה יש משמשת כאן אוגד אחרי מילת שיעבוד, השוּו בראשית מד 26 וקימרון, ישיש במקום פלוני, לשוננו נח (תשנ"ד-תשנ"ה), עמ' 313-315 ||

קטע 1: 1 חיא) האליף נמחקה ואולי נוספה אחריה יו"ד (תלויה); א׃ ׀ [׃] ונדרקם קורא לא אבל אין שום שריד של למ"ד אם כי הרווח שלפני התיבה גדול למדי; המילית אם מתאימה לשוּו שבועה || 2 והחלמי׃ [התחזקי] או 'התנחמי', השוּו בן סירא מט 10 || 4 [ברא] בתצלום הישן 41.437 נראה שריד דהה של אות שקשה לזהותה; ונדרקם קורא [ונה] ומיליק קורא א[שר] || 5 הודות או [ת]ודת כקריאת וי"מ ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ז קטע 2 (= כז 6-7)

- 1 [ירע בעיניו ע] ל אשר עזבת יהו ואלכה מכם ויקצוץ אבי ויקלל]
- 2 [אותי ל] זא אלך כי אם י[שלחני אזו אלך ⁷ ותאמר רבקה אל יעקוב]
- 3 [אני אלך] זאגיד לו [וישלחה

1Q17 קטע 1 (= כז 19-20)

- 1 [
- 2 [¹⁹ ויצא יעקב מבאר שבע ללכת חרן באחד בשבוע השני ביובל הארבעים]
- 3 [וארבעה יבוא אל לו א] שר בהר היא בית אל [באחד לחודש הראשון בשבוע]
- 4 [הזה יבוא] למקום בערב ויש מן הדרך לימ[ה בלילה הזה וילך שם כיא בא]
- 5 [השמש ²⁰ ויק] ח מאבני המקום [ההוא ושימה מראשותיו תחת האלון וישכב]
- 6 [שמה כיא] לבדו היה הולך]

עותק ח קטע 1 (= לב 18-21)

- 1 [ואת] הארצ והפריית[ה והרבייתכה במאוד מאוד ומלכים ממכה]
- 2 [יהיו וימש] לו בכול מדרוכ כף] רגל בני אדם ¹⁹ ונתתי לזרעה את הארץ מתחת]
- 3 [השמים ו] משלו ככול ה[גוים כרצונם ואחר יתפשו את כול הארץ וירשוה לעולם]
- 4 [²⁰ ויכל לך] בר אתו ויעל] מעליו ויבט יעקוב עד אשר עלה השמים ²¹ וירא]
- 5 [במראה הלי] לה והנה מל[אך]

עותק ח: 4 ויעל וימ קוראים ויעלה שלא כדקדוק; כתם הדיו הסמוך ללמ"ד אינו הי"א ||

עותק ו קטע 4 (= לג 12-15)

- 1 וּפְתוּבָה שְׁנִיתָן אַרְדִּיר שׁוֹכֵב עִם אִשְׁתּוֹ אֲבִיָּהוּ כִּי גִלְהָ
- 2 כִּנְיָ אֲבִיָּהוּ וְיִאֲמְרוּ כֹּה־קְדוּשֵׁי יְהוָה אֲמִן¹³ וְאֵתָהּ
- 3 צוֹ אֵת בְּנֵי וְיִשְׂרָאֵל לְשִׁמּוֹר אֵת הַדְּבָר הַזֶּה כִּי מִשְׁפַּט
- 4 מוֹת הוֹאֵה וְנִדְּוֹת תִּשְׁמָאָה הַיָּאָה וְאִין כְּפֹרִים לְפָר עַל
- 5 הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה זֹאת לְעֹלָמִי עֹלָמִים כִּי אֵם
- 6 לְהַמִּיתוֹ וְלִסְקָן לְוֹלְדָגְמוֹ בְּאַבְן וְלִהְכַרִּיתוֹ מִתּוֹךְ הָעַם
- 7 ¹⁴ כִּי אֵין לוֹ לַחַיּוֹת (יָם) יוֹם אֶחָד בְּאַרְץ כּוֹל אִישׁ
- 8 אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בְיִשְׂרָאֵל (כִּי־אֵת תּוֹעֵבָה וְנִדְּוֹת תִּשְׁמָאָה הַיָּאָה)
- 9 ¹⁵ וְאֵל [יִאֲמְרוּ לְרוֹבֵן נַעֲשֶׂה] וְכְפֹרִים אַחֵר שׁוֹכְבוֹ
- 10 [עִם פִּילְגָ] שְׁ אֲבִיָּהוּ [יַעֲקֹב כִּי־אֵת

עותק ח קטעים 2 א - 4 (+ 1Q18 קטעים 1-2) (= לד 4-5; לה 7-12)*

- 4] הַיְיֹשְׁבִים בְּיַעַר בְּאֵרֶץ
- 5 [כְּנַעַן⁵ וְיִגִּידוּ לְיַעֲקֹב לְאֲמֹר כִּי הִנֵּה מִלְכֵי הָאֲמֹרִי סוֹבְבִים אֵת בְּנֵיכָה וְאֵת צוֹאנְכָה
- חסרות שורות
- 45] וּכְוֹל דְּאֹה
- 46 [לְוֹא נִגְעָה בָהּ כּוֹל יְמֵי חַיֶּיהָ * וְיִאֲמֹר לָהּ יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אֲמַן יְיָ אֵם] תִּקְרַבְנָה שְׁנֵי לְשֵׁנֵי חַיֶּיךָ
- 47 [וְיִאֲמֹר כּוֹחִי עָלַי כְּכֹחֵכִי וְלֹא תִמְוֹתִי כִּי הִנֵּם תִּדְבְּרֵי עַמִּי עַל מוֹת־כִּי * וְתִכּוֹן אֵל יִצְחָק
- 48 [וְתִאֲמֹר לִי בְקִשָּׁה אֶחָד אֲבִיָּהוּ מִמֶּךָ הַשְּׁבַע אֵת עֵינָי אֲשֶׁר לֹא יָרַע אֵת יַעֲקֹב
- 49 [וְלֹא יִדְבְּנֵי כְּאִיבָה כִּי יוֹדַע אֵתָהּ אֵת יִצְרָע עָשָׂה אֲשֶׁר הוּא רַע מִן נַעֲוִירֵי וְאִין עִמּוֹ יִשָּׂר כִּי
- 50 [מִבְּקִשׁ הוּא לְהַמִּיתוֹ אַחֲרֵי מוֹתְךָ¹⁰ וְאֵתָהּ יִדְבַּע אֵת כּוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ מִיּוֹם [הַ] לִּכְתּוֹת אַחֲרָיָהוּ
- 51 [יַעֲקֹב אֵל הָרֶן עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי בְּכּוֹל לְבוֹ עֲזַבְנֵי וְעָשָׂה עִמָּנוּ רַע. אֵת צוֹאנְכָה נִהַג וְאֵת כּוֹל
- 52 [מִקְנֵיכָה גִזַּל מִפְּנֵיכָה¹¹ וְכֹאֲשֶׁר בְּקִשְׁנֵי לְשִׂאֲוֹל אֹתָהּ עַל אֲשֶׁר לָנֹה הָיָה עִמָּנוּ עוֹד זִמָּה כֹּאִישׁ
- 53 [עוֹשֶׂה חֶסֶד¹² וְיִשׁוֹר לְכַהֵן עַל אֲשֶׁר בְּרַכְתָּהּ אֵת יַעֲקֹב בְּנִכְהָ הַתְּמִים וְהַיִּשָּׂר אֲשֶׁר אֵין אֹתוֹ רַעַה
- 54 [כִּי אִם שׁוֹב וּמִיּוֹם בּוֹאָה מִן הָרֶן עַד [הַיּוֹם הַזֶּה לֹא] חֶסֶד מִמָּנוּ דְּבַר כִּי אֵת הַכּוֹל הִבִּיא לָנוּ
- שוליים תחתונים

עותק ו: 4 וְנִדְּוֹת [תִּשְׁמָאָה] כְּהַצַּעַת כְּנַה וְרִמּוֹן; וְיִמ קוֹרִאִים [וְנִזְאָצָה] ||
 עותק ח: * העותק הזה שוחזר מקטעי פפירוס רבים שמקומם נקבע על פי הטקסט שבתרגומים; מטעמי נוי לא הוקפד כאן על שימוש בסוגריים מורכבים || 45 דְּאֹה 'מחלה', כנראה משורש דו"י || 47 מוֹת־כִּי מלכתחילה נכתב מותכי ושונה מיתכני; 1Q18 מוֹת; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 142-143 || 48 [עֵינָי שְׂאוֹ] 1Q18 עָשָׂה, על הכתיב וההגייה ראו בהערות שבעמוד 237 || 50 [הַ] לִּכְתּוֹת 1Q18 [לְכַת] ||

עותק ח קטעים 2 ב - 14 (= לה 13-22; לו 7-10)

- 3 גם אנוכי יוד[ע] ורואה את מעשה יעקוב אשר אתנו כי בכול לבו]
- 4 הוא מכבדנו ועושה רצוננו [בראשונה אהבתי את]עִשָׂא הרבה[מיעקוב אחר הזלדתו]
- 5 ועתה אני אֹהֵב אֶת יעקוב מְ] עִשָׂא כי הרב[ה הרע מְעִשִׂי וְ]אֵין עִמּוֹ אַמַּת כִּי [
- 6 כול דרכיו חָמֵס וְרָשָׁע וְאֵין בְּ]ו אַמַּת פְּבִיבֹתִי]ו¹⁴ ועתה לְבִי מְשִׁיבֵי עַל מְעִשִׂי [
- 7]
- 8] וילכו הוא ובניו אחר שמאנת הגנ[שִׁים ואחר תעות הננ[שִׁים¹⁵ ואתי אמרת]
- 9]לִי כִי אֲשַׁבֵּעַ אֹתוֹ כִּי לֹא יִהְיֶה אֶת אַחִיהוּ יַעֲקֹב אִם יִשְׁבַע לֹא יַעֲמִיד וְלֹא יַעֲשֶׂה
- 10]את הטוב כי אם הרע¹⁶ ואם יבקש להרוג את יעקוב] אֹהִיֹו בִיד יעקוב ינתן
- 11]ולוא ימלט מידו כי בידו ירד¹⁷ ואת]י אל תדאוגי [על יעקוב] כִּי שוֹמֵר יַעֲקֹב גְּדוֹל וְגִבּוֹר
- 12]ונכבד ומהולל משומר עִשָׂא]או כִּי אֲבָק לְפָנָי רַחֵם]ו כֹּל שׁוֹמְרֵי עִשָׂא לְפָנָי אֱלֹהֵי
- 13]אברהם ואלהי יצחק ואלהי יעקוב ב[ני התמים והי]קָר אֲבֵל אֲנֹכִי אֵהָיֵב אֶת הָעוֹלָם שֶׁהָ רְצוֹנֹו
- 14] שְׂכָרִי [אחותי בשלום¹⁸ ותשלח רבקה ותקרא
- 15]לְעִשָׂא ויבוא אליה ותאמר לוֹ בְקִשָּׁה לִי בְנֵי לְבָקֶשׁ מִמֶּכָה אֲמַר כִּי תַעֲשֶׂה אֹתָהּ בְּנִי
- 16]¹⁹ ויאמר אעשה את אשר] [תואמרי לִי וְלֹא אֲמַנְעַ אֶת בְּקִשְׁתְּךָ²⁰ ות]אמר לוֹ אֲנֹכִי
- 17]מבקשת ממכה ביום מותי כי תביאני ותקברני אצל שרה אם אביכה וכי תהיו אתה]
- 18]ויַעֲקֹב אֹהֵבִין זֶה] את זה ולוא יבקש איש רעה לרעהו כי אם לאהוב ותצליתו]
- 19]בני ונכבדתם בתוך הארץ ולוא ישמחו עליכם שונאיכם והייתם לברכה ולרחמים]
- 20]לפני עיני כול או]הב²¹ ויאמ[ר אנכי אעשה את כול אשר אמרת לי ואקברך בימים]
- 21]מוותך אצל שרה אם אבי כאשר אהבת כי יהיו עצמותיה אצל עצמותיך²² ואת]
- 22]יעקוב אחי אנוכי] אֹהֵב מְ]כֹל בְּשֵׁר וְאֵין לִי אַח בְּכֹל הָאָרֶץ כִּי אִם הוּא לְבָדוֹ [
- חסרות שורות
- 48]הג[דול אשר עשה את השמים ואת הארץ] ואת הכול כא[הד כי תיראו אותו ותעבדו]
- 49]או[ת]ו⁸ וכי תאהבו איש איש את אחיהו בחסד וב]צדקה ולוא] יבקש איש רעה לאחיהו]
- 50]מְעַתָּה] וְעַד עוֹלָם כֹּל יְמֵי חַיֵּיכֶם וְתַצְלִיחוּ ב[כֹּל מְעַשְׂיכֶם וְלוֹ]א תֵאבְדוּ⁹ ואם יהיה]
- 51]איש] מִבְּקֶשׁ רְעָה לְאִחִיהוּ דְעוֹ מְעַתָּה כִּי כֹל ה[מְבַקֵּשׁ רְעָה לְרַעְהוּ בִיד]ו יפול ויכרת מארץ]
- 52]הח[יים ורעו יאבד מתחת השמים¹⁰ וביום] עֲבָרָה בְּעַפ אִפּ וְחָר]וֹן וּבְאֵשׁ בּוֹעֲרָת וְאֹפְלָת]
- 53]כְּשִׁוְרָפּוֹ אֶת סְדוֹם כִּן יִשְׂרָף אֶת אֲרָצוֹ וְאֵת] עַר]וֹ וְכֹל אֲשֶׁר לֹו [

5 הרע על פי התרגום האתיופי זו צורת מקור חבור, אך חסרון הלמיד חריג || 8 תעות הננ[שִׁים] יזנות הנשים ||
 9 יַעֲמִיד שריד היו"ד נראה בתצלום 41.649 כפי שהבחינו אריאל ויודיצקי = 'יקיים'; קימרוו, לשיפור, עמי 143; וי"מ קוראים
]ן]עמוד || 11 תדאוגי בבניין קל במשקל יפעול; וי"מ קוראים תדאיגי || 14 אחותי השוו ספר היובלים כז 14, 17 ||
 16 [אמנע] השוו שירי מגילת תהלים, 11QPs^a כד 4-5, להלן עמי 350 ||

עותק 1 קטע 5 (= לו 11-15)

- 1 [ויאמרו אל אביהם] צא נהגם ואם לוא והרגנוכה ¹² וימלא קצף וחמה
- 2 בְּעֵת אֲשֶׁר רָאָה אֶת בְּנוֹ מַחֲזִיקִים בּוֹ לְצֵאת רֵאשׁוֹן לְנֶהְגֵם עַל אַחֵיהֶוּ ¹³ ויזכור
- 3 אֶת־כּוֹל הַרְעוֹת אֲשֶׁר הָיָו צְפוֹנוֹת בְּלִבּוֹ עַל יַעֲקֹב אַחֵיהֶוּ [
- 4 ולוא זכר את השבועה אשׁוֹר] נִשְׁבַּע לְאַבְיָהֶוּ וּלְאִמּוֹ אִם יִבְקֹשׁ רַעַה כּוֹל יָמוֹ
- 5 ליעקוב ¹⁴ ובכול'זה לוא יד[ע יַעֲקֹב כִּי בָאִים הֵמָּה עָלָיו לְמַלְחָמָה וְהוֹאֵה]
- 6 היה מתאבל על אשתו עד [אשר דבקו אלו אצל הבירה בארבעת אלפים
- 7 גבור למלחמה ¹⁵ וישלחו אֶלְוֹ אֲנָשֵׁי הַבְּרוֹן לְאִמּוֹר אַחֲיָךְ בֹּא עֲלֶיךָ לְהוֹרְגֵכָה]

2 בנו = בניו; מחזיקים בו' מאלצים אותי || 7 גבור למלחמה = גיבורי מלחמה ||

עותק ח קטעים 21-30 (+ עותק ו 6) (= לו 17 - לח 13)

2] חטאת)ה בשבועתכה
 3]ובעת אשר נשבעתה לאביכה נשפטתה¹⁸ ואז ענה עישאו ויאמר לו]אין לבני האדם
 4 ולנחשים שבועה נא]מנה אשר השבע ישבעו עד עולם וכול יום ידרושו א]לה לאלה
 5]רע]ה היככה יהרגו אי]ש את אביבו ואת צרו¹⁹ ואתה תהיה שונא לי ול]בני עד
 6 עולם ואין לעשות עמך]ה אחוה,²⁰ שמע את דברי אלה אשר אנכי מ]דבר לך
 7]אם] יופכ הזויר את ע]ורו ואם שערך כצמר י]רך ויעלו בראשו קרנים כקרני אל
 8 וצאון או אעשה עמכה] אחוה, נפרדנו משדי אמנו ול]וא היתה אח] לי²¹ ואם]יעשו
 9 הזאבים שלום עם²¹ טלים ל]בלתי אוכלם והצק להם ואם]יהיה(י) לבם [עליהם] להיטיב
 10 עמהם או יהיה בלבי] עליכה שלום²² ואם יהיה אריה ל]שור רע ומאמין] ואם יצמד
 11]עמו ו]חרש עול אחו]אנו אעשה עמכה שלום²³ ואם ילבינו]העורבים כקאות דע כי
 12 אהבת]י אותכה ואע]שה] עמכה שלום, לו אתה נכרת ונכ]רתים בניכה ואין לכה שלום
 13]²⁴ ובעת אשר ראה יעקוב כי הרע עישאו עליו בלבו ובכול גפשו]להורגו ונא ומדחק
 14]כחזיר הבא אל הרומח הדוקר אותו וההורג אותו ולוא נסוג]ממנו²⁵ אז אמר לבניו
 15]ולעבדיו להתגפל עליו ועל כול חבריו²⁶ ואחרי כן דבר יהודה אל יעקוב אביהו
 16]ויאמר לו דרוך אבי קשתכה והשל]ך חצכה]דקור את הצר והרוג את האו]יב ויהי
 17]לכה פוח כי לוא נהרג את אחיכה כי]אחיכה הו]א והומה לכה הו]א וכמוכה הוא
 18]אצילנו לכבוד² אז דרך יעקוב את קש]תו והשליך] את הצו והכה את]עישאו
 19]אחיהו אל הזהו הימיני והרג אותו³ והשל]יך חצ שנ]י ויור אל אדורים הא]רמי אל
 20]הזהו השמאלי והכה והרגו⁴ אז יצאו]בני יעקוב] המה ועבדיהם נחל]קים לארבע
 21]רוחות הבירה⁵ ויצא יהודה]ראשון ונפתלי וגד]עמו והמשיהם עמ]ם לדרום
 22]הבירה והרגו כול אשר מצאו לפניהם]ולוא נמלט מהם] עד אחד⁶ ולוי] ודן ואשר
 23]יצאו למזרח הבירה והמשיהם ע]מם ויהרגו את ג]דודי מואב ועמו]ן⁷ ויצא ראובן
 24]וישכר וזבולון לצפון הבירה והמ]שיהם עמם ויה]רוגו הם את גדודי] פלשת
 25]⁸ ויצא שמעון ובנימין והנוף כן רוכ]ן]ל] מערב הבירה והמשיהם עמם ו]הרגו מאדום
 26]ומהחורים ארבע מאות גבורים עושי מלחמה ושש מאות ברחו וארבע]ת] בני
 27]עישאו ברחו עמם והניחו את אביהם הרג מושל על הגבעה אשר]באדוריים
 28]⁹ וירדו בני יעקוב אחריהם עד הר שעיר ויעקוב קבר את אחיהו בגבעה אשר
 29]באדוריים ושם אל הבירה¹⁰ ויצחו בני יעקוב את בני עישאו בהר שעיר ויבניעו
 30 את עורפם ל]היות עבדים לבני יעקוב¹¹ וישלחו אל אביהם אם יעשו שלום עמם
 31]ואם יהרגו אונ]תם¹² וישלחו] יעקוב אל בניו כי יעשו שלום ויעשו עמם שלום]
 32]וישימו את עול העבדות עליהם] להע]לות מס ליעקוב ולבניו כול הימים¹³ ויהיו
 33]מעלים מס ליעקוב עד יו]ם יורדם] מצרים

7 יופכ ולא [יהפוכ, ראו קימרון, לשיפור, עמי 143 || 8]נפרדנו משדי אמנו] הושלם מסברה, השוו בראשית כה 23 ממעיר יפרו, ותפילות לחגים, 4Q507 קטע 1 שוי 2, להלן עמי 392; אה] לי] השוו שיר השירים ח 1 || 11]עמו ו]חרש עיינו בתצלום 41.315 || 12]לו] השלמה חדשה, לו לציון איווי;]ונכ]רתים שריד האות מתאים לרייש ולא לוויי; ואין לכה שלום יואל יהי לך שלום, השוו בן סירא ג 22 || 23 ג]דודי] בדלית ברורה, ואין כנראה לקרוא גבורי ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ו קטע 7 (= לט 4-9)

- 1 [המציא] נְתָן [הכול בידו כי ראה כי יהוה אתו וכול אשר הוא עושה]
- 2 אֱלוהים מצליח⁵] ויוסף היה יפה תואר ויפה מראה ותשא]
- 3 אשת אדונו אל]ו עיניה ותרא את יוסף ותאהבהו ותבקש ממנו]
- 4 אשר ישכב] עמה⁶ ולוא נכנעה נפשו ויזכור את האלוהים]
- 5 ואת הדברים] אשר היה יעקוב אביו קורא מדברי אברהם כי]
- חסרות שורות
- 8 בכול הימ]ים לפני יהוה⁷ ויזכור יוסף את הדברים האלה ולוא]
- 9 אבה לשכ]וב עמה⁸ ותבקשהו שנה תמימה וימאן לשמוע ותחשוב]
- 10 עלו מרמה] ' ותואחהו בבית לאלף אותו לשכוב עמה ותסגור]
- 11 את שער] הבית [

1 נְתָן עיינו בתצלום 41.437 || 10-9 [ותחשוב] עלו מרמה יתכננה נגדו תחבולות, הושלם על פי תהלים לה 20 ועל רגעי ארץ דברי מרמות יחשבון; חסר בתרגומים || 11-10 [ותסגור א]ת שער] הבית] נעלה את דלת הבית ||

עוֹתָק ח קטעים 31-40 (= לט 9 - מ 7)

- 1 [ותחזק בו ויעזוב בגדו ב]יְדֵהּ וי[שבדור את המנעול וינז]ח[וצה מלפניה]
- 2 [10] ותרא האשה כי אין הוא [שוכב אצלה] [ותכזב ע]ליו לפני אד[וניו לאמור]
- 3 [בא אלי עבדכה העברי א]שר עתה אהב[תה לאונסנ]י לשכוב אצ[לי ויהי]
- 4 [כהרימי את קולי וינז חוצה] ויעזוב[את בגדו בידי] [בעת אשר א]חזתי
- 5 [אותו בבגדו ויש]בור את המנע[ול] 11 וירא את הבגד והמנע[ול] ל השבור
- 6 [וישמע לדברי א]שתו ויתן את[יוסף בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך]
- 7 [אסורים 12] ויהי ש[מ]ה בית הס[ו]הר ויתן לו יהוה הן לפני שר בית הסוהר
- 8 [וחסד לפני יען] [אשר ר]אה כי יהוה אתו [
- חסרות שורות
- 11 [המה קצף פרעה מלך מצרים על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר]
- 12 [האופים ויתן אותם במשמר בית שר הטבחיים אל בית הסוהר אשר יוסף]
- 13 [א]סור שמה 15 ויפקד שר בית הסוהר את יוסף לשרתם וישרת לפניהם [
- חסרה שורה
- 15 [את שר המשקים השיב פרעה] אל מוש[קו] ואת שר]
- 16 [האופים תלה כאשר פתר לו יוסף 18] וישכח שר ה[משקים] את יוסף בבית]
- 17 [הסוהר כי ספר את אשר יבואנו ולוא זכר לספר לפרעו]ה את[אשר אמר לו]
- 18 [יוסף כי שכח 12] 1 ובימים ההמה הלם פרעה הל[ום] ש[תי פעמים בלילה]
- 19 [א]חד על דבר הרעב אשר יהי[ה] על כול הא[רץ] והקיץ משנתו וקרא את[
- 20 [כול הרשומי מצרים ואת החכמים ו]הגיד להמ[ה] את הלומותיו ולוא יכלו]
- 21 [לפותרם 2] אז זכר שר המשקים את יוסף וה[גיד עליו] למלך והוציא[הו] מבית]
- 22 [הסוהר והגיד לפניו את החלומות 3] ופת[ר]ם לפני פרעה כי שני החלומות]
- 23 [אחד המה ויאמר לו שבע שנים תבואנה שבע ע]ל ל כול ארצ[ו] [מצרים ושבע]
- 24 [שני רעב א]חר[ו] כן אשר לוא היה כמותו בכול הא[רץ] 4 ואתה י[פקד]
- 25 [פרעה פ]קיד[ו]ם בכול ארץ מצרים ויקבצו מאכל לעיר ב[ע]ר בימי שני]
- 26 [השבע ו]הי למ[אכל] לשבע שני הרעב ו[לוא] תכרת הארץ מפני הרעב כי
- 27 [יכבד 5] ויתן אלהים ליוסף חן וחסד [לפני פרעה] ויאמר פרעה אל עבדיו]
- 28 [הנמצא אי]ש נב[ו]ן וחכם כאיש הזה כי רח אלהים בו 6 ויתנהו משנה בכול]
- 29 [מלכותו וימשיל[הו] על כול ארץ מצרים וירכיבהו על המרכבה ה[שנית אשר]
- 30 [לפרעה 7] וילביש[הו] בגד[ו]י שש וישם את רביד הזהב על צווארו ויקרא לפניו]
- 31 [אל אל ואביראל] זיתן את [הטבעת בידי וימשיל[הו] על כול ביתו ויגדיל[הו]
- 32 [ויאמר לוא אגדל ממ]כה כן[אם הכסא לבדו [

3 עתה = אתה; אהב[תה] או אהב || 4 ויעזוב על פי תצלום 41.650, הכצעת אריאל וידיצקי || 5 [ויש]בור את המנעול[ו] וימ קוראים [ויש]ביר את המוצ[א]; ראו קימרון, לשיפור, עמ' 143; [המנעול] ל השבור קריאה חדשה בקטע קטנטן שמיליק צירף ישירות, קצה תחתון של אות משלים את רגל הרייש של אשר שבשורה 4, השוו תצלום 41.650 לתצלום 43.191 || 18 השלמה חדשה || 19-22 שורות אלה מבוססות על קטע 34 שהוא צירוף של שני קטעים זעירים, עיינו בתצלומים 41.650, 43.191; וימ הביאו תצלום של הצירוף אך לא העתיקו אלא אות אחת מן הקטע השמאלי || 20 [ו]הגיד וימ קוראים [ו]יגיד שלא כדקדוק || 21 הגיד וימ קוראים [וי]גיד שלא כדקדוק || 21-23 וימ מצרפים באמצע השורות האלה את קטע 35 ובו המילה הלומות || 24 ואתה = ועתה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ח קטע 42 (= מא 7-10)

- 1 הו'ה⁸ ובשנה הששית עלה יהודה לגז את צאוונו בתמנתה ויזגד לתמר הגה חמיך עולה לגז את
- 2 צא'ונו בתמנתה⁹ ותסר בגדי אלמנותה ותכס בצעיף ותתיפה ותשב בשער בדרך תמנתה ובלכת
- 3 יהו'דה [

2Q20 קטע 1 (= מו 1-3)

- 1 [עשרה] שבועי שנים כ[ול ימי הי יוסף]
- 2 [ו' ואין שטן ואין כול רע] כול ימי הי יוסף א[שר היה אהרן]
- 3 [אביהו יעקוב כי כול מצרים] היו נותנים כב[וד לבני ישראל]
- 4 [כול ימי הי יוסף³ וימות יוסף] בן מאה ו[עשר שנים] [

ספר טוביה (4Q200)

כמה קטעים בכתב יד מימי הורדוס נותרו מעותק עברי של ספר טוביה. התגלו גם עותקים ארמיים של החיבור. זה הספר החיצוני היחיד ששרד גם בעברית וגם בארמית. החוקרים נחלקו בשאלה מה לשון המקור, ראו ספרו של פיצמייר הנזכר למטה, עמ' 18-33. מצד אחד יש מילים עבריות בעותקים הארמיים ומצד אחר ניכרת השפעת הארמית בעותק העברי. למשל, בקטעים העבריים מופיע כמה פעמים מבנה הציווי המורכב הִיָּה עושה שמקורו בארמית. המבנה הזה נדיר למדי בעברית של ימי הבית השני. (במקום אחד יש חפיפה בין הנוסח העברי לנוסח הארמי). בולט יותר ואופייני דווקא לחיבור הזה הוא השימוש במקור המוחלט במקום פועל מפורש לציון עבר (כחמש פעמים), כגון בכך דבר טובי וכתוב תהלה בתשבוה וא[מור].

מרובים בחיבור משפטים שמשלימי הפועל קודמים בהם לפועל, למשל וכול ימיכה בני לאלהים ה[יה] ז[כור] (ד 5). במשפט הזה מופיעות עוד תכונות מאוחרות והשוואתו לקהלת יב 1 מאלפת (וזכר את בוראיך בימי בחורתך). המורפולוגיה בקטעים ששרדו זהה למורפולוגיה של לשון המגילות, למשל כינויי גוף בתנועה סופית וצורות עתיד וציווי מקוצרות.

גיוזף פיצמייר ההדיר את הקטעים (על פי טיוטת מהדורה של זיוזף מיליק) בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 63-76. וראו J.A. Fitzmyer, *Tobit* (CEJL), Berlin-New York 2003; M. Dhont and E. Tigchelaar, "Note on Three Readings of 4Q200 (4QTobit^e) Fragments", *RQ* 26 (2014), pp. 447-451. ההשלמות כאן נסמכות על השלמותיו של פיצמייר בשינויים והוספות על פי התרגומים ועל פי דרכי העברית.

קטע 1 א (= ג 6)

- 1 [] []
- 2 [] למען אנאל ואשון[בִּה' לְעַפֵּר
- 3 [כִּי טוֹב לִי לְמוֹת מֵאֵשׁ] ר' לְחַיֹּת כִּי חֲרָפוֹת
- 4 [שִׁקֵּף שְׂמַעְתִּי צָרָה] רַבָּה עִמִּי אִמּוֹר לְהַרְוִיחַ
- 5 [לִי מִן הַצָּרָה וְאֵלֶּכָּה לְבֵית עוֹלָם א] לֵאלֹהֵי תַּסְתֵּר

קטע 1 ב (= ג 10-11)

- 1 יִחַרְפוּ אֲנִי וְיִזְאָמְרוּ לִי הַנְּהַ בַּת יַחֲדִידָה וְאֵהוֹבָה]
- 2 הִיָּה לְכֹה וּמִן] צָרָתִיהָ נִחְנָקָה [
- 3 עֲלֵי אֵין כֶּשֶׁר לֵה[חֲנֹק כִּי אִם לְהַתְּפַלֵּל לְמוֹתִי לֹא עוֹד]
- 4 אֲשַׁמַּע וְלֹא יִשְׁמַע] אֲבִי חֲרָפוֹת ¹¹ וְתַפְרִישׁ אֶת כַּפִּיָּה נִגְדַּ
- 5 הַחֲלוֹן וְתַתְּחַנֵּן] [

קטע 1 א: 2 [ואשון] בִּה' לְעַפֵּר או [להשיב] לְעַפֵּר קריאות חדשות, הראשונה מתאימה יותר לתרגומים והשנייה מתאימה יותר לשרידים || 4 אמור = צָרָה; להרויח ישירחב, שִׁקֵּל, ראו מורגנשטרן, עמ' 138; הצירוף אמ"ר 'ציוה' + מקור אופייני לעברית של ימי הבית השני ולארמית, השוו לעותק 4Q196 קטע 6 שוי 8 || קטע 1 ב: 2 היה במקום היתה; מ"פ קוראים חיה; קיסטר מעיר על האפשרות לקרוא הִיָּה = היאה, השוו מגילת ישעיהו ל 33, לו 21; ומן] צָרָתִיהָ נִחְנָקָה על פי טיכלאר, עמ' 450 || 3 עֲלֵי אֵין כֶּשֶׁר ילא ראוי לי, סדר המילים חריג, המבנה כשר+מקור מצוי בלשון חז"ל, למשל משנה שבת ז 3 ובארמית, ראו סוקולוף, עמ' 271; לֵה[חֲנֹק] הה"א נראית בתצלום 41.348; השוו שמואל ב יז 23 ואיוב ז 15 ||

קטע 2 (= ד 3-9)

- 1 [עושה את ר' צ'ונ'ה ואל' תע' צב את רוחה ⁴ זכור בני]
- 2 [וסכול אותכה במע'ה ובמותה וקברתה אצלי בקבר אהה]
- 3 ⁵ וכול ימיכה ב' לאלהים ה'נה ז' כ'ור ואל' תפת' [להטוא]
- 4 [ולסור מ'מאמר' אמת היה' עושה' כ'ל ימי ה' ייכה ואל' תעש]
- 5 [מעש' ה' שקר ⁶ כי בעש'ת ה' אמת יה' עמך ⁷]
- 6 [כארך ידכה בני היה' עושה' צדקות ואל תס'תר את פגיכה]
- 7 [מכול ע'ני, אפ מ'מכה לוא יס'תרו פגי אלה'ם ⁸ אם יהיה לכה בני
- 8 [רוצ' עש' ה' מ'מנו צ'דקות' לפי הרוצ' ו] אם יהיה לך מעט כמעט
- 9 [תעשה מ'מנו צדקה ⁹ כי בעש' ותך צדקה שימה טוב'ה]

קטע 3 (= ה 2)

- 1 [] °° []
- 2 והוא אין' הוא מ'כירני ואני אינני מ'כירו מה אאת ל' ויכירני
- 3 והאמין ל' ויתן ל' את הכסף וגם את הדרכים למדי אינני יודע
- 4 [ללכת שמה]

קטע 4 (= י 8-9)

- 1 [° ופאשר] שלמו להמה ארבע' עשר ימי [המשתה]
- 2 אשר נ'שבע רעואל לעשות לשרה בתו בא [אל'יו]
- 3 ט'וב'ה ואמור לו שלחני כבר אני יודע אשר' [אבי איננו]
- 4 [מאמר' ו] אף אמי איננה מאמנת אשר תרא'ני ע'וד יעה' מבקש
- 5 [אני מ'מ' כ'ה אבי אשר תשלחני והלכתי אל אבי, כבר
- 6 ספ'תי לך אי'כנה ע'זבתים ⁹ ויומר רעואל לטוביה בני
- 7 חך אתי ואני אשלח' מלאכים אל טובי אבי'ה והמה
- 8 [] ל' []

קטע 2: 1 [עושה] יש להשלים לפני ה'; תע' צב] קריאה חדשה; שרידי האות השנייה מתאימים לעיון; מ"פ קוראים ת]וגה] || 3 [ז'כור קריאה חדשה על פי שרידי האותיות; מ"פ קוראים [ז'כר; המבנה ה'ה זכור מצוי במדרשים מאוחרים והוא מתאים למבנה ה'י ד'כיר בארמית, כגון תרגום אונקלוס לשמות כ 8 || 4 [ולסור מ'מאמר' השוה ולבלתי סור מן המצוה דברים יז 20 || 5 בעש'ת ראו א' קימרון, לשיפור, עמ' 144 || 6 לטקסט בתחילת השורה יש מקבילה בעותק 4Q196 קטע 10 שוי 1; כ'ארך ידכה יכפי יכולתך' || 8 כמעט' ילפי המעט שיש לך' || 9 שימה = יאוצרי' || קטע 4: 1 [° ופאשר] שלמו להמה יוכאשר מלאו, ראו מורגנשטרן, עמ' 138 || 5 אבי (השנייה) רווח בין האל"ף לב"יית || 6 אי' כ'נה או אכ'נה; האל"ף כתובה על קטע נפרד || 7 חך = ת'ה ||

קטע 5 (= יא 10-14)

- 1] ויצא טובי [קרת בנו עד ה'פתח" וירין]
- 2] בנו לקראתו ומר[ורת הדג בידו ונפוצ [הצלחית]
- 3] ויאחזהו ויאמר [לו אל תירא אבי [ויתן את 80]
- 4] [הרפואה [ע]ל עיניו והדוק [אשר
- 5] [גמחה מזויין]ת עיניו¹⁴ וירא את[בגו
- 6] [בני]

קטע 6 (= יב 20 - יג 4)

שוליים עליונים

- 1] כתבו את כול[המעשה הזה והעלהו
- 2] [ולוא עוד ראוי]אותו²² והיו המה (תומהים) מברכים יומה¹[ללים לאל]
- 3] [ומודים לו על מע]שו הגדול ותומהים איככה נראיה לה[מה]
- 4] [מלאך אלוהים]¹ בכך דבר טובי וכתוב תהלה בתשבוהת ואמר
- 5] [ברוך אלוהים]חי אשר לכול העולמים היאה מלכותו² אשר הואה
- 6] [מכה והוא]ה מרחם, מוריד עד שאולה(ה) תחתיה והואה מעלה מתהום
- 7] [רבה ומח]צולה זמה אשר יפצה מידו³ הודו לו בני ישראל
- 8] [לעני הגינים] אשר אתמה¹ נדחים בהמה⁴ ושמה ספיר¹ [את גודלן]
- 9] [ורוממוהו לפני כן]ל חי כיא הוא אדניכמה והוא אלה[יכמה

קטע 8 (= יג 12-13)

- 1] [ישמה ב]ך פדוים
- 2] [ת]ארה נפלא[ה
- 3] [ויביאו]כבודכה [מרחוק
- 4] [יתנו לך ה]ל

קטע 5: 1 [ל]קרת = לקראת || 2 [ומר]ורת יכיס המרה; הושלם על פי איוב כ 25 || 2 ונפוצ [הצלחית] השוו שופטים ז 19 ונפוץ הכדים || 4 והדוק יקרום בעין; מ"פ קוראים והדוק || 5 [מזויין]ת התיי נראית בתצלום 41.368 || קטע 6: 1 והעלהו = והעלוהו, ראו קימרון Grammar עמ' 61, 103 || 3 [מע]שו = מעשהו, ראו קימרון Grammar עמ' 270-271; איככה או איכה כקריאת מ"פ, הקריאה שנבחרה כאן מתאימה יותר לשרידים ולגודל החסר; האל"ף משונה || 6 עד שאולה(ה) השוו לשאולה תהלים ט 18 || 6-7 מתהום [רבה ומח]צולה שלא כמו בתרגומים || 7 זמה יואין על פי דברים לב 39 ואין מידי מציל, התחביר דומה לתרגומי המקרא הארמיים של הכתוב הזה ולית דמשיזיב מן ידוהי בקטעי התרגום וכי"ב || קטע 8: 2 [ת]ארה נפלא[ה] יאור מזהיר, ראו ישעיהו ס 19 ואלהיך לתפארתך ושירי עולת השבת שיר שביעי שו' 16, להלן עמ' 369 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 7 א (= יג 15-16)

שוליים עליונים

- 1] אִזְ שִׁמְחֵי וְדוּצִי
- 2] עַל בְּנֵי הַצְּדִיקִים אֵשׁ] וְ בָךְ] אֵת
- 3] אֲדוֹן הָעוֹלָמִים יִבְרַכּוּ ¹⁴ אֲשֶׁרִי אֹהֵבֶיךָ וְאֲשֶׁרִי כֹל
- 4] וְ

קטע 7 ב (= יג 18 - יד 2)

שוליים עליונים

- 1 ירושלים תהלות] רנה ישירי וגבולותיה יזמרו הללויה ברוך]
- 2 האלהים אש] ר הרים אתכמה וברוך [
- 3 אשר] בכי יברכו את שמו הקדוש ל] עולם ועד [
- 4 ותמנו דברי הודות טובי ² וימנו] את בשלום בן] מאה שנה]
- 5] ושתים עשרה שנה והו] א בן שמונה וחמש] ים שנה היה]
- 6] באשר פהו עיניו מר] אות ואחר אש] ר נפקחו היה בטוב]

קטע 9

- 1] ו] תשפל [
- 2] ו] תפזר לשלם]
- 3] ל]

קטע 7 א: 1 ודוצי על הפועל דויץ בארמית ראו מורגנשטרן, עמ' 139 ||
 קטע 7 ב: 1 בסוף טור א עמדה המילה שערי || 3 אשר ... [שמ] בנוסח הארמי 4Q196 קטע 18 שוי 11 דביכי יברכוך ש]מה ||
 4 [דברי הודות] השוו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q510 קטע 1 שוי 1, להלן עמ' 316; בן השוו לצורת המילה בן בשורה
 5 || 5 שמונה וחמש] ים שנה] בנוסח הארמי 4Q196 קטע 18 שוי 13 שנין חמישין ותמ] [|| 6 מר] אות מ"פ קוראים
 [מר] אות; אש] ר] מ"פ קוראים אר]בע ||
 קטע 9: 1 ו] תשפל או ותשפט || 2 ותפזר או ותטר ||

פֶּשֶׁר בְּרֵאשִׁית א-ד

קטעי טקסטים הכוללים הרחבות לספר בראשית נשמרו בארבעה כתבי יד שאין ביניהם חפיפה וייתכן שאינם מחיבור אחד. 4Q252 נכתב בראשית ימי בית הורדוס. 4Q253 נכתב בסוף ימי בית חשמונאי או בימי הורדוס, ושרדו ממנו רק שלושה קטעים קטנים. 4Q254 הוא מראשית ימי בית הורדוס, ויש בו קטע על מעשה חם ושרידים מברכת יעקב. 4Q254a הוא מראשית ימי בית הורדוס. חשיבות רבה נודעת לכתב היד 4Q252 שמקטעיו ניתן לשחזר כמה טורים רצופים המלמדים על מבנה החיבור ותוכנו. הוא פותח בתאריכים של אירועי המבול בזיקה ללוח השנה בן שלוש מאות שישים וארבעה ימים, ממשיך בקללת כנען ובברכת אברהם, וחותם בקללת בני עשו ובברכת זרע יעקוב. מעניין הפשר בטור [ה] שמופיע בו המונח הכיתתי אנשי היחד.

שלא כבפשרים לספרי הנביאים המרבים לפשור את דברי הנביאים כמכוונים לאירועים בימיהם, אתה מוצא בפֶּשֶׁר בְּרֵאשִׁית פרשנות מילולית ממש; הפֶּשֶׁר הזה מזהה מילים נדירות שבטקסט המקראי במילים ששימשו בלשונו. בזיהויים האלה יש תרומה לפרשנות המקרא (שיטה זו ניכרת גם בחיבור מדרש משפטים, לעיל עמ' 192-196). הנה העדויות הבטוחות משני החיבורים האלה: שבט = שליט (עמ' 254), אלף = דגל (שם), יקהה = כנסת (שם), פלול = בקשה (עמ' 256, וכן בעמ' 193), פתיל = חגור (שם), משפתים = גבולים (עמ' 257), ערופה = חליפה (עמ' 192), דמע = דגן (עמ' 194).

גיורג' ברוק ההדיר את כתבי היד האלה (על פי מיליק) בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 185-236 (ביבליוגרפיה מפורטת בעמ' 185). על שאלת הלוח ראו קיסטר, ממ"ת, עמ' 360-363. על הקשר שבין הנושאים השונים שבחיבור ראו: M. Kister, "Notes on Some New Texts from Qumran", *JJS* 44 (1993), pp. 287-289; M. J. Bernstein, "4Q252: From Re-Written Bible to Biblical Commentary", *JJS* 45 (1994), pp. 1-27. אלכסיי יודיצקי ואסתר הבר ההדירו מחדש כמה מן הטקסטים על פי תצלומים חדשים, ומצאו חידושים חשובים, ראו א' יודיצקי וא' הבר, "מגילות פשרים לספר בראשית: הערות לפענוח ולתוכן", מגילות יג (תשע"ז), עמ' 71-83, וכן א' יודיצקי "העיר הנידחת במגילת פֶּשֶׁר בְּרֵאשִׁית א (4Q252)", העברית סג (תשע"ה-תשע"ו), עמ' 117-123.

פֶּשֶׁר בְּרֵאשִׁית א (4Q252)

קטעים 1 + 2 טור [א]

שוליים עליונים

- 1 בַּשָּׁנָה אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים לַחַיִּי נוֹחַ בֵּא קֶצֶם לְנוֹחַ וְאֱלוֹהִים
- 2 אָמַר לֹא יִדּוֹר רוּחִי בָאָדָם לְעוֹלָם וַיַּחֲתֹכוּ יְמֵיהֶם מֵאָה וְעֶשְׂרִים
- 3 שָׁנָה עַד קֶץ מִי מִבּוֹל וּמִי מִבּוֹל הָיוּ עַל הָאָרֶץ בַּשָּׁנָה שֶׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
- 4 לַחַיִּי נוֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בְּאַחַד בְּשֶׁבַע עֶשְׂרִי בּוֹ, בְּיוֹם הַהוּא
- 5 נִבְקְעוּ כוֹל מַעֲיֵנוֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבוֹת הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל
- 6 הָאָרֶץ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה עַד יוֹם עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ בַּחֹדֶשׁ
- 7 הַשְּׁלִישִׁי, יוֹם חֲמֵשֶׁה בְּשֶׁבַת וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל הָאָרֶץ חֲמֵשִׁים וּמֵאֵת יוֹם
- 8 עַד יוֹם אַרְבַּעַת עֶשְׂרִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשְׁלוֹשָׁה בְּשֶׁבַת וּבִסְוֶף חֲמֵשִׁים
- 9 וּמֵאֵת יוֹם חֲסָרוּ הַמַּיִם שְׁנַיִם יָמִים יוֹם הָרְבִיעִי וַיּוֹם הַחֲמִישִׁי, וַיּוֹם
- 10 הַשְּׁשִׁי נִחָה הַתְּבָה עַל הָרִי הַהַרְרֵט, הָיָא יוֹם שֶׁבַע עֶשְׂרִי בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
- 11 וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וְחֹסֵר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֶשְׂרִי בְּאַחַד בּוֹ יוֹם רְבִיעִי
- 12 לְשֶׁבַת נִרְאָו רֵאשֵׁי הַהָרִים וַיְהִי מִקֶּץ אַרְבַּעִים יוֹם לְהִרְאוֹת רֵאשֵׁי
- 13 הַהָרִים וַיִּפְתַּח נוֹחַ אֶת חִלּוֹן הַתְּבָה, יוֹם אֶחָד בְּשֶׁבַת הוּא יוֹם עֶשְׂרֵה
- 14 בְּעֶשְׂרִי עֶשְׂרִי] הַחֹדֶשׁ, וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה לְרֵאוֹת הַקָּלוּ הַמַּיִם וְלוֹא
- 15 מִצֵּאָה מִנוֹחַ וּתְבוֹא אֵלָיו [אֵל] הַתְּבָה וַיַּחַל עוֹד שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם
- 16 וַיּוֹסֶף לְשַׁלְּחָהּ וּתְבוֹא אֵלָיו וְעָלִי זֵית טָרֶף בְּפִיה [הָיָא יוֹם עֶשְׂרִים]
- 17 וְאַרְבַּעַת לְעֶשְׂרִי עֶשְׂרִי הַחֹדֶשׁ בְּאַחַד בְּשֶׁבַת [וַיִּדַע נוֹחַ כִּי קָלוּ הַמַּיִם]
- 18 מֵעַל הָאָרֶץ וּמִקֶּץ שְׁבַעַת יָמִים אַחֲרָיִם שָׁלַח אֵת הַיּוֹנָה וְלוֹא]
- 19 יִסְפָּה לְשׁוֹב עוֹד, הוּא יוֹם אַחֲרָיִם לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם עֶשְׂרִי] הַחֹדֶשׁ [בְּאַחַד]
- 20 בְּשֶׁבַת וּמִקֶּץ שְׁלוֹשָׁה יָמִים וַאֲחַד יוֹם מִשְׁלַח אֵת הַיּוֹנָה אֲשֶׁר לוֹא יִסְפָּה
- 21 שׁוֹב עוֹד חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּסַּר נוֹחַ אֶת מִכְסֵה הַתְּבָה
- 22 וַיִּרְא וְהִנֵּה [חָרְבוּ פְּנֵי הָאָדָמָה הָיָא יוֹם רְבִיעִי] עַי בְּאַחַד בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

שוליים תחתונים

1 בא קצם על פי בראשית ו 13 ומדובר כאן בהשמדת בני האדם בעוד מאה ועשרים שנה משנת ארבע מאות ושמונים ועד שנת שש מאות לחיי נוח; לְנוֹחַ אולי מקום המילה בשוי 2 אחרי אמר || 2 ידור במקום ידון בראשית ו 3 || 10 הוררט על צורת השם הזה ראו גרינפלד וקימרון, עמי 74-75; ברוק עמי 197 התעלם מן הפרסום הזה וקרא במגילה החיצונית לבראשית י 12 האורט במקום הוררט || 12 להראות = להראות || 15 ויחל כנראה צורה מבניין קל, השוו אחל (תוקן אחיל) מגילת ההודיות כב 36 ומילון בן יהודה כרך ד, עמי 2019 || 16 ועלי = ועלה || 22 הראישון ולא הריאשוו, ראו תצלום || 41.708

קטעים 1+3-5 טור [ג]*

	שוליים עליונים	
1	כאשר כתוב וְ	שְׁנַיִם
2	עשר אנשים	את סדום ואת עמון וְגַם
3	העיר הנדחית	כמשפט סדום ועמורה תשפט ואם יש בה עשרה צדיקים
4	אשר לא יצדקו אלהים אחרים אשר לא ידעתם החטאים לבדם יחרמו	
5	ואם לוא ימצא שם עשרה צדיקים והחרמתה אותה ואת כל הנמצא בה ושללה	
6	וטפה ושאר הן	יחרמו והעיר תהיה תל עולם וישלח
7	אברהם את ידו לשחוט את בנו ויקרא אליו מלאך אדוני מן השמים	
8	ויומר אליו עתה ידעת כי ירא אלהים אתה ולוא השפתה את בנכה	
9	יחידה מן	[

קטע 5 טור [ד]

	שוליים עליונים	
1	תמנע היתה פילגש לאליפז בן עשיו ותלד לו את עמלק הוא אשר המחה	
2	שאל כאשר דבר למושה באחרית המים תמחה את זכר עמלק	
3	מתחת השמים ברכות יעקוב ראובן בכורי אתה	
4	ורישית אוני יתר שאת ויתר עוז, פחותה כמים אל תותר, עליתה	
5	משכבי אביכה אז חללתה יצועיו עלה פשרו אשר הוכיחו אשר	
6	שכב עם בלהה פילגשו וזמר בזכר אתה לפרורו ראובן הוא	
7	ראשית ערכו	ר

בסוף שו' 7 ומתחתיה סימני כתב דהויים

[ג]: * על הקטע הזה ומקבילותיו ראו מ' קיסטר, "בין מגילות כיתתיות לספרות חז"ל: ניגוד דמיון והקבלה", מגילות יד (תשע"ט), עמ' 150-152 || 4 [החטאים] אים או [החטאים] חים || 5-6 ושללה וטפה הכינוי מוסב על העיר סדום והתיאור מושפע אולי מדברים יג 16-17, היו"דים המוספות מלמדות שהכינוי הזה נהגה בתנועה סופית, ראו קימרון Grammar עמ' 69-70 || 7-9 על פי בראשית כב 9-12 || על פי בראשית כח 3-4 || [ד]: 1 המחה ובדוחק הכה || 2 דבר למושה דברים כה 19 בקיצור ציון הנסיבות; באחרית הימים הביטוי הזה מחליף כאן את המשפט והיה בהניח ה' אלהיך לך מכל איבך מסביב, השוו גם שמואל א יד 47 המדבר בימי השלום שבמלכות שאול || 4 פחותה כבנוסח שומרון, בראשית מט 4 || 5-7 פשרו ... ערכו המונח פשר מכוון במגילות להתגשמות של דברי נבואה בעתיד. כאן הוא קודם לפועל בעבר; ברנשטיין, עמ' 17-18 אומר שהוא מציין פירוש על דרך הפשט; קיסטר, מבואות א, עמ' 87-88 הערה 1, מתנגד לדבריו משום שסוף הפטר חסר || 5 ערכו קריאה חדשה 'לשון דמיון ודמות, צאצא' ||

קטע 6 [ה]

שוליים עליונים

- 1 [אשר ל] א' יסור שליט משבט יהודה בהיות לישראל ממשל
- 2 [ולא י] כרת יושב כסא לדויד כי המחקק היא ברית המלכות
- 3 ואלפי ישראל המה הדגלים עד בוא משיח הצדק צמח
- 4 דויד כי לו ולזרעו נתנה ברית מלכות עמו עד דורות עולם אשר
- 5 שמואל את הברית [ואת כול מצא] ואת ה'תורה עם אנשי היחד כי
- 6 [הוא אשר אמר ולו יקחת עמי] מ, יקחת עמי היא כנסת אנשי
- 7 [היחד] ° נתן

קטע 6 [ו]

שוליים עליונים

- 1 יתן מעדני י' [אמר]
- 2 שפר ע'° [
- 3 את ה] [
- 4]°° [

קטע 7

- 1 אל שדי יבן רכבה ברכת שמים מעל וברכת תהום ריבצת
- 2 תהת ברכת אניכה; ואמרה גברו על ברכת הורי עד תאות
- 3 [גבעות עו] לם תהי; גה לראש יוסף ולקודקוד גזיר אחיו

[ה]: 1 שליט מפרש את המילה שבט שבבראשית מט 10, השוו תרגום אונקלוס עביד שולטן ודברים כט 9 ראשיכם שבטיכם זקניכם ושטריכם || 2 ברית המלכות וכן בשוי 4; כמו ברית כהונה במדבר כה 13 || 3 הדגלים בעל הפשר גרס דגליו (בראשית מט 10) כנוסח שומרון ומפרש כציון לשבטי ישראל; עד לאות הראשונה בסיס ישר שאינו אופייני לעיין; לפני התיבה יש מקום חלק; אולי הטקסט חסר || 3-4 עד בוא ... מלכות עמו מתייחס אל הכתוב עד כי יבוא שילה, ראו מי מורגשטרן, "הערות ללשון קומראן", מגילות ב (תשס"ד), עמ' 166-168 || 6 [יקחת עמי] בעל הפשר מפרש כלשון אסיפה, ראו קיסטר, מילון, עמ' 155-156 ||

טור ו: 1 [] היו"ד די בטוחה ומונעת את הקריאה מ[לך] על פי בראשית מט 20 ||

פשר בראשית ב (4Q253)

קטע 1

- 1] ° []
 2] ° [שראל ו]
 3] מן התבה []
 4] וק להודיע לנ []

שוליים תחתונים

קטע 2

- 1 הטמאה ר]
 2 האדמה [אילים]
 3 טהורים מן הבריא] ותעל
 4 עולתו לרצון כאשר נקה [מידו ויפתחו]
 5 לו שערי המרום כאש [עלה ריח הגיחה לשמים]

שוליים תחתונים

קטע 3

- 1] ° [הים]
 2] ° [בליעל זכא] שר
 3] ° [יעזוב את]

שוליים תחתונים

קטע 2: האדמה קריאה חדשה || 4 נקה [מידו] השוו שופטים יג 23 לא לקח מידנו עלה ומנחה ודברי ירמיהו, 4Q385a
 קטע 1 שוי 7, לעיל עמי 101; צורת נפעל עבר נקה לעומת נלקח שבמקרא מצויה בלשון חכמים, אופיינית לתוספתא ולתלמוד
 הבבלי || 5 שערי המרום השוו שירי עולת השבת, שיר ראשון שוי 25, להלן עמי 360 בשערי מרום רום, 4Q500 שוי 3 לשער
 מרום הקודש ובראשית כח 17 שער השמים ||

פשר בראשית ד (4Q254a)

קטעים 2+1

- 1 [] הוינה ° []
- 2 וְזֶה חֲשׁוֹן מַעֲשֵׂה הַתְּבֵה שְׁלוֹשׁ מֵאֹת אֵמָה אֹרֶךְ הַתְּבֵה וְחַמֵּי אֵמָה []
- 3 רוחבה ושלשים] אמה קומתה צוהר תעשה להבר א]מה וע] [
- 4 ומדת התבה מוספת ומ] [
- 5 מוסף] [] עה]י []
- 6 [] ל] []

קטע 3

שוליים עליונים

- 1 [] בְּשִׁבְעָה עֶשֶׂר לְחֹדֶשׁ
- 2 [השני] כִּי נֹחַ יֵצֵא מִן הַתְּבֵה לְמוֹעֵד יָמִים יָמִימָה []
- 3 []
- 4 [] וישלח את העו]רב ויצא וישוב להודיע לדורות האחרונים
- 5 [] °° לפניו כי העורב יצא ויש]וב []

קטעים 6-5

- 1 ויט] שכמו לסבול ויהי למס [עובד [פשרו]
- 2 אשר] היה יושב בי]ן הגבולים] [למס]
- 3 עובד ° [] הן ידען עמו כאחד ש]בטי ישראל]
- 4 ויהי הן נה]ש עלי דרך שפי]פון עלי או]רה הנושא]
- 5 עקבי טוס] ° []
- 6 ישר]אל []

קטע 7

- 1 [] ° []
- 2 [] ותש]ב באיתן קשת]ו ויפחו ודעו ידען מידי אביד יעקוב]
- 3 [משם רוע]ה אבן ישראל] מאל אביכה ויעזרכה ואת שדי ויברכה]
- 4 [ברכת שמים] ממעל] ברכת תהום רובצת תחת ברכת אביכה]
- 5 [ואמכה גברו ע]ל] ברכת הודי עד תאות גבעות עולם []

קטע 16

- 1 [] ° כיא] [מלי] [] ° []
- 2 [] והיה לבוש] ברגמן הואה אשר היה מ] ° []

שוליים תחתונים

קטע 3: 2-1 השוה פשר בראשית א טור ב קטע 3+1 ב שוי 1-5, לעיל עמי 252 || 2 כִּי על פי תצלום 42.360 || קטע 5-6: 2 [] הגבולים פירוש למילה המשפתים שבפסוק, ראו א' יודיצקי וא' הבר, "בין הגבולים במגילת פשר בראשית ג (4Q254)", לשוננו עח (תשע"ו), עמי 168-176 || קטע 16: 2 ברגמן = בארגמן, קריאה חדשה בעקבות יודיצקי שהציע לקרוא ארגמן במקום תרגמן, כתרגום אונקלוס לבראשית מט 11; אם השיחזור המוצע נכון יש לשנות את מספר הקטע ואת מיקומו ||

פשר הושע א (4Q166)

קטע בודד ובו שני טורים של פשר להושע ב 7-14 בכתב יד מימי בית הורדוס. בטור השני שרדו שלוש שורות שלמות ועוד כמה שורות כמעט שלמות ואפשר להשלים את כל החסר בטור. גיון אלגרו ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 31-32. וראו Roman Vielhauer, "Materielle Rekonstruktion und historische Einordnung der beiden Pescharim zum Hoseabuch (4QpHos^a und 4QpHos^b)", *RQ* 20 (2001), pp. 39-91

קטע 1 א (הושע ב 7-9)

3] צור
4] וירצו
5] וילוו
6	
7] לכן הנני שך את דרכי] בסירים ונתיבותיה
8] לוא תמצא פשרו אשר יכם בשגערון] ובצורון ובתמהון
9] ללב ולוא יצליחו את דרכיהם עו] וקצ מועלם לוא
10] ידעו] כיא] הם דור הפקודה
11] והגדר הוא העם הנא] מן מחזיקי הברית
12] והרשעה ת] אסף בקצי חרון כיא
13] [
14	
15] ואמרה אלכה ואשובה אל אישי הרא] ישון כיא
16] פוזב לי אז מעתה פשרו אשר] בשוב שבי
17] ישראל אל אל] כיא] טובים
18] [
19] והיא]

3] צור או צור || 7 [דרכי] הורגן קוראת [דרכי], והמליצה מתפרשת כאן כעניין אובדן השפיות || 8-9 ההשלמה על פי דברים כח 28-29 || 11 [הגדר] על פי וגדתי את גדרה הושע ח 8 החסר בנוסח המובא כאן; מחזיקי כסטרנגל או מואס; הורגן קוראת מ] יי [אח]רית [הימים] || 12 [ת] אסף יתיספה; השוו מגילת המלחמה יד 5 || 16 שבי = שבי || 17 טובים כקרמיניאק, למרות דברי סטרנגל, נסוב על כי טוב שבפסוק ||

קטע 1 ב (הושע ב 10-15)

שוליים עליונים

- 1 [לוא ידעה בלא] אנוכי נתתי לה הדגן [ההתירוש]
- 2 [היצהר וכסף] הרביתי וזהב (000) עשו [לבעל פשרו]
- 3 אשׁר אֶכְלֹו וישָׁבְעוּ וישָׁכְחוּ אֶת אֵל הַמָּא [כִּלְמֹם וְאֵת]
- 4 מצוֹתַי הַשְּׁלִיכוּ אַחֲרַי גּוֹם אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלֵיהֶם [בִּיד]
- 5 עֲבַדְדֵי הַנְּבִיאִים וְלִמְתַעִיָּהֶם שָׁמְעוּ וַיִּכְבְּדוּם [מֵאֵל]
- 6 וְכֹאֲלִים יִפְחָדוּ מֵהֶם בְּעוֹרוֹנָם
- 7
- 8 לִכֵּן אֲשׁוּב וְלִקְחֹתִי דַגְנִי בְּעֵתוֹ וְתִירוֹשִׁי [בְּמוֹעֵדוֹ]
- 9 וְהִצַּלְתִּי צִמְרִי וּפּוֹשְׁתִּי מִלְכָּסוֹת אֵת [עֲרֹחֹתָהּ]
- 10 וְעַתָּה אֲגַלֶּה אֶת נִבְלוֹתָהּ לְעֵינַי מֵאֵה [בַּיָּה וְאִישׁ]
- 11 לוא יִצִּילָנָה מִיָּדִי
- 12 פֶּשְׁרוֹ אֲשֶׁר הִכָּם בְּרַעַב וּבְעָרוֹם לִהְיוֹת לְקֶלֶוֹן
- 13 וְהִרְפָּה לְעֵינַי הַגּוֹאִים אֲשֶׁר נִשְׁעֲנוּ עֲלֵיהֶם וְהִמָּה
- 14 לוא יִוְשִׁיעוּם מִצָּרוֹתֵיהֶם וְהִשְׁבַּתִּי כוֹל מִשׁוֹשָׁה
- 15 חֲגֵה חֲדָשָׁה וְשַׁבְתָּה וְכוֹל מוֹעֵדֶיהָ פֶּשְׁרוֹ אֲשׁוּר
- 16 [חֲגֵה וְמוֹ] עֲדוֹת יוֹלִיכוּ בְּמוֹעֵדֵי הַגּוֹאִים וְתִמְחָה
- 17 [שִׁמְחָה וְ] נִהְפָּכָה לָהֶם לְאֵבֶל וְהַשְׁמוֹתִי [גִּפְנָה]
- 18 [וְתִאֲנַתָּה] אֲשֶׁר אִמְרָה אֲתַנֵּם הֵם לִי [אֲשֶׁר נִתְּנָו]
- 19 [לִי מֵאֵה] וְשִׁמְתִים לִיעַר וְאִכְלֹתֶם הָ [יָת הַשְּׂדֵה]

שוליים תחתונים

3 אריאל ויודיצקי משווים אל הושע יג 6 || 6 וכאלים כמו (שפוחדים) מאלים || 9 ופושתי = ופשתי, במשקל קטלה; הורגן קוראת ופישתי || 12 ברעב ובערום השוו דברים כח 48 ברעב ובצמא ובעירם || 16 [חג ומו] עדות כלשון המובאה חגה] ... מועדיה, או [חוק ו]מועדות על פי עתידות קטע 1 שוי 6, לעיל עמי 248, השוו ספר היובלים ו 35; להצעות אחרות ראו ברנשטיין, מנהג, עמי 21-34. השלמותי ארוכות מדי והתנגדותו להשלמה [מו]עדות אינה מוצדקת, אף אי אפשר לקרוא ויליכו במקום יוליכו; יוליכו ינהיגו || 16-17 ו[תמחה] ... לאבל השוו עמוס ח 10 והפכתי חגיכם לאבל || 18 אתנם הצורה הזאת (כאחותה אתנה שבנוסח המסורה) היא אולי חלופה פונטית של אתנן ||

פשר הושע ב (4Q167)

קטעים מפשר להושע פרקים ה-ח, רובם זעירים. גיון אלגרו ההדירם בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 32-36. סטרגל השכיל לצרף קטעים זה לזה ופילהואר הגדיל לעשות בעבודת השיחזור, ראו במבוא לפשר הושע א. הוא שיחזר את טורי המגילה ושיבץ את רוב הקטעים. כאן הובאו הקטעים על פי סדר הטקסט המקראי ולא שוחזרו טורים. הקטעים הזעירים שאין בהם טקסט של ממש לא הובאו. לעומת זה החסרים הושלמו כדי להבהיר את מעט הטקסט ששרד. וראו עוד, Gregory L. Doudna, "4Q Peshar Hosea^b: Reconstruction of Fragments 4, 5, 18 and 24", *DSD* 10 (2003), pp. 338-358

קטע 2 (הושע ה 13-15)

- 1 [ולוא יגהה מכ]ם מזור פ[שרו אשר הלכו אל מלך אשור]
- 2 [ולוא הצילם מי]ד כפיר החרון כי אנוכי כשהל לאפרים [וככפיר לבית]
- 3 [יהודה פשרו ע]ל הכוהן האחרון אשר ישלח ידו להכות באפרים
- 4 [על דבר הבגד אשר בג]דו
- 5 [אלכה אשובה אל מקומי ע]ז אשר יאשמו ובקשו פני בצר
- 6 [להם ישחרונני פשרו אשר יסת]ר אל את פניו מישר[אל]
- 7 [פי עיבו]הו ולוא שמעו[לדבריו]

קטעים 4-2+18+24 (הושע ו 4-2)

- 1 [יחינו מיזמים] כיום
- 2 [השלישי יקימנו ונחיה לפני]
- 3 [כמלקוש יודה ארץ]
- 4 [עד]תו ואשר
- 5
- 6 [אשר ישיבו]
- 7 [הם והתהלכו]
- 8 [אנשי]
- 9 [מוריהם]ן [על]
- 10 [מה]א עשה לכה [אפרים]מה

קטע 2: 4-2 [ולוא הצילם] ... [בג]דו השלמות חדשות; השוו ישעיהו כד 16 וקיסטר, פשרים, עמ' 30-31; חסר פשר על חלקו השני של הפסוק || 3 הכוהן האחרון הוא כפיר החרון הנזכר גם בפשר נחום קטעים 3+4 א שו' 5, להלן עמ' 283, הוא אלכסנדר ינאי; אין לקרוא כוהן האחרון || 6 מישר[אל] או [מן האר]ן || קטעים 4-2+18+24: 9 מוריהם כנראה ביחיד, מכוון למילה יודה הושע ו 3 ||

קטע 7 (הוּשע ו 7)

- 1 [וְהָמָּה כְּאָדָם] עֲבָרוּ בְרִית פֶּשֶׁר [וְעַל דּוֹרְשֵׁי הַחֲלֻקוֹת]
- 2 [אֲשֶׁר] עֲזָבוּ אֶת אֵל וַיֵּלְכוּ בַחֻקוֹת [הוֹשֶׁךְ]
- שוליים תחתונים

קטעים 10+10a+26 (הוּשע ו 9-11)

- 1 וְאֲשֶׁר זָמַה [עָשׂוּ בְּבֵית יִשְׂרָאֵל רֵאִיתִי שֶׁעָרְרִיהָ שֶׁם זָנוּת לְאִפְרַיִם נְטַמְא]
- 2 [יִשְׂרָאֵל פֶּשֶׁר]
- 3 [רִשְׁעֵי הַגּוֹאֲלִים]
- 4 [כּוֹל מִכֹּס]
- 5 [לֵן] גַּם יַהֲרֹדָה שֶׁת קָצִיר לִכְהַן

קטעים 11-13 (הוּשע ח 6-8)

- 1 [חַת לִסֵּם]
- 2 [בֶּן]
- 3 [כִּי מִיִּשְׂרָאֵל וְהוּא אֵל חַרֵּשׁ עָשָׂהוּ וְלֹא אֱלֹהִים הוּא כִּי שׁוֹבְבִים הִיָּה עֲגֹל]
- 4 [שׁוֹמְרוֹן פֶּשֶׁר] אֲשֶׁר הָיוּ בְעַמִּים
- 5 [וְאֲשֶׁר אָמַר] כִּי שׁוֹבְבִים הִיָּה עֲגֹל שׁוֹמְרוֹן פֶּשֶׁר
- 6 [אֵל] כִּי רוּחַ יִזְרְעוּ סוֹפוֹת יִקְצְרוּ קָמָה אֵין לֹא צִמָּח בְּלִי יַעֲשֶׂה קָמָה
- 7 [אֲוִלֵי יַעֲשֶׂה] זָרִים יִבְלַעוּהוּ וְגַלְעָד יִשְׂרָאֵל עָתָה הִיָּה בְּגוֹאֲלִים כְּכֹלֵי אֵין
- 8 [חֲפֹץ בּוֹ]
- 9 פֶּשֶׁר [וְהוּא] וְהוּא
- 10 [הַב]

קטע *16

- 1 [פֶּשֶׁר אֲשֶׁר]
- 2 [וְיִתְפּוֹשׁוּ אִישׁ] בְּאֲחִיהוּ
- 3 [אֵל לֹא רָצָה] בְּהֶם

קטע 7: 2 אלגרו צירף לכאן את הקטעים 8+9 שיש להם שוליים תחתונים, אולם הצירוף בעייתי ואינו מוסיף דבר להבנת העניין; להשלמה בסוף שורה 2 השוו מגילת המלחמה יג 12 ||

קטע 16: * אלגרו קישר את המילים שבשורה 3 להוּשע ח 13 אל לוא רצם והביא את הקטע שלנו מיד אחרי קטע 15 הזעיר שיש בו מילים מהוּשע ח 13-14: [וישו]בו וישכח[ו] / הרבה ער[ו]. סטרגל, עמי 203 מצרף עוד קטעים זעירים שאינם מוסיפים דבר להבנת העניין. נושא הפשר שבקטע שלנו הוא כנראה אפרים הנוכר בפסוק 11 ודברי הפשר נסובים כנראה על עדת הפרושים ובמילים [ו]יתפושו איש [באחיהו] מהדהד הכתוב בישעיהו ג 6 ||

פשר ישעיהו

בין מגילות קומראן נמצאו שישה פשרים על ספר ישעיהו. חמישה שנמצאו במערה הרביעית (4Q165-4Q16), ופשר קטוע מאוד על תחילת הספר נמצא במערה השלישית (3Q4).

3Q4

- 1 חוון ישעיה בן א[מוץ אשר חזה על יהודה וירושלים בימי עזריהו]
- 2 ויזתם אהו וי[חזקיה מלכי יהודה
- 3]י[שעיה נבא ל[
- 4]לעזריה[מלך יהו[דה
- 5] []
- 6 יום המשפ[ט]
- 7] [ה' וי]

פשר ישעיהו א (4Q161)

החיבור כולל קטעי פשר לישעיהו פרקים י-יא בכתב מראשית ימי בית הורדוס. הקטעים שויכו לשלושה טורים, אך מכיוון שקטע 1 מתחבר ישירות לקטע 5 וקטע 7 משתלב בטור ב שוי 5-6, יש לשחזר שני טורים רצופים בעלי שוליים תחתונים ובני כעשרים ושבע שורות. שילוב הקטעים 1+5 בטוח ומבוסס על ההתאמה בצורת הקטעים ובשוליים התחתונים ששרדו בשניהם. הטקסט המצורף מושלם מכל הבחינות, הרי יש כאן המשכיות תחבירית ועניינית בארבע שורות רצופות. הניסיון לערער על הצירוף הישיר במילה ישראל (שורה 27) מטעה; עיינו היטב בתצלום הצבעוני B-364585. בתצלום הזה נראה יפה שקצהו של השריד אינו אלא חור בנייר השימור.

בטור הראשון מפרש בעל הפשר את דברי ישעיהו על מסע סנחריב כנבואה על מסע תלמי לתירוס לארץ, ראו חנן אשל, מגילות קומראן והמדינה החשמונאית, ירושלים תשס"ד, עמ' 82-91, בר-כוכבא, עמ' 20-25 ומבואות א עמ' 202-203. שיבוץ קטע 1 במקומו משלים מקצת החסר בתיאור, ומלמד על החרדה לגורל ירושלים והמקדש.

בקטעים 7-10 שוי 6-13 בעל הפשר מפרש את דברי הנביא על מפלת סנחריב (י 33) כנבואה על מפלת הכיתיים ומלכם באחרית הימים. לדידו הכיתיים הם הממלכה ההלניסטית במצרים ובראשם תלמי לתירוס שנלחם באלכסנדר ינאי. על חשיבותו של הטקסט ומקבילותיו ראו ד' פלוסר, "מותו של המלך הרשע", אור ליעקב, מחקרים במקרא ובמגילות מדבר יהודה לזכרו של יעקב שלום ליכט (עורכים: י' הופמן ופי' פולק), ירושלים ותל-אביב תשנ"ז, עמ' 254-262. ובשורות 26-29 נאמר שהמלך המשיח יהיה כפוף להוראת הכוהנים וכי אין הוא רשאי להחליט לבדו על יציאה למלחמה. עניין זה ידוע מחיבורי ההלכה שבמגילות, ראו למשל מגילת המקדש נח 18-21.

גיון אלגרו ההדיר את החיבור הזה בסדרת התגליות כך ה, עמ' 11-15 וגיון סטרגל הציע שיפורים.

- קטע 1-6* (ישעיהו י 22, 24-32)
- 5] כִּי־אֵין]ישוּ]בו בני]ישׂראֵל אֵל[
- 6] כִּי־אֵין]עֲמוֹן הֵם וְאֵין]שֶׁר אָמַר אִם הִיָּה עֲמֻכָּה[
- 7]ישׂראֵל כַּחֲלוֹ הֵימָּ שָׂאֵר יֵשׁוּב בּוֹ] כְּלִיזָן חֲרוֹץ וְשׁוֹטֵף צִדְקָה
- 8] פֶּשַׁר הַדְּבָר לְכַלּוֹת בֵּיהֶם]וְדָה כַּלְהֵ וְרַבִּים יוֹבְדוּ
- 9] בַּחֲרָב וְהַצְדִּיקִים יִמְלְטוּ לְמַטְוֵעַת בְּ]אַרְצָה בְּאֵמֶת ° []
- 10] לִכֵּן כִּנְוָה אִמְרוּ אֲדֹנָי יְהוִה [
- 11]צְבָאוֹת אֵל תִּירָא עַמִּי יִישׂוּ]ב צִיּוֹן] מֵאֲשׁוּר בְּ]שִׁבְטֵי [יִכְבֵּה וּמִשְׁחָהוּ יִשְׂאֵל
- 12]עֲלִיכֶם בְּדָרְךָ מִצָּרִים כִּי־אֵין] עוֹד מִעַלְטֵי מִזְעֵר וְכַלְהֵ]וֹעֵם וְאִפִּי עַל [
- 13]תְּבַלִּיתֶם וְיִעַרְךָ עֲלֵיךְ יְהוָה צְבָאוֹת שׁוֹשׁ כַּמַּכַּת מִדִּין בְּצוּר [
- 14]עוֹרֵב וּמִטְוֵעַ]הוּ עַל הֵימָּ וּנְשָׂאוּ בְּדָרְךָ מִצָּרִים הִזִּיהָ בֵּינָם הַחֲזָאָה [
- 15]יִסוּר סִבְלָו מִעַל שְׁכַמְכָה וְעוֹלוֹ מִעַל צוּאֲרַכָּה וְחֻזְבֵּל עוֹל מִפְּנֵי שִׁמְךָ [
- 16]פֶּשַׁרְךָ עַל מַלְכֵי הַכְּתִיָּאִים [
- 17] בְּ]בִּי [
- 18]בְּשׁוֹבֵם מִמְדַּבְּרֵי הַעַמִּים לְ]בְּ]וֹא [
- 19]יְרוּשָׁלַיִם] נִשְׂאֵה הַעֲדָה וְאַחַר יִסְוֵו]וֹ מִעַלְיָ]הֶם עוֹלָ [
- 20]הַגּוֹאִים [
- 21] בָּא אֵל עֵיתָה עֵבֶר]בְּמַגְרָחָךְ] לְמַכְמֵשׁ
- 22]יִפְקִיד כְּלִיזָן עֲבָרָךְ] מִעֲבָרָה גִבְעָה מְלוֹן לְמוֹ חַרְ]הָ הַרְמָה גִּבְעָתָ [
- 23]שְׂאוֹלָךְ] נִסְהָ צְהַלִי]קוֹלְכִי בַת גַּלִּים הַקְּשִׁיבִי] לִישָׁה עֲנִיָּה עֲנִיתוֹת [
- 24]נִדְוָה] מִדְּמִנָּה יוֹשְׁבֵי הַגּוֹזְבִים הֵעִיזוּ עוֹד [הֵימָּ בְּנוֹב לְעַמְּהָ
- 25]יְנֻפְףָךְ] יָדוֹ הֵרָ בַת צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלַיִם [
- 26]פֶּשַׁרְךָ] פִּתְגָם לְאַחֲרִית הַיָּמִים לְבוֹא סְנַחֲרִיָּב אֵל אֲרָצָךְ
- 27]יְהוּדָה בְּעֵלּוֹתוֹ מִבְּקַעַת עֵכוֹ לְלַחֵם בְּיִשְׂרָאֵל, הַיָּאָה [עַתָּה]
- 28]צָרָה וְאִין כְּמוֹהָ וּבְכוֹל עָרֵי הָרָם עָלוּ אֲנָשֵׁי חֵילוֹ וּפְרִשְׁטֵי
- 29]וְעַד גְּבוּל יְרוּשָׁלַיִם] הַגִּיָּעוּ וּבְ]וֹ הַכּוֹהֲנִים כִּי־אֵין]הָאָה
- שוליים תחתונים

* קטע 1 צורף במהדורה זו ישירות לקטע 5; חלקה הימני של השייך שבתביבה בישראל (שוי 27) שרד בקטע 5 וחלקה השמאלי שרד בקטע 1 || 5]ישוּ]בו על פי פסוק 24 || 5-6 לתיבות שבתחילת השורות ראו סטרגנל, עמי 184 ולוח א = תצלום 44.191 || 9]יִמְ]לְטוּ לְמַטְוֵעַת בְּ]אַרְצָה לאותיות הראשונות ראו סטרגנל, שם ותצלום 44.191, והשוו ישעיהו לו 31 וברית דמשק פרק א שוי 34-35 || 13 וְיִעַרְךָ] או וְיִעַרְךָ], השוו ויעיר במגילת ישעיהו לעומת ועורר בנוסח המסורה || 15 סִבְלָו] או סִבְלָו] || 18 השוו מגילת המלחמה א 3 בשוב גולת בני אור ממדבר העמים לחנות במדבר ירושלים || 19 השוו קטעים 7-10 שוי 12-13 ומגילת המלחמה ב, 4Q285 קטע 7 שוי 4 || 23-24 בתחילת השורות האלה שולב הקטע הזעיר שאלגרו צירף בטעות לקטע 1 שוי 3-4 || 24 הַגּוֹזְבִים = הַגְּבִים, לצורות המתחלפות של השם הזה בעברית ובאחיותיה ראו HALOT, עמי 170 || 25 אולי היה מקום חלק בסוף השורה || 26 סְנַחֲרִיָּב בהתאם לגודל הַקְּסָר, השוו 4Q448 טור א שוי 5 כרך ג, עמי 185 ויראו מסנ[חריב] || 27-28]עַתָּה צָרָה] השוו ישעיהו לו 3 ומגילת המלחמה א 11-12 || 28 עָרֵי הָרָם] או הרי ההר בהתאם לגודל הַקְּסָר והתאם לכתוב בשורה 25, השוו דברים ב 37 וירמיהו לב 44 || 29 וְעַד גְּבוּל יְרוּשָׁלַיִם] הַגִּיָּעוּ השוו תרגום יונתן לישעיהו ח 8 עד צואר יגיע – עד ירושלים ימטי;]בְּ]וֹ] השוו ישעיהו לו 2 ויואל ב 17 ||

פשר ישעיהו ב (4Q162)

קטע בודד מפשר לישעיהו פרק ה בכתב יד מימי בית הורדוס. שרדו כעשר שורות שלמות מן הטור האמצעי וקטעי שורות בטורים שלפניו ושלאחריו. גיון אלגרו ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 15-17.

קטע 1 א (ישעיהו ה 5)

שוליים עליונים

] 1	הסר משוכתו ויהי לבער פר]ן גדרו ויהי למרמס אשר
] 2	° פשר הדבר אשר עזבם
] 3	] ו' ואשר אמר ¹ יעלה שמיר
] 4	] ושית פשרו] עת ואשר (אשר)
] 5	] אמר] °נת דרך
] 6	] עיניהם
	חסרות שורות
]	אם לא בתים רבים לשמה יהיו]

קטע 1 ב (ישעיהו ה 11-14, 24-25)

שוליים עליונים

] 1	פשר הדבר לאחרית הימים לחובת הארץ מפני החרב והרעב והיה
] 2	בעת פקדת הארץ ¹ הוי משכימי בבקר שכר ² ירדפו מאחרי בנשף יין
] 3	ידלקם והיה כנור ונבל ותוף וחליל יין משתיהם ואת פעל יהוה
] 4	לא הביטו ומעשי ידו לא ראו לכן גלה עמי מבלי דעת וכבדו מתי רעב
] 5	והמנו צחי צמא לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פיה לבלי חוק
] 6	וירד הדרה והמנה ושאנה עליו בא אלה הם אנשי הלצון
] 7	אשר בירושלים, הם אשר מאסו את תורת יהוה ואת אמרת קדוש
] 8	ישראל נאצו על כן חרה אף יהוה בעמו ויט ידו עליו ויכהו וירגזו
] 9	ההרים ותהי נבלתם כסחה בקרב החוצות בכל זאת לא שב
] 10	[אפו] ועוד ידו נטויה ¹ היא עדת אנשי הלצון אשר בירושלים
] 11	[]ל[]ל[]

קטע 1 א: 3 יעלה אריאל ויודיצקי סבורים שהאות הראשונה היא וי"ו מוספת ||
 קטע 1 ב: 1 לחובת אולי = לחורבת, ראו ויס, עמ' 326-327, קימרון Grammar עמ' 110-111 || 2 שכר¹ ירדפו היי"ד אולי מוספת ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 1 ג (ישעיהו ה 29-30)

- 1 ואין מצ'ל וינהם עליו ביזם ההוא]
- 2 כנהמ]ת ים ונבט לארץ והנה השך צר ואחר השך]
- 3 בער]יפיה
- 4 הוא]
- 5 האלה]
- 6 הבאי]ם ואשר]
- 7 אמר °]
- 8 ראו ר'או ואל תדעו ואל]
- 9 תבינ'ו]

פשר ישעיהו ג (4Q163)

קטעי פפירוס בכתב יד מימי בית חשמונאי ובהם פשר לישעיהו (פרקים ח-לב). הכתב שחוק ודהוי, הטקסט קטוע ורובו פסוקים. סטרגנל סבור שהקטעים נכתבו בידי שני סופרים. כאן הובאו רק הקטעים שיש בהם טקסט קריא של ממש. קטע 2 שונה משאר הקטעים. כתבו קורסיבי וכתבו חסר בניגוד מוחלט לשאר הקטעים. מסתבר שהוא כתב יד לעצמו, ואם כן מספר כתבי היד שרדו מהפשר מגיע לשישה. גיון אלגרו פרסם את החיבור בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 17-27.

קטע 2 (ישעיהו ח 7-8)

- 1 []
- 2 [ולכן הנה אדני מע] לה עליהם את מי הנהר ה [עצומים והרבים את מלך אשור ואת]
- 3 [כל כבודו ועלה] על כל אפיקו והלך על כל גדו [תו וחלף ביהודה שטף ועבר עד]
- 4 [צואר יגיע וה] יזי מטות כנפו מלא רחב ארצכ [ה עצמו אל]
- 5 [] [ע] [ה התרה הוא רצונו ו]
- 6 [כאשר פ] תוב ב [] []
- 7 [] [ה ולא]

קטעים 4-7 א (ישעיהו ט 11, 13-20)

- 4 [כאשר] כתוב
- 5 [] [ע] ליהמה
- 6 [] [] ארם כול
- 7 [] [] ביד נטואה
- 8 [ויכרת יהוה מישראל רזאש ונב כפה ואגמו] ביום אחד וקן
- 9 [ונשוא פנים הואה הרזאש ונביא מודה שקר] הואה הונב
- 10 [ויהי מאשרי העם הזה מתעים ומאשריו מב] לעים על כן
- 11 [על בחורזי לוא ישמה אדוני ואת יתמיו ואת אל] מנותו לוא ירהם

חסרות שורות

- 16 [] כיא בערה כאש רשעה שמיך ושית ת] אכל ותצות
- 17 [בסבכי היער ויתאבכו גאות עשן בעברת יהוה צ] באות נתלם
- 18 [ארץ] ויהי העם כמאפולת אש [איש אל אחיו לוא
- 19 [יחמולו ויגזרו על ימין ורעב ויזאכל על] שמאול ולוא יש' בע
- 20 [איש בשר זרועו יזאכלו מנשה א] ת אפרים ואפרים את
- 21 [] [מנש] ה יחידיו [המה על יהודה בכל זאת לוא] שב אפן []

7 ביד נטואה בעקבות אריאל ויודיצקי שהציעו לקרוא יזו נטואה = נטויה, עיינו בתצלום סדרת התגליות || 16 ותצות = ותצות, הורגן קוראת ותצית שלא כדקדוק || 19 שבע בעקבות אריאל ויודיצקי המציעים לקרוא שבעו בתצלום || 41.315

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 6 (ישעיהו י 12-13)*

שוליים עליונים

- 1 [] כִּי־אֵל יִבְצַע []
 2 [] לֹא לִבְּ מֶלֶךְ אֱשׁוּרָה []

קטע 7 ב (ישעיהו י 17-24)

- 1 [] יִקְדֵּי יְקֹדֶה זִיקְדֵּי אֱשׁוּרָה []
 2 [] פֶּשֶׁר הַדְּבַר עַל הַבְּבֹיָה []
 3 [] חֲקוֹת עַמִּים הֵן []
 4 [] וְלִבְגָדֵי רַבִּים הוּא הֵן []
 5 [] יִשְׂרָאֵל וְאֲשֶׁר אִמְרָהּ [] וְשָׂאֵר עַץ יַעֲרֹז מִסַּפְרֵי יְהוּדָה []
 6 [] פֶּשֶׁר לְמַעוֹט הָאָדָם []
 7 []

- 8 [] וְהִיָּה בְיוֹם הַהוּאָה [] לְוָא יוֹסִיף עוֹד שָׂאֵר יִשְׂרָאֵל וּפְלִיטָתָהּ []
 9 [] בֵּית יַעֲקֹב לְהַשְׁתָּעַן עַל מַכְהוֹ וְנִשְׁעֵן עַל יְהוָה קְדוֹשׁ []
 10 [] יִשְׂרָאֵל בְּאֵמַת שְׂאֵרָהּ [] יִשׁוּב שָׂאֵר יַעֲקֹב אֶל אֵל גְּבוּרָהּ []
 11 [] כִּי־אִם יִהְיֶה עִמָּכָה יִשְׂרָאֵל כַּחֲזוֹל הַיָּם שָׂאֵר יִשׁוּב בּוֹ []
 12 [] פֶּשֶׁר הַדְּבַר לְאַחֲרִית הַיָּמִים []
 13 [] יִלְכּוּ בְשׁוֹ [] בְּיִי יִשְׂרָאֵל [] וְאֲשֶׁר []
 14 [] אִמְרָהּ [] כִּי־אִם יִהְיֶה עִמָּכָה יִשְׂרָאֵל כַּחֲזוֹל הַיָּם שָׂאֵר יִשׁוּב בּוֹ []
 15 [] פֶּשֶׁר לְמַעוֹט הָאָדָם []
 16 [] כַּאֲשֶׁר כָּתוּב [] כְּלִיזָה חֲרוֹץ שׁוֹטֵף צְדָקָה כִּי כִלָּה וְנִחְרָצָהּ []
 17 [] אֲדוֹנֵי יְהוָה [] צְבָאוֹת עוֹשֵׂה בְקֶרֶב כּוֹל הָאָרֶץ []
 18 []
 19 [] לִכֵּן כּוֹה אָמַר אֲדוֹנֵי יְהוָה [] צְבָאוֹת אֵל תִּירָא עַמִּי יִשְׂרָאֵל []

קטע 6: * אלגרו צירף את קטע 6 מיד מעל קטע 7 וכבר חלק עליו סטרגנל; גם המקום על פי שיחזורו של אלגרו צר מלהכיל את פסוקים 12-13 ||

קטע 7: 1 שיחזור חדש על פי שרידי האותיות ורוחב הקסר || 4 לִבְגָדֵי או יִבְגֹד כהצעת סטרגנל || 6 לְמַעוֹט השוו למועט בשורה 15 והוא שם עצם במשקל קָטַל; ראו קימרון, גְּדַל, עמי 331 הערה 23; שתי החלופות נסובות על המילה שאר ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 17 (ישעיהו כט 15-16)

- 1 [מי] ר'ו אנו ומי [ידענו הפככמה אם כחומר היוצר יחשב כיא]
- 2 [זאמר] מְעֵשָׂה ל[עושהו לוא עשני]

קטעים 18+19 (ישעיהו כט 19-23)

- 1 [דברי ספר] ומאופל ומה[ושך עיני עורים תראינה ויספו עינים ביהוה]
- 2 [שמחה ואב] יוני אדם בקד[וש ישראל יגילו כיא אפס עריץ וכלה לץ]
- 3 [ונכרתו כול] שוקדי און מ[חטיאי אדם בדבר ולמוכיה בשער יקושו]
- 4 [וישו בתוהו צדיק] לכן כוה א[מר יהוה אל בית יעקוב אשר פדה את]
- 5 [אברהם לוא עתה יבו]ש יעקוב [ולוא עתה פניו יחור כיא בראותו ילדי]
- 6 [מעשה ידי בקרבו] יקדישונו ש[ומי וה]קדישו את קדוש יעקוב [

קטע 21 (ישעיהו ל 1-5)

- 1 [] ת' []
- 2 [] יחשב הלבונו []
- 3 [] ל לכרמל ושובו []
- 4 [] כח'כ כאשר []
- 5 [] צ'ם []
- 6 [] מורה []
- 7 [תופר ביסם ההואה וידעו] כן ענוי הצואן ה[שומרים]
- 8 [אותי כיא דבר יהוה] הואה
- 9 [הי בניס סודרים נאם] יהוה לעשות עצ[ה ולוא]
- 10 [ממני ולנסוך מסכה] ולוא רוחי למען ס[פות חטאת]
- 11 [על חטאת ההולכים לך] דת מצרים ופי ל[וא שאלו]
- 12 [לעזו במעוז פרעזה ולחסו] ת בצל מצ[רים והיה לכם]
- 13 [מעוז פרעזה לבושת והחסו] ת בצל מצר[ים לכלמה כיא]
- 14 [הי בצוען שריו ומלאכיו] חנס יגיעו כ[על]
- 15 [עם לוא יועילו למו לוא] לעזר ולוא ל[הועיל]

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 25 (ישעיהו ל 30-32, לא 1)

- 1 [] מִלֵךְ בְּבֹלָה []
- 2 [] [] בְּתוֹפִים יִזְכְּנוּרָתָא []
- 3 [] גַּפְזָא וְזֶרֶם כְּלֵי מִלְחָמָה הֵמָּה []
- 4 []
- 5 [הַיִּזְרָדִים] מְצָרִים עַל סוּסִים [יִשְׁעֵנוּ וַיִּבְטְחוּ עַל רֶכֶב]
- 6 כִּי אֵל רַב וְעַל פְּרָשִׁים כִּי אֵל עֲצָמָא [וּמֵאֲוָדָה וְלֹא שַׁעַר עַל]
- 7 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְאֵת יְהוָה לֹא דִרְשׁוּ [פִּשְׁרוּ עַל]
- 8 [רָ] וְזֶרֶם הָעַם אֲשֶׁר יִבְ[טְחוּ] עַל []

קטע 26 (ישעיהו לב 5-6)

- 1 [לֹא] יִקְרָא [א] עוֹד לְגַבֵּל גְּדִיב וְלִכְיִלִּי לֹא יֵאמַר שׁוֹעַ כִּי אֵל
- 2 [גַּבֵּל] גַּבְלוֹתָא [יִדְבַר וְלִבּוֹ יַעֲשֶׂה אֹרֶן לַעֲשׂוֹת חֲנֹף וְלִדְבַר אֵל]
- 3 [יְהוָה תוֹ] עֵה []

קטע 25: 3 על הפרשנות שבפשר הזה ראו קיסטר, פשרים, עמי 27-28 הערה 2 || 5 [הַיִּזְרָדִים] מְצָרִים בנוסח המסורה כתוב הירדים מצרים לעזרה || 8 [רָ] וְזֶרֶם על פי תצלום 40.972 || קטע 26: 2 גַּבְלוֹתָא במקום גבלה בנוסח המסורה ובמגילת ישעיהו השלמה, ידברי ביזוי ||

פֶּשֶׁר יִשְׁעִיָּהוּ ד' (4Q164)

קטע בן שמונה שורות ועוד שני קטעים זעירים בכתב מימי הורדוס. בקטע הגדול שרד פֶּשֶׁר לִישְׁעִיָּהוּ נד 11-12. בהשלמת החסרים של הקטע הזה ובפירוש הטקסט עמלו טובי החוקרים. ראו דוד פלוסר, יהדות ומקורות הנצרות, תל אביב תשל"ט, עמ' 283-304. הטקסט כאן מבוסס על השלמותיו ופירושו של קיסטר, עוללות, עמ' 321-324 (קיסטר דן גם בהשלמות קודמיו ובפירושיהם ואינו משלים את שורות 7-8). לדבריו דברי הנביא נפשרים על ייסוד עדת היחד ומוסדותיה. אך לי נראה שהדברים אמורים באחרית הימים (ראו שו' 7) ולכן פירשתי את הפעלים שבקטע כלשון עתיד והפעלים החסרים הושלמו בהתאם. האבנים היקרות שמהן תיבנה ירושלים הם מוסדות עם ישראל לאחרית הימים ואורן הוא משפט האורים והתומים. גיון אלגרו ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 27-28.

קטע 1

שוליים עליונים

- [הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך פֶּשֶׁרוֹ אֲשֶׁר יִתֵּן אֵל אֶת עֲצַת הַיַּחַד]
- 1 בַּתּוֹךְ כּוֹל יִשְׂרָאֵל כַּפּוֹךְ בַּעֲיֵן וְיִסְדֹּתֶיךָ בְּסִפֵּי רֵימָּ [פֶּשֶׁרוֹ עַל]
 - 2 אֲשֶׁר יִסְדּוּ אֶת עֲצַת הַיַּחַד כְּכֹהֲנִים וְהַעֲמִידוּ בְּיִשְׂרָאֵל אֶת]
 - 3 עֲדַת בַּחֲרִירָה כְּאֲבֵן הַסַּפִּיר בַּתּוֹךְ הָאֲבִנִּים [וְאֲשֶׁר אֲמַר וְשָׁמְתִי כְּדַבְּרִי]
 - 4 כּוֹל שִׁמְשׁוֹתֶיךָ פֶּשֶׁרוֹ עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי [רֵאשֵׁי הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר יִהְיוּ]
 - 5 מֵאִירִים בְּמִשְׁפַּט הָאֲוִרִים וְהַתּוֹמִים [לְיִשְׂרָאֵל אֶת כּוֹל הַמִּצְוֹת]
 - 6 הַנְּעַדְרוֹת מֵהֵמָּה כְּשִׁמְשׁוֹל) בְּכוֹל אֲוִרוֹ וְכוּן [לְשַׁעְרֵי לְאֲבֵי אֶקְדָּח]
 - 7 פֶּשֶׁרוֹ עַל רֵאשֵׁי שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מֵהֵימִים אִישׁ לְפָנָי
 - 8 גִּזְרֵי מַעֲמָדוֹ וְכִבְדּוֹ [

קטעים 5+6*

- 1] אֵלם []
- 2] אֲשֶׁר כָּ]תוֹב עַל הָאֲרִיץ []
- 3] דְּרֹךְ שְׁנַיִם יָמִים] []
- 4] לְבֹן] אֵל הַר צִיּוֹן יְרוּשָׁלַיִם] []
- 5] אֲשֶׁר] וְכָתוֹב עַל פְּרַעְהָ] []
- 6] שֶׁ] []

1 כַּפּוֹךְ בַּעֲיֵן ראו קיסטר, שם עמ' 322 || 2 יִסְדּוּ עתיד קל, הנושא סתמי; כְּכֹהֲנִים = כמעמד הכהנים, השוו כאבן הספיר שו' 3; קיסטר קורא [ה]כֹּהֲנִים || 4 כּוֹל שִׁמְשׁוֹתֶיךָ בנוסח המסורה שמשתיך ובמגילת ישעיהו שמשתיך || 6 הַנְּעַדְרוֹת 'הנסתרות', ראו קיסטר, שם || 7 לְאֶחָד מֵהֵימִים] ההשלמה מתאימה למוסד ראשי שבטי ישראל שעתיד לקום באחרית הימים, בעל הפרש מקשר בין שערי ירושלים לבין השבטים ששערי ירושלים של אחרית הימים ייקראו על שמם, ראו יחזקאל מח 31 ושערי העיר על שמות שבטי ישראל || 8 השוו סרך העדה ב 15 שמדבר במעמדם של ראשי שבטי ישראל (שלא כקיסטר, שם הערה 33) ||

קטעים 5+6: *הקטעים חוברו ישירות בשו' 3; הם שויכו בטעות לפשר על הקיצים א אך על פי צורת האותיות ועל פי התוכן יש לשייך אותם לפשר הזה || 2 הָאֲרִיץ על פי תצלומים B-295797, 42.624, כנראה מדובר בארץ יהודה || 3-4 אולי מדובר כאן במסע תלמי לתירוס לעבר ירושלים, ראו לעיל, עמ' 262-263 ||

פשר ישעיהו ה (4Q165)

עשרה קטעים זעירים בכתב יד מימי הורדוס ובהם פשר לישעיהו (פרקים יד, טו, כא, לב, מ). גיון אלגרו ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 28-30.

קטע 3 (ישעיהו יד 19)

שוליים עליונים

1	[יחדי אל אבני] בוך כפגול] מזבס	[
2	[ל ל]	[

קטע 4 (ישעיהו טו 4-5)

1	[יריעו ו'] נפשו ידעה לו לבי למזאב יזעק בריחה עד צוער עגלת שלשיה כי מעלה	[
2	[הלהחית ב] בכי יעלה ב'] כי דרך חוזנים זעקת שבר יעוערו	[
3	[ל]	[

קטע 5 (ישעיהו כא 10-15)

1	[זאר']	[
2	[הגדתי לכמ'] ה פשר הדבר ע'] ל	[
3	[משא חומה אלי קוד'] א משעיר שומר מה מל'] ילה שמר מה מליל אמר שמר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיה	[
4	[שבו אתיו משא בערב] ביער בערב תלינו א'] רחות דגנים לקראת צמא התיו מים ישבי ארץ תימא בלחמו	[
5	[קדמו נודד כי] מפי חרבת נודד מפני] חרב נטושה מפני קשת חזכה מפני] נבי כבד מלחמה	[
6	[מדבר] העמים והלחם	[
7	[שודד ע'] לי עילם	[

קטע 5: 2 ע'] הורגן קוראת ל[אחרית הימים] || 6 [מדבר] העמים חוזר אל [יושבי ארץ תימא]; והלחם חוזר אל בלחמו שבפסוק 14, במגילת ישעיהו בלחם ||

קטע 6 (ישעיהו לב 5-7)

שוליים עליונים

- 1 [ב]חירי ישראל א[]
- 2 [עולם] ואשר כ[תוב לא יקרא עוד לנבל נדיב]
- 3 [ולכילי] לא יאמר שוע כי נ[בל נבלה ידבר ולבו יעשה און לעשות הנפ]
- 4 [ולדבר א] ל[תועה ולהכ רית] מאכל רעב ומשקה צמא יחסיר
- 5 [כילי כלי רעים] הואה זמות יעץ [לחבל עניים באמרי שקר ובדבר]
- 6 [אביון מ]שפט פשרו על הנ[בל אשר בקש]
- 7 להברית את התורה ואש[כ]תוב [

קטעים 7+8 (ישעיהו מ 11-12)*

- 1 הנשאר ע[] וש י[]
- 2 וירושלם[] ד ואשר כתוב[פרועה עדה ירעה]
- 3 פשר הדבר[על מורה הצדק אשר] גלה את תורת הצ[דק מי מהד בשועלו מים]
- 4 ושמים ב[זרת תכן וכל בשליש עפר] הארץ שקל [בפלס הרים וגבעות במאזנים]

קטע 6: 4 ולהכרית[מאכל] קריאה חדשה, השוו יואל א 16 ומלכים א יח 5; בנוסח המסורה להריק נפש || 5 בתצלום 41.802 נראים בתחילת השורה סימנים לא מזוהים || 6 ה[בל] הניין ששרדה כתובה בכתב סתרים והפשר מזהה את הנבל שבכתוב מן המקרא בנבל שבימיו הוא, כנראה במליץ הכזב || 7 התורה שרידי האותיות ברורים בתצלום 41.802 || קטעים 7+8: * במהדורות קודמות מספר הקטע 2+1 || 1 הנשאר קריאה חדשה, הצמדת הקטעים טעונה שיפור || 3 תורת הצ[דק] או תורת הצ[אן] בהתאמה אל עדרו שבפסוק, השוו חוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 172 שוי 13, לעיל עמי 175 משפט הצאן ||

פשר מיכה (1Q14)

קטעים ובהם פסוקים ודברי פשר מתחילת ספר מיכה ומסופו. ייתכן שגם 4Q168 הוא פשר למיכה אך נותרו בו רק קטעי פסוקים. הואיל וכתב היד דומה לזה של פשר הושע ב (4Q167) הוצע שהם משתייכים למגילה אחת שכללה אולי פשר לתרי עשר. מקצת הקטעים של 1Q14 צורפו זה לזה על פי סדר הפסוקים. במהדורתנו צורפו הקטעים שיש בהם פסוקים מתחילת ספר מיכה ליחידה אחת (במהדורות האחרות הם הובאו כשתי יחידות וביניהם קטעי פשר, קטעים 6-7). זיוף מיליק ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כך א, עמ' 75-80.

קטעים 1-5, 8-10 (מיכה א 2-7)

- 01] הַמִּיכָה [אֲדָנִי יְהוָה בְּכֶם
02] לְעַד אֲדָנִי מִהִכַּל קִדְשׁוֹ כִּי אֵלֵּךְ הַיָּם [וְהָיָה יְהוָה יֹצֵא מִן־מִקְוָמוֹ
03] [וְרָדַף עַל־בְּמִן] וְתִי הָאָרֶץ וְנִמְסוּ הַהָרִים [וְתִי הַתִּיּוֹת וְהַעֲמָקִים יִתְּנֶנּוּ בְּקַעַתָּה
1] כְּדָרָה זָג מִפְּנֵי הָאֵלֵּי הַשָּׁמַיִם [מִיָּם מְזֻגִים בְּמִוּרָה] בַּפֶּשַׁע
2] [יַעֲקֹב כֹּהֵל [וְזֹא אֲנִי וְבָהֵטָה אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל מִהַ פֶּשַׁע יַעֲקֹב הַלֵּא
3] [שׁוֹמְרוֹן וְמָה בְּמֹת יְהוּדָה הַלֵּא יְהוָה] וְשָׁמַיִם שׁוֹמְרוֹן
4] [לְעַיִן הַשָּׁדָה לְמַטְעֵי כְרָם] פֶּשְׁרוֹ עַל מְטִיף הַכֹּזֵב
5] [אֲשֶׁר הוֹאֵה מִתְעָה אֶת־הַ] פְּתָאִים וְמָה בְּמֹת יְהוּדָה
6] [הַלֵּא יִדְשָׁלִים פֶּשְׁרוֹ עַל] מְוִרֵי הַצַּדֵּק אֲשֶׁר הוֹאֵה
7] [מְוִרָה תּוֹרָה לְעִדְתָּהּ] וְלִכְוֹלֵי הַמִּתְנַלְבִּים לֹסֵף עַל בַּחֲרִי
8] [אֵל, עֹשֵׂי הַתּוֹרָה] בְּעֵצָת הַיַּחַד אֲשֶׁר יִנְצְלוּ מִיּוֹם
9] [הַמְשַׁפֵּט] לְעַד [] [] הַ
10] וְאֲשֶׁר אֲמַר וְשָׁמַיִם שׁוֹמְרוֹן לְ] עֵי הַשָּׁדָה
11] [לְמַטְעֵי כְרָם וְהַגְרָתִי לְגִי אֲבִינִי וְיִסְדִּינִי אֲגַלֶּה וְכֹף לְ] פְּסִילִיָּה

קטע 11 (מיכה א 8-9)

- 1] [מִתְעַיֵּי אֲפִי] וְרִי [וְ] אֲשֶׁר יִתְעַוּ
2] [אֲוִיבִי שִׁלַּל וְעַד] רָחֵם
3] [כִּי אֵל בָּאָה עַד יְהוּדָה נִגַּע עַד] שְׁעַר עַמִּי עֵד [יְרוּשָׁלַם
4] [דִּין אֲוִיבִי]
5] [] י' [] בְּגוֹד י' []
6] [] []

קטעים 1-5, 8-10: 5 [הוֹאֵה מִתְעָה] על פי הוֹאֵה (מורה) שוי 6-7 || 6 מְוִרֵי = מוֹרָה || 10 הַשָּׁדָה או שדה || קטע 1: 1 [מִתְעַיֵּי אֲפִי] וְרִי [וְ] מיליק קורא [כוהני ירושלים]; השוו פשר נחום קטעים 3+4 טור ב שוי 8, להלן עמ' 284 מתעי אפרים אשר... יתעו, גם שם הביטוי חוזר אל המילה זונה שבפסוק || 2 שִׁלַּל וְעַד [רָחֵם] השוו מיכה א 8 || 4 אֲוִיבִי [] מקצת האותיות כתובות על קטע זעיר שצירף מיליק ||

קטע 12

[	]	]	[	1
[	]	]	[	2
[	]	]	[	3
[	]	]	[	4

קטעים 17-18 (מיכה ו 14-16)

[	]	]	[	1
[	]	]	[	2
[	]	]	[	3
[	]	]	[	4
[	]	]	[	5
[	]	]	[	6

קטעים 17-18: 1 וְתִשׁוּבָה מְשׁוּרֵשׁ שְׁחִיחַ לִשׁוֹן שְׁפִלוֹת וְחוֹלְשָׁה, הַפֶּשֶׁר מִתְּאִים לְמִילָה וְיִשְׁקֶךְ שְׁבַמִּיכָה ו 14 וְהַצּוּרָה הַסְּתוּמָה שֶׁבְּפִסּוּק מִתְּפָרֶשֶׁת כָּאֵן כְּצוּרָת פּוֹעֵל כְּדַעַת מִקְצַת הַמְּפָרְשִׁים, רְאוּ מִיִּלּוֹן בֶּן יְהוּדָה כֶּרֶךְ ד, עִמ' 2184; הַפֶּשֶׁר נֶסּוּב עַל מִתְּנַגְדֵי עֲדַת הַיַּחַד ||

פשר מעשי מלכיצדק (11Q13)

כמה קטעי כתב יד מימי בית הורדוס כוללים מדרש ליום הדין והמשפט שיעשה מלכיצדק בבליעל ובכל ההולכים בדרכו. כמה מן הקטעים מצטרפים לכדי טור די מלא וצירופם מסתמך על מובאות מן המקרא שבמדרש הזה. במהדורה הזאת הוכנסו שיפורים על פי התצלומים החדשים של רשות העתיקות וקריאת אריאל ויודיצקי בתצלומים האלה.

החיבור החשוב הזה פורסם לראשונה בשנת 1965 ועורר עניין רב, שכן מלכיצדק הוא דמות חשובה ביהדות הבית השני ובנצרות. בחיבור שלנו מלכיצדק קורא דרור לשבויים (= עדת היחד) ומשחרר אותם מהשפעתו המזיקה של בליעל ועוונותיהם נמחלים. הוא עושה משפט בבליעל וברוחי גורלו ומשמיד את הרשעה. במגילות מופיעה דמות שמימית בשם מלכירשע, ויש מי שסבורים שמלכיצדק הוא דמות שמימית הנלחמת ברשעה, ומלכירשע נוצר כניגוד של מלכיצדק, ראו P. J. Kobelski, *Melchizedek and Melchiresha*, 1981. החיבור שלנו חשוב להבנת המשיחיות הקדומה ביהדות ובנצרות, ראו דוד פלוסר, יהדות ומקורות הנצרות, תל אביב תשל"ט, עמ' 275-282.

הטקסט ששרד נסמך על פסוקים מכמה מקומות במקרא שעניינם שמיטה, גאולה וניצחון הצדק האלוהי. מהדהד בו הכתוב בישעיהו סא 1-3, ראו שורות 9 שנת רצון, 13 יקום נקם, 14 אלי הצדק, 20 לנחם האבלים. פלורנטינו גרסיה מרטינו, אייברט טיכלאר ואדם ון דר וואדה פרסמו את החיבור בסדרת התגליות, כרך כג, עמ' 221-241. ראו I. Knohl, "Melchizedek: a Model for the Union of Kingship and Priesthood in the Hebrew Bible, 11QMelchizedek and the Epistle to the Hebrews", *Text, Thought, and Practice in Qumran and Early Christianity* (ed. by R. Clements and D. Schwartz = *STDJ* 84), Leiden 2009; A. Feldman, "New Light on the Ten Jubiles of 11QMelchizedek (11Q13)", *Dead Sea Discoveries* 25 (2018), pp. 1-7, עמ' 114-117.

קטע 1 א*

[

]שִׁיר מוֹשֶׁה כִּי־אֵל

] 12

* כתוב בשוליים; על הצעות הקריאה והשיחזור ראו *RQ* 30, A. Feldman, "Moses's Song in 11QMelchizedek?", (2018), pp. 79-84

- 1] ׀מר ל׀ [] אֵה כֹּאשֶׁר אֲמַרְךָ [׀]
- 2] וְאֲשֶׁר אָמַר בְּשֵׁנַת הַיּוֹבֵל [הַזּוֹאֵת תִּשְׁוּבוּ אִישׁ אֶל אַחֲרָתוֹ וְעֲלִיץ אֲמַרְךָ] הַ
- 3 [דְּבַר הַשֵּׁמֶטָה שְׁמוֹט כּוֹל בְּעַל מֹשֶׁה יָד אֲשֶׁר יִשְׁהַן בְּרַעְיוֹ לֹא יִגּוֹשׁ אֶת רַעְיוֹ וְאֵת אַחֲזִי כִּי־אֵי קָרָא] שְׁמַטָּה
- 4 פֶּשֶׁר הַדְּבָר לְאַחֲרֵית הַיָּמִים עַל הַשְּׁבוּיִים אֲשֶׁר־ן שָׁבָה בְּלִיעֵל מִיִּשְׂרָאֵל בְּעֹונֹותֶיהֶם [כֹּאשֶׁר
- 5 הַדִּיחָמָה מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה וּמִנְחֻלַּת מַלְכֵי צַדִּיק כִּי־אֲנָשִׁי הַאֲמַתָּה] הִמָּה נְחָלָתָה מִלְכֵי צַדִּיק אֲשֶׁר
- 6 יִשְׁיבְמָה אֲלֵיהֶם וְקָרָא לְהִמָּה דְרוֹר לְעֹזוֹב לְהִמָּה־ן אֵת [כּוֹל עֹונֹותֶיהֶם וְנִעְשִׂהָ הֵ הַדְּבָר הַזֶּה
- 7 בְּרֹאשׁ הַיּוֹבֵל הַרְאִישׁוֹן אַחֲרֵ עֲשָׂרֹת הַיּוֹבֵלִים, וַיִּנְוֶן־ם הַכְּפָרִים הַזֵּאתָ סֵן הַיּוֹבֵל הַעֲשִׂירִי
- 8 לְכַפֵּר בּוֹ עַל כּוֹל בְּנֵי אֹרֶךְ אֲנָשִׁי גֹרֵל מִלְכֵי צַדִּיק [וַיִּרְךָ־הֶם עֲלֵיהֶם וַיִּסְלַח עֲוֹנוֹתֵיהֶם כִּי־אֵי
- 9 הוֹאֵה הַקֶּץ לְשֵׁנַת הַרְצוֹן לְמַלְכֵי צַדִּיק וְלְצַבְאֵן־וֹ עַל־ם קְדוּשֵׁי אֵל לְמַמְשֻׁלַּת מִשְׁפַּט כֹּאשֶׁר כְּתוּב
- 10 עֲלֵי בְשִׁירֵי דָוִד אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים נִצַּב בְּעַלְדָּת אֵל [לְקֹרֵב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט וְעֲלִיץ אֲמַרְךָ וְעֲלֵהָ
- 11 לְמִרוֹם שׁוֹבָה אֶל יָדִין עַמִּים וְאֲשֶׁר אֲמַרְךָ עַד מָתִי הִן שְׁפּוֹטוּ עוֹוֹל וּפְנֵי רַשְׁעִים תִּשְׁאָר סֵלָה
- 12 פֶּשֶׁר עַל בְּלִיעֵל וְעַל רֹחִי גֹרֵלוֹ אֲשֶׁן־רֵי שִׂאָר פְּנֵי סוֹרֵךְ־רֵיִם בְּסוֹרֵמָהּ מַחֻקִּי אֵל לְהַרְשִׁיעַ
- 13 וּמַלְכֵי צַדִּיק יִקּוּם נִקְמָתָם מִשְׁפָּטֵי אֵל בְּיוֹם הַהוֹאָה וַיִּצִּי־לָם [׀] מִיָּד [בְּלִיעֵל וּמִיָּד כּוֹל רֵן־וְחֵיִן]
- 14 וּבְעֹזְרוֹ כּוֹל אֵלֵי [הַצַּדִּיק] הוֹאֵה אֵן־אֲשֶׁר אֲמַרְךָ בְּאֵי יָמֵי הַפְּקוּדָה לְכּוֹל בְּנֵי אֵל וְהַפְּקוּדָה
- 15 הַזּוֹאֵת הַיָּאֵה יוֹם הַשְּׁלֹמֹם אֲשֶׁר אֲמַרְךָ־ן אֵל עֲלִיץ בְּיַד יִשְׁעֵךְ־יָהּ הַנְּבִיא אֲשֶׁר אֲמַרְךָ־מָה [נֹאוּ
- 16 עַל הַרִים רַגְלֵי מְבַשֶּׁר מְשֻׁמֵּעַ שְׁלֹמֹם מִבְּן־שָׁר טוֹב מְשֻׁמֵּעַ יִשְׁוֹעֵךְ־הָ אֹמֵר לְצִיּוֹן [מַלְךְ־אֱלֹהֵיךְ
- 17 פֶּשְׁרוֹ הַהַרִים] הַמָּה [הַנְּבִיאִים הַמָּה אֵן] [תְּמָה לְכוֹל ׀׀]
- 18 וְהַמְבַשֶּׁר הוֹאֵה מְשִׁיחַ הַרוּחַ אֲשֶׁר אֲמַר דְּנֵן־יֵאֵל עֲלִיץ עַד מְשִׁיחַ נְגִיד שְׁבוּעִים שְׁבַע־וּמְבַשֶּׁר־ן
- 19 טוֹב מִשְׁמִי־עַיִשׁוּעָה הוֹאֵה הַכְּתוּב עֲלֵי אֲשֶׁר [אֲמַרְךָ לְקָרָא שְׁנַת רַעְיוֹן לַיהוָה וַיּוֹם נִקְם לְאַלֹהֵינֵן]
- 20 נִחַם־הָ [אֲבֵלִים פֶּשֶׁר־ן] לְהַשְׁכִּילָמָה בְּכוֹל קְצֵי הַצִּדִּיקוֹת [
- 21 הָאֲמַת לְמֵן] ׀ הוֹאֵה אֵן־שָׁר [
- 22 הַיָּאֵה־ן הַמְּשַׁלְּהָ אֵן־שָׁר הוֹסְרָה מִבְּלִיעֵל וְתִשְׁוּב־ן אֵל אֱלֹהֵי [נִקְמָתָם]
- 23] [כְּמִשְׁפָּטֵי אֵל כֹּאשֶׁר כְּתוּב עֲלֵי [אֲמַרְךָ לְצִיּוֹן וְן מֶלֶךְ אֱלֹהֵיךְ צִיּוֹן הַיָּאֵה
- 24 [עֲדַת כּוֹל בְּנֵי הַצַּדִּיק כִּי־אֵה] מְקִימֵי הַבְּרִית הַסְּרִים מִלְכַת בְּדָרְךְ הַעַם וְאַלֹהֵיךְ הוֹאֵה
- 25 [אֱלֹהֵי מַלְכֵי צַדִּיק הוֹאֵה אֲשֶׁר יִצִּי־לָם [׀] מִיָּד בְּלִיעֵל וְאֲשֶׁר אֲמַר וְהַעֲבַרְתָּה שׁוֹפֵר בְּכוֹל אֹרֶן

שוליים תחתונים

2 אמר ויקרא כה 13; [אמר] דברים טו 2 || 4 אמר ישעיהו סא 1 || 6 דרור על פי כתב היד שהתקמט, התצלום מטעה; לעוזב 'יסלוח'; [את] השלמה חדשה, השוו ברית דמשק פרק ג שוי 108 ודברי משה, 1Q22 טור ג שוי 7, לעיל עמי 106 || 7 לשיחזור תחילת נשורה עיינו במאמרו של אריאל פלדמן הנזכר במבוא; וי[ו]ם הַכְּפָרִים בהקשר לתחילת השנה לשמיטה וליובל, השוו דברי משה טור ג שוי 10-1, שם || 8 [יד]־הֶם קריאה חדשה || 9 הקֶץ יהזמני || 10 אמר תהלים פב 1; אֲמַר־ תהלים ז 8-9 || 11 אֲמַר־ תהלים פב 2 || 14 אֲלֵי יִמְלֹאכֵי, על פי ישעיהו סא 3; בָּאוּ... וְהַפְּקוּדָה השלמת אריאל ויודיצקי המפנים אל הושע ט 7 || 15 אֲמַר־ ישעיהו נב 7 || 18 אֲשֶׁר גוֹיִס קוֹרָאִים כֹּאשֶׁר; אֲמַר דניאל ט 25 || 19 אֲשֶׁר [אמר] ישעיהו סא 2 || 20 הַצִּדִּיקוֹת] קריאה חדשה, השוו סרך היחד ג 23 || 23 כְּתוּב ישעיהו נב 7 || 24 [עדת כול בני הצדק] על פי המשך ובהתאם למילה ציון || 24-25 הוֹאֵה [אלוהי מלכי צדק] ויש משלימים הוֹאֵה [מלכי צדק], השוו שוי 13, ויש מקום לעוד תיבה כגון וצבאי, השוו שוי 9 || 25 אמר ויקרא כה 9 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 2 ב+3+7*

[1] ם[
[2] ודעו זבֿקן[שו
[3] אל יאו
[4] ורוהזו
[5] ל[] ן[] סו
[6] התורה [] על ב
[7] יתמו בליעל באש[מתם
[8] במזמות לבבם ת
[9] את חומת יהודה 600 700
[10] גדר ולוא תעמוד וכפר 0
[11] 00 []
[12] 00 [] 00 [] ן[מה הי]אה
[13] הן[חומת י]הודה
[14] הן[כמועדה]
[15] בשן [] 00
[16] מאתיםן[ם וא]
[17] השבוע [האחרון הוא] סוף ה[זבל העשירי
[18] מהלקות[העתים בעשי]ירי
[19] בן[] 00 [] שאנו
[20] 00 [] כאש
[21] 00 []

* קטע 7 שולב בשורות 12-21 על פי הדמיון בביטויים || 7 יתמו גויט קוראים יתממו שלא על פי הדקדוק, אף המקום צר מדי || 8 לבבם כפואש; גויט קוראים בלבם || 10 ולוא תעמוד כהצעת אריאל ויודיצקי; גויט קוראים ולשאת עמוד ||

פשר נחום (4Q169)

מגילת פשר נחום נכתבה בסוף ימי בית חשמונאי או בראשית ימי בית הורדוס. נשתמרו בה קטע ובו פשר על נחום א 3-6 וארבעה טורים רצופים ובהם פשר על נחום ב 12-ג 12 וקטע קטן ובו שרידי פשר מסוף ספר נחום. למגילה נודעת חשיבות רבה משום שהיא מתארת מאורע היסטורי הידוע לנו מכתבי יוסף בן מתתיהו ומאשרת את דבריו בעניין פילוגו של עם ישראל לשלושה פלגים (פרושים, צדוקים ואיסיים) ולשנאה שביניהם שהביאה לכך שהפרושים פנו למלך היוונים כדי שיסייע להם במאבקם במלך ישראל הצדוקי. בפשר מכונים הפלגים בשמות השבטים יהודה (= איסיים), מנשה (= צדוקים), אפרים (= פרושים). זיהוי הכינויים האלה הוא המפתח להבנת המונחים הכיתתיים במגילות אחרות.

גיון אלגרו פרסם את החיבור בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 37-42; מבין המחקרים החשובים נזכיר: די פלוסר, "פרושים צדוקים ואיסיים בפשר נחום", מחקרים בתולדות ישראל ובלשון העברית: ספר זכרון לגדליהו אלון (העורכים מ' דורמן, ש' ספראי ומ' שטרן), תל אביב תש"ל, עמ' 133-168; ח' אשל, מגילות קומראן והמדינה החשמונאית, ירושלים תשס"ד, עמ' 107-121; *IEJ* 21; Y. Yadin, "Peshar Nahum (4QpNahum) Reconsidered", (1971), pp. 1-12; G. L. Doudna, *4Q Peshar Nahum: A Critical Edition*, Sheffield 2001; S. L. Berrin, *The Peshar Nahum Scroll from Qumran: An Exegetical Study of 4Q169*, Leiden 2004

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 2+1 (נחום א 3-6)

- 1] בסופה ובשערה דרבו ו[עֲנֵן אַ]בְּק רגלי פשרו הסופה והשערה
- 2 הַן מִהַרְחֹק]ת וְעֲנֵנִי שְׁמִי וְאַרְצוֹ אֲשֶׁר בָּרַךְ [
- 3 גוֹעֲלוֹר וְבָיִם וְיֹבִישָׁהוּ פִּשְׁרוֹ הֵימָּה כֹּל הַכְּתִיבִים אֲשֶׁר יִקְוֶה אֵל [
- 4 לַעֲשׂוֹת] וְכִּי בְּהֵם מִשְׁפָּט וְלִכְלוֹתָם מֵעַל פְּנֵי [הָאָדָמָה וְכֹל הַנְּהַרֹת הַחַרִּיב וְהַנְּבִיזִים]
- 5] עִם כָּל מוֹשְׁלֵיהֶם אֲשֶׁר תָּתֵם מִמְּשַׁלְתָּם [
- 6] אֲמַלְלָה בְּשֵׁךְ [וְכִרְמַל וּפְרַח לִבְנוֹן אֲמַלְלָה [פִּשְׁרוֹ עַל קֶץ מִמְּשַׁלְתֵי הַכְּתִיבִים אֲשֶׁר]
- 7] וְזֶה בּוֹ רַבִּים רוּם רִשְׁעָה כִּי הֵבִיב [שֶׁךְ הוּא מִלֶּךְ הַכְּתִיבִים וְלִנְכַבְּדֵי קְרָא]
- 8] בְּרַמְלָה וְלִמְשַׁלְיָיו לִבְנוֹן וּפְרַח לִבְנוֹן הֵיאָה [אֲשֶׁר]
- 9] תִּבְרָךְ עֲצָתָם וְאֲבָדוֹ מִלְּפָנַי] עֲדַת [בְּחִירֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִבְרָאוּ יְרוּשָׁלַיִם וְיִתְגַּבְּרוּ]
- 10] עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תַבְל [הֵן יִשְׁעוּ מִמֶּנּוּ הַגְּבָעוֹת הַתְּמוֹנָנוּ]
- 11] יִקְוֶה [בְּחֵרוֹן אִפּוֹ הֵן מִתְּנוּ גִתְכָּה כְּאֵשׁ וְהַצְּרִיבִים גִּתְצוּ מִמֶּנּוּ [

2] הַרְחֹק]ת השוו ספר היובלים ב 2; וְעֲנֵנִי קריאה חדשה || 3 וְיֹבִישָׁהוּ השוו יהושע ב 10 || 4-5 ייתכן שהטקסט המוסף בין השורות נמשך מסוף שורה 4 והורגן מציעה להשלים את תחילת התוספת מעל שורה 4, אחרי המובאה: [פשרו הנהרות הם הכתיים] || 6]וְזֶה בּוֹ רַבִּים כקריאת אלגרו; הורגן קוראת [זה]חִיבו; רוּם רִשְׁעָה תיאור זמן, השוו מגילת ההודיות כה 9; המשך השורה הושלם על פי טור 4 שוי 3 || 6-7 ההשלמה בעקבות סטרגנל בשינוי על פי קטעים 3-4 ד שוי 3 || 8 וְאֲבָדוֹ בוויי ברורה || 8-9]וְיִתְגַּבְּרוּ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תַבְל הושלם על פי ברית דמשק פרק א שוי 234-235, הביטוי יושבי תבל מופיע מלשון הפסוק שמובא בשורה 10 || 10 וְלִנְכַבְּדֵי] אולי כפל גרסה ואולי יש להשלים וְלִנְכַבְּדֵי תבל] ||

קטעים 4+3 א (נחום ב 12-14)*

שוליים עליונים

- 1 [פּשרו עַל יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר הִיתָה] מְדוּר לְרִשְׁעֵי גוֹיִם אֲשֶׁר הִלֵּךְ אֲרִי לְבֹאֵ שֵׁם גּוֹר אֲרִי
- 2 [וְאֵין מַחֲרִיד פִּשְׁרוֹ עַל דַּמְ] טָרוֹס מֶלֶךְ יוֹן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְבֹא יְרוּשָׁלַיִם בְּעֵצַת דּוֹרְשֵׁי הַחֲלֻקוֹת
- 3 [וְאֵל לֹא יִתֵּן אֶת יְרוּשָׁלַיִם] בְּיַד מַלְכֵי יוֹן מֵאַנְתִּיכּוֹס עַד עַמּוּד מוֹשְׁלֵי כְּתִיִּים וְאַחַר תְּרַמֵּס
- 4 [הַעֲרִיר וְנִתְּנָה בְּיַד מוֹשְׁלֵי הַכְּתִיִּים] אֲרִי טוֹרֵף בְּדֵי גוֹרֵיו אִין מַחְנֵק לְלִבְיוֹתָיו טֹרֵף
- 5 [מֵלֵא חִירָה וּמַעֲנָתוֹ טֹרֵפָה] פִּשְׁרוֹ [עַל כַּפִּיר הַחֲרוֹן אֲשֶׁר יָכָה בְּגְדוּלְיוֹ וְאַנְשֵׁי עֲצָתוֹ
- 6] וְאַשְׁרֵי אֲמֹר טֹרֵף מֵלֵא [חִירָה וּמַעֲנָתוֹ טֹרֵפָה] פִּשְׁרוֹ עַל כַּפִּיר הַחֲרוֹן
- 7 [אֲשֶׁר מוֹשֵׁל בְּיְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה נֶקֶד] מוֹת בְּדוֹרְשֵׁי הַחֲלֻקוֹת אֲשֶׁר יִתְּלֶה אֲנָשִׁים חַיִּים
- 8 [עַל הָעֵץ כִּי בֶן הוּא הַמִּשְׁפָּט] בְּיִשְׂרָאֵל מִלְּפָנִים כִּי לְתֻלוֹי חֵי עַל הָעֵץ יִקְרָא הַנְּנִי אֲלֵיךְ
- 9 נֵאֵן וְסִיחָה וְהַבְּעֵרְתִּי בְּעֵשֶׂן חֹבְבִין הִ וְכַפִּירִיכָה תֹאכַל חֶרֶב וְהַכְּתִי מֵאַרְץ טֹרֵפָה
- 10 וְלֹא יִשְׁמַע עוֹד קוֹל מֵלֵאכְכֶּה [פִּשְׁ] רֹו רֹבְכָה הֵם גְּדוּדֵי חֵילוֹ אֲשֶׁר בְּיְרוּשָׁלַיִם וְכַפְרֵיוֹ הֵם
- 11 גְּדוּלְיוֹן וְנַכְבְּדֵיוֹ אֲשֶׁר יֵאָבְדוּ בְּחֶרֶב וְזוֹטְרָפוֹ הוּא הַהוֹן אֲשֶׁר קִבְּצוּ כַּחֲצֵי כְּהַנְּיֵי יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר
- 12 יִתְּנוּהוּ עַן שְׁלֵלִים בְּיַד כְּתִיָּאִים כִּי בְּעוֹן אֲפֹרִים יִנְתֵן יִשְׂרָאֵל לְ[בְּרוּזִים]

שוליים תחתונים

* על הרקע ההסטורי, ראו בר-כוכבא, עמ' 35-37 || 4 ומחנק, או ומחנק, הווי"ו נפגמה מן הסדק שלאורך הטור || 6 *חִירָה וּמַעֲנָתוֹ האות השנייה שבמילה הראשונה דומה דווקא ליו"ד ומלמדת ששרדה כאן צורת ע"י, השווה ישרעיהו יא 8; בנוסח המסורה חריו ומענתיו || 8 [כִּי בֶן הוּא הַמִּשְׁפָּט] כהצעת ידן; ההשלמה החלופית שאשל (עמ' 117) סומך ידו עליה מעין [לוא נעשה כן] בישראל מלפנים בעייתית משום שהתיאור מלפנים פירושו 'בזמן קדום' (השוו למשל רות ד 7) ובוודאי אין הכותב אומר שרק בימים קדומים נאסר לתלות אנשים חיים; אילו הייתה דעת הכותב כדעת חז"ל היה צריך לנסח ילא נעשה כן בישראל (בלי 'מלפנים', השוו שמ"ב יג 12), ואילו התכוון הכותב לומר שאלכסנדר ינאי הוא הראשון שתלה אנשים חיים היה לו לנסח ילא נעשה כן בישראל לפניו; למבנה המשפט השוו שמואל א ט 9; וראו ידן, מקדש, א, עמ' 285-290; עַל הָעֵץ או עַל עֵץ או עַל [] || 9-10 שימו לב לחילופי הגופים || 10 רובכה בנוסח המסורה רְכָבָה || 11 קִבְּצוּ על פי תצלום 41.943 || 12 יִתְּנוּהוּ או יִתְּנוּהוּ, ההמשך הושלם על פי פשר חבקוק ט 4-7; לְ[בְּרוּזִים] הושלם על פי ישעיהו מב 24 ||

קטעים 3+4 ב (נחום ב 14 - ג 5)

שוליים עליונים

- 1 ומלאכיו הם צירו אשר לא ישמע קולם עוד בגוים הוי עיר הדמים כולה [פחש פרה] ק מלאה
- 2 פשרו היא עיר אפרים דורשי החלקות לאחרית הימים אשר בכחש ושקריה יתהלכו
- 3 לא ימוש טרף וקול שוט וקול רעש אופן וסוס דהר ומרכבה מרקדה פרש מעלה להוב
- 4 וברק חנית ורוב חלל וכבוד פגר ואין קץ לגויה וכשלו וגויתם פשרו על ממשלת דורשי החלקות
- 5 אשר לא ימוש מקרב עדתם חרב גוים שבי ובו וחרחור בינותם וגלות מפחד אויב ורוב
- 6 פגרי אשמה יפולו בימיהם ואין קץ לכלל חלליהם ואף בגוית בשרם יכשולו בעצת אשמתם
- 7 מרוב זנוני זונה טובת הן ובעלת כשפים הממכרת גוים בזנותה ומשפחות בנשפיה
- 8 פשרו על מתעי אפרים אשר בתלמוד שקרם ולשון כזביהם ושפת מרמה יתעו רבים
- 9 מלכים ושרים כוהנים ועם עם גר נלוה. ערים ומשפחות יבדו בעצתם, נבבדים ומושלים
- 10 יפולו מעצם לשונם הנני אליך נאם יהוה צבאות וגלית
- 11 שולך על פניך והראית גוים מערך וממלכות (000) קלונך פשרו 0 [ה 00] [
- 12 [ערי המזרח כי השוליים]

שוליים תחתונים

1 צירו פירוש למילה ומלאכיו שכנראה לא ציינה עוד בני אדם || 2 עיר אפרים יעדת הפרושים; לאחרית הימים השוו פשר ישעיהו א, 4Q161 קטעים 1-6 שוי 26, לעיל עמי 263: אשר בכחש ושקרים יתהלכו פסוק זיקה בסדר מילים ארמי, וכן להלן שוי 8 וכן טור ג שוי 3; לסדר הארמי ראו למשל דניאל ב 10, 25, 44; בעברית הקדומה הפועל תוכף למילת הזיקה והמשלימים באים אחריו || 4 וגויתם חלופה פונטית של בגויתם כבנוסח המסורה וכביאור בשורה 6 בגוית בשרם יכשולו || 5 ימוש בוויין מובהקת; וחרחור ... אויב אריאל ויודיצקי מפנים אל דברים כח 22 || 7 ובעלת או בעלת; הממכרת בניין פיעל, כמנהג הפועל מכ"ר במסורת שומרון; בזנותה סטרגנל סבור שהתיי תוקנה לנוין || 8 בתלמוד שקרם יבלימוד שקרם, בדברי שקרם || 9 מלכים סטרגנל והורגן קוראים מלכיהם]; נמנים כאן כל המעמדות שהוטעו מתורת הכזב של הפרושים; ושרים או שרים כאלגרו; עם = עם; ערים קהילות; בעצתם יבמזימתם; נבבדים ומושלים || 10 מעצם לשונם על פי הושע ז 16, ראו קיסטר, פשרים, עמי 32; וגלית בנוסח המסורה ונגליתי || 11 והראית או והראית || 12 [ערי אולי יש להשלים [מ]ערי = מערי נסמך יחיד של מערך שבכתוב הנדרש, והשוו ממערה גבע שופטים כ 33 ופירוש רש"י, ואולי יש להשלים בפסוק הנדרש מע[ן]ך] שהיא הצורה הצפויה בלשון המגילות (השוו פראדך שיר השירים ב 14) ולהניח שבעל הפשר פירש מעריך ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 4+3 ד (נחום ג 10-12)

שוליים עליונים

- 1 פשרו הם רשעי עֲדָהּ בֵּית פִּלְג הַנְּלוּיִם עַל מְנַשֶּׁה גַם הִיא בְּגוּלָה הַ[לְכָה בְּשַׁבִּי גַם]
- 2 עִלּוּלִיָּה יְרוּטָשׁוּ בְּרֹאשׁ כָּל הוֹצוֹת וְעַל נִכְבְּדִיָּה יוֹרוּ גּוֹרֵל וְכֹל־גְּדוּלָּה[יָהּ הוֹתִקוּ]
- 3 בּוֹזְקִים פֶּשֶׁר' עַל מְנַשֶּׁה לִקְצֵן הָאֲחֵרוֹן אֲשֶׁר תִּשְׁפַּל מַלְכוּתוֹ בִּישְׂרָאֵל [
- 4 נִשְׂי עִלּוּלִיוֹ וְטַפּוֹ יִלְכוּ בְּשַׁבִּי, גְּבוּרִיו וְנִכְבְּדִיו בְּחֵרֶב[יִבְדּוּ גַם אֶת תִּשְׁכָּרִי]
- 5 וְתֵהִי נַעֲלָמָה פֶּשֶׁר עַל רִשְׁעֵי אֲ[פָרִים]
- 6 אֲשֶׁר תָּבוֹא כּוֹסֵם אַחֲרֵי מְנַשֶּׁה[לְ] [גַם אֶת תִּבְקָשִׁי]
- 7 מַעֲזוֹ בַעֲיַר מְאוּיֵב פֶּשֶׁרוֹ עַל[]
- 8 אוֹיְבֵיהֶם בַּעֲרִי[כּוֹל מִבְּצָרֶיךָ]
- 9 תֹּאנִים עִם[בְּכוֹרִים]
- 10]° [

קטע 5 (נחום ג 13-14)

שוליים עליונים

- 1] הִנֵּה עֲמֹךְ גַּם שִׁים בְּ[קִרְבְּךָ]
- 2] לֹא יִמָּצָא בְּ[כֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל 000ם]
- 3] חֲזָקִי מִבְּצָ[רֶיךָ בְּאֵי בְּטִי[ט]

קטעים 4-3 ד: 1 עֲדָהּ קריאה חדשה, עיינו בהערה לברית דמשק פרק א שוי 223-226 וקימרון, דואליזם, עמי 202 ||
 4 עִלּוּלִיוֹ הַיּוֹ"ד הַרְאֵשׁוֹנָה מוֹבַהקֶת, הַשּׁוֹ עִלּוּלִיָּה שׁוֹי 2, עַל הַצּוּרָה רֵאוּ יוֹדִיצְקִי וְקִימְרוֹן, עמי 141 || 6 תָּבוֹא כּוֹסֵם לִשְׁוֹן פּוֹרְעָנוֹת, הַשּׁוֹ אִיכָה ד 21 גַם עֲלִיד תַּעֲבֵר כּוֹס ||

פשר על אחרית הימים (א-ג)

כתבי היד 4Q174, 4Q177, 4Q182 נכתבו בימי בית הורדוס, ועניינם מדרש כתובים שמתפרשים כמכוונים לאחרית הימים. הם שייכים לסוג פשר מיוחד הערוך על פי נושא. אין ראיה שאלה כתבי יד של חיבור אחד משום שאין ביניהם חפיפה, אולם אנטה שטוידל הראתה שיש ביניהם קשר במינוח, בסגנון ובתכנים והיא סבורה שכתבי היד 4Q174, 4Q177, הם מחיבור אחד, ואפשר שגם 4Q182, 4Q183 משתייכים אליו. כאן הובאו כתבי היד 4Q174, 4Q177, 4Q182 בשם אחד בציון (א), (ב), (ג). כתב יד 4Q183 יובא בכרך ג. גם קטעי 4Q178 המכילים מונחים דומים יובאו בכרך ג.

שטוידל עשתה עבודה חשובה. היא שיחזרה את הטורים של שני כתבי היד העיקריים ושיבצה בהם את הקטעים על פי המובאות שבחיבור בהסתייעות בסדר המובאות מספר תהילים. המהדורה שלנו הולכת בעקבותיה, אולם סולקו קטעים מדברי המלך שלמה שהיא שילבה בחיבור בטעות וכן קטעים ששילובם בעייתי. מקצת הקריאות וההשלמות כאן שונות מאלה של שטוידל. בכתב היד 4Q174 נזכר המונח מדרש על יד המונח פשר, הראשון כהקדמה לכתוב והשני כפתיחה לפירוש. המונח פשר חוזר ונשנה בכתבי היד האלה (גם שלא אחרי כתוב). עניין מיוחד יש בטור [ג] של 4Q174 ששרד כמעט בשלמותו. בשורות 10-11 נדרש הכתוב "כי בית יבנה לך..." על "צמח דויד העומד עם דורש התורה אשר יקום בציון באחרית הימים", כלומר הכתוב מכוון לשיטתם לשני משיחים.

גיון אלגרוו ההדיר את כתבי היד בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 53-57, 67-74, 80-81. וראו A. Steudel, *Der Midrasch zur Eschatologie aus der Qumrangemeinde (4QMidrEscht^{a,b})*, Leiden 1994

פשר על אחרית הימים א (4Q174)

	קטעים 6-8, טור [א]
7] בליעל להאביד את קרן	
8] [ישראל]	
9] וללוי אמר תומיכה ואוריכה לאיש חסידכה אשר נסיתו במס' ה ותל'י] בזהו על מי מריבה האומר	
10] [לאביו ולאמו לוא ראיתי ואת אחיו לוא הכיר ואת בניו לוא י' דע' כיא]שמרו אמר] תכנה וברית כה	
11] ינצורו יודו משפטיכה ליעקב ותורתכה לישראל ישימו קטורה]באפכה וכליל על מזבחה	
12] בך יהיה חילו ופועל ידיו תרצה מחץ מתנים קמיו ומשנאיו מן י'קומון	
13] ה'א' ורי'ם והתומים לאיש	
14] [חסדו]אשר א']ל']	
15] [ארץ כיא ה]]	
16] לבנימן אמר] י' יודי יהיה	
17]	

7] בליעל] על פי פשר על אחרית הימים ב, 4Q177 טור [יא] שוי' 9, להלן עמ' 293 || 8]ישראל] על פי מגילת המלחמה א 5 || 9-12 דברים לג 8-11 || 9 ותל'י] בזהו או ות'בזהו || 10 וברית כה על פי תצלום 41.288 || 16]לבנימן] על פי דברים לג 12 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 9 ב - 4+11, טור [ב]*

שוליים עליונים

1	וההוד[ות]	הו[אה זבח הצד]ק	[
2	טוב הא[רץ]		[
3	ולגד אמ[ר]	בחדך מהחזיב גד כלביא שכך וטרף זרוע אף קודקד וידא ראשית לו כיא שם חלקת]	
4	מחקק[ן]	ספון ויתא ראשי עם צדקת יהוה עשה ומשפטיו עם ישראל	פשר הדבר]
5	על שבין[ישראל]	הספון ע'.	[
6	להצ'יל[ן]	כול אשר *צונו עשו את כול[ן]	[

חסרות שורות

12	[עדת דורשי החלקות]	המבלעים את צאצאי
13	[יהודה]		וטרים להמה בקנאתמה
14	[במשטמתמה]		היא העת אשר יפתח בליעל
15	[לשון שקר]		לדבר ע]ל בית יהודה קשות לשוטמם
16	[ובקש בכול כוחו לבזרמה
17	[אש]ל הביאמה להיות
18	[יהודה ואל ישראל אל יהיה

* שטוידל קבעה את מקומו של קטע 4 בתחתית הטור אף על פי ששרדו בו שוליים שמאליים מול השוליים הימניים של טור [ג], היא מניחה שחוברו כאן שתי יריעות של המגילה || 1 זבח הצד[ק] נסוב על הכתוב זבחי צדק דברים לג 19 || 3 ולגד על פי דברים לג 20 || 6 *צונו עשו אם נקרא צ'נו עשו (= לעשות) יש לפרש את עשו כצורת מקור, השוו הסכלת עשו בראשית לא 28, מצד התחביר קשה לקרוא צונו = צ'נו, והואיל ובחיבור אין שימוש בגוף מדברים יש לשקול את האפשרות שהתיבה צונו השתבשה מן צום = צ'נם || 12-13 צאצאי [יהודה] הושלם על פי טור [י] שוי 12, להלן עמי 292 || 13-14 בקנאתמה [במשטמתמה] הושלם על פי טור ט שוי 13, להלן עמי 292 || 15 [לשון שקר] על פי שירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטע 45 שוי 5, להלן עמי 339, [לדבר ע]ל בית יהודה קשות על פי בראשית מב 7 וידבר אתם קשות || 18 ואל = ואל ||

קטעים 1+2+21, טור [ג]*

שוליים עליונים

- 1 [ולוא ישיא בוא ע]וד אויב[ולוא יסיל] בן עולה לענותו כאשר בראישונה ולמן היום אשר
- 2 [צויתי שופטים] על עמי ישראל הואה הבית אשר [יכין] ללוא באחרית הימים כאשר כתוב בספר
- 3 [מושה מקדש] יהוה כוננו ידיכה יהוה ימלוך עולם ועד הואה הבית אשר לוא יבוא שמה
- 4 [איש אשר בב]שר[ו מום] עולם ועמוני ומואבי וממזר ובן נכר וגר עד עולם כיא קדושו שם
- 5 יגלה[ו וכבודו] לעולם תמיד עליו יראה ולוא ישמוהו עוד זרים כאשר השמו בראישונה
- 6 את מקדש ישראל בחטאתמה. ויואמר לבנות לוא מקדש אדם להיות מקטירים בוא לוא
- 7 לפניו מעשי תורה ואשר אמר לדויד והניחותי לכה מכול אויביכה אשר יניח להמה מכול
- 8 בני בליעל המכשילים אותמה לכלותמה מקרבמה כאשר באו במחשבת בליעל להכשיל בני
- 9 אור ולחשוב עליהמה מחשבות און למען יתפשו לבליעל במשגת אשמה
- 10 והגיד לכה יהוה כיא בית יבנה לכה והקימותי את זרעכה אחריכה והכינותי את כסא ממלכתו
- 11 לעולם אני אהיה לוא לאב והוא יהיה לי לבן הואה צמח דויד העומד עם דורש התורה אשר
- 12 [יקים] בציון באחרית הימים כאשר כתוב והקימותי את סוכת דויד הנופלת היאה סוכת
- 13 דויד הנופלת באשר יעמוד להושיע את ישראל
- 14 מדרש מאשרי האיש אשר לוא הלך בעצת רשעים פשר הדבר לסוף סרי מדרך [העם הוא]
- 15 אשר כתוב בספר ישעיה הנביא לאחרית הימים ויהי כחוקת[היד יסידנו מלכת בחדך]
- 16 העם הזה והמה אשר כתוב עליהמה בספר יחזקאל הנביא אשר לו[א ישמאו עוד בכל]
- 17 גלוליהמה המה בני צדוק ואנשי עצתמה רודפי הצדק הבאים אהריהמה לעצת היחד
- 18 [למה רג]שו גויים ולאומים יג[ו ריק ית]יצבו[מלכי ארץ ו]זונים נוסדו ביחד על יהוה ועל
- 19 [משיחו פ]שר הדבר[אשר יאספו נב]יים וה[גו ריק על] בחירי ישראל באחרית הימים

שוליים תחתונים

* טיכלאר צירף קטע זעיר בשורות 7-8, ראו טיכלאר RQ 31 (2019), עמ' 319 || 2-1 [ולוא ישיא] על פי שמואל ב ז 11-10 ותהלים פט 23 || 2 [יכין] או [יברא], השוו מגילת המקדש כט 10-9 || 3-2 כתוב שמות טו 18-17 || 4 קדושו אולי כינוי לאלהים || 5 יגלה ראו שטוידל || 6 מקדש אדם חוקרים רבים סבורים שהכוונה לעדת היחד הנמשלת למקדש, ויש אומרים שהכוונה למקדש בנוי בידי אדם בניגוד אל [מקדש] יהוה שו' 3; לפירוש העניין ראו קיסטר, מבואות ב, עמ' 489-492 || 7-6 לוא לפניו כפל גרסה || 7 מעשי תורה שטוידל מעדיפה לקרוא תודה (במקום תורה) על פי המקור; האות השלישית שחוקה וההבדל בין ריש לדלית אינו מובהק תמיד בכתב היד, ראו למשל את הדמיון ביניהן בביטוי [פ]שר הדבר בשורה 19 למטה; בחרתי בקריאה תורה על פי דרך העברית שנמצאו בה צירופים של עש"י+תורה ולא נמצאו בה צירופים של עש"י+תודה; אמר שמואל ב ז 11 || 9 יתפשו לבליעל ייילכדו על ידי בליעל ראו מילון BDB עמ' 514 א וברית דמשק פרק א שו' 106-105 || 11-10 והגיד שמואל ב ז 11-14 || 12 כתוב עמוס ט 11 || 14 מדרש מאשרי תהלים א 1 || 14 לסוף קריאה חדשה; שטוידל קוראת [המ]ה ומעירה שאי אפשר לקרוא [על] || 15 כתוב ישעיהו ח 11 בשילוב נוסח מגילת ישעיהו || 16 כתוב יחזקאל לו 23 || 17 רודפי הצדק השוו דברי משכיל לבני שחר 4Q298 קטעים ב 3+4 ב שו' 7, לעיל עמ' 108; הבאים או הבאים, על פי תצלום 41.308 || 18-19 [למה] ... [משיחו] תהלים ב 1-2 || 18 ביחד הביית אולי מחוקה || 19 [נב]יים כינוי לאויבי הכת, ראו סרך היחד י 21 לוא אנחם בנכאים ותהלים לה 15 נאספו עליו נכים ודברי ילון, עמ' 82-83 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 1 ב+3+24+5, טור [ד]*

שוליים עליונים

- 1 היאה עת המצרף הב[א]ה על בית י[ה]ודה להתם] את הפושעים אשר הכשילם]
- 2 בליעל ונשאר שארן מע]ם [בב כ]חול ועשו את כול התורה] כאשר צוה יהוה ביד]
- 3 מושה. הואה ה[דבר] אשר כתוב בספר דניאל הנביא להרשי] רשעים ולא יבינו [וצדיקים ית[בחו ותל]בנו ויצטרפו ועם יודעי אלוה יהויקו המ[ה אנשי]
- 4 האמת] אשר ישארו בעם] אחרי המצרף אשר אליהמה יוד[יע אל את דברו]
- 5 [א] מושה] ה ברדתו מ[ה] סיני לבוא]
- 6 [ואל המה]נה כאשר ה[ו] [לֹ־וֹ־וֹ־וֹ־וֹ] העגל אשר]
- 7 [עשו י]שואל ואהרון]
- 8 [י]דע כיא הואה מ[ו].]
- 9 [איץ כמוש]ה בכול החוים]
- 10 [ל] [ו].]
- 11 מ[ו].]

קטעים 13+14, טור [ה]

- 1 [וֹ־וֹ־וֹ־וֹ־וֹ]
- 2 הקשיבה לקו]ל שועי מלכי ואלוהי כיא אליכה אתפלל פשר]
- 3 הדבר לאחרית ה[ימים]
- 4 [כ]יא המה]

קטעים 15+19, טור [ו]

- 1 [כתוב בספר יש]עיה הנב[י]א לוא יבנו ואחר ישב לוא ישעו ואחר יזאכל]
- 2 [כיא כימי העץ] ימי עמי] ומעשה ידיהמה יבלו בחי[י]י ל[וא יגעו לדיק]
- 3 [ולוא ילדו לבהל]ה כיא זרע] ברכי יהוה המה וצאצא[י] המה [אתמה]

[ד]: * קטע 12 הושמט משום שאין בו כמעט כלום ומיקומו כאן תלוי על בלי מה; שילוב קטע 5 בשורות 6-10 אפשרי על פי השיחזור המוצע כאן || 1 היאה נמשך אל באחרית הימים שבטור הקודם || 2 [מע]ם [בב כ]חול קריאה חדשה על פי ישעיהו י 22 || 3 כתוב דניאל יב 10 || 4 אליהמה יוד[יע אל] המושא קודם לפועל, עיינו בהערה לפרש נחום, 4Q169 קטעים 3+4 טור ב שוי 2, לעיל עמי 284; ההשלמה חדשה על פי יודעי אלוה שבפסוק || 6-7 השלמה חדשה על פי שמות לב 35; נראה שנוכר כאן חטא העגל והשמדת החוטאים בזיקה להשמדת הפושעים באחרית הימים שבשורות 1-4 || 9 [איץ כמוש]ה השלמה חדשה [ה]: 2 הקשיבה לקו]ל שועי מלכי ואלוהי הושלם על פי תהלים ה 3 || [ו]: 1 [כתוב] ישעיהו סה 22-23 ||

פשר על אחרית הימים ב (4Q177)

קטעים 5+6, טור [ח]

שוליים עליונים

1	]	המ]ה ההוללים אשר י[ואבדו	במצרף ה]בא על אנשי היחד
2		[כאשר כתוב בספר ישעיה הנ]ביא אכול השנה שפ[יה ובשנה השנית שהים פשר הדב]ר השפיח הואה	
3		[הנגועים הבאים על עושי התו]רה עד עת המצ[ורף	[ו]אחרי כן יעמוד [
4		[כיא כולם ילדים]	[אמרו ההוללים]ם
5		[כאשר כתוב] עליהם בספר יו]	[כ]יא תורת ההוללים
6		[קרא להם כאשר] [כתוב עליהם בספר ישעיה הוא ז]מות יעץ לה[בל ענוים באמרי]	
7		[שקר פשרו אשר יחבל איש] [הלצון את ישראל]ל באמרי שקר למנצח[ה לדויד ביהוה] [חסיתי]	
8		[כי הגה הרשעים ידחוקן קשת] ויכוננו הצים ע[ל יתר לידתו במו אופל לישרי לב פשרו א]שר ינודו אנשי	
9		[היחד ממקומם כאשר תנוד הצ]פור ממקומה וגל[ו מארצם כאשר כתוב עליה]ם בספר הנ]ביא מיכה	
10		[בעבוד טמאה תחבל תחבל נמח]ץ לה איש הולך ר[ו]ה ושקר כזב [ם •• היא]	
11		[כ]אשר כתוב עליהם בספר]	
12		[ך ראו למנצח על ה]שמינית מזמור לדויד השיעיה יהוה כיא גמר חסיד	
13		[המה העונה השמינית]	
14		[א]ין שלום אשר המה ד•	אשר
15		[כתוב בספר ישעיה הנביא] הרוג בקר ושחוט צואן א[כול בשר ושתות יין	המה עזרת דורשי החלקות
16		[אשר בלעו את פתאי ע]צת התורה עושי היחד סר[ף מדרך העם	

שוליים תחתונים

1 ל[ואבדו] על פי תהלים ה 6-7 || 2 [כתוב] ישעיהו לו 30 || 3 [הנגועים] אולי השפיח התפרש יגע, מכה, כמו ספחת || 6 [כתוב] ישעיהו לב 7 || 7 [יחבל] השוו להלך [ט] 12; למנצח תהלים יא 1-2; הפשר מכוון לכתוב נודי הרכס צפור שאין לו מקום בשוי 8, ונאמר כאן שאנשי היחד עזבו את ירושלים משום שאנשי הלצון טימאוה כדברי הכתוב המובא מספר מיכה, השוו מגילת ההודיות יב 9-10 || 8 ויכוננו הנויין השניה בגומה, שטוידל סבורה שמחקה || 9-10 [כתוב] מיכה ב 10, הפשר נסוב גם על תחילת הפסוק קומו ולכו כי לא זאת המנוחה || 9 ממקומה כך נראה בתצלום B-295122; הקריאה ממקומו מתאימה פחות לשרידים ולדקדוק העברית; הנ]ביא מיכה] השוו הנביא עדו דברי הימים ב יג 22 || 10 [יחבל נמח]ץ לה נוסח הכתוב כאן דומה לנוסח הפשיטתא וחבלה נעשן || 11-13 קטע 8 ששולב בסוף השורות האלה סולק || 12 ראו נקודות מעל למילה ומתחתיה; למנצח תהלים יב 1 || 13 העונה השמינית השוו 4Q384 קטעים 8+9 שוי 3, ספר חנוך צא 12 וברכות וקללות א, 4Q286 קטע 7 ב שוי 6, לעיל עמי 4 || 15 [כתוב] ישעיהו כב 13 || 16 [פתאי] הושלם לפי דימוי פתאי היחד לבהמות בפשר חבקוק יב 4; עושי היחד מקיימי תורת היחד ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 10+11+26+9+20+7, טור [ט]

שוליים עליונים

- 1 [אמרות יהוה אמרות שהזרות כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק] שבעתים כאשר כתוב
- 2 [בספר זכריה הנביא על אבן אחת שבעה עינים הגה מפ] תחת פתוחה נואם יהוה אשר
- 3 [א] שר עליהם כתוב ורפאתי את
- 4 [העם] ול אנשי בליעל וכול האספסוף
- 5 [המה דורש התורה כיא אין]
- 6 [עוד להסתפח לבית יהודה] כיא אם לעמוד איש על מצורו בעומדם
- 7 [] [] המכשילים את בני האור
- 8 [ואשר כתוב] עד אנה יהוה תשכחני נצח עד אנה תסתיר פניכה ממני עד אנה אשיתה
- 9 [ועצות] [ויגון] [לבבי יומם עד אנה יהוה ארבי עלי] פשו ה' לנצח לב אנשי
- 10 [ויהודי] ה' בעתו [צרת] מה באחרית הימים כיאן אלוהיהם מיסרמה [לבוהנם ולצורפם]
- 11 [למען יהיה מהנ] יהם ברור וברורים ומזוקקים יהיו ואשר [מר] פן יואמר אויב
- 12 [יכולת יהוה] המה עדת דורשי ה' [חל] קות המ' ח' [בלים] בעצת ה' ז' אשר יבקשו לחבל
- 13 [עניים] [בקנאתמה ובמשטמתמה] [ל פשו] ואשר [כתוב בספר יחזקאל הנביא]
- 14 [בית ישראל] ויהודה ככול העמים [באחרית] [הימים אשר יקבצו עליהם]
- 15 [אספסוף] [עם צדיק ורשע אויל ופתו] [פני האנשים אשר עבדו אדם]
- 16 [ולוא הם] ירו ערלות לב בשרם בדור הא' [חזון] [וה] [ז' וכול אשר להמה טמא ולוא]

שוליים תחתונים

1 [אמרות] תהלים יב 7; כתוב זכריה ג 9 || 3 כתוב שטוידל מפנה אל ישעיהו ו 10 בתרגום השבעים || 4 האספסוף המילה הזאת מופיעה כנראה גם בקטע 30 שלא הותקן || 6 הושלם על פי ברית דמשק פרק א שוי 100-102 || 8-9 [כתוב] תהלים ג 2 || 9 לנצח כקריאת אלגרו; שטוידל קוראת [על נצח, אבל הלמיד צמודה לנויין ואין מקום לעיין לפניה; לנצח = יחזקי השוו ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 שוי 1, לעיל עמי 40 || 9-10 אנשי [התוד] ה' על פי 4QS^d א 1, השוו סרך היחד ה 1 || 10 בעתו [צרת] מה כהצעת אריאל ויודיצקי || 11 [מהנ] יהם ברור קריאה חדשה, השוו ברית דמשק, פרק א שוי 226-228; ומזוקק [ים] הווייו הראשונה נמצאת בקטע 10, על פי אריאל ויודיצקי; [מר] תהלים ג 5 || 12 ה' [חל] קות שטוידל קוראת ח' [קות]; המ' [בלים] קריאה חדשה; אי אפשר כנראה לקרוא המז' [שילים], השוו לעיל [ח] 7-6 || 13 [עניים] על פי ישעיהו לב 7 לחבל עניים באמרי שקר || 13-14 כתוב יחזקאל כה 8 על פי תרגום השבעים || 15 [אספסוף] השוו שורות 3-4; אדם קריאה חדשה, השוו ישעיהו ב 22 || 16 שיחזור על פי העניין, השוו סרך היחד ה 20-13 ||

קטעים 2+24+14+3+4+1+31, טור [י]*

שוליים עליונים

- 1] ב[ל דבריהמה] ת[שבחות הכבוד אשר יואמ[
- 2] והסיד יהוה] ממכה כול הלי לקדו[שים] בארץ המה ואדירי כול חפצני] ב[
- 3] [נהיה כמוהו] ולב גמס ו[פוק ברכים והחלה בכול מאתנ[ים]
- 4] [אש[] [] לתמה שמעה] יהוה צדק] הקשיבה רנתי האזינה ל[תפלת]
- 5] [או באחרית הימים בעת אשר יבקש ז[ר לבז[ר] את ועיצת היחד הוא ה[דבר אשר כתוב עליו]
- 6] [כמו זר נחשב] פשר הדבר אשר יעמוד איש מבין[ם] פרים] [] ל[
- 7] [והיו כאש לכול תבל והמה אשר כתוב עליהם באחרית] הימים] נביאה פוח[ים]
- 8] [מלאך אמתו] מושל בגורל אור אשר היה מתאבל בממשלת בל[] אשר היה מתאבל]
- 9] [] בה ממנו ו[] [לראשי אבל שוב ת[] [אלוהי הרחמים, ואל ישראל] יעזוב ג[מול פעולת
- 10] [אשר התגוללו ברוח בליעל ונסלה להם לעולם יברכם] [] ווד () לעולם יברכם] לא וקציהם
- 11] [לב] ית אבותם במספר שמות מפורשים בשמות לאיש ואיש ו[] נזותיהם וקן מעמדם ומעצמי לשונם
- 12] [המורה] את צאצאי יהודה מעתה הנה הכול כתוב בלוחות אשר] חקק ו[אל יודיעו את מספר השמות וינחילו
- 13] [] [] ולזרעו [] עולם ויקום משמה ללכת מן ארם תקעו שופר בגבעה השופר הוא ספר
- 14] [התורה] צו[צרה] אה ספר התורה שנית *אשר מאסו כ[ול] נשי עצתו וידברו עליו סרה וישלח
- 15] [מלאך] ויתגמם] תות (ע) גדולות על הג[] ו[לשפוך] דמ[ם] ויעקוב עומד על הגתות ושמח על רדתם
- 16] [אשר ככתוב ולא] אשיעם בקשת] ובהר[ב אפרי[ם] משלך] ל[] ואנשי עצתו המה הרב ואשר אמר

שוליים תחתונים

* את קטע 31 שבשורות 13-14 צירף סטרגל || 1 ת[שבחות] סטרגל קורא [תשבחות, והוא הזוקק של הפועל יואמ[ר] שאחריו שלא כקריאת שטוידל; על הביטוי אמר תשבחות ראו קוגל, באר, עמ' 170-177 || 2 [הסיד] דברים ז' 15; לקדו[שים] תהלים טז 3 || 3 [ולב] נחום ב' 11; [] פוק כקריאת יודיצקי, ראו קימרון Grammar עמ' 300 || 4 שמעה תהלים יז 1 || 5 [] לבז[ר] קריאה חדשה על פי פשר על אחרית הימים א 4Q174 טור [ב] שוי 16, לעיל עמ' 288; הוא ה[] או הוא[] || 6 הושלם על פי הושע ח 12 || 7 פוח[ים] השוו צפניה ג 4 || 8 [מלאך אמתו] על פי טור [יא] שוי 12 || 9 [] מול פע[ולתם] קריאה חדשה || 10 [בהפ] לא השלמה חדשה על פי סרך היחד י 16 || 12 המורה ימה שיקרה; וידיעו ספק אם קיימת וייו בין השורות; המשפחות השלמה מתאימה לגודל הקסר, השוו 4Q384 קטעים 8-9 || 13 תקעו הושע ה 8 || 14 *אשר הרייש כתובה בקטע 31 וקשה להצמידה אל אש || 15 [] תות השלמה חדשה על פי המשך || 15-16 רדתם] מפלתם, השוו דברים כ 20 עד רדתה; לדמיונים כאן השוו ישעיהו סג 7-1 || 16 הושלם על פי הושע א 7; ובהר[ב] הביית מתוקנת; אפרי[ם]] על פי תצלום 44.186; משלך] יקטפולקה; ואנשי שטוידל קוראת לאנשי ||

קטעים 12+13 א+21, טור [יא]*

- 6] [לָאֵהּ • [וְאִשְׁרָה כְּתוּבָה כִּי־אֵל לֹא־תֵאבֹד] תּוֹרָה מְלִיחָהּ [וְעֵצָה מְחַכֵּם וְדַבָּר] מְנַבִּיא
- 7] [פֶּשֶׁר הַדְּבָר] לְאַחֲרֵית הַיָּמִים וְאִשְׁרָה אִמְרָה דּוּיִד יְהִי־אֵל בְּאִפְכָה תוֹ [כִּי־חֲנִי חֲנִי יְהוָה כִּי] אֵל אִמְלַל אֲנִי
- 8] [רְפָאֲנִי כִּי נִבְהַלְוֹ עֲצָמַי] וְנִפְשִׁי נִבְהַלָה מְאֹדָה וְעַתָּה יְהוָה עַד מֵתִי חוֹנְנִי חֲלָצָה נִפְשִׁי פֶּשֶׁר לְאַחֲרֵית הַיָּמִים עַל
- 9] [יִשְׂרָאֵל] אִשְׁרָה יִבְקֹשׁ בְּלִיעֵל לְהַאֲבִידָמָה בְּחֲרוֹנוֹ אִשְׁרָה לֹא יוֹתִיר לְ [הַמָּמָה שְׂרִיד וְאֵל לֹא] יִזְנִיחַ לְבִלְעֵל
- 10] [כַּאֲשֶׁר בְּ] קֶשׁ מִלְּפָנָיו [אֵם] רָהֵם עַד עֲשָׂרָה צְדִיקִים בְּעִיר כִּי־אֵל רוּחַ אֱמֶת הֵי־ [כִּי] אֵל אֵין
- 11] [מָה וְאַחֲזִיהָמָה * בְּמַחְשָׁבֵל בְּלִיעֵל וַיְחַזֵּק עֲלֵיהֶן] []
- 12] [כִּי אֵל יִשְׂרָאֵל וְ] מִלְּאֵךְ אֱמֶתוֹ יַעֲזוֹר לְכוֹל בְּנֵי אֹרֶךְ מִיַּד בְּלִיעֵל וְלֹא יִתְנַגֵּן לְבִלְעֵל []
- 13] [] [] וּלְפִזְרוֹם בְּאַרְץ צִיָּה וּשְׂמָמָה : הִיא עַת פְּנוֹת הַמְדֹבָר []
- 14] [תִּמְרֵי יְדוּד הֵי־] [] וַיִּד אֵל הַגְּדוּלָה עֲמָהמָה לְעוֹזֵרִים מְכוֹל רוּחֵי [בְּלִיעֵל] []
- 15] [] וַיִּרְאֵי אֵל יִקְדִּישׁוּ שְׁמוֹ וּבָאוּ צִיּוֹן בְּסַמְחָה וַיְרוּשְׁלִימִי [בְּרַגְלָה] []
- 16] [בְּ] לִיעֵל וְכוֹל אֲנָשִׁי גוֹרְלוֹ יִכְלֹו לְעַד וְנִאֲסָפוּ כוֹל בְּנֵי אֵל []

שוליים תחתונים

קטע 13 ב, [יב]

- 4] הֵעֵל [] []
- 5] בְּלִיעֵל י []
- 6] לְאַחֲרֵית הַיָּמִים []
- 7] שׁוֹפֵר בְּגִ []
- 8] אֲפְרִיָּם []
- 9] אֵל אֵת־ []
- 10] בְּלִיעֵל []
- 11] אֲנָשִׁי []
- 12] : []

טור [יא]: * שטוידל מצרפת לטור הזה את קטע 15 וכן את קטע 19 שפואש צירף בדין לחוכמת המלך שלמה, ראו לעיל, עמ' 124; בשו' 10-9 צירפנו את קטע 21 || 6 [כתוב] ירמיהו יח 18 || 7 וְאִשְׁרָה אוֹ אִשְׁרָה || 8-7 אִמְרָה תְהִלִּים ו 5-2 || 8 הַיָּמִים שטוידל קוראת [] לַיָּמִים || 9 השו' דברי יחזקאל, 4Q386 קטע 1 ב שו' 4-3, לעיל עמ' 87 || 10 [בְּ] קֶשׁ מִלְּפָנָיו [] בראשית יח 32; עַד לְצִיּוֹן הַמִּידָה הַמְזַעֲרִית, והשו' ברית דמשק פרק ד שו' 4-1 וסרך היחד ו 4-1 || 11 *בְּמַחְשָׁבֵל גִּרְסוֹ בְּמַחְשָׁבֵת || 12 [] מִלְּאֵךְ אֱמֶתוֹ יַעֲזוֹר השו' סרך היחד ג 24-25 ואל ישראל ומלאכ אמתו עזר לכול בני אור || 13 : מעין x לְצִיּוֹן פִּיסוֹק, השו' [יב] 13, וקטע 29 שו' 2; פְּנוֹת הַמְדֹבָר [] השו' סרך היחד ט 19; שטוידל קוראת ענות המוֹדֵה [] || 14 תִּמְרֵי יְדוּד האותיות ברורות אך הטקסט סתום, אולי שיבוש מן תמרויים המופיעה בירמיהו לא 21 בזיקה אל דרך; וראו גם שטוידל, עמ' 116 || 15 וּבָאוּ ... [בְּרַגְלָה] על פי ישעיהו לה 10, נא 11 || 16-15 בְּסַמְחָה ... אֵל [] כתוב בכתב אחר || טור [יב]: 8 אֲפְרִיָּם קריאה חדשה, השו' לעיל [י] 16 || 10 בְּלִיעֵל קצה הלמ"ד נראה בתצלום 44.181 ||

פשר על אחרית הימים ג (4Q182)

קטע *1

שוליים עליונים

[	אֲחֵרִית הַיָּמִים עַל יַעֲוֹ	]	1
	זֶה אֲשֶׁר יִקְשׂוּ אֶת עוֹרְפָם	]	2
	וַיִּפְרְעוּ בַיָּד רִמָּה לַחֲחַל	]	3
	אֲשֶׁר פִּי תוֹב עֲלֵיהֶם (בְּסֹפֵר יִרְמִיָּה אֵי	]	4
	לְזֹאת אֲסֵלַח לְךָ בְּנִי יִכָּה עֲזוֹבוֹנֵי וְיִשְׁבְּעוּ בְּלֹא אֱלֹהִים	]	5

קטע 2

[	אֲלֵךְ לְאַחֲרֵית הָאֵלֶּיךָ	]	1
[	הֵלֵךְ לְהַכּוֹתֵם	]	2
[	לְ	]	3

קטע 1: * בסוף שורה 3 יש מקום חלק וסטרגנל, עמ' 256 משער שכאן סוף השורה. על פי השורה הזאת שוחזרו סופי שאר השורות || 4 [פ] תוב ירמיהו ה 7 || 5 [ב] יכה חלופה פונטית של בניכי 'בנידי' || קטע 2: 1 ה' [] [] לאות הלא ברורה השנייה יש בסיס ||

פשר על הקיצים א+ב

בשם הזה נכללו שני כתבי יד מימי בית הורדוס שיש בהם טקסט חופף בשינויי נוסח ולשון. המהדיר הראשון הביאם סמוכים זה לזה בציונים 4Q180, 4Q181. בקטע 1 של 4Q180 נותרו שוליים ימניים עליונים ותחתונים והוא פותח במעין כותרת פשר על הקצים. הנתונים האלה מעידים שהוא מתחילת החיבור ממש. מקצת הטקסט של הקטע הזה חופף לטקסט שבכתב היד 4Q181 קטע 2. גם בקטע הזה נותרו שוליים ימניים רחבים שמעידים שהוא מן הטור הראשון של המגילה. שני כתבי היד מעידים אפוא שהטקסט בקטעים החופפים הוא מתחילת החיבור. לעומת זה הטקסט של 4Q181 קטע 1 אינו מתחילת המגילה שכן הוא מטור ב של הקטע. לכן שונה סדר הקטעים בכתב היד הזה כהצעת סטרגנל, עמ' 254.

מיליק התייחס אל שני כתבי היד כאל שני עותקים של חיבור אחד (ראה במאמריה של דימנט הנזכרים למטה) ואילו דימנט אומרת (שם) שהם שני חיבורים נפרדים ומניחה שכתב היד 4Q181 מצטט מכתב היד 4Q180 או ממקור אחר המשותף לשני כתבי היד האלה. בשל החפיפה בין שני כתבי היד והעובדה שמקום שני הקטעים החופפים בטור ראשון של המגילה השלמתי את החסרים מכאן לכאן, אך בגלל שינויי הנוסח והלשון לא העמדתי טקסט משולב.

בפשר נזכרים: הקיצים, כלומר התקופות ההיסטוריות שקבע האל, הדורות מנחו עד אברהם, הגזרה הקדומה וגמול הצדיקים והרשעים.

גיון אלגרו ההדיר את כתבי היד בסדרת התגליות, כך ה, עמ' 77-80; סטרגנל, עמ' 252-255 הציע תיקונים חשובים. דבורה דימנט ההדירה מחדש את קטעי המגילות האלה והוסיפה פירוש מועיל; ראו דימנט, צדיקים; D. Dimant, "The Pesher on the periods (4Q180)" *Interpretation in the Dead Sea Scrolls* ובקרום יפורסם מחקר מסכם מפרי עטה במהדורה החדשה של כך ה בסדרת התגליות.

פשר על הקיצים א (4Q180)

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 פשר על הקצים אשר עשה אל קץ להתי'ם] פול הויה]
- 2 ונהיה. בטרם בראם הכין פעולותי'ם] הם לפרוש קציהם]
- 3 קץ לקצו והוא חרות על לחות] השמים לכול בני האדם]
- 4 *לקצי ממשלותם. זה סרך פ]רש שמותיהם מן אדם]
- 5 [ע] הוליד ישחק את עשרים ה[דורות הראשונים]
- 6
- 7 פשר על עזואל והמלאכים אשר באו אל בנות האדם]
- 8 וילדו להם גברים ועל עזואל] אשר למד לעשות חמם]
- 9 [לאהוב] עולה ולהנחיל רשעה כל] תאאתו ואל יעשה]
- 10 [בהמ] ה משפטים ומשפט סוד א]מתו לעיני פול יודעין]

שוליים תחתונים

- 4 *לקצי מעל הקו"ף נכתבה למ"ד, אולי חלק מתיקון לביטוי [לכול] קצי; הטקסט החסר הושלם על פי מגילת המלחמה ד 6, 11 || 5 הוליד יהולדת, ראו קימרון Grammar עמ' 121-122, לפירוש אחר ראו אי"ק, עמ' 40; את י'אלו; עשרים ויש קוראים עשרה (במקום עשרת) || 8 להם גברים במקבילה הנ"ל להמה גבוהים]; להשלמה בסוף השורה עיינו חנוך ח 6 || 9 [לאהוב] עולה ולהנחיל רשעה במקבילה הנ"ל ואהבי עולה ומנחילי אשמה; ול] [עיינו בתצלום B-295225 ובטקסט המקביל || 10 [בהמ] כקריאת דימנט; א]מתו] האל"ף נראית בתצלום B-295794; [לעיני פול יודעין] על פי הטקסט המקביל, 4Q181 קטע 2 שוי 5 ||

קטע 2 א*

שוליים עליונים

- 1] °°°[]
- 2] בְּדֶרֶךְ [
- 3] הַפִּי ל גּוֹלְלוּ לַהֲתִהַלֵּךְ לִפְנֵי
- 4] °[בְּזֶה זְכוּרֹן קְצֻמָּה הוּא
- 5] לְשׁוֹפֵט מָה כְּמַחֲשׁוֹת לְבַמָּה
- 6]
- 7] לְהַבִּיא [
- 8]
- 9]
- 10] אֲשֶׁר אָמַר נֹחַ [

שוליים תחתונים

קטעים 2 ב - 4

- 1 1 כָּאֵהֱלִי שֶׁם יִשְׁכֹּן הוּא אֲשֶׁר שָׁכַן אֵל בְּאַרְצֵי [ש]
- 2 2 וְאֲשֶׁר אָמַר נֹחַ יִפְתֹּא אֵל לִיפְתֹּא [אֲשֶׁר י] רֵשׁ יִפְתֹּא
- 3 3 אֲרִיץ פֹּרִיָה שְׁלוֹשַׁת הָאֲנָשִׁים
- 4 4 יְהִנְרָאִי עַם אֵל אַבְרָם] בְּאֵלֹנֵי מְמֵרָה מְלֹאכִים הַמָּה
- 5 5 [וְאֲמַר וְ] קֵת סְדוֹם וְעַמּוֹרָה כִּי רַבָּה וְחַטָּאתָמָה
- 6 6 יְכִי כְבוֹדָה מְאֹדָה יֵאָדָרָה נָא וְאֵרָאָה כְּזַעֲקַתְמָה הַבֵּאָה
- 7 7 [אֵלֵי אַע] שֶׁהָ כְּלָה וְאֵם לֹא אֲדַע [ה] הַדְּבָר
- 8 8 בְּעִבְרָא אֲשֶׁר גְּבָהֵן] אֵלֵן] וַיִּרְדַּ לְפָקֻד] עַל כּוֹל
- 9 9 דוּבְרֵן רַע וְאֲמַר] וְאֵרָאָה כִּיָּה כּוֹל] חֲקוּק לְקַצֵּי
- 10 10 תְּעַן וְדַתְּם כִּיָּא] כִּיָּרֵם בְּרֵאֵם יֵדַע מַחֲשָׁבֵן] וְתֵם]

שוליים תחתונים

קטעים 2-4: * שני טורים קטועים ששרדו בארבעה קטעים. העור מרופט והכתב איננו ברור. בתצלומים הרגילים ניתן לקרוא תיבות בודדות בלבד. גיון סטרגנל פירסם תצלומים ממוקדים (42.624, 44.183, 44.193) ותרים תרומה גדולה לפיענוח. הטקסט החדש המובא כאן הוא פרי עבודת פיענוח מאומצת של חנן אריאל, של אלכסיי יודיצקי ושלי, הסתייענו בתצלום B-295795. שילוב הקטע הקטן בסוף שורות 6-7, שהציע סטרגנל, נסמך על המובאה מבראשית יח 20-21. שילוב קטע 4 בשורות 9-10 אפשרי רק אם ואראה היא חזרה על המובאה (לשם פירוש) ||

קטעים 4-1: 1 כָּאֵהֱלִי שֶׁם יִשְׁכֹּן בראשית ט 27; לפשר שבהמשך השוו פשר בראשית א, 4Q252 קטעים 1+3 שוי 7-8 ||

2 וְאֲשֶׁר אָמַר בראשית, שם || 6 מְאֹדָה הדלת ברורה בתצלום 41.719 || 8 בְּעִבְרָא אֲשֶׁר גְּבָהֵן קריאה חדשה על פי תצלומים B-295795, 41.719 || 9-10 הושלם על פי מגילת ההודיות ט 21-27 וסרך היחד ג 15-16 || 9 וְאֵרָאָה על הפרשנות ראו קיסטר, אגדות, עמי 251-252 ||

פשר על הקיצים ב (4Q181)

קטע 2

- 1 [קום אברה]ם] והול[ד] י'שחק] את עשרה הדורות, פשר על עזאל והמלאכים אשר באו אל[
- 2 [בנות] האדם וילדו להמה גבור[ים ועל עזאל אשר למד לעשות חמס
- 3 את ישראל בשבעים השבוע ל[
- 4 ואוהבי עולה ומנחילי אשמה ו] ואל יעשה בהמה משפטים ומשפט סוד אמתו]
- 5 לעיני כול יודעיו איש] פושעת אל ברא טוב ורע]
- 6 ולטובו אין חקר]
- 7 אלה נפלאו מדע]ת אנוש
- 8 תכנם באמתו ו]
- 9 בכול קצותם]
- 10 בריאותיה]ם]

קטע 1 ב*

שולים עליונים

- 1 לאשמה ביחד עם סוד' ע'פ' ו'להתגלל' כחטאת בני אדם ולמשפטים גדולים ומחלים רעים
- 2 בבשר לפי גבורות אל ולעומת רשעם לפי *בריאתם מסוד בני 'שמ' וארץ ליחד רשעה עד
- 3 קצה, לעומת רחמי אל לפי טובו והפלא כבודו הגיש מבני תבל להתחשב עמו בסוד
- 4 אלים לעדת קודש במעמד לחיי עולם ובגורל עם קדושו בק]ן ראשו
- 5 [רדי] לאו איש לפי גורלו אשר הפיל לו] אל
- 6 [לחיי עול]ם]

קטע 2: 4-1 הושלם על פי פשר על הקיצים א, 4Q180 קטע 1 שוי 5-10, לעיל עמי 296 || 1 [ע' אברה]ם] והול[ד] שיחזור חדש לפי שרידי האותיות והמרחק מן השוליים הימניים || 3 בשבעים השבוע = 'בשבוע השבעים', השוו דברים א 3 בארבעים שנה בעשתי עשר חדש (בנוסח שומרון החדש) || 7 נפלאו מדע]ת] כדימנט המפנה לדברים ל 11 ולמשלי ל 18 || 8 תכנם התיי' מוזרה, אולי מתוקנת מכ"ף || קטע 1: * מטור א שרדה אות אחת || 1 סוד' עפר קריאה חדשה על פי שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטעים 16 שוי 3, 28-29 שוי 3, להלן עמי 321, 324; דימנט קוראת עמ'ן]; ו'להתגלל' אי"ק העירו שאין די מקום לקריאה ו'להתגלל וקראו בטעות ולהתגאל; לביטוי דומה השוו ברית דמשק ג 17, כך א, עמי 9 והם התגוללו בפשע אנוש || 2 לעומת 'בגללי ראו אי"ק, עמי 33; *בריאתם תוקן מן סוד נדתם ראו אי"ק, עמי 17; ש]מ] על פי המקור || 3 תבל מקום חלק אחרי המילה, עיינו בדברי דימנט ובמקבילות שהביאה || 4 בק]ן קצה ימני של האות השנייה נראה בתצלום 42.607 ||

פשר צפניה א (1Q15)

קטעים קטנים ופגועים שצורפו זה לזה ובהם פשר על צפניה א 18 - ב 2. זיוזף מיליק פרסם את הטקסט בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 80.

קטע 1

- 1 [ביום עברת יהוה ובאש קנ]אתו תאכל[ל כל הארץ כי כלה אר]
- 2 [גבהלה יעשה את כל יוש]בי הארץ התקוששו וקושו • []
- 3 [בטחם לדת חק] כמון עובר יום בטרם []
- 4 [הגוי לא נכסף בטחם לא יבוא עליכם] חרון אף י[הוה] []
- 5 [בטחם לא יבוא עליכם יום א]פ יהוה פשר []
- 6 [ארץ יהודה אש]ר []
- 6 [והיו לט]ת • []

פשר צפניה ב (4Q170)

שני קטעים זעירים כתובים בכתב מימי בית הורדוס ובהם פשר על צפניה א 12-13; גיון אלגרו פרסם את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 42 וסטרגלל תיקן את הקריאה.

קטע 2+1

שוליים עליונים

- 1 [לוא ייט]ב יהוה ולוא ירע והיה [חילם למשוסה ובתיחם לשממה פשרו אשר]
- 2 [] • [] לוא יוכלו []
- 3 [ואשר אמר היה חילם למ]שוסה []
- 4 [] פשרו [ע]ל []

פשר א: השורה השלישית הוספה בין שורה 2 לשורה 3, הטקסט שבה הושמט מחמת הדומות; עובר על פי תצלום 40.497; מיליק קורא עבר || 5 אש]ר [מיליק קורא אף ||

פשר תהלים א-ג

פשר על תהלים נמצא בשלושה כתבי יד מימי בית הורדוס שאינם חופפים זה לזה בשום מקום. כתב היד 4Q171 כולל ארבעה טורים רצופים ובהם פשר על מזמור לו ועל תחילת מזמור מה. בכתב היד 4Q173 שרד פשר מקוטע מאוד על כמה פסוקים ממזמורים קכז-קכט. בכתב היד 1Q16 נותרו שרידים מפשר על מזמור סח.

הפשר הרצוף על מזמור לו עוסק ברדיפות שנרדפה עדת היחד ומנהיגה. עדת היחד מכונה בכינויים יהודה, עדת האביונים ומייסדה מכונה מורה הצדק. רודפיה הפרושים והצדוקים מכונים אפרים ומנשה ומנהיגיהם מכונים איש הכזב והכוהן הרשע. נזכרים בחיבור גם עונשם של הפרושים והצדוקים בידי הגויים ותקופת הניסיונות המכונה עת המצרף ומועד התענית, והגמול הטוב באחרית הימים.

את שני כתבי היד הראשונים פרסם אלגרו בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 42-53. את השלישי פרסם מיליק בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 81-82. ראו גם סטרגנל, עמ' 211-220; הורגן, עמ' 192-228.

פשר תהלים א (4Q171)

קטעים 1-2 א (תהלים לו 5-7)

13]	[יִר
14]	[
15]	[יִר
16]	[יִר
17]	[תִּ
18]	[יִת
19]	גַּל עַל יְהוָה דְּרַכְכָּה וּבִטְחָה עַל־י
20]	[הוּא יַעֲשֶׂה וְהוֹצִיא כְּאֹדֶר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה בְּצִוְרִים
21]	[פֶּשַׁר עַל עֲדַת הָאֲבִיזְנִים אֲשֶׁר בָּחַרוּ לַעֲשׂוֹת אֵת רִצּוֹן
22]	[אֵל וּבִטְחוֹ עַל־י וְלֹא הִתְגַּלְלוּ בְּעַצְמֵת הוֹלְלִים בַּחֲרִי
23]	[בְּקִלּוֹת כִּי־אֵל יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט בְּאֹהֲבֵי פֶרַע וּמִתְעִים
24]	[וַיִּתֵּן עֹשִׂי יְרֵשָׁעָה בְיַד אֲבִיזְנִים
25]	[דוֹם לִיהוָה וְהִתְחַלְלוּ וְאֵל תַּחֲרֵם בְּמִצְלִיחַ דְּרַכּוּ בְּאִישׁ
26]	[עֲשֵׂה מִזְמוֹת פֶּשַׁר עַל אִישׁ הַכּוֹזֵב אֲשֶׁר הִתְעָה רַבִּים בְּאִמְרֵי
27]	[שֶׁקֶר כִּי־אֵל בָּחַרוּ בְּקִלּוֹת וְלֹא שִׁמְעוּ לְמַלְיָצֵי דַעַת לְמַעַן

שוליים תחתונים

20]צִוְרִים ובדוחק צִוְרִים || 21 ההשלמה על פי ההמשך ועל פי טור ב שו' 9 || 22 הוֹלְלִים השוו פשר על אחרית הימים ב קטעים 5-6 שורות 1-5; בַּחֲרִי = בוֹחֲרֵי שְׁנֵהגַתה bôtre והחיינת נחה ומציינת תנועת ô || 23]בְּקִלּוֹת[על פי שורה 27 || 24]וַיִּתֵּן[או]וַיִּסְגֵּר[; אֲבִיזְנִים קריאה חדשה || 25 תַּחֲרֵם = תַּחֲרֵם או תַּחֲרֵם, חלופה מורפולוגית לנוסח המסורה תתחר || 27]בְּקִלּוֹת[= בְּקִלּוֹת או בְּקִלּוֹת ||

קטעים 1-2 ב (תהלים לו 8-19)

שוליים עליונים

- 1 יִוְבְדוּ בַחֲרֵב וּבִרְעֵב וּבְדַבֵּר הֲרַפּ מֵאֵפ וְעִזּוּב חֲמָה וְאֵל
- 2 תַּחַר אֶךְ לְהִרְעֵ כִּיֹּא מִרְעִים יִכְרְתוּ פִּשְׁרוֹ עַל כּוֹל הַשְּׁבִיִּים
- 3 לְתוֹרָה אֲשֶׁר לֹא יִמָּאֲנוּ לְשׁוּב מִרְעַתָּם כִּיֹּא כּוֹל הַמִּמְרִים
- 4 לְשׁוּב מִעֲוֹנָם יִכְרְתוּ. וְקֹאֵי יִהְיֶה הֵמָּה יִרְשׁוּ אֶרֶץ פִּשְׁרוֹ
- 5 הֵמָּה עֵדֶת בַּחֲרִירָה עֹשֵׂי רְצוֹנָם וְעוֹד מֵעַט וְאִין רִשְׁעֵי
- 6 וְאֶתְבֹּנְנָה עַל מִקְוָמוֹ וְאִינְנוּ פִּשְׁרוֹ עַל כּוֹל הַרְשָׁעָה לְסוֹפ
- 7 אַרְבַּעִים הַשָּׁנָה אֲשֶׁר יִתְמוּ וְלֹא יִמָּצָא בְּאֶרֶץ כּוֹל אִישׁ
- 8 רִשְׁעֵי וְעֲנוּיִים יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל רוֹב שְׁלוֹם פִּשְׁרוֹ עַל
- 9 עֵדֶת הָאֲבִיוֹנִים אֲשֶׁר יִקְבְּלוּ אֶת מוֹעֵד הַתְּעַנְיָת וְנִצְלוּ מִכּוֹל פְּחִי
- 10 בְּלִיעַל וְאַחַר יִתְעַנְּגוּ בְּכּוֹל מְעַדְנֵי הָאֶרֶץ וְהִתְדַּשְׁנוּ בְּכּוֹל תְּעַלְנוֹגָּ
- 11 בֶּשֶׁר
- 12 זֹמָם רִשְׁעֵי לְצַדִּיק וְחֹרֵק עֲלֵי שְׁנֵי [י] הַמְּ[ת] יִשְׁחַק לוֹ כִּיֹּא רָאָה
- 13 כִּיֹּא בָּא יוֹמוֹ פִּשְׁרוֹ עַל עֲרִיצֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר בְּבֵית יְהוּדָה אֲשֶׁר
- 14 יִזְמוּ לְכָלֹת אֶת עֹשֵׂי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר בְּעֵצַת הַיַּחַד וְאֵל לֹא יַעֲזֹבֵם
- 15 בְּיָדָם חָרַב פִּתְחוּ רִשְׁעִים וַיִּדְרוּכּוּ קִשְׁתָּם לְפִיל עֲנִי וְאֲבִיוֹן
- 16 וְלִטְבוּחַ יִשְׂרָיִ דֶּרֶךְ חֲרָבָם תְּבוֹא בְּלִבָּם וְקִשְׁתוֹתֵיהֶם תִּשְׁבַּרְנָה
- 17 פִּשְׁרוֹ עַל רִשְׁעֵי אֲפָרִים וּמִנְשָׁה אֲשֶׁר יִבְקֶשׁוּ לְשִׁלּוֹחַ יָד
- 18 בְּכוֹהֵן וּבְאֲנָשֵׁי עֲצָתוֹ בְּעַת הַמִּצְרָפּ הַבָּאָה עֲלֵיהֶם וְאֵל יִפְדֵם
- 19 מִיָּדָם וְאַחֲרָיִם כֵּן יִנְתְּנוּ בִּיד עֲרִיצֵי גֹאֲמִים לְמִשְׁפַּט
- 20
- 21 טוֹב מֵעַט לְצַדִּיק מִהֲמוֹן רִשְׁעִים רַבִּי [ב] פִּשְׁרוֹ עַל [
- 22 עֹשֶׂה הַתּוֹרָה אֲשֶׁר לֹא יִי [הֵ
- 23 לְרַעוּת כִּיֹּא אֲזוּרְעוֹת רִשְׁעִים תִּשְׁבַּרְנָה וְסוֹמֵךְ צַדִּיקִים]
- 24 יִהְיֶה יָדָע יְהִי יָמֵי תַמְיָמִים וְנִחַלְתֶּם לְעוֹלָם תִּהְיֶה פִּשְׁרוֹ עַל עֹשֵׂי
- 25 רְצוֹנָם [
- 26 לְוָא יִיבֹשׁוּ בְּעַת רִעָה פִּשְׁרוֹ עַל [

שוליים תחתונים

1 יִוְבְדוּ המִשְׁךְ יִשִׁיר מִסּוֹף טוֹר א || 3-4 הַמִּמְרִים לְשׁוּב כִּמוֹ יִמָּאֲנוּ לְשׁוּב שְׁלִפְנֵי || 9 יִקְבְּלוּ בְּרִצּוֹן; הַתְּעַנְיָת
 יִהְיֶינּוּ, נְסוּב עַל הַמִּילָה עֲנוּיִם שְׁבַפְסוּק || 10 בְּכּוֹל מְעַדְנֵי קְרִיאָה חֲדָשָׁה || 10-11 תְּעַנְּגוּ בֶּשֶׁר הַשּׁוֹוֹ קֵהֶלֶת ב 8 ||
 12 [י] הַמְּ[ת] עַל פִּי תְצַלּוּם 44.184 || 13 עֲרִיצֵי הַבְּרִית יִרְשָׁעֵי הַבְּרִית, הַבּוֹגְדִים שְׁבַתוֹךְ בְּאֵי הַבְּרִית; הַשּׁוֹוֹ פִּשְׁרֵי חֲבִיקוֹק ב 3-4
 וּבְרִית דְּמִשְׁק פִּרְק א שׁוֹי 199-200 || 17 יָד הַדְּלִיִּית שְׁלֵמָה בְּתְצַלּוּם 44.184 || 19 וְאַחֲרָיִם אוֹ וְאַחַר || 22 עֹשֶׂה = עֹשֵׂי,
 הַשּׁוֹוֹ שׁוֹרָה 14 || 23 לְרַעוּת עַל פִּי תְצַלּוּם 41.982 ||

קטעים 3-5 ג (תהלים לו 19-26)

שוליים עליונים

- 1 שבי המדבר אשר יחיו אלף דור בישר[אל] וולהם כול נחלת
- 2 אדם ולזרעם עד עולם ובימי רעב יש[ב]ע[ו] כיא רשעים
- 3 יובדו פשרו אשר יחם ברעב במועד ה[ת]ע[ו]נית ורבים
- 4 יובדו ברעב ובדבר, כול אשר לוא יצאו מעיר[ו] ולהיות עמ
- 5 עדת בחירו ואהבי יהוה כיקר כורים פשרו על עדת בחדו אשר יהיו רשים ושרים [בתוך פול העדה באילי]
- 6 צון בתוכ עדריהם
- 7 כלו כעשן כולו פשר[ו] על שרי הר[ו]ש[ו]עה אשר הונו את עם
- 8 קודשו אשר יובדו כעשן האוב[ו]ד בר[ו]ח לוח רשע ולוא ישלם
- 9 וצדיק חונן ונותן כיא מבורכו[ו] יד[ו]שו ארצ ומקללו יפ[ו]תו
- 10 פשרו על עדת האביונים א[ו]שר לה[ו]ם נחלת כול תבל [אשר]
- 11 ירשו את הר מרום ישר[ו]אל ובה[ו]ר קודשו יתענגו ומקוללו
- 12 יכרתו המה עריצי הב[ו]רית[ו] שעי ישראל אשר יכרתו ונשמדו לעולם
- 13
- 14 כיא מיהנה מצעדי גבר[ו] כווננו ודרכו יחפצ כיא יפול[ו] לוא
- 15 יוטל כיא י[ה]נוה סומך ידו פשרו על הכוהן מורה ה[צדק אשר]
- 16 בחור בו אל לעמוד ו[אשר] הכינו לבנות לו עדת[ו] אביונים
- 17 ודרכו ישר לאמיתו [נער היי]תי וגם זקנתי ולוא [ראיתי צדיק]
- 18 נעזב וזרעו מבקש להם כל היום חונן ומלוה וזר[ו]עו לברכה פשר
- 19 הדבר על מור[ו]נה הצדק אשר חוננו אל ב[]
- 20 ואת []

חסרות שבע שורות

4-1 הקטע השמאלי מרוחק מן הימני מעט יותר מן המרחק שבתצלום || 1 שבי המדבר אנשי היחד שיצאו מירושלים ושבו למדבר; יחיו ייזכרו; בישר[אל] אחרים קוראים בישר[ע]ה או בישר[ה] || 3 יובדו הבייית שלמה בתצלום 40.992; יחם = יחם; יפרנסם; במועד ה[ת]ע[ו]נית ימי הייסורים והעינוי שלפני הגאולה || 4 מעיר[ו] מירושלים עיר הקודש; הורגן משלימה [משם] || 5 המילים התלויות נשמטו כנראה מחמת הדומות; רשים = ראשים || 8 האוב[ו]ד הבייית נראית בתצלום 41.793, פירש כולו = 'פלה'; כהיירונימוס || 9 ומקללו הורגן קוראת ומקללו || 10 תבל זו הקריאה המתאימה ביותר להקשר; על הקריאות האחרות ראו הורגן, עמ' 217 || 11 ובה[ו]ר על פי יחזקאל כ 40; הכוונה לשיבת העדה לירושלים || 14 יפול על פי תצלום 40.992 || 16 לעמוד ילמשול; אביונים [בחורים] || 17 ישר = ישר; לאמתו התצלומים מושחרים; עיינו בתצלום 41.304; הורגן קוראת לאמת || 19 אל קווי האליף ברורים בתצלום 41.304; ההשלמה על פי ד 27 ||

קטעים 3-10 ד (תהלים לו 28-40)

שוליים עליונים

- 1 משׁ]פּט ולוא יעזוב את הסידי עולים לעו]לם נשמדו וורע ר]שעים נכרת ה]המה עריצי
- 2 [הברית אשר יברתו כיא מאסו את [התורה צדיק]ן ירשו ארץ וישכנו ל]עד עליה
- 3 [פשרו על פול שבי המדבר לקימם [באלפ [דור פי צדיק יהגה ה]זכמה ולשונו תדבר
- 4 [משפט תורת אלהיו בלב לו תמעד אשרי פשרו על מורה] האמת אשר דבר
- 5 [את פול משפטי התורה אל עדת בחיריו ואת פול הבאו]ת עליהם הגיד
- 6
- 7 צופה רשע לצדיק ומבקש]ן להמיתו ית]וה [לו יעזבוני בידו ו]לו לא ירשיענו (ו) בהשפטו
- 8 פשרו על הפוהן הרשע אשר צ]ןפה למוח]ה הצד]ק ובקש]ן ולהמיתו [על דברי החו]ק והתורה
- 9 אשר שלח אליו ואל לוא יעז]בנו בידו]ן ולוא]ן ירשיענו ב]השפטו ולו שלם [אל את]גמולו לתתו
- 10 ביד עריצי]א גואים לעשות בון משפט קוה אל י]הוה ושמור דרכו וירוממכה לרשת
- 11 ארצ בהכרת רשעים ת]אה פשרו על הדור האחרון] אשר יראו במשפט רשעה ועם [עדת]
- 12 בחירו ישמחו בנחלת אמת
- 13 ראיתי רשע עריצי ומתע]רה כאדחה רעגן ו]אעבור על מקומו והנה איננו ואבקשה ולוא
- 14 [נמצא פשרו] יעל א]ש הזובן אשר ש]ליח יד] על בחירי אל ויבקש לשבית את
- 15 [עצתם] מ]ו]ן [לעשות ימנ]ו משפט]ן כיא [הזיד ביד רמה
- 16 [] [שמוד תם וראה]ן ישר]ן כיא אח]רית לאיש שלום פשרו על
- 17 [] [] [דום הא]ן [] [] [את שלום ופושעים
- 18 נשמדו יחז ואהרית ר]שעים נכרתה פשרו על עריצי הברית אשר י]זכרו ונכרתו
- 19 מתוך עדת היחד ות]שועת צדיקים מיתה מעום בעת צרה ויעזרם יתה]
- 20 וימלטם ויפלטם מרשעים] וישיעם כיא חסו בו פשרו על עדת האביונים אשר]
- 21 יושיעם אל ו]צילם מיד ר]שע [

שורה חלקה

1 עולים לעולם נשמדו על פי תרגום השבעים, ראו ויס, מחקרים, עמ' 321 || 3 תחילת השורה הושלמה על פי טור ג שוי
 1 || 5 [הבאו]ת עליהם על פי תצלום 41.303, השוו ישעיהו מא 22, פשר חבקוק ב 10, י 1; הורגן קוראת אליהם ||
 8 [החו]ק או [הדין]; ראו קימרון וסטרנגל, עמ' 119-120; לעומת זה קיסטר, ממיית, עמ' 323-324 והעי 22; הפועל שלח שבשוי 8
 מלמד שמדובר כאן במשלוח איגרת || 9 יעז]בנו על פי תצלום 41.303; ולו לכוהן הרשע; שלם ובדוחק [שלם ||
 10 עריצי על פי ב 19 ויחזקאל כח 7 ועוד; אבל אין שריד ליוייד והמקום דחוק || 12 ישמחו בנחלת אמת על פי תצלום
 41.303, השוו חוכמת רז נהיה, 4Q416 קטע 4 שוי 3, לעיל עמ' 162 || 14 [ש]ליח [יד] קריאה חדשה בתצלום 42.509 ||
 15 מ]מנו קריאה חדשה על פי תצלום 41.288, לשימוש מן בביטוי הזה השוו עבד דין (או פורענות) מן בארמית של קומראן ושל
 מכתבי בר כוכבא || 18 [עריצי הברית] הושלם על פי טור ב שוי 13 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטעים 10-3 ד (המשך, תהלים מה 1-2)

השושנים הַמָּה שבע מחלקות	23 למנצה יְעָל שוּשַׁנִּים לְבָנֵי קָרַח מִשְׁכֵּל שִׁיר יְדִידוֹת
הַלְיָ לִבִּי דָּבָר טוֹב	24 וְשִׁבְיָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
יְהִי דָּ קוֹדֵשׁ כִּי אֵל	25 וְאִוִּי אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ פִּשְׁרוֹ
וְלִשׁוֹנִי עַט	26 וְסִמְרִי
אֲשֶׁר הוֹנְנוּ אֵל בְּמַעֲנֵי לִשׁוֹן	27 וְסוֹפֵר מֵהִיד פִּשְׁרוֹ וְעָל מוֹרֵהוּ הַצַּדִּיק

שוליים תחתונים

קטע 11

שוליים עליונים

1 לשׁוֹב יַחַד לְתוֹרָה בְּ	[
2 בְּחִירֵי יִשְׂרָאֵל] אֵלֶּיךָ	[

קטע 13 (תהלים ס 8-9 = קח 8-9)

1 [] אֵלֶּיךָ	[
2 [] יְיָ	[
3 [] אֱלֹהֵי הַיָּם דָּבָר [בְּקוֹדֵשׁוֹ אֲעִלֶּה אֶחְלֶקֶה שְׂכָם]	[
4 [] וְעַמְּךָ סָם וְאֵת אֲמִדָּה לִי [גִּלְעָד וְלֵי מְנַשֶּׁה וְאַפְרַיִם מִעֵז רֹאשֵׁי]	[
5 [] גִּלְעָד וְחִצֵּי שֶׁבֶט [מְנַשֶּׁה]	[
6 [] וְזִנְקִבְצוֹ אֵל	[

25 [יְהִי] דָּ קוֹדֵשׁ קְרִיָּאָה חֲדָשָׁה בְּתַצְלוּם B-506751 || 27 [הוֹ]נְנוּ כַּהֲצַעַת דּוּד פְּלוֹסֵר בְּמֵאֲמֵר הַנּוֹכַח בְּמִבּוֹא לְפֶשֶׁר נָחוּם, לְעִיל עֲמִי 281; בְּמַעֲנֵי = בְּמַעֲנָה ||

פֶּשֶׁר תְּהִלִּים ב (4Q173)

קטע 1 (תהלים קכז 2-3)

- 1 [] []
- 2 [] שו[א] לכו[ם] משכימי קום מאחרי שבת
- 3 [] פשרו על הבוגדים א[שר יבקשו]
- 4 [] תרות מורה הצדק[ן]
- 5 [] הפו[ה]ן לאחריית הק[ץ]
- 6 [הנה נחלת יהוה בנימין]
- 7 [] פשרו על י[ו]רשי הנחלה[ה]

קטע 2

- 1 [] פשר הפת[גם]
- 2 [] מורה הצד[ק]

קטע 3 (תהלים קכז 5)

- 1 [] א[שר] הגבר[א] אשר מלא את אשפתו מהם
- 2 [] פשרו אשר יהיו ק[שתותם] דרוכות
- 3 [] לוא יבושו כ[י] ידברו את איבים בשער

קטע 4 (תהלים קכט 7-8)

- 1 [] שלוא [מלא כפו קוצו] ו[חצנו מעמד ולוא אמרו העוברים]
- 2 [] ברכת י[הוה] עליכם בו[כנו] אתכם בשם יהוה
- 3 [] [רשע] [ל]

פשר תהלים ג (1Q16)

קטע 1 (תהלים נו 1)

שוליים עליונים

1] ב] בורחו מלפני [שאול

קטעים 3+4 (תהלים סח 13)

- 1] ת.]
 2] [א. הכירו ב'אשמת'] [שמרו]
 3] [א. מ'לכי צבאות י'הו'] [ידדון ונות בית תחלק שלל] [פשרו ב']
 4] [א. ה'] [ת'פארת]
 5] [א. אש' יחלקו]
 6] [א.]

קטע 8 (תהלים סח 26)

- 1] בתוך עלמות תופפו] במקלות ברכו אלוה']
 2] [פשרו] ב' כ'ת המקור' לברך את ש']

קטע 9 (תהלים סח 30-31)

שוליים עליונים

- 1] [מהיכלך על ירושלם לך יזבילו מלכי] ׀ שי פשרו על כול מל' [כי העמים]
 2] [אשר יבואו ל'ביתו להשתחוות] [לפניו בירושלים גערת] [חיות קנה]
 3] [עדת אבירים בעגלי עמים מתרפס ברצי] כסף פ'שרו חיות ק'נה הם]
 4] [כתיאים לי.]
 5] [תה] יה נבלת] ׀ מושלכת
 6] [׀ ב'
 7] [ל]

קטע 8: 2 המקור כך קורא מיליק, והורגן קוראת ׀ת המקור'א, אך אפשר אולי לקרוא המקור'ל על פי הפסוק או המקור'ש] ׀
 קטע 9: 3 חיות מיליק קורא חית ׀ ׀ 4 כתיאים קצה בסיס הכי' נראה מתחת לתיי ׀ ׀ 5 [תה] יה נבלת] ׀ מושלכת]
 קריאה חדשה שמתאימה לשרידי האותיות ולפועל בור שבפסוק 31 ׀ ׀

קינה על העם וגדוליו, 4Q439 (+ 4Q469 + 4Q472a)

מן החיבור הזה שרדו כמה קטעים משניים או שלושה עותקים. מעותק 4Q439 נותר למעשה קטע אחד בן שני טורים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. מעותק 4Q469 נותרו קטעים זעירים שבשניים מהם יש טקסט חופף לזה של 4Q439 וקטע נוסף משתלב על פי העניין. נראה שגם הקטע הזעיר 4Q472a הוא מעותק של החיבור שלנו. הטקסט שבו מתאים לטקסט של 4Q439 (אומנם הנוסח אינו זהה בכל פרטיו). אולי הקטע הזה הוא מעותק 4Q469. את העותק הראשון ההדירו משה ויינפלד ודייוויד סילי בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 335-341; את העותק השני ההדיר אריק לארסון בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 433-438. אייברט טיכלאר צירף לראשונה את כתבי היד. אלגוויין וֶרֶט פיענחו את 4Q472a, ראו T. Elgvin and I. Werrett, "4Q472A in Infrared Light: Latrine Manual Down the Drain", *RQ* 23 (2007), pp. 261-267. וראו עוד א' קימרון, "פתרון טקסט סתום ממגילות מדבר יהודה", תרביץ ע (תשס"א), עמ' 627-630. לפי קימרון נושא הקינה הוא האל והוא מזיל דמעות על בגידת בני עמו. הדימוי מבוסס על ירמיהו ח 23 - ט 4. הקריאה המוצעת כאן שונה מן הקריאות שהוצעו עד כה, ובכללן אלה של קימרון. השיפורים מבוססים על עיון מדוקדק בתצלומים דיגיטליים של כתבי היד ועל התצלומים שפירסמו אלגוויין וֶרֶט.

4Q439 קטע 1 א (+ 4Q469 קטעים 1-3 + 4Q472a)

- 1] ל[אספ צד'י קי] עמי ולהקים דרך
- 2] ולהעב'ר בברית אנשי סודי וכול מלוש
- 3] ערמתי נמ' והנה אפי' ורש לנחלתי על כן עיני מקור מים
- 4] ולבבי מחומץ על הרישונים אשר לוא' לקחו מוסר והעומדים אחריהם אשר
- 5] הרחקתי ממני היות לב'מ'א אני שונא' והנה כול עירי נהפכה לסורים [פסודי]
- 6] הגפן הצופ'ריה אנשי הנה כול שופטי נמצאו אויל'ים [
- 7] כיא נחש'בו צדיקי פותיים אב' ואם הקלו פ'א'
- 8] כולמה אנש'י בוגד'ת' [פ'הצ'יהם חללו']

4Q439 קטע 1 ב

- 1] נאמנ' [
- 2] והתנק'ם [
- 3] גורלם • [

טור א: 1]ל[אספ בעותק 4Q472a כתוב [ל]אסוף אך התיבה התוכפת מטושטשת ואחריה כתוב אולי בְּנֵי עַם או בְּנֵי עַמִּי (אלגוויין וֶרֶט קוראים נועם); ברור שהנוסח אינו זהה לזה של כתב יד היסוד ואפשר שהמילים האלה מקומן בתחילת שורה 2 || 2 מלוש = מְלֻנָּשׁ מְזוּל; קיסטר, שלוש מילים, עמ' 35-36 || 3 ערמתי אלגוויין וֶרֶט קוראים עֲרִסְתוּ || 4]לבבי מחומץ' על פי תהלים עג 21 כי יתחמץ לבבי, ולא [ורוחי] מאומץ' || 5 הרחקתי על פי תצלום 41.372 ותצלום 42.509; בעותק 4Q469 קטע 1 שרדו ראשי אותיות אחרי הַ שבתחילת שורה 4 שאינם מתאימים כנראה לטקסט של כתב יד היסוד; לסורים' ולא לסירי'ם, ראו קימרון, עמ' 628 || 6 הגפן הצופ'ריה ראו קימרון, שם || 7 פותיים עותק ב פִּתְאִים; אב' בעותק 4Q469 התיבה ברורה ויש אחריה רווח; הושלם על פי יחזקאל כב 7 אב ואם הקלו בך || 8]אנש'י בוגד'ת' על פי צפניה ג 4;]פ'הצ'יהם חללו' על פי צפניה שם || טור ב: 1 נאמנ' [אפשר להשלים [לוא] נאמנ'ו] || 2 והתנק'ם [השוו ירמיהו ט 8 ||

קטע 1 ב

- 1 אוי לנזו כי אף אל עלה] בנזו [
- 2 ונגולה עם המתים °]
- 3 כמשונאה יש °] גם תנים הלצו שר]
- 4 לעוליהן ובת עמו אכזריהן] בנזו]
- 5 עלומיה שוממו בני ע] בנותיה גאנחון]
- 6 מלפני חורף, בדל ידיהן]
- 7 אשפותות מדור ביתם]
- 8 שאלו מים ואין מגיר]
- 9 המסלאים בפו מופז] °] היו ככלי גפון]
- 10 והפץ אין בו אמונים עלי תול] מחבקים אשפותות העדוים זה]
- 11 וכתם טוב עדים נושאים, הלבון] שים בגדי שני עם כל עדנים]
- 12 ומשי תכלת ורוקמה מו] עדים בגדים]
- 13 *כנות ציון (היקרים) הרכות מעונ]

שוליים תחתונים

1 השוו תהלים עח 31 || 3 כמשונאה = יכאשה שנואה; ההשלמה בסוף השורה על פי איכה ד 3 || 4-5 [עלומיה] השוו בני הנעורים תהלים קכו 4 || 5 [בנותיה] על פי הכינוי החבור שבמילה ידיהן בשורה 6 || 6 בדל ידיהן לצירוף דל+ידים יש מקבילה במגילה החיצונית לבראשית כ 7 ודל ידיהא יאא ובתלמוד הבבלי פסחים כח ע"א דויל ידיה = עבודת ידיה, חוכמת ידיה, ויש מי שמקשרים את הביטוי אל dullu באכדית 'עבודה, מלאכה'; נראה שבמגילה החיצונית לבראשית מדובר בחוכמת ידיה של שרה הנוספת על תבונתה וכאן מדובר אולי בחוכמת הידיים של בנות ציון שמאפשרת להן קיום עלוב, השוו איכה א 11; על חוכמת ידיה של אשת החיל ראו משלי לא 13, 16, 19 || 7 אשפותות מדור ביתם משפט שמני || 8 מגיר השוו תהלים עה 9 ומילון בן יהודה, ערך מז; קשה לקרוא מגיש כהצעת ויס, עמי 328 || 9 בפו מופז קריאה חדשה, השוו איכה ד 2 ומלכים א י 18; ההשלמה בסוף השורה על פי ירמיהו כב 28 || 11 עדים אולי = עדים יסמרטוטים, השוו ישעיהו סד 5 וכבגד עדים; נושאים אולי = ילובשים, השוו שמואל א יד 3 נושא אפוד ותרגומו לביש אפודא; הלבון] או הל[בש]ים, יש רווח בין הלמ"ד לבי"ית; להשלמת סוף השורה השוו שמואל ב א 24 || 12 ומשי תכלת ורוקמה כסטרנגל וראו ברלין, עמי 8; מו] עדים בגדים] הווי"ו נראית בתצלום B-295577, השוו משלי כה 20 מעדה בגד ביום קרה, לשון הסרה כבארמית, ואפשר להשלים גם מו]סרים בגדים], השוו דברים כא 13 || 13 *כנות מתוקן מן בני; מעונ] האותיות פחוסות מחמת התכווצות העור, השוו דברים כח 56 ||

קטע 2

- 1 [] ר []
- 2 [] ו [] [] נ []
- 3 [] ם ב [] ע באהלך []
- 4 [אִיכָה יִשְׁבָּה] בַּדַּד הָעִיר [מֵאֵין יוֹשֵׁב, ב, יח] שְׁלִים ר' [בְּתִי כָל]
- 5 [] [] *שְׁרֵתִי כָל לְאֹמְיִם שׁוּמְמָה כַּעֲזוּבָה וְכָל בְּנוֹתֶיהָ עֲזוּבוֹת
- 6 וּפְאֵשָׁה *עֲנִיָּה כַּעֲצוּבָה וְכַעֲזוּבָת [אִישׁ] כָּל אַרְמוֹנְתֶיהָ וְרַחוּ [בְּה]
- 7 כְּעֶקְרָה, וְכַמְסַכְכָּה כּוֹל אֹרְחוֹתֶיהָ [ה, ה, טוּפָד] ה' אֵשֶׁת מְרוּרִים
- 8 וְכָל בְּנוֹתֶיהָ כַּאֲבָלוֹת עַל {עַל} בְּעִלְיָהּ וְכָל עַל רִיָּה כַּמְשַׁכְלוֹת
- 9 לִיחִידֵיהֶן בְּכֹל־תְּבַכָּה יְרוֹ [שְׁלִים] וְעַל לַחִיָּה עַל בְּנֵיהָ
- 10 [] מִרְשָׁ [] וְהַגְתָּה []

שוליים תחתונים

3 [ג] ע הושלם על פי תהלים צא 10 || 4 [מֵאֵין יוֹשֵׁב] קריאה חדשה, השוו ירמיהו ד 7 ועוד, והוא פירוש למילה בַּדַּד, השוו רש"י לאיכה א 1; ההשלמה של ברלין [הג]דול[ה] קצרה מדי || 5 *שְׁרֵתִי השייך ושרידי האות שלפניה כתובים על קטע מצורף || 6 וּפְאֵשָׁה בתצלום B-295025 רואים יפה שהעור שלפני השייך מקולף, ולפני מקום הקילוף שרדו כתמי דיו המתאימים אולי לקריאה [כנ]ת[ן]שה; *עֲנִיָּה קריאה חדשה על פי תצלום 40.622; בתצלום הזה האותיות ענ נמצאות עדיין במקומן שלא כבתצלומים המאוחרים שנעשו לאחר צירוף קטע זעיר מעליהן, ראו את ההערה על שרתי לעיל; סטרגנל קורא ער[ן]יָּה || 7 וְכַמְסַכְכָּה אולי בינוני פסיבי מן סכ"ך לשון עצירה, כלומר 'עצירת רחס' והשוו הושע ב 8 לכן הנני שך את דרכך בסירים || 9 וְעַל אלגרו קורא [] או על אך אין רווח בין הווי"ו לבין עַל, אולי יש לקרוא [ודמעות ידו] עַל, ואולי יש קרוא ודמ[עות] במקום ירו[שלים] || 10 האותיות שבתחילת השורה שרדו בתצלום 40.622; והגְתָּה 'ונאנחה' ||

שאלה באל (4Q408, 1Q29, 4Q375-376)

החיבור הזה נמצא בארבעה כתבי יד, שלושה מן המערה הרביעית ואחד מן המערה הראשונה. 4Q375 נכתב בתחילת ימי בית הורדוס, 4Q376 נכתב בסוף ימי בית חשמונאי או בימי הורדוס, 4Q408 הוא מימי בית חשמונאי. כתבי היד 4Q408, 4Q376 חופפים פה ושם לכתב היד 1Q29. אף יש חפיפה מעטה בין 4Q375 לבין 4Q376. בעותק 4Q375 שרדו שני טורים רצופים (הטור הראשון כמעט שלם) ובעותק 4Q376 שרדו שלוש השורות העליונות של שלושה טורים רצופים שהראשון שבהם חופף לסוף הטור הראשון של עותק 4Q375. הטורים האלה והחפיפה מאפשרים לשחזר רצף טקסט של ארבעה טורים. קטע 1 מעותק 1Q29 משתלב בטור השני של עותק 4Q376 ובסופו יש משפט מסיים על נושא זיהוי נביא השקר. קטע 2 מעותק 1Q29 קודם לקטע 1 שכן הוא עדיין מדבר בזיהוי נביא השקר. הקטעים האחרים הובאו לאחר הטור השלישי של 4Q376. אין לשער את גודל הטקסט החסר בתחילת החיבור ובסופו, אך אפשר לשער שהטקסט החסר בין טור ב וטור ג של 4Q376 כלל עשרות תיבות. בתחילת טור ג של 4Q376 יש חוק שעניינו מסע מלחמה שעורך "הנשיא אשר לכול העדה". אפשר לשער שהטקסט החסר עסק במלחמה מקומית ונצרך בגללה לאורים ולתומים כעדות החתימה ככול המשפט הזה, כלומר, בהתאם לפרוצדורה שתוארה בנוגע לזיהוי נביא השקר.

נראה שהחיבור נחתם בברכות שבח לאל יוצר המאורות. בברכות מופיע הביטוי ככול הדברים האלה האופייני לחיבור. סיפוח ברכות לחוקים והזכרת המאורות כעדות לגבורת האל ולשלטונו ידועה ממגילת סרך היחד (טור י) ומופיעים שם ביטויים דומים כגון באופיע מאורות מזבול קודש, אות, בוקר, ערב.

רצף הברכות הגדול 4Q408 קטע 3 עניינו ברכות המאורות. לא ברור מה הקשר בין המאורות לבין הנבואה והאורים ומה סדר החיבור. כאן נשמר הסדר שקבעו המהדירים הראשונים, אך נעשה שילוב נוסף (בין 4Q375 קטע 1 לבין 4Q376 קטע 1 א) וקטע 5 בעותק 1Q29 שעניינו כנראה אורים ותומים הוקדם לקטעים 3-4 המשתייכים לברכות.

הטקסט כתוב בסגנון התורה ובזמן עתיד, ומוסדות החברה שבו הם המוסדות של ימים קדומים לימי המחבר. נאמר שאם יקום נביא שדבריו נראים כנבואת שקר אך בני שבטו טוענים שהוא נביא אמת יש לשאול את פי ה' באורים ותומים. מובא תיאור של טקסט שאלה באורים ותומים במקדש. תיאור זוהר האורים והתומים דומה לתיאורו של יוסף בן מתתיהו, קדמוניות ג, 163. בהמשך עמד כנראה תיאור של טקסט שאלה באורים ותומים במחנה המלחמה, אך תיאור הטקסט חסר. מן החיבור הזה ומחיבורים אחרים עולה שאנשי היחד ציפו לחידוש הנבואה והאורים והתומים.

זיוף מיליק פרסם את 1Q29 בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 130-132; ג'ון סטרגל פרסם את 4Q375 ואת 4Q376 בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 111-136; אנטה שטוידל פרסמה את 4Q408 בכרך לו, עמ' 300-315. ליאורה גולדמן כתבה שלושה מאמרים חשובים על החיבור הזה. היא מתנגדת לשילוב הקטעים שנעשה בעותק א קטע 1 ב (ראו להלן בהערות הכוכבית שבעמוד 313), מערערת בצדק על קביעתו של סטרגל שהחיבור כולו מתמקד בנביא השקר ומרחיבה בנושא השאלה באורים ובתומים לפני יציאה למלחמת רשות הנזכרת בחיבור. ראו ליאורה גולדמן, "טיבו של חוק הנביא ב-4Q375", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמ' 61-84, "חוקי יציאה למלחמת רשות במגילה 4Q376", מגילות ה-ט (תש"ע), עמ' 319-341. לא מכבר פרסמה ליאורה גולדמן דיון מסכם של מחקריה, ראו פלדמן וגולדמן, עמ' 265-358.

עותק א = 4Q375, עותק ב = 4Q376, עותק ג = 4Q408

עותק א קטע 1 א (+ עותק ב קטע 1 א)

שוליים עליונים

- 1 [את פול אשר] יצוה אלוהיכה אליכה מפי הנביא ושמרתה
- 2 [את פול ההו] קים האלה ושבתה עד יהוה אלוהיכה בכול
- 3 [לכבב וצפו] ל נפשכה ושב אלוהיכה מחרון אפו הגדול
- 4 להושיעך ממצוקותיכה והנביא אשר יקום ודבר בכה
- 5 [סרה להש] יבכה מאחרי אלוהיכה יומת וכיא יקום השבט
- 6 [אשר] הוא ממנו ואמר לוא יומת כיא צדיק הוא נביא
- 7 נאמן הוא ובאתה עם השבט ההוא וזקניכה ושופטיכה
- 8 אל המקום אשר יבחר אלוהיכה באחד שבטיכה לפני
- 9 [ה] כוהן המשיח אשר יוצק על ראשו שמן המשוחה

שוליים תחתונים

1 ההשלמה על פי דברים יח 18 || 2 ההשלמה על פי דברים יג 1 || 4 והנביא אשר יקום יואם יקום נביא, ראו דברים יג 2 || 5 ההשלמה על פי דברים יג 6; השבט יראש השבטי || 9 [ה] כוהן עותק ב הוה; המשוחה בווייו מובהקת; סטרגל קורא המשיח אך בהערות הוא מציין שעל פי צורת האות עדיף לקרוא המשוחה בווייו ||

עותק א קטע 1 ב (+ עותק ב קטע 1 א)*

- 1 [והקרבתה פֹרֶ בֶן בֶּקֶר וְאֵיל]
 - 2 [לְאֹרִים]
 - 3 וְלִקְחָהּ הַכֹּהֵן אֶת פֶּרֶ הַחֲטָאֹת וְהִקְרִיבוּ וְהָיָה מִן הַדָּם
 - 4 בְּאֵזֵי עֹל פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת []
 - 5 בָּשָׂר הַאֵילִן לְיִקְרִיב לְעֹלָה [וְשִׁעִיר עֹזִים אֶחָד]
 - 6 לַחֲטָאֹת יִקְרָא וְהִקְרִיבוּ וּפְרֹרֶ כֹּל הָעֵדָה וְאֶחָד יִבְרָא
 - 7 לְפָנֵי פְרוּכְתָן הַמִּסֶּךָ אֲשֶׁר לְאֹרֶן הָעֵדוֹת וְדָרַשׁ אֹתָן [דָּבָר]
 - 8 יְהוּה לְכוֹלֵן הַגְּהִיזוֹת הַנִּסְתָּה [רֹת מִמֶּכָּה וַיֵּצֵא לְפָנֵי כָּל]
 - 9 הָעֵדָה וְזֶה לְכָה הָאֹת [לְ]
- שוליים תחתונים

1Q29 קטע 2

- 1 [כָּל]
- 2 [תְּגִלָּה הַאֵל בֶּן הַיִּמְנִית בְּצֵאת הַכֹּהֵן מִן הַדְּבִיר]
- 3 [יֵצֵאוּ שְׁלוֹשׁ לְשׁוֹנוֹת אֵשׁ מִן הָאֵבֶן הַיִּמְנִית]
- 4 [וְאַחֵר יַעֲלֶה וְנִנְעֵל]
- 5 [וְאֵזֵ וְנִנְ]

1Q29 קטע 1 שוי 2-1

- 1 [תָּתֵן]
- 2 [הָאֵבֶן כְּאֵשֶׁר]

קטע 1 ב: * ליאורה גולדמן תוהה אם שילוב הקטע שמצד שמאל בטוח ומעדיפה לנתקו מן הטור הזה. מבחינת העניין ורצף הטקסט השילוב נראה די בטוח || 1 [והקרבתה] או [והקריב] || 2 לְאֹרִים נראה שדובר כאן בקורבן הנדרש לכניסה לדביר כדי לשאול באורים ובתומים, וראו גולדמן, עמ' 325-326 || 3-5 הושלם על פי ויקרא טז 3-15 || 6 וְאֶחָד [] סטרגל קורא וְאֶחָד [] אך מעיר שאפשר לקרוא אֲשֶׁר לְאֹרֶן סטרגל קורא [עז] לְאֹרֶן, אך מעיר שאפשר לקרוא אֲשֶׁר לְאֹרֶן; השוו שמות כו 33 || 8 [הנסתה] רֹת או [הנעד] רֹת || קטע 2: 2 [תְּגִלָּה] השוו להלן עותק ב קטע 1 ב שוי 2 || 4 וְאַחֵר יַעֲלֶה השוו להלן עותק ב קטע 1 ב שוי 2; וְנִנְעֵל כקריאה שמיליק מציע בהערה, אולי מלשון חתימת הגורל, ובדוחק וְנִנְעֵר || 5 [וְאֵזֵ וְנִנְ] [] אולי אפשר לשחזר [צדיק ה] וְאֵזֵ וְנִנְ [] על פי הכתוב בעותק א קטע 1 א שוי 6-7 ||

עותק ב קטע 1 ב (+ 1Q29 קטע 1 שוי 3-7)

שוליים עליונים

- 1 ואוֹרִיכָה ויצא עמו בלשנות אש. האבן השמאלית אשר על צדו
- 2 השמאלי תגלה לעיני כול הקהל עד כלות הכוהן לדבר ואחר נעלה
- 3 [] לִלְוִי [] ואתה תשמור וְעִשִׂיתָה כְּכֹל [אשר] יְדַבֵּר [א] לִיכָה
- 4 [והנביא אשר ידיחכה ללכת אחרי אלוהים אחרים יזמת וכן תעשה]
- 5 [לְפֶנֶי הַמִּדְבָר סוּהָ]
- 6 [] עֵל יְהוֹה אֱלֹהֵי הַיַּמִּינָה []

עותק ב קטע 1 ג

שוליים עליונים

- 1 ככול המשפט הזה ואם במחנה יהיה הנשיא אשר לכול העדה וְנָלָ [הם צפ]
- 2 איבו וישראל עמו או כי ילכו לעיר לצור עליה או לכול דבר אשר [יהיה]
- 3 לנשיא [העדה] לְעֹשֵׂוֹת [אם] תהי'ה השדה רחוקה [ויצא עמו כוהן נושא]
- [אפר]

1Q29 קטע *5

שוליים עליונים

- 1 [ה] דְּבָרִים הַאֵלֶּה עַל פִּי כֹל הַכְּתוּב בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה []
- 2 [ואה] ר' ידרוש הכוהן לכול רצונו כ' []
- 3 [הקהל] [] []
- 4 [בני ישראל שמורו את הדברים האלה] []

קטע 1 ב: 1 ואוֹרִיכָה כקריאה שסטרנגל מציע בהערותיו; בגוף הטקסט הוא קורא יֵאֵדוֹכָה; אריאל ויודיסקי מציעים ואוֹרִיכָה; ואולי יש לקרוא ואוֹרִיכָה; בלשנות 1Q29 בלשנות || 2 תגלה יתאיר; נעלה ימסתלק; השווי יעלה 1Q29 קטע 2 שוי 4 || 3 הושלם על פי דברים יג || [4]-[5] הושלם על פי דברים יג 6 || קטע 1 ג: 1 ככול המשך ישיר מטור ב; במחנה השווי דברים כג 10 || 2 וישראל אולי הווי"ו מוספת; לכול שים לב לקו המאונך המקביל לראש הלמ"ד || 3 [אם] תהי'ה קריאה חדשה בתצלום 41.421; השדה רחוקה גולדמן, עמ' 335 משווה אל הכתוב בדברים כ 15 כן תעשה לכל הערים הרחקת ממך מאד המדבר בשדה קרב רחוק מירושלים; להשלמת סוף השורה השווי פשר ישעיהו א, 4Q161 קטעים 7-10 שוי 29, לעיל עמ' 264 || קטע * 5: הטקסט מורכב משלושה קטעים. קטע 5 עצמו מורכב משני קטעים שמצטרפים ישירות. מיליק צירף גם את קטע 6 הכולל תיבה אחת: האלה שוי 4, וכן צירף את קטע 7; הקטע הובא כאן משום שהוא עדיין דן כנראה בנשיא ובכוהן שיוצאים למסע מלחמה והוא מתקשר גם לתחילת הקטע שאחריו || 1 [ה] דְּבָרִים על פי תצלום 40.481; הַכְּתוּב בַּסֵּפֶר הַתּוֹרָה שחזור חדש על פי דברים יז 11 ומגילת המקדש נו 3-4 ||

עותק ג קטעים 1+3*

- 1] שִׁמְ] [
- 2] אֱלֵיכֶם שְׁמִירָיָה לְעִשׂוֹת אֲנִי תְּהַדְבְּרִים הַאֱלֹהִים [
- 3] אֲלֵי יִשְׂרָאֵל [הִדְרָיָה הוּא לִיחִיד [
- 4] הֵאֱלֵךְ אֵל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּרֵאשִׁית [
- 5] בְּהִפְיַע מְאִרֵי כְבוֹד מִזְבוֹל קִדְשׁוֹ בְּרֵקִיעַ הַשָּׁמַיִם יֵעָנֶוּ כָּל [
- 6] יִשְׂרָאֵל (וַאֲמָרוּ) בְּרוּךְ (יְהוָה) אֲתָה אֲדֹנָי הַצְּדִיק בְּכָל דְּרָכֶיךָ הַיְיָ כֹּחַ בְּלִפְנֵי פִטְיָה הַנְּאֻמָּן [
- 7] בְּכָל (דְּבָרֶיךָ) הַמְּבִינִין בְּכָל שְׁכָלָה הַנְּעוּזִים בְּכָל גְּבוּרָה וְיִצְוֶה לְהוֹצִיא אֶת (הַמְּאֻרָּה) לְבִדְיָלָה [בֵּין יוֹם לְלֵילָה]
- 8] אֲשֶׁר בְּרֵתָה אֵת הַבְּקָר אֹת לְהִפְיַע מִמְּשַׁלַּת אֹר לְגַבּוֹל יוֹמָם בְּרֵאשִׁית לְבִנְיָה הַאֲדָמָה [לְמַעַן יִצְאֶה]
- 9] לְעַבְדָּתְךָ. לְבָרַךְ אֶת שֵׁם קִדְשְׁךָ בְּרֵאשִׁית כִּי טוֹב הָאֹר וּבִי אֲוֶה [כִּי בְּכֹל הַדְּבָרִים הֵאֱלֹהִים בְּבִרְכָתְךָ]
- 10] [בְּרֵךְ יוֹצֵר בְּ] לְהַבְרִיאִים אֲשֶׁר בְּרֵתָה אֶת הָעֶרֶב אֹת לְהוֹפִיעַ מִמְּשַׁלַּת [חוֹשֶׁךְ לְגַבּוֹל לֵילָה בְּרֵאשִׁית]
- 11] [לְנוֹחַ בְּ] וְיִמְעַל לְבָרַךְ [אֶת שֵׁם קִדְשְׁךָ בְּ] רֵאשִׁית [יוֹם בּוֹל] [

1Q29 קטע 4+3 (+ עותק ג קטע 2)

- 1] []
- 2] אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם [
- 3] יֵעָנֶוּ כָּוֵל יִשְׂרָאֵל וְ] אֲמָרוּ בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה [
- 4] [צְדִיק אַתָּה יְהוָה] בְּכֹל מְשַׁפְּטֵיךָ [
- 5] [הַנְּאֻמָּן בְּ] רֵוֹב כֹּחַ הַנְּכַבְדָּה [בְּכֹל] [
- 6] [לְ] [לְ] [

קטעים 1+3: * קטע 1 מתחבר במגע לטקסט שבסוף שורות 8-9 || 2 שְׁמִירָיָה הֵשׁוּ 1Q29 קטע 5 שוי 4; שִׁים קוראים שְׁמָה || 3 הִדְרָיָה הֵשׁוּ תְּהִלִּים קִמְט 9; שִׁים קוראים הִבְרָא || 4 בְּרֵאשִׁית או בֹּ אֲתָם || 5 מְאִרֵי שִׁים קוראים פִּטְיָה וְשִׁטוּדִל אֹמֶרֶת שֵׁם אֲפֶשֶׁר לְקֹרֵא מְאִרֵי עִם שֵׁם מִפְּנֵי לְמַקְבִּילָה בְּסֶדֶךְ הַיְיָ 3, וְנִרְאָה שֶׁהָאֹת הִיא מִיִּם שֶׁחֲלָקָה הַיְמִנִי מוֹסֵתֶר תַּחַת קִמְט || 6 הַיְיָ כֹּחַ עַל פִּי תְּצִלּוּם 41.860; אֵין כְּנִרְאָה מְקוּם לְעוֹד אֹת בֵּין הַיְיָ לְרִישׁ, מִשְׁמַעוֹת הַצִּירוֹף יְבַעַל כֹּחַ רַב, הֵשׁוּ (הַנְּאֻמָּן בְּ) רֵוֹב כֹּחַ לְהֵלֶן 1Q29 קטעים 4+3 שוי 5 וּשְׁעִיחוּ מִ 26 מְרַב אֹנִים וְאִמִּיץ כַּח; שִׁים קוראים הַיְיָ כֹּחַ || 7 [דְּבָרֶיךָ] הֵשׁוּ דְבָרֵי יְהוֹשֻׁעַ בְּ, 4Q379 קטע 18 שוי 7, לְעִיל עִמִּי 71 וּבִהְעֵרָה שֵׁם; הַנְּעוּזִים קִרְיָה חֲדָשָׁה; וְיִצְוֶה קִרְיָה חֲדָשָׁה; שִׁים קוראים הַנְּחָה; לְבִדְיָלָה קִרְיָה חֲדָשָׁה || 8 בְּרֵתָה = בְּרֵאשִׁית; שִׁים קוראים לְהוֹפִיעַ וְאֹמְרִים שֶׁהוּוִי וְהַפִּיָּא צְמוּדוֹת בְּגַלֵּל קִמְט בְּעוֹר; יוֹמָם יִזְמֵן הָאֹרִי || 9-8 [לְ] בְּנֵי הָאֲדָמָה ... לְעַבְדָּתְךָ עַל פִּי תְּהִלִּים קִדְ 23 || 10 הַבְּרִיאִים שִׁים קוראים מְתִים || 11-10 הַשְּׁרוּת הוֹשְׁלְמוֹ עַל פִּי שׁוֹי 9-8 || 11 מְעַמֵּל עַל פִּי תְּצִלּוּם 41.515 || קטעים 4+3: 2 אֱלֹהֵיכֶם מִיִּלִּיק קֹרֵא אֱלֹהֵיכֶם || 3 [כֹּל] עוֹתֵק ג כָּל || 4-3 הוֹשְׁלָם עַל פִּי עוֹתֵק ג קטעים 1+3 שוי 6-5 וְסֶדֶךְ הַיְיָ א 26 || 4 בְּכֹל עוֹתֵק ג כָּל ||

שיר למשכיל לבהל רוחות (4Q511-4Q510, Shir)

החיבור שרד בשני כתבי יד – האחד מראשית בית הורדוס והשני מאוחר במעט. כתב היד השני התפורר למאות קטעים זעירים. המהדירים הראשונים (סטרקי ובאייה) הצליחו לצרף קטעים רבים זה לזה ולקבוע את מקומם של הגדולים שבהם. אמנם הסדר שקבעו המשמש במהדורתנו אינו ודאי. נוסף על הקיטוע הטקסט של כתב היד השני נפגע מפגעים למיניהם כגון חורים שחוררה הדיו, השחרת הקלף ודהיית אותיות. הווי"ו והיו"ד נבדלות זו מזו בשני כתבי היד.

בכתב היד הראשון השתמרה כותרת לשירים כולם וממנה עולה שהחיבור הוא קובץ שירי תשבחות לאל המיועדים לגרש שדים ורוחות הפוגעים בצדיקים. אין בשירים השבעות של הפרט הפונה למזיקים אלא דברי שבח לאל במטרה שיגן על נאמניו מפני השדים שניתן להם שלטון זמני מוגבל. בכתב היד השני השתמרו שרידי כותרות לשירים אחרים. אף חתימתו של החיבור השתמרה. עם זה קשה לעמוד על מהלכו הכולל.

מוריס באייה ההדיר את כתבי היד בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 215-262. על אופי החיבור ראו: בלהה ניצן, "שירי שבח מקומראן 'לפחד ולבהל' רוחות רשע", תרביץ נה (תשמ"ו), עמ' 19-46; הנ"ל, תפילת קומראן ושירתה, ירושלים ותל-אביב תשנ"ז, עמ' 165-205; M. Kister, "Demons, Theology and Abraham's Covenant (CD 16: 4-6 and Related Texts)", *The Dead Sea Scrolls at Fifty: Proceedings of the 1997 Society of Biblical Literature Qumranic Section Meeting* (ed. A. Kugler and E. Schuller), Atlanta, Georgia 1999, pp. 167-184

עותק א קטע 1 (+ עותק ב קטע 10)*

שוליים עליונים

- 1 [למשכיל שירי] תשבחות בר פה למ לך הכבוד, דברי הודות בתהלי
- 2 [עוז] לאלוהי דעות תפארת גבורות אל אלים אדון לכול קדושים וממשלתו
- 3 על כול גבורי כוח ומכוח גבורתו יבהלו ויתפזרו כול, ויחפזו מהד' מרום
- 4 כבוד מלכותו ואני משכיל משמיע הוד תפארתו לפחד ולבהל
- 5 כול רוחי מלאכי הבל ורוחות ממזרים שד אים **לילית** אחים ו[המשוחטטים]
- 6 והפוגעים פתע פתאום **לתעות רוח** בינה ולהשם לבכם ועצתם **בקץ ממשל** [ת]
- 7 **רשעה** ותעודות תעניות בני אור באשמת קצי ^{נגוע} עונות ולוא לכלת עולם
- 8 [כי אם לקץ תעניות פשע] [רננו צדיקים באלוהי פלא

* קטע בן תשע שורות ושוליים עליונים ותחתונים. שורה 9 שולבה בפסקה הבאה || 1 קיסטר, עמ' 174 מעיר שהביטוי שיר תשבחות מופיע על קמעות וקערות מאגיות מזמנים מאוחרים יותר לציון גבורתו ועליונותו של ה' || 3 ויתפזרו מתוקן כנראה מן ויחפזו; מרום באייה קורא מלון || 5 ורוחות ממזרים שדים שנוצרו מזיווג בין בני האלהים לבנות האדם; שד אים = שדים, אולי מן *שד; אריאל ויודיסקי מציעים לקרוא שד אים = שד אים; [המשוחטטים] על פי חוכמת המלך שלמה א, 4Q525 קטע 9 ש' 4, לעיל עמ' 117 || 6 **לתעות** = להתעות; **ועצתם** באייה קורא וצתם; התיבה נחצתה מחמת קרע || 7 ותעודות **תעניות** 'מועדי העינוי, ימי שלטון הרשעה'; **נגוע** [י] עותק ב **נגועי** בווי"ו מובהקת || 8 בעותק ב יש כאן תוספת אך רק אותיות בודדות שרדו ממנה; [כי] החקר מתאים לחלופה כיא ||

עותק ב קטע 10 (+ עותק א קטע 1)*

- 7 ולישרים תהלי כבודו
 8 [ה'ל'להו צדיקים] רוממוהו כול תמימי דרך בכנור ישועות
 9 ופתחו פה לרחמי אל ודרושו למנוחתו ה'שיע'ה אלוהים
 10 [שומר חס] ד' באמת לכול מעשיו ושופט בצדק הויי עד
 11 [ע] נהיי עולמים, בסוד אילים ואנשים ישפוט,
 12 ברום שמים תוכחתו ובכול מוסדי ארץ משפטי יודי^ר
 שוליים תחתונים

עותק א קטע 2

שוליים עליונים

- 1 [התהל'כ'ם בגורל רשע וכול']
 2 [א] לוהי ישע וקדושי]
 3 [ל'כל'ת עולמים וכול רוחי [רשע
 4 [א]ש עולמים בוערת בסו'ד רשעה
 5 [ל' בגו'רל]

קטע 10: * המשך ישיר לטקסט שלפניו || 7 תהלי בעותק א יש מקום חלק אחרי התיבה || 8 [ה'ל'להו] קריאה חדשה; כל הפעלים שבשוי 8-9 בלשון ציווי, שלא כבאייה || 9 ודרושו ולא ידרושו; למנוחתו באייה קורא למנו ואחריה מקום חלק; בתצלום מיקרוסקופ נראית גרידה אך אין רואים שרידי אותיות, השוו לשכנו תדרשו דברים יב 5, ודרושו למו עותק ב קטע 2 ב שוי 2 || 10 הויי שרידי ההי"א נראים בתצלום 40.611; באייה קורא [מ]הויי || 10-11 הויי עד [ע] נהיי עולמים השוו ברית דמשק פרק א שוי 57-58 || 11 [ע] באייה קורא [ע]; אילים 'מלאכים' || 12 יודי^ר באייה קורא יוד, כינוי לשם ההויה || קטע 2: 1 [התהל'כ'ם] קריאה חדשה, השוו עותק ב קטע 2 א שוי 9 || 3 [ל'כל'ת] קריאה חדשה || 5 [ל'] אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא [התהל'כ'ם] על פי שורה 1 ||

עותק ב קטע 1

- 1] בשמים ובפול רוחות מ[משלותם
- 2] [וכו'] בא[רץ ובכול
- 3 רוחות ממשלתה תמיד יברכוהו בקציהם
- 4 הימים וכול חיתם ישמיעו הוד תפארת
- 5 כולם יגילו לאלוהי צדק בל'גור ישועות
- 6 כיא אין משחית בגבוליהם ורוחי רשע
- 7 לו יתהלכו במ כיא הופיע כבוד אלוהי
- 8 דעות באמונו וכול בני עולה לוא יתכללו

שוליים תחתונים

עותק ב קטע 2 א

- 1 ל'משכיל שיר']ה' הללו את ש[
- 2 קודשו ורוממוהו כול יודעי [צדק כיא כלה רוחי רשעה]
- 3 ורוש ממשלתם הש'בית לאין [קום ותהי לישראל שמחת]
- 4 יע'ולמים וחיי נצח לאיר אור] להפיל[
- 5 ג'ורלו רשית ביעקוב ונחלת אל[והים]ם הלקו בישראל' . [
- 6 מפני דרך אלוהים ומסל[ות] קודשו לקדושי עמו. בדע[ת] אל ובינת[
- 7 אלוהים הנבונה שם ישראל] בש[נים עשר מחנות קודש'] [
- 8 [ל'בוא ב]גורל אלוהים עם מלא[כפי] מאורות כבודו בשמי 'תשבוהת'
- 9 ואתותיהם תכן למועדי שנה וממשלת יחד ל'התהלך בג'ורל
- 10 [איש] ל'פ' כבודו ו'ל'שרתו בגורל' עם צבאו כיא אלוהי

שוליים תחתונים

קטע 1: 4 הוד קריאה חדשה על פי עותק א קטע 1 שוי 4 || 5 יגילו יזמרו; בכ'וד על פי קטע 10 שוי 8, לעיל עמ' 317; באייה קורא בר'נת] || 6 אץ משחית בגבוליהם השוו ישעיהו ס 18 || 7 לו = לא || 8 באמתו באמתו או באמתו; באייה קורא באמרו ||

קטע 2 א: 3 ורוש ממשלתם יואת מושלם; באייה קורא ורוש ממשלות; השוו רוש ממשל ה[ושך] ברכות לימי החודש הראשון, 4Q503 קטעים 33 א - 34 שוי 19, לעיל עמ' 15 || 4 לאיר = להאיר || 5 הלקו קריאה חדשה; קיסטר מציע להשוות אל דברים לב 9 כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו; בישראל' על פי תצלום 42.080 || 6 מפני = מפני; על פי ישעיהו מ 3; באייה קורא [שומ]י אבל שרידי האות שלפני היו"ד מתאימים לנו"ן ואינם מתאימים לרייש || 6-7 בדע[ת] ... הנבונה השוו קטע 96 (לא הותקן) [ב]דעתו הנבונה || 7 שם = שם יסידר; קודש'] כהצעת אריאל ויודיצקי; באייה קורא בסוף השורה קודש]]ה לו אך האותיות הנוספות כתובות על קטע שצירופו אינו וודאי || 8 בשמי ביו"ד מובהקת; באייה קורא בשמו || 9 ואתותיהם השלם על פי בראשית א 14 || 10 [ל'פני] השוו פשר על הקיצים א, 4Q180 קטע 2 א שוי 3, מגילת ההודיות טו 17 וסך היחד א 8; כבודו או כבודו; צבאו באייה קורא כסאו ||

עותק ב קטע 2 ב

- [] 1]°°[
[] 2 ודרושו למו כן
[] 3 ועדת ממיזרים כולא °°
[] 4 ובושת פנים למספר אב
[] 5 אלהים האלירי בכוח
[] 6 רזי אלוהים מיא ידע]
[] 7 אלוהי גבורות יעדס לן
[] 8 כמוהם יוטמאים כנדתם]
[] 9 יודע יושר ישרים ביעקוב
[] 10 ומישראל להרים בלן

שוליים תחתונים

עותק ב קטע 3

- [] 1]בעולמם כיא
[] 2] תוע]בותיכם ואה
[] 3] ק]צי רשעתה ופ°
[] 4] ° הגבורות וכחכום
[] 5] °° ואין ליכם שלום]
[] 6] ידאו]מלפנו ופחדו כול °
[] 7] שמי]ם וארצ ירועו מן
[] 8] בו וכול]

קטע 2 ב: 3 °° [על פי תצלום 41.285 || 4 אב] [על פי תצלום 41.285 || 5 אלהים הלמיד נראית בתצלום 41.285; האדיר קריאה חדשה, השוו שמות טו 6 ותרגום אונקלוס אדירא בחילא || 9 ביעקוב באייה קורא ביש] [||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3: 4 וכחכום אולי = נְכַחְכֻּם; לפתרונות אחרים עיינו בהערותיו של באייה || 6 מְלַפְנו באייה קורא מְלוֹנו ||

עותק ב קטע 8

[ם בִּי־]	1
[יְגִילוּ באלוהים]	2
		3
[לְמַשְׁכִּיל שׁ] יר שני לפחד מִירָאיו]	4
[לְכַפֵּר [תְּעוֹתוֹ בְּתַעֲנִיזוֹת וְלוֹא לְכַלֵּי [ת עוֹלָם]	5
[אל־ בַּסֵּתֶר שְׂדֵי־]	6
[בְּמַמְ] לְשִׁי יַחֲבִיאֲנִי [לְ]	7
[נִי בְקְדוּשִׁי]	8
[יְהִי דְ עִם קְדוּשָׁי]	9
[] אֵל כִּי־]	10
[] ם יַחֲבֵרוּ]	11

עותק ב קטע 11

[] ם [וְבִ]	1
[] עֲדֵי צְרוֹת [2
[] הִוּוּ קָלֵל לְכוֹל־]	3
[] יִפְגְּעוּ לַעֲנוֹת בְּ]	4
[] עָרוּ מִירָאיו [5
[] ם מְתוֹךְ מְ־]	6
[] לוֹא תִרְאוּ]	7
[] הִפְגּוּעִים הִי־]	8
[] לְמִים כִּי־ אַחֲרוֹן]	9
[] וְאַחֲרוֹן מוֹ]	10
[] בַּחֲרָ לְכֹל]	11
[] לְוַהֲיִם הִי־]	12

קטע 8: 4 לפחד מִירָאיו הכוונה לחכמים המפחידים ומגרשים את מלאכי החבלה בשם האל || 5 [תְּעוֹתוֹ על פי תצלום 40.579; בְּתַעֲנִיזוֹת 'בענינויים'; לְכַלֵּי [ת עוֹלָם] השוו לעיל, עותק א קטע 1 שוי 7-8 || 6 אל־ על פי תצלום 40.579 || 7 [בְּמַמְ] לְשִׁי על פי איוב לו 16; האותיות הראשונות נראות בתצלום 41.947 ואי אפשר לקרוא [בצִלֵּי] יִדְיוֹ || 10 אל־ מקום חלק אחרי התיבה || 10-11 באייה מצרף בתחילת השורות האלה קטע זעיר. הצירוף בעייתי ולכן האותיות שבקטע הושמטו ||

קטע 11: 2 [מְ] עֲדֵי צְרוֹת באייה משווה אל סרך היחד ג 23 || 8 הִפְגּוּעִים רבים של פְּגַע ||

עותק ב קטע 15+17*

[ם מ]	1
[עולמים] [אמונת אכול]	2
[אודם] [אביוני]	3
[ל] פני גבורתו [אין משא]	4
[רוח רעה] [רוח רעה] [אזני] [לוא]	5
[יר ומעשיו הקדושי] [מ]	6
[רוח רעה] [בו]	7
[ל]	8

עותק ב קטע 16

[]	1
[כול משלוחותיו מע]	2
[אש] [אוכלת במוסדי עפרו]	3
[בר] [אתה אלוהי אל]	4
[פוחת עי] [ניהם ופוקח או] [ניהם]	5
[א]	6

קטע 15+17: * צירפנו את קטע 17 ישירות לקטע 15 על פי ההקשר בשורות 4-5, חלקי הגימ"ל שבמילה גבורה (שוי 4) שרדו בשני הקטעים. הלמ"ד של לרוב (שוי 5) שרדה בקטע 15 ואילו שאר אותיות התיבה שרדו בקטע 17 || 3 [אודם באייה קורא [בכול מ]אודם; נראה יותר לקרוא [כ]אודם || 4 [ל]פני גבורתו [אין] גבורה השוו משלי כא 30 אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' || 5 לרוב אזני השוו ישעיהו מ 26, 29 || 6 מ על פי תצלום 42.080 || 7 ה החיית ברורה בתצלום 41.947 ||

קטע 16: 3 [אש] [אוכלת במוסדי עפרו השוו דברים לב 22 ותלהט מוסדי הרים || 4 אל] [הלמ"ד נראית בתצלומים ישנים || 5 [פוחת עי] [ניהם קריאה חדשה; באייה קורא [תיהם, הכינוי חוזר כנראה אל בני האדם, השוו שוי 3 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 18 ב*

- 1] י°[
- 2] °ו[
- 3] בַּבְּוֹרְתוֹ[
- 4] [
- 5] אֵיךְ נִבְלָוֹת [בדברי ואון במוצא שפתי ולוא בליעל
- 6] בַּלְבָּבִי [זרוח בינתי גְּעֵלָה עבודת רשעה היא
- 7] אֱלֹהִים לְעַיִן־נִי אֲזַכֵּר מַעֲשֵׂי נְדָה שְׁנֵתִי כִּי־אֵיךְ
- 8] הָאֵיר אֱלֹהִים דַּעַת בִּינָה בַלְבָּבִי וּמוֹכִיחִי
- 9] צֶדֶק עִם נַעֲוֹתַי וְשׁוֹפְטִי אֲמוֹנָה בְּכֹל פִּשְׁעֵי
- 10] אֲשַׁמְתִּי כִּי־אֱלֹהִים שׁוֹפְטִי וּבִיד זֶר לֹא

שוליים תחתונים

עותק ב קטע 18 ג

- 6] בְּמִ
- 7] וְאֱלֹהֵי]:
- 8] וּמִשְׁפָּחַ
- 9] וְעִם הַתְּנַגְּפִי
- 10] כִּנְפֵי אֱלֹהִים

שוליים תחתונים

קטע 18: * הקטע הזה מורכב משלושה חלקים המצטרפים ישירות זה לזה. בתצלום הישן 40.621 נראה רק החלק הגדול (העליון) ובתחילת השורה הראשונה והשנייה נותרו בו אותיות שכבר אינן במקור ובתצלומים מאוחרים יותר. באמצע הקטע הכתב דהוי וכמה אותיות אינן נראות || 5 [אין] ... שפתי באייה קורא [אם נבלות] בדברי ואין [ב]מוצא שפתי על פי סרך היחד י 21-22. אולם שם אין הדברים מנוסחים בשאלה אלא בשלילה ומכאן ההשלמה המוצעת. האות השלישית בתיבה ואון מעוותת ואין להכריע אם היא וי"ן או וי"ד; בתיבה במוצא שרד הצד הימני של הבייט; הוא מרוחק מן המי"ם בגלל קרע; המי"ם שלמה בתצלום 40.621 || 6 גְּעֵלָה השוו סרך היחד ב 26 וכן 4Q413 קטע 2+1 שוי 2 || 7 עֵי־נִי אולי יש להשלים [מ]ע[י]ני [בו], ראו תהלים פז 7; שְׁנֵתִי = שְׁנֵאתִי || 8 הָאֵיר ... דַּעַת השוו למאירי דעת שירי עולת השבת, שיר שמיני שוי 18, להלן עמי 371; בִּינָה על פי תצלום 41.678 || 9-8 וּמוֹכִיחִי צֶדֶק השוו מגילת ההודיות י 6 ומוכיחי צדק בכל המ[ס], יד 7 || 9 נַעֲוֹתַי הווי"ו השנייה מובהקת = נַעֲוֹתַי 'עוונתי ולא נַעֲוֹתַי 'עוונותיי', והשוו חוכמת רז נהיה פרק ב שוי 13, לעיל עמי 152 ||

עוֹתֵק ב קטע 19

[וּבְּ] 1
[וְעִמּוֹ] 2
[כְּדַעְתִּי] 3
[וְאֱלוֹהִים] 4
[גְּבוּרֹת פְּלֹאִי] 5
[וְ] 6

עוֹתֵק ב קטע 20 א

[בְּצַד קָתוֹ יִטְהַרְפִּי] 1
[וּמִלֶּאךְ כְּבוֹדוֹ] 2
[וְלֹא פְתַנְנִי בִיד אֲשֵׁמָה] 3
[וּרְפֹאוֹת] 4

עוֹתֵק ב קטע 20 ב

[וְ] 2
[יְרוּעוּ] 3
[יִתְמוּגְגִי] 4
[תִּתְעַן] 5

קטע 20 א: 3 [וְלֹא פְתַנְנִי] הושלם על פי בן סירא טו 14 ויתנהו ביד יצרו ועל פי ספר היובלים, 4Q219 כא 22, לעיל עמי 231 ונתנכה ביד פשעיקה; ביד אשמה = ביד בני אשמה או ביד יצר אשמה ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 22

- 1] [ש]אָפּט
- 2] [כּיּא עַם כּוּל
- 3] [מַעַנָּה כּוּל לְשׁוֹן יִשְׁמַע וּמּוֹל
- 4] [תְּרוּמַת כּוּל שְׁפִתַיִם יִאָזְקוּ כִּיּא מִחַ שְׁבַת כּוּל לִבְבּ הוּאֵה
- 5] [יְהוּדִי] אֵלֶּם] [תּוֹ
- 6] [הֵ

עותק ב קטע 26

- 1] [הֵ מִן] [] []
- 2] [הֵסְדִיּוֹ וְכוּל מַחֲשֵׁ]בֹתֶיךָ
- 3] [מְבַנֵּי אָדָם וּמְסוּדֵ]בְּשָׁר
- 4] [גְּבוּרֹתֶיךָ וְחֹפְתֵיךָ]
- 5] [לְסַפֵּר מִן]

עותק ב קטעים 28+29

- 1] [כֹּה בִּי] וְשִׁמְחֵךְ וְפְדוּיֶיךָ
- 2] [וְהִגִּילֹ בְּאַלֹהִים רַנָּה וְאֵ]לֶיךָ אֲדַבֵּר הֵ כִּיּא לְמַעַן כְּבוֹדְכֶה
- 3] [שְׂמֵתָה דַעַת בְּסוּד עַפְרִי לֵה]לְלַכְּהָ וְאֲנִי מְצִירֹק יִצְרָה
- 4] [חַמְרָה] קְוֹרְצִתִּי וּמְחוּשֶׁךְ מִגְּבֹלֵיךָ וְיֵה [] עוֹלָמָה בְּתַכְמֵי בְּשׂוּרֵי
- 5] []
- 6] [] וְיֵה לְךָ וְאֵתָה] [] []

קטע 22: 1] [ש]אָפּט על פי תצלום 43.623, ואפשר לקרוא [ש]אָפּט; כנראה אין יו"ד אחרי הטי"ת || 3] [לְשׁוֹן] בתצלום 43.619 שרדה אולי תחתית השי"ן || 3-4 ומול [תְּרוּמַת כּוּל שְׁפִתַיִם] הושלם על פי קטעים 63+64 ב שוי 4 || 2] [וְהִגִּילֹ בְּאַיִה קוּרָה] באייה קורא [י]גילו; קטעים 28+29: 1] [פְּדוּיֶיךָ] השוו קטע 36 שוי 3 וישעיהו נא 11; באייה קורא מְגוּיִים || 2] [וְהִגִּילֹ בְּאַיִה קוּרָה] באייה קורא [י]גילו; הקריאה החדשה מתאימה בדיוק לחקר והפועל הזה מופיע במגילות בבניין הפעיל, ראו קימרון Grammar עמ' 186 || 3] [בְּסוּד] = ביסוד; מְצִירֹק האות השלישית נראית כיו"ד ולא כווי"ו; השוו מגילת ההודיות כ 35 ובהערה ובהפניה שבכרך א, עמ' 91, ואולי שורש המילה קר"ך, בשיכול הגאים, ומשקלה קיטול כמו קיטור; יִצְרָה על פי התצלום שבמהדורה שנעשה לאחר הפרדת השכבות || 4] [וּמְחוּשֶׁךְ] המ"ם נראית בתצלום 41.424 ||

עותק ב קטע 30

- 1 חֲתַמְתָּהּ] אֲרָצָה [
- 2 ויעמקו] השמים ושמי ה[שמים ותהומות ומח]שבי ארץ כיא
- 3 אתה אלי חֲתַמְתָּהּ בְּעַד כולם ואין פותח ולאשר] ידמוכה אומר
- 4 הימדו בשועל אנשים מי רבה ואם בזרת] יתכן איש שמים ובשליש
- 5 יכול עפר הארץ וישקול בפלס הרים וגבשות במוזנ]ם הגה
- 6 את אלה לוא יעשה אדם] ואיכה [יוכל איש לתכן את רוח] אלהים

עותק ב קטע 35

שוליים עליונים

- 1 וְאֵפִי הַ[מַּה] בְּכֹל בשר ומשפט נקמות לכל'ת רשעה ולשו
- 2 אפי אלוהים במזוקקי שבעתים ובקדושים יק'דיש
- 3 אלוהים לו למקדש עולמים וטהרה בנברים והיו
- 4 כוהנים עם צדקן צבאו ומשרתים מלאכי כבודו
- 5 יהללוהו בהפלא נוראות
- 6 ואני מירא אל בקצי דורותי לרומם שם דבר]תי לפחד
- 7 בגבורתו כול רוחי ממזרים להכניעם מירא]תו לפחד
- 8 מועדי] עולמים ויכלו ב]קצ ממשלתם [
- 9 [ר]שע]ה [

קטע 30: 2 ומח]שבי [החיית נראית בתצלום 41.947 || 3 חֲתַמְתָּהּ בְּעַד השוו איוב ט 7 ובעד כוכבים יחתם; בְּעַד האותיות הראשונות נראות בתצלום 41.410; [ידמוכה אומר] הושלם על פי ישעיהו מ 18, 25 || 4-6 הכתוב כאן מבוסס על ישעיהו מ 12-13 בשינויי סדר המילים והעניין; ההשלמות כאן שונות מאלה של באייה, ראו מגילות א, עמי 141 || 6 רוח הוויין נראית כיו"ד ||

קטע 35: 1 אֵפִי הַ[מַּה] קריאה חדשה על פי העניין; ולשו] ושיבת, השוו תפילות לחגים, לעיל עמי 387 שוי 6; באייה קורא ולזע]ת אך האות השלישית נוטה ומתאימה רק בדוחק לזיין || 2 במזוקקי שבעתים כינוי לצדיקים, ראו תהלים יב 7-8 ומגילת ההודיות יג 18, במזוקקי = 'ממזוקקי' וכן להלן ובקדושים = 'ומקדושים' || 3 בנברים השוו שמואל ב כב 27 || 6 מירא ולא מירא], מדובר במשכיל המיירא ומבהל את הרוחות בכוחו של האל, השוו עותק א קטע 1 שוי 4-5, לעיל עמי 316; שם = את שמו של האל || 7-8 באייה משלים את הטקסט בדרך אחרת || 8 מועדי] עולמים על פי צירוף קטעים, עיינו בתצלום 41.678; [ב]קצ ממשלתם על פי צירוף קטעים, עיינו בתצלום 41.678 ובתצלום שבמהדורה ||

עותק ב קטע 36

- 1] [וְתָם]
- 2] [וְהָסִיּוּ וְהָרָם וְהָיָה]
- 3] [וְדָרְךָ] לַפְדוּיִים 'כִּי־אֵל אֱלֹהֵי־עַם
- 4] [וְאֵלֵינוּ לְלֵא]

עותק ב קטע 37

- 1] [וְעַם]
- 2] [בְּמִקְוֵם]
- 3] [וְיִמְצְאוּ מִן־סֹדוֹתֵם וּתְהִי־לָהֶם הָאָרֶץ]
- 4] [וְיִרְעוּ כֹל־מִהַשְּׂבִייה וְכוּן־לְ אֲשֶׁר־עָלְיָה]
- 5] [וְיִבְהִילוּ וַיְחַפְּזוּ]
- 6] [וְיִהְיֶה תְהוֹם]

שוליים תחתונים

עותק ב קטע 42

- 1] [וְעַם]
- 2] [מִבְּלִעְדֵיכֶם לֹא־יִלְעָשֶׂה כֹל־]
- 3] [קִצְיִ תְעוֹדְתִי פִלְגָתָה לִי־אֵ]
- 4] [וּבְשִׁמְיִנִי אִפְצָה] פִּי
- 5] [וְזָרֹת אֲשַׁמְתִּי וְאִצְפָה אֵל־] כְּכֹפְרֵי הַשָּׁמַיִם
- 6] [אֵם אֲדַע נִתְיָבוֹתֵם וְאֵל מוֹסְדֵי הָאָרֶץ] אֲבִי־שָׁמַיִם אֵם אֲוֹכֵל
- 7] [לְשִׁקְוֵל אֵת] עִפְרָה וְאֲדַעָה מַחֲשַׁבְתְּכֶה]
- 8] [וְכִי בִידְכָה לִפְתוֹן] הַ פִּי
- 9] [מִבְּ] לְעֵיךְ לֹא יִנְחֶלְךָ]
- 10] [וְיִן־וְאֵם]

קטע 36: 3 [דָרְךָ] לַפְדוּיִים השוו ישעיהו לה 8-10, נא 11 || 4 אריאל ויודיצקי מפנים לתצלום 41.477 ||
 קטע 37: 3 [יִמְצְאוּ מִן־סֹדוֹתֵם] באייה קורא [יודעו ויסוֹדוֹתֵם] על פי סרך היחד ח 8, אבל בשכנות אל מילים מעין שמים וארץ
 נוהגת במקרא ובמגילות המילה מוסד ברבים, כגון בקטע 42 שוי 6 ||
 קטע 42: 3 [קִצְיִ] קריאה חדשה; תְעוֹדְתִי שרידי האות האחרונה בתצלום 41.678 מתאימים ליו"ד, לוו"ו או לה"א; לִי־אֵ
 ולפניה חור ואולי יש לקרוא לוא || 4 וּבְשִׁמְיִנִי אולי = בשבוע השמיני שהוא זמן משפט האל || 5 [וְזָרֹת] השוו ישעיהו
 מח 8; באייה משלים [דוֹת] || 6 [אֵם אֲדַע נִתְיָבוֹתֵם] שיחזור חדש, השוו מגילת ההודיות ט 14 ומשלי ל 18-19; [אֵם] השוו
 שוי 10, ונראה שמילות השאלה מציינות כאן שלילה || 7 [לְשִׁקְוֵל] השוו קטע 30 לעיל; מַחֲשַׁבְתְּכֶה יתוכניתך || 8 [פִּי]
 או [לשונך] או [לבבך] או [אוזניך] || 9 [מִבְּ] לְעֵיךְ כקריאת אריאל ויודיצקי; באייה קורא [לעין] ||

עותק ב קטע 43

[	1	אִי־אִי־אִי־אִי
[	2	בְּדַעַת כִּי אִי
[	3	נחלה וימֹ
[	4	ומשפטי יצֹק אִי
[	5	תעב קדוש אִאתִי
[	6	רוחי חבל למֹלִי
[	7	לבבם כנדת תועֹ[בותם]
[	8	כֹּדוֹן לִבְבָם בְּ־
[	9	וְ־]

עותק ב קטעים *51-48

שוליים עליונים

1	בעצת אל כיאֹן הוֹכַמְתָּ בִּינְתוֹ נִתְּן יִבְלִי בִּי־ וְבִלְשׁוֹנִי
2	הודות צדקוֹ וְבִשְׁפָתַי אֶרְנֶה וּבִפְּיִי לִפְחַד [פּוֹל רַחֲחוֹת]
3	ממזרים להכניעוֹן פּוֹל רַחֲחוֹת וְהִי טִמְאָה כִּי־אִי בְּתַכְמִי
4	בְּשָׂרִי יִסֹּד בְּיִנְי־הָ וְדַעַת בְּגִוִּיתִי, מִלְחַמֹּת חוֹקִי
5	אל בלבבי ואועֹדִי הָ [עֵל כֹּל מוֹפְתֵי גִבְר, מַעֲשֵׂי
6	אשמה ארשִׁיעֹן כִּי־אִי הוֹאֵה אֶל הַדְּעוֹת הוֹאֵה
7	ידע וברזוֹ הוֹן דִּיעֲצִי [אִי־אִי־אִי] רַחֲחוֹת כֹּל
8	רוחִי [מִן] [מִיִּמִּן] לִלְ

קטעים 51-48: * הטקסט מורכב משבעה קטעים: קטע 48 מורכב משני קטעים המצורפים ישירות; קטע 49 מורכב מארבעה קטעים המצורפים ישירות כדין; בקטע 51 יש שתי שכבות מטורים סמוכים. המהדיר אף הוסיף בשו" 7 ר' שבמילה [ר]יבי מקטע 47 || 1 הוֹכַמְתָּ בהתאם לשיעור הטקסט החסר || 2 רְנֶה באייה קורא [עָה]; לִפְחַד כך קוראים אריאל ויודיצקי בתצלום 41.716 = יאני מפחיד; באייה קורא יִפְחַד || 3 להכניע = יאני מכניע; [ר]יִהִי קריאה חדשה || 4 יִסֹּד כך נראה בתצלום 41.716; באייה קורא יִסֹּד; בִּינְי־הָ קריאה חדשה; השיחזור והפיסוק על פי קיסטר || 5 ואועֹדִי [הָ] = ואַעֲדָה, השוו במדבר יד 38 הנועדים עלי ואיוב ט 19 ואם למשפט מי יועידי; באייה קורא ואועֹלִי [ל] || 6 כִּי־אִי הוֹאֵה אֶל הַדְּעוֹת שיחזור חדש; מקום חלק אחרי המשפט הזה || 7 וברזוֹ הוֹן דִּיעֲצִי שיחזור חדש = הודיע לי את רזיו ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטעים 52, 54, 55, 57-59*

שוליים עליונים

[	זתם ואתה אלין הנון ורחום]	וארוך אפים רב החסד יסוד הא[מת	]	1
[	ל'אדם ולבנן]	י לכה קור הטוהר מקוי הכבוד גדול הצד[ק]	]	2
[	עשה ל'ן]	משפטים למעשי כול ומשוב ברכות]	]	3
[	ברוך אתה]	ה אלי מלך הכבוד כיא מאתכה משפט]	]	4
[	ר'ים ומאתכה סוד לכול יראיכה ב]	]	]	5
[	וכים ל'ן]	המה]	]	6
[	מגערתכה י[פחדו]	רוב]	]	7
[	ל']	ל']	]	8

עותק ב קטעים 63+64 ב

שוליים עליונים

[	עשי אלוהי פדותי	די'ן]	בסודי	]	1
[	ובכול מ'ם	אברכה שמכה ובמועדי תעודותי	אספרה	]	2
		נפלאותיכה ואחורתם חוקי הודות כבודכה,	ברישית כול מחשבת לבב	]	3
		דעת ותרומת מזל שפתי צדק	*ובהנכון לכול עבודת אמת ועם כול	]	4
[	מעשי	לומי בתודה אד'ן]	מעשה ובכול	]	5

קטעים 52, 54, 55, 57-59: * הקטעים נמצאו בשתי שכבות, ראו תצלום 41.691. באייה הפריד בין השכבות ומיקם את הקטעים. הטקסט כאן נסמך על מהדורתו אף על פי שלא כל השילובים בטוחים, למשל שילוב קטע 55 בראש הטור מימין בעייתי || 2 גדול נסמך של גדל || 3 משפטים למעשי כול השוו קטע 63 ג שוי 3 || 5 סוד לכול יראיכה השוו תהלים כה 14 סוד ה' ליראיו || 7 י[פחדו] או י[נסון]; על פי תהלים קד 7 || קטעים 63+64: 3 ואחורתם יאני חורת אותם, צורה מיוחדת ללשון המגילות שיש בה תנועה אחרי פ"א הפועל בצורות עתיד צמוד כינוי; גם התחביר מיוחד שכן יש כאן כינוי מקדים || 4 *ובהנכון ממשיכה את ברישית שבשורה 3, ועל פי המבנה הדומה בסרך היחד י 15 ברשית ... ובמכון יש לפרש את בהנכון כמקור נפעל משורש כו"ן לציון הנסיבות בבידול העיצור הכפול שבצורה *בפון, למבנה המשפט השוו להלן טור ג שוי 2, אולם קשה להסביר את הלמ"ד הקודמת לסומך (לכול); ועם כול לתיאור הנסיבות ||

עותק ב קטע 63 ג

שוליים עליונים

- 1 וְאֲנִי תִרְנַן לְשׁוֹנֵי צְדָקָה כִּי־א פִתְחָתָהּ וּבִשְׁפָתַי שְׁמַתָּה מִקּוֹר
- 2 תְּהִלָּה וּבִלְבִי סוֹד רִישִׁית כֹּל מַעֲשֵׂי אִישׁ וּמוֹלוֹת פְּעוּלוֹת
- 3 תַּמִּימֵי דֶרֶךְ וּמִשְׁפָּטִים לְכֹל עֲבוֹדַת מַעֲשִׂיהֶם לְהַצְדִּיק
- 4 צְדִיק בְּאִמְתָּכָה וּלְהַרְשִׁיעַ רִשְׁעַ בְּאִשְׁמַתּוֹ לְהַשְׁמִיעַ שְׁלוֹם
- 5 לְכֹל אֲנָשִׁי בְּרִית וּלְהַרְיִם בְּקוֹל פֶּחַד הוֹד לְכֹל מַפְרִיֵּה
- 6 [] שְׁ[]°[] לְ כֹל[] אֶת הָ[] []

עותק ב קטע 63 ד

שוליים עליונים

- 1 יְבָרְכוּ כוֹל מַעֲשֵׂיכָה
 - 2 תְּמִיד וּבְרוּךְ שִׁמְכָה
 - 3 לְעוֹלָמֵי עַד אֲמֵן אֲמֵן
- סוף המגילה

קטע 63 ג: 1 וְאֲנִי על פי תצלום 41.590, השוו ואני משכיל עותק א, קטע 1 שוי 4, לעיל עמ' 316; פִתְחָתָהּ = פְּתַחְתָּהּ ||
2 רִישִׁית = ראשית; וּמוֹלוֹת = ומְלֵאֹת יְהִשְׁלַמְתָּ, על צורת המילה ראו קימרון, עֲנוֹת || 4 רִשְׁעַ ולאחריה מקום חלק שלא
לצורך || 5 וּלְהַרְיִם בְּקוֹל באייה משווה אל דברי הימים א טו 16; אריאל ויודיצקי מעדיפים להשלים בדוחק לה[רע]ים על
פי איוב לו 4-5, מ 9; הוֹד באייה קורא הוֹי שלא ככתוב; קיסטר מציע לפרש הוֹד = הָד על פי ישעיהו ל 30 והשמיע ה' את הוֹד
קולו ||

קטע 63 ד: 1 יְבָרְכוּ אולי יש להשלים [בשמכה] בסוף טור ג, השוו מגילת המלחמה ב, 11Q14 קטע 1 ב שוי 6-2 ||

שירי אישים מקראיים א+ב (4Q381, 4Q380)

בשני כתבי יד מקומראן מימי בית חשמונאי נמצאו מזמורים ובראש כמה מהם כותרות ובהן שמות מנהיגים, כגון: 'תהלה לאיש האלהים' (אולי דוד), 'תהלה לעבדיה', 'תפלה למנשה מלך יהודה'. כתבי היד אינם חופפים זה לזה. מכתב יד 4Q381 שרדו קטעים רבים אולם לא השתמרו רצפי טורים, פרט לקטע 19. במקרים רבים נקטעה המגילה בקווי השורות וראשי האותיות השתמרו בקטע אחד ורגליהן השתמרו בזולתו. הקטעים האלו צורפו זה לזה ליחידות גדולות יותר. המגילה פגומה במקומות רבים והפגמים מקשים על הקריאה. לפעמים הכתוב סתום או משובש, למשל קטע 31 שוי' 7, להלן עמ' 337 פֶּעֶנָה שָׂרְגוּ עֲטַרְתָּ רֵאשִׁי כִּי אֲדָר יִיב כְּבוֹדָם וְעֵינָם. הווי"ו והיו"ד נבדלות זו מזו אך לפעמים ההבדל מזערי. מכתב יד 4Q380 השתמרו קטעים מעטים ונראה שטורי המגילה הזאת היו צרים. קטע 33 בעותק 4Q381 כולל תפילה למנשה מלך יהודה, בעקבות דברי הימים ב לג 12-13 וכהצר לו חלה את פני ה' ... ויתפללו אליו. תפילה אחרת שיוחסה למנשה נשמרה בספרים החיצוניים. מנשה מודה על חטאיו ומתחרט עליהם. הוא אומר שאף על פי שאלוהים מושיע חוטאים הוא אינו ראוי לישועה בגלל חטאיו המחרידים. כמה מן המזמורים מיוסדים על מזמורי תהלים ופסוקי מקרא אולם הם משוכתבים בלשון הבית השני. במיוחד בולטת הנטייה להקדים לפועל את מושאיו או את תיאוריו כמו בארמית ובעברית של ימי הבית השני. הזיקה למזמורי תהלים ניכרת גם בתוכן ובשימוש במונח סְלָה.

איילין שולר ההדירה את כתבי היד בסדרת התגליות, כרך יא, עמ' 75-172. היא כינתה את החיבור 4QNon-Canonical Psalms.

שירי אישים מקראיים א (4Q380)

קטע 1 א	
1	[] °°
2	[] יהו' שלם היא
3	[עֵיִר מִשְׁכַּן יְהוָה] זה מעולם ועד
4	[עוֹלָם מִעוֹ] אֵן [קִדְשִׁים]
5	[הִיא וְשֵׁם] יהוה נקרא עליה
6	[כִּי כְּבוֹדוֹ] נראה על ירושלם
7	וְצִיּוֹן מִי יִמְלַל אֵת שֵׁם
8	יְהוָה וְיִשְׁמְעוּ כָל תְּהִלָּתוֹ
9	זַכְּרוּ יְהוָה בְּרַצְנוֹ וּפְקֻדָּהּ
10	לְהִרְאוֹת בְּטוֹב
11	בְּחֵירוֹ לְשֵׁם [מַה בְּשִׁמְחַת גּוֹיִן]

3 [מִשְׁכַּן יְהוָה] על פי דברי הימים א כג 25 ומגילת המקדש מה 12 || 4 קִדְשִׁים האות האחרונה מוזרה, אולי יש לקרוא קִדְשִׁיכֹּ • || 7 וְצִיּוֹן כהצעת אריאל ויודיצקי על פי זכריה א 19; שולר קוראת [ב]צִיּוֹן ומעירה על הקלף החלק לפני צִיּוֹן ועל הקסר המתאים רק בדוחק להשלמה של יותר מאות אחת, השוו תהלים נ 2 || 8 וְיִשְׁמְעוּ או וְיִשְׁמְעִי = wyašmī (בעי"ן נחה), השוו תהלים קו 2 מי ימלל גבורות יהוה ישמיע כל תהלתו; בתעודות מימי הבית השני מצויות עדויות נוספות להיאלמות העי"ן בסוף תיבה כגון: פֶּשְׁעוֹ = פְּשׁוּעַ, שִׁמְעוֹ = שְׁמוּעַ, שְׁבוּ = שְׁבוּעַ, יִשׁוּ = יְשׁוּעַ || 10 לְהִרְאוֹת במקום לראות בתהלים קו 4; אפשר שהצורה להראות אינה מבניין הפעיל אלא מבניין קל בתנועה המקורית של המילית לְ- המסומנת בכתב מלא לה-, ראו א' יודיצקי, דקדוק העברית של תעתיקי אוריגנס, ירושלים תשע"ז, עמ' 131; מקום חלק שלא לצורך בסוף השורה || 10-11 על פי תהלים קו 4-5 ||

קטע 1 ב

- 1] עשה לכם אדם א° []
 2] כי הוא זה, שמרו אמ° []
 3] אשר לכל בי°י ישראל [] ל°א
 4] תושעך ידך כי כח אלה° [] גדול הוא
 5] עושה טוב°ה° ושנאי רעים עד° עו° [] לם א°ל
 6] תחפצו לעשות רעה פן יובד° עו° []
 7] :
 8] תהלה לעבדיה °°°° [] תורת°
 9] אמת בה° וחוקיו ט° [] בים

קטע 2

- 1] ת° []
 2] °הרים וגבעות []
 3] °יחרדו כל יוסד° בו []
 4] °יעקן אל° [] יהוה בצר להם ממצוקותם
 5] °צילם ברוב°ה° סד° יחנן יהוה יש° []
 6] °לאיש []
 7] °ל° []

קטע 3

- 1] ת° לו יתן ולתמימ° []
 2] °ק ישחק []
 3] °ל° []

קטע 1 ב: 1 עשה יש להשלים מה לפני התיבה על פי תהלים נו 12 || 5 ושנאי = וְשׁוֹנֵא ||
 קטע 2: 3 יוסד° כתיב חסר של *יוסודי, מיוסדי, ראו קימרון, קטל, עמי 73 || 4 בצר להם אולי מתוקן מן בצרתם, השוו
 תהלים פא 8 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4

1	תהלה ל	[
2	תמאסו ב	[
3	החכים ל	[
4	וה	[

קטע 5

1	[וואן] נסתר ממנו וה [ווא ידע]
2	[לבותם] מה ימישו ומה י

קטע 6

1	[נחל כי ע]
2	[ואת חכמתו ואת לעתו]

קטע 7 א

1	[ותאשם]
2	[מה ביום צרה]
3	[ל]

קטע 7 ב

1	יתבונן בגבורות יהוה [אשר ברא אור]
2	[ויבדלו מאפלה ואור]
3	[] [] [] []

קטע 5:1 נסתר שולר קוראת בסתר || 2-1 וה [ווא ידע לבותם] שיחזור חדש ||
קטע 7 א:1 ותאשם שולר קוראת [את אשם] ||
קטע 7 ב:1-3 השוו בראשית א 2-5 ושירי מגילת תהלים: מזמור לבורא, 11QP^s כו 11, להלן עמ' 354 וספר היובלים ב 2, לעיל עמ' 226 ||

שירי אישים מקראיים ב (4Q381)

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 הגדתי ונפלאֹתוֹ אשיחֶהּ והיא תהיה לי למורה משפט [לְתַמִּימִים אַפְתַּח]
- 2 פי ולפתאים ויבינו ולאין לב ידעון יהוה כמה גב[ור הוא ועושה]
- 3 נפלאות הוא *בלימי עשה שמים וארץ ובדבר פיו [בְּרֵאָה תְהוֹמֹת]
- 4 ואפִיקים עֶרְךָ אור ותוֹה אגמים וכל בלעה וישם לוֹ []
- 5 לילה וככבִּים וכסילים *יִזְהִיר אֹמֶר לאו[ר] ויִבְרָא
- 6 עץ וכל פֶּרִי פֶרֶם וְכָל תְּבוֹאוֹת שדה ולפי דבריו הִיוּ כָל [וְהוּא יִצַּר]
- 7 את אדם וברוחו העמידם למשל בכל אלה, באדמה ובכל [אֲשֶׁר עָלְיָהּ]
- 8 לחדש בְּ[חַ]דָּשׁ לְמוֹעֵד בְּמוֹעֵד ליום ביום לאכל פריה תְּנוּבָה [לְאָדָם]
- 9 [עַם] חֵית [אֲרָץ] וְעוֹף וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם לֶאֱכֹל הִלְבִּי כָל וגם [עֲשֵׂה שָׁמַיִם]
- 10 [וַיִּתֵּן יְרֵחַ וּשְׁמֵשׁ] וְכָל צְבָאֵי וּמַלְאָכָיו וְרוּחַ וְתִי שֶׁכֶן שָׁם []
- 11 [] לְעַבְדֵי לָאָדָם וּלְשֵׁרְתוֹ זֶה []
- 12 [] לְ []

קטעים 10-11

- 1 [] לוא []
- 2 [] ורע בעיניו כי השחיתו מֵעַל [לְלִיָּהֶם]
- 3 [] רחמון הוא ולא בפעם השֵׁבֶט אֶפְסוּ
- 4 [] ל עם סְגֻלָּתוֹ [] כה []
- 5 [] ויִיָּו [] בשאול תחתי ואֵל []
- 6 [] ל []

קטע 1: 1 ונפלאֹתוֹ כתובה על שני קטעים מצורפים ואפשר לקרוא גם ונפלאֹתוֹ || 2-3 כמה ... הוא שיחזור חדש; המקום החלק תומך באפשרות למשוך את הוא לפנים ולפרשו כתחליף לשם ההויה || 3 *בלימי שולר מפרשת כלשון שבועה כשימוש שורש ימיי בארמית אך כאן נדרש פועל שעניינו ידיבור ופקודה; השוו תהלים לג 6, ואולי זה נוסח משובש מן בְּאֶמֶר || 4 עֶרְךָ ראו חנן אריאל ואלכסיי יודיצקי, "שלוש קריאות חדשות בתעודות מדבר יהודה", לשוננו עב (תשי"ע), עמי 337-338; שולר קוראת שך; ותוֹה = תוה; שולר קוראת תיה וסבורה שיש לחבר את התיבה אל זו שקודמת לה; וישם קריאה חדשה || 5 *יִזְהִיר או יִזְהִיר || 6 הִיוּ כָל שיחזור חדש || 7 אֲדָם שולר משלימה א[שתו]; וְבָרוּחוֹ כנראה יברוח פיו, בדברוי || 8 תְּנוּבָה שולר קוראת תנובָב || 8-9 הושלם על פי בראשית א 29-30 || 9 [עַם] חֵית [אֲרָץ] וְעוֹף שיחזור חדש; הִלְבִּי כָל כמו כל חלבים, ימיטב התבואה; השוו יחזקאל מד 30 || 10 [וַיִּתֵּן] על פי בראשית א 17; הַרוּחַ וְתִי קריאה חדשה || קטעים 10-11: 2 ורע או [ו]ירע; מֵעַל [לְלִיָּהֶם] קריאה חדשה || 3 וְלֹא בְּפַעַם ולא (רק) פעם (אחת); הַשֵּׁבֶט אֶפְסוּ השלמה חדשה; השוו תהלים עח 38 והוא רחום ... והרבה להשיב אפו || 4 [יִשְׂרָאֵל] ל עם סְגֻלָּתוֹ קריאה חדשה ||

קטע 13

- 1 [] ° מָא בְעֵלְת וּמָא נֹאצַּת וִי° []
 2 [] ° שֶׁנְךָ הֲלוֹא תְכִיר הֲלוֹא תִדַע כִּי° []
 3 [] °° [] לְ[ה] לֹא אַתָּה []

קטעים 5+14

- 1 [] ° []
 2 [] ° יָמִים עֲנִינִים עִבִּים שְׁלֹג וְכֹרֵד וְכֹל ° []
 3 [] יִשְׂרָאֵל הוּא וְאֵין לְעִבּוֹר פִּיהוּ אַרְבַּע רוֹחוֹת בְּשֵׁ [מִיָּם]
 4 [] °°°° [] לְאִין חֵם° [] לְ []

קטע 15

- 1 [] ° לְבַבִּי תִשִּׁיב וִי° []
 2 [] פִּנְהָ אֵלֵי וְחֲנִנִי תִנֵּה עֲזָךְ לְעִבְדֶךָ] וְהוֹשַׁע לְבָן אִמְתְךָ, עֲשֵׂה עִמִּי
 3 [] אֲזֹת לְטוֹבָה וִירָאָו שְׁנֵאֵי וִיבִשּׁוּ כִי אַתָּה אֵ] לֵהי עֲזוּרִי לִי וְאֶעֱרַכֶה לְךָ אֱלֹהִי,
 4 [] אַתָּה מִשְׁלֵ בְגָא] וְתֵהִם וְאֵתָה תִשְׁבַּח גְּלִיו, אַתָּה
 5 [] דְכֹאֵת פְּחֻלָּל רֵהֵב בּוֹדֵעַ עֲזָךְ פּוֹדֵת אֵיבִיךָ תִבְלֵ וְ] מְלֵאָה אַתָּה יִסְדַּתְּ, לְךָ זֹרַע עִם
 6 [] גְּבוּרָה תַעֲזוּ יָדְךָ תִרְזַם יִמִּינְךָ מִי בְשֵׁחַק יִעֲרָךְ לְךָ] אֱלֹהִי וְמִי בְּבִנֵי הָאֵילִים וּבְכֹל
 7 [] צְבָאָם יִדְמָה לְךָ כִי אַתָּה] תִפְאַרְתֵּהּ הִדִּי וְאֵנִי מִשִּׁיחֶךָ אַתְּבִנְנִי
 8 [] מִדְ] עֶךְ ״ הוֹדַעְתִּי וְהִשְׁכִּיל כִּי הִשְׁכַּלְתִּנִּי
 9 [] כִּי בְשִׁמְךָ אֱלֹהִי נִקְרָא וְאֵל יִשׁוּעַתְךָ
 10 [] קִיָּוִי] ° וְכִמְעִיל יִלְבְּשֵׂה וְכַחוֹר
 11 [] ° לְ [] יִעֲשֶׂהָ

קטע 13: 1 בעלת אם הקריאה נכונה יש אולי לפרש את התיבה כשיבוש מן בלעתי; שולר משווה אל בחייל || קטע 15: 2-3 הושלם על פי תהלים פו 16 || 3 עזרי לי לא ברור אם היוויד נמחקה או נפגמה; שולר קוראת עזרת לי על פי עזרתני שם אך הקריאה בתייו אינה מותירה רווח בין התיבות || 4-6 הושלם על פי תהלים פט 10-14 || 6 האילים = האלים || 7 הדי = הדי, שולר קוראת הדי ומתקשה בפירושו; אתבננתי = התבוננתי || 8 הודעתי אולי יש לגרוס הודענתי; והשכיל = והשקיל || 9 [] כִּי אולי יש להשלים [אנו]כִּי, ובדוחק [אנ]י, נושא של נקרא || 9-10 ואל ישועתך [קיינו] הפועל קויי מצריך לפעמים אֵל, למשל תהלים כז 14 וקוה אל ה' ומיד אחריו, שם כח 1 אליך ה' אקרא || 10 וכחור או וכחורין יאריג לבן; כנראה אין לקרוא כחור[ל] ילבושי שכן אין שריד ללמ"ד על הקלף שנותר מעל השורה; שולר קוראת וכסות אך מעירה שאפשר אולי לקרוא וכחור; בתצלום 41.853 החיית ברורה ||

קטע 17

[	ת ^ו לראשי]	1
[	בהדר תשוף על יהודה וי]	2
[	ואתה א] להי באפך תבלעם ותא] כלם אש	3
[	ל] [ל]	4

קטע 19 א

[	מש] פטך בי כן]	1
[	משפטיך]	2
[	מעזי ובשחקיך	3
[	פו ותתן לי	4
[	מלכותך לעבדך	5
[	נאצו]	6
[	ל]	7

קטע 19 ב

[	אלהי]	3
[	ויעז]	4
[	ומה א]	5
[	כי עש]	6

קטע 17: 2 בהדר הביית נראית בתצלום 41.409; תשוף שולר מעירה שאפשר אולי לקרוא תשוף (= תשוף) ||
 קטע 19 א: 1 [מש] פטך קריאה חדשה; שולר קוראת בניך ומעירה שאפשר לקרוא גם בטן; לביטוי משפטיך בי השוו סרך
 היחד א 26; כן או פן או מן כשולר ||
 קטע 19 ב: 4 ויעז] [אות תלויה מעל הנוי ||

קטע 24

- 1] ש °° [] יכם ° [
- 2 ולשנו כגמֹר לֵהבֹתִי ואין מכבה עד י' [
- 3 עד לכלה סלה
- 4 תהלה לאיש האֵלֵהִים יהוה אלהים] פ
- 5 גאל ליהודה מִכֹּל צֹר ומאפֵּרִים הִ' [וְשִׁיעָם לאלף]
- 6 דור ויהללהו בחיניו ויאמרו קום אֵלֵהִי [וְאֵגְדֵלָהּ
- 7 שמך, ישעי סלעי ומצודתי ומפלטִי] ביום אידי
- 8 אקרא ליהוה ויענני אלהי עזרתי] [שנאי ויאמר] [
- 9 כי הִ'] [לעם ואני ש] [וְעָתִי אֵלֵיךְ וְשִׁיעָתִי לְפָנָי באזני תבוא
- 10 וקִן] [לִי יִשְׁמָע וְהָרַעַשׁ הָאָרֶץ [וְיִגְעָשׁוּ וְיִרְגָזוּ הַמַּוֹסֵד] וְתִי כִי חָרָה לוֹ, עלה
- 11 באפֵּן] [עֲשֵׂן וְאֵשׁ תִּאֲכַלְנָה] מַפְיִץ [וְהַשְׂכִּיל וְשָׁכַל

קטע 28

- 1] לפניו וגזלִי אש יפזר] [
- 2] ° אליהם ויהמם ויִ' [
- 3] איץ [תִּקְוָה לַאֲבִיךָ יכרתו] [מַשְׁנֵאָרְךָ
- 4] ° ° [° ° ° ° ° ° [

קטע 29*

- 1] [בתו א]
- 2] [וישלח מלאכיו ויִ' °]
- 3] [מת רוח אפך אבִי] כל בִּשְׁרִי עֹלָם
- 4] [אלהי תשלח ירך]
- 5] ° ° ° ° ° ° [° ° ° ° ° ° [

קטע 24: 2 ולשנו על פי ישעיהו ל 27 ולשנו כאש אכלת; כגמֹר לֵהבֹתִי על פי תצלום 42.826; שולר קוראת כגמֹר °°°; גמר = גמֹר יחלתי || 6 בחיניו ביו"ד מובהקת; [וְאֵגְדֵלָהּ] קריאה חדשה || 7-8 ביום אידי ... ויענני השוו תהלים קכ 1 || 9 ש] [עָתִי] ... תבוא על פי תהלים יח 7 || 10 [וְיִגְעָשׁוּ וְיִרְגָזוּ הַמַּוֹסֵד] וְתִי כִי חָרָה לוֹ קריאה חדשה על פי שמואל ב כב 8 || 11 [תִּאֲכַלְנָה] שולר מצרפת לכאן קטע קטן וקוראת °°° כל; [] ׀ השכיל ושכל אולי יש להשלים ולתקן: [ועתה נבוני] ׀ השכילו שכל השוו דברי הימים ב ל 22 וחוכמת הרזים, 4Q299 קטע 8 שוי 8, לעיל עמי 136; בתצלום 42.826 אפשר לקרוא [ר] ׀ השפיל ושפל [הרים] || קטע 28: 1 וגזלִי שולר קוראת [ב]גזלִי || 3 תִּקְוָה או מָקוּה כשולר || קטע 29: * שולר שוקלת את האפשרות לשלב את הקטע הזה עם קטע 28. לקשיים שהיא מונה יש להוסיף שהרווח בין שורה 1 לשורה 2 בקטע הזה גדול מזה שבקטע 28 || 3 בִּשְׁרִי עֹלָם] הושלם על פי סרך היחד יא 9 ולטוד בשר עול ||

קטע 31*

- 1 [תוציאני] מְרֵשֶׁת זו טַמְנָו לִי °° [°°°] ° אִמְרָה לִי [°ע] []
 2 [] אִשְׁיָה בַנְּפִלְאֵתִיךְ כִּי אֵל [שׁוֹעֲתִי] לַפְּנִיךְ תִּשׁ [פַּע מְצַרָּה] תּוֹשִׁיעֲנִי וְתַעֲלֵנִי מֵאֵהֱלֵי מוֹת וִ° []
 3 [] לֹא דַרְכֵי תְבוֹאִינָא אֵל עוֹזִי [אִדְךָ ב] מִמְּקוֹם קִדְשְׁךָ סְלָה []
 4 [] לֶךְ יְהוּדָה שִׁמְעֵה אֵל [הִי] °שִׁיךְ °מִת עוֹזִי [] °°°° []
 5 [] שְׁבַתִּיךְ מִי יְבִין לַהֲמָא כִּי רָבּוּ צָרֵי נַגְדָךְ אֲתָה יִדְעָתָם וְלִשְׁנָאֵי נַפְשֵׁי לְנִגְדֵי עֲנִיךְ כְּפֹתָאִים אֲהַגְהֵ []
 6 [לָא] נִכְחַד עוֹנֵי לִידְעֵי בִינָה וְאֲתָה לַהֵם תִּשְׁחַנְוּ, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל צַפְנִים יְמֵי עַמְדֵי וְמָה אֲעִשֶׂה אָנוּשׁ הַנְּנִי וְאִיכְכָה []
 7 [אֵלֶיךָ אֵת] לַחֲמֵי עַל־יְדֵי חֶרֶב בְּיוֹם עֲבָרָה הָאֲמָרִים *פַּעֲנָה שְׂרַגּוֹ עֲטַרְתָּ רֵאשִׁי כִּי אֲדָר °° יִבְ כְּבוֹדָם וְעִירָם []
 8 [] לֵם שִׁפְתֵי שְׂאֵלָה סֹ [] יִמְחֹו מִסִּפְרֵי הַחַיִּים וְפִחְדֵי יִתְמוֹ צָרֵי וְכָלוּ וְאִין °° []
 9 [] וְאֵנִי שִׁיר וְתוֹדִי [הִי אֲזַמְרָ לָו] עֲלֵ עִמְךָ לְגִלְ סְלָה []

שוליים תחתונים

* המהדירים צירפו בטעות קטע קטן בפינה השמאלית העליונה || 1 [תוציאני] מְרֵשֶׁת זו טַמְנָו לִי שיחזור חדש של אריאל ויודיצקי על פי עיון מדוקדק בתצלומים ותהלים לא 5; שולר קוראת ברשת זו טַמְנָו [°° °°] || 2 שׁוֹעֲתִי על פי קטע 24 שוי 9; ותעלני מאהלי מות השוו תהלים ל 4 העלית מן שאול נפשי; הביטוי אהלי מות יחידאי, שולר משווה אל חוכמת המלך שלמה ב, 4Q184 קטע 1 שוי 6-7, לעיל עמ' 127 ממוסדי אפלות תאהל שבת ותשכון באהלי דומה || 3 עוֹזִיךָ [] קריאה חדשה, השוו תהלים עח 61; [ב] מִמְּקוֹם שולר קוראת בְּמִקְוֵם || 5 ולשנאי כנראה וְלִשְׁנָאֵי; עֲנִיךְ או פְּנִיךְ || 6 נִכְחַד על פי תהלים סט 9; שולר קוראת תְּכַחַד; תִּשְׁחַנְוּ = תִּשְׁחַנְוּ; הנו"ן אולי מתוקנת; שולר קוראת תִּשְׁחַט על פי המראה ורק בהערות מציינת שהקריאה מְפֹקֶפֶקֶת; צַפְנִים יְמֵי עַמְדֵי השוו איוב טו 20; אֲעִשֶׂה על פי תצלום 190445; שולר קוראת יְעִשֶׂה || 7 [אֵלֶיךָ אֵת] לקריאה חדשה על פי תהלים לה 10 ריבה ה' את ריבי לחם את לֶחְמִי; הָאֲמָרִים כשולר, אבל הקריאה בעייתית וההמשך הסתום אינו מסייע; *פַּעֲנָה או נְעָנָה || 8 יִמְחֹו מִסִּפְרֵי הַחַיִּים על פי תהלים סט 29, שרידי התיבה הראשונה נראים בתצלום 41.639 אך שולר לא זיהתה אותם || 9 וְאֵנִי שִׁיר וְתוֹדִי [הִי] השלמה חדשה; על פי תהלים סט 31 ||

קטעים 33+35 (4Q282p*)

- 1 [] וְשָׂרִית לֹא ימצא לָהּ]
 2 ואתה תשיתנָּ לעתות ולמישָׁן
 3 ונתהלל בגברתך כי אין חקָן לָהּ
 4 עלם ולרממך כי פשעי רבו ממני ועָוֹנוֹנִי לֹא אֶפְלָא לְכַלְנֹו ואתה אלהי תשלח רוֹחְךָ וְ[תתן רחמיך]
 5 לבן אמתך והסדיך לעבד קָרָב לך וְאֶנִּי בישועתך אֶרְנָנָה ואגילה בך נגד יראִיךָ כי [תפלט את]
 6 עבדיך בצדקך וכחֹסְדִיךָ [לֹא] לְהַצִּיל אשְׁיִירָה וְאֶזְמַרְהָ לכה סלה
 7
 8 תפלה למנשה מלך יהודה בכלו אתו מלך אשור אלהי הַלְוָא [קָרוֹב ישעי לנגד עיניך מה אֵיחָל [ומה]
 9 לישע פניך אקוה ואני אכחש לְפָנֶיךָ על חַטָּאִי כי הגדלְתָּ עֲמִי [ואני הרביתי אשמה וכן אֶרְחַק]
 10 משמחת עוד ולא תִּרְאֶה בטוב נפשי כי אַתָּה אֵלֵי וְאֵן הַוָּא הִימְנִי לְמַעַלָּה על גוי [קודשן]
 11 ואני לא זכרתיך בַּמִּקְדָּשׁ לֹא עֲבַדְתִּיךָ [לי]

קטע 44

- 1 [] ת[]
 2 [] כִּי ארץ זו הגברת]
 3 [] מושיע לִי [קוֹיךָ ומציל לבטוחים] בְּךָ
 4 [] וְ[תשכילה בו כי אין כְּמִן]ךָ
 5 [] ל[]

קטעים 33+35: * קטע 35 צורף לחלק השמאלי בשורות 4-5; על קטע 4Q482p ראו טיכלאר DSD 26 (2019), עמ' 70 ||
 1 ימצא לאי ההתאמה התחבירית השוו צפניה ג 13 וסרך היחד י 23 || 2 ולמישָׁן [] ובדוחק ולמיעָן []; היייד מובהקת;
 2 עָל שְׂמִי]ם כבתהלים קח 6 בשינוי סדר המילים במשפט, השוו מגילת המלחמה יב 18 || 3 ולמשפּטך על פי חבוקק א
 12 ה' למשפט שמתו ובתקבולת אל תכחך; לְשַׁמַּחַת על פי מגילת ההודיות יז 24 || 4 ולרממך אולי = יוארוממך; ועָוֹנוֹנִי לֹא
 אֶפְלָא לְכַלְנֹו השלמה חדשה המאוששת את שיבוץ קטע 35 || 5 בישועתך על פי תהלים כ 6; אֶרְנָנָה בקטע 35; [תפלט]
 השוו תהלים עא 2 בצדקתכה תצילני ותפלטני או [תפלה] על פי מגילת ההודיות יט 33-34 וטהרני בצדקתכה || 6 עבדיך כנראה
 יחיד; לְהַצִּיל יתציל; אשְׁיִירָה [קריאה חדשה] || 8 בכלו = בכלוא; [הלוא] קָרוֹב ישעי על פי תהלים פה 10; אֵיחָל [ומה]
 קריאה חדשה, אומנם המקום צר להשלמה [איחל] ומתאים בדיוק להשלמה [אחל], השוו מגילת ההודיות כב 36 וההערה שם ||
 9 חַטָּאִי שולר קוראת חַטָּאִי; הגדלְתָּ עֲמִי] על פי מגילת המלחמה יח 7 || 10 משמחת עוד ישמחת עולם; השוו דברי
 יוסף ומשה, 4Q372 קטע 2 שו' 6, לעיל עמ' 81; אַתָּה אֵלֵי שולר קוראת [] גְלוּ || 11 קָדֵשׁ שולר משלימה קָדֵשׁ, אך
 אין די מקום להשלמתה ||
 קטע 44: 2 הגברת שולר מעירה שיש מקום חלק אחרי התייזו (על פי כתב היד ותצלומים טובים) || 3 לבטוחים =
 לבטחים || 4 [ו]תשכילה שולר מעירה שיש מקום חלק לפני התייזו אולם בתצלום 41.891 נראה בקע במקום הזה, הכינוי
 הקצר יה מצטרף ככלל לעתיד המהופך ואילו לעתיד הרגיל מצטרף הכינוי ינה ||

קטע 45

- 1 ואבינא ואין מבין אשכיל ולו משכילין [י ואפחד ממך ואטהר [לך]
- 2 מתעבות הכרתי ואתן נפשי להכנע מלפנך כי בי הרבו פשעה ועלי יזמו
- 3 להסגירני ואני כך בטחתי [ל] [ל]
- 4 ואל תתנני במשפט עמך אלהי []
- 5 מתיעצים עלי פתחו לשן שקך
- 6 לי מעשי שׁ [] []
- 7 להׁ [] []

קטע 46

- 1 [] עלי []
- 2 [] ב חסדיך [] ול [] ותנתן לי קרן [ישועתך]
- 3 לשמחנייך כח ואשמך כי לא לעבדי [] סילים חקיקך והודך ותפארתך לבני נבך
- 4 וכעננים יפרשו על פני ארץ הרבית לאבתינא יפרצו לרב עד א [] זי [] עת
- 5 לוא יעזו אנוש ולא ירום [] כי אמתה [] חנת כל ובהרים כמנחת תטהר לפניך ושנאים
- 6 כנדה *תזניח, ורוח סוערת [] בקש [] לעלילם ויראיך לפניך תמיד קרנים קרנים
- 7 ברזל לנגח בה רבים ונגחון לאיך [] קוה ופרסותם תשים נחשה, ופשעים כדמן
- 8 על פני אדמה ירמסו [] בקש יבש [] ינדפו [] לפני י [] [] במ ורוחך תבהלם
- 9 [] ואש בערת [] [] [] []

קטע 45: 1 ולו משכיל קריאה חדשה בתקבולת אל ואין מבין, והשוו ישעיהו נט 16 ושיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 18 ב שוי 5, לעיל עמ' 322, וכן איוב כט 12 לעומת תהלים עב 12; ואטהר [לך] שולר סבורה שהטקסט בסוף השורה אינו חסר דבר || 2 מתעבות הכרתי אולי = מתעבות הכרתי, השוו סרך היחד ד 5; פשעה אולי = pšo^wa, השוו עמוס ד 4 ועזרא י 13; יזמו יזממו || 5 מתיעצים יזוממי רע; עלי פתחו לשן הצירוף פתח+לשון מופיע בעוד מקומות במגילות, למשל ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 7, לעיל עמ' 40 ||

קטע 46: 3 לשמחניי קריאה חדשה; ואשמך [ח] ... [נבך] השלמה חדשה, וראו קיסטר, מבואות א, עמ' 317-319 || 4 יפרשו יאשר נפרשים; לאבתינא = לאבותינו; יפרצו כקריאה ששולר מציעה בהערות, בגוף הטקסט היא קוראת יפרצו, השוו דברי הימים א ד 38 פרצו לרוב ובראשית ל 30 ויפרץ לרב וחוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 122 ב שוי 18, לעיל עמ' 171 || 5 לוא יעזו אנוש השוו תהלים ט 20 אל יעזו אנוש; ובהרים = ובקרים || 6-7 השוו מיכה ג 13 || 6 *תזניח או תזניח; שולר קוראת תזנוח, והקריאה קשה אף על פי שהאותיות שלמות; [ת] לעלילם היוויד מובהקת; להשלמה ולענין השוו שורות 7-8; נראה שיש כאן פועל משורש על"ל במשמע דומה למשמע עלעל יסיערי בארמית ובלשון חכמים || 7 בה במקום במ יבהן; [לאיך] [קוה] קריאה חדשה || 8 ב [] אולי ניתן לקרוא בךך, השוו תהלים קמד 6 ושמואל ב כד 15; תבהלם קריאה חדשה על פי תהלים פג 16 || 9 בערת שולר קוראת בעורת ||

קטע 47

- 1] ׀ אלהי כּי רחמון וחנון אתה []
- 2] מוֹרֹ ׀׀׀׀ וּאֵהֲלֵךְ בְּאַמְתְּךָ לְ []
- 3] מְבִינִיךְ וְאַשְׁכִּילָהּ []

קטעים 48+50*

- 1] ׀ וְלֹ []
- 2] הַסְתַּרְךָ [פְּנִיךָ מִן פְּ]שְׁעֵי []
- 3] וְהִצַּלְיָהֲנִי בְרוּחַ פִּיךָ []
- 4] בִּי יִרְאִיךָ וּלְבַחְךָ לְ [בָבַב] []
- 5] *וַיִּבְשׂוּ מִמִּבְטְחֹךָ []
- 6] בְּרַכִּי וְאַנִּי אֲדַלֵּג כְּאִי [לְ] []
- 7] וְנוֹדַעְהָ אֱלֹהִים בִּיהוּ [דֵּה בִּישְׂרָאֵל גְּדוּל שְׁמוֹ בְּהַר] []
- 8] קִדְשְׁךָ וְתִשְׁבַּר חֲצִיךָ [קִשְׁתְּךָ] []
- 9] [אַבְרָמִי] לֵב נִמְגוּ כֹל [אַנְשֵׁי חֵיל] []
- 10] [עֲבָדְךָ] []
- 11] [וְ] [רַבָּב] [וְ]סוֹס נִבֹּ. []
- 12] [לְכָל וְרַשְׁעִים יִכַּב] []
- 13] [לְפָנַי יִזְכְּרוּ כִּי נוֹרָא אַתָּה ׀. [מִשְׁמַעֲמֵי] []
- 14] [הַשְּׁמַעְתָּ דִּין] [אַרְצָן יוֹרָה וּבִשְׁקֵטָה בְּמִקּוֹם] [לְמִשְׁפַּחַת אֱלֹהִים] []
- 15] [כִּי חִמַּת אֱ] [וְ] ׀ ׀ תוֹדֵךְ []
- 16] [אֱלֹ ׀. []

קטעים 48+50: * קטע 50 תוכף לקטע 48 כעדות סדר המובאות מתהלים עו 2-11; שולר לא צירפה את הקטעים האלה אך העירה על הקשר שביניהם || 2 פְּנִיךָ שולר קוראת בְּנִיךְ אך מעירה שאפשר לקרוא פְּנִיךְ; השוו תהלים נא 11 הסתר פְּנִיךָ מִן חֲטָאִי || 3 וְהִצַּלְיָהֲנִי בְרוּחַ פִּיךָ [] ביטוי מיוחד, אולי = 'חזקני בדבריך' || 4 לְ [בָבַב] קריאה חדשה || 5 *וַיִּבְשׂוּ אוּבוֹשׁוּ קריאה חדשה על פי ירמיהו מח 13 וישעיהו כ 5 נוסח מגילת ישעיהו; התיבה מתוקנת, אולי מן וישבו; בתחילת השורה יש כנראה מקום חלק מחמת פגם בעור; [אַמְרָן] על פי ישעיהו לה 3 || 6 כְּאִי [לְ] על פי ישעיהו, שם 6 || 7 וְנוֹדַעְהָ = וְנוֹדַע, קוטשר, עמי 298 || 8 חֲצִיךָ [] על פי תצלום 41.853; שולר קוראת אֱ [] || 11 וְסוֹס שולר קוראת וְסוֹמִי; השוו תהלים עו 6; נִבֹּ. [] [שולר קוראת נִבֹּ. [] ; אולי יש לקרוא נִמּוֹ אוּנְפִלּוֹ, השוו תהלים כ 8-9 || 14 יוֹרָה שולר קוראת ויורה שלא על פי צורת האותיות; בנוסח המסורה יְרָאָה; בְּמִקּוֹם = בְּקוֹם, השוו תהלים עו 10 || 15 תוֹדֵךְ שולר קוראת וְנוֹדֵךְ ||

קטע 49

- 1] כָּאֵֿ []
 2] הַבִּינּוּ וְתֵהִי לָכֶם []
 3] לֵֿ לֵֿ לֵֿ []

קטע 69

- 1] אֲשֶׁר גִּתְּןָ [לָכֶם כֹּל בְּרֹאֲתוֹ] לָמַסְרָא כִּי הִתְעִיבו עָמִי הָאָרְץ
 2] וְכִי הִיִּתְהָה [כָּל הָאָרְץ לְנִדַת טַמְאָה כְּנִדַת טַמְאָה וְהַפְּלֵא מְרִישוֹנָה
 3] גִּוְעִץ אֶל לְבוֹ לְהַשְׁמִידֵם מֵעֲלִיָּה וְלַעֲשׂוֹת עֲלֵיָּה עִם
 4] [קְדוּשָׁה וַיִּבְחַר] בְּכֶם *וַיִּנְתֶּם לָכֶם בְּרוּחַ נְבִיאִים לְהַשְׁכִּיל וּלְלַמֵּד אֶתְכֶם
 [הַדְּבָרִים לְעֵשׂוֹ] תִּכְסֶּם מִן שְׁמַיִם יָרֵד וַיְדַבֵּר עִמָּכֶם לְהַשְׁכִּיל אֶתְכֶם וּלְהַשִּׁיב מִמַּעֲשֵׂי יִשְׁבִּי
 5] [הָאָרְץ גִּתְּןָ לָכֶם הַ] קִים תּוֹרוֹת וּמִצְוֹת בְּבְרִית הָעֵמִיד בְּיַד [מֹשֶׁה] *
 6] אֲמַר לָכֶם [רְשׁוּ שָׁבוּ עַל הָאָרְץ אֲזַ תִּטְהַר וַיֵּאֱמַר] []
 7] [] לְהַשְׁכִּיל בְּכֶם אִם תִּהְיוּ לֹא וְאִם []
 8] [] וְלֹהֲפִיר בְּרִית כִּרְת לָכֶם וּלְהַנְכֹר וְלֹא []
 9] [] עַל רִשְׁעָה וְלֹהֲמִיר *דְּבָרִיו פִּיהוּ *בְּעֵלְאָן []
 10] [] * [] לְ []

קטע 69: 1 עמי הארץ הכנענים || 2 טמאה (השנייה) אולי טמאה, השוו ויקרא טו 25; מרישונה שולר קוראת מראשונה ומעירה שהאלוף תוקנה אולי מיו"ד || 3 ולעשות ילכוני || 4 *וינתם היו"ד ברורה בתצלום 41.974; חלופה פונטית של וינתן וינתן, השוו ותנתן קטע 46 שוי 2; ברוחו השוו נחמיה ט 30 || 4-5 וללמד אתכם [הדקים לעשו] תכם השלמת אריאל ויודיצקי על פי דברים ד 14; מן שמים השוו נחמיה ט 13 || 6 רשו השוו נחמיה ט 15 || 7 להשכיל בכם השוו תהלים קא 2; לוא = לו || 8 ולהפיר שלוש האותיות הראשונות כתובות על קטע שצורף לכאן, בתצלום 41.974 הוא מצורף מצד שמאל, הצירוף אינו בטוח; ולהנכר אולי לשון התנכרות || 9 על רשעה כתוב על הקטע המצורף הנ"ל; *דבריו גרסו דברי; *בעלאן] האות הרביעית ברורה בתצלום 41.974 אבל לא נמצאה השלמה הולמת, אולי זו גימ"ל מעוותת ואם כן יש להשלים בעלגני לשון, השוו ישעיהו לב 4 ולשון עלגים, ומגילת ההודיות יב 17 בל[עג שפה; שולר קוראת מעלאן] ||

קטעים *77+76

- 1] אלִי חיות ועוף הקבצו] [
- 2] לשל] ם לבני אדם כיצר מחשב[ות]
- 3] לבם הרע]היתה הויה לא[ן מדה [
- 4] שף וכלה ואין ה[קר [
- 5] ל עם סגלתו] [
- 6] [ן
- 7] ואתם נחלת קדוש קדושים גורל מלך מלכים]ראו[
- 8] את יהוה למען]תדעו דברי ותשכילו לחכמה מפי תצא ותבינו[
- 9] כי הוא צדיק] ושפט אמת ועד נאמן אם ם בכם כח להשיבני
- 10] דבר ותרחות]לשמע מי בכם ישיב דבר ויעמד בהתוכח ע[מו]
- 11] בתרחות] כי רבים שפטיכם ואין מספר לעדיכם כי אם] [
- 12] כי יהוה ישב במשפטכם לשפט אמת ואין עולה
- 13] ורזחיו לעשות בכם משפטי אמת היש בינה תלמוד]בם[
- 14] כי] אדני האדונים גבור ונפלא ואין כמהו הוא בחר בכ[ם]
- 15] מעמי] רבים ומגויים גדולים להיות לוא לעם למשל בכל] תבל[
- 16] ארצו על שם]ים וארץ ולעליון על כל גוי הארץ ולהש[ם]

שוליים תחתונים

* שולר צירפה את הקטעים על פי מראיהם. לא שרדו שוליים ימניים או שמאליים אך על פי רצף הטקסט דומה שהוא חסר בשורות 10-15 רק תיבה או שתיים מימין או משמאל. ההשלמות הותאמו בהקפדה לגודל המשוער של החסרים || 1 אלי ... הקבצו מילת היחס מוצרכת כנראה אל הפועל שאחריה; השוו יחזקאל לט 17 || 3 הויה כנראה הנה, יהנה, צרה; לא[ן מדה] קריאה חדשה; השוו מגילת ההודיות יד 6 || 4 [שף] או [אפלות נ] שף על פי חוכמת המלך שלמה ב, 4Q184 שוי 5, לעיל עמ' 127 || 7-8 הושלם על פי משלי א 7 || 8 תדעו קריאה חדשה על פי תצלום 42.826; מפי תצא פסוקית זיקה עשויה במבנה מיוחד המופיע באיוב לו 2 והגה מפיו יצא || 9 להשיבני שולר קוראת להשיבנו שלא כדקדוק; אחרי המילה הזאת נותר עור חלק אולם שולר רואה שם שרידי אות || 9-10 ההשלמות על פי המשך || 11 [בביו] על פי 4Q302 קטע 3 ב שוי 8 || 12 ואין עולה = 'בלי עוולה'; שולר מפנה אל דברים לב 4 אל אמונה ואין עול || 13 לעשות = 'יעשו'; תלמוד = תלמוד ילימוד; שולר קוראת תלמוד; השוו חוכמת הרזים, 4Q300 קטע 8 שוי 6, לעיל עמ' 143 וההערה למגילת ההודיות י 19 בכך א, עמ' 71 || 15 לוא = לו; למשל בכל] תבל ארצו] הושלם על פי דברי הודות על חסדי האל, 4Q369 קטע 1 ב שוי 7, לעיל עמ' 46 || 16 ולעליון על כל גוי הארץ השוו דברים כח 1; גוי = גוי ||

קטע 78

- 1] []°°°
- 2] [לַפְּנֵי בֹאֶף וְחַמָּה °]
- 3] [רַחֲבוֹת וְרַמְחֵימָם]
- 4] [הֵם וְצַבְאוֹתֵי הֵמָּה]
- 5] [בְּהַדְּשָׁנָה שְׁנַתְּ] שְׁלֹמִים]
- 6] [וְרוֹתָהּ הָאֵרֶץ מִדָּם]

שוליים תחתונים

קטע 79

- 1] []°° °
- 2] [זָקֵן לֹא יִחַנּוּ עַל־נֶעֱרָר לֹא יִרְחַמּוּ]
- 3] [וְיִרְבּוּ אֶשְׁמָה וְעַמִּי יֵאֱשָׁמוּ יַחַד עִמָּהֶם וְלִי]
- 4] [וְאֶנִּי לִי אֶשְׁפֹּט עוֹלָה כִּי נִדְחֵתִי] מִהֵם וְאֶקְוֶם לְלַמֵּד תּוֹעֵצִים]
- 5] [בְּיַגְנֵה וּמִפִּי] וְתִיִּם תַּעֲוֹאת לְהַשְׁכִּיל לְ[קָה]
- 6] [אֶלֵּהִי אֶל תַּעֲזֹב־נִי]

קטע 85

- 1] [רִי הַבֶּן]
- 2] [מִמִּנֵּי אֵל תִּחְרַשׁ וְשׁוֹעֵתִי הַקֶּשֶׁב] הַצִּילֵנִי מִרְשָׁעִים]
- 3] [דְּרֹבְרֵי שְׁלֹמִים עִם רַעֲ] יֵהֶם וּמְרָמָה בְּלִבָּם]
- 4] []°°°° °°°°]

קטע 78: כמה מן הביטויים בקטע הזה מופיעים בנבואה על אדום, ישעיהו לד 1-2, 5-8 || 4 וְצַבְאוֹתֵי הֵמָּה קריאה חדשה על פי ישעיהו שם 3, עיינו בתצלומים 41.939, 42.826 || 5] בְּהַדְּשָׁנָה שְׁנַתְּ] שְׁלֹמִים] השלמה חדשה על פי ישעיהו שם 7-8 ||

קטע 79: 2 הושלם על פי דברים כח 50 || 3] וְיִרְבּוּ] על פי קטע 33 שוי 9, לעיל עמ' 338; יחד עִמָּהֶם הצירוף יחד+עם שכיח במגילות || 4] וְאֶנִּי לִי אֶשְׁפֹּט עוֹלָה] שיחזור חדש המתבקש מצורת נדחתי שבהמשך; נדחתי כנראה = 'התרחקתי, השוו דברים ד 19 ונדחת והשתחית ומגילת ההודיות יב 10 וכול רעי ומודעי נדחו ממני;] מִהֵם] נותרו שרידי אותיות || 5] וּמִפִּי] וְתִיִּם תַּעֲוֹאת קריאה חדשה, השוו מפותי תעות מגילת ההודיות יב 17;] וְתִיִּם תַּעֲוֹאת לְהַשְׁכִּיל לְ[קָה] כנראה = 'לימדתי פתאים לקחי;] לְ[קָה] על פי סרד היחד ט 1 ||

קטע 85: 1 הַבֶּן או הַבֶּן, צורת ציווי || 2] מִמִּנֵּי אֵל תִּחְרַשׁ] קריאה חדשה על פי תהלים כח 1 || 3 על פי תהלים כח 3 ומשלי יב 20, ואפשר להשלים] בַּפִּי יֵהֶם בַּמְקוֹם] עם רַעֲ יֵהֶם ||

שירי לחש (11Q11)

מגילה קטנה שנכתבה במאה הראשונה לספירה. הטקסט ששרד מקוטע וכמעט שאין למצוא בו רצף של יותר משלוש תיבות. המגילה מכילה שירי לחש לגירוש שדים ובסופה (בטור ו שאחריו טור חלק) מזמור תהלים צא ששימש שיר לחש נגד המזיקים. הכותרת שבטור ה שוי 4 מייחסת את שיר הלחש לדויד ובטור ב שוי 2 נזכר שלומה. פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר פרסמו את השירים בסדרת התגליות, כרך כג, עמ' 181-205. הם כינו את החיבור 11Qapocryphal Psalms. וראו: E. Puech, "11QPsAp^a: Un rituel d'exorcismes. Essai de reconstruction", *RQ* 14 (1990), pp. 378-408; G. Bohak, "From Qumran to Cairo: The Lives and Times of a Jewish Exorcistic Formula" (יפורסם במגילות 1).

טור [א]

[זבוכ ^ו]]	1
[שבועה]]	2
[ביהוה]]	3
[תנין]]	4
[הארץ]]	5
[משב ^ע]]	6
[את ^ו]]	7
[הזואת]]	8
[את השד ^{ים}]]	9
[וש ^ו]]	10

טור ב

[שם]]	1
[ה שלומה ויקר ^א]]	2
[הרו ^ו חות ו השדים]]	3
[אלה השדים ושר המששמה]	4
[שר ^א אל תהום חושך]	5
[לש ^ו הגדול אל זהו]	6
[עמו תרפו רפואה]	7
[על שמך נשען וקר ^א]	8
[יש ^ו ראל, החזק]	9
[ביהוה אלוהי אלים אשר בכוחו עשה] את השמים]	10
[ואת הארץ ואת הים ופול אשר במ ^א] שר הבדיל]	11
[בין האור ובין החושך]	12

טור ב: 4 ושר פואש קורא בשם; שרידי האות הראשונה משונים || 5 [א] ל פואש קורא אל || 6 [לש^ו] או [] אל ש^ו] כפואש || 7 תרפו קריאה חדשה יתירפאו || 9-10 החזק [ביהוה] דבק באדוני, השוו מלכים א ט 9 וישעיהו || 4 ||

טור ג

- 1 אַתָּה] וְאַתְּ הַיָּמִים וְכֹל אֲשֶׁר בָּם]
- 2 הָאָרֶץ וְכֹל אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ, מִי עַל שֵׁה אֵת הָאֲוֹתוֹת]
- 3 וְאֵת הַמּוֹפֵת] תִּימָה הָאֵלֶּה בְּאָרֶץ, יְהוּה הוּא] הָאֲשֶׁר]
- 4 עֲשֵׂה אֵת הַכּוֹל בְּגִבּוֹר] תּוֹ מִשְׁבִּיעַ לְכוֹל מְלֵאכֵי
- 5 וְאֵת כּוֹל זֶרְעַת הַקֹּדֶשׁ] אֲשֶׁר הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי וְיִמְצִיד אֵת
- 6 [כּוֹל הַשָּׁמַיִם וְ] אֵת כּוֹל [הָאָרֶץ] וְהַכּוֹל] אֲשֶׁר יַעֲדֶה עַל
- 7 [כּוֹל אֵי] שֶׁ חֲטָא וְעַל כּוֹל אֵי] דָּם רִשְׁעִי וְ] הֵם יוֹדְעִים
- 8 [אֲשֶׁר חָטָא] אוֹ אֲשֶׁר אֵינָם [יִדְאִים אֵת יְהוּה], אִם לֹא
- 9 [יִשְׁמְרוּ] מְלַפְנֵי יְהוּה לְ] בְּלִתֵּי שְׁפוֹךְ דָּם וְ] לְהַרוֹג נַפְשׁ
- 10 וְלִחְטוֹא לְ] יְהוּה וְיִירָא וְ] מִן הַמַּגְפָּה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת
- 11 [יִרְדְּדוּ אֵי] חֹד מִכֶּם אֵי] לְ] וְלֹא יִפּוֹל מְעַבְדֵי יְהוּה
- 12 [אֲחַד בִּי גְ] דֹלָה וְ] וְ] תְ] [

טור ד

- 1 וְגִדּוֹל] מְשַׁבֵּיעַ] בְּשֵׁם הַנְּכַבֵּד]
- 2 וְהַגְּדוֹל בְּ] בְּמַלְךְ] תִּקְיָה וְ] מִן בְּאֲדוֹן]
- 3 כּוֹל הָאָרֶץ] בְּ] לְ] הַשָּׁמַיִם וְ] הָאָרֶץ]
- 4 יִכְכֶּה יְהוּה מִפְּנֵי גְדוֹלָתָהּ אֲשֶׁר לֹא בְדָךְ] לְעוֹלָמִים]
- 5 וּבַחֲרוֹן אַפּוֹ] יִשְׁלַח] עֲלֶיךָ מִלֶּאךְ תִּקְיָה] לְעִשְׂוֹת]
- 6 [אֵת דְּבַר] וְ] אֲשֶׁר יִכְלֹא רַחֲמֵי מְעַלֵּיךְ אֲשֶׁר לְ] לֹא]
- 7 [תִּשְׁלַח] עַל כּוֹל אֵלֶּה אֲשֶׁר יִרְדְּדוּ לְ] תְּהוֹם רֶבֶה
- 8 [וְלִשְׂאוֹל] הַתַּחֲתִיָּה וּמִרְ] אֵלֶּה אֲדָר בְּ] וְכִבַּשׁ יַחֲשֶׁךְ
- 9 [וּמִכְתָּךְ תֵּר] בְּ] מוֹאֲדָה [וְלֹא תִשְׁלַח] עַל זֶדַע בְּ] אֲרֶץ
- 10 [וְאַסְרֶךָ] עַד עוֹלָם וְ] אֵי] שְׁמֶךָ] בְּקִלְלַת הָאֲבֹדוֹן
- 11 [וְתִדְמַם] חֲרוֹן אַפּוֹ] יְ] הוּה וּבְ] חוֹשֶׁךְ כְּכוֹל
- 12 [תִּשְׁחַדוֹת] תְּעַנְיּוֹת] [
- 13 [] לְ] [] הַיָּמִים []

טור ג: 1 [אֵת הַיָּמִים] פּוֹאשׁ וְגוֹיִט קוֹרְאִים הַתְּהוֹמָוֹת] || 5-9 קִיסְטֵר מִפְּנֵה אֵל סִפְר הַיּוֹבְלִים ד 5-6 || 6 [וְהַכּוֹל] השלמה של קיסטר על פי ספר היובלים ד 6; יַעֲדֶה גוֹיִט קוֹרְאִים יַעֲשֶׂוֹן] || 7 חֲטָא = חֲטָא || 8 [אֲשֶׁר חָטָא] גוֹיִט קוֹרְאִים [רִיז פֶּלֶא] || 8-9 אִם לֹא [יִשְׁמְרוּ] יִשְׁיִוְהָרוּ || 11 לְהַשְׁלֵמוֹת הַשּׁוֹו דְּבָרִים לֵב 30, יְהוֹשֻׁעַ כֶּג 10 וְתִהְיִים צֵא 7 || 12 [עַד אֲחַד] הַשּׁוֹו שְׁמוֹת ט 6, יד 28, יְהוֹשֻׁעַ כֶּג 14 וְשׁוֹפְטִים ד 16 || טור ד: 6 יִכְלֹא עַל פִּי תִהְיִים מ 12; מְעַלֵּיךְ גוֹיִט קוֹרְאִים עֲלֶיךָ || 8 [בְּ] וְכִבַּשׁ קְרִיאָה חֲדָשָׁה, רֵאוּ אֵיבּוּב ג 9 וְלֵהֲלֵךְ ה 10 || 11 לְהַשְׁלֵמוֹת רֵאוּ שְׁמוֹאֵל ב ב 9 וְיִשְׁעִיָּהּ מו 5 || 12 [תִּשְׁחַדוֹת] תְּעַנְיּוֹת הַשּׁוֹו שִׁיר לְמִשְׁכִּיל לְבַהֵל רוּחוֹת, 4Q510 קִטֵּעַ 1 שׁוֹי 7, לְעִיל עִמִּי 316 ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ה

- 1 [] [] [] [] [] []
- 2 אשׁר] [הפגוע]ים
- 3 נדביא]ל] ר]פאל שלמ]יאל אמן אמן סלה]
- 4 לדויד ש]יר ללו]חש בשם יהו]ה קרא בכ]ה ל עת
- 5 אל ה]שמ]ים ופי] [בוא אליך בלי]לה ואמרתה אליו
- 6 מי אתה [מזרע ה]אדם ומזרע הקו]שים פניך פני
- 7 תהו וקרניך קרני חלו]ם, חושך אתה ולוא אור
- 8 עול ולוא צדקה] יכבה] שר הצבא יהוה ואסרך
- 9 בשאול תחתית] ויצב] לה דל]תני נחושת] [לו]א
- 10 [תראה] אור ולוא] תאיר לך ה]שמש אש]ר תזרה]
- 11 [על ה]צדיק לה]גיה חושפו ו]אמרתה ה]נה קרופ]
- 12 [ישע הצ]דיק לבוא] לבלתי] הרע לו ש]ונא [
- 13 [] [מת מח] [צ]דקה לי] [] [
- 14 [] [ול] [ל] [ה]

טור ו

- 1 [] [ג] [ד] [ל] [י] [י]
- 2 [] [תו] [יה] [יה] [ל] [עולם]
- 3 [כי יכלו] בני בל]יעל] סלה] [ישוב] בסתר [עלין] ב] ל שדי
- 4 [יתלונן] האומר [ליהוה מחסי] ומצודת]י אלוהי] מבטח] [אבטח] בו
- 5 [כי הו]אה יצילך מפח יקו]ש מדבר הו]ת באברתו יסך] לך [ותחת
- 6 כנפיו תשכון חסדו] עליך צנה וסוחרה] אמתו סלה לוא תירא
- 7 מפחד לילה מחן יעו]ף יומם מקטב ישוד צו]הרים מדבר] באפל
- 8 יהלך יפול מצודך אלף ורבבה] מימינך אליך לוא יגע רך תביט
- 9 בעיניך תראה] שלום רשע]ים כי] את מח]סי] [מת מחמדי] לוא]
- 10 תרא]ה בך רעה] לוא יגע [נגע באוה]ל]יך כ]י מלאכיו] יצוה לך
- 11 לשומרך בדרפיך] על כפים ישאו]נך פן] תגוף בא]בן רגלך] []
- 12 [פתן] [ואפעה תד]רוך תרמו]ס כפיד] ותנין [ביהוה ה]שקתה ויפלטך
- 13 [א]ף] [שיבך ויר]ך אך בישוע]תו []
- 14 [א]ויע] [סלה] []

טור ה: 2 הפגוע]ים רבים של פגע || 3 נדביא]ל] ר]פאל שלמ]יאל] כהשלמת אריאל ויודיצקי || 5 בלי]לה על פי המקבילה שהביא בוחק; או בלי]על] כפואש || 6 [מזרע ה]אדם על פי המקבילה שהביא בוחק || 7 תהו] או [שיו] || 8 [יכבה] על פי המקבילה שהביא בוחק; הצבא גויט קוראים הצב]ה || 8-10 על פי חנוך י 4-5 ומלאכי ג 20 || 11 לה]גיה חושפו] על פי תהלים יח 29 || 11-12 הושלם על פי ירמיהו מח 16 ותהלים פה 10 ||

שירי מגילות תהלים (Apocryphal Compositions)

בין החיבורים העבריים מקומראן נמצאו שלושה או ארבעה כתבי יד הכוללים מזמורים לא מקראיים יחד עם מזמורים מקראיים: 11QPs^a, 11QPs^b, מימי בית הורדוס; 4QPs^f (= 4Q88) מסוף ימי בית חשמונאי, ואולי גם 1Q30 = 1Q11, מימי בית הורדוס, עיינו במבוא ובהערות לחיבור 1Q30. המגילה ממערה 11 השתמרה במצב טוב אולם חלקה התחתון נרקב (חסרות כעשר שורות בכל טור) והעור בשתי השורות התחתונות מושחר ורק בתצלומי אינפרה אדום שצולמו בטכנולוגיה חדשה ניתן לזהות את רוב האותיות ששרדו.

בכתבי היד האלה יש מזמורים לא מקראיים, מקצתם חופפים זה לזה. ארבעה מן המזמורים (קנא א, קנא ב, קנד, קנה) נשמרו גם בתרגומי מקרא עתיקים. כאן מובאים תחילה המזמורים שיש להם מקבילות בתרגומים: המזמורים המכונים תהלים קנא, קנד, קנה (מזמור קנא נשמר בתרגום השבעים, מזמורים קנד, קנה נשמרו בתרגום סורי). אחריהם מובאים המזמורים החדשים, תחילה המזמורים מן המגילה הגדולה, 11QPs^a כסדרם שם ואחריהם המזמורים ממגילת 11QPs^b וממגילת 4QPs^f. החוקרים נחלקו בדעותיהם על החיבורים האלה. יש האומרים שהם קובצי תהלים מורחבים ויש אומרים שהם קבצים ליטורגיים.

את מגילת המזמורים הגדולה 11QPs^a ההדיר גיימס סנדרס בסדרת התגליות, כך ד; את מגילת המזמורים 4QPs^f ההדירו פטריק סקיהן, יוג'ין אולריך ופטר פלינט בסדרת התגליות, כך טז, עמ' 85-106; את 11QPs^b ההדירו פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר בסדרת התגליות, כך טז, עמ' 37-47. לסקירה והשלמה ראו אשל, מבואות א, עמ' 209-224.

שירי מגילות תהלים (קנד) 11QPs^a יח (+ 4Q448 טור א)

המזמור הזה השתמר בתרגום סורי, ראו סנדרס, עמ' 64-70. נוסח קצר של המזמור הזה התגלה במגילה 4Q448 והוא שולב כאן והובא גם בנפרד (בכרך ג; נמצא שם מזמור בן עשר שורות ובו שרידים מכותרת המזמור ומסופו. הנוסח הקצר לא כלל את רוב הטקסט שבשורות 2-13 שבנוסח שכאן). ראו חנן אשל, מגילות קומראן והמדינה החשמונאית, ירושלים תשס"ד, עמ' 92-106, ואשל, מבואות א, עמ' 212-216. על תוכנו של המזמור ראו קיסטר, מבואות א, עמ' 300-301.

[01] [בְּקוֹל גְּדוֹל פִּאֲרוֹ אֱלֹהִים בְּקוֹל רִבִּים הַשְּׁמַיִם תִּפְאָרְתוּ הַבָּרוּךְ]

- 1 לְטוֹבִים נִפְשָׁתְכֶם וּלְתַמִּימִים לִפְאָר עֲלִיוֹן הַחֲבִירו יַחַד
- 2 לְהוֹדִיעַ יִשְׁעוֹ וְאֵל תִּתְעַצְלוּ לְהוֹדִיעַ עוֹזוֹ וּתִפְאָרְתוּ
- 3 לְכוּל פּוֹתָאִים כִּי לְהוֹדִיעַ כְּבוֹד יְהוָה נִתְּנָה חוֹכְמָה וּלְסַפֵּר
- 4 רוֹב מַעֲשֵׂי נֹדְעָה לְאָדָם לְהוֹדִיעַ לְפוֹתָאִים עוֹזוֹ
- 5 לְהַשְׁכִּיל לְחֹסְרֵי לִבָּב גְּדוּלְתוֹ הַרְחֹקִים מִפְתַּחֲהָ
- 6 הַנְּדָחִים מִמְּבוֹאֵיהָ כִּי עֲלִיוֹן הוּאֵה אֲדוֹן

שתי שורות חלקות

- 7 יַעֲקֹב וּתִפְאָרְתוּ עַל כּוֹל מַעֲשֵׂי וְאָדָם מִפְּאָר עֲלִיוֹן
- 8 יִרְצָה כְּמַגִּישׁ מִנְחָה, כְּמַקְרִיב עֲתוּדִים וּבְנֵי בִקָּר,
- 9 כְּמִדְשֵׁן מִזְבֵּחַ בְּרוֹב עוֹלוֹת כְּקַטֹּרֶת (רִיחֵ) נִיחֹחַ מִיַּד
- 10 צְדִיקִים, מִפְתַּחֲי צְדִיקִים נִשְׁמַע קוֹלָהּ וּמִקְהַל חֲסִידִים
- 11 זִמְרָתָהּ, עַל אוֹכְלָמָה בְּשִׁבְעַ נְאֻמָּה וְעַל שְׁתוֹתָמָה בַּחֲבֵר
- 12 יַחֲדָיו שִׁיחַתָּם בְּתוֹרַת עֲלִיוֹן אֲמַרְיָהּ לְהוֹדִיעַ עוֹזוֹ
- 13 כִּמָּה רַחֲמֵי מִרְשָׁעִים אֲמָרָה מְכוּל זָדִים לְדַעְתָּהּ הִנֵּה
- 14 *עֵינֵי יְהוָה עַל טוֹבִים תַּחֲמַל וְעַל מִפְּאָרָיו יִגְדֵל חֲסָדוֹ
- 15 מַעַת רַעַה יִצִּיל נַפְשָׁם [מִהַ בְּרוּךְ] יְיָ יְהוָה גּוֹאֵל עֵינֵי מִיַּד
- 16 צָרָה וּמַצִּיָּלָה [תַּמִּים מִיַּד רִשְׁעִים מְרִים קָרָן מִיַּע] קוֹב שׁוֹפֵט

[17] [עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל נֹטְהָ מִשְׁכְּנוֹ בְּצִיּוֹן בְּחֹדֶר לְנִצְחָה בִּירוּשָׁלַיִם]

01 הטקסט שוחזר על פי הנוסח הקצר. בתרגום הסורי הטקסט שבתחילת המזמור ארוך יותר. ראו אשל, מבואות א, עמ' 214; [בְּקוֹל רִבִּים] השווה 4Q412 קטע 1 שוי' 9 || 1 עֲלִיוֹן יֵאל עֲלִיוֹן; הַחֲבִירו יַחַד, הַחֲבִירו, הַחֲבִירו, הַחֲבִירו || 2 תִּתְעַצְלוּ לְהוֹדִיעַ השווה שופטים יח 9 אל תִּתְעַצְלוּ לִלְכַת || 3 פּוֹתָאִים פְּתָאִים || 4-6 מִפְתַּחֲהָ... מִמְּבוֹאֵיהָ השווה בן סירא יד 22-23 || 6-7 אֲדוֹן יַעֲקֹב כִּינִי יַחֲדָאִי || 11 עַל אוֹכְלָמָה בְּשִׁבְעַ 'בִּאכִילָתָם לְשׁוֹבְעֵי' || 13 רַחֲמֵי = רַחֲמֵי אוֹ רַחֲמֵי, בְּסוּרֵי רַחֲמֵי; 14 *עֵינֵי עֲדִיף עֵין כְּבִסוּרֵי, וְאוֹלֵי תַכְוֹן הַסּוֹפֵר לְכָתוּב עֵינֵי בְּלֵי צִיּוֹן שֵׁם הַהוּיָה, השווה 4Q448 א 7; מִפְּאָרָיו 4Q448 מִפְּאָרוֹ || 15 [בְּרוּךְ] יְיָ סְנֵדְרַס מִשְׁלִים [בְּרַכּוֹ אֵת] || 16 צָרָה אֲרִיאֵל וְיִוְדִיצְקֵי הַעִירוּ שְׁאִין דִּי מְקוּם לְהַשְׁלִים צְרִים; 4Q448 צְרִים; סְנֵדְרַס קוֹרָא זִוְיָם]; [מְרִים] עַל פִּי תַהֲלִים פֶּט 17, 20, חֲסֵר בְּנוֹסַח הַקָּצֵר; שׁוֹפֵט סְנֵדְרַס קוֹרָא וְשׁוֹפֵט ||

שירי מגילות תהלים (קנה), 11QPs^a טור כד

גם מזמור זה נשמר בתרגום סורי. המזמור כתוב בסדר האלפבית (שרד במגילה הטקסט מאל"ף ועד נו"ן); ראו סנדרס, עמ' 70-76. וראו D. Flusser, *Judaism and the Origin of Christianity*, Jerusalem 1988, pp. 205-214; E. Qimron, "Some Remarks on the Apocryphal Psalm 155", *Qumran Questions* (edited by J.H. Charlesworth), Sheffield 1995, pp. 64-66; חנן אשל ושלומית קנדי-הראל, "מזמור קנה: שיר אלף-ביתי מימי הבית השני על החזרה בתשובה", צפנת פענח: מחקרי לשון מוגשים לאלישע קימרון במלאות לו שישים וחמש שנה (עורכים ד' סיון, ד' טלשיר וחי' כהן), באר שבע תשס"ט, עמ' 29-51.

- 3 יהוה קראתי אליכה הקשיבה אלי פרשתי כפי
 4 למעון קודשכה הט אוזנכה ותן לי את שאלתי, ובקשתי
 5 אל תמנע ממני בנה נפשי ואל תמגרה ואל תפרע לפני
 6 רשעים, גמולי הרע ישוב ממני, דין האמת יהוה
 7 אל תשפטני כחטאתי כי לוא יצדק לפניכה כול חי,
 8 הבינני יהוה בתורתכה ואת משפטיכה למדני,
 9 וישמעו רבים מעשיכה ועמים יהדרו את כבודכה,
 10 זכורני ואל תשכחני ואל תביאני בקשות ממני,
 11 חטאת נעורי הרחק ממני ופשעי אל יזכרו לי,
 12 טהרני יהוה מנגע רע ואל יוסף לשוב אלי, יבש
 13 שרשיו ממני ואל ינצו ענפיו בי, כבוד אתה יהוה
 14 על כן שאלתי מלפניכה שלמה, למי אזעקה ויתן לי
 15 ובני אדם מה יוסיף אומצם, מלפניכה יהוה מבטחי
 16 קראתי יהוה ויענני ג[ם] רפא [לשבר] לבי נמתי
 17 ואשנה חלמתי גם ה[קיצותי] סמכתני יהוה
 18 [הוכה] ל[בי]

3 יהוה קרי אדוני או כיוצא בו על פי האקרוסטיכון || 3-4 פרשתי כפי למעון קודשכה השוו מלכים א ח 38 ופרש כפיו אל הבית הזה || 5 בנה אולי ירומס' או קים' || 6 ישוב = ישוב (באיווי); סנדרס קורא ישיב ומחבר את התיבה אל דין האמת || 8-12 התיבות שבראשי השורות ערוכות בסדר האותיות (ה-ט) || 10 בקשות יבנסיונות קשים' ראו פלוסר || 11 חטאת = חטאת || 12-13 על הקשר בין החטא לבין הנגע (צרעת) שהוא כרוח האוחזת בגוף השוו ברית דמשק פרק ג שוי 39-41 ומגילה חיצונית לבראשית כ 16-29 || 12 יוסף פ"א מתוקנת || 13 ענפו על פי תצלום B-314641; והשוו ישעיהו לו 31; סנדרס קורא ע[ל]י; כבוד = כבוד, ראו קימרון במאמר הנזכר במבוא || 14 שלמה ציווי מוארך מבניין פיעל, שלם מלא, ראו קימרון במאמר הנזכר במבוא || 15 אומצם כך משלים סנדרס על פי התרגום הסורי למרות דוחק המקום, משמעות הכתוב ימה מוסיף (לנוקק) כוחם של בני האדם, לביטוי הוסיף אומץ במשמעות שונה במקצת השוו איוב יז 9 ודברי משכיל לבני שחר 4Q298 קטעים 3-4 ב שוי 6, לעיל עמ' 108 || 16 ג[ם] רפא [לשבר] לבי האותיות הראשונות נראות בתצלום B-314641; השוו תהלים קמו 3 הרופא לשבורי לב || 17 ה[קיצותי] על פי תצלום B-314641 ||

שירי מגילות תהלים: הצלה מיצר הרע, 11QPs^a יט (+ 11QPs^b קטעים 4-5)

מזמור לא ידוע שהשתמר בשני כתבי יד; ראו סנדרס, עמ' 76-79; גוי"ט, עמ' 42-44.

- 01 [**ודל אנוכי כי**]
- 1 כי **לוא רמה תודה לכה** ולוא תספר חסדכה תולעה
- 2 **ח'חי (ה'א) יודה לכה, יודו לכה** כול מוטטי רגל בהודיעכה
- 3 **חסדכה להמה וצדקתכה** תשכילם כי בידכה נפש כול
- 4 **חי נשמת כול (ה'ב)בשר אתה** נתתה עשה עמנו יהוה
- 5 כטובכה כרוב רחמיכה וכרוב **צדקותיכה** שמע
- 6 יהוה בקול אוהבי שמו ולוא **עזב חסדו מהם**
- 7 **ברוך יהוה** עושה צדקות מעטר חסידיו
- 8 **חסד ורחמים שאגה** נפשי להלל ^א שמכה, להודות **ברנה**
- 9 **חסדיכה, להגיד** אמונתכה, לתהלתכה אין חקר, למות
- 10 הייתי בחטאי ועוונותי לשאול מכרוני ותצילני
- 11 יהוה כרוב רחמיכה וכרוב **צדקותיכה** גם אני את
- 12 שמכה אהבתי ובצלכה **חסיטי בוזכרי** עזוכה יתקף
- 13 לבי ועל חסדיכה אני נסמכתי **סלחה יהוה לחטאתי**
- 14 וטהרני מעוונתי רוח אמונה ודעת **חונני אל אתקלה**
- 15 **בעויה אל תשלט** בי שטן ורוח טמאה, מכאוב **ויצר**
- 16 רע אל ירשו בעצמי כי אתה יהוה שבחי ולכה קייתי
- 17 כול היום ישמחו אחי עמי ובית אבי השוממים בחונכה
- 18 []°° [**עד**]^א **ע'אלם** אשמחה בכה

2 (ה'א) חסר; **יודה לכה, יודו לכה** 11QPs^b **יודכה, לכה יודו**; מוטטי רגל ימי שרגלו נמוטה/ אולי יחיד מן מוֹטְט, תואר על משקל שוֹבֵב, עוֹלֵל || 3 **להמה** 11QPs^b **להם** || 4 **(ה'ב)בשר** 11QPs^b **בשר**; נתתה = נְתַתָּה || 6 **מהם** 11QPs^b **מהם** || 14 **אתקלה** = אֶתְקַלָּה, עתיד מוארך משורש תק"ל || 15 **בעויה** סנדרס קורא בעויה אך בהערה מציין לקריאה ביו"ד ולדניאל ד 24 || 16 ירשו משורש רש"י לשון שליטה; כי אתה יהוה שבחי השוו ירמיהו יז 14 כי תהלתי אתה ||

שירי מגילות תהלים: מזמור לציון, 11QPs^a כב (+ 4QPs^f ז-ח + 11QPs^b קטע 6)

מזמור לא ידוע ממקום אחר שחרוזיו כתובים בסדר האלפבית. המזמור שרד בשלמותו במגילת המזמורים ממערה 11 ונמצאו עוד שני עותקים קטועים. כתב היד ממערה 4 הוא הקדום יותר, מסוף ימי בית חשמונאי. מנחם קיסטר העמיד על הרעיונות המעניינים שיש במזמור הזה. למשל, ציון מצפה לישועה ואוהביה מתאבלים עליה וזאת בשעה שירושלים והמקדש עודם על מכונם. הוא הראה שהתחושה ששיבת ציון ובניין הבית אינם גאולה שלמה מובעת גם בספר בן סירא ובעוד מקורות מימי הבית השני. בדומה לכך נאמר במזמור שהשירים והתשבוחות של היושבים בציון ערבים לאל יותר מריח הקורבנות והמנחות שמוקרבים במקדש. אף לרעיון הזה יש מקבילות בספרות התקופה. לכתוב בסוף המזמור "רומי ורחבי ציון" יש מקבילות במקורות חז"ל המדברים על כך שירושלים עתידה להתרחב ולעלות מעלה. מזמורנו הוא המקור הקדום ביותר לרעיון הזה. גם בלשון יש חידושים מעניינים. גיימס סנדרס ההדיר את כתב היסוד בסדרת התגליות כרך ו, עמ' 85-89, פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר ההדירו את 11QPs^b בסדרת התגליות כרך כג, עמ' 44-45, ופטריק סקיהן, יוג'ין אולריך ופטר פלינט ההדירו את 4QPs^f בסדרת התגליות כרך טז, עמ' 96-102. לטקסט ופירושו ראו: M. Morgenstern, "The Apostrophe: To Zion — A Philological and Structural Analysis", *DSD* 14 (2007), pp. 178-198. עמ' 478-482.

- 1 אזכורך לברכה ציון בכול מודי
- 2 אני אהבתיך, ברוך לעולמים זכרך, גדולה תקותך ציון ושלום
- 3 ותוחלת ישועתך לבוא, דור ודור ידורו בך ודורות חסידים
- 4 תפארתך, המתאווים ליום ישעך, וישישו ברוב כבודך זיז
- 5 כבודך יינקו וברחובות תפארתך יעכסו, חסדי נביאיך
- 6 תזכורי ובמעשי חסידיך תתפארי טהר חמס מגוך שקך
- 7 ועול נכרתו ממך, יגילו בניך בקרבך וידידיך אליך נלוו,
- 8 כמה קוו לישועתך ויתאבלו עליך תמיך, לוא תובד תקותך
- 9 ציון ולוא תשכה תוחלתך, מי זה אבד צדק או מי זה מלט
- 10 בעולו, נבחן אדם כדרכו איש כמעשיו ישתלם סביב נכרתו
- 11 צריך ציון ויתפזרו כול משנאיך, ערבה באף תשבחתך ציון
- 12 מעלה לכול תבל, פעמים רבות אזכורך לברכה בכול לבני אברכך,
- 13 צדק עולמים תשיגי וברכות נכבדים תקבלי, קחי חזון
- 14 דובר עליך וחלמות נביאים תתבעך, רומי ורחבי ציון,
- 15 שבחי עליון פודך, תשמח נפשי בכבודך

1 אזכורך 4QPs^f [אזכרך, ראו שו' 12; מודי = מאודי || 2 ושלום אינה משתלבת בהקשר; ראו מורגנשטרן, עמ' 184-183 || 3 לבוא = יבואו || 4-5 זיז כבודך יינקו על פי ישעיהו סו 10-11 || 5 יעכסו המשמע ותחביר המשפט סתומים; ראו מורגנשטרן, עמ' 185-186; נעלמו מעיניו דברי חנוך ילון, פרקי לשון, ירושלים תשל"א, עמ' 324-325; קיסטר, מבואות ב, עמ' 480 מפרש ירקדו ריקוד של שמחה על פי תרגום השבעים לישעיהו ג 16 || 6 טהר יסר; מגוך = מגנך ימתוכדי כבארמית || 8 תמיך = תמיד, ולא תמיד, יחצדיקים שבדי || 9 מי (הראשון) 4QPs^f [מי הווא]; צדק = צדק או כתיב חסר של צדיק, ניגוד של בעולו, התחביר שונה מתחביר הכתוב באיוב ד 7 מי הוא נקי אבד; למקבילות ולפירושים אחרים ראו מורגנשטרן, עמ' 188; מי זה 4QPs^f [מי הווא זנה] (צורת הכינוי הרומז בארמית עתיקה); מלט = מלט את נפשו, השוו עמוס ב 15 || 10 בעולו = קצלו; איש תוקן מן אנוש; 4QPs^f אנוש; ישתלם אולי ישתלם(ו) ייקבל תשלום || 11 ויתפזרו 4QPs^f התפזרו; משנאיך 4QPs^f מסנאיך; באף יבאפו של האל, השוו דברים לג 10; תשבחתך 4QPs^f תשבחתך || 12 מעלה לכול 4QPs^f מעלכל = יותר מכול; תבל = תבל יתבלין, ראו מי מישור, לשוננו נ (תשמ"ו), עמ' 123; 4QPs^f תבל ומקום חלק; אזכורך לברכה 4QPs^f אזכרך [לברכה] ציון; לבני מודי; 4QPs^f אברכך; 4QPs^f אני [אה]נתיך || 13 תשיגי 4QPs^f תסיגי; וברכות בעותק 4QPs^f יש שתי תיבות פגומות, אולי [] ת ברכות, בתיבה השנייה נראה מעין קו מאוזן באמצע, עיינו בתצלום 41.950 || 14 דובר 4QPs^f דונב כפי שבורר בסיוע אריאל ויודיצקי, ולא [נ]אמר כדברי המהדירים, השוו בן סירא לו 20; עליך 4QPs^f עליכי; וחלמות נביאים ינבואת נביאים, ראו קיסטר שם; וחלמות 4QPs^f חלמת; נביאים 4QPs^f המהדירים קוראים נביים אך אפשר לקרוא נביאים; תתבעך 4QPs^f תתבעך או תתבעך = יתבעי לעצמך, ראו מורגנשטרן, עמ' 193 העי 59 ואפשר לפרש כחנן אריאל כצורת נסתרת, יחלמת הנביאים תדרוש אותך, על פי דברים כח 2 ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך

שירי מגילות תהלים: מזמור לבורא, 11QPs^a כו

חלק משיר לא ידוע. נמצא במגילת תהלים אחרי מזמור קנ; ראו סנדרס, עמ' 89-90. לפירוש ולמקבילות ראו קיסטר, אגדות, עמ' 243-244 והערה 49.

- 9 גדול וקדוש יהוה, קדוש קדושים לדור ודור, לפניו הדר
 10 ילך ואחריו המון מים רבים, חסד ואמת סביב פניו אמת
 11 ומשפט וצדק מכון כְּסֹאֵוּ מבדיל אור מאפלה, שחר הכין בדעת
 12 לבו אז'ראו כול מלאכיו וירננו כי ()הראם את אשר לוא ידעו
 13 מעטר הרים תנובות¹.¹ אוכל טוב לכול חי ברוך עושה
 14 ארץ בכוחו, מכין תבל בחוכמתו בתבונתו נטה שמים ויוצא
 15 [רוח] מאו[צרותיו ברקים למט] עשה ויעל נשיאים מקצה
 [ארץ] [16]

9 גדול וקדוש יהוה השוו דברי יוסף ומשה, 4Q372 קטע 1 שוי 29, לעיל עמ' 79 || 10-9 לפניו הדר ילך השוו תהלים צו 6 הוד והדר לפניו || 10 המון מים רבים השוו ירמיהו י 13 המון מים ויחזקאל א 24 || 11-10 אמת ומשפט וצדק מכון כְּסֹאֵוּ על פי תהלים פט 15 צו 5 צדק ומשפט מכון כסאו || 11 מבדיל אור מאפלה ראו מקבילות בעמ' 332 לעיל || 12-11 שחר הכין בדעת לבו ראו כדורי, מבואות ב, עמ' 389-390 || 12 כי ... ידעו סנדרס מביא מקבילה ממגילת ההודיות ה 28 כי הראיתם את אשר לא [ידעו], וישעיהו נב 15 כי אשר לא ספר להם ראו; למקבילות נוספות ראו מ' קיסטר, סוגיות במחקר התלמוד, ירושלים תשס"א, עמ' 41-57 || 13 מעטר הרים תנובות השוו 4Q370 קטע 1 א שוי 1; אוכל לפני המילה נראים אולי שרידי אותיות || 15 ההשלמות על פי ירמיהו י 13-12 ||

שירי מגילות תהלים: חיבורי דויד, 11QPs^a כז

רשימת המזמורים שחיבר דויד ובכללם מזמורים שנועדו לשמש בפולחן שבמקדש ומזמורים נגד מזיקים. הרשימה מצויה במגילת המזמורים אחרי קטע משמואל ב פרק כג (דברי דוד האחרונים). ולבסוף נכתב שדוד אמר את המזמורים שנבואה; בחיבור 1Q30 קטע 1 כתוב כנראה [ב]רוח הקודש בהקשר לספרים, עיינו בהערות שם. ראו סנדרס, עמ' 91-93. לפירוש הרשימה הזאת, חשיבותה ומקורה ראו V. Noam, "The Origin of David's Songs in 'David's Compositions'", *DSD*, 13 (2006), עמ' 134-149; נועם מזרחי, "רשימת חיבורי דוד שבמגילת המזמורים מקומראן (11QPs^a) וזיקותיה לתיאורי דוד ושלמה בספר מלכים ובספר דברי הימים", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמ' 167-196. ועיינו במבוא לחיבור 1Q30 בכרך ג.

ויהי דויד בן ישי חכם ואור כאור השמש סופר	2
ונבון ותמים בכול דרכיו לפני אל ואנשים ויתן	3
לו יהוה רוח נבונה ואורה ויכתוב תהלים	4
שלושת אלפים ושש מאות, ושיר לשורר לפני המזבח על עולת	5
התמיד לכול יום ויום לכול ימי השנה ארבעה וששים ושלוש	6
מאות, ולקורבן השבתות שנים וחמשים שיר, ולקורבן ראשי	7
החודשים ולכול ימי המועדות *ולים הכפורים שלושים שיר	8
ויהי כול השיר אשר דבר ששה *ואבעים וארבע מאות, ושיר	9
לנגן על הפגועים ארבעה ויהי הכול ארבעת אלפים וחמשים,	10
כול אלה דבר שנבואה אשר נתן לו מלפני העליון	11

2 ואור = יומאירי || 4 ואורה = יומאירה || 8 *ולים רווח יתר בין היו"ד למ"ם; גרסו וליום || 9 *ואבעים גרסו וארבעים || 10 על נגד; הפגועים = המזיקים || 11 שנבואה אשר נתן לו מלפני העליון הפועל בבניין נפעל השוו עזרא ו 5 ומנכסי מלכא די מדת עבר נהרה אספרנא נפקתא תהוא מתיבא לגבריא אלך; מלפני במקום מן, לשון כבוד לגבוה; העליון כינוי לאל, כמו עֲלִיָא בארמית; לאי ההתאמה השוו דברי הימים ב ב 13 ואסתר ה 6 ||

שירי מגילות תהלים 4QPs^f ט-י*

מזמורים לא ידועים שנספחו למזמורי התהלים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי; הם נתונים בטורים ז-י של המגילה; המזמורים שבטורים ז-ח שולבו בטקסט של מגילת המזמורים הגדולה, טור כב לעיל, עמ' 353. בטורים ט-י שרד טקסט אסכטולוגי. המהדירים הראשונים סברו שבטורים האלה יש שני מזמורים ואילו לדעת ג'ון סטרגנל וחנן אשל יש כאן מזמור אחד, אלפבית. אולם כדי לשחזר את האלפבית הם הרבו בתיקוני טקסט ובהשלמות בלתי אפשריות. למשל בשורה 7 הם משלימים [מעשי] הנדרשת לחרוז הפותח במ"ם למרות שאין די מקום ובשורה 14-15 הם קוראים קראי יהוה [יה]ל[יפו כח] הנדרשת לחרוז שפותח בקו"ף שלא בהתאם לשרידי האותיות ולמרווחים. פטריק סקיהן, יוג'ין אולריך ופטר פלינט ההדירו את המזמורים בסדרת התגליות, כך טז, עמ' 85-106, וראו ח' אשל, מבואות א, עמ' 222-224; *CBQ*; H. Eshel and J. Strugnell, "Alphabetical Acrostics in Pre-Tannaitic Hebrew", *CBQ* 62 (2000), pp. 441-458

טור ט	
1	° []
2	מל' []
3	° [] ° []
4	רבים [] ויהללו את
5	שם יהוה ב' בא לשפט את
6	כל מעש' להשבית רשעים
7	מן הארץ [] עולה לוא
8	ימצאו [] שמים טלם
9	ואין שדפ' בשבליהם והארץ
10	פריה [] בעתה ולוא
11	תכחש בתבואותיה, עצי
12	פרי במעשיהם ולוא
13	יכחשו יתיה' א' יוכלו
14	עננים וישבעו וי'ראי יהוה
15	[] ° [] ° []

6 מעש' המהדירים בסדרת התגליות קראו מע[ש]ה שלא כתחביר, אך שרידי בסיסי האותיות שבסוף התיבה מתאימים דווקא לקריאה המוצעת כאן || 8 [] שמים טלם המהדירים קוראים [ונתנו] שם[ים] טלם ומפנים אל זכריה ח 12 והשמים יתנו טלם; לפני שמים נותר קלף חלק והקסר מתאים להשלמה המוצעת כאן || 9 שדפ' ולא שה[ת], עיינו בדברי המהדירים; בשבליהם 'בשיבוליהם'; בהתאם לרוחב הקסר ולתקבולת; המהדירים קוראים [בג]בליהם; לשכנות שדפון+שבולים, השוו בראשית מא 6, 23, 27 || 11 בתבואותיה בהתאם לרוחב הקסר ולתקבולת; המהדירים קוראים [תבוא]אותיה || 12 במעשיהם קריאה חדשה בתצלום 41.950, השוו חבקוק ג 17 כחש מעשה זית; המהדירים קוראים ב'° גפנייהם || 13 יכחשו יכחשו ירוזו; יתיה השוו חבקוק ג 17 המובא לעיל, אין די מקום להשלמה [תבוא]תיה; [] השוו טור י שו' 5 || 15-13 יוכלו ... [] השוו תהלים כב 27, 4Q370 קטע 1 א שו' 2 ודברים ח 10 ||

	טור י
3] °°[
4] החסד אשר ע]שה
5	עֲמָהֶם אִז יִהְלֵלוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ
6	יַחַד יִהְלֵלוּ ^כ כָּל כּוֹכְבֵי נִשְׁהָ
7	שִׁמְחָה יִהְיֶה שִׁמְחַתְכֶּה
8	שִׁמְחָה שִׁמְחַתְכֶּה וְגִילָה גִילְךָ
9	חֲגֵג הַגִּיךְ, נִדְרֵיךָ שָׁלֵם כִּי אֵין
10	בְּקִרְבְּךָ בְּלִיעֵל, תֵּרֵם יָדְךָ
11	תִּגְבְּרֵ יְמֵיךָ הֵנָּה אֹיְבֵים
12	יִבְדּוּ וְיִתְפָּרְדּוּ כֹל פְּרָעֵלֵי
13	אֵין וְאַתָּה יְהוָה לְעֹלָם
14	תִּהְיֶה כְבוֹדְכֶּה לְיָעֹלָם וְעַד
15	לְלֵוִיָּהּ

5-4 השוו בראשית כא 23 כחסד אשר עשיתי עמך || 5 עֲמָהֶם המהדירים קוראים וְמָהֶם; האותיות הראשונות שחוקות ||
 6 יִהְלֵלוּ הדיו נמרחו; נָא האליף משונה || 7 שִׁמְחָה ציווי מוארך || 8 וְגִילָה ציווי מוארך || 9 חֲגֵג = חג ||
 10 תֵּרֵם = תָּרַם לשון איוו, השוו תהלים פט 14 || 11 אֹיְבֵים המהדירים קוראים אֹיְבֵים, אך באמת אין שום קו אופייני
 לאל"ף באות השלישית ועל פי תצלום 41.950 עדיף לקרוא אֹיְבֵים או להניח שהאות הזאת היא יו"ד שתוקנה לאל"ף ||
 11-13 הֵנָּה ... אֵין על פי תהלים צב 10 כי הנה איביך ה' כי הנה איביך יאבדו יתפרדו כל פעלי אֵין || 12 פְּרָעֵלֵי לפי סטרוק, עמ'
 368, שלוש האותיות הראשונות, וכן הלמ"ד השנייה של לְעֹלָם שמתחיתה, נמצאו על קטע קטן המשתלב בְּחָסֶר ||
 13-14 השוו תהלים צב 9, קד 31 ומגילת המקדש כט 7 || 14 לְעֹלָם וְעַד או לְעֹלָמֵי עַד, השוו תהלים קד 31 יהי כבוד
 יהוה לעולם ||

שירי עולת השבת

השירים נתונים בעשרה כתבי יד מזמנים שונים: מסוף ימי החשמונאים (4Q400, 4Q405), מראשית ימי בית הורדוס (4Q401-4Q404) ומימי בית הורדוס (Mas1K, 11Q17). החיבור הובא כטקסט משולב, ובכל מקום נבחר כיסוד כתב היד השלם יותר ושולבו בו כתבי היד החופפים. כל הקטעים שנבחרו לשמש יסוד לטקסט הובאו בשלמותם אפילו כאשר נותר מעט מן הטקסט בשורה. קטעים זעירים הושמטו וכמו כן נדחו צירופי קטעים מפוקפקים (כגון 4Q405 קטע 7 שהורכב מחמישה קטעים זעירים). הטקסט שהשתמר קטוע, אך נותרו כמה קטעים גדולים, ושילוב כתבי היד מניב לפעמים טקסטים רצופים ארוכים למדי. קרול ניוסום השכילה למקם את הקטעים על פי הכותרות לשירים (שמצוין בהן סדר השבתות), על פי החפיפה שבין כתבי היד, על פי השכבות של הקטעים כשהובאו למוזיאון ועל פי צורת הקטעים. ג'ייט שיחזרו את סדר קטעי המגילה ממערה 11. על פי המהדורות האלה מוצע כאן טקסט משולב כסדר החיבור מחולק על פי מספרי השירים שבכותרות (הקיימות או המשוחזרות). מספרי השורות שבטקסט המשולב מציינים את השורות ששרדו בכל שיר ושיר. הקטעים שמקומם אינו ידוע מובאים לאחר הטקסט המורכב לפי סדר כתבי היד ומספר הקטע כמקובל.

החיבור כולל שלושה עשר שירים כמניין השבתות של התקופה הראשונה לפי הלוח של עדת היחד. בשירים מתוארת דרך עבודת הקודש במקדש של מעלה. המלאכים במקדש של מעלה מדומים לכוהנים במקדש של מטה, והם משרתים את האל בשירים ובתשבחות. השירים הם אמירות פולחניות ועיקרם זימון המלאכים להלל את האל, סוגי המלאכים המהללים, סוגי התהילות. המהללים מניינם שבעה ודברי התהילה נשנים שבע פעמים. עצם הזימון לשיר יוצר אווירה של רוממות, אף על פי שתוכן השירים לא נזכר.

במגילה מצויים ביטויים הקשורים למקדש: מקדש, דביר, פתחים, שערים, קירות, פרוכת, אפוד, לבוש, מעשה אורג, רוקמה, חושן, מעיל, זבחים, נסכים, מנחות, וכן ביטויים הקשורים בהיכל השמימי: כרובים, אופנים, גלגלים, מעון, אור, אורים, טוהר, מעשי אופירים.

קרול ניוסום ההדירה את רוב כתבי היד בסדרת התגליות, כרך יא, עמ' 173-407. פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר ההדירו את כתב היד ממערה 11 בסדרת התגליות, כרך כג, עמ' 259-304. קרול ניוסום אף פרסמה טקסט משולב מכל כתבי היד, ראו J. H. Charlesworth (editor), *The Dead Sea Scrolls*, 4 B, Tübingen 1999, pp. 138-189. בטקסט המשולב שלה שולבו כתבי היד בלי לציין מה בדיוק שייך לכל כתב יד ובלי סימנים של ספק בקריאה. נועם מזרחי תרם תרומה חשובה ללשון החיבור: נ' מזרחי, הלקסיקון והפרזיאולוגיה של 'שירות עולת השבת', חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים תשס"ח.

עותק א = 4Q400, עותק ב = 4Q401, עותק ג = 4Q402, עותק ד = 4Q403, עותק ה = 4Q404, עותק ו = 4Q405, עותק ז = 4Q406

חיבורים עבריים מקומראן

	עוֹתֵק א קטע 1 ב
	שוליים עליונים
a	רום מלכות[כה] 22
2	מרומים והנ[] 23
3	תפארת מלכותכה[] 24
4	בשערי מרוםי רוּם[] 25
5	ב[] רוּח כול ר[] 26
6	קדושי קודש קודש[י] 27
7	מלך אלוהים לשבעת מ[] 28
8	כבוד המלך ש[] 29
9	כבודו בסוד אל[י] 30
10	לשבע נתיבו[ת] 31
11	למשפטו שקט ב[היפלו] 32
12	עולמים] 33
13	ורוממו כבודו[] 34
14	מלך נשיאי[] 35
15	קדושים[] 36
16	קודשי[] 37
17	אלים ו[] 38
18	צדק] 39
19	כוהונו[ת] 40
20	חסדי אלו[הי] 41
21	להתקדש בא[] 42
	שוליים תחתונים
	חסרות שורות

32 למשפטו ס"נ קוראים למשפטי (=למשפטי) || 40 כוהונו[ת] = כהנות, בוטא kânōt, השו שיר שני שוי 14, בעמוד 362 ||

עותק א קטע 3 א

שולים עליונים

1	[בעד לרום הפלא] 43
2	[לשון הטוהר] 44
3	להל] ל' אלוהים שבעה] 45
4	[לת] י] 46 [בשבעה דברי
5	[ג] דולות] 47
6	[] 48
7	[] 49
8	[ח] 50
9	[שבעה] שבעה] 51
10	°[] 52 [דברי
11	[בשבעה דב] רי] 53
12	[ש] בע] 54

חסרות שורות

עותק א קטע 3 ב + 5

שולים עליונים

1	[] 55 זמרות קודשו
2	[] 56 לנשיאי משנה °
3	[] 57 אמתו צורי ש°°
4	[] 58 ושבעה דברי
5	[° שב] עה] 59 לברך לידעי] עולמים
6	[] 60 דברי פלא
7		שורה חלקה

שיר שני

8	[אלוהי	1 למשכיל ש] יר עולת השבת השנית באחד עשר לחדש הראשון, הללו
9	[2 הנכבד] ים
10	[3 ה]

חסרות הרבה שורות

57 צורי = צורות; ש°° [] הקריאות שהוצעו אינן מתאימות לשרידים ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 14 א

b	ם[] 4
3		[] 5
4	[] 6 רומה רם על[רמיי
5	אלי לר[ומי דעת]] 7 כיא נכבדת ב[
6	שמי מלכות כבודכה] 8 לראשי ממשלות [

חסרות שורות

עותק א קטע 2 (+ עותק ב קטע 14 א)

שולים עליונים

a	להלל כבודכה פלא באלי דעת ותשבוחות מלכותכה בקדושי ק[דושים]	9
2	המה נכבדים בכול מחני אלוהים ונוראים למסדי אנשים, א° [10
3	*מאלוהים ואנשים אספרו הוד מלכותו כדעתם ורוממו[ן פברדו ברקיע]	11
4	שמי מלכותו ובכול מרומי רום תהלי פלא לפי כול[בינתם יזמרו והוד]	12
5	כבוד מלך אלוהים יספרו במעוני עומדם ו[אנו בשר בכבודנו]	13
6	מה נתחשב בם וכוהנתנו מה במעוניהם וק[ודשינו לוא ידמו לקודש]	14
7	קודש יהם [ומה] תרומת לשון עפרנו בדעת אל[ים]	15
8	[אייפה בקו] לרנתנו נרוממה לאלוהי דעת[16
9	[קודש ובינתו מכול ידע]	17
10	[ה קודש קודש ראיש]	18
11	[בב]רו לשונו דעת עם חוק [19
12	[ת ככו]	20
13	[תם ל]	21
14	[תם]	22

חסרות שורות

6 רומה ציווי מוארך; [מיי] השוו שיר שביעי שוי 1, להלן עמי 369 || 7 לר[ומי דעת] השוו שיר שישי שוי 30, להלן עמי 368 || 8] שמי השוו שוי 12, ובדוחק [ורו]ממו || 9 בקדושי עותק ב בקדושי ולא בקדשי || 10 א° [א] סיני קוראים פלא אבל בעותק א חסר תורן הלמייד בעור שלא נפגע (מעל השורה) וגם בעותק ב אין למייד אחרי האות הראשונה אלא חור בעור, והעור שבסוף השורה פגוע, ראו תצלום B-363593; אפשר לשחזר כאן נא[מנים] או נא[זרים] או מא[ירים] || 11 *מאלוהים תוקן מן מאלוהיהם; [ברקיע] השוו בראשית א 15 ברקיע השמים || 13 ו[אנו בשר] השוו שוי 14; [בכבודנו] השוו 4Q491 קטע 11 שוי 15 (כרך א, עמי 103) || 14 מה (הראשונה) היא מתוקנת; וכוהנתנו = וכוהנתנו ראו שיר ראשון שוי 40 || 15 תרומת ירוממות; לשון עפרנו ישון העשויה מעפרי בניגוד אל לשון דעת שוי 19 להלן = לשון מלאכי דעת || 16 [בקו] לרנתנו סיני קוראים [לרנתנו || 17 ידע] מן *נדע יחכמי || 19 [בב]רו כהצעת אריאל ויודיצקי; לשונו דעת על פי שיר שלשה עשר שוי 19, להלן עמי 379 ||

שירי עולת השבת, שיר שני

		עותק ב קטע 14 ב
1	[23] °°°
2	[24 רִזִּי נִפְלְאוֹתֶיךָ]
3	[25 קוֹל רְנוֹתְךָ]
4	[26 לוא יכוֹלְךָ]
5	[27 יגבר אֱלֹהִים]
6	[28 נְשִׂיאֵי מִן שַׁבָּה]
7	[29 הַשְׁמִיעוּ נִסְתָּרוֹת]
8	[30 לְמוֹצָא שְׁפִתֵי מֶלֶךְ בְּךָ]
		שוליים תחתונים
		חסרות שורות

שיר רביעי

		עותק ב קטעים 2+1
		שוליים עליונים
		1 למשכיל שְׁיָר עוֹלַת הַשַּׁבָּת הַרְבִּיעִית בַּחֲמִשָּׁה] וְעֲשִׂים בְּחַדְשׁ הַרְאִישׁוֹן] 1
2	[2 הַלְלוּ לְאֱלֹהֵיךָ] וְבָרוּךְ בְּרוּךְ]
3	[3 וישׁ] וְעִמְדוּ לִפְנֵיךָ]
4	[4 מִלְכוּנְךָ] וְבָכוֹל רֵאשִׁי]
5	[5 מֶלֶךְ אֱלֹהִים]
6	[6] [] אֵלֵךְ]
		חסרות שורות

		עותק ג קטע 1
1	[7] °ם בְּמִבְּרָא
2	[8] בְּבוֹאֵם עִם אֱלֹהֵיךָ]
3	[9] יַחַד לְכוּל תְּעוֹדוֹתֶיךָ]
4	[10] רְתָם לְגִבּוֹרֵי עוֹז]
5	[11] ° לְכוּל יִסּוּדֵי פֶשַׁע]
6	[12] °°] יִהְיֶה]
7	[13] תְּ

28 נְשִׂיאֵי מִן שַׁבָּה] או נשיאי פְּלֵאָה] || שיר רביעי: 9 תְּעוֹדוֹתֶיךָ סִינ קוראים תְּעוֹדוֹתֶיךָ] שלא כדקדוק || 11 יִסּוּדֵי אולי = יִסּוּדֵי יִמְיוּסְדֵי ||

חיבורים עבריים מקומראן

שיר חמישי*

עותק ג קטע 2

1	[1 פֹּלֵא וּרְ]
2	[2 פֹּלֵא פִּ]רֹכַת
3	[3 כַּמְעָשֵׁי רוֹקְ]מָה
4	[4 בַּדְבִיר מֶלֶךְ]◦
5	[5 הָ] [אֵ◦ [

חסרות שורות

עותק ג קטע 3 א

1	[]◦[6]
2	[אלוהי	7]
3	[כבוד	8]
4	לוהי	9]
5	[בִּדְנִי	10]
6	[אֱלוֹהִים	11]
7	[12]
8	[ם	13]
9	[14]
10	[נִי	15]

חסרות שורות

* לא ידוע היכן בדיוק מסתיים השיר הרביעי ומתחיל השיר החמישי, ניוסום אינה כוללת בטקסט המורכב את הקטעים שבעמוד הזה, ראו את ההערה בתחילת העמוד הבא ||

עוֹתֵק ג קטע 3 ב+4 (Mas1k+) קטע 1 א + עוֹתֵק ז קטע 1)*

1	[ם]	16
2	[]ים ויפלג דעת]	17
3	[]ב'בִּינְתוֹ חֶרֶת ה' וְקִי קוֹדְשִׁים	18
4	[]ב'הִיֹּתוֹ טַמֵּא צָרַעַת וְלֹא יִוָּדַע	19
5	[]יֵשׁוּבְתָן וְיֵה וְלֹא יֵהִי בְּאֵים לִיְהִד לָא	20
6	[]מַלְכֵי מַחֲשַׁבְתָּו וְדַעַת קְדוֹשֵׁי קְדוֹשִׁים	21
7	[]יֵהֵם מַלְחַמַת אֱלֹהִים בְּקַ	22
8	[]מַסִּיר שְׁפָתָהּ כִּיֵּא לֵאלֹהֵי אֱלִים כִּלֵּי מַלְחָמוֹת	23
9	[]מְרוֹם וּפְלִיגוֹת מַלְאָכֵי אֱלֹהִים יִרְצוּ לִפְקוּדָתוֹ וְקוֹל הַמּוֹן [צְבָאוֹת מַלְאָכֵי דַעַת עַם כּוֹחַ]	24
10	[]גְבוּרָתוֹ צְבָאוֹת רַחֲמוֹת אֱלֹהִים בְּמַלְחַמַת שַׁחֲקִים וְהִיתָה לָא לְאֱלִים הַמְלֹכִים	25
11	[]אֱלֹהִים בְּדַעַתוֹ עֲשֵׂה מַעֲשֵׂי חֲדָשׁוֹת פְּלֵא כֹל אֱלֵה עֲשֵׂה פְלֵא, בְּמִזְמַת חֲסֵדוֹ בַל יִבְיַעַן	26
12	[]לְמֶלֶךְ אֱלֹהִים כֹּל דְּבָרֵי דַעַת כִּיֵּא מַאֲלֹהֵי דַעַת נִהְיֵה כֹל [הוֹי עַד וּמַדְעַתוֹ]	27
13	[]וּמִזְמַת כְּבוֹדוֹ הִי כֹל תְּעוּדוֹת עוֹלָמָא יֵם עוֹשֵׂה רֵאִי שׁוֹנֵן וְת [לְעַתְוֹתֵיהֶם וְאַחֲרוֹנוֹת]	28
14	[]לְמוֹעֲדֵיהֶם וְאֵין בִּידְעִים נְגִלֵי סוֹד [לְהַבִּין לְפָנָי עֲשׂוֹתוֹ וּבְעֲשׂוֹתוֹ לֵא יִשְׁכִּילוֹ כֹל]	29
15	[]אֱלֹהִים מַה יִּזוּם כִּיֵּא מַמְעַשֵׂי כְבוֹדוֹ הַמָּה לְפָנָי הִיֹּתֶם כַּמַּחֲשַׁבְתָּו	30

* ניוסום, עמי 222 דוחה את ההצעה להרכיב את כתבי היד ולצרף את הקטעים 3 ב+4. היא מודה שההרכבה אפשרית על בסיס עותק ג אולם לדבריה היא בלתי אפשרית על בסיס העותק ממצדה. באמת הטקסט בעותק ממצדה קצר יותר רק משום שנשמטו בו תיבות מחמת הדומות, ראו הערה לשוי 27-28 || 18 [ב'בִּינְתוֹ או [בת]בִּינְתוֹ; חֶרֶת ה' וְקִי קוֹדְשִׁים] השוו שיר ראשון שוי 15, לעיל עמי 359 וכיוצא בו חֶרֶת סְהַרְת אַמַת בְּרֻכּוֹת לְמִיטָה, 4Q284 קטע 3 שוי 4, לעיל עמי 29 || 21 מַחֲשַׁבְתָּו או מַחֲשַׁבְתָּו] || 23 שְׁפָתָהּ] קריאה חדשה על פי איוב יב 20; פְּלֵא העור שחוק והקריאה בעייתית || 24-25 [עַם כּוֹחַ] גְבוּרָתוֹ על פי סרף היחד יא 19-20 || 26 כֹּל על פי תצלום 42.631; כֹּל אֱלֵה עֲשֵׂה פְלֵא] השוו ישעיהו מה 7 אני ה' עשה כל אלה; פְּלֵא] כנראה תואר הפועל, אך מזרחי, עמי 68-71 סבור שהוא כינוי לאלוהים; בְּמִזְמַת חֲסֵדוֹ בעותק ג עמד אולי ביטוי קצר יותר מעין במזמתו || 27-28 לְמֶלֶךְ ... כְּבוֹדוֹ] בכתב היד ממצדה עמד נוסח קצר מעין [מאל] כֹּל דְּבָרֵי דַעַת נִהְיֵה כֹל הוֹי עַד וּמַדְעַתוֹ [ומזמ]וֹתָי, ונראה שאחרי התיבה דעת נשמטו התיבות כי מאלוהי דעת מחמת הדומות || 27 הוֹי = הוֹי || 28 וּמִזְמַת כְּבוֹדוֹ מצדה [ומזמ]וֹתָי || 29-30 [וְאֵין] ... [יזום] התחביר והמינוח קשים וכוונת הכתוב: אין בין החכמים מי שיכולים להבין את הסוד שהאל מגלה להם לפני עשותו (את הדבר), וכשהוא עושה (את הדבר) אין המלאכים יכולים להבין את תוכניתו; השוו עמוס ג 7; ניוסום מפרשת אחרת || 30 [אֱלֹהִים] עוֹתֵק ז אֱלֹהִים בכתב עברי עתיק; [יזום כִּיֵּא מַמְעַשֵׂי] [יזום כִּיֵּא מַמְעַשֵׂי]; [הַמָּה מַצְדָּה הַם; כַּמַּחֲשַׁבְתָּו בעותק ממצדה יש מקום חלק אחרי התיבה הזאת ||

חיבורים עבריים מקומראן

שיר שישי

Maslk קטע 1 א (+ עותק ז קטע 1)*

8	1	[לְמַשְׁכִּיל] שִׁיר עוֹלַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁשִׁית בַּתְּשֻׁעָה לַחֹדֶשׁ
9	2	[הַשְּׁנִי הַלְלוּ לְמַלְךְ א] לְוַהֵי אֱלִים יוֹשְׁבֵי מְרוֹמֵי רוֹמִים
10	3	[הַמְרוֹמִם בְּתַשְׁבּוּחוֹת בְּק] וְדֹשׁ קֹדְשִׁים וְרוֹמְמוֹ כְּבוֹדוֹ
11	4	] בְּד[עַת אֱלֵי עוֹלָמִים
12	5	] [קְרִיאֵי רוֹם רוֹמִים
13	6	] [בְּכָל קֹדֶשׁ

חסרות שלוש שורות

17	7	] י [] יו
18	8	] []
19	9	] [
20	10	] ת [

חסרות שבע שורות

Maslk קטע 1 ב (+ עותק ו קטע 3 א 10-11)

שוליים עליונים

1	11	[לְוַהֵי] כּוֹל עוֹלָמִים, בַּשְּׁבַע בְּרָכוֹת פְּלֵא יִבְרַךְ
2	12	[לְמַלְךְ] כּוֹל קֹדְשֵׁי עוֹלָמִים שְׁבַעַה בַּשְּׁבַעַה
3	13	[דְּבָרֵי] בְּרָכוֹת פְּלֵא תַהֲלֵת גְּדֹל בַּלְשׁוֹן הַשְּׁנִי לְאֵל
4	14	[אִמַּת ו] צְדָק, בַּשְּׁבַע גְּדוּלוֹת פְּלֵא יִגְדֵל לְמַלְךְ
5	15	[כּוֹל אֵל] וְהֵימָּן צְדָק שְׁבַעַה בַּשְּׁבַעַה דְּבָרֵי
6	16	[גְּדוּל וְ] תַהֲלֵת רוֹמְמוֹ בַּלְשׁוֹן

* כנראה קטע 2 מעותק ז משתלב בשורות 3 ואילך; לשיחזור שורות 11-16 ראו נועם מזרחי, "מחזור התהילות מתוך שיר עולת השבת השישית: נוסח, לשון וליטורגיה", מגילות יא (תשע"ו), עמ' 65-95 || 3 [המְרוֹמִם] קריאה חדשה; [בְּתַשְׁבּוּחוֹת] על פי שיר שני שוי' 9, לעיל עמ' 362; קֹדְשִׁים כקריאת אריאל ויודיצקי; ניוסום קוראת קדשים || 16 המשך ישיר של הטקסט בעותק ד שבראש העמוד הבא ||

עוֹתֵק ד קטע 1 א (Mas1k+ קטע 1 ב + עוֹתֵק ה קטעים 1-2 + עוֹתֵק ו קטעים 3 א, 3 ב)*

שוליים עליונים

- d 18 השלישי לנשיאי רוש רומם לאלוהי מלאכי רום שבעה בשבעה דברי רומי פלא,
- 2 19 תהלת שבה בלשון הרביעי לגבור על כול אלהים, בשבע גבורות פלאה ישבה לאלוהי
- 3 20 גבורות שבעה בשבעה דברי תשבחות פלא, תהלת הודות בלשון החמישי לאל הכבוד,
- 4 21 בשבעת הודות פלאיה יודה לאל הנבד שבעה בשבעה דברי הדות פלויאיה, תהלת רנן
- 5 22 בלשון הששי לאל הטוב, בשבעה רנות פלאיה ירנן למלך הטוב שבעה בשבעה דברי רנות
- 6 23 פלא תהלת זמר בלשון השביעי לנשיאי רומי זמר עז לאלוהי קודש, בשבעה זמרי
- 7 24 נפלאותיה יזמרו למלך הקדוש שבעה בשבעה דברי זמרי פלא, שבוע תהלי ברכותיו, שבוע
- 8 25 תהלי גדל צדקו, שבע תהלי רום מלכותו, שבע תהלי תשבחות כבודו, שבוע תהלי הודות
- 9 26 נפלאותיו, שבע תהלי רנות עזו, שבע תהלי זמירו, תהלי קודשו, תהלי דברי רום יברכו
- 10 27 שבעה בשבעה דברי פלא דברי רום לנשיאי רומי לברך בשם כבוד אלוהים לכול אלים בשבעה דברי
- 11 28 פלא לברך כול סודיהם במקדש קודשו בשבעה דברי פלא יברך בם לידעי עולמיים השני
- 12 29 בנשיאי רומי יברך בשם אמתו לכול מעמדיהם בשבעה דברי פלא וברך בשבעה דברי פלא
- 13 30 וברך לכול מרוממי המלך בשבעת דברי כבוד נפלאותו לכול תהלי עולמים, השלישי
- 14 31 בנשיאי רומי יברך בשם רום מלכותו לכול רומי דעת בשבעת דברי רום ולכול אל

* בעוֹתֵק ו קטע 3 טור א יש תיקונים: בשורה 12 נמחק [א] אמתו ונכתב מעל השורה לנשיאי רוש, בשורה 13 נמחק שבעה, ובשורה 16 האותיות תלויות, ומכיון שנותרו רק תיבה או שתיים בכל שורה השילוב בכתב יד היסוד בעייתי || 18 הטקסט ממשך את הקטע שלפניו; לנשיאי רוש תלוי בעוֹתֵק ד; רומם אריאל ויודיצקי קוראים בעוֹתֵק ממצדה ורומים; עוֹתֵק ו [א] ממו || 19 לגבור על כול = ילגבור מכול || 20 לאל כקריאת אריאל ויודיצקי; ניוסום קוראת למלך || 21 פלאיה כנוסח הכתיב בתהלים קלט 6, הקרי שם פליאה מתאים לצורה שלפני התיקון שבסוף השורה הזאת, והשוו fāliyya במסורת שומרון, שמות טו 11 וקומרון, מגילות יד (תשע"ט), עמי 23-24; יודה לאל הנבד מצדה יודו לאל הכבוד, ונראה שצורת הכבוד היא בינוני פעול מבניין קל; פלויאיה בעקבות אריאל ויודיצקי, אולי עדות להגייה מעין pileya; סיני קוראים פלוא || 23 תהלת זמר בלשון תהלת זמר בלשון || 24 נפלאותיה יזמרו נפלאותיה זמרו; הקדוש מצדה הקודש || 25 גדל או גדל; סיני קוראים גדל || 26-27 תהלי הודות ... רומי || נראה שהטקסט השתבש אך קשה לשחזר אותו, מסתבר שלפני לנשיאי חסרה התיבה ראשון, ראו ניוסום, עמי 258 || 27 פלא בשבעה דברי פלא בשבעה דברי פלא; קריאה חדשה || 28 בם מצדה [א] עוֹתֵק ו בם ועדיין לא הוצעה השלמה מתאימה. סיני קוראים וברך; ניוסום מציינת בהערות שבכתבי היד הגרסה שונה. היא מניחה ששני כתיבי היד משובשים וגורסת וברך כמצוי בדגם החוזר בשו"ת 33-45; לידעי עוֹתֵק ו לידעו, הצורה ידע יקבם שכיחה במגילות והצורה ידוע נתונה בניקוד וידעים דברים א 13 || 30 כבוד נפלאותו || 31 רומי דעת בשבעת דברי רום ולכול אל || ע"ו במקום בינוני פועל מצוי במגילות ובמקרא ||

- d *32
- 16 33 דְעַתְּ [אמרתו] [יברכ נשנ]ע] ה דברי פלא וברך לכול [נועד]י צדק [בשבעה ד]ברי פלא [הרביעי]
- 17 34 בנש[יא]ו[ש יברך בש]ם [הוד המלך לכול הולפי יושר בשבעה דברי הוד וברך ליוסד]י [הוד] [בשב]ע[ה]
- 18 35 דבר]י פלא ו]ברך לכול אי[לים קרו]ב[ים] דעת אמ[תו] בשבע]ה דברי צדק לרחמי כבודו החמישי
- 19 36 בנש[יא]י רש]י יברך בשם [הוד] [נפלאותיו ל]כול [יודעי רזי פל]א טוהר בשבעה דברי רום
- 20 37 אמת]ו [ברך] לכול נמהרי רצונו בשבעה] דברי פלא וברך] לכול מודי לו בשבעה דברי הוד
- 21 38 [ל]הודי] פלא], הששי בנשיאי רש יברך בשם] גבורות] אלים לכול גבורי שכל בשבעה
- 22 39 [ד]ברי גבורות פלאו, וברך לכול תמימי דרך ב]שבעה דברי פלא [ת]מיד עם כול הוי
- 23 40 עול]מים וברך לכול חוכי לו בשבעה דברי] פלא למשוב ר]חמי] חסדיו [הש]ביעי בנשיאי רש
- 24 41 יברך בשם קודשו לכול קדושים ממיסדי ד]עת] [בשב]ע[ה] ד]ברי קודש פלא]ו וברך [ל]כול מריבי
- 25 42 משפטיו בשב]ע[ה ד]ברי פלא למגני עוז וברך לכול נו]עדי צד]ק [מה]ללי מלכות כבודו [בתש]ב[ו]ח נצה
- 26 43 בשבעה ד]ברי פלא [ל]שלוש עולמים וכול נשיאי רש יברכו יה]וה לאלהי אלים באשם] [קודשו ב]כול
- 27 44 שובועי ת]עודותם ו]ברכו לנועדי צ"ק וכול ברוכיו] בראכי עו]ל[מ]ים [ע]ו[ל]מי
- 28 45 למו ברוך האדון מלך הכול מעלה לכול ברכה ות]הלה וברך לפול קדו]שים מברכ]ו ומצדי]קי
- 29 46 בשם כבודו וברך לכול ברוכיעד

*32 נותר רק עור חלק בשורה הזאת אך יש רצף של טקסט בין שורה 31 לשורה 33 || 34 ליוסד]י] עותק ו ליסודי, אולי שתי החלופות הן כתיבים חסרים של יוסדי = yussüde מיוסדי || 35 [קרו]ב[ים] על פי שיר ראשון שו" 6, לעיל עמ' 359 || 36 נפלאותיו עותק ו נפלאותו || 39 פלאו עותק ה פלאו || 40 חסדיו עותק ו חסדו || 41 קודשו אריאל ויודיצקי סבורים שהקו"ף מתוקנת, אולי מגימ"ל, ומפנים אל שיר שביעי שורה 2; מריבי ניוסוס בוחרת לקרוא מרימי ומעירה בעקבות סטרגל שעל פי כתב היד אין להעדיף את הקריאה מריבי, אבל נראה שהקריאה מריבי עדיפה מכל הבחינות, השוו סרך העדה א 13-14 יגש לריב ריב ומשפט, ח' ילון, פרקי לשון, ירושלים תשל"א, עמ' 43-55, וקימרון Grammar עמ' 243-244 || 44-43 [ב]כול שובועי עותק ו [בכ]ול [ש]בו[ע]י] כקריאת אריאל ויודיצקי, ניוסוס קוראת [ב]כול [ש]בו[ע]י] || 45 מעלה לכול י"ותר מכולי כמו לעילא מכל שבנוסח הקדיש, והשוו נחמיה ט 5 ||

עותק ד קטע 1 א (+ עותק ה קטעים 3-5 + עותק ו קטעים 4-6)

- d 1 למשכיל שיר עולת השבת השביעית *בששעשר לחודש, הללו אלוהי מרומים הרמים בכול
- 31 2 אלי דעת וקדו לו קדושי אלוהים למלך הכבוד המקדיש *בקודעו לכול קדושו, ראשי תושבחות
- 32 3 כול אלוהים שבחו לאלוהי תשבחות הוד כי בהדר תשבחות כבוד מלכותו בה תשבחות כול
- 33 4 אלוהים עם הדר כול מלכ[ותו] [רוממו רוממו] למרום אלוהים מאלי רום ואלוהות כבודו מעל
- 34 5 לכול מרומי רום כיא הו[א] אל אלים] לכול ראשי מרומים ומלך מלכים לכול סודי עולמים, (ברצון
- 35 6 דעתו) לאמרי פיהו יהיו כול אלי רום] למוצא שפתיו כול רוחי עולמים [ברצון דעתו כול מעשיו
- 36 7 במשלחם רננו מרנני [דעת עד רונן באלוהי פלא והגו כבודו בלשון כול הוגי דעת רנות פלאו
- 37 8 בפי כול הוגי [בו פיא הוא] אלוהים לכול מרנני (דעת) עד ושופט בגבורתו לכול רוחי בין
- 38 9 הודו כול אלי הוד למלך ההוד כיא לכבודו יודו כול אלי דעת וכול רוחות צדק יודו באמתו
- 39 10 וירצו דעתם במשפטי פיהו והודותם במשוב יד גבורתו *למשפטי שלומים, זמרו לאלוהי עז
- 40 11 במנת רוח רוש למזמור בשמחת אלוהים וגיל בכול קדושים לזמרות פלא בשמחת יעולמים
- 41 12 באלה יהללו כול יסודי קודש קודשים עמודי משא לזבול רום רומים וכול פנות מבניתו, זמרו
- 42 13 אלוהים נורא כוח [פול רוחי דעת ואור] ל[מש]א יחד רקיע (זו) טוהר טהורים למקדש קודשו
- 43 14 ושבחהו רוחי אלוהים להוד[ות] עולמי עולמים רקיע רוש מרו[מ]ים כול קודחתו וקירותו כול
- 44 15 מבניתו מעשי תבנ[יתו] רוחי קודש קודשים אלוהים חיים [רוחי קודש עולמים ממעל
- 45 16 [] כול קודש[ים] רקיע פלא נפלא הוד והדר ופלא אל הכבוד באור אורתם דעת[ת]
- 46 17 [] כול מקדשי פלא רוחות אלוהים סביבה למעון מ[לך] אמת וצדק
- 18 [] כול קירותו [] בקדש קדשים דביר מדרסו
- 19 [] תבניתה הודו לאל תאפסי
- 20 [] בדממת קול
- 21 [] ישמיעו תהלי

חסרות שורות

1 *בששעשר כתיב פונטי = bšiššasar; לחודש יש להשלים השני; הרמים כינוי למלאכים || 2 וקדו לו ראו קימרון Grammar עמ' 208; *בקודעו גרסו בקודש || 2-3 ראשי תושבחות כול אלוהים = ראשי מלאכי התשבחות || 4 רוממו) רוקם שם עצם ולא פועל, השוו תהלים סו 17 ושיר שמיני שו' 8 || 6 פיהו יהיו [פיהו יהיו] || 7 רננו רננו; מרנני [דעת עד] הושלם על פי שו' 8 || 9 כול על פי תצלום 42.182; סינ קוראים כל || 10 *למשפטי או למשפטי(י) שלומים = שלומים, עותק ה [ש]לומים; לאלוהי נקודה מעל היו"ד, אולי מחיקה || 11 במנת יכלי נגינה, ראו קיסטר, מילים, עמ' 38-41 || 12 באלה יהללו נוסחת סיכום, השוו שיר שלוש עשר שו' 17, להלן עמ' 379 || 13 טהורים = טהורים || 14 רוש עותק ו [ראשי] || 15 [רוחי קודש] קודשים עותק ה רוח קודש קודשים עותק ו רוחי קודש קודשים; חיים עותק ו תלוי בין השורות || 16 [] כול או כול; [רקיע] עותק ו [רקיע]; פלא נפלא הוד פלא נפלא הוד; [הכבוד באור] [הכבוד באור; אורתם עותק ה אורתם || 17 מקדשי פלא רוחות אלוהים מקדשי פלא רוחות אלוהים || 18 בקדש קדשים עותק ה בקדש קודשים; דביר [מדרסו] השוו שיר אחד עשר שו' 2-3, להלן עמ' 375 מדרס דבירי פלא || 21 [תהלי] על פי 11Q17 קטע 1 שאולי מקומו כאן ||

עותק ד קטע 1 ב (+ עותק ה קטע 6)*

שוליים עליונים

	[מתוך °]	22
d	[אורתום רוקמת רוּח קודש קודשים] בְּדַבְרֵי מֶלֶךְ כּוֹל		23
2	[בְּמוֹתוֹ דַּעַת וּבַהֲדוּם רַגְלֵי גְּ[בַחַהּ פְּלֹא		24
3	[מְרֵאִי תְּבַנִּית כְּבוֹד לְרֵאשִׁי מִמַּלְכוּת רוּחִי]		25
4	[כְּבוֹדוֹ וּבְכוּל מֵהַפְּכִיָּהֶם שְׁעָרֵי °]		26
5	[לְכַת וְרִקִּיעַ מְעַלֵּי מְעַלָּה *לְדוּשׁ אֱלֹהֵי [הַדְּבִיר		27
6	[מִבִּינֹתָם יִרְצוּ אֱלֹהִים מְרֵאִי גֹחַלִּי] אַש		28
7	[מִתְהַלֵּךְ סָבִיב רוּחוֹת קוֹדֵשׁ קוֹדֵשִׁים °]		29
8	[קוֹדֵשׁ קוֹדֵשִׁים רוּחוֹת אֱלֹהִים מְרֵאִי טְ[וֹחַ		30
9	[וּרוּחוֹת אֱלֹהִים בְּדַנִּי לְהַבִּית אֵשׁ סָבִיבָה לִי °]		31
10	[רוּחוֹת פְּלֹא וּמִשְׁכָּן רוּשׁ רוּם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ דְּבִיר]		32
11	[וּקְדֹשׁ לְשִׁבְעַת קוֹדֵשֵׁי רוּם, וּקוֹל בְּרַךְ מְרֵאשִׁי דְּבִירוֹ]		33
12	[וּקוֹל הַבְּרַךְ (נִשְׁמַע) נִכְבַּד לְמִשְׁמַע אֱלֹהִים וּמוֹסְדֵי [פְּלֹא		34
13	[הַבְּרַךְ וְכוּל מִחֲשַׁבֵּי הַדְּבִיר יַחוּשׁוּ בַתְּהִלֵּי פְּלֹא *בְּדְבִיר]		35
14	[פְּלֹא דְּבִיר לְדְּבִיר בְּקוֹל הַמוֹנֵי קוֹדֵשׁ וְכוּל מִחֲשַׁבֵּיהֶם]		36
15	[אֲהַלְלוּ יַחַד מִרְכַּבוֹת דְּבִירוֹ וְזָכְרוּ פְּלֹא כְּרוֹבֵיהֶם וְאֹפְנֵיהֶם]		37
16	[מְעֵשֵׁי תְּבַנִּית אֱלֹהִים אֲהַלְלוּהוּ בְּדְּבִיר קוֹדֵשׁוֹ		38

שורה חלקה

* משיחור שורות 27-29 של כתב יד היסוד (להלן שיר שמיני שוי' 10-12) נראה שהשורות בטור הארוך הזה היו רחבות מאוד אולם כאן נמנענו משבירת שורות; הקורא מתבקש לזכור שהחסרים שאינם מושלמים היו גדולים מאלה שבמהדורה || 23 רוקמת ולא ריקמת; [בְּדַבְרֵי] מֶלֶךְ צירוף שכיח בחיבור, אולי קדם לו פועל מעין משרתים || 23-24 [בְּכַסָּא] בְּמוֹתוֹ סִינ קוראים בְּמוֹתֵי; דַּעַת 'מלאכי דעת' || 25 מְרֵאִי = מְרֵאָה; רוּחִי הַיּוּדִי נראית בתצלום 42.807 || 27 וְרִקִּיעַ מְעַלֵּי קריאה חדשה; מְעַלָּה *לְדוּשׁ כהצעתם של אריאל ויודיצקי הנסמכת על הצעת התיקון של ניוסום בטקסט המשולב לרוש = לראש; אֱלֹהֵי נראה בבירור בתצלום 42.182 || 28 גֹּחַלִּי נראה בבירור בתצלום 42.182; סִינ קוראים גֹּחַלִּי || 30 טְ[וֹחַ] קריאה חדשה, צורת הטיית ניכרת בתצלום 42.807 וצמוד לה ראש הלמ"ד של המילה שמתחתיה, השוו שיר תשיעי שוי' 4, להלן עמי 374; סִינ קוראים ע-] || 33 וּקְדֹשׁ או וּקְדֹשְׁ] || 34 וּקוֹל הַבְּרַךְ נִכְבַּד לְמִשְׁמַע השוו מגילת המלחמה י 8 ושומעי קול נכבד || 35 *בְּדְבִיר] או בְּדִנִּי], ייתכן שהתיבה מתוקנת אך אין לדעת בבירור מה נכתב מלכתחילה ומה כתוב כעת, השוו שיר אחד עשר שוי' 15, להלן עמי 375 || 37 פְּלֹא מזרחי, עמי 68-71 סבור שהוא כינוי לאלוהים, אך בשירי עולת השבת צפויה הצרכה בלמ"ד אחרי הפועל ב"ד, ראו חנן אריאל, השפעת הארמית על העברית של מגילות קומראן הלא-מקראיות, עבודת גמר באוניברסיטה העברית בירושלים, תשע"ג, עמי 42-45 || 38 מְעֵשֵׁי סִינ קוראים רֵאשִׁי, הצירוף מעשה+תבנית מופיע בשורה 15 לעיל ||

11Q17 ג (+ עותק ו קטעים 64, 67 + עותק ד קטע 1 ב)

חסרות שורות

d	[מעוני] 23
46	[בשבעה] 24
47	[לֹ. כו] 25
48	[ל ל] 26

עותק ו קטע 13*

1	[בשבעה דברי]] 27
2		החמישי בנשיאי	28 [פלא וברך לכול אילין קרובי דעת אמתו בשבעה דבןרי טוב לרחמי כבודו
3		טוהר וברך לכול נמהרי	29 [משני פלא יברך בשם נפלאותו לכול ידעי רזי טוהר בשבעה דברי טוהר וברך לכול נמהרי
4		רצון אמתו בשבעה דבןרי פלא וברך לכול מודי	30 רצון אמתו בשבעה דבןרי פלא וברך לכול מודי לכו בשבעה דברי הוד כבודו, הששי במשני
5		נשיאי פלא יברך בשם גבולות אלים לכול	31 נשיאי פלא יברך בשם גבולות אלים לכול גבולות שכל בדעת עולמים בשבעה דברי גבורות פלא
6		וברך לכול תמימי דין בשבעה דברי פלא	32 וברך לכול תמימי דין בשבעה דברי פלא עולמית עם כול הויי עולמים [וברך לכול חופי לו בשבעה
7	[השביעי בנשיאי משני פלא יברך בשם	33 דבןרי פלא למשון בן רחמי הסודי השביעי בנשיאי משני פלא יברך בשם
ג	[]] 34
3		פלאי זמר ת עוז לאלוהי עוז] 35
4		שבוע בשבעה זמרות פלא	36 [שבוע זמרות נפל אותיה לברך למלך שבוע בשבעה זמרות פלא
5		ע שבוע תהלי בר פות כבוד מלכותו שב ע תהלי גדל	37 [ע שבוע תהלי בר פות כבוד מלכותו שב ע תהלי גדל
6		צדקו שבוע תהלי רון מלכותו שבוע תהלי תשבוחות כבודו שבוע תהלי	38 [צדקו שבוע תהלי רון מלכותו שבוע תהלי תשבוחות כבודו שבוע תהלי
7		הודות נפל אותהי שבוע תהלי רנות עוזו שבוע תהלי זמרות קודשו	39 [הודות נפל אותהי שבוע תהלי רנות עוזו שבוע תהלי זמרות קודשו
8		שבועה בשבעה דברי פלא	40 [שבועה בשבעה דברי פלא
9		כבוד א זון כול אלים לכול גבורי שכל בשבעה דברי פלא לברך כול	41 [כבוד א זון כול אלים לכול גבורי שכל בשבעה דברי פלא לברך כול
10		כונה גי קורב במעון פלא	42 [כונה גי קורב במעון פלא
11		דברי פלא לברך	43 [דברי פלא לברך
12		דברי פלא וברך לכול ברזי עדי	44 [דברי פלא וברך לכול ברזי עדי

* ההשלמות על פי שיר שישי שוי 39-34 || 28 אילי עיינו גם בתצלום 41.285 || 30-29 נמהרי רצון אמתו בשיר שישי שוי 36 נמהרי רצונו || 30 כבודו על פי תצלום 41.591 || 32 וברך על פי תצלום 41.285; [עולמית] על פי תצלום 41.591; סיני קוראים [לתמידי; הויי על פי תצלום 42.148 || 33 דבןרי על פי תצלום 41.285 || 40-35 ההשלמות על פי שיר שישי שוי 27-23 || 36 [נפל] אותה או [נפל] אותה = נפלאותיו כהצעת אריאל ויודיצקי, ראו הערה לשורה 28; בשבעה אולי יש לקרוא בעותק ו [שבועה] [בשבועה זמר] ואילו בכתב יד היסוד יש להשלים [שבוע בשבע זמרות] || 39 [נפל] אותהי כאריאל ויודיצקי, ולא [נפל] אותהו || 26-23 מקצת העור שרד אך הכתב שעליו שחוק ||

11Q17 ד 8-6

חסרות שורות

	1	[למשכיל שי] ר עולת [השבת התשיעית בשלושים לחודש השנ]
3	2	[] [ב] אלהי אלים []
4	3	[] [מעשי לב] אולמי מב []
5	4	ללכני כבודם [] ה לבני ספיר [ק] יע
6	5	מראי פלא כ [] מראי טו [ה] ל בני ספיר ממ [לחות
7	6	[] בהוד תשב [חות] [בדמו] ת [תשב] חות
8	7	[] אלוהים [] ת שבחות

עותק ו קטעים 14-15 א (+ עותק ד קטע 3 + 11Q17 [ד] 9-10)

1	8	[] דמות ר [ז] כ [וד]
2	9	[] [דמות פלא רוח קודש] [ש] קודשים מטה [ור]
3	10	[פלא נשמע ק] ול ברך למלך מרוממים והלל פלאיהם לאל אלים []
4	11	[] [] אולמי מבואיהם רוחי קורב קודש קודשים ב []
5	12	[מראי דמו] ת אלוהים חיים מפותח באלמי מבואי מלך בדני רוח אורים [בת] [ו] בדני [] כבוד רוחי
6	13	[הוד פלא ב] תוך רוחי הדר מעשי רוקמות פלא בדני אלוהים חיים ומב [ו] [מראי ד] בירי כבוד מבנית
7	14	[ק] [דש קודשים בדברי מלך בדני א לוחים פדמות] [] קודש קודשים []
8	15	[] אלוהים [] ים ב [] []

4 ללכני על פי שיר אחד עשר שוי 6, להלן עמי 375 || 5 [מראי טו] [ה] שיחזור חדש, השוו שיר שביעי שוי 30, לעיל עמי 370 || 6 [תשב] חות או [רוחות] || 8 [דמות] על פי שיר שלשה עשר שוי 16, להלן עמי 379 || 9 מטה [ר] או מטען [] || 10 ברך שם עצם; **מרוממים** כנראה = מרוממים; והלל שם עצם || 12 [מראי דמו] ת השוו יחזקאל א 28 ועוד, או [פתח צור] ת השוו פתחי צורות שיר שלושה עשר שוי 14, להלן עמי 379; [בת] [ו] ס"נ קוראים [מ] לך ||

שיר עשירי

עותק ו קטע 15 ב+16 (11Q17 ה*)

1	[גדיל שפֹּה]	1
2	[וְנִהְיֵי אֹר]	2
3	[מראי להבי אש]	3
4	[כְּדַבֵּיר פְּנֵי רוּקְמוֹת]	4
5	[כְּבוֹד מִשְׁנֵי עֲבֵרֵיהֶם]	5
6	[עֲבֵרֵיהֶם יִשְׁמִיעוּ]	6
7	[בְּדָנִי פְּלֹא]	7
8	[אֱלוֹהִים	8
	[מִשְׁנֵי עֲבֵרֵיהֶם יִשְׁמִעוּ	9
	[כְּסֵאֵי עוֹלָמִים	10
	[בְּדָנִיהֶם כְּרוֹבֵי	11
	[מוֹסְדֵי	12

חסרות שורות

עותק ו קטע 17

1	[13	
2	[פְּלֵאִים הֵמוֹ]	14
3	[יְהִים רוּחֵי דַעַת וּבִינָה אִמֶת	15
4	[טוֹהַר מְלֹאכֵי כְבוֹד בַּגְּבוּרָה	16 [וצדק]
5	[נְפִילָאוֹת מְלֹאכֵי תַפְאֶרֶת וְרוּחֵי	17
6	[כְּדַבְּרֵי קוֹדֶשׁ מוֹשְׁבֵי	18
7	[תַּמְעֵשִׂי	19 [כבוד]
8	[כְּבוֹד	20
9	[21	

* הטקסט משולב משני קטעים מעותק ו ומארבעה קטעים מן העותק ממערה 11. נותרו חֲסָרִים באמצע השורות ובסופן ורצפי הטקסט קצרים. משילוב הקטעים ומשיחזור החסר נראה שמדובר כאן בפרוכת שבפתח הדביר שרקומים עליה כרובים המשמיעים תהילה לאלוהים משני צדדיהם (או משני צדדי הפרוכות או הרקמות), השוו עמ' 376 שו' 23-24 להלן, וכן מלכים א' ו 16, 23 || 1 גדיל שפֹּה קישוט שפה בצורת חבל, השוו מגילת המלחמה ה' 5, 8 || 2 אור כנראה = אור || 3 [מְלֹאכֵי] על פי שו' 17 להלן || 4 [צוֹרוֹת] על פי יחזקאל מג 11; מַחְקָת = מְחַקֶּת יַחְקִיקָתִי, השוו מלכים א' ו 35; הַדְרָמָה קריאה חדשה על פי ביטויים דומים, כגון צורות הדר להלן שיר שלשה עשר שו' 14, להלן עמ' 379 || 6 לִיקְרָה כתיב פונטי של ליקרי, השוו מושב יקרה לעיל עמ' 1 שו' 1, וקימרון Grammar עמ' 88 || 9 יִשְׁמִעוּ ובדוחק יִשְׁמִיעוּ, עיינו בתצלום 43.992 || 16 [וצדק] על פי שיר אחד עשר שו' 4, בעמוד הבא ||

שיר אחד עשר

עותק ו קטע 19 (+ 11Q17 ו) *

f	[קדש]	ם]	1
2	ושבחהו בדני אלוהים רוחי קודש קדשים עם מרכבות הפלא [כבדי [אל בדני] כבוד מדרס		2
3	דבירי פלא רוחי אלי עולמים כולן] ° ° [בדני דביר מלך מעשי רון [קמות] רקיע פלא		3
4	ממולה טוהר, רוחי דעת אמתן [צדק בקודשן] קודשים, [צורות אלוהים חיים, צורי רוחות		4
5	מאירים, כן] לן [מעשי] הם מעשי דבקי פלאן [רוחי] [רוקמה] [דני צורות אלוהים מחוקקי		5
6	סביב ללבני ב'ודם צורות כבוד למעשי ל' [בדי] הי הוד והדן] [אלוהים חיים, כול מעשיהם		6
7	וצורות בדניהם מלאכי קודש מתחת' לד' [בירי] הפלא קול דממת שקט, אלוהים' ברכים		7
8	ב'וד המלך ° ° [ה] ל' [ים תמיד כול] אלוהים		8
	[הו במשני מ	9
	[פלאי הוד והדר	10

עותק ו קטע 18

1	[רוחות]	11
2	[לכלכל קדושים דביר מ°	12
3	[קודשים ברוח דממת אלוהי] [ק	13
4	[מחשבי ה] דביר ימהרו מקול הכבוד	14
5	[יחושו בת] הלי פלא בדממת ק] ול	15
6	[ל] [המון] °	16

קטע 19: * מורכב משבעה חלקים || 1 [קדש] כקריאת אריאל ויודיצקי || 2 כבדי [אל] כהצעת אריאל ויודיצקי || 3 רון [קמות] השוו שיר תשיעי שוי 13 לעיל עמי 373 || 4 אמת אריאל ויודיצקי קוראים אמתן; צורי = צורות || 5 כן] לן [מעשי] הם מעשי דבקי פלא 'כול מלאכתם מלאכת דיבוקי פלא; הקריאות וההשלמות אינן בטוחות; על המילה דבקי ראו נועם מזרחי, "ארכיטקטורה ספרותית ופרשנות אדריכלית בשיר עולת השבת האחת-עשרה", תרביץ תשי"ף, על צורות ל"י שכאן ראו קימרון Grammar עמי 74-77, 264, 286; רוקמה מתוקן מן רוקמות || 5 מחוקקי 11Q17 [מחוקק] || 7 וצורות 11Q17 [יצורות]; מתחת' לד' [בירי] אולי הלמיד מוספת; שקט הטייית שלמה בתצלום 41.408 || 8 כבוד כהצעת אריאל ויודיצקי || 14 [מחשבי ה] דביר על פי שיר שביעי שוי 35, לעיל עמי 370 || 15 הושלם על פי שיר שביעי שוי 35, לעיל עמי 370 ||

עותק ו קטע 20 א

f	צדק[17]
2	פלא]איהם	18]
3	כבודם[19]
4	ם°°[20]

חסרות שורות

עותק ו קטעים 20 ב - 22 (+ 11Q17 [ז])

	[א פניו	21]
f	ם°	בדב]ירֹו כול כוהני קורב]	22]לוא יתמהמהו בעומדם
2	[ב]דבירי כבודו לוא ישב פול	23]בה]וק ית]כלכלו לש]רת לִפְנֵי אֵיךְ] מושב ככסא מלכותו, ב
3	[פלאו רוחות אלהים ממולחי	24]מרכבות כבודו [פסא] כרוכי קודש אופני אור ב]ביר פלאו רוחות אלהים ממולחי טוהר ביהר]
4	[כנפי דעת	25]קודש מעשי פנו [תבנית פסא] ממלכות מושבי כבוד למרכבו]ת
5	[לכול עברי פניהמה יישרו לפת]	26]אמת וצדק עולמ]ים [פפנפי] מרכבות כבודו, בלכתמה ל]וא יסבו, לכול עברי פניהמה יישרו לפת]

26-21 מקומן של השורות האלה לא ידוע אך ניוסוס סבורה שהן משיר אחד עשר || 22 כוהני קורב י'והנים הקרובים לאל, השם קרב הוא חלופה של קרב ומשמעו 'קרב'ה'. הוא מופיע בעוד מקומות בשירי עולת השבת וכן במגילת ההודיות ו 25 ולפי קורבי, יש לקרוא קרבי (qurbī →) בניגוד אל ובקורבו = ובקרבו בבית חוככת כאחותה לקרבה, שתי הצורות הן צורות qutul(+at) מופעלי תכונה או מצב מעין קרב יקר, שלא כמזרחי Noam Mizrahi, "Priests of Qoreb: Linguistic Enigma and Social Code in the Songs of the Sabbath Sacrifice", *Hebrew of the Late Second Temple Period*, Leiden 2015, pp. 38-64, גדל, עמ' 339-334 || 23 [ישב] ולא ישבו] כס"נ וכגו"ט || 25; פנו תב]נית] בעקבות אריאל ויודיצקי המציעים פני תב]ניתו]; גו"ט קוראים פנותו; אפשר לפרש פנו תבניתו ככתיב פונטי של פנות תבניתו ואפשר לפרש פנו = פנו, השוו משלי ז 8 עבר בשוק אצל פנה ודרך ביתה יצעד; [תבנית פסא] ממלכות השוו שורה 22 לעיל, ושיר שנים עשר שורה 3 להלן; למרכבו]ת] מ"ם מתוקנת || 26 בלכתמה ל]וא יסבו] על פי יחזקאל א 9; [יישרו לפת] על פי משלי טו 21 ואיש תבונה יישר לכת; גו"ט קוראים [ישרו לו] ||

עותק ו קטע 23 א

1	[מְשֵׁאִיָּהּ]֩]	19
2	[בְּעוֹמְדִים וּבְשִׁבְתָּ]	20
3		[כְּסֵאִי(כָה) בְּוֹד מְלֻכּוֹתוֹ וְכוּלָּ עֵדֶת מִשְׁרֵתִי]	21
4		° פְּלֵא בִל יְמוּטוֹ לְעוֹלָמִים, אֱלֹהֵי	[פְּנִיָּי]	22
5		בְּ] לְכֻלָּם מִשְׁאֵי כוֹל כִּיֹּא אֱלֹהֵי כְלִיָּלֹ]	23
6		[° כְּלִיָּלֹ הַלְלוּהוּ אֱלֹהֵיִם בְּתַהֲלַת עוֹמְדִים וְכוּלָּ הַחֵי רִקִּיעֵי]	24
7		הַטּוֹהֵר יְגִילוּ בְּכַבּוּדוֹ וְקוֹל בְּרַךְ מְכוּל מִפְּלִגִּי *מִסְפָּרָה רִקִּיעַ כְּבוֹדוֹ וְמַהֲלָלִים שְׁעָרָיו]	25
8		בְּקוֹל רְנָה, בְּמִבּוֹאֹ אֵלַי דַּעַת בְּפִתְחֵי כְבוֹד וְכוּל מוּצָאוֹ מְלֵאכֵי קוֹדֵשׁ לְמַמְשִׁלְתָּם,]	26
9		פִּתְחֵי מִבּוֹאוֹ וְשַׁעֲרֵי מוֹצֵאוֹ מִשְׁמִיעִים כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ מְבֹרָכִים וְמַהֲלָלִים כוֹל רוּחוֹת]	27
10		אֱלֹהִים בְּצֵאתָּ וּבְמִבּוֹאֹ בְּשֵׁעָרָיִךְ קוֹדֵשׁ, וְאֵין בְּמָה דוֹלֵג עָלַי חוֹק וְלוֹא עַל אִמְרֵי]	28
11		מֶלֶךְ בְּלוֹ תְכַרְנוּ, לוֹא יִרְצוּ מִדְּרַךְ וְלוֹא יִתְמַהֲמְהוּ, מְגֻבּוּלוֹ לוֹא יִרְוּמוּ, מִמְשִׁלּוּחַתּוֹ]	29
12		לוֹא יִשְׁפִּלוּ, כִּיֹּא יִרְחַם בְּמַמְשִׁלְתָּ עִבְרַת כְּלַת הַרְוֹנוֹ לוֹא יִשְׁפּוּט בְּמוֹשְׁבֵי אִפְ כְּבוֹדוֹ,]	30
13		מורֵא מֶלֶךְ אֱלֹהִים נורֵא עַל פְּוֹלֵ אֱלֹהִים [וְנִפְּנֵי] לְכוֹל מִשְׁלַחוֹתוֹ בְּתַכּוֹן אֲחִתּוֹ הֵלְכוּ]	31
14	[°°]]	32

חסרות שורות

20 וּבְשִׁבְתָּ הַשְּׁלֵמָה חֲדָשָׁה || 22 [פְּנִיָּי] הוֹשֵׁלֵם עַל פִּי שִׁיר רֵאשׁוֹן שׁוֹי 4, 8, לְעִיל עִמִּי 359 || 23 [בְּכָ] לְכֻלָּם אוֹלֵי = יְבִשְׁאֲתָם; כְּלִיָּלֹ הַכִּינּוּי נֶסוּב עַל הִי אֵךְ הַבִּיטוּי סֵתוּם || 24 בְּתַהֲלַת עוֹמְדִים שִׁיחֹזֵר חֲדָשׁ, אוּ [בְקָה] לַת בְּהַקְבֵּלָה אֵל מִפְּלִגִּי שְׁבַהמִשְׁךְ || 25 *מִסְפָּרָה רִקִּיעַ כְּבוֹדוֹ אוֹלֵי יֵשׁ לְגֵרוּס מִסְפֵּר הַרִקִּיעַ כְּבוֹדוֹ עַל פִּי תַהֲלִים יֵט 1 אוּ מִסְפָּרִים רִקִּיעוֹ כְּבוֹדוֹ; יֵשׁ לְהַעֲדִיף אֶת הַקְּרִיאָה רִקִּיעוֹ בּוֹיִי, כִּינּוּי נֶסֶתֶר הַמוֹסֵב עַל הִי, וְכֵן יֵשׁ לְקִרְוֵא בְּהַמִּשְׁךְ בְּמִבּוֹאוֹ, מוּצָאוֹ, מִבּוֹאוֹ, שְׁלֵא כְקִרִיאַת סִינַי; וְמַהֲלָלִים שְׁעָרָיו = וְשַׁעֲרֵי מַהֲלָלִים, רֵאוּ סֵדֵר מִיָּלִים דּוּמָה שׁוֹרָה 27 לְהֵלֵךְ || 26 בְּמִבּוֹאֹ בְּמִבּוֹאוֹ שֵׁל הָאֵל, הַשׁוּוֹ שִׁיר שְׁלוּשָׁה עֶשֶׂר שׁוֹי 26-28, לְהֵלֵךְ עִמִּי 380 || 27 מוּצָאוֹ סִינַי קוֹרֵאִים מוּצָאֹ || 28 וּבְמִבּוֹאֹ = יוֹבּוֹאוֹ; בְּצוֹרֶת הַמִּקּוֹר הַזֹּאת וּבְצוֹרֶת הַמִּקּוֹר שֶׁלִּפְנֵיהֶּ חֲסֵר כִּינּוּי לְנֶסֶתֶר אוּ לְנֶסֶתֶרִים || 29 בְּלוֹ תְכַרְנוּ הַשׁוּוֹ שׁוֹי 31 לְהֵלֵךְ; נְיוֹסוּס קוֹרֵאת בְּלֵי יְתַכְרְנוּ; אֵין כְּנֵרָאָה שׁוּם אוֹת לְפָנֵי הַתִּיּוֹ וְיֵשׁ רוּחַ שְׁמוּלָא לְפָנֵי הַנּוּיָן || 30 כִּיֹּא עֲדִיף עַל לְוָא; יִשְׁפּוּט יַעֲשֶׂה שְׁפִטִים; אִפְ אוּ אִפְּ || 31 בְּתַכּוֹן אֲחִתּוֹ מִקּוּם חֵלֶק בֵּין הַתִּיבּוֹת, כְּנֵרָאָה מַחְמַת פְּגָם בְּעוֹר ||

שיר שלושה עשר

11Q17 טור [ט]

3	[מַנְחֵהוּ] ת רצון המלך	[כֹּל מַעֲשֵׂהוּ]
4	[לִזְבְּחֵי קְדוּשִׁים]	[וְרִיחַ מִנְחֹתָם יִיךְ]
5	[כֹּהֵל גִּסְפִּיָּהוּ] וְרִיחַ נִסְכֵיהֶם לַמִּסְךָ	[וְהָטוּהָר בְּרִיחַ קֹדֶשׁ]
6	[גִּיחָהוּם לְמֶלֶךְ] עֹלָמִים בְּהַדְדָּה וְהָדָר לְבָנֵי אֱשֵׁרִים לְבוֹשֵׁי	[פֶּלֶא בְּתַבְנִית חֲשֹׁנִי]
7	[הָדָד וְגַ] עֵילֵי תִפְאַרֶת [צְרוּרוֹת] רֹקְמָה כְּמֵרֵאֵי שְׁנַיִם	[מְמֹלַח טוּהָר צְבַעִי]
8	[פֶּלֶא] וְהָדָר [] [] [] מֹז לְצְרוּרוֹתָן [] שְׂאֵי אֶפֶד	[]
9	[] מְלֹאכֵי	[]

עותק ו קטע 23 ב

1	[צְרוּרוֹת]	רוֹם תִּפְאַרֶת לַפְתוּחֵי [צְרוּרוֹת]
2	[]	קֹרְבֵי מֶלֶךְ בְּשֵׂרְתָם לְפָנָי
3	[]	מֶלֶךְ וְחֶרֶת כְּבוֹדוֹהוּ []
4	[]	קְדוֹשׁ מִקְדָּשׁ כּוֹל []
5	[]	אֶפֶדֵיהֶם יִפְרוֹשׁ []
6	[] [] [] [] [] []	קְדוּשֵׁיהֶם רִצּוֹן [] [] [] [] [] []
7	[]	בְּמַעֲמַד פְּלֵאִיָּהוּ רוּחוֹת רֹקְמָה כְּמַעֲשֵׂי אוּרְגַּת פְּתוּחֵי צְרוּרוֹת הָדָר
8	[]	בְּתוֹךְ כְּבוֹד מְרֵאֵי שְׁנַיִם צְבַעִי אוֹר רוּחַ קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים מְחֻזְקוֹת מַעֲמַד קֹדֶשׁ לַפְּנֵי
9	[]	מְלַכְ רוּחֵי צְבַעִי [שְׁחָרָר] בְּתוֹךְ מְרֵאֵי חוֹר וְזִמּוֹת רוּחַ כְּבוֹד כְּמַעֲשֵׂי אוֹפִירִים מְאִירֵי
10	[]	אוֹר וְכוֹל מַחֲשָׁבֵיהֶם מְמֹלַח טוּהָר חֲשֵׁב כְּמַעֲשֵׂי אוּרְגָּה, אֱלֹהֵי רֵאֵשֵׁי לְבוּשֵׁי פֶּלֶא *לְשָׂרָת
11	[]	רֵאֵשֵׁי מְמַלְכוֹת, מְמַלְכוֹת קְדוּשִׁים לְמֶלֶךְ הַקֹּדֶשׁ בְּכוֹל מְרוּמֵי מִקְדָּשֵׁי מַלְכוֹת
12	[]	כְּבוֹדוֹ בְּרֵאֵשֵׁי תְרוּמוֹת לְשׁוֹנֵי דַעַת * בְּרָכּוּ לְאֱלֹהֵי דַעַת בְּכוֹל מַעֲשֵׂי כְבוֹדוֹ
13	[]	וְחֻזְקוֹת מִסְרָתָם בְּכוֹל [] וְ קֹדְשֵׁיהֶם בְּדַעַת בִּינְתוֹ וּבְשִׁכְלָם בְּבוֹדוֹ * [] []

1 המלך קריאה חדשה בתצלום B-365378, אפשר גם לקרוא המקן [] || 3 [כֹּהֵל גִּסְפִּיָּהוּ] מעל המיים נראה קו של קרע שהשחיר || 4 [לְבָנֵי אֱשֵׁרִים לְבוֹשֵׁי] פֶּלֶא שיחזור חדש על פי שוי 17; בְּתַבְנִית ולא וְתַבְנִית || 5 [עֵילֵי גוֹיִט קוּרָאִים] תְּלִילִי; המילה מעיל מופיעה ליד חושן ואפוד גם בשמות כח 4, השוו ישעיהו נב 1 בגדי תפארתך; [שְׁנַיִם] על פי שורה 15 להלן || 8 לפתוחי 'ציוור חקוקי' וכן להלן שוי 14 || 9 קֹרְבֵי מֶלֶךְ 'הקרבנים לאלוהים' || 10 כְּבוֹדוֹהוּ * יש נקודות למחיקה מעל הה"א ומתחתיה ונקודות להפרדה לפני הה"א ואחריה, ייתכן שמלכתחילה נכתב כְּבוֹדוֹהוּ וְתוֹקֵן כְּבוֹדוֹ *; הצירוף חרת כבודו = 'תָּקַת נכבדיו' = 'ציוור מלאכי האל' || 11 קְדוֹשׁ מִקְדָּשׁ כְּנֵרָא = 'מקדש הקודש', השוו תהלים מו 5, סה 5 || 15-16 הטקסט שבסופי השורות אינו חסר דבר || 17 חֲשֵׁב האפוד; *לְשָׂרָת המקום צר לרייש, אולי יש לקרוא לְשִׂתָּה [על] || 19 תְרוּמוֹת יְרוּמוֹת; * בְּרָכּוּ או וּבְרָכּוּ או [ב] בְּרָכּוּ ||

11Q17 טור [י]

2	נְקִימָת	כְּבֹדוֹ בְּאֵין	21] מְרֹמֵי כְּבֹדוֹ
3	תְּעֹדוֹתָיו	לְכַרְחֵמֵי בִיקָר מִן	22 שְׁלֹמֵי בְּמִשְׁפָּטֵי
4	אֶפְלָה וּבִהְדָר	בְּכֹד מַעֲשָׂיו וּבְאֵין	23 בְּכֹל בְּרִכּוֹת שְׁלֹמֵי
5	לְאֱלֹהֵי קֹדֶשׁ מֶלֶךְ	אֹר וְחֹשֶׁךְ וּבְדִנֵּי צְדָקוֹת פְּלֵאָה, לְאֱלֹהֵי	24 תְּשִׁבּוּחֹתוֹ בְּכֹל רְקִיעֵי שָׁמַי הַרְחֹמִיִּם אֹר וְחֹשֶׁךְ וּבְדִנֵּי צְדָקוֹת פְּלֵאָה, לְאֱלֹהֵי קֹדֶשׁ מֶלֶךְ
6	הוּא מְשַׁי קֹדֶשׁ	מִלְּאֲכֵי הַדַּעַת בְּכֹל מִלְּאֲכֵי הַחַגְּנָה	25 הַכְּבוֹד, לְכֹל מַעֲשֵׂי אֱמֶתֶן וְצִדְקֹן וְלִמְלַאכֵי הַדַּעַת בְּכֹל מִלְּאֲכֵי הַחַגְּנָה הוּא מְשַׁי קֹדֶשׁ
7	וּלְכִסְאֵי כְבוֹדוֹ וְלִהְדוֹם רִגְלָיו וְלִמְרָאֵי לְכָבוֹת הַדָּרוֹ וְלִדְבִירֵי קֹדֶשׁ וְלִפְתָּחֵי מְבוֹאֵי	קֹדֶשׁ וְלִפְתָּחֵי קֹדֶשׁ וְלִפְתָּחֵי מְבוֹאֵי	26 וְלִכְסְאֵי כְבוֹדוֹ וְלִהְדוֹם רִגְלָיו וְלִמְרָאֵי לְכָבוֹת הַדָּרוֹ וְלִדְבִירֵי קֹדֶשׁ וְלִפְתָּחֵי מְבוֹאֵי
8	מִקְדָּשָׁו עִם כּוֹל מוֹצְאֵי אֱוִלְמוֹ וְלִרְיָחָו וְלִחֹחוֹ וְלִכּוֹל זְבָחֵי צִדְקֹן וְלִהִיכְלֵי כְבוֹדוֹ וְלִרְקִיעֵי	מִקְדָּשָׁו עִם כּוֹל מוֹצְאֵי אֱוִלְמוֹ וְלִרְיָחָו וְלִחֹחוֹ וְלִכּוֹל זְבָחֵי צִדְקֹן וְלִהִיכְלֵי כְבוֹדוֹ וְלִרְקִיעֵי	27 מִקְדָּשָׁו עִם כּוֹל מוֹצְאֵי אֱוִלְמוֹ וְלִרְיָחָו וְלִחֹחוֹ וְלִכּוֹל זְבָחֵי צִדְקֹן וְלִהִיכְלֵי כְבוֹדוֹ וְלִרְקִיעֵי
9	[28] לְכֹל דָּין [

21] נְקִימָת גוֹיִט מְצִיעִים [א] מַת || 22 בְּמִשְׁפָּטֵי הַטִּיִּית שְׁלֵמָה בְּתַצְלוּם 43.991 || 23] אֶפְלָה קְרִיאָה חֲדָשָׁה ||
 25 אֱמֶתֶן וְצִדְקֹן] הַשּׁוֹ שִׁיר שְׁבִיעִי שׁוֹי 17, לַעִיל עִמִּי 369; מִלְּאֲכֵי הַחַגְּנָה הוּא הַשּׁוֹ שִׁיר שְׁנִי שׁוֹי 10, לַעִיל עִמִּי 362 ||
 27 מוֹצְאֵי [אֱוִלְמוֹ] הַשּׁוֹ שִׁיר עֲשִׂירִי שׁוֹי 6, לַעִיל עִמִּי 374 [וּבְמוֹצְאֵי אֱוִלְמוֹ]; נִיחּוּחַו כְּקְרִיאַת הַבֵּר וְיִוְדִיצְקֵי בְּמִקּוֹם מְבִנִּיתִי, עֵינֵינוּ
 גַּם בְּתַצְלוּמֵי יִשְׁנִים ||

קטעים שמקומם אינו ידוע

עותק ב קטע 3

[נשמוֹת]	1
[תם ברוש הֹ°]	2
[תג] בֹרֹ שבע לנשיאֹ]י	3
[ולשון הַ] שניהֹ תגברן] שבִעָה	4
[ה] חמישי]י	5

עותק ב קטע 9

[לנפלאותֹ]	1
[יֹ] *שׁוֹבְעִיהַ]מ	2
[רֹ מוֹעד]	3
[שִׁים]	4

עותק ב קטע 11

[ן כוהנֹ]י	1
[א] לֹוהי דעת וכ]ההצִי	2
[מלכִי] צדק כוהן בעד]ת אל	3

שוליים תחתונים וסימני שורות

עותק ב קטע 12

[א] ש בקודש] קודשים	1
[שב] עה בחוקי עולמֹ]ים	2
[קוד] ש קודשים לפ]צִי	3

קטע 2:3 הֹ° [] או הֹ° [] || 5 [ה] חמישי]י המיים ברורה בתצלום 42.809 ||
 קטע 9:2 *שׁוֹבְעִיהַ]מ או שׁוֹבְעִיהַ]מ] ומה שנראה כווייז הוא צד הבייז, עיינו בתצלום 42.970 || 4 [] שִׁיםֹ או [] שִׁיםֹ ||
 קטע 11:1 [] הַ] חמישי]י ברורה בתצלום 42.809 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 13

[	°°]	ת מלך כ]ל	[	1
[		ש]בוע שני יהלל שבעה ל	[	2
[		השלי]שי בכוהני רוש ב]ר	[	3

שוליים תחתונים

עותק ב קטעים 16+17 (+ עותק ג קטע 9)*

		אלוהי אלי]ם ירוממו	[	1
		למים א]לי דעת]שמיעו בלממית	[	2
		ק]ודשים כ]י קדושי קורב	[	3
		ת ידע]י בבינת כ]ב]דו מי יבין באלה	[	4
		אל דע]ות יסדם ול] לקרוב הללוהו קודש	[	5
		י]די ורוי °]ל]ל	[	6

עותק ב קטע 23

[		נשיא ק]ודש	[	1
[		ל]מרומים	[	2
[		עולמ]ים	[	3

עותק ב קטע 35

[		שכל ודעה יודע]י	[	1
[		ק]ודש קודשים ורום] כבוד	[	2

קטע 17+16: * הקטעים האלה צורפו כאן ישירות; קטע 17 מעוות ולכן הצירוף נראה בעייתי במבט ראשון || 4 ידעו או יבינו; ס"נ קוראים יד]ע ומעירים שאפשר לקרוא יד]ע || 4 כ]ב]דו ס"נ קוראים נט]תרות || 5 אל דע]ות השוו שיר ראשון שוי 19, לעיל עמ 359; לקרוב השוו שיר ראשון שוי 19-20 || קטע 35: 1 שכל על פי תצלום 42.809 || 2 ורום ס"נ קוראים ירום ||

עוֹתֵק ג קטע 7

[]°[] 1
[]ואור בדב[ך]] 2
[]רחפות במ°[ח]] 3
[]לא°[פ]] 4

עוֹתֵק ג קטע 8

[]°[] 1
[]ירימי°מים תרוע[ה]] 2
[]ם הגבורה°[] 3
[]בל יבוא°[] 4
[]°*הכבוד[] 5

עוֹתֵק ד קטע *2

[]קודש קוד[ש]°[] 1
[]ים קראי רז[ם] רזמים] 2
[]ש ותהלי פלא°[] 3
[]קודש ב[ד]°[] 4
[]ל[] 5

קטע 7:2 בדב[ך] [ך] או בזמ[ות] ||
 קטע 8:2 [ח]ירימי° או [פע]מים || 4 [] בל על פי תצלום 42.631 || 5 *הכבוד ס"נ קוראים הנבו[ד] [], אריאל
 ויודיצקי סבורים שהסופר התחיל לכתוב הנ של הנכבד ונמלך וכתב הכבוד מבלי לתקן את הנויין ||
 קטע 2: * כנראה חופף לעותק ממצדה קטע 1 א שוי 10-12, שיר שישי שוי 3 ואילך, לעיל עמי 366 ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ו קטע 24

[פלא מלכות]	1
[רוחי הוד והדר רא]שי	2
[מלכות כבוד מלך כול א]לי	3
[כבוד אלוהים]° []°	4

עותק ו קטע 31

[°° קו]	1
[לא רוחי כ]	2
[ממעלה]	3
[ם ל]	4

עותק ו קטע 44

[עַת גבולי קו]דש	1
[בול ירום ומד]	2
[° []° אלוהים]°	3

עותק ו קטע 46

[כבוד] פ] ל נש]א	1
[אלוהי אורים ככול גור]ל	2
[נהו מתחת כבודו] ל]	3

קטע 24: 2 רא]שי או בא] [||
 קטע 44: 1 השוו שיר שמיני שוי 10, לעיל עמי 371 || 2 [מג] בול קריאה חדשה ||
 קטע 46: 1 נש]א קריאה חדשה בתצלום 41.505 או מ]° [בדומה לסייג ||

תפילות לחגים

קטעי תפילות לחגים שרדו בארבעה כתבי יד (1Q34, 4Q507-509); רק בעותק 1Q34 נותרו שורות שלמות. כתבי היד חופפים זה לזה ומשלמים זה את זה. 4Q509 נכתב על פפירוס בסוף ימי בית חשמונאי; שרדו ממנו יותר משלוש מאות קטעים, רובם זעירים; רק הקטעים היותר משמעותיים הובאו כאן; 4Q507, 4Q508 נכתבו בימי בית הורדוס. בעותק 4Q508 נכללו בטעות הקטעים 39-41 השונים בכתבתם ובכתיבתם ושייכים כנראה לחיבור אחר (4Q508a) – עיינו בכרך ג).

החיבור כולל תפילות ציבור בגוף מדברים. בקטעים ששרדו נמצאו שתי כותרות: תפילה ליום כפורים, [תפלה לחג ה]בְּכוֹרִים. המתפללים פונים לאל ומבקשים שיזכור את המועדים המסמלים את הקשר בינו לבין עמו. הם מזכירים את בריאת העולם, את בחירת עם ישראל, את חטאי הראשונים ואת הרצון לקיים מעתה את חוקי הברית. האם התפילות האלה נועדו ללוות את עבודת הקורבנות במקדש או לשמש תחליף לקורבנות בעדה שרחקה מן המקדש?

המהדירים הראשונים קבעו את סדר הקטעים בכל אחד מכתבי היד ואף שילבו את הטקסט החופף שבכתבי היד. רק הסדר של תחילת החיבור ניתן לשיחזור ודאי שכן על אחורי 4Q509 קטעים 1-6, 8-13 שרדו טקסט מתחילת עותק של מגילת המלחמה ($4Q496 = 4QM^f$) החופף לטקסט של 1QM טורים א-ג. על קטע 7 ראו עמ' 393. באייה קבעו אל נכון את מקומם בתחילת המגילה. הואיל ובקטע 3 שרדה תפילה לחג שמכונה בפינו ראש השנה (לפני התפילה ליום הכיפורים) הסיקו החוקרים שמחזור התפילות לחגים התחיל בחגי החודש השביעי. אם כן, קטע 4Q509 131-132 שנוכרה בו המילה בכורים הוא מסוף החיבור. הקטעים שאפשר למקמם על פי סדר הטקסט של מגילת המלחמה שבאחוריהם הובאו בתחילה על פי באייה. אחריהם הובאו הקטעים האחרים לפי סדר החגים: 1Q34 קטע 3 הובא לפני עותק ג קטעים 131-132 שיש בהם תפילה לחג הביכורים. יש להניח שהוא תפילה לחג הפסח. לבסוף הובאו הקטעים שמקומם בחיבור אינו ידוע כסדרם בעותקים השונים.

זיוף מיליק ההדיר את 1Q34 בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 152-155; מוריס באייה ההדיר את כתבי היד ממערה 4 בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 175-215. וראו גם D. Falk, *Daily, Sabbath, and Festival Prayers in the Dead Sea Scrolls*, Leiden 1998, pp. 155-215; idem in *The Dead Sea Scrolls: Fifty Years after their Discovery: Proceedings of the Jerusalem Congress, July 20-25, 1997* (ed. L. H. Schiffman et al.), Jerusalem 2000, pp. 254-255; E. Qimron, "Prayers for the Festivals from Qumran: Reconstruction and Philological Observations", *Hamlet on a Hill: Semitic and Greek Studies Presented to Professor T. Muraoka on the Occasion of his Sixty-Fifth Birthday* (ed. M. E. J. Baasten and W. Th. van Peursen), Leuven 2003, pp. 383-393
עותק א = 4Q507, עותק ב = 4Q508, עותק ג = 4Q509

1Q34 קטעים 1-2 (+ עותק ג קטע 3 + עותק ב קטע 2)*

[1	• תְּבִיאִינָה]
[2	וּזְכַרְתָּהּ] מוֹעֵד שְׁלוֹמֵנוּ וְבוֹ תִשְׁמַחַנּוּ מִיְגוֹנֵנוּ וְאִסְפַּתְהָ נְדַחֲיֵנוּ]	
[3	לְמוֹעֵד [פְּדוּתְךָ וְנִפְוִ] צוֹתֵינוּ לְתַקּוּפֹת שָׁנָה 1000000 על עֲדַתְנוּ כְּשֶׁעִידִים עָלְךָ]	
[4	הָאָרֶץ בְּמוֹעֲדֵי זֶרַע וְ] כְּרִבִּיבִים עָלַי [עָשָׂב בְּמוֹעֲדֵי דֶשֶׁא וְאֵנּוּ נִסְפָּר נְפְלְאוֹתֶיךָ]	
[5	לְדוֹר וָדוֹר בְּרוּךְ אֲדֹנָי אֲשֶׁר שִׁמַּחְנוּ מִיְגוֹן וְשִׁכְנַתְהָ בְּתוֹכֵנוּ לְעוֹלָם אָמֵן אָמֵן]	
[6	תְּפִלָּה לְיוֹם כְּפוּרִים זְכוּרָא] אֲדוֹנָי מוֹעֵד רַחֲמֶיךָ וְעַתָּה שׁוּב אֲפָךָ	
[7] לְ] לְ] *וְתַקִּימָהּוּ עֲלֵינוּ מוֹעֵד תְּעִנִּית חוֹק עוֹלָם	
[8] וְאַתָּה יִדְעָתָה הַנְּסִתְרוֹת וְהַנְּגַלּוֹת	
[9] לְדַעַת יִצְרָנוּ בְּ	
[10] • • • • • בְּנוּ תַתְּ	

* צ'ארלסוורת, כרך ד חלק א, עמ' 50-51, התעלם מן החפיפה שבין כתבי היד וחיבר ללא טעם את קטעים 1+2 עם קטע 3 א; באחורי עותק ג יש טקסט של מגילת המלחמה א 4-9 || 1 תְּבִיאִינָה או תְּבִיאִינָה, קריאות חדשות || 2 תִּשְׁמַחַנּוּ מִיְגוֹנֵנוּ על פי ירמיהו לא 13 || 3 000000 באייה קורא [ח]סְדִיכָהּ ואם צדק יש להשלים [ותגמול] על פי סרך היחד ב 1 ורהמי חסדו גְּמַל עֲלֵינוּ מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם או ותגבר על פי תהלים קיז 2 כי גבר עלינו חסדו || 4 עָלַי כיפת היו"ד נראית בתצלום 40.537 || 5 אֲדֹנָי עותק ג אֲדוֹנָי || 6 זְכוּרָא או זְכוּרָה] כגרסת עותק ב; [שׁוּב אֲפָךָ] השוו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 35 שוי 1-2, לעיל עמ' 325 || 7 *וְתַקִּימָהּוּ מתוקן מן וְתַקִּימָם; הכינוי החבור הוא נכתב מעל הכינוי החבור ם ואין סימני מחיקה; האותיות [] מְהוּן [] נמצאו על קטע זעיר של העותק מן המערה הראשונה ואולי הן מן התיבה הזאת; מוֹעֵד תְּעִנִּית 'מועד עינוי נפש', וראו קימרון, תפילות, עמ' 386 || 8 הַנְּסִתְרוֹת השוו הנסתרות] בעותק ג קטע 212 (לא הותקן) וראו קימרון, תפילות, עמ' 386-387 || 10 • • • • • בְּנוּ תַתְּ התיבה כתובה על שני קטעים ושרידי האותיות הראשונות ניתנים לקריאות שונות ||

עותק ג קטעים 12+13 א*

- 1 הַמְנוּדָחִים הַתּוֹעִים מִבְּלִי' מְשִׁיב הַכּוֹשֵׁלִים
- 2 מְבַלִּי אֹמֵן הַנוֹפְלִים מִבְּלִי' [סוּמָךְ הַמַּתְמוּחֵשִׁים]
- 3 מְבַלִּי מְכוֹנֵן הַנִּשְׁבָּרִים מִבְּלִי' הַחֹבֵשׁ הַנִּמְקָסִים
- 4 בְּעוֹנוֹת וְאִין רוּפָא [הַאֲבָלִים וְאִין]
- 5 מִנְחָם נִכְשָׁלִים בַּמְשַׁעִיהֶם וְאִין מוֹרָה וְזָכוֹר
- 6 יְגוֹן וְכִי תִמְוֹכָה אֶסְדִּירִים

שוליים תחתונים

עותק ג קטע 12 ב

- 1 נִדַע ° []
- 2 כִּי נִ° []
- 3 עֲשִׂיתָ הַ []
- 4 אוֹתְכָה הַ []
- 5 וְשִׁ° []

עותק ב קטעים 17+23-21+13 (+ עותק ג קטע 8)*

- 01 [] הַמְעֵשֶׂר
- 1 כְּאִשׁוֹר רְחֵמְנוּ בְּעֵתְךָ [כֹּה °°° מוֹעֵד] דִּינֵנו כִּי בִּאֵהֲבַתְכָה
- 2 וּבְרֹב רְחֵמֶיךָ [צוּרֵינֵנו לְבָרַךְ שׁ] מִכָּה בְּמוֹעֵדֵי כְבוֹד וְלִקְדוּשׁ
- 3 תִּבְּוֹאת אֶרְצֵנו לַתְּנוּ [פֶּה הַ לְהַרְיִם לְפָנֵינוּ] כֹּה דִּגְן וְתִירוֹשׁ וִיצְהָר
- 4 [וְ] מִזֶּן בְּנוֹן [בְּרֵאשִׁית קִדְשֵׁנוּ] דִּגְלָנוּ וְתִירוֹמֵנוּ [תְּנוּ]
- 5 [] °°° []
- 6 [וְחַמֵּן] שְׂבוֹתֵינוּ וְאִזְרוּחֵינוּ וְאִבְיוֹנֵינוּ ° []
- 7 [] וְאִין [מְמַשְׁלֵת °°°]

קטעים 12+13 א: * באחורי הקטע יש טקסט של מגילת המלחמה ב 13-14 || 1 ... הַמְנוּדָחִים ... השו 4Q501 שוי 2-3: זכור בני בריתכה השוממים [] ה המנודבים תועים ואין משיב; לצורה מנודחים השוו ישעיהו ח 22 || 2 אֹמֵן באייה קורא אומן; הנוין דומה לנוין שבתיבה יגון (שוי 6) || 3 מְכוֹנֵן באייה קורא מְבִי; הַנִּשְׁבָּרִים מִבְּלִי' הַחֹבֵשׁ] השוו 4Q501 שוי 3 שבורים ואין חובש; [הַנִּמְקָסִים] על פי יחזקאל כד 23 || 5 נִכְשָׁלִים או [ה]נכשלים כהצעת אריאל ויודיצקי || 6 תִּמְוֹכָה קריאה חדשה על פי העניין ||

קטעים 13+21-23: * הטקסט מיוסד על שילוב חמישה קטעים מעותק ב שבשניים מהם נמצאה חפיפה לקטע 8 מעותק ג. השילוב מסתייע מן ההקשר ומן הביטויים המציינים את מתנות המקדש שבקטעים. באחורי קטע 8 מעותק ג יש טקסט של 4QM^f המתאים לתחילת טור ג של מגילת המלחמה ומסתבר שכאן מקום התפילה לחג הסוכות. הביטויים שבטקסט מתאימים לחג הזה. עיינו קימרון, תפילות, עמי 392 || 01 הַמְעֵשֶׂר באייה קורא המעשה || 1 [מועד] דִּינֵנו באייה קורא [א]זונו || 2 וְלִקְדוּשׁ או וְלִקְדוּשׁ [ב] || 3 תִּבְּוֹאת אֶרְצֵנו השוו ויקרא כג 39 באספכם את תבואת הארץ || 6 [וחמ] שְׂבוֹתֵינוּ באייה קורא וב[ז]זונו; נראה שיש להרחיק זה מזה את הקטעים שצורפו; וְאִזְרוּחֵנוּ השוו ויקרא כג 42; באייה קורא וְאִזְרוּחֵנוּ ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ג קטע 10 א*

1] [ל]מֶעַן °°°
2] [*וברכתה
3] [סה אשר
4] [תִּנְחָה
5] [תו א]
6] [כ°]
7] [°°]
8] [ל]

עותק ג קטעים 10 ב+11*

2] רה
3] רעיתה וְבַ]
4] בעַ] [תְּהֵה]
5] ומלא־יָדְהַ]
6] ונחלתכה נ] בְּרִיךְ]
7] אדוני] אַמֶּן אַמֶּן :
8] תַּפְלֵה לְמוֹעֵד]
9] [יָדְהָ אֲשֶׁר]
10] [ם ועדי]
11] [ך כול]
12] [°° ל°°]

קטע 10 א: * על מקום הקטע עיינו בהערה לטור ב || 2 *וברכתה או ובראתה ||
 קטעים 10 ב+11: * באייה צירף את הקטעים על פי הטקסט של מגילת המלחמה שבאחוריהם (= ג 9-15). מן המילה [תפ]לֵה שוי
 8 נותרו שרידי למייד בקטע 10 ושרידי ה"א בקטע 11 ואין מגע בין הקטעים ||

	1Q34 קטע 3 א (+ עותק ב קטע 1 + עותק א קטע 3)*
1	[] וְ[] אִתְּצוּ []
2	[] לְהַנְחִילֵנוּ [בגורל צדִיק ולרשעים גורל]
3	[בליעל רקב] בעצמותם חרפה לְכֹל בשר וצדיקים
4	[בראתה לה] דָשֶׁן בעדִיןִי שמים ותנובת ארץ לדָעַת
5	[בין צדִיק לרשע ונתתה רשעים פּוֹפְרָנוּ וכוֹגְדִים
6	[תחתנו] כֹּלָה בכל מענינו ואנו נודה לְשֹׁמֵךְ לעולם
7	[ועד] לְכִי לזאת בראתנו וזה אש[ר נשיב] לך ברוך
8	[אדוני אשר דורִוֹת]
9	[] עולם אמן אמן [זכור אדוני

קטע 3 א: * בקטע 3 מעותק א שרדו תיבות מנוסח החתימה ומנוסח הפתיחה החוזרים בחיבור הזה (ובדברי המאורות). הקטע משתלב כאן יפה אולם השילוב אינו ודאי || 1 וְתִצּוּ או [וְיִצּוּ] || 2 [לְהַנְחִילֵנוּ] בגורל השוו סרך היחד יא 7 ומגילת ההודיות ד 27; צדִיק בשימוש קיבוצי, השוו משלי י 3 6 7 11 || 4 בעדִין קריאה חדשה, או בעדִי במשמע יעדן כבתהלים קג 5; אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא בעד[נ]; לדָעַת יכדי להבחין, השוו יחזקאל כב 26 וברית דמשק פרק א שו 152-153; אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא לר[א]ת על פי מלאכי ג 18 ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע || 5-6 הושלם על פי משלי כא 18 || 6 בכל עותק ב ככול; לְשֹׁמֵךְ עותק ב [שְׁמֹכָה] || 7 לך עותק ב לכה, עותק א [ל]כה || 9 [זכור אדוני שרידי אותיות של שם החג ||

1Q34 קטע 3 ב (+ עותק ג קטעים 97-99)*

- 1 [ותברא] מאור גדול למועד יו[ם ומאור קטן למועד לילה עם פוכבים]
- 2 [וימלאו פעולתם] ואין לעבור חוקיהם וכולם [עושים דבריך]
- 3 [וממשלתם בכל תבל ולא הבין זרע האד[ם]] בכל אשר הנחלתו ולא ידעוך
- 4 [לעשו]ת דברך וירשיעו מכול ולא הבינו בכוחך הגדול ותמאסו במ כי לא תחפץ
- 5 בע[ול]ה ורשע () לא יכון לפניך ותבחר לך עם בקץ רצונך כי זכרת בריתך
- 6 ותיהדמו להבדל לך לקודש מכול העמים ותחדש ברייתך להם במראת כבוד ודברי
- 7 [ברית] קודשך במעשי ידיך וכתב ימינך להודיעם יסורי כבוד ומעשי עולם
- 8 [ותקם] להם רועה נאמן מ[שה עבדך א]ש ענו ורב רחמים
- [9] [] מוצא חן []

קטע 3 ב: * קטע 99 צורף לשוי 9 משום שהביטוי מוצא חן מתאים למשה || 2 ואין לעבור חוקיהם ימבלי לשנות ממנהגם || 4 בכוחך עותק ג בכוחה || 6 לך עותק ג [ול]ה; ברייתך עותק ג [ברי]תכה; במראת כבוד על פי דברים ה 20 || 7 ידיך עותק ג ידיכה; במעשי ידיך וכתב ימינך על פי שמות לב 16; להודיעם = הודעתם; יסורי יחוקי התורה; באייה קורא יסודי; ומעשי עולם יחוקי עולם; הקריאה בטוחה || 8 ורב רחמים השלמה חדשה, השוו פירוש רש"י על שמות ב 11 וירא בסבלותם || [9] מוצא חן ייתכן שמקום המילים האלה בשורה 8 אחרי המילה נאמן, כלומר, יש לקרוא רועה נאמן מוצא חן, הסימן שלפני מוצא מתאים לנויין סופחת ולעוד אותיות ||

עותק ג קטעים 131-132 א

[בֹּת]] 4
[קֹדֶשׁה]] 5
[לִית]] 6
[יִ]] 7
[אֹרְחֹ]] 8
[שֹׁנו]] 9
[לְשֹׁמֵעַ °]] 10
[בְּכֹל]] 11
[שִׁינו]] 12
[לְאֹתִיכָה 13]] 13
[שִׁלְחַתְנו]] 14
[רֹתֵם 15]] 15
[רְאֵתְךָ 16]] 16
[בְּאֵתָה]] 17
[הִתָּה]] 18
[לְפָנַי]] 19
[] 20
[ק]] 21

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ג קטעים 131+132 ב*

[]	°[]	°[]	1
[]	פ]	בֹּדְכָה בְּ]			2
		°°]	יִו אִמָּן אִמָּן			3
						4
			זכורה אֲדוּנִי מוֹעֵד	ה]בְּכוֹרִים	תפלה להג	5
			אשר צויתה	זנדבות רצונכה	מנחותיפה	6
			מעשי]גו]	לפניכה רשית	עמכה לה	7
			קָדְ]ושים]	עלי ארצ להיות	בשעיר]ים	8
			ה]בכורים]	טֹטְ]	זֹטְ]	9
			ה]הקדשת]	אֲשֶׁר	אֵן	10
			את שגר	אלפינו	עם]	11
				צִאוֹנֵנוּ	צִאוֹנֵנוּ	12
				אֵן	אֵן	13
				בְּיוֹמֵם]	בְּיוֹמֵם]	14
				עם נה]	עם נה]	15
				קודש]	קודש]	16
				בְּכוֹל]	בְּכוֹל]	17
				°]	°]	18
				°°]	°°]	19
				°°]	°°]	20

קטעים 131+132 ב: * שילוב הקטעים מבוסס על הטקסט של דברי המאורות שמאחור || 5 [להג] באייה משלים ליום; השוו מגילת המקדש יט 9 || 7 עֵלְ עֲמַכָּה לְהַגִּישׁ קריאה חדשה; רשית מעשי]גו] השוו שמות כג 16 בכורי מעשיך אשר תזרע בשדה || 8 [בשעיר]ים עלי ארצ על פי העותק מן המערה הראשונה קטעים 1-2 שוי 3-4, לעיל עמי 387 || 12 צִאוֹנֵנוּ] קריאה חדשה ||

קטעים שמקומם בחיבור אינו ידוע

עוֹתֵק א קטע 1

- 1 [] מַתּוּ [] יְהוָה [] יְנוּ [] []
 - 2 ואנו בעולה מרחם ומשדים בא[שמת מעל ומנעורי בדמים]
 - 3 ועד היותנו צעדינו עם נדה וב[חוק עלומינו לרוב נדה]
- שוליים תחתונים

עוֹתֵק א קטע 2

- 1 [] כּוֹל ה[]
- 2 [] רֹךְ אֲדוֹנֵי []
- 3 []
- 4 [] יִי [] כּוֹ []

עוֹתֵק ב קטע 3

- 1 [] וְאֵיךְ הָרַשְׁעָנוּ []
- 2 [] אֲתַעַרְבֶם וְאֵיךְ לְנוֹחַ [את דברכה]
- 3 [] לְאַבְרָהָם לְיִשְׁרָאֵל חֶק וְלִיעֲקֹב אֲמַנְתָּהּ [את בריתכה]
- 4 [] הֵן זְכָרְתָהּ קְצִי []

עוֹתֵק ב קטע 4

- 1 [] הֵן וּבְנוֹתֶיהָ הַשּׁוֹמְמוֹת [] בְּרֹךְ
- 2 [] אֲדוֹנֵי אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ וּבְרִיתוֹ [זכר]
- 3 [] לְ []

קטע 1: 2-3 הושלם על פי הטקסט הדומה בביטויים ובתוכן שבמגילת ההודיות טו 39-40 [מרחם] הוריתי באשמת מעל [ומשדי אמי]
 [בעולה ובחוק [עלומי] לרוב נדה ומנעורי בדמים ועד [היותי צעדי עם נדה], להשלמה וב[חוק עלומינו] השוו לטקסט המקביל שבמגילת
 ההודיות ולמגילת המקדש לט 7-8 וילד עד אשר ישלים חוק על[ומיו] ||
 קטע 3: 1 [] וְאֵיךְ קְרִיָּאָה חֲדָשָׁה || 2 תַּעַרְבֶם או [] תַּעַרְבֶם; עיינו בתצלום 41.286; באייה קורא וְאֵיךְ; שלמי
 אפרתי מציע לקרוא נו במקום ה בסוף המילה || 3 אֲמַנְתָּהּ באייה קורא אֲמַנְתָּהּ; מהדירי ברכי נפשי הם שהציעו
 לקרוא כאן אמת; ראו, ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 4, לעיל עמי 40 ובהערות שם || 4 זְכָרְתָהּ או יְצָרְתָהּ ||
 קטע 4: 2 [זכר] על פי 1Q34 קטע 3 ב שוי 5, לעיל עמי 391, או [הקים] או [חדש] או [אמן] ||

חיבורים עבריים מקומראן

עותק ב קטע 5

[	וַאֲתָהּ יָרָא	1
[	חֲטַתְנָא]	2

עותק ג קטע *7

[	]	1
[	וְכָתְוּמוֹת וּבְכוּלָּא	2
[	וּבְנֵי עוֹלָה] כִּי מְעוֹלָם שְׁנֵאתָהּ רָשָׁעִים	3
[	וְצַדִּיקִים]	4
[	וּמְרַחֵם]	5
[	וּמְרַחֵם]	6
[	וּמְרַחֵם]	7
[	וּמְרַחֵם]	8

עותק ג קטע 16

[	]	1
[	]	2
[	]	3
[	]	4
[	]	5
[	]	6
[	]	7
[	]	8

קטע 7: * ההשלמות שבתחילת השורות מבוססות על ההנחה שקו השוליים הימניים היה קרוב מאוד לטקסט שנותר || 4 תְּכַחֵיד קריאה חדשה; באייה קורא [יחיד] || 5-7 ההשלמות על פי מגילת ההודיות ז 27-30 רק אתה בְּרָא]תה צדיק ומרחם הכינותו למועד רצון להשמר בבריתך || 6 מְרַחֵם *קדשתם קריאה חדשה; התיבה השנייה מתוקנת, כנראה מן קשדתם, הסופר גירד מקצת מן הדליית שאינה במקומה ותלה דליית במקום המתאים || קטע 16: 2 עֲצָוָה] באייה קורא עֲצָוָה] || 3 חֲמָהם באייה קורא חֲמָהם, ואולי יש להפריד [חֲמָהם; עֲלֵ תְעִינִתֶם או עֲנִתֶם || 4 זְקַנְיָנוּ הַנוּיָן הראשונה מתוקנת אולי מנויין סופית || 6 אֲתָהּ או אֲתָן] ||

עותק ג קטע 18

- 1 [לְעוֹלָם מִי עַד וְלִנּוּ בּוֹשׁ] ת הפגים
- 2 [כִּי] שִׁכְחָנוּ בְּרִיתְכָּהּ
- 3 [בְּרוּךְ אַ] דּוֹנֵי אֲשֶׁר
- 4 [הִּי]

עותק ג קטע 32

- 1 [הִמְהָ יִלְכוּ]
- 2 [וְלֹא] יִמּוּתוּ בְּטִמְאָה
- 3 [וְ] בְּחַי רִצּוֹן בְּמוֹעֲדֵי
- 4 [קוֹדֵשׁ עִם כָּ]
- 5 [לְתוֹ] [קִי]

קטע 18: 1 על פי דניאל ט 7-9 || 2 השוו ויקרא טו 31 || 3 [וְ] בְּחַי רִצּוֹן השוו ויקרא יט 5, כב 18-29; באייה קורא [ש] מְחֵי רִצּוֹן ; בְּמוֹעֲדֵי [וְ] או בְּמוֹעֲדֵי [וְ] ||

תוכן העניינים

	מבוא
יח	סימני ההתקנה
1	1Q19 (דור המבול)
3	1Q25 (תפילה)
5	1Q29a (שתי הרוחות)
6	1Q11+1Q30 (שירים)
8	1Q31 (יחד)
9	1Q36 (תפילה)
10	1Q37
11	1Q38
11	1Q39
11	2Q21
12	2Q23 (פולמוס)
13	2Q25
13	2Q27
13	2Q28
14	3Q6 (שיר)
14	3Q7 (צוואה)
14	3Q9
15	4Q124
15	4Q147 (קמיע)
16	4Q158 (תורה מעובדת)
24	4Q159 (פשר)
27	4Q160 (דברי שמואל)
29	4Q173a
30	4Q176 (תנחומים)
33	4Q176b
33	4Q177a
34	4Q178 (אחרית הימים)
35	4Q183 (פשר)
36	4Q186 (הורוסקופ)

38	4Q215a (קיצים)
40	4Q228 (קיצים)
41	4Q230 (שתי רוחות)
41	4Q238
42	4Q247 (קיצים)
43	4Q248 (מעין דניאל)
44	4Q249 (מדרש ספר מושה)
44	4Q253a (פשר)
45	4Q262B (גן עדן)
46	4Q265 (חוק ומדרש)
51	4Q266a (נטע רבעי)
52	4Q275 (ברית)
54	4Q276 (פרה אדומה)
55	4Q277 (פרה אדומה)
56	4Q278 (טהרות)
57	4Q279 (תקנות)
58	4Q280 (מלכירשע)
59	4Q284a (מכשירי טומאה)
60	4Q291 (ברכות)
61	4Q292 (ברכות)
61	4Q293 (ברכות)
62	4Q299a (חוק)
63	4Q302 (חוכמה)
67	4Q305+4Q303 (חוכמה)
67	4Q304
68	4Q306 (עתידות)
70	4Q317 (לוח ירחי)
78	4Q320 (לוח משמרות)
84	4Q321 (לוח משמרות)
85	4Q321a (לוח משמרות)
88	4Q322a (לוח)
89	4Q323 (משמרות)
89	4Q324 (משמרות)

90	4Q324a (משמרות)
91	4Q324d (לוח שבתות ומועדים)
92	4Q325 (לוח שבתות ומועדים)
93	4Q328 (משמרות)
93	4Q330 (משמרות)
94	4Q331 (רשימת מעשי השליטים)
95	4Q332 (רשימת מעשי השליטים)
96	4Q333 (רשימת מעשי השליטים)
97	4Q334 (לוח שירות ותשבחות)
98	4Q340 (רשימת נתינים)
99	4Q364 (תורה מעובדת)
115	4Q365 (מגילת המקדש)
130	4Q366 (תורה מעובדת)
133	4Q367 (תורה מעובדת)
135	4Q368 (תורה מורחבת)
138	Mas 1m + 4Q370 (חוכמת גבורות האל)
140	4Q374 (תפילה)
142	4Q374a
143	4Q377 (משה)
146	4Q382 (מלכים)
153	4Q383 (דברי ירמיהו)
153	4Q383a
154	4Q384
155	4Q387a (השגחה)
156	4Q392-3 (תפילה)
160	4Q409 (ברכה)
161	4Q410 (חוכמה)
162	4Q411 (חוכמה)
163	4Q412 (חוכמה)
164	4Q413 (חוכמה)
165	4Q185 + 4Q419 קטע 4 א (חוכמה)
167	4Q421b
168	4Q422 (גבורות האל)

171	4Q425 (חוכמה)
172	4Q426 (חוכמה)
175	4Q433 (הודית מנהיג)
176	4Q433a (שיר)
178	4Q437a
179	4Q440 (ברכה)
181	4Q440a
181	4Q440b
181	4Q442 (יוסף)
182	4Q443 (תפילה)
184	4Q444 (רוחי רשעה)
185	4Q445
186	4Q446 (תהילה)
187	4Q448 (תפילות על יונתן המלך)
189	4Q449 (תפילה)
190	4Q450 (קינה)
190	4Q451 (תפילה)
191	4Q452 (תפילה)
191	4Q453
192	4Q454 (תפילה)
192	4Q455
193	4Q457 (מלחמה)
195	4Q458 (מלחמת המשיח)
196	4Q459
197	4Q460 (דברי לוי)
200	4Q461 (תשובה)
201	4Q463 (קץ הרשעה)
202	4Q464 (פשר)
206	4Q465 (איגרת)
206	4Q466 (תורה מעובדת)
207	4Q468a (חוכמה)
208	4Q468b (הכוהן הגדול)
208	4Q468c

209	4Q468e
209	(מלחמה) 4Q468g
210	(תפילה) 4Q468i
210	(קיצים) 4Q468dd
211	(צדקיה) 4Q470
212	(מלחמה) 4Q471
214	(פולמוס) 4Q471a
215	(תפילה) 4Q471c
216	4Q472
217	(שתי דרכים) 4Q473
218	4Q474
219	(סוף הרשעה) 4Q475
220	4Q476
221	(רשימת מוכחים) 4Q477
223	4Q479
223	(אלישע) 4Q481a
224	(ירמיהו) 4Q481b
225	(תפילה) 4Q481c
226	4Q481e
226	(תשובה) 4Q485
227	(חוכמה) 4Q487
230	(ברכה) 4Q500
231	(תפילה לנקמה) 4Q501
232	(תפילה) 4Q508a
233	(נידוי טמאים) 4Q514
234	(ימות המשיח) 4Q521
238	4Q526
238	4Q527
238	4Q528
239	(מבול) 4Q577
240	(ברית) 5Q13
241	(קללות) 5Q14
242	(שמואל) 6Q9

244	6Q11
244	6Q12 (קיצים)
245	6Q13 (יוחסין)
245	6Q16 (שכר ועונש)
246	6Q18 (מלחמה)
2488	8Q5 (השבעה)
249	11Q15 (תפילה)
249	11Q16 (תפילה)
250	xQAqeda
250	4QX

251

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

מבוא

הכרך הזה הוא השלישי בסדרת שלושת הכרכים של מהדורתי לחיבורים העבריים מקומראן (ראו פרטים בכרך א, עמ' יז-כ ובכרך ב, עמ' ט). כלולים בו קטעי מגילות ששרד בהם טקסט מועט וחיבורים שלא שרד מהם יותר מעותק אחד. כמו כן הובאו כאן חיבורים שעיקרם מובאות מן המקרא (מקצתן בהוספות ובשינויים) ולוחות שנה ממגוון סוגים. החיבורים מובאים בסדר המקובל של כתבי היד (מספר המערה ומספר כתב היד שבאותה המערה). ליד ציון כתב היד הובא בסוגריים ציון הסוגה או כיוצא בזה. לכל חיבור הוקדם מבוא קצר ובו פרטים על זמן כתב היד, על ענייני תוכן וצורה ועל הפירסומים הקודמים. את המבואות ללוחות השנה חיברו חנן אריאל ואלכסיי יודיצקי.

הטקסטים שבכרך הזה מבוססים על הפרסום הראשון ועל הצעות התיקון שהוצעו בספרות המחקר, ונוספו בו הרבה מאוד קריאות משופרות והצעות לשילוב קטעים. אף הופרדו קטעים שאינם שייכים לאותו החיבור או קטעים שצורפו בטעות זה לזה. בכמה מקומות שונה סדר הקטעים.

מדור ההערות שבתחתית כל עמוד כולל מקבילות והפניות לספרות המחקר והוא מתמקד בעיקר בבעיות קריאה ושיחזור ובפירוש מילולי של הטקסט. במקומות שסטיתי מקריאת המהדיר הראשון ציינתי את קריאתו. הובאו בו גם הצעות קריאה ושיחזורים מספרות המחקר שאף על פי שהן מתאימות לשרידי הכתב ולעניין לא הובאו בגוף הטקסט מכיוון שהעדפתי אפשרויות קריאות ושיחזורים אחרים.

כעת אפשר לומר דבר על מספר החיבורים הלא מקראיים שנתגלו במערות קומראן. בכרך הזה הובאו קטעים של יותר ממאה ושישים חיבורים. בכרך ב הובאו כשבעים חיבורים ובכרך א הובאו שבעה חיבורים. המספרים עשויים להשתנות במקצת שכן יש מקום עדיין לצרף חיבורים זה לזה או להפריד קטעים ששויכו בטעות לחיבור אחר. שינוי גדול נדרש במגילה 4Q365 שמהדירה הפרידו אותה לשני חיבורים. חיבור אחד שעיקרו מובאות מן התורה וחיבור אחד הדומה למגילת המקדש. לדעתי כל המגילה היא עותק של מגילת המקדש (ראו להלן, עמ' 97). עוד יצוין שקטע 1 של 4Q471 (להלן עמ' 206) הוא שריד מעותק נוסף של מגילת המלחמה. אולם אין הוא ורסייה של הטקסט בטור ב של המגילה אלא חזרה על אותו עניין המשתלבת כנראה אחרי טור כ של המגילה.

השיפורים והשיחזורים הרבים שבכרך הזה גרמו לכך שהטקסטים שכאן שונים מן הטקסטים שבמהדורת התגליות. דבר זה אפשר לומר גם על הכרכים הראשון והשני אלא שכאן השינויים והשיחזורים מפליגים יותר. אני חוזר ומדגיש שאין השיחזורים שבמהדורה מכוונים לשקף את הטקסט המקורי אלא להציע אפשרות שיחזור המתאימה לעניין ולגודל החֶסֶר.

כאן אומר דבר בעניין השתלשלות ההדרת המגילות שצריך היה להיאמר כבר במבוא לכרך השני. כידוע המגילות שפורסמו בסדרת התגליות זוהו ופוענחו בידי קבוצה קטנה של מומחים שעשו עבודת הכנה מעולה. אבל בגלל הקשיים בחיבורים רבים קצרה ידם מלהשלים את מלאכתם ולהעמיד מהדורות ברמה מניחה את הדעת. החוקרים שנבחרו להשלים את המלאכה לא תמיד הכירו בקשיים הרבים ובטיב התעתיקים שנמסרו לידם. מקצתם התעלמו מן העובדה שבמקרים לא מעטים התעתיקים שהכינו הראשונים הם מלאכה לא מוגמרת, ושלפעמים אין הם אלא ניסיון ראשוני לצירוף קטעים או לפיענוח ולא מהדורה מוכנה לפירסום. הם בחרו להביא את התעתיקים כמות שהם או בשינויים קטנים, כאילו הטקסט שנמסר להם הוא ממש טקסט מוכן לפירסום. הדבר הזה גרם נזק למחקר המגילות משום שרבים מחוקרי המגילות התייחסו אל הטקסט שבמהדורת התגליות כעל טקסט מוסמך ולא הקפידו על כללי זהירות וביקורתיות. ברור לי שגם למהדורה שלי יש להתייחס בזהירות וביקורתיות.

סימני ההתקנה

שְׂרִידֵי כֵּתֵב שְׁנִיתָנִים לִזְיָהוּי; הַקְּרִיָּאָה וּדְאִית לַמְדֵי עַל פִּי הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	אֲ
שְׂרִידִים לֹא מִזְוָהִים; הַקְּרִיָּאָה מְסוּפֶקֶת מִבְּחִינַת הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	אַ
הַשְּׁלֵמַת הַמַּהְדִּיר	אֶ
כֵּתֵב עֵבְרִי עֵתִיק אוֹ כֵּתֵב סְתָרִים	א
(בְּאֻתְיוֹת קְטָנוֹת) מוֹבָאָה מִן הַמְקָרָא	אֶא
סִימָן מַעַל אַחַת מִצְמַד אֻתְיוֹת הַדּוּמּוֹת זֶה לָזֶה בְּמִקְצַת כֵּתְבֵי הַיָּד: וִי, בִּ/כ, דִּ/ר, כִּ/ךְ, מִ/ם. הַסִּימָן	אִ
בֹּא כֹאשֶׁר הָאוֹת הַחֲלוּפִית אִפְשָׁרִית מִבְּחִינַת הַמְרָאָה אוֹ הַהֶקְשֶׁר	
קְסָר בְּכֵתֵב הַיָּד אוֹ מִקּוּם חֶלֶק	[]
קְסָר בְּמִקּוּם שֶׁל צִירוּף לֹא יִשִּׁיר שֶׁל קְטָעִים	[]
עוֹר מְקוּלָף אוֹ שְׁחוּק אוֹ כֵּתֵב דֶּהוּי לַחֲלוּטִין	[]
מַחִיקָה בְּכֵתֵב הַיָּד	()
מַחִיקָה שֶׁל הַמַּהְדִּיר	{ }
הוֹסֵפָה שֶׁל הַמַּהְדִּיר	< >
טְקֶסֶט חֶסֶר	+
(כּוֹכְבִית לַפְנֵי הַתִּיבָה) תִּיבָה מְתוּקֶנֶת בְּכֵתֵב הַיָּד אוֹ (בְּמִקְרִים בּוּדְדִים) הַגְרָסָה שֶׁלַּפְּנֵי הַתִּיקוֹן, אוֹ גְרָסָה שֶׁהַמַּהְדִּיר מְצִיעַ (בְּכָל מִקְרָה הַגְרָסָה הָאֲחֵרֶת צוּינָה בְּאַפְרָאֵט הַבִּיקוּרֶתִי)	*אֶאֶא
מִלִּיּוֹת הַמְּחֻבְרֹת (לֹלָא רוּחַ וּבְכוּוֹנָה) לַמִּילָה סְמוּכָה כְּגוֹן אֶתְכּוֹל	אֶאֶא
מִילָה אַחַת מוֹפְרֶדֶת לְשֵׁתֵי תִיבּוֹת כְּמוֹ יֶשֶׁשׁ־כֶּר	אֶאֶ־אֶא
סִימָן פִּיסוּק בְּשׁוּלִיִּים הַיִּמְנִיִּים שֶׁל כֵּתֵב הַיָּד	:
אַרְבַּע נְקוּדוֹת אוֹ קוּיִם לְצִיּוֹן שֵׁם הַהוּיָה	////

1Q19 (דור המבול)

קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס שעניינם מעשי דור המבול והולדת נוח. בקטע 3 נזכר האור שזרח עם לידתו של נוח שגרם לאביו לחשוב שנוח נולד מזרע המלאכים, כמסופר בספר חנוך קו 2 ובדומה למסופר בטור ב של המגילה החיצונית לבראשית. קטעים 1-2 הם מעין פרפרזה עברית של ספר חנוך שנכתב בארמית. זיוזף מיליק פרסם את הקטעים בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 84-86, 152. אריאל פלדמן ההדיר מחדש את הקטעים, שיפר את הקריאה והוסיף דיון מעמיק: אריאל פלדמן, "פרשת המבול המקראית במגילות קומראן (1Q19), 4Q370, 4Q422, 4Q464 ו-4Q577), חיבור לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", אוניברסיטת חיפה 2007.

קטע 1

[וְהִי הוּא]	1
[רשעִי] ׀ גִּבְרוּ בְּאָרְץ וְ	2
[הַשְּׁחִית פּוֹל בְּשֵׁר א] ת דרכו עַל הארץ]	3
[וַיִּזְעַקוּ וַתִּבְּאוּ זַעַק] תָּם לִפְנֵי אֱלֹהִים וְ	4
[יָם א]	5
[וְיָ לְאֵל]	6

קטע 2

[אֱלִיפָם קְדוֹשׁ] י הַשָּׁמַיִם נִפְשׁוֹת הַאֲנָשִׁים מִתְחַנְנֹת]	1
[לְאָמַר הַגִּישׁוּ אֶת מִשְׁ] פִּטְנוּ לִפְנֵי עֲלִיָּן	2
[וַיִּאמְרוּ] וְלֹא תַחַתְךָ]	3
[מִיכָאֵל וְשָׂרִיָּאֵל רַפָּ] אֵל וְגַבְרִיאֵל [אֵל אֲדֹנָי הָעוֹלָמִים	4
[אֲדֹנָי] אֲדֹנָיִם וְגַבְרִיאֵל וְרַפָּאֵל	5
[עֲלֵמִי]	6

קטע 1: 2 גִּבְרוּ בְּאָרְץ השוו בראשית ו 4-5 וירמיהו ט 2 || 3 הושלם על פי בראשית ו 12 וספר היובלים ה 3 ||
 4 ההשלמה על פי ספר חנוך ט 3 כהצעת מיליק; אך אפשר להשלים [השחיתו דרכם ועצ]תָּם על פי ספר היובלים ה 10 ||
 5 [יָם] פלדמן קורא [אָם; הכתב דהוי ואין להכריע ||
 קטע 2: 1-6 השוו ספר חנוך ט 3-5 || 4 [וְשָׂרִיָּאֵל] על פי הנוסח של ספר חנוך בקטע מקומראן שפרסמו אסתר וחנן אשל
 בכתב העת DSD 12 (2005), עמ' 150 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3

- 1 [] אִיאִ []
 2 [] השתנִּי []
 3 [] בִּזְרִי הַלֵּל כִּי נִכְבְּדִים []
 4 [] אֲבִיהוּ וְכַאֲשֶׁר רָאָה לְמַךְ אֶת־ [] הַיֵּלֶד פִּקְחָה אֶת עֵינָיו
 5 [] וְיִאֲרֶה אֶת חֲדָרֵי הַבַּיִת כְּחֻדוּדֵי הַשֶּׁמֶשׁ []
 6 [] הַחַל לֵל לְבַעַת אֶת־ [] לְמַךְ
 7 [] [] [] [] []

קטע 8

- 1 [] בְּעֵדוֹם []
 2 [] מִתּוֹשֵׁל []
 3 [] לֵל []

קטע 13*

- 1 [] אִיִּי כְבוֹד [] לְכְבוֹד אֵל בִּי []
 2 [] נִשְׂא בְהַדָּר כְבוֹד וְתַפְאֵרָת־ []
 3 [] יִכְבֵּד בְּתוֹךְ []

קטע 3: 2 השתנִּי [] עיינו בהערותו של פלדמן; מיליק קורא השתנִּי [] || 3 [] בִּזְרִי מן המלאכים שבאו אל בנות האדם; עיינו בפירושו של פלדמן; נכבדים אולי לשון הוד הדר ויופי, השוו ישעיהו לה 2 ופירושו של פלדמן, ואולי כינוי למלאכים, ראו מגילת ההודיות יח 10 הנה אתה שר אלים ומלך נכבדים || 4-5 השוו ספר חנוך קו 2 || 5 כְּחֻדוּדֵי הַשֶּׁמֶשׁ כקרני השמש, ראו א' קימרון, "תחתיו חדודי חרש", לשוננו לו (תשל"ג), עמ' 96-98, וקיסטר, מילון, עמ' 147-149 || 6 [] הַחַל לֵל לְבַעַת השלמה חדשה, השוו ספר חנוך קו 4 || קטע 8: 1 [] בְּעֵדוֹם מיליק קורא [] עֵבֶם [] || קטע 13: * בשו' 2-3 מיליק מצרף את קטע 14 אף על פי שהצירוף אינו ודאי (ראו הערתו לשורה 3); הרווח שבין השורות בקטע הזה קטן מזה שבקטע 13 || 1 [] אִיִּי כְבוֹד [] רוב האותיות שלמות אך הקריאה של מיליק כי כבוד זִיךְ בעייתית; לקריאות אחרות, ראו פלדמן, עמ' 35-37, ועדיין לא נמצאה הקריאה הנכונה || 2 [] נִשְׂא או [] יִתְנִשְׂא ||

1Q25 (תפילה)

חמישה עשר קטעים זעירים או צרים מחיבור לא ידוע, אולי תפילה. שרדו צורני נוכח המכוונים כנראה לאל וצורות גוף שלישי. מהצורה חקקתי שבקטע 1 הסיק המהדיר הראשון שהמחבר כתב בגוף ראשון, אך אפשר לקרוא חקקתו. נראה שהתפילה מדברת ביהודה ובציון שאויביה מציקים לה ועיקרה בקשה לישועה. כמה מן הביטויים ששרדו מופיעים במזמור קז. כאן הובאו ארבעה קטעים. בקטעים הזעירים האחרים יש תיבות שאפשר להסתייע בהן לקביעת אופי החיבור, כגון ציון, בהמות, אולם יש להיזהר בשימוש בתעתיק של המהדיר הראשון. זיוף מיליק ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 100-101.

קטע 1

[1°]	1
[המ]	2
[וירא י°]	3
[חקקתֹּ לְהַמ הַמ]	4
[לְהַמָּה וַיִּשְׁמַע]	5
[וּבְשׁוֹרֵשׁ יִשְׁמַע]	6
[בוֹז עַל נְדִיבִים]	7
[תַּמְלִיךְ בְּצִיּוֹן]	8
[יְרוּמוֹ]	9

קטע 2

[1] יע	1
[2] שמכה י°	2
[3] תפלה	3
[4] ליהו[ה]	4

קטע 1: 3 וירא משורש רא"ה או משורש יר"א || 4 לְהַמ = לְהַמָּה, השוו לְהַמָּה שוי 5 || 6 [שופך] על פי תהלים קז 40 שופך בוֹז על נְדִיבִים || 8 תַּמְלִיךְ בְּצִיּוֹן] כקריאת אריאל ויודייצקי בתצלום 40.536 || 9 יְרוּמוֹ מיליק קורא תְּרוּמוֹ || קטע 2: 4 ליהו[ה] השוו [יהודה] קטע 3 שוי 2, לא הותקן ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4

[י°]	1
[ממצוקותיהם [תצילם]	2
[לצח ואל יעוּזוּ בְּ]	3
[וְכִי יוֹם]	4
[אֲשֶׁר לוֹ אִי°]	5
[מְ] [נאצו וליהויה]	6
[הגבהים] שחו והשפלה] תגבה	7

קטע 5

[כפלא]	1
[הארצו]ת]	2
[לשמוע בְּ]	3
[לְעַבְדִּים]	4
[וה ביהויה]	5
[וּמְלוּכָה]	6

קטע 4: 3 [לצח] מיליק קורא [יפ]תה; יעוּזוּ על פי תצלום 40.536; מיליק קורא יעוּזוּ || 7 השוו ישעיהו ב 17 ויחזקאל כא 31; השפלה צורן הנקבה מוסב אולי אל יהודה או ציון, בניגוד לגויים שהפעלים בגוף נסתרים מכוונים אליהם ||
 קטע 5: 2 [הארצו]ת] מיליק קורא הארץ || 3 לשמוע מיליק קורא לשמע || 6 וּמְלוּכָה ציווי מוארך, או הַמְלוּכָה כמיליק ||

1Q29a (שתי הרוחות)

כמה קטעים זעירים שצורפו בטעות לחיבור שאלה באל. הם שונים מן הקטעים האחרים של 1Q29 בצורתם ובתוכנם. הטקסט דומה מאוד לסרך היחד ד 6-11, כרך א, עמ' 216. זיוף מיליק ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 130-132. טיכלאר עמד על תוכן הכתוב בקטעים האלה ותיקן את קריאתו של מיליק, ראו E. J. C. Tigchelaar, "'These are the Names of the Spirits of...': A Preliminary Edition of '4QCatalogue of Spirits' (4Q230) And New Manuscript Evidence for the 'Two Spirits Treatise' (4Q257 and 1Q29a)", *RQ* 21 (2004), pp. 543-545

קטע 13

[]	1
[וְכֹל בְּרוּכֹת עַד]	2
[רִשְׁעֵי וְשִׁקְרֵי גֹהַ [וְרוּחַ לְבָב]	3
[תַּרְעָה] בַּהּ מַחֲשַׁבַת נְדָה וְ-	4
[עֲוֹן] מֵת יְרוּעָי [לְ]	5

קטע *14

[וְרוּחַ אֹלֵת]	1
[עֲבָרָה]°	2
[לְ]	3

קטע 16

[לְפִי] נַחֲלַת אִישׁ	1
[וַיִּתֵּן אֵיבַת [עוֹלָם] בֵּין מַפְלְגוֹתָם	2

קטע 13: 2 בְּרוּכֹת כְּטִיכְלָאָר; מִלִּיק קוּרָא בִּינֹת; הַשׁוּוֹ סֵרֶךְ הַיַּחַד ד 7, כְּרֶךְ א, עִמ' 216 || 3 וְשִׁקְרֵי כְּטִיכְלָאָר; מִלִּיק קוּרָא וְשׁ; הַהֲשַׁלְמָה עַל פִּי סֵרֶךְ הַיַּחַד ד 9 || 3 רִשְׁעֵי וְשִׁקְרֵי גֹהַ [וְרוּחַ לְבָב] אַרְיָאֵל וַיּוֹדִיעֵקִי מְצִיעִים לְקוּרָא גֹהַ [לְבָב] = גּוֹבָה לְבַב מִקּוֹם גֹּהַ, וְאוֹמֵנָם בְּתַצְלוּמִים נִרְאָה קוּ בְּסִיס אֶךְ רֵאשׁ הָאוֹת מֵתַאִים לוֹוִיָּו; הַכְרַעְנוּ עַל פִּי הַמִּקְבִּילָה וְעַל פִּי כִלְלֵי הַכְּתִיב || 4 נְדָה כְּטִיכְלָאָר; מִלִּיק קוּרָא זִידָה || 5 [עֲוֹן] מֵת יְרוּעָי קְרִיאָה חֲדָשָׁה || קטע 14: * הַבִּיטוּיִים מֵתַאִיִּים לַאֲלֵה שְׁבַקְטַע 13 || 1 וְרוּחַ אֹלֵת כְּטִיכְלָאָר; מִלִּיק קוּרָא וְרוּחַ זִידֹת; הַשׁוּוֹ רוּב אֹלֵת (תְּכוּנָה שֶׁל רוּחַ הָעוֹלָה) סֵרֶךְ הַיַּחַד ד 10, כְּרֶךְ א, עִמ' 216 || 2 עֲבָרָה = עֲבָרָה; טִיכְלָאָר קוּרָא עֲבַר וּמְצִיעַ בְּהִיסוּס לְהַשְׁלִים עֲבַרְתָּ אֵל עַל פִּי סֵרֶךְ הַיַּחַד ד 12 בְּאִפְ עֲבַרְתָּ אֵל נְקָמָה; מִלִּיק קוּרָא עֲבָרָה || קטע 16: הַשׁוּוֹ סֵרֶךְ הַיַּחַד ד 16-17 לְפִי נַחֲלַת אִישׁ בֵּין רוּב לְמוֹעַט ... וַיִּתֵּן אֵיבַת עוֹלָם בֵּין מַפְלְגוֹתָם ||

1Q11 + 1Q30 (שירים)

קטעים זעירים בכתב שחוק במקצת. הם נראים בתצלומים ביחד עם קטעי מגילת תהלים 1Q11 ומיליק וברתלמי שטיפלו בקטעי 1Q30 ובקטעי 1Q11 מציינים שהם שייכים לכתב יד אחד. ברתלמי אף הוסיף שכתובת שם ההווייה בכתב עתיק שלא כנהוג בכתבי יד מקראיים מלמדת אולי שאין להפריד את הקטעים אלו מאלו. מסתבר שבאמת כל הקטעים שייכים לחיבור ליטורגי אחד שכלל מזמורים מקראיים וחיצוניים. על דמיון בין 1Q30 קטע 1 וקטע 5 לטקסטים הלא מקראיים שבעותק ^a11QPs עיינו בהערות שלהלן. זיוזף מיליק ההדיר את קטעי 1Q30 בסדרת התגליות כרך א, עמ' 132-133, ומוריס באייה ההדיר את 1Q11 בסדרת התגליות כרך א, עמ' 71.

1Q30 קטע *1

[	]	1
[	]	2
[	]	3
[	]	4
[	]	5
[	]	6

שוליים תחתונים

1Q30 קטע 3

[	]	1
[	]	2
[	]	3
[	]	4

1Q30 קטע 5

[	]	1
[	]	2

קטע 1: * מורכב משלושה קטעים ועיקרו רשימה של מספרי קובצי שירה ושירים בדומה לרשימת חיבורי דוד שבסוף שירי מגילות תהלים ^a11QPs, כרך ב, עמ' 355; עם חלקי קטע 1 נמצאו קטעי עור חלקים המלמדים לדעת מיליק שקטע 1 הוא מן הטור הראשון של המגילה || 2 [ב] לוח הקודש' השוו בנבואה שירי מגילות תהלים, ^a11QPs כז 11, אם הקריאה נכונה הרי זו עדות חשובה לתולדות המונח הזה ולתולדות אסופת כתבי הקודש, השוו 1Q39 קטע 1 שוי' 6, להלן עמ' 11; מיליק קורא [מ]שיח הקודש שלא כשרידים || 3 שלישי'ת אולי 'שלושת אלפים', השוו 4Q159 קטע 1 ב שוי' 8, להלן, עמ' 25; כך יי ליזור, חקרי מקרא ומגילות מדבר יהודה, ירושלים תשל"ב, עמ' 125 הערה 51 || 4 חומשים' מחומשים, בני חמישה חלקים, תואר במשקל quttul, ראו קימרון, קטל || 5 יותר על' = יותר מן; מיליק קורא יותר על; א' [לפנים] על פי שירי מגילות תהלים, ^a11QPs כז 10, כרך ב, עמ' 355 || קטע 3: 4 [] ושי'ם מימין לווייו יש ראש אות דמוי יו"ד שאפשר לפרשו כעוקץ השמאלי של דל"ת שנפגם בתחתיתו, ולשחזר [ק]ושי'ם || קטע 5: 1 [ע] [לפנים] העיין נראית בתצלום 40.476 והשוו ספר בן סירא ^a11QPs כא 12, כרך ב, עמ' 222 ||

1Q30 קטע 4 (= תהלים נ 16)

- 1 [מה] לכה ולספור חן[קי]
- 2 [ותשא] בריתי עלי פ[יכה]

1Q11 קטע 1 (= תהלים קכו 6)

שולים עליונים

- 1 [נְשָׂא אֱלֹהִים] וְתִי [

1Q11 קטעים 5-2 (= תהלים קכו 5-1)

- 1 [יבנה] בית שוא עמלו [בזנז בו אם יהוה לא ישמור עיר]
- 2 שוא שקדן [שומר] שוא לכם [משפמי קום מאחרי שבת אוכלי]
- 3 להם העצ[בים] בן [יתן ל] ידידו שנה הגה נחלת יהוה
- 4 [בנים ש] כר פרי' הבטן פחצים ביד גבור בן בני ה[נעורים]
- 5 [אשרי ה] גבר אשר [מלא את אשפתו מהם לא יבו] שו כי

1Q11 קטע 6 (= תהלים קכח 3)

- 1 [] []
- 2 כגמן הפ[וריה] בירפתי ביתכה בניכה
- 3 כשתי[לי] זיתים [

קטע 1: נושאי אולי זה כתיב מיוחד של נושא ולא צורת רבים, השוו שירי אישים מקראיים, 4Q380 קטע 1 ב שוי 5, כך ב, עמ' 331 ||

1Q31 (יחד)

שני קטעים זעירים ושחוקים. זיוזף מיליק ההדיר את הקטעים (יחד עם קטעי 1Q30) בסדרת התגליות, כרך א, עמ' 134-133.

קטע 1

שוליים עליונים

[על]	1 כּוֹל אַנְשֵׁי הַיְחָד יִשְׁבִּי [פּשע]
[	2 פִּיהֶם יִשְׁקוּ כְּאוֹל יוֹשְׁבֵי [בִּי
[	3 1 לְיָיִן

קטע 2

שוליים עליונים

[	1 לֹאִין יְכוֹלִין
[	2 וּבַחֲדָרָא [ר
[	3 בְּמַחְנֵה]
[	4 מְלַח [מַה

קטע 1: 1 שְׁבִי [פּשע] קריאה חדשה, אפשר להשלים גם ישראל; מיליק מצרף קטע זעיר שלא צולם וקורא הַמְתַנְדְּבִי [ם] || 2-1 [על] פִּיהֶם יִשְׁקוּ כּוֹל הכינוי המוסב שבמילה הראשונה נסוב על הכהנים, השוו ברית דמשק פרק ד שו' 4-5, כרך א, עמ' 48 ובמקום עשרה אל ימש איש כהן מבוגן בספר ההג' על פיהו ישקו כולם, לפי בראשית מא 40 אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי; הביטוי מציינ הנהגה ושלטון והצורה ישקו שנוהגים לפרשה כצורת עתיד קל משורש נש"ק היא אולי צורת עתיד נפעל משורש שק"ק לשון הליכה ומנהג || 2 יוֹשְׁבֵי קריאה חדשה || קטע 3: 2 וּבַחֲדָרָא מיליק קורא וּבַחֲדָרִין [] || 3 בְּמַחְנֵה מיליק קורא בַּמְחָנִים || 4 מְלַח [מַה] או מְלַפְנִי; מיליק קורא לַמְלַח [מַה] ||

1Q36 (תפילה)

עשרים וחמישה קטעים זעירים ושחוקים של חיבור ליטורגי ובו דברים על האל בגוף נוכח ושימוש בגוף מדברים (קטעים 7, 25). בשל בעיות בקריאה ובצירופי קטעים הובאו כאן רק הקטעים הגדולים יותר והקריאים יותר. זיוזף מיליק ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות כרך א, עמ' 138-141.

קטע 1

- 1] []⁰⁰⁰נות] []
 2] [עתי מלחמתכה] עם תעודות שלום] []
 3] [בצבא ד' עולם עם קדושיכה ובגב[ורת] []
 4] [מ]לך הכבוד המודיע אלה] []

קטע 7

- 1] []⁰ []⁰רצה בכול עוש[תורתכה] []
 2] [ולכול אנשי ברית[כה] []
 3] [אא] נקרבכה ואם נר[קה] []

קטע 14

- 1] []⁰⁰⁰⁰ה מ[] []
 2] [באים בתכמי ב[ר] []
 3] [] כה ב[וכן ב[] []
 4] [] עו והופי[ע] []
 5] []⁰ [] []

קטע 15

- 1] []⁰לגתה אמת ויצדק[] []
 2] [ותשלם] לאיש גמולו אמתכ[ה] []
 3] [] ל עבודת ר[שעה] []
 4] [] לכול רו[ח] []
 5] []⁰⁰ש] []

קטע 1: 1⁰⁰⁰נות שרדו חלקי אותיות שקשה לפענחן, ואולי יש לקרוא אותות || 2 [עתי מלחמתכה] בקטע 8 כתוב [ע]תי מלחמתכה ואולי הוא משתלב כאן; אם כן יש לקרוא שלום[כה] בסוף השורה; עם מיליק קורא []לם || 3 ובגב[ורת] מיליק קורא ובג[ורל]; עיינו בתצלום 40.541 || 4 [מ]לך הכבוד מיליק קורא [ע]לם הכביר || קטע 7: 1⁰רצה אולי נרצה או תרצה || 3 נקרבכה 'נחפוץ קרבתך', השוו איוב לא 37; ואם מן האות האחרונה שרד קו עליון מאוזן ומיליק קורא ואת ומפרש את הפעלים הסמוכים כצורות נפעל. כאן מוצע לראות בהם צורות מדברים || קטע 14: 2 באים כהצעת הקריאה הראשונה שבמהדורה, השוו מגילת הוודיות יט 24, כרך א, עמ' 88 ויבואו בלבבי וברית דמשק פרק ג שוי 26, 36, כרך א, עמ' 27-28 || קטע 15: 2 גמולו מיליק קורא גמול; שימו לב לכתם הדיו הסמוך לתיבה התוכפת ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 16

- 1] °° []
 2] אַנְשֵׁי מִשְׁמֶרֶת לְזִיכָּהָּ לִי]
 3] מִשְׁפָּט אֶף וּנְפֹלֵי בְשָׂרָהּ לְתֹכַחַת]
 4] שְׁפִטִיכָהּ]

קטע 18

- 1] בַּם וַחֲרוֹן אַפְכָּהּ °°]

קטע 25 א

- 4] אַשְׁרֵי]
 5] מִן]

קטע 25 ב

- 1] לְמִן]
 2] וְהִתְּ]
 3] וּסְפִינוּ צְדָקָה]
 4] צְדָקָה]
 5] בְּבִנֵי אִישׁ]

שוליים תחתונים

1Q37

אחד משישה קטעים זעירים. זיוף מיליק ההדיר את מקצתם בסדרת התגליות, כך א, עמ' 141.

קטע 1

- 1] תְּעָה בּוֹ יִשְׂרָאֵל לְ] °° מִיְהוּ]
 2] יָהֵם אֲשֶׁר גָּמְלוּ לְנַפְשָׁם רַעַה וְ]
 3] בְּחֹרֵי יִשְׂרָאֵל לְמַלְחָמָה]

קטע 16: 3 וּנְפֹלֵי בְשָׂרָהּ השוו מפלי בשרו איוב מא 15, והביטוי שלנו מציין אולי את חולשת האדם; לְתֹכַחַת] קריאה חדשה

בתצלום 40.538 ||

קטע 18: אַפְכָּהּ מיליק קורא אפו ||

קטע 1: 2 השוו ישעיהו ג 9 אוי לנפשם כי גמלו להם רעה ||

2Q23 (פולמוס)

שניים משישה קטעים מחיבור פולמוסי בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירם בסדרת התגליות, כך ג, עמ' 82-84.

קטע 1

[יִוֹשֵׁב]	1
[זְהִי עֲלִיכָה וְהִי] [עָלָ]	2
[וְבָשָׂר הַרְבֵּה אֲכַלְתֶּמָּה]	3
[וְ תַעֲשׂוּ כָל]	4
[תַּבְּטְחוּ] בְּחָרֵב וְהַנִּית	5
[תִּדְוָחוּן מֵאֲבָן פֶּנֶת]	6
[יִקְרָתְכֶם אֵל שֶׁאֵל תִּהְיֶה] יוֹת הַמִּלְאָה שְׁעִירִים	7
[מָה] תִּתְהַלְלוּ בְּעֵצְבֵיכֶם	8
[יֵנֹו הִנֵּה מִמְזֻרַח וּמִצְפוֹן]	9
[שְׁמוֹעוֹת יִבְהִלֹוּ אֶתְכֶם וְכִי] שְׁלוֹן בְּרִכִּים וְשִׁבְרוֹן	10
[מִזְמִנִּים] וְנִפְלֹוּ [אֲלֵלִים רַבִּים] []	11

שוליים תחתונים

קטע 2

[הִ]	1
[לַע] [יִם]	2
[וְ שוֹמְמִים]	3
[לֹו]	4

קטע 1: 2 והיו מתאים יותר מן הוי || 3 השוו דניאל ז 6 אכלי בשר שגיא || 5 והנחת התיי משופרת || 6 תדווחון עיינו בתצלום B-365592; באייה קורא תדווחון || 7 [יקרתכם] השוו ישעיהו כח 16 הנני יסד בציון אבן אבן בהן פנת יקרת || 9-10 הושלם על פי דניאל יא 44 ושמעות יבהלו ממזרח ומצפון || 10 [כ] שלון קריאה חדשה, השוו בן סירא כה 23 [וכ] שלון ברכים; ושברון קריאה חדשה, הנויין ניכרת בתצלום B-365592, השוו יחזקאל כא 11-12 בשברון מתנים ... אל שמועה, ומגילת ישעיהו סה 14 ומשברון רוח תלילו ||

2Q25

אחד משלושה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. עניינו כנראה נדרים. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 90.

- 1 [מו]צא פיהם] []
 2 [ןי האסרים האלה] []
 3 [כן כתוב בספר מוש]ה []

שוליים תחתונים

2Q27

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירו בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 91.

- 1 [ןיהם מׁ] []
 2 [ם ולו יומ]ר []
 3 [נם ויקח את] []
 4 [ולו יבינו מוׁ] []
 5 [מי אנחנו ה] [ל] []

2Q28

שניים משלושה קטעים בכתב מרושל; מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 91-92.

קטע 2+3*

- 1 [בר הב] []
 2 [א]ש מעמו אין לו חלק ב[יה]וה איש] []
 3 [ןׁ] [תולעים תו]לע[ם על ה] []
 4 [שרירות {לש} לבו] []

2Q25 : 1 [מו]צא באייה קורא ימלא || 2 האלה על פי תצלום 40.553; בתצלום הזה נראות בבירור עוד אותיות ||
 2Q27 : 2 ולו = ולא, וכן בשורה 4 ||
 2Q28 : * צירוף חדש || 2 אין לו חלק או אין לו חוק; באייה קורא דין לתוק || 4 לבו באייה קורא לבם ||

3Q6 (שיר)

אחד משני קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות כרך ג, עמ' 98.

	קטע 1	
[ה אשר ישמהו] בפה] 1
[ושירם יערב על] יפה] 2
[ל] עולם אהללוכה] 3

3Q7 (צוואה)

אחד משישה קטעים זעירים בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס. בקטע הזה שרדו שתי מילים וכמה אותיות שמתאימות אולי לצוואת יהודה כה 1-2. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 99.

	קטע 5	
[ש]] 1
[ה] ששי יש] שפר ופכה פולם] 2
[ו] מלאך הפנים] ברך אותי] 3
[]° []°] 4

3Q9

שניים משלושה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירם בסדרת התגליות כרך ג, עמ' 101-100

	קטע 2	
[]° [] 1
[] נושא אלה]] 2
[] נעותם]] 3

	קטע 3	
[] ותי]] 1
[] מת פשע]] 2
[] אלה פת]] 3
[] בעדתנו]] 4

שוליים תחתונים

3Q6 : 1-3 השוו תהלים קד 33-34 אשירה לה' בחיי ... יערב עלי שיחי אנכי אשמח בה' ||
 3Q9 (קטע 2): 2 נושא השוו מלכים א ח 31 ונשא בו אלה; באייה קורא עושה || 3 נעותם או בעותם ||

4Q158 (תורה מעובדת)

קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס ובהם מובאות מספרי שמות בעיקר מפרשת יתרו ופרשת משפטים. בקטעים 1-2 מובאים פסוקים מבראשית לב (עיינו בהערה לקטע). בקטע 6 מובאים פסוקים משמות כא על פחד העם מהתגלות האל בהר סיני, ובהמשך נאמר שהאל יקים נביא שישימיע לעם את דבריו, כתיאור שבדברים יח 17-22. סטרגנל (עמ' 171-172) הראה שהטקסט ששרד מתאים להפליא לנוסח השומרוני של שמות כ 16-18 הכולל את הדברים על הנביא. הקישור בין פחד העם מהתגלות האל לבין הקמת נביא נמצא כבר בטקסט שבדברים יח. יש בו מעין תשובה לשאלה מדוע אין האל מדבר אל העם בעצמו שהרי העם הוא שביקש את התיווך. גם קטע 7-9 מתאים לנוסח שומרון (ראו בהערות).

קיסטר חושד שקטעים 1, 2, 3, 4, 14 הם חיבור בפני עצמו שכן יש בטקסט שלהם הרחבות מרחיקות לכת של התורה ודילוג מבראשית לשמות בקטע 1 ונראה שטוריהם היו צרים מן הטורים של הפרפרזות כסדר התורה (ראו קטעים 5, 6, 7-9, 11+10+12); עם זה גם במגילות אחרות יש דילוגים והרחבות מעין אלה. מן הדילוג הזה ניתן ללמוד שהמגילה שלנו אינה עותק של מגילה 4Q364 שאין בה דילוג דומה, ראו להלן, עמ' 103.

גיון אלגרו ההדיר את החיבור בסדרת התגליות כרך ה, עמ' 1-6. סטרגנל, תגליות ה, עמ' 168-175 העיר הערות חשובות, וכן M. Segal, "Biblical Exegesis in 4Q158: Technic and Genre", *Textus* 19 (1998), pp. 45-6. מולי זאן פירסמה מחדש את החיבור הזה. היא מציעה קריאה משופרת של הטקסטים עם השלמות של החסרים ודיונים מפורטים בקריאה בנוסח ובתוכן: Molly M. Zahn, *The Forms and Methods of Early Jewish Reworkings of the Pentateuch in Light of 4Q158*, Ph.D Dissertation, Indiana 2009; פורסם לאחרונה בסדרה *STDJ* כרך 95, ליידן 2011.

קטעים *2+1

- [אר]ץ למעון] 1
- [ונתתי לכה] שרית ופ[ליטה 2
- [ויותר יעקוב לבדו ויאבק] איש עמו 3 ותקע
- [כף ירך יעקוב] ב בהאבקו עמו ויאחזו ויאמרו אל[יו שלחני כי עלה השחר ויאמר לוא אשלחכה 4
- [אלי ויאמר לו מה שמכה] ויאמר לו [ועקוב ויאמר ישראל תקרא כי שריתה עם אלוהים] 5
- [עם] אנשים ותוכל וישל יעקוב ויאמר הגד[ני] לי מ[ה שמכה ויאמר לו למה זה תשאל לשמי 6
- ויברך אותו שם ויאמר לו יברכה יהוה וירב[כה] 7 יהונכה
- דעת ובינה ויצילכה מכול חמס וי[על כן נקרא שמו ישראל] 8
- עד היום הזה ועד דורות עולם] 9
- וילך לדרכו בכרכו אותו שם וי[קרא שם המקום פנואל] ויזרח 10
- לו השמש כאשר עבר את פנא[ל] והוא צולע על ירכו וידא אליו יהוה 11
- ביום ההוא ויאמר אל תוא[ב] כל את גיד הנשה על כן לוא יזאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר 12
- על שתי כפות הירך עד ה[י] וס הזה ועד דורות עולם ויאמר יהוה 13
- אל אהרון לאמור לך לקראת מ[ו]שה המדבר וילך ויפגשו בהר האלוהים וישק לו ויגד לו מושה את 14
- דברי יהוה אשר שלחו ואת כול[ל] האותות אשר צוה ויאמר 15
- יהוה לו לאמור בהוציאה את[ה] עם מצרים תעבודון את האלוהים על ההר הזה 16
- ללכת מצרים והנה המה שלושה[ה] אותות 17
- יהוה אלוהים] ל[18
- נשלה ל[] 19

* הטקסט כולל פסוקים מבראשית לב 26-33 ואחריהם פסוק משמות ד 27. הפסוקים מבראשית קשורים לסכנה שהסתכן יעקוב בחזרתו לארץ והפסוק בשמות קשור לחזרתו של משה למצרים והסכנה בדרך. בשני המקרים מסופר על התנכלות בלילה, על פגיעה גופנית ועל מפגש בין אחים. אפשר שהמובאות צורפו זו לזו בגלל הדמיון שבתוכן ואפשר שגרמה גם שיטת הדילוג על פרשיות בתורה הידועה מחיבורים דומים כגון מגילת המקדש והתורה המעובדת. על הדמיון והשוני שבין הטקסט שבשורות 4-7 לבין 4Q364 קטע 5 ב, ראו להלן, עמ' 102 || 5 [אלי] אולי יש להשלים [כי אם ברכתה] אלי, השוו תהלים קכט 8 || 8-7 השוו בראשית כח 3 וסרף היחד ב 2-3, כך א, עמ' 214 || 8 ויצילכה מכול חמס השוו מאיש חמס תצילני תהלים יח 49; ההשלמה בסוף השורה על פי הצעת אריאל וידיצקי || 9 השוו שו' 13; עולם על פי תצלום 41.313 || 11 ההשלמה בסוף השורה על פי הצעת אריאל וידיצקי || 12-13 לפירוש העניין ראו קיסטר, יובלים, עמ' 289-294 || 13 ה[י] על פי תצלום 40.614; ההשלמה על פי שורה 9 || 13-14 ויאמר יהוה אל אהרון שמות ד 27 || 15 ההשלמה על פי הצעת קיסטר, שם עמ' 292; שלחו על פי תצלום 41.313 || 16 הושלם על פי שמות ג 12 || 17 מצרים אלגרו קורא עבדים וסטרנגל מציע עברים או מבית עבדים; שלושה[ה] אאותות] כרמן, רק הקריאה הזאת מתאימה לשריד האות האחרונה הנראה יפה בתצלום B-358482 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3*

[	1 ויקרא יעקוב]
[	2 בארץ הזות מ°]
[	3 אבותי לבוא אל°]

קטע 4 ב

[	1 [אשר] צוה לכוֹת]
[	2 העם ממצרים תעבוֹ]
[	3 למספר שנים עשוֹ שבטִי ישראל]
[	4 ויעל את העולה עֵל המזבֵחַ]
[	5 באגנות וחצי הדם זרק על הַמִּזְבֵּחַ]
[	6 אשר הוראתי אל אברהם ואל יַעֲקֹב]
[	7 אתם להיות להמה ולזרעם לאלוהים °]
[	8 עֵד עולם בריֹת עֲלֵמִים אֲנִי יהוה °]

קטע 5 (= שמות יט 17-23)

[	1 ויתיצבו בת] הִתִּית
[	2 [ההר והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד יהוה עליו באש ויעל עשנו כעשן הכבשן ויחרד כול ההר מאדה ויהי קול] לֵ השופר
[	3 [הולך וחזק מאדה מושה ידבר והאלוהים יעננו בקול וירד יהוה על הר סיני ויקרא יהוה למושה אל ראש הה] רִ ויאמר יהוה אל
[	4 [מושה רד העד בעם פן יהרסו אל יהוה לראות ונפל ממנו רב וגם הכוהנים הנגשים אל יהוה יתקדשו] פֶן יפרוץ בהמה
[	5 [יהוה ויאמר מושה אל יהוה לוא יוכל העם לעלות אל הר סיני כיא אתה העידותה בנו לאמור הגבל אֵת ההר וקדש]תו

קטע 3: * אולי יש להקדים את הקטע הזה לקטע 1 שכן הוא קשור כנראה לספר בראשית || קטע 4: 1 לְכוֹת על פי תצלומים 41.313, 42.619, ויש קוראים לכה || 2-5 השו שמוות כד 4-6 || 6 הוראתי במקום וְאָרָא שמוות ו 3, הקריאה היראתי אינה מתאימה לכללי הכתיב במגילות ולא לעניין, לשימוש בצורת ההופעל ראו ז' בן-חיים, עברית וארמית נוסח שומרון, ה, סעיף 2.10.8; יַעֲקֹב על פי קריאת אריאל ויודיצקי בתצלום B-358481; כנראה מחוק || 6-7 השו שמוות ו 4-7 || 7 ולזרעם מקצת האותיות מתחת לקפל (סטרנגל) || 8 בְּרִית עֲלֵמִים אֲנִי יהוה קריאה חדשה; עיינו בתצלום 41.313 ||

קטע 5: 3 אין מקום לכל המילים שבשמות יט 20 שם כתוב אל ראש ההר אחרי ציון המקום אל הר סיני ||

ק טע 6 (= שמות כ 14-17)*

- 1] קרב [אתה] ושמעה את כול אשר יאמר יהוה אלוהינו ואתה תדבר את כול אשר ידבר יהוה אליכה]
- 2 [ושמענו ועשינו ול]וא ידבר ע'מנו האלוהים פן נמות ויאמר מושה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכמה]
- 3 בא האלוהים בעבור תהיה יראתו' [על פניכם לבלתי תחטאו ויעמוד העם מרחוק ומושה נגש אל הערפל אשר שם]
- 4 האלהים [וידבר] יהוה אל מושה ל'אמור שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליכה היטיבו כול אשר דברו מי יתן]
- 5 והיה הלבב הזה להמה ליראה] אותי ולשמור את כול מצוותי כול הימים למען ייטב להמה ולבניהם לעולם ועתה כשומעכה]
- 6 את קול דברי אמור' להמה נביא] אקים להם מקרב אחיהם כמוכה ונתתי דברי בפיו ודבר אליהמה את אשר אצונו והאיש]
- 7 אשר לוא ישמע' אל דבר' י אשר ידבר בשמי אנוכי אדרוש מעמו אך הנביא אשר יזיד לדבר בשמי את אשר לוא צויתיהו]
- 8 לדבר או אשר יד' בשם אלוהים אחרים ומת הנביא ההוא וכיאתאמר בלבבכה איך נדע את הדבר אשר לוא דברו יהוה]
- 9 אשר ידבר' [הנביא בשם יהוה לוא יהיה הדבר ולוא יבוא הוא הדבר אשר לוא דברו יהוה בודון דברו הנביא]
- 10] ל' [

*הטקסט מושלם כאן על פי נוסח שומרון המשלב כאן את הכתוב בדברים יח 17-22, כהצעת סטרגל (עיינו במבוא). נוסח דומה שוחזר גם על פי השרידים המעטים של עותק 4QpaleoExod^m לפסוקים האלה, עיינו בסדרת התגליות, כרך ט, עמ' 101-103. בקטע הזה נמצאים ארבעה פסוקים החסרים בקטעים 7-9, עיינו בהערה שם. סיגל משער שהפסוקים האלה הובאו בחיבור שלנו לאחר הדיבר השני שכן רק בדיבר הראשון והשני אלוהים מדבר בגוף ראשון ואילו בשאר הדיברות הוא נזכר בגוף שלישי כאילו שמונה הדיברות האלה נאמרות מפי משה. הוא רואה בשינוי הסדר סוג של מדרש; שינוי הסדר מתבקש גם מפשט הכתוב || 3 יראתו] על פי תצלום 41.803 ||

קטעים 7-9 (= שמות כ 11-13, 18 - כא 25)*

- 1 [את אבִי] כֹּה ואת אִמִּי] לְמַעַן יֵאָרִיכוּן יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לְכֶם לֹא תִרְצַח לֹא תִגְנוֹב לֹא תִעֲנֶה]
- 2 [בְּרַעַ] כֹּה עַד שֶׁקָּרָא לֹא תִחְמוֹד אֶשֶׁת רֵ' [עֵבֶה וְלֹא תִחְמוֹד בֵּית רַעַבָה שְׂדֵהוּ וְעֵבְדוּ וְאָמַתוּ וְשׂוֹרְזוּ וְחִמְזוּ וְכֹל אֲשֶׁר לְרַעַבָה]
- 3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵךְ אִמֹר לְהִמָּה שׁוּבוּ לְ] כִּמָּה לְאֹהֲלֵיכֶם וְאֵתָה פֶה עֲמוֹד עֲמָדִי וְאִדְבַרְהָ אֵלֶיכֶם אֵת כּוֹל הַמִּצְוָה וְאֵת הַחֻקִּים]
- 4 ואת המשפטים אשר תלמדם ועשו בארץ אשר] אֲנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ]
- 5 וישבו העם איש לאהלו ויעמוד מושה לפני [יהוה וידבר יהוה אל מושה לְאָמֹר כֹּה תֹאמַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָמָה]
- 6 ראימה כי מן השמים דברתי עמכמה לוא תעש] ואתי אלוהי כסף ואלוהי זהב לוא תעשו לכם מזבח אדמה תעשה לי וזבחתמה]
- 7 עליו את עולותיכה ואת שלמיכה את צואניכה] וּבְקָרִיכָהּ בְּכוֹל הַמִּקְוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר שְׁמִי אֲבֹא אֵלֶיכֶם וּבִרְכֻתֵיכֶם וְאִם מִזְבַּח אֲבָנִים]
- 8 תעשה לי לוא תבנה אתהנה גזית כי חרבכה] הַנִּפְתָּה עֲלֵיו וְתַחֲלִלְהוּ וְלֹא תַעֲלֶה בְּמַעְלֹת עַל מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתְכֶם]
- 9 עֲלֵיו אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּטִים [אֲשֶׁר] תִּשְׁ] יִם לְפָנֶיהָ כִּי תִקְנֶה עֵבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹדְכֶם וּבְשִׁבְעִיטָה יֵצֵא לְחֹפְשִׁי]
- 10 [הַנֶּם אִם] כְּגַפִּי בֹא בְּגַפִּי יֵצֵא אִם] בְּעַל אִשָּׁה הוּא וַיֵּצֵאָה אֲשֶׁתּוֹ עִמּוֹ אִם אֲדֹנָיו יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה וַיִּלְדֶּה לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת]
- 11 [הָאִשָּׁה וַיִּלְדֶּיהָ תִהְיֶה] לְאֹדֹנָיו וְהוּא] יֵצֵא בְּגַפִּי אִם אֲמֹר יֹאמֶר הָעֶבֶר אֲהַבְתִּי אֵת אֲדֹנָי אֵת אִשְׁתִּי וְאֵת בְּנֵי לֹא אֵצֵא חֹפְשִׁי]

קטעים 9-7: * חסרים בטקסט ארבעה פסוקים: שמות כ 14-17, המובאים בקטע 6, עיינו בהערה שם || 5-3 שילוב פסוקים מהתיאור בספר דברים בדומה לשילוב שבנוסח שומרון ||

(המשך הטור)

- 12 והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע אדוני את]
- 13 **אזנו במרצע]** ועבדו לעולם וכי ימכור איש את בתו לאמה לוא תצא כצאת העבדים אם רעה בעיני אדוניה אשר לוא יעדה]
- 14 והפדה לע]ם נוכרי לוא ימשול למוכרה בבגדו בה וואם לבנו יעדנה כמשפט הבנות יעשה לה אם אחרת יקח לו שארה כסותה]
- 15 [וענתה] ל]וא יגרע וואם שלוש אלה לא יעשה לה ויצאה חנם אין כסף מכה איש ומת מות יומת ואשר לא צדה והאלהים]
- 16 [אנה לידו ושמתו לכה מקום אשר ינום שמה וכי ייד איש על רעהו להורגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות מכה אביו ואמו]
- 17 [מות] יומת גונב] איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת ומקלל אביו ואמו מות יומת וכי יריבון אנשים והכה]
- 18 [אי]ש את רעהו באבון] או באגרף ולוא ימות ונפל למשכב אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה רק שבתו יתן ורפוא ירפא]
- 19 [כי]א יכה איש את עבד]ו או את אמתו בשבת ומת תחת ידו נקום ינקום אך אם יום או יומים יעמוד לוא יקום כי כספו הוא]
- 20 [וכי]א ינצו] אנשים ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה ולוא יהיה אסון ענוש יענש כאשר ישית עליו בעל האשה [
- 21 [ו]נתן בפליים] וואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל כויה תחת כויה]
- 22 [פצע] תות] פצע הבורה תחת הבורה [

קטעים 11+10+12 (= שמות כא 32 - כב 13)

- 1 [כפ] ה' שלוש[ים שקלים יתן לאדוניו והשור יסקל וכיא יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולוא יכסנו ונפל שמה שור או חמור]
- 2 [בעל] הבור יש[לם כסף ישיב לבעליו והמת יהיה לו וכיא יגוף שור איש את שור רעהו ומת ומכרו את השור החי והצו]
- 3 [את כ] ספו וגם [את המת יחצו] אם נודע כ[יא ש] ור[ג] נגה הוא מתמול שלשום ולוא ישמורנו בעליו שלם שור תחת השור והמת]
- 4 [יהיה] לו אם יגנוב איש שור או שה וטבחו או מ[כרו חמשה בקר ישלם תחת השור וארבע צאן תחת השה]
- 5 [אם במחתרת ימצא הגנב] והוכה ומת אין לו דמים אם זרחה השמש עליו דמים] לו שלם ישלם אם אין לו ונמכר בגנבתו אם המצא]
- 6 [תמצא בידו הגנבה משור עד] חמור עד שה חיים אחד שנים ישלם וכי יבעה] איש שדה או פרם ושלח את בעירו ובער בשדה]
- 7 [אחר שלם ישלם משדהו כ] בואתו אם כול השדה יבעה מיטב שדהו ומיטב כרמו י[שלם כ]יא תצא אש ומצאה קוצים ונאכל]
- 8 [גדיש או הקמה או השדה ש]לם ישלם המבעיר את הבערה. כיא יתן איש אל[רעהו כסף או כלים לשמור ונגנב מבית האיש אם ימצא הגנב ישלם שנים]
- 9 [אם לוא ימצא הגנב ונקרב בע]ל הבית לפני האלוהים אם לוא *יילח ידו במלאכ[ת רעהו על כול דבר פשע על שור על חמור על]
- 10 [שה על שמלה על כול אבדה] אשר יואמר כיא וואה^{יה} עד יהוה יבוא דבר שניהמה [אשר ירשיעון האלוהים ישלם אחד שנים]
- 11 [לרעהו כיא יתן איש אל רעהו חמור] או שור או שה או כול בהמה לשמור[ומת או נשבר או נשבה אין וואה שבועת יהוה]
- 12 [תהיה בין שניהם אם לוא שלח ידו] במלאכת רעהו ולקח בעליו ולוא ישלם ואם [גנוב יגנב] מעמו ישלם לבעליו אם שרוף]
- 13 [יטרף יביא עד הטרפה לוא ישלם ו] כיא ישאל אי[ש מעם] רעהו בהמה [ונשברה או מתה] בעל[יה אין עמו שלם ישלם]

קטע 12+10+11: 6 אחד שנים כבנוסח שומרון, 'פי שנים' || 7 'בעה האותיות האחרונות ברורות בתצלום 41.313 ראו ח' אריאל וא' יודיצקי, 'בעיר ובעיי בעברית ובארמית', מגילות יתשע"ג, עמ' 149-161 || 8-9 אין די מקום לטקסט שבתורה, אולי המעתיק דילג מן ימצא שבשורה 8 אל ימצא שבשורה 9 || 7 כנוסח שומרון || 9 *יילח במקום שלח ||

קטע 13 (= שמות ל 31-32)*

[מִן מִשְׁחָת]	1
קֹדֶשׁ הוּא קוֹדֶשׁ קִדְשִׁים	2
[יִהְיֶה לָכֶם]	3
[]	4
וּלְבָרְכָה זָכָה בְּדַבְרֵי יְהוָה	5

קטע 14 א + קטעים נוספים*

ה	1
פּוֹלַבְשָׁר וְכוּל הַרְחֹת	2
לְבָרְכָה לְהַאֲרִיץ	3
לְאַוְכְלָה וְלִבְזָה וּבְאַרְץ מִצְרַיִם	4
תְּהִי צָרָה וְאַתְּ	5
מִיָּדָם וְעִשִׂיתִי מוֹפְתִים וּבְרִיּוֹת	6
בְּנִיכָה אֲנִי וְצִיָּא מִשָּׁם וְהָיוּ לִי לַעַם עַד דּוֹרֵי עוֹלָם וְאַתְּ מִצְרַיִם אֲשַׁלְּחֶיךָ	7
תְּהוֹם וְיִשְׁבּוּ בְּנִיכָה בְּאַרְץ לְבַטָּח לָן	8
בְּהָ לָן עוֹלָם	9

קטע 13: * עור חלק בסוף שורות 4-5 מקשה על שיחזור הטקסט, על פי הטקסט המקראי החסר בסוף שורה 1 ובתחילת שורה 2 נראה שהשורות הכילו כשישים אותיות || 2 קודש קדשים בתורה קדש, ביטוי ההפלה הזה אופייני מאוד למגילות, והשוו שמות ל 36 ||

קטע 14 א: * ראו סטרגנל, עמ' 175-176 והתצלומים בעמ' 257. כאן שונה מיקומו של הקטע שבאמצע והוצעה השלמה למקצת הטקסט החסר. אולי מקומו אחרי קטע 1, השוו שו' 6-7 כאן לשו' 16 שם || 3 להארץ = lâres כבשומרונית || 4 [ול]בְּזָה קריאה חדשה || 5 תְּהִי במקום תהיה; עוֹלָה כל אחת משתי המילים יפה לציין שיעבוד || 6 ועשיתי [תי] קריאה חדשה; [ובריות] אריאל ויודיסקי מציעים להשלים [ונפלאות] לפי שמות לד 10; [ונפיתתי ידי] עֲלֵ מִצְרַיִם קריאה חדשה בתצלום 41.313; על הקריאות האחרות ראו זאן; עֲשֵׂ שיחזור חדש || 8 אֵוֵה אפשר לקרוא אֲחִוָּה = אֲחִוָּה ואפשר לקרוא אֲחִוָּה, עיינו בתצלום 41.313 || 9 בְּהָ הכינוי חוזר אל השם ארץ שבשורה 8 ||

4Q159 (פשר)

החיבור הזה הוא פשר על פסוקים מן התורה בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס. הפרשנות כאן מתאימה לפרשנות בחיבורים אחרים של עדת היחד ושונה מזו של חז"ל. לצד החוקים מובאים עניינים מתולדות עדת היחד. קטע 1 ב מקביל לקטע 2-1 שבחיבור מחלוקת, 4Q513; על מקבילות נוספות ראו להלן, הערה לקטע 1 ב שוי 1-5.

גיון אלגרו פרסם את החיבור בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 6-9 וכינה אותו Ordinances. גיון סטרגל, תגליות ה, עמ' 175-179 שיפר את הקריאה. פרנסיס ויינרט ההדיר מחדש את החיבור: F. D. Weinrat, "4Q159: Legislation for an Essene Community Outside of Qumran?" *Journal for the Study of Judaism* 5 (1974), pp. 179-207; M. J. Bernstein, "4Q159 'Fragment 5 and the 'Desert Theology' of the Qumran Sect", *Emmanuel: Studies in Hebrew Bible, Septuagint, and the Dead Sea Scrolls in Honor of E. Tov* (ed. S. M. Paul et al., Brill 2003), pp. 43-56. משה ברנשטיין סבור שקטע 5 תוכף לקטע 1 והוא קשור לתולדות הכת שיצאה מירושלים כדי לדרוש את התורה הרחק מפושעי ישראל.

במהדורתנו הובא קטע 5 אחרי קטע 1 כהצעת ברנשטיין, והוא סומן קטע 1 ג (5). הקטע הזה הוא המשך רצוף של טור ב כעדות השוליים התחתונים בטור ב והשוליים העליונים בקטע המשולב. מן הקטע הזה אנו למדים שהחיבור הוא פשר ומחברו פושר מספר פסוקים מן התורה כסדרם (שמות כג 10, ל 11, לב 20, לג 7, ויקרא כה 39-44, דברים יז 8-13, כב 5, 19). לשיטתו החוקים מכוונים לחוקי עדת היחד, ופרישת משה ויראי ה' לאחר חטא העגל מכוונת לפרישת עדת היחד מכלל העם. לעניין זה ראו גם קטע 2-4 שוי 3-6.

קטע 1 א

ט[] 1
א[] 2
[] 3
אל[] 4

- 1] ואשר יעזוב לאח[הו אל יסלח] לו [מחל לו] פול עונותיו [
- 2] [למען אשר יעזוב] אל את עונותיו ולכפר לכול פשעיה[ם] תבואת הארץ בשנה השביעית [
- 3] [לוא תאסף ואם י] עשה איש ממנה גורן וגת, הבא לגורן] או לגת מפול האזרה ומפול הגר [
- 4] אשר בישראל, אשר אין לו יאוכלנה וכנס לו ולב[יתו די מחסודו אשר יחסר לו ואשר יש לו מן]
- 5] השדה יאוכל בפיהו ואל ביתו לוא יביא להניחו[ן] שמה [פשר]
- 6] על[ם] כסף הערכים אשר נתנו איש פר נפשו מחצית[ה] השקל בשקל הקודש תרומה לאל[ה],
- 7] רק לתרומה אחת יתננו כול ימיו, עשרים גרה השקל ב[שקל הקודש פול העובר על הפקודים],
- 8] לשש מאות האלף מאת ככר לשלישית מחצית הככר [שלושים מנה לחמש המאות המשה מנים]
- 9] ולחמשים מחצית המנה [עשרים ו] חמשה שקל, הכול [ששת אלפים שלושים וחמשה מנה ומחצית]
- 10] המנה שלמים ל[פקודיהם, אלף א] יש לעשרת המנים [מאה איש למנה המשים למחצית המנה]
- 11] [עשרה איש לחמשת השקלים חמ] שה כסף מעשר ה[מנה איש אחד לעשר הגרות עשרה כסף]
- 12] [מחצית השקל גרות עשרים בשקל] הקודש, מחצית השקל מצות שנים עשר זוזים שנים [
- 13] [האפה והבת תכון א]חיה עשרה עשרונים כאיפת הדגן בת היין]
- 14] [הסאה ש]לושת העשרונים ו[שלישית עשרון ומעשר האיפה עשרון]
- 15] [
- 16] [ע]ל העם ועל [] דין []
- 17] [ואת העגל אשר עשו בני י]שראל שרף מוש[ה]

שוליים תחתונים

5-1 שיחזור השורות האלה נעשה על סמך ההנחה שמדובר כאן בדיני שמיטה. בשוי 1-2 מסתיים אולי חוק שמיטת חובות ומה שנוותר הוא ציון המחילה וכפרת העוונות שיהיו חלקו של מי ששומט את החובות המגיעים לו; השוו פשר מעשי מלכיצדק, 11Q13 קטע 1 שוי 2-6, כרך ב, עמ' 279 ודברי משה, 1Q22 טור [ג], כרך ב, עמ' 106. בשוי 2-5 מדובר אולי בספיח התבואה שבשדה. כנראה מדובר כאן על גורן וגת שהבעלים עושה בשדהו. לפני מותר לאכול מן הגורן ומן הגת ואף להביא לביתו די מחסורו. לעומת זה מי שאינו נצרך אוכל מן השדה ולא מן הגורן ואינו מביא לביתו. הביטוי "מן השדה יאוכל בפיהו" מופיע כנראה בחיבור מחלוקות, 4Q513 קטעים 17+18 שוי 3-4, כרך ב, עמ' 197 בעניין השמיטה אחרי הביטוי המיוחד [ג]איש השמט[ה]; לפירוש אחר ראו א' שמש, "תרומות ומעשרות" בתוך כ' ורמן וא' שמש, לגלות נסתרות: פרשנות והלכה במגילות יהודה, ירושלים תשע"א, עמ' 196-199 || 1 אל יסלח] לו [] על פי תצלום 40.617; [מחל לו] כוונתו; על השורש מח"ל בלשון חכמים ובארמית ראו מ' מורשת, לקסיקון הפועל שנתחדש בלשון התנאים, רמת-גן תשמ"א, עמ' 209; וראו עוד ח' אריאל וא' יודיצקי, "אל תמחול את היונה: עיון במגילה ארמית מקומראן", אקדס, ידיעון האקדמיה ללשון העברית, 49 (תשע"ד), עמ' 6-7 || 2 [יעזוב] אל קריאה חדשה על פי תהלים נא 11, 4Q215a קטע 1 ב שוי 3; עונותיו בעקבות ויירט || 3 [לוא תאסף] השוו ויקרא כה 3 שש שנים תורע ... ואספת את תבואתה || 4 ישראל קטע 9 מצטרף ישירות כדברי סטרגנל; לו ילעצמו || 5 יאוכל פחות מסתבר לקרוא יאוכל || 6 [מכס] השוו במדבר לא 41 מכס תרומת ה' || 7 רק הרייש כתובה בשוליים; תרומה כהצעת אריאל ויודיצקי || 8 לשלישית ילשושת האלפים, השוו 1Q30 קטע 1 שוי 3, לעיל עמ' 6 || 12-8 ההשלמות מבוססות על חישוב סכום הכסף שאסף משה במפקד העדה, ראו שמות לח 25-26 || 11 מעשר עשירית || 13 מובאה מיחזקאל מה 13 || 16 ועל [] דין [] אחרי ועל יש קו מאונך שאופייני לכמה אותיות והוא סמוך מדיי ללמ"ד; אלגרו משחזר ועל [ג]די[הם] ואילו ויירט קורא יעלו [די]הם; אולי יש לשחזר את החסרים שבשורה הזאת [ויקצו] מוש [על העם ועל [ג]דו] באל, עיינו בהשלמת המשך שבראש הטור הבא || 17 מוש[ה] כאלגרו; ויירט קורא מדש[ו]ן ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 1 ג (5)

שוליים עליונים

- 1 [ויגופ] ם אל וימותו פשר [הדבר על הבוגדים]
- 2 [בני לו]י
- 3 [כמשפט ואשר אמ]ר
- 4 [בקחת מושה את [האהל ויש לו מחוץ למחנה]
- 5 [והיה כול מבקשי אל] יצאו שמה פשר הדבר ע[ל אנשי היחד אשר]
- 6 [יצאו מירושלים לד]רוש בתורה בצוקה וי
- 7 [כאש]ר דבר מושה]
- 8 [כול]

קטעים 2-4 + 8

- 1 ואם] ימוך איש ונמכר ל[גר או לעוקר משפח]ת גר כשכיר יהיה עמו ולוא ירדנו בפרך]
- 2 לעיני ישר[אל ולוא יעבודו הגויים בזר]עם פי עבדי אלוהים הם אשר הציאם מארץ]
- 3 מצרים ויצו *עליהיהם לבלתי ימכר ממכרת עבד, ור[אשי העד]ה אנשים [עשרה]
- 4 וכוהנים שנים ונשפטו לפני שנים העשר האלה .] וכיא יהיה]
- 5 דבר בישראל על נפש, על פיהם ישאלו, ואשר ימרה [את דברי שופטי העדה]
- 6 יומת אשר עשה ביד רמה, אל יהיו כלי גבר על אשה, כול [איש מזרע ישראל אל]
- 7 יכס בשלמות אשה ואל ילבש כתונת[אשה כיא תועבה היא
- 8 כי יוצי איש שם רע על בתולת ישראל אם ב[יזם]קחתו אותה יואמר ובקרוה [נשים]
- 9 נאמנות, ואם לוא כחש עליה והומתה ואם בש[קר]ענה בה ונענש שני מנים [לוא]
- 10 ישלח כול ימיו כול[ן] א[ש]ה אש[ר] לרשות אב[יה] [
- 11 [ל]

קטע 1 ג: 1 [ויגופ] ם השוו שמות לב 35 ויגף ה' את העם על אשר עשו את העגל || 3 אמ]ר [שמות לג 7 || 5-6 השוו ברית דמשק, פרק ב, שוי 43-44, כרך א, עמי 24 || 6 בצוקה אולי יבארץ צוקה, במדברי, השוו ישעיהו ל 6 || קטעים 2-4+8: 1 הושלם על פי ויקרא כה 47 || 2 את ההשלמה בסוף השורה הצינו אריאל ויודיצקי || 3 *עליהיהם גרסו על אחיהם; שיבוש דומה נפל בסרך היחד ה 25 כעדות המקבילה בעותק Q^S4 ראו כרך א, עמי 218-219, והשוו ויקרא כה 39; לבלתי ימכר = לבלתי המכר, ראו קימרון Grammar עמי 361; ור[אשי] קריאה חדשה על פי תצלום 41.814; [העד]ה כהצעת אריאל ויודיצקי || 4 אפשר להשלים מ[ול האלוהים] על פי שמות יח 20 או כ[ל העם במשפט] כהצעת אריאל ויודיצקי || 5 ההשלמה על פי מגילת המקדש נו 1-10, כרך א, עמי 195 || 6 אשר יכי || 7 יכס היי"ד כתובה בשוליים || 8 ביזם לפני בוא השמש; [נשים] על פי ברית דמשק פרק ג שוי 119, כרך א, עמי 34 || 10 א[ש]ה אש[ר] כאן צורף קטע 8; לרשות אב[יה] קריאה חדשה של משה ברנשטיין ואלישע קימרון ||

4Q160 (דברי שמואל)

כעשרה קטעים כתובים בכתב מימי בית חשמונאי. קטע 1 כולל את התגלות ה' לשמואל (שמואל א ג 14-18) בנוסח שונה מן הנוסחים של המקרא. בשאר הקטעים נעשה שימוש בגוף המדבר, כנראה שמואל, ובגוף הנוכח בפניות לאלוהים. גיון אלגרו ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כך ה, עמ' 9-11. סטרגנל, תגליות ה, עמ' 179-183 הציע תיקונים חשובים. אריאל פלדמן גילה שכמה מקטעי החיבור הזה מקבילים לקטע 104 ב שבמגילה 4Q382, להלן עמ' 151. הוא שיפר את הקריאה ואת השיחזור. על פי הטקסט המקביל הוא השכיל לשלב כאן עוד קטע שמופיע בתצלומים החדשים של המגילות (ראו קטעים 2+6+8 ותצלום B-295524). ראו אריאל פלדמן, "תפילה עלומה ממגילות 4Q160 ו-4Q382", מגילות יא-יב (תשע"ד-תשע"ה), עמ' 99-109. וראו עוד A. Jassen, "Intertextual Reading of the Psalms in the Dead Sea Scrolls: 4Q160 (Samuel Apocryphon) and Psalm 40", *RQ* 22 (2006), pp. 403-430; "Literary and Historical Studies in the Samuel Apocryphon (4Q160)", *JJS* 59 (2008), pp. 19-38

קטע 1 (שמואל א ג 14-18)

- 1] כ]יא נשבעתי לְבֵית [עלי אם יתכפר עוון בית עלי
2 [בזבח ו]בְּמִנְחָה [וי]שמע שמואל את דב[ר יהוה
3 ושמואל שֹׁכֵב לְפָנַי עלי ויקום ויפתח את ד[לתות בית יהוה ושמואל]
4 [ירא ו]לֹא הִגִּיד את המשא לעלי ויען עלי בְּנִי שמואל מה הדבר אשר דבר
5 [אלִיכָה הו]דִיעַנִי את מראה האלוהים אלִי נִי תכחד ממני כֹּהֵה יעשה לכה
6 [ופה יוסיף]אם תכחד ממני ד[בר מפול הדבר אשר דבר אליכה
7] ויגד לוֹ שמואל א]ת

קטעים 2+6+8 (+ 4Q382 קטע 104 ב) *

שוליים עליונים

- 1 אֹתם ולהבר כפים ל[מען יהיו] לכה ואתה תהיה להמה ותצ[דק]
2 [בְּדַבְרֵיכֶה] כי א אתה למרישונה בְּעַלְתֶּם
3 [ו]הִייתָ לָהֶם לאב ולאֱלֹהִים

קטע 3 ב *

שוליים עליונים

- 1 [בפּל לֹא]וּמִים הוֹאֶה
2 [וכאוצות ובימים]
3 אתה בראתה]
4 [והֵם]

קטע 1: 1] כ]יא או [ב]יא, השוו מגילת ישעיהו מה 23 || 3 שֹׁכֵב כקריאת סטרגנל || 4 [ירא ו]לֹא הִגִּיד בעקבות אריאל ויודיצקי שהבחינו כי הלמייד מרוחקת מן ההי"א ואין לקרוא להגיד; לתחביר השוו שמואל א לא 4; [בְּנִי] כהצעת סטרגנל; יסן קורא ו[יאר] || 4-5 הושלם על פי שמואל א ג 17 למרות שכנראה אין די מקום להשלמה הזאת || קטעים 2+6+8: * את הקטעים האלה שילב אריאל פלדמן על פי הטקסט המקביל הנוכח במבוא. וראו להלן, עמ' 149. הכתוב בטקסט המקביל סומן בקו תחתון || 1 השוו הושע א 9 ומגילת המקדש כט 7, כך א עמ' 148 || קטע 3: * מטור א שרדו האותיות []אֶה, מול שורה 4, על הפרדת הקטע עיינו בהערה הראשונה בעמוד הבא || 2 וְכִאֲרֻצוֹת וּבִימֵיִם השוו 4Q302 קטע 3 שוי 9-10 להלן, עמ' 64 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4 א + 5*

שוליים עליונים

- 1] וַאֲנִי עֲבֹלְכָה לוא עצרתי כוח עד זואת כיא
- 2] קָו אלוהי לעמכה ועזרתה היה לו והעלהו
- 3] [מַבְרֵךְ שְׂאֵרָן וְ]מַטִּיט יוֹן דְּ]לְ]הוּ וְ]הָעֵמֶד לְהִמָּה סלע למרואש כיא תהלתכה
- 4] [הִיא מְ]עֻז עמכה ומן]תַּתְקָא דְשׁ ובזעם שונאי עמכה תגביר תפארת
- 5] [וְהַתְנָן]יראתכה על כֹּן]לְ]עַם וְגוֹי וְ]מַמְלַכָּה וידעו כול עמי ארצותיכֹה] בְּיָא
- 6] [אַתְּ הָ]יְהוָה]בְּיָנוּ רבים כיא עמכה הואה] גַּחְלַתְכֶּה
- 7] [קְדוֹ]שִׁיכָה אֲשֶׁר הַקְדֵּשְׁתָּהּ]ה

קטע 4 ב

- 1] מחלה את]ה
- 2] שמו]

קטע 7 [01]*

- 1]]נִי וְגוֹי עַ] [
- 2]]הִגְרַתִּי עִמּוֹ מוֹעֲדֵי וְנִלְוִיתִי לִי מִ] [
- 3]]יחלתי פניה, רכוש והון ומחיר] מַאֲסָתִי
- 4]]אֲדוּנִי וּבַחֲרַתִּי לְשֹׁכֵב לִפְנֵי יַצוּעַ] עֲלָיִי

שוליים תחתונים

קטעים 4-5: * אלגרו צירף את הקטעים 3-4; סטרנגל הוסיף את קטע 5; קיסטר סבור שקטע 5 מצטרף לקטע 4 אך לא כן קטע 3 שאינו משתלב מבחינת העניין; בעקבות קיסטר מוצע כאן טקסט שונה בהרכבו מזה של אלגרו ומזה של סטרנגל || 2] קָו צורה קשה, נדרשת כאן צורת ציווי נוכח, אולי = קו; עזרתה היה לו על פי תהלים סג 8 כי היית עזרתה לי בשינוי סדר המילים || 3-4] [מַבְרֵךְ] ... וְ]מַטִּיטָה] על פי תהלים מ 3, והביטוי תהלתכה]הִיא מְ]עֻז עמכה ומ]בְּיָא] בנוי על פי ויתן בפי שיר חדש תהלה לאלהינו יראו רבים וייראו ויבטחו ביהוה שם 4, והשוו תהלים יח 3-4 || 4-6 קיסטר משווה אל יחזקאל לח 22-23 || 4] [מְ]עֻז סטרנגל משלים]עֻז; [תַּתְקָא דְשׁ אחרי השייך יש נקודה שהיא אולי שריד של אות || 5] [וְהַתְנָן]יראתכה על פי תהלים מ 4; [עַם וְגוֹי]וממלכה השוו דברי הימים ב לב 15 || 6] [בְּיָנוּ רבים על פי יראו רבים שם || קטע 7: * הקטע כתוב בגוף מדבר. בשורה 4 נאמר כנראה ששמואל בחר להיות משרת בהיכל שילה. מבחינת רצף הסיפור המקראי הקטע הזה קודם לקטע 1. גם צורת הקטע והרווח שבין השורות שונים מאלה של שאר הקטעים || 1 וְגוֹי על פי תצלום B-295529; אלגרו קורא יהי וסטרנגל מציע וזָקִי || 2 הִגְרַתִּי עִמּוֹ מוֹעֲדֵי הקריאה בטוחה למדי, על הה"א ראו סטרנגל, הדליית דומה לזו שבמילה אדוני שבשורה 4, שימו לב לרווח שבין העיין לדליית המאפשר לקרוא מוֹעֵן]זִי; וְנִלְוִיתִי לִי מִ] [] אולי מתייחס אל השאלתו שבשמואל א א 28 || 3 יחלתי פניה אולי כמו חִלִּיתִי פניה, השוו תהלים מה 13 || 4 אֲדוּנִי על פי תצלום 41.806; לְשֹׁכֵב צורת מקור רגילה במקום הצורה החריגה שבמקרא ||

4Q173a

קטע שאלגרו צירף בטעות לפשר תהלים ב, 4Q173 קטע 5. סטרגנל, תגליות ה, עמ' 219-220 העיר שכתבו שונה וקדום יותר. דוד המידוביץ ואמיל פואש שיפרו את הקריאות, ראו D. Hamidović, "Le Retour au temple de Jérusalem (4Q173a olim 4Q173 5)?" *RQ* 24 (2009-2010), pp. 283-286; E. Puech, "4Q173a: Note épigraphique", *ibid.* pp. 287-290

[בְּרוּ מִיָּוֶה]] 1
[לְהָרִיב מְכוּשָׁל]] 2
[עַד קֶרֶן] וְתֵּת הַמְּזֻבָּח יִיֶּה]] 3
[זֶה] הַשַּׁעַר לֹא צִדִּיק] יִבְרָא בּוֹ] 4
[נִקְוֵי שְׁמוֹת וַחֲרוֹת] יִם בְּכַתֵּב] 5
[אֲמַר אֵל לִיעֲקֹב]] 6

4Q173a: 2 לְהָרִיב מְכוּשָׁל קריאה חדשה על פי יחזקאל כא 20 והרבה מכושלים; פואש מעיר שהאות השנייה ששרדה במילה הזאת נראית כווי"ו, שלא כקריאת הרוב || 3 השוו תהלים קיח 27 אסרו חג בעבתים עד קרנות המזבח || 4 מובאה מתהלים קיח 20; לֹא בכתב סתרים ||

4Q176 (תנחומים)

קובץ של קטעים השייכים כנראה לשלושה כתבי יד לפחות. הקטעים הגדולים כוללים פסוקים מנבואות הנחמה של ישעיהו. הפסוקים לא הובאו במהדורה באותיות מוקטנות כנהוג משום שהם רוב מניין ורוב בניין של הטקסט ששרד. הטקסט העצמאי שרד לפני הפסוקים ואחריהם. לפני הפסוקים מתבקש האל בלשון נוכח לגאול את עמו. מנחם קיסטר זיהה שלחיבור צורפו בטעות קטעים מספר היובלים (4Q176a, כרך ב, עמ' 233). על פי התוכן והכתב (הקדום יותר) ניתן לזהות חיבור נוסף שעניינו מעשי הבורא והשגחתו (4Q176b, להלן עמ' 33). גיון אלגרו ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 60-67 וגיון סטרגנל, תגליות ה, עמ' 229-236 שילב מספר קטעים של החיבור הראשון במקומם על פי סדר הפסוקים. הוא גם צירף זה לזה שבעה קטעים בכתב היד 4Q176b. כאן הובאו רק הצירופים היותר בטוחים ואילו הקטעים הקטנים ששייכם מסופק לא הובאו.

קטע 2+1 א

- 1 ועשה פלאכה והצדק בעמכה וְהוֹזִיךָ [
- 2 מקדשכה וריבה עם ממלכות על דם] עבדיכה השפוך [הבט אק]
- 3 ירושלים וראה נבלת כ'הניכה] נתונה מאכל לחיה [
- 4 ואין קובר ומן ספר ישעיה תנחומים] וכבוד רב [נחמו נחמו עמי]
- 5 יומר אלוהיכם דברו על לב ירושלים וְקָרָא [או] כְּיֵא מְלֵאכָה צְבֵא] ה' כִּיֵא
- 6 נרצה עוונה כיא לקחה מיד /// כפלים בכול חטוטיהא קול קורה
- 7 במדבר פנו דרך /// ישרו בְעֵרְבָה מְסֵלָה לְאֱלֹהֵינוּ כול גיא ינשא
- 8 [וכול הר וגב] עֵה יִשְׁפְּלוּ וְהִיָּה הַעֲקֹב לְמִישׁוֹר [והרפסים] לְבִקְעָה
- 9 [וגגלה פ] בֹּדֹד /// ואתה ישראל עבְדֵי יַעֲקֹב [אשר ב] חֲרָתִיכָה
- 10 [ודע אבר] הם אהבי אשר חֲזַקְתִּיכָה מִקְצֹוֹת הָאָרֶץ וּמֵאֲצִילָהָא
- 11 [קראתיכה ואומר] לכה עבדי אתה [בחרתיכה] לְלִי [מאס] תִּיךְ

שוליים תחתונים

1 והצדק = וְהִצְדֵּק; וְהוֹזִיךָ] השלמה חדשה, אם היא נכונה יש לפרש את הצורה כציווי מן זכ"ך על דרך פעלי ע"י כגון הַפּוֹן || 2 הושלם על פי תהלים עט 10 יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך || 3 וראה הווי"ו צמודה לרי"ש, אולי מוספת; [נתונה מאכל לחיה] השוו תהלים עט 2-3 || 4 [וכבוד] על פי קטע 8-10 שוי 13 ושעיהו סו 11 || 9-4 [נחמו] ישעיהו מ 5-1 || 5 כְּיֵא] ולפניה חֶסֶר צר מכדי להשלים אליה || 9-11 ואתה ישעיהו מא 8-9 || 10 חֲזַקְתִּיכָה נהגה êzaqtika בגלל חולשת הגרוניות. השוו חרים = החרים 4Q457 קטע 1 שוי 7, להלן עמ' 193 || 11 לְלִי] או לְוֹן בדומה לקריאה של סטרגנל; אין כנראה מקום לאל"ף; במגילת ישעיהו ולוא אולי בווי"ו מוספת שכן היא צמודה ללמ"ד ולתיבה שלפניה ||

קטע 3

- 1 [ועתה פ]וא אמר יה[וה בוראך יעקוב ויזרך ישראל]
 2 [אל תירא] כיא גאלתיך[קראתי בשמך לי אתה כיא תעבור]
 3 [במים]אתך אני ובלגה[ר]ות לוא ישטפוך
 4 []ל[]

קטע 5+4

- 1 [את]ן אדם תח[ותיך ולאומים תחת גפושך אל ת]ירא
 2 [כיא אתך א]נ[י ממזרה אבי]א זרעך וממערב אקבצך אומ[ך] ל צפון
 3 [תני ולתימך] אל תכלאי הב[ו]יא בני מרחוק ובנותי מקצה הא[ר]צ
 4 []ל[]כיא

קטע 2+1 ב

- 1 [//// אשך ג]אמן קדוש יש[אל ויבחרך רזנו שמים וגילי ארצ ורנה]
 2 פצחו הרים כיא נחם אלה[ים] עמו ועניי ירחם ותואמר ציון
 3 עֹזבני //// [ואדוני שפחני התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה]
 4 גם אלה תשכח[נה] ואנוכי לוא אשכחך הן על כפים הקותיך
 5 וחומותיך נג[די] תמיד מהרו בניך מהרסיך ומחריביך
 6 מִמֶּךָ יצ[א]

קטע 7+6

- 1 [כה אמר אדוני]ך[ן] //// [אלוהיך] יריב עמו הגה לקחתי מידך את
 2 [כוס התר]עלה[ן] את קרב[ב]עֹת כוס ח[מתי לוא תוסיפי לשתותה עוד]
 3 [ושמתיה] ביד מוגיך[ן] [לומו] ומו[]

שוליים תחתונים

- קטע 3: ישעיהו מג 2-1 || 1 [פ]וא כתיב לא רגיל; בנוסח המסורה פה ובמגילת ישעיהו כוה; בכתובת גבריאל המילה הזאת כתובה כו ||
 קטע 5+4: ישעיהו מג 6-4; הקטעים מוקמו על פי הצעתו של סטרגל: קטע 4 ששרדו בו סופי השורות הובא משמאל לקטע 5 ||
 3 [הא]רצ הריש שלמה בתצלום 41.316 ||
 קטע 2+1 ב: ישעיהו מט 7-17 ||
 קטע 7+6: ישעיהו נא 22-23 || 3 הטקסט שבסוף השורה סתום; על חילופי הנוסח שבפסוק הזה ראה סטרגל, עמי 231 ||

קטעים 8-10

- 1 [ותשימי] כארן צ גוך ופחוצ [לדירים]
- 2 עורין עורי לבשי עורך [ציון לב]שי בגדי תפארתך י [רושלים עיר הקודש היא
- 3 [לוא יוסיף יבוא בך עוד ערל ושמא התנערי מעפך קומ] י שובי ירושלם התפתחי
- 4 [מוסרי צוארך] ביה [בת ציון כי פה] אמר [// // הגם נמכרתם ולוא] כסך תגאלו
- 5 [אל תיראי פיא] לוא () תבושי [ואל תכלמי כי] א לא תחפורי היא בשת
- 6 [עלומי כלי] תשכחי והרפת ארמלותך לוא [תזכורי עוד] כבעלך עושיך // //
- 7 [צבאות] שמו וגאליכי קדוש ישאל אל [והי פול] ארצ יקרא היא כאשר עזבה
- 8 [ועצבת] רוח קראך // // ואשת נעורים היא תמאס אמר // // אלוהיך
- 9 [ברצ] קטנה עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך בשצף קצף ° []
- 10 [רצ] מך ובחסי עולמ רחמיכה אמר גואלך // // כימי נוח זות לי אשר
- 11 [שצבתי] לעבור מי נוח אל ארצ כן נשבעתי מקצוף עליך עד ולגעור בך
- 12 [כי הרהר]ים ימושו והגעות תמוטטנה וחסי מאתיכי לוא ימוש []
- 13 [] ואש עד דברי תנחומים וכבוד רב כתובים ב []
- 14 [] כאוהב [] אין עוד מעת [] [לא יוסיף]
- 15 [עוד בלי] על לענות את עבדי ב [] [ת ו]
- 16 [] [] ישמחו ° [] ארוך []
- 17 [] [בת] []

קטעים 12+13+42*

- 1 [ש] וחי [ונעבורה ותשימי כארץ גוך ופחוצ]
- 2 [לעוברים] עורי עורי לבשי עורך ציון לבשי בגדי
- 3 [תפארתך ירושלים] יר הקדוש [כי לוא] יוסיף יבוא [בך ערל]
- 4 [ושמא התנערי מעפך] פר קומי []

שוליים תחתונים

קטע 8-10: 1-4 ישעיהו נא 23 - נב 3; המשך ישיר מן הטור הקודם (קטעים 6-7) || 1 [לדירים הקריאה כמעט בטוחה אבל קשה למצוא השלמה מתאימה || 5-12 ישעיהו נד 4-10 || 6 ארמלותך ראו מי בר-אשר, יעל כמה לשונות בעברית של קומראן, לשוננו סד (תשס"ב), עמי 17, העי 55 || 10 רחמיכה = רחמיכי = רחמיך; גואלך על פי תצלום 41.316 || 11 עד סטרגל מציע ע"ז או עד || 13 ואש עד = יש עוד; השוו לכותרת שבקטע 1-2 א שוי 4 ולישעיהו סו 11 למען תינקו ושבעתם משד נחמיה למען תמצו והתענגתם מזיו כבודה || 14-17 עניין חדש התוכף לחתימה שאחרי המובאות בשורה 13 || 14 מעת [] אולי יש להשלים מעת[ק] ימדבר עתקי || 15 עבדיי על פי תצלום 41.316 || קטעים 12+13+42: * המובאה שבקטעים האלה מופיעה גם בקטעים 8-10 || 1 [ש] וחי צורת ציווי משורש שח"ח, ראו אי קימרון, צורות הפסק – מה טיבן? שערי לשון, מחקרים בלשון העברית, בארמית ובלשונות היהודים מוגשים למשה בר-אשר (העורכים אי ממן, שי פסברג ויי ברויאר), ירושלים תשס"ח, כרך א, עמי 97 והערה 26 ||

4Q176b

סטרנגל, תגליות ה, עמי 233-235 הפריד את כתב היד הזה מכתבי היד שאלגרו כלל בחיבור המכונה תנחומים. הוא צירף את קטעי 4Q176b מקצתם בצירוף ישיר ומקצתם שלא בשילוב. הקטעים צולמו מחדש בתצלום 44.192 (עיינו בנגטיבים ובהדפסה של סטרנגל בעמי 258). נראה שקטע 17 שסטרנגל שילב בין הקטעים שכאן אינו משתלב מבחינת העניין ויש בו שימוש בגוף מדברים, לנו שוי 6. הקטע הזה לא שולב כאן מחמת בעיות הקריאה והשיחזור. גם שילוב הקטעים 51+33 בתחילת שורות 1-4 בעייתי והוא נסמך על התאמה בצורה.

קטעים 16+18+22+23+33+51

שוליים עליונים

1	יִּוְּ	וּגְמָ אֶף בְּקֹדֶשׁוֹ וְעִבְרָתוֹ בְּנִחְלַת יָדוֹ כִּי לֹא יִצְדָּק [אִישׁ]
2	מִלְּפָנָיו	לְכִיָּא הוּא בְּרָא אֶת כּוֹלֵן הַבְּרִיּוֹת וְ[וּ]מִלְּפָנָיו דְּרַכִּי כּוֹלֵמְ וּבְאֵרֵי [צוֹ]
3	בְּרִין	וְנֹו טְרַמְ הִיּוֹתֵמ וּבְעוֹ [מִקְ חוֹכְמַת] וְרוּז הַפִּיל גּוֹרֵל לְאִישׁ לְתַתְּ []
4	לִין	לִין וְלִין וְלִין אִם לִין בְּרִית קוֹדֶשׁ וּלְתַת פְּעוֹלַת אִישׁ לְפִי
5	[]	דְּ[וֹ] בְּרַעַל אוֹהֵבוֹ וְעַל שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָו []
6	[]	לְוִיָּא [שְׂכַח אֶת בְּרִיתוֹ וְלִוִּיָּא
7	[]	נִקְמַתְּ קְנָאָה לְהִיּוֹת לְ[בִי] []
8	[]	עַד [כְּלוֹתֵם לְאִין] []

4Q177a

קטע 8

1	[]	וְ[]
2	[]	אֲנִשִּׁי הִי [חָד סְרִי מְדוֹרֵי] הַעֲצִים
3	[]	[כִּיָּא לֹא עִם בְּיָנוֹת הוּאָ]
4	[]	נִבְּאָ [סִפְ חֶסֶד סִפְהֵי] אֲמַת

1 בְּקֹדֶשׁוֹ] התיקון מכוון כנראה למילה במקדשו], צורת הוו"ו השנייה שבתביה הראשונה מוזרה; [בְּנִחְלַת יָדוֹ אולי 'בנחלה שהיא מתנת ידו' או 'מתנת חלקו' || 1-2 כִּי לֹא יִצְדָּק [אִישׁ] מִלְּפָנָיו] השוו תהלים קמג 2, מגילת הוודיות ח 29, כרך א, עמי 67, טו 31, 11QPs^a כד 7, כרך ב, עמי 350 || 2 וְ[וּ]מִלְּפָנָיו הַלְמִיד נראית בתצלומים 41.309, 42.618; סטרנגל קורא [כ]משפטו; השוו מגילת הוודיות ז 35, שם, עמי 66 || 3 וּבְעוֹ [מִקְ חוֹכְמַת] וְרוּז השוו סרך היחד יא 19, כרך א, עמי 230 בעומק רזיכה || 5 [וֹ] בְּרַעַל קריאה חדשה, השוו דברי הימים ב כג 3 כאשר דבר ה' על בני דויד || 6 אֶת אַרְיָאֵל וְיֹוֹדִיצְקִי מעירים שהאליף מתוקנת || 7 [נִקְמַתְּ] שיחזור חדש על פי שירי עולת השבת, שיר ראשון שורה 18, כרך ב, עמי 359; קְנָאָה אַרְיָאֵל וְיֹוֹדִיצְקִי מעירים שהאליף מתוקנת; סטרנגל קורא שְׂנָאָה || 8 [עַד] כְּלוֹתֵם השוו סרך היחד ב 15, כרך א, עמי 214 וחוכמת רז נהיה, 4Q418 קטע 81 שוי 8, כרך ב, עמי 166 ||

4Q178 (אחרית הימים)

	קטע 1	
[לְשֵׁרְתָם וּלְעִמּוּד לִפְנֵי ה']] 1
[וַיַּעֲשׂוּ פֹלֵל אֲשֶׁר צוּהָ בְּצַר לְמוֹ בְּאֵל]] 2
[פְּקוּדַת הָאָרֶץ יִרְשֵׁן]] 3
[הַשְּׁלוֹם שֶׁ הוּן]] 4
[וְרוּחַ שֶׁ וְ]] 5

	קטע 2	
[הֵם וְיִ]] 1
[דְּבַר בְּשׁוֹ]] 2
[לְאַחֲרֵי תֵּי הַיָּמִים]] 3
[אֵת עֹשֵׂי הַתּוֹרָה יַגְדִּפוּ]] 4
[וּבְמַחֲשָׁבוֹת]] 5

שוליים תחתונים

	קטע 3	
[שְׂאֵרֵי תֵּי]] 1
[כִּאֲשֶׁר כְּתוּב]] 2
[שֶׁ וּשְׁבִי יִשְׂרָאֵל]] 3
[לְאַחֲרֵי יַתֵּי הַיָּמִים]] 4
[אָדָם]] 5

	קטע 4	
[וְהִלְךְ]] 1
[לְאָדָם]] 2
[צְדָקָה וּלְרֹדֵף]] 3
[צִאֲצָאֵי הַיָּדָה]] 4

	קטע 5	
[וַיִּבֶן]] 1
[פּוֹתָאֵי]] 2
[בְּאֵר]] 3

	קטע 8	
[תּוֹעַ בְּתֵיהֶם]] 1
[לְקִשּׁוֹ לְהַשְׁמִיךְ]] 2
[רִים]] 3

4Q183 (פשר)

קטע (ועוד שני קטעים זעירים ששיוכם מסופק) בכתב יד מימי בית הורדוס. הקטע עוסק בתולדות עדת היחד ומן המונח ואשר אמר בשורה 9 נראה שהוא פשר. את כתב היד פרסם ג'ון אלגרו בסדרת התגליות, כרך ה, עמ' 81; מנחם קיסטר העמיד על רקעו ההסטורי של הקטע והשלים את הטקסט החסר, ראו קיסטר, עוללות, עמ' 317-318.

קטע 1 ב*

שוליים עליונים

- 1 אויביהם ויטמאו את מקדשם] ויעזרם אל ויפדם]
- 2 מהם ויקומו למלחמות איש] באחיהו ואת המחזיקים]
- 3 בבריתו הושיע אל וימלט]ם ויעמד לו בחירי]
- 4 רצון ויתן להם לב אחד ללכ]ת בדרך לבו ויתעבו]
- 5 כול הון רשעה וינורו מדר]ן העם וידיעו בבינה]
- 6 תועי רוח ובלשון האמת י]דברו אל כול הפותאים]
- 7 וירצו את עוונם בנגועי]ם לכפר]
- 8 עוונם
- 9 ואשר אמר ר]° [
- 10 [מר]° []° [

קטע 1 ב: * מטור א שרדה ם בסוף שורה 5; ההשלמות על פי קיסטר, עוללות, עמ' 317-318, בתוספות ובשינויים קלים ||

4Q186 (הורוסקופ)

כתב יד מימי הורדוס. הטקסט מוצפן, כתוב משמאל לימין (רק את שורה 2 בקטע 1 ב קוראים מימין לשמאל) ובשילוב אותיות יווניות, אותיות מן הכתב העברי הקדום ואותיות מכתב הסתרים המיוחד שבמגילות. החיבור עוסק בהכרת פנים ובאסטרוולוגיה. תכונותיו של האדם קשורות במראה הפנים והגוף. התפיסה שהגורל נקבע בלידה ורשום בשמים ובמראה האדם מתאימה להשקפת הגזירה הקדומה שעדת היחד החזיקה בה. זאת ועוד, בספרות החוכמה של העדה משמש המונח מולדים בהקשר לקביעת תכונות האדם. עם זה יש מי שרואים בטקסט הזה חיבור אסטרוולוגי שאינו מיוחד לעדת היחד. ראו M. Popović, 'Physiognomic Knowledge in Qumran and Babylonia', *Dead Sea Discoveries* 13 (2006), pp. 150-197; *ibid.*, "4Q186. 4QZodiacal Physiognomy. A Full Edition", *The Mermaid and the Partridge: Essays from the Copenhagen Conference on Revising Texts from Cave Four* (ed. G. J. Brooke and J. Høgenhaven; STDJ 96; Leiden: Brill 2011), pp. 221-258; M. Albani, "Horoscopes in the Qumran Scrolls", *The Dead Sea Scrolls after Fifty Years: A Comprehensive Assessment* (ed. by P. W. Flint and J. C. Vanderkam), II, Leiden 1999, pp. 279-330.

גיון אלגרו ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כך ה, עמ' 88-91.

קטע 1 א

1	°	[
2	ה]	[
3	]	[
4	ואיש אשר יהיה ק]	[
5	רחבים סגלגלים]	[
6	מעורבים ולוא שאר יוֹשׁ]	[

שוליים תחתונים

קטע 1 ב

1	]	ג טמא
2	]	אבן צונם
3	]	ואם יהיו ל]איש עינים
4	]	אך]וכות והנה נציות
5		ושוקיו ארוכות ודקות ואצבעות רגליו
6		דקות וארוכות והואה מן העמוד השני
7		רוח לו בבית האור שש ושלוש בבית
8		החושך וזה הואה המולד אש ¹ הואה ילוד עליו
9		ברגל השור עני יהיה וזה בהמתו שור

שוליים תחתונים

קטע 1 א: 5 סגלגלים 'עגולים', כמו סגלגל בהורוסקופ הארמי 4Q561 קטע 7 שוי 3, התגליות לו, עמ' 319 || קטע 1 ב: 3 הושלם על פי אריאל ויודיצקי || 4 הקריאה לא בטוחה והעניין סתום || 8 המולד 'זמן הלידה' ||

קטע 1 ג

- 1 ואֵה] [
- 2 וראושו] [
- 3 מיראות] [ושניו רֹמות לאבר ואצבעות
- 4 ידיו עֹבות וְשוקיו עבות ומלאות שְׁער לאחת
- 5 ואצבעות רגליו עבות וקצרות ורוח לו בכית
- 6 [החושך ש] מִונה ואחת מבית האור ואֵש

שוליים תחתונים

קטע 1 ד

- 1] שמה אלה[
- 2] יהיה תוכ[
- 3] ל[

קטע 2 א

- 1 סרכמה ועיניו בין שחורות ובין מְנִמְריות וזקנו
- 2 ממולא והוא תרגל ובת קולו עניה ושניו
- 3 דקות ויושבות על סרכמה והוא לוא ארוך
- 4 ולוא קצר והוא ממולא ואצבעות ידיו דקות
- 5 וארפות ושוקיו חלקות וכפות רגליו
- 6] ל[] ל[יושבות על סרכמה ורוח לו
- 7 [בבית האור מן ה] עמוד השני שמונה ואחת
- 8 [בבית החושך וזה] מולדו ילוד הֵם [
- 9] וזה ה]ואה בהמתו] שור [
- 10] שני זות[
- 11] [ל] [ל]

קטע 2 ב

- 1] הוא[
- 2] עורב[
- 3] שלוג [

קטע 1 ג: 4 עֹבות על פי תצלום B-370745; לאחת 'מאוד', 'הרבה', ראו מ' מישור, 'לאחת, עד אחת, עד לאחת שמשמעותן 'מאוד, 'עד מאוד', לשוננו לו (תשלי"ב), עמי 311 ||

קטע 2 א: 1 מְנִמְריות כסטרנגל 'מנומרות כנמר', השוו נְמִרָא בסורית || 2 ממולא כבשורה 4; תרגל וכן בהורוסקופ הארמי, 4Q561 קטע 4 שוי 2, השוו trakullu באכדית; ובת קולו עניה יוקולו נמוך, השוו מ' קיסטר, עיונים באבות דר' נתן, ירושלים תשנ"ה, עמי 153 || 5 חלקות 'נטולות שיער' || 6 סרכמה ישורתני || 9 [שור] שרידים לא ברורים ||

4Q215a (קיצים)

ארבעה קטעים שהגדול שבהם עניינו אחרית הימים. כתב היד מסוף ימי בית הורדוס. הכתב דומה לזה של צוואת נפתלי 4Q215 ולכן סברו שהקטעים שייכים לחיבור הזה. אולם מיכאל סטון הראה שדרך הכתיבה בקטעים האלה שונה ואף העניין אינו מתאים לצוואת נפתלי. אסתר חזון ומיכאל סטון ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 172-184. אלגוויץ ויוסטנס ההדירו מחדש את הקטעים: Å. Justnes, "215a Frags. 1, 2, 3, and 4-Text and 4 Notes (Time of Righteousness in Context)", *Sapiential Perspectives: Wisdom Literature in Light of the Dead Sea Scrolls* (Edited by J. Collins and G. Sterling), Leiden 2003, pp. 141-170. הקטע הזה לחוכמת הרזים ולתפילת "תן פחדך", ראו חוכמה, עמ' 35-43.

קטע 1 א

[] 1
[] 2
בת[] 3
[] 4
[] 5
ל[] 6
[] 7
ת[] 8
ה[] 9
ם[] 10
ם[] 11
°[] 12

4Q228 (קיצים)

כתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס שיש בו אותיות בכתב קורסיבי. גיימס ונדרקס ההדירו בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 177-185. הוא כינה אותו "טקסט ובו מובאה מספר היובלים", אך ראו ד' דימנט, "מהו 'ספר מחלקות העתים'?", כלים שלובים, ירושלים תש"ע, עמ' 97-109.

קטע 1 א

2] אאות]ם במחלקות העתים
3] לזבליהם ובשבועותיהם]° לכמה אשר תדעו
4] ר לפני מחלקת עתו וכל
5] המזאס]שולח ל]מען] יש]פה במשפט עתי עולה
6]]אש בוערת אוכלת בסוד רשעה
7]]ת במחלקת עתה *ימצאנה
8]]להצילכם מ]מקשי שחת ומלאך שלומו
9]]בעזרכם]ח] י נצח כי כן כתוב במחלקת
10]]העתים כי במועדיהם ובה]ל"מ ילכו, ואתמה את כל
11]]מועדין תשמרו והוא]יחזק אתכמה]° []°°°
12]]מת וינחיל]כמה נחל]ת
13]]גוים]ל זבימ]ים]ש
14]]מצ°]ים
15]]הב°]

קטע 1 ב

1] °° היומ]
2]]משפחת הגו]ם]
3]]יעשו ואת אשר מ°]
4]]עת עם טע'כם]

שורות חלקות

קטע 1 א: 3 ל'כמה' הלמ"ד כתובה על קטע קטן ששילב וונדרקס, ומעליה כתובה המ"ם שבתחילת שורה 2 || 5]ל]מען]]ש]פה קריאה חדשה; התיבה הראשונה כתובה על קטע זעיר שצורף לכאן (לא בדיוק במקום) ובו גם התיבה אש שבתחילת שוי 6; השוו 4Q265 קטע 7 שוי 10, להלן עמ' 50 || 6 אש] או אש] || 7 *ימצאנה נראה שהנויין מתוקנת לוויייו כדעת אריאל ויודיצקי || 8]להצילכם] על פי ברית דמשק פרק ד שוי 32, כרך א, עמ' 51 || 9]בעזרכם] על פי סרך היחד ג 24, כרך א, עמ' 215 ושמות יח 4 ועוד, או בעדתכם על פי 4Q369 קטע 1 ב שוי 9, כרך ב, עמ' 46;]ח]י או]קצ]י או]שנ]י או]תחי]ו; במחלק'ת הבייית קטנה וכתובה ברווח שבין התיבות, כנראה מוספת והשוו 4Q384 קטעים 8+9+10, להלן עמ' 154 || 10]ו]בה]למ] או]]עמ; ההשלמה על פי ספר היובלים ו 35 ועל פי פשר הושע א 1 ב 16, כרך ב, עמ' 259 || 11 אתכמה או ואתמה;]° []°°° ונדרקס אומר שאפשר אולי לקרוא ב]רצ]ונו || 12-13]נחל]ת]]גו]ים] השוו תהלים קיא 6 לתת להם נחלת גוים ||

קטע 1 ב: 1 ונדרקס מצרף בסוף השורה קטע זעיר ובו התיבות בשר ולוא ויוצר רצף מילים לא ברור || 3 אשר באל"ף קורסיבית; ונדרקס קורא ישר ||

4Q230 (שתי הרוחות)

תריסר קטעים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. הקטעים האלה לא הובאו בסדרת E. Tigchelaar, "These are the Names of the Spirits of...": A Preliminary Edition of '4QCatalogue of Spirits' (4Q230): And New Manuscript Evidence for the 'Two Spirits Treatise' (4Q257 and 1Q29a)", *RQ* 21 (2004), pp. 529-547, הובא כאן רק קטע 1 שכן בשאר הקטעים לא נמצאה מילה אחת שלמה, פרט לצירוף רוח בינה בקטע 12

[יִזְוֹה הַטְּמָאָה]	1
[רוּחַ תְּיִפְלִיָּה]	2
[וּרוּחַבוּז וְאַגְרוּפ רִשְׁעִי]	3
[אֱלֹהֵי שְׁמוֹת רוּחוֹת הַטְּמָאָה]	4
[בְּדַרְכֵי הַיִּשְׁרָאֵל וְנִקְלָוֹתָהּ בְּכֹל דְרָכֶיהָ]	5
[עַם כֹּל פּוֹעֲלֵי אֹן עֹד]	6
	לְמַשְׁפָּטֵי אֵשׁ]	7

עור חלק

4Q238

קטע בודד בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. עניינו סתום ורק בשוי 3 יש צירוף מובן. פטר פלינט ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך כח, עמ' 119-123 ומגן ברושי ההדיר אותו בציון 4Q468d בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 405.

[*מַתְּלֵשׁ נִתְכַת מֵאֵשׁ]	1
[מִיָּה לְהַגְלוֹת וְעוֹן]	2
[לְאַבּוּל מִן הַיָּהוּ לְבָיִם, חֵלָה הֵם]	3
[דֹּ וְאַרְאָה]	4
[מֶךְ וְאֵי]	5
[עַם בְּ]	6

4Q230: 1 יִזְוֹה הַטְּמָאָה] כהצעת קיסטר, מבואות ב, עמ' 509-511, והשוו 4Q444 קטעים 1-6 שוי 8, להלן עמ' 184; טיכלאר קורא יִזְוֹהוֹת]טְמָאָה] שלא בהתאם לשרידיים || 3 וְאַגְרוּפ רִשְׁעִי השוו ישעיהו נח 4, במגילת ישעיהו בגורף רשע || 4 אֱלֹהֵי שְׁמוֹת חֲתִימָה של רשימת הרוחות; הרשימה כללה עוד רוחות רשעה כגון אלה שטיכלאר מזכיר, ואפשר להוסיף עליה צירופים כגון רוח נעוה מגילת ההודיות קטע 12 שוי 6, כרך א, עמ' 106 ועוד, רוח עורף קשה שם שוי 4 ואולי גם 4Q487 קטע 18 שוי 3, להלן, עמ' 227 || 5 [בְּדַרְכֵי הַיִּשְׁרָאֵל וְנִקְלָוֹתָהּ לשון קללה; ההשלמה על פי ברכות וקללות, 4Q286 קטע 7 שוי 7-8, כרך ב, עמ' 4; השימוש בגוף נוכח מלמד אולי שיש לשייך את הטקסט לספרות החוכמה || 7-4 השיחזור על פי סרך היחד ד 11-13, כרך א, עמ' 216 ללכת בכול דרכי חושך ... עם כלמת כלה באש מחשכים || 7-6 [הַטְּמָאָה לְמַשְׁפָּטֵי אֵשׁ על פי פשר חבקוק י 13, כרך א, עמ' 254 || 4Q238: 1 *מַתְּלֵשׁ תיבה סתומה, אולי שיבוש של חמת לבי, השוו דברים יט 6 כי יחם לבבו || 3 חֵלָבִים יחלב הדגן, השוו במדבר יח 12 וברית דמשק פרק ג שוי 91, כרך א, עמ' 32 ושירי אישים מקראיים ב, 4Q381 קטע 1 שוי 9, כרך ב, עמ' 333; ברושי קורא [] לְכִימִ; חֵלָה הֵם יתרומת חלה הס', השוו ברית דמשק שם, שוי 88-89 ובמדבר טו 20 || 4 [] דֹּ אולי [ואעמ]וד ||

4Q247 (קיצים)

קטע בודד של כתב יד מימי הורדוס. מגן ברושי ההדירו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 187-191. הוא כינה אותו 4QPesher on the Apocalypse of Weeks

קטע 1	
[קץ ה[קוק] בלוחות השמים] 1
[ואחריו יב[וא] השבוע החמ[ישי]] 2
[שנים שמונים ו[ארבע מאות שלו] מזה יבנה את המקדש ואחריו יבוא] 3
[השבוע הששי ובסופו צד[קיה מלך יהודה] יגלה לבבל ואחריו יבוא] 4
[השבוע השביעי ובסופו [בני לוי ועם האר]ץ יבגדו בהוקים] 5
[וינתנו ביד [מלך כתיים]•] 6
[ול[] ה[יא]] 7

קטע 1: 3 [שמונים] על פי מלכים א ו 1; ואם ציון הזמן מתייחס לסוף שבוע היובלים החמישי (ולא ליציאת מצרים) יש להשלים תשעים ||

4Q248 (מעין דניאל)

קטע בודד של כתב יד מימי בית הורדוס ובו חזון מלכויות. יש בו ביטויים (ומעין מובאה) מספר דניאל. אסתר אשל ומגן ברושי ההדירוהו בסדרת התגליות, כך לו, עמ' 192-200. הם כינוהו 4QHistorical Text A.

קטע 1

- 1 [] °° []
 2 [מ]מצרים ומיון ו[עק]
 3 [אלוהי האלוהים] ׀ הגדיל בכן יאכלו [את]
 4 [בשר ב] ניהם ובנותיהם במצור ב[עיר]
 5 והעביר /// רוח מ'אוצרותיהם וש[ב משם]
 6 ובא למצרים ומכר את עפרה ואת[כל וש]ב
 7 אל עיר המקדש ותפשה עם כל[אוצרותיה]
 8 והפך בארצות גוים ושב למצרי[ם ופכלות]
 9 לנפצ יד עם הק[דש תכלינה]
 10 כל אלה ישובו בני[ישראל

שוליים תחתונים

2 ומיון אשל וברושי קוראים וביון || 3 [אלוהי האלוהים] ׀ על פי דניאל יא 36 בשינוי לשון המתחייב מרוחב הקסר; הגדיל לשון התרברבות והתנשאות כלשון הכתוב הנייל ויתרומם ויגדל על כל ועל אל אלים ידבר נפלאות (= גדולות), והשוו דניאל ה 23 ולשימוש ההפעיל השוו ירמיהו מ 26 ועוד; בכן ובדוחק [ובכן כאשל וברושי || 5 והעביר /// רוח מ'אוצרותיהם שם ההווה מצוין בארבעה קווים, הקו השני שונה משאר הקווים; הטקסט סתום והקריאה מאוצרותיהם מסופקת, מיליק מציע [ב]אוצרותיהם || 6 ומכר את עפרה עיינו בדברי המהדירים ובמקבילה שהביאו מדניאל יא 39 ואדמה יחלק במחיר; ואת אשל וברושי קוראים ואת[ה] = יבא' אך זו מילה שירית בעברית ואין היא ממלאת את השורה || 9 לנפצ על פי דניאל יב 7; אשל וברושי קוראים נפץ כלשון הכתוב, אך יש מקום לעוד אות לפני הנו"ן והצורה בלמ"ד מתאימה לדרך לשון המגילות || 10 כל אלה כלשון סוף הפסוק, שם ||

4Q249 (מדרש ספר מושה)

קטעי פפירוס זעירים כתובים בכתב סתרים. על אחורי קטע 1 כתוב בכתב ארמי מימי בית חשמונאי מדרש ספר מושה. נראה שזה שמו של החיבור והוא צוין בתחילת המגילה לצורך זיהוי המגילה המגוללת. בקטעים הזעירים נמצאו תיבות בודדות ושברי תיבות מספר ויקרא פרק יד ביניהם התיבה שהמהדיר קורא הקערוֹת במקום נְקַעְרוֹת ויקרא יד 37 (קטע 2) אולם האות הראשונה עשויה להיות שריד של שי"ן. בקטע 13 מופיע המונח [כ]אֲשֶׁר כתוב. סטפן פאן ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 1-24.

4Q253a (פשר)

קטע בודד בכתב מסוף ימי בית חשמונאי או מימי הורדוס. הוא כולל שרידי פסוקים ממלאכי (ג 16-18) ושרידי טקסט נוסף. ג'ורגי ברוק פרסם את הקטע בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 213-215.

קטע 1 א

שוליים עליונים

- 1] או נדברו ידאי יהוה איש אל רעה] ויקשב
- 2] יהוה וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו לידאי יהוה ולחושבי שמו] והיו לי
- 3] אמר יהוה צבאות ליום אשר אני עושה סגולה וחמלתי ע] ליהם כאשר
- 4] יחמול איש על בנו העובד אותנו. ושבתם וראיתם]בין צדיק לרשע
- 5]בין עובד אלהים לאשר לוא עבדו פשרו על בני]הצדק ועל אֲנָשִׁי

קטע 1 ב

שוליים עליונים

- 1] ואשרו) מישראל אשר יש]חט שור או כשב או עז ולוא]
- 2]גיש את דמו אל]יסוד מזבח העולה דם יחשב לאיש]
- 3]הוא]]ל]
- 4]°]

קטע 1 א: 5 אֲנָשִׁי קריאה חדשה, נראה שיש להשלים בשורה הבאה הרמיה או בית פלג על פי מדרש הפסוקים האלה בברית דמשק פרק א, שוי 17-25, כרך א, עמ' 21, המונחים מכוונים לקבוצת אנשים שהצטרפו לעדת היחד אך סטו במעט מדרכה, ראו קימרון, דואלזים ||
קטע 1 ב: 1-2 השוו ויקרא יז 3-4 || 1 מישראל 'מבני ישראל' || 2 'גיש את דמו' השוו ברית דמשק פרק א שוי 92, כרך א, עמ' 9 ||

4Q262 B (גן עדן)

קטע בכתב יד מימי בית הורדוס. הקטע פורסם ביחד עם 4QS^h בגלל הדמיון בכתב; ראו פיליפ אלכסנדר וגזה ורמש בסדרת התגליות כרך כו, עמ' 193-195.

- 1 [שורשיו מ]תחת דלותו ישתו עד[ני נהרות]
- 2 [וצמרתו עד]שחקים ודליותו עד[רום שמים]
- 3 [יגבהו בה]רי מרום ינובב פרי[ורקיע פלאו]
- 4 [יאיר בו אה]ל שבעה בוזהרו[]
- 5 [שמי טוהר מ] []
- 6 [יורה ו]מלקוש[]

3-1 השוו מגילת ההודיות יד 18-19, כרך א, עמ' 78-79 [וצמרתו עד שחקים ושרשיו עד תהום וכול נהרות עדן ת]שתינה ד[ל]י[ותיו], וכן שם טו 13-14 ועם עצי עולם לא ישתה מי קודש || 1 דלותו הווייו הראשונה מובהקת || 3 [בה]רי מרום השוו יחזקאל לד 14 ובהרי מרום ישראל; קיסטר מפנה אל יחזקאל יז 23 ורואה בו מקור לטקסט שלפנינו; ינובב פרי = ינובב פרי, השוו מגילת ההודיות טו 14, כרך א, עמ' 82 בל ינובב פרי עם מטע שחקים; [ורקיע פלאו] על פי שירי עולת השבת, שיר אחד עשר, שוי 3-4, כרך ב, עמ' 375 || 4 [אה]ל שבעה יפי שבעה; בוזהרו איו קוראים בוזהר ה[] ומציעים להשלים ה[ורקיע], אבל אין רווח של ממש לפני האות האחרונה בשורה ||

4Q265 (חוק ומדרש)

כתב יד מימי בית הורדוס ובו עניינים שונים שהקשר שביניהם לא ברור די הצורך. מופיעים בו ענייני חוק ומדרש כגון: העלאת אדם ובהמה מבור מים בשבת (קטע 6), איסור על נשים וילדים לאכול מזבח הפסח שהפך מזבח משפחתי לזבח במקדש (קטע 3, ראו קימרון, לשיפור, עמ' 145-146 ומ"ב עמ' 63-64). למקצת הנושאים יש מקבילות די מילוליות בספרות של ימי הבית השני, כגון הליכי קבלת חברים חדשים לעדת היחד ורשימת עונשים הדומים למקבילותיהם בסרך היחד טורים ו-ז ובברית דמשק פרק ה במהדורתנו. וכגון הקישור בין משך ההיטהרות של אדם וחוה לפני הכניסה לגן העדן לבין משך ההיטהרות של האישה היולדת, המקבילה לספר היובלים ג 8-13 (קטע 7).

יוסף באומגרטן וזיוזף מיליק פרסמו את כתב היד הזה בסדרת התגליות, כךך לה, עמ' 57-78. באומגרטן עמד על הדמיון שבין החיבור הזה לבין מגילה 4Q159. על אופיו של החיבור ובמיוחד על טיבו של קטע 7, ראו אהרן שמש, "מגילה 4Q265 ומעמדו של ספר היובלים בעצת היחד", ציון עג (תשס"ח), עמ' 5-20.

קטע 1

1	] םװ [	[
2	] אשר כתוב [	[
3	] כִּאֲשֶׁר] כְּתוּב בְּסֵפֶר] וְיִשְׁעִיָּה הַנְּבִיא	[
4	] וְחֲזִי עֶקְרָה לֹא יִלְדָה פִּצְחִי רְגָה וְ] צֹהֲלִי לֹא חֵלָה כִּי רִבִּים בְּנֵי	[
5	] שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְּעוֹלָה אֲמַר יְהוָה [הֲרַחֵלְנִי בִּי] מִמָּקוֹם אוֹהֵ] לְךָ וִידִיעוֹת [	[
6	] מִשְׁכַּנְהוֹתְךָ יִטוּ] לֵ [	[

קטע *3

1	] לְכֹלֵל]װ [	[
2	] הֲלוֹא אֵל אֲהַרְ] בְּרֵאנֹו מְדוּעַ נִבְגַּד אֵלֶּיךָ בְּאַחִיהוּ	[
3	] אֵל [יוֹאכֵל נֶעַר זַעֲטוּט וְאִשָּׁה] אֵת הַפֶּסֶחַ	[

שוליים תחתונים

קטע 1: 2-5 כתוב ישעיהו נד 2-1 || 4-6 אולי הפסוק נדרש על רווקי עדת היחד || קטע 3: * מ"ב משחזרים טור צר במידה ניכרת משאר טורי המגילה ומשלימים רק תיבה אחת בתחילת שורות 2, 3, אך נראה יותר שחשרות כמה תיבות בתחילת השורות האלה || 1 [] לְכֹלֵל מ"ב קוראים [] לְנֹוׁ || 2 מלאכי ב 10; 3 אַחִיהוּ הבייט נראית בתצלום 41.466 || 3 זַעֲטוּט יַעֲרִי; [] אֵת מ"ב קוראים [בזבז]; ראו א' קימרון, לשיפור, עמ' 145-146 ||

קטע 4 א*

- 1 []
- 2 [] ° [ק] והבדילהו
- 3 [] ונענש ע] שרת ימים []
- 4 [] ונענש [] שלושים יום [] והבדילהו
- 5 [] את מחצית לחמו חמשה ע[ש] יום []
- 6 ונענש שלושה חודשים א[] ת מחצית לחמו ואיש אשר ימרה את פי
- 7 רעהו הכתוב לפניו והבדיל[ו] והו מן הטהרה ששה חודשים ונענש[]
- 8 בם את מחצית לחמו ואיש אשר יצ[] את רעהו ונענש[]
- 9 שלושים יום ואיש אשר יכחש במ[] והבדילהו ששה []
- 10 חודשים ונענש במה את מחצית לחמו [] ואיש אשר יעשה רמיה []
- 11 בדעתו בכול דבר ונענש שלושים יום [] ואשר יטור לרעהו []
- 12 בדעתו והבדילהו ששה חודשים

שוליים תחתונים

* לכתוב בקטע הזה יש מקבילות בסרך היחד ובברית דמשק (עינו במבוא); על רשימות העונשים שבמגילות ראו א' שמש, "חוקת העונשים מקומראן ומקורותיה המקראיים", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמ' 245-268 || 6 ההשלמה על פי סרך היחד ו 25, כרך א, עמ' 220 || 8 יצ[] שרד קו אלכסוני של ראש הצד"י, השוו סרך היחד ז 4, כרך א, עמ' 222 והאיש אשר יצחה בלו משפט, והמילה יצחה מתפרשת כלשון ביזוי ועלבון על פי השורש צח"י בסורית = ילקללי || 9 במ[] יבחרו, השוו ויקרא יט 11 וסרך היחד ז 3, שם || 10 במה בששת החודשים, ובשו' 8 בם בכתוב חסר, ראו קימרון, המה, עמ' 184-188; [] אשר יעשה רמיה [] על פי סרך היחד ז 5, שם || 11 בדעתו = מרצוני || 12 חודשים חיית מתוקנת ||

קטע 4 ב*

שוליים עליונים

- 1 [ואשאר ישכב ויש]ן במושב הרבים ונענש שלוש[ים] יום [
- 2 [בשבתם לקרא] בנספר ינום עד שלוש פעמים ואם [נפטר ונענש]
- 3 [ואי] ש אשר יבוא להוסף אל עצת היחד [ישאלנו האיש]
- 4 [המבקר על] הרבים, אם נפל לו הכלו ידרשנו[ן] שנה [תמימה],
- 5 [אחר יעמוד] לפני הרבים ונשאלו לרחו[ם] ואם לא ימצא [פתי בהדרשו]
- 6 [והבינו האיש] המבקר על היחד במשפט[ם] התורה ולא י[עצ] בטהרה[ה]
- 7 [עד אשר ילמד] עוד שנה תמימה ובמלאות[ם] לו שנת[ים] [ימים]
- 8 [האי] ש המבקר על הרבים בבית[ה] היח[ד]
- 9 [אח[ר]] יבוא הוא וכ[ן]

* בקטע הזה שרדו השוליים העליונים והוא ממשיך ישירות את קטע 4 א ששרדו בו השוליים התחתונים. לא שרדו בקטע שלנו שוליים ימניים או שמאליים והדבר מקשה על השלמת החסר. מ"ב סבורים שבתחילת השורות חסרות רק כמה אותיות ושבתחילת השו" 5-6 לא חסר כמעט דבר. אולם אם כן הוא הרי התיבה [ואי]ש שבשו" 3 תחרוג אל תוך השוליים. כאן הושלמו שתיים עד שלוש תיבות בתחילת השורות || 1-3 השו" סרך היחד ז 10-12, כך א, עמ' 222 || 2 בנספר מ"ב קוראים הספר; ואם כתובה על קטע מצורף ומתחתיה הדליית של המילה ה[יח]ז || 3 [ואי]ש אשר יבוא נוהל קבלת חברים לעדת היחד, וראו שורה 9; אל האלף אולי מתוקנת מעיין || 4 הכלו מ"ב קוראים [ש]כלו; ידרשנו כקריאת אריאל ויודיצקי; מ"ב קוראים ודרשה, ג"ט קוראים ידרש; שנה על פי תצלום 41.467 || 5 לרוחו על פי סרך היחד ו 17, כך א, עמ' 220, מ"ב קוראים [עליו] || 6 במשפט מתאים בדיוק לחסר || 7 ובמלאות תחתית התיי נקלפה, ראו תצלום 41.467; שנת[ים] מ"ב קוראים שנת; אחרי התיי נותר עור חלק ואין לדעת על פי התצלומים או על פי כתב היד אם היו במקום אותיות אם לאו. גם בדקה במיקרוסקופ לא הועילה, השו" סרך היחד ז 21, כך א, עמ' 222 ובמלואת לו שנתים ימים || 8 בבית[ה] היח[ד] קריאה חדשה על פי תצלום 41.467; השו" סרך היחד ג 11, כך א, עמ' 215, ח 16-17, שם, עמ' 224 || 9 אח[ר]] קריאה חדשה על פי תצלום 41.467 ||

קטע 5*

שוליים עליונים

[מְכוּל זרועי האד[מה]] 1
[ם והפריח]	2
[בכול כל[3
[ל[4

קטע 6

[הש[בת]	1
[ביום השבת אל[יקה איש עליו בגדי]ם צואים]	2
[אל יתפס איש בבגדים א[שר יש] בהם עפר או]	3
4	ביום השבת אל יוצא איש מאהלו כלי ומאכל	
5	ביום השבת אל יעל איש בהמה אשר תפול	
6	אל המים ביום השבת ואם נפש אדם היא אשר תפול אל המים	
7	[ביום] השבת ושלח לו את בגדו להעלותו בו וכלי לא ישא	
8	[כי אין מש]א ביום השבת ואם צבא[ות גויים]	
9	[יצא ביום ה]שבת ולא[ישא כלי]	

קטע 5: * מ"ב צירפו לקטע הזה שלושה קטעים זעירים. כאן הובא רק הקטע הגדול יותר. העניין והמקום בחיבור לא ידועים || קטע 6: 2 הושלם על פי ברית דמשק פרק ג שוי 239-240, כרך א, עמי 45-46 || 3 יתפס מ"ב קוראים [תלב]ש שלא על פי השרידים || 5-3 המקום החלק אחרי התיבה הראשונה (בכל אחת מן השורות) מחמת פגם בעור || 8-5 לפירוש החוק ראו שמש, שבת, עמי 484-486 || 7 ושלח על העדפת צורת וקטל בסיפה של משפטי תנאי ראו קימרון, קריאות, עמי 171-172; מ"ב קוראים ישלח || 8 [מש]א ביום מקטע 7 שוי 1, ראו הערה לקטע 7 שורות 1-2; השווי ירמיהו יז 21, 24, 27 ||

קטע 7

- 3 אַל יז איש מזרע אהרֹון מִן י נדה ביום השבת [
- 4 וְהִסֹד וְיוֹם גְּדוֹל וְצוּם בְּיוֹם] המתהלך הוץ לעירו לרעות
- 5 אַתְּ הַבְּהֵמָה יִלֵךְ אֶל־פִּים אִמָּהּ] ילך
- 6 לְמִקְדָּשׁ שְׁלוֹשִׁים רֶס אֵל יִמְ[וּשׁ מִן הַמִּקְדָּשׁ [
- 7 וּבִהְיוֹת בַּעֲצַת הַיַּחֲד חֲמִשָּׁה ע[וֹשֶׁר אֲנָשִׁים מִבְּוֹנְנִים בְּסִפְרָא תוֹרַת מוֹשֶׁה וּבְסִפְרֵי]
- 8 הַגְּבִיאִים נְכוֹנָה עֲצַת הַיָּחִד בְּאַמַּת לְהִיזַת כְּמִנְחָתָה
- 9 רִצּוֹן וְרִיחַ נִיחּוּחַ לְכַפֵּר עַל הָאֵיִן מִזְ[וֹ בַח וְלִקְדָּשׁ אֵת יוֹם הַשַּׁבָּת הַמַּחֲלֵלָה]
- 10 יִסְפָּה בַּמִּשְׁפָּט קָצִי עוֹלָה וְהַמִּדְּשָׁה [
- 11 בַּשְּׁבוּעַ הַרְאִישִׁי[וֹן נְבִרָא הָאָדָם וְאַרְבַּעִים יוֹם הָיָה לוֹ עַד]
- 12 אֲשֶׁר לֹא הוּבָא אֵל גֵּן עֵדֶן וְעִצִּים [מְעַצְמִי וּבְשָׂרָא מִבְּשָׂרָא הִיתָה אֲשֶׁתּוֹ וְשָׁבִיעַ]
- 13 הִיָּה לָהּ עַד אֲשֶׁר לֹא הוּבָא אֶצְלוֹן [בְּשָׁבִיעַ הַשְּׁנַי וּבְיוֹם הַשְּׁמוֹנִים בָּאָה אֵל הַגֵּן]
- 14 [כִּי] קְדוֹשׁ גֵּן עֵדֶן וְכוּל הָאֵב אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ קוֹדֵשׁ עַל כֵּן[אֲשֶׁה כִּי תוֹדֵעַ וְיִלְדָה זָכָר]
- 15 וְטַמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַת דּוֹתָה תִּטְמָא וְשֵׁל[וֹשִׁים יוֹם וְשִׁלְּוֹשַׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדָם]
- 16 טוֹהָרָה וְאִם נִקְבָה תִּלְדַּ וְטַמְאָה [שְׁבִיעִים כְּנִדְתָה וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשַׁת יָמִים]
- 17 תִּשָּׁב בְּדָם טוֹהָרָה בְּכוּל קוֹדֵשׁ [לֹא תִגַּע וְאֵל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבּוֹא עַד מִלְּאֵת יְמֵי טוֹהָרָה]
- שוליים תחתונים

2-1 מ"ב מצרפים לראש מקבץ הקטעים קטע קטן בן שתי שורות; נראה יותר שמקומו בסוף קטע 6 || 4 וְהִסֹד וְיוֹם גְּדוֹל על השבת נאמר בספר היובלים ב 17 שהוא אות גדול, והביטוי הזה נאמר בסרך היחד י 4, כרך א, עמ' 228 על ראשי התקופות שחסי האל מתחדשים בהם; מ"ב קוראים [יכב]סו [בין]ום גדול; וְצוּם = וְצוּם || 5 אַתְּ הַבְּהֵמָה או אַתְּ הַבְּהֵמָה 6-5 [יִלֵךְ] לְמִקְדָּשׁ על היתר יציאה מן הבית בשבת לשם עבודת האל ראו מ' קיסטר, תרביץ עז (תשס"ח), עמ' 216 || 7-8 ההשלמה על פי סרך היחד ח 6-1, כרך א, עמ' 224 || 9 לקישור בין קידוש השבת ובין העלאת ריח ניחוח ראו ספר היובלים ב 21-22 || 10 השו" 4Q228 קטע 1 א שוי 5, לעיל עמ' 40 [יס]פָּה בַּמִּשְׁפָּט עֵתִי עוֹלָה || 11-13 הושלם על פי ספר היובלים ג 13; ראו קימרון, מהדורות (א), עמ' 135-137 וקיסטר, מילים, עמ' 41-44 (ההשלמות שונות במקצת זו מזו) || 12-13 [וְשָׁבִיעַ] הִיָּה לָהּ = 'מלא לה שבועי' כמו ולוא הוה יומין אַרְבַּעִין[וֹן] ספר טוביה, 4Q196 קטע 2 שוי 3, סדרת התגליות, כרך יט, עמ' 8 || 13 אֶצְלוֹ שתי האותיות האחרונות נראות בתצלום 41.466 ואחריהן נותר בתצלום עוד עור מושחר ואולי יהיה ניתן לזהות עוד אות בשימוש בפילטר מתאים; מ"ב קוראים אצלו]ן || 14 הָאֵב = הָאֵב 'הצמחים' או 'הפרי'; עַל כֵּן נראה בתצלום 41.466; מ"ב קוראים [לכן]; על שימושו ראו קיסטר, יובלים, עמ' 289-294 || 15 וְשֵׁל[וֹשִׁים] הַלְמִיד נראית בתצלום 41.466 || 16 טוֹהָרָה כמו בשוי 17, ולא טהרה ||

4Q266a (= 4QD^a 6 [ד]; נטע רבעי)

קטעי כתב יד מסוף ימי בית חשמונאי שצורפו בטעות לברית דמשק; כתיבו וכתבו שונים מאלה של 4QD^a. הטקסט עוסק בפרי העץ והכרם בשנה הרביעית שהוא קודש לכוהנים בניגוד להלכת חז"ל. ראו באומגרטן ומיליק בסדרת התגליות, כרך יח, עמ' 59-61.

- 1] ם[לתת בשנה הרביעית את הלוליי
 2 נטעי הכרם] ם[וכל עצי הפרי (עצי הפרי) וכל עצי הפרי לפנהימם
 3 כמשפטם] בנחלת הקודש בארץ מגורים ואחר ימכורו
 4 מהם לקנאות הפציי] הם וממטע איש בשנה הרביעית אל יפלו
 5] פי [קדשו בשנה ההיא
 6] סנחה ו
 7] ולטעת
 8] להוסיף לו תבואתו
 9] תעשה הארץ

2-1 השוו מגילת המקדש ס 3-4, כרך א, עמ' 199 ומקצת מעשי התורה פרק ב שו' 62-63, כרך ב, עמ' 209 || 2] בול מייב קוראים] בול אבל האות המסופקת דומה יותר לבייית; וכל עצי הפרי כל פרי עצי הפרי; לפנהימם מייב קוראים] להם [יהיו] || 3 כמשפטם] בנחלת הקודש כחלק שהאל נתן להם מנחלתו, השוו דברים יח 1 אשי ה' ונחלתו יאכלו, ושם 3 וזה יהיה משפט הכהנים; מייב קוראים] באדמ]ת הקודש ומפנים אל זכריה ב 16; בארץ מגורים מייב קוראים ובארץ מגורים אבל הקו המאוונך שהם מזהים כוויי הוא חלק מן הבייית, אריאל ויודיצקי הצמידו את השרידים שמשני צדי הקטע וביססו את הקריאה המוצעת כאן; מסתבר שהביטוי מציינ את ארץ ישראל כשימוש בתורה, למשל בראשית יז 8, שלא כדעת מייב; מגורים אפשר לקרוא גם מגורים = מגורם, לשימוש בצורת היחיד ראו תהלים נה 16 ומגילת ההודיות יג 10, כרך א, עמ' 76 || 4] הפציי] הם קריאה חדשה; וממטע כקריאת אריאל ויודיצקי; אל יפלו מייב משחזרים לן יוכל אך אין די מקום לשיחזורם || 5 קדשו קדשו הפירות || 8 הושלם על פי ויקרא יט 25 ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו || 9 תעשה הארץ קריאה חדשה על פי ויקרא כה 21 ועשת את התבואה לשלש השנים ||

4Q275 (ברית)

שלושה קטעים שנכתבו בימי הורדוס. על פי השוליים העליונים ועל פי הצורה שיערו המהדירים שהם משלושה טורים רצופים. זה חיבור חשוב ששרד בו תיאור של טקס הברית שהתקיים מדי שנה באחד לחודש השלישי. לרוע המזל שרד רק מעט מן החיבור הזה אך ניתן להשלים את מקצת הטקסט החסר על פי המקבילה ששרדה בשלמות בסוף ברית דמשק (4QD^a קטע 11 שוי 9-14, כרך א, עמ' 57). בקטע 2 שאין לו מקבילות נזכר מינוי שופטים בזיקה לשמות יט 21-26, לפני הברית בהר סיני. פיליפ אלכסנדר וגוזה רמשו ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כו, עמ' 209-216. הם כינו את החיבור בשם Communal Ceremony.

קטע 1

שוליים עליונים

[	מַתְּ] עֲנִים אֶת שְׁבִילֵי הַחַטָּאת	]	1
[	בְּחִירֵי יִשְׂרָאֵל] לְ קַרְיַי הַשֵּׁם [וּפּוֹל יִשְׁבִי הַמַּחֲנוֹת]	]	2
[	יִקְהָלוּ בְּבְרִית אֵל] בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי [וְהַמְבַקֵּר יִהְיֶה מְבַרְךְ]	]	3
[	אֵת בְּאֵי הַבְּרִית וְעִנָּה וְאָמַר [בְּרֹךְ אֶתְּהָ אֵל אֲשֶׁר יִסְדַּתְּהָ]	]	4
[	עֲמִים לְלִ] שׁוֹנֵם וְגוֹיִם בְּאֶרְצוֹתָם וְתַתְּעֶם בְּתֵהוּ לְוֵא דְרֹךְ]	]	5
[	וּבְאֲבוֹתֵינוּ בְּחֵרְתָהּ לְתֵ]ת לָהֶם יִרְשָׁה	]	6
[	] אֶת אֲכָ]	]	7
[	] לְ]	]	8

1 [מַתְּ] עֲנִים על פי תצלום 41.775; א"ו קוראים (הולכים); הַחַטָּאת] או הַטָּאת]; השוו חוכמת המלך שלמה, 4Q184 קטע 1 שוי 9, כרך ב, עמ' 127, וברית דמשק פרק א שוי 51, כרך א, עמ' 7 (בהערה) || 3 להשלמת סוף השורה השוו קטע 3 שוי 3 || 5 [עֲמִים לְלִ] שׁוֹנֵם קריאה חדשה על פי ברית דמשק פרק ה שוי 42, כרך א, עמ' 57 ובראשית י 20; א"ו קוראים [עֲמִים לְלִ] שׁוֹנֵם || 6 יִרְשָׁה] קריאה חדשה || 7 אֶת אֲכָ] [על פי תצלום 41.775, ובתצלומים המאוחרים יותר נראה [אֶת אֲכָ] ||

קטע 2

שוליים עליונים

- 1 [מִשְׁפָּט וְהִתִּסְרוּ עַד הַשְּׁבוּעָה הַאֲחֵרָה]^א [
- 2 [וְיִשְׁוּ בְּנַחֲלָתָם כִּי הוּא יְהוָה יִם]^א [לָהֶם]
- 3 [שׁוֹפְטִים אֲנִשׁ]^א י אֲמַת וְשׁוֹנְאֵי בְּצַע]
- 4 [דְּבָרִי לֹא לְהַמִּית אִישׁ]^א כִּי אִם עַל פִּיָּהֶם]
- 5 [כִּי לְאַלְהֵיָם הַמִּשְׁפָּט]
- 6 [] לְמָקוֹם]
- 7 [] אִם הִיָּה]

קטע 3

שוליים עליונים

- 1 וְהוֹקְנִים עִמּוֹ עֲדִי^א [הַכְּהֹנִים אֲשֶׁר]
- 2 יַעֲלוּ בִּיחֹשׁ]^א []
- 3 וְהַמְּבַקֵּר יְהוָה]^א [מִקְּלָלִי]
- 4 רַחֲמִים אֲרִי וְרֵ אֲתָה]^א [יְדִיחֲכָה]
- 5 מִנַּחֲלָתוֹ לְעוֹלָם]
- 6 בְּפִקְדוֹ כָּל־הָ]
- 7 []^א []

קטע 2: 2. הִקְיָם] קריאה חדשה על פי שופטים ב 16, 18, ודברי הימים ב יט 5 || 3 השוו שמות יח 21; אֲמַת האלי"ף ניכרת בתצלום 41.775 || 4 [דְּבָרִי האות הראשונה נראית כביי"ת שבסיסה וגגה קרובים זה לזה או כאות מתוקנת לא מזוהה; אי"ו קוראים [נ]דִ; עיינו בפירושים ודברי יוסף באומגרטן, מבואות ב, עמ' 661; אִישׁ השייך על קטע מצורף; ההשלמה על פי 4Q159 קטע 2 שוי 5, לעיל עמ' 26 || 5 לְאַלְהֵיָם על פי דברים א 17 ודברי הימים ב יט 6 כי לא לאדם תשפטו כי לה' || 6 [] לְמָקוֹם אולי הכוונה לירושלים, השוו שם 8; אי"ו קוראים [] לְמָקוֹם || קטע 3: 1 השוו שמות כד 9, 14 || 2 יַעֲלוּ ייכתבו, יירשמו, מפי קיסטר; בִּיחֹשׁ 'ברשימת משפחתם'; השוו 4Q277 קטע 2 שוי 3, להלן עמ' 56 וברית דמשק פרק ג, שוי 19, כרך א, עמ' 26 || 3 הושלם על פי סרך היחד ב 7, כרך א, עמ' 214 || 5-4 [יְדִיחֲכָה] מִנַּחֲלָתוֹ או כיו"ב, ראו אי"ו ||

4Q276 (פרה אדומה א)

כתב יד מימי בית הורדוס ובו תיאור הכנת אפר הפרה. יוסף באומגרטן וזיוזף מיליק ההדירו את כתב היד בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 111-119.

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 [ולבש בגדים אחרים] אשר לוא שרת במ בקודש
- 2 [יחייב את הבגדים ושחט]
- 3 [את ה]פורה לפניו ישא את דמה בכלי חרש אשר
- 4 [לוא קד]ש במזבח והזה מדמה באצבעו שבע
- 5 [פעמים א]ל נזכה אה'ל מועד והשליך את הארו
- 6 [ואת האזוב ואת שני ה]תולע אל תוך שרפתה
- 7 [ואם]ף את אפר הפרה
- 8 [י]יחוו למשמרת
- 9 [לבני ישראל למי נדה הטאת היא] ולבש הכוהן

1 בקודש או בקודש] [|| 2 יחייב גזרון המילה ומשמעותה לא ברורים; אריאל ויודיצקי מציעים להשלים [ולוא] יחייב; ושחט או ושח[טו] || 3 ישא מ"ב מתקנים ו>נאשא; בכלי חרש על השימוש בכלי חרש, ראו מ"ב; אריאל ויודיצקי מפנים אל ספרי זוטא במדבר, פרק יט הא צרכת לומר ולקח אלעזר הכהן מדמה בכלי ולא ביד || 9-4 השוו במדבר יט 10-4 ||

4Q277 (פרה אדומה ב)

כתב יד מראשית ימי בית הורדוס ובו תיאור הכנת מי הנידה ושימושם. שרדו שני קטעים, אך הקטע הגדול מורכב משלושה קטעים ששולבו זה בזה. מצירוף הקטע בפניה הימנית התחתונה ניתן לקבוע את רוחב השורות ואת שיעור הטקסט החסר מימין. התאמת הטקסט לחסרים שונה מזו של מ"ב. בנוסף על החסרים מימין ומשמאל מקצת הכתב נשחק בכמה מקומות מלמעלה עד למטה ואינו נראה בתצלומים הקיימים. אין חפיפה בין כתב היד הזה ובין 4Q276; יוסף באומגרטן וזיוף מיליק ההדירוהו בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 115-119.

קטע 1 א

[טמא] 12
[הנוגע] 13

שוליים תחתונים

קטע 1 ב

01 [השליך את]
1 [הארז] ו[האזוב] ואת [שני התולע אל תוך שרפת הפרה ויכבס את בגדין]
2 [ויאסוף] איש טהור מכול טמאת ערב] את אפר הפרה ויניחהו למשמרת]
3 [לישרא] ל[ביד] הכוהן המכפר בדם הפרה וכול[הנוגע באפר הפרה או]
4 [ישא] את [כלי] החלמה אשר כפרו במ את משפט ה[ן] ירחץ את]
5 [בשרו] במים וטמה עד הערב והמזה בלחת מי הנדה יט[הר לערב]
6 [אל יז] איש את מי הנדה על טמאי נפש כיא איש כוהן טהור[בעת]
7 [אשר י] כהן כיא יכפר הוא על הטמא ועלול אל יז על הטמא וכ[ול]
8 [המזים] במי הנדה יאבואו במים ויטהרו מטמאת הנפש כ[בוא השמש]
9 [אין פול טהרה] אחרת מזרוק עליהם הפרה את מי הנדה לטהר[ם פיא]
10 [לוא יתקדשו] כיא אם טהרו וטהר בשרמה וכול אשר יגע [בפול]
11 [איש אשר יזב] את זובו[ן ימי]ם ר[בים ואין] יליו שטופות במים ט[מא]
12 וה[נוגע במ] שכבו ומוש[בו ופול] אשר [נגעו בזובו כמגע טמאתו]
13 יטמה עד [הערב] והנושא [את ב]גד ו[ירחץ] וטמא עד הערב

שוליים תחתונים

קטע 1 ב: 2 טהור מכול טמאת ערב נוסח דרשה, ראו קיסטר ממ"ת, עמ' 333-335; על המונח טמאת ערב ראו מ"ב || 3-2 [למשמרת לישרא] ל כשיחזורם של אריאל ויודיצקי || 4 החלמה = יהטיט; את משפט לא ברור למה מתחברות המילים האלה ומה משמען || 5 והמזה מ"ב קוראים והנוגע, מזה כאן = מזה, ראו קימרון Grammar עמ' 245; יט[הר לערב] על פי במדבר יט 19 ושורה 8 || 7 [כהן מ"ב קוראים [על]יהן; לקריאה המוצעת כאן השוו ספרי במדבר קכג בכיהונו (קיסטר), כלומר בכוהן הגדול כדעת רבי מאיר; אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא ולהשלים [אשר יגש] לכהן על פי תצלום 41.887; ועלול יעולל, ילדי || 8 במי הנדה מ"ב קוראים [את מי הנדה] אך אין די מקום לה"א היידוע || 10 טהרו מ"ב קוראים [טהרו]; וטהר מ"ב קוראים וטהר; בשרמה מ"ב קוראים בשרהם || 11 [ימי]ם ר[בים ואין] על פי שרידי האותיות ורוחב הקסר; מ"ב קוראים [ואין ידיו] בניגוד לשרידיים; ידיו או ידו; ט[מא] מ"ב קוראים יטמא אך שרידי האות מתאימים דווקא לטיית || 12 [ב] שכבו קצה של שייך נראה בתצלום B-295450; נגעו ברבים שלא בהתאם אל [יט]מה שבשורה 13 || 13 להשלמה החדשה באמצע השורה השוו ויקרא טו 10; [ג]גדו הווי"ו מוספת, אולי הסופר כתב תחילה הבגד ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 2

[	הָ אֱלֹ	]	1
[	מִזְבַּחֹ	]	2
[	הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ בִּיהוֹשֻׁעַ יֵאָבְדוּם	]	3
[	פֹּה לֹ הַנוֹגֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ	]	4
[	אֲתָ בָשָׂר זָבָה	]	5
[	יָ	]	6

4Q278 (טהרות)

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס; יוסף באומגרטן וזיוזף מיליק ההדירו אותו בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 122-121.

קטע 1

[	וְשִׁטְףִי	]	1
[	אֵת יְדֵי בְמִים	]	2
[	אֲלֵי יִשְׁכַּב אִישׁ	]	3
[	אֵת הַזֶּבֶה וְכֹל הַנוֹגֵעַ בְּכֹל כְּלִי אֲשֶׁר תִּשָּׁב	]	4
[	עֲלִי	]	5
[	יָדָם הַלְּיָשִׁי בְנוֹגְעֵי	]	6
[	כְּשֶׁמֶאֱתָ הַנֶּפֶשׁ מִגֵּז הַמִּשְׁכָּב	]	7
[	טְמֵאֵי בַמְּקוֹם	]	8
[	עֲלִי	]	9

קטע 2: 3 בִּיהוֹשֻׁעַ קריאה חדשה, בהנחה שמדובר כאן ביוחסי הכהונה; הקריאה של מ"ב בת[ורה] אפשרית אך במגילות נהוג הביטוי כתוב בתורה ולא נכתב בתורה, השו"ק 4Q275 קטע 3 שוי 2, לעיל עמ' 53 || 4 [יקדש] השו"ק ויקרא ו 11 וכל אשר יגע בהם יקדש ||

קטע 1: 4-5 ההשלמה על פי ויקרא טו 19-26 ובמיוחד פסוק 22 וכל הנגע בכל כלי אשר תשב עליו || 7 מִגֵּז שם פעולה לציון היטמאות בנגיעה כבספרות חז"ל, השו"ק 4Q277 קטע 1 ב שוי 12, לעיל עמ' 55 ומשפטי טהרה, 4Q274 קטע 1 א שוי 8, כרך ב, עמ' 212 || 8 [טמא] קריאה חדשה בתצלום B-294928 ||

4Q279 (תקנות)

חמישה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. פיליפ אלכסנדר וגזה ורמש ההדירו אותם בסדרת התגליות, כרך כו, עמ' 217-223.

קטע 5

[	]	1
[	]	2
[	]	3
[	]	4
[	]	5
[	]	6

שוליים תחתונים

2 [א] יהו או [רע] יהו או [רע] וְהוּא ואי אפשר לקרוא [ר] וְהוּא, השוו סרך היחד ו 26, כרך א, עמ' 220 רעהו הכתוב לפנויה וברית דמשק פרק ד שוי 35, כרך א, עמ' 51 || 3 [א] יהו קריאה חדשה על פי תצלום 42.413; אייו קוראים [] יו; וככורות אולי = כמו פרות, כמו שהרועה חומל על הכבשות, לצורה כורת במקום פרות השוו פשר תהלים א, 4Q171 קטעים 3-5 ג שוי 5, כרך ב, עמ' 302 ואוהבי יהוה כיקר כורים, שמואל א יד 9 ויחמל שאול ... ועל הכרים, וזכריה יא 5; נאמר כאן שהמושל חייב לדאוג לכפופים לו כרועה הדואג לכבשותיו, השוו ברית דמשק פרק ד שוי 10-12, כרך א, עמ' 48; אייו קוראים וכבירות; וְבָאָה [ב]ת חסד קריאה חדשה || 4-6 השוו ברית דמשק שם שוי 33-37, כרך א, עמ' 51, את ההשלמה [איש לפי רוחו] הציע מנחם קיסטר || 5 לפי רוחו לפי מעלתו או מידותיו, ראו סרך היחד ב 20, כרך א, עמ' 214, ט 15, שם, עמ' 226 ||

4Q280 (מלכירשע)

אחד משני קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס ובו קללות הדומות לאלה שבסרך היחד טור ב ולאלה של 4QBrakot^a קטע 7 ב. היחס אל המקבילות הללו לא ברור. שר הרשעה מכונה כאן מְלִכִי רְשָׁע והוא נוצר כניגוד של מלכיצדק (ראו כרך ב, עמ' 278). בלהה ניצן ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 1-8 (בעקבות מיליק, עיינו בהפניות שם). קטע 3 שהובא אצלה שייך אולי לברית דמשק, ראו שם פרק א שו' 131; על קללת מלכירשע ראו קיסטר, מבואות ב, עמ' 504.

קטע 2

- 1] ויבדילהו אל [לרעה מתוך בני הא]ור בהסוגו מאחריו והוסיפו]
- 2 [עוד ואמר אר]ור אתה מלכי רשע בכול מח[שבות יצר אשמה יתנכה]
- 3 אל לזעמה ביד נוקמי נקם לוא יחונכה אל בקוראכה] ישא פני אפו]
- 4 לכה לזעמה ולוא יהיה לכה שלום] בפי כול אוחזי אבו]ת ארור אתה]
- 5 לאין שרית וזעום אתה לאין פליטה וארורים עוש]י מהשבות רשעתמה]
- 6 [א]מי קימי מזמתכה בלבנמה לזום על ברית אל] ביד מושה ולבזות את]
- 7 דברי כול חוזי אמחו] וכל המואס לבוא] בברית אל ללפת בשריחות]

2-1 ההשלמות מותאמות להקשרים ומתאימות לטקסטים המקבילים שצוינו במבוא || 2 מלכי רשע שם פרטי, בטעם אחד, רווח מזערי בין התיבות || 4 לכה לזעמה בסרך היחד ב 9 לנקמתכה, השורש מציין קללה אך הצורה והתחביר סתומים; אוחזי אבו]ת] ימליצי ישרי, ראו ורנברג-מולר, עמ' 53-54 || 6 [ביד מושה] הושלם על פי קיסטר, שהעיר על ההתאמה להמשך חוזי אמ]תו] בשורה 7 ||

4Q284a (מכשירי טומאה)

ארבעה קטעים בכתב מימי הורדוס שרק באחד מהם שרד טקסט של ממש שעניינו מכשירי הטומאה (משקים). הדברים דומים לכתוב במשפטי טהרה 4Q274 א, כרך ב, עמ' 214. שם מובע חשש שהטמא ייגע בפרי הרטוב ואילו כאן הדברים נאמרים על איש אשר לא הובא בברית. ומכאן שכל מי שאינו חבר בעדת היחד נחשב טמא. יוסף באומגרטן וזיוזף מיליק ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כרך לה, עמ' 131-133.

קטע 1*

- 1 [] ב []
 2 [ילקו]טנה [א] ל ילקטום [איש טמא או איש]
 3 [אשר] איננו נוגע במשקי הרבים כי אלה []
 4 [ילקו]טנה, ואת התאנים (ואת והבכאים) [אל יאכל] א []
 5 [מש]קיהם יוצא כאשר ימעכ כולם ולקטם [איש טמא או]
 6 [איש] אשר לוא הובא בברית ואם ילאצו [בכלי]
 7 בשדה אל יגאלם בכל מו'ו לגלעם עד אשר יערם []
 8 וילקטו בטהרה ונשלמה עבודתם ויב[א] לביתו []

שוליים תחתונים

קטע 2

- 1 [] יתנו [מגורגם לכו]הנים []
 2 [] ילקוטו בטהר [א] []
 3 [ירד עליהם] הטל ולקטם אי[ש אשר לוא הובא בברית]
 4 [אל יאכלם] איש מאשוי היה []
 5 [] הרת []
 6 [] יהי [] נקיאם []
 7 [] כי אם []

קטע 1: * בעקבות מייב הושלמו כשלוש אותיות מימין || 2 [ילקו]טנה [ה] מייב קוראים טנה, הכינוי חוזר אולי אל שם כגון תבואה || 3 במשקי = במשקה || 3 אלה מן האות האחרונה שרד קו מאונך צמוד ללמיד שלפניו || 4 [ילקו]טנה מייב קוראים טנה; (ואת והבכאים) כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 40.584; מייב קוראים (ואת הרמנאים), מדובר כאן בפרי שמיצו נוטף כשמלקטים אותו, כנראה = תותים; [אל יאכל] על פי משפטי טהרה, 4Q274 קטע 3 א שוי 7, כרך ב, עמ' 214 || 5 משקיהם יהמשקה שלהן || 6 ילאצו מדובר כנראה בתאנים שהמשקה שלהן יצא ולא בזיתים כפי שסוברים מייב || 7 בשדה ה' מייב קוראים [בב] אבל קצה האות שנותר אינו מתאים לדלית; לגלעם מן גליע אחי גר'ע, לשון רטיבות, עיינו במילון בן יהודה כרך ב, עמ' 786-787, 847, וספר בן סירא, 11QP^a טור כא שוי 12, כרך ב, עמ' 222; צורת המקור משמשת כאן כתיאור מצב = בהיותם רטובים, ראו ברגשטרסר, עמ' 409-410; מייב מפרשים כלשון ביקוע || 7-8 השוו משפטי טהרה, 4Q274 קטע 3 ב שוי 8-9, כרך ב, עמ' 215 || 7 יערם יערה אותם || 8 וילקטו מייב קוראים (ויסח)טו; ונשלמה כקריאת אריאל ויודיצקי; מייב קוראים ונ[גמר]ה; ויב[א] מייב קוראים ויאכלו] שלא על פי השרידים || קטע 2: 1 מגורגם לכו]הנים] קריאה חדשה || 3 הטל מייב קוראים וטל; אי[ש] הושלם על פי קטע 1 שוי 6 || 6 [יהי] נקיאם יהיו נקיים מעוון; ראש הווייו של יהי ניכר בתצלום הישן B-276549 ||

4Q291 (ברכות)

שניים משלושה קטעים בכתב חשמונאי מאוחר ובהם פנייה לשומרי מצוות האל ונוסחי ברכה. בלהה ניצן ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 9-14.

קטע 1

[בְּמִצְאוֹהָ] ° [אֵ־] ° ° °]	1
[הַחֲרִישׁ מִשָּׂא הַרִיב וְאֵינִי] פ]	2
[לֹ־ לְבַרְיֶךָ שִׁמְ אֵל כִּי עֲלִיּוֹ]ן]	3
[שׁוֹמֵר] אֲרִי מִצְוֹתַי וּבֹחֲרִי רִצְוִי] פ]	4
[עֲדָ]ת קוֹדְשׁוֹ בְרוּךְ אַתָּה אֵ־] °]	5
[אֲמַלְעָה לְכֹל בְּרַכָּה וְתִ]הְלֵה]	6
[כֹּל] °]	7

קטע 3

[וְלִוִּי]]	1
[וְיָ]דוּךְ תְּמִיד אֶהְלֹךְ וְעוֹד]]	2
[הוּא בְשֵׁמוֹ יִתְהַלְלוּ כֹל]	3
[לִיָּה מְעוֹלָם וְלְעוֹלָמִי]]	4
[אֶהְלֹךְךָ] כּוֹל, גְּדוֹל אַתָּה]]	5
[וְזֶ]נָא מְעַשְׂיוֹ]]	6

קטע 1: 1 [] בְּמִצְאוֹהָ ניצן קוראת [] כִּי תֵאוֹהָ; לצורת האותיות עיינו בתיבה מצותיו שבשורה 4 || 2 מִשָּׂא הַרִיב 'יהתנשאות וזעף, עיינו במקבילות שניצן מביאה || 3 כִּי כהצעת ניצן בהערות ובפירוש, היא משווה אל תהלים מז 3 כי ה' עליון || 4 וּבֹחֲרִי הווי"ו השנייה מובהקת, השוו סרך היחד ח 6, כרך א, עמ' 224 || 5 אֵ־ האותיות נמחקו ומעליהן נכתבה מילה אחרת || 6 [א]עֲלֵה לְכֹל = יוֹתֵר מְכֹל, על פי נחמיה ט 5 ומרומם על כל ברכה ותהלה; לשימוש הלשון השוו שירי מגילות תהלים, 11QP^s כב 12, כרך ב, עמ' 353 ושירי עולת השבת, שיר שישי שוי 45, כרך ב, עמ' 368 || קטע 3: 2 וְעוֹד ניצן מפנה אל תהלים פד 5 עוד יהללוך סלה, ואולי יש להשלים ועוד]י עד] כבמגילת תהלים, 11QP^s קלב 12, סדרת התגליות, כרך ד, עמ' 27 || 5 גְּדוֹל אַתָּה ניצן מפנה אל ירמיהו י 6 || 6 [] וְזֶנָא או [] אֵנָּה; ניצן קוראת [] זֶנָּא ||

4Q292 (ברכות)

אחד משני קטעים בכתב יד מימי הורדוס ובו ברכה. בלהה ניצן ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 15-18. ראו גם קימרון, מהדורות (ד), עמ' 200.

קטע *2

- 1 [מְצַפֵּוֹן]
 2 [תַּעֲמֹה בְנַחֲלַתְכִי כִּי־אֵלֹהִים]
 3 [תּוֹסִיף עָלֶיהָ] כֹּהֵם אֱלֹהִים פְּעֵמִים וּבְרַכְתֶּמָּה
 4 [כִּי־אֵשֶׁר דִּבְרָתָהּ לֵיהֶם בִּיד כּוֹל עֲבָדֶיךָ הַנְּבִאִים
 5 [בְּרַחֵם אֲדָנִי הַנּוֹצֵר שְׁלוֹם אֲמֵן אֲמֵן]

סוף המגילה

4Q293 (ברכות)

שניים משלושה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס ובהם נוסחי ברכה. בלהה ניצן ההדירה אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 19-22.

קטע 1

- 2 [בְּיָקָר קִוִּי־דְשִׁים] לְבַרְךָ
 3 [אֵת שֵׁם קֹדֶשׁ שְׁכֵנָה הַנִּכְבָּד לְעוֹלָמֵי עֵד]
 4 [יָם וּרְקִיעַי]

קטע 2

- 1 [אֹר וְחוֹשֶׁךְ וְכוֹל]
 2 [אֲמֵן אֲמֵן]

4Q292 : * שימו לב לנקודות שבסופי השורות || 1 מְצַפֵּוֹן כקריאת אריאל ויודיצקי המפנים אל תהלים קז 3 ||
 2 [תַּעֲמֹה בְנַחֲלַתְכִי כִּי־אֵלֹהִים] כקריאת אריאל ויודיצקי || 3 [תּוֹסִיף עָלֶיהָ] כֹּהֵם ניצן קוראת [הוסף כה] מְדָם;
 וברכתמה יתברך אותם' || 4 לֵיהֶם לצורה שלפני התיקון, השוו lemma בעברית של השומרונים || 5 [בְּרַחֵם אֲדָנִי הַנּוֹצֵר]
 הקריאה מבוססת על התצלומים החדשים שבמרשתת ועל ישעיהו כו 3 יצר סמוך תצר שלום שלום, היא עדיפה על אפשרויות
 קריאה אחרות, כגון הַפִּקֵּד או הַמְעַתֵּר ||

4Q293 : הקריאה בשורה הראשונה של קטע 1 בעייתית. השורה הזאת היא הראשונה שכן המילה קֹדֶשׁ [ש] תלויה בין השורות;
 אחרי קֹדֶשׁ] יש שני קווים מאונכים סמוכים לשורה 3 ואולי הם שרידים מתיבה שהוספה אחרי התיבה הנכבד, כגון וְ[הנור]א, השוו
 דברים כח 58; ניצן קוראת קֹדֶשׁ על פי תצלום 43.326 אך בתצלום 41.590 חסר גגה של הרייש, כנראה הודבק כאן רסיס ||
 3 לקריאה ולהשלמה ראו הערה לשורה 2; עֵד] שריד העיין סמוך לתיבה שלפניו ||

4Q299a (חוק)

קטע בכתב יד מימי בית הורדוס. הקטע שויך לחוכמת הרזים, 4Q299 קטע 69 אך הוא נבדל משאר קטעי חוכמת הרזים בצבע העור ובכתב (במיוחד התיי"ו שבמילה ותומים). גם הרווח שבין שורותיו גדול מן הרווח שבין השורות שבשאר הקטעים. לארי שיפמן ההדיר את הקטע בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 82; עיינו גם בכרך ב שבמהדורתנו, עמ' 129.

- 1] אַחַת בַּשָּׁנָה [
- 3] אֲדָרַיִם וְתוֹמִים [
- 4] כּוֹל הָאָדָם [

שוליים תחתונים

1 אַחַת בַּשָּׁנָה השוו מגילת המקדש כז 5, כרך א, עמ' 166, וברית דמשק פרק ג שו' 88, כרך א, עמ' 32; כאן מדובר כנראה בכוהן הגדול ||

4Q302 (חוכמה)

קטעי פפירוס מימי בית חשמונאי. בשניים מן הקטעים שרדו כמה שורות כמעט שלמות. האחד כולל משל שמשמיע הדובר ל"חכמים" והאחר כולל דברי פולמוס שמשמיע הדובר למי שאינם מכירים בשלטון האל. בלהה ניצן ההדירה את כתב היד בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 125-149 ודנה בהרחבה ברקעו ובסוגתו.

קטע 1 א	
1	[אל] ° [זהוא
2	[י]מכה לאדון
3	[לכל] אדון כדברך באפים
4	[ה] אלהים צדיק
5	[ם] פה טיביך על כל
6	[מעשך] ם
7	[ן] זרע אברהם
8	[כ] הוא יה
9	[ם] ואדוני
10	[ק] דשו ישראל
11	[] ° ° ° [ת בשמים
12	[° °] זבקרב עממים
13	[ת] יצור כל
14	[°]

2 [י]מכה כהשלמה שניצן דוחה; לאדון ניצן קוראת לאחר, אך האות האחרונה היא נו"ן כמו במילה שמן קטע 2 ב שוי 4, הווי"ו ברורה בתצלום 41.975 || 2-3 השוו בראשית מה 9 || 3 אדוני או אדוני, קריאה חדשה; כדברך באפים = כדברך באפים (התנועה שלפני הכינוי לא נחטפה), לשכנות דבר+אף השוו סרך היחד ה 25, כרך א, עמ' 218 || 5 פה טיביך ניצן קוראת טוביך, אבל האות שאחרי הטי"ת היא יו"ד ויש מקום לעוד שתי אותיות לפני הטי"ת, הצירוף היטיב + על מיוחד, השוו נחמיה ב 18; כל למיד רחבה כבשורה 13; ניצן קוראת כול || 5-6 על כל [מעשך] ניצן משווה אל תהלים קמה 9 טוב ה' כל ורחמיו על כל מעשיו || 9 ואדוני קריאה חדשה בתצלום 41.975 || 12 זבקרב או זבטוב ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 1 ב

[	1	בְּהֵם]
[	2	] בְּם
[	3	בְּאֵלֵה תְּ]
[	4	בח] לְוֹא]
[	5	ול] תְּם]
[	6	] ° קדשו]
[	7	לְעִשׂוֹת לְ]
[	8	] הא]
[	9	] °°
[	10	] °°°
[	11	] וּשְׂמֵאל]
[	12	] ואל ת]
[	13	] ואל ת]
[	14	] דבריו]
[	15	למען א] שר

קטע 2 א

°[	4	] °
°°°°[	5	] °°°°

קטע 1 ב: 15 למען ניצן קוראת לבער; האות האחרונה ארוכה ומתאימה לצורת נו"ן סופית שבכתב היד הזה, אולם האות השנייה נראית כרייש בתצלום 41.975 ||

קטע 2 ב

- 1 [] °
 2 הַבִּינוּ נָא בִזְאת הַחֲכָמִים אִם יִהְיֶה
 3 לַאִישׁ עֵץ טוֹב וְיִגְבֶּה עַד לַשְּׁמַיִם וְיִצְלַל
 4 לַאֲפֹסִי אַרְצוֹת וְעֵשָׂה פְרִי שֶׁמֶן וְטוֹב כִּי
 5 יוֹרֶה וּמִלְקוֹשׁ יִשְׁתַּהַּ בְּחֻרְוֹף וּבְצִמָּה
 6 הַלּוֹא אֶתוּ יֵאָמְרוּ וְאַתָּה יִעֲבֹד וְאַתָּה יִשְׁמַר
 7 [] יָם לַהֲרֹבוֹת עֲפִי
 8 [] לְ מִנְצָרוֹ לַרְבֹּת
 9 [] רֹו וְדַלְתִּי
 10 [] לְ []
 11 [] °

קטע 2 ג

- 1] ° ° ° °
 2] ° קִצִּי °
 3]
 4]
 5]
 6] וּכְסָמוּהוּ חֹזֵן [קִדִּים]
 7] וּכְרַת בְּלוֹא זָ [כָּר]
 8] לְכֹ

קטע 2 ב: 3 וְיִצְלַל קריאה חדשה || 4 לַאֲפֹסִי קריאה חדשה, לדימוי השוו תהלים פ 10-11 ותשרש שרשיה ותמלא ארץ כסו הרים צלה; וְטוֹב כִּי קריאה חדשה, לביטוי פרי שמן טוב השוו דברי הימים א ד 40 מרעה שמן טוב; בדוחק אפשר לקרוא מִי במקום כִּי || 5 יִשְׁתַּהַּ כאריאל ויודיצקי || 6 אֶתוּ מיליק בטיוטת התעתיק שנמסרה ליעקב מילגרום קורא אִינוּ, את הקריאה המתוקנת הציע קימרון למילגרום וממנו קיבלה ניצן; יֵאָמְרוּ השלמה חדשה על פי ישעיהו מד 14 ותהלים פ 16; ניצן קוראת יֵאָהב; יִעֲבֹד קריאה חדשה על פי דברים כט 39, לשון טיפוח || 7 לַהֲרֹבוֹת לשון גידול וצמיחה כמו בארמית וביחזקאל לא 5 || 9 וְדַלְתִּי = דליותי ||

קטע 2 ג: 6 וּכְסָמוּהוּ = ויכרסמוהו, השוו תהלים פ 14 יכרסמנה חזיר מיער; חֹזֵן [קִדִּים] או חֵן; הכינוי מכוון אל העץ הנזכר בטור ב שוי 3 || 7 וּכְרַת מכוון אל העץ הנזכר בטור ב שוי 3; בְּלוֹא זָ [כָּר] שיחזור חדש, השוו ירמיהו יא 20 נשחיתה עץ בלחמו ונכרתנו ... ושמו לא יזכר עוד ואפשר לשחזר גם בְּלוֹא חֵן [מדה], השוו דברי הימים ב כ 20 וילך בלא חמדה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3 א

8] להי°

קטע 3 ב

- 1] יד יתן
- 2] אלהיכם
- 3] °°
- 4] יהי° ה לבבכם אלי
- 5] כנפש חפצה
- 6] יקום אלהים מידכם ב'מעלכם
- 7] [חפצות] חשבתים ולא עמד לנגדך להוכח
- 8] עמך ולהשיב דבר בריבך
- 9] ° אלהים בשמים משבו וממ[שלת יד]
- 10] בארצות בימים ובכל אשר בהם, ורא[ש חפצות]
- 11] עמ אדמות תבל]

קטע 3 ג

- 1] ולא כן
- 2] יבערו]
- 3] ואין ל'הזכיר[ה]

קטע 3 ב: 1 יתן ניצן קוראת יתר (ראו הערה לקטע 1 א שוי 2) || 4 שיחזור חדש, השו 4Q215 קטע 1 ב שוי 8, לעיל עמי 32, 4Q382 קטע 104 ב שוי 1, להלן עמי 151 || 5 על אפשרויות ההשלמה עיינו בהערותיה של ניצן || 6 יקום ולא יקים; יקום = 'יקום' והוא מחליף את יקום בתורה המעובדת, 4Q364 קטע 13 שוי 8, להלן עמי 106; אריאל ויודיצקי מציינים שאפשר לפרש את המילה כצורת בניין קל על פי שמואל א כד 13; לביטוי נקום+ מיד ראו מלכים ב ט 7 ונקמתי ... מיד איזבל || 7-8 ניצן משווה אל שירי אישים מקראיים 4Q381, קטעים 66+67 שוי 10-11, כרך ב, עמי 342 מי בכם ישיב דבר ויעמד בהתוכה ע[מו בריבו] || 9] ° ואולי תחילת השורה הייתה ריקה; וממ[שלת יד] השוו ירמיהו לד 1, למשפט בשלמותו השוו תהלים קג 19 ה' בשמים הכין כסאו ומלכותו בכל משלה || 10 ובכל אשר קריאה חדשה; ורא[ש חפצות] על פי משלי ח 26 || 11 אדמות תבל קריאה חדשה, אפשרית מבחינת שרידי האותיות; התייו כמעט שלמה בתצלום 41.975, הווייו בעייתית || קטע 3 ג: 3 ואין ניצן קוראת ואין; הקריאה המוצעת כאן עדיפה מבחינת הצורה ומבחינת הלשון והסגנון; ל'הזכיר[ה] או ל'הזכר, קריאה חדשה, השוו טור ב שוי 7 ||

4Q303 (+ 4Q305 טור ב) (חוכמה)

4Q303 הוא קטע בודד מסוף בית חשמונאי או מימי הורדוס. מכתב היד 4Q305 נותר קטע קטן בן שני טורים (מן הטור הראשון ניתן לפענח רק אותיות בודדות). שני כתבי היד האלה הם כנראה עותקים של חיבור אחד והם משתלבים זה בזה ואפילו חופפים, אולם הטקסט של 4Q303 אינו ממלא את שו' 2 בעותק 4Q305. טימותי לים ההדיר את שני כתבי היד האלה (ועוד קטע זעיר) בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 151-156. הוא כינה את החיבור בשם אחד: 4QMeditation on Creation א-ג.

שוליים עליונים

1	[מְבִינִים שִׁמְעוּ וְהָ[שְׁכִילוּ]
2	[בְּמַעֲשֵׂי פְלֹאֵוּ, הַכֹּף] מִים הַשְּׁבִיתוּ מֵעַל, נְ[בֹנִים]
3	[הַקְּשִׁיבוּ אֵלַי וְ] אֲסַפְּרָה נִפְלְאוֹת אֵל אֲשֶׁר עָשָׂה
4	[לְאֹר עוֹלָם, וְשָׁמִי טוֹה] רַ עָשָׂה
5	[אֹו] רְ בַמְקוֹם תְּהוּוּ[וּב] הוּ, [
6	[וְ] כֹּל מַעֲשֵׂיהֶם עַד קֶצֶם וְיִבְרָא בּוֹ]
7	[חַיּוֹת וְאֲדָם עוֹצֵר] רַ בִּם מֶלֶךְ לְכוֹלִם [נִתֵּן לְאָדָם]
8	[דַּעַת בּוֹ לְעֹצֵר] רְ וְשָׁכַל טוֹב וְרַע לְ[דַעַת בּוֹ וּבְרַךְ]
9	[אֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר] לְיוֹקָח מִמֶּנָּה אָדָם כִּיֹּא]
10	[וּמִצְלָעוֹ] עָשָׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְ[וֹ]
11	[לוֹ לְאִשָּׁה כִּיֹּא מִמֶּנּוּ] הִיֵּא
12	[מַעֲצָמִיו לְיוֹקָח] חָה
13	[לְ לִפִּי ג]
14	[]°°°

4Q304

קטע בודד בכתב יד מימי בית חשמונאי. טימותי לים ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 155.

1	וְאֵת הָאָרֶץ וְ]°
2	הַחֹשֶׁךְ עַל כֵּן נְ]°
3	עָשָׂה]°°° [לְ]

4Q303 : 2 [בְּמַעֲשֵׂי פְלֹאֵוּ] השוה מגילת ההודיות יט 7, כרך א, עמ' 88; הַשְּׁבִיתוּ צורת ציווי כצורות שלפניה ושל אחריה, השוה מגילת ההודיות ט 38, שם, עמ' 69 צדיקים השביתו עולה; לים קורא וישביתו || 3 [וְ] אֲסַפְּרָה קריאה חדשה || 5 לְאֹר עוֹלָם כנראה האור הגנוז שנברא ביום הראשון, ראו כדורי, מבואות ב, עמ' 388-390 והערה 3 || 5 תְּהוּוּ[וּב] וייו מחוקה ברווח שבין שתי המילים, על הגיית המילה הראשונה ראו קימרון Grammar עמ' 90-91 || 6 בּוֹ הווייו בטוחה, עיינו בתצלום B-295173 || 7 וְאֲדָם קריאה חדשה בתצלום 41.797 || 10-12 הושלם על פי בראשית ב 21-23 ||

4Q306 (עתידות)

שני קטעים בכתב מימי בית חשמונאי (ועוד קטע זעיר ששייך כנראה לכתב היד). בשניהם השתמרו השוליים הימניים; בקטע 1 השתמרו גם השוליים העליונים ובקטע 2 השתמרו השוליים התחתונים. מסתבר שהם מטור אחד. בקטעים מסופר על עזיבת המצוות וביזוי הקודשים ועל גילוי הדרך הנכונה. מעניין במיוחד התיאור של העוף והכלבים האוכלים מן הקודשים בניגוד לאיסורים שבמקצת מעשי התורה ובמגילת המקדש. טימותי לים ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כךך לו, עמ' 249-254.

קטע *1

שוליים עליונים

1	כִּי יוֹדַעַ אֲנִי אֲשֶׁר יִשְׁגּוּ וְלֹא יַעֲשׂוּ אֶת [פִּסְחֵי בְּיָמָיו]
2	כִּי יַעֲבְרוּ [מִיָּמָם] לַיּוֹם וּמַחֲדָשׁ לַחֹדֶשׁ [שֶׁ וַיְהִי בְּיָמָם]
3	אוֹתִי כֹל אֲשֶׁר בְּרוֹתִי [אֵל] [אֵל]
4	וְיִבְזְזוּ אֶת בְּשָׂרִי [אֵל] [אֵל] [אֵל]
5	וְהַעֲוֹף וְהַכְּלָבִים אוֹכְלִים מִן הַבָּשָׂר וְהַעֲצָמוֹת וְאֵין [
6	לְהוֹצִיאוּ מַחֲצֵר הַכְּלָבִים וְהֵן [אֵל]
7	עַל הַזְּרִים אֲשֶׁר יַעֲלֶה בָּם [אֵל]
8	הַרְשִׁית וּמַתִּירָה שֶׁ וַיִּצְהַר [
9	בְּלֵד [

* שמונה קטעים מצורפים. בתצלומים החדשים חסרים שני קטעים שצורפו בסוף השורות 4-5. אחד מהם צורף בטעות || 1 כִּי יוֹדַעַ אֲנִי כקריאת אריאל ויודיצקי; [פִּסְחֵי בְּיָמָיו] הושלם על פי ספר היובלים מט 7, 14 || 2 יַעֲבְרוּ יִשְׁנוּ, יחליפו את הזמנים; השוו ספר היובלים מט 7, 14, אסתר א 19 ותפילות לחגים, 1Q34 קטע 3 ב שוי 2, כךך ב, עמ' 392, וראו קיסטר, אמרות ישו, עמ' 217 הערה 8 || 3 בְּרוֹתִי 'בחרתי; לים קורא ברית ואריאל ויודיצקי סבורים שקריאתו עדיפה ומפנים לתצלום B-295199 || 4 וְיִבְזְזוּ יומפזרים קריאה חדשה; [אֵל] [אֵל] [אֵל] לים קורא וירקן || 5 וְהַעֲוֹף לים מעדיף לקרוא ויקצף; אוֹכְלִים מִן לים קורא אוכלים מקצת || 6-5 הושלם על פי מקצת מעשי התורה פרק א, שוי 59, כךך ב, עמ' 208 || 6 הַכְּלָבִים קריאה חדשה על פי דברי הימים ב ד 9; לאיסור אכילת הפסח מחוץ למקדש השוו ספר היובלים מט 17-16 || 7 הַזְּרִים כקריאת אריאל ויודיצקי על פי ירמיהו ל 8 || 8-7 [מַדְגָּן] הַרְשִׁית לביטוי דגן הרשית השוו דברים יח 4 ראשית דגן תירשך ויצהרך ודברי הימים ב לא 5 ראשית דגן תירוש ויצהר ודבש; וּמַתִּירָה שֶׁ השיחזור בעיית, האות שאחרי השייך היא כנראה יו"ד ואחריה פגמים משונים, עיינו בתצלום B-295199; לים קורא [שֶׁ] ||

קטע 2

- 1 [] ° []
 2 [] לבם []
 3 וּבִקְשׁוּ אֶת הַתּוֹרָה וְאֶת הַמִּצְוָה בְּכָל לְבָבָם []
 4 וּבְכָל נַפְשָׁם וְהָיוּ כְּמַגִּשִׁים ד[] רַךְ פֶּאֶנְשִׁים כְּהִי []
 5 עֵינַיִם וְהַתּוֹרָה הוֹלְכַת וּמִתְחַל [] זְקַת וְעֵינֵיהֶם כְּעֵינַי []
 6 עוֹר עַד אֲשֶׁר יִפְקְחוּ וְרֵאוּ [] כִּי אֲשַׁמִּים הֵם []

שוליים תחתונים

קטע 3

- 1 [] ° []
 2 [] הַעֲ []
 3 [] יך הדוֹ []
 4 [] וְיִהְיֶה [] קֶצֶף גְּדוֹ []
 5 [] לְשֵׁם []

קטע 2: 3 המִצְוָה [] על פי שמות כד 12 || 4 והיוֹ לים קורא היוֹ; כְּמַגִּשִׁים ד[] על פי ברית דמשק פרק א שוי 36, כרך א, עמי 6; השור ישעיהו נט 10 נגששה כעורים קיר וכאין עינים נגששה, ואולי יש להשלים [אין] במקום [כהי] || 5 הוֹלְכַת וּמִתְחַל [] הבינוני מן הליך לפני בינוני מפעלי תכונה מציין תהליך שינוי, כגון שמואל ב ג 1 ודוד הליך וחזק ובית שאול הלכים ודלים || 6 עוֹר קריאה חדשה; [כִּי אֲשַׁמִּים הֵם] על פי ברית דמשק, שם ||
 קטע 3: 4 [וְיִהְיֶה] קֶצֶף גְּדוֹ [] השור מלכים ב ג 27, זכריה ז 12 וספר היובלים, 4Q176a קטעים 19+20, שוי 2, כרך ב, עמי 233 ||

4Q317 (לוח ירחי)

קטעי לוח תלת שנתי בכתב הסתרים של עדת היחד ובהם תיאור מילוי הירח בחציו הראשון של החודש והתמעטותו בחציו השני לפי לוח השנה השמשי. במגילה הגהות רבות. לפי נוסח המגיה, הירח נחלק לארבעה עשר וחצי חלקים. בכל יום מימי מילוי מראש חודש עד אמצע החודש נגלה בירח חלק אחד (מחלוקת), ובכל יום מימי התמעטותו מאמצע החודש עד ראש החודש הבא נכסה חלק אחד. בראש החודש הירחי כשהלבנה מכוסה במלואה היא מאירה ביום, ובלשון המגילה: תמשול אורה ליום.

במגילה שימושי לשון מיוחדים. המילים ירח או לבנה אינן מופיעות בקטעים ששרדו, אך ההתייחסות לירח היא בלשון נקבה, כגון תְּכָסָה, תבוא. השורש בו"א מציין את השקיעה: תבוא ללילה פירושו "הלבנה תשקע בלילה", תבוא ליום פירושו שתשקע ביום. הפעל מש"ל מופיע בו כפועל יוצא (תמשול אורה = יתשליט את האור שלה); המילה מחלוקת משמשת בו בהוראה 'חלקי' (ולא 'קבוצה', 'מחלקה'). עניין יש גם בתיאור תבוא ליום/ללילה. הטקסט המובא כאן מבוסס בעיקר על מהדורתו של מרטין אבג בעקבות מיליק שפיענח את כתב הסתרים, ראו D. Parry and E. Tov (eds.), *The Dead Sea Scrolls Reader*, IV, Leiden 2004, p.58-72. לרקעו ותולדותיו של הלוח הזה ראו בן-דב, מבואות ב, עמ' 448-445. לדיון מפורט ראו H. R. Jacobus, "Qumran Calendars and the Creation: A Study of 4QcryptA Lunisolar Calendar (4Q317)", *Journal of Ancient Judaism*, 4 (2013), pp. 48-104

קטע 1 א*

[]	18
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	19
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	20
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	21
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	22
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	23
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	24
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	25
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	26
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	27
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	28
וּכְן תְּבֹא לַיּוֹם	29
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	30
וּכְן תְּבֹא אֵל לַיּוֹם	31
אֵל לַיּוֹם	32
וּכְן תְּבֹא	33

שוליים תחתונים

* רוב השורות מסתיימות במילה ליום החותמת כל יחידה והפרטים חסרים || 32 עֲשָׂרָא כך כתוב הרכיב עֲשָׂרָה בכל מקום בלוח הזה פרט אולי להוספה בקטע 4 מעל שוי 31 ואילו המילה עֲשָׂרָה כתובה בה"א ||

קטע 1 ב*

- 1 [עשתי צ] שרא ו[כן תבוא ליום]
- 2 *בחמשה ב[ו] תכסה שתים]
- 3 ע שרא וכן [תבוא ליום בששה ב]
- 4 תכסה שלוש] עשרא וכן תבוא ליום]
- 5 *בשבעה בו תכס[ה ארבע עשרא וכן]
- 6 תבוא ליום
- 7 *בשמנה בו ת[משול אורה ליום בתוך]
- 8 הרקיע ממע[ל ארבע עשרא חצי] ובבוא השמש יכלה פול]
- 9 אורה להכסות [וכן יחל להגלות]
- 10 באחד לשבת [בתשעה בו תגלה]
- 11 מחלוקת אחת] וכן תבוא ללילה]
- 12 בעשרה בו תג[לה שתים וכן תבוא]
- 13 ללילה *בעש[תי עשר בו תגלה שלוש]
- 14 וכן תבוא ללילה
- 15 *בשנים עשר בו תג[לה ארבע וכן]
- 16 תבוא ללילה *בש[לושה עשר בו]
- 17 תגלה חמש וכן תב[ו] ללילה]
- 18 *בשלושה עשר בו תג[לה שש וכן תבוא ללילה]
- 19 *בחמשה עשר [בו תגלה שבע וכן תבוא]
- 20 ללילה *בש[שה עשר בו תגלה]
- 21 שמונה וכן [תבוא ללילה]
- 22 *בשבעה עשר] בו תגלה תשע וכן תבוא ללילה]
- 23 [בשמונה עשר בו תגלה בו עשר וכן תבוא ללילה]
- 24 *בתשעה ע[שר בו תגלה עשתי עשרא וכן תבוא ללילה]
- 25 *בתשעה עשר] בו תגלה שתים עשרא וכן תבוא ללילה]
- 26 *בעשרים בו [תגלה שלוש עשרא וכן תבוא ללילה]
- 27 *באחד ועשרי[ם בו בתוך הרקיע]
- 28 ממעל ארבע ע[שרא חצי] וכבוא [השמש יכלה פול אורה להגלות]
- 29 וכן יחל לה[כסות בשנים לשבת
- 30 *בשלושה וע[שרים בו תכסה מחלוקת אחת וכן]
- 31 תבוא ליום]
- 32 *בשלושה ועשרי[ם בו תכסה שתים וכן תבוא ליום]
- 33 *בחמשה ועשרי[ם בו תכסה שתים וכן תבוא ליום]

שוליים תחתונים

* מספר המסומן בכוכבית מתוקן מן המספר שקודם לו, ראו בן-דב, שם || 11 מחלוקת = מחלוקת || 18 *בשלושה עשר המגיה שכח לתקן למספר התוכף || 25 *בתשעה עשר המגיה שכח לתקן למספר התוכף || 26 *בעשרים מכאן ואילך המתקן הוסיף ספרה מעל השורה || 32 בשלושה ועשרי[ם] גרסו בארבעה ועשרים ||

קטע 2

- [] 21 [] ° ° ° ° °
- [] 22 [ב] שנים
- [] 23 [ל] יום
- [] 24 [ב] תכסה ש[תי]ם ע[ש]רָא וכן [תבוא ליום]
- [] 25 [ב] תכסה שלוש עשרָא וכן ת[בוא ליום]
- [] 26 [ב] תכסה ארבע עשרָא א וכן תב[וא ליום]
- [] 27 [] תמשול אורה ליום ב[תוך הרקיע]
- [] 28 [ממעל] ונבוא השמש יכלה כול אורה [להכסות]
- [] 29 [י] חל להגלות בארבעה לשבת
- [] 30 [ב] תגלה מחלוקת אחת וכן תבוא [ללילה]
- [] 31 [] בו תגלה שתיים וכן תבוא ללילה
- [] 32 [] בו תגלה שלוש וכן תבוא ללילה
- [] 33 [ב] תגלה ארבע וכן תבוא ללילה

שוליים תחתונים

קטע 3

- [] 25 [ב] תכסה [שמונה וכן תבוא ליום]
- [] 26 [ב] תכסה ת[שע] וכן תבוא ליום
- [] 27 [ב] תכסה עש[ר] וכן תבוא ליום
- [] 28 [] בו תכסה ע[שתי] עשרָא וכן תבוא ליום
- [] 29 [] ° בו תכסה שתי[ם] עשרָא וכן תבוא ליום
- [] 30 [ב] תכסה שלו[ש] עשרָא וכן תבוא ליום
- [] 31 [] ° בו תכסה ארבע[ה] עשרָא וכן תבוא ליום
- [] 32 [ב] חל בו תמשול א[ורה] ליום ממעל בתוך
- [] 33 [] ארבע עשרָא וחצי [] הרקיע, ובבוא השמ[ש] יכלה כול אורה להכסות

שוליים תחתונים

קטע 4

- [] 25 []° ° []
- [] 26 [ע]שתי עשרא וכן תבוא ללילה
- [] 27 שתיים עשרא וכן תבוא ללילה
- [] 28 שלוש עשרא וכן תבוא ללילה
- [] 29 ארבע עשרא וכן תבוא ללילה
- [] 30 [ליום בתוך] הרקיע ממעל
- [] ארבע עשרה וחצי ° []
- [] 31 []°°° אורה להגלות וכן יחל
- [] 32 [להפסות] בארבע לשובת
- [] 33 [בו תכסה מחלוקת אחת וכן תבוא ליום]

שוליים תחתונים

קטע 5

- [] 1 [] וכן תבוא ללילה
- [] 2 [] בששה ° []
- [] 3 [] וכן תבוא ללילה
- [] 4 [] בתמשה בו תגלה
- [] 5 [] וכן תבוא ללילה []
- [] 6 [] ה בו תגלה
- [] 7 [] וכן תבוא ללילה
- [] 8 [] בו []

קטע 6

- [] 1 []°°° []
- [] 2 [] בתשעה בו
- [] 3 [] וכן תבוא []
- [] 4 [] בעשרה בו
- [] 5 [] עשרא וכן תבוא
- [] 6 [] עשתי עשר בו

קטע 4: 32 בארבע כהצעת אריאל ויודיצקי ואין די מקום לקריאה בארבעה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 7 א

°[	] 1
[	] 2
א[	] 3
[	] 4
ת[	] 5
א[	] 6
ם[	] 7
א[	] 8
°[	] 9

שוליים תחתונים

קטע 7 ב

[	ב°] 1
[	לפֿוֹז°]
[	ב°] 2
[	בש°] 3
[	בש] 4
[	הר[קיע
[	ל°] 6

12 °°°°° בַּשְׁתִּים °בן תגלה ארבע וכן תבוא ללילה]

13 [בשלושה בו תגלה] חמש וכן תבוא ללילה]

14 בארבעה בו תגלה] שש וכן תבוא ללילה]

15 בחמשה בו תגלה] שבע וכן תבוא ללילה]

16 בַּשְׁשֶׁה בו תגלה] שמונה וכן תבוא ללילה]

17 בשבעה בו תגלה] תשע וכן תבוא ללילה]

18 בשמונה בו תגלה] עשר וכן תבוא ללילה]

19 בתשעה בו תגלה] עשתי עשרא וכן תבוא ללילה]

20 בעשרה בו תגלה] שתים עשרא וכן תבוא ללילה]

שוליים תחתונים

קטע 9

- [] 1]°°[
- [] 2]°°°[
- [] 3]°[ת]בואא ל]וח
- [] 4 ת]פס"ה ת]שע ו]פן [ת]בו]א ל]וח
- [] 5 ת]פסה ע]ש"ו ו]כן ת]בו]א ל]וח
- [] 6 ת]פסה [עשתי עש"א ו]כן [ת]בואא ל]וח
- [] 7 ת]פסה [שתי"ם עש"ר ו]כן [ת]בואא ל]וח
- [] 8 ת]פסה ה]שלושה עש"ר [ו]פן ת]בואא ל]וח
- [] 9 ת]פסה [ארבעה עש"ר [ו]פן ת]בואא ל]וח
- [] 10 [בו"ב °°°°]
- [] ת]מש"ו ל]א א]ו]ה ל]וח
- [] 11 [לשבת]
- [] 12 [[]
- [] 13 [ב]ו ת]גלה מ]חלוק]ת
- [] 14 [אחת [ו]כן ת]בו]א ל]לילה

קטע 10

- [] 1 [ש"ה]
- [] 2 [עש"ר]ם ב]ו ת]פסה
- [] 3 [ועש"ר]ם ב]ו ת]כ]סה
- [] 4 [ועש"ר]ים ב]ו ת]כ]סה
- [] 5 [ועש"ר]ים ב]ו ת]כ]סה
- [] 6 [ועש"ר]ים ב]ו ת]פסה
- [] 7 []°°[

קטע 11

- [] 1 ב]שלושה ב]ו
- [] 2 ב]ארבעה ב]ו
- [] 3 ב]חמשה ב]ו
- [] 4 ב]ששה ב]ו
- [] 5 [ב]שבעה [ב]ו

קטע 10: 5 [ועש"ר]ים אריאל ויודיצקי קוראים [א]הד בתצלום B-284411 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 12

- 5] בו תכסה [תשע וכן תבואא ליום]
- 6] בו תכסה [עשר וכן תבואא ליום]
- 7] ועשרים בו תכסה [עשתי עשרא וכן תבואא ליום]
- 8] עשרים בו תכסה ש[תים עשרא וכן תבואא ליום]
- 9] בו תכסה שלוש [עשרא וכן תבואא ליום]

קטע 15

- 3] וכן תבואא ללילה
- 4] וכן תבואא ללילה
- 5] וכן תבואא ללילה
- 6] וכן תבואא ללילה

קטע 16 א

- 1] []
- 2] וכן תבואא ללילה
- 3] וכן תבואא ללילה
- 4] וכן תבואא ללילה

קטע 17

- 1] []
- 2] בשלשה עשר בו
- 3] בארבעה עשר בו
- 4] בחמשה עשר בו
- 5] בששה עשר בו

קטע 22

- [] 1 [ועשר]ים
- [] 2 [בו תכ]סה
- [] 3 [בו תמ]שול אורה ליום
- [] 4 [ארבע עשר]א וחצ'י
- [] 4 [ובבוא הש]מש יכל]ה פול אורה

קטע 23

- [] 1]°°[
- [] 2 [בו]°
- [] 3 [בתוך הר]קיע] ממעל
- [] 4 [לב]°
- [] 5 [ובבוא השמש] יכלה [פול אורה]

קטע 24

- [] 1]°°[
- [] 2 [בו]
- [] 3 [עש]ר בו ת°
- [] 4 [ארבע ע]שרא ו]חצ'י
- [] 4 [ובבו]א השמ]ש יכלה פול אורה
- [] 5]°°[

4Q320 (לוח משמרות א)

קטעים וטורים מקובץ לוחות בכתב מימי בית חשמונאי. בקובץ כמה חלקים. שתי השורות וחצי שבתחילת קטע 1 הן הקדמה ללוחות, העוסקת בבריאת המאורות. בקטעים 1 ו-2 מופיע לוח מולדות – הלילות שהירח אינו נראה בהם (= יום הקיבוץ) – לפי הלוח השמשי ולפי סדר משמרות הכהונה ששירתו במקדש. התבנית החוזרת היא: **X-ב** (בשבת = 'שבוע') **ב-שם המשמר, ל-29/30** (מספר הימים שעברו מן המולד הקודם) **ב-Y** (מספר היום בחודש השמשי) **ב-Z** (מספר סודר של החודש השמשי). בקטע 3 נשתמרה כותרת של לוח אותות – הזמנים שבהם ראש החודש השמשי וראש החודש הירחי מתאחדים, אחת לשלוש שנים (לוח אותות נשתמר במגילה 4Q319 המופיעה בכרך א, עמ' 231-234). בקטעים 3 ו-4 מופיע פירוט הימים בכל חודש שמשי והמשמר המשרת בתחילתו. בקטעים 4 ו-14 יש לוח מועדים שש שנתי ערוך בסדר המועדים (הפסח, הנף העומר, הפסח השני, חג השבועים, יום הזכרון, יום הכפורים, חג הסוכות). בלוח מצוין היום שבוע והמשמר שיחול בו כל מועד. שש שנים הוא מחזור השירות של משמרות הכהונה, וכל משמר משרת בו שלושה עשר שבועות. לדיון בלוחות וברקעם ראו י' בן-דב, מבואות ב, עמ' 455-457. שמריהו טלמון ויונתן בן-דב ההדירו את הלוחות בסדרת התגליות, כרך כא, עמ' 37-63.

קטע 1 א

שוליים עליונים

- 1 []^א לְאֹרֶה וְלֵהֲרֹאוֹתָהּ מִן הַמְזוֹרָח
- 2 []^ב מַחְצִית הַשָּׁמַיִם בִּיסוּד
- 3 הַפְּרִיָּאָה מְעֵרֵב עֹד בּוֹקֵר בִּ4 בְּשַׁבַּת
- 4 []^ג מוֹלֵל לַחֹדֶשׁ הַרִישׁוֹן בְּשָׁנָה
- 5 הַרִישׁוֹנָה
- 6 []^ד בִּידְעָה לִיָּהּ לִ29 לְ30 בּו
- 7 []^ה שַׁבַּת הַקּוֹץ לִ30 לְ30 בְּשָׁנָה
- 8 []^ו בְּאֵלֵי שֵׁיב לִ29 בְּ29 בְּשַׁלְשֵׁי
- 9 []^ז בְּבִלְגָה לִ30 בְּ28 בְּרִבְעֵי
- 10 []^ח בְּפִתְחָהּ לִ29 בְּ27 בְּחַמְשֵׁי
- 11 []^ט בְּדִלְיָהּ לִ30 בְּ27 בְּשֵׁי
- 12 []^י שַׁבַּת בְּשַׁעֲרֵי־ם לִ29 בְּ25 בְּשַׁבְעֵי
- 13 []^{יא} בְּאֵבִיָּה לִ30 []^{יב} בְּ25 בְּשִׁמְיָנִי
- 14 []^{יג} בְּיָקִים לִ2 []^{יד} בְּ24 בְּתִשְׁעֵי

שוליים תחתונים

3-1 על פירוש העניין ראו י"צ לנגרמן, "אור גדול במחצית השמים", מגילות ד (תשס"ו), עמ' 203-206, ובן-דב, מבואות ב, עמ' 461-462 ||

קטע 1 ב

שוליים עליונים

- 1 5ב באב^ר ל 30 ב 23 בעשירי
 2 6ב ביחזקאל ל 29 ב 22 ב'עשתי עשר'
 3 1ב בייריב ל 30 ב 22 בשנים עשר החדש
 4 השנה השנית
 5 2ב במלכיה ל 29 ב 20 ברישון
 6 4ב בישוע ל 30 ב 20 בשני
 7 5ב בחופא ל 29 ב 19] בשלישי
 8 שבת בפצצ ל 30 ב 18 ב'רביעי'
 9 1ב בגמול ל 29] ב 17 בחמישי
 10 3ב בידעיה ל 30] ב 17 בששי
 11 4ב במימן ל 29] ב 15 בשביעי
 12 6ב בשכניה ל 30] ב 15 בשמיני
 13 שבת בבל] גה ל 29 ב 14 בתשיעי
 14 22ב בפתחיה ל 30 ב 13 בעשירי]

קטע 2

- 9 1ב ב'ישוע ל 29 ב 5 בשביעי
 10 3ב בחפא ל 30 ב 5 בשמיני
 11 4ב בחזיר ל 29 ב 4 בתשיעי
 12 6ב ביכין ל 30 ב 3 בעשירי
 13 שבת בידעיה ל 29 ב 2 בעשתי עשר החדש
 14 2ב במימן ל 30 ב'יום שנים בשנים עשר החדש'

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3 א

- 9] °שני הקדש
10] הבריאה קדש
11] 4 בשבת
12] גמול ל' ר'ש כל השנים
13] אאת' ות' היובל השני
14] 17 אתו'ת

קטע 3 ב

- 8] מ'
9] בזבח'ם
10] ימים °
11] קדש [הרישון 30 גמול'
12] השני 30 [ידעיה'
13] השלשי 1 [הקוץ'
14] הרבעי 30 [אלשיב']

שוליים תחתונים

קטע 4 א

- 11] [התשיעי 31] יירי' ב
12] [העשירי 30] מלכיה
13] [העשתי עשר 30] שוע
14] [השנים עשר 31] ישכאב

שוליים תחתונים

קטע 4 ב

- 10] הימים ולשבתת
11] לחדשים
12] לשנים ולשמטים
13] וליובלות, ב4
14] בשבת בני גמול

שוליים תחתונים

קטע 4 א: 11 יירי' או יירי' ||

קטע 4 ג

- 1 השנה הרישונה מועדיה
- 2 3ב לשבת בני מעוזה הפסח
- 3 1ב בידעיה הנף העמר
- 4 5ב בשערים הפסח [השני]
- 5 1ב בישוע חג השבועים
- 6 4ב במעוזה יום הזכרון
- 7 6ב בידיב יום הכפורים
- 8 [10ב] שביעי
- 9 [4ב ביד] עיה חג הסכות
- 10
- 11 השנית מועדיה
- 12 [3ב] בשערים הפסח
- 13 [1ב] במימן הנף העמר
- 14 [5ב] אביה [הפסח השני]
- שוליים תחתונים

קטע 4 ד

- 1 1ב כחפא [חג הש] בועים
- 2 4ב בשערים יום ^ה כיו
- 3 6ב במלכה יום הכפורים
- 4 [4ב] מימן חג הסכות
- 5
- 6 השלישית מועדיה
- 7 3ב באביה הפסח
- 8 1ב בשכניה הנף העמר
- 9 5ב ביקים הפסח השני
- 10 [1ב] בחזיר [חג השבועים]
- 11 [4ב] באביה יום הזכרון
- 12 [6ב] בישוע יום הכפורים
- 13 [4ב] בשכניה חג הסכות
- 14 [הרביעית מועדיה]

קטע 4 ג: 10 המהדירים משלימים בעשרה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4 ה

שוליים עליונים

- 1 [ב] בשבת בני יקיי] ם הפסח
- 2 ב] בישבאב הנף העמר
- 3 ב] אמר הפסח השני
- 4 [ב] ביצ] ין] חג] השבועים
- 5 [ב] ביקים יום הזכרון
- 6 [ב] בחפא יום הכפורים
- 7 [ב] בישבאב חג הסכות
- 8
- 9 [החמשיית] מועדיה
- 10 ב] באמר הפסח
- 11 ב] בפצצ הנף העמר
- 12 ב] ביחזקאל הפסח השני
- 13 [ב] ביידי] ליב חג השבועים
- 14 [ב] באמר יום הזכרון]

קטע 4 ו

שוליים עליונים

- 1 ב] בחזיר יום הכפורים
- 2 ב] בפצץ חג הסכות
- שתי שורות חלקות
- 5 הששית מועדיה
- 6 ב] ביחזקאל הפסח
- 7 ב] בגמול הנף העמר
- 8 [ב] במעזיה הפסח השני
- 9 ב] במלכיה חג השבועים
- 10 [ב] ביחזקאל] ל יום הזכרון]
- 11 [ב] ביכין י] ום הכפורים]

קטע 5

- [1 חדשים]
 [2 אתות 40]

קטע 6

- [1] [] [] [] []
 [2] [150 ימים] [] [] []
 [3] [עת אלפים ושש] [מאות]
 [4] [אלפים ושמונה] [מאות]
 [5] [מאות] [] [] []

קטע 8

- [1] [] [] [] []
 [2] [] [] [] []

קטע 9

- [1] [130] [] [] []
 [2] [] [] [] []

קטע 10

- [1] [] [] [] []
 [2] [] [] [] []

4Q321 (לוח משמרות ב)

שבעה טורים של לוח משמרות בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מימי הורדוס. הצורה דוקה הנקרית בלוח הזה מופיעה עוד בלוח 4Q321^a בכתיבים דוקו, דוקיה ומכאן שיש לנתחה כמורכבת מן דוק ומכינוי חבור לנסתר החוזר לשם יִרְחָ. יש מפרשים דוק משורש דו"ק לשון 'היראות' כלומר 'מולד הירח' ונראה יותר שיש לפרשה מן דק"ק 'הידקקות, התמעטות', ראו דברי יונתן בן-דב, מבואות, עמ' 448-449. שמריהו טלמון הרחיב בעניין ודן בהצעות השונות. הצעתו האחרונה לקרוא דְבָקָה משורש דב"ק בעייתית; ש' טלמון, "אל תקרי דוקה אלא דבקה", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמ' 309-322. הלוח בנוי כדלהלן: (המולד = יום הקיבוץ יהיה) ב+x+שם המשמר המשרת ב+y (היום בחודש השמשי) ב+z (מספר סודר של חודש). בטור ד שורה 8 מתחיל לוח שש שנתי. הוא מציין את המשמרות שבתקופת שירותם חלים ראשי החודשים והמועדות. שמריהו טלמון ויונתן בן-דב ההדירו את הלוחות בסדרת התגליות, כרך כא, עמ' 65-79.

טור א

שוליים עליונים

- 1 [באחד בידעיה בשני]ם עשר בוא, בשנים באביה] [חמשה] [ועש] [ריס בשמיני ודוקה בשלושה]
- 2 [במימין בשנים עשר] בוא, בשלושה ביקים באר] [בעה ועשרים בתשיעי ודוקה בארבעה]
- 3 [בשכניה בעשתי ע] שר בוא, בחמשה באמר בשלושה ועשרים בעש] [ירי ודוקה בששה ב] [שבאב]
- 4 [בעשרה ב] וא, בששה ביחזקאל בשנים ועשרים בעשתי עשר החודש ו] [דוקה שבת ב] [פתחה]
- 5 [בתשעה בוא], באחד ביורייב בשנים ועשרים בשנים עשר החודש ו] [דוקה בשנים]ם בדליה
- 6 [בתשעה בוא] השנה ה] שנית הראשון בשנים במלאכיה בעש] [ריס בוא ו] [דוקה]
- 7 [בשלושה בחרים ב] שבועה בוא, בארבעה בישוע בעשרים בשני ו] [דוקה בחמשה ב] [קוץ בשבעה]
- 8 [בוא, בחמשה בחופה בתשעה] עשר בשלישי ודוקה בששה באלישי ב בששה] [בוא, שב] [ת בפץ]

שוליים תחתונים

טור ב

שוליים עליונים

- 1 [בשמונה עשר ברביעי ודוקה באחד באמר בחמשה] בוא, באחד ב] [גמול בשבעה עשר בחמישי]
- 2 [ודוקה בשנים ב] [חזק] [אל בארבעה בוא, בשלושה ביד] [עיה ב] [שבועה עשר בששי ודוקה בארבעה]
- 3 במעוזה בארבעה בוא, בארבעה] [ה במימין בחמשה עשר] [בשביעי ודוקה בח] [משה בשעורים בשנים]
- 4 בוא, בששה בשכניה בחמשה] [עשר בשמיני וד] [קה שבת באביה בשנים בוא], [שבת בבלגא]
- 5 בארבעה עשר בתשיעי ודוקה] [באחד בחופה באחד] [בתשיעי ודוקה שנית בשלושה ב] [חזיר בשלושים]
- 6 ואחד ב] [וא, ב] [שנים בפתחיה בש] [לושה עשר בעשירי] [ודוקה בארבעה ב] [כיין בתשעה ועש] [ריס בוא],
- 7 ב] [שלושה בדלי] ה' בשנים עשר בעשתי] [עשר החודש וד] [קה בששה יויר] [ב בת] [שעה ועשרים ב] [וא, בחמשה בחרים]
- 8 בשנים עשר בשנים עשר החודש ודוקה שבת במימין בשמונה ועשרים בוא, השלישית ב] [ששה בקוץ בעשרה]

שוליים תחתונים

טור א: 1 בוא = בו || 4 [ב] [פתחה] = בפתחיה ||
 טור ב: 7 יויר] [ב] [במקום ביורייב ||

טור ג

- 1 [בראשון ודוקה בשנים בשכניה בשבעה ועשרים בוא, באחד ביקים בעשרה בשני ודוקה בשלושה בישבאב בששה ועשרים בוא, בשנים באמר]
- 2 [בתשעה בשלישי ודוקה בחמשה בפצץ בששה ועשרים בוא, בארבעה ביהזקאל בשמונה ברביעי ודוקה בששה בגמול בארבעה ועשרים בוא, בחמשה]
- 3 [במעוזיה בשבעה בחמישי ודוק]ה באחד כחור[ים בארבעה ועשרים]ם בוא, שבת במלא[ניה בשבעה בששי ודוקה בשנים בקוף בשלושה]
- 4 [ועשרים בוא, באחד בישוע בחמשה] [בשביעי ודוקה בארבעה באלישיב בשנים ועש[רים בוא, בשלושה בחופה בחמשה בשמיני ודוקה בחמשה]
- 5 [בבלגא באחד ועשרים ב]א, בארבעה בחזיר בארבעה בתשיעי ודוקה שבת י[חזקאל באחד ועשרים בוא, בששה ביכין בשלושה בעשירי]
- 6 [ודוקה באחד במעוזיה בתשע]ה עשר בוא, שבת בידעיה בשנים בעשתי יעש[ר החודש ודוקה] [בשלושה בשעורים בתשעה עשר בוא, בשנים במימין]
- 7 [בשנים בשנים עשר החודש ודו]קה בארבעה באביה בשמונה עשר בוא הרביעית בארבעה בשכנ[יה] באחד בראשון השנית בחמשה בישבאב בשלושים בוא],
- 8 [ודוקה בששה ביקים בשבעה עשר ב]ראשון, שבת בפתחיה בשלושים בשני ודוקה באחד בחז[יר בשבעה עשר בוא, באחד בדליה בתשעה ועשרים]

שוליים תחתונים

טור ד

- 1 [בחמשה ביקים בשבעה בחמישי ודו]קה באחד בבלגא בארבעה ועשרים בוא, שבת בחזיר בשבעה
- 2 [בששי ודוקה בשנים בפתחיה] בשלושה ועשרים בוא, באחד ביכין בחמשה בשביעי ודוקה בארבעה
- 3 [בדליה בשנים ועשרים] בוא, בשלושה ביורייב בחמשה בשמיני ודוקה בחמשה בחרים
- 4 [באחד ועשרים בוא, באר]בעה במלאכיה בארבעה בתשיעי ודוקה שבת באביה באחד
- 5 [ועשרים בוא, בששה בי]שוע בשלושה בעשירי ודוקה *באח זיקים בתשעה עשר בוא,
- 6 [שבת בישבאב בשנים בעשתי ע]שור החדש ודוקה בשל[ושה באמר בת]שעה עשר בוא,
- 7 [בשנים בפצץ בשנים בשנים] עשר החודש ודוקה בארבעה ביהזקאל בשמונה עשר
- 8 [בוא השנה הראשונה החודש הראשון בגמול, בשלושה במעוזיה בוא]
- 9 [הפסה, בידעיה בוא הגף העומר, השני בידעיה ב]שעורים [בוא הפסה השני, השלישי בקוף]

שוליים תחתונים

טור ד: 5 *באח משובש מן באחד ||

טור ה

- 1 בִּישׁוּעַ בּוֹא חֵג הַשְּׁבוּעוֹת, הַרְבִּיעִי בְּאַלְיָשִׁיב, הַחֲמִישִׁי בְּבִלְגָא, הַשְּׁשִׁי בִּיהֶ[זְקָאָל, הַשְּׁבִיעִי
 - 2 בְּמוֹעֵזָה הוּאָה יוֹם הַזְכוּרֹן, בְּיִוֵּרִיב בּוֹא יוֹם הַכְּפוּרִים, בִּידְעִיָּה בּוֹא[חֵג הַסּוֹכוֹת, הַשְּׁמִינִי [בְּשַׁעֲוָרִים],
 - 3 הַתְּשִׁיעִי בִישׁוּעַ, הַעֲשִׂירִי בַחוּפָה, עֲשֵׁתִי עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ בַּחוּזִיר, שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ בְּגִמּוּל
 - 4 הַשְּׁנִית, הָרֵאשׁוֹן בִּידְעִיָּה, בְּשַׁעֲוָרִים בּוֹא הַפְּסַח, בְּמִימֵיךְ בּוֹא הַנֶּהֱפַח הָעוֹמֵר, הַיָּנִי בְּמִימֵיךְ, בְּאַבְיָה[
 - 5 בּוֹא הַפְּסַח הַשְּׁנִי, הַשְּׁלִישִׁי בְּאַ[לִישִׁיב, וְכַחוּפָה בּוֹא חֵג הַשְּׁבוּעִים, הַרְבִּיעִי בְּבִלְגָא, הַחֲמִישִׁי בְּתַתְּחִיָּה,
 - 6 [הַשְּׁשִׁי בְּמוֹעֵזָה, הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁעֲוָרִים הוּאָה יוֹם הַכְּפוּרִים, בְּמִימֵיךְ בּוֹא יוֹם הַסּוֹכוֹת, הַשְּׁמִינִי בְּאַבְיָה, הַתְּשִׁיעִי בְּחוּפָה, הַעֲשִׂירִי בַחוּזִיר, עֲשֵׁתִי עֶשֶׂר] הַחוּדֶשׁ בִּיכּוּן,
 - 7 שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ [בִּידְעִיָּה] הַשְּׁלִישִׁית, הָרֵאשׁוֹן בְּמִימֵיךְ, בְּאַבְיָה בּוֹא
 - 8 הַפְּסַח, בְּשַׁכְּנִיָּה בּוֹא הַנֶּהֱפַח הָעוֹמֵר, הַשְּׁנִי בְּשַׁכְּנִיָּה, וְכִיָּקִים בּוֹא הַפְּסַח הַשְּׁנִי, הַשְּׁלִישִׁי בְּבִלְגָא, בַּחוּזִיר
- שוליים תחתונים

טור ו

- 1 [בּוֹא חֵג הַשְּׁבוּעוֹת] יוֹם הַרְבִּיעִי בְּ[פַתְחִיָּה, הַחֲמִישִׁי בְּדִלְיָה, הַשְּׁשִׁי בְּשַׁעֲוָרִים, הַשְּׁבִיעִי בְּאַבְיָה] [הוּאָה יוֹם הַסּוֹכוֹת, בִּישׁוּעַ בּוֹא יוֹם הַכְּפוּרִים],
 - 2 בְּשַׁכְּנִיָּה בּוֹא חֵג הַסּוֹכוֹת, הַשְּׁמִינִי בְּיָקִים, הַתְּשִׁיעִי בַּחוּזִיר, הַעֲשִׂירִי בְּיָכּוּן, עֲשֵׁתִי עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ בְּ[יִוֵּרִיב, [שְׁנַיִם]
 - 3 עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ בְּ[מִימֵיךְ] מִיָּן [הַרְבִּיעִית, הָרֵאשׁוֹן בְּשַׁכְּנִיָּה, בְּיָקִים בּוֹא הַסּוֹכוֹת, בִּישַׁבְבָא בּוֹא הַנֶּהֱפַח הָעוֹמֵר, הַשְּׁנִי
 - 4 בִּישַׁבְבָא בְּ[אַמֵּר בּוֹא הַפְּסַח הַשְּׁנִי, הַשְּׁלִישִׁי בְּפַתְחִיָּה, בִּיכּוּן בּוֹא חֵג] הַשְּׁבִיעִי בְּדִלְיָה, הַחֲמִישִׁי
 - 5 [בְּחָרִים], הַשְּׁשִׁי בְּ[אַבְיָה, הַשְּׁלִישִׁי בְּיָקִים] הוּאָה יוֹם הַכְּפוּרִים, בִּישַׁבְבָא בּוֹא חֵג
 - 6 הַסּוֹכוֹת, הַשְּׁמִינִי בְּאַמֵּר, הַתְּשִׁיעִי בְּ[יָכּוּן, הַעֲשִׂירִי בְּיִוֵּרִיב, עֲשֵׁתִי עֶשֶׂר] [הַרְבִּיעִית] [בְּמִימֵיךְ] [לְאַבְיָה, שְׁנַיִם עֶשֶׂר הַחוּדֶשׁ]
 - 7 [בְּשַׁכְּנִיָּה], הַחֲמִישִׁית, הָרֵאשׁוֹן בְּ[יָשַׁבְבָא, בְּאַמֵּר] [בּוֹא הַפְּסַח, כְּפִי צִיָּן] [בְּאַמֵּר] הַנֶּהֱפַח הָעוֹמֵר, הַשְּׁנִי בְּ[צִיָּן], בְּיָחֻזְקָאָל בּוֹא
 - 8 הַפְּסַח הַשְּׁנִי, הַשְּׁלִישִׁי בְּ[דִלְיָה, בְּיִוֵּרִיב בּוֹא חֵג הַשְּׁבוּעִים, הַרְבִּיעִי] [בְּחָרִים, הַחֲמִישִׁי בְּיָכּוּן, הַשְּׁשִׁי בְּיָקִים, הַשְּׁבִיעִי
 - 9 בְּאַמֵּר הוּאָה יוֹם הַזְכוּרֹן, בַּחוּזִיר בּוֹא יוֹם הַכְּפוּרִים, בְּ[צִיָּן בּוֹא חֵג הַסּוֹכוֹת, הַשְּׁמִינִי בְּיָחֻזְקָאָל, הַתְּשִׁיעִי בְּיִוֵּרִיב וְהַעֲשִׂירִי
- שוליים תחתונים

טור ה: 2 במועזיה חלופה פונטית של במועזיה, ראו להלן עמ' 93 || טור ו: 5 הקריאה בתחילת השורה על פי אריאל ויודיצקי || 9 בוא^{ag} נהגה bo^w; והעשירי המהדירים קוראים העשירי ||

טור ז

- 1 [במלאכיה, עשתי עשר החדש בישוע, שנים עשר החדש בישבאב [הששית, הראשון בפצץ],
- 2 [ביחזקאל בוא הפסח, בגמול בוא הנף העומר, השני בגמול, במועזיה בוא הפסח השני]
- 3 [השלישי בהרים, במלאכיה בוא חג השבועים, הרביעי בקוף, החמישי באלישיב, הששי באמר
- 4 [השביעי ביחזקאל הוא יום הזכרון, ביכין בוא יום הכפורים, בגמול בוא] חג [הסכות],
- 5 [השמיני במועזיה, התשיעי במלאכיה, העשירי בישוע], עשתי עשר החדש בחופה,
- 6 [שנים עשר החדש בפצץ]

4Q321a (משמות ב)

שבעה קטעים מלוח משמות כתובים בכתב מימי בית חשמונאי. מטב"ג, שם, עמ' 81-91. כאן מובא רק קטע 7 שיש בו טקסט של ממש.

קטע 7

- 1 [בארבעה ב] צץ ב[חמשה עשר בשביעי ודוקן]
- 2 [בחמשה באמר] ב'שנים בוא בששה בגמול[ל בחמשה עשר בשמיני ודוקן]
- 3 [שבת ביכין] ין בשנים בוא שבת *בהרים בארבעה ע[שר בתשיעי ודוקן באחד]
- 4 ב'יודיב באחד בוא בשלושה במלכיה בש[לושים ואחד בוא ודוקן שנית]
- 5 בשנים בקוף בשלושה עשר בעשירי ודוקה[בארבעה בישוע בתשעה]
- 6 ועשרים בוא בשלושה באלישיב ב[שנים עשר בעשתי עשר החדש ודוקן]
- 7 בששה בחופהא בתשעה *ועשרים בוא [בחמשה בבלגא בשנים עשר]
- 8 בשנים עשר החדש ודוקן שבת [בפצץ בשמונה ועשרים בן]
- 9 הששית א' בשש'ה בפתחיה בעשרים[בראשון ודוקן בשנים בגמול בשבעה]
- 10 [ועשרים בוא] באחד ב[מועזיה בעשרה בשני ודוקן בחמשה]

4Q321a : 3 *בהרים אריאל ויודיצקי מעירים שאין די מקום להשלמה הזאת ונראה שהסופר כתב מלכתחילה ברים או בחים ||
 4 ב'יודיב על פי תצלום 40.617 || 7 *ועשרים תוקן מן עשר ||

4Q322a (לוח)

שלושה קטעים זעירים שכללו אולי מעשי שליטים. אייברט טיכלאר ההדיר אותם בסדרת התגליות, כך כח, עמ' 128-125.

קטע *2

[	כבש]	[	100	]ר	1
[	ה']	[	5	]ר	2
[	ו ויהי]	[	100	]ר	3
[	בשני]	[	בארבע]	]ר	4
[	וש]	[	למורה]	שון	5
[	שני]	[	שמו]	100	6

שוליים תחתונים

4Q323 (משמרות ב)

קטע בודד, כנראה מימי הורדוס; מטב"ג, שם, עמי 99-101.

קטע 1

- 1 [יום רב] יעי בהזיר [זה] א'חד בע'שירי [שירי]
 2 [בארבעה בו ביאת הפ'צצ, באחד י'ער ב'ו ביאת פתחיה],
 3 [בשמונה עשר בו ביא'ת יחזקאל, י'בעש'ר [ים וחמשה בו]]
 4 [ביאת יבין,] הע'ש'ירי ° []
 5 [ביאת]

4Q324 (משמרות ג)

קטע קטן (ועוד קטע שאין בו אלא אותיות בודדות) מסוף ימי בית חשמונאי או מימי הורדוס; בלוח מצוינים תאריכי תחילת שירות המשמרות ותאריכי המועדות על פי הלוח השמשי; מטב"ג, שם, עמי 103-106.

קטע 1

- 1 [בעשרים ושלושה בה] ביאת א'לישיב, בשלושים בה]
 2 [ביאת יקים אחד] אה'ד בש'שי, בשבעה בה ביאת חפה]
 3 [בארבעה] ע'שר בה [ביאת ישבאב] י'ז'ות בע'שרים
 4 [ואחד בה ביאת בלג'ה, בעשרים] ושמונה ב'ה ביאת אמר
 5 [יום רביעי באמר זה א'חד בשביעי, באר'בעה בה ביאת חזיר
 6 [יום ששי בה] זיר שהוא עשרה בשביעי ° יום
 7 [הכפורים אות] ל'ברית, באחד ע'ש'ר בשביעי ביאת' [הפצ'ץ]

שוליים תחתונים

4Q323 : 3 [בעש'ר] אריאל ויודיצקי הבחינו בשריד של הביית בתצלום 41.702 || 4 העש'ירי כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 41.702 ||
 4Q324 : 3 בה = בו; ב'ות צורת האותיות הראשונות מוזרה, והמילה אולי מיותרת || 6 ° האותיות לא מוזהות, אולי מחוקות ||

4Q324a (משמרות ד)

קטע ורסיסים מסוף ימי בית חשמונאי; מטב"ג, שם, עמ' 107-111.

קטע 1 א

1] [ש]הוא

2] [ז]ה יום °ל []

קטע 1 ב

1 יום] [°] [ביאת ה]רים באלי כעה [עשר בוא, ב]ע[שרים ואחד]

2 בוא בלא'ת שפורים בעשרים ושמון'ה' בוא ביאת מלכיה

3 יום רביעי במלכיה זה אחד בחודש העשירי

4 בארבעה בלעשירי ביאת מל'י, באחד עשר בוא הקון

שוליים תחתונים

4Q324d (לוח שבתות ומועדים)

לוח שנה של התאריכים הקבועים של השבתות והמועדים כתוב בכתב סתרים, ראו בן-דב, מבואות, עמ' 456.

קטע 2

- 1 [בַשׁ לֹשִׁיׁם בּו שַׁבַּת]
 2 [] *בִּאֲרֵעָה [עֶשֶׂר] כּו שַׁבַּת [ת]
 3 [] בַּחֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר בּו הַג
 4 [הַשְּׁבִיעִים] שֵׁן [] °°° [] ם בְּיוֹם []

קטע 3 א

- 1 [] °
 2 [] ° שְׁלֹשִׁים

קטע 3 ב

- 1 [] °°
 2 [] בּו שַׁבַּת הַ [] י בּו
 3 [] יוֹם הַרְבִּיעִי תְּקוּפָה
 4 [] [עֶשֶׂר בּו יוֹם הַכְּפוּרִים]
 4 [] בְּאַחַד עֶשֶׂר בּו שַׁבַּת בְּחֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר בּו

קטע 2: *בִּאֲרֵעָה משובש מן בארבעה || 4 הקריאה על פי אריאל ויודיצקי שגילו שהשורה כתובה הפוך וזיהו את האותיות ||

4Q325 (לוח שבתות ומועדים)

שלושה קטעים בכתב מימי הורדוס; מטב"ג, שם עמ' 123-131.

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 [הפסח יום שלישי, בשמונה עשר ב' שבת ע] [ל' יידיב]
- 2 [ב'ערב, בעשרים וחמשה ב' שבת על ידעיה ועלו]
- 3 [מועד] השעורים בעשרים וששה ב' אחר שבת, רוש החודש השני
- 4 [בששה בשבת] על ידעיה, בשנים ב' שבת חרים, בתשעה ב' שבת
- 5 [שעורים], בששה עשר ב' שבת מלכיה, בעשרים ושלושה ב'
- 6 [שבת מ] ימין, בשלושים ב' שבת הקוצ רוש החודש
- 7 השלישי אחר שבת

שוליים תחתונים

קטע 2

- 1 [בששה בשבת על בלגה, בשנים ב' שבת על א] מר, בשלושה ב'
- 2 [מועד היין אחר שבת על אמר ב]תשעה ב' שבת חזיר,
- 3 [בששה עשר ב' שבת הפצץ בעשרים] ושלושה ב' שבת
- 4 [פתחיה, בשלושים ב' שבת על יחזקאל, ר]ש ה'חודש הששי
- 5 [אחר שבת על יחזקאל, בשבעה ב' שבת יבין, בארב]נה עשר
- 6 [ב' שבת גמול, בעשרים ואחד ב' שבת דליה, בעשרים ו]שנים
- 7 [ב' מועד השמן אחר שבת על דליה, אחריו מועד קרבן הע]צים

קטע 3

- 0 [] ° ב []
- 1 [ש]בת ב'לגה []
- 2 [ר]ש ה'חודש [ש] []
- 3 [אלה מו]עד []
- 4 [א]ש []

קטע 1: 2 על = ב; ועלו = יומיד אחרי; עיינו קימרון וסטרנגל, עמ' 44, 47 || 3 [מועד] השעורים המהדירים קוראים [מועד] שורים ||

4Q328 (משמרות ו)

קטע בודד מסוף ימי בית חשמונאי או מימי הורדוס; מטב"ג, שם, עמ' 139-141.

קטע 1

- 1 ישבאב בששית הפצץ, אלה רשי השנים,
- 2 [בשנה] הראשנה גמול אליש'ב מועזיה
- 3 [הופה, ב] שנית ידעיה בלגה שצורים חזיר,
- 4 [בשלישית מ] מין (פתחיה) פתחיה אב[יה יפין],
- 5 [ברביעית שפניה ד] ליה יקים יו[ריב, בהמישית]
- 6 [ישבאב חרים אמר] מלכיה, בש[שית הפצץ]

4Q330 (משמרות ט)

שלושה קטעים זעירים בכתב מסוף ימי בית חשמונאי; מטב"ג, עמ' 151-154.

קטע 1 א

- 1] י[
- 2] ית[

קטע 1 ב

- 1 מימין באחד בחודש הר[אשון]
- 2 [בשבוע ששי שנה]
- 3 שנה שנית בשנה החמישית ישבאב ב[
- 4] ל[]

קטע 2

- 1] ח[]
- 2] באחד בחוד[ש הראשון]
- 3] מימין של מטה]
- 4] בחוד[ש הראשון]

- קטע 1: 2 מועזיה בלוחות אחרים גם מעויה, על צורתיו של השם הזה ראו אנציקלופדיה מקראית, ה, עמ' 191 ||
 5 יו[ריב] מטב"ג קוראים יה[וירב] ||
 קטע 1 ב: 3 שנית על פי תצלום 41.703; המהדירים קוראים שניה כצורה שבלשון חכמים שאינה מתועדת במגילות ||

4Q331 (רשימת מעשי השליטים א)

בכתב היד הזה ובשני כתבי היד שאחריו יש ציוני זמן ואיזכור מעשים של שליטים (נזכרים מלכים ממלכי בית חשמונאי והנציב הרומי). שרדו קטעי פפירוס זעירים ושחוקים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי, ואולי גם 4Q468a קטע 1 (להלן עמ' 202) שייך לכאן. זיוף פיצמייר ההדיר את הקטע בסדרת התגליות, כך ל, עמ' 275-280.

קטע 1 א

] 5	[ם יי] °
] 6	[ה] כוהן אשר כְּעָרְל
] 7	[יוהנן להבי את

קטע 1 ב

] 1	[בן]
] 2	[מן]
] 3	[
] 4	[
] 5	[°°°°
] 6	[הָחֹרֵם
] 7	[שלמציין]

שוליים תחתונים

קטע 1 א: 6 כְּעָרְל פיצמייר קורא כול || 7 את פיצמייר קורא אלֵֹ ||
 קטע 1 ב: 5 °°°° פיצמייר קורא אנוש אבל האותיות אינן מובהקות || 6 הָחֹרֵם לפני הה"א כתובה תי"ו ששייכת אולי לטור הקודם ||

4Q332 (רשימת מעשי השליטים ב)

שלושה קטעים בכתב יד מימי הורדוס. ראו זיוף פיצמייר בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 281-286.

קטע 1

- 1 [א בעשר]ה בחודש הששי בארבעה]
 2 [עשר בו ביא]ת ידעיה בששה עשר בו
 3 [בעשרים]ושבעה בחודש השביעי
 4 [הושיב גו]איים
 5 [גו]אים וגם]°
 6 [רירי הנפש]°
 7 [אסירים]

קטע 2

- 1 [ל]תת לו יקר בערב]איים
 2 [ת]שעה לשבט זה]
 3 [ה שהוא עשרים בחודש]
 4 [°]וד באה שלמציון א]ל
 5 [להקביל את]פני
 6 [ביהוירי]ב הרקנוס מרד]
 7 [להקביל]

קטע 3

- 1 [בא]הר]קנוס
 2 [הפת]יאים הרג ש]
 3 [ב]חמישי בידעיה זה]

שוליים תחתונים

קטע 1: 4 גו]איים] קריאה חדשה בהתאמה לשרידים בשו' 5 || 5 גו]אים] או [כת]איים] || 6 רירי פיצמייר קרא [פ]רורי אך נראה שהטקסט עוסק באנשים ולא בתכונות, והשוו בן סירא יא 3 במרירי יום ||
 קטע 2: 4 °] פיצמייר קורא ב'סוד, אבל האות שהוא מזהה כסמ"ך שונה מן הסמ"ך שבמילה הרקנוס שו' 7 ומן הסמ"ך שבמילה אסירים קטע 1 שו' 7 ||
 קטע 3: 1 בא]הר]קנוס] קריאה חדשה || 2 [הפת]יאים] או [הג]זאים; לפני האות הראשונה נותר עור חלק אך אין בתצלום שריד לאות שלפניה || 3 זה או ה:] ||

4Q333 (רשימת מעשי השליטים ג)

שני קטעים זעירים בכתב יד מימי הורדוס; ראו פיצמייר, שם, עמ' 287-290.

		קטע 1
א	עשׂים] 1
ב	יב׳ :] 2
ג	חוקאל שהוא] 3
ד	הרג אמליוס] 4
ה	ש השביעי] 5
ו	יאת גמול] 6 [שהוא
ז	הוא] 7
ח	הרג אמליוס] 8

		קטע 2
א	איש יהודיא]] 1

שוליים תחתונים

קטע 1:1 עשׂים ברי"ש קורסיבית זעירה || 4 אמליוס הנציב הרומי הראשון ||
 קטע 2:1 יהודי בדל"ת קורסיבית והיו"ד שבסוף התיבה צמודה לאל"ף שאחריה ואפשר לקרוא יהודיא] ||

4Q334 (לוח שירות ותשבחות)

ששה מתשעה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. מקצת הקטעים צורפו זה לזה על פי צורתם וניסוחם. כאן הובא השיחזור המקובל שהציע מיליק. המהדיר מוסיף עוד שיחזור אך גם הוא מעדיף את השיחזור המקובל. אוּנָה גלסמר ההדיר את הלוח למופת בסדרת התגליות, כרך טז, עמ' 167-194.

קטע 1

שוליים עליונים

- 1 [ה בו בלִילָה] [
- 2 [וד] בְּרִי תִשְׁבְּחוּהוּ [ת]

קטע 2+3+4

- 1 [בשמונה בלילה שירות] [ושו] מוּנָה וּדְבָרֵי תִשְׁבְּחוּהוּ [ת] [ה] וארבעים
- 2 [וביום שירות] [וד] רִי [תשבחות] [אשה עשור בתשעה] הַ בו בלילה
- 3 [שירות] [דברי תשבחות] שָׁנָה וְאַרְבָּעֵי עָשָׂר [וביום] שירות
- 4 [דברי תשבחות] [בעשרה ב] [בלילה שירות] שמונה
- 5 [דברי תשבחות] [וביום שירות] אַרְבָּעֵי עָשָׂר [ת] שְׁבֹחוּהוּ עֶשְׂרִים

קטע 6+7

- 1 [בששה עשר בו בלילה שירות] [דברי תשבחות] [
- 2 [וביום שירות] [דברי תשבחות] [בשבעה עשר] בו
- 3 [בלילה שירות] [דברי תשבחות] [וביום] שירות
- 4 [דברי תשבחות] [בשמונה עשר] בו
- 5 [בלילה שירות] [דברי תשבחות] [וביום] שירות

קטע 1: 2 [וד] בְּרִי תִשְׁבְּחוּהוּ [ת] הצירוף הזה נמצא גם בשירי עולת השבת שיר שישי שוי 20, כרך ב, עמ' 367 ||

4Q340 (רשימת נתינים)

שריד רשימה של נתינים בכתב יד מימי בית חשמונאי; מגן ברושי ועדה ירדני ההדירו את הרשימה בסדרת התגליות כרך יט, עמ' 81-84.

שוליים עליונים	
1	אלה הַנְּתִינִים [א]
2	אשר כונו בַּשְׁמוֹתָם [א]
3	יתרא אֶעֱקֹב [א]
4	הַסְּסָרִי [א]
5	הרתו [א]
6	קוֹטָוִי [א]

3 ועקוב ברושי וירדני מעירים שאין לקרוא עקוב (שם של אחד הנתינים, ראו עזרא ב 42, 45), משום ששרידי האות האחרונה אינם של ביית ||

4Q364-367 (תורה מעובדת)

בארבע מגילות מן המערה הרביעית מסוף ימי בית חשמונאי שרד טקסט מן התורה ובו הרחבות ושינויים. הם צוינו במספרים עוקבים, כונו בשם אחד וקטעי כל אחד מהם נערכו לפי סדר התורה. הרחבות ניכרות השתמרו בעניינים הבאים: תיאור פרדת יעקב מהוריו (4Q364 קטע 4), שירת מרים על טביעת המצרים בים סוף (4Q365 קטע 6 ב), טקס קורבן העצים (שם קטע 23). יש לומר שמגילה 4Q365 נבדלת משאר המגילות האלה: מספר הרחבותיה גדול פי כמה ממספר הרחבות במגילות האחרות והרחבותיה ארוכות פי כמה מן הרחבות שבמגילות האחרות. כמה מן הרחבות חופפות לטקסט של מגילת המקדש. במיוחד יש לציין את החפיפה בין שני הטורים של 4Q365 קטע 2 טורים א-ב ומגילת המקדש טור לח שוי' 4-15 וטור מא שוי' 4-17 (ראו כרך א). גם אורך הטקסט שבין הטורים האלה דומה בשתי המגילות. 4Q365 מכיל גם קטעים ובהם טקסט המתאים בתוכנו לזה של מגילת המקדש. המהדירים הפרידו את הקטעים האלה והביאום בציון 4Q365a ואמרו שהם שייכים אולי למגילת המקדש. הם שייכו למגילת המקדש לא רק קטעים בעלי טקסט מקביל אלא גם קטעים שלא נמצאה להם מקבילה אך עוסקים במבני המקדש או בתכולתם (אולי מן הטורים החסרים שבתחילת מגילת המקדש). במהדורה שלנו הובאו הקטעים המקבילים למגילת המקדש בכרך א ואילו הקטעים המתאימים לתורה הובאו בכרך הזה. החלוקה הזאת נעשתה מטעמים מעשיים מבלי להתעמק בשאלת חלוקת כתב יד 4Q365 ושיוך הקטעים לתורה המעובדת או למגילת המקדש, ובשאלת היקפה של מגילת המקדש. ברור שכל קטעי 4Q365 הם ממגילה אחת ואין להפריד בין הקטעים הדומים למגילת המקדש לבין הקטעים הדומים לתורה כמו שעשו וייט וטוב (בניגוד לדעת סטרגל). הרי גם במגילת המקדש יש מובאות ארוכות ורצופות מספר דברים. זאת ועוד אפשר לשלב בסבירות כמעט את כל קטעי 4Q365a בדפים הפגועים שבתחילת מגילת המקדש. כך למשל יש לשלב את קטע 1 בראש טור י של מגילת המקדש. השילוב הזה לא זוהה עד כה משום שסו"ט קראו בשורה 2 בהג המצ'ות] במקום בג המז'ה. גם קטע 23 של 4Q365 משתלב במגילת המקדש בסוף טור יא כפי ששיער ידן. את שאר קטעי 4Q365 יש לשלב בדפים החסרים שבתחילת מגילת המקדש. מסתבר שטורים רבים של תחילת מגילת המקדש אבדו. טורים אלה כללו הרחבות של ספרי תורה אחרים כעדות הקטעים ששרדו במגילה 4Q365. גם מגילת 4Q365 הייתה מגילה גדולה מאוד ובכל אחד מטוריה היו כנראה 47 שורות ארוכות (ראו סו"ט, עמ' 256). לעומת זה מגילה 4Q364 אינה עותק של מגילת המקדש כפי שמלמדת ההשוואה בין קטע 23 לבין מגילת המקדש מג 12-15, ראו כרך א, עמ' 162.

עוד קבעו המהדירים שכתבי היד 4Q364-4Q367 הם מחיבור אחד. הם אף הוסיפו לחיבור את 4Q158 וציינו אותו ככתב היד הראשון. חפיפה של הטקסט המקראי אין בה כדי להוכיח שמדובר בחיבור אחד. יש בעיות בשיוך 4Q367 בכלל וקטע 2b בפרט. ראו M. Segal, "4QReworked Pentateuch or 4QPentateuch?" in *The Dead Sea Scrolls Fifty Years After Their Discovery: Proceedings of the Jerusalem Congress, July 20-25*, ed. by L.H.Schiffman et al. Jerusalem, pp. 391-399

המגילות כולן מפוררות לקטעים זעירים ורק בכמה מקטעי 4Q365 שרדו פה ושם שורות שלמות. המהדירים צירפו אותם על פי סדר התורה ומיספרו אותם בשיטה מיוחדת הכוללת אותיות. כאן לא נעשה שימוש באותיות ולא בסוגריים המיוחדים [] לציון צירופי קטעים שהרי אין קושי למצוא את התצלומים על פי מספרי הקטעים. השורות לא מוספרו בכל קטע בנפרד. במראי המקום במהדורה שלנו לא צוינו הקטעים והשורות אלא רק הפרק והפסוק, כגון: תורה מעובדת א בראשית א 1. החסרים הושלמו על פי נוסח המסורה בשינויי כתיב וצורה. פה ושם הוכנסו שינויי תחביר קלים כגון תוספת או השמטה של את כדי להתאים את הטקסט לחסרים. במקומות שהטקסט המקראי אינו ממלא את החסרים כָּלל הטקסט של התורה המעובדת תוספות. במהדורת סו"ט יש לפעמים חסרים מדומים שמקורם בשיחזור מוטעה של השורות, ראו למשל עמ' 103, 109, 112, 120.

עמנואל טוב וסידני וייט ההדירו את כתבי היד (על פי סטרגל) בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 187-351; וראו Daniel K. Falk, *The Parabiblical Texts: Strategies for Extending the Scriptures in the Dead Sea Scrolls*, Sheffield 2007, p. 90, וראו קנוהל, מבואות א, עמ' 164-168.

4Q364 (תורה מעובדת)

קטע 1 (= בראשית כה 18-21)*

- 1 בּוֹאֲכָה אִשְׁוֹר עַל פְּנֵי כּוֹל אַחִיו נִפְלֵ 19 וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
- 2 יִשְׁחָק בֶּן אַבְרָהָם 20 אֲבֹרָהֶם] בֶּן מֵאָה שָׁנָה הָיָה
- 3 כִּאֲשֶׁר יֵלְדָה לוֹ שְׂרָה אִשְׁתּוֹ] בֶּן וַיִּשְׁחָק בֶּן אַרְבָּעִים
- 4 שָׁנָה בִקְחָתוֹ אֶת רִבְקָה] בַּת בְּתוּאֵל הָאֲרָמִי מִפְּדֹן אֲרָם
- 5 [אַחֵת] לִבְן וְתֵהִי לְ] לְאִשָּׁה 21 וַיַּעֲתֵר יִשְׁחָק לַיהוָה
- 6 נִזְכָּה אִשְׁתּוֹ] כִּי עֲקָרָה הָיָה וַיַּעֲתֵר לוֹ יְהוָה וַתֵּהֵר רִבְקָה
- 7 אִשְׁתּוֹ]

קטע 2 (= בראשית כו 7-8)

- 1 [המקום כִּי]
- 2 כִּי טוֹבֹת] מֵרֵאָה הִיא 8 וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים
- 3 וַיִּשְׁקֹף אֲבִי]מֶלֶךְ

קטע 3 א

- 1] אֲבִיהוּ
- 2]
- 3] וְ
- 4]
- 5] וְ
- 6] °
- 7]

קטע 1: * שני קטעים סמוכים זה לזה; על חשבון השנים ראו מי סיגל, ספר היובלים: שכתוב המקרא, עריכה, אמונות ודעות, ירושלים תשס"ח, עמ' 182-183, הערה 3 || 2 הושלם על פי בראשית כא 5 || 3 אֲשֶׁר סוּיֵט קוראים אשר; ללשון ההשלמה השוו פסוק 26 || 5 וְתֵהִי סוּיֵט בוחרים לקרוא וְתֵהִי] שלא על פי השרידים ושלא כדקדוק || 6 נִזְכָּה קריאת אריאל ויודיצקי; סוּיֵט קוראים לנִזְכָּה || קטע 2: 1 הטקסט שונה מזה שבתורה || 3 אֲבִי]מֶלֶךְ האליף נראית בתצלום 42.169 ||

קטע 3 ב (השוו ספר היובלים כז 14, 18)

- 1 אותו תר'אֵלִי] אותנו [
- 2 תראה בשלום] הוא יכבדכה לְפָנַי [
- 3 מותכה ועל עיני[כה ישית ידו ושמהתם]
- 4 שניכם ויקרא]ישחק לְרַבְקָה אשתו ויספר [
- 5 לה את כול הדב[רים האלה וינחם אותה]
- 6 אחרי יעקוב בְּנֵהוּ]ויברכהו [
- 7 וירא עישאו כי]ברך ישחק את יעקוב ושלחו [
- 8 יִפְדֶּן אִרְמ לַקַּחַת לוּ מִן שֵׁם אֵשֶׁה [

קטע 4* (בראשית ל 9-14)

- 3] ותר'א ל'אה כ' עמדה מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן או[תה
 - 4]ל'יעקוב ל'אשה ותלד זלפה שפחת ל'אה ל'יעקוב בן ותו[אמר ל'אה
 - 5]בגד ותקרא את שמו גד ¹⁰ ותלד זלפ[ה ה' שפחת ל'אה
 - 6]בן שני ל'יעקוב ¹³ ותאמר ל'אה]נ'י כ' אשרני בנות
 - 7]ותקרא את שמו אשר [
 - 8] ¹⁴ וילך ראובן בימי קציר חטי]ם אחר יעקו[ב אביו אל השדה וימצא]
 - 9]דודאים בשדה ויבא אותם]אל ל'אה א]מו ותאמר רחל אל ל'אה ת]נ'י
- שוליים תחתונים

קטע 3 ב: 1 תר'אֵה צורת הה"א ניכרת בתצלום ממוקד || 4-1 דברי האל ליצחק כנראה בחלום או על ידי מלאך בדומה להתגלות האל ליעקוב בסיטואציות דומות בבראשית כח 15, 21, מו 2-4; השוו ספר היובלים כז 1; גם פאלק, שם עמ' 115-116 הציע שאולי הדברים שבתחילת הקטע הם דברי מלאך, אך לא פירט || 2 להשלמה השוו ספר היובלים לה 12-13 || 3 הושלם על פי בראשית מו 4 || 5-6]וינחם אותה[אחרי השוו בראשית כד 67 וספר היובלים כז 18 || 8 פִּדְן ולא פ[דנה] ||

קטע 4* : 6]]נ'י אולי יש להשלים [מאשרת א]נ'י || 9]ת]נ'י על קטע נפרד ||

קטע 4** (בראשית ל 26-36)

- 1 [אשר עבדתי] אותכה [בהן ואלכה
 - 2 [כי אתה ידעתה] את עבדתי אשר עבדתיכה [
 - 3 [את ארבע] העשרה [שנה] ²⁷ ויואמר
 - 4 [אליו לכן] אמ' נא מצאתי' הן בעיניכה גחשתי ויברכני יהוה
 - 5 [בגללכה] ²⁸ ויואמר נקוב' נא] שרכה עלי ואתנה ²⁹ ויואמר
 - 6 [אליו אתה ידעתה את אשר] עבדתיכה ואת אשר היה מקנכה
 - 7 [אתי ³⁰ כי מעט אשר היה] לכה [לפני ויפרץ לרוב ויברך]
 - 8 [יהוה אלהיך] לך גלי [ועתה] מתי אעשה גם אנכי לביתי
 - 9 ³¹ [ויואמר מ] ה אתן לכה] ויואמר יעקוב לוא תתן לי מאומה א]ם
 - 10 [תעשה] לי את הדבר הזה] אשובה ארעה צואנכה אשמור
 - 11 ³² [אעבור] בכול צואנכה] היום הסר משם כול שה נקוד
 - 12 [ותלוא וכן] ל' שה חום] בכשבים ותלוא ונקוד בעזים]
 - 13 [והיה שכרי] ³³ וענתה בי צד]קתי ביום מחר כי תבוא
 - 14 [על שכרי ל]פ' ניכה כול שה א]שר איננו נקוד ותלוא בעזים]
 - 15 [וחום בכ]שבים גנוב ה]וא אתי ³⁴ ויואמר לכן הן לו יהי
- חסרות שורות
- 18 [לכן] בו וכול חום בכשבים ויתן ביד בני ³⁶ וישם דרך]
 - 19 [ש' לישת ימים ביניהמה ובין יעקוב ויעקוב רועה את]
 - 20 [צואן לכן] הנותרות
 - 21 ¹¹ ויואמר מלאך אלהים אל יעקוב בחלום ויואמר יעקוב ויואמר
 - 22 ה] בני ¹² ויואמר שא נא עיני] כה] וראה את פול העתודים העולים]
 - 23 [על הצואן עקודים נקודים] וברודים כי ראיתי את אשר לכן עושה]
 - 24 [לכה ¹³ אנכי האל בית אל] שו] משחתה שם מצבה ואשר נדרת]
 - 25 [ל' שם נדר עתה קום צא] מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ [

3-1 בשורות האלה עמדה הוספה הכוללת חשבון שנים || 3 [ארבע] העשרה הייא היידוע צמודה לסומך כמו שנים העשר יהושע ד 4 ומלכים א יט 19; סויט קוראים [ארבע] עשרה ומעירים שיש כאן הוספה על הטקסט המקראי || 4 אמ' נא במקרא אפי' נא || 5 נקוב' נא כברנשטיין, שם; סויט קוראים נקובני || 19 [ביניהמה] בנוסח המסורה בינו ובנוסח החומש השומרוני בינם || 21-25 הטקסט מתאים לבראשית לא 11-13, הטקסט מופיע על קטעים זעירים ושוחזר בידי סויט ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 8 א (בראשית לה 28)

- 1 []
2 [אברהם וישחק ויהיו ימי ישחק מאת שנה]

שוליים תחתונים

קטע 8 ב (בראשית לו 7-8)

- 1 אלמים בתוך ה[שדה והנה קמה אלמתי וגם נצבה והנה תסובינה אלמתיכם]
2 ותשתהוינה לאלמתי⁸ ו[יואמר]

שוליים תחתונים

קטע 9 (בראשית לח 14-21)*

- 1 עֵלְךָ דֶרֶךְ תִּמְנַתָּה כִּי רִאֲתָהּ כִּי גִדְלָה שְׁלֵהּ וְהִיא לֹוֹא נִתְנָה]
2 לוֹ לְאִשָּׁה¹⁵ וִירֵאָה יְהוּדָה וַיִּחְשׁוּבָה לְזוּנָה כִּי כִסְתָה פְּנֵיהָ]
3¹⁶ וַיֵּט אֶלְיָהָ אֵל הַדֶּרֶךְ וַיִּזְאָמֶר הִבֵּה נָא אֲבוֹא אֵלֶיךָ כִּי]
4 לֹוֹא יִדְעֶךָ כִּי כָלְתָו הִיא וְתוֹאמֶר מָה תַתֵּן לִי כִּי תָבוֹא אֵלַי]
חסרות שלוש שורות**
8 וַיִּתֵּן לָהּ וַיְבֹוֹא אֵלֶיהָ וַתְּהַר לֹוֹ וַתִּקְוֶם וַתִּלְךְ וַתִּסַּר צְעִיפָה]
9 מַעֲלִיָּה[וַתִּלְבַּשׁ בְּגָדִי] אֵל[מִנְוָתָה²⁰ וַיִּשְׁלַח אֶת גְּדֵי הָעֵזִים בְּיַד רַעְוָו]
10 הָעוֹדוֹ[לְמִי לְקַחַת] הָעֵרְבוֹן מִן[יַד הָאִשָּׁה וְלֹוֹא מִצֵּאָה²¹ וַיִּשְׁאֵל אֶת]
11 [אֲנָשִׁי מִקֹּוֹמָה לְ] אָמֹר אִיָּה[הַקִּדְשָׁה]

שוליים תחתונים

קטע 9: * הטקסט נתון בשני קטעים; ** בתחילת השורות יש חורים ופגם בעור || 10 העודו[למי] בתרגום השבעים || 11 העור פגום בתחילת השורה || Οδολλαμίτου

קטע 10 (בראשית מד 30-מה 1)

שוליים עליונים

- 1 [והנע]ר איננו] אתנו ונפשו קשורה]
- 2 [בנפשו ³¹ והיה כראותו כי אין הנער ומת ו]הוריד[ו עבדיכה את שיבת]
- 3 [עבדכה אבינו ביגון שאולה ³² כי עבדכה ערב] את הנער] מעם אבי]
- 4 [לאמור אם לוא אביאנו אליכה וחטאתי לאבי כול הימי]מ ³³ ועת[ה ישב]
- 5 [נא עבדכה תחת הנער עבד לאדוני והנער יעל ע]מ אחוהי ³⁴ כי
- 6 [איככה אעלה אל אבי והנער איננו אתנו פן אראה] ברעה אשר
- 7 [תמצא את אבי בר]אותי ברעת
- 8 [אבי ¹ ולוא יכול יהוס]פ להתאפק

קטע 11 (בראשית מה 21-27)

- 1 עגלוֹת עֵל] פי] פרעו] ויתן להם צדה לדרך ²² לכולם נתן לאיש חליפות שמלות]
- 2 ולבנימם נתן שלוש] מאות כסף וחמש חליפות שמלות ²³ ולאביהו שלח כזואת]
- 3 עשרה חמורים נושיאי]ם משוב מצרים ועשר אתונות נושאות]
- 4 בר ולחם ומזון לאביהו לד]רך ²⁴ וישלח את אחיו וילכו ויזאמר אליהמה אל]
- 5 תתרגזו בדרך ²⁵ ויעלו *מצ]רים ויבואו ארץ פנען אל יעקוב אביהמה]
- 6 ²⁶ ויגידו לו לאמור עוד יה]וסף חי וכי הוא מושל בכול ארץ מצרים]
- 7 ויפג לבו כי לו]א האמיץ להמה ²⁷ וידברו אליו את כול דברי יהוסף אשר דבר]
- 8 אל]יהמה [

קטע 12 (בראשית מח 14-15)

- 1 [ישראל את ימינו וישת על] ראוש] אפרים והוא הצעיר ואת שמאולו על ראוש מנשה]
- 2 [שכל את ידיו כי מנש]ה הבכור ¹⁵ ויברכ] את] יה]וסף ויזאמר]
- 3 [האלהים אשר הת]הלכו א]בותי 'לפניו אברהם וי]שחק האלהים הרועה אותי]

שוליים תחתונים

קטע 10: 5 אחוהי סו"ט קוראים אחיהו אך מעירים שהקריאה אחוהי אינה בלתי אפשרית; ובאמת אחיהו שהיא צורת יחיד אינה לענין || 7-8 בשורות האלו היו הוספות לטקסט של התורה ||
 קטע 11: 3 נושיאי]ם] כתיב פונטי המכוון להגייה nosim || 4 ולחם או לחם || 5 מצ]רים] גרסו ממצ]רים] ||
 קטע 12: 1-2 ההבדל באורך השורות מרמו שעמד כאן טקסט קצר מזה של התורה || 2 ויברכ] יש מקום לכינוי חבר ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 13 (שמות כא 12-22)*

- 1] ¹² מכה איש ומת מותו יומתו ¹³ ואשר לוא צדה והאלוהים אנה לידו ושמתו]
- 2 [לכה מקום אשר ינוס שמה ¹⁴ וכי יז יד איש על רעהו להורגו בערמה מעם מזבחי]
- 3 [תקחנו למות ¹⁵ ומכה אביו ואמו מות יומת]
- 4]
- 5]
- 6 [אז באגרוף ולוא ימות ונפל למשכב ¹⁹ אם יקום והתה לך בחוצ על משצנתו ונקה]
- 7 [המכה רק שבתו יתן ורפוא ירפא ²⁰ וכי יכה איש את עבדו או את אמתו]
- 8 [בשבת ומת תחת ידו נקום ינקם ²¹ אך אם יום או יומים יעמוז לא יקום]
- 9 [כי כספו הוא ²² וכי ינצו אנשים ונגפו אשה הרה וינצו ילדיה ולוא יהיה אסון]

קטע 14 (שמות כד 12-14)

- 1 ש]
- 2 בתחית ההר
- 3 ¹² ויומר יהוה אל מושה על אל] ההר וה] יה שם ואתנה לכה את לחות האבן]
- 4 התורה והמצוא אשר כתבתי להורותם ¹³ ויקום מושה ויהושו]
- 5 משרתו לעלות אל] ה] האלוהים ¹⁴ ואל ה] וקנים אמר שבו לנו בזה עה]
- 6 אשר נש] אלכמה הנה] אהרון וחור] עמכם מי בעל דברים יגש אליהמה]

קטע 15 (שמות כד 18 + כה 1-2)

- 1] ויבוא] מושה בתוך העגן]
- 2 [ויצל אל ההר ויהי מושה בהר] ארבעים יום וארבעים יום לילה]
- 3] [ת הודיעהו לכול]
- 4] השבי] עי עשה לעת לו מקרא] וידבר]
- 5 [יהוה אל מושה] לאמור דבר אל בני יש]ראל ויקחו לי]

שוליים תחתונים

קטע 16 (שמות כו 1)

- 1 [ואת המ]שכן תע]שה עשר יריעות שש מושזר ותכלת וארגמן ותולעת]
- 2 [שני כרו]בים מ]עשה חושב תעשה אותם]

קטע 13: * הטקסט נתון בשני קטעים || 8 יקום = יקום, צורת נפעל על דרך פעלי ע"ו || קטע 14: 3 מעין נקודתיים לפני שם ההווה; ההר = ההרה כמו בקטע 26 שוי 4 || 5 האלוהים על פי תצלום 42.811 || קטע 15: 3-4 תוספת לטקסט המקראי; סויט משווים לספר היובלים א 4, והשוו גם לתוספת בתרגום פסדו יונתן, אך הטקסט שנותר בשורה 4 סתום || 4 השבי] עי סויט קוראים] לו; לעת ראו תצלום 41.791 ||

קטע 17 (שמות כו 33-35)*

- 1 והביאותה שם מן בית לפרכת את ארון העדוות והבדילה
- 2 הפרכת לכמה בין הקדש ובין קדש הקדשים³⁴ ונתתה את
- 3 הכפרת על הארון העדוות *בקדש הקדשים³⁵ ושמתה השלחן מחוץ
- 4 לפרכת ואת המנורה נכה השלחן על צלע המשן³⁶ פן תימננה
- 5 ואת השלחן תתן על *צלעו צפונה]

שוליים תחתונים

קטע 18 (במדבר יד 16-20)

- 1 אשר נשבע להמה וישחטם במדבר
- 2 ועתה יגדל] נא כוח אדוני כאשר דברתה לאמור¹⁸ יהוה
- 3 ארך אפים] ורב חסד נושא עון ופשע¹⁹ וכאשר נשאתה
- 4 להמה ממצרים] ועד הגה
- 5 ויאמר יהוה סל]חתי כדבריכה
- 6 [מן בן עשרים

קטע 19 (במדבר לג 31-49)*

- 1 ³¹ [ויסעו ממו]סרות ו]יחנו בבני יעקן³² ויסעו מבני יעקן ויחנו
- 2 [בחר הגדגד]ה³³ ויסעו] מחור הגדגדה ויחנו ביושבתי ויסעו]
- חסרות שורות
- 7 [והארבעים לצאת בני י]שראל מארץ מצרים³⁹ ואה]רון בן
- 8 [שלוש ועשרים ומאת] שנה במותו בהור ההר⁴¹ ויס]עו מהור
- 9 [ההר ויחנו בצלמונה⁴² וי]סעו מצלמונה ויחנו בפון⁴³ ויסעו]
- 10 [מפון ויחנו באזבות⁴⁴ ויסעו מאזבות וי]חנו בעי העברים
- 11 [בגבול מואב⁴⁵ ויסעו מעי העבר]מ ויחנו בדיבון ג]ד⁴⁶ ויסעו]
- 12 [מדיבון גד ויחנו בעלמון דבל]תים⁴⁷ ויסעו מעל]מון דבלתים]
- 13 [ויחנו בהרי העברים לפנ]י נבאו⁴⁸ ויסעו מה]רי העברים]
- 14 [ויחנו בערבות מואב על יד]ן יריחו⁴⁹ ויחנו על ה]ירדן
- 15 [מבית הישמות עד אבל הש]טים בערבות מוא]ב]

* כתוב באותיות גדולות ומרווחות ובכתיב חסר, בניגוד בולט לשאר הקטעים, אולי אינו מן המגילה הזאת.
קטע 17: 3 הכפרת סויט סבורים שהרי"ש מוספת; העדוות סויט סבורים שיש נקודות למחיקת הווי"ו השנייה, ובאמת יש סימן דיו מעליה; על מקור הצורה הזאת ראו קימרון, וי"ו, עמ' 370-368; *בקדש גרסו בקדש || 5 *צלעו הווי"ו מעובה ||
קטע 18: 4-3 הטקסט בשורות האלה קצר מזה של התורה ומסתבר שסדרו שונה || 6 השו פסוק 29 ||
קטע 19: *הטקסט נתון בשני קטעים; פסוק 40 חסר, עיינו בדברי סויט ובמאמרו של אלכסנדר רופא בקובץ יובל לחקר מגילות ים המלח (העורכים גרשון ברין ובלהה ניצן), ירושלים תשס"א, עמ' 130; בנוסח החומש השומרוני הטקסט הזה מופיע גם בדברים י 6 || 10 בעי היו"ד שנאלמה חסרה || 13 נבאו לצורת השם עיינו באנציקלופדיה המקראית כרך ה, עמ' 690-689 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 20 (דברים א 6-1)*

- 2 [ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה] מול סופ ב'ין פארן ובין תופל ולבן]
3 [הצרות ודי זהב² אחד עשר יום מהורב ד]רך הר ש'עיר עד קדש ברנע]
חסרות שורות
6 [את סיהון מלך האמורי אשר יושב בחשבון ואת ע'וג מלך הבשן
7 [אשר יושב] בעשתרות באדרעה] ⁵ בעבר ה'רדן בארץ מואב¹ אלהו מושה
8 באר את התורה הזאת לאמור
9 יהוה אלוהינו דבר אלינו ב'חורב לאמור [ב לכמה שבת בהר]

קטע 21 (דברים א 17-33)

שוליים עליונים

- 1 [פנים] במשפט כקטן כגדול תשמ' עון לוא תגורו מפני איש] כיא המ'שפט
2 [לאלהים הוא] לוא תק'חו שוחד []
3 [הדבר אשר יקשה מכם תקריבו] אלי וש'מ'ת'יה'ן ¹⁸ ואצוה אתכם
4 [בעת ההיא את כול הדברים אשר תע'שון
5 ¹⁹ ונסע] מחורב ונלך את כול המדבר הגדול וה'נור'א ההוא אשר ראיתם]
6 [דרך הר האמורי כאשר צוה יהוה אל]והינו ונבואה עד קדש]
7 [ברנע ²⁰ ואומרה אליכם ב'אתמה עד הר] האמורי אשר יהוה]
8 [אלוהינו נתן לנו ²¹ ראה נתן יהוה] ה' אלוהינו לפ'ניכם את הארץ עלה]
חסרות שורות
12 ²³ וישיב בעיני הדבר ואקחה מ'כמ'ה שנים עשר אנשים איש אחד לשבת]
13 ²⁴ ויפנו ויעלו ההרה ויבואו] עד נחל [אשכול וירגלו אותה ²⁵ ויקחו]
14 [בידם מפרי הארץ ויורידו א]לינו [וישיבו א]ותנו [דבר ויואמרו טובה]
15 [הארץ] אשר יהוה אלוהינו ב'ותן לנו ²⁶ ולוא] אביתמה לעלות ותמרו]
16 את פי] יהוה אלוהיכם ²⁷ ותרג'ו באוהליכמה] ותואמרו בשנאת יהוה אותנו]
17 הו'צ'ינו מארץ מ]צרים לתת אותנו ב'ין האמורי להשמידנו ²⁸ אנה אנחנו]
18 עולימי ואחי]נו המסו את לבבנו [ל]אמור עם גדול ורב ממנו ערים]
19 [גדולות ו]כצורו]ת בשמים וגם בני ענקים ראינו שם ²⁹ ואומרה []
חסרות שורות
23 א]ת בנו בפול הדרך אשר הלפתמה עד בואכם עד המקום הזה ³² ובדבר]
24 הזה אינכ'מה מאמינים ביהוה אלוהיכמה ³³ ההולך לפניכמה בדרך]
25 לת'ור לכמ'ה מקום לחנותכמה באש לילה []

קטע 20: * הטקסט נתון בשלושה קטעים || 7 באדרעה לצורת השם עיינו באנציקלופדיה המקראית, כרך א, עמ' 119; א'להו) סויט קוראים¹⁸ אל(ה) אך אין שריד לוויי' על הקלף שנתר; השומרונים הוגים uwwāl משורש או'יל ||
קטע 21: * הטקסט נתון בעשרה קטעים || 2 לוא תק'חו שוחד] על פי דברים טו 19 || 3 וש'מ'ת'יה'ן] סויט קוראים [וש'מ'ת'יה'ן] ||

קטע 22 (דברים א 45-46)

- 1 [אתכם בשעיר עד חורמה ⁴⁵ ותשו] בְּוֹתְכֶם לְפָנַי יְהוָה וְלֹא שִׁמְעוּ
2 [יהוה בקולכם] וְלֹא הִזִּין אֵלֵיכֶם ⁴⁶ ותשבו בְּקִדְשׁ יָמִים רַבִּים פְּיָמִים]

קטע 23 (דברים ב 8-14)*

- 1] גַּטְהָ בַשׁוּדָה וּבִכְרָם וְלֹא
2 [גשתה מי באר דרך המלך גלך] לֹא נָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאל
3 [עד אשר נעבור גבולכה ויאמר אליך] לֹא תַעֲבֹד בִּי פֶן
4 [בחרב אצא לקראתכה]
5 [ונעבור מאת אחינו בני עישיזי היושב] יָם בַּשְּׁעִיר מִזְרָח
6 [הערבה מאילת ומעציץן גבר ונפן ונעבור] וְ דֶרֶךְ מַדְבַּר מוֹאָב
7] וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי [אֵל תִּצְוֶר
9 ויאמר יהוה אליך] אֵל תִּצְוֶר

חסרות שורות

- 13 [ותחתם כאשר עשה ישראל לארץ ירש] תו אשר נתן [יהוה]
14 [להמה ¹³ עתה קומו ועברו את גחל זרד ונ] עבור את נחל
15 [זרד ¹⁴ והימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר] עברנו
16 [את גחל זרד] כָּל

קטע 22: 2 הזיין = האזין, נהגה hēzīn בתנועה ממושכת כתמורה לאל"ף שנאלמה, השוו משלי יז 4 מזין ||
קטע 23: * הטקסט נתון בשני קטעים || 4-1 הרחבה מבמדבר כ 17-18 || 3 [אל"ך] אין די מקום לנוסח התורה אליו
אדום || 7 תִּצְוֶר כמו בנוסח החומש השומרוני; סויט קוראים תִּצְוֶר שלא לפי דקדוק לשון המגילות || 16 [כל] סויט
קוראים כל; אולי האותיות האלה אינן שייכות לכאן ||

קטע 24 (דברים ב 30-ג 2)*

- 1 [יהוה אֱלֹהֵי רוּחֹוֹ וְאִמְזָן] אֵת לְבָבוֹ לְמַעַן תִּתֵּנוּ בִּידְכֶהָ
- 2 [כִּי־זֶה הִוא]
- 3 [31] וַיִּזְאָמַר יְהוָה אֵלֵי רָאָה הִן[חֲלוּתִי תֵת לְפָנֶיכֶהָ אֵת סִיחֹון וְאֵת]
- 4 [כֹּה־לְאָרְצוֹ הַחֵל] [רָאָשׁ לְרֵשֶׁת אֵת אֲרָצוֹ]
- 5 [לְעֵשׂוֹת] וְתֵת עִמּוֹ מִלְחָמָה[32] וַיִּצְאָא סִיחֹון]
- 6 [לְקָרְאָתָנּוּ הוּא] הִוא וְכֹל עִמּוֹ לְמִלְחָמָה וַיִּן]
- 7 [33] וַיִּתְנַחֵם יְהוָה [אֱלֹהֵינוּ בִּידְנוּ וְנִכְהָ אֲ] וְתֵת וְאֵת בְּנֵינוּ
- 8 [וְאֵת כֹּה־לְעִמּוֹ 34] וְנִלְכֹּד אֶתְכֹל עֲרֵיו בְּ[עֵת הַהִיא וְנִחְרַם אֵת]
- 9 [] [בְּהֵמָה כֹּל אִישׁ וְאִשָּׁה]
- 10 [] [הִוא] וְרִמְנוּ לֹוא הַשְּׂאֲרָנוּ שְׂרִיד[35] רַק הַבְּהֵמָה
- 11 [בַּחֲזוֹנוֹ לְנוֹ וְשִׁלְלָ] [הַעֲרִימָ אֲשֶׁר לְכַדְנוּ 36] מִעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר לְ[עֵל]
- 12 [שִׁפְתֵי נַחֵל אֲרָנוֹן] וְהַעֲרִיף אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחֵל וְעַד הַגְּלֵעָד לֹוא
- 13 [הַיִּתָּה] [קָ] וְרִיָּה אֲשֶׁר [שִׁגְבָה מִמֶּנּוּ אֵת הִוא] כֹּל נֵתן יְהוָה
- חסרה שורה
- 14 [37] לֹוא קָרַבְתָּ הִוא כֹּל יַד נַחֵל הַיְבוּק וְעַרְיָ הַהַר [וְכֹל אֲשֶׁר צִוָּה לְנוֹ]
- 15 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ¹ וְנַעֲלָה דֶרֶךְ הַבְּשָׁן לְמִלְחָמָה וְ[יִצְאָא עֹגַג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן]
- 16 [] [] הוּא וְכֹל עִמּוֹ לְמִלְחָמָה אֲ[דַרְעֵי]
- 17
- 18 [2] וַיִּזְאָמַר יְהוָה אֵלֵי אֵל תֵּת[יִרָא אֹתוֹ וְאֵת כֹּל עִמּוֹ כִּי בִידְכֶהָ]
- 19 [בַּתֵּתִי אֹתוֹ וְאֵת כֹּל אֲרָצוֹ וְעֵשִׂיתָה לְ] וְכֹל אֲשֶׁר
- 20 [] []

* הטקסט נתון בשישה קטעים. הוא ארוך מזה של התורה ונראה שהיו בו לא מעט שינויים קלים (בעיקר תוספות) ובשורות 4-10 היו תוספות ושינויים של ממש. שיחזור הטקסט החסר בתחילת השורות שונה מזה שבמהדורת סויט || 3 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה || 4 התיבה [כול] נחוצה להשלמת הקסר, השוו שורה 19; רָאָשׁ כתיב מלא של רָשׁ או רֶשׁ, ציווי מן יריש || 5 [לְעֵשׂוֹת] וְתֵת סויט קוראים [ו]אֵת; הכתוב בשורה הזאת ובסוף שורה 4 הוא תוספת לפסוק 31 ולא פסוק 32 כשיחזור של סויט, אולי יש להשלים [אל תירא לעש]ות, השוו להלן שוי 18 || 9 בהמ כול איש ואשה הטקסט שונה מזה שבתורה || 11 לְכַדְנוּ על פי תצלום 41.861 || 13 מעין נקודתיים כניל || 16 [] סויט קוראים [לקראת]וֹהָ || 19 וְעֵשִׂיתָה על פי תצלום 41.791; סויט קוראים וע[שית]ה ||

קטע 25 (דברים ג 18-21)*

- 1 [יהוה אלוהיכם] נתן לכם את הארץ הזאת לרשתה הלוצים]
- 2 [תעברו לפני א'חיכמ ב'ני ישראל כול בני היל¹⁹ רק נשיכם]
- 3 [ושפכם ומקנכם ידעתי כי מקנה רב לכם ישבו בעריכם אשר]
- 4 [נתתי לכם²⁰ עד אשר יניח] יהוה לאחיכם כמה; [וירשו גם]
- 5 [הם את הארץ אשר יהוה א'לוהיכם נתן להמה; [בעבר]
- 6 [הירדן ושבתם איש לירשתו] אשר נתתי לכם; [ואת יהושע]
- 7 [צויתי בעת ההיא לאמור עיניכם] ה'רואות את כול] אשר עשה]
- 8 [יהוה לשני המלכים האלה כן יע] ש' יהוה לכול הממלכות]
- 9 [אשר אתה עובר שמה] ו'ואתמה]

קטע 26 א (דברים ט 6-18)*

- 2] ⁶ וידעתה כי לוא בצדקתה יהוה אלוהי כה
- 3 [נותן לכה את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם] קשה עורפ
- 4 [אתה] ⁷ זכור אל תשכח את אשר הקצפתה את יהוה
- 5 [אלוהיכם במדבר למן היום אשר יצאתה ממצרים עד בוא] כמה עד

חסרות כשמונה שורות

- 14 [עמכה אשר הוצאתה ממצרים סרו מהר מן הדרך אשר צו] יתים
- 15 [עשו להמה מסכה ¹³ ויזאמר יהוה אלי הגנה דברת] י אליכה
- 16 [לאמור ראיתי את העם הזה והגנה עם קשה עורף ה] ו'א ¹⁴ הרפ ממני
- 17 [ואשמידם ואמחה את שמם מתחת השמים ואעש] ה אותכה
- 18 [לגוי עצום ורב ממנו ¹⁵ ואפנה וארדה מן ההר] וההר בוער
- 19 [באש ושני לוחות הברית על שתי ידי ¹⁶ וארא] ה והנה
- 20 [הצאתמה ליהוה אלוהיכם עשיתמה לכם עגל מסכה] וסרתמה
- 21 [מהר מן הדרך אשר צוה יהוה אתכם ¹⁷ ואתפוי] שה בשני
- 22 [הלוחות ואשליכם מעל שתי ידי ואשברם לעי] נ'זכם
- 23 [¹⁸ ואתנפלה לפני יהוה כראישונה ארבעי] מ יום וארבעים
- 24 [לילה לחם לוא אכלתי ומים לוא] ש'תי על כול הטאותיכם

קטע 25: * הטקסט נתון בשלושה קטעים || 8 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה || 9 ו'אתמה סויט קוראים [תיר]א' אתמה; כנראה עמדה כאן תוספת לטקסט המקראי ||

קטע 26 א: * הטקסט נתון בחמישה קטעים וכוללים בו שרידים של שני טורים מן המגילה. הקטע שסומן במהדורת סויט 26b ממשיך את הטור הראשון והוא מובא יחד עמו ברצף שורות אחד שלא כסויט שהביא והו לעצמו שלא כדרכם || 4 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה || 5 הטקסט של התורה ארוך מן הקסר ולכן הושלם ממצרים במקום מארץ מצרים || 15 [דברת] י אליכה כבתרגום השבעים || 19 [וארא] ה' כמו בנוסח שומרון, קצה ההי"א נראה בתצלום 41.310 ||

קטע 26 ב (דברים ט 22-4) *

- 1 22 וּבְתוֹבָה עָרָה וּבְמִסָּה וּבְקִבְרוֹת הַתְּאוּהָ מִקְצִיפִים הֵייתֶם]
- 2 אַתְּ יְהוָה 23 וּבְ]שְׁלֹחַ יְהוָה אֶתְכֶם מִקֶּדֶשׁ בְּרַנְעַע לְאַמּוֹר עָלָיו]
- 3 וּרְאִשׁוּ אֶת] הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְכַמָּה וַתִּמְרוּ אֶת פִּי יְהוָה]
- 4 וְלוֹא הָאֲמַנְתֶּם] הָ לֹו וְלוֹא שִׁמְעַתֶּם בְּקוֹלִי 24 מִמָּרִים הֵייתֶם]
- 5 עַם יְהוָה] מִיּוֹם דַּעַתִּי אֶתְכֶם בְּעַתְּ]
- 6 הַהִיא לֹו.]

חסרות כשלוש שורות

- 10 [אַל תִּפְּן אֶל קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה וְאַל רִשְׁעוּ וְאַל הַטְּ אֹתוֹ 28 פֶּן]
- 11 [וַיִּזְאַמְרוּ עַם הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא] צִיֵּאתָנָו מִשֶׁם מִבְּלִי] יְכוּלְתָה
- 12 [יְהוָה לְהַבְיִיאַם אֶל הָאָרֶץ] אֲשֶׁר] דִּבַּר לְ] הַמָּה וּמִשְׁנֵאתָו
- 13 [אֲזוּתָם הוֹצִיאַם לְהַמִּיתָם בְּמִדְבַּר 29 וְהֵם עֲצַמְכָּה] וְנִזְחַלְתְּכָה

חסרות כשתי שורות

- 16 לְעַפְרָו וְאֲשַׁלֵּיךְ אֶת] עַפְרָו אֶל הַנְּחָל הַיַּרְדֵּד מִן הַהָר [
- 17 וְאֲתַלְּלַל לִפְנֵי יְהוָה אַרְבַּעִים] יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה]
- 18 1 וְיֹוֹאמַר יְהוָה אֵלַי פִּסְלִכָה שְׁנֵי] לְחֻזוֹת אַבְנִים כְּרַאִישׁוֹנִים]
- 19 וְעֵלָה אֵלַי הָהָר וְעִשִׂיתָה אַרְוֹן עֵץ] 2 וְאַכְתּוּבָה עַל הַלְּחֻזוֹת]
- 20 [אֵת] הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלּוֹחַ] חֻזוֹת הַרַאִישׁוֹנִים אֲשֶׁר]
- 21 [שִׁבְרָתָה וְשִׁי] מִבְּאֲרוֹן 3 וְ] אֲעֲשֶׂה אַרְוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וְאַפְסוֹל]
- 22 [שְׁנֵי לְחֻזוֹת] אַבְנִים כְּרַאִישׁוֹנִים וְאַעֲלֶה הַהָרָה וְשְׁנֵי הַלְּחֻזוֹת]
- 23 [בַּיָּדִי 4 וַיִּכְתַּב] וְכָב עַל הַלּוֹחַ] חֻזוֹת כְּמַכְתָּב הַרַאִישׁוֹן אֵת עֲשֶׂרָת]
- 24 [הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּ] כָּר יְהוָה] אֲלֵיכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאָשׁ בַּיּוֹם]

* כולל את שלושת הקטעים של טור ב והם מובאים כאן ברצף; עיינו בהערה לטור א || 2 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה || 3 וראשו ציווי מן יר"ש בקיום התנועה הקדומה; [יהוה] אין כנראה די מקום לצירוף יהוה אלוהיכם שבתורה, השוו פסוק 24 || 5 נקודתיים כני"ל || 6-5 [בצת ה'ה'] י"א שיחזור חדש על פי פסוק 20 || 11 יכולתה הצורה הזאת אינה מתאימה לטקסט שבתורה; ושמה הה"א כינוי לנסתר? || 17 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה || 18 כני"ל; פסלכה = פְּסָל־לָךְ, נהגה psollaka || 21 [רשי] מ אין מקום לצורה ושממז || 24 מעין נקודתיים לפני שם ההוויה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 31 (דברים יא 23-24)

- 1 [מלפניכם וירשתם גו] אִימ גד[ולים ועצומים]
- 2 [מכמה ²⁴ כול המקו]ם אשר תדרו[ן] כף רגלכם בו לכמה]

קטע 32 (דברים יד 24-26)*

- 1 [ממכה המקום אשר יבחר יהוה א]לוהיכם [לשום שמו]
- 2 [שמה כי יברכה יהוה אלוהי]כם ²⁵ ונתתו בכ[ס] וצרתה]
- 3 [הכסף בידכם והלכתה אל] המקום אשר יבחר יהוה]
- 4 [אלוהיכם בו ²⁶ ונתתה א]ת הכסף [בכף אשר תאווה]
- 5 [נפשכם בייך ובשכר ובבקר וב]צוא[ן]

קטע 31: 1 [גו] אִימ סו"ט קוראים [גו]ים אבל האות הראשונה ששרדה אינה וי"ו משום שהיא קרובה מדיי ליו"ד; לפי שיחזור השורות של סו"ט המובא כאן חסרה מילה או שתיים בסוף שורה 1 אך אפשר לשחזר שורות קצרות יותר שיתאימו לנוסח התורה:

[וירשתם גו] אִימ גד[ולים ועצומים מכמה]

[כול המקו]ם אשר תדרו[ן] כף רגלכם בו]

קטע 32: * שיחזור השורות כאן שונה מן השיחזור של סו"ט; בשיחזור של סו"ט המילים ששרדו בשורה 3 אינן במקומן וחסרות מילים בשורה 4 ובשורה 5; בשיחזור המוצע כאן יש שוני של ממש מנוסח התורה רק בשורה 5 אך אפשר להשלים את החסר על פי מגילת המקדש, ראו להלן || 2 ונתתו ותחליף את המעשר, ולא ונתתי, השוו מגילת המקדש מג 14, כרך א, עמ' 182 ומרוחו || 4 [ונתתה א]ת סו"ט קוראים [ונת]ת בלי את כבתורה אך שלא כדרך הכתיב (בתורה ונתתה) || 5 נראה שסדר המוצרים כאן שונה מזה שבתורה ומתאים לסדר שבמגילת המקדש מג 14-15, שם ולקחו בו דגן ויין ושכר ובקר וצאן ||

קטע 5 (שמות יד 10)

- 1 וְיִרְאוּ וְהָנָה מִצְרַיִם נֹסְעִים אַחֲרֵיהֶם] הַיִּירָאוּ מֵאֵד [
- 2 אֲלֵפִים סוֹס וְשֵׁשׁ מֵאוֹת רַכָּב] [

קטע 6 א (שמות יד 12-טו 20)*

שוליים עליונים

- 1 [עֲבֹד אֶת מִצְרַיִם] מִמֹּלַתְנִי בַמִּדְבָּר ¹³ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֵל הָעָם אַל תִּירְאוּ
- 2 [הַתִּצְבּוּ וְרֵאוּ אֶת יְשׁוּעַת יְהוָה] הֵאשֶׁר אֵי־עָשָׂה לְכַמְהָ הַיּוֹם כִּי כֹאשֶׁר רְאִיתֶם
- 3 [אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִיפוּ] לִרְאֹתוֹ • [] • עוֹלָם ¹⁴ יְהוָה יִלְחֶם לַכְּמָה וְאַתְּמָה
- 4 [תַּהֲרִישׁוּן] ¹⁵ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה מַה תֹּזַעַק אֵלַי דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
- 5 [וַיִּסְעוּ וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְכָּה וְנָטַח אֶת י] דְּכַה עַל הַיָּם וּבִקְעוּהוּ וַיָּבֹאוּ בְנֵי
- 6 [יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשָׁה] ¹⁷ וְאֲנִי הַגִּנִּי מִחֶזֶק אֲתָת לְבִי פְרִיעוּהוּ וְאַתְּ לִבְ מִצְרַיִם
- 7 [²⁰ וַיִּבְרָאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאַכְבַּדָּה ב] רְעוּיָהּ וּבְפֹלִי חִילוֹ בְּרַכְבוֹ וּבְפֹרְשׁוֹי []
- 8 [] ¹⁹ וַיִּסְעוּ מִלְּאָךְ [וְהֵאֲלֵהֶם הַהוֹלֵךְ] לִפְנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל וַיִּלְךְ
- 9 [מֵאַחֲרֵיהֶם] וַיִּסְעוּ [עַ] וַיִּמּוֹד הָעַנְן מִמְּחֹנֵה מִצְרַיִם לִיְהוָה בְּמַחְנֵה
- 10 [יִשְׂרָאֵל] [] • [תִּי] וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם
- 11 [וַיִּבְרָאוּ בֵּין מַחְנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל] וַיְהִי הָעַנְן חוֹשֶׁךְ
- 12 [] וַיֵּאָר אֶת הַלַּיְלָה וְלֹא קָרַב זֶה אֵל זֶה כּוֹל הַלַּיְלָה ²¹ וַיֵּט מֹשֶׁה
- 13 [אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיִּזְלַךְ יְהוָה אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קְדִים עֶזְרָה כּוֹל הַלַּיְלָה וַיִּשָּׁם] אֶת הַיָּם

חסרות שורות

- 38 עוֹד] עֲבֹד עִמָּכֶם יְהוָה עַד יַעֲבֹד עִם זֶה קְנִיתָה ¹⁷ תְּבִיאֶמוּ וְתִשְׁעֶמוּ
- 39 בְּהַר נַחֲלַתְכָה מִכּוֹן לִשְׂבַתְכֶם] הַפְּעַלְתָּה יְהוָה מִקְדַּשׁ יְהוָה כּוֹנֵנִי יְדִיכָה
- 40 יְהוָה יִמְלֹךְ עוֹלָם וְעַד ¹⁹ כִּי בֹא] סוֹס פְּרָעוּהָ בְּרַכְבוֹ וּבְפֹרְשׁוֹי בֵּינָם וַיִּשָּׁב
- 41 ¹⁸ יְהוָה עֲלֵיהֶם אֶת מִימֵי הַיָּם [וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִיבְשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם]
- 42 וְהַמַּיִם לָהּ] מֵהַ חוֹמָה מַ] יְמִינָם וּמִשְׁמָאוֹלָם ²⁰ וְתַקְחוּ] מֵרֵי הַגְּבִיאָה אַחֲרָתְ
- 43 [אַחֲרָתְ אֶת הַתּוֹף בִּידָה וְ] תְּצִינָה כּוֹל הַנְּשִׂיִם אַחֲרֵיהֶם בְּ] תּוֹפִים וּבְמַחֲוֹלוֹת ²¹ וְתַעֲרֹן
- 44 [לְהָם] [

קטע 6 א: * הטקסט של טור א נתון בשני קטעים, השרות של הקטע השני סומנו במספרים 38-44, השוו סו"ט עמי 256 || 3] • [עוֹלָם אין כנראה די מקום לנוסח התורה עוד עד עולם || 7 המעתיק דילג כנראה מן הצירוף ברכבו ובפרשיו שבפסוק 18 לצירוף הזהה שבפסוק 19 || 43 [תְּצִינָה כתיב פונטי; הי"ד מסמנת צירי בניגוד למסורת בבל ותצאנה ולמסורת טבריה ותצאן (שמות טו 20) || 44 זו כנראה השורה האחרונה בטור לפני הרחבת השירה בתחילת הטור הבא ||

קטע 6 ב (שמות טו 22-26)*

שוליים עליונים

[שירי ליהוה]	1 בנות ע'מ
[2 כי גאוֹ גאֹה ע'מ
[3 גדול אתה עושיא ת
[4 אבדה תקות שונה ונש[פה זכרו]
[5 אבדו במים אדירים שאנה[זמרה]
[6 ורוממנה למרומם [] את נתתה
	7 עושה גאות
	8 22 ויסע מושה את ישראל מים וילכו במדבר ש[ור שלושות ימים ולוא מצאו מים]
	9 23 ויבואו מרתה [ולוא י] כולו לשתות מים ממרה כי מר[ים המה על כן קרא שמה מרה]
	10 24 וילון העם ע'ל מושה ל[אמור מה נשתה 25 ויזעק מושה אל [יהוה ויורהו יהוה]
	11 ע'ן וישלך אל המים וימתוקו המים, שמה שם לו חוק ו[משפט ושמנה נסהו 26 ויאמר]
	12 אג שמוע תשמע לקול יהוה אלוהיכה והישר בעיני תעשה ו[האזנתה למצוותיו]
	13 [אשר צרכה ושמרתה] את כול חוקותיו כול המחלים אשר שמתו במ[צרים לוא]
	14 [אשים עליכה כי אני יהוה רופא] אכה
[15]ל[

קטע 7 א (שמות יז 3-5)

[1
[2 [למה זה העליתנו ממצרים להמית אותנו ואת בנינו ואת מקבנינו בצמא
[3 4 ויצעק מושה אל יהוה] לאמור מה אעשה לעמ הזה עוד מעט ויסקלוני
[4 5 ויאמר יהוה אל מו[שה עבור לפני העם וקה אתכה מזקני העדה

שוליים תחתונים

A. Feldman, "The Song of Miriam (4Q365 6a11+6c 1-7) Revisited", *JBL* 132 (2013), pp. 905-911 || 1 בנות ע'מ] השוה מגילת המלחמה יב 15, כרך א, עמי 123 (השווה עמוד 132) [בנות עמי צרחה בקול רנה, וראו עוד שמואל ב א 24 ושמות טו 1; סויט קוראים בזית ע'ל] || 2 גאוֹ אולי צורת מקור פרוד כלשון הכתוב בשמות טו 21 || 3 גדול או גאל; עושיא או נושיא; סויט קוראים מושיא; כנראה צורת בינוני פועל בכתיב יא לציון תנועת e || 4 אבדה הדליית אינה מתאימה לשרידים || 5 שאנה קריאה חדשה בעקבות אריאל ויודיסקי שצינו שהאות השנייה אינה וייו; סויט קוראים שונה; הושלם על פי תהלים פא 3 שאו זמרה || 6 ורוממנה צורות ציווי נוכחות חוזרות בשירת מרים שלא כשירת משה המנוסחת בגוף מדבר; [] את הוצע להשלים [פזות או [כי ב]רית ואפשר להשלים גם [שא]רית או [גבו]רית || 10 וילון בווינו מובהקת || 13 [אשר צרכה] תוספת משוערת; שמתו העור מקומט ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 7 ב (שמות יח 13-16)

- 1 [וישב מושה לשפוט את העם ויע] מוֹדֵ הָעַם עָל מוֹשֶׁה מִן הַבּוֹקֵר עַד הָעֶרֶב ¹⁴ וירא]
- 2 יתְּ חוֹתֵן מוֹשֶׁה אֶת כּוֹל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה לַעֲמֵם [ויאמר מִה הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עוֹשֶׂה לַעֲמֵם מִדַּע אַתָּה]
- 3 יִשָּׁב לְבַדְכָּה וְכוֹל הָעַם נֹצְבִים עָלָיְךָ מִן הַבּוֹקֵר וְעַד הָעֶרֶב [
- 4 ¹⁵ ויאמר מושה לחותנו כיא יבוא] אלי העם לדרוש אלוהים ¹⁶ כיא יהיה להמה] שוליים תחתונים

קטע 8 (שמות כו 34-36)*

- 1 הַכַּפֹּרֶת עַל הָאֲרוֹן [הַעֲדוּת בַּקֹּדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים ³⁵ ושממה את השולחן מחוץ לפרכת ואת]
- 2 הַמְנֹרָה נֹכַח הַשּׁוֹלְחָן] עַל צֵלַע הַמִּשְׁכָּן] וְתִמְנְהָן [ואת השולחן תתן על צלע צפון ³⁶ ועשיתה]
- 3 מִסְכָּה לַפֶּתַח הָאוֹהֶל] תְּכַלֵּת וְאַרְגָּמָן וְתוֹ] לַעֲת שְׁנֵי וְשֵׁשׁ מוֹשׁוֹר מְלֻעָשׁה רֹקֵם [שוליים תחתונים

קטע 9 א (שמות כח 16-20)*

- 2 [אחתו ¹⁶ רביע יהיה כפול זרת] אורכו וזרת ר' והב' ¹⁷ ומלא אתה בו מלואת אבן ארבעה]
- 3 [פזרים אודם פטדה וב] רקת הטור ה' אחד ¹⁸ והטור השני נופך ספיר ויהלום ¹⁹ והטור ר'
- 4 [השלישי לשם שבו ואה] למה ²⁰ והטור ר' הרביעי תרשיש ושוהם וישפה משופצים זה] ב

קטע 9 ב (שמות כט 20-22)*

- 1 ועל תנוך אוזן בניו הימנית ועל ב'הן ידם הימנית ועל ב'הן רגלם הימנית ²¹ ולקחתה מן]
- 2 הדם אשר על המזבח ומן שמן המשוח[ה והזיתה על אהרון ועל בגדיו ועל בניו ועל]
- 3 בגדיהמה וקדש אהרון וב'גדיו ובניו [ובגדי בניו אתו וזרקתה את הדם על המזבח]
- 4 סביב ²² ולקחתה מן [האזיל] את כול ה'חלב ואת] שוליים תחתונים

קטע 7 ב: 1. ע'ל] סוי"ט קוראים א'ל] || 2-3 השמטה מחמת הדומות, המילים עושה לעם || 4 יבוא או יבואו] || קטע 8: * הטקסט נתון בשני קטעים; אפשר לשלב את הקטע הזה במגילת המקדש בסוף טור ו || 1 הארון [העדות] על פי 4Q364 קטע 17 שוי 3 || 3 מסכה אולי = מקסה || קטע 9 א: * הטקסט נתון בשני קטעים; עיקר הטקסט נתון בקטע ששולב בצד ימין ואילו מן האותיות שמשמאל שרק הן שייכות ממש לקטע 9 ונתרו שרידים לא ברורים || קטע 9 ב: * אפשר לשלב את הקטע הזה במגילת המקדש בראש טור יז || 2 המשוחה ולא המשוחה, אף על פי שההבחנה בין וייו ליוי"ד בכתב היד הזה אינה חדה וברורה; צורת השם הזה בווי"ו מובהקת מופיעה בחיבור שאלה באל, 4Q375 קטע 1 א שוי 9, כך ב, עמ' 312, עיינו בהערות שם || 3 ובג'דיו הגימ"ל אולי מתוקנת, אולי מנויין ||

קטע 10 (שמות ל 37-לא 2)

- 1 [אשר תעשה במתכונתה לוא תעשו לכמה קוד] ש ה'יא לכמה פ'יא ל'יה[ה היא]
- 2 [38] איש אשר יעשה כמזה להריה בה ונכרת] מעמיו
- 3 [וידבר יהוה אל מושה לאמר] ת' ראה הנה קראתי בשם לבצלאל
- 4 [בן אורי בן חור למטה יהודה ואמלאנו רוח אליו] הים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכול שוליים תחתונים

קטע 11 (שמות לה 3-5)

- 1 [ליהוה כול העושה בו מלאכה יזמת] לוא תבערו אש בכול מושבו] ת'כמה [ביום השבת]
- 2 [4] ויאמר מושה אל כול עדת בני ישראל לאמר זה הדב'ר אשר צ'וה' יהוה
- 3 [לאמר] קחו מאתכם תרומה ליהוה כול גדיב לבו יביא את תרומת יהוה זה]ב וכסף ונחושת שוליים תחתונים

קטע 12 א (שמות לו 32-38)

- 1 [לירפתי]ם ימ'ה 33 ויעש
- 2 [את הבריה התיכון לברוח בתוך הקרשים מקצה אל קצה] א' 34 ואת הקרשים צ'פה
- 3 [זהב ואת טבעותם עשה זהב בתים לבריהים ויצף את הבר'יחים זהב
- 4 [35] ויעש את הפרוכת תכלת וארגמן ותולעת שני] ושיש מעשה
- 5 [הושב עשה אותה כרובים] 36 ויעש לה ארבעה עמ' ודי שטים
- 6 [ויצפם זהב וזיהמה זהב ויצוק להמה ארבעה אדני כסף] 37 ויעש מסך [לאוהל מועד
- 7 [תכלת וארגמן ותולעת שני ושיש מושזר מעשה ריקם] 38 ואת עמו] ד'יהם
- 8 [המשה ואת וזיהמה וצפה ראשיהמה והשוקיהמה זהב ואדניהמה המשה גח] ושת שוליים תחתונים

קטע 10: 1 תה'יא מתוקן מן היא, בתורה תהיה; פ'יא ל'יה[ה היא] סויט קוראים [היא ל'יה[ה]; הקריאה המוצעת עדיפה מבחינת גודל החקר ומבחינת התחביר; אמנם הכתיב כ'יא לא נמצא בכתב היד הזה || 2 [מקצה אל קצה] א' נוסח התורה מן הקצה אל הקצה ארוך מדי || 3 [ת' כנראה היו כאן כמה תיבות נוספות; הנה מעין תוספת פירוש למילה ר'אה, סויט מפנים לקטעי התרגום חמי משה הא רביית ||

קטע 12: 4 ושיש כתיב מלא יו"ד מופיע במילה הזאת גם במגילת המקדש י 13, כרך א, עמ' 149 ||

קטע 12 ב (שמות לז-29 לח 7)*

- 6 ²⁹ וַיַּעֲשׂוּ אֶת שֶׁמֶן הַמְּשׁוּחָה קֹדֶשׁ וְאֵת קִטּוֹרֶת הַסִּמְיֹם טְהוֹר מִעֲשֵׂה רֹקֶחַ
7 ¹ וַיַּעֲשׂוּ אֵת מִזְבַּח הַהוֹלָה עֲצֵי שֵׁטִים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶכּוּ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת
8 [רַחְבּוֹ] רְבֹעַ וְשְׁלוֹשׁ אַמּוֹת קוֹמְתוֹ ² וַעֲשׂוּ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פְּנוֹתָיו
9 [מִמַּגְנֵז הַיָּד הַיְמָנִית] וַיִּצְפוּ אוֹתוֹ נְחוֹשֶׁת ³ וַיַּעֲשׂוּ אֵת כּוֹל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ אֵת
10 [הַסִּירֹת ^{אֵת} הַיְעִיִּים וְאֵת הַמְּזֻרְקוֹת וְאֵת הַמְּזֻלְגוֹת וְאֵת הַמַּחְתּוֹת כּוֹל
11 [כְּלֵי עֲשׂוֹ נְחוֹשֶׁת] ⁴ וַיַּעֲשׂוּ לַמִּזְבֵּחַ מִכְּבַר מַעֲשֵׂה
12 יְרֻשָׁתְךָ [נְחוֹשֶׁת תַּחַת כְּרֻבֹיךָ] עַד חֲצִי ⁵ וַיִּצְקוּ לוֹ אַרְבַּע
13 טַבְעוֹת לְ[אַרְבַּע עֶקְצָאוֹת לְמַכְבַּר הַנְּחוֹשֶׁת בְּתוֹ] ⁶ וַיַּעֲשׂוּ
14 אֵת הַבְּדִים [עֲצֵי שֵׁטִים וַיִּצְפוּ אוֹתָם נְחוֹשֶׁת ⁷ וַיְבִי] אֵת הַבְּדִים
שוליים תחתונים

קטע 12 ג (שמות לט 1-16)

- 1 [וּמִן הַתְּכֵלֶת הַהָאֲרָגְמָן וְהַלְעֵצַת הַשְּׁנַי עֲשׂוֹ בְּגָדֵי] ¹ שְׂרָד בְּקוֹדֶשׁ וַיַּעֲשׂוּ
2 [אֵת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן
3 ² וַיַּעֲשׂוּ אֵת הָאֵפוֹד זֶהב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְ] תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשׁוֹר ³ וַיִּרְקְעוּ אֵת
4 [פָּחֵי הַזָּהָב וְקִצְצוּ פִתִּילִים לְעֲשׂוֹת בְּתוֹ] ⁴ וְ] וּבִתּוֹךְ הָאֲרָגְמָן וּבִתּוֹךְ הַתּוֹלַעַת הַשְּׁנַי וּבִתּוֹךְ
5 [הַשֵּׁשׁ מַעֲשֵׂה חוֹשֶׁב ⁴ כְּתֻפּוֹת עֲשׂוֹ לוֹא חוֹבְרוֹת אֶל שְׁנֵי קְצוֹתָיו ⁵ וְחִבְרָ אֲפֻדוֹתוֹ
6 מִמֶּנּוּ הוּא ⁵ מַעֲשֵׂהוּ זֶהב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשׁוֹר כֹּאֲשֶׁר צִוִּיתָ
7 יְהוָה אֵת * מוֹשֶׁה ⁸ וַיַּעֲשׂוּ (אֵת *הַשֵּׁן וַיַּעֲשׂוּ) אֵת הַחֹשֶׁן (כְּמַעֲשֵׂי אֵפוֹד) * מַעֲשֵׂי חוֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂי אֵפוֹד * זֶהב תְּכֵלֶת
8 אֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשׁוֹר מַעֲשֵׂה חוֹשֶׁב ⁹ רְבֹעַ הִיא כְּפּוֹל עַ[שׂו אֵת הַחֹשֶׁן]
9 זֶרֶת אֹרֶכּוּ וּזְרֹת רַחוּבֹו כְּפּוֹל ¹⁰ וַיְמַלְאוּ בּוֹ אַרְבַּעַת טוֹרֵי [אַבְן טוֹר אֲדָמָה]
10 פְּטָדָה וּבִרְקַת הַטּוֹר הָאֶחָד ¹¹ וְהַטּוֹר הַשְּׁנַי נֶפֶךְ סָפִיר וַיְהִי [לְ] ¹² הַטּוֹר הַשְּׁלִישִׁי לְשֵׁם
11 שָׁבוּ וְאַחֲלָמָה ¹³ וְהַטּוֹר הָרְבִיעִי תְּרַשִׁישׁ שֶׁהֵם וַיִּשְׁפֹּהוּ [מִזְבָּחוֹת מִשְׁבַּצוֹת זֶהב]
12 בְּמִלּוֹאֲוֹתֵיהֶם ¹⁴ וְהָאֲבָנִים עַל שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁ[תֵי עֲשָׂרָה עַל שְׁמוֹתָם פִּתּוּחֵי]
13 חוֹתָם אִישׁ עַל שְׁמוֹ לְשָׁנִים הָעֶשֶׂר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ¹⁵ וַיַּעֲשׂוּ עַל הַחֹשֶׁן שְׁשָׁרֹזֹת גְּבֻלוֹת מַעֲשֵׂי
14 עֲבוֹת זֶהב טְהוֹר ¹⁶ וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבְּ[צוֹת זֶהב וְשְׁתֵּי טַבְעוֹת זֶהב וַיִּתְּנוּ אֵת שְׁתֵּי הַטַּבְעוֹת]
שוליים תחתונים

קטע 12 ב: * הטקסט נתון בשני קטעים || 7 וַיַּעֲשׂוּ אֵת הַחֹשֶׁן וְהַטּוֹר הַשְּׁנַי וְהַטּוֹר הַשְּׁלִישִׁי וְהַטּוֹר הָרְבִיעִי; הווי"ו מוספת; ההולה אולי נעשה ניסיון לתקן את הה"א השנייה || 12 וַיִּצְקוּ אוֹ וַיִּצְקוּ רָאוּ תְּצַלּוּם B-298323 סו"ט קוראים וַיִּצְקוּ; הנושא הסתמי בריבוי, ראו קימרון, לשיפור, עמ' 143 ||

קטע 12 ג: 2 צוה סו"ט קוראים צוה אך נראה שאין אחרי הה"א אלא קמט ומקום חלק || 3 מְשׁוֹר הַמִּים מְשׁוֹנָה, דומה לַאֲלִיף || 4 הָאֲרָגְמָן מִים סוֹפִית מְשׁוֹנָה; הַשְּׁנַי אולי מתוקן מן הַשֵּׁשׁ || 5-7 שְׁנֵי פְּסוּקִים חֲסֵרִים, כְּנִרְאָה הַשְּׁמִטָה מִחֲמַת הַדּוֹמוֹת, דִּילוּג מִן מוֹשֶׁה שֶׁבְּפִסּוּק 5 אֵל מוֹשֶׁה שֶׁבְּפִסּוּק 7 || 5 לוֹא סו"ט סבורים שהכתם שמעל האליף מציין מחיקה || 7 הטקסט רצוף שיבושים שרובם תוקנו; *מוֹשֶׁה הַתִּיבָה מִתּוֹקֶנֶת; *הַשֵּׁן הַתִּיבָה הַזֹּאת וְהַתִּיבּוֹת הַסְּמוּכוֹת לָהּ מִחוּקוֹת וְקִשָּׁה לְקַבּוֹעַ בּוֹדוּאוֹת אֵת הַגִּירְסָה הַמְּקוֹרִית וְאֵת הַגִּירְסָה הַמְּתוֹקֶנֶת, עֵינֵינוּ בְּתְּצַלּוּם 42.816; *זֶהב מִתּוֹקֶן מִן הוֹב || 8 אֲרָגְמָן רִישׁ מְשׁוֹנָה וּמַעֲלִיָּה סִימָן קְטוּעַ || 9 רַחוּבֹו = רַחוּבֹו, נִהַג רֹבֹו rōbō || 13 אִישׁ הַאֲלִיף נִרְאִית בְּתְּצַלּוּם 41.193 ||

קטע 13 (שמות לט 17-19)*

שוליים עליונים

- 1 [הזהב על]שתי טבע"ה על קצוות[החושן]
 2 [ויתנום על כתפות האפוד א]ל מול פניו¹⁹ ויעש[ו שתי טבעות זהב וישימו על]

קטע 14 (ויקרא יא 2-1)

- 1 ¹ ויבר יה[וה אל מושה ואל אהרן לאמור אליהם² דברו אל בני ישראל לאמור וזאת]
 2 [החיה אש]ר תאכלו מכול הבהמה אשר על הארץ

קטע 15 (ויקרא יא 19-24)

- 2 ואת השלך] ואת הינשוף
 3 ²⁰ וכול שרצ ה[עוף]
 4 ²² הארץ את אלה מהמ[ה תאכלו את הארבה למינ
 5 למינ[ו ואת ה־]
 6 [ארבע ע]רְגלים]
 7 [טמא] עד הערב

קטע 16 (ויקרא יא 32)

- 1 [יפול ע]ליו במותם יטמ[א מכול כלי עץ או בגד או עור או שק כול כלי אשר]
 2 [יעשה מלאכה ב]הם כמים יב[ו וטמא עד הערב וטהר]

קטע 17 (ויקרא יא 39-45)*

- 1 [לכמה לאוכלה הנוגע בנבלתה יטמא עד הערב⁴⁰ והאוכל]מנבלתם י[טמא בגדי ויטמא עד הערב]
 2 [⁴¹ וכול השרץ השורץ על הארץ שקץ הוא לוא יא]כל⁵² כול ההולך ע[ל גחון וכול הולך על ארבע עד כול]
 3 [מרב רגלים לכול השרץ השורץ על הארץ לוא] תוכלום[כי ש]קין[ם ⁴³ אל תשקצו את נפשותיכם בכול]
 4 [השרץ השורץ ולוא תטמאו בהמה ונטמאתם בהמה⁴⁴ כי]אני יהוה[אלוהיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש]
 5 [אני יהוה אלוהיכם ולו]א תט[מאו את נפשותיכם בכו]ל ה[שרץ הרומש על הארץ⁴⁵ כי אני יהוה אלוהיכם]
 6 [המעלה אתכם מאר]ץ מצרים לה[יות לכם לאלוהים והייתם קדושים כי קדוש אני]

קטע 13: * על בעיות השיחזור ראו סויט || 1 קצוות על הצורה ראו קימרון, וייו, עמ' 368-370 ||
 קטע 15: 5-6 בצד שמאל צירפו סויט קטע, עיינו בתצלומים 41.822, 42.168, 43.370; הצירוף בעייתי שכן בקטע הקטן אין
 אפילו מילה אחת בטוחה והשיחזור של סויט אינו מתאים לטקסט המקראי ולגודל החסרים; כאן הובא רק הקטע הגדול יותר
 עם השלמות קצרות ||
 קטע 17: * הטקסט מורכב משלושה קטעים ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 18 (ויקרא יג 6-8)

- 1 [שבֹּעַת יָמִים שְׁנֵיתָ 6 וְרֵאָה] הַכֹּהֵן [בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנֵיתָ וְהִגִּה כֹּהֵן הַנִּגְעַל וְלֹא פָשָׁה]
- 2 [הַנִּגְעַל בְּעוֹר וְטָהַר הַ] כֹּהֵן מִסַּפְחָת] הֵיא וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר 7 וְאִם פָּשָׁה תִפְשָׁה]
- 3 [הַמִּסַּפְחָת בְּעוֹר אַחֲרֵי הָרְאוֹתָו אֵל] הַכֹּהֵן לְטָהַרְתּוֹ וְנִרְאָה שְׁנֵיתָ אֵל הַכֹּהֵן 8 וְרֵאָה]
- 4 [הַכֹּהֵן וְהִגִּה פִּשְׁתָּהּ הַ] מִסַּפְחָת בְּעוֹר וְטָמְאָה הַכֹּהֵן צָרַעַת הֵיא [

קטע 19 (ויקרא יג 15-18)

- 1 [] 15 וְרֵאָה הַכֹּהֵן אֶת הַבָּשָׂר הַחַי וְטָמְאָה] 1
- 2 [הַבָּשָׂר הַחַי] יִטְמָא הֵיא וְרֵאָה 17 וְרֵאָה]
- 3 [הַכֹּהֵן וְהִגִּה נַהֲפֹךְ הַנִּגְעַל לְלִבָּן וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת הַנִּגְעַל טָהוֹר הֵיא 18 וְבָשָׂר כִּי]
- 4 [יִהְיֶה בּוֹ] בְּלִעוֹרוֹ שֶׁחִין וְנִרְפָּא אֵ

קטע 20 (ויקרא יג 51-52)

- 1 [הַעוֹר לְמַלְאכָה צָרַעַת מִמֶּנּוּ] הַנִּגְעַל טָמְאָה הֵיא 52 וְשָׂרָף אֶת הַבְּגָד]
- 2 [אִם אֶת הַשְּׂתִי אִם אֶת הַעוֹר] כִּבְצִמְרוֹ אִם בַּפִּשְׁתִּים אִם אֶת כּוֹל כְּלָיו]

קטע 21 (ויקרא טז 11-12)

- 1 [וְכַפֵּר בְּעוֹדוֹ] וְעָד בֵּיתוֹ] וְשָׂחַט אֶת פֶּרֶךְ הַחֲטָאֹת אֲשֶׁר לוֹ 12 וְלָקַח מִלֹּאֵה הַמַּחֲתָה גַחְלִי]
- 2 [אִשׁ מִעֵל הַמִּזְבֵּחַ מִן] לְפָנֵי יְהוָה] וּמִלֹּאֵה חוֹפְנֵי קַטוֹרֶת סַמִּים דָּקָה וְהִבִּיא מִבֵּית לְפָרוֹכֹת]

קטע 18: שיחזור השורות כאן שונה מן השיחזור של סו"ט שאינו מתאים למקום המילים בכתב היד || 1 הושלם על פי נוסח החומש השומרוני שחסרה בו המילה אותו ||
קטע 19: 2 המקום צר מלהכיל את פסוק 16; על פי שיחזור סו"ט יש מקום לעוד שתי אותיות בתחילת השורה ||

קטע 22 (ויקרא יח 25-28)

- 1 [הארץ את יושביה ²⁶ ושמר] תם את חוקותי ואת משפטי ולוא
 2 [תעשו מכול התועבות] האלה האזרחי והגרי הגר בתוכמה ²⁷ כי
 3 [את פול התועבות] ת האלה עשו אנשי הארץ אשר
 4 [לפניכם ותשמא] הארץ ²⁸ ולו א תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה
 5 [כאשר קאה את הגוי אשר] ל[פניכמה]

קטע 23 (ויקרא כג 42-44)*

שוליים עליונים

- 1 ⁴² בשוכות תשבו שבעת ימים כול האזרח בישראל ישב בסוכות ⁴³ למען ידעו דורותיכם
 2 כי בשוכות הושבתי את אבותיכם בהוציא אותם מארץ מצרים אני יהוה אלוהיכם
 3 ⁴⁴ וידבר מושה את מועדי יהוה אל בני ישראל
 4 וידבר יהוה אל מושה לאמור צו את בני ישראל לאמור בבואכמה אל הארץ אשר
 5 אנוכי נותן לכמה לנחלה וישבתם עליה לבטח תקריבו *עצים לעולה ולכול מלאכת
 6 הצבית אשר תבנו לי בארץ לערוך אותם על מזבח העולה לתחת העול[ות המצחות]
 7 והצביתם לפסחים ולשלמים ולתודות ולנדבות ולעולות דבר יום[ים] בציון
 8 [] ל[ל] ל[] מים ולמזחות ולכול מלאכת הבית יקריבו
 9 [אחר מ] ועד היצהר יקריבו את העצים שנים [עשר משות בציון]
 10 [ישראל יקריבו] ויהי[ו] המקריבים ביום הרישון לוי ו[יהודה יחד ובציון]
 11 [השני בציון ובני יהוסף ובנים השלישי ראו] בן ושמעון וביום הרב[ע]
 12 [] ל[]

קטע 22: 3 כנראה עמד כאן טקסט ארוך מזה שבתורה, אפשר להוסיף למשל ישבו בארצכם ||
 קטע 23: * בשורות 1-3 מובא הכתוב בוויקרא כג, 44-42 ובו חתימה למצות חג הסוכות וחתימה ללוח המועדים כולו. לנוסחאות
 דומות השוו מגילת המקדש כט 2, כרך א, עמ' 168 וקטע 1 של 4Q365a שיש לשלב אותו בראש טור יא של מגילת המקדש, עיינו
 בכרך א, עמ' 207. לאחר החתימה מפורט קורבן העצים שכידוע אין לו זכר בתורה. העצים מוקרבים במשך שישה ימים, בכל יום
 מקריבים אותם שניים משנים עשר השבטים. לעניין האחרון יש מקבילה במגילת המקדש כב 10-12, כרך א, עמ' 161 ושם מובא
 קורבן העצים במקומו בלוח המועדים, אחרי מועד היצהר; ידן קבע אל נכון את מקום הקטע שלנו בסוף טור יא של מגילת
 המקדש || 5 *עצים תוקן מן עשים, האות השנייה נמחקה ומעליה נכתבה ז, השוו אי קימרון, "הערות לנוסח מגילת המקדש",
 תרביץ נג (תשמ"ד), עמ' 140 הערה 5 || 5-6 מלאכת הצבית על פי שורה 8, והשוו נחמיה י 34 || 6 לתחת העול[ות]
 קריאה חדשה; השוו לתחות עלתא 4Q214b קטע 2-6 שוי 6, סדרת התגליות, כרך כב, עמ' 68 וקימרון, לשיפור, עמ' 143;
 אריאל ויודיצקי סבורים שאין די מקום ומעדיפים להשלים [תחת] || 8 ולמזחות סויט קוראים ולד[ות] ומזכירים את
 קריאתו של וכולדר ולק[רבנות] || 10 המקריבים על פי תצלום 42.917 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 24 (ויקרא כה 7-9)*

שוליים עליונים

- 1] 7 ולְבַהֲמַתְכֶּה וּלְחַיֵּה אֲשֶׁר בְּאַרְצְכֶּה תִּהְיֶה כּוֹל [תְּבוּאָתָהּ לְאַכְלוֹל
- 2] 8 וּסְפַרְתָּהּ לְכֹהֵן שֶׁבַע שָׁבָתוֹת שְׁנַיִם שָׁבַע שְׁנַיִם שָׁבַע [פְּעָמִים וְהָיוּ לְכֹהֵן יְמֵי שְׁבַע
- 3] 9 תַּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים [שָׁנָה 9 וְהַעֲבַרְתָּמָה שׁוֹפָר
- 4] תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַכַּפֹּרִים תִּשְׁרְצֵן בְּיָדוֹ שׁוֹפָר תְּרוּעָה

קטע 25 (ויקרא כו 17-32)*

- 1] וּנְגַפְתֶּם לְפָנַי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בְכֶם שׁוֹנְאֵיכֶם וְנִסְתַּם וְאַיִן רָדוּ [פִּי אֶתְכֶם 18 וְאִם]
- 2] עַד אֵלֶּה לֹא תִשְׁמָעוּ לִי וְיִסְפַּתִּי לְיִסְרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע עַל הַטְּאֹר [תִּיכֶם 19 וּשְׁבַרְתִּי אֶת
- 3] גִּזְאוֹן עֲזוֹכְכֶם וְנִתְתִּי אֶת שְׁמֵיכֶם כְּכַרְזֵל וְאֶת אֲרָצְכֶם כְּנַחַל [שָׁה 20 וְתַמְּ לְרִיק כּוּחַכֶּה
- 4] וְלֹא תִתֵּן אֲרָצְכֶם אֶת יְבוּלָהּ וְעַץ הָאָרֶץ לֹא יִתֵּן פְּרִיָו [
- 5] 21 וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי וְלֹא תִוָּאָבוּ לְשָׁמְעוּ לִי וְיִסְפַּתִּי עֲלֵיכֶם מִכֶּה [שְׁבַע עַל הַטְּאוֹתֵיכֶם
- 6] 22 וְשִׁלַּחְתִּי בְכֶם אֶת הַיָּת הַשְּׁדָה וְשָׁכַלְתֶּם אֶתְכֶם וְהִכְרִיתֶה אֶת בְּהֵמַתְכֶם [כֶּם וְהַמְעִיטָה אֶתְכֶם
- 7] וְנִשְׁמָו דְרָכֵיכֶם [וְאִם בְּאֵלֶּה לֹא תִוָּסְרוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם] עִמִּי קָרִי [
- 8] 24 וְהִלַּכְתִּי [גַּם אֲנִי] עִמְכֶם בְּקָרִי וְהִכִּיתִי אֶתְכֶם [גַּם אֲנִי שֶׁבַע]
- 9] עַל הַטְּאוֹתֵיכֶם 25 וְהִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקְמָת נֹקֵם בְּרִית [וְנִאֲסַף [תֶּם אֵל עֲרִיכֶם]
- 10] וְשִׁלַּחְתִּי דָבָר בְּתוֹכְכֶם וְנִתְתֶם בְּיַד אֹיֵב 26 בְּשֶׁבֶרִי לִי [כֶּם מִטָּה לְחֶם] וְאִפּוֹ עֲשֶׂה
- 11] וְנִשְׂפָה אֶת לְחַמְכֶם בַּתְּנוּרָה אֶחָד וְהִשִּׁיבוּ לְחַמְכֶם [כֶּם כְּמִשְׁקָל וְאֶכְלָתֶם] וְלֹא תִשְׁבַּעוּ
- 12] 27 וְאִם בְּזוֹאֵת לֹא תִשְׁמָעוּ לִי וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי 28 וְהִלַּכְתִּי [
- 13] עִמְכֶם בְּחֵמַת קָרִי וְיִסְרַתִּי [אֶתְכֶם] שֶׁבַע עַל הַטְּאוֹתֵיכֶם 29 וְאֶבְלַתְּ בְּשָׂר [
- 14] בְּגִיכֶם וּבְשָׂר בְּנוֹתֵיכֶם תִּוָּאָבוּ 30 וְהִשִּׁיבוּ מוֹתֵי אֶת כְּמוֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת [חַמְצִיכֶם]
- 15] וְנִתְתִּי אֶת פְּגַרֵיכֶם עַל פְּגַרֵי גְלוּלֵיכֶם [וְגַעְלָה נְפִשֵׁי אֶתְכֶם 31 וְנִתְתִּי אֵת [עֲרִיכֶם חוֹרְבָה]
- 16] וְהִשְׁמוֹתִי אֶת מַקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אֲרִיחַ בְּרִיחֵי נִיחוּחְכֶם 32 וְהִשְׁמוֹתִי אֲנִי [אֶת הָאָרֶץ]
- 17] [] [] []

קטע 24: * הטקסט כלל כנראה תוספת לנוסח התורה בשורה 3 ובהוספה שמעליה, ראו סו"ט, עמי 297 ||
קטע 25: * הטקסט מורכב משלושה קטעים || 3 ותמ' ראו תצלום 41.349 סו"ט קוראים ותמ' || 6 והמע'יט'ה העור
|| מכוץ ||

קטע 26 (ויקרא כו 34, במדבר א 5-1)

- 1 [אשר צוה יהוה את מושה אל] כול בני יש[אל בהר סיני
2 [ל'שמו'ם כאשר י]בוואו אל הארץ
3
4 [וידבר יהוה אל מושה ב]מִדְבַר סיני באוהל מועד בְּאֹהֶל [לְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה]
5 [הַשְּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ] (צֹר) מצרים לאמור ² שא את רֹאשׁ עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
6 [לְמַשְׁפְּחוֹתֵם לְבֵית אֲבוֹתָם] בְּמִסְפַּר כְּתָב שְׁמוֹת לְגִלְגֻלוֹתָם ³ מִבֶּן עֶשֶׂר [יָם שָׁנָה וּמַעֲלָה]
7 [כֹּהל יִצְחָא צָבֵא בִּי] שְׂרָאֵל תִּפְקֹד אוֹתָם לְצַבֹּאוֹתָם אֵת וְאֵרוֹן תִּפְקְדוּם ⁴ וְאֵתכֶּם
8 [יְהִי אִישׁ אִישׁ] לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבוֹתוֹ יְהִי ⁵ וְאֵל [הַשְּׁמוֹת הָאֲנָשִׁים]

קטע 27 (במדבר ג 26-30)

- 1 [הַחֲצֵר ו] אֵת מִסַּךְ פֶּתַח הַחֲצֵר אֲשֶׁר עַל הַמִּשְׁכָּן וְעַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב
2 [וְאֵת מִיתְרֵי] לְכוֹל עֲבוֹדָתוֹ ²⁷ לְקַחַת מִשְׁפָּחוֹת הָעֶמְרָמִי וְמִן [שְׁפָחוֹת הַיִּזְחָרִי]
3 וּמִשְׁפָּחוֹת הַחֲבֹרֹנִי וּמִשְׁפָּחוֹת הָעֻזִּיאֵלִי אֵלֶּה מִשְׁפָּחוֹת [הַקְּהָתִי
4 [²⁸] בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כֹּל זָכָר מִבֶּן חֹדֶשׁ וּלְמַעַל [הַשְּׁמוֹנֶת אֲלֵפִים]
5 [וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁמוֹנֶה] י מְשֻׁמֶרֶת קֹדֶשׁ ²⁹ מִשְׁפָּחָתָם בְּנֵי קְהַת יִחַצְוּ עַל יָדָךְ
6 [הַמִּשְׁכָּן תִּימְנָה ³⁰ וְנִשְׂיָא בֵּית אֵל] בְּ לְמִשְׁפָּחוֹת [הַקְּהָתִי אֲלֵי צִפְּן בֶּן עֻזִּיאֵל]

קטע 28 (במדבר ד 47-49; ז 1)

- 1 [כֹּהל] הַבָּא לְעֵבֹד עֲבוֹדַת *עֲבֹדָה וְעַבְדָּתָם מִשָּׂא בְּאֹהֶל מוֹעֵד ⁴⁸ וְיִהְיוּ
2 פְּקֻדֵיהֶם שְׁמוֹנֶת אֲלֵפִים וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים ⁴⁹ עֲלֵי פִי יְהוָה פִּקְדוֹתָם בְּיָד
3 מוֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ וְעַל מִשָּׂאוֹ וּפְקֻדוֹ אֲשֶׁר [צוה יהוה את מושה]
4
5 [י ויהי בי] וְכֹלֹת מוֹשֶׁה לְהַקִּים אֵת הַמִּשְׁכָּן וְיִמַּשַׁח אֹתוֹ וְיִקְדֹּשׁ אֹתוֹ וְאֵת

שוליים תחתונים

קטע 26: 1-2 השורות האלה כללו כנראה חתימה מורחבת של הפרשות בהר ובחוקותי; לשיחזור שורה 2 אין בסיס של ממש בטקסט שנוטר || 5 (צֹר) הרייש נמחקה וכנראה גם האותיות האחרות || 6 כתב = קָטַב ירשימה; כלומר המפקד נערך על פי רשימות || 7 סוף השורה הושלם לפי נוסח תרגום השבעים ||
קטע 27: 2 לקחת ובדוחק לקחת, נהגה qāt || 3-4 ייתכן שבסוף שורה 3 ובתחילת שורה 4 היה מקום חלק ||
קטע 28: 1 *עֲבֹדָה התיבה מחוקה ומעליה נכתב עבן] || 2 וששים בתורה כתוב ושמיים || 3 ופקדו = יפקודיו ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 29 (במדבר ז 78-80)

- 1 [ביום שנים עשר יום נשיא לבני נפת] לִי אחירע] בן עיגן ⁷⁹ קורבנו קצרת]
- 2 [כסף אחת שלושים ומאה משקלה מזרק כסף א] הִד שבעי] ׀ שקל בשקל הקודש]
- 3 [שניהם מלאים סולת בלולה בשמן למנחה ⁸⁰ כף א] הִת עֲשׂוּ זהב מלאה קטורת]

קטע 30 (במדבר ח 11-12)

שולים עליונים

- 1 [תנופה לפני יהוה מאת בני ישראל והיו לעבוד את] עֲבֹדָת
- 2 [יהוה ¹² והלויים יסמכו את ידיהם על רואש הפרים וע] שֶׁהָ אֵת

קטע 31 (במדבר ט 15-י 4)*

- 1 [] ° []
- 2 [] ¹⁵ וביום]
- 3 [הקים] את המשכן כִּסֵּה העֲצֵבֵן את המשכן לאוהל העדות ובצרב יהיה על]
- 4 [המשכן כמר] אֵה אש עד בוקר] ¹⁶ כן יהיה תמיד העֲצֵבֵן יכסנו ומראה אש]
- 5 [לילה ¹⁷ ולפי ה] עֲלוֹת העֲנֵן מעל הא]והל ואהרי כן יסעו בני ישראל ¹⁸ [מקום אשר]
- 6 [יסעו ש]מה העֲנֵן יחנו בני ישראל] ¹⁸ [על פי יהוה יסעו ב]ני ישראל וע]ל פי יהוה]

חסרות שורות

- 11 [הודש או ימים בהאריך העֲצֵבֵן על המשכן לשכון] עֲלִיו יחנו] בני ישראל]
- 12 [ולוא יסעו ובהעלותו יסעו ²³ על פי יהוה יחנו ו]עֲלֵ פִי יהוה יסעו]

חסרות שורות

- 15 [תעשה אותם והיו לכה למקרא] הַעֲדָה ולמס]ע את המחנות ³ ותקעו]
- 16 [בהן וצועדו אליך כול העדה אל פתח] אוהל מ]ועד ⁴ ואם באחת יתקעו]

קטע 29: 1 אחירע או אחי רע ||
קטע 31: * הטקסט מורכב משלושה קטעים ||

קטע 32 (במדבר יג 11-25)

- 1 [סוסי¹² למטה] דין [עמיאל בן גמלי¹⁴ למט] ה נפתלי נחבי בן ופסי¹⁵ למטה גד]
 2 [גאואל בן] מ'כי¹³ למטה אשר סתור בן מ'כאל¹⁶ אלה שמות האנשים אשר שלח
 3 [מושה לת] ור את הארץ ויקרא מ'ש' ה להשש בן נון יהושוע¹⁷ וישלח אותם
 4 [מושה] לתור את ארץ כנען ויומר אליהם [עלו זה בנגב] ועליתם את ההר
 5 [וראיתם] אם את הארץ מה היא ואת העם היושב עליה החזק הוא
 6 [] י'ה או רפה המעט הוא ואם רב¹⁹ ומה הארץ אשר הוא יושב²¹ הטובה
 7 ה'אה ואם רעה ומה הערים אשר הוא יושב בהן המחנים אם כמבצרים
 8 ומה הארץ השמנה אם רזה היש בה עץ אם אין בה והתחזקתמה ולקחתם
 9 ב'רכם מפרי הארץ והימים ימי בכורות ענבים
 10 [21] ועלו וי' תורו את הארץ ממדבר צין עד רחוב לבו חמת²² ועלו לנגב ויבואו
 11 [ע] ד' חברון ושמה אחימון וששי ותלמי ילידי הענק והברון שב
 12 [שנים נבג] תה לפני צען מצרים²³ ויבואו עד נחל אשכול וירגלו אותה
 13 [ויפרחו מש]ם זמורה ואשכול ענבים אחד בה וישאו במוט בשנים
 14 [ומן הרמונים ומן ה]תאנים²⁴ למקום ההואה קראו נחל אשכול [על] אודות
 15 [האשכול אשר פרתו משמה בני י]שאל²⁵ וישבו [מתור הארץ]

קטע 33 (במדבר יג 28-30)*

- 1 [וגם ילידי הענק ראינו שם²⁹ עמלק] יושב [בארץ הנגב והחתי]
 2 [והאמורי יושב בהר והכנעני יושב על ה]י [על יד] הירדן
 3
 4 [30] ויהם כלב את העם אל מושה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי י' כול נוכל

קטע 34 (במדבר טו 26-29)

- 1 [ישראל ולגר] הגר ב'תופם כי לכול העם בשגגה
 2 [ואם נפש אחת תחט]א בשגגה והקריבה עז בת שנתה לחטאת²⁷
 3 [וכפר הכוהן על] הנפש השוגגת בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר
 4 עליו ונ'סלח לו²⁹ האזרח בבני ישראל ולגר הגר בתופם תורה אחת

קטע 32: 2 סתור על פי תצלום 40.611 || 6 [] י'ה סויט משלימים [יה]יה, אך הפועל יהיה מיותר כאן ונראה להניח שהמילה שעמדה כאן נמחקה || 7 כמבצרים על פי תצלום 40.611; אולי הביית מוספת, ועיינו בעדי הנוסח שבמהדורת סויט || 10 ועלו במקום ויעלו לציין עבר, ממאפייני העברית של ימי הבית השני; ויבואו אולי התיבה הזאת מחוקה כדעת אריאל ויודצקי ||

קטע 33: * מורכב משני קטעים, על אחד כתובות המילים שבאמצע השורות ועל אחד כתובות המילים שבסוף השורות ||

קטע 35 (במדבר יז 20-24)

- 1 [האיש] 'אשר אברה' בו מ'טהו יפרח והשכוחי מעלי את תלונות בני ישראל]
- 2 אשר המה מ' ינ'ים עליכ']
- 3 ²¹ וידבר מושיה אל בני ישראל ויתנו אליך כול נשיאיהם מטה לנשיא אחד]
- 4 מטה לנשי אחד לו לית אבותם ישנים צ'י] מטות ומטה אהרן בתוך מטותם ²² וינח מושה את]
- 5 המטות לפני יהוה] באהל העדות ²³ ויהי ממחרת ויבוא מושה אל אהל העדות והנה]
- 6 'פרח' מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצף ציץ ויגמול שקדים ²⁴ ויצא מושה]
- 7 'את' כולן המטות מלפני יהוה אל כול בני ישראל ויראו ויקחו איש מטתו]

קטע 36 (במדבר כז 11; לו 1-2)*

- 1 אין אחים לאביהו ונתתמה את נחלתו לשאר הקרוב אליך ממשפחתו]
- 2 וירש און]תה והיתה לבני ישראל לחוקת משפט כאשר צוה יהוה את]
- 3 מושה ¹ ויקרב]ו ראשי האבות למשפחת בני גלעד בן מכיר בן מנשה ממשפחתו]
- 4 בני יהוסף לפני] מושה ולפני אלעזר ולפני הנשיאים ראשי אבות לבני]
- 5 ישראל ² ויאמרו] את אדוני צוה יהוה לתת את הארץ בנחלה]
- 6 בגורל לבני ישראל]

קטע 36: * שתי הפרשיות שעניינן ירושה ונחלה הובאו יחד בלי שום הפרדה, ראו סויט || 3 ויקרב]ו] או ויקרב]ו] ||
 4 [ולפני אלעזר] הושלם על פי שיעור הקסר ועל פי 4QNum^b, עיינו בהערה של נתן גיסטרם בסדרת התגליות, כרך יב, עמי 263 ובהערותם של סויט ||

קטע 37

[] 1	וּלְ[]°
[] 2	וְכֹל הָעַם הַמְּלַחְמָה]
[] 3	וַיִּסְעוּ מִנְּחַל אֲרֵנוֹן וַיַּחֲנוּ]
[] 4	וַיֹּחֲנוּ בִּים°]
[] 5	וַיִּסְעוּ עַד בֵּית]

שוליים תחתונים

קטע 38 (דברים יט 20 - כ 1)

1	[וַיִּסְפְּרוּ] לַעֲשׂוֹת כְּדַבַּר [הַדְרֹעַ הַזֶּה בַּקָּרְבָּנָה ²¹ וְלֹא תַחֲזֹס עֵינֶיכֶם נַפְשׁ]
2	בְּנֶפֶשׁ עֵינֵי בְעֵינֵי שֵׁן בְּשֵׁן יַד בַּיָּד רִגְלֵי בְּרִגְלֵי]
3	כִּי־אֵת תִּצְאָ [לְמַלְחָמָה ע] לֵאָ"וַיִּבְיָךְ וְדֹאֵיתָה סוּס וְרַכֵּב עִם רַב מַמְכָּה]

קטע 37: 2 העם אריאל ויודיצקי סבורים שהה"א נמחקה בנקודות; לצירוף עם המלחמה השווה יהושע יא 7 ||
 קטע 38: 1 [וַיִּסְפְּרוּ] לַעֲשׂוֹת כְּדַבַּר כנוסח מגילת המקדש סא 11 לפני התיקון; סויט קוראים עוד לַעֲשׂוֹת כְּדַבַּר שלא בהתאם
 לגודל הקסר || 2 בְּנֶפֶשׁ = בְּנֶפֶשׁ; עֵינֵי = עֵינֵי ||

4Q366 (תורה מעובדת)

קטע 1 (שמות כא 35-כב 6)*

- 1] החי והצ' או את כספו
- 2 [וגם את המת יחצון³⁶ או נודע כי שור נגה הוא] מִתְמוֹל שלשום
- 3 [ולא ישמרנו בעליו שלם שלם שור תחת שור והמת י' היה לו
- 4 [37] כי יגנב איש שור או שה וטבחו או מכרו המשה] בְּקֶרֶת ישלם
- 5 [תחת השור וארבע צאן תחת השה¹ אם במחירת] ימצא הגנב
- 6 [ההכה ומת אין לו דמים² אם זרחה השמש עליו] דמים לו שלם ישלם
- 7 [אם אין לו ונמכר בגנבתו³ אם המצא] תמצא בידו הגנב
- 8]
- 9 [4] כי יבער איש שדה או פרם ושלח את] בְּעִירוֹ ובער בשדה אחר
- 10 [שלם ישלם משדהו כתבואתה ואם כל השדה י' בְּעִיר מִיטֵב שדהו ומיטב
- 11 [כרמו ישלם]
- 12 [5] כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה או ה' שדה שלם
- 13 [ישלם המבעיר את הבערה⁶ כי יתן איש אל רעהו כסף או] כְּלִים ל[ש]מור

קטע 2 (ויקרא כד 20-22; כה 39-40)

- 1 [תחת שן כאשר יתן] מום באדם כן ינתן בו²¹ ומכה בהמה ישלמנה ומכה]
- 2 [אדם יומת²² משפ] ט אחד יהיה לְכֶם] כגור באזרה יהיה כי אגני יהוה]
- 3 [אלהיכם]
- 4 [39] וכי ימוך] אחיך עמך ונמכר לך לא ת] עבד בו עבודת עבד⁴⁰ כשכיר פתושב]
- 5 [יהי]ה עמך עד שנת היובל יעבד עמך] ויצא מעמך הוא ובניו עמו]
- 6 [ושב] אל אחזתו ואל משפחתו אל א]חות אבותיו ישוב⁴² כי עבדי הם]
- 7 [אשר ה]צאתי אותם מארץ מצ'רים ל' לא ימכרו ממכרת עבד⁴³ ל' לא תרדה]
- 8 [בו בפרך ויראת מא]ל]היך]

קטע 1: * בסוף שורות 12-13 צורך קטע קטן, ראו, E. Tigchelaar, *RQ 27* (2020) || 10 על פי נוסחים ארוכים מנוסח המסורה; עיינו בהערת סו"ט; ומיטב האותיות ברורות למדי בתצלום B-295643 || קטע 2: 6 אל סו"ט קוראים ואל, אם השלמת סוף פסוק 41 נכונה הרי יש כאן מעין חזרה מפרשת לטקסט שבתחילת השורה ||

קטע 3 (במדבר כט 14-24)

- 1 [האחד לַשְּׁנַי הַאֵילִים] 15 וְעֶשְׂרֵן עֶשְׂרֵן לְכַבֵּשׁ הָאֶחָד לְאַרְבַּעַה עָשָׂר הַכַּבָּשִׁים 16 וְשַׁעֲרֵי עֲזִים]
- 2 [אֶחָד הַטְּאֵת] מְלִבְד עוֹלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וּנְסֻכָּהּ]
- 3 [17] וּבַיּוֹם הַשְּׁנַי [פְּרִים שְׁנַי עֹשֶׂר אֵילִים שְׁנַי כַּבָּשִׁים בְּנֵי שְׁנַי אַרְבַּעַה עָשָׂר תְּמִימִים]
- 4 [18] וּמִנְחָתָם וְנֹסֶם כִּיָּהֶם לְפָרִים וְלֵאילִים וְלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט 19 וְשַׁעֲרֵי עֲזִים אֶחָד הַטְּאֵת]
- 5 [מְלִבְד עוֹלֵת הַתְּמִיד] מִנְחָתָהּ וּנְסֻכָּהּ]
- 6 [20] וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּרִים עֲשֵׂתִי עֹשֶׂר אֵילִים שְׁנַי כַּבָּשִׁים בְּנֵי שְׁנַי אַרְבַּעַה עָשָׂר תְּמִימִים]
- 7 [21] וּמִנְחָתָם וְנֹסֶם הֵם לְפָרִים וְלֵאילִים וְלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט 22 וְשַׁעֲרֵי הַטְּאֵת אֶחָד מְלִבְד]
- 8 [עוֹלֵת הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ] וּנְסֻכָּהּ]
- 9 [23] וּבַיּוֹם הַרְּבִיעִי פְּרִים עֲשׂוּהָ אֵילִים שְׁנַי כַּבָּשִׁים בְּנֵי שְׁנַי אַרְבַּעַה עָשָׂר תְּמִימִים]
- 10 [24] מִנְחָתָם וְנֹסֶם הֵם לְפָרִים וְלֵאילִים וְלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט [

קטע 4 א (במדבר כט 32-ל 1; דברים טז 14-13)

- 1 [32] וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פְּרִים שְׁבַעַה אֵילִים שְׁנַי כַּבָּשִׁים בְּנֵי שְׁנַי אַרְבַּעַה עָשָׂר תְּמִימִים]
- 2 [33] וּמִנְחָתָם וְנֹסֶם הֵם לְפָרִים וְלֵאילִים וְלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט 34 וְשַׁעֲרֵי הַטְּאֵת אֶחָד מְלִבְד]
- 3 [עוֹלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ] וּנְסֻכָּהּ]
- 4 [35] בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצָרָת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֹלָה לֹא תַעֲשׂוּ 36 וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לַיהוָה]
- 5 [אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ פֶּר אֶחָד אֵיל אֶחָד כַּבָּשִׁים בְּנֵי שְׁנַי הֵ שְׁבַעַה תְּמִימִים 37 וּמִנְחָתָם וְנֹסֶם הֵם]
- 6 [לְפָר לֵאיל וְלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט 38 וְשַׁעֲרֵי הַטְּאֵת אֶחָד מְלִבְד עוֹלֵת הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ]
- 7 [וְנֹסֶם 39 אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִגֵּד רִיחֵם וּנְדֻבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם]
- 8 [וְלִנְסֻכֵיכֶם וְלִשְׁלֹמֵיכֶם 1 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה] אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה]
- 9 [אֵת מֹשֶׁה]
- 10 [13] חַג הַסֻּכּוֹת תַעֲשׂוּהָ לְךָ שְׁבַעַת יָמִים בְּאֹסֶפֶךָ מִגֵּד וְיִקְבַּךְ 14 וּשְׂמַחַת בַּחֲגֵךְ אֶתָּה וּבִנְךָ]

שוליים תחתונים

קטע 3: 7 וְלֵאילִים] סו"ט קוראים וְלֵאילִים] אך אין כנראה מקום ליו"ד ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4 ב*

7	וּבִין אֲ[חיהו]	לֹא תגורו מפני
8	איש כי המשפֹּט לאלהים	לֹא תקחו שוחד כי השוחד יעורר
9	עיני פִּקְחִים] °° [	בצדק
10	תשפֹּט עֲמִית[ך] °° [	[
- שוליים תחתונים

קטע 5 (דברים יד 14-21)

1	[14 ואת] כָּל עֹרֵב לְמִינֵהוּ] 15 ואת בת היענה ואת התחמס ואת השחק ואת הנק
2	לְמִינֵהוּ 16 ואת הכוס ואת ה[ינשוף והתנשמת 17 והקאת ואת הרחמה ואת השלף 18 והחסידה]
3	והאנפה למינה ואת ה[דוכיפת והעטלף 19 וכל שרץ העוף שמא הוא לכם לא יאכלו]
4	[20] כָּל עוֹף טהור ת[אכלו 21 לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה]
5	ואכלה או מכר לנכ[ר] כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו]

קטע 4 ב: * הטקסט מורכב מארבעה קטעים; סויט לא עמדו על עניינו של הטקסט והציעו פיענוח לקוי; נראה שעמד כאן טקסט שעניינו שיפוט ושופטים והוא מבוסס על דברים טז 19 ומושפע משמות כג 8, מויקרא יט 15 ומדברים א 16-17 || 8 המשפֹּט או [ה]מִשְׁפָּט] || 10 תשפֹּט סויט קוראים תשמֵם; עֲמִית[ך] סויט קוראים לְבִית || קטע 5: 1 לְמִינֵהוּ] סויט קוראים [ל]מִינֵהוּ || 2 נוסח המסורה ארוך מדי, אולי חסרה בנוסח הקטע שלנו המילית את, אין אחידות בין עדי הנוסח בשימוש במילה את בפסוקים 12-18 || 3 לְמִינֵהוּ סויט קוראים למינו שלא כדקדוק || 4 נראה שבתחילת השורה היה מקום לציון סוף רשימת העופות הטמאים ||

4Q367 (תורה מעובדת)

קטע 1 (ויקרא יא 47-יג 1)

- 1 [בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החי] ה' אש' [לא]
- 2 [תאכל] ¹ [וי'דבר יהוה אל משה לאמר ² דבר
- 3 [אל בני ישראל לאמר א] שה כי תזרע וילדה זכר [וטמאה] שב' עת
- 4 [ימים כימי נדתה תהיה ט] מאה ³ וביום השמ' יני ימול בשר ע' לתו
- 5 ⁴ ושליש' יום ושליש' ת' ימים תשב' בדמי טהרה בכל קדש לא תגע
- 6 ואל המקדש לא תבוא עד מלאות [ימי טהרה ⁵ ואם נקבה תלד]
- 7 וטמאה שבעים כנדתה וששים' יום וששת ימים תשב [
- 8 על דם טהרה ⁶ ובמלאות ימי ט' טהרה לבן] או לבת תביא' [כבש בן]
- 9 שנתו לעלה וכן יונה או ת' [ר לחטאת] אל פתח אהל מו' [עד אל]
- 10 הכהן ⁷ והקריב [ו לפני] יהוה [וכפר עליה] וטהרה ממקור' [דמיה]
- 11 זאת תורת הי' לדת לזכר או לנקבה ⁸ ואם [א] תמצא ידה די שה
- 12 ולקחה שתי ת' [ים או שני בני יונה אחד לעולה ואחד לחטאת]
- 13 וכפר עליה הכו' [הן וטהרה]
- 14 ¹ וידבר יהוה אל משה [

3 תורע השומרונים קוראים tizzârâ בנפעל || 4 [כימי נדתה תהיה ט] מאה בתורה כימי נדת דותה תטמא || 7 יש מקום לעוד תיבה או שתיים ואין לדעת אם עמדה כאן תוספת, כגון בדר, או אם היה פגם בעור ||

קטע 2 (ויקרא טו 14-15; יט 1-4; 9-15)

- 1 אל פתח א[הל מועד ונתגם אל הכהן ¹⁵ ועשה אתם הכהן אחד]
- 2 חטאת ואחד עלה [וכפר עליו הכהן לפני יהוה מזובו]
- 3 [וידבר ב] יהוה אל משה לא[מר ² דבר אל כל עדת]
- 4 [בני ישראל ו] אמרת אלהם [קדשים תהיו כי קדוש אני]
- 5 [יהוה אלהיכם ³ איש אמו] ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו]
- 6 [אני יהוה א]להיכם ⁴ אל ת[פגו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני]
- 7 [יהוה אלהיכם ⁵ ו]
- 8 [ארצכם לא תכ[ה פאת] שורך לקצר ולקט קצירך לא תלקט]
- 9 [¹⁰ וכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תל[קט לע]ני ולגר תעזב אתם אני]
- 10 [יהוה אלהיכם ¹¹ לא תגנבו ולא תכח[שו ולא תש]קרו איש בעמיתו]
- 11 [¹² ולא תשבשו בשמי לשקר וחללת א]ת שם אלהיך [אני יהוה ¹³ לא תעשק את]
- 12 [רעך ולא תגזל לא תלץ פעלת] שכיר אתך עד בק[ר ¹⁴ לא תקלל חרש]
- 13 [ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מא]להיך אני [יהוה ¹⁵ לא תעשו עול]
- 14 [במשפט לא תשא פני דל ולא תהדר] פני גדול בצדק [

קטע 3 (ויקרא כ 13; כז 30-34)*

- 1 [רץ]
- 2 [ת]טותמה
- 3 [¹³ ואיש אשר ישכב] את
- 4 [זכר משכבי אשה] [תועבה עשו שז[הם] מות]
- 5 [ימתו ד]מיהם במ
- 6 [³⁰ וכל מעש]ו הארץ מזרע הארץ מפרי העץ
- 7 [ל]יהוה הו[א קדש ליהוה ³¹ ואם] גאול יגאל
- 8 [איש ממעש]ו הו[מישיתו [יוסף] עליו ³² וכל]
- 9 [מעשור בקר] וצו[ו כל אש]ו יעבר [תחת השבט העשירי]
- 10 [יהיה קדש ל]י הוה ³³ ל[א יבקר] ב[ין טוב לרע]
- 11 [ולא ימירנו ואם המר ימירנו] יהיה [הוא ותמורתו]
- 12 [יהיה קדש לא יגאל]
- 13 [³⁴ אלה המצות אשר צוה יהוה את] משה אל בני
- 14 [ישראל בהר סיני]

קטע 3: * הסופר השאיר מקומות ריקים מחמת פגמים בעור; בסופי השורות יש נקודות, מעין גבול השורה, סימנים דומים מצויים בכתב היד 4Q513, כרך ב, עמ' 200 ||

4Q368 (תורה מורחבת)

כתב יד מימי בית הורדוס ובו טקסט מן התורה ודברים על האל. הכתב דהוי ושחוק. מוניקה בריידי וגיימס ונדרקס ההדירו אותו (על פי טיוטה של סטרגנל) בסדרת התגליות, כרך כח, עמ' 131-149, וראו דיונו החשוב של A. Feldman, "Reading Exodus with Deuteronomy in 4QApocryphal Pentateuch A :2 בקטע 2", *Journal of Ancient Judaism* 3 (2012), pp. 329-338 (4Q368 2).

קטע *1

- 1] א [] תי
 2] [] הִבְּוּ
 3] ודבר יהוה אל משה פגים] אֶל־פְּנִיִם כְּאִשְׂרָאֵל
 4] [ידבר איש אל רעהו ויאמר משה אל יהוה רֵא אֶתְּהָ אֲנִי אֵמַר
 5] [אלוי העל את העם הזה ואתה לא הודעתני] אֵת אִישׁ תִּשְׁלַח עִמִּי
 6] [ואתה אמרת ידעתך בשם וגם מצאת הן בְּעֵינַי וְעַתָּה אִם
 7] [נא מצאתי הן בעיניך הודיעני נא את דרכך ואדעך] [מֵעַן]

קטע *2

- 1] []
 2] [השמך] דך מ[הה]] הַנְּנִי גִּזְרִישׁ מִפְּנִיכֶם אֵת
 3] [האמורי והכנעני והחתי וה] פרוי ו[החוי והיבוס]] הַשְּׂמֵר לְךָ פֶּן תִּכְרֹת
 4] [ברית ליושב הארץ אשר] אתה [בא עליה פ]] יְהִי לְךָ לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבְּכֶם
 5] [כי את מזבחותיהם תתצון ואת פסיליהם תש] רפון באש ומצבותיהם
 6] [תשברון כי לוא תשתחווה לאל אחר כי] יהוה קנא שמו אל קנא
 7] [הוא פן תכרות ברית ליושב הארץ ויזנו] אֲחֹרֵי אֱלֹהֵיהֶם ויזבחו
 8] [לאלהיהם ויקרא לך ותאכל מזבח ויזנו א] ת בניך אחרוי אֱלֹהֵיהֶם
 9] [אלהי מסכה לא תעשה לך את הג המצות תש] מרו שבעת ימים תאכלו
 10] [מצות כאשר צויתך למועד הודש הא] כִּיב כִּי בּוֹ יֵצֵאת מִמִּצְרַיִם
 11] [כל פטר רחם לי וכל מקנך תזכר פטר שור ושה] וּפְטֹר הַמֹּרֶה
 12] [תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו כל בכור בנך תפ] דה ולא יראו
 13] [ופני ריקם ששת ימים תעבד וביום השביעי תשבות בהריש ובקציר]
 14] [תשבות והג שבועות תעשה לך בכורי קציר חטים והג ה] סֹכֹת
 15] [תקופת השנה שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה] אֲדֹן
 16] [יהוה אלוהי ישראל כי אוריש גוים מפניך והרחבתי א] ת
 17] [גבולך] לִי תוֹדֹת

שוליים תחתונים

קטע *1: הושלם על פי שמות לד 10-23 ||

קטע *2: שילוב של שלושה קטעים שאין ביניהם חיבור ישיר; הטקסט הושלם על פי שמות לד 11-24; להשוואה אל עדי הנוסח ראו פלדמן || 9 הימים לתוספת ההיא השוה שמות יג 7 || 15 [ה] אֲדֹן כבנוסח המסורה, או אֲדֹן כבנוסח שומרן || 17 תוֹדֹת ראו דיונו המאלף של פלדמן, עמ' 336-337 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3

- 1] מִי []
- 2] הִי זְמִי []
- 3] בְּשֵׁר נִהְפֵךְ []
- 4] אִתְּ וְאַיִנְמָה []
- 5] תִּרִים קָרֵן []
- 6] עִם יְהִשְׁכַּנְתָּהּ []
- 7] לֵךְ מְלִיץִי []

קטע 4

- 1] קִצְהָ אֶרֶץ אֲדוּם []
- 2] וַיִּדְבֹר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה לֵאמֹר []

קטע 5

- 1] שֵׁ []
- 2] הַקְהֵל אֵת [שׁוֹי הַשְׁבֹּטִים לְשִׁבְטֵיהֶם []
- 3] אֲמַסְפְּרֵם לְבֵית אֲבוֹתָם []
- 4] גִּלְעָד בֶּן [מַכִּיר וְעֲלִיתָה אֵתָה וְאַהֲרֹן []
- 5] לְאַהֲרֹן וְלֹאֲלֶעֱזֹר בְּנֹו וְהַפְּשֵׁתָהּ []
- 6] אֵת אֲהֲרֹן אֵת בְּגָדָיו []
- 7] []

קטע 9

- 1] אֲמַלְהֵנוּ [וְאֵל תִּתְעַרְבוּ בְּאֱלֹהֵי] [נִפְרֵי הָאָרֶץ] []
- 2] אֵת פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כְּבֹדוֹ אֹתוֹ וְחֲרָדוֹ מִ[פְּנֵי חֲרוֹצוֹ] []
- 3] וְאֵתֵכֶם וְאֵתֵכֶם כְּבוֹד וְעֵצָה [תִּדְעָת] [וְחֵיִים] []
- 4] כְּבוֹד יִתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵים לְעֹשֶׂהָ דְבָרֵי כְבוֹדוֹ []
- 5] [] [וְמוֹשֶׁה] [הִ' עֵל] []
- 6] [] [בְּעֵ] []
- 7] [] []

קטע 3: 4 ואינמה פלדמן קורא ואכמה ||
 קטע 5: 2 שוי השבטים השו דברי הימים א כו 22; לשבטיהם כקריאת אריאל ויודיצקי || 3 למספרם לבית כקריאת אריאל ויודיצקי || 5 והפשתה = והפשתה בדימוי טיית לתייו || 6-5 על פי במדבר כ 25-28 ||
 קטע 9: 3 השיחזור בתחילת השורה נסמך על מהדורתו של פלדמן ||

Mas 1m + 4Q370 (חוכמת גבורות האל)

כתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. שרדו בו שני טורים. בטור הראשון מתואר המבול על פי ספר בראשית. בטור השני שרק חלקו הימני שרד מובאים דברי לקח מן הסיפור, והוא מקביל בחלקו לקטע מחוכמת גבורות האל, כך ב, עמי 112-110. טיכלאר זיהה טקסט מקביל שנמצא במצדה. בטקסט הזה יש תוספת הדומה בעניינה לחוכמת גבורת האל. מתברר שכתב היד 4Q370 וכתב היד ממצדה הם נוסחים קצרים של חוכמת גבורת האל ושגם הנוסח הארוך כלל דרשה על המבול, שכן טור ב שם כתוב בראש יריעה, ומכאן שלפני טור א עמדו כמה טורים. החיבור בכללו הוא דרשה מפי מנהיג המשמיע לשומעיו דברים על גבורות האל שהתגלו במבול, על בריתו עם נוח ועם האבות ועל נפלאותיו במצרים, דברים הדומים לכתוב בברית דמשק פרק א שוי' 62-73, 83-85.

קרול ניוסום פרסמה את כתב היד בסדרת התגליות, כך יט, עמי 85-97. על הרכבו של הסיפור ראו אריאל פלדמן, "מקרא ואגדה בקטע תוכחה מקומראן", מגילות ה-ו (תשס"ח), עמי 219-236. על הקטעים ממצדה ראו E.Tigheelaar, "Indentification of the So-called Genesis Apocryphon from Masada (Mas 1M, MasacoprGen or Masadmonflood)", *RQ* 26 (2014), pp. 441-446

קטע 1 א

שוליים עליונים

- 1 ויעטר הרים תנו' בה שפכ אכל על פניהם ופרי טוב השביע כלנפש^י ויכלו וישבעו כל אשר עשה רצוני אמר יהוה
- 2 ויברכ את שמ' קדש' והני הם או עשו הרע בעיני אמר יהוה ויאמרו אל במעלליהם
- 3 וישפטם יהוה כרע דרכיהם וכמהשבות יצרו לבם הרע וירעם עליהם בכחו וינעו כל
- 4 סוסי ארץ ומים נבקעו מתהמות כל ארבות השמים נפתחו ופצו כל תהמות במים אדרים
- 5 וארבות השמים יצקו סט' ויאבדו במבול] ובהמון] מים כלם ויעברו [ה
- 6 על כן נמחו כל אשר בחרבה וימת האדם ו]הבהמה ופל] צפר כל כנף והגבורים לוא נמלטו
- 7] [באת'] [זיעש אל [אות ברית וא]ת קשתו נתן] בענן [למען יזכור ברית
- 8] ולוא יהיו עוד [מי המבול ל]שחת ולא יפ]תחו המון מים
- 9] [ם עש' ושחקים] [למים] [
- 10] [] [] [

1 ויעטר או ועטר; ויעטר הרים תנובה השוו שירי מגילת תהלים, 11QPs^a כו 13, כך ב, עמי 354; שפכ אכל יסיפק אוכלי ראו J. C. Greenfield, "Two Proverbs of Ahiqar", in *Lingering over Words: Studies in Ancient Near Eastern Literature in Honor of William L. Moran*, ed. T. Abusch, J. Huehnergard, and P. Steinkeller, HSS 37, Atlanta 1990, עמי 199-201; וכלו וישבעו על מקום ההוספה לאור המקבילות לכתוב כאן ראו פלדמן, עמי 222-223 || 2 ויברכ או אולי ויברכו; [קדש'] אלכס יאסן קורא [עליו], ראו DSD 17 (2010), עמי 88-113; והני = והנה; הם או במצדה אז המה; ויאמרו = יקרו כבנחמיה ט 26; במעלליהם ניוסום קוראת במעלליהם על פי רוחב הקסר והכתיב בזכריה א 4, אולם קשה לקבוע את רוחב הקסר שבין שני הקטעים המצורפים כאן || 3 כרע ניוסום קוראת כ[כ]; וינעו או [ונעו] || 3-4 על פי ישעיהו כד 18-20 וראו פלדמן, עמי 228-230 || 4 מתהמות במצדה מתהום; כל (הראשונה) או [וכל]; ופצו מן פו"ץ, השוו משלי ה 16 יפוצו מעינתך חוצה || 5 יצקו ניוסום קוראת ה[ריק]; [ובהמון] מים על פי שורה 8; פלדמן קורא ל] במים; כלם = פלם; ויעברו השוו בראשית ח 1 ויעבר אלהים רוח על הארץ; ניוסום קוראת כיעבר || 6 נמלטו לשימוש בפועל הזה בסיפור המבול השוו 4Q577 קטע 4, שוי 2, להלן עמי 238 || 7 [באת'] [פלדמן קורא [ובניו] בתב[ה] ||

קטע 1 ב*

שוליים עליונים

- 1 מעון ודרשו מְ[שפּט]
- 2 אַצדיק יהוה ש]
- 3 ויטהרם מעונם] יִהֵם
- 4 רעתם בדעתם בִּי[נה הבל הַמה ורוח לֹא ימצא בהם כי הגה פחציר]
- 5 יִצְמָחוּ וכצל ימיהם לְ[הארץ וצדיק יהוה בכל דרכיו]
- 6 ועד עולם הוא ירחם]את עֲמוֹ ועתה שמעו נא עמי החכמו מִן]
- 7 גבורת יהוה זכרו נפל[אותו עשה במצרים ומופתיו בארץ חם ויערץ לבבכם]
- 8 מפני פחדו ותשמח נפְ[שכם פחסדיו הטובים]
- 9 *משניכם אֶל תִּמְרוּ דבר[יהוה]

Mas 1m קטע 1 א + 1375

- 4] לְ[תַת לֹא את
- 5] לְ[הַ]

Mas 1m קטע 1 ב + 1375

- 1]אב המ[ון גויים]
- 2 וישחק לְ[יעקוב כי מצא]
- 3 חן בעיניו]
- 4 הודיעו יום קולִשׁ]
- 5]להודיע[]]אשר יעשה[אדם]

* הטקסט דומה לזה של חוכמת גבורות האל, 4Q185 קטע 2+1, כרך ב, עמ' 110-112 || 1 מעון ולפניה מקום חלק בשיעור של אות אחת; אפשר להשלים בסוף הטור הקודם השיבו על פי מלאכי ב 6 ורבים השיב מעון; ודרשו מְ[שפּט] השוו ישעיהו א 17 || 2 אַצדיק ניוסום קוראת יצדיק || 3 ויטהרם מעונם השוו ירמיהו לג 8 וטהרתים מכל עונם || 4-3]וינחמו עֲלִי[רעתם השוו ירמיהו ח 6 || 5 יִצְמָחוּ בחוכמת גבורות האל כתוב יצמה והוא מותאם אל השם הציר והדימוי שם מפותח יותר || 7 גבורת במצדה גבורות; יהוה בחוכמת גבורות האל אלהינָ; זכרו במצדה זכו[ן]; בחוכמת גבורות האל זכרו || 8 הושלם על פי חוכמת גבורת האל קטע 2+1 ב שוי 1 || 9 *משניכם לאור ההקבלה אל חוכמת גבורות האל אפשר להניח שיבוש גראפי מן שמעוני בני, שם, שוי 3; אֶל תִּמְרוּ מקביל לחוכמת גבורות האל קטע 2-1 ב ואל תמרו והטקסט שם ארוך יותר; השוו לעיל טור א שוי 2 ||

4Q374 (תפילה)

החיבור שרד בקטעי כתב יד מראשית ימי בית הורדוס. סך כל הקטעים שישה עשר אך רק בקטע 2 נותר טקסט שיש בו ממש. על קטע 9 ראו להלן. מן הצורות בגוף נוכח (בקטעים 7, 10) לומדים שזו תפילה, ומן השימוש בגוף ראשון יחיד אפשר ללמוד שהתפילה מיוחסת למשה. בתפילה נזכרים גאולת עם ישראל במצרים וכיבוש הארץ ואולי גם הנדודים במדבר (עיינו בקטע 7).

קרול ניוסום פרסמה את החיבור בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 99-110. דבורה דימנט תיקנה קריאות והעמידה על טיב החיבור ועל עניינו; ראו ד' דימנט, "תפילה על גורלו של עם ישראל: לטיבו של כתב יד 4Q374", מגילות ד (תשס"ו), עמ' 25-54.

	קטע 2 א
[]°[] 3
כל*הרצות] 4
°תאמר] 5
[וירש] 6
[סִינִי] 7
[°ל] 8

8-3 הקטע עוסק אולי במינויו של משה ובהבטחת ה', ראו שמות ג 7-17 || 4 *הרצות הקריאה מסופקת ואפשר ששלוש האותיות הראשונות צורפו לכאן בטעות ||

קטע 2 ב

- 1 יחדו ויתׁ []
 2 וירוממו גוים באַף] וירוממו גוים באַף]
 3 במעלליהם ובנדת מעשי ה[בליהם] ויכלם]
 4 ואין להם שרית ופליטה ולצאצאיהם מנוסא] פ]
 5 יטע ליבני בחירו בארץ חמדות כל הארצות ברי[תו זכר להם]
 6 ויתנני לאלוהים על אדירים ומחולגה' לפרעה, עב[רתו שלח בהם]
 7 *תמוגגו ויתנועעו) לבם וימסו קר ביהם וירחם בכׁ []
 8 ובהאירו פנו אליהם למרפאויגבירו ליבם' עוד ודעת[אלוהים בוז]
 9 וכל לא ידעוך ויתמוגגו ויתנועעו חגו' לק[ול]
 10 [] להם אלו' להושיע יבע' [] שׁוׁוׁוׁ []
 11 [] ל[]

2 וירוממו הצורה סתומה, אין היא מבניין פולל שמשמעותו אינה מתאימה כאן; דימנט השוותה אל ויתרומם דניאל יא 36, ואם כן יש לקשר את הצורה עם ארומם ישעיהו לג 10 = אתרומם במגילת ישעיהו, ראו קוטשר, עמ' 265; [ויצו] השוו תהלים קו 39 ויזנו במעלליהם; || 3 ה[בליהם] על פי סרך היחד ה 19, כרך א, עמ' 218; [ויכלם] השוו עזרא ט 14 || 4 שרית = שארית; מנ[ס] על פי ירמיהו כה 35 ואבד מנוס מן הרעים ופליטה מאדירי הצאן; דימנט קוראת מו[ן] [ומציעה להשלים מו[רת] || 5 לבני כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 44.080, מפנים אל תהלים קה 6 בני יעקב בחיריו; הקריאות ללו, לעם מתאימות פחות; חמדות = חמדות; ברי[תו זכר להם] השוו שמות ב 23 ויזכר אליהם את בריתו; הארצות אריאל ויודיצקי מבחינים בנקודות מחיקה מעל ות בתצלום 44.080 || 6 ויתנני הקלף שבתחילת השורה שחוק, עיינו ותצלום B-363441; אי אפשר לקרוא ו[יתננו שכן צורת הנסתר במקרא ובמגילות היא ויתנהו ולא ויתננו; ניוסום משערת שהכינוי נסוב על משה, ראו שמות ז 1; אדירים אולי כינוי למצרים, ראו מורגנשטרן, עמ' 141 ודימנט, עמ' 36; ומחולגה ראו מ' בר-אשר, "מן הדקדוק ומן המילון בקטע מגילה מקומראן", מגילות ד (תשס"ו), עמ' 159-166; קיסטר מפנה אל השורש חויג בסורית = 'לפחוד', עיין בקובץ *Son of God* בעריכת Garrick Allen עמ' 213 הערה 80; עב[רתו שלח בהם] הושלם על פי תהלים עח 49 || 7 *תמוגגו על פי הרווח מקו השוליים, אך על פי הדקדוק עדיף ויתמוגגו ויתנועעו) הווייו נמחקה כנדרש על פי התחביר, שלא כניוסום הסבורה שהשם לב הוא ברבים; וירחם או וירחם, לפני היו"ד יש חור || 8 פנו = פניו; ויגבירו הווייו הראשונה מוספת כנראה; על העניין ראו דימנט, עמ' 39-40; להשלמת סוף השורה השוו 4Q422 קטע 10 שו 7, להלן עמ' 170 ודימנט, עמ' 41-40 || 9 וכל = יוהכול, וכולם, כלומר המצרים || 10 אפשר להשלים בתחילת השורה עזר או סלח ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 7

[	בְּךָ	]	1
[	מְלֵאךְ מְלִיץ לַעֲמֹךְ]		2
[	אַתָּה מַצֹּחַ שְׁחָקִים וּמַעֲלָה] שְׁלוֹמִים		3
[	וְעִי	]	4

קטע 10

[	וְיִי	]	1
[	וּמִמֶּךָ וּפְחָדְךָ] עַל כּוֹל		2
[	אַתָּה וְאֵין כָּל	]	3
[	מִחֲלָבֵי מְרִיאָ] יִי		4

4Q374a (= קטע 9)*

[	וְעִי	]	1
[	הַקֵּי יִנָּה אֲשֶׁר קוֹנֵן	]	2
[	בְּאִמֵּר יְהוָה אֵלָיו	]	3
[	וְהָרָו מִן הָעִי	]	4
[	כֹּל אֲשֶׁר דָּבַר	]	5

קטע 7: 2 [מְלֵאךְ] מְלִיץ הושלם על פי איוב לג 23 וכבר הוצע שזה כינוי למושה, עיינו דימנט, עמי 44-45; לַעֲמֹךְ דימנט, עמי 41 מדגישה את חשיבות השימוש בנוכח לקביעת טיבו של החיבור || 3 [מַצֹּחַ] שְׁחָקִים הושלם על פי תהלים עח 23 ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח; וּמַעֲלָה [שְׁלוֹמִים] הושלם על פי שמות טז 13 ותעל השלו ותהלים שם 24-27 || קטע 9: * הופרד משאר הקטעים על פי דבריה של דימנט, עמי 46 || 4 [וְעִי] דימנט קוראת [ה]וְהָרָו || 5 דָּבַר [כֹּל] קריאה חדשה ||

4Q377 (משה)

כתב יד מימי בית חשמונאי ובו קטע אחד בן כעשר שורות כמעט שלמות ועוד שלושה קטעים זעירים. על אחורי הקטע הגדול נדבקו אותיות בכתב מראה מטורים קודמים של המגילה. המהדירים ציינו את הטקסט שעל אחורי המגילה כקטע א 1 + ב. פיענוח הטקסט מצריך מאמץ מיוחד משום שהדיו חוררה אותיות רבות ומשום שהשרידים שבגב הקטע קלושים.

בקטע הגדול מובא נאום מפי איש בשם אליבה[ר] בטקסט של חידוש הברית. הדובר מזכיר את מעלתו הרמה של משה ומעמד הר סיני. גם במעט שנותר מן הקטעים האחרים יש נאומים. בקטע 1 א הנואם הוא משה, כפי שאפשר ללמוד משורה 6, ובקטע 2 א הנואם מכונה איש החסידיים.

גיימס ונדרקס ומוניקה בריידי פרסמו את החיבור בסדרת התגליות, כרך כח, עמ' 205-217; אמיל פואש ניסה לפענח את כל שרידי האותיות שבקטע הגדול ולהשלים את כל החסר, אולם הצעותיו מעוררות קשיים מסוגים שונים: É. Puech, "Le fragment 2 de 4Q377, Pentateuque Apocryphe B: L'exaltation de Moïse", *RQ* 21 (2004), pp. 469-475; תרומה חשובה להבנת החיבור יש במאמרו של אריאל פלדמן: A. Feldman, "The Sinai Revelation: פלדמן according to 4Q377 (Apocryphal Pentateuch B)", *DSD*, 18 (2011), pp. 155-172

קטע 1 א*

[הִבְּ]	[ב]	[לְהַבִּי]	1				
[עֲצֵם	הַשָּׁמַיִם	[לְטוּחָהָר]]	2					
[נְגַלְתָּהּ	[צִדְקָתָו	לְעֵינַי	כּוֹל]	3					
[הִנֵּה	לְהַנְחִילִי	לְעֵמִוִי	נְחִלָּתְךָ]	4						
[הַגּוֹיִים]	תִּ	בֵּין	הֵם]	5					
[בְּצִדְקָתְךָ	שִׁפְטִיתִי	בֵּין	אִישׁ	לְרַעְהוֹ	וּבֵין	אֲבֹתַי	וְלִגְרָמִי]	6		
[כִּי	אֵל	בְּיָמַי	לֹא	יִשְׁרָאֵל	לְשִׁלּוֹם	בְּמוֹשְׁבֹתַי]	7			
[יִרְדֵּשׁ	אֶת	הָאָרֶץ	הַכּנַעֲנִית	הַחֲתִית	הָאֲמֹרִית	הַיְבוֹשִׁית	וְהַגְּרָשִׁית]	8		
[לְתַת	לְעַמּוֹ	אֶרֶץ	טוֹבָה	וְרַחֲבָה	מְעִינֹת	וְתַתְּ	וּמֹצֵאִים	בְּבִקְעָהָ	וּבְהָרָה]	9

שוליים תחתונים

* הכתב הדבוק לאחורי המגילה קטוע, רק מקצת משרידי האותיות שעל העור זוהו; בריידי ונדרקס מעתיקים גם את טור ב שאין בו אפילו מילה בטוחה אחת, ומציעים לקרוא בשורה 5 פְּנִיִּם עֵם אֵל פְּנִיִּם כְּאֵשׁ] בדיוק כמו שכתוב בצד הפנים של הקטע בערך באותו המקום (ראו להלן קטע 2 ב שוי 6) || 2 [עֲצֵם הַשָּׁמַיִם] לְטוּחָהָר] על פי שמות כד 10 וכעצם השמים לטהר || 3 על פי תהלים צח 2 לעיני הגוים גלה צדקו || 4 לְעֵמִי נְחִלָּתְךָ] בריידי ונדרקס קוראים לְעֵינַי] קָ] || 6 בְּצִדְקָתְךָ] האותיות פגומות ומעוותות; לְגֵרָוִי אוּ לְגֵרָוִי], בשורה הזאת מהדהד הכתוב בדברים א 16, נראה שהדובר כאן הוא משה והמילה בצדק הוקדמה לפועל משום שהיא העיקר במשפט ומודגש כאן שההיאחזות בארץ תלויה בעשיית משפט צדק ללא משוא פנים || 7 הקריאות החדשות כאן משוערות על פי העניין ועל פי השרידים; יִשְׁרָאֵל] כקריאת אריאל ויודיצקי ושלמי אפרתי; לְשִׁלּוֹם] אוּ בְשִׁלּוֹם] || 8 [הָאָרֶץ] אוּ [הָאָרֶץ]; אריאל ויודיצקי קוראים [הָאָרֶץ] כה ומשויים אל דברים 1 ז || 9 מְעִינֹת] ... [וּבְהָרָה] כקריאת שלמי אפרתי על פי דברים ח 7 ||

	קטע 2 א*
[] 1
חל[חמה] 2
לטה] 3
לטה בנימין רפיה] 4
זומרי למטה גד אליו] 5
ל המאספ מבן עשרים שנה] 6
[ומעלה] 7
ל איש החסידים וישא קולו] 8
שוב חרון] 9
עלינו ונהגה עלינו כיא] 10
ש] 11

* מביטויי הלשון ניכר שהקטע הזה מושפע מספר במדבר אולם עניינו סתום. בשורה 9 זיהו המהדירים את השם הפרטי מרים וקישרו אותו אל הכתוב במדבר פרק יב 9-10. כל השיחזורים שהוצעו כולל השיחזור המוצע כאן בעייתיים || 2 [חל] חמה קריאה חדשה || 3 [לטה] טה בריידי וונדרקס קוראים [ז] זה || 5 [ז] זומרי כהצעתם של אריאל ויודיצקי המפנים אל דברי הימים א ט 43; פלדמן קורא [ע] זומרי || 6 המאספ השוו במדבר י 25 || 8 איש החסידים השוו להלן טור ב שו 12, צורת הריבוי בצירוף הזה מלמדת שהמילה השנייה היא שם עצם || 9 הטקסט סתום; ישוב או משיב || 10 ונהגה = ונהגה או ונהגה; עלינו כפואש וכפלדמן; בריידי וונדרקס קוראים אלינו ||

קטע 2 ב

- 1 אֹתוֹתֵיכֶם וּמוֹפְתֵיכֶם 000 [לְמַעַן]
- 2 יבִינוּ בְּחֻקֹּת מוֹשֶׁה
- 3 וַיֵּעַן אֱלִיבָדֹךָ וַיֹּאמֶר שְׂמֵעוּנִי עֲזֹת יְהוָה וְהִקְשֵׁב כֹּל הַקְהָל הַגְּדוֹלִים [וְהַקְטַנִּים]
- 4 לְכוֹל אִישׁ תּוֹשֵׁב אֲרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יַעֲמִיד וַיִּשְׁמֹר וַיִּלְעָשׂ
- 5 לְכוֹל מִצְוֹת יְהוָה בְּפִי מוֹשֶׁה מִשִּׁחוּ וּלְלַכַּת אַחַר יְהוָה אֱלוֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הַמְצִוֶּה
- 6 לָנוּ מִהָרַם סִינַי וַיִּזְכֹּר עִם קְהַל יִשְׂרָאֵל פְּנִים {עִם} אֵל פְּנִים כֹּאֲשֶׁר יִדְבֹר
- 7 אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וּמִרְאֵהוּ [וַיִּזְכֹּר] כְּבוֹדוֹ הֲרָאנוּ בְּעוֹרָה מִמַּעַלָּה [בְּ] שָׁמַיִם []
- 8 וְעַל הָאָרֶץ עֲמַד עַל הַהָרִי לְהוֹדִיעַ כִּי אֵין אֱלוֹהַּ מִבְּלַעֲדֵי וְאֵין צוֹר כְּמוֹהוּ [וּפְחָל]
- 9 הַקְהָל נָעוּ וַחֲתוּ וּרְעֻדוּדִיהָ אַחֲזָתָם מִלְּפָנֵי כְבוֹד אֱלוֹהִים וּמִקְלוֹת הַפְּלֶא [וַיִּנְצַח]
- 10 וַיַּעֲמֻדוּ מִרוּחַ וַיִּשְׁמַע אִישׁ הָאֱלוֹהִים עִם אֱלוֹהִים בְּעֵנָן וַיִּכַּס
- 11 עָלָיו הָעֲנָן כִּי מִן [לְאַךְ הָאֵל] בְּהַקְדָּשׁוֹ וּכְמִלְאֵךְ יִדְבֹר מִפִּיהוּ כִּי אֵין מִי אֶבְשָׁר כְּמוֹכֶם
- 12 אִישׁ חֹסְדִים וַיּוֹצֵא [וַיִּנְצַח] אֲשֶׁר לֹא נִבְרָא מֵעוֹלָם וְלֹא [] 000 [] 000

שוליים תחתונים

3 אליבדך אולי כינוי לאהרון, השוו במדבר יז 20; שמעוני ההשלמה מותאמת לקסר; הגדולים [והקטנים] שיחזור חדש, השוו יהושע ח 35 נגד כל קהל ישראל והנשים והטף והגר ההלך בקרבם || 4 איש תושב קריאה חדשה, השוו איש גר שמואל ב א 13; במעמד ההקהל השתתפו גם הגרים, ראו דברים לא 12; יעמיד ולא יעמוד על פי יקים דברים כז 27, השוו ספר היובלים עותק ח לו 15, כרך ב עמי 236; ויעש או וילמד] || 5 משיחו ינביאו; וללכת יולד; כלומר ולא ילד; || 6 {עם} אל אחת ממילות היחס מיותרת; נראה שהסופר שכח למחוק את הראשונה || 7 ומראה [ו] כבודו קריאה חדשה על פי העניין; השוו תרגום יונתן לישעיהו ו 3 מליא כל ארעא זוי יקריה; שרידי האותיות הקלושים מאפשרים שיחזורים נוספים; פואש קורא [תפארתו במקום כבודו; ממעלה שמים = בשמים ממעל || 9 נעו וחתו או נעו וחתו, קריאה חדשה, את התייו המעוותת זיהה שלמי אפרתי, אריאל ויודיצקי השלימו [ח]תו; המהדירים קוראים ענו ולפניה נמחקה לדעתם המילה הערה]; [ו]נצח על פי שמות שם; ורעדודיה ירעידה, על משקל שערוריה; ומקולות הפלא ימפני הקולות המופלאים, השוו שמות כ 15 || 10 מרוחק = השומרונים קוראים בשמות כ 15 mir'raq = מרחק || 10-11 ויכס עליו הענן מפרש שהענן כיסה את משה, ראו דיון ומקבילות במאמרו של פלדמן עמי 166-168 || 11 מן [ל]אך כך מציע קיסטר; ידבר מפייהו השוו ירמיהו כג 16 חזון לבם ידברו לא מפי ה' ודברי משה טור [ב] שוי 6, כרך ב, עמי 105; כיא או כי; כבשך יש הקוראים מבשר; לתחביר השוו מגילת ההודיות יט 7, כרך א, עמי 88 ומי בכל מעשיכה יוכל לספר מ[עשי פלא]כה, תהלים פט 7 מי בשחק יערך לה' ידמה לה' בבני אלים, ישעיהו נ 1 מי מנושי אשר מרתני אתכם לו ודברים ה 23 כי מי כל בשר...; כמוכס ברידי וונדרקם ואחרים קוראים כמוהו אך הכיף השנייה כמעט בטוחה; אריאל ויודיצקי מציעים לקרוא כמוכה אך הפנייה אל משה בגוף נוכח בעייתית מאוד בהקשר הזה; אולי המילה השתבשה מן כמושה || 12 איש חסדים השוו איש החסידים טור א, שוי 8 ופלדמן, עמי 168; ויוצא [ו]נצח שיחזור חדש; אשר לוא נבראו פלדמן, עמי 169 מפנה אל שמות לד 10; מעולם מעל המים נראים סימני דיו; ברידי וונדרקם סבורים שנמחקה למייד; אם אמנם אלה שרידי למייד נראה שהסופר התכוון לכתוב לעולם או למעולם ותיקן מיד את הלמייד למים, אך ראו 4Q382 קטע 15 שוי 4, להלן עמי 148 ||

4Q382 (מלכים)

מן החיבור הזה שרדו 159 קטעי פפירוס (רובם זעירים) כתובים בכתב מימי בית חשמונאי. כמה קטעים כוללים עיבוד של סיפורי אליהו ואלישע ובקטע 46 נותרו שרידי כותרת של תפילת חזקיהו מלך יהודה. רוב הקטעים זעירים ושחוקים וקשה לפענח את הכתוב בהם. גם לא בטוח שכולם שייכים לחיבור אחד. בגלל הקשיים בפיענוח ובשיוך הובאו כאן רק קטעים שיש בהם טקסט של ממש ושקריאת רוב אותיותיהם בטוחה. הובאו גם קטעים זעירים שיש להם זיקה לספר מלכים. נעשה ניסיון ראשון לצרף קטעים זה לזה. המהדורה השביחה מהחלפת דעות עם אריאל פלדמן. על המקבילה שמצא אריאל פלדמן לקטע 104 ב ראו עמ' 149 להלן. סול אוליין ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 363-416

קטעים 1-3*

- 2] ויחביאום המשים חמ[ש]ים במ[ע]רה וכלכלום להם ומים [
- 3] כִּי ירא מאיזבל ומאחאב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל] [
- 4] ויִלְךְ עו[ב]דִּיהָ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְ[ע]בֹד בַּה, אחאב הלך [
- 5] ויִלְךְ עוֹבְדֵיהָ לְקָרְאת [אחאב ו]יגד לוֹ וילך אחאב [
- 6] לְקָרְאת אֱלִיָּה ויהי פראות אחאב [את אליה ויאמר אחאב אליך האתה זה עוכר] [
- 7] יִשְׂרָאֵל]יֵה לִי [

קטע 5

- 1] ויאמר [אליה אל אחאב] ב [
- 2]
- 3] שריה בן ׀ [
- 4] ׀ בן אי [

קטע 7

- 1] אל ת [
- 2] את ה לבדכה] [
- 3] מוצא פיכה] [
- 4] כול חטאות [

קטעים 1-3: * הקטעים צורפו זה לזה על פי מלכים א יח 13-17 || 2] ׀ פלדמן קורא [נביאים]; בפסוק 4 שם ויחביאום המשים איש במערה והשוו פסוק 13 || 3 כִּי פלדמן קורא [הי], השוו מלכים א יח 3 || 5 ו]יגד [קריאה חדשה ||

קטע 11+9

- [א]רִיץ הַיְיָ [1]
 [] 2 [] 00נה יִזְכָּלְקִי הַמַּחֲקֵק לְ
 [] 3 [] עֹבֵד וּמִתְנִיחַ הַמְשֻׁרְתִים [לְבַעַל
 [] 4 [] הַמְזֻבָּחַ] יָם וְעֹבְדִים לְצַבֵּא הַשָּׁמַיִם] וַיֵּצֵאוּ בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בְּבֵית אֱלֹהִים
 [] 5 [] אֱלֹהֵי שָׁמַע וַיֵּאמְרוּ אֵלָיו הֵיךְ עָתָה כִּי הַיּוֹם // // לֹקַח אֶת אֲדֹנָיִם מִעַל רִאשֹׁנָה וַיֵּאמְרוּ
 [] 6 [] גַּם אֲנִי יָדַעְתִּי וַיֵּאמְרוּ אֵלָיו אֲלֵה אֵלַי שָׁעָה שׁוֹב נְהִי בְּנֵי אֱלֹהִים לְלוֹהֵים שְׁלַחְנֵי עֹד
 [] 7 [] וַיִּרְיֶהוּ וַיֵּאמְרוּ הִי // // וְהִי נִפְשָׁה] כֹּה אִם אֲעֹזְבֵכֶהָ
 [] 8 [] וַיִּגְשׁוּ בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֶת שֹׁרֵי בִירְיָהוּ 00
 [] 9 [] 00 לְשׁוֹנְכֶם וְאוֹלֵם
 [] 10 [] הֵ כֹל הַיָּרֵד הִי]

קטע 12

- [] 2 [] 00ת רבות וגדולות
 [] 3 [] תִּוְרַתְכֶם צַפְּנֵי בְּלִבֵּי פִי אֶתְחַטֵּא
 [] 4 [] לְהַשִּׁיב לִי לֵאמֹר כִּפֹּר וְעָלוּ
 [] 5 [] 00 וְאֵין לְאִמְרָן פֶּה
 [] 6 [] נִאֲצוּ וְהִגְדִּירוּ אֵלַי]

קטע 11+9: 1 [א]רִיץ הַיְיָ] השוו תהלים מב 7 מארץ ירדן ומלכים ב ב 6 כי ה' שלחני הירדנה || 2 וְזָכַרְתִּי קְרִיאָה חֲדָשָׁה, השוו דברים לג 21 בברכה לגד כי שם חלקת מחקק ספון ותרגום אונקלוס ארי תמן משה ספרא רבא דישראל קביר, וראו יי זקוביץ ואי שנאן, לא כך כתוב בתנ"ך, תל אביב תשס"ה, עמי 164-172 || 3 עֹבֵד או שֹׁבֵב כהצעת אריאל ויודיצקי, או וְזָכַרְתִּי כפלדמן; וּמִתְנִיחַ השוו מלכים ב יא 18 מתן כהן הבעל || 6 שׁוֹבְנָה חלופה פוניטית של שְׁבִינָא, או חילוף של השורש יש"ב בשורש שו"ב; בְּנֵי אֱלֹהִים] אוליין קורא פֶּה; קטע 11 שולב כאן על פי מלכים ב ב 4 || 8-10 כתוב על קטע מצורף שקריאתו בעייתית || 9 לְשׁוֹנְכֶם על פי מלכים ב ב 18; אוליין קורא לְשׁוֹנְכֶם || 10 הַיָּרֵד או הַיּוֹם; חִי] [פלדמן קורא חִי] ומפנה לתצלום 42.500 ||

קטע 12: 3 שיחזור חדש על פי תהלים קיט 11 בלבי צפנתי אמרתך למען לא אחטא || 4 שיחזור חדש על פי משלי כד 12 והשיב לאדם כפעלו || 5 שיחזור חדש על פי נחום ב 2 חזק מתנים ואמץ כח מאד || 6 והגדירו יגידפוי, השוו צפניה ב 10 כי הרפו ויגדילו על עם ה' צבאות; אוליין קורא והגדו לי ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 15*

- 1 [אָה] בּוֹ חוֹשְׁבִי [שָׁמוֹ] [
- 2 תְּבִינּוּ בְכוּל נוֹ] [רֵאָאָתִיָּן]
- 3 [] [יֵהֵנָה מֵ]
- 4 [] [יְהִי לְמַעוֹלְמִי]
- 5 [] לְמִנְצַח בְּ
- 6 [לְמַדוֹ] אֱלוֹהִים בִּטְחִיָּן]
- 7 [אָל] תּוֹרַת אֱלוֹהִים יֵהֵנָה]
- 8 [] קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וְאֵל [תּוֹרַתוֹ]
- 9 [] []

קטע 23*

- 1 [] [] וְאַחֲזִיקָה וְאַתּוֹעֲדַדְדָה]
- 2 [] [וְאַעֲשֶׂה צָ] דְקָהּ וּמִשְׁפֵּט כִּי־אֵל חֲמַלְתָּהּ [עָלַי]
- 3 [] [] נְשֵׂא מֵ־]

קטע 25

שוליים עליונים

- 1 [] [] עֲנוּ מְלַב גִּזִּי]
- 2 [] [] יָם אֱלוֹהֵי הַנּוֹ]
- 3 [] [] יָדִי־]
- 4 [] [] בְּחָרַט זֶהָב מְנוֹבֵב] [וְיִצְוֶה]
- 5 [] [] וְיִשְׁכְּבוּ כַדְעָ] [תֵּם]
- 6 [] [] מוֹאֲדָה בְּ־]
- 7 [] [] וְאֵ־]

קטע 15: * כנראה שרדו השוליים הימניים || 1 חוֹשְׁבִי אוליין קורא והשמן; השוו מלאכי ג 16 || 2 נוֹ] [רֵאָאָתִיָּן] או נָפְלָאָתִיָּן] כפלדמן || 4 [יְהִי לְמַעוֹלְמִי] אוליין קורא כול מעולם שלא כצורת האותיות; לצירוף מיליות היחס ראו מילון BDB עמ' 583 טור ב, והשוו 4Q377 קטע 2 ב לעיל עמ' 145, הערה לשו' 12 || 6 בְּטְחִיָּן] [אוליין ופלדמן קוראים בשנת] [] 8 וְאֵל] [ראו תצלום 40.600 ||

קטע 23: * אולי עמדה כאן הודית חזקיהו על החלמתו, השוו ישעיהו לח 9-21 || 1 וְאַחֲזִיקָה וְאַתּוֹעֲדַדְדָה שני הפעלים מופיעים בשכונת במגילת ההודיות יב 37 והשוו שם שו' 23, כך א, עמ' 74-75, הצורה כאן מעידה על ההגייה tōdeda^c ||

3 [] [] שָׂא על פי תצלום 41.991; אוליין קורא [] בְּאֵ ||

קטע 25: 4 [] [] בְּחָרַט ראו שמות לב 4 ומלכים ב ה 23, אולי מדובר כאן בעגלי הזהב שעשה ירובעם; זֶהָב מְנוֹבֵב כנראה יזהב מרוקע' השוו ישעיהו מ 19 וצָרַף בזהב ירקענו וירמיהו י 9 כסף מרקע; פלדמן משווה אל ספר בן סירא לה 5 ניב זהב המתחלף עם טס זהב ועם זיר זהב, ראו ח' דיהי, אוצר חידושי הלשון בספר בן סירא בהשוואה לעברית המקראית הקלאסית (עבודת דוקטור), באר שבע תשס"ה, עמ' 419-421 ||

		קטע 30
[זב] [שמ]ים] 1
[לעשו]ת אשמו]ת] 2
[לע]מוד לפניכ]ה] 3
[אל]ישע בן ש]פ] 4
[]° °°[] 5

		קטע 31
[]°°[] 1
[ג]דולה לתתם ביד כול גוי]'] 2
[ל]קצ יעמוד איש הפל]אות] 3
[]ק כי לכול רוחות יוש°]] 4
[ג]ביאים °]] 5

		קטע *43
[פ]ליטה לבית יע]קוב] 1
[ע]טרת תפארת]] 2
[]בישראל כי י]] 3

קטע 30: 2 אשמו]ת] כקריאת פלדמן, ראו תצלום 41.991; לשכנות עש"י + אשמה השוו מגילת המקדש נא 14, כך א, עמי 190 ||

קטע 31: 2 ג]דולה כקריאת פלדמן || 3 הפל]אות] השוו דניאל יב 5-6 והנה שנים אחרים עמדים ... עד מתי קץ הפלאות; אוליין קורא חיל ||

קטע 43: * על פי תצלום 41.991 || 1 פ]ליטה כפלדמן או [פלי]טה; אוליין קורא [ב]טח || 2 ע]טרת תפארת] ראו ישעיהו סב 3 ועוד מקומות ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 46

[	1	] °° הוֹבֵא אִפְשֵׁוּ°°]
[	2	] מְשִׁיב רוּחוֹ כוּ]
[	3	] ° מעמלִיָּה
[	4	] דְּבָרֵי תַפְלָה וְתַחֲנֻןִים וְהַדְּוֹת לְאַלֹהִים
[	5	] [אַשֶׁר הַתְּפַלֵּל] הוֹקִיָּה מֶלֶךְ] יְהוּדָה

קטע 49

[	2	] אִּמְּ]
[	3	] ° ° ב ° °]
[	4	] [לְעוֹלָמְ] הַטּוֹב]
[	5	] [לֹא אִישׁ בִּינָה וּב] עֲלֵ שְׂכָל
[	6	] [לְעוֹלָהּ לְהוֹפִיעַ אֹתָהּ]
[	7	] [וְהַצְדִּיק בְּהַשְׁפֹּטֵכֶּה]
[	8	] [בְּבִן] שֵׁת פְּנִים וּבְכִלְמָה]
[	9	] ° חֲטָאֲתוּ וְהוּן]
[	10	] [וְעַבְדֵּכֶּה לְוָא] עֲזוּבָה וְלוֹן א

קטע 55

[	1	] ° ° ° ° ° °]
[	2	] °ה וְהַפְּלֵא עַד לְמַ] אַדָּה
[	3	] [מִיָּו] ׀ לְיוֹם הָאָהָה]

קטע 46: 3 מעמלִיָּה כהצעת פלדמן; בסיס הבייט נשחק לחלוטין || 4 דְּבָרֵי אפשר שזו תחילת כותרת ושהמקום בתחילת השורה היה חלק; בסיס הבייט נשחק; וְתַחֲנֻןִים] וְהַדְּוֹת]; או וְתַחֲנֻןִים]; אוליין קורא נתח.° [] || 5 הטקסט שרד בתצלום 41.991, אוליין קורא [] לְוָא]; ; הוֹקִיָּה או הוֹקִיָּה כהצעת פלדמן || קטע 49: 6 לְעוֹלָהּ כפלדמן או לְעוֹלָם כאוליין || 7 וְהַצְדִּיק = וְהַצְדִּיק, השוו 4Q176 1-2 א שוי 1, לעיל עמ' 30 || 8 השוו תהלים מד 16 כל היום כלמתי נגדי ובשת פני כסתני || 5 וב] עֲלֵ שְׂכָל] שיחזור חדש; השוו חוכמת רז נהיה, 4Q423 קטע 5 שוי 7, כרך ב, עמ' 181 [א]יש שכל את בעל אולת; אוליין קורא ומן [] || קטע 55: 2 עַד לְמַ] אַדָּה] השוו דברי הימים ב טז 14 עַד-לְמָאָד || 3 [מִיָּו] ׀ קריאה חדשה, השוו דברי הימים א טז || 23

קטע 104 ב (+ 4Q160 קטעים 8+6+2)*

שוליים עליונים

- 1 מדבריך ולתמוך בכריתכה ולהיות לבכם לְךָ לְקִדְשָׁךְ [אֹתֶם וְלֵהֲבֵר]
- 2 כְּפִים לְמַעַן יִהְיוּ לְכֶה וְאַתָּה לָהֶם וְתִצְדַּק בְּדַבְרֵיכֶה [
- 3 כִּי אַתָּה לְמִירְשׁוֹנָה בְּעֵלְתֶם וְהִיִּיתָ לָהֶם לֵאב וְלֹא [לְהִיִּים לְוֹא]
- 4 עֲזַבְתֶּם בִּיד מַלְכִים [וְלֹא] הִמְשַׁלְתָּה בְּעַמְכֶה בְּעֵלְ [עִ]
- 5 [] כִּי לְוֹא]
- 6 []
- 7 [לְבַלְתִּי] וְזֶה מִמְצֹוֹתֶיכָה הַנִּתְתָּה לָהֶם בִּיד מוֹשֶׁה [
- 8 [מְשַׁפְּטָכָה וְעוֹן עֲמַכָה מְעַלָּה לְרוּ [ש]
- 9 [וּבְאֹרֶךְ אִפִּיכָה וְרוֹב סְלִי [וְזוֹת] יִכְפֶּה

* הטקסט המקביל 4Q160 קטעים 8+6+2 מסומן בקו תחתון, ראו עמ' 26 לעיל ומאמרו של א' פלדמן, "תפילה עלומה ממגילות 4Q160 ו-4Q382", מגילות יא, ועמ' 144 לעיל; לפירוש ולהשוואה לטקסטים דומים ראו קיסטר, קורינתיים, עמ' 125-129 || 1 מדבריך כנראה קדמו לה המילים ולוא לסוד; ולתמוך ילאחזו ולהישען, השוו מגילת ההודיות י 23-24, כך א, עמ' 70 ועוד || 2 ואתה להם בטקסט המקביל ואתה תהיה להמה || 3 למירשונה ולפניה מקום חלק קצר, בטקסט המקביל למירשונה ואין לפניה מקום חלק; לסימון תנועת המילית השוו תפילין ממערה 4 א, 4Q138 שוי 33, סדרת התגליות, כך ו, עמ' 69 מהרש[ית], מעל לה"א נוספה נו"ן; בעלתם יהיית אדון להם, ראו קיסטר שם, עמ' 128-129; ולא[ל] להי[ים] או ולא[דונים] || 4 עזבתם 'מסרתם', השוו נחמיה ט 28 ודברי הימים ב יב 5 ואף אני עזבתי אתכם ביד שישק; להקבלות נוספות ראו קיסטר שם; מלכים אולי = מלאכים כדעת קיסטר שם, עמ' 126, אבל הקריאה החדשה בסוף השורה בעל[ים] אינה מתאימה לפירוש הזה, היא מבוססת על ישעיהו כו 13 בעלונו אדנים זולתך || 7 [ו] זר מצוותיכה קריאה חדשה; הנתתה = שנתת, ראו גזניוס, עמ' 447 || 8 [לרו] [ש] כהשלמת פלדמן על פי עזרא ט 6 כי עונתינו רבו למעלה ראש ואפשר להוסיף את הפועל רב בסוף המשפט || 9 סליחות[יפה] קריאה חדשה; השוו ברית דמשק פרק א שוי 52, כך א, עמ' 7 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 105

[1] [בֹּ •]
[2] [לֵאלֹהִים]
[3] מראֹת וְהֵשֶׁם
[4] ויבוֹשׁ עֲמִם
[5] כֹּל הָאָרֶץ
[6] וְהָיִיתָ וְהָ
[7] וברִיָּה תה]
[8] לֵם

קטע *111

[1] אָמַר אֲוִיבִי [להחֲרִיבִי]
[2] [להכֲרִית וְ]
[3] [הָרֵם מְכֹל] מֶלֶךְ
[4] [חֲסִדִּיבִי] הֵה הַטּוֹבִים
[5] [תֵּת כִּי טוֹבִים]
[6] [תַּעֲ] שֶׁה וְאֲנִי נִפְלִיָּה [תִּי מְכֹל מֶלֶךְ
[7] [לְאַחַרְוֹנָה]

קטע 111: * הקטע הזה הוא אולי שריד מתפילת חזקיהו מלך יהודה ואם כן מקומו אחרי הכותרת שבקטע 46. יש אולי בקטע הדים לסיפור מסע סנחריב, דברי התפארותו וחסדי האל עם חזקיהו כמפורט להלן || 1 להחֲרִיבִי או להחֲרִיבִים] כאוליין; השוו מלכים ב יט 17 || 2 להכֲרִית ראו שם 23 || 3 הָרֵם מְכֹל] מֶלֶךְ] או [את] הָרֵם מְכֹל] מֶלֶךְ], ראו שם 22-23 || 5 טוֹבִים] אוליין קורא טמָא] [|| 6 נִפְלִיָּה] יתי] השוו שמות לג 16 ||

4Q383 (דברי ירמיהו)

כמה קטעים זעירים שמקצתם קשורים לספר ירמיהו. דבורה דימנט ההדירה אותם בסדרת התגליות, כך ל, עמ' 117-127. כאן מובאים הקטעים היותר שלמים והיותר קריאים, ששיוכם לכתב היד מבוסס יותר.

קטע 1

1	[	בְּנֵי	]°
2	ואני ירמיהו בכו אבְכֶה	וְאֵת אֲבֹלֶה כְּבָנוֹת	
3	יענה בארץ לוא נושֶׁבֶת	בְּזֹן	
4	על אשר העדֹתִי	דְּבַרְתִּי	
5	אליהם וְאֲשֶׁר		

קטע *2

1	[	שב מאַחֲרַי	]°
2	[	ולֹא שָׁמַעוּ	עוֹלָדֵי יִרְמְיָהוּ
3	[	רָעָה וְיָיִם	]°

4Q383a

1	[	בְּאֵי הַ	]°
2	[	שֵׁהָ מַחְלֵי הַבְּרִית מִטְּ	מֵאֵי הַמִּקְדָּשׁ
3	[	מִקְלָלִי	אֲבוֹתָם בּוֹזֵי אֲמוֹתָם הַפּוֹחֲזִים]

שוליים תחתונים

קטע 1: 2 אבְכֶה] על פי תצלום 40.601 || 3-2 [וְאֵת אֲבֹלֶה כְּבָנוֹת] יענה על פי מיכה א 8 ואבל כבנות יענה, פחות מסתבר לפרש יענה = 'ישכון', השוו דברים לג 28, ישעיהו יג 22, הושע ב 17 ושטיינר, עמ' 696-698 || 4 העדֹתִי דימנט קוראת הערותי ||

קטע 2: * דימנט שייכה את הקטע הזה לעותק 4Q383 אך מודה שהשיוך מסופק מבחינת הצורה והתוכן; []° שב דימנט קוראת []° שב; השוו ירמיהו ג 19 ומאחרי לא תשוב ||

4Q383a: 1 []° בְּאֵי הַ [] כנראה צורת בינוני רבים בסמיכות ואחריה ה"א היידוע, כצורת הבינוני שבשורות 2-3; דימנט קוראת []° בְּנֵי || 3 בּוֹזֵי השוו בן סירא ג 16 כי מזיד בוזה אביו; דימנט קוראת בּוֹזֵי ||

4Q384 (קיצים)

קטעי פפירוס זעירים שזוהו כחיבור חיצוני לספר ירמיהו משום שבאחד הקטעים קראו המהדירים תחפנ[ס] אולם הקריאה מסופקת ועדיף לקרוא תחפז. מרק סמית ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 137-152

קטעים 8+9+10

[וּמְ] [עֲשִׂיהֶם]	1
[כַּאֲשֶׁר כְּתוּב [בְּסֵפֶר מְ] חֵלְקוֹת הָעֵת [יִם	2	
[לְשׁ] בְּטִיָּה לְמִינֵי [הֵם וְקִצֵּי] הָעוֹנוֹת לְדוֹ [רוֹתָם	3	
[לְמִשְׁפַּחֹתָם עֲדָ] [בְּרִית שְׁ]	4	
[תָּ עֵ] [5	
[שֶׁפֶת הַלְ] קוֹת וּלְשׁוֹן [שֶׁקֶד	6	
[לְוֹתָם לְדֵ] [7	

* קטעים 8+9 שולבו זה בזה על פי התוכן. אולם המובאה שאחרי כאשר כתוב (שוי 2) לא נמצאה במקרא ולא בספר היובליים. חלק מקטע 10 צורף כאן בשורות 6-7 מימין; המילה חלקות בשורה 6 כתובה על שני קטעים זעירים המצטרפים זה לזה || 2 [בְּסֵפֶר מְ] חֵלְקוֹת הָעֵת [יִם] השווה 4Q228 קטע 1 א שוי 9-10, לעיל עמ' 40 || 3 לְמִינֵי [הֵם] השווה חוכמת הרזים ב קטע 1 שוי 1, כרך ב, עמ' 144; הָעוֹנוֹת לְשִׁמוֹשׁ הַמִּילָה כִּאֲשֶׁר הַשׁוּוּ פֶּשֶׁר עַל אַחֲרֵית הַיָּמִים, 4Q177 [ח] 13, כרך ב, עמ' 291, ולעניין השווה שם [י] 10-12, כרך ב, עמ' 293 || 6 שיחזור חדש, השווה תהלים יב 4-5 ||

4Q387a (השגחה)

קטע בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס ששויך לדברי ירמיהו. נראה ששרד בו תיאור של השגחת הבורא. דבורה דימנט ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך ל, עמ' 255-260.

קטע 9

[]°°[1
[] ם לגוי וגוי עם ועם] [גותן]	2
[] [אזכל לפי מחסור] ם זורע לחם לפי תבא]תם	3
[] [פי הטאתם]	4
[] [חמ׳ למ׳]	5

2 **עם ועם** כמו ולעם ועם, והואיל וחסרה וייו לפני הצירוף יש להניח שעמדה כאן רשימת צירופים דומים והווי״ו הופיעה לפני האחרון שבהם כמבנה התחבירי שבאסתר ט 28, וראו גם חוכמת רז נהיה פרק א שוי 5, כרך ב, עמ' 147 || 3 [לפי מחסור] ם השוו חוכמת רז נהיה, שם שוי 6; **זורע לחם** דימנט מפנה אל ישעיהו נה 10 ונתן זרע לזרע ולחם לאכל, וראו גם תהלים קד 16-14 || 5 [פי הטאתם] כנראה ילפי צורכם, לפי מחסורם, על המשמע ועל הקשר אל תבואה יהכנסה, פרנסה' השוו משלי י 16 תבואת רשע לחטאת, וחוכמת הרזים, 4Q299 קטע 6 ב שוי 14, כרך ב, עמ' 135 ||

4Q392 + 4Q393 (תפילה)

החיבור הזה נכתב בידי שני סופרים בימי הורדוס. בעותק 4Q393 קטע 2 יש שני טורים של שתי יריעות. טור א כתוב ביד סופר אחד וטור ב כתוב ביד סופר שני. הטקסט של טור א משתלב עם זה של 4Q392 קטע 2. המהדיר, דניאל פאלק הכיר בעובדה שהקטעים שייכים למגילה אחת אך קבע שהמגילה הכילה שני חיבורים והפריד בין טקסטים שהוא עצמו מודה שהם משלימים זה את זה. ג"ט במהדורת 2000 תיקנו את המעוות. כאן הובאו הקטעים כחיבור אחד והסדר של הקטעים הגדולים נקבע לפי תוכנם. כתב היד של הסופר הראשון פותח בנפלאות האל (בבריאה, ביציאת מצרים ובמדבר) ואילו כתב היד השני ממשיך בווידוי על חטא ובבקשה לחסדי האל ולישועתו. נראה שבקטע הראשון של הסופר הראשון שרד רוב הטקסט של תחילת החיבור והקטעים הקטנים שלאחריו תוכפים לו. כאן שונה מיספור הקטעים: הקטע הכתוב בידי שני הסופרים נקבע לפי סדר היצירה כקטע 12 והקטעים שאחריו מוספרו בהתאם (המיספור של פאלק מופיע בסוגריים). קטע 3 של 4Q392 הושמט משום שקריאתו בעייתית ומשום שנמצא בו כנראה שימוש בגוף מדבר ולא בגוף מדברים הנוהג בחיבור שלנו. דניאל פאלק ההדיר את החיבור (על פי טיוטת מהדורה של סטרנגל) בסדרת התגליות, כך כט, עמ' 23-61. מנחם קיסטר, אור, ההדיר מחדש את הקטע הראשון, פירשו פירוש מדויק והעמיד על משמעותו ועל חשיבותו.

4Q392

קטע 1

- 1] וּמַמְלָכוֹת [וְאֵת]
 2 [דַּרְךְ לְ] בּוֹ יִתְּרַת אֱלֹהִים וְלֹא לְסוֹר מִכֹּ [ל חוֹקֵי לְלִפְתַּי יִמְיָן וְשִׁמְאַל]
 3 וְכִבְרִיתוֹ תִּדְבֹק נַפְשֵׁנוּ וְלִדְרוֹשׁ דְּבָרֵי פִיָּה [וּ כִי אֲדַוֶּה] נִזְי אֱלֹהִים בְּשִׁמְיָם
 4 מִמַּעַל וְלַחֲקֹר דְּרָכֵי בְנֵי הָאָדָם וְאֵין סִתֵּר מִלְּפָנָיו הוּא בְּרַא חֲשָׁךְ הַמְּאֹר לוֹ
 5 וּבְמַעֲוֹנָתוֹ אֹר וְאֹרְתָם וְכָל אִפְלָה לִפְנֵי נַחַה וְאֵין עֲמוּ לְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר
 6 לְחֲשָׁךְ כִּי לְבַנֵּי אֲדָם הַבְּדִילִם לְאֹר יוֹמָם וּבְשִׁמְשׁ לַיְלָה יִרְחַ וְכֹכְבִים
 7 וְעֲמוּ אֹר לְאֵין חֲקֹר וְאֵין לְדַעַת [הָהָה] וְאֵין כִּי פְלֹאִים כָּל מַעֲשֵׂי אֵל, אֲנַחְנוּ
 8 בְּשֵׁר הַלּוֹא נִשְׁכִּיל כִּמָּה עֲמוּנוּ לְעֲשׂוֹת צַפֵּי לְאֹת וּמִפְתִּים לְאֵין מִסְפָּר
 9 [כִּי צַפֵּי מְרוֹם [עֲמוּ ר] וְחֹת וּבְרָקִים [בְּמַעֲוֹנָתוֹ מ] שְׂרָתֵי דְבִיר מְלַפְנוּ יִצְאִים, הַמּוֹן
 10 [גְּשָׁמִים] לְ] [

2 [דַּרְךְ לְ] בּוֹ יִתְּרַת אֱלֹהִים; הַגִּיד אִישׁ הָאֱלֹהִים קריאה חדשה; ס"פ קוראים לְהַחֲדִי; [לְלִפְתַּי יִמְיָן וְשִׁמְאַל] השוו סרך היחד א 15, כך א, עמ' 213 || 3 נַפְשֵׁנוּ ובדוחק נַפְשָׁם, האות האחרונה היא וי"ו קטומת ראש; וְלִדְרוֹשׁ = וידרשו כקיסטר, אור, עמ' 126; דְּבָרֵי הדליית ברורה בתצלום 41.426; בְּשִׁמְיָם אריאל ויודיצקי מעירים שהביית נראית בתצלום B-295493 || 4 ולחַקֹּר = וחוקר כקיסטר, שם; סִתֵּר כנראה צורת בינוני פֶּעַל, במקום נִסְתָר, השוו מגילת המקדש סו 4, כך א, עמ' 205; [הָהָה] וְ אֵין כִּי פְלֹאִים [וא]וֹר || 5 אֹרְתָם 'האור האלוהי' ראה קיסטר, אור, עמ' 133-140; נַחַה 'שבתה, בטלה' || 5-6 וְאֵין עֲמוּנוּ לְהַבְדִּיל ... כִּי לְבַנֵּי אֲדָם הַבְּדִילִם 'לא אצלו הבדיל האל בין האור לחושך אלא לבני האדם', השוו דברי הימים ב כו 18 || 6 לְאֹר ... וְכֹכְבִים קיסטר, שם, עמ' 129 סובר שהטקסט המקורי גרס לאור יוֹמָם שמש ובלילה ירח וְכֹכְבִים ומסביר כיצד השתבש הטקסט; ואולי אפשר לקיים את הטקסט אם נשלים לְאֵין] = להאיר כמו שתרגם יונתן בירמיהו לא 35 לאנהרה, ושיעור הכתוב יהיה ילהאיר ביום באמצעות השמש, בלילה (באמצעות) הירח והכוכבים, השוו בראשית א 14-16 || 8 כִּמָּה ס"פ קוראים במה, ראו קיסטר, שם, עמ' 129-130; לְעֲשׂוֹת או אולי לְהַרְבּוֹת], ושיעור הכתוב 'כמה נפלאות האל עושה לנו' || 9-10 ההשלמות חדשות; דְבִיר השוו שירי עולת השבת, שיר ראשון שו' 4, כך ב, עמ' 359; הַמּוֹן התיבה כתובה בשוליים, השוו ירמיהו 13-14; ס"פ קוראים המְאֹר] ||

קטע 12 ב (= 4Q393 קטע 1 ב - 2)

- 1 [] שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ []
- 2 וְהִיָּוּ [] מִי אֲלֻמְעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֵיךָ
- 3 וְתִזְכֶּה [] בְּשֹׁפְטֵי טָכָה הֵנָּה בְּעֹנֹתֵינוּ נִסְכָּנָה
- 4 חִלָּהּ בְּחַטְאוֹתֵינוּ [] קָשִׁי עֲרַף, אֱלֹהֵינוּ הִסְתַּר
- 5 פְּנִיךָ מִחַטְאוֹתֵינוּ וְכֹל [] עֹנֹתֵינוּ מַחַה וְרוּחַ הַדְּשָׁה
- 6 בְּרַא בְּנוֹ יִכְוֹנֶה בְּקִרְבְּנוֹ יִצַּר אֲמוֹנוֹת, *וּלְפִשְׁעֵים דְּרִכֶּיךָ
- 7 וְחַטָּאִים הִשָּׁב אֲלֶיךָ וְרוּחַ נִשְׁבְּרָה מִלְּפָנֶיךָ תִּמְךָ בְּעַל
- 8 עַל פִּי עֵמֶךָ לְמַעַן נִחַלְתְּךָ יִתְּמוּךָ עַל סֵל [] רִגְלֵם טוֹ
- 9 גֹּיִם וּמַמְלָכוֹת יִזְבְּדוּ [] לְךָ []
- 10 אֱרֹבֶּם וְהִפְּשַׁעְתֶּם []
- 11 לְעֵמִיכָה לְמַעַן [] []

שוליים תחתונים

1 שְׁמַע אֱלֹהֵינוּ כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום B-295484, העור מעוות ומבוקע, השוו דניאל ט 17 || 2 וְהִיָּוּ [] מִי [] ס"פ קוראים והרע] בעיניך עשי]ת על פי תהלים נא 6 אולם שרידי האותיות אינם מתאימים || 2-4 לְמַעַן ... הוֹלֵלֵנוּ על פי תהלים נא 6-7, האותיות הראשונות כתובות בשוליים || 3 וְתִזְכֶּה ס"פ קוראים תז]כה]; בְּשֹׁפְטֵי טָכָה או [במשפ]טָכָה או [משפ]טָכָה; נִסְכָּנָה יוצרנו || 4-6 הִסְתַּר ... אֲמוֹנוֹת על פי תהלים שם 11 || 4 בְּחַטְאוֹתֵינוּ [] ס"פ קוראים בט]מאת]; קָשִׁי כקריאת אריאל ויודיצקי; ס"פ חשבו שרגל הקו"ף היא תורן הלמיד שבמילה [כול] שבשורה 5 אך מיקום השריד אינו מתאים || 6 *וּלְפִשְׁעֵים דְּרִכֶּיךָ כנראה שיבוש מן ולמד פושעים דרכיך; עיינו בדברי ס"פ המפנים אל תהלים נא 15, ואולי המילה משמשת מושא שני של וכוונן || 7 וְרוּחַ ס"פ קוראים זאל]רוח]; תִּמְךָ או תו]ך ס"פ קוראים תהדף]; בְּעַל ס"פ קוראים על אך נדרשת כאן צורת ציווי || 8 עַל פִּי השוו בניך עֲלָפוּ ישעיהו נא 20, ויש לקרוא עֲלָפִי או עֲלָפִי בתקבולת אל רוח נשברה, ואולי הטקסט משובש; נִחַלְתְּךָ ס"פ קוראים חו]ונך רז]; וְתִמְוֶךָ עַל סֵל [] רִגְלֵם [] ס"פ קוראים ותמיד על סל]חתך] || 8-9 [טו] ... יזב]דו] השוו תהלים מו 7 המו גוים מטו ממלכות; ס"פ קוראים [בשה]ו] ... יזב]דו] אריאל ויודיצקי קוראים ויפל]ו] במקום יזב]דו] || 10 אֱרֹבֶּם וְהִפְּשַׁעְתֶּם [] לא הוצעה קריאה מתאימה לשרידים ולתחביר; ס"פ קוראים וּבְדַבְרֵיהֶם ואריאל ויודיצקי מציעים ועֲבַתֵּם; וְהִפְּשַׁעְתֶּם [] כקריאת אריאל ויודיצקי, השוו שו' 6 ||

קטע 13 (= 4Q393 קטעים 7+3)

- 01] ח י []
 1] ת כיא []°° [אאתה]
 2] הוא אלהי נו האל *הנאמן שומר הברית והחסד לאהבניו ולשמרי מצו[תי]ו]
 3] שמעה [קול מושה, אל תעזוב עמך ונחלתך ואל ללכת איש בשרירות לבו
 4 הרע, וכי רצונך אלוהי רב הוא *ותעזוב עמך ונחלתך ואל ללכת איש
 5 בשרוית לבו הרע מי אזור כח ועל מי תאיר פניך ולא יטהרו ויתקדשו
 6 ויתרימ'מו למעלה לכול אתה הוא יהוה בחרתה באבותינו למקדם,
 7 תעמידנו לשארית להם לתת לנו הקימות לאברהם לישראל ולהוריש
 8 לפניהם] גויים גדולים] גבורים) החיל ועצומי כח לתת לנו בתים מלאים
 9] כול טוב ובורות הצדיקים ומקו]י מים כרמים וזיתים ונחלת עם [גבר]
 10] אברהם] ם יצחק ויעקב [

קטע 14 (= 4Q393 קטע 4)

- 1]]ך []
 2]] צק []°° []
 3]] אנו אלוהינו יה []
 4]] עינו עשיתה כ []
 5]] אלוהי אברהם ישחק] ויעקב []
 6]]°° []°° []

קטע 13: 2 אלהינו על פי דברים ז 9 ועוד מקורות, ראו ס"פ; *הנאמן האותיות מתקונות והה"א נוספה ברווח שבין התיבות, והשוו נחמיה ט 32 ועתה אלהינו האל הגדול הגבור והנורא שומר הברית והחסד; ס"פ קוראים [האלהי] ם || 3]שמעה [קול מושה הקו"ף ברורה בתצלום B-294943; ס"פ קוראים [צויתה] אל מושה אבל לפני הלמ"ד יש רווח ובתצלום 41.427 נראה קו מאונך לפני הלמ"ד שאינו מתאים לאל"ף אך מתאים לקו"ף, ללשון שמעה קול 'שמע תפילתי' השוו דברים לג 7 ותהלים סד 2; ואל ללכת 'למען לא ילדי' || 3-5 נראה שהטקסט משובש (החזרות אינן מובנות) || 3-4 ואל ... הרע השוו ירמיהו יא 8 || 4 כ"י רצונך ס"פ קוראים כרונך; היו"ד נשחקה לחלוטין ומן הכ"ף שרד מעט, עיינו בתצלום 41.427; רב ס"פ קוראים ה[י]; *ותעזוב משובש מן אל תעזוב ומה שכתוב בהמשך הוא חזרה מוטעית על הכתוב בשורה 3 || 5 מי אזור ס"פ קוראים ואז; המ"ם נשחקה אך בסיסה נראה בתצלום 41.427; יטהרו' אולי הווי"ו נמחקה; היו"ד נראית בתצלום B-294943 || 6 למעלה לכול 'יותר מכל (בני אדם)', עיינו במקבילות שס"פ מביאים; בחרתה באבותינו למקדם השוו ברית דמשק פרק א, שו" 55, כך א, עמ' 7 כי לא בחר אל בהם מקדם עולם ונחמיה ט 7 אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברהם || 7 התחביר מגומגם || 8 לפניהם או לפניהם; לתת על פי תצלום 41.427; מלאים על פי תצלום 41.427 || 9]גבר] או [רב], הִסָּר מתאים לתיבה קצרה || קטע 14: 4]עינו קריאה חדשה, השוו יהושע כד 17 ואשר עשה לעינינו את האתות הגדולות האלה ||

4Q409 (ברכה)

קטעים קטנים בכתב יד מימי הורדוס. בקטע הגדול נזכרים המועדים שיש להלל בהם את האל. אלישע קימרון
ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 63-67.

קטע 1 א

- 1] הלל וברך ב[מִי הַבְּ] [פֹּדֵם]
- 2] לְדַגֵּן לְתִירוֹשׁ וּלְיִצְהָר בְּמַ] נַחַה חֲדָשָׁה
- 3] וּבְרַךְ אֶת שֵׁם קוֹדֶשׁוֹ, הַלֵּל וּבְרַךְ בִּימֵי
- 4] מוֹעֵד הָעֲצִים בְּקוֹרְבָן] עֲצִים לַעוֹלָה
- 5] וּבְרַךְ שְׁמוֹ, הַלֵּל וּבְרַךְ]בְּיוֹם זְכוֹרֹן תְּרוּעָה
- 6] בְּשׁוֹפָר וּבְרַךְ אֶת אֲדוֹן] הַכּוֹל הַלֵּל
- 7] וּבְרַךְ] וּבְרַךְ אֶת שֵׁם קוֹדֶשׁוֹ,
- 8] וּבְרַךְ] אֶת אֲדוֹן הַכּוֹל
- 9] הַלֵּל וּבְרַךְ]בִּימֵי הָאֵלֹהִים
- 10] הַלֵּל וּבְרַכְךָ וְהוֹדוּ
- 11] הַלֵּל וּבְרַךְ וְ] הוֹדָא בְּעַנְפֵי עֵצ

שוליים תחתונים

קטע 1 ב

- 1] []°°°
- 2] הַלֵּל וּבְ]רַךְ
- 3] וּכְבָשִׁים]
- 4] בְּ] []°°
- 5] בְּהַקְטֹ]ר
- 6] בּוֹרְאֵן]
- 7] וּבְרַךְ]
- 8] עַל מִזְבֵּחַ]ח
- 9] בְּתַקְוָע] שׁוֹפָר
- 10] אֱלֹהֵיכֶם]

שוליים תחתונים

קטע 1 א: 11]הוֹדָא בְּאֵיפִי מִיּוֹחַדַּת בְּצוֹרְתָהּ; בְּעַנְפֵי עֵצ יש להשלים בראש טור ב עבות על פי ויקרא כג 40 ||
קטע 1 ב: 9]בְּתַקְוָע] שׁוֹפָר] השווה מגילת תהלים, 11QP^a טור כו, שוי 5 = תהלים קנ 3, סדרת התגליות, כרך ד, עמ' 47 ||

4Q410 (חוכמה)

קטע (ועוד פירוורים) של כתב יד מימי בית הורדוס. הכתב דהוי בכמה מקומות. היו"ד נבדלת מן הווי"ו. עניינו של הקטע הוא כנראה ויכוח על מקור החוכמה. אנטה שטוידל ההדירה את כתב היד בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 319-316.

קטע 1

[זַה אֲשׁוֹר]	1
[כִּי] אֲ תַעֲבוֹר לְכוֹל עוֹלָמִים	2
[הַמּוֹת אֲשֶׁר יִתְמָלוֹת לוא יִּי []	3
[כֹּה וְאֵרָרָה עַל אֲרָרָה תִּדְבַק בְּכֹה	4
[וְצָרָה עַל צָרָה תִּבּוֹא] עֲלֵיכֶּהּ וְאֵין לְכֹה שְׁמָה שְׁלוֹם []	5
[מָה *בְּאֵמֶת טוֹב וּמָה *בְּהַבֵּל רַע	6
[כֹּל יְמֵי עַד וְעַתָּה אֲנִי אֶת אֱלֹהֵי בְרוּחַ	7
[רֹאאָה לְדַעַת מָה יִבּוֹא עֲלֵיכֶּהּ] מָה וְלוא יִכּוֹב הַמֶּשֶׂא וְלוא יִבְיִישׁ	8
[הַחֲזוֹן עַל [] הַמֶּשֶׂא וְעַל בֵּית [] הַחֲזוֹן כִּי רֵאִיתִי	9
[סֵפֶר יִקָּר מִכּוֹל סֵפֶר] יִים זֶה וְזֶה סֵפֶר ת] וְרַת מוֹשֶׁה [] וְזֶה	10
[אֲת]	11

2 [כִּי] אֲ או [לוא]; תַעֲבוֹר לֶשׁוֹן כְּלִיָּה; לְכוֹל עוֹלָמִים] ביטוי מאוחר, ראו א' הורביץ, בין לשון ללשון, ירושלים תשל"ב, עמ' 104-102 || 3 הַמּוֹת אֲשֶׁר תִּמּוֹת שְׁטוֹיִדֵל קוֹרֵאת [] ת אֲשֶׁר לְמוֹת, אֲךְ מוֹדָה שֶׁאֲפָשֶׁר לְקוֹרֵא גַם תִּמּוֹת, וּבְאֵמֶת שְׁרִיד מִקְצֶה הַתַּחֲתוֹן שֶׁל הַתִּיּוֹ מְחוּבֵר לְבַסִּיס הַמִּיִּים || 4 וְאֵרָרָה יִקְלָלָה; עַל יֵאֲחָרִי; תִּדְבַק הַשּׁוֹן דְּבָרִים כַּח 60 וְהַשִּׁיב בְּךָ אֶת כָּל מְדוּה מְצָרִים ... וְדַבְּקוּ בְךָ || 5 לְהַשְׁלֵמַת תַּחֲלִית הַשּׁוֹרָה הַשּׁוֹן סֵפֶר הַיּוֹבֵלִים, 3Q Jub כִּג 13, כִּרְךָ ב, עִמ' 232 [וְצָרָה] עַל צָרָה || 6 *בְּאֵמֶת ... *בְּהַבֵּל נִכְתַּב בְּתַחֲלִילָה מֵאֵמֶת ... מֵהַבֵּל וְתוֹקֵן וּמִשְׁמַעוֹת הַכְּתוּב יִמָּה טוֹב יוֹתֵר מֵאֵמֶת וּמָה רַע יוֹתֵר מֵהַבֵּל, רֵאוּ קִיסְטֵר, חוֹכְמָה, עִמ' 25; קִיסְטֵר אֹמֵר שֶׁהַתִּיקוֹן מוֹטְעָה אֲבֵל בְּמַגִּילוֹת יֵשׁ מִבְּנֵי הַשּׁוֹרָה גַם בְּמִילוֹת הַיַּחֲסָבִי אוּ עַל, רֵאוּ שִׁירֵי עוֹלַת הַשֶּׁבֶת, שִׁיר שְׁמִינִי שׁוֹי 10-12, כִּרְךָ ב, עִמ' 371, וְכֵן שִׁיר שִׁישִׁי שׁוֹי 19, כִּרְךָ ב, עִמ' 367, וְשִׁיר שְׁלִישִׁי שׁוֹי 6, כִּרְךָ ב, עִמ' 362, וְהַשּׁוֹן יִשְׁעִיהוּ מ' 2, תִּהְלִים פֶּט 8 וְשִׁיר הַשִּׁירִים ו' 1; הַבֵּל = יִשְׁקָרִי כְּבַמֶּשֶׁלִי לֹא 30 שְׁקָר הַחֵן וְהַבֵּל הִיפִי || 7 אֱלֹהֵי הַשְׁלֵמָה חֲדָשָׁה || 7-8 אֲנִי ... [רֹאאָה] סֵדֶר מִיִּלִּים אֲרָמִי כְּמוֹ בְּשׁוֹרָה 6 || 8 הַשְׁלֵמָה חֲדָשָׁה, הַשּׁוֹן חוֹכְמַת הַרְזִים, IQ27 קֶטֶע 1 א שׁוֹי 3-4, כִּרְךָ ב, עִמ' 130; [עֲלֵיכֶּהּ] מָה הַמִּיִּים מִשׁוֹנָה אֲךְ נִיכְרַת בְּתַצְלוֹם 41.788; אֲרִיאֵל וְיִוִּדִיצְקִי מַעֲדִיפִים לְקוֹרֵא [עֲלֵיכֶּהּ]; יוֹבִישׁ לֶשׁוֹן בִּיטוֹל וְחִידְלוֹן כֹּאחַד מִשִּׁימוּשֵׁי שֶׁל הַפּוֹעֵל כִּזְיִב שֶׁלִּפְנֵינוּ; שְׁטוֹיִדֵל קוֹרֵאת [הַחֲרִישׁ], הַשּׁוֹן 4Q291 שׁוֹי 2, לַעֲלֵל עִמ' 60 || 9-8 הַשּׁוֹן חֲבֻקָּא א' 1, ב' 3 || 10 [סֵפֶר] יִים זֶה וְזֶה סֵפֶר שְׁטוֹיִדֵל קוֹרֵאת [] יִים זֶה וְזֶה סֵפֶר, עִינּוּ בְּתַצְלוֹם 41.788 ||

4Q411 (חוכמה)

קטע בודד מכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. מן המעט ששרד ניתן לשער שהוא מחיבור שעניינו חוכמה. נזכר בו האל הבורא שדברו הוא ראשית חוכמה. בקטע נעשה שימוש בגוף המדבר. אנטה שטוידל ההדירה את הקטע בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 159-162. כאן הושלמו כמה משפטים על פי מקבילות או מסברה כדי להעמיד הקשר ענייני ותחבירי למעט ששרד.

- 1 ותשמח בחכמה אל תחדל ליראה את
- 2 יהוה פן יסחפה מארץ חיים הלוא
- 3 טוב יום אחד]
- 4 הנא החלתי °]
- 5 לאדם והוא ברא
- 6 ידעתי את]
- 7 מי חכם וידע
- 8 אגאל פצה אלת
- 9 ותבונתו מי [ידע בה נטה שמים וימתחם]
- 10 כאהל לשבת יהוה ברא כול
- 11 בשור יהוה ברא
- 12 יהוה ברא ח
- 13 יהוה ברא ש
- 14 הופיעו לא
- 15 להראות]
- 16 לשעשועים
- 17 והוה]

2 פן יסחפה מארץ חיים] כשיחזור אריאל ויודיצי על פי דברים כח 63 ותהלים נב 7; שטוידל קוראת פן יסחור] ||
 3 השוו חוכמת גבורות האל, 4Q185 ב 4-5, כרך ב, עמ' 111; בנימין אליצור מפנה לתהלים פד 11 כי טוב יום בחצריך ולתרגום
 השבעים ולוולגטה הגורסים יום אחד במקום יום || 8 פצה שטוידל קוראת בצה; גייט קוראים בצהלה] || 9 השוו ישעיהו
 מ 22 הנוטה כדק שמים וימתחם כאהל לשבת וירמיהו י 12 ובתבונתו נטה שמים || 10 כאהל שטוידל קוראת באהל || 11 יהוה] ||
 או והוא] || 11-13 לחזרה על הביטוי יהוה ברא השוו אלהים עשה החוזר בחוכמת גבורות האל, 4Q185 ג 9-13, כרך ב,
 עמ' 112 ||

4Q412 (חוכמה)

אחד מארבעה קטעים מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס שרק באחד מהם שרד טקסט רצוף ממש. שאר הקטעים דומים בכתב ומקצת המילים מתאימות לספרות של חוכמה. השוליים הימניים שרדו ומסופי השורות חסר כנראה רק מעט (שלא כדעת המהדירה הראשונה). אנטה שטוידל ההדירה את כתב היד בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 163-167.

קטע 1

- 1 רעה אל תפעל []
 2 [רע] לרבים אל תפעל [כי] ה' און [ויצאה]
 3 עליכה *דבת רביב וגם מעוון לשונכה [נצור]
 4 [פתח] פייך באמרי יושר וצא מ'ונה הוציא מליכה
 5 שים מוסר על שפתיכה וללשונכה דלתי ב'רל
 6 מלי צדק הגה בהמה [השמע] חוק למבקשו
 7 בכול פיכה הלל א[ש] ר' עשכה
 8 תן הדות לשמו
 9 בקהל רבים ה' ללהו תמיד ובצדק עם ברכה
 10 יוממ ולילה

2 אריאל ויודיצקי זיהו את האותיות שבסוף השורה בתצלום 40.963 || 3 *דבת רביב קראו דבת רבים על פי ירמיהו כ 10 ותהלים לא 14; שטוידל קוראת דבת דבוב; האות האחרונה היא ביי"ת שהשתבשה ממ"ם פתוחה, המילה רבים מופיעה גם בשורות 2, 9; לשונכה [נצור] ינצור את לשונך מדבר עוון, השוו תהלים לד 14, לט 2; שטוידל קוראת לדעתה || 4 [פתח] פייך שטוידל קוראת [תבך]; באמרי יושר על פי איוב ו 25 אמרי ישר; וצא מ'ונה אריאל ויודיצקי העירו שהשריד שמימין הוא של וי"ו דווקא; אפשר גם לקרוא [בת]בונה; שטוידל קוראת [] [] [ב'נה]; הוציא = הוצא, לביטוי הוציא + מלים השוו איוב ח 10, טו 13; מליכה שטוידל קוראת מלים || 5 מוסר = מוסר יאסור; ברל או [גן] כשטוידל || 6 מלי שטוידל קוראת ל', אך יש מקום לאות נוספת לפני הלמ"ד; שיעור הכתוב: ישמע בשפתיך ובלשונך מילי צדק; חוק קריאה חדשה; למבקשו שטוידל קוראת למבקשין בניה || 7 [ש] ר' עשכה שטוידל קוראת רעשכה || 8 תן הדות השוו ספר בן סירא, 11QPs^a טור כא שו 14-15, כרך ב, עמ' 222 למלמדי אתן הודי ועורא י 11 תנו תודה לה' אלהי אבתכם || 9 בקהל רבים השוו שירי מגילות תהלים, 11QPs^a טור יח שו 01, כרך ב, עמ' 349; ה' ללהו [קריאה חדשה] || 9-10 השוו מגילת המלחמה יד 12-14, כרך א, עמ' 125 ומגילת ההודיות כ 7-12, כרך א, עמ' 90 ||

4Q413 (חוכמה)

שני קטעים מימי בית הורדוס שצורפו זה לזה. בשניהם שרדו שוליים עליונים צרים ובשניהם הרווח שבין השורות שווה. בקטע השמאלי (הגדול) שרדו השוליים השמאליים ובקטע הימני (הקטן) שרדו השוליים הימניים. הטקסט המצורף ברור ותקין: החיבור בשורות 1-2 יוצר תקבולת אנוש // בני אדם ובשוי 3 התיבה רע שבקטע הקטן משלימה את כפי גועלו שבקטע הגדול. החיבור בשורות 3-4 אינו חלק אבל אפשרי בלי קושי מיוחד. טורלייף אלגוויין ערער על מעשה הצירוף. הוא התבסס על מראה האותיות ועל מראה העור ואף הזמין בדיקות מעבדה של העור. נראה לי שהמראה והבדיקות אינם מכריעים והשארתי את הקטעים בשילובם. לא ראיתי צורך להביא גם תעתיק של כל אחד משני הקטעים לעצמו שכן המעיין יכול להפריד בנקל את הקטעים. ראו: T. Elgvin, "4Q413: A Hymn and a Wisdom Instruction", in: Sh. M. Paul et al. (Eds.), *Emanuel: Studies in Hebrew Bible, Septuagint and Dead Sea Scrolls in Honor of Emanuel Tov*, Leiden: Brill 2003, pp. 205-214. התגליות, כרך כ, עמ' 169-171.

קטע 2+1

שוליים עליונים

- 1 מזמלת ד' [עַת אַל מַצָּאָה] וחוכמה אלמדכמה והתבוננו בדרכי אנוש ובפועלות
- 2 בני אד[ם] כי באהבת [א]ל את איש הרבה לו נחלה בְדַעַת אמתו וכפי גועלו
- 3 כל רע[ו] ההולך אחר מ[ש]מע אוזניו ומראה עינו בל יחיה ועתה
- 4 חסד [א]ל זכורו מימי [ר]י" שונים ובינו בְשָׁנֵי דֹר וְדֹר כאשר גלה א[ל]
- 5 [] [ל] [ל] [ל]

1 מזמלת ד' [עַת אַל מַצָּאָה] השוו ודעת מזמות אמצא משלי ח 12; ובפועלות חלופה פונטית של ובפועלות, קימרון, דקדוק, עמ' 106 || 2 [באהבת] על פי ברית דמשק פרק א שוי 194-196, כרך א, עמ' 18; וכפי אריאל ויודיצקי מציינים שכאן משמע המילית 'בגללי' || 3 השוו ישעיהו יא 3; עינו = עניו || 4 ההשלמה בעקבות קיסטר, ממ"ת, עמ' 322 העי 16 וראו עוד תהלים פט 50 איה חסדיך הראשונים ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 8 א

2]	ב] צרור
3]	אין ° [החיים
4]	ה הוא והוא ° [
5]	כול [
6]	ר לוא [
7]	ק ° [

קטע 8 ב

1 חפצו ° [[
2 ובדברו]	[
3 בש] [ויספר כול ° [] ° [ביא]	
4 מהמה דרכיהם עם פקוד]ת הוא יאביל	
5 לחושך ומאוצרו ישב]יע לכול חי ביא באוצרו]	
6 תבואות לכול ישני עולם ° [] ° [
7 אם יקפוץ ידו ונאספה רוח כול] בשר ופולם]	
8 אל אדמתם ישבו]	[

קטע 8 ב: 5 לחושך אולי לשון חיסכון וצורך, השוו קהלת ה 16 בחשך יאכל על פי הנוסח העיצורי; [לכול חי] על פי חוכמת רז נהיה פרק ב שוי 32, כרך ב, עמ' 154 || 6 תבואות יזוון; שני או קצי כטנצר, ראו תצלום 42.580; השוו שני עולם בהקשר דומה במגילת ההודיות קטע 11+13 שוי 2, כרך א, עמ' 106 || 7 על פי חוכמת רז נהיה, שם, השוו תהלים קד 28-29 תפתח ירך ישבעון טוב ... תסף רוחם יגועון ואל עפרם ישבוון ||

4Q421b

קטע ששויך בטעות לחיבור חוכמת תום דרך (קטע 9), כרך ב, עמ' 187-189. נראה שהוא מכתב יד אחר מן הטעמים הבאים: א) הרווח בין השורות גדול יותר מזה שבקטעים האחרים וצורת הצד"י מיוחדת; ב) התיבה כל כתובה בכתב חסר שלא כבשאר הקטעים, וכן כנראה עבדי (עבְדִי); ג) הסוגה שונה (עיינו באפראט). טורלייף אלגוויין ההדיר את הקטע הזה בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 194-195.

- 1] ◦ יאמצ לנֹפֶל [לִים
- 2] ויקם את ד' בְּרִיּוֹ לְחֹזֶק לֵב נִדְכָּא
- 3] לְכָלֹת כֹּל עַבְדֵי ר' [שָׁעָה

2 [ד'] בְּרִיּוֹ ... נִדְכָּא קריאה חדשה על פי ישעיהו נז 15 כי כה אמר ... ולהחיות לב נדכאים; השוו ברכי נפשי, 4Q436 קטע 1 א שוי 1, כרך ב, עמ' 40, אפשר לקרוא נִדְכָּא [פ] או נִדְכָּא [פ] במקום נִדְכָּא || 3 עַבְדֵי ר' [שָׁעָה] = עַבְדֵי רְשָׁעָה, השוו עבודת רשעה חוכמת רו נהיה פרק א שוי 10, כרך ב, עמ' 147 ||

4Q422 (גבורות האל)

קטעי כתב יד מימי בית חשמונאי ששרדו בהם תיאורים של גבורות אלוהים בבריאת העולם, במבול ובמכות מצריים. החיבור פורסם בסדרת התגליות, כרך יג, עמ' 417-441. טורלייף אלגוויין פרסם שם את הקטעים על בריאת העולם והמבול, ועמנואל טוב פרסם את הקטעים על יציאת מצריים. אי קימרון הציע לצרף את ארבעת הקטעים הגדולים על יציאת מצריים לטור אחד בליווי קריאות חדשות והשלמות (ראו הערת טוב, שם עמ' 429). לאחר מכן צורפו עוד קטעים. בתיאור המבול הצירוף נסמך על העניין. יש רצף ישיר בין קטע 5 (סופי השורות) לבין קטע 2 (תחילת השורות). שיבוץ הקטעים שביניהם אמנם מתאים לעניין אך הטקסט קטוע ומעורפל. אריאל פלדמן פירסם מהדורה מתוקנת ומפורשת יפה של הטקסט על המבול (קטע 1 טור ב): A. Feldman, "The Story of the Flood: (קטע 1 טור ב)", *The Dynamics of Language and Exegesis at Qumran* (Edited by D. Dimant and R. Kratz), Tübingen in 4Q422", 2009, pp. 57-77. פה ושם נדבקו אותיות לגב המגילה. בטקסט על מכות מצריים הן שולבו במקומן, ואילו בטקסט על המבול מקומן עדיין אינו ידוע.

קטע 1 טור [א]

- 6 [במאמרו ברא את השמים והארץ ופול] צבאם עשה בדברו[ן נתן בארץ]
- 7 [היה הרמש] האדם אשר עשה ורוח קודש[ו נפח]
- 8 [באפיו וימשילוהו בדגת הים ובעוף השמים] והחיה והרמש [אשר על]
- 9 [הארץ] נתן לו פול[ו] ע' המשילו לאכול פ[ר]י עץ [
- 10] ויקם עליו [לבלתי אכול מעצ הד' עת טוב ורע]
- 11 [ולוא זכר אדם את אשר] הקים עליו וישכחו[ן את מצותו]
- 12 [המשי] ל' בו יצר רע ולב ער[ל]
- 13 [שלומ]

7 [היה הרמש] על פי שו" 8; ורוח קודש[ו] השוו תהלים נא 13 ורוח קדשך אל תקח ממני || 8 ההשלמה על פי בראשית א 28; והחיה קריאה חדשה; והרמש אלגוויין קורא והרמש[ת] || 9 [וד'] קריאה חדשה || 10 [ויקם עליו] הושלם על פי שורה 11 || 11 הקים אלגוויין קורא [ויקם] || 12 בו יצר רע ולב ער[ל] אלגוויין קורא ביוצר רע ולמעש[ו] ||

קטע 2+3+5+6+7 טור [ב]

- 1] רבה]° [
- 2] ב את]° [
- 2א] ב'ידו ע'ן לע'ת]תו אל חיה[
- 3] נצלו למ'ע'ן ה'יות ה'אדם ע'ל הארצ כיא [
- 4]יבא נח את אשתו ואת בניו א'תו [אל התב'נה מפני]מי המבול ומ[הבהמה]
- 5 והע'ן ע'ר ונקבה ויס'גור אל בעדם] [° [עליו המבול] פול]
- 6 אשר בחרבה]מתו [א'רובות השמי'ם] נפת'חו ח'° [גשם הר'י קן על הארצ
- 7 תחת כול השמי'ם]ל'עלות מי'ם על האר'צ [ארבע'ים] יום וארבע'ים
- 8 לילה היה ה'גשם ע' הארצ והמי'ם גברו ע'ל הארצ ויכוסו ההרים למע'ן]מ'דוד חיט ולמען
- 9 דעת כבוד על'ן י'ן]את'ן [מנחה] הגיש לפניו
- 10 ויכ'ר על אשמו'ת כל בשד ועל הארצ וא'ן]וברית נתן ל'המה אות לדורות
- 11 עולם להרא'ות קשתו בעצ'ן לבלתי' היות מבול' לשחת פול בשד]וקיץ
- 12 וחרף' יום ולילה]לא ישבותו [ל'שמי'ם ואר'צ [
- 13]ל' [°°° [את כ'ו]ל נת'ן]להם לאוכלה כירק עשב [

2א ב'ודו אלגווי'ן קורא [ב'ודו אולם האות שלפני האחרונה היא דל'ית; חיה לפי פלדמן עמ' 60, הה"א ברורה בקטע עצמו || 3 נצלו למ'ע'ן] הוצע להשוות אל יחזקאל יד 14-16 || 4-5 הושלם על פי בראשית ז 7-16 || 5 עליו הכתם שלפני העי'ן נמוך מקו השורה ואינו שייך לכאן; ה'מבול' פלדמן קורא את'ן]ל' || 6 בחרבה אלגווי'ן קורא בחר בה; [מת'ן] על פי בראשית ז 22, שרידים לא ברורים של האות הראשונה || 8 [למע'ן] מ'דוד חיט שיחזור השורה מסתמך על בראשית ז 20 ועל המקבילה התחבירית בטור ג שוי' 11 למען הרבות מופתים. בשני המקרים הכותב מנמק מדוע החמיר האל בעונשו ובמקרה שלנו הוא מסביר מדוע כיסה המבול את ההרים הגבוהים ומצי'ן שתי סיבות, הסיבה השנייה למען דעת כבוד על'ן] (השוו טור ג שוי' 7) אינה טעונה פירוש. לא כן הסיבה הראשונה ששרדה ממנה רק מילה אחת חיט (או חוט). פלדמן מעדיף את הקריאה חיט ומפרשה ככתיב נדיר של ח'טא. כתיב כזה מופיע אומנם בפיוטי ינני מן הגניזה אך אינו מתועד במקורות קדומים יותר. את שרידי האותיות שלפני המילה הזאת פלדמן קורא ט'ה'ר. זו קריאה בעייתית שכן האות האחרונה היא דל'ית וצורתה אופיינית להיקרויות אחרות של האות הזאת בכתב היד שלנו: רגלה ארוכה וזוויתיה חדות, שלא כרי"ש שרגלה פחות ארוכה וראשה מתעגל. גם באמצע המילה נראה קו ארוך המתפענח יפה כרגל של דל'ית ומכאן הקריאה מ'דוד (מקור קל של מדי'ד). את השם חיט יש לפרש 'תשלום, השבת גמול לרעה': השורש חי"ט במשמע זה נמצא במסורת ההגייה של השומרונים לבראשית לא 39 והוא מתאים לפשט הכתוב, ראו ש"א ליונשטם "אנכי אחטנה" לשונו כט (תשכ"ה), עמ' 69-70. ליונשטם מסתמך על שורש חי"ט באכדית. המקור למען מדוד שבטקסט שלנו מצי'ן שהתשלום מדוד במידה כנגד מידה || 10 ויכ'ר קריאה חדשה, השוו מגילה חיצונית לבראשית י 13; אשמו'ת] כקריאת אריאל ויודיצקי, והשוו בראשית ט 11; אות ובדוחק [ו]אות; לדורות הלמי'ד מוספת || 10-11 הושלם על פי בראשית ט 12-15 || 11 להרא'ות קשתו בעצ'ן] על פי בראשית ט 14; אלגווי'ן קורא [חרא] [פלדמן קורא לחדא]; ייתכן שגג הה"א נפגם מעט ולכן היא דומה לחיית || 12 וחרף' אלגווי'ן קורא [מו'עדי] אולם העי'ן אינה קיימת ואין כנראה די מקום להשלמה, גם הביטוי מוזר, וראו בראשית ח 22 || 13 הושלם על פי בראשית || 3 ט

4Q425 (חוכמה)

שבעה קטעים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. הכתב מרושל ושחוק ויש בו רק מעט ביטויים בעלי משמעות. בקטע 1 נמצאו ביטויים דומים לביטויים שבחוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 3, כרך ב עמ' 186. בשל בעיות הקריאה והחשש מטעויות יובאו כאן רק קטע 1 (ללא קטע 3 שצורף אליו שלא כדין) וקטע 6. מן הקטעים האחרים יצוין הכתוב [ו]להודות לאל על כו[ל] [קטע 4 ב שוי 4. אנטה שטוידל ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כ, עמ' 202-210.

קטע 1	
1	[ל מוֹסֵר תוֹעֲבָה דבָר אֲבִי דַעַת]
2	[אֲבִי • בְעֵר לְבוּ לְבַלְתִּי הַבָּן]
3	[• תְּנוּבָה לוא ימְרָה]
4	[שְׁקָר קֶטֶן כִּי גִדְדוּ לִי]
5	[מַעֲצָא לִישׁוֹן וְלוא אֲבִי]
6	[*דְּכַרְכִּי וְבִמְשָׁקֵל לֹא יִעֲשֶׂה פְעוּלָתוֹ]
7	[אִישׁ שׁוֹעַ עֵינָיִם]
8	[אִילֵי לֵב יִתְאַנְהוּ]
9	[]
10	[בִּים לְכֻלָּל]
11	[בַּבָּן לִדְרַכִּי]
קטע 6	
1	[לִי] כֹּן] •]
2	[וְאֵל יִדְבַר]
3	[שִׁפְט בִּיּוֹם]
4	[יִשְׂרָאֵל יַעֲזֶה וּבִלְשׁוֹנוֹ שְׁקָר]
5	[רִשְׁעִי] הֵן] •]

קטע 1: 1 נב[ל]י שטוידל קוראת מב] [|| 2 בְעֵר ייחסר דעת, שטוידל קוראת בְעֵד; 2 ה[ב] השלמה חדשה || 3 תְּנוּבָה או הַנוּפָה || 5 מַעֲצָא לִישׁוֹן או ולשון כשטוידל, או ילשין || 6 *דְּכַרְכִּי אולי משובש מן דרכי, השוו שורה 11; ובמְשָׁקֵל השייך נראית בתצלום 42.499; להשלמת סוף השורה השוו חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 3 שוי 1, כרך ב, עמ' 186 || 8 יִתְאַנְהוּ על פי תצלום 42.499; שטוידל קוראת וְשִׁגְעוֹנֵי || 10 לְכֻלָּל שטוידל קוראת לו לְפִל[ם] || קטע 6: 4 להשלמות השוו ירמיהו ט 4 ואיוב לג 27 ||

4Q426 (חוכמה)

שלושה עשר קטעים בכתב יד מימי בית חשמונאי. רק בקטע אחד שרד טקסט שיש בו רצפי מילים (בשני טורים; הטור הימני שחוק). כאן הובאו רק שישה קטעים. הקטעים האחרים (הזעירים) בעייתיים מבחינת הקריאה והשיוך. מבנה אופייני לחיבור הזה איש + שם תכונה וצורת עתיד. מבנה זה מופיע בספר משלי ובחיבורי חוכמה מקומראן, למשל 4Q424, 4Q425, כגון איש רע עין אל תמשל בהו[נך] חוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 1 שוי 10, כך ב, עמ' 185. הנה הביטויים שבקטעים הזעירים שלא הובאו: איש משולח קטע 5 שוי 5, [איש] שכל קטע 7 שוי 2, [איש] לץ קטע 8 שוי 4. אנטה שטוידל ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כך כ, עמ' 211-224.

קטע 1 א

שוליים עליונים

1] כָּלִיל כָּבֹד וּמַדַּת דַּעַת וְאוֹרֶךְ יָמִים
2] וְרֹב שְׁלוֹם לְשׁוֹן מְרִי כוֹל מַצּוּתָיו וְזֶרַע רַשְׁעִים
3] [יַפְרָת
4] [יְנָתָן אֵל בַּלְבָּבִי דָּלָה וּבִינָה
5] [לְהַשְׁמִיעַ לְתַמִּימִים מְלִי וְלִנְזֻרֵי אֲמַתִּי אֲמַרִי
6] [יְיָ בְּאַחֲזֵהוּ
7	
8] [יְיָ בְּנִי עֲוֹלָה לֹא יִהְיֶה
9] [יְיָ דְבַרְיִי יַפְיִם מְכוּל תוֹר בַּתְּבַל
10] הוּא לְבַדּוֹ אֵל וְכוֹל זֶר אֵין
11] [עֲנַפִּיהָ הִיא וְאֵיכֵל טוֹב עֲנַפִּיהָ
12] [יַפְיִם לְחַסֹּן תְּבַסְתִּי מִלְפָּנָיו (וְהוֹרֵאִים
13] [לְמַלְכֵי אֶרֶץ רוּדָה
14] [יָם וּנְשִׂאִים עֲמִים

1 [כָּלִיל כָּבֹד] על פי סרך היחד ד 7, כך א, עמ' 216; ומדת = לבושי || 2 [וְרֹב שְׁלוֹם] על פי סרך היחד שם || 4 דָּלָה וּבִינָה הווי"ו אולי מוספת || 5-9 מקצת הכתב נשחק ואינו נראה בתצלומים הקיימים || 5 מְלִי קריאה חדשה; [אֲמַתִּי] או [האמת] או [בריאת] || 9 מְכוּל המ"ם דהויה אך ניכרת בתצלום 42.836; תוֹר = תָּאָר, ראו קימרון Grammar עמ' 324-323 || 10 השוה דברים לב 12, 16 || 11 עֲנַפִּיהָ או עֲנַפִּיהָ || 12 [לְחַסֹּן תְּבַסְתִּי מִלְפָּנָיו] הוֹרֵאִים שיחזור חדש על פי ישעיהו ד 6 ולמחסה ולמסתור מזרם, וחוכמת רז נהיה ב, 4Q424 קטע 1 שוי 3-4, כך ב, עמ' 185 גם הוא [לא י] אֲסֹתֵר מִפְּנֵי דָם; ראו גם ישעיהו כו 20; הקריאה של שטוידל [] תְּבַסְתִּי מִלְפָּנָיו הוֹרֵאִים אפשרית אך פחות מובנת; אפשר לקרוא בַּסְתִּי [ו] במקום בַּסְתִּי ובסוף השורה הוֹרֵאִים || 13 רוּדָה שטוידל קוראת רוד[ן]; השוה ישעיהו יד 6 רָדָה באף גוים || 14 וּנְשִׂאִים על פי תצלום 41.321, שטוידל קוראת וּנְשִׂאִים ||

קטע 1 ב

שולים עליונים

- 1 [] ;
- 2 [בכור ארים ש]]
- 3 [ותבינו ואגידה לכמה]
- 4 [ואתבוננו בפעל(ות אנ]]
- 5 [צעדי איש ידע וא]]
- 6 [אשר ונחלה ואל]]
- 7 [ואל יביאנו עד]]
- 8 [תשוך בעדי]]
- 9 [איש]
- 10 [טוב]
- 11 [יפלס]
- 12 [א]]

קטע 2

שולים עליונים

- 1 [] י איש הבהב לוא ישב]]
- 2 [] י ולוא יפלג]]
- 3 []]

קטע 1: 3 ותבינו שטוידל קוראת יתבונן; התיי ברורה בתצלום 43.541; הנויין והוויייו ארוכות מאוד, אולי מלכתחילה נכתב ותבין || 4 ואתבוננו הוויייו הראשונה כתובה בשוליים; צורת ציווי באל"ף במקום הי"א; [כי אל הכין] על פי תהלים לו 23 ומשלי טז 9 || 5 צעדי שטוידל קוראת צעדו; איש ידע = איש ידע יחסי || 6 אשר אולי = ישר = ושאָר 'בנים'; שטוידל קוראת ישר || 7 ואל אולי = ואל; [עד] הושלם על פי תהלים סה 3 עדיך כל בשר יבאו || 8 השוו איוב א 10 || קטע 2: 1 הבהב השוו משלי ל 15 הב הב; במסורת בבל הבהב (ייבין עמי 1126), וראו הושע ח 13 + תרגומים מפרשים ומילונים; ישב]] על פי משלי שם שלוש הנה לא תשבענה ארבע לא אמרו הן; שטוידל קוראת ישר = ישר ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4

[	]	1	]	°[	[
[	]	2	]	איש	אודה ב[צע
				ושלישי	
[	]	3	]	אישגוה	°[
[	]	4	]	אר בשרו]	ש[
[	]	5	]	ש טמא]	א[
[	]	6	]	מו צאי	°°[
[	]	7	]	ל]	

קטע 10

[	]	1	]	מ°[	אוצר]
[	]	2	]	איש	בינה °[
[	]	3	]	תעב כול עוברי]	חוק
[	]	4	]	לעלמי	א°[

קטע 11

[	]	1	]	נהלתו	[
[	]	2	]	איש	תהפכה ישכון ל[בדד
[	]	3	]	איש אשר אין מעצור	לרוחו לוא יש]
[	]	4	]	פשו אשר]	ג[

קטע *12

[	]	1	]	עוה לוא ה]	ג[
[	]	2	]	שו ומשפחות]	
[	]	3	]	עילם וא]	שור וארפכשד ול[וד וארם
[	]	4	]	זכול שוכני]	

קטע 4: 3 ושליושי שטוידל קוראת ושלוושה; אישגוה קריאה חדשה = איש גוה גאוותו' || 4 [ש] אר בשרו קריאה חדשה בתצלום 41.321 || 4-6 בשורות אלה יש מקום חלק, כנראה פגם בעור || 5 [א] ש טמא [שפתים] השוו ישעיהו ו 5; שטוידל קוראת] [° טמא] ||
 קטע 10: 3 השוו סרד היחד ה 7, כרד א, עמי 218; עוברי] חוק] שטוידל קוראת עוברי] [|| 4 לעלמי שטוידל קוראת [כול מלמי ||
 קטע 11: 1 נהלתו בסיס הנויין קעור, דומה במקצת לבסיס הנויין השניה שבמילה ואתבוננו קטע 2 ב שוי 4 || 2 [ת]הפכה תוקן כנראה מן [ת]הפכות, השוו משלי טז 28 איש תהפכות || 3 השוו משלי כה 28 איש אשר אין מעצר לרוחו || קטע 12: * הטקסט סתום ותוכנו שונה מזה של שאר הקטעים ||

4Q433 (הודית מנהיג)

קטעים קטנים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. בעל ההודיה שבקטע 1 הוא כנראה מנהיג. הוא מודה בלשון מדבר ופונה אל ה' בלשון נוכח. איילין שולר ההדירה אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 236-233 תחת הכותרת 4QHodayot-like Text A.

קטע *1

1	וארומ]מך לעולם]
2	[פי] מי אני ומי כחולדי צבזה כאין ואב]הלה מפני]
3	רוחך כעור כמגרן ואהיה כמו אין וכ]הסדך הייתי]
4	נצה והמלכתני אתה משפיל ואתה] מרומם אתה]
5	תשפיל מש]לים על]תבל תהשוך] גאים ובצדקתך]
6	העמדתני כזאת לעצור] פה]להתיצב לפני מלאכי]
7	העליון והלל]תי]
8	ומי אנני בעון]
9	ואני מודה על
10	ואתה בעוןך] העמדתני]
11]°[]

1 * שלא כשולר נראה שהשתמרו ראשי השורות 3-6 וששורות 7-9 חסרות אותיות בודדות בלבד; בסופי שורות 2-4 חסרות כשתי תיבות; הטקסט שבשורות האחרונות כתוב על קטע קטן שצורף ישירות, עיינו בתצלום 41.821 || 1 וארומ] [כקריאה ששולר מציעה בהערה || 2 כחולדי צבזה שיחזור חדש על פי מגילת ההודיות, כרך א, עמ' 102 שוי 6, עיינו גם שם עמ' 108 שוי 2; ואב]הלה מפני] קריאה חדשה, השוו תהלים פג 16 ובסופתך תבהלם; שולר קוראת ואנני] [|| 3 כמגרן גרסו מגרן; על פי הושע יג 3 כמץ יסער מגרן; כעור = כמו מוץ; ראו קיסטר, שלוש מילים, עמ' 36-37 || 4-3 השוו ישעיהו נ 16 ולא לנצה אקצוף ועיינו בפסוקים הסמוכים || 4 והמלכתני השוו העמדתני בשורה 6, שולר קוראת והמלכתני] || 5 תהשוך הפעיל מן שחיח (בקיום הה"א כבארמית) בתקבולת אל תשפיל; שולר קוראת תהשוך]ית] ומציינת שאפשר לקרוא תהשוך || 6 לעצור] פה] שולר קוראת לעצרת] || 7 והלל]תי] שולר קוראת יהלל] , נשוא של העליון || 8 בעון שולר קוראת בעיף ||

4Q433a (שיר)

ארבעה קטעים כתובים על אחורי פפירוס בכתב יד מימי בית חשמונאי. בצד הפנים שרד טקסט של סרך היחד (4QS^a). סדר הקטעים ושיעור הטקסט החסר נקבעו על פי הטקסט של סרך היחד. איילין שולר ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כך כט, עמ' 237-245, תחת הכותרת 4QHodayot-like Text B.

קטע 1

[	]°°[	1
[	]ש[רות]	2
[	]בשׁוֹבֹ°° []°°°[	3
[	]תָּן שִׁירוֹתָיו קוֹדֵשׁ לֹ° [שִׁירוֹת]	4
[	]בשפתי ה'זק ותשבוחות בפי עזו]ם	5
[	]ש[תָּו תִירוֹשׁ אֲזוֹ יִשְׁמַח אֵל]	6

שוליים תחתונים

קטע 2

1	לְמוֹעֲדֵי עוֹלָמִים
2	: לְמִשְׁכֵּל מִשְׁלֵל עַל כְּבוֹד °
3	נִטַע שְׁעִשׂוּעִים נִטַע בְּעֲדָנוֹ וּבְכַרְמוֹ בְּתַרְךָ
4	עֲרוּגָה וּתְפִינָה וּתְבִינָה דְלִיתָיו בְּאַרְץ
5	וּכְפוֹתָיו עַל מִשְׁעַנַּת רוּם הַשָּׁמַיִם וַיִּתְנַדֵּב
6	פֶּאֶרָה לְדוֹרוֹת עוֹלָמִים וּלְעִשׂוֹת פֶּרִי מִתּוֹקָם
7	לְכוּל טוֹעַמֵיּוֹ וּבִפְרִיו לֹא יִרְאֶה בְּאוֹשִׁיִם
8	עֲפִיּוֹ וְעֵלְיוֹ וְאָבּוֹ יִהְיֶה בּוֹ וּגְזוֹעֵי אֲמִירָתוֹ עֶקֶר
9	בְּשׁוֹרְשֵׁיו לֹא יִנְתַּקוּ מִעֲרוּגָתוֹ מִטְעֹו כִּי []

שוליים תחתונים

קטע 1: 2 [ש]רות שולר קוראת [דות] [] || 3 בשׁוֹבֹ°° שולר קוראת בשיבת[ן] || 4 שִׁירוֹתָיו או שִׁירוֹת || 5 [ה]זק קריאה חדשה || 6 [ש]תָּו שולר קוראת [] ו ||

קטע 2: 2 בשורה הזאת יש כותרת מיוחדת הפותחת במילים לְמִשְׁכֵּל מִשְׁלֵל, בסוף השורה יש קו מאונך העולה מקו השורה || 3 בְּתַרְךָ קריאה חדשה; אריאל ויודיצקי מציעים [עזק] || 4 עֲרוּגָה שולר קוראת שְׁרִיגָיו; השוו שו' 9 || 5 וַיִּתְנַדֵּב אולי לשון התנשאות וגידול, השוו יחזקאל יז 23 ונשא ענף ועשה פרי, ושמות כה 2 ופירוש דעת מקרא לכתוב; קיסטר מעיר שאולי יש כאן שיבוש מן ויתן רב || 6 פֶּרִי מִתּוֹקָם] השוו שיר השירים ב 3 || 7 בְּאוֹשִׁיִם או באושה] יפרי נשחתי || 8 וְעֵלְיוֹ = ועלה; וְאָבּוֹ, השוו שיר השירים ו 11; וּגְזוֹעֵי אֲמִירָתוֹ קריאה חדשה; עֶקֶר האות הראשונה מעוגלת ומתאימה לעיין, השוו דניאל ד 12, 20, 33 עקר שרשהי || 9 בְּשׁוֹרְשֵׁיו הבייית מתוקנת, הסופר התחיל לכתוב שייין בתחילת השורה, נמלך ומחק אותה, כתב בייית או מיים ואחריה שייין חדשה; מִטְעֹו שולר קוראת בְּשִׁמּוֹ אך מודה שהאות הראשונה מתאימה דווקא למיים ||

4Q437a (= 4Q437 קטע 9)*

קטע בכתב יד מימי בית הורדוס. ג'ון סטרגנל, דויד סילי ומשה וינפלד ההדירו אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 324.

[אֹהֲבִי שוּחַד בְּ]]	1
[וּלְכּוּ אֲחֵי]]	2
[תְּ חֲמַתְּ אֵל עַל רוֹב טוֹרְפֵי נַפְשׁ עֲנִי]	3
[לְפָתוֹת כּוֹל דּוֹרְשֵׁי תְּעוֹת]	4
[בְּלִיעֵל]]	5

* הקטע הופרד מן ברכי נפשי עותק ד משום שהשורות שבו מרווחות יותר וסגנונו ועניינו שונים || 1 [אֹהֲבִי] שוּחַד השוו ישעיהו א 23 כלו אהב שחד || 2 אֲחֵי] או אִישׁ] || 3 [תְּ] סוֹיִס משלימים [נתכ], ואפשר גם להשלים [סער]ת על פי ירמיהו כג 19, או [תצ]ת או [לעלו]ת; טוֹרְפֵי נַפְשׁ עֲנִי] קריאה חדשה, השוו מגילת ההודיות יג 16, כרך א, עמ' 76 פן יטרפו נפש עני ורש; סוֹיִס קוראים טוֹרְ] || 4 [לְפָתוֹת כּוֹל דּוֹרְשֵׁי תְּעוֹת] שיחזור חדש, השוו מגילת ההודיות יב 16-17, כרך א, עמ' 74 ויבאו לדורשכה מפי נביאי כזב מפותי תעות || 5 [בְּלִיעֵל] קריאה חדשה ||

4Q440 (ברכה)

כתב יד מראשית ימי בית הורדוס שהטקסט שבו דומה בעניין ובסגנון למגילת ההודיות. איילין שולר ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 247-254 תחת הכותרת 4QHodayot-Like Text C.

קטע *1

שוליים עליונים

[	בַּיּוֹם הַזֶּה] רִבִּיעֵי פִתְחָתָהּ מֵאוֹר גְּדוֹל בְּמִמְשָׁן לֵת יוֹם	]	1
[	ת] שְׁעָה וָאַרְבַּעִים גּוֹרְלוֹת אוֹר שְׁבַע־תִּים	]	2
[	רִימִם לְשְׁלוֹשֶׁת עוֹלָמֵי חוֹשֶׁךְ שְׁבוֹ[עִים שְׁבַע־	]	3
[	° בְּכוֹל יְמֵי מִמְשַׁלְתּוֹ]	]	4
[	וּבְקִצָּה יוֹרֵחַ אוֹר] עוֹלָמִים לְהֵאִיר שְׁבַע־עֲתִים	]	5
[	י' ה'] ר'] י'	]	6
[	בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ]	]	7

קטע 2

[	מִן עֲדֵי כְבוֹד	]	1
[	מִזְעֵד ר' בְּרוּךְ °°]	]	2
[	וּמִשְׁפָּטֵי צַדִּיק	]	3
[	מִמְשָׁן לְ אִישׁוֹנֵי לַיְלָה	]	4
[	לְהַ°°]	]	5

קטע 1: * על מקצת ההשלמות ראו קיסטר, אור, עמ' 138-139 || 1 פתחתה אולי לשון התחלה ויצירה, וראו שולר || 7 אֱלֹהֵי נְרָאָה בְּתַצְלוּם 42.830 ||
קטע 2: 2: 2 °° [שולר קוראת אֱלֹהֵי על פי תצלום 41.855 אולם הקריאה הזאת בעייתית || 4 השוו חוכמת המלך שלמה, 4Q184 קטע 1 שוי 6, כרך ב, עמ' 127 ובאישון]ני ליל [מ]משלותיה ולעיל קטע 1 שוי 1 ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 3 א

[]	14
[]	15
[]	16
	17
[]	18
[]	19
[]	20
[]	21
[]	22
[]	23
[]	24
[]	25

שוליים תחתונים

קטע 3 ב

שוליים עליונים

1 עֲזֹבְתָנִי

שורות חלקות (אולי סוף המגילה)

טור א: 16 עֲזֹבְתָנִי על פי ישעיהו סא 1; שולר קורארת ע[ול]ם אך אין שריד ללמ"ד על העור שמעל השורה || 18 מְבִינְתָּכָה = מְבִינְתָּכָה (כמו מְרִיבָה) או מְבִינְתָּכָה (כמו מְנוֹסָה), השוו מגילת ההודיות כג 12, כרך א, עמ' 96, פחות נראה לקרוא מְבִינְתָּכָה || 19 הוּיָהּ היצורים שהאל יצר || 20 הַזְכִּי = הַזְבִּי || 21 [דְרַפְיָה] הושלם על פי תרגום תהלים קמה 17; [לְהַשִּׁיבָנִי] כִּילְנִי לְהַעֲשׂוֹתָנִי שולר קוראת [] כולנו להעשותנו אך מעירה שאפשר לקרוא יודיים במקום הוויים, עמ' 248, 254; יש לפרש ילמדני ולגרום שאקיים את המצוות, ראו 4Q470 קטע 1 שוי 4, להלן עמ' 210, ודניאל יא 33 ומשכילי עם יבינו לרבים || 22 *וְבִטּוּבָהּ מעל הבייית הראשונה נראית בתצלומים נקודה, אך לא ברור אם יש למחוק את האות || 23 ההשלמה עשויה על פי הנוסח המקורי ובטובה || 23-24 [לְהַבִּיטָא] ... [בַּמַּח] שַׁבַּת על פי סרך היחד יא 18-19, כרך א, עמ' 230 || טור ב: שרדו כמה אותיות בשורה הראשונה כנראה מן התיבה הראשונה בטור, תוכפת למילה לוא שבסוף טור א ||

4Q440a

קטע בודד מימי הורדוס או מעט לפני כן. ארמין לנגה ההדירו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 347-348.

[וְשִׁפְעֵ רַב]	1
[שִׁפְתֵי לֹא מִּ	2
[טוֹב] אֵל רַב עֲלֵי מוֹדָה	3
[בשפתי ולשוני]	4
[דְּבָרֵי שִׁנְתָה כַּחֲרָ	5
[עוֹר] אֵתָה לִיאַ וְתַחְגֹּרֶ] בְּעוֹז מוֹתַנִּי	6

4Q440b

קטע בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. ארמין לנגה ההדירו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 349-350.

[וְיִמְּ ׀ ׀ ׀]	1
[וְיִמְּ ׀ ׀ ׀]	2
[מִשְׁ] פֶּט לוחצי צְדִיקָ	3
[לְכֹל שׁוֹנֵאֵי	4

4Q442 (יוסף)

קטע בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 345.

	שוליים עליונים	
[וְאֵכֶל] וְשִׁבְעַ וְחִיהַ לְעוֹלַם אוֹדָה	1
[וְאֵשֶׁר הוֹ] לְאֵל אוֹשֶׁר	2
[וְיִמְּ] ׀ ׀ ׀] וְיִמְּ	3
[מִן]	4

4Q440a : 1 וְשִׁפְעֵ קריאה חדשה || 3 [טוֹב] השוו תהלים לא 20; מוֹדָה = 'מאוד' לנגה קורא מיד ר'] ; השוו יואל ב 11 רב מאד || 5 דְּבָרֵי שִׁנְתָה השוו חוכמת המלך שלמה ב, 4Q184 קטע 1 שוי 1, כרך ב, עמ' 127 ועיינו במקבילות שהמהדיר מביא || 6 [] אֵתָה לִיאַ לנגה קורא [] אֵתָה || 6 לִיאַ לנגה קורא לוא; וְתַחְגֹּרֶ לנגה קורא יתונוי-] ||
4Q440b : 1 הוֹלְכֵי רַכִּילֵי לנגה קורא וְיִלְכוּ רַבִּים || 3 [מִשְׁ] פֶּט קריאה חדשה; לוחצי לנגה קורא לוחצר ||
4Q442 : 1 וְשִׁבְעַ חזון קוראת [] וְשִׁבְעַ ומעירה על עוד אפשרויות קריאה; וְחִיהַ יוֹהֲתֵקִים, השוו בראשית מב 2, מה 10; לְעוֹלַם אוֹדָה השוו תהלים ל 13 || 2 אסתר חזון מפנה למקבילות ובהן בראשית מא 39 אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת, וקיסטר מעיר שאולי הדובר כאן הוא יוסף; אם הדובר כאן הוא יוסף אפשר לשחזר: [כאשר יבואו שנות הרעב ואכל] וְשִׁבְעַ וְחִיהַ, לְעוֹלַם אוֹדָה [לאל אשר לא עזבני ואשר הוֹ] וְיִמְּני את כול זאת ||

4Q444 (רוחי רשעה)

שישה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס העוסקים במלחמה בין "רוחי רשעה" לבין "רוח דעה ובינה". נראה שהם מצטרפים לטור אחד. סטרגנל וחזון צירפו את הקטעים 1-5 זה לזה ושיערו שמקומו של קטע 6 מימין לקטע 4. אסתר חזון ההדירה את החיבור בסדרת התגליות, כך כט, עמ' 365-378. היא דנה בהקבלות אל שיר למשכיל לבהל רוחות ופירשה בהרחבה את הטקסט.

קטע 6-1 [א]

שוליים עליונים

1	ואני מיראי אל, בדעת אמתו פתח פי וברוח קודשו ה' [גביר לשוני להשמיע]
2	אמת לכול אלה ויהיו לרוחי ריב במבניתי, חוקי אלה [
3	[בל ימשולו ב] תכמי בשר, רוח דעת ובינה אמת וצדק שם אל בל [בבי
4	[זה ותתחזק בחוקי אל ולהלחם ברוחי רשעה ולוא]°° [
5	ין]°° [בפור נדת דרכיה ארור
6	ין]°° [מ] כון האמת והמשפט
7	ין]°° [תו ארורה ו°° [ה עד תום ממשלתה
8	ין]°° [רוח מ] מזרים ורוח הטמאה
9	[]°° [קל והג°°° [
10	[]°° [דיקים ארו] [
11	[]°° [נדת תועב]ה [

קטע 4 ב

6	ין]°° [ה°° [
7	ין]°° [הטו]ת [
8	ין]°° [בלו]° [

קטע 6-1 [א]: 1 מיראי אל כנראה מִיָּרָא אל יגרוש שדים בשם האלי כאחת ההצעות שבמהדורה, השוו שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 35 שוי 6, כך ב, עמ' 325; אם כן היו"ד נוספה לאל"ף לציון תנועה ממושכת; וברוח חזון קוראת ומרוח; הקריאה המוצעת כאן אולי עדיפה על פי הצורה והתקבולת אל בדעת; ה' [גביר לשוני] השוו מגילת ההודיות טז 36, כך א, עמ' 83 || 2 אמת לכול אלה קריאה משופרת במבחר תצלומים כהצעת אסתר חזון ואריאל ויודיצקי; לרוחי ריב עיינו בפירוש של אסתר חזון; חוקי אלה [ה] השוו שוי 4 || 3 להשלמה בתחילת השורה השוו מגילת ההודיות ד 37; רוח חזון קוראת ורוח; שם אל בל [בבי] השוו מגילת ההודיות י 19, כך א, עמ' 70 והערה בעמ' 71 || 5 בפור נדת דרכיה קריאה חדשה, השוו סרך היחד ד 10 ודרכי נדה || 6 [מ] כון האמת והמשפט שיחזור חדש בעקבות אריאל ויודיצקי, השוו תהלים צו 2 צדק ומשפט מכון כסאו || 9 והג°°° [חזון קוראת והגנבים] || 11 נדת קריאה חדשה על פי שיר למשכיל לבהל רוחות, 4Q511 קטע 43 שוי 7, כך ב, עמ' 327 ||

4Q445

שלושה משמונה קטעים זעירים בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס שבמקצתם משמשים גוף המדבר וגוף הנסותרת; אייברט טיכלאר ההדיר אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 379-384, וכינה אותם "4QLament A".

קטע 1

[בָּזָבְזָה דָּק כָּפִי]	1
[בְּעֵלֶת תּוֹר]	2
[הַגִּיּוֹנִי]	3

קטע 3

[כָּלּוּ לִי כָּל צוֹרֹתַי]	1
[אֲנִי עֲזוּבָה וּמְנוּבְלָה]	2

קטע 6

[סִפּוֹר]	1
[יִרְקוּקִים]	2
[לִי עֵי]	3
[לִי]	4

קטע 1: 1 [בָּזָבְזָה דָּק] קריאה חדשה על פי חוכמת תום הדרך, עותק א קטע 1 שוי' 6, כרך ב, עמ' 188 וכפיו בצדק נגאלו] ||
 2 בְּעֵלֶת תּוֹר יבעלת צורה, אשת תואר, השוו שמואל א טז 18 ואיש תאר ||
 קטע 3: 1 כָּלּוּ לִי כָּל צוֹרֹתַי] כקריאת אריאל ויודיצקי, השוו תהלים קכט 2 רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לי; טיכלאר קורא
 כלו לי כל נודעני] ||
 קטע 6: 2 יִרְקוּקִים שם תואר במשקל קְטַלְטַל כמו שְׁתַּרְתְּרָה; שם התואר הנדיר הזה מופיע פעמיים בספר ויקרא יג-יד
 בתיאור צרעת הבגד וצרעת הבית, ואפשר שגם הטקסט כאן קשור לצרעת והפועל משורש ספ"ר בשורה 1 מכוון לספירת שבעת
 ימי ההסגר, ואם כן הקטע אינו קשור לקטעים האחרים ||

4Q446 (תהילה)

שלושה קטעים קטנים בכתב יד מימי בית הורדוס; המהדיר הראשון לא מצא את הקטעים המקוריים ונעזר בתצלומים מושחרים. קטע 3 הובא כאן על פי קריאת אריאל ויודיצקי בתצלום B-298827. אייברט טיכלאר ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 385-388.

קטע 1

[]]]]	1
[וּאֲנִי]	וְאֵל עוֹד יִכְרִיתֶנָּה מֵאֵלֵינוּ]	2
[כִּי אֵל שָׁמַיְם]	מְשַׁעֵב כְּבוֹדוֹ וּמְשַׁמֵּעַ תְּהִלָּתוֹ]	3
[]	שִׁירָתוֹ בְּפִי וּבְלִשׁוֹנֵי מְנוֹת הַהוֹדוֹ]	4
[]	וְאֲשַׁמֵּעָה יִשְׁוֹ עֵת אֲבִיוֹנֵי פְדוּתוֹ]	5
[]	כְּבוֹד לֹא תֵּן]	6

קטע 2

[]]	וּמְחַנֵּי אֱלֹהִים]	1
[]	יִשְׁרָאֵל בְּחַיֵּי וְשֵׁר מִשֵּׁר יִגְבִּירוֹ לְשִׁירָתוֹ]	2
[]	בְּמִרְאֵהוּ יִשְׁרָאֵל כִּלְיֵי תְמוֹנָה הֵמָּה רֹאִים]	3
[]	כְּבוֹדוֹ וְיִפְחָדוּ מֵהוֹדוֹ]	4
[]	בְּלִישׁוֹנֵי עַלֵּנוּ]	5
[]	כְּבוֹדוֹ]	6

קטע 3

שוליים עליונים

[]]	לְעַפְרָת תְּשׁוּקֵתֵנוּ]	1
[]	נְשַׁמֵּת רִיחַ קוֹדֶשׁ נְפַחְתָּהּ בְּאַפְנֵי]	2

קטע 1: 2 [וְאֵל עוֹד] או [לְעוֹלָמֵי עוֹד] = 'לעולמי עד'; יִכְרִיתֶנָּה 'יסיר אותה' || 3 השוו תהלים קו 2 ושירי מגילת תהלים, 11QP5^a טור כח שוי 7 || 4 [בְּפִי] שיחזור חדש, השוו מגילת ההודיות יט 7-8; מְנוֹת = מְנוֹת 'כלי מיתר', ראו קיסטר, מילים, עמ' 38-41; הוֹדוֹ טיכלאר ואחרים קוראים הוֹדוֹ] או הוֹדוֹ || 5 [וְאֲשַׁמֵּעָה יִשְׁוֹ] עֵת אֲבִיוֹנֵי פְדוּתוֹ השוו מגילת המלחמה יד 4-5 ותעודות ישועה לעם פדותו וישעיהו נב 8; מעל האותיות הראשונות שבשורה תלויות אותיות דהויות || קטע 2: 1 וּמְחַנֵּי אֱלֹהִים 'מחנה מלאכים' כבשירי עולת השבת, שיר שני שורה 10, כרך ב, עמ' 362 || 2 וְשֵׁר מִשֵּׁר כקריאת אריאל ויודיצקי, המשווים אל מגילת ההודיות יז 16, כרך א, עמ' 84; שֵׁר = 'מלאך'; טיכלאר קורא וְשֵׁר מִשֵּׁר; יִגְבִּירוֹ [לְשִׁירָתוֹ] שיחזור חדש, השוו שירי עולת השבת, שיר שמיני שוי 11-12, כרך ב, עמ' 371, תהלים יב 5 ללשננו נגביר ומגילת ההודיות טז 36, כרך א, עמ' 83; טיכלאר קורא וּגְבִירוֹ || 3 [בְּמִרְאֵהוּ יִשְׁרָאֵל] כִּלְיֵי קְרִיאָה חֲדָשָׁה; טיכלאר קורא יִשְׁרָאֵל; תְמוֹנָה או תְמוֹנָה כטיכלאר, והשוו איוב ט 16 || 5 יִשְׁרָאֵל קְרִיאָה חֲדָשָׁה || קטע 3: אריאל ויודיצקי משווים את הכתוב כאן אל סרך היחד יא 22, כרך א, עמ' 230 משלימים בהתאם ומפנים אל קיסטר, אגדות, עמ' 220-224; שיוך הקטע לחיבור בעייתי ||

4Q448 (תפילות על יונתן המלך)

שלוש תפילות קצרות להצלת יונתן המלך ועמו ומקדש ה' שבציון. התפילות כתובות בכתב קורסיבי מימי החשמונאים (המ"ם והכ"ף הסופיות אינן ניכרות תמיד בצורתן). התפילות נרשמו על יריעת עור קטנה שבשולה הימני יש תפס ושוליה העליונים והתחתונים שרדו. טור א כתוב בחלק העליון וטורים ב-ג כתובים מתחתיו. מוסכם שיונתן המלך הוא אלכסנדר ינאי (כשמו וכתוארו במטבעותיו) ושהתפילות נכתבו אחרי תבוסתו בניסיונו לעצור את תלמי לתירוס שעלה מבקעת הירדן לעבר ירושלים. ניכרת בתפילות החרדה הגדולה לגורל ירושלים והקריאה הנואשת לה' לקום ולהושיע את עירו ומקדשו. אין בתפילות דברי הודיה לה' כפי שטען חנן אשל (מבואות א, עמ' 205). להבנת רקע התפילות יפה ההשוואה אל פשר ישעיהו א קטעים 1-6 שורות 26-29 (כרך ב, עמ' 263) וספר יואל א 13-16.

התפילה בטור א ידועה ממקורות אחרים והיא הגרעין הקדום של המזמור המורחב שבמקורות האחרים (אשל, שם, עמ' 212-216).

אסתר וחנן אשל ועדה ירדני ההדירו את כתב היד בסדרת התגליות, כרך יא, עמ' 403-425. וראו אסתר וחנן אשל ועדה ירדני, "חיבור מקומראן ובו קטע ממזמור קנד ותפילה לשלמו של יונתן המלך וממלכתו", תרביץ ס (תשנ"א), עמ' 295-297. ראו עוד אשל, מבואות א, עמ' 212-216, ובר-כוכבא, עמ' 30-34.

טור א

שולים עליונים

1	הללויה מזמור שִׁירִי	חום על ישראל אשה
2	אהבת בה	הצילם מיד אויב אשר דבר
3	סרות על]	[
4	]	[
5	ויראו מסנן]הריב	בקהל
6	רבימ השמִי] עו תפארתו חברו לטובים נפשותיכם	
7	ולתמִימים] לפאאר עליין הגה עינו על טובים תחמול	
8	ועל מפארו י] גדל חסדו מעת רעה יציל נפשם גואל	
9	עני מיד צרים] מציל תמימים מיד רשעים נוטה	
10	משכנו בציון ב] וחרר לנצח בירושלים	[

טור א: 1 הללויה כתובה בשולים || 2 בה] [אפשר להשלים בה[מלתך] או בה[סדכ] ולהניח שהמילה הזאת פותחת תיאור סיבה; איי קוראים כֵּאֵב] || 5 מסנן]הריב] השוו פשר ישעיהו א קטעים 1-6 שו 26, כרך ב עמ' 263, ודברי המבוא, שם עמ' 262 || 8 מפארו בנוסח^a 11QPs, כרך ב, עמ' 349 מפארו ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ב

	מקום חלק
1	עֹר קדש
2	על יִוִּנְתָן המלכ
3	וכל קהל עמכ
4	ישׁוֹאֵל
5	אשר באֲרֻבַע
6	רוחות שמימ
7	יהי שלום כלמ
8	ועל מַמְלַכְתְּכ
9	יתברכ שמכ
	שוליים תחתונים

טור ג

	שורה חלקה
1	באהבתכ את־יִסְרָאֵל [
2	בזמ ועד ערב מִי־לַיְלָה [
3	לקרוב להיות בְּ [עמכ]
4	פקדם לברכה [חוס]
5	על שמכ שנקרא [עליהם ועל]
6	ממלכה להברכ [
7	על יום מלחמה וה [ושׁיַעֲזָבָה נא]
8	ליוֹנְתָן הַמֶּלֶךְ [
9	יתְבַרְכ [

טור ב: 1 עֹר = שְׁמֵר! ראו א' קימרון, "על הברכה ליוֹנְתָן המלך", תרביץ סא (תשנ"ב), עמ' 565-566; קדש כינוי לאל ||
 2 וכל = ועל כל, מילת היחס מופיעה רק בצירוף הראשון; על מטבע התפילה מעין מודים ... על ועל ועל ראו מ' קיסטר,
 "נוסחי ברכה ותפילה לאור קטעים ליטורגיים ממדבר יהודה", תרביץ עז (תשס"ח), עמ' 331-355 ובמיוחד עמ' 340-348 ||
 3-6 באֲרֻבַע רוחות שמימ הביטוי מציין כאן כנראה את התפוצות ||
 טור ג: 1 את־יִסְרָאֵל על פי תצלום 41.371; א"י מעירים על האפשרות לקרוא את־יִסְרָאֵל] || 4 לברכה א"י קוראים לברכה, הם
 מציינים שמטבע זה נמצא בברכת יעלה ויבוא; אחרי התיבה הזאת א"י מזהים למייד תלויה || 5 [ועל] על פי טור ב שוי
 8 || 6 [] א"י מציעים להשלים בשמך || 7 יום על פי הציור של עדה ירדני; והַשִׁיעָה קריאה חדשה, השוו יהושע י
 6 || 8 ליוֹנְתָן אריאל ויודיצקי קוראים לזכרון; הַמֶּלֶךְ [3] הקריאה בעייתית, שרידי האות הראשונה מתאימים רק בדוחק לה"א
 ולפניהם יש מקום חלק || 9 יתְבַרְכ קריאה חדשה, השוו טור ב שוי 9 ||

4Q449 (תפילה)

שלושה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס. אסתר חזון ההדירה אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 391-393.

		קטע 1
[וּגּוּמַל חֹסֶד כְּטוֹבָכָה]	1]
[מִיָּמֵי אַבְרָהָם תִּינּוּ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה]	2]
[מִמְשַׁלַּת רוּחֵי גּוֹרְלוֹ בַּמְשׁוֹרֹת] אַשְׁמַתּוֹ	3]
[קִנְיַת מִשְׁפָּטִי אִמְתָּכָה וְנִקְמַתִּי אַפְכָּה	4]
[וְלֹא אֹיְבֵינוּ וְלֹא הֵאֱכִיד אֶתְכֹל שְׁוַנְאֵינוּ	5]
[מִתְעַצְבֵּנוּ כִּי נִפְשָׁנוּ] ° ° [6]

		קטע 3
[בְּלֹהֵבֵי אֵשׁ ° [1]
[הַנוֹעֲדִים]	2]
[° אֱלֹהֵינוּ אֵ] [3]
[] ° ° ° [4]

קטע 1: 1 וּגּוּמַל חֹסֶד קריאה חדשה; לעניין וללשון השוה סרך היחד א 24 - ב 9, כרך א, עמ' 213-214; כְּטוֹבָכָה או כְּטוֹבָכָה כהצעת חזון בהערות || 2 [מִיָּמֵי אַבְרָהָם] תִּינּוּ קריאה חדשה על פי תצלום 42.916 ועל פי עזרא ט 7 מימי אבותינו אנהנו באשמה גדלה עד היום הזה || 3 בַּמְשׁוֹרֹת] אַשְׁמַתּוֹ קריאה חדשה על פי מגילת המלחמה יג 4, כרך א, עמ' 124; חזון בהערות מציעה לקרוא בַּמְשַׁפָּטִי || 5 שיחזור חדש || 6 [מִתְעַצְבֵּנוּ] כִּי קריאה חדשה, השוה תהלים קז 18 כל אכל תתעב נפשם; אריאל ויודיצקי מציעים להשלים [אוי] כִּי נִפְשָׁנוּ ||

4Q450 (קינה)

שני קטעים זעירים בכתב יד מימי בית חשמונאי. אסתר חזון ההדירה אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 397-395.

קטע 1

[	כמכאון]יבינו ואין דאב[ון פדאבוננו	]	1
[	ונערימ תעתעו ב]פו	]	2
[	שפכת לארצ כ]בדנו	]	3
[	דאבון נפש ו]	]	4
[	]°°°°°°[	]	5

4Q451 (תפילה)

קטע בודד בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 399-400.

קטע *1

	עשה למען]	01
שמכה ה]גדול ואל יחל]	קום על אויביך]	1
ותנם ביד ידידיכה לכל]ה	ופדנו באותותיכה]	2
ובמופתיכה ועוזו ימינכ]ה	[	3
ל°]	[	4

4Q450 : 1 [כמכאון]יבינו ... [פדאבוננו] שיחזור חדש על פי איכה א 12 אם יש מכאוב כמכאבי, והשוו גם שוי 4 || 2 ונערימ תעתעו ב]פו] השוו תפילות לחגים, 4Q509 קטע 16 שוי 5, כרך ב, עמ' 396 || 3 כ]בדנו] על פי איכה ב 11 נשפך לארץ כבדי, קריאת אריאל ויודיצקי; או מ]ורתנו] על פי איוב טז 13 ישפך לארץ מרתי || 4Q451 : * נראה שהשוליים הימניים שרדו כדעת סטרגל || 1-01 עשה ... יחל שיחזור חדש על פי ישעיהו מח 9-11; קרא יחל ייתחללי; להצעות אחרות עיינו בפירוש של חזון || 2 השוו ברית דמשק פרק א שוי 32-33, כרך א, עמ' 6 ולא נתנם לכלה || 2-3 השוו ירמיהו לב 21 ובאותות ובמופתים וביד חזקה || 3 ועוזו ימינכ]ה] יבעוזו ימינך, השוו מגילת ההודיות כג 8, כרך א, עמ' 96 בימין עזוכה ||

4Q453

4Q452 (תפילה)

קטע זעיר בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס; אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 401.

קטע 1

שוליים עליונים

[	אלו]הי מה גדלת]ה	1
[	את גבורות א]ללהים	2
[	ל]	3

4Q453

קטע בודד ובו שתי תיבות. אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 403.

קטע 1

שוליים עליונים

[	*איככה התאחרת]	1
[	]°[	2

4Q452 : 2-1 אלוהי ... אלהים השלמות חדשות || 1 מה גדלת]ה' יכמה גדול אתה' || 2 אפשר להשלים בתחילת השורה מי ימלל על פי תהלים קו 2 מי ימלל גבורות ה' || 4Q453 : 1 *איככה או אי ככה, המילה איככה משמשת בלשון המגילות כבלשון המקרא ליד איכה, איך ||

4Q454 (תפילה)

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס; אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 405.

קטע 1	
] 1	ם[
] 2	בִּי מִיֵּן צִדְקָה
] 3	מוֹפְתִים [בְּאֶרֶץ חָם וּנְגוּעֵי
] 4	[מִחֲלִים בְּמִצְרַיִם]
] 5	[בִּיא מְלוֹאֵם]
] 6	וּתְאֵבִילְנֵנוּ לְ[חָם בְּמִדְבָּר]
] 7	[תָּם לְ]
] 8	[°°]

4Q455

קטע בודד בכתב יד מימי בית חשמונאי; אסתר חזון ההדירה אותו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 351.

קטע 1	
] 1	[תְּרִבָּה בְּרִכְתּוֹ°°]° [
] 2	[בְּכָל אֲמִנָה הַגִּידוּ אֵת]°
] 3	[מִשְׁקֵר יִרְחֹק מְהוֹזְכִירוֹ]
] 4	[לְ]

4Q454 : 2 [בִּי] מִיֵּן קריאה חדשה על פי ישעיהו מא 10 אף תמכתיך בימין צדקי || 3 [מוֹפְתִים] על פי תהלים קה 27 ומפתים בארץ חם; ונגועי בווייז מובהקת || 6 הושלם על פי שמות טז 32 הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר || 4Q455 : 1 תְּרִבָּה בְּרִכְתּוֹ קריאה חדשה, השוו משלי כח 20 איש אמונות רב ברכות || 2 אֲמִנָה הקריאה בעייתית שכן המי"ם נראית ככ"ף, אך היא מתבקשת מן הכתוב בשורה 3 || 3 מִשְׁקֵר יִרְחֹק חזון מפנה אל שמות כג 7 מדבר שקר תרחק; מְהוֹזְכִירוֹ 'מהשמיעו בפיו' ||

4Q457 (מלחמה)

שני קטעים בכתב יד מימי בית חשמונאי. הקטעים כתובים על גבי חיבור אחר שלא פוענח. רק מעט מן הטקסט העילי נותר בשני הקטעים אך מזיקתו לפסוקי מקרא אפשר ללמוד שעניינו בישועה שיושיע ה' את ישראל בירושלים באחרית הימים ובשיעבוד הגויים לישראל. האל נזכר בגוף נסתר ובמקום אחד הוא מכונה אלוהינו (קטע 2 שוי 5). אסתר חזון ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כך כט, עמ' 409-419.

קטע 1

[1 []°
[2 הגוים]
[3 ומי יעמ]וד
[4 יולד בה ו]
[5 עדת אל ג]בור
[6 ויך בהם]
[7 חרים בצעם]
[8 ויחרם כלי°°]

4 השוו תהלים פז 5 ולציון יאמר איש ואיש ילד בה || 6 ויך בהם קריאה חדשה || 7 חרים אולי 'החרים', אסתר חזון משווה אל מיכה ד 13 והחרמתי לה' בצעם, נסוב על ציון, נהגה êrim בגלל חולשת הגרונות, השוו הגיית השומרונים כגון wârimti ולנוסחם וחרמתי במדבר כא 2 || 8 ויחרם קריאה חדשה על פי הכתוב בשורה 7; כל°° [] הקריאה בעייתית, אחרי הלמ"ד נראית מעין וי"ו בין השורות, עיינו בדיון המפורט של חזון ||

קטע 2

שוליים עליונים

1	נלחם אל בהם ואֲתָ]	[
2	שמח דויד להשיב [מלחמה	כּוּל אֲשֶׁר הִפְעִין]
3	יעשה עליון בשמים [בארץ	רוּזְנֵי אֲרֶץ וּכּוּל]
4	מלכיה לעשות בְּלִי דִי]	[
5	אלוהינו כול קדושים [עמו	וְעַלְיָהֶמָּה יִזְרַח עַלְיוֹן]
6	וכבודו עליהמה יראֵה	[
7	ויאומרו לעליון] אֲבִינּוּ אַתָּה	[
8	אֲשֶׁר הִכּוּל מַעֲשֵׂיוֹ •	[

2-1 השורות האלה פותחות בצורות הנראות כצורות פועל בזמן עבר, ונראה שכאן יש תיאור של תקדים היסטורי לתשועת האל באחרית הימים. עם זה לא מן הנמנע לפרש את הצורה נלחם כצורת בינוני ואת הצורה שמח כחלופה פונטית של צִמַח כהשערת אסתר חזון, עמ' 418, והשוו יי גרינפלד HUCA 30 (1959), עמ' 141-151 || 2-3 השוו תהלים קלה 6 || 4 בְּלִי דִי קריאה חדשה, השוו מלאכי ג 10 עד בלי די, הכתב דהוי ואולי מחוק; חזון קוראת בִּידִי || 5 השוו זכריה יד 5-7 ובא ה' אלהי כל קדשים עמך וישעיהו ס 2 ועליך יזרח ה' וכבודו עליך יראה || 6 השוו דברי הודיה על חסדי האל, 4Q369 קטע 1 ב שוי 3, כרך ב, עמ' 46 || 7-8 הושלם על פי ישעיהו סד 7 || 8 הכול מַעֲשֵׂיוֹ קריאה חדשה, שרידי ההי"א דהויים ואולי שייכים לטקסט המחוק; חזון קוראת כול מעֲשֵׂיָהּ •• [] ||

4Q458 (מלחמת המשיח)

קטעים קטנים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. אריק לרסון ההדירם בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 353-365.

קטע 1

שוליים עליונים

[ב לידיד מ]]	1
[ה הידיד ה]]	2
[ד באהל]]	3
[לוא ידעו את]]	4
[שׁרוּפוֹת אש]]	5
[ועמדו עמו מל]אפי קדש]	6
[מר לרישון לאמור]]	7
[אם למוות אם]לחיים ישלך המלאך הרישון]	8
[ב מחרבת ויך את עצהרשע]	9
[ל] ותהי מצרים לבזה]	10
[ר כן]]	11

קטע 2 א

[נהלם]	1
[היך והכוכבים]	2
[השנית]	3
[ופרח בקומה]	4
[ות הטמאה]	5
[א הזנות]	6

קטע 1: 5 הושלם על פי ישעיהו א 7 || 8 [אם למוות אם] לחיים על פי שמואל ב טו 21; ישלך לרסון קורא ושלך אולם הפועל הזה משמש דווקא בהפעיל, וזו צורת עתיד מקוצר בראש המשפט, ראו א' קימרון, "הצעה חדשה לפירוש צורות העתיד בעברית הקדומה", לשוננו סא (תשנ"ח), עמ' 31-43 || 9 ויך = ויך; הרשע או הרשון], צורת האות המסופקת מוזרה || 10 מצרים לרסון מעדיף לקרוא הצרים ||
 קטע 2 א: 1 [] [נהלם] או [נהלם] || 4 ופרח בקומה כנראה = 'צמח בגובה, גדל'; לרסון קורא זברה בקר[י]ה || 5 [ות] קריאה חדשה על פי ברכות למיטהר, 4Q512 קטע 1-3 שו' 9, כרך ב, עמ' 23 ומנודות טמאה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 2 ב

- 2 את מִי־ []
3 ויאבדהו ואת חילוֹן כי פתחה הארץ את פיה []
4 ותבלע את כל הערלים ותקִי־וֹי־ []
5 יוצדקי יהלך על הַרִיִם הֵן []
6 משֹׁחַ בשמן מלכות הֵן []

4Q459

קטע (ורסיס) בכתב יד מימי בית הורדוס. אריק לרסון ההדירו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 366-368.

קטע 1

- 01 [] כְּרֹחַם אֲרִיזִין
1 לבנון לְבַמָּה הגביהו, רצוֹן [] רִחַמָּה עֲשׂוּ וּלְאֵל
2 ידעו את אדני אלהי־הֵם [] את השמים
3 נתן למלאכים ואת־הֵן [] אֲרִיזִין נָתַן לְבַנֵי הָאָדָם
4 אֵף לֹא דָא []

קטע 2 ב: 2 מִי־ [] או כֹּל הַיְלִוִן [] || 4 ותבלע הנושא כנראה ארץ או מצולה, השוו שמות טו 12, תהלים סט 16, במדבר טו 30, 32 ועוד, וראו הצעותיו של לרסון; ותקִי־וֹי־ [] אולי ותקִי־וֹי־הֵם] השוו במדבר שם || 5 יוצדקי = יהו צדקי, כנראה שם המשיח מבית דוד, כמו צדקיה 4Q470 קטע 1 שוי 3, 5, להלן עמ' 211, השוו ירמיהו כג 5-6; לרסון קורא ויצדקו; יהלך על הַרִיִם השוו ישעיהו נב 7 ופשר מעשי מלכיצדק, 11Q13, קטעים 1 ב-4 שוי 15-18, כרך ב, עמ' 279; לרסון קורא והלך על הַרִיִם ||

קטע 1: 1 לְבַמָּה או לְבַמָּה; פחות מסתבר לקרוא לְבַמָּה] משום שאין שרידים של בסיס המיִים הסופית; הקריאה לְבַמָּה] שלרסון מציע אינה מתאימה מבחינת התחביר || 2-3 ההשלמה חדשה ||

4Q460 (דברי לוי)

חיבור קטוע בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. היו"ד והווי"ו (והזי"ן) נבדלות זו מזו אך פה ושם ההבדל אינו ניכר. סדר הקטעים לא ידוע. באחורי קטע 9 נרשמו קבלות על מוצרים בכתב יווני. בקטע 5 מדובר בכהונה שניתנה לבני לוי, בקטע 6 נזכרים הכוהנים ובקטע 7 מדובר כנראה בבחירת לוי. בקטע 9 שרד וידוי לאל בגוף מדבר לגוף נוכח. לווידוי תוכפת תוכחה לעם ישראל בגוף נוכח. השם החדש לחיבור מסתמך על קטע 7 שוי 3-5, עיינו בהערות שם. אריק לרסון ההדיר את החיבור הזה בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 369-386, על פי טיוטת מהדורה של סטרגנל. הוא העיר על הקרבה לדברי יהושע ולדברי יוסף ומשה. כתבי היד האלה כוללים דברי אישים המספרים בגוף המדבר על מעשיהם ועל תשועות האל בעקבות תפילותיהם.

קטע 5

[	[ויברכהו וי] ואמר ברוך אדוני	] 1
[	[יהנותן לכה כ] הוצת צולם	] 2
[	לפה ולז] רעפה	] 3

קטע 6

[	] ן° [	] 1
[	[כיא בשמים י]	] 2
[	[וכוהניו טהורי] ׀	] 3
[	]° [ל° לאנשי]°	] 4

קטע 5: 2 הנותן או ונותן; כ] הוצת] לרסון קורא כ]ח; הקריאה המוצעת כאן מתאימה יותר לכתוב בשורה 3 ||
 3 ולז] רעפה] לרסון קורא בטעות וכו] רעפה] ||
 קטע 6: 3 השוו עזרא ו 20 כי הטהרו הכהנים והלויים כאחד כלם טהורים || 4 לאנשי או לאדוני ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 7

[בִּינִי]	1
[תְּהִי־הָא]	2
[וְיִם וְלֹא בַחַר בְּ]	3
[וְיִאֲהָב אֶת הַיֵּל] ד ויקרא את שמוֹ יִ[דידיה	4
[בַּחַר בִּי] הוּדָה לִהְיוֹת לֹו כוּהַ]	5
[א] לֵ תדאג מכול מהומות °	6
[מְכוּל *מְצוּקוֹת וְצִרוֹת]	7
[וְצִרוֹת כִּיָּא יִסּוּבּוֹכְהַ]	8
[בְּיוֹם] הַהוּא אַל תִּירָא וְאַלְ] תַּחַת	9
[כִּיָּא יִ] בּוֹאוּ לִכְהַ וְאַחְזַתְהַ [בְּמַצּוּוֹת	10
[וְחִיר כִּיָּא עַת צַרְהַ]	11
[°°] זְכוּרְ]	12

קטע 8

[°°]	1
[°°]	2
[וְאַנְשֵי חַיִּל] בְּכוּחַם וּמַלְכִים בַּחֵיל עוֹזֵם וְשָׂרִים] בְּמַמְשַׁלְתָּם]	3
[וְצַבָּא גְבוּרִים] בְּכִלֵּי מַלְחַמָתָם וּבְעַרֵי עוֹזֵם [כִּיָּא מִי פִּאֲדוּנִי]	4
[אַלְוֵהֵינוּ אֵיךְ גַּבְ] וְזֹ כְמוּהוּ וְאֵין אֲדִירְ] מַמְנֵן שְׁלַח	5
[וּמַלְ] אֵךְ אֲדִיר לְעוֹזְרֵנוּ וְשַׁ] גְבוּרָה לְהוֹשִׁיעֵנוּ]	6
[°°] וְאֵילֵינוּ אֵךְ מִיָּץ פּוֹחַ]	7

קטע 7: 4 יִ[דידיה] נותר קו מאונך שאינו מתאים ללמ"ד; השוו שמואל ב יב 24-25, כאן מדובר כנראה בלוי בן יעקוב כעדות המילה כוהן בשורה 5 וביטויים דומים המתאימים לכהונה ולכוהנים בקטע 5 ובקטע 6, השוו דברי יהושוע, 4Q379, קטע 1 שוי 2, כך ב, עמי 69 את לוי יידיכְהַ] || 4-5 השוו שמואל א ב 28 || 7 *מְצוּקוֹת מלכתחילה מצוקה; הסופר תיקן את הגרסה בהצמדת התיייו לה"א; לרסון עמד על דרך התיקון אך בגוף הטקסט רשם מצוקות וצורת הכלאיים הזאת הועתקה לספרים אחרים || 10 ואחזתה 'דְּבַק' ||

קטע 8: 5 [גַבְ] וְזֹ על פי תצלום 41.289; אֲדִירְ שרידי האות האחרונה אינם מתאימים לרייש || 6 וּמַלְ אֵךְ קריאה חדשה; וְשַׁ] קריאה חדשה, השוו מגילת המלחמה יז 6, כך א, עמי 129 || 7 וְאֵילֵינוּ = וְאַלְנוּ יֵהַל שְׁלַנוּ, ההצעות האחרות של לרסון פחות מתאימות ||

קטע 9 א

- 1] []°[
- 2] [כֹּה וּלְפָנֶיכָה אֶפְחָד כִּיָּא כְּפָחֵד אֱלֹהִים זְמַמְיָ֫
- 3] [לְ] [לְמַהוּמָה בִּישְׂרָאֵל וּלְשַׁעֲרֹרִיָּה בְּאַפְרַיִם
- 4] [מְלֵאָה הַ] אֲרֻצַּ אֲשֵׁמוֹת לְמָרוֹם עֲלִיּוֹן כִּיָּא לְדוֹר
- 5] [יָא לֹוא אַתָּה עֹזְבַתָּה לְעַבְדְּכָה
- 6] [אֲבִי וְאֲדוֹנִי
- 7] [מִי] פְּלֹאוֹת כִּיָּא יוֹכִיחַ עַל הַזְנִיחַ וּמִי
- 8] [לְרֵאָה] לְהוֹ כִּיָּח בְּעֹזְבִיכָה אֱלֹהֵיכָה יִשְׂרָאֵל וּמִי
- 9] [לְרֵאָה] • וְיִבְעַלְיֹום כִּיָּא לֹוא לְאַחַד בְּאַפְרַיִם יִלְקַח חֹקְ] [
- 10] [יִמְיָ] יְהוָה דְּבָרֵי פִיכָה וְכוּל זְמַתְכָּה יִשִּׁיב עַל עַדְ] [תְּכָה]
- 11] [כְּשֵׁל] אֲשֵׁמוֹת אֶפְרַיִם וּישְׂרָאֵל נְגוּל אֵלֶיהָ מֵעַם עֲרִיֻצַּ] [וּמִי]
- 12] [לְרֵאָה יִמְיָ] מוֹד לְפָנֶיכָה יִשְׂרָאֵל כִּיָּא הֲרַבִּיתָּה לְהַכְעִיס לְאֵ] [לְהַיְכָה]

שוליים תחתונים

קטע 9 ב

- 1] []
- 2] [הִישְׁ]]
- 3] [אֲרֵ֫]]
- 4] []°°°]

2 כְּפָחֵד אֱלֹהִים זְמַמְיָ֫ הַצִּירֹוֹף חֶסֶר פֶּשֶׁר, אֶפְשֶׁר אוֹלֵי לְקֹרֹא מְפָחֵד אֱלֹהִים וּמְמוֹדְ] [אֵן], לְקִרְיַאת הָאוֹת הָרֵאשׁוֹנָה שְׁבַתִּיבָה הָאַחֲרוֹנָה כְּוִיִּי הַשּׁוֹו בְּעֹזְבִיכָה בְּשׁוֹרָה 8 || 4 [מְלֵאָה הַ] אֲרֻצַּ אֲשֵׁמוֹת כִּךְ מְשַׁלִּים לְרַסוֹן עַל פִּי יִרְמִיָּהוּ נָא 5 כִּי אֲרַצֵּם מְלֵאָה אֲשֶׁם; לְמָרוֹם עֲלִיּוֹן אֲרִיָּאֵל וְיִוְדִיצְקֵי מִפְנִים אֵל עֲזָרָא ט 6 || 7 הַזְנִיחָה שֶׁם פְּעוּלָה בְּמִשְׁקַל קְטִיל || 8 בְּעֹזְבִיכָה = בְּעֻזְבָּךְ בְּקִיּוֹם הַתְּנוּעָה הַקְּדוּמָה וּבִהֲטַעַמַת מְלַעִיל || 9 וּבְעַלְיֹום הַשּׁוֹו יִשְׁעִיָּהוּ כֹו 13 בְּעֻזְבִּיכָה אֲדִינִים זֹלְתָךְ; אוֹ וּבְלַעִוִּים; עַל פִּי הַתְּחִבִּיר נִדְרַשׁ כִּאֵן פּוֹעֵל; לְרַסוֹן קוֹרָא וּבְעַלְיִים; כִּיָּא ... חֹקְ מִשְׁפַּט סְתוּם || 10 זְמַתְכָּה = יְמִימַתְךָ; עַדְ] [תְּכָה] לְרַסוֹן קוֹרָא עֵם] [|| 11 [כְּשֵׁל] אֲשֵׁמוֹת הַשּׁוֹו הוֹשַׁע יָד 2 כְּשֵׁלָה בְּעוֹנֵךְ; נְגוּל אֵלֶיהָ אוֹלֵי יְנַדְּבַק אֵל הָאֲשֵׁמוֹת, לְרַסוֹן קוֹרָא נְגוּל אֵלֶיהָ; מֵעַם עֲרִיֻצַּ יְעַל יָדֵי עִם עֲרִיֻץ' || 11-12 [וּמִי לְרֵאָה יִמְיָ] מוֹד יוֹמֵי לֹא יַחֲזִיק מִעַמְדִּי; לְבִיטוּי וְלַהֲשַׁלְּמָה הַשּׁוֹו שׁוֹפְטִים ב 14, אֶסְתֵּר ט 2 וְאִישׁ לֹא עֲמַד לְפָנֶיהֶם וְתַהֲלִים קִמְזו 17 לְפָנֵי קִרְתוֹ מִי יַעֲמַד, וְכֵן לְעִיל שׁוֹרוֹת 7-8 ||

4Q461 (תשובה)

קטע אחד ורסיסים בכתב יד מימי בית חשמונאי. בקטע מתוארים שלבים בהיסטוריה של עם ישראל בזיקה לתולדות עדת היחד: חטא העם, עונש הגלות והעבדות בנכר, חיפוש דרך עבודת האל והחזרה בתשובה. אריק לרסון ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 387-393.

קטע 1

- 1 [] 1 [] °° [] להמית °° []
- 2 [] וישם פננו]הי בהמה ויתנם ביד ורש[עיים
- 3 [] להעביד]מה בעבודה קשה ויתנו עליהמה]
- 4 [] °° [] ים עד קצה ויתנם *לשומה °° []
- 5 [] °° [] ויבקשוהי וימצאוהו]
- 6 [] מבין]לשמוע ומשכיל וי]
- 7 [] מו]סדות תבל עד נזח]
- 8 [] ל]עשות רצונו ולשמור חקוי וי°° []
- 9 [] °° [] להשיב אל יהוה אלוהיהמה] בפול לבבם]
- 10 [] ובפול נפשם] וראה יהוה את שיכתם אלו]

שוליים תחתונים

קטע 4

- 1 [] °° []
- 2 [] הרעים]
- 3 [] לאורך אפך]
- 4 [] ם עליו]
- 5 [] מעליו]

קטע 1: 1 להמית או להמה || 2 וישם פננו]הי שיחזור חדש על פי ירמיהו כ 10 כי שמתי פני בעיר הזאת ... ביד מלך בבל תנתן; רשעים] השלמת אריאל ויודיצקי || 3 להעביד]מה על פי שמות א 13-14 ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך וימררו את חייהם בעבודה קשה; את הקריאה []מה הציעו אריאל ויודיצקי || 4 ויתנם על פי תצלום 41.856; *לשומה אולי יש נקודה מעל הווי"ו, וראו קימרון Grammar עמ' 321-322 || 5 ויבקשוהי הה"א מעוותת והאות האחרונה נראית כיו"ד, על צורת הכינוי ראו קימרון Grammar עמ' 277-288 || 6-7 אפשר להשלים את הטקסט על פי ברית דמשק פרק א שו' 37-38, כך א, עמ' 6; [מבין] על פי נחמיה ח 2 וכל מבין לשמוע || 7 מו]סדות לרסון קורא [מ]סדות; נזח] או כן] || 8 חקוי כתיב ארמי במקום חקוי, ראו הערה לשורה 5 || 9 להשיב כנראה ללא ציון המושא הישיר; אולי = ישוב, אך עיינו במקבילות שלרסון מביא; ייתכן שקדם משלים לצורת המקור || 9-10 הושלם על פי דברים ל 2, דברי המאורות 4Q504, ב 13, כך ב, עמ' 56 וסרך היחד 8-9, כך א, עמ' 218 || 10 אלו] על פי תצלום 41.856 ||

4Q464 (פשר)

קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. נזכרים בהם עניינים שונים מספר בראשית. עניין מיוחד יש בקטע 3 שנזכר בו הביטוי לשון הקודש בזיקה לאברהם בניגוד אל בליל הלשונות שנהג בדור הפלגה (השוו ספר היובלים יב 25-27). החיבור ערוך כנראה בסדר כרונולוגי (כפשר על הקיצים וכפשר בראשית) ויש בו ציוני שנים. לפיכך מובא קטע 5 לפני שאר הקטעים.

אסתר אשל ומיכאל סטון ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כך יט, עמ' 215-230. הם סברו שהמדרש נסוב על ספר בראשית בלבד והפרידו קטע שנזכרים בו פרעה והמיילדות העבריות (4Q464a). אריאל פלדמן ערער על ההפרדה והציע כמה קריאות חדשות ופרשנות שונה לקטע; א' פלדמן, "על הקטע 4Q464a", מגילות ז (תשס"ט), עמ' 299-304. לעומת זה אריאל ופאינה פלדמן מראים שקטע 5 אינו שייך לחיבור הזה, ראו מאמרם בכתב העת *Journal of Ancient Judaism* (יפורסם בקרוב).

קטע *01

[	ומספר ימי [חיו מיום צאתו] מן התבה	]	1
[	עד יום מותו היה שנים	]	2
[	קץ ה[רון עד אב[רהם	]	3
[	ויקיים]הו עליו לבלת[אפול דם	]	4

קטע 1

[	א[ת אברהם בן] תרה	]	1
[	° בחרן]	]	2

קטע 2

שוליים עליונים

[	°° כיא אם]	]	1
[	° לשון הוא[ה]	]	2
[	° צח'ק עם]	]	3

קטע 3 א

[		]	1
[	ים]	]	2
[	עבד]	]	3
[	ש באחד]	]	4

קטע *01: קטע שלא זוהה, פורסם בסדרת התגליות כך 33, עמ' 104; תודה לאלכסיי יודיצקי שהפני לקטע הזה ||
 קטע 1: א[ת אברהם] אשל וסטון קוראים באברהם ||
 קטע 2: לשון הוא[ה] הכינוי הוא אולי תחליף לשם ההוויה כמו דרך הזאהא סרך היחד ח 13, כך א, עמ' 224 והקטע קשור
 אולי לקטע 3 א כפי ששיערו המהדירים, אפשר לשלבו בשורות 5-7 || 3 צח'ק אשל וסטון קוראים [°אק ||

קטע 3 א (המשך)

- 5] בְּתַבְלַת
6] לְשׁוֹן אֱלֹהִים *לְאַבְרָהָם
7] ° עֵד עוֹלָם כִּי־הוּאֵה
8] הַיָּיִן לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ
9] כִּי־אֵז אֱהַפְּרֹךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה
10] לְקִרְאָא כּוֹלֵם בְּשֵׁם יְהוָה
11] כִּי־ []

קטע 3 ב

- 1] הַכֹּסֶם
2] הַמְשַׁפֵּט י' אֶפְרָיִם וְזַבְרִי
3] כִּי־אֵשֶׁר אָמַר לְאַבְרָהָם [] יָדַע תְּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לְהֵם
4] וְעַבְדוּם וְעַנּוּן אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וְאַתָּה הַגִּבְרָה
5] שׁוֹכֵב עִם אֲבוֹתֶיכֶם
6] שְׁמָה
7] פֶּשֶׁר עֲלֵי
8] לְאַכְוֵל

קטע 3 א: 5 בְּתַבְלַת על פי תצלום 42.819; אם הקריאה נכונה זהו שם במשקל תְּקֵלָה; השוו בלת לשון ומפרד עמים מגילת המלחמה י 14, כרך א, עמ' 121, תבלותם מגילת ישעיהו י 25. אשל וסטון קוראים נְבִלַת ומתעלמים מן השרידיים הצמודים למילה; אם קריאתם נכונה יש להשוות את הצורה אל נְסִבָה דברי הימים ב י 15 המקבילה אל סְבָה שבמלכים א יב 15, והשוו למילה נְקֵלָה שמואל א יח 23 וירמיהו ו 14 || 6 *לְאַבְרָהָם או לְאַבְרָהָם (ר) כִּי־אֵשֶׁר וסטון || 7 עֵד עוֹלָם השוו בראשית יג 15 || 8 הַיָּיִן כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 41.819; אשל וסטון קוראים [ק]וֹא; לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ 'לשון האלי || 9 [כִּי־אֵז אֱהַפְּרֹךְ] צפניה ג 9; שְׂפָה בְרוּרָה על פירוש הכתוב ראו מורגנשטרן, עמ' 143-144 || קטע 3 ב: 3 אֶמַר בראשית טו 13 || 4 וְעַנּוּן אֹתָם] או וְעַנּוּם, עיינו בתצלום 41.503 || 4-5 [וְאַתָּה] ... [אֲבוֹתֶיכֶם] השוו בראשית טו 15; [וְאַתָּה הַגִּבְרָה] ... שׁוֹכֵב אוּלַי על פי דברים לא 16 || 5 שׁוֹכֵב שתי האותיות הראשונות נראות בתצלום 41.503; אשל וסטון קוראים וְשִׁכְבַּ || 6 שְׁמָה קריאה חדשה || 7 פֶּשֶׁר עֲלֵי] הביטוי עומד בתחילת שורה והוא כנראה פתיחה של עניין חדש, כמו בפשר על הקיצים, 4Q180, קטע 1 שו' 1, 7, כרך ב, עמ' 296 || 8 לְאַכְוֵל או לְאוֹכְלֵהוּ, קריאה חדשה ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 4

- 1] מ'] ם] [
- 2] בן] מזרעו
- 3] לשמונים שנה] ושש שנים

קטע 6

- 1] האו] כי לוא שלח אברהם
- 2] את] ידו ולוא] אל
- 3] תשלח] ידכה לנער וא] ל תעש לו מאומה
- 4] האל] עשהו עולה] את
- 5] או] שני]

קטע 7

שולים עליונים

- 1] יעקב ועשו] היו בני חמש עשרה] שנה וכאשר יצא יעקב
- 2] מבאר] שבע ללכת חרן וע] שו הלך
- 3] בא] שר אמר לתת לו א]
- 4
- 5] עקוב לע] שו
- 6] לביא מאה צוא]
- 7] שנה יעקב]
- 8] אן בנות שכ]
- 9] ל]

קטע 4: 2 מזרעו קריאה חדשה || 3 ההשלמה על פי בראשית טו 16 ואברהם בן שמנים שנה ושש שנים בלדת הגר את ישמעאל לאברם ||

קטע 6: 2-1 הושלם על פי הצעת אריאל ויודיצקי בשינוי קל || 3-2 [אל תשלח] בראשית כב 12 || 4 [וי] עשהו כמתחייב מצורת הכינוי; אשל וסטון קוראים [עשהו] || 5 שני כקריאת אריאל ויודיצקי ||

קטע 7: 1 מדובר כנראה בגילם של יעקוב ועשו ביום מות אברהם הוא יום מכירת הבכורה || 2 ראו בראשית כח 7-9 || 5 לע[שו] או לל[בן] ||

		קטע 8
[עֲקוּב]	1]
[שָׁנִים]	2]

		קטע 9
[]°[]°[1]
[בית אל]	2]

		קטע 10
שור[1]
מכרוהו [2]
[3]
[]°°[4]

*4Q464a

[]°°[1]
[ויאמר]	וְעֵשֶׂר יִשְׁבּוּ בְּמִצְרַיִם וַיִּמְלְאוּהָ	2]
[פְּרֻעָה לְמִילֹדוֹת בְּרוֹז לְהַמִּי]ת את	3]
[וְהַתְּאֲמִרְנָה הַ]מִּילֹדוֹת לְפְרֻעוֹהַ]	4]
[עַד קִץ]	5]

4Q464b (פשר)

		טור א
מָה[2]
ם°[3]
אֵם את[4]
°[5]

4Q464a: * על שיוכו לחיבור שלנו ראו פלדמן, עמ' 302-303 || 2 כפלדמן; על מניין השנים ראו פלדמן, עמ' 300-301; [וימלאוה] השוו שמות א 7 ובראשית מז 27 || 3 [ל]מִילֹדוֹת כפלדמן; השוו שמות א 15; ברז 'בסתרי' || 4 השוו שמות א 19 ||

חיבורים עבריים מקומראן

טור ב

[1 ויצ] [אין יה]
[פ]	2 וישם מים מד] [פך
[3 יהוה שם גבליך עד ה]
[4 להשחית הארץ כי ה]
[5 הסדו לא יעזב את °°]

4Q465 (איגרת)

קטע פפירוס בודד מסוף ימי בית חשמונאי שמדובר בו על משלוח איגרת. אריק לרסון ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 394-395.

קטע 1

[1] [בנ°] [°°]
[2] [°° ישלה]
[3] [פר] שגן האגר[ת
[4] [מש°° אליו°]
[5]
[6] [א°ב°]
[7] [י°]

4Q466 (תורה מעובדת)

קטע בודד זעיר המבוסס אולי על במדבר טז 21-24. דנה פייק ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 396-397. שיחזורו שונה מזה המוצע כאן.

[1] [° יניה]
[2] ויזא[מר אל אלוהי [הרוחות לפול בשר]
[3] [° עדת יהוה]
[4] [דבר אל] [כול העדה]
[5] [כול]

4Q464b טור ב: 2 וישם מים מד] [פך] יהוליד אותך במים, שיחזור חדש על פי חבקוק ג 15, 4Q392 קטע 2, כרך ג, עמ' 157, ישעיהו סג 13 ועוד ||
 4Q465 : 3 [פר] שגן האגר[ת] צירוף ארמי המורכב ממילים שנשאלו לעברית, השוו עזרא ה 6 פרשגן אגרתא, אסתר ג 14 פתשגן הכתב ועזרא ז 11 פרשגן הנשתון || 4 [] [מש°° או] [משי°, האות האחרונה היא קו"ף, נו"ן סופית או כ"ף סופית; על הקריאות [ש]משון או [ד]משק עיינו בדברי לרסון ||
 4Q466 : 4-2 השוו במדבר טז 22-24 ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר ... ועל כל העדה תקצף ... דבר אל העדה ||

4Q468a (חוכמה)

קטע זעיר ומעוות שיש בו כמה צירופי לשון מעניינים. מגן ברושי ההדיר אותו בסדרת התגליות, כך לו, עמ' 402-401.

קטע 1

[]°°°°[] 1
[]לַחֲכָמִי לֵב [] 2
[]מֶשׁ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֵל [וְרָה] 3
[]לְלֶבֶת [תְּ בַמְצַעֲדֵי דַעַתְּ]] 4
[]אֵל וְאֵין לֵב ° [] 5

4Q468a : 1 []°°°°[] מקצת האותיות כמעט שלמות אך באין הקשר ניתן לקרוא אותן באופנים שונים || 2 לַחֲכָמִי ברושי קורא [ב]ול חכמי || 3 [מֶשׁ] ברושי קורא [ר]מש || 5 [אֵל וְאֵין לֵב] ברושי קורא [] ל וְאֵין לוֹ; לביטוי ואין לב השוו הושע ז 11 כיונה פותה אין לב והוא כמו חסר לב יחסר בינהי ||

4Q468b (הכוהן הגדול)

טקסט מעניין בגוף המדבר. לדעת המהדיר מדובר בו באור שמאיר הכוהן הגדול בצאתו מקודש הקודשים. היו"ד נבדלת בבירור מן הווי"ו והתעתיק כאן משקף את כתב היד. מגן ברושי ההדיר את הקטע בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 403-404, והשווהו אל בן סירא נ 5-7.

קטע 1

שוליים עליונים

[	לָב]	שתי אני לנוגהי	[
[	בְּאוֹר	משבצתי יתהלכו כול בְּנֵי צִדְקָה	[
[	וְזוֹהַר הַמֶּלֶךְ	עלי אֹר נגהו על °	[
[	בְּשֵׁמֶשׁ	שֶׁ בְּצֵאתָהּ מִזְבוֹל קְדֻשָׁה	[
[	בְּנֵי	עֹל וּבְנֵי צִדְקָה	[
[	קֹדֶשׁ	קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל	[
[	מִי יִצְרָה	וְיָ לִי	[

4Q468c

קטע בודד עם שוליים עליונים ושוליים ימניים רחבים. מגן ברושי ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 405-404.

קטע 1

[	וְצֵאצֵא	אֵימִן	[
[	וְיִשׁׁ	°	[
[	וְאִ	°	[
[	וְבִחְוֹנִיָּהּ	*	[
[	וְהִנֵּה	°	[
[	וּפְרֵי תְבוֹאֲתָהּ	הַ	[
[	אֲשֶׁר חִפְרוּהָ	שָׂרִימִן	[
[	אֲבִיּוֹנֵי אֶרֶץ	מֵימֵי הַיָּם	[
[	וְאֲשֶׁר לֹא יַעַן		[
[	כִּי כֹלֵם יִתְבֵּן		[
[	וְיִבְלְעוּהָ		[
[	וְיֹסֵף		[

4Q468b : 1 [לָב] שתי אם ההשלמה נכונה יש להשוות אל תהלים קד 1-2 הוד והדר לבשת עטה אור כשלמה ולבן סירא נ 11 בעטותו בגדי כבוד והתלבשו בגדי תפארת || 2 משבצתי האבנים היקרות המשובצות בבגדי הכוהן הגדול; בְּנֵי צִדְקָה [על פי שורה 5 || 3 הַמֶּלֶךְ 'האלוהים'; נגהו בכתיב חסר שלא כבשורה 1 || 7 [מִי יִצְרָה] וְיָ לִי הושלם על פי תהלים פט 7; ברושי קורא [וְיָ לִי] || 4 : 4Q468c *וְבִחְוֹנִיָּהּ ברושי קורא ויבאן [ואריאל ויודצקי מציעים ובאוניה || 6-7 הושלם על פי במדבר כא 18 ||

4Q468i (תפילה)

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס כתוב בגוף מדברים. ארמין לנגה ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 417-416. אייברט טיכלאר ההדיר אותו מחדש והוסיף לו פירוש חדש, ראו E. Tigchelaar, "The Evil Inclination in the Dead Sea Scrolls, with a Re-edition of 4Q468i (4QSectorian Text?)", *Empsychoi Logoi – Religious Innovations in Antiquity: Studies in Honour of Pieter Willem van der Horst* (ed. A. Houtman et al.), Ancient Judaism and Early Christianity 73, Leiden: Brill, 2008, pp. 347-357

קטע 1

1	[בלֵי לֹא]	1
2	[כִּי־אֵזְרָא עֲרֻפְנֵנוּ]	2
3	[וְתִקְרָא לָנוּ נְבִיאִים וְמִי] צֵר לִבְנוּ הָרַע הַשִּׁיבוֹנוּ	3
4	[כִּי־אֵזְרָא שְׁמֵרְתָּהּ חֲסִדְכָּהּ] לָנוּ מְעֹלָם כִּי־אֲבוֹתֵינוּ	4
5	[מֵאֲסֹר בְּחֻקֶּיכָהּ וְלֹא נִשְׁ] מָרוּ מְכוּל שְׁלַת לִבָּם	5
6	[אֵת־אֹיֵב]	6

4Q468dd (קיצים)

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס; אייברט טיכלאר ההדיר אותו בסדרת התגליות, כרך כח, עמ' 221-222.

קטע 1

שוליים עליונים

1	[קִצִּי הַחַיִּי] רֹחַן וְמוֹעֲדֵי הָרִצּוֹן אֲשֶׁר־הֵקַם]	1
2	[הֵן פְּרוּשׁ קִצִּיָּהֶם עֵד קָן]	2
3	[פֶּ] וְלִהְיוֹתָ לְךָ]	3

4Q468i : 2 עֲרֻפְנֵנוּ כְּטִיכְלָאָר, לִנְגָה קוּרָא עֲרֻפָּם || 3 [וְמִי] צֵר לִבְנוּ בְּדוּמָה לְקִרְיָאָת טִיכְלָאָר; הַשִּׁיבוֹנוּ הַשּׁוּי יִרְמִיָּהוּ כִּג 22 וְיִשְׁיִבּוּם מִדְרַכָּם הָרַע וּמְרַע מְעַלְלֵיהֶם וְסִרְךָ הַיַּחֲדָה 1 בְּנוֹסַח כְּתָבֵי הַיָּד מִמְעֵרָה 4, כִּרְךָ א, עִמ' 219 || 4 [חֲסִדְכָּהּ] הַשּׁוּי תְּהִלִּים פֶּט 29, קִג 17 || 5 [נִשְׁ] מָרוּ קִרְיָאָה חֲדָשָׁה; אִם הִיא נִכּוֹנָה יֵשׁ לְפָרֶשׁ יִשְׁמְרוּ מִלְּנַהוּג עַל פִּי תַאֲוֹתָם; אִרְיָאֵל וְיִוּדִיצְקֵי מְצִיעִים לְקוּרָא [נִזְ]וּרוּ עַל פִּי תְּהִלִּים עַח 30 לֹא זָרוּ מִתַּאֲוָתָם; וְאִפְשֶׁר גַּם לְקוּרָא [סִ]רוּ; שְׁלַת = שְׁאֵלְתָּ, הָאֵלִיף אִיבְדָה אֶת עֵיצוּרֵי תִּיבָה בְּזִמְנָן קְדוּם מְאוּד, רָאוּ קִימְרוֹן Grammar עִמ' 100-101 ||

4Q468dd : 1 [הַחַיִּי] רֹחַן אוּ [הַ]כִּזְן כְּטִיכְלָאָר; הָרִצּוֹן אוּ הָרִצּוֹן[וּ]; הַשּׁוּי בְּרִית דְּמִשְׁק פְּרַק א שׁוּרוֹת 26-27, כִּרְךָ א, עִמ' 6 ||

4Q470 (צדקיה)

שלושה קטעים בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס. קטע 2 אינו שייך כנראה לחיבור, ראו עמוד 248. הקשר הענייני בין קטע 1 לקטע 3 אינו ברור. בקטע 1 נזכר צדקיה בלשון עתיד ובקטע 3 נזכר משה בלשון עבר. המהדירים הכריעו על פי דמיון הכתב אולם לאות שייך צורה שונה בכל אחד משני הקטעים. אם הקטעים שייכים לחיבור אחד ראוי להקדים את קטע 3 לקטע 1. קו השוליים הימניים של קטע 1 נקבע על פי הצעת אריאל ויודיצקי. גיון סטרגנל, אריק לרסון ולארי שיפמן ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כרך יט, עמ' 235-244. בלהה ניצן כתבה מאמר חשוב על החיבור הזה בסדרה STDJ, מספר 103 (2004), עמ' 163-176. נוסח משופר עתיד להתפרסם בקובץ מאמריה.

קטע 1

- 1 [] []
 2 [] []
 3 יְבוֹא צדקיה ביום ההוא בברית
 4 יְהוֹד לעשות ולהעשות את כל התורה
 5 בעת ההיא יאמר מיכאל אל צדקיה
 6 אכרתה עמכה ברייתו לעיני הקהל
 7 לעשות ול[העשות] [] []

קטע 3

- 1 [] []
 2 [] []
 3 [] []
 4 [] []
 5 [] []
 6 [] []
 7 [] []
 8 [] []

קטע 1: 3 יְבוֹא נראה באותיות מכווצות בתצלום 41.211, על פי תצלום 44.187 נראה יותר לקרוא יבֹא; צדקיה כנראה שם המשיח, השווה 4Q458 קטע ב שוי' 5, לעיל עמ' 196, ועיינו בהערות שם || 4 ולהעשות לגרום שהעם יקיים את התורה, ראו מ' בר-אשר, "שני עניינות בעברית של קומראן: היבטים סינכרוניים ודיאכרוניים", מגילות א (תשס"ג), עמ' 176-180 || 5 יאמר על פי תצלום 44.187 || 6 בְּרִיתו השיחזור החדש הזה מתאים לרוחב החסר הנוצר לאחר יישור השורות; ברית האל נכרתת עם צדקיה בנוסף על הברית שכורת צדקיה עם כל ישראל בשוי' 3-4; השוו שמות לד 27 ומלכים א יא 17 || 5 ובעמוד קטע 3: 3 [] [] ותעל א[נ]קתם אל השמים [] [] ותעל שועתם אל האלהים || 4 [] [] להחלימם לחזקם || 5 ובעמוד האותיות הראשונות שלמות בתצלום 41.662; [] [] הושלם על פי דברים לא 15 ותהלים קו 43 כהצעת אריאל ויודיצקי || 6-5 הושלם על פי דברים לא 15 ונחמיה ט 13 || 6 ויכתב עיינו בתצלום 41.662; בדברו בזמן שאלוהים דיבר, מפיו; ההשלמה בסוף השורה על פי דברים ט 10 כהצעת אריאל ויודיצקי ||

4Q471 (מלחמה)

שלושה קטעים מחיבור לא ידוע בכתב יד מימי בית הורדוס. הטקסט הפגום שבקטע הראשון דומה לכתוב במגילת המלחמה סוף טור א ותחילת טור ב (אומנם הדברים שם מפורטים יותר וסדרם שונה). על פי הדמיון הזה השכילו המהדירים להשלים את החסר ולהבהיר את העניין. בתחילת הקטע מתוארת ההנהגה שבמקדש הכפופה לכוהן הגדול ולמשנהו. על פי מגילת המלחמה שם, ההנהגה כוללת עשרים ושישה ראשי משמרות כוהנים, שנים עשר ראשי שבטי ישראל ושנים עשר ראשי לויים. ההנהגה הזאת משתתפת בעבודת המקדש ובניהול מלחמת כלל עם ישראל בארצות הגויים לאחר כיבוש ירושלים בידי יהודה, לוי ובנימין ולאחר הניצחון על מלך הכתיים. המלחמה הזאת מכונה מלחמת המחלקות והיא נזכרת אולי בסוף הקטע הראשון. סטרגנל כלל בין קטעי 4Q471 כמניין קטעים דומים בכתבם. אולם המהדירים שפרסמו את הקטעים בסדרת התגליות שייכו את מקצת הקטעים לחיבורים אחרים, 4Q471a, 4Q471b, 4Q471c. קטעי 4Q471b הובאו במהדורתנו במגילת ההודיות, 4QH^e, ראו כך א, עמ' 108. שאר הקטעים הובאו כסימונם בסדרת התגליות.

עיון מדוקדק בקטעים ובתוכנם מלמד שהם שייכים לכתבי יד שונים שנכתבו כנראה בידי סופר אחד שהעתיק עשרות כתבי יד, ראו ירדני. הכתב אומנם דומה אך הרווח שבין השורות אינו אחיד. למשל בכתב יד 4Q471 השורות של קטע 1 מרווחות יותר מן השורות של קטע 2. אין בקטע 2 דבר על מלחמת עם ישראל באויביו באחרית הימים. מדובר בו במלאך משטמה (ראו שו' 5) המכשיל את עם ישראל בדומה לכתוב בסרך היחד טור ד ובעוד חיבורים. נראה שקטע 1 הוא אומנם ממגילת המלחמה ומפרט את מבנה הנהגת העם במלחמת המחלקות. אך הטקסט אינו ורסייה שונה של הכתוב במגילת המלחמה טור ב כפי שאסתר וחנן אשל סבורים אלא תיאור אחר קצר יותר שמקומו לפני תיאור מלחמת המחלקות אחרי טור כ, עיינו במבוא למגילת המלחמה שבכרך א, סוף עמ' 109 ותחילת עמ' 110. גם השימוש בגופים הדקדוקיים תומך בהפרדה לחיבורים שונים: הטקסט של 4Q471a מנוסח בגוף נוכחים והטקסט של 4Q471c מנוסח בגוף מדברים. אסתר וחנן אשל ההדירו את הקטעים בסדרת התגליות, כך לו, עמ' 439-445 (עיינו במקבילות שם).

קטע 1

- 1] [• מְכוּלָּ אִשׁוֹ]
- 2] [כֹּל אִישׁ מֵאֲחֵי מִבְּנֵי
- 3] [אֲהַרְזָן יִשְׂרָאֵל עָמְו וְאַחֲרָיו יִסְרוּבָּ] וְהָיוּ עֲמֹו תְּמִיד וְשִׂרְתוּהוּ
- 4] [וְרֵאשֵׁי הַשְּׁבֻטִים שְׁנַיִם עָשָׂר, מִן כֹּל שְׁבֻט וּשְׁבֻט אִישׁ
- 5] [אֶחָד וְרֵאשֵׁי מִשְׁמֵרוֹת שֶׁשָׁה וְעָשָׂר] רִים וּמִן הַלְוִיִּים שְׁנַיִם
- 6] [עָשָׂר, אֶחָד לְכוֹל שְׁבֻט וּשְׁבֻט] וְיִשְׂרָאֵל לְפָנָיו] תְּמִיד וְכוּלָּ
- 7] [לְמַעַן יִהְיוּ מְלֻמְדִים]
- 8] [מְלַחֵם] תְּ מַחְלָקָן] וְתָם
- 9] [מֵהָ]

5 הַלְוִיִּים אשל קוראים [הלויים] || 7 מְלֻמְדִים אשל קוראים מְלֻמְדִי הָרַב] || 9] [מֵהָ] או] [מֵהָ] ; אשל משלימים [מלה] אף אין קצה עליון של למי"ד על העור שנוטר ||

קטע *2

[קְ שׁוֹרְ]]	1
[לְשִׁמּוֹר עֲדוּת בְּרִיתוֹ כִּי]]	2
	וּר כּוֹל צְבָאוֹתֶם בְּאוֹרֵךְ אִפְּ]]	3
	שׁ וְלֹהֲנִיא לְכַבֵּם מִכּוֹל מִעַ [שִׁי רַע עַד]]	4
[תּוֹם כּוֹל מִן] עֲדֵי חוֹשֶׁךְ כִּיא מִשְׁטָ [מִה]]	5
[רַח] יוֹ בְּאִשְׁמַת גּוֹרְלוֹ]]	6
[לְמֵאוֹס בְּטוֹ] זְ וּלְכַחֹר בְּרַע וְלֹה]]	7
[וְלֹאֲהַב כּוֹל אֲשֶׁר] שְׁנֵא אֵל וּיְצוֹנּוֹ לְ]]	8
[] כּוֹל הַטּוֹב אֲשֶׁר]]	9
[] עֹבֵרַת *נְקָם]]	10
[] °°]]	11

* כמה קטעים מחוברים במגע מחיבור לא ידוע (עיינו במבוא). החלק התחתון התפורר וכתבו נראה רק בתצלומים ישנים. תודה לאסתר אשל על התצלומים המשובחים שהשאלה || 1 שׁוֹרְ אריאל ויודיצקי קוראים שיזן [|| 2 לְשִׁמּוֹר עיינו בתצלום 41.849; אשל קוראים [ל]שמר; בְּרִיתוֹ כִּי] [או ברית[ו] ז'י[שראל]; אשל קוראים בריתוֹ || 4-5 [עַד תּוֹם כּוֹל מִן] עֲדֵי חוֹשֶׁךְ על פי מגילת המלחמה א 8, כרך א, עמ' 111 עד תום כול מועדי חושך; אשל קוראים [ע]בדי; מִשְׁטָ [מִה] אשל קוראים משפט[] || 6 [רַח] יוֹ קריאה חדשה; בְּאִשְׁמַת גּוֹרְלוֹ השוו ברכות וקללות א, 4Q286 קטע 7, כרך ב עמ' 4 || 7 השוו ישעיהו ז 15 מאוס ברע ובחור בטוב || 8 וּיְצוֹנּוֹ או וּצוֹכְ; אשל קוראים וּיְצִיב לְ] [שלא כדקדוק, שכן בלשון המגילות משמשות צורות קצרות בלבד בפעלים שפוחים בוויי, ראו קימרון Grammar 163-165 || 9 כּוֹל לא נראה בתצלומים || 10 *נְקָם לא נראה בתצלומים הנ"ל ||

4Q471a (פולמוס)

קטע בודד בכתב מימי בית הורדוס ובו דברי פולמוס בגוף נוכחים. הכתב דומה לזה של 4Q471 וסטרנגל סבר שגם 4Q471 וגם 4Q471a הם עותק של מגילת המלחמה. עיינו במבוא לחיבור 4Q471. אסתר אשל ומנחם קיסטר ההדירוהו בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 446-449. הם משערים שדברי הפולמוס מכוונים אל הצדוקים.

	קטע 1
1]	יִסְרָאֵל [וְדָעַת צוֹיְתָם לְבִלְתִּי
2]	סָרְדָּה [כֹּם וְתִשְׁקְרוּ בְכִרְיִתוֹ
3]	וְתִ [אָמְרוּ נִלְחַמָּה מִלְחֻמוֹתָיו כִּי אֵל גָּאֲלָנוּ
4]	מִיָּד אֲרִיבִינָנוּ [גְּבוּרָה יָכֹם יִשְׁפְּלוּ וְלֹא יִדְעוּ כִּי אֵל מָאָס
5]	אֲדֹנָי בְּרַם [אֵיכָּהּ הִיא תִתְגַּבְּרוּ לִמְלַחְמָה וְאַתֶּם נִחְשַׁבְתֶּם
6]	לְאֲרִיבִי וְלֹא תִדְמֶנּוּ [בְּקוֹא מִשְׁפַּט צְדָק תִּשְׁאֲלוּ וְעִבּוֹדֵת
7]	אֲמַת תִּחַפְּצוּ לְמַעַן [וְתִתְנַשְּׂאוּ *וַיִּבְחַר בָּ] • לְעֵקֶה
8]	• [*וְתִשְׁתַּוּ [מִדְּלִמְתוֹק] וְמִתוֹק

4Q471a : 1 [יִסְרָאֵל] דָּעַת כקריאת אריאל ויודיסקי; הושלם על פי סרך היחד ג 1, כרך א, עמ' 215; אשל וקיסטר קוראים לַעַת; העור שלפני העיין שחוק, עיינו בתצלום 42.834; צוֹיְתָם אשל וקיסטר קוראים צוֹיְתָם || 2 להשלמה השוו במדבר יד 41 || 3 נִלְחַמָּה מִלְחֻמוֹתָיו התייז משונה מאוד; השוו שמואל א יח 17 || 4 [מִיָּד אֲרִיבִינָנוּ] השוו תהלים קו 10; מָאָס השוו במדבר שם 43 || 5 אֵיכָּהּ קריאה חדשה; הגג העבה של האות האחרונה מתאים להי"א || 6 [לְאֲרִיבִי] השוו איוב יג 24 ותחשבי לאויב לך; [תִּדְמֶנּוּ] להשלמה זו השוו מגילת ההודיות, 4Q491 קטע 11 א שוי 15-17, כרך א, עמ' 103; בְּקוֹא = בקווי, והשוו ישעיהו מ 31 ופֶשֶׁר תִּהְיֶה, 4Q171 ב 4, כרך ב, עמ' 301; תִּשְׁאֲלוּ כנראה יהיה עליכם לשאול || 6-7 המהדירים מציינים שהכתוב כאן מבוסס על ישעיהו נח 2, עיינו בדבריהם || 7-8 *וַיִּבְחַר בָּ] • [*וְתִשְׁתַּוּ המילים כתובות על קטע שצורף על פי הדמיון בצורה ||

4Q471c (תפילה)

אחד משני קטעים זעירים על אלוהים ועמו בכתב יד מימי בית הורדוס. הכתב של הקטעים דומה לכתב של 4Q471, אולם הם לא הובאו ביחד עם קטעי 4Q471 מטעמי תוכן. עיינו במבוא לקטעי 4Q471. אסתר אשל ההדירה אותם בסדרת התגליות, כרך כט, עמ' 433-435 וכינתה את החיבור 4QPrayer Concerning God and Israel

קטע 1

[	ם אל ול]	]	1
[	עֹלָמִים וַיְשִׁימֵנוּ בְּנֵימָ לֹ	]	2
[	לְשָׁפוֹ] ט עֲמוּ בַצַּדֵק וּלְ[הוֹפִיחַ	]	3
[	לְהַבִּינָם בְּכוֹל חוֹקוֹ]	]	4
[	לְסַלַּח] לֵנוּ בְּנַעֲוֹתָ[נֵנוּ	]	5
[	בְּלִיעָל]	]	6

4Q471c : 2 עֹלָמִים על פי תצלום 43.551; וַיְשִׁימֵנוּ שם אותנו כמו בדברי המאורות, 4Q504 קטע 1-2 ג שוי 4-5, כרך ב, עמ' 57, וראו מקבילות נוספות בהערות המהדירה || 4 חוֹקוֹ או חוֹקִי; אשל קוראת חוקי] || 5 בְּנַעֲוֹתָ[נֵנוּ = בְּנַעֲוֹתָנוּ ||

4Q472

שני קטעים קטנים ופגומים כתובים בכתב יד מימי בית הורדוס. בשני הקטעים שרדו ביטויים המציינים עושר, כבוד וברכה, אך קשה להשלים את החסר והקריאה בתחילת קטע 2 בעייתית ועד כה לא הוצע שיחזור הנותן משמעות לכתוב שם. טורליף אלגוין ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 450-455.

קטע *1

[	]	ים°	[	1
[	]	שמחה°°°	להפיד	2
[	]	מעליהם לברכה ושלוש ג'		3
[	]	את כול רעי משהרי פני מלך	[כי טזפים דבריו מפלי]	4
[	]	זהב ופז, מנבלי	[אופז ו]כול כתמים [והמה]	5
[	]	ולוא שחרו פניו]		6
- שוליים תחתונים

קטע 2

[	]	°°	[	1
[	]	לכול הנלויים]		2
[	]	השנה דכו ליחד נזיר]		3
[	]	נדיבים לכבוד ודב]		4
[	]	לפנות מלצים ב]		5
[	]	באופירים]		6
[	]	לכליל ת]	[פארת]	7
[	]	למלואת]	זהב	8
[	]	מלך]		9

קטע 1: * הקטע מורכב משלושה קטעים זעירים || 3 מעליהם אלגוין קורא [הב]ליהם || 4 רעי ביו"ד מובהקת; אלגוין קורא רע; משהרי השוו שוי 6; אלגוין קורא מש[מ]רי || 5 כתמים על פי תצלום B-358449; אלגוין קורא כתם ||

קטע 2: 2 לכול הנלויים כקריאת אריאל ויודיצקי; אלגוין קורא לכל] [כליום || 3 השנה כקריאת אריאל ויודיצקי, ואפשר לקרוא ו'שנה; דכו כקריאת אריאל ויודיצקי, ואפשר לקרוא דמו; הכתוב סתום, עיינו במבוא || 4 באופירים אלגוין קורא באופירים || 5 מלצים השלמה חדשה || 8 למלואת [זהב] השוו שמות כח 20; אלגוין קורא למלואה ||

4Q473 (שתי דרכים)

שני קטעים קטנים בכתב מראשית ימי בית הורדוס. טורליף אלגוויין ההדירם בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 294-289.

קטע 1

[	וְהֵלְלָכָה]	1
[	פלא אַת]	2
[	וכול הוֹד]	3
[	רְאִיתָה]	4

קטע 2

[	ה תֹּ	] 1
[	בְּהַ]	2 [וְהוּאָה נוֹתָן]
	שְׁתֵּי דַרְכִּים אַחַת טוֹבָה וְאַחַת רַעָה אִם תִּלְךְ בַּדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה יִשְׁמֹרְכָה]	3
	וּבִרְכָה וְאִם תִּלְךְ בַּדֶּרֶךְ הַרַעָה]	4 וְקִלְלָה]
	יִבְיֵא עֲלֵיכָה וְהַשְׁמִידְכָה]	5 [וְהַכְּכָה בַשְּׂדֵפוֹן]
[	וּרְקוֹן שֶׁלֶג קָרָה וּבִרְדִּי]	6
[	עַם כּוֹל מִּ	] 7 []
[	אִּ	] 8 []

קטע 2: 2 וְהוּאָה כינוי לאלוהים, השווה 4Q464 קטע 2 שוי' 2, לעיל עמ' 202 והמצוין שם || 4 [וְקִלְלָה] על פי דברים כח
45 || 5 [וְהַכְּכָה בַשְּׂדֵפוֹן] על פי חגי ב 17 ||

4Q474

קטע בודד בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס זהה לכתב היד של החיבור התוכף. הקלף אכול תולעים וקשה לזהות אותיות רבות שנפגעו. באין הקשר סומנו כאן אותיות שזיהוין בעייתי בעיגול במקום אות. טורליף אלגוויין פרסם את הקטע בסדרת התגליות, כרך לו, עמ' 463-456. קריאתו מרחיקת לכת מן הקריאה המוצעת כאן.

קטע 1

[ש]	[בְּ לִי]	1
[שמה]	ה	בְּכָן אֲהוּב לִי]	2
[ש]	מָה	בְּכָן וְאֵלֶּי]	3
[]	לִי	לֵאמֹר כִּי אֵלֶּי]	4
[]	לִי	וְהָיָה מֵאֹדָה רַחֵם]	5
[]	לִי	וְהָיָה מֵכֹל אֲשֶׁר כָּלִי]	6
[]	לִי	וְעַד אֲשֶׁר יִתֵּן לְכַהֵן]	7
[]	לִי	וְיִבְדְּרֵנִי שְׁלוֹם לְעֵשׂוֹת]	8
[]	לִי	וְיִכְוֹל הַבְּאִים עֲלַי]	9
[]	לִי	וְיִכְוֹל אֲוֹנֵיהֶם הַרְשׁוֹת]	10
[]	לִי	וְיִזְכְּרוּ אֲשֶׁר לִי]	11
[]	לִי	וְיִזְכְּרוּ אֲשֶׁר לִי]	12
[]	לִי	וְיִזְכְּרוּ אֲשֶׁר לִי]	13
[]	לִי	וְיִזְכְּרוּ אֲשֶׁר לִי]	14
[]	לִי	וְיִזְכְּרוּ אֲשֶׁר לִי]	15

5 מאודה = מָאָד; צורת המילה מיוחדת למגילות מדבר יהודה ואפשר ללמוד מן המילה על כללי כתיב עתיקים, על חוקי הגה עתיקים ועל מבני צורה עתיקים: המילה כתובה במגילות בכתיבים מתחלפים מאדה/מאודה/מאודה/מאודה, ראו קימרון Grammar עמ' 82-83. הכתיבים האלה מלמדים שהאל"ף שבמילה נאלמה (והוא הדין בכל המילים שהברתם הראשונה נחתמה באל"ף חסרת תנועה, כגון ראש/רואש/ראוש/רוש; יאכל/יאוכל/יאוכל/יכול). מסורותיה של העברית העתיקה מלמדות שהמילה מָאָד נהגתה mođ בתנועה ממושכת; במסורת טבריה היא נהגתה mo-od בתנועה מפוצלת, שלא כפי שאנחנו הוגים אותה, ראו קימרון שם, עמ' 148-151. בצורה שבמגילות השתמרה סופית היחסה הקדומה a, ראו קימרון שם, עמ' 363; רָחֵם אלגוויין קורא רָחֵל ואומר שהלמ"ד נראית במיקרוסקופ; קריאתו קשה גם מצד התחביר || 8 בְּרִכִּי כהצעת אריאל ויודיצקי; אלגוויין קורא מְלֹאכֵי || 12 וְהַרְשִׁים אלגוויין קורא וְהַרְשִׁים ומעיר על האפשרות לקרוא וְהַרְשִׁים || 13] ל קוּמְתֶם או ם לקומם || 14] אֲלֵתְמָה = מְשַׁאֲלֶתְם, הכינוי נחתם ב-a סופית קדומה כרגיל בלשון המגילות, ראו קימרון Grammar עמ' 282-285 ||

4Q475 (סוף הרשעה)

קטע בודד בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס זהה לכתב היד של החיבור הקודם. הכתב נשחק בכמה מקומות. טורליין אלגוויין ההדיר את הקטע בסדרת התגליות, כך ל, עמ' 464-473. אלישע קימרון פרסם נוסח משופר במגילות א (תשס"ג), עמ' 143-144. כאן מובא הנוסח המשופר בשינויים קלים.

- 1 [צִדְקָה] וְיִזְבְּחוּ זְבַחֵי צְדָקָה]
 2 [הַזִּקְיָם וְיִשְׁכַּחוּם וְלֹא יִדְרֹשׁוּם וְיִרְיָן] אֵל אֵת פֶּלַע מְעַשִּׂיהֶם]
 3 [וַיַּעֲמֵד נְגַיִּים] דִּים בְּתוֹכָם וְהִגִּיד לְהֵמָּה אֵת כֹּל הַ[וְקִיץ וְדַעַת]
 4 [תַּמְלֵא פֶ] וְלֵ תַבַּל וְלֹא יִהְיֶה עוֹד אֲשֵׁמוֹת בְּאֶרֶץ וְלֹא יִ[הִיָּה]
 5 [שִׁטְן וְמִשָּׁ] הִית וְכוֹל מִשְׁטֵם וְהִיתָה כֹּל תַּבַּל כַּעֲדֹן וְכוֹלִי
 6 [וְשָׁקְטָה הָאֶרֶץ לְעוֹלָמִים וְיִהְיֶה הָרְבִּיּוֹן] יִשְׁבֵּי [יֵה]
 7 [כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר] לְבֶן אֲהוּב וְיִהְיֶה אֵת כֹּלָּה וְיִ[
 8 [] הֵ כִיָּא הֵ[]
 9 [] לְ[]

1 [צִדְקָה] וְיִזְבְּחוּ זְבַחֵי צְדָקָה; או [הארץ]; וְיִזְבְּחוּ זְבַחֵי צְדָקָה על פי דברים לג 19, אולי הפסוק נקשר אל חזון אחרית הימים של ישעיהו; אלגוויין קורא [יזבחו זבחי צדקה] || || 2 ידורשום צורה מיוחדת הידועה רק מלשון המגילות, ראו קימרון Grammar עמ' 197-198; ויריין אלגוויין קורא וארין || 3 [נגי] דים או [בחי] רים || 3-4 ההשלמה על פי ישעיהו יא 9 || 5 [שטן ומש] הית על פי מגילת ההודיות כד 23, כך א, עמ' 98 [גערות מ] הם כול שטן ומשחית; משטם כנראה = משטם; כעדן אלגוויין קורא כעש || 6 והרבי יושב [יה] השוו בראשית כב 17; אלגוויין קורא וידשו יושב[יה] || 7 לבן אהוב אריאל ויודיצקי מפנים למקבילה בחיבור 4Q475 קטע 1 שוי 2, לעיל עמ' 218; והורישו אלגוויין קורא ויודישו ||

4Q477 (רשימת מוכחים)

זו רשימה שמית של אנשים שהוכיחו אותם על יחס לא נאות כלפי חבריהם. שרדו שלושה קטעים בכתב יד מימי בית הורדוס. הרשימה קשורה כנראה לכתוב "הוכח תוכיח את עמיתך" ויקרא יט 17, שהוא עיקר חשוב במצוות עדת היחד. התוכחת במגילות היא הליך משפטי המצריך עדויות, עיינו א' קימרון, "דין הנוקם והנוטר במגילות מדבר יהודה", אוהב שלום – מחקרים לכבודו של ישראל פרידמן בן-שלום (עורכים ד' גרא ומ' בן זאב), באר שבע תשס"ה, עמ' 499-505 ושם ספרות נוספת. מסתבר שאם אין אלא עד אחד לעבירה העדות נרשמת ואם העבריין חוזר על מעשיו הרעים הוא נענש אפילו על פי עד אחד (צירוף עדויות; עיינו ברית דמשק פרק ג, שו' 206-210, כך א, עמ' 43). אסתר אשל ההדירה את הקטעים בסדרת התגליות, כך לו, עמ' 474-483 (ושם ספרות נוספת).

קטע 1

[הגד]ל	[1
[להכיר את נעוֹתֵם וא]ת פשעם	[2
[ל]	[3

קטע 2 א

שוליים עליונים

[ים אנשי ה'יהודיא]	[1
[נפשמה ולהוכיח א'ש	[2
[יבחנו הרבים על	[את רעהו	3
[ע'ל	[4

קטע 1: 2. להכיר לשון ידיעה והבנה, השוו איוב כד 13 לא הכירו דרכיו ולעניין ידיעת החטא או הבנתו השוו תהלים נא 5 כי פשעי אני אדע, וברית דמשק פרק א שו' 35, כך א, עמ' 6 ויבינו בעוונם וידעו כי אשמים המה; אשל קוראת להזכיר אך אין די מקום לזיין וגם השרידים אינם מתאימים; לעניין הכתוב כאן השוו סרך היחד ה 23-25, כך א, עמ' 218 ולהיות פוקדם את רוהם ומעשיהם שנה בשנה להעלות איש לפי שכלו ותום דרכו ולאחרו כנעוֹתו להוכיח איש את רעהו באמת וענוה ואהבת חסד לאיש; ושם י 11, שם, עמ' 228 ומשפטו אוכיה כנעוֹתי ופשעי לנגד עיני כחוק חרות || 2 נעוֹתֵם על הכינוי החבור לנסתרים ראו קימרון Grammar עמ' 286-288; אשל קוראת נעוֹתֵם || קטע 2 א: 1 ה'יהודיא אריאל ויודיצקי הבחינו באותיות האחרונות בתצלום 42.937 || 2 נפשמה = נפשם, הכינוי לנסתרים בלשון המגילות נחתם בתנועה, ראו קימרון Grammar עמ' 281-285; א'ש] עיינו בתצלום הנ"ל || 3 יבחנו או מבחני; אשל קוראת [מ]חני ||

קטע 2 ב

- 1]°
- 2 אשׁוּ [הואה וגם אשׁוּ] הִהּ מרעַ [
- 3 הרבים] וְאַתּ יוֹחֲנַן בֶּן מִיִּם [הוֹכִיחוּ אֲשֶׁר]
- 4 הואה קְצַר אַפִּים [וְקַנְיָאָה] עֲמוּ וְגַם רֹעַ הָעֵין עֲמוּ וְגַם רוּחַ פֶּאֶרָה עֲמוּ [וְ]
- 5 [] הִהּ הוּאָה °° אֲשֶׁר [] : וְאַתּ חֲנַנְיָה נֹתוּס הוֹכִיחוּ אֲשֶׁר הוּאָהּ
- 6 [חֲפִץ] לְהַעֲזִיר אֶת רוּחַ הַיְחִיד וְגַם לַעֲרַב אֶת [יִרְאִי] אֵל [
- 7 [וְאַתּ בֶּן יִהּ] וְסָרְף יְהוֹכִיחֵהָ אֲשֶׁר רֹעַ הָעֵיץ עֲמוּ וְגַם אֲשֶׁר אֵינְנוּ חִים []
- 8 [] אֵירוּ וְגַם אוֹהֵב אֶת שִׁיר בְּשׁוּר []
- 9 [] : וְאַתּ חֲנַנְיָה בֶּן שִׁמְ[עוֹן הוֹכִיחוּ]
- 10 [אֲשֶׁר הוּאָהּ] וְגַם אוֹהֵב אֶת טַהֲרָ[וֹת] [

קטע 2 ב: 2 הוּהָ, hu^wa = ראו קימרון Grammar עמ' 262; אשל קוראת היה || 4 הוּאָהּ זו הצורה השמית מערבית של הכינוי הוא, ראו קימרון Grammar עמ' 261-262; קְצַר אַפִּים 'רגזן', השוו משלי יד 17 קצר אפים יעשה אולת; עֲמוּ 'נמצא בו' וכן בהמשך; השוו ברית דמשק פרק א שו' 52, כך א, עמ' 7; ראו מילון BDB, עמ' 768 א; וְגַם קריאה חדשה; הָעֵיץ כקריאת גי'ט; אשל קוראת העוֹן, השוו שורה 7 || 5 נֹתוּס ראו תצלום 41.707; אם הקריאה נותוס נכונה הרי הכינוי הזה מתאים דווקא למילה νόθος שאשל דנה בו בהערות ואינו מתאים למילה נוטוס שבאוסטרקון ממצדה || 6 [יִרְאִי] אל שיחזור חדש || 7 [יִהּ] וְסָרְף קריאה חדשה; הָעֵיץ קריאה חדשה, השוו שו' 4 || 8 שִׁיר = שָׁר, שָׁאָר, נהגה šér או še²ēr || 10 טַהֲרָ[וֹת] כך נראה בתצלום 41.707; אשל קוראת טובל [הציאר] ||

4Q479

כמה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. מובא כאן רק קטע 1 ששרדו בו שוליים ימניים רחבים. אריק לרסון ולארי שיפמן פרסמו את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 297-299.

1	וְאֵ	[
2	יְדֹ	[
3	אֵת עֲבוֹדָתָ]	[
4	זֶרַע דְּוִידִ] כִּי מִזֶּרַע	[
5	דְּוִיד יִצְאֵ] מִוֶּשֶׁל	[
6	לֹא עֲשֵׂה]	[
7	צַפּ וּשְׁמִ]וֹר	[
8	וְאֵת]	[

4Q481a (אלישע)

שלושה קטעים קטנים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי או מראשית ימי בית הורדוס. אריאל ויודיצקי גילו שקטע 1 אינו שייך לחיבור שכן הטקסט שבו הוא מובאה מישעיהו מ 10-21. בקטע השני יש התאמה למלכים ב ב 15-16. בקטע השלישי מופיעה המילה קינה והצירוף אב ואדון ואולי הם קשורים לפסוק 12 שם. חוליו טרבולה ברהה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 305-309.

1]	וְיֵא כִי
2]	אֱלִיִּשְׁעָ
3]	וְיֵעֲלֵ אֱלִישֶׁע וִירָאוּ
4]	בְּנֵי הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר בִּירֵחוֹ מִנְּגִד וַיִּזְאָמְרוּ נְחֵה רֹחַ אֱלִיהוּ עַל אֱלִישֶׁע וַיִּבְאֹו לַקְרָת
5]	אֱלִישֶׁע וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לָו אַרְצָה וַיִּזְאָמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה נָא יֵשׁ אֵת עֲבַדִּיכֶם חֲמִשִּׁים אַנְשִׁים
6]	בְּנֵי חֵיל יִלְכוּ נָא וַיִּבְקְשׂוּ אֵת אֲדֹזְנֵיכֶם פֶּן נִשְׂאוּ רֹחַ יְהוָה וַיִּשְׁלִיכוּ בְּאֶהָרַיִם

4Q479: 4-5 השוו מיכה ה 1 || 7 השוו חבקוק ב 1 על משמרתו ... ואצפה, הצורה צפ היא כנראה ציווי משורש צפ"י בבניין פיעל ||

4Q481a: 3 || וְיֵעֲלֵ אֱלִישֶׁע וִירָאוּ השוו למלכים ב ב 14-15 ויעבר אלישע ויראו || 5 חֲמִשִּׁים אַנְשִׁים אריאל ויודיצקי הבחינו שהחיי"ת ברורה בתצלום 41.715 || 6 הָהָרַיִם אריאל ויודיצקי הבחינו בשריד של ההי"א הראשונה בתצלום 41.715 ||

	קטע 3
[ק והוא] 1
[לנגדו] 2
[° בקינה ויואמר] 3
[ב ואדון ולוא] 4
[א ביהודה] 5

4Q481b (ירמיהו)

קטע בודד בכתב יד מימי בית חשמונאי. אריק לרסון ולארי שיפמן ההדירו אותו בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 312-311.

[לה] שׁיב נדחיו לארצ] 1
[ר] וּעֲצוּם מַחְנִיחֵם] 2
[א] °° אֲהֵה' אֲשֶׁר] 3
[° כמדבר ואת] 4
[להנקם] מַפְטִישׁ יְכֹ'ל] 5
[מהו] [] 6 [הארץ

4Q481b: 1 השוו למשל ירמיהו מ 12 וישבו כל היהודים מכל המקומות אשר נדחו שם ויבאו ארץ יהודה, וירמיהו נ 17 || 2 [ר] בּ וּעֲצוּם מַחְנִיחֵם השוו יואל ב 11 כי רב מאד מחנהו כי עצום עשה דברו; מַחְנִיחֵם המחנה שלהם, אולי של עם מדי, השוו ירמיהו נ 9, 41 וראו קימרון Grammar עמ' 286 || 4 כמדבר ראו ירמיהו נ 12-13 || 5 כּוֹל שרידי האות הראשונה מתאימים יותר למ"ם || 5-6 השוו ירמיהו נ 23 פטיש כל הארץ וזה כינוי לבבל וההשלמה נסמכת על ירמיהו שם פסוקים 15, 28 המדברים בנקמת ה' בבבל ||

4Q481c (תפילה)

קטע בודד מנוסח במדברים ובנוכח. אריק לרסון ולארי שיפמן ההדירו אותו בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 313-314. הטקסט ברור בתצלום 41.468 ולא בתצלום 43.550 שבמהדורה.

[]	1
[]	2
[]	3
[]	4
[]	5
[]	6
[]	7
[]	8
[]	9
[]	10

3 [מָה] קריאה חדשה המיוסדת על הסברה שמדובר כאן בשומרונים; [נִסְגָּ] קריאה חדשה, לכתוב האפשרי בסמ"ך במקום שי"ן בשורש שג"ב ראו מגילת ההודיות יד 28, כרך א, עמ' 78, טו 11, שם, עמ' 80 ומגילת ישעיהו לג 16; לרסון ושיפמן קוראים גבה || 4-5 [מָא] כְּלִינוּ ... [אלוהיהם] השיחזור מבוסס על ישעיהו סב 8-9 ושופטים טו 24 || 5 [בַּת] וְכָה גגן של שתי האותיות האחרונות נראה מעל הקרע; לרסון ושיפמן קוראים [יָהּ]; והללו בכל פיהם השוו 4Q412 קטע 1 שוי 7, לעיל עמ' 163 בכול פיכה הלל || 7 [לְמַד] פֶּאָ קריאה חדשה, השוו ירמיהו יד 19; מכה על מכה 'מכה אחרי מכה' || 9 בכה ולא בכל כלרסון ושיפמן || 10 [קָה] קריאה חדשה; אם הקריאה נכונה הרי לנו דימוי לקיבוץ וגאולה ||

4Q481e

קטע בודד שאריק לרסון ולארי שיפמן ההדירו בסדרת התגליות, כרך כב, עמ' 321-322.

- 1 [] בוז לדברי פִיכָה] []
 2 [שמו] לְעֹלָם יִהְיֶה וּזְרָעוֹ לְדֹרוֹת אַחֲרֹנִי] []
 3 [] מִיָּד) מַחְרְפִי []

4Q485 (תשובה)

כמה קטעי פפירוס כתובים בכתב מראשית ימי בית הורדוס. בקטע הגדול יותר, המובא כאן, יש כנראה מובאות מקוצרות מן המקרא בדומה למובאות שבחתימת מקצת מעשי התורה. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 4.

- 1 [] כִּי תִדְוֹרְשׁוּנוּ בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם []
 2 [] בַּצַּד לִפְנֵי וּמִצַּד אֲזִכָּה כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים []
 3 [] וּשְׁבֵתָה [] אֱלֹהֵי וּשְׁמַעְתָּה [] בְּקוֹלֹ וּפְתוּב וּשְׁבֵתָה אֱלֹהֵי []
 4 [] בְּכָל לְבַבְכֶם [] וּשְׁבֵתָה [] פֶּה []
 5 [] וּבְמִקְוֵם אַחַר כְּתוּבָה וּשְׁבֵתָה וּרְפָא לֹ []
 6 [] אֲשֶׁר יִבְיֶן []

4Q481e : 2 [שמו] לְעֹלָם יִהְיֶה השוו תהלים עב 17, פט 37; אַחֲרֹנִי] [] המהדירים קוראים אחריהם] [] שלא כתחביר || 3 (מִיָּד) המהדירים קוראים (אשר) ||
 4Q485 : 3-1 על פי דברים ד 29-31 || 2 [ומצ] אֲזִכָּה באייה קורא [] אֲזִכָּה || 4-3 השוו דברים ל 2-3 וקיסטר, ממיית, עמ' 348-351 || 5 [ובמקו] קריאה חדשה על פי ברית דמשק, פרק ה שוי 36, כרך א, עמ' 57; כְּתוּבָה על פי תצלום 41.988; את האפשרות להשלים כאן ושב ורפא לו ישעיהו ו 10 הציע קיסטר (הפועל שוי"ב מקשר בין הפסוקים), אם כן הכתוב בשורה 6 קשור לאותו הפסוק ומכאן השימוש בגוף הנסתר, ואולי יש להשלים בעונו על פי ברית דמשק פרק א שוי 35, כרך א, עמ' 6; ראו גם 4Q461 קטע 1 שוי 5-10, לעיל עמ' 200 ||

4Q487 (חוכמה)

כחמישים קטעי פפירוס, רובם זעירים, בכתב מסוף ימי בית חשמונאי. בגלל הקיטוע קשה לעמוד על טיבו של החיבור. הוא מנוסח בגוף שלישי הנסוב בעיקר על האל ועל האדם (איש). נזכרים בו חוקי האל ותורתו לעומת שרירות לב האדם (קטע 1 א שוי 4, קטע 1 ב שוי 3, קטע 2 שוי 5, 7). האל נזכר בצורה אֵל (נראה שאין לקרוא בשום מקום אֵל, שלא כמהדיר).

מעניינים הביטויים המציינים תכונות המוכרים לנו מסרך היחד ומעוד חיבורים: [שריד]ֹת לב אשמה בקטע 2, [כ]בֹד לב בקטע 24, [רו]ח עורף [קשה] בקטע 18, [רחוב פי אשמו]ת] בקטע 15. טיכלאר (במאמר הנזכר בעמוד 39), עמ' 538-541 הראה שקטע 37 שייך למגילת סרך היחד, 4Q257 טור ה, שוי 5-6. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 5-10.

קטע 1 א

[2
וֹר]
[3
ה ירומם]
[4
יִלְדָּ [בְּכוֹל חֹקִיו]
[5
עו כימי]
[6
[]

קטע 1 ב

[1
מ]	
[2
בוהו לעפֹל כֹּ]
[3
יכלה]	
אֹתֵר בשרירות] לְבוֹ	
[4
ישום]	
[5
בהפקה ושר]פֹה	
[6
[
	איש אשר]

קטע 1 ב: 2 בוהו באייה קורא ברוו || 3 אֹתֵר השוו הערה לקטע 6 שוי 5 || 4 מו]שכים] קריאה חדשה על פי סרך היחד ד 13, כרך א, עמ' 216 באש מחשכים; באיה קורא מו] || 5 ושר]פֹה] קריאה חדשה, השוו ישעיהו א 7; באייה קורא ושכ] || [

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 2

[קִיִּי]	1
[ש נדכא בחוֹלִיִּי]	2
[מִיִּי דגלי בִּיִּי]	3
[גם אל יסתיר] פִּיִּי מִמִּנִּי	4
[יצרוף בתורת] אל לִבִּי	5
[ות נפלאות צִי]	6
[בשריר] וְתִי לֵב אשמה]	7
[אמת חוֹכֵי]	8
[בהשפֵּט]	9

קטע 6

[שׁוֹב מִדְּרִי]	1
[מִן חֵד עריצים]	2
[מִלֵּט לשל]	3
[ואל יגל] ה	4
[ישׁוֹב לִבִּי מִתּוֹר בּמִחַ שְׁבוּת	5
[מִיָּד בתע]	6
[יִיִּי]	7

קטע 2: 2 בחוֹלִיִּי] קריאה חדשה על פי ישעיהו נג 10, השוו גם פסוקים 3-5 || 4 יסתיר השוו ספר טוביה, 4Q200 קטע 2 שוי 6-7, כרך ב, עמ' 244; באייה קורא יסתיר] || 5 השוו חוכמת רז נהיה, פרק ב שוי 64, כרך ב, עמ' 156 צרוף לבכה || 8 חוֹכֵי] [באייה קורא וחולֵימה] אולם האות הראשונה אינה נראית בתצלום שבמהדורה כוויי; התיבה הזאת כתובה על קטע זעיר שבאייה צירף לכאן מבלי לציין באיזה תצלום הוא מופיע; אריאל ויודיסקי מצאו אותו בתצלום 42.067 בצד שמאל || קטע 6: 2 [מִן חֵד עריצים השלמה חדשה, השוו מגילת ההודיות י 38, כרך א, עמ' 71 מפחד הוית רשעים || 3 [מִלֵּט קריאה חדשה || 5 אפשר לשלב את הכתוב בשורה הזאת לכתוב בקטע 2 שוי 7 ולקרוא [ישׁוֹב לִבִּי מִתּוֹר בּמִחַ שְׁבוּת] לֵב אשמה אך אין סיוע לשילוב הקטעים מן הכתוב בשורות האחרות; מתור במחַ שְׁבוּת] תוקן מן מִחַ שְׁבוּת], השוו במדבר טו 39 לא תתורו אחרי לבבכם, וסרך היחד 3, כרך א, עמ' 215 ולעיל קטע 1 ב שוי 3 ||

		קטע 15
[ק]°] 1
[° אשר עשיי°]] 2
[רחוב פי אשמו]ת] 3

		קטע 16
[ה]כין °°] 1
[מה ואל יפתח א]וצר גחלתו] 2
[איש ישר ינחלנה ואל י°]] 3

		קטע 18
[איש °]] 1
[וב הין]] 2
[רו]ח עורפ [קשה] 3
[ע°ה °]] 4

		קטע 20
[ם]] 1
[ג]ם אל י°]] 2
[שע איש]] 3
[י° בא°]] 4

		קטע 24
[°]] 1
[פ]בוד לב °]] 2
[ש]נות טוב]] 3

קטע 15: אשר עשיי° [באייה קורא אש מעשיו || 3 רחוב פי הצירוף רוחב + פה אינו מופיע בעברית העתיקה אבל נמצא הרחיב +פה ישעיהו נ 4, תהלים לח 18, בחרנו לקרוא רחוב ולא [ירחיב בגלל המבנים הדומים שבחיבור, עיינו במבוא; אשמו]ת [באייה קורא אשמת°] ||

קטע 18: 3 עורפ [קשה] ביטוי זה מופיע בעוד מקומות כחלופה של קשי עורף; הושלם על פי מגילת ההודיות קטע 12 שוי 4, כרך א, עמי 106 וזיה עורף קשה ||

קטע 20: 2 [ג]ם אל י° [קריאה חדשה; השוו קטע 1 גם אל יסתיר] יגם הי יסתירי ||

קטע 24: 2 [פ]בוד לב באייה משווה אל סרך היחד ד 11, כרך א, עמי 216 וכבוד לב, ייתכן שהקטע הזה משתלב בקטע 18 ||

3 [ש]נות טוב קריאה חדשה על פי סרך היחד ב 24, כרך א, עמי 214 ||

4Q500 (ברכה)

קטע פפירוס בודד מסוף ימי בית חשמונאי, כתוב בלשון נוכח. נותרו בו ביטויים מעניינים ודימויים מעולם החקלאות, אך עניינו סתום. מוריס באייה ההדיר את הקטע בסדרת התגליות כרך ז, עמ' 78-79. על תוכן הטקסט ראו J. M. Baumgarten, "4Q500 and the Ancient Conception of the Lord's Vineyard", *JJS* 40 (1989), pp. 1-6; "The Qumran SabbathShirot and Rabbinic Merkabah Traditions", *RQ* 13 (1988), pp. 207-213

קטע 1

[עוֹפֵה] אֵיכָהּ וְנִיִּי° []° []° [1
[קֶבֶת תִּירוֹשָׁכָה בְּנֹי בֵּאֲבָנִי°]	2
[לְשַׁעַר מְרוֹם הַקּוֹדֶשׁ]	3
[מִטְעָכָה וּפְלָגֵי כְבוֹדָה°]	4
[כְּפֹת שַׁעֲשׂוּעִיכָה°]	5
[וּמִכָּה]	6

שוליים תחתונים

1 [עוֹפֵה] אֵיכָהּ וְנִיִּי באייה קורא [בכ] איכה ינצו; למרות שזיהוי המילה בכאים בעייתי, עיינו במילון בן יהודה, כרך א, עמ' 538-539, וראו עוד 4Q284a קטע 1 שוי 4, לעיל עמ' 59; וְנִיִּי ריבוי של נְצָה 'פרחי' || 2 [קֶבֶת תִּירוֹשָׁכָה יקב להפקת תירוש || 5 []° כְּפֹת האותיות הראשונות ברורות יותר בתצלומים ישנים ||

4Q501 (תפילה לנקמה)

קטע בודד כתוב בכתב יד מראשית ימי בית הורדוס. המחבר מזכיר את התנכלויות צרי העדה הפוגעים לא רק בעדה אלא אף באלוהים. לדבריו הם נוטלים לעצמם את הכבוד המגיע לאלוהים. מוריס באייה ההדיר את הקטע בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 79-80. קיסטר, ממ"ת, עמ' 331-332 הציע פירוש חדש לקטע.

שוליים עליונים

- 1] י אל תתן לזרים נחלתנו ויגיענו לבני נכר, זכור כיא
- 2]אנו המה עצור]י עמכה ועזובי נחלתכה, זכור בני בריתכה השוממים
- 3]ופול אנשי עצתכה]ה *המנודבים, תועים ואין משיב, שבורים ואין חובש
- 4]ופופים ואין זו]קפ סבבנו חילכיא עמכה בלשון שקרמה ויפכו
- 5]למשחית את הודכה]ה ופארתכה לילוד אשה הביטה וראה הרפת בני
- 6]בריתכה פיא נכמר] עורנו וזלעופות אחזונו מלפני לשון גדופיהמה אל
- 7]תתן להמה פול חלק] במצוותיכה ואל יהיה זרעמה *מברית
- 8] קום] אליהמה בהמון כוחכה ועשה בהמה נקמה
- 9]פיא בקשו נפש עניי] כה ולוא שמוכה לנגדמה ויתגברו על עני ואביון

שוליים תחתונים

1 אל תתן לזרים נחלתנו השוו איכה ה 2 נחלתנו נהפכה לזרים || 3 *המנודבים גרסו אולי המנודחים כבתפילות לחגים, 4Q509 קטע 13+12 שוי 1, כרך ב, עמ' 389 וישעיהו ח 22 אפלה מנדה; ואולי הגירסה המוזרה כאן נוצרה בהשפעת הקשר אל עדת היחד || 4 חילכיא = חילקאי יעריצי, רשעי, ראו ילון, עמ' 37; ויפכו = ויהפכו, משורש אפיך, ראו קימרון Grammar עמ' 200 || 5]למשחית את הודכה] ה הושלם על פי דניאל י 8 והודי נהפך עלי למשחית; ופארתכה לילוד אשה כלומר יהם הפכו את כבודו של האל לכבוד שלהם, לתחביר השוו איכה ה 2 נחלתנו נהפכה לזרים || 6 וזלעופות אחזונו השוו תהלים קיט 53 ומגילת ההודיות יג 32, כרך א, עמ' 77; גדופיהמה שתי האותיות האחרונות מתוקנות ואפשר שהתיקון מכוון לצורה גדופיהם || 7 הושלם על פי תפילת קדושת היום ותן חלקנו בתורתך; ואל יהיה במקום ואל יהי; *מברית התיבה מתוקנת אולי מן מבני ברית || 8]קום] אליהמה השוו בראשית ד 8; בהמון כוחכה השוו מגילת ההודיות יא 35, כרך א, עמ' 73 כיא ירעם אל בהמון כוחו || 9 ולוא שמוכה לנגדמה השוו תהלים נד 5, פו 14 ועדת עריצים בקשו נפשי ולא שמוך לנגדם ||

4Q508a (תפילה)

חמישה קטעים ששויכו לתפילות לחגים. הכתב בקטעים האלה שונה והרווח שבין השורות קטן. באייה בסדרת התגליות, כרך ז, עמ' 183 מציין שהשייך לחיבור תפילות לחגים מסופק, אומנם יש דמיון בסגנון לכתוב בעותק 4Q507 קטע 1, ראו כרך ב, עמ' 395.

קטע 39

[	ואנו חיינו בלב יגון ו']	]	1
[	לוא נאמין בחיינו]	]	2
[	ל']	]	3

קטע 40

[	אשר נתתה לה°]	]	1
[	ל משנאינו *ואיכה°]	]	2
[	ם כול°°]	]	3

קטע 41

[	° נגד כול הטאתנו°]	]	1
[	דה יומם ולילה°]	]	2
[	נו°°° לבמ°]	]	3

קטע 39: 1 בלב יגון אולי חלופה של ביגון לב, השוו תהלים יג 3 לבב חכמה, ומגילת המלחמה יד 7, כרך א, עמ' 125 לבב קושי; באייה משלים בסוף השורה י[א], עיינו בדבריו || 2 על פי תצלום 41.477, השוו דברים כח 66, איוב כד 22 ובן סירא טז 3 ||
קטע 40: *ואיכה או ואין ||

4Q514 (נידוי טמאים)

מכתב היד הזה השתמר קטע בן כעשר שורות כמעט מלאות ועוד שני קטעים זעירים. הוא נכתב בראשית ימי בית הורדוס. בקטע הגדול יש חוקים בעניין בידוד טמאים וטיהורם. נאמר שאין לערב זה בזה טמאים מסוגים שונים, ומפורטים שלבי ההיטהרות. אולם יש בקטע חזרות לא מובנות שטובי החוקרים התלבטו בפירושו, ראו כי ורמן, "לאיפיון של השיטות ההלכתיות בימי הבית השני", בתוך כנה ורמן וא' שמש, לגלות נסתרות: פרשנות והלכה במגילות מדבר יהודה, ירושלים תשע"א, עמ' 118-119 ועיינו בספרות המובאת שם.

מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כך ז, עמ' 295-298, בשם *Ordonnances* (חיבור ששויכו אליו עוד שני כתבי יד 4Q159, 4Q513); על פירושו של הקטע הזה ראו ח' בירנבוים, "שילוח טמאים מה'מחנה' על פי מגילת המקדש, כתבי יוסף בן מתתיהו ו-4Q271", מגילות י (תשע"ג), עמ' 25, הערה 61.

קטע 1 א

- 1 ה' [ישכב עם] אשה ° []
 2 אל' יאכל' עם הטהור ואל יק' רב לכל הטמאים] וביום בלוחו]
 3 לספור ל'ן שבעת ימי ר' ח'ז ורחצ וכבס ב'ום טהרת'ן וטהר אל]
 4 יאכל' איש] אשר לא החל לטהור ממקרו' וגם אל יאכל עוד]
 5 בטמאתו הרישונה וכול טמאי הימים ב'ום טהרתם ירחצו
 6 וכבסו במים וטהרו ואחר יאכלו את לחמם כמשפט הטהרה
 7 ואל *יאכל עוד בטמאתו הרישנה אשר לא החל לטהור ממקרו
 8 וגם אל יאכל עוד בטמאתו הרישנה, וכל טמאי הימים ביום
 9 טהרתם ירחצו וכבסו במים וטהרו ואחר יאכלו את לחמם
 10 כמ' שפט אל יתג' אל איש ואל ישתה עמ' כול איש אשר ימרו
 11 [בחוקי אל עד יום אשר ישוב לעמ' וד במעמד אי'נ'ל' שי הקודש]

2 [יק' רב קריאה חדשה; [וביום בלוחו] כהצעת אריאל ויודיצקי || 3 [שבעת] או [שלושת]; [טהר] כהשלמת אריאל ויודיצקי || 4 ממקרו לקריאה ולהשלמה השוו שוי 7 || 6 יאכלו הכיף מתוקנת || 7 ואל הוויי כתובה בשוליים; *יאכל עוד באייה קורא יאכל וזעוד וסבור שבתביה השנייה עוד תוקנה וז בהוספת וז ברווח שבין התיבות ומחיקת עו; מסתבר יותר שהסופר הוסיף וייו ברווח שבין התיבות ושהנקודות מעל השורה מציינות את ההפרדה לתיבות; הרישנה באייה סבור שהתיבה אולי מתוקנת; אשר איש אשר; ממקרו = מקרהו || 8 עוד או עד; אריאל ויודיצקי סבורים שהסופר כתב תחילה עוד ותיקן עד || 10 [יתג] אל ייטמא בטומאת משקה; באייה קורא [יאכ] אל; ימרו באייה קורא יערוך || 11 שיחזור סוף השורה נסמך על ברית דמשק פרק א שוי 206, כך א עמ' 20 עד יום ישוב לעמד במעמד אנשי תמים קדש ||

4Q521 (ימות המשיח)

קטעי חיבור בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. בקטע 2 שרדו יותר מעשר שורות שלמות ובקטע 5+7 שרדו כמה שורות די שלמות. הקטעים האלה עניינם אחרית הימים ותחיית המתים. אמיל פואש ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך כה, עמ' 1-38. על חשיבות החיבור וזיקתו לחיבורים אחרים ראו דוד פלוסר, "שריד מקומראן והיגבורות שבתפילת העמידה", תרביץ סד (תשנ"ה), עמ' 331-334, וראו עוד S. Hultgren, "4Q521, the Second ;Benediction of the Tefilla, The Ḥasidim, and the Development of Royal Messianism", *RQ* 23 (2008), pp. 313-340 מ' קיסטר, "בין טקסטים מקומראן לטקסטים נוצריים קדומים", מבואות ב, עמ' 633-638. קיסטר מדגים עד כמה חשוב הטקסט הזה להבנת הציפיות המשיחיות שסבבו את ישו ומעמיד על קדמות הרעיון שאף הטבע נשמע למשיח.

קטע 1 א

2] ׀
3] ׀ם
4] ׀ם

קטע 1 ב

1] ׀°
2] ושמעת
3] ופעלת
4] ׀מה עברת
5] וליראה א]ת שמחה
6] רבו צריה]ם
7] וקימים
8] ואהב
9] ואאת

קטע 2 א+3

7] ׀יטב לנו
8] ׀שפט
9] ׀קויד *לתשועה
10] [
11] ׀יעלה

קטע 1: ב. 5 השוו נחמיה א 11 || 6 צריה]ם] השוו תהלים ג 2 מה רבו צרי; פואש קורא צדיק]ם] ||
קטע 2: 9 *לתשועה חציה בקטע 2 וחציה בקטע 3, צירוף הקטעים בעייתי; מילה יחידאית במגילות ||

קטע 2 ב

שוליים עליונים

- 1 [הש] מִים והארץ ישמעו למשיחו
 2 [וכל א] שר'בם לוא יסוג ממצות קדושים,
 3 הַתְּאֲמָצוּ מִבְּקָשֵׁי אַדְנִי בַעֲבַדְתּוֹ :
 4 הַלּוֹא בִּזְאֵת תִּמְצָאוּ אֶת אַדְנִי כֹל הַמִּיחֲלִים בְּלִבָּם
 5 כִּי אַדְנִי חֲסִידִים יִבְקַר וְצַדִּיקִים בְּשֵׁם יִקְרָא
 6 וְעַל עֲנוּיִם רוּחוֹ תִרְחַף וְאֲמוּנִים יִחְלִיף בְּכַחוֹ
 7 כִּי יִכְבֵּד אֶת חֲסִידִים עַל כֹּסֵא מַלְכוּת עַד,
 8 מִתִּיר אֲסוּרִים פּוֹקֵחַ עוֹרִים זֹקֵף כְּפֹרְפִיט
 9 וְלִפְלֵם אֲרֻכָּהּ [יַעֲלֶה וּי] חֲלִים וּבַחֲסָדוֹ יִרְפָּאם
 10 וּפּוֹעֵל מְעַשֵּׂה טוֹב לְאִישׁ לֹא יִתְאַחֵר []
 11 וְנִכְדוֹת שְׁלוֹא הִיוּ יַעֲשֶׂה אַדְנִי כְּאֲשֶׁר דָּבַר
 12 כִּי יִרְפָּא חֲלִילִים וּמֵתִים יַחִיהַ עֲנוּיִם יִבְשֶׁר
 13 תּוֹעֵיִם יִשׁוּבֵב נְתוּשִׁים יִנְהַל וְרַעֲבִים יַעֲשֶׂה
 14 [וּנְבִ] [וְכֹלָם כִּי]
 15 [וְא]

קטע 2 ב: 1 ישמעו = ישמעו || 5 חסידים יבקר ישגיח על החסידים || 6 ואמונים ינאמנים; אולי משקל קטול כמו ילוד, השווה בן סירא ז 22 אם אמנה היא וקימרון, קטל || 7 את חסידים אולי חלופה פוניטית של את החסידים || 8 על פי תהלים קמו 7-8, הנושא (הי) חסר כאן || 9 ולפלם ארכה [יַעֲלֶה וּי] חֲלִים הקריאה בעייתית ומותאמת להקשר ולתחביר העברית, ההשלמה [יעלה] מתאימה רק בדוחק לגודל החסר, השווה ירמיהו ל 17 כי אעלה ארכה לך וממכותך ארפאך; את ההשלמה ולפלם הוציעו אריאל ויודיצקי; פואש קורא ול[ע]לם אדבק [במ]חלים; וקריאתו קשה מבחינת העניין, וצורת גוף מדבר זרה לקטע הזה ואינה משמשת בשאר קטעי החיבור || 10 ופול[ע]ל פואש קורא ופול[ע]ל || 11 שלוא היו השווה שמות לד 10 אשר לוא נבראו || 12 חללים אולי יחולים, ראו קיסטר, מבואות ב, עמ' 636 || 13 תועים ישובב השווה תהלים כג 3; פואש קורא ו[דל]ים [ישב]יע אך האות שאחרי השיין נראית כוויי, ראו תצלום 41.676; יעשר אולי לשון מלאות ושפע, השווה תהלים סה 10 פקדת הארץ ותשקקה רבת תעשרנה, כנראה בניין פיעל || 14-15 האותיות שבתחילת השורות כתובות על קטע נפרד ||

חיבורים עבריים מקומראן

קטע 2 ג

שוליים עליונים

1	ואת חק חסדיך ואתר אותם ב]
2	נְהִיָּה בְּאֵיִם אֲבוֹת עַל בְּנִים]
3	אֲשֶׁר בְּרַכַּת אֲדָנִי בְּרִצְוֹנִי]
4	גְּלֵה הַ' אֶרְצִי בְּכָל מְקוֹם]
5	וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל בְּגִיל] יִהְלְלוּךָ
6	וְיֵאָתֵר שְׁמֶךָ יְרֻמְמוּ]
7	מִצִּיּוֹ]

קטעים 5 א+6*

1	ם]
2	[
3	[
4	אֵשׁ] אֵשׁ] ר ל' א יעבד עמ' אלה
5	אֵשׁ עַמ ר] עָהוּ וְעַמ שְׁכָנֹו
6	טוֹב לךְ וְאִמְץ כּוֹחַ
7	לְהַ] אֲזִיז אֲמוֹנִי] יִגְדְּלוּ

קטע 2 ג: 1 הקריאה בטוחה אך הכתוב סתום || 2 נְהִיָּה בְּאֵיִם כהצעת אריאל ויודיצקי; פואש קורא נכון באים; על = עם || 3 בְּרִצְוֹנִי לפי הקריאה הזאת יש לפרש את ברכת כנסמך של ברכה, אפשר גם לקרוא בְּרִצְוֹנִי ולפרש את ברכת כפועל; לביטויים ולשכנות המילים השוו דברים לג 23 ותהלים ל 8, נא 20, פט 18 || 4 גְּלֵה הַ' אֶרְצִי השוו ישעיהו מט 13 רנו שמים וגילי ארץ... כי נחם ה' עמו || 6 שְׁמֶךָ יְרֻמְמוּ פואש קורא שְׁבִטְוִי] יְרֻמְמוּ]; אומנם האות השנייה נראית כבי"ת אך היא דומה למי"ם השנייה שבתיבה יְרֻמְמוּ שבהמשך השורה || 7 מִצִּיּוֹ] שריד האות השנייה מתאים גם לעי"ן או לשי"ן || קטע 5 א+6: * הקטעים סמוכים זה לזה || 6 [טוֹב אולי [ל]טוב או [לה]טיב || 5 השוו שמות ג 22 || 7 [לְהַ] אֲזִיז או מִזִּיּוֹ; פואש קורא מזו; אֲמוֹנִי] אולי ינאמני י ||

4Q526

קטע בכתב יד מימי בית חשמונאי. אמיל פואש ההדירו בסדרת התגליות כרך כה, עמי 179-181.

- 1 [] אדני לאבי לו תעשה ל] []
 2 [] באשר היתה] []

4Q527

קטע בכתב יד מימי בית חשמונאי. ראו פואש, שם, עמי 183-185.

- 1 אשו היו צפנים לחג]°°° []
 2 [] לקריבו] לו שלמים כן []
 3 [] °°°°°°°°°° []

4Q528

קטע בכתב יד מימי בית חשמונאי, ראו פואש, שם, עמי 187-190.

- 1 [] ב° []
 2 [] בך א [] ו] [] °ך []
 3 [] והמה יראיך ב° ישראל א]שריכם
 4 [] ותמימך ישראל התמים בכול מ]עשיכם
 5 [] ותם הבחירי°ם אשריכם כול יראי יהוה []

4Q528: 2 בך או לך || 3 והמה פואש קורא הם שלא בהתאם לגודל החסר; א]שריכם [על פי שורה 5 || 5 ותם כנראה = ותם כמו בחוכמת רז נהיה, פרק א שורה 91, כרך ב, עמי 151 ||

4Q577 (מבול)

שניים משמונה קטעים זעירים בכתב יד מימי בית חשמונאי. ראו פואש, שם, עמ' 195-203.

קטע 4

[מבול]	1
[אדו]זי אשר מלטם]	2
[כפו]ל אשר היה חק[ק	3
[ת הכול א]	4
[ה ויצו]	5
[ככול א]שר	6

קטע 7

[ם וע]	1
	השחיתו]	2
	לז הכול	3
	זי האדם	4
	להש]חית כול	5
[°°]	6 [בשר

קטע 7: 3 [ב]לז הכול כקריאת אריאל ויודיצקי בתצלום 41.438 ||

5Q13 (ברית)

עשרות קטעים קטנים שהתפוררו במשך הזמן. זיוף מיליק קיבץ וצירף קטעים זה לזה. בשני מקבצי הקטעים הגדולים יותר נמנים אבות העולם ואבות עם ישראל וברית האל לזרע אהרון בהקשר לטקס חידוש הברית. זיוף מיליק ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כך ג, עמ' 181-183. מנחם קיסטר ההדיר מחדש את החיבור הזה 5Q13 and the 'Avodah: A Historical Survey and its Significance', *DSD* 8 (2001), pp. 136-148. הוא צירף קטעים והגיה אור יקרות על הטקסט ועל תרומתו לחקר תולדות פיוטי סדר עבודת יום הכיפורים.

קטעים 7+3+2+1

[	ברוך אתה [אלוהי הכול]	1
כיין	[ה ויוסד עולמ]	2
[	[אוצרות]	3
[	[ה ו] [כאשר עשית]	4
5	[את] חנוך [בחרתה מבני אדם ותקחה לכה להתהלך לפניך] לעד	
6	[לשרת בהיכל] ובנוה רציתה מבני אנוש ותפלטה מן המבול ובאברהם	
7	[חפצתה ואת יצחק] ק התמותה ומצאתה תם ואל יעקוב [הו] דעתה בבית אל	
8	[בריתכה לישראל] אל להבין במעשיך [ואת לוי ה] [תה ותתן לו *לאגוד	
9	[בת עבודת] הקודש [ובאחרון בה] [רתה] מבני [לוי לצאת	
10	[לבוא לפני ה] [עדה להודיע נסתרות] [לבני] ישראל להודיע [בריתמה לפניכה	
11	[לעלמים שנה] [בשנה ותצוה להזהר] [ו] [ה ואחר יענ	
12	[אמן וכופר] [לכול איש ישראל] [ש] [בועתו ועל	
13	[לקבל עליו] לשוץ אל תורת משה [את	

4 אין מקום לקטע הזעיר שמיליק צירף בתחילת השורה וקריאתו לבדם מסופקת || 5 [את] חנוך בחרתה השוו חנוך ב, טז 6; הטקסט בסוף השורה הושלם על פי בראשית ה 24 || 7 התמותה = התמותה לשון בחינה וצריפה בכור, השוו קיסטר, אולי מבחן העקדה; [הו] דעתה או [נו] דעתה כמו קיסטר, עמ' 139-140 || 8 [את בריתכה] הושלם בעקבות הצעת ידן, מקדש ב, עמ' 92 הנסמכת על הכתוב בתהלים כה 14 סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם; [לישר] אל השלמה חדשה; ותתן לו *לאגוד ביטוי סתום, שתי האותיות האחרונות שבמילה לאגוד כתובות על קטע זעיר שמיליק צירף, ובצילום 42.318 נראים בקטע גם שרידים מראש הגימ"ל ואולי גם מעין נקודת דיו מרגלה השמאלית של האל"ף של המילה אל שבשורה 7; נראה אפוא שצירוף הקטעים מבוסס די הצורך || 9 [בת] אולי עמד כאן פועל משורש שבי"ת; קיסטר קורא [ת]; [מבני] קיסטר משלים מן בגלל דוחק המקום לכאורה || 9-10 [ה] עדה ילנהיג את העדה עיינו במקבילות שקיסטר מביא; הקריאה [ה] עדה מתאימה לשרידיה ולמרחק מן התיבה [הו] דיע || 11 [שנה] [בשנה] השוו לקטע הבא שוי 4 ||

קטע 14+12+4

- 1 [עַד אֲשֶׁר יֵעָ] מוֹד לְפָנַי הַמְּבַקֵּר []
- 2 [וְלֹא יִזְכֶּה בַּכְּפוּרָה]
- 3 [טָמֵא טָמֵא יִקְרָא] כּוֹל יַמֵּי מוֹאָסוֹ בַּחֹקֵי אֱלֹהִים
- 4 [כַּכּוֹל הַדְּבָרִים הַאֵלֹהִים יַעֲשׂוּ שָׁנָה בְּשָׁנָה כֹּל יַמֵּי מַמְשָׁלָתוֹ]
- 5 [בְּלִיעָל] [לְהַרְשֵׁעַ לְרוּחוֹ]

5Q14 (קללות)

קטע בודד ובו קללות, רובן בגוף נוכח; זיוף מיליק פרסם את הקטע בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 183-184.

שוליים עליונים

- 1 [שֶׁבַע יָמִים] וְעוֹל יָמִים גַּם עֲלֵיהֶם [לְוֹא]
- 2 [יַחְמוּל כִּי יִקַּח מִחַמְדָּה] עֲיִנֶיךָ מֵעַלְיָךְ, יִפְלוּ []
- 3 [בְּעוֹנֵנוֹ] תִּיכֶם תִּפְלוּ בְכוֹל, תִּפְלֵוּ []
- 4 [וְ] יִשְׁמִידוּךְ, מְכוֹל הַחוּל [יִיִם תַּנְגַּף]
- 5 [לְחַמְדָּךְ] מִזְעֵט לוֹ וְאֵין דִּיּוֹ כִּי []

שוליים תחתונים

קטע 4: 3 יִקְרָא מיליק קורא יְהוָה, השוו סרך היחד ג 5, כרך א, עמ' 215 טמא טמא יהיה לעומת ויקרא יג 45 טמא טמא יקרא || 4 בְּשָׁנָה כֹּל [לְ] כאן צורפו הקטעים הזעירים 12+14, השוו סרך היחד ב 19, כרך א, עמ' 214 || 5 לְ [הַרְשֵׁעַ] לְרוּחוֹ שיחזור של אריאל ויודיצקי, ראו תצלום 42.316 וסרך היחד ו 17, כרך א, עמ' 220 || 5Q14 : 1 [שֶׁבַע יָמִים] ים השלמה חדשה; וְעוֹל מיליק קורא ועל || 1-2 השוו דברים כח 50, לב 25 ודברי הימים ב לו 17 || 2 השוו יחזקאל כד 21-26 || 5 [לְחַמְדָּךְ] מִזְעֵט לוֹ השוו ישעיהו נא 14 ולא יחסר לחמו ||

6Q9 (שמואל)

כשבעים קטעי פפירוס זעירים בכתב יד מסוף ימי בית חשמונאי. אלה שרידי חיבור המבוסס על ספר שמואל. יש בו עיבודים של סיפור מלחמת שאול ודוד בפלשתים והיחסים של דוד עם שאול ויונתן. מוריס באייה ההדיר את החיבור בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 119-123. כאן הובאו רק הקטעים שיש בהם רצף של כמה תיבות או צורות לשון מיוחדות.

	קטע 1
[1] צרים [אחת עשרה]
[2] זמה עד הגול[ה]
	קטע 21
[1] לשמו[ע בקולו ולשמור
[2] משפטו]°
[3] פ[ר התור[ה]
	קטע 26
[] חרב ש[אול]
	קטע 31+30
[1] ועד גת ועד [ע]קרן]°
[2] הנופלים אשר]
	קטע 32
[1] לקרא[ת פלשתיים]°
[2] לכם ונגפו לפני[בני ישראל
[3] לי ומרומ[

קטע 1: 1 עשרה הכתיב הזה נפוץ במגילות העבריות והארמיות, ראו קימרון Grammar עמ' 79-80 || 2 הגול[ה] באייה מפנה אל עד הגלה דברי הימים א ה 22 ||
 קטע 21: 1 באייה מפנה אל שמואל א יב 14-15 ושמעתם בקולו ... ואם לא תשמעו בקול ה' || 2 משפטו]° [יש קוראים משפטו[דקה], ראו פלדמן, שמואל, עמ' 160 ||
 קטע 26: חרב ש[אול] השוו שמואל ב א 22 וחרב שאול לא תשוב ריקם; באייה קורא [חרבש] ; פלדמן, שמואל, עמ' 163 משלים חרב[ש]לופה ||
 קטע 30-31: 1 [ועד גת ועד [ע]קרן השוו שמואל א יז 52 ויפלו הללי פלשתים בדרך שערים ועד גת ועד עקרן ||

	קטע *33	
[] 1	וּשְׂאוֹל
[] 2	וּשְׂאוֹל וְלֹא נִתְנוּהוּ בַיָּד שְׂאוֹל
[] 3	וַיִּנּוֹס מִשָּׁם אֶל מֶלֶךְ מוֹאָב
[] 4	וַיֵּשֶׁב בְּרֵמָה

	קטע 45	
[] 1	וְעַתָּה
[] 2	וַיִּגְבְּרָא
[] 3	וְעַתָּה

	קטע 57	
[] 1	וְעַתָּה הַמַּמְלָכָה
[] 2	וְעַתָּה יִדְבָר
[] 3	וְעַתָּה קַע נַפֶּשׁ שְׁנֵיהֶם

	קטע 58	
[] 1	וְעַתָּה שְׁבָעוּ
[] 2	וְעַתָּה יִרְא אֶת דָּוִד
[] 3	וְעַתָּה שְׂרָאֵל
[] 4	וּשְׂאוֹל

קטע *33: הושלם על פי שמואל א כב 4-1 || 4 הושלם על פי שמואל א כב 6 ושאוול יושב בגבעה תחת האשל ברמה ||
 קטע 57: 3 [וְעַתָּה קַע נַפֶּשׁ שְׁנֵיהֶם] קריאה חדשה, אולי מדובר בדוד וביונתן, ראו פלדמן, שמואל, עמ' 172 ||
 קט 58: 1 [וְעַתָּה שְׁבָעוּ] אולי מדובר בדוד וביונתן || 2 ראו שמואל א יח 12, 15 || 3 [וְעַתָּה שְׂרָאֵל] אריאל ויודיצקי העירו
 שהמילה נוספה כנראה בין השורות וראו שם 16 ||

6Q11

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירו בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 125-126.

[	זִוִּית]	1
[	יִּעֲנֵנִי]	2
[	בַּחֲרִישׁ] וּבְקִצִיר בָּאוּ] וּבְחֹשֶׁךְ	3
[	מִן הַבּוֹ] קֶרַע עַד הָעֶרֶב •	4
[	חַבְּ] לֵה יִלְדָה חֶבֶל יִלְדֹתָ]	5
[	וְאִמְרָתָהּ הַגִּפֶּן *הַנְּטֹשֶׁת אֲשֶׁמְ]	6

שוליים תחתונים

6Q12 (קיצים)

קטע בודד בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירו בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 126.

[	בַּעֲתָהּ הָהִיא] אֵהָיָה יִשְׂרָאֵל נִכְבְּדָה]	1
		2
[	מֵאֵינִי] יוֹשֵׁב וְאַחַר הַיּוֹבְלִים]	3
[	לְבָזָהּ] רֵם בְּגוֹיִם וְלִזְרוֹתָהּ] מִבְּאַרְצוֹת	4
[	] •••••]	5

6Q11 : 3 [בָּאוּ] באייה קורא באת'ן] || 6 *הַנְּטֹשֶׁת יִהְיֶה עֲזָבָה; באייה קורא הַנְּטֹשֶׁת אולם בכתב היד המוקפד הזה קווי העיין מעובים ואילו קווי השיין אחידים בעוביים ||
 6Q12 : 1 נִכְבְּדָה כפואש על פי תצלום B-482246 || 4 [לְבָזָהּ] רֵם השווו יחזקאל כ 23 להפיץ אתם בגוים ולזרות אותם בארצות, דברי יוסף ומשה, 4Q372 קטע 1 שוי 5, כרך ב, עמ' 78 ומגילת המקדש נט 2, כרך א, עמ' 198; באייה קורא [להאבין] רֵם ||

6Q13 (יוחסין)

קטע בודד בכתב מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירו בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 126-127.

[ל°]	1
[רין]	2
[ל°]	3
[מבני פינחס וש]ריה	4
[בן יוצדק אשר]	5
[בירושלים ביום]	6
[ב] נלב נר ליש]	7
[יהיה ביו]	8
[בימים]	9

6Q16 (שכר ועונש)

חמישה קטעי פפירוס זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. מוריס באייה ההדירם בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 131-132.

קטע 1		
[כניחוח נ]	1
[לכול אנשי חס]	2
[לשלם] גמולים לכו]	3
[לפול ב]	4
קטע 2		
[°°°°]	1
[עלי רשע]	2
[ממשלת] בליעל	3

6Q13 : 4-5 לשמות הכהנים ראו דברי הימים א ה 30-41 וחגי א 1 || 7 נלב נר ליש שמות אנשים מבית שאול, ראו דברי הימים א ט 36-37 ושמואל א כה 44; באייה קורא [ש]ניבצר || 8-7 השוו דברים כו 3 || 8 ביו] או בימ] || 6Q16 קטע 1: 1 כניחוח נ] קריאה חדשה, השוו ור]ח נסכיהם שירי עולת השבת, שיר שלושה עשר, 11Q17 טור [ט] שו' 3, כרך ב, עמ' 379, ודניאל ב 46 || 2 חס]ד] השוו ישעיהו נז 1 ואנשי חסד נאספים; באייה קורא חל]ק] ||

6Q18 (מלחמה)

קטעי פפירוס זעירים בכתב יד מימי בית הורדוס. ניכר דמיון למגילת המלחמה במינוח ובסגנון. עיינו גם בקטעים הזעירים שלא הותקנו ובמיוחד במילים אילים 'מלאכים' בקטע 4 ובמילים בחרב בקטע 11, [ב]טח בקטע 18 המופיעות במגילת המלחמה יא 2, כרך א, עמ' 122. בקטעים הזעירים שלא הותקנו יש גם שימוש בגוף מדברים, עיינו בקטע 8 ובקטע 14. המילה אַל כתובה בכתב העברי הקדום, ראו קטעים 6, 8, 10. מוריס באייה ההדיר את הקטעים בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 133-136.

	קטע 1
[מ] 1
[ו] 2
[אב] 3
[י] 4
[תרוע] 5
[להכני] רשעה 6
[הו] 7
	קטע 9+3+2*
[] 1
[] 2
[] 3
[] 4
[] 5
[] 6
[] 7
[] 8

קטע 1: 6 להכני] רשעה על פי מגילת המלחמה א 6, כרך א, עמ' 111 || 7-6 [ל] [הו] על פי מגילת המלחמה א 11, שם ותרועת אלים ואנשים ליום הויה ||
 קטע 2+3+9: * הקטעים מצורפים כאן ישירות על פי העניין; בקטע 9 יש מקום חלק והוא מצטרף למקום החלק שבקטע 2 שוי 3 לפני המילה חושך; באייה צירף שם קטע קטנטן שאינו בתצלומים והתעלם מן המקום החלק || 4 בהושך תשוקת] ||
 בהתנהגותו החשוכה, השוו מגילת המלחמה יג 10-12, כרך א, עמ' 124; באייה קורא [אל ח]ושך תשוקת] ||, הכתמים שאחרי התייו אינם מתאימים לשום אות || 5 ויהי] אולי תחילה של מילה ארוכה יותר || 8 בתשב'חות על משקל השם הזה ראו קימרון Grammar עמ' 341-342 ||

קטע 5

- 1 [] ל' ומב']
- 2 [] מל' אכי צדק במע] ופי
- 3 [] ית' חוקו ברוח דעת]
- 4 [] ופ' למים לוא ת'ל]

שוליים תחתונים

קטע 20

- 1 [] תהל' ה ותפארת]
- 2 [] כיא לכה המ' לחמה
- 3 [] ת' ופ' ל']

קטע 5: 2 [מל' אכי צדק השוו ברכות וקללות, 4Q287 קטע 2 שוי 13, כרך ב, עמי 6; במע] ופי] או במע] ון, קריאה חדשה על פי ברכות וקללות שם || 4 ת'ל'] או ת'] ; באייה קורא יכלון] ; אריאל ויודיצקי קוראים תצ'] ||

קטע 20: 1 [תהל' ה] השלמה חדשה || 2 המ' לחמה] על פי מגילת המלחמה יא 2, כרך א, עמי 122 || 3 [ו] ין קריאה חדשה ||

8Q5 (השבעה)

שני קטעים בכתב מימי בית הורדוס שעניינם גירוש רוחות. מוריס באייה פירסם אותם בסדרת התגליות, כרך ג, עמ' 161-162.

קטע 1

שוליים עליונים

[	בשמכּה הגבור אני מירא ומשׁ]ביע	]	1
[	פני האיש הזה אשר הוא מבני האור	]	2
[	תאחזו באיש הזה ומה תשביתו אורו להדיילו]	]	3
[	למזלות השמׁ]	]	4

קטע 2

שוליים תחתונים

[	וב	]	1
[	ותשבי]ע	]	2
[	יהוה]	]	3
[	גבורת] כה רבה למעלה מכול] רוחות	]	4
[	ומרדפות והמשפטים]	]	5
[	כול הרוחות לפניכה ע]ומדות	]	6

קטע 1: 1 הגבור באייה קורא [ג]בור; ומשׁ]ביע או ומשׁ]מיע; באייה קורא ומע] [2 [פני קריאה חדשה ||
 3 ומה תשביתו אורו השוו מגילת ההודיות כג 3, כרך א, עמ' 96; להדיילו קריאה חדשה ||
 קטע 2: ותשבי]ע או ותשבי]תו] כהצעות אריאל ויודיצקי || 5 ומרדפות על פי תצלום הניל; מדובר כנראה ברוחות רעות ||

11Q15 (תפילה)

טקסט בכתב יד מימי בית הורדוס. פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר ההדירו אותו בסדרת התגליות כרך כג, עמ' 253-256.

קטע 1	
[יִלְנוּ בְשׁ] [
[מִקְדְּשֶׁכָּה אֲשֶׁר כּוֹנְנוּ יְדִיכָה] [
[שׁ מְכָה אֶתְרָאָה מִן] [
[בְּחִירִיכָה בְּשִׁמּוֹתֵם °] [
[כְּבוֹדוֹ וּמַעֲשָׂיו וְעִמְלוֹ בְּ] [
[אֵתְּהָ בְּרָאָתָה כּוֹל רוּחַ' לְהוֹ [כְּמִתְכָּה אֵין מִדָּה]

11Q16 (תפילה)

טקסט בכתב יד מימי בית הורדוס. פלורנטינו גרסייה מרטינו ואייברט טיכלאר ההדירו אותו בסדרת התגליות כרך כג, עמ' 257-258.

קטע 1	
[פִּי אֲ אֵתְּהָ יִצְרָתְהָ] [
[וּתְדַע כֹּחַ לְ מַעֲשָׂיו בְּטָרִם] בְּרָאָתוֹ [
[בְּרָאָשִׁית] בְּרָאָתְּהָ כְּלִי דַעַת [
[הַגְּדַתְּהָ אֵת] רִיטוֹ בְּטָ [רַם עֲשִׂיתוֹ]

xQAqeda

E. Eshel and H. Eshel, "New Fragments from Qumran", *DSD* 12, ראו הקטע הזה, pp. 142-144 (2005).

[וַיֹּאמֶר] אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם] [
[אֵל יִי] שְׁחַק בְּנֵי קַח אֵת הָ [עֲצִים]
[] וּמְלֹאךְ יְהוָה [
[] לְ [

11Q15 : 2 את ההשלמה הציעו אריאל ויודיצקי על פי שמות טו 17 מקדש ה' כוננו ידיך || 4 בחיריכה גויט קוראים בחיריכה; המילה בחיריכה] חוזרת בקטע 2 שוי 4 || 6 אתה בראתה כול רוח השוו מגילת ההודיות ט 10-11, כרך א, עמ' 68; ולהו] כמתכה אין מדה] שיחזור חדש על פי מגילת ההודיות יז 17, כרך א, עמ' 84 || 11Q16 : 2 שיחזור חדש על פי מגילת ההודיות ט 9, כרך א, עמ' 68 || 4-3 השוו ישעיהו מו 10 מגיד מראשית אחרית ומקדם אשר לא נעשו ||

4Qx (= 4Q470 קטע 2)

הקטע הזה אינו מופיע בתצלומים של קטעי 4Q470 משנת 1955; הוא מובא לידם רק בתצלומים משנת 1958 ואילך. השורות שלו צפופות מאלה של שאר הקטעים. נראה שאין הוא שייך לחיבור ההוא.

[	הַתּוֹרָה הַזֹּאת]	1	]
[	וְאֵלֶּיךָ שָׁלַח נֹתֵן אֹתָהּ]	2	]
[	כְּאִשְׁרֵי]	3	]

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

וזה סדר הציונים מימין לשמאל: בטור הראשון מובא ציון כתב היד, בטור השני מובא מספר הקטע או הטור (באות עברית), בטור השלישי מובא מספר העמוד במהדורתנו ובטור הרביעי מובאים משמאל לימין הכרך, העמוד והלוח בסדרת התגליות

	א, 111-134	א-כ	1QM
	א, 245-257	א-יג	1QpHab
	א, 213-230	א-יא	1QS
I, 71, xiii	ג, 7	6-1	1Q11
I, 77, xv	ב, 276	5-1	1Q14
I, 78, xv	ב, 276	11-8	
I, 79, xv	ב, 277	12	
I, 79, xv	ב, 277	18-17	
I, 80, xv	ב, 299		1Q15
I, 81, xv	ב, 306	1	1Q16
I, 81, xv	ב, 306	8-3	
I, 82, xv	ב, 306	9	
I, 83, xvi	ב, 234	1	1Q17
I, 83, xvi	ב, 235	2-1	1Q18
I, 84, 152, xvi	ג, 1	2-1	1Q19
I, 85, xvi	ג, 2	3	
I, 85, xvi	ג, 3	8	
I, 85, xvi	ג, 2	13	
I, 92, xviii	ב, 104	א	1Q22
I, 93, xviii	ב, 105	ב	
I, 94, xviii	ב, 106	ג	
I, 95, xix	ב, 106	ד	
I, 102, xx	ג, 3	2-1	1Q25
I, 102, xx	ג, 4	5-4	
I, 102, xx; XXXIV, 536	ב, 181	1	1Q26
I, 102, xx; XXXIV, 538	ב, 180	2	
I, 102, xx; XXXIV, 538	ב, 181	3	
I, 102, xx; XXXIV, 538	ב, 180	4	
I, 102, xx; XXXIV, 538	ב, 181	5	
I, 103, xxi	ב, 130	א 1	1Q27
I, 105, xxi	ב, 131	ב 1	
I, 106, xxii	ב, 131	3	
I, 106, xxii	ב, 132	6	
I, 106, xxii	ב, 132	9	
I, 107, xxii	ב, 132	13	
I, xxii	ב, 130	15	
I, 130, xxx	ב, 314-313	1	1Q29
I, 131, xxx	ב, 313	2	

חיבורים עבריים מקומראן

I, 131, xxx	ב, 315	4-3	1Q29
I, 131, xxx	ב, 314	5	
I, 132, xxx	ג, 5	14-13	1Q29a
I, 132, xxx	ג, 5	16	
I, 132, xxx	ג, 6	1	1Q30
I, 133, xxx	ג, 6	3	
I, 133, xxx	ג, 7	4	
I, 133, xxx	ג, 6	5	
I, 133, xxx	ג, 8	2-1	1Q31
I, 135, xxxi	א, 130	1	1QM = 1Q33
I, 136, xxxi	א, 132	2	
I, 136, 152-153, xxxi	ב, 873	2-1	1Q34
I, 153-154, xxi	ב, 391	ב-א 3	
I, 137, xxxi	א, 82-81	1	1QH ^b = 1Q35
I, 137, xxxi	א, 82	2	
I, 138, xxxii	ג, 9	1	1Q36
I, 139, xxxii	ג, 9	7	
I, 139, xxxii	ג, 9	15-14	
I, 140, xxxii	ג, 10	16	
I, 140, xxxii	ג, 10	18	
I, 141, xxxii	ג, 10	25	
I, 141, xxxii	ג, 10	1	1Q37
I, 142, xxxiii	ג, 11	1	1Q38
I, 143, xxxiii	ג, 11		1Q39
III, 76, xv	ב, 222	2	2Q18
III, 78, xv	ב, 232		2Q19
III, 79, xv	ב, 242	1	2Q20
III, 80, xv	ג, 11	1	2Q21
III, 81, xv	ב, 80	א 1	2Q22
III, 82, xv	ב, 80	ב 1	
III, 82, xv	ג, 12	2-1	2Q23
III, 90, xvii	ג, 13	1	2Q25
III, 91, xvii	ג, 13		2Q27
III, 92, xvii	ג, 13	3+2	2Q28
III, 96, xviii	ב, 262		3Q4
III, 97, xviii	ב, 232	1	3Q5
III, 98, xviii	ב, 232	3	
III, 98, xviii	ג, 14	1	3Q6
III, 99, xviii	ג, 14	5	3Q7
III, 100-101, xix	ג, 14	3-2	3Q9
XVI, 96, xiv	ב, 353	ז	4QPs ^f = 4Q88
XVI, 99, xiv	ב, 353	ח	
XVI, 102-103, xiv	ב, 356	ט	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XVI, 104-105, xiv	357 ,ב	י	4QPs ^f = 4Q88
	15 ,ג	7+4	4Q124
	15 ,ג		4Q147
V, 1, i	17 ,ג	2+1	4Q158
V, 2-3, i	18 ,ג	5-3	
V, 3, i	19 ,ג	6	
V, 3-4, i	21-20 ,ג	9-7	
V, 5, i	22 ,ג	12-10	
V, 6, i	23 ,ג	14-13	
V, 6-7, ii	24 ,ג	א 1	4Q159
V, 6-7, 9, ii	25 ,ג	9+ב 1	
V, 8-9, ii	26 ,ג	(5 =) ג 1	
V, 8-9, ii	26 ,ג	8+4-2	
V, 9, iii	27 ,ג	1	4Q160
V, 10-11, iii	151 ,27 ,ג	8+6+2	
V, 10, iii	27 ,ג	3	
V, 10, iii	28 ,ג	5+4	
V, 11, iii	28 ,ג	7	
V, 11-12, iv	263 ,ב	6-1	4Q161
V, 13, v	264 ,ב	10-7	
V, 15, vi	265 ,ב	א 1	4Q162
V, 15-16, vi	265 ,ב	ב 1	
V, 16-17, vi	266 ,ב	ג 1	
V, 17, vii	267 ,ב	2	4Q163
V, 18, vii	267 ,ב	א 7-4	
V, 18-19, vii	268 ,ב	ב 7-6	
V, 19-20, vii	269 ,ב	10-8	
V, 20, vii	269 ,ב	ב 11	
V, 22, vii	269 ,ב	16-15	
V, 22, vii	270 ,ב	19-17	
V, 23, viii	270 ,ב	21	
V, 23, viii	271 ,ב	22	
V, 24, viii	271 ,ב	ב 23	
V, 25, viii	272 ,ב	25	
V, 26, viii	272 ,ב	26	
V, 26, viii	271 ,ב	27	
V, 27-28, ix	273 ,ב	1	4Q164
V, 28-29, ix	274 ,ב	5-1	4Q165
V, 29-30, ix	275 ,ב	6	
V, 31, x	258 ,ב	א 1	4Q166
V, 31-32, x	259 ,ב	ב 1	
V, 33, x	260 ,ב	2	4Q167
V, 33, xi	260 ,ב	6-4	

חיבורים עבריים מקומראן

V, 34, xi	261 ,ב	7	4Q167
V, 34, xi	261 ,ב	10a+10	
V, 34, xi	261 ,ב	13-11	
V, 35, xi	261 ,ב	16	
V, 35, xi	260 ,ב	18	
V, 35, xi	260 ,ב	24	
V, 35, xi	261 ,ב	26	
V, 37, xii	282 ,ב	2-1	4Q169
V, 38, xii	283 ,ב	א 4-3	
V, 38, xiii	284 ,ב	ב 4-3	
V, 38-39, xiii	285 ,ב	ג 4-3	
V, 39, xiv	286 ,ב	ד 4-3	
V, 42, xiv	286 ,ב	5	
V, 42, xiv	299 ,ב	2-1	4Q170
V, 42-43, xiv	300 ,ב	א 2-1	4Q171
V, 43-44, xv	301 ,ב	ב 2-1	
V, 44, xvi	302 ,ב	ג 5-3	
V, 45, xvii	304-303 ,ב	ד 10-3	
V, 49, xvii	304 ,ב	11	
V, 49, xvii	304 ,ב	13	
V, 51-52, xviii	305 ,ב	4-1	4Q173
V, 52-53, xviii	29 ,ג		4Q173a
V, 53, xix	289 ,ב	2+א 1	4Q174
V, 54, xix	290 ,ב	3+ב 1	
V, 55, xx	288 ,ב	4	
V, 56, xx	290 ,ב	5	
V, 56, xx	287 ,ב	8-6	
V, 56-57, xx	288 ,ב	11-ב 9	
V, 57, xx	290 ,ב	15-13	
V, 57, xx	290 ,ב	19	
V, 57, xx	289 ,ב	21	
V, 57, xx	290 ,ב	24	
V, 57-58, xxi	73-72 ,ב		4Q175
V, 60-61, xxii	30 ,ג	2+א 1	4Q176
V, 61, xxii	31 ,ג	2+ב 1	
V, 62, xxii	31 ,ג	7-3	
V, 62-63, xxii	32 ,ג	10-8	
V, 63, 66, xxii-xxiii	32 ,ג	42+13+12	
V, 65, xxiii	233 ,ב	21-19	4Q176a
V, 64-67, xxiii	33 ,ג	22+18+16	4Q176b
		51+33+23	
V, 67-68, xxiv	293 ,ב	4-1	4Q177
V, 68-69, xxiv	291 ,ב	6-5	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

V, 70, xxiv	292 ,ב	7	4Q177
V, 70-71, xxiv	292 ,ב	11-9	
V, 71, xxv	294 ,ב	א 13-12	
V, 72, xxv	294 ,ב	ב 13	
V, 72, xxv	293 ,ב	14	
V, 72, xxv	292 ,ב	20	
V, 72, xxv	294 ,ב	21	
V, 72, xxv	293 ,ב	24	
V, 72, xxv	292 ,ב	26	
V, 74, xxv	293 ,ב	31	
	33 ,ג		4Q177a
V, 75, xxv	34 ,ג	5-1	4Q178
V, 75, xxv	34 ,ג	8	
V, 75, xxvi	308 ,ב	א 1	4Q179
V, 75-76, xxvi	309 ,ב	ב 1	
V, 77, xxvi	310 ,ב	2	
V, 77-78, xxvii	296 ,ב	1	4Q180
V, 78-79, xxvii	297 ,ב	4-2	
V, 79, xxvii	297 ,ב	6-5	
V, 79, xviii	298 ,ב	ב 1	4Q181
V, 80, xviii	298 ,ב	2	
V, 80-81, xxvii	295 ,ב	2-1	4Q182
V, 81, xxvi	35 ,ג	1	4Q183
V, 82, xxviii	127 ,ב	1	4Q184
V, 84-85, xxviii	128 ,ב	6-2	
V, 85, xxix-xxx	110 ,ב	א 2-1	4Q185
V, 85-86, xxix-xxx	111 ,ב	ב 2-1	
V, 86, xxix-xxx	112 ,ב	ג 2-1	
V, 88-89, xxxi	36 ,ג	ב-א 1	4Q186
V, 89, xxxi	37 ,ג	ד-ג 1	
V, 90-91, xxxi	37 ,ג	2	
XIX, 63-64, ix	243 ,ב	ב-א 1	4Q200
XIX, 65, ix	244 ,ב	2	
XIX, 67, x	244 ,ב	3	
XIX, 67-68, x	244 ,ב	4	
XIX, 69, x	245 ,ב	5	
XIX, 70, x	245 ,ב	6	
XIX, 72, x	246 ,ב	א 7	
XIX, 73, x	246 ,ב	ב 7	
XIX, 73, x	249 ,ב	9	
XXII, 78-79, v	247 ,ב		4Q215
XXXVI, 178, vii	38 ,ג	א 1	4Q215a
XXXVI, 179, vii	39 ,ג	ב 1	

חיבורים עבריים מקומראן

XXXVI, 182-183, vii	39 ,ג	3-2	4Q215a
XIII, 5, i	232 ,ב	[א] 4-1	4Q216
XIII, 7-8, i	224 ,ב	[ב] 10-3	
XIII, 11-12, i	225 ,ב	[ד] 12-11	
XIII, 13, i	226 ,ב	[ה] 13-12	
XIII, 16-17, ii	226 ,ב	[ו] 17-14	
XIII, 19, ii	227 ,ב	[ז] 18	
XIII, 24, iii	225 ,ב	1	4Q217
XIII, 25-26, iii	225 ,ב	2	
XIII, 37, iv	227 ,ב	1	4Q218
XIII, 42, iv	230 ,ב	5-1	4Q219
XIII, 46-47, iv	231 ,ב	9-6	
XIII, 57, v	230 ,ב	1	4Q220
XIII, 66, vi	231 ,ב	1	4Q221
XIII, 69, vi	232 ,ב	א 2	
XIII, 70-71, vi	232 ,ב	3	
XIII, 73, vi	235 ,ב	4	
XIII, 75, vi	238 ,ב	5	
XIII, 78, vi	239 ,ב	6	
XIII, 79-80, vi	240 ,ב	7	
XIII, 89, v	233 ,ב	1	4Q222
XIII, 92, v	234 ,ב	2	
XIII, 100, vii	234 ,ב	1	4Q223-224
XIII, 102, vii	235 ,ב	4-א 2	
XIII, 106-107, vii	236 ,ב	14-ב 2	
XIII, 113-114, vii	237 ,ב	20-15	
XIII, 118-119, viii	239 ,ב	30-21	
XIII, 126-127, viii	241 ,ב	40-31	
XIII, 135, ix	242 ,ב	42	
XIII, 143, x	216 ,ב	1	4Q225
XIII, 145-146, x	172 ,ב	א 2	
XIII, 149, x	218 ,ב	ב 2	
XIII, 159, xi	219 ,ב	1	4Q226
XIII, 160, xi	219 ,ב	2	
XIII, 161, xi	219 ,ב	3	
XIII, 162, xi	219 ,ב	4	
XIII, 163, xi	219 ,ב	5	
XIII, 163-164, xi	220 ,ב	6	
	220 ,ב	6a	
XIII, 165, xi	220 ,ב	7	
XIII, 172, xii	221 ,ב	1	4Q227
XIII, 173, xii	221 ,ב	2	
XIII, 178-179, 183, xii	40 ,ג	1	4Q228

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

	ג, 41	1	4Q230
XXVIII, 121, xl; XXXVI, 405, xxviii	ג, 41		4Q238
XXXVI, 189, ix	ג, 42		4Q247
XXXVI, 193, ix	ג, 43		4Q248
XXXV, 1-24, i-ii, XXXVI, xlix	ג, 44		4Q249
XXXVI, 556, xxxv	א, 236	ב 1	4Q249e
XXXVI, 556, xxxv	א, 236	2	4Q249e
XXXVI, 564, xxxvi	א, 236	2	4Q249g
XXXVI, 565, xxxvi	א, 237	5	
XXXVI, 566, xxxvi	א, 237	7	
XXXVI, 570, xxxvii	א, 237	2	4Q249h
XXXV, 28, iii	ב, 196	2-1	4Q251
XXXV, 31, iii	ב, 192	3	
XXXV, 31, iii	ב, 193	א 7-4	
XXXV, 32, iii	ב, 193	ב 7	
XXXV, 33, iii	ב, 193	8	
XXXV, 34, iii	ב, 194	9	
XXXV, 36-37, iii	ב, 195	10	
XXXV, 39, iv	ב, 196	12-11	
XXXV, 41, iv	ב, 193	13	
XXXV, 42, iv	ב, 195	14	
XXXV, 43, iv	ב, 195	15	
XXXV, 44, iv	ב, 196	16	
XXXV, 45, iv	ב, 194	17	
XXXV, 47, iv	ב, 192	18	
XXII, 193-194, xii	ב, 251	[א] 2+1	4Q252
XXII, 198, xii	ב, 252	[ב] 3+1	
XXII, 201, xii-xiii	ב, 253	[ג] 5+4+3+1	
XXII, 203, xiii	ב, 253	[ד] 5	
XXII, 205-206, xiii	ב, 254	[ה-ו] 6	
XXII, 210, xiv	ב, 255	1	4Q253
XXII, 211, xiv	ב, 255	2	
XXII, 212, xiv	ב, 255	3	
XXII, 214-215, xiv	ג, 44	1	4Q253a
XXII, 220, xv	ב, 256	1	4Q254
XXII, 223, xv	ב, 256	4	
XXII, 224, xv	ב, 256	6-5	
XXII, 225, xv	ב, 256	7	
XXII, 231, xv	ב, 625	16	
XXII, 234, xvi	ב, 257	2-1	4Q254a
XXII, 235, xvi	ב, 257	3	
XXVI, 31, i	א, 213	1	4QS ^a = 4Q255
XXVI, 33, i	א, 215	2	

חיבורים עבריים מקומראן

XXVI, 36, i	234 ,א	A	4QS ^a = 4Q255
XXVI, 47, ii	213 ,א	א	4QS ^b = 4Q256
XXVI, 47-48, ii	214-213 ,א	ב	
XXVI, 51, ii	214 ,א	ג	
XXVI, 53, iii	219 ,א	ט	
XXVI, 55, iii	221 ,א	יא	
XXVI, 57, iv	227 ,א	יח	
XXVI, 59, iv	229 ,א	יט	
XXVI, 61, v	229 ,א	כ	
XXVI, 70, vii	213 ,א	א	4QS ^c = 4Q257
XXVI, 71, vii	214 ,א	ב	
XXVI, 73, viii	215 ,א	ג	
XXVI, 77-78, ix	217-216 ,א	ה	
XXVI, 81, ix	216 ,א	ו	
XXVI, 93-94, x	219 ,א	א	4QS ^d = 4Q258
XXVI, 98-99, x	221 ,219 ,א	ב	
XXVI, 103 , x	221 ,א	ג	
XXVI, 105, xi	224 ,א	ו	
XXVI, 109-110, xii	227 ,225 ,א	ז	
XXVI, 114-115, xii	229 ,227 ,א	ח	
XXVI, 121, xiii	229 ,א	ט	
XXVI, 125, xiii	229 ,א	י	
XXVI, 127, xiii	230 ,א	יב	
XXVI, 135, xiv	222 ,א	א	4QS ^e = 4Q259
XXVI, 139, xv	225 ,222 ,א	ב	
XXVI, 144-145, xv	226-225 ,א	ג	
XXVI, 150, xvi	226 ,א	ד	
XXVI, 159, xvii	226 ,א	א	4QS ^f = 4Q260
XXVI, 160, xvii	228 ,א	ב	
XXVI, 161, xvii	228 ,א	ג	
XXVI, 162-163, xvii	228 ,א	ד	
XXVI, 166, xvii	228 ,א	ה	
XXVI, 174, xviii	218 ,א	1	4QS ^g = 4Q261
XXVI, 176-177, xviii	220 ,א	3-2	
XXVI, 179, xviii	223 ,220 ,א	4	
XXVI, 181-182, xix	223 ,א	5	
XXVI, 184-185, xix	223 ,א	6	
XXVI, 191, xx	215 ,א	1	4QS ^h = 4Q262
XXVI, 193, xx	45 ,ג	B	
XXVI, 199, xxi	221 ,219 ,א		4QS ⁱ = 4Q263
XXVI, 203, xxi	230 ,א		4QS ^j = 4Q264
XXXV, 54, v	202 ,ב	1	4Q264a
XXXV, 55, v	202 ,ב	2	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXXV, 55-56, v	203 ,ב	3	4Q264a
XXXV, 61-62, v	46 ,ג	1	4Q265
XXXV, 63, v	46 ,ג	3	
XXXV, 64-65, vi	47 ,ג	א 4	
XXXV, 66, vi	48 ,ג	ב 4	
XXXV, 67-68, vi-vii	49 ,ג	6-5	
XXXV, 69-70, vii	50 ,ג	7	
XVIII, 31-32, i	5 ,א	1	4QD ^a = 4Q266
XVIII, 34-35, ii	6 ,א	א 2	
XVIII, 36-37, ii	8-7 ,א	ב 2	
XVIII, 39, ii	8 ,א	ג 2	
XVIII, 40, iii	10-9 ,א	א 3	
XVIII, 41-42, iii	13-11 ,א	ב 3	
XVIII, 43-44, iv	16 ,14-13 ,א	ג 3	
XVIII, 45, iv	18 ,16 ,א	ד 3	
XVIII, 46-47, v	21 ,א	4	
XVIII, 47-49, vi	25-24 ,א	א 5	
XVIII, 49-50, vi	26 ,א	ב 5	
XVIII, 52-55, vii	29-28 ,א	א 6	
XVIII, 55-57, vii	30 ,א	ב 6	
XVIII, 57-59, viii	32 ,א	ג 6	
XVIII, 59, viii	51 ,ג	ד 6	
XVIII, 63, x	38-37 ,א	א 8	
XVIII, 65, x	41-40 ,א	ב 8	
XVIII, 66, x	45-43 ,א	ג 8	
XVIII, 67-68, xi	46 ,א	א 9	
XVIII, 68-69, xi	48-47 ,א	ב 9	
XVIII, 70, xi	51-48 ,א	ג 9	
XVIII, 72, xii	54-51 ,א	א 10	
XVIII, 74, xiii	55 ,א	ב 10	
XVIII, 76, xiv	57 ,א	11	
XVIII, 78, xv	36 ,א	12	
XVIII, 79, xv	35 ,א	13	
XVIII, 92, xvii	55 ,א	69	
XVIII, 59, viii	51 ,ג		4Q266a
XVIII, 96, xviii	5 ,א	1	4QD ^b = 4Q267
XVIII, 97-98, xviii	13-11 ,א	2	
XVIII, 99-98, xviii	21 ,א	3	
XVIII, 101, xix	24 ,א	ב 5	
XVIII, 102, xix	26 ,א	ג 5	
XVIII, 102-103, xix	32 ,א	6	
XVIII, 103-104, xix	34 ,א	7	
XVIII, 105, xx	43-42 ,א	א 9	

חיבורים עבריים מקומראן

XVIII, 107, xx	47 ,א	ג 9	4QD ^b = 4Q267
XVIII, 108, xx	48 ,א	ד 9	
XVIII, 109, xx	52-50 ,א	ה 9	
XVIII, 110, xxi	56 ,א	ו 9	
XVIII, 119, xxii	6 ,א	1	4QD ^c = 4Q268
XVIII, 121, xxii	51 ,א	2	
XVIII, 125, xxiii	7 ,א	1	4QD ^d = 4Q269
XVIII, 125, xxiii	8 ,א	2	
XVIII, 126, xxiii	10 ,א	3	
XVIII, 127, xxiii	12 ,א	א 4	
XVIII, 127, xxiii	13 ,א	ב 4	
XVIII, 128, xxiii	16 ,א	א 5	
XVIII, 128, xxiii	18 ,א	6	
XVIII, 129, xxiii	28-27 ,א	7	
XVIII, 130-131, xxiv	33 ,א	8	
XVIII, 132, xxiv	34 ,א	9	
XVIII, 133-134, xxiv; XXXVI, 204	51-49 ,א	ב 10	
XVIII, 134, xxv	54-52 ,א	א 11	
XVIII, 135, xxv; XXXVI, 206	55 ,א	ב 11	
XVIII, 136, xxv	52 ,א	14	
XXXVI, 207-208, ix	57 ,א	16	
XXXIII, xxi = PAM 43.680, 14	10 ,א	17	
XXXIII, 183, xxiv = PAM 43.684, 92	10 ,א	18	
XVIII, 141, xxvi	7 ,א	א 1	4QD ^e = 4Q270
XVIII, 141-142, xxvi	9 ,א	ב 1	
XVIII, 142-143, xxvii	22 ,א	א 2	
XVIII, 144-145, xxvii	23 ,א	ב 2	
XVIII, 147, xxviii	31 ,א	א 3	
XVIII, 147-150, xxviii	32 ,א	ב 3	
XVIII, 151, xxix	33 ,א	ג 3	
XVIII, 152-153, xxx	36-35 ,א	4	
XVIII, 154, xxxi	34 ,א	5	
XVIII, 155, xxxi	37 ,א	א 6	
XVIII, 156, xxxi	39-38 ,א	ב 6	
XVIII, 157-158, xxxii	41-40 ,א	ג 6	
XVIII, 159, xxxiii	45-43 ,א	ד 6	
XVIII, 160-161, xxxiii	46-45 ,א	ה 6	
XVIII, 162-163, xxxiv	57-55 ,א	א 7	
XVIII, 166, xxxv	57 ,א	ב 7	
XVIII, 167, xxxvi	34 ,א	10	
XVIII, 173, xxxvii	12 ,א	1	4QD ^f = 4Q271
XVIII, 173, xxxvii	33 ,א	2	
XVIII, 175, xxxviii	34 ,א	3	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XVIII, 177-178, xxxviii	37 ,א	א 4	4QD ^f = 4Q271
XVIII, 178, xxxviii	40-39 ,א	ב 4	
XVIII, 180-181, xxxix	46 ,א	א 5	
XVIII, 183, xxxix	48 ,א	ב 5	
XVIII, 188, xl	28-27 ,א	א 1	4QD ^g = 4Q272
XVIII, 189-190, xl	29-28 ,א	ב 1	
XVIII, 195, xli	26 ,א	2	4QD ^h = 4Q273
XVIII, 195, xli	26 ,א	3	
XVIII, 195-196, xli	26 ,א	א 4	
XVIII, 196, xli	28-27 ,א	ב 4	
XVIII, 197, xlii	58 ,א	5	
XXXV, 100, viii	212 ,ב	א 1	4Q274
XXXV, 103-104, viii	213 ,ב	א 2	
XXXV, 105-106, viii	213 ,ב	ב 2	
XXXV, 106, viii	214 ,ב	א 3	
XXXV, 107-108, viii	215 ,ב	ב 3	
XXVI, 211, xxii	52 ,ג	1	4Q275
XXVI, 213-214, xxii	53 ,ג	3-2	
XXXV, 111-112, ix	54 ,ג	1	4Q276
XXXV, 116, ix	55 ,ג	1	4Q277
XXXV, 119, ix	56 ,ג	2	
XXXV, 121, ix	56 ,ג		4Q278
XXVI, 221, xxiii	57 ,ג	5	4Q279
XXIX, 5, i	58 ,ג	2	4Q280
XXXV, 124, x	21 ,ב	א 1	4Q284
XXXV, 125-126, x	28 ,ב	ב-א 2	
XXXV, 127, x	28 ,ב	3	
XXXV, 127-128, x	29 ,ב	4	
XXXV, 129, x	29 ,ב	7	
XXXV, 131-133, xi	59 ,ג	2-1	4Q284a
XXXVI, 232 , xii	135 ,א	1	4Q285
XXXVI, 233 , xii	135 ,א	2	
XXXVI, 234 , xii	135 ,א	3	
XXXVI, 235 , xii	135 ,א	4	
XXXVI, 238 , xii	136 ,א	7	
XXXVI, 241 , xiii	136 ,א	8	
XI, 11-12, i	1 ,ב	ב-א 1	4Q286
XI, 17, i	2 ,ב	2	
XI, 19, ii	2 ,ב	3	
XI, 22, ii	3 ,ב	5	
XI, 24, ii	3 ,ב	6	
XI, 25, iii	4 ,ב	א 7	
XI, 27-28, iii	4 ,ב	ב 7	

חיבורים עבריים מקומראן

XI, 34, iv	ב, 6	12	4Q286
XI, 44, iv	ב, 5	14	
XI, 36-39 iv	ב, 5	17a+b	
XI, 41, iv	ב, 8	20	
XI, 50, v	ב, 5	1	4Q287
XI, 51, v	ב, 6	2	
XI, 54, v	ב, 6	3	
XI, 55, v	ב, 7	4	
XI, 56, vi	ב, 7	5	
XI, 57, vi	ב, 4	6	
XI, 58, vi	ב, 7	8-7	
XI, 59, vi	ב, 8	9	
XI, 60, vi	ב, 8	10	
XI, 62, vii	ב, 8	1	4Q288
XI, 64, vii	ב, 8	2	
XI, 68, vii	ב, 9	1	4Q289
XI, 70, vii	ב, 9	2	
XI, 73, vii	ב, 9	1	4Q290
XXIX, 10, i	ג, 60	1	4Q291
XXIX, 13, i	ג, 60	3	
XXIX, 17, i	ג, 61	2	4Q292
XXIX, 20-21, i	ג, 61	2-1	4Q293
XX, 19-20, i	ב, 107	א 2-1	4Q298
XX, 23, i	ב, 107	ב 2	
XX, 23-25, i	ב, 108	ב-א 4-3	
XX, 29, i	ב, 109	ב-א 5 - ג 4-3	
XX, 34, iii	ב, 130	1	4Q299
XX, 39, iii	ב, 131	2	
XX, 40, iii	ב, 133	א 3	
XX, 41, iii	ב, 133	ב 3	
XX, 43, iii	ב, 141	3c	
XX, 44-45, iii	ב, 134	5	
XX, 45-46, iv	ב, 134	א 6	
XX, 47, iv	ב, 513	ב 6	
XX, 49, iv	ב, 142	7	
XX, 50, iv	ב, 136	8	
XX, 51, iv	ב, 136	9	
XX, 51-52, iv	ב, 137	10	
XX, 53, iv	ב, 137	13	
XX, 72-73, vi	ב, 138	53	
XX, 74, vi	ב, 138	55	
XX, 76, vi	ב, 138	59	
XX, 77, vi	ב, 139	60	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XX, 78, vi	139, ב	62	4Q299
XX, 80, vi	139, ב	65	
XX, 82, vii	62, ג	69	
XX, 85, vii	140, ב	75	
XX, 86, vii	140, ב	76	
XX, 87, vii	140, ב	79	
XX, 82, vii	62, ג		4Q299a
XX, 100, viii	141, ב	א 1	4Q300
XX, 100-103, viii	141, ב	ב 1	
XX, 103, viii	142, ב	א 2	
XX, 104, viii	142, ב	ב 2	
XX, 105, viii	130, ב	3	
XX, 107, viii	133, ב	5	
XX, 108, viii	142, ב	6	
XX, 109, viii	142, ב	7	
XX, 109-110, viii	143, ב	8	
XX, 110, viii	143, ב	9	
XX, 111, viii	143, ב	10	
XX, 111, viii	143, ב	11	
XX, 114, ix	144, ב	1	4Q301
XX, 115-116, ix	144, ב	2	
XX, 117, ix	145, ב	3	
XX, 119, ix	145, ב	4	
XX, 120, ix	145, ב	5	
XX, 121, ix	145, ב	6	
XX, 129, x	63, ג	א 1	4Q302
XX, 131-132, x	64, ג	ב 1	
XX, 135, x	64, ג	א 2	
XX, 135-136, x	65, ג	ג-ב 2	
XX, 139-143, xi	66, ג	3	
XX, 152, xiii	67, ג		4Q303
XX, 155, xiii	60, ג		4Q304
XX, 157, xiii	67, ג	ב	4Q305
XXXVI, 252, xiv	68, ג	1	4Q306
XXXVI, 253-254, xiv	69, ג	3-2	
	70, ג	א 1	4Q317
	71, ג	ב 1	
	72, ג	3-2	
	73, ג	6-4	
	74, ג	7	
	75, ג	11-9	
	76, ג	12	
	76, ג	17-15	

חיבורים עבריים מקומראן

	ג, 77	24-22	4Q317
XXI, 214-215, x	א, 231	ד	4Q319
XXI, 216-217, x	א, 232	ה	
XXI, 219-220, xi	א, 233	ו	
XXI, 221-222, xi	א, 234	ז	
XXI, 225, xii	א, 234	12	
XXI, 225, xii	א, 234	13	
XXI, 228, xii	א, 234	17	
XXI, 42-43, i	ג, 78	א 1	4Q320
XXI, 48, i	ג, 79	ב 1	
XXI, 49, i	ג, 79	2	
XXI, 50-51, i	ג, 80	3	
XXI, 52-53, ii	ג, 80	ב-א 4	
XXI, 54-56, ii	ג, 81	ד-ג 4	
XXI, 57-59, ii	ג, 82	ו-ה 4	
XXI, 59-60, ii	ג, 83	6-5	
XXI, 61-62, ii	ג, 83	10-8	
XXI, 69-71, iii	ג, 85	ב-א	4Q321
XXI, 72-74, iii-iv	ג, 85	ד-ג	
XXI, 75-77, iv	ג, 86	ו-ה	
XXI, 78, iv	ג, 87	ז	
XXI, 89-90, v	ג, 87	7	4Q321a
XXVIII, 127, xl	ג, 88	2	4Q322a
XXI, 101, v	ג, 89		4Q323
XXI, 104-105, vi	ג, 89	1	4Q324
XXI, 109, vi	ג, 90	1	4Q324a
	ג, 91	3-2	4Q324d
XXI, 126-130, vii	ג, 92	3-1	4Q325
XXI, 140, vii	ג, 93		4Q328
XXI, 152-154, viii	ג, 93	2-1	4Q330
XXXVI, 276-277, xvii	ג, 94	1	4Q331
XXXVI, 282-285, xvii	ג, 95	3-1	4Q332
XXXVI, 288-289, xviii	ג, 96	1-2	4Q333
XXI, 169-173, ix	ג, 97	7-6, 4-1	4Q334
XIX, 82, xi	ג, 98		4Q340
XIII, 205, xiii	ג, 100	2-1	4Q364
XIII, 206, xiii	ג, 100	א 3	
XIII, 206-207, xiii	ג, 101	ב 3	
XIII, 208, xiii	ג, 101	*4	
XIII, 209-210, xiii	ג, 102	**4	
XIII, 211-214, xiv	ג, 103	7-5	
XIII, 214-216, xiv	ג, 104	9-8	
XIII, 216-219, xv	ג, 105	12-10	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XIII, 220-223, xv-xvi	106 ,ג	16-13	4Q364	
XIII, 223-226, xvi	107 ,ג	19-17		
XIII, 227-229, xvi-xvii	108 ,ג	21-20		
XIII, 230-232, xvii-xviii	109 ,ג	23-22		
XIII, 232-233, xviii	110 ,ג	24		
XIII, 234, xix	111 ,ג	25		
XIII, 235-236, xix	111 ,ג	א 26		
XIII, 237-239, xix	112 ,ג	ב 26		
XIII,240-241, xix-xx	113 ,ג	28-27		
XIII, 242, xx	113 ,ג	30		
XIII, 243-244, xx	114 ,ג	32-31		
XIII, 263-265, xxii	115 ,ג	3-1		4Q365
XIII, 266, xxii	116 ,ג	5		
XIII, 266-268, xxiii-xxiv	116 ,ג	א 6		
XIII, 269-270, xxiii-xxiv	117 ,ג	ב 6		
XIII, 272, xxiv	117 ,ג	א 7		
XIII, 273, xxiv	118 ,ג	ב 7		
XIII, 274-275, xxv	118 ,ג	9-8		
XIII, 276-277, xxv	119 ,ג	11-10		
XIII, 278, xxvi	119 ,ג	א 12		
XIII, 279-281, xxvi	120 ,ג	ג-ב 12		
XIII, 283-286, xxvi-xxvii	121 ,ג	17-13		
XIII, 287-289, xxvii-xviii	122 ,ג	21-18		
XIII, 290, xxviii	123 ,ג	22		
XIII, 290-291, xxviii	121 ,ג ; 162 ,א	23		
XIII, 296-298, xxix	124 ,ג	25-24		
XIII, 299-301, xxix	125 ,ג	28-26		
XIII, 302-304, xxx	126 ,ג	31-29		
XIII, 305-308, xxx-xxxii	125 ,ג	34-32		
XIII, 309-310, xxxi	128 ,ג	36-35		
XIII, 311, xxxi	129 ,ג	38-37		
XIII, 322, xxxiii	207 ,א	1	4QT ^a = 4Q365a	
XIII, 323-324, xxxiii	178-177 ,א	א 2		
XIII, 327, xxxiii	181-180 ,א	ב 2		
XIII, 329, xxxiii	143 ,א	3		
XIII, 331, xxxiv	207 ,א	4		
XIII, 331, xxxiv	146 ,א	א 5		
XIII, 333, xxxiv	207 ,א	ב 5		
XIII, 337-339, xxxv	130 ,ג	2-1		4Q366
XIII, 340, xxxv	131 ,ג	3		
XIII, 341, xxxv	131 ,ג	א 4		
XIII, 342, xxxv	132 ,ג	ב 4		
XIII, 343, xxxv	132 ,ג	5		

חיבורים עבריים מקומראן

XIII, 347, xxxvi	133 ג,	1	4Q367
XIII, 348-350, xxxvi	134 ג,	3-2	
XXVIII, 134-139, xliv	135 ג,	2-1	4Q368
XXVIII, 140-142, xliv	136 ג,	5-3	
XXVIII, 144, xlv	136 ג,	9	
XXVIII, 146-148, xlv	137 ג,	10	
XIII, 354, xxxvii	45 ב,	א 1	4Q369
XIII, 356-357, xxxvii	46 ב,	ב 1	
XIII, 359, xxxvii	47 ב,	2	
XIII, 360, xxxvii	47 ב,	3	
XIII, 361, xxxvii	47 ב,	5-4	
XIX, 90, xii	138 ג,	א 1	4Q370
XIX, 95, xii	139 ג,	ב 1	
XXXVIII, 157, xlvi	78 ב,	1	4Q371
XXXVIII, 167-168, xlvii	79-78 ב,	1	4Q372
XXXVIII, 178-179, xlvii	81 ב,	2	
XXXVIII, 181, xlviii	82 ב,	3	
XXXVIII, 184, xlviii	80 ב,	4	
XXXVIII, 185, xlviii	82 ב,	5	
XXXVIII, 186, xlviii	83 ב,	6	
XXXVIII, 187-188, xlviii	83 ב,	8	
XXXVIII, 188, xlviii	83 ב,	9	
XXXVIII, 194, xlix	80 ב,	19	
XXXVIII, 201, xlix	80 ב,	1	4Q373
XXXIII, 147-148, xxi	78 ב,		4Q373a
XIX, 101, xiii	140 ג,	א 2	4Q374
XIX, 102, xiii	141 ג,	ג-ב 2	
XIX, 107, xiii	142 ג,	7	
XIX, 108, xiii	142 ג,	10	
XIX, 107-108, xiii	142 ג,	9	4Q374a
XIX, 113, xiv	312 ב,	א 1	4Q375
XIX, 115, xiv	313 ב,	ב 1	
XIX, 123, xv	313-312 ב,	א 1	4Q376
XIX, 124, xv	314 ב,	ב 1	
XIX, 126, xv	314 ב,	ג 1	
XXVIII, 208, l	143 ג,	א 1	4Q377
XXVIII, 211, li	144 ג,	א 2	
XXVIII, 213, li	145 ג,	ב 2	
XXII, 242, xvii	63 ב,	2	4Q378
XXII, 243, xvii	63 ב,	א 3	
XXII, 245, xvii	64 ב,	4-ב 3	
XXII, 247, xvii	64 ב,	א 6	
XXII, 248, xvii	65 ב,	ב 6	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXII, 250, xviii	ב, 63	10	4Q378
XXII, 251, xviii	ב, 65	11	
XXII, 252, xviii	ב, 66	12	
XXII, 253, xviii	ב, 66	א 13	
XXII, 254, xviii	ב, 66	14	
XXII, 257, xix	ב, 67	ב-א 19	
XXII, 258, xix	ב, 67	ב 20	
XXII, 259, xx	ב, 68	א 22	
XXII, 261, xx	ב, 68	26	
XXII, 264, xxi	ב, 69	1	4Q379
XXII, 265, xxi	ב, 69	א 3	
XXII, 266, xxi	ב, 69	4	
XXII, 270, xxii	ב, 70	12	
XXII, 271, xxii	ב, 70	13	
XXII, 273, xxii	ב, 71	16	
XXII, 274, xxii	ב, 71	17	
XXII, 275, xxiii	ב, 71	18	
XXII, 277, xxiii	ב, 72	א 22	
XXII, 278-279, xxiii	ב, 73-72	ב 22	
XI, 78, viii	ב, 330	א 1	4Q380
XI, 78, viii	ב, 331	ב 1	
XI, 81, viii	ב, 331	2	
XI, 82, viii	ב, 331	3	
XI, 83, viii	ב, 332	4	
XI, 83, viii	ב, 332	5	
XI, 84, viii	ב, 332	6	
XI, 84, viii	ב, 332	ב-א 7	
XI, 92, ix	ב, 333	1	4Q381
XI, 97, ix	ב, 334	4	
XI, 99, ix	ב, 333	11-10	
XI, 100, ix	ב, 334	13	
XI, 101, ix	ב, 334	14	
XI, 102, x	ב, 334	15	
XI, 105, x	ב, 335	17	
XI, 107, x	ב, 335	ב-א 19	
XI, 109, x	ב, 336	24	
XI, 114, xi	ב, 336	28	
XI, 115, xi	ב, 336	29	
XI, 116, xi	ב, 337	31	
XI, 122, xi	ב, 338	35+33	
XI, 131, xii	ב, 338	44	
XI, 132, xii	ב, 339	45	
XI, 134, xii	ב, 339	46	

חיבורים עבריים מקומראן

XI, 137, xiii	ב, 340	47	4Q381
XI, 139, xiii	ב, 340	48	
XI, 140, xiii	ב, 341	49	
XI, 141, xiii	ב, 340	50	
XI, 149, xiv	ב, 341	69	
XI, 155, xiv	ב, 342	77-76	
XI, 159, xv	ב, 343	78	
XI, 160, xv	ב, 343	79	
XI, 163, xv	ב, 343	85	
XIII, 364-365, xxxviii	ג, 146	3-1	4Q382
XIII, 366, xxxviii	ג, 146	5	
XIII, 367, xxxviii	ג, 146	7	
XIII, 368, 370, xxxviii	ג, 147	11+9	
XIII, 370, xxxviii	ג, 147	12	
XIII, 372, xxxviii	ג, 148	15	
XIII, 375, xxxviii	ג, 148	23	
XIII, 376, xxxviii	ג, 148	25	
XIII, 378, xxxix	ג, 149	31-30	
XIII, 383, xxxix	ג, 149	43	
XIII, 384, xxxix	ג, 150	46	
XIII, 386, xxxix	ג, 150	49	
XIII, 389, xxxix	ג, 150	55	
XIII, 400-401, xli	ג, 151, 27	ב 104	
XIII, 402, xli	ג, 152	105	
XIII, 404, xli	ג, 152	111	
XXX, 118-120, iv	ג, 153	2-1	4Q383
XXX, 124, iv	ג, 153		4Q383a
XIX, 143-145, xvi	ג, 154	10+9+8	4Q384
XXX, 23, i	ב, 85	2	4Q385
XXX, 29, i	ב, 86	3	
XXX, 37, i	ב, 87	4	
XXX, 42-43, i	ב, 88	6	
XXX, 132, iv	ב, 101	1	4Q385a
XXX, 136, iv	ב, 96	3	
XXX, 138-139, v	ב, 97	4	
XXX, 140, v	ב, 99	5	
XXX, 150, v	ב, 101	א 15	
XXX, 150, v	ב, 102	ב 15	
XXX, 152, v	ב, 102	16	
XXX, 155, vi	ב, 89	א 17	
XXX, 155, vi	ב, 89	ב 17	
XXX, 159, vi	ב, 95	א 18	
XXX, 163, vi	ב, 95	ב 18	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXX, 72, ii	84 ,ב		4Q385b
XXX, 60-61, ii	85 ,ב	א 1	4Q386
XXX, 62, ii	86 ,ב	ב 1	
XXX, 66-67, ii	87 ,ב	ג 1	
XXX, 175, vii	96 ,ב	1	4Q387
XXX, 179, vii	97 ,ב	ב 2	
XXX, 186, vii	98 ,ב	ג 2	
XXX, 191, viii	99 ,ב	3	
XXX, 195, viii	90 ,ב	4	
XXX, 197, viii	102 ,ב	5	
XXX, 257, xii	101 ,ב	5	4Q387a
XXX, 191, viii	90 ,ב	6	4Q388
XXX, 191, viii	85 ,ב	7	
XXX, 204-205, viii	96 ,ב	3	4Q388a
XXX, 208, viii	98 ,ב	ב 7	
XXX, 220, ix	100 ,ב	1	4Q389
XXX, 223, ix	103 ,ב	2	
XXX, 226, ix	103 ,ב	5	
XXX, 227, ix	96 ,ב	6	
XXX, 228, ix	96 ,ב	7	
XXX, 228-229, x	97-98 ,ב	ב 8	
XXX, 237, xi	248 ,ב	1	4Q390
XXX, 244-245, xi	249 ,ב	א 2	
XXX, 249-250, xi	249 ,ב	ב 2	
XIX, 159, xviii	91 ,ב	9	4Q391
XIX, 167, xix	91 ,ב	25	
XIX, 171, xx	91 ,ב	33	
XIX, 179, xxii	91 ,ב	52	
XIX, 180, xxiii	92 ,ב	55	
XIX, 181, xxiii	92 ,ב	56	
XIX, 184, xxiv	93 ,ב	ב 62	
XIX, 186-187, xxiv	93 ,ב	65	
XXIX, 27-28, ii	156 ,ג	1	4Q392
XXIX, 38-41, iii	157 ,ג	9-6	
XXIX, 32-35, 37, ii	157 ,ג	5+2	
XXIX, 34-35, 48, ii	157 ,ג	(א 1) א 12	(4Q393)
XXIX, 49, ii	158 ,ג	(2+ב 1) ב 12	
XXIX, 53, 60, ii	159 ,ג	(7+3) 13	
XXIX, 58, iii	159 ,ג	(4) 14	
X, 7, i	205 ,ב	ה-א 2-1	
X, 8, ii	206-205 ,ב	א 7-3	
X, 10, ii	207-206 ,ב	ב 7-3	
X, 11, iii	208 ,ב	[ג] 8	

חיבורים עבריים מקומראן

X, 12, iii	209-208 ,ב	[ד] 8	4Q394
X, 15, iii	206 ,ב		4Q395
X, 18, iv	208 ,ב	א 2-1	4Q396
X, 18-19, iv	208 ,ב	ב 2-1	
X, 19-20, iv	209 ,ב	ג 2-1	
X, 20, iv	209 ,ב	ד 2-1	
X, 25, v	207 ,ב	2-1	4Q397
X, 26, v	207 ,ב	3	
X, 26, v	208 ,ב	5-4	
X, 26-27, v	209-208 ,ב	13-6	
X, 27-28, vi	211-210 ,ב	21-14	
X, 28, vi	211 ,ב	23-22	
X, 34, vii	207 ,ב	3-1	4Q398
X, 36, vii	211 ,ב	13-11	
X, 37, viii	210 ,ב	א 17-14	
X, 37, viii	211 ,ב	ב 17-14	
X, 39-40, viii	211 ,ב	ב-א 1	4Q399
XI, 176, xvi	359 ,ב	א 1	4Q400
XI, 184, xvi	360 ,ב	ב 1	
XI, 187, xvi	362 ,ב	2	
XI, 191, xvi	361 ,ב	א 3	
XI, 194, xvi	361 ,ב	5+ב 3	
XI, 199, xvii	363 ,ב	2-1	4Q401
XI, 200, xvii	381 ,ב	3	
XI, 204, xvii	381 ,ב	9	
XI, 205, xvii	381 ,ב	11	
XI, 205, xvii	381 ,ב	12	
XI, 206, xvii	382 ,ב	13	
XI, 207, xvii	362 ,ב	א 14	
XI, 208, xvii	363 ,ב	ב 14	
XI, 209, xviii	359 ,ב	15	
XI, 210, xviii	382 ,ב	16	
XI, 211, xviii	382 ,ב	17	
XI, 214, xviii	382 ,ב	23	
XI, 218, xviii	382 ,ב	35	
XI, 223, xviii	363 ,ב	1	4Q402
XI, 225, xviii	364 ,ב	2	
XI, 226, xviii	364 ,ב	א 3	
XI, 226, xviii	365 ,ב	ב 3	
XI, 228, xviii	365 ,ב	4	
XI, 234, xviii	383 ,ב	7	
XI, 234, xviii	383 ,ב	8	
XI, 235, xviii	382 ,ב	9	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XI, 256-257, 269, xx	369-367 ,ב	א 1	4Q403
XI, 279-280, xx	372-370 ,ב	ב 1	
XI, 291, xx	383 ,ב	2	
XI, 292, xx	373 ,ב	3	
XI, 294, xxi	368-367 ,ב	1	4Q404
XI, 295, xxi	368-367 ,ב	2	
XI, 296, xxi	369 ,ב	3	
XI, 296, xxi	369 ,ב	4	
XI, 297, xxi	369 ,ב	5	
XI, 298, xxi	370 ,ב	6	
XI, 317, xxii	367-366 ,ב	א 3	4Q405
XI, 319, xxii	368-367 ,ב	ב 3	
XI, 321, xxii	369 ,ב	5-4	
XI, 322, xxii	369 ,ב	6	
XI, 325, xxiii	371 ,ב	9-8	
XI, 327, xxiii	371 ,ב	11	
XI, 329, xxiii	372 ,ב	13	
XI, 330, xxiv	373 ,ב	א 15-14	
XI, 335, xxiv	374 ,ב	16-ב 15	
XI, 337, xxiv	374 ,ב	17	
XI, 338, xxiv	375 ,ב	18	
XI, 339, xxiv	375 ,ב	19	
XI, 344, xxv	376 ,ב	א 20	
XI, 345, xxv	377-376 ,ב	22-ב 20	
XI, 355, xxvi	378 ,ב	א 23	
XI, 361, xxvi	379 ,ב	ב 23	
XI, 366, xxvii	384 ,ב	24	
XI, 369, xxvii	384 ,ב	31	
XI, 376, xxvii	384 ,ב	44	
XI, 376, xxvii	384 ,ב	46	
XI, 383, xxviii	372 ,ב	67+64	
XI, 396, xxxi	366-365 ,ב	1	4Q406
XXXVI, 303, xxi	315 ,ב	1	4Q408
XXXVI, 304-305, xxi	315 ,ב	3	
XXIX, 64-66, iv	160 ,ג	1	4Q409
XXXVI, 317, xxi	161 ,ג	1	4Q410
XX, 160, xiv	162 ,ג		4Q411
XX, 164, xiv	163 ,ג	1	4Q412
XX, 169, xiv	164 ,ג	2+1	4Q413
XXXV, 140, xi	29 ,ב	א 1	4Q414
XXXV, 140, xi	30 ,ב	א 2-ב 1	
XXXV, 141, xi	30 ,ב	ב 2	
XXXV, 143, xi	31 ,ב	7	

חיבורים עבריים מקומראן

XXXV, 145, xii	ב, 31	ב-א 11	4Q414
XXXV, 146, xii	ב, 32	12	
XXXV, 146-147, xii	ב, 32	13	
XXXV, 151, xii	ב, 32	26	
XXXV, 152, xii	ב, 26	28-27	
XXXIV, 43, i	ב, 160	א 1	4Q415
XXXIV, 44, i	ב, 160	ב 1	
XXXIV, 45, i	ב, 160	א 2	
XXXIV, 47, i	ב, 163	ב 2	
XXXIV, 50, i	ב, 175	5	
XXXIV, 51, i	ב, 163	6	
XXXIV, 54, i	ב, 161	9	
XXXIV, 57-58, ii	ב, 162	11	
XXXIV, 63, ii	ב, 163	13	
XXXIV, 81, iii	ב, 148	1	4Q416
XXXIV, 88-89, iii	ב, 156-154	א 2	
XXXIV, 90, iv	ב, 157-156	ב 2	
XXXIV, 110, v	ב, 158	ג 2	
XXXIV, 123-124, vi	ב, 159	ד 2	
XXXIV, 131, vi	ב, 163	3	
XXXIV, 132, vi	ב, 164	4	
XXXIV, 133, vii	ב, 164	א 5	
XXXIV, 135, vii	ב, 166	7	
	ב, 173	23	
XXXIV, 151-152, viii	ב, 148	א 1	4Q417
XXXIV, 169, viii	ב, 149	ב 1	
XXXIV, 172-173, ix	ב, 155-154	א 2	
XXXIV, 192-193, ix	ב, 158-156	ב 2	
XXXIV, 194, x	ב, 164	3	
XXXIV, 195-196, x	ב, 165-164	ב-א 4	
XXXIV, 197, x	ב, 151	5	
XXXIV, 204, xi	ב, 165	19	
XXXIV, 205, xi	ב, 165	20	
XXXIV, 192, 206, xi	ב, 156	23	
XXXIV, 208, xi	ב, 154	26	
XXXIV, 224, xii	ב, 147	1	4Q418
XXXIV, 225, xii	ב, 147	2	
XXXIV, 230, xii	ב, 156-154	7	
XXXIV, 232, xii	ב, 155-154	8	
XXXIV, 234, xiii	ב, 159-158	10+9	
XXXIV, 249, xiv	ב, 156	33	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXXIV, 235-236, xv	148 ,ב	45-43	4Q418
XXXIV, 260, xv	150 ,ב	47	
XXXIV, 265-266, xvi	150 ,ב	55	
XXXIV, 276, xvi	151 ,ב	60	
XXXIV, 230, 277, xvi	154 ,ב	64	
XXXIV, 230, 278, xvi	154 ,ב	66	
XXXIV, 281, xvii	151 ,ב	ב 69	
XXXIV, 296, xvii	166 ,ב	76	
XXXIV, 297, xvii	166 ,ב	77	
XXXIV, 300-301, xviii	152 ,ב	81	
XXXIV, 315, xviii	167 ,ב	87	
XXXIV, 317, xviii	167 ,ב	88	
XXXIV, 322, xix	168 ,ב	95	
XXXIV, 323, xix	168 ,ב	96	
XXXIV, 324, xix	168 ,ב	97	
XXXIV, 326, xix	168 ,ב	א 101	
XXXIV, 326, xix	168 ,ב	ב 101	
XXXIV, 327, xix	153 ,ב	102	
XXXIV, 329, xix	169 ,ב	א 103	
XXXIV, 329, xix	167 ,ב	ב 103	
XXXIV, 336, xx	151 ,ב	107	
XXXIV, 343, xx	151 ,ב	119	
XXXIV, 344, xx	170 ,ב	121	
XXXIV, 345, xx	171 ,ב	א-ב 122	
XXXIV, 346-347, xx	149 ,ב	א 123	
XXXIV, 346-347, xx	150 ,ב	ב 123	
XXXIV, 349-350, xxi	171 ,ב	ב 126	
XXXIV, 357, xxi	172 ,ב	127	
XXXIV, 365, xxii	172 ,ב	137	
XXXIV, 366-367, xxii	172 ,ב	138	
XXXIV, 367, xxii	173 ,ב	139	
XXXIV, 368, xxii	172 ,ב	140	
XXXIV, 372, xxii	173 ,ב	147	
XXXIV, 374, xxii	173 ,ב	א 148	
XXXIV, 374, xxii	174 ,ב	ב 148	
XXXIV, 381, xxiii	174 ,ב	158	
XXXIV, 383, xxiii	174 ,ב	א-ב 159	
XXXIV, 385, xxiii	175 ,ב	162	
XXXIV, 389, xxiii	162 ,ב	167	
XXXIV, 393-394, xxiii	175 ,ב	172	
XXXIV, 397, xxiii	175 ,ב	173	
XXXIV, 399, xxiii	176 ,ב	176	

חיבורים עבריים מקומראן

XXXIV, 401, xxiv	ב, 176	177	4Q418
XXXIV, 403, xxiv	ב, 160	178	
XXXIV, 408, xxiv	ב, 177	184	
XXXIV, 411-412, xxiv	ב, 177	188	
XXXIV, 230, 420, xxiv	ב, 154	199	
XXXIV, 422, xxiv	ב, 177	201	
XXXIV, 425-426, xxv	ב, 178	206	
XXXIV, 429, xxv	ב, 147	209	
XXXIV, 430, xxv	ב, 178	211	
XXXIV, 431, xxv	ב, 147	212	
XXXIV, 225, xii	ב, 147	2a = 213	
XXXIV, 434, xxv	ב, 178	219	
XXXIV, 435, xxv	ב, 184	221	
XXXIV, 437, xxv	ב, 184	222	
XXXIV, 440, xxv	ב, 178	227	
XXXIV, 441, xxv	ב, 178	228	
XXXIV, 442, xxv	ב, 147	229	
XXXIV, 451, xxvi	ב, 184	243	
XXXIV, 452, xxvi	ב, 183	244	
XXXIV, 456, xxvi	ב, 179	251	
XXXIV, 478, xxviii	ב, 152	2	4Q418a
XXXIV, 479, xxviii	ב, 181	3	
XXXIV, 480, xxviii	ב, 169	4	
XXXIV, 484, xxviii	ב, 162	9	
XXXIV, 485, xxviii	ב, 148	11	
XXXIV, 488, xxviii	ב, 160	15	
XXXIV, 490-491, xxviii	ב, 157	18	
XXXIV, 491, xxviii	ב, 154	19	
XXXVI, 322-323, xxii	ג, 165	1	4Q419
XXXVI, 328-329, xxii	ג, 166	8	
XX, 174, xv	ב, 187	א 1	4Q420
XX, 175, xv	ב, 188	ב 1	
XX, 179, xv	ב, 189	2	
XX, 185-186, xvi	ב, 187	א 1	4Q421
XX, 188, xvi	ב, 188	ב 1	
XX, 191, xvi	ב, 202	2	
XX, 194, xvi	ב, 202	8	
XX, 194, xvi	ג, 167	9	
XX, 195, xvi	ב, 203	11	
XX, 197, xvi	ב, 203	12	
XX, 200, xvi	ב, 202	13	
XX, 194, xvi	ג, 167	9	4Q421b
XIII, 421, xlii	ג, 168	1	4Q422

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XIII, 424-427, xlii-xliii	169 ,ג	7+6+5+3+2	4Q422
XIII, 429-430, xlii-xliii	170 ,ג	10	
XXXIV, 507-508, xxx	179 ,ב	א 2-1	4Q423
XXXIV, 513, xxx	180 ,ב	ב 2	
XXXIV, 513-514, xxx	180 ,ב	3	
XXXIV, 515, xxx	180 ,ב	3a	
XXXIV, 516, xxx	181 ,ב	4	
XXXIV, 518, xxx	182 ,ב	5	
XXXIV, 522, xxx	182 ,ב	5a	
XXXIV, 523, xxx	183 ,ב	6	
XXXIV, 523-524, xxx	183 ,ב	7	
XXXIV, 525, xxx	166 ,ב	8	
XXXIV, 526, xxx	177 ,ב	9	
XXXIV, 527, xxx	177 ,ב	11	
XXXIV, 527, xxx	183 ,ב	12	
XXXVI, 336, xxiii	185 ,ב	1	4Q424
XXXVI, 341, xxiii	186 ,ב	2	
XXXVI, 342, xxiii	186 ,ב	3	
XX, 204, xvii	171 ,ג	1	4Q425
XX, 209, xvii	171 ,ג	6	
XX, 212-213, xviii	172 ,ג	א 1	4Q426
XX, 214-215, xviii	173 ,ג	ב 1	
XX, 216, xviii	173 ,ג	2	
XX, 217, xviii	174 ,ג	4	
XX, 221-223, xviii	174 ,ג	12-10	
XXIX, 89, iv	88 ,א	1	4QH ^a = 4Q427
XXIX, 91, iv	107 ,א	2	
XXIX, 91, iv	90 ,א	3	
XXIX, 96-97, v	108 ,102 ,א	א 7	
XXIX, 97-98, v	104 ,א	ב 7	
XXIX, 109-110, vi	105 ,א	א 8	
XXIX, 110, vi	105 ,90 ,א	ב 8	
XXIX, 116, vi	91 ,א	9	
XXIX, 117-118, vi	92 ,א	11-10	
XXIX, 133, vii	63 ,א	1	4QH ^b = 4Q428
XXIX, 134, vii	71 ,א	3	
XXIX, 135, vii	72 ,א	4	
XXIX, 136, vii	73-72 ,א	5	
XXIX, 137, vii	74 ,א	6	
XXIX, 138-139, vii	78 ,א	8	
XXIX, 140, viii	81 ,א	9	
XXIX, 141, viii	82-81 ,א	10	
XXIX, 145, viii	89-88 ,א	א 12	

חיבורים עבריים מקומראן

XXIX, 146, viii	90 ,א	ב 12	4QH ^b = 4Q428
XXIX, 148, ix	92 ,א	13	
XXIX, 149, ix	96 ,א	14	
XXIX, 151, ix	98 ,א	15	
XXIX, 152-154, ix	100 ,א	19-17	
XXIX, 156, ix	101 ,א	20	
XXIX, 158, x	104 ,א	21	
XXIX, 183-185, xi	77-76 ,א	2-1	4QH ^c = 4Q429
XXIX, 187-188, xii	77 ,א	3	
XXIX, 190-192, xii	79-78 ,א	4	
XXIX, 197, xii	74 ,א	1	4QH ^d = 4Q430
XXIX, 203, xxviii	108 ,102 ,א	1	4QH ^e = 4Q431
XXIX, 206, xii	104 ,א	2	
XXIX, 213, xiii	68 ,א	1	4QH ^f = 4Q432
XXIX, 214, xiii	69 ,א	2	
XXIX, 215, xiii	70 ,א	3	
XXIX, 218, xiii	71 ,א	4	
XXIX, 219, xiii	72 ,א	5	
XXIX, 220-221, xiv	73-72 ,א	6	
XXIX, 222, xiv	74-73 ,א	7	
XXIX, 225, xiv	75 ,א	10	
XXIX, 226, xiv	81 ,א	12	
XXIX, 227, xiv	82 ,א	13	
XXIX, 234, xv	175 ,ג	1	4Q433
XXIX, 240-241, xv	176 ,ג	2-1	4Q433a
XXIX, 243-245, xv	177 ,ג	4+3	
XXIX, 270, xvii	37 ,ב	א 1	4Q434
XXIX, 278, xvii	38 ,ב	ב 1	
XXIX, 279, xviii	38 ,ב	2	
XXIX, 282, xviii	42 ,ב	4	
XXIX, 282, xviii	39 ,ב	6	
XXIX, 283, xix	39 ,ב	א 7	
XXIX, 283-284, xix	39 ,ב	ב 7	
XXIX, 288-289, xx	37 ,ב	1	4Q435
XXIX, 289-290, xx	41-40 ,ב	א 2	
XXIX, 290, xx	41 ,ב	ב 2	
XXIX, 292, xx	42 ,ב	5	
XXIX, 297, xxi	40 ,ב	א 1	4Q436
XXIX, 297, xxi	41 ,ב	ב 1	
XXIX, 310, xxii	37 ,ב	1	4Q437
XXIX, 311, xxii	42 ,ב	א 2	
XXIX, 318, xxii	43 ,ב	ב 2	
XXIX, 320, xxii	44 ,ב	4	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXIX, 324, xxiii	178 ,ג	9	4Q437a
XXIX, 329, xxiii	43 ,ב	3	4Q438
XXIX, 330, xxiv	43 ,ב	א 4	
XXIX, 330, xxiv	44 ,ב	ב 4	
XXIX, 331, xxiv	43 ,ב	5	
XXIX, 332, xxiv	44 ,ב	6	
XXIX, 334, xxiv	44 ,ב	10	
XXIX, 338, xxiv	307 ,ב	א 1	4Q439
XXIX, 341, xxiv	307 ,ב	ב 1	
XI, 416, xxxii	349 ,ב	א	4Q448
XXIX, 249-251, xvi	179 ,ג	2-1	4Q440
XXIX, 252, xvi	180 ,ג	3	
XXXVI, 347-348, xxiv	181 ,ג		4Q440a
XXXVI, 349, xxiv	181 ,ג		4Q440b
XXIX, 345, xxv	181 ,ג		4Q442
XXIX, 350-351, xxv	182 ,ג	1	4Q443
XXIX, 355-356, xxv	183 ,ג	2	
XXIX, 361, xxv	183 ,ג	5	
XXIX, 372, 377, xxvi	184 ,ג	6-1	4Q444
XXIX, 379, xxvi	185 ,ג	1	4Q445
XXIX, 381, xxvi	185 ,ג	3	
XXIX, 383, xxvi	185 ,ג	6	
XXIX, 385-387, xxvi	186 ,ג	3-1	4Q446
XI, 416, xxxii	187 ,ג	א	4Q448
XI, 421-423, xxxii	188 ,ג	ג-ב	
XXIX, 391, xxvii	189 ,ג	1	4Q449
XXIX, 392, xxvii	189 ,ג	3	
XXIX, 395, xxvii	190 ,ג	1	4Q450
XXIX, 399, xxvii	190 ,ג		4Q451
XXIX, 401, xxvii	191 ,ג		4Q452
XXIX, 403, xxvii	189 ,ג		4Q453
XXIX, 405, xxvii	192 ,ג		4Q454
XXIX, 392, xxvii	192 ,ג		4Q455
XXIX, 413, xxvii	193 ,ג	1	4Q457b
XXIX, 416, xxvii	194 ,ג	2	
XXXVI, 355, xxv	195 ,ג	1	4Q458
XXXVI, 358, xxv	195 ,ג	א 2	
XXXVI, 358, xxv	196 ,ג	ב 2	
XXXVI, 376-377, xxvi	197 ,ג	6-5	4Q460
XXXVI, 377-380, xxvi	198 ,ג	8-7	
XXXVI, 382-385, xxvi	199 ,ג	9	
XXXVI, 389, xxvii	200 ,ג	1	4Q461
XXXVI, 392, xxvii	200 ,ג	4	

חיבורים עבריים מקומראן

XIX, 198, xxvi	191 ,ב	1	4Q462
XIX, 211-213, xxvii	201 ,ג	2-1	4Q463
XIX, 223-224, xxviii	202 ,ג	(5) 01	4Q464
XIX, 217-218, xxviii	202 ,ג	2-1	
XIX, 218-222, xxviii	203 ,ג	3	
XIX, 223, xxviii	204 ,ג	4	
XIX, 225-226, xxviii	204 ,ג	7-6	
XIX, 228-229, xxviii	205 ,ג	10-8	
XIX, 231, xxix	205 ,ג		4Q464a
XXXVI, 394, xxvii	206 ,ג		4Q465
XXXVI, 396, xxvii	206 ,ג		4Q466
XXXVI, 399, xxvii	191 ,ב		4Q467
XXXVI, 402, xxviii	207 ,ג		4Q468a
XXXVI, 403, xxviii	208 ,ג		4Q468b
XXXVI, 404, xxviii	208 ,ג		4Q468c
XXXVI, 405, xxviii	39 ,ג		4Q238 = 4Q468d
XXXVI, 410, xxviii	209 ,ג		4Q468e
XXXVI, 415, xxviii	209 ,ג		4Q468g
XXXVI, 417, xxviii	210 ,ג		4Q468i
XXVIII, 221, li	210 ,ג		4Q468dd
XXXVI, 433-435, xxx	307 ,ב	3-1	4Q469
XIX, 237, xxix	211 ,ג	1	4Q470
XIX, 240, xxix	250 ,ג	2	
XIX, 241, xxix	211 ,ג	3	
XXXVI, 442, xxx	212 ,ג	1	4Q471
XXXVI, 444, xxx	213 ,ג	2	
XXXVI, 447, xxxi	214 ,ג		4Q471a
XXIX, 433, xxviii	215 ,ג	1	4Q471c
XXXVI, 451-454, xxxi	216 ,ג	2-1	4Q472
XXXV, 155, xii	307 ,ב		4Q472a
XXII, 291-292, xxvi	217 ,ג	2-1	4Q473
XXXVI, 458, xxxi	218 ,ג		4Q474
XXXVI, 466, xxxi	219 ,ג		4Q475
XXIX, 438-440, xxviii	220 ,ג	2-1	4Q476
XXXVI, 478, xxxii	221 ,ג	1	4Q477
XXXVI, 479, xxxii	221 ,ג	א 2	
XXXVI, 480, xxxii	222 ,ג	ב 2	
XXII, 297, xxvii	223 ,ג		4Q479
XXII, 307, xxx	223 ,ג	2	4Q481a
XXII, 308, xxx	224 ,ג	3	
XXII, 311, xxviii	224 ,ג		4Q481b
XXII, 313, xxviii	225 ,ג		4Q481c
XXII, 317, xxix	101 ,ב	3	4Q481d

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXII, 321, xxix	226 ,ג		4Q481e
VII, 4, ii	226 ,ג	1	4Q485
VII, 5, iii	227 ,ג	1	4Q487
VII, 6, iii	228 ,ג	2	
VII, 6, iii	228 ,ג	6	
VII, 7, iii	229 ,ג	16-15	
VII, 8, iv	229 ,ג	18	
VII, 8, iv	229 ,ג	20	
VII, 8, iv	229 ,ג	24	
VII, 13-14, v	133 ,א	3-1	4QM ^a = 4Q491
VII, 19, v	116 ,א	4	
VII, 20, v	123 ,א	6-5	
VII, 20-21, v	125 ,א	א 10-8	
VII, 25, v	127 ,א	ב 10	
VII, 26-27, vi	103 ,א	א 11	
VII, 30-31, vi	128 ,א	23+12+ב 11	
VII, 35-36, vi	130 ,א	13	
VII, 37-38, vi	131 ,א	15-14	
VII, 39, vi	132 ,א	16	
VII, 40, vi	134 ,א	17	
VII, 41, vi	135 ,א	18	
VII, 42, vi	136 ,א	20	
VII, 43, vi	137 ,א	24	
VII, 45, vii	132 ,א	1	4QM ^b = 4Q492
VII, 50, viii	118 ,א		4QM ^c = 4Q493
VII, 53, viii	112-111 ,א	1	4QM ^d = 4Q494
VII, 55, viii	124 ,121 ,א	1	4QM ^e = 4Q495
VII, 55, viii	124 ,א	2	
VII, 58-59, x	111 ,א	3-1	4QM ^f = 4Q496
VII, 59-60, x	112 ,א	7-4	
VII, 61, xii	114-113 ,א	8	
VII, 62, xi	114 ,א	12-10	
VII, 60, xii	112 ,א	13	
VII, 77, xxv	46 ,ב	48+47	4Q499
VII, 78, xxvii	230 ,ג		4Q500
VII, 79, xxviii	231 ,ג		4Q501
VII, 82, xxx	33 ,ב	1	4Q502
VII, 82, xxx	33 ,ב	2	
VII, 83, xxx	34 ,ב	10-8	
VII, 85, xxix	34 ,ב	14	
VII, 86, xxix	216 ,א	16	
VII, 86, xxix	35 ,ב	19	
VII, 88, xxix	35 ,ב	24	

חיבורים עבריים מקומראן

VII, 89, xxxi	ב, 35	28	4Q502
VII, 90, xxxi	ב, 35	34	
VII, 106, xxxv	ב, 13	3-1	4Q503
VII, 106, xxxv	ב, 10	6-4	
VII, 108, xxxv	ב, 11	9-7	
VII, 109, xxxvii	ב, 11	10	
VII, 109, xxxvii	ב, 12	11	
VII, 109, xxxvii	ב, 17	14-13	
VII, 110, xxxvii	ב, 12	16-15	
VII, 111, xxxvii	ב, 17	22-21	
VII, 111, xxxvii	ב, 11	25-24	
VII, 112-113, xxxix	ב, 14	32-29	
VII, 114-115, xli	ב, 15	34-א 33	
VII, 116, xli	ב, 16	35-ב 33	
VII, 116, xli	ב, 17	36	
VII, 117-118, xli	ב, 16	38-37	
VII, 119, xli	ב, 17	39	
VII, 119, xliii	ב, 15	41-ב 40	
VII, 121, xliii	ב, 18	50-48	
VII, 121-122, xliii	ב, 18	55-51	
VII, 124, xliii	ב, 19	64	
VII, 127, xlv	ב, 19	76	
VII, 139, l	ב, 56	א 2-1	4Q504
VII, 139-140, l	ב, 56	ב 2-1	
VII, 141-142, l	ב, 57	ג 2-1	
VII, 143-144, li	ב, 58	ד 2-1	
VII, 145-146, li	ב, 59	ה 2-1	
VII, 147-148, li	ב, 60	ו 2-1	
VII, 150, li	ב, 61	ז 2-1	
VII, 152, xlix	ב, 61	ז 2-1 אחר (= ח?)	
VII, 152-153, lii	ב, 52	א 3	
VII, 152-153, lii	ב, 53	ב 3	
VII, 154-155, lii	ב, 51	4	
VII, 156-157, lii	ב, 52	א-ב 5	
VII, 158, lii	ב, 50	6	
VII, 160-161, lii	ב, 55	7	
VII, 162, xlix, liii	ב, 49	8	
VII, 165, liii	ב, 54	18	
VII, 169, xxiii	ב, 52	124	4Q505
VII, 170-171, xxiv	ב, 52	124	4Q506
VII, 171, xxiv	ב, 53	127+125	
VII, 172, xviii	ב, 51	132-131	
VII, 176, xxviii	ב, 395	2-1	4Q507

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

VII, 176, xxviii	ב, 391	3	4Q507
VII, 177, liv	ב, 391	1	4Q508
VII, 178-179, liv	ב, 387	2	
VII, 179-180, liv	ב, 395	4-3	
VII, 180, liv	ב, 396	5	
VII, 181-182, liv	ב, 389	23-21+17+13	4Q508
VII, 183-184, liv	ג, 232	41-39	4Q508a
VII, 185, ix	ב, 386	2-1	4Q509
VII, 185-186, ix	ב, 387	3	
VII, 187, ix	ב, 388	4	
VII, 187, ix	ב, 388	6-5	
VII, 188, ix	ב, 393	7	
VII, 188, ix	ב, 389	8	
VII, 189-191, xi	ב, 390	ב-א 10	
VII, 191, xi	ב, 390	11	
VII, 190-191, xi	ב, 389	ב-א 12	
VII, 190, xi	ב, 389	13	
VII, 191, xi	ב, 396	16	
VII, 192, xiii	ב, 397	18	
VII, 193, xiii	ב, 397	32	
VII, 198-199, xvii	ב, 392	98-97	
VII, 200, xvii	ב, 392	99	
VII, 201-201, xvii	ב, 393	א 132-131	
VII, 201-201, xvii	ב, 394	א 132-131	
VII, 208, xxi	ב, 388	188	
VII, 216, lv	ב, 317-316	1	4Q510
VII, 218, lv	ב, 317	2	
VII, 220, lvi, lvii	ב, 318	1	4Q511
VII, 221, lvi, lvii	ב, 318	א 2	
VII, 222, lvi, lviii	ב, 319	ב 2	
VII, 223, lvi, lviii	ב, 319	3	
VII, 224, lix	ב, 320	8	
VII, 225-226, lix	ב, 317-316	10	
VII, 227-228, lx	ב, 320	11	
VII, 229, lx	ב, 321	17-15	
VII, 230, lx	ב, 322	ב 18	
VII, 231, lx	ב, 322	ג 18	
VII, 232, lxi	ב, 323	19	
VII, 232, lxi	ב, 323	ב-א 20	
VII, 233, lxi	ב, 324	22	
VII, 234, lxi	ב, 324	26	
VII, 234-235, lxi	ב, 324	29-28	
VII, 236, lxi	ב, 325	30	

חיבורים עבריים מקומראן

VII, 237, lxii	ב, 325	35	4Q511
VII, 238, lxii	ב, 326	36	
VII, 238-239, lxii	ב, 326	37	
VII, 240, lxiii	ב, 326	42	
VII, 241, lxiii	ב, 327	43	
VII, 243, lxv	ב, 327	51-48	
VII, 244, lxv	ב, 328	59-57+55-54+52	
VII, 247, lxvii	ב, 328	ב 63	
VII, 248, lxvii	ב, 329	ג 63	
VII, 249, lxvii	ב, 329	ד 63	
VII, 247, lxvii	ב, 328	64	
VII, 272, xxxvi	ב, 23	3-1	4Q512
VII, 272, xxxvi	ב, 25	6-4	
VII, 271, xxxvi	ב, 24	9-7	
VII, 270, xxxviii	ב, 24	11-10	
VII, 270, xxxviii	ב, 25	ב 14	
VII, 269, xxxviii	ב, 23	16+א 15	
VII, 270, xxxviii	ב, 24	ב 15	
VII, 267, xxxviii	ב, 25	22-21	
VII, 267, xxxviii	ב, 24	25-24	
VII, 265-266, xl	ב, 22	32-29	
VII, 264, xlii	ב, 21	35+33	
VII, 265, xlii	ב, 22	34	
VII, 263, xlii	ב, 21	38-36	
VII, 263, xlii	ב, 20	ב-א 39	
VII, 274, xliv	ב, 26	41-40	
VII, 275, xliv	ב, 30	43-42	
VII, 276, xliv	ב, 26	50-48	
VII, 276-277, xliv	ב, 28	55-51	
VII, 279, xliv	ב, 27	67	
VII, 279, xliv	ב, 27	69	
VII, 287, lxxii	ב, 197	א 2-1	4Q513
VII, 288, lxxii	ב, 198	ב 2	
VII, 289-290, lxxii	ב, 199	4+3	
VII, 291, lxxii	ב, 199	ב-א 10	
VII, 291, lxxii	ב, 200	11	
VII, 292, lxxii	ב, 200	13	
VII, 293, lxxiii	ב, 197	17	
VII, 293, lxxiii	ב, 197	18	
VII, 294, lxxiii	ב, 201	20	
VII, 294, lxxiii	ב, 201	22	
VII, 294, lxxiii	ב, 201	24	
VII, 296, lxxiv	ג, 233	א 1	4Q514

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

XXV, 7, i	234 ,ג	1	4Q521
XXV, 9, i	234 ,ג	3+א 2	
XXV, 10, i	235 ,ג	ב 2	
XXV, 18, i	236 ,ג	ג 2	
XXV, 21-22, ii	236 ,ג	6+א 5	
XXV, 23, ii	237 ,ג	7+ב 5	
XXV, 42, iv	74 ,ב	1	4Q522
XXV, 42, iv	74 ,ב	2	
XXV, 43, iv	74 ,ב	3	
XXV, 44-45, iv	74 ,ב	5	
XXV, 46, iv	74 ,ב	7	
XXV, 47, iv	75 ,ב	8	
XXV, 48-49, v	75 ,ב	10+א 9	
XXV, 55, v	76 ,ב	ב 9	
XXV, 68, iv	76 ,ב	25-22	
	76 ,ב	26	
XXV, 90, vii	174 ,א	1	4QT ^b = 4Q524
XXV, 91, vii	189 ,א	2	
XXV, 95, vii	199-198 ,א	10-6	
XXV, 100, viii	203 ,א	14	
XXV, 103-104, vii	206-205 ,א	22-15	
XXV, 109, viii	203 ,א	25	
XXV, 120, ix	113 ,ב	1	4Q525
XXV, 121, ix	114 ,ב	א 2	
XXV, 122, ix	114 ,ב	3+ב 2	
XXV, 129, ix	115 ,ב	ג 2	
XXV, 131, x	115 ,ב	5	
XXV, 135, x	116 ,ב	ב 6	
XXV, 136, x	116 ,ב	7	
XXV, 137, x	116 ,ב	8	
XXV, 138, x	117 ,ב	9	
XXV, 139, x	117 ,ב	10	
XXV, 141, x	118 ,ב	12-11	
XXV, 142, x	118 ,ב	13	
XXV, 143-144, xi	119 ,ב	א 14	
XXV, 145-146, xi	121-120 ,ב	ב 14	
XXV, 151, xii	122 ,ב	15	
XXV, 153, xii	123 ,ב	16	
XXV, 154, xii	122 ,ב	17	
XXV, 156, xii	221 ,ב	(?4Q227 3 =) 19	
XXV, 157, xii	124 ,ב	20	
XXV, 158, xii	124 ,ב	21	
XXV, 159, xii	124 ,ב	22	

חיבורים עבריים מקומראן

XXV, 160-161, xii	125 ,ב	23	4Q525
XXV, 163, xii	125 ,ב	ב 24	
XXV, 164, xiii	126 ,ב	25	
XXV, 167, xiii	126 ,ב	28	
XXV, 168, xiii	126 ,ב	29	
XXV, 172, xiii	125 ,ב	35	
XXV, 180, xiv	238 ,ג		4Q526
XXV, 184, xiv	238 ,ג		4Q527
XXV, 188-189, xiv	238 ,ג		4Q528
XXV, 199, xv	239 ,ג	4	4Q577
XXV, 201, xv	239 ,ג	7	4Q577
	104 ,ב		4Q588
III, 179, xxxviii	62 ,ב	1	5Q9
III, 179, xxxviii	62 ,ב	2	
III, 179, xxxviii	62 ,ב	4	
III, 180, xxxviii	62 ,ב	5	
III, 180, xxxviii	62 ,ב	6	
III, 181, xxxviii	214 ,א		5Q11
III, 181, xxxviii	42-41 ,א	1	5Q12
III, 182-183, xxxix	240 ,ג	7+3-1	5Q13
III, 182, xxxix	241 ,ג	14+12+4	
III, 184, xl	241 ,ג		5Q14
III, 194, xli	122 ,ב	2-1	5Q16
III, 194, xli	122 ,ב	5	
III, 119, xxiv	242 ,ג	1	6Q9
III, 120, xxv	242 ,ג	21	
III, 121, xxv	242 ,ג	26	
III, 121, xxv	242 ,ג	32-30	
III, 122, xxv	243 ,ג	33	
III, 122, xxv	243 ,ג	45	
III, 122, xxv	243 ,ג	58-57	
III, 125, xxvi	244 ,ג		6Q11
III, 123, xxvi	244 ,ג		6Q12
III, 127, xxvi	245 ,ג		6Q13
III, 129, xxvi	10 ,א	1	6QD = 6Q15
III, 129, xxvi	11 ,א	2	
III, 130, xxvi	12-11 ,א	3	
III, 130, xxvi	13 ,א	4	
III, 130-131, xxvi	23 ,א	5	
III, 131, xxvii	245 ,ג	1-2	6Q16
III, 133, xxvii	246 ,ג	1	6Q18
III, 133-135, xxvii	246 ,ג	9+3+2	
III, 134, xxvii	247 ,ג	5	

מפתח קטעים לשלושת הכרכים

III, 135, xxvii	247 ,ג	20	6Q18
III, 161-162, xxxv	248 ,ג	2-1	8Q5
IV, 39, xii	349 ,ב	יח	11QPs ^a = 11Q5
IV, 40, xii	351 ,ב	יט	
IV, 42, xiii	222 ,ב	כא	
IV, 43, xiv	353 ,222 ,ב	כב	
IV, 45, xv	350 ,ב	כד	
IV, 47, xvi	354 ,ב	כו	
IV, 48, xvi	355 ,ב	כז	
IV, 49, xvii	348 ,ב	כח	
XXIII, 42-43, iii	351 ,ב	5-4	11QPs ^b = 11Q6
XXIII, 44, iii	353 ,ב	6	
XXIII, 188, xxii	344 ,ב	א	11Q11
XXIII, 189, xxiii	345 ,ב	ב	
XXIII, 192-193, xxiii	345 ,ב	ג	
XXIII, 195-196, xxiv	346 ,ב	ד	
XXIII, 198, xxiv	346 ,ב	ה	
XXIII, 209, xxvi	228 ,ב	1	11Q12
XXIII, 211, xxvi	228 ,ב	2	
XXIII, 212, xxvi	228 ,ב	3	
XXIII, 213, xxvi	228 ,ב	4	
XXIII, 213, xxvi	229 ,ב	5	
XXIII, 214, xxvi	229 ,ב	6	
XXIII, 215, xxvi	229 ,ב	7	
XXIII, 216, xxvi	229 ,ב	8	
XXIII, 217, xxvi	229 ,ב	9	
XXIII, 224, xxvii	278 ,ב	א 1	11Q13
XXIII, 224-226, xxvii	279 ,ב	4-ב 1	
XXIII, 233-234, xxvii	280 ,ב	3+ב 2	
XXIII, 246-247, xxviii	136 ,א	ב 1	11Q14
XXIII, 253, xxix	249 ,ג	1	11Q15
XXIII, 257, xxix	249 ,ג		11Q16
XXIII, 269, xxx	371 ,ב	ב	11Q17
XXIII, 271, xxx	372 ,ב	ג	
XXIII, 275, xxx	373 ,ב	ד	
XXIII, 277-278, xxx	374 ,ב	ה	
XXIII, 280, xxxi	375 ,ב	ו	
XXIII, 283-284, xxxi	377-376 ,ב	ז	
XXIII, 288, xxxii	377 ,ב	ח	
XXIII, 291, xxxii	379 ,ב	ט	
XXIII, 293, xxxiii	380 ,ב	י	
	206-141 ,א	ב-טו	11QT ^a = 11Q19
XXIII, 367, xli	155-154 ,א	א	11QT ^b = 11Q20

חיבורים עבריים מקומראן

XXIII, 370, xlii	155 ,א	ב	11QT ^b = 11Q20
XXIII, 372, xlii	158-157 ,א	ג	
XXIII, 374-375, xlii	159-158 ,א	ד	
XXIII, 377-378, xliii	161-160 ,א	ה	
XXIII, 381, xliii	162-161 ,א	ו	
XXIII, 383, xliv	157 ,א	ז	
XXIII, 385, xliv	170 ,א	ח	
XXIII, 386, xliv	171 ,א	ט	
XXIII, 387, xliv	177-176 ,א	י	
XXIII, 388, xliv	184 ,א	יא	
XXIII, 390-391, xlv	185-184 ,א	יב	
XXIII, 394, xlv	186-185 ,א	יג	
XXIII, 396-397, xlvi	190-189 ,א	יד	
XXIII, 400, xlvi	190 ,א	טו	
XXIII, 401, xlvii	193 ,א	טז	
XXIII, 388, xlv	194 ,א	20	
XXIII, 411, xlviii	142 ,א	1	11QT ^c = 11Q21
XXIII, 413, xlviii	206 ,א	2	
XXIII, 413, xlviii	187 ,א	3	
	250 ,ג		XQAqeda
XI, 240-241, xix	366-365 ,ב	א 1	Mas 1k
XI, 243-244, xix	367-366 ,ב	ב 1	
	7-6 ,א	א	CD A
	8-7 ,א	ב	
	9-8 ,א	ג	
	10-9 ,א	ד	
	12-11 ,א	ה	
	13-12 ,א	ו	
	16 ,14-13 ,א	ז	
	18 ,16 ,א	ח	
	43-41 ,א	ט	
	45-43 ,א	י	
	46-45 ,א	יא	
	48-46 ,א	יב	
	50-48 ,א	יג	
	54-51 ,א	יד	
	38-37 ,א	טו	
	40-39 ,א	טז	
	20-19 ,17 ,15 ,א	א (=יט)	CD B
	□21-20 ,א	ב (=כ)	